పిళ్ళైలోకాచార్యర్ వైభవమ్.

* (ఒరునాళ్ నమ్బిళ్ళై వడక్కుత్తిరువీధిప్పిళ్ళై తిరుమాళిగైక్కెళున్దరుళ, అఙ్గుళ్ళార్ ఎల్లారుమ్ నమ్బిళ్ళై తిరువడికళిలే వన్దు సేవిక్క, అప్పోతు వడక్కుత్తిరువీధిప్పిళ్ళై దేవికళ్ ఆర్ద్రవస్త్రత్తుడనే దణ్డనిట్టు నిఱ్క, నమ్బిళ్ళై అవళరుకునిన్ఱ స్త్రీజనఙ్గళై ప్పార్త్తు "ఇవళ్ ప్పెణ్ ఆర్ద్రవస్త్రత్తోడే నిఱ్పానేన్" ఎన్న; అవర్కళ్ శొన్నపడి,- "నాలునాళ్ దూరస్థైయాయిరున్దు ఇప్పోతు తీర్థమాడివన్దు దేవర్ తిరువడికళిలే సేవిక్కైక్కాక" ఎన్న, అతుకేట్టు) నమ్బిళ్ళైయుముకన్దు,అవళై "పెణ్ణే! ఇఙ్గేవా" ఎన్ఱరైత్తు తన్ తిరుక్కైయాలే అవళుదరత్తై స్పర్శిత్తు "ఎన్నైప్పోలే ఒరుపిళ్ళైయై ప్పెఱువాయాక" ఎన్ఱు తిరువుళ్ళమ్బఱ్ఱి

---

* "ఒరునాళ్ నమ్బిళ్ళై నిత్యకాలక్షేపమ్ నిఱైవేఱి తనియే ఎళున్దరుళియిరుక్క, తిరువడికళ్ సమ్బన్ధరాన వడక్కుత్తిరువీధిప్పిళ్ళై తిరుత్తాయారాన అమ్మి దణ్డన్ సమర్పిత్తునిఱ్క, అవళైక్కటాక్షిత్తరుళి "ఉమ్ముడైయగృహయోగక్షేమఙ్గళేన్" ఎన్ఱు కేట్టరుళ, అవళుమ్ "ఎన్న విణ్ణప్పమ్ శెయ్యప్పోకిఱేన్, ఒరు పేయ్ప్పిళ్ళైయాయిరుక్కు అతే" ఎన్న, "అతు ఎప్పడి" ఎన్న, అవళుమ్, "ఒరుపెణ్ణై వివాహమ్ శెయ్వితీర్కే, ప్రాప్తయౌవనైయాన అన్దప్పెణ్ణుడన్ శయిక్కవిడ, ఉఱనేప్పిళ్ళైమణైయిడ, 'అతేన్' ఎన్ఱు ఉళ్ళేపుకున్దు ఉడమ్బెల్లామ్ పుళుక్క నెర్ కొణ్డు కిడ్డియుడుకిఱ పిళ్ళైయైక్కణ్డు 'ఇతు ఎన్న పెళ్ళాయ్' ఎన్ఱు కేట్టేన్, అతఱ్కు 'అమ్మా' ఇతొరు అడుకిఱ పామ్బాయిరున్దతు, భయప్పట్టేన్, ఇన్నుమ్ అప్పడి- అతు' ఎన్న; 'ఇతువుమొరు పుకుమైయో' ఎన్ఱు పెణ్ణై అప్పాలేపోకవిట్ట ... యుమొరునాళ్ అప్పడియేయాయిఱ్ఱు" ఎన్ఱువ్యాకులప్పడ, పిళ్ళైయుమ్ శిరిత్తరుళి "ఆతెఱ్కు ఉమక్కేన్" ఎన్న, అవళుమ్ "ఇప్పడి ఆయిఱ్ఱాల్ వంశత్తుక్కుప్పిళ్ళై వేణ్డావో?" ఎన్ఱుతిరువడికళిలే విళున్దు శోకిక్క, "అమ్మా! ఎళున్దిరు, శోకిక్కవేణ్డా, నాట్టు ప్పెణ్ బుత్సాహైయాయ్ వరుకిఱపోతు ఇతు వఴియాయత్తైస్తవా" ఎన్ఱుఅరుళిచ్చెయ్తువిడ, అవళుమ్ అప్పడియే తిరువుళ్ళక్కత్తిలే అన్తైత్తువన్ద ఇఱ్ఱు ఇత్యేతావృకపాఠః సుణ్డిల్లిస్థానే క్వచిన్న దృశ్యతే

యరుళినార్. *అత్తై క్కణ్డు వడక్కు త్తిరువీధిప్పిళ్ళైయుమ్ "తమక్కు కుమారనణ్డానాల్ ఆచార్యర్ తిరువుళ్ళత్తుక్కు ఉకప్పామ్" ఎన్ఱు తిరు తదనుగుణమాక వర్తిక్క, తత్సంవత్సరత్తిల్ వడక్కు త్తిరువీధి ప్పిళ్ళై దేవికళ్ గర్భవతియాయ్ (౧) "తతశ్చ ద్వాదశేమాసే" ఎన్గిఱ పడియే పన్నిరణ్డా మ్మాసత్తిల్ క్రోధనవరుషమ్ ఐప్పశియిల్ తిరువోణ త్తిలే ఒరు కుమారర్ తిరువవతరిక్క, సూతకాశౌచ నివృత్తియాన. పన్నిరణ్డామ్ నాళ్ నామకరణత్తిలే అక్కుమారరుక్కు "లోకాచార్యర్" ఎన్ఱు స్వాచార్యరాన నమ్బిళ్ళైయిన్ తిరునామమ్ శాత్తియరుళి నార్.

†(పిళ్ళైయుమ్ అతుకేట్టు వడక్కు త్తిరువీధిప్పిళ్ళైయై అழైత్తు "కృష్ణరే! నామ్ పెరుమాళ్ తిరునామమ్ శాత్తువతాక ఉద్యోగిత్తిరుక్క, నీర్ నమ్మై క్కేళామల్ ఇప్పడి శెయ్యలామో?" ఎన్న; అవరుమ్ నడుఙ్గి భయప్పట్టు నిరుత్తరరాయ్ నిఱ్క, అవ్వళవిలే ముతలికళెల్లారుమ్ "దేవర్ తిరునామమ్ శాత్తుకైయిలుళ్ళ ఆదరత్తాలే శెయ్తారిత్తనై, ఇన్నముమ్ ఒరు కుమారరుణ్డామ్పడి ఆశీర్వదిత్తరుళవేణుమ్" ఎన్ఱు విణ్ణప్పమ్ శెయ్య పిళ్ళైయుమ్ ఉకన్దు అప్పడియే) "సత్పుత్రన్ ఇన్నుమ్ ఒరు వనుణ్డాక" ఎన్ఱు ఆశీర్వదిత్తువిడ, వడక్కు త్తిరువీధిప్పిళ్ళైక్కు అప్పడియే

---

* పిళ్ళైయుమ్ వడక్కుత్తిరువీధిప్పిళ్ళైయై అழైత్తరుళి "ఉమ్ముడైయ భయమ్ తీర్న్దు, పాతకమ్ పోమ్ వైరాగ్యత్తుక్కుమ్ కుఱైవు వారాతు, ఆనాల్ లోకసఙ్గ్రహార్థమ్ నామ్ శొన్నతాక ఇన్ఱిరాక్కూడియిరుమ్" ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్య" ఇత్యధికః పాఠః

† "పిళ్ళైయై అబ్దపూర్తి ఉత్సవత్తిలుక్కు ప్పెరుమాళై సేవిప్పిక్కైక్కాక నమ్బిళ్ళై ముతలాన పెరియోర్కళెల్లారుమ్ మఙ్గళవాద్యఙ్గళుడనే తిరుప్పళ్ళిక్కిలే ఎழున్దరుళ ప్పణ్ణువిత్తుక్కొణ్డు శెన్ఱు సేవిక్క, నమ్పెరుమాళుమ్ పోర ఉకన్దరుళి, తీర్థమ్, శఠకోపన్, తిరుమాలై, పట్టుచ్చాత్తైయుమ్ ప్రసాదిత్తరుళి అర్చకముఖేన "నమ్బిళ్ళై! ఉమ్మైప్పోలే ఒరుపిళ్ళై కొడుత్తీరే, ఇని నమ్మైప్పోలే ఒరుపిళ్ళై కొడుమ్" ఎన్ఱు నియమిక్క, పిళ్ళైయుమ్ "నాయన్తే నాయన్తే" ఎన్ఱు ఓమ్బైన్ఱు" ఇత్యేతావృశ పాఠః కుణ్డలితస్థానే దృశ్యతే. (౧) రా-బా-౧౫-౭-

పిన్నైయుమ్ ఒరుకుమారర్ తిరువవతరిక్క, పిళ్ళైయుమ్ అతుకేట్టు సన్తుష్టరాయ్ పత్తునాళుమ్ కడన్ద పిరణ్డానాళ్ అవరై ‘‘అఴకియమణవాళప్పెరుమాళ్ నాయనార్’’ ఎన్ఱు నమ్బెరుమాళ్ తిరునామమ్ శాత్తియరుళినార్.

* నమ్బిళ్ళైక్కు ఇరణ్డు దేవికళుణ్డాయిరుక్క మూత్తదేవికళ్ ఒరునాళ్ తళిగైక్కుచ్చెయ్య ఇళైయదేవికళ్ ఒరునాళ్ తళిగైక్కుచ్చెయ్య, ఇజ్జన్ నడన్దు శెల్లుకిఱనాళిలే ఒరునాళ్ మూత్తదేవియారై అఴైత్తు ‘‘నీ నమ్మై బుద్ధిపణ్ణియిరుక్కుమ్బడి శొల్లిక్కాణ్’’ ఎన్న, అవళుమ్ అఞ్జలిత్తు లజ్జాభయఙ్గళ్ అనువర్తిక్క వణక్కమొడుక్కముడన్ ‘‘‘దేవరీర్ నమ్బెరుమాళుడైయ అపరావతారమ్, అడియేనుక్కు ఆచార్యర్’ ఎన్ఱుమ్, ‘తిరువడికళిల్ పణ్ణుమ్ కైఙ్కర్యఙ్గళ్ సత్తాధారకమాన ఆచార్యానువర్తనమ్’ ఎన్ఱుమ్ నినైత్తిరుప్పన్’’ ఎన్ఱు విణ్ణప్పమ్ శెయ్య, ‘‘నల్లతు’’ ఎన్ఱు కేట్టు, ఇళైయదేవియారై అఴైత్తు ‘‘నీ నమ్మై నినైత్తిరుక్కుమ్బడి ఎన్’’ ఎన్ఱు కేట్టరుళ, అవళుమ్ లజ్జాభయఙ్గళుడనే ‘‘‘దేవరీర్ భర్తా, అడియేన్ భార్యై’ ఎన్ఱన్ఱో నినైత్తిరుక్కుమ్బడి’’ ఎన్ఱు విణ్ణప్పమ్ శెయ్య క్కేట్టు; పిళ్ళై మూత్తదేవికళై ప్పెరుమాళ్ తళిగైక్కు ప్రతిదినమ్ శెయ్వతాక నియమిత్తు ఇళైయదేవియారై తత్పరిచారకృత్యైయాక నియోగిత్తు ఇప్పడి శెల్లుకిఱవళవిలే, మూత్తదేవికళ్ ఋతువాయ్ దూరస్థైయానపోతు ఇళైయదేవికళ్ తళిగైక్కుచ్చెయ్తాల్, ఎమ్బెరుమానై త్తిరువడివిళక్కి అముతుశెయ్విత్తరుళి తమక్కు అభిమతరాయ్ ఉత్కృష్టజన్మజాతరాయ్ వేధకప్పొన్పోలే యిరున్దుళ్ళ పరమసత్వనిష్ఠరాన శ్రీవైష్ణవాగ్రగణ్యర్ కరస్పర్శమాక్కి అముతుశెయ్తరుళువర్. ఇత్తాల్ ఇళైయదేవికళుక్కు భావశుద్ధి పోరామైయాలే భగవద్దృష్టి పూతమానాలుమ్ నియత సద్భక్త కరస్పర్శముమ్ అవశ్యాపేక్షితమెన్ఱు కరుత్తు.

* ఏతత్ప్రభృతి-శ్రీకృష్ణపాద వైభవావధి గురుపరమ్పరాప్రభావ గ్రన్థే దృశ్యతే.

నమ్బిగళ్కు ఇళైయదేవియారిడత్తిలే ఒరుకుమారర్ తిరువవతరిక్క ముతలికళ్ వన్దు పిళ్ళైక్కు అఱివిక్క, అరుకిరున్ద తిరుప్పేరాచ్చాన్ "అడియేనుక్కు ఒరు తిరుత్తమైయనార్ తిరువవతారమ్" ఎన్ఱు ఉకన్దరుళినార్. ఇత్తాల్ ఆచార్యపుత్రన్ అద్యజాతనేయాకిలుమ్ బహుమన్తవ్యనెన్ఱు కరుత్తు. పిళ్ళైయుమ్ జాతకర్మమ్ శెయ్తు పన్నిరణ్డామ్ నాళ్ నామకరణత్తిలే "తూవియమ్ పుళ్" ఎన్ఱు తిరునామమ్ శాత్తియరుళినార్.

నమ్బిళ్ళై పిన్నఴకియపెరుమాళ్ శీయర్ మరత్తిలే ఒరునాళెఴున్దరుళియిరుక్క శ్రీపాదత్తుముతలికళెల్లారుమ్ "ఆచార్యరుడైయ అవస్తైయుణ్డాయ్పోర వేణ్డియిరానిన్ఱతు, ప్రాప్యసిద్ధిక్కు ఇప్పోతు స్త్రీయన్నపానాదికళోడే కూడియిరుక్కిఱ నాఙ్గళ్ ఎన్ శెయ్యక్కడవతు" ఎన్ఱు విణ్ణప్పమ్ శెయ్య, పిళ్ళైయుమ్ "ఇఙ్గు అవస్తైపిఱన్దతిల్లైయేయాకిలుమ్ సదాచార్యకటాక్ష విశేషత్తాలే స్థూలశరీరమ్ కఴిన్దు సూక్ష్మశరీర మోచనత్తుక్కుమ్ కైఙ్కర్యప్రాప్తిక్కుమ్ నడువే అవ్వవస్థైయై ప్పిఱప్పిత్తు ఎమ్బెరుమాన్ కార్యమ్ శెయ్యుమ్" ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తార్. ఇతుక్కు ప్రమాణమ్ (౧) "నఖలు భాగవతా యమవిషయం గచ్ఛన్తి" ఎన్ఱుమ్, (౨) "అవన్దమరెవ్వినైయరాకిలుమ్ ఎఙ్గోనవన్దమరే యెన్ఱొఴివతల్లాల్ నమన్దమరాలారాయప్పట్టఱియార్ కణ్డీర్" ఎన్గిఱ ఇతువేయిఱే ప్రమాణఙ్గళ్. ఆకైయాల్ ఇవ్వాత్మాక్కళుక్కు ఉజ్జీవనత్తిల్ ఊన్ఱిప్పోరుమ్ ఎమ్బెరుమాన్ స్థూలశరీరవియోగానన్తరత్తిలే అర్చిరాది పథగమనకాలత్తిలే స్వశరీరోపేక్షైయై ప్పిఱప్పిత్తు శ్రీమాలాకారర్కు త్తన్ తిరువడిక్కైక్ కాట్టినాప్పోలే ఇవనుక్కుమ్ వడివఴకై క్కాట్టి పరభక్తి పరజ్ఞాన పరమభక్తికళై యుణ్డాక్కి కైక్కొణ్డరుళుమ్బడి.

(౧) భాగవతాః-వైష్ణవర్కళ్, యమవిషయమ్-యమనుడైయ దేశత్తై,న గచ్ఛన్తి-అడైకిఱార్కళిల్లై.

(౨) ౧-౭౫-౩౪.

నమ్బిళ్ళై పెరియకోయిల్ వళ్ళలారై క్కుఱిత్తు (౧) ‘‘ ‘కుఱి క్కొణ్డరుమ్’ ఎన్గిఱపాట్టిన్ ముదఱ్పాదత్తుక్కు త్తాత్పర్యమరుళిచ్చెయ్య వేణుమ్’’ఎన్న, అవరుమ్‘‘మురట్టు త్తిరుప్పతియనాన ఎమ్బెరుమానార్ కులత్తుక్కు శేషమాక్కిల్ కులన్దరుమ్’’ ఎన్ఱరుళినార్. అతావతు-*పఞ్చమోపాయనిష్ఠరాన పరమైకాన్తిక్కళాన ఉడయవర్ తిరువడి సమ్బన్ధిక్కళైక్కుఱిత్తవిర్న్ద తొణ్డక్కులత్తిలే మాశిల్ కుడియిలే శ్రేష్ఠజన్మ జాతనాయ్ ఆచార్యవంశపరమ్పరైక్కు ఇష్టవినియోగార్హనాకై - శ్రీవైష్ణవోత్తమకుల మెన్ఱనుసన్ధిక్క వేణుమెన్ఱపడి.

‘‘అవతారమిరుక్కుమ్పడి ఎన్’’ఎన్ఱు ముతలికళ్ నమ్బిళ్ళైయై క్కేట్క, పిళ్ళైయుమ్ ‘‘ మెయ్ వెళుత్తు నాక్కువఱ్ణ్ఱియిరుక్కుమ్’’ ఎన్ఱరుళినార్. ముతలికళుమ్ ‘‘అతు ఎన్’’ ఎన్ఱు కేట్క, ‘‘అధికారి పక్వనాయ్పోనాలే మెయ్ వెళుత్తిరుక్కుమ్, పెఱ్ఱాలుమ్ ప్రయోజనాన్తరపరరాకైయాలే మయిర్ప్పట్టకోఱెన్ఱు నాక్కువఱ్ఱియిరుక్కుమ్’’ ఎన్ఱరుళినార్. ఆకైయాల్ ఆచార్యవానాన అనన్య ప్రయోజననాయిరుక్కుమధికారి ఎమ్బెరుమానే తేడిప్పార్క్కిలుమ్ దుర్లభనెన్ఱపడి.

ముతలికళెల్లారుమ్కూడి పెరియకోయిల్ వళ్ళలారై ‘‘శ్రీవైష్ణవర్కళెన్ఱు ఇవర్కళుక్కు త్తిరునామమాకైక్కడి ఎన్’’ ఎన్ఱు కేట్క, ‘‘శ్రియఃపతిపుత్రరాకైయాలుమ్, శ్రీమాన్ పితావాకైయాలుమ్, శ్రీ మాతావాకైయాలుమ్, శ్రీమానుడైయవైభవత్తై అఱికైయాలుమ్, శ్రీమాన్ ఇవర్కళ్ వైభవమఱికైయాలుమ్, శ్రీమత్పాదత్తిలే పిఱక్కైయాలుమ్, శ్రీ పురుషకారమాక పఱ్ఱుకైయాలుమ్, ఇవర్కళుక్కు శ్రీ వైష్ణవర్కళెన్ఱు నిరూపకమాయిత్తు’’ ఎన్ఱు పెరియకోయిల్ వళ్ళలారరుళిచ్చెయ్తారితే.

నమ్బిళ్ళైయై చ్చిల శ్రీవైష్ణవర్కళ్ ‘‘ప్రపన్ననుక్కు తఞ్జమాక విశ్వసిత్తిరుక్కు మర్థమ్ ఏతు’’ఎన్ఱుకేట్క; పిళ్ళైయుమ్ ‘‘సకల

(౧) తి-మొ-౧-౧-౯.

ప్రపన్ణ సారతమమాన మన్త్రరత్నార్థత్తైయే విశ్వసిత్తిరుప్పాన్, ద్వయత్తిలర్థత్తై విశ్వసిత్తిరున్దానాకిల్, ఎమ్బెరుమానై ప్పఱ్ఱియిరుక్కుమ్, ఎమ్బెరుమానై ప్పఱ్ఱిన ఊఱ్ఱముణ్డానాకిల్ ఆచార్యనై ప్పఱ్ఱియిరుక్కుమ్, ఆచార్యనై ప్పఱ్ఱిన ఊఱ్ఱముణ్డానాకిల్ శ్రీవైష్ణవర్కళై ప్పఱ్ఱి యిరుక్కుమ్. ఇని ఎమ్బెరుమానై యే పఱ్ఱియిరుక్కై దేవతాన్తరభజన సమమెన్ఱు, ఆచార్యన్ తిరువడికళై యే కట్టిక్కొణ్డు కిడక్కుమ్. ఇవన్ ఆచార్యన్ తిరువడికళై యే కట్టిక్కొణ్డుకిడక్క ఎమ్బెరుమాన్ ఇవనళవిలే పిచ్చేఱియిరుక్కుమ్. ఇవన్ శ్రీవైష్ణవర్కళై ప్పఱ్ఱియిరుక్క ఎమ్బెరుమానోపాతి ఆచార్యనుమ్ ఇవన్మేలే పిచ్చేఱి యిరుక్కుమ్. ఇత్తాల్ తద్దేశిక తదీయచరమనిష్ఠైయుణ్డాకవే అమూ వరుమ్ ఇవన్ విషయత్తిలే ఆసక్తరావర్కళ్" ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్‌తార్.

నమ్బిళ్ళై అరుళిచ్చెయ్యుమ్ వార్తై. శ్రీవైష్ణవర్కళ్ ఈశ్వరనుక్కు ఆత్మసమానర్, ప్రాణసమానర్, దృష్టిసమానర్, బాహుసమానర్, ఆభరణసమానర్, ఆయుధసమానర్, పాదసమానర్, పాదరేఖాసమానర్, పాదుకాసమానర్, ఛాయాసమానర్, జిహ్వాసమానర్. అతెజ్జనేయెన్నిల్; (౧) "జ్ఞానీత్వాత్మైవ మేమతమ్" ఎన్గిఱ అనన్యప్రయోజన జ్ఞానత్తైప్పఱ్ఱవుమ్, (౨) "మమప్రాణా హి పాణ్డవాః" ఎన్గిఱ పరాభిమానత్తైప్పఱ్ఱవుమ్; (3) "యేప్రపన్నా మహాత్మాన స్తే మే నయన సమ్పదః" ఎన్గిఱ పామరజనోజ్జీవనకర కటాక్షదృష్టిత్వత్తై ప్పఱ్ఱవుమ్, (౪) "రామస్య

(౧) [గీ-౭-౧౮.] జ్ఞానీ - భగవచ్ఛేషత్వజ్ఞాన ముడైయవన్, మే-ఎనక్కు, ఆత్మైవ-ఆత్మావెన్ఱే, మతమ్ - ఇష్టమ్

(౨) [భార-ఉద్యో-౯౦-3౨.] పాణ్డవాః-పాణ్డవర్కళ్, మమ-ఎన్నుడైయ, ప్రాణాః-ప్రాణభూతర్కళ్.

(3) యే-ఎవర్కళ్, ప్రపన్నాః-ప్రపత్తి నిష్ఠర్కళో? తే-అన్ద, మహాత్మానః-మహాత్మాక్కళ్, మే-ఎన్నుడైయ. నయనసమ్పదః - నేత్రసమ్పత్తుక్కళ్.

(౪) [రా-అ-3౪-౧3.] రామస్య - చక్రవర్తి త్తిరుమకనుడైయ, దక్షిణః-వల

దక్షిణో బాహుః” ఎన్గిఱ తదివ్యాఙ్గగత ప్రవర్తన బాహుత్వత్తైప్పఱ్ఱి వుమ్, (౧) “చాప మాదాయాఽత్మవిభూషణమ్ ” ఎన్గిఱ ఆభరణ కోట్యన్తర్భావత్తైప్పఱ్ఱివుమ్, (౨)“అలర్ మకళ్ కేళ్వన్ కైయాழి-ఇడై యేయిరామానుశముని”ఎన్గిఱ ప్రతిపక్షనిరసనశీలసుదర్శనసామ్యత్తై ప్పఱ్ఱివుమ్, (౩) “జఙ్గమశ్రీవిమానాని హృదయాని మనీషిణామ్” (౪)“నడైయావుడై త్తిరునారణన్”ఎన్గిఱ గౌరవత్తైప్పఱ్ఱివుమ్; శ్రియఃపతి పదద్వన్ద్వఙ్గళుక్కు “శఠకోపన్”ఎన్గిఱపాదుకాత్వత్తైప్పఱ్ఱివుమ్, (౫)“నిழలుమడితాఱుమ్”ఎన్గిఱ అవినాభావపరాధీన సత్తాదిమత్తైయు ప్పఱ్ఱివుమ్; (౬) “ రసాన్ భక్తస్య జిహ్వాయామశ్నామి” ఎన్గిఱ స్వానుభవసాధనత్వత్తైప్పఱ్ఱివుమ్ జిహ్వాద్యఖిలావయవ సమానర్ కళిఱే శ్రీవైష్ణవర్ కళ్.

శ్రీవైష్ణవత్వమావతు - మూన్ఱుప్రకారమాయిరుక్కుమ్. ఎఙ్ఙనే యెన్నిల్; సత్కారయోగ్యరెన్ఱుమ్, సహవాసయోగ్యరెన్ఱుమ్, సదానుభవయోగ్యరెన్ఱుమ్.—ఇతిల్ సత్కారయోగ్యరావార్ - రూపనామ ప్రాధాన్యర్,ఉచ్చారణప్రాధాన్యర్,అభిమానప్రాధాన్యర్.—సహవాస యోగ్యరావార్ - జ్ఞానప్రాధాన్యర్, అనుష్ఠాన ప్రాధాన్యర్, అఙ్గీకార ప్రాధాన్యర్.--సదానుభవయోగ్యరావార్-ఆర్తిప్రాధాన్యర్,అభినివేశ ప్రాధాన్యర్, అభిరుచిప్రాధాన్యర్. ఇతిల్ త్యాజ్యోపాదేయత్తై త్తెళియ వఱియాతవర్ కళాయ్ సమ్బన్ధమాత్రమే యానవర్ కళ్ నమస్కారయో

తాన, బాహుః-కైప్పోన్ఱవర్.

(౧) ఆత్మవిభూషణమ్-శరీరత్తుక్కు ఆభరణమాయిరుక్కుఱ, చాపమ్ - ధనుస్సై, ఆదాయ-గ్రహిత్తు.

(౩) మనీషిణామ్ - జ్ఞానికళుడైయ, హృదయాని - హృదయఙ్గళ్, జఙ్గమ - సఞ్చరిక్కుఱ, శ్రీవిమానాని - (ఈశ్వరనుక్కు) శ్రీయుక్తమానవిమానఙ్గళ్.

(౬) రసాన్ - షడ్రసఙ్గళై, భక్తస్య-భక్తరుడైయ, జిహ్వాయామ్ - రస నేన్ద్రియత్తిలే, అశ్నామి - భుజిక్కిఱేన్.

---

(౨) ఇరా-నూ-౩౩, (౪) తి-వాయ్-౩-౪-౪,(౫) పెరియతిరువ-౩౧,

గ్యర్. తెళిన్ద జ్ఞానికళాన సబ్రహ్మచారికళ్ (౧) * బోధయన్తః పరస్ప రమ్పణ్ణయోగ్యర్. ఆచార్యనుమ్ సదాచార్యసదృశరుమ్ ఉద్దేశ్యతయా అనువర్తనీయరెన్నపడి.

“ఇని శ్రీవైష్ణవ విషయమాక త్రివిధకరణఙ్గళాలుమ్ అపరాధమ్ పణ్ణాతొళిన్దవాన్. బ్రహ్మహత్యైక్కు శిఖాయజ్ఞోపవీతధరవిప్రత్వమాత్ర మే పోరుమాపోలే భాగవతాపచారత్తుక్కుమ్ రూపనామధరవైష్ణవత్వ మాత్రమేపోరుమ్. బ్రహ్మవిదగ్రేసర ప్రపన్నాధికారి విషయాపచారమ్ ఉపలుమురుమ్ పిరియుమ్పడియాయ్ సత్తాహానియామ్పడియా యురుక్కుమ్. (౨) “తస్య బ్రహ్మవిదాగసః” ఎన్నుమ్, (౩) “శజ్కే భృశం బ్రహ్మవిదోవమానాత్” ఎన్నుమ్, (౪) “హన్తి శ్రేయాంసి సర్వాణి పుంసో మహదతిక్రమః” ఎన్నుమ్, ఇన్దభాగవతాపచారవిషయమాక శ్రుతిస్మృతీతి హాసపురాణాదికళిలే ప్రమాణశతఙ్గళ్ ఘోషియానిన్ఱతిఱే. *వైయత్తేవ రాన ఇవర్కళ్ పాదధూళిపట్టు ఇవ్వులకమ్ పూతమామ్పడి*శదీతరన్ తొల్ పుకళ్ పాడి సవిలాససఞ్చారమ్పణ్ణి వరుమతుకణ్డు, (౫) “ద్రవన్తి దైత్యాః ప్రణమన్తి దేవతాః” ఎన్నుమ్ (౬) “ఉన్ తమర్ క్కెన్నుమ్ నమన్తమర్ కళ్ళర్ పోలే” ఎన్నుమ్ శొల్లుకిఱపడియే దూరే ఇవర్కళై క్కణ్డమాత్ర త్తిల్ క్రూరరాన అసురరాక్షస యమభటాదికళ్ కాడేఱివిళున్దోడవుమ్ జ్ఞానాధికరాన దేవఋషిజాతియిలుళ్ళార్ అఞ్జలిత్తు విరిమ్బి సేవిక్కుమ్ప డియుమాయితే ఇవర్కళ్ వైభవమిరుప్పతు” ఎన్దరుళినారిఱే.

---

(౩) బ్రహ్మవిదః - బ్రహ్మజ్ఞానియునుడైయ, అవమానాత్ - తిరస్కారత్తి నాల్ (ఉణ్డాయిన్ఱు ఎన్ఱు), భృశమ్ - మికవుమ్, శజ్కే - ఎణ్ణుకిఱేన్,

(౪) దుహత్ - మహాన్గళ్ విషయత్తిల్, అతిక్రమః - అపచారమా నతు, పుంసః - పురుషనుడైయ, సర్వాణి - సమస్తమాన, శ్రేయాంసి - మఙ్గళ ఙ్గళై, హన్తి - పోక్కడిక్కుమ్,

(౫) దైత్యాః - దైత్యర్ కళ్, ద్రవన్తి - ఓడుకిఱార్ కళ్, దేవతాః - అను కూలరాన దేవతైకళ్, ప్రణమన్తి - సేవిక్కిఱార్ కళ్.

---

(౧) (౨) (౬) తి-మొ-౭-౧౦-౭.

ఒరుకాల్ యతిరాజదాసర్ పిళ్ళై తిరుమాళిగైక్కు నమ్బిళ్ళై ఎఴున్దరుళి, అవరుడైయ సమ్పత్తైక్కణ్డు ఉకన్దెఴున్దరుళియిరుక్క, శ్రీపాదత్తు ముతలికళ్ "ఇతుక్కడి ఎన్" ఎన్ఱు కేట్క; పిళ్ళైయుమ్, "దృష్టత్తిల్ తనక్కణ్డాన సమ్పత్తై తనక్కేయెన్ఱిరుక్కై నరకప్రాయమ్; తనక్కుమ్ ఎమ్బెరుమానుక్కుమెన్ఱిరుక్కై స్వర్గప్రాయమ్, అవనుక్కుమ్ అవనడియారుక్కుమెన్ఱిరుక్కై పరమపదప్రాయమ్" ఎన్ఱరుళినార్. ఆకైయాల్ "ఐహికత్తిల్ తనక్కణ్డాన సమ్పత్తై తదీయర్క్కేయాక్కి (౧)"నెయ్యమరిన్నడిశిల్ నిచ్చల్ పాలాడు" ఎన్ఱిఱ మాఱ్ఱిలి శోఱ్ఱిట్టుత్తిరుమాలడియార్కళై పూశిక్కైక్కు అవ్వరుకుపట్టత్తోన్ఱుమిల్లైయితే" ఎన్ఱుకరుత్తు.

ఇప్పడి పిళ్ళై ఊరుమ్ నాడుములకముమెల్లామ్ *కలియిరుళ్ నీఙ్గిప్పెరియకితయుకమ్బఱ్ఱిప్పేరిన్బవెళ్ళమ్ పెరుకుమ్బడి తిరుత్తి ఎల్లారైయుమ్ తిరునాలుక్కేయాక్కిచ్చిత్తితుకాలమ్ వాఴ్న్దరుళి నమ్బిళ్ళై తిరుమేనియిలేనోవుశాత్తి మికవుమ్ అవసన్నరాయ్ ముతలికళై ఎల్లారైయుమ్ దణ్డనిట్టుతీర్థఙ్గొణ్డు అముతుశెయ్యప్పణ్ణి ముతలికళ్ శేషముమ్ అఙ్గీకరిత్తరుళి తిరునాట్టుక్కెఴున్దరుళుమ్బోతు శ్రీపాదత్తుముతలికళ్ బ్రహ్మావల్లి శూఴ్విశుమ్బణిముకిల్ ముతలాన శేవిక్క, కోయిలుక్కునేరే నడువిల్ తిరువీధిప్పిళ్ళై భట్టర్ తిరుమడియిలే తిరుముడియైయుమ్ పిన్బఴుకియ పెరుమాళ్ జీయర్ తిరుమడియిలే తిరువడికళైయుమ్ వైత్తుక్కణ్వళర్న్దరుళి నఞ్జీయర్ తిరువడికళై ధ్యానిత్తుక్కొణ్డు బ్రహ్మరన్ధ్రత్తాలే పిళ్ళై తిరునాట్టుక్కెఴున్దరుళ, పెరియవాచ్చాన్పిళ్ళై, నడువిల్ తిరువీధిప్పిళ్ళై భట్టర్, వడక్కుత్తిరువీధిప్పిళ్ళై, పిన్బఴుకియ పెరుమాళ్ జీయర్ ముతలాక ఎల్లారుమ్ కడలోశైపోలే పెరుమిడఱుశెయ్తు కూప్పిట్టుక్కొణ్డు విఴున్దు ఆచార్యవిరహాసహరాయ్ మోహిత్తుక్కిడన్దు శైత్యోహమ్ తెళిన్దు శోకాకులరాయ్ కణ్ణీర్ పెరువెళ్ళమిట్టుప్పెరుక బహుధాప్రలాపిత్తుత్తఙ్గళిలే తేఱినిన్ఱు పరియట్టమ్ తిరుమాలైయుమినే పెరు

(౧) తి-వాయ్-౬-౮-౨.

మాళ్ పరికరమనైత్తుమ్ వన్దుసేవిక్క, పిళ్ళైకుమారర్ తూవియమ్బిళ్ళై
యైక్కొణ్డు బ్రహ్మమేధత్తాలే సంస్కరిత్తు ప్పిళ్ళైయెప్పళ్ళిపడుత్తియరుళి
శ్రీపాదత్తుముతలికళెల్లారుమ్ తిరుముడివిళక్కువిత్తుక్కొళ్ళ;

నడువిల్ తిరువీధిప్పిళ్ళైభట్టరుమ్ తిరుముడివిళక్కివైత్తుక్కొళ్ళ,
నడువిల్ తిరువీధిప్పిళ్ళైభట్టరుక్కు నేరేభ్రాతావాయిరుప్పారొరువర్ భట్ట
రైప్పార్త్తు "తిరుక్కలికన్ఱిదాసర్ పరమపదప్రాప్తిపణ్ణినతుక్కు ఎజ్గ
ళ్ కూరకులత్తిలే పిఱన్దనీర్ తలైక్షౌరమ్ పణ్ణువిత్తుక్కొణ్డతు అవద్య
మన్ఱో? కూరకులత్తుక్కిఴుక్కన్ఱో" ఎన్న; భట్టరుమ్ అవరైప్పార్త్తు
"అప్పడియామ్, ఐయో! ఉజ్గళ్ కూరకులత్తుక్కు ఇఴుక్కాయ్ ప్పిఱ
న్దనే, ఇక్కుత్తైయెనీర్ ఎజ్ఞైక్కుత్తీర్త్తుక్కొళ్ళక్కడవీర్" ఎన్ఱు వ్యతిరే
కమ్ శొల్లి ప్పోకవిడ, అవర్ ఇత్తై ప్పొఱుక్కమాట్టామల్ పెరుమాళ్
సన్నిధియిల్ శెన్ఱు విణ్ణప్పమ్ శెయ్య, అత్తై ప్పెరుమాళుమ్ కేట్టు
భట్టరై అழైత్తు పరవిట్టు అర్చకముఖేన "నామిరుక్క నీరిప్పడి
శెయ్యలామో?" ఎన్న; భట్టరుమ్ "పెరియ తిరువోలక్కత్తిలే
అడియేన్ శెయ్తముత్తై క్కేట్టై ప్పొఱుత్తరుళ వేణుమ్" ఎన్ఱు దణ్డనిడ,
పెరుమాళుమ్ "ఇత్తైన్ నినైత్తు చ్చొల్లుకిఱపడి" ఎన్ఱు కేట్టరుళ, ఇవరుమ్
"పిళ్ళైయైయుమ్ అడియేనైయుమ్ పారాతే సర్వజ్ఞరాన దేవరీర్
ఇప్పడి కేట్టరుళువతే; నాయనారే, నమ్బిళ్ళై తిరునాట్టుక్కెழున్దరుళి
నాల్ అవర్ తిరువడికళిలే ఆశ్రయిత్తనాన్ అన్వానుడైయ శేషత్వ పార
తన్త్ర్యత్తుక్కు త్తకుతియాక కూరకులత్తిలే పిఱన్దిరున్దపిన్ దాస్య
కృత్యమాన మోవాయుమ్ ముడియుమ్ వపనమ్బణ్ణువిత్తుక్కొళ్ళవేణ్డి
యిరుక్క అత్తై చ్చెయ్యాతే, శిష్యపుత్రర్కళుడైయ కృత్యమాన తలై
మాత్రమ్ క్షౌరమ్బణ్ణువిత్తుక్కొణ్డతుక్కు దేవరీర్ మునిన్దరుళక్కూ
డుమో?" ఎన్ఱు విణ్ణప్పమ్ శెయ్య, పెరుమాళుమ్ అతుకేట్టు ఇశైన్దు
సన్తుష్టరాయ్ భట్టరుక్కు త్తీర్థమ్ తిరుమాలైయుడనే పరియట్టమ్ ప్రసా
దిత్తు ఉపలాళిత్తు త్తిరుమాళిక్కైయేఱ పోకవిట్టరుళినార్.

అన న్తరమ్ పిళ్ళైక్కు ప్పెరుక్క త్తిరువధ్యయనమ్ నడత్తి యరుళినార్ కళ్.

"లోకాచార్యర్" ఎన్ఱు తిరునామమ్ పెఱ్ఱతన్నైఱ్ఱముమ్, అరియవరుళి చ్చెయల్ పొరుళ్ కళతిన్దురైక్కప్పెఱ్ఱ తన్నైఱ్ఱముమ్, పరమపదమ్ తమ్ శిఱుముఱిక్కు చ్చెల్లప్పెఱ్ఱ తన్నైఱ్ఱముమ్ నమ్బి ళ్ళైక్కన్ఱి మఱ్ఱొరువర్ కుక్కు మిల్లైయిఱే. పిళ్ళైవైభవముళ్ళతెల్లామ్ శొల్లప్పోకాతిఱే.

నమ్బిళ్ళై తిరునక్షత్రమ్. కార్త్తికైయిల్ కార్త్తికై.

ఇవర్ తనియన్ (౧) "వేదాన్త వేద్యామృత వారిరాశే ర్వేదార్థ సారామృత పూరమగ్ర్యమ్। ఆదాయ వర్షన్త మహం ప్రపద్యే కారుణ్యపూర్ణం కలివైరిదాసమ్" (౨) "నమామితౌ మాధవశిష్య పాదౌ యత్సన్నిధిం సూక్తిమయం ప్రవిష్టాః। తత్రైవ నిత్యస్థితిమాద్రియన్తే వైకుణ్ఠ సంసార విముక్తచిత్తాః" (3) "వాత్తోఘ్ఖ వృత్త్యాపి

(౧) వేదాన్త వేద్య-నఞ్జీయరాకిఱ, అమృతవారిరాశేః-అమృతమయమాన సముద్రత్తిల్ నిన్ఱుమ్, అగ్ర్యమ్-శ్రేష్ఠమాన, వేదార్థ - వేదాన్తార్థత్తినుడైయ, సార - శ్రేష్ఠమాకిఱ, అమృతపూరమ్-అమృతప్రవాహత్తై, ఆదాయ - గ్రహిత్తు, వర్షన్తమ్-వర్షియానిన్ఱ, కారుణ్య - కృపైయినాల్, పూర్ణమ్ - నిఱైన్దిరుక్కిఱ, కలివైరిదాసమ్-నమ్బిళ్ళైయై, అహమ్-నాన్, ప్రపద్యే - పఱ్ఱుకిఱేన్.

(౨) సూక్తిమయమ్ - శ్రీసూక్తికళ్ నిఱైన్ద యత్ - యాతొరు నమ్బిళ్ళైయినుడైయ, సన్నిధిమ్-సన్నిధియిల్, ప్రవిష్టాః - అన్వయిత్తవర్ కళ్, వైకుణ్ఠ-శ్రీవైకుణ్ఠత్తిలుమ్, సంసార - సంసారత్తిలుమ్, విరక్త - వైరాగ్యముడైయ, చిత్తాః - మనస్సైయుడైయవర్ కళాయ్, తత్రైవ - అన్ద నమ్బిళ్ళై సన్నిధియిలేయే, నిత్యస్థితిమ్ - నిత్య వాసత్తై, ఆద్రియన్తే - ఆదరిక్కిఱార్ కళో, తౌ - అన్ద, మాధవశిష్యపాదౌ - నఞ్జీయర్ శిష్యరాన నమ్బిళ్ళైయై, నమామి - సేవిక్కిఱేన్.

(3) యదీయ - యాతొరు నమ్బిళ్ళైయినుడైయతాన, గోష్ఠ్యామ్-గోష్ఠియిల్,

యద్వియగోష్ఠ్యాం గోష్ఠ్యన్తరాణాం ప్రథమాభవన్తి। శ్రీమత్కలిధ్వంసన దాసనామ్నే తస్మైనమస్సూక్తి మహార్ణవాయ”(౧) “నెఞ్జత్తిరున్ద నిరన్తరమాక నిరియత్తయ్క్కుమ్ వఞ్జక్కుఱుమ్బిన్ వకైయఱుత్తేన్, మాయవాదియర్ తామ్ అఞ్జప్పిఱన్దవన్ శ్రీమాతవనడిక్కన్బు శెయ్యుమ్ తఞ్జత్తొరువన్ శరణామ్బుయమ్ఎన్ తలైక్కణిన్దే”

ఒరుశ్రీవైష్ణవర్ నడువిల్ తిరువీధిప్పిళ్ళై భట్టరై ప్పార్త్తు “ఉమక్కు ఆచార్యవిషయత్తిల్ కృతజ్ఞతై ఎత్తనై నాళ్ నడక్కుమ్”ఎన్ఱుకేట్క; భట్టరుమ్ “నమ్బిళ్ళై తిరువడికళిల్ ఉపకారస్మృతి అడియేనుక్కు యావదాత్మభావి నడక్కుమ్” ఎన్న; అవరుమ్ “ఆచార్యవిషయత్తిల్ ఉపకారస్మృతి యావదాత్మభావియో? యావదాత్మభావియో?” ఎన్ఱిడుపట్టు తిరువంశప్రభావత్తాలే తెళిన్దు భట్టర్ తిరువడికళిలే ఆశ్రయిత్తు జ్ఞానాధికరాయ్విట్టార్.

అనన్తరమ్పిళ్ళై శ్రీపాదత్తుముతలికళై క్కూట్టిక్కొణ్డు పెరియవాచ్చాన్పిళ్ళైదర్శనమ్ నిర్వహిత్తరుళానిఱ్క, నడువిల్ తిరువీధిప్పిళ్ళై భట్టర్ పెరియవాచ్చాన్పిళ్ళైయైప్పార్త్తరుళి “గురుపరమ్పరైయైయుమ్ ద్వయత్తైయుమ్ ఉపదేశిత్తవర్కళోడు కేట్టవర్కళోడు వాశియఱ ఉద్దేశ్యరెన్ఱుప్రసాదిత్తీర్; పరమసాత్వికరాన శ్రీవైష్ణవర్కళ్ ఉమ్మై అనువర్త్తిక్కుమతుక్కు ఎన్ నినైత్తిరుప్పీర్”ఎన్ఱు కేట్టరుళ; ఆచ్చాన్పిళ్ళైయుమ్

వార్తా-శ్రీసూక్తికళుడైయ, ఇచ్ఛయా వృత్త్యాపి-ఇచ్ఛవృత్తియాలుమ్, (అతావతు-శ్రీసూక్తికళై గ్రహిత్తుమ్) గోష్ఠ్యన్తరాణామ్ - ఇతరగోష్ఠికళుక్కు, ప్రథమాః - ముతల్వరాయ్, భవన్తి - ఆకిఱార్కళో, సూక్తి - శ్రీసూక్తికళుక్కు, మహార్ణవాయ - పెరియసముద్రమాన, శ్రీమత్ - శ్రీమానాన, కలిధ్వంసనదాసనామ్నే - తిరుక్కలికన్ఱిదాసరెన్ఱ తిరునామముడైయ, తస్మై-అన్దనమ్బిళ్ళైయిన్ పొరుట్టు, నమః-డణ్డన్ సమర్పిక్కిఱేన్.

(౧)

"అడియేన్ అహఙ్కారియాకైయాలే అడియేనుడైయ అభిప్రాయత్తా లుమ్ శ్రీవైష్ణవత్వముణ్డెన్ఱు నినైత్తిరుప్పన్, ఈశ్వరన్ పెరియ పిఱవియాకైయాలే శ్రీవైష్ణవనెన్ఱు నినైత్తిరుక్కుమ్, ఇని ఇవర్కళ్ ఎన్నై త్తిరుక్కణ్డార్కళెన్ఱు కూశిక్కొణ్డిరుక్కుమ్; ఇవర్కళ్ ఎన్నైక్కణ్డు అనువర్త్తిక్కైయాలే ఇవర్కళ్ పక్షత్తాలుమ్ శ్రీవైష్ణవత్వముణ్డెనినైక్కిఱతు. ఆక త్రివిధాభిప్రాయత్తాలుమ్ అడియేనుక్కుముప్పరియాట్టిన శ్రీవైష్ణవత్వముణ్డెన్ఱు నినైత్తిరుప్పన్" ఎన్ఱరుళినార్. ఆక త్రివిధాభిప్రాయత్తాలుమ్ స్వవైష్ణవత్వమ్ సిద్ధమాయ్ స్వశ్లాఘ్యతా బుద్ధిరహితముమాన బుద్ధివిశేషమ్ శొల్లప్పట్టతు.

ఆచ్చాన్బిళ్ళై గోష్ఠియిలే శ్రీవైష్ణవర్కళ్ తిరళవిరున్దు "నామ్ లీలైక్కు విషయమో? ఇరక్కత్తుక్కు విషయమో?" ఎన్ఱు విణ్ణప్పమ్ శెయ్య, "ఉడన్బట్టిరున్దోమాకిల్ లీలైక్కు విషయమాకిఱోమ్, అకప్పట్టిరున్దోమాకిల్ ఇరక్కత్తుక్కు విషయమాకిఱోమ్". ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తార్. §(ఆచ్చాన్బిళ్ళైయుమ్ "అస్పృష్టాహఙ్కారరాన నిత్యరుమ్ నివృత్తాహఙ్కారరాన ముక్తరుమ్ అవన్ ఇనిమైక్కు విషయమాకిఱార్కళ్. అహఙ్కారమమకార వశ్యరాయిరున్దు పెత్తు అక్కత్తైయుమ్గూడ అఱియమాట్టాత సంసారికళ్ లీలైక్కు విషయమాకిఱార్కళ్, సదాచార్యప్రసాద మడియాన భగవత్ప్రసాదత్తాలే అహఙ్కారమమకారమ్ కఴియవేణుమెన్ఱిరుక్కిఱ నామ్ అవన్ ఇరక్కత్తుక్కు విషయమాకిఱోమ్" ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తార్.) ఆక, సర్వచేతనరైయుమ్ సర్వేశ్వరన్ అహమ్ మమతాబుద్ధి ముక్తి విరక్త్యాసక్తి విశేషత్తాలే స్వమాధుర్య కారుణ్యలీలా విషయమాక్కి వినియోగిక్కుమెన్ఱపడి.

ఆచాన్బిళ్ళై గోష్ఠియిలే శిలర్ శ్రీవైష్ణవర్కళ్ "ఎఙ్గళుక్కు త్తఞ్జమా యిరుప్పతోరువార్త్తై అరుళిచ్చెయ్యవేణుమ్" ఎన్న, అవ

§ వణ్డలితమ్ క్వాచిత్కమ్.

రుమ్ “కలఙ్గుకిఱవనుమ్, కలక్కుకిఱతుమ్, కలఙ్గక్కిడక్కిఱవర్కళుమ్, తెళివిక్కిఱవనుమ్, తెళికిఱవనుమ్, తెళిన్దిరుక్కిఱవనుమాయితే యిరుప్పతు.—ఇతిల్ కలఙ్గుకిఱవన్-జీవాత్మా, కలక్కుకిఱతు-అచిత్తు, కలఙ్గక్కిడక్కిఱార్కళ్-సంసారికళ్, తెళివిక్కిఱాన్-ఆచార్యన్; తెళికిఱాన్-చేతనన్, తెళిన్దిరుక్కిఱాన్-ఈశ్వరన్. ఆకైయాలే ఆచార్యోపదేశత్తాలే తెళిన్దవన్, కలఙ్గుకిఱ తన్నైయుమ్ కలక్కుకిఱ ప్రకృతియైయుమ్ కలఙ్గక్కిడక్కిఱ సంసారికళైయుమ్ తఴ్జమన్జెన్ఱు కైవిట్టు, తెళివిక్కిఱ ఆచార్యనైయుమ్, తెళిన్దిరుక్కుమ్ ఈశ్వరనైయుమ్ పఱ్ఱుకై కాణ్ ఇవ్వాత్మావుక్కు స్వరూపమ్” ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తారాయ్త్తు.

ఆచ్చాన్పిళ్ళైయై ఒరు శ్రీవైష్ణవర్ “స్వరూప పారతన్త్ర్యమిరుక్కుమ్పడి ఎన్” ఎన్ఱుకేట్క, అవర్ అరుళిచ్చెయ్తపడి: “స్వశక్తి నివృత్తి పూర్వకమాక సర్వశక్తియై అణ్డైకొణ్డు ఉపాయత్తిల్ కన్దలఱ్ఱు ఉపేయత్తిల్ త్వరై విఞ్జియిరుక్కై కాణ్ పారతన్త్ర్యజ్ఞానమ్” ఎన్ఱరుళినార్. ఇత్తాల్ నివృత్తి ప్రేరకత్తోడు ప్రవృత్తి ప్రేరకత్తోడు వాశియఱ పరాధీననాన ఇవ్వధికారిక్కు ఎల్లామ్ పరప్రేరితమత్తనైయితే.

ఆచ్చాన్పిళ్ళైయై ఒరు శ్రీవైష్ణవర్ “స్వరూపానురూపమాన ప్రాప్యమో? ప్రాప్యానురూపమాన స్వరూపమో?” ఎన్ఱుకేట్క, అవరుమ్ “ముముక్షుదశైయిల్ స్వరూపానురూపమాన ప్రాప్యమ్, ముక్తిదశైయిల్ ప్రాప్యానురూపమాయిరుక్కుమ్ స్వరూపమ్” ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తార్.

నాట్టిలిరున్దు పెరుమాళై సేవిత్తిరుప్పార్ ఇరణ్డు శ్రీవైష్ణవర్కళ్ అన్యోన్యమ్ విశ్లేషభీరుక్కళాయ్ ప్పోరుకిఱవర్కళ్ ఒరుకాల్ రాగద్వేషమ్ కొణ్డాడి, అతిల్ ఒరువర్ ఆచ్చాన్పిళ్ళై శ్రీపాదత్తేఱచ్చెన్ఱు మఱ్ఱవరుడైయ కుఱ్ఱమ్ విణ్ణప్పమ్శెయ్య; అరుకిరున్ద ముతలికళిలే శిలర్ “ఇప్పడి శొల్లలామో?” ఎన్ఱు విణ్ణప్పమ్ శెయ్య, ఆచ్చా

న్పిళ్ళైయుమ్ అవర్ శొల్లుకిఱపడి కేళీర్; దణ్డధరన్నానయమన్ (౧) “పరిహార” ఎన్ఱాన్; (౨) “నకశ్చిన్నాపరాధ్యతి” ఎన్ఱాళ్ పిరాట్టి; ఈశ్వరన్ (౩). “శెయ్తారేల్ నన్ఱు శెయ్తార్” ఎన్ఱాన్; ఆழ్వార్కళ్ (౪) “అవన్ఱమరెవ్వినైయరాకిలుమ్ ఎఙ్గోనవన్ఱమర్” ఎన్ఱార్కళ్. ఇప్పడియిరుక్క, “అవర్ కుఱ్ఱమ్ ఇవరై యొழియచ్చొల్లువార్ ఆర్” ఎన్ఱరుళినార్. ఇత్తాల్ శక్తిమాన్గళుముట్పడ తదీయదోషమ్ శొల్లక్కూశువర్కళ్ ఎన్ఱపడి.

ఆచ్చాన్పిళ్ళై భాగవతవైభవమ్ అరుళిచ్చెయ్యానిఱ్కచ్చెయ్తే ఒరువర్ భగవద్వైభవమ్ శొల్ల, ఇప్పోతు “విశేషమ్ శొల్లుకిఱవిడత్తే ఇతు సామాన్యమ్” ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తార్. ఇత్తాల్ భాగవతవైభవత్తై నిఱుత్తి భగవద్వైభవమ్ శొల్లుకై అనుపయుక్తమెన్ఱపడి.

ఆచ్చాన్పిళ్ళై శ్రీయతాయార్ పెరియపిళ్ళైయుమ్ ఆచ్చాన్పిళ్ళైయై సేవిత్తుప్పోరుకిఱ కాలత్తిలే ఇవర్ శోకార్తరాక, ఆచ్చాన్పిళ్ళై “నీర్ శోకిక్కిఱతెన్” ఎన్న; అవరుమ్ “ ‘అనాదికాల పాపవాసనా బలాత్కారవశత్తాలే జన్మాదికళిలే ఈశ్వరన్ ఎన్నై ఇన్నమ్ తళ్ళప్పోకిఱానో?’ ఎన్ఱు భయప్పడానిన్ఱేన్” ఎన్న; మేలరుళిచ్చెయ్తవార్త్తై. “ ‘ఇతు ఆర్ కేడు’ ఎన్ఱిరున్దాయ్, ఉనక్కు సృష్టిక్కవేణుమో? అవతరిక్కవేణుమో? (౫) ‘పిఱప్పిల్ పల్ పిఱవిప్పెరుమాన్’ ఎన్ఱుమ్, (౬) ‘పొరుళెన్ఱివ్వులకమ్పడైత్తవన్’ ఎన్ఱుమ్, (౭) ‘సమ్భవామి యుగేయుగే’ ఎన్ఱుమ్ ఒరువనైప్పిడిక్కనినైత్తు ఊరై వళైప్పారైప్పోలే అఖిలజగత్స్వామియాయ్త్తు అస్మత్స్వామియాకైక్కన్ఱో?” ఎన్ఱరుళినార్. ఆకైయాల్ “ఈశ్వరనుక్కు ఒరుచేతననైప్పెఱుకై అలభ్యలాభమెన్ఱుమ్, * ఎతిర్ శూழ్పల్ పుక్కుత్తేడిత్తిరియు

(౧) వి-పు-౩-౭-౧౩. (౨) రా-యు-౧౧౬-౪౪. (౩) పెరి-తి-౪-౯-౨.
(౪) ౧-తిరువ-౫౫. (౫) తి-వాయ్-౨-౯-౫. (౬) తి-వాయ్-౨-౧౦-౧౧.
(౭) గీ-౪-౮.

మవన్ తానే ‘పేఱు ఇழవు ఇరణ్డుమ్ తన్నతు’ ఎన్ఱు రక్షిక్కుమెన్ఱు నిర్భరరాయిరుమ్” ఎన్ఱపడి.

అనన్తరమ్ పెరియాழ்వార్ తిరుమొழி తొడక్కమాన ఆழ்వార్ కళరుళిచ్చెయల్ కళుక్కెల్లామ్ వ్యాఖ్యానమ్ శెయ్తు లోకత్తై వాழ்విత్తరుళినార్. ఇత్తై నినైత్తిఱే (౧) “పెరియవాచ్చాన్పిళ్ళై పిన్బుళ్ళవైక్కుమ్ తెరియ వియాక్కియైకళ్ శెయ్వాల్, అరియ వరుళిచ్చెయల్ పొరుళై ఆరియర్కట్కిప్పోతరుళిచ్చెయలాయ్ త్తఱిన్దు” ఎన్ఱు ఉపదేశరత్నమాలైయిలే జీయర్ అరుళిచ్చెయ్తతుమ్. పిన్నైయుమ్ రహస్యత్రయవివరణమ్, తత్త్వత్రయవివరణమ్ ముతలాన అనేక రహస్యమరుళిచ్చెయ్తరుళినార్.

ఒరునాళ్ పిళ్ళైయుడైయ శ్రీపాదత్తై ఆశ్రయిత్తిరున్దుళ్ళ వాదికేసరి గార్హస్థ్యాశ్రమనిష్ఠరాయిరుక్కుమ్పోతు శాస్త్రపరిశీలనమ్పణ్ణికిఱవర్కళైక్కణ్డు “పడిక్కిఱతెన్” ఎన్ఱుకేట్క, అవర్కళుమ్ “ఇవఱ్కు అక్షరాభ్యాసమిల్లై” ఎన్ఱఱిన్దు “ముసలకిసలయమ్పడిక్కిఱోమ్” ఎన్ఱు పరిహసిత్తురువార్త్తైశొల్ల, ఇవరుమ్ “అత్తై అఱియాతే ఇప్పడి ఒన్ఱుణ్డో” ఎన్ఱు తికైత్తు, అత్తై స్వాచార్యరాన ఆచ్చాన్పిళ్ళైక్కు విణ్ణప్పమ్శెయ్య, అవరుమ్ మన్దస్మితమ్శెయ్తు అవర్కళ్ ఉమక్కు అక్షరాభ్యాసమిల్లామైయాలే, “‘కழுక్కాణి తుళిర్క్కుమో? ఉమక్కిత్తై కొణ్డుకారియమెన్’ ఎన్ఱు పరిహసిత్తువిట్టార్కళ్” ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్య; ఇవరుమత్తైక్కేట్టు లజ్జావిష్టరాయ్ ఛలమ్పిడిత్తు, తిరువడికళిలేవిழுన్దు “అడియేన్ విద్వానామ్పడి కటాక్షిత్తరుళవేణుమ్” ఎన్ఱు ప్రార్థిక్క; అభయప్రదరాజర్ ఉకన్దు ముప్పత్తిరణ్డుతిరునక్షత్రత్తిలే అక్షరశిక్షైకళుమ్ పణ్ణువిత్తు కావ్యనాటకాలఙ్కార శబ్దతర్కపూర్వోత్తరమీమాంసాది సకలశాస్త్రవిత్తమరామ్పడి శిక్షిత్తరుళ, ఇవరుమ్ అవర్

---

(౧) ఉపదేశ-౩౯.

కటాక్షత్తాలే విద్వజ్జనాగ్రగణ్యరాయ్ "మునలకిసలయమ్" ఎన్ఱు ఒరు కావ్యమిట్టు అవర్కళ్ కైయిలేకొడుత్తు వాయ్మూడి త్తలైయిఱక్కిట్టు లజ్జావిష్టరాప్పడి పణ్ణియరుళి, మహావిరక్తరాయ్ ఆశ్రమస్వీకారమ్ శెయ్తు పరవాదికళై జయిత్తు మికవుమ్ శాస్త్రనిపుణరాయినుక్కైయాలే "వాదికేసరి అళకియమణవాళజీయర్" ఎన్ఱు ప్రసిద్ధరాన ఇవర్ పూర్వర్ శెయ్త తిరువాయ్మొళి వ్యాఖ్యానఙ్గళై యెల్లామ్ తిరుక్కణ్ శాత్తి అవైకళిలే సారతమమాన అర్థవిశేషఙ్గళై సఙ్గ్రహిత్తు సర్వర్క్కుమ్ సుగ్రహమాకవుమ్ సువ్యక్తమాకవుమ్ తెరియుమ్పడి తిరువాయ్మొళిక్కు ద్వాదశస్కన్ధయుక్తమాన శ్రీభాగవతప్రక్రియైయాలే పన్నీరాయిరమ్ ఉరై శెయ్తరుళినార్. జీయరుమ్ ఉపదేశరత్నమాలైయిలే (౧) "అన్బోడళకియమణవాళచ్చీయర్" ఎన్ఱు తొడఙ్గి "ఏతమిల్ పన్నీరాయిరమ్" ఎన్ఱిత్తైయు మరుళిచ్చెయ్తారిఱే. వినైయుమ్ దీపప్రకాశమ్, తత్త్వనిరూపణమ్ ముతలాన అనేకరహస్యగ్రన్థఙ్గళైయుమ్ అరుళిచ్చెయ్తు ఉపకరిత్తరుళినార్.

ఆచ్చాన్పిళ్ళై కుమారర్ నాయనారాచ్చాన్పిళ్ళైయుమ్ దీపాదుత్పన్నప్రదీపమ్పోలే దర్శనన్ నిర్వహిత్తుక్కొణ్డు పోరమతిప్పుడైయరాయ్, సకలవిద్యాపారఙ్గతరెన్ఱిఱ విరుత్తైయుడైయరాయ్, "శ్రీరఙ్గరాజదీక్షితర్" ఎన్ఱు పౌణ్డరీకయాగమ్ శెయ్తు ప్రసిద్ధరాయ్, తత్త్వసఙ్గ్రహమ్, ముక్తభోగావలి, జ్ఞానార్ణవమ్, శారీరమ్ ముతలాన అనేకరహస్యగ్రన్థఙ్గళిట్టు ఉపకరిత్తరుళినార్.

పెరియవాచ్చాన్పిళ్ళై తిరునక్షత్రమ్-రోహిణి. ఇవర్ తనియన్. (౨) "శ్రీమత్కృష్ణసమాహ్వాయ నమోయామునసూనవే। యత్కటాక్షణలక్ష్యాణాం సులభశ్శ్రీధరస్సదా".

(౨) యత్-యావనొరువరుడైయ, కటాక్షణ-కటాక్షత్తుక్కు, లక్ష్యాణామ్-విషయభూతరానవర్కళుక్కు, శ్రీధరః- శ్రియఃపతియాన సర్వేశ్వరన్, సదా-సర్వకాల

(౧) ఉపదేశ-౪౫.

నాయనారాచ్చాన్పిళ్ళై తిరునక్షత్రమ్-చిత్తిరై. ఇవర్ తనియన్- (౧)శ్రుత్యర్థసారజనకం స్మృతిబాలమిత్రం పద్మోల్లసద్భగవదఙ్ఘ్రి పురాణబన్ధుమ్। జ్ఞానాధిరాజ మభయప్రదరాజపుత్రం అస్మద్గురుం పరమకారుణికం నమామి ॥

వాదికేసరి అழகియమణవాళజీయర్ తిరునక్షత్రమ్ - మఖమ్. ఇవర్ తనియన్.-(౨)సున్దరజామాతృమునేః ప్రపద్యే చరణామ్బుజమ్। సంసారార్ణవసమ్మగ్న జన్తుసన్తారపోతకమ్॥(౩)అస్మద్విధపరిత్రాణ ప్రేమప్రద్రాణమానసమ్। వాదికేసరిణం వన్దే రమ్యజామాతరం మునిమ్॥

—০০—

ముమ్, సులభః - సులభనాయిరుక్కిఱానోరి యామున-యామునరుడైయ, సూనవే-కుమారరాయ్, శ్రీమత్-శ్రీమానాన, కృష్ణ-కృష్ణరెన్గిఱ, సమాహ్వాయ-తిరునామత్తై యుడైయరాన, (అన్ద) పెరియవాచ్చాన్పిళ్ళైయినుడైయ తిరువడిగళుక్కు, నమః - దణ్డన్ సమర్పిక్కిఱేన్.

(౧) శ్రుతి - వేదఙ్గళుక్కు, అర్థసార - సారార్థఙ్గళై, జనకమ్ - ప్రతిపాదకరాయ్, స్మృతి-స్మృతికళుక్కు, బాలమిత్రమ్ - బాలమిత్రరాయ్, పద్మ-తామరైపోల్, ఉల్లసత్-ప్రకాశిక్కిఱ, భగవత్ - సర్వేశ్వరనుడైయ, అఙ్ఘ్రి - తిరువడికళుక్కు, పురాణబన్ధుమ్ - పురాతనబన్ధువాయ్, జ్ఞానాధిరాజమ్-జ్ఞానసామ్రాజ్యసమృద్ధరాయ్, అస్మద్గురుమ్-అస్మదాచార్యరాయ్, పరమకారుణికమ్-అత్యన్త కృపాశీలరుమాన, అభయప్రదరాజపుత్రమ్ - పెరియవాచ్చాన్పిళ్ళై కుమారరాన నాయనారాచ్చాన్పిళ్ళైయై, నమామి-దణ్డన్ సమర్పిక్కిఱేన్.

(౨) సంసార - సంసారమాకిఱ, అర్ణవ - సముద్రత్తిలే, సమ్మగ్న-అழున్దానిఱ్కిఱ, జన్తు-ప్రాణికళుడైయ, సన్తార - ఉత్తరిప్పతఱ్కు, పోతకమ్ - ఓడమాన, సున్దరజామాతృమునేః-వాదికేసరి అழకియమణవాళ జీయరుడైయ, చరణామ్బుజమ్-తిరువడిత్తామరైకళై, ప్రపద్యే-ఆశ్రయిక్కిఱేన్.

(౩) అస్మద్విధ-అస్మదాదికళై, పరిత్రాణ-రక్షిప్పతిల్, ప్రేమ-ప్రీతియినాల్, ప్రద్రాణ-నిైన్ద, మానసమ్ - మనస్సైయుడైయరాన, వాదికేసరిణమ్ - వాదికేసరియాన, రమ్యజామాతరమ్ మునిమ్-అழకియమణవాళ రెన్గిఱజీయరై, వన్దే-సేవిక్కిఱేన్.

నమ్పిళ్ళైపక్కల్ నిన్ఱుమ్ ఈడుముప్పత్తాఱాయిరముమ్ పెఱ్ఱ ఈయుణ్ణిమాధవప్పెరుమాళ్ తమ్కుమారరాన శ్రీపద్మనాభప్పెరుమాళుక్కు. ఈడు ముప్పత్తాఱాయిరముమ్ పిన్నుమ్ వేణ్డుమ్ రహస్యార్థఙ్గళై యెల్లామ్ ప్రసాదిత్తు దర్శనప్రవర్తకరాక్కియరుళినార్. శ్రీపద్మనాభ. ప్పెరుమాళుమ్ తమక్కన్తరఙ్గశిష్యరాయ్ “కోలవరాహనాయనార్” ఎన్ఱు తిరునామముడైయ నాలూర్పిళ్ళైక్కు తమ్ పైతృకధనమాన ఈడుముప్పత్తాఱాయిరముమ్ పిన్నుమ్ వేణ్డినదర్శనార్థఙ్గళెల్లామ్ ప్రసాదిత్తరుళినార్. నాలూర్పిళ్ళైయుమ్ నల్లమకనారాననాలూరాచ్చాన్పిళ్ళైక్కు స్వాచార్యరానపద్మనాభప్పెరుమాళ్ ప్రసాదిత్త ఈడుముతలాన అఖిలార్థఙ్గళైయుమ్ ప్రసాదిత్తు దర్శనప్రవర్తకరామ్పడి కటాక్షిత్తరుళినార్. నాలూరాచ్చాన్పిళ్ళైయుమ్ మణవాళమామునికళుక్కు నేరే ఆచార్యరాన తిరువాయ్మొఴిప్పిళ్ళైక్కుమ్, తిరునారాయణపురత్తాయిక్కుమ్ ఙ్క పిళ్ళైక్కుమ్ తిరువాయ్మొఴియై ప్రసాదిత్తరుళినార్” ఎన్ఱు మత్తై (౧)“అఙ్గవర్ పాల్ పెఱ్ఱశిఱియాఴ్వానప్పిళ్ళై, తామ్ కొడుత్తార్ తమ్మకనార్ తఙ్గైయిల్, పాఙ్గుడనే నాలూర్ పిళ్ళైక్కవర్ తామ్ నల్లమకనార్క్కవర్ తామ్, మేలోర్క్కీన్దారవరే మిక్కు” ఎన్ఱు ఉపదేశరత్నమాలైయిలే జీయర్ తామే తెళియవరుళిచ్చెయ్తారిఱే.

ఈయుణ్ణిమాధవప్పెరుమాళ్ తిరునక్షత్రమ్ – హస్తమ్. ఇవర్ తనియన్–(౨)“వరదార్యదయాపాత్రం శ్రీమాధవగురుంభజే। కురుకాధీశవేదాన్తసేవోన్మీలితవేదనమ్”.

---

(౨) కురుకాధీశ–నమ్మాఴ్వారరుళిచ్చెయ్త, వేదాన్తసేవా–ఉపనిషత్తాన తిరువాయ్మొఴియిన్ కాలక్షేపత్తాల్, ఉన్మీలిత–తెళిన్ద, వేదనమ్–జ్ఞానముడైయరాయ్, వరదార్య–నమ్పిళ్ళైయినుడైయ, దయా – కృపైక్కు, పాత్రమ్ – పాత్రరుమాన, శ్రీమాధవగురుమ్–ఈయుణ్ణి మాధవప్పెరుమాళై, భజే–ఆశ్రయిక్కిఱేన్.

---

(౧) ఉపదేశ–౪౮. ఙ్క పిళ్ళైయాకిఱార్–తిరువాయ్మొఴియాచ్చాన్.

పద్మనాభప్పెరుమాళ్ తిరునక్షత్రమ్-స్వాతి. ఇవర్ తనియన్.- (౧)యేనావగాహ్యావిమలోఽస్మి శఠారిసూరేర్వాణీగణార్థపరిబోధసుధాపగాయామ్। శ్రీమన్ముకున్దచరణాబ్జమధువ్రతాయ శ్రీపద్మనాభగురవే నమ ఆచరామః॥

నాలూర్పిళ్ళై తిరునక్షత్రమ్-పుష్యమ్. ఇవర్ తనియన్.-(౨) శ్రీపద్మనాభగురుతశ్శఠజిన్మునీన్ద్రశ్రీసూక్తిభాష్యమధిగమ్య సమృద్ధబోధః । తద్దేవరాజగురవే హ్యదిశచ్చతుష్పూర్వాసేద్ధకోలవరదేశికమాశ్రయే తమ్ ॥

నాలూరాచ్చాన్పిళ్ళై తనియన్.-(3)నమోఽస్తు దేవరాజాయ చతుర్గ్రామనివాసినే । రామానుజార్యదాసస్య సుతాయ గుణశాలినే ॥

---

(౧) యేన-యాతొరువరాల్, శఠారిసూరేః-నమ్మాళ్వారుడైయ, వాణీ-శ్రీసూక్తికళుడైయ, గణ-సమూహత్తిలుణ్డాన, అర్థ-అర్థఙ్గళై, పరిబోధ-తెళివాయ్ అఱివతాకిఱ, సుధాపగాయామ్-అమృతసరస్సిల్, అవగాహ్య-ప్రవేశిత్తు, విమలః-నిర్మలాన్తఃకరణనాయ్, అస్మి-ఆకిఱేన్, శ్రీమత్-శ్రీమానాన, ముకున్ద-సర్వేశ్వరనుడైయ, చరణాబ్జ-తిరువడిత్తామరైకళిల్, మధువ్రతాయ-వణ్డుపోలిరుక్కిఱ, శ్రీపద్మనాభగురవే-పద్మనాభప్పెరుమాళిన్పొరుట్టు, నమః-ప్రణామత్తై, ఆచరామః-అనుష్ఠిక్కిఱోమ్.

(౨) శ్రీపద్మనాభ గురుతః-పద్మనాభప్పెరుమాళిడత్తిలిరున్దు, శఠజిన్మునీన్ద్ర-నమ్మాళ్వారుడైయ, శ్రీసూక్తి-అరుళిచ్చెయల్కళుక్కు, భాష్యమ్-భాష్యమాన ఈట్టై, అధిగమ్య-అఱిన్దు, సమృద్ధ-సంపూర్ణమాన, బోధః-జ్ఞానముడైయరాన, యః-యాతొరువర్, తత్-అన్దభాష్యత్తై, దేవరాజగురవే-నాలూరాచ్చాన్పిళ్ళైయిన్పొరుట్టు, అదిశత్-ప్రసాదిత్తారో? తమ్-అప్పడిప్పట్ట, చతుష్పూః-నాలూరిల్, వాస-వాసత్తాల్, ఇద్ధ-ప్రకాశిక్కిఱ, కోలవరదేశికమ్-నాలూర్పిళ్ళైయై, ఆశ్రయే-ఆశ్రయిక్కిఱేన్

(3) రామానుజార్యదాసస్య-శ్రీరామానుజదాసరెన్నిఱ నాలూర్పిళ్ళైయినుడైయ, సుతాయ-కుమారరాయ్, గుణశాలినే-గుణశాలియాయ్, చతుర్గ్రామ-నాలూ

(౧) "కోలాధిపాత్పితురవాప్య సహస్రగీతే ర్భాష్యం హి పూర్వతనదేశిక వర్యగుప్తమ్। త్రేధా ప్రవర్త్య భువి యః ప్రథయాఞ్చకార శ్రీదేవరాజగురువర్యమహం భజే తమ్॥ (౨) శ్రీశైలనాథగురు మాతృగురూత్తమాభ్యాం శ్రీసూక్తిదేశికవరేణచ యస్త్రిధైవమ్। వ్యక్తశ్శఠారికృతి భాష్య సుసంప్రదాయో విస్తారమేతి సహివైష్ణవ పుఙ్గవేషు".

అనన్తరమ్ వడక్కు త్తిరువీధిప్పిళ్ళై దర్శనమ్ నిర్వహిత్తరుళు కిఱకాలత్తిలే శ్రీపాదత్తుముతలికళ్ "ఆత్మస్వరూపమిరుక్కుమ్బడి ఎన్" ఎన్ఱు విణ్ణప్పమ్ శెయ్య; అవరుమ్ "అహఙ్కారమాకిఱ ఆర్ప్పైవిత్తుడైత్తాల్ ఆత్మావుక్కు అఴియాతపేర్ 'అడియాన్' ఎన్ఱితే" ఎన్ఱరుళి

రిల్, నివాసినే-వాసమ్ పణ్ణానిన్ఱ, దేవరాజాయ-నాలూరాచ్చాన్పిళ్ళైయిన్పొరుట్టు, నమః - ప్రణామమానతు, అస్తు-ఉణ్డాకక్కడవతు

(౧) యః - యావనొరువర్, పూర్వతనదేశికవర్య - పూర్వాచార్యర్కళాలే; గుప్తమ్-రహస్యమాయ్ రక్షిక్కప్పట్ట, సహస్రగీతేః - తిరువాయ్మొழியినుడైయ, భాష్యమ్ - భాష్యమాన ఈడు ముప్పత్తాఱాయిరత్తై, పితుః - జనకరాన, కోలాధిపాత్-నాలూర్పిళ్ళైయిడత్తిల్ నిన్ఱుమ్, అవాప్య-అడైన్దు, త్రేధా-మూన్ఱువఴియాయ్, ప్రవర్త్య-ప్రచారప్పడుత్తి, భువి-భూమియిల్, ప్రథయాఞ్చకార-ప్రసిద్ధిపణ్ణినారో అ తమ్ - అన్ద, శ్రీదేవరాజగురువర్యమ్ - పరమాచార్యరాన నాలూరాచ్చాన్పిళ్ళైయై, అహమ్ - అడియేన్, భజే - ఆశ్రయిక్కిఱేన్.

(౨) యః-ఎన్ద, శఠారికృతి-తిరువాయ్మొழியిన్, భాష్య - భాష్యమాన ఈడుముప్పత్తాఱాయిరత్తిన్, సుసంప్రదాయః - సత్సంప్రదాయమానతు, శ్రీశైలనాథగురు - తిరువాయ్మొழிప్పిళ్ళైయెన్న, మాతృ - తిరునారాయణపురత్తాయి ఎన్ను, (ఆకియ ఇన్ద) గురూత్తమాభ్యామ్ - ఉత్తమాచార్యర్కళాలుమ్, శ్రీసూక్తి దేశికవరేణచ-తిరువాయ్మొழியాచ్చానాలుమ్, ఏవమ్-ఇప్పడి, త్రిధా - మూన్ఱువఴియాయ్, వ్యక్తః - ప్రకాశమాయిన్ఱో, సః-అన్ద సంప్రదాయన్దాన్, వైష్ణవపుఙ్గవేషు-శ్రీవైష్ణవర్కళిడత్తిల్, విస్తారమ్-పరవుతలై, ఏతి-అడైకిఱతు.

నార్. ఇత్తాల్ "ఈశ్వరోహమ్" ఎన్గిఱ అహఙ్కారమ్ వర్ణ్ణిక్క ప్పాల్ ఆత్మావుక్కు "దాసోహమ్" ఎన్గిఱ శేషత్వమేనిలైనిన్ఱ అన్త రఙ్గనిరూపకమెన్ఱపడి. భాగవతశేషత్వ విధురమాన భగవచ్ఛేషత్వ ముమ్ దేహాత్మాభిమానమ్బోలే పోల్లాతతాకైయాలే, (౧) "అడియా రడియార్ తమ్మడియారడియార్ తమక్కడియారడియార్ తమ్మడియా రడియోఙ్గళే" ఎన్ఱిరుక్కవేణు మెన్ఱు కళియుమ్, ఎల్లావేదఙ్గళైయుమ్ ఎల్లాశాస్త్రఙ్గళైయుమ్ ఎల్లా ఆழ்వార్కళ్ పాశురఙ్గళైయుమ్ ఎల్లా ఆచార్యర్కళ్ వచనఙ్గళైయుమ్ ఆరాయ్న్దుపార్త్తవిడత్తిల్ ఒరు శ్రీవైష్ణవనుక్కు నిలైనిన్ఱ ఆచార్యాభిమానమొழிయ మోక్షోపాయ మిల్లై; నిలైనిన్ఱ భాగవతాపచారమొழிయ మోక్షవిరోధియిల్లైయిఱే. "స్వనత్తైయిల్ నిత్యత్వముమ్, నిలైనిన్ఱ భాగవతాపచారముణ్డామళ వత్తనైయన్ఱో" ఎన్ఱు పిళ్ళై పలకాలుమరుళిచ్చెయ్య క్కేట్టిరుక్కైయా యిరుక్కుమ్" ఎన్ఱు వడక్కుత్తిరువీధిప్పిళ్ళై తమ్ శ్రీపాదత్తు ముతలి కళుక్కరుళినార్. ఇత్తాల్ ఆచార్యాభిమానమ్ నిలెనిఱ్కైయావతు- కేట్ట అర్థత్తిన్పడి అనుష్ఠానముమ్ కైపుకురప్పెఱ్ఱు తద్విషయమే ప్రాప్యప్రాపకఙ్గళెన్ఱుమ్, తద్విషయత్తిలే మహావిశ్వాసత్తుడన్వర్త్తిక్కై. భాగవతాపచారమ్ నిలైనిఱ్కైయావతు - తీరక్కழிయప్పణ్ణియుమ్ విరనుతాపమాన భాగవతాపచారమ్ స్వస్మైరై విళక్కుప్పిణమ్బదుత్తి దగ్ధపటమాక్కి ఉయిర్మాఱ్ఱిల్ శేయ్తు నశిప్పిక్కుమెన్ఱపడి.

ఇప్పడి సర్వరైయు ముజ్జీవిప్పిత్తుక్కొణ్డిరుక్కిఱ ఇవర్ తమ్ కుమారరాన పిళ్ళైలోకాచార్యరైయుమ్, అవర్ తిరుత్తమ్బియారాన అழகియ మణవాళప్పెరుమాళ్ నాయనారైయుమ్ దర్శనప్రవర్త్తకరా మ్బడి వన్దాక త్తిరుత్తియరుళి శిలనాళైక్కు ప్పిన్బు పిళ్ళై తిరువడి కళై ధ్యానిత్తుక్కొణ్డు తిరునాట్టుక్కెழున్దరుళినార్. పిళ్ళైలోకా

(౧) తి-వాయ్-౩-౭-౧౦.

వార్యరుమ్ "ఉభయసమ్బన్ధముడైయ విలక్షణవిషయత్తై ఇఴన్దోమే" ఎన్ఱు పెరుక్క వ్యాకులప్పట్టు క్లేశిత్తు త్తమ్మిలే తేఱినిన్ఱు పిళ్ళైక్కు బ్రహ్మమేధత్తాలే చరమకైఙ్కర్యమ్ శెయ్తు పళ్ళిపడుత్తి అవభృథమ్ కొణ్డాడి ప్పెరుక్క తిరువధ్యయనముమ్ నడత్తియరుళినార్.

వడక్కుత్తిరువీధిప్పిళ్ళైతిరునక్షత్రమ్-స్వాతి. ఇవర్ తనియన్.-

(౧) "శ్రీకృష్ణపాదపాదాబ్జే నమామి శిరసా సదా। యత్ప్రసాదప్రభావేన సర్వసిద్ధి రభూన్మమ".

—ooఃఃoo—

పిళ్ళైలోకాచార్యర్ వైభవమ్.

అనన్తరమ్ నమ్మాఴ్వార్ తిరువవతార మెన్నలామ్పడియాన వైభవముడైయరాయ్, నమ్పిళ్ళైయుడైయ అనుగ్రహత్తాలే అవతారవిశేషమాయ్ తిరువవతరిత్తిరున్దుళ్ళ పిళ్ళైలోకాచార్యరుమ్, అవరుడైయ అరుళే ధారకమాయ్ వళర్న్ద అవర్ తిరుత్తమ్పియారాన అఴకియమణవాళప్పెరుమాళ్ నాయనారుమ్ బాల్యాత్ప్రభృతి సుస్నిగ్ధరాయ్, ఇణైత్తోట్టిలిట్టు వళర్న్ద ఇళైయపెరుమాళైయుమ్ పెరుమాళైయుమ్ పోలవుమ్, (౨) "పలదేవనెన్నుమ్ తన్నమ్పియోడ ప్పిన్గూడచ్చెల్వాన్" ఎన్గిఱ నమ్పిమూత్తపిరానైయుమ్ కృష్ణనైయుమ్ పోలవుమ్, (౩) "తమ్పియుడన్ తాశరతియానానుమ్, శఙ్గవణ్ణనమ్పియుడన్ పిన్నడన్దవనానుమ్, పొఙ్గు పునలోఙ్గుముడుమ్పైయులకారియనుమ్, అఱన్దోఙ్గుమణ

(౧) యత్-యావనొరువరుడైయ, ప్రసాద ప్రభావేన - అనుగ్రహాతిశయత్తినాల్, మమ - ఎనక్కు, సర్వసిద్ధిః - సమస్తపురుషార్థసిద్ధియుమ్, అభూత్ - ఉణ్డాయిత్తో? (అప్పడిప్పట్ట) శ్రీకృష్ణపాద-వడక్కుత్తిరువీధిప్పిళ్ళైయినుడైయ, పాదాబ్జే-తిరువడిత్తామరైకళై, సదా-సర్వకాలముమ్, శిరసా-శిరస్సినాలే, నమామి-సేవిక్కిఱేన్.

(౨) పెరి-తి-౧-౭-౫. (౩)

వాళనుమే తాన్”ఎన్నుమ్బడి సౌభ్రాతృత్వత్తై యుడైయరాన ఇవర్కళిలే పిళ్ళైలోకాచార్యర్ తమ్ పరమకృపైయాలే పెణ్ణుమ్ పేత్తైయుమ్ అధికరిత్తు ఉజ్జీవిక్కలామ్బడి తనిప్రణవమ్, తనిద్వయమ్, తనిచరమమ్, పరన్దపడి, శ్రియఃపతిప్పడి, యాదృచ్ఛికప్పడి, ముముక్షుప్పడి, సంసారసామ్రాజ్యమ్, సారసఙ్గ్రహమ్, తత్వత్రయమ్, తత్వశేఖరమ్, ప్రపన్నపరిత్రాణమ్, ప్రమేయశేఖరమ్, అర్చిరాది, అర్థపఞ్చకమ్, నవవిధసమ్బన్ధమ్, నవరత్నమాలై, శ్రీవచనభూషణమ్ ముతలాన అనేక రహస్యగ్రన్థఙ్గళిట్టరుళి, తమ్బియోడు తాముమ్ కూడి వాళ్న్దరుళుఙ్గాలత్తిలే, పిళ్ళైలోకాచార్యర్ తిరువడికళిలే పరమసాత్వికరాయిరుప్పారాన కూరకులోత్తమదాసర్ నాయనుమ్, మణప్పాక్కత్తు నమ్బియారుమ్, కొల్లికావలదాసరాన అప్పిళ్ళై యుమ్, మణవాళప్పెరుమాళ్ పిళ్ళైయుమ్, కోట్టూరిలణ్ణరుమ్, తిరుమలైయాళ్వారుమ్, విళాఞ్జోలైప్పిళ్ళైయుమ్, సాత్వికైకళిల్ తిరుమలైయాళ్వార్ తిరుత్తాయార్ ముతలాన శిల అమ్మైయార్కళుమ్ తిరువడికళిలాశ్రయిత్తు సత్సమ్బన్ధత్తైయుడైయరాయ్ (౧) “సమ్బన్ధాత్సర్వలాభః” ఎన్ఱు ఆనన్దనిర్భరరాయ్, ఒళివిల్ కాలప్పడియే సర్వదేశ సర్వకాల సర్వావస్థైకళిలుమ్ నిత్యసేవై పణ్ణి * తేవుమత్తఱియాతిరున్దార్కళ్.

ఇప్పడి ఎళున్దరుళియిరుక్కుమ్ పిళ్ళైలోకాచార్యర్ (౨) “శ్రీరారుమ్ తిరువత్తియూర్ తన్నిల్ నిన్ఱుమ్, శిఱన్ద మణప్పాక్కత్తుఱై నమ్బియారై,ఏరారుమ్ కనవిలుపదేశత్తాల్ మున్, ఎడుత్తరుళి ఎళిలరఙ్గత్తే పోయిరునీర్,శోరామల్ ఉమక్కుదితమఙ్గే శొల్వోమెన్ఱు, తుయ్య ఉలకారియన్పాల్ శేర్న్దతప్పిన్ అవర్క్కు,నేరాక కనవిలరఙ్గరుపదేశత్తాల్,మున్నమ్ నియమిత్తకలై వచనభూషణమానిధియే”ఎన్గిఱపడియే

(౧) (౨)

పరమరహస్యముమాయ్ దివ్యశాస్త్రమాన శ్రీవచనభూషణత్తై సర్వరు మధికరిత్తు ఈడేఱలామ్పడియరుళిచ్చెయ్తు లోకత్తైవాళ్వి త్తరుళినార్.

ఇత్తై క్కేట్టు భాగవతోచ్చాలియమ్ పొఱుక్కమాట్టాత శిల అసూయాళుక్కళ్ ~~[illegible]~~ పక్కల్ శెన్ఱు, పెరుమాళే! "పిళ్ళై లోకాచార్యర్ వచనభూషణమెన్ఱోరు రహస్యగ్రన్థమిట్టు నమ్ దర్శనార్థత్తై యెల్లామ్ వ్యర్థమాక్కినార్" ఎన్ఱు కోళ్ శొల్లక్కేట్టు, ~~పెరుమాళ్~~ రా శీఘ్ర పిళ్ళైలోకాచార్యరై అఴైత్తువిడ, అవ్వళవిల్ అవర్ నీరాడ ఎఴున్దరుళియిరుక్క, అఴకియమణవాళప్పెరుమాళ్ నాయనారుమ్ నీరాడి ఎఴున్దరుళుకిఱవర్ ఇవ్విశేషమ్ కేట్టు ప్పెరుమాళ్ సన్నిధియిల్ శెన్ఱ వాఱే, ~~పెరుమాళుమ్ అర్చకముఖేన "నాయనారే! నామ్ అనన్తావతారఙ్గళ్ పణ్ణినతుమ్ ధర్మసంస్థాపనార్థమాకవన్ఱో? నీర్ ఇప్పడి రహస్యగ్రన్థమిట్టు అత్తై వ్యర్థమాక్కలామో" ఎన్ఱు వినవియరుళ;~~ అఴకియమణవాళ ప్పెరుమాళ్ నాయనారుమ్ శ్రీవచనభూషణార్థ స్థాపకమాన ఇప్ప్రబన్ధత్తై ప్పెరుమాళ్ శ్రోతావాయ్ తామ్ వక్తావాక శ్రీతొణ్డరడిప్పొడి యాఴ్వార్ తిరుమాలై శొన్నాప్పోలే ఇవరుమ్ ఆచార్యహృదయమ్ శొల్లి త్తలైక్కట్టినవాఱే నమ్పెరుమాళుమ్ మిక్కప్రీతరాయ్ తిరువుళ్ళముకన్దరుళి "ఇతునామ్ శెయ్తతొన్ఱన్ఱో" ఎన్ఱు కోట్పాన్నవర్కళై ~~వాయ్మూడిత్తు~~ త్తళ్ళివిట్టరుళి నాయనారుక్కు త్తమ్ సర్వపరిజన పరిచ్ఛదఙ్గళోడే బ్రహ్మరథమ్ ప్రసాదిత్తు ఉపలాలిత్తు త్తిరుమాళిగైయిలే పోకవిట్టరుళినార్. ఇవ్వైభవమ్ కణ్డు పిళ్ళైలోకాచార్యరుమ్ నాయనారై (౧) "వళర్త్తతనాల్ పయన్ పెఱ్ఱేన్" ఎన్ఱు అతిసన్తోషత్తుడన్ ఆలిఙ్గిత్తుకొణ్డరుళినార్.

అనన్తరమ్ నాయనారుమ్ తోతవత్తిత్తూయ్మఱైయోరాన పెఱ్ఱార్కు ఆచార్యహృదయ రహస్యార్థమ్ ప్రసాదిత్తరుళినార్. పెఱ్ఱారుమ్ తన్తిరువడి శేరప్పెఱ్ఱార్కు ప్రసాదిత్తరుళినార్. అప్పె

(౧) తిరునె-౧౪.

ర్న్ఱారుమ్ తిరునారాయణపురత్తాయిక్కు ప్రసాదిత్తరుళినార్. ఆయి యుమ్ నమ్ మణవాళమామునికళుక్కు ప్రసాదిత్తరుళినార్. ఆకై యితే (౧) “మాతవత్తోన్ మాఱన్ మఱైకళాయుమ్ మణవాళన్ శోతవత్తిత్తాయ్ మఱైయోరానపెఱ్ఱార్ నీతియాలాఙ్గవర్ తాళ్ శేరప్పెఱ్ఱారాయి మణవాళముని పూజ్గమలత్తాళ్ కళ్ నెఞ్జేపోఱ్ఱు” ఎన్ఱు పూర్వర్కళ్ అనుసన్ధిత్తరుళినార్కళ్.

అళ్లకియమణవాళప్పెరుమాళ్ నాయనారుమ్ తిరుప్పావై ముత లాన శిల ప్రబన్ధఙ్గళుక్కు వ్యాఖ్యానమ్ శెయ్తరుళినార్. ఇత్తై నినై త్తితే (౨) “తన్ శీరాల్ వైయకురువిన్ తమ్బి మన్ను మణవాళముని శెయ్యుమవైతానుమ్ శిల” ఎన్ఱు జీయర్ అనుసన్ధిత్తరుళినార్. పిన్బు పిళ్ళైలోకాచార్యరుమ్ నాయనారుమ్ అతివిరక్తరాయ్ శాస్త్రన్దరు ళుఙ్గాలత్తిలే నాయనార్ శిఱితుకాలమ్ ఎళున్దరుళియిరున్దు అచి రేణ పరమపదత్తై ప్రాపిత్తరుళినార్. పిళ్ళైయుమ్ భాగవతవిశ్లేష త్తాలే మికవుమ్ శోకార్తరాయ్ అవర్ ముడియై త్తమ్ మడియిలే వైత్తుక్కొణ్డు (౩) “మాముడుమ్బై మన్ను మణవాళన్ మణ్ణాణ్డు శేమముడన్ వైకున్దమ్ శెన్ఱక్కాల్, మామెన్ఱత్తొట్టురైత్త శొల్లుమ్ తుయన్దని నాశ్పొరుళుమ్, ఎట్టెళుత్తుమిఙ్గురైప్పారార్” ఎన్ఱు మ్బడియే పలవకైప్పులమ్బి త్తిరుముత్తుతిర్త్తు ముతలికళ్ తేఱ్ఱత్తేఱినిన్ఱునాయనా రుక్కుచ్చరమకైఙ్కర్యమ్ శెయ్తు తిరువధ్యయనమ్నడత్తియరుళినార్.

జీయరుడైయ ఆచార్యరాన తిరుమలైయాళ్వారుమ్, జీయరు డైయ తిరుత్తమప్పనార్ తిక్కళ్కిడన్దాన్ తిరునావుడైయపిరాన్ తాత రణ్ణరైయరుమ్ అతిబాల్యత్తిలే పిళ్ళైలోకాచార్యర్ తిరువడికళిలే ఆశ్ర యిత్తవర్కళాకైయాలే పిన్బు కొల్లికావలదాసరిడత్తిలుమ్ కూరకులో త్తమదాసరిడత్తిలుమ్ జ్ఞానోపజీవనమ్ పణ్ణి ఉజ్జీవిత్తార్కళ్, ఇప్పడి

(౧)   (౨) ఉపదేశర-౪౩.   (౩)

సమ్బన్ధ సమ్బన్ధికళుమ్ ఉజ్జీవిక్కుమ్బడి చరమప్రమాణ ప్రమేయప్రమాతృ వైభవఙ్గళై ప్రకాశిప్పిత్తుక్కొణ్డు పిళ్ళైలోకాచార్యర్ పెరుమాళుక్కు ప్రాణభూతరాయిరుక్కుమ్ కాలత్తిలే, శ్రీరఙ్గస్థలమ్ తురుష్కాక్రాన్తమాయ్ కోయిలిల్ కుడియిరుక్కవుమ్ పోకామల్ పెరుమాళుమ్ నాచ్చిమారుడనే పుఱప్పట్టు పెరియపెరుమాళుక్కు త్తిరుమున్బే కల్ కాప్పుశాత్తి మున్నే ఒరువిగ్రహత్తై ఎழுన్దరుళప్పణ్ణివైత్తు, (౧) “శుఱ్ఱమెల్లామ్ పిన్తొడరత్తొల్ కానమడైన్దవన్” ఎన్ఱుమ్, (౨) “తమ్బియొడుతామొరువర్ తన్దుణైవికాతల్ తుణైయాక” ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకిఱపడియే పెరుమాళ్ తమ్ అన్తరఙ్గపరికరత్తుడనే వలశైయాక వెழுన్దరుళ, పిళ్ళైయుమ్ * వాళుమ్ విల్లుఙ్గొణ్డు పిన్ శెన్ఱడిమైశెయ్త ఇళైయపెరుమాళైప్పోలే (౩) “ఉఱవార్ శక్కరమ్ శఙ్గు శుమన్దిఙ్గుమ్మోడు ఒరుపాదుమ్బల్వారోరడియాన్” ఎన్గిఱపడియే అత్తలైక్కు మఙ్గళాశాసనపరరాయ్ తాముమ్ ముతలికళుమ్ సేవిత్తుక్కొణ్డు శేర ఎழுన్దరుళ, పెరుమాళుమ్ (౪) “ప్రవిశ్యతు మహారణ్యం రామో రాజీవలోచనః” ఎన్ఱుమ్, (౫) “వనం సభార్యః ప్రవివేశ రాఘవస్సలక్ష్మణ స్సూర్యఇవా భ్రమణ్డలమ్” ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకిఱపడియే హరి ఋక్ష తరక్షు కిటి ఖడ్గ భల్లూకాద్యనేక వనమృగ సఞ్చార గర్జనసఞ్జాత భయఙ్కరమాయ్ శిలైక్కవేడర్ తిరికిఱ శిఱన్దకాట్టిలే ఎழுన్దరుళుమ్బోతు పెరుమాళ్ శిలదస్యుక్కళుక్కు సర్వస్వదానమ్ పణ్ణియరుళ, పిళ్ళై

---

(౪) రాజీవలోచనః - శెన్దామరైపోన్ఱ తిరుక్కణ్గళైయుడైయ, రామః-చక్రవర్త్తితిరుమకన్, మహారణ్యమ్ - పెరుఙ్గాట్టై, ప్రవిశ్యతు-ప్రవేశిత్తు.

(౫) [రా-అయో-౧౧౯-౨౨] రాఘవః-చక్రవర్త్తితిరుమకన్, సభార్యః-పత్నియోడే కూడినవరాయ్, సలక్ష్మణః - ఇళైయపెరుమాళుడనుమ్ కూడినవరాయ్, సూర్యః-సూర్యన్, అభ్రమణ్డలమివ-మేఘమణ్డలత్తైప్పోల్, వనమ్-కాట్టై, ప్రవివేశ-ప్రవేశిత్తార్.

---

(౧) పెరు-తి-౭-౬. (౨) తి-మొ-౫-౧౦-౬. (౩) తి-వాయ్-౭-౩-౪.

లోకాచార్యర్ ఇచ్చేయ్‌తిరుమేక్కేట్టు మున్ని ఎఴున్దరుళినవర్ మీణ్డెఴు న్దరుళి అవ్విడత్తే తాముమ్ అవర్‌కళుక్కు సర్వస్వదానమ్ పణ్ణియరుళి అప్పాలెఴున్దరుళ, అద్దశైయిలే శిలవఞ్జక్కళ్వర్ వన్దు పదమ్ పణ్ణి వచ్చెప్పిడిక్క, అవర్ క్కు ప్రాజ్ఞుడనే వాజ్గీ అవర్‌కళ్ మనోభావమఱిన్దు (౧) “కలకమికు పఞ్జముడన్ కళ్ళర్‌పత్ర్ఱిల్ కత్తిరువర్ కారియప్పే రౌకవర్ వన్దు, పలమఱిన్దు పతమ్బణిన్దు వచ్చెకట్ట ప్రాజ్ఞుడనే వాజ్గీ నాప్పోల్ వాజ్గీ నీజ్గీ,నలమికున్ద తనమితనై నమ్బినోమేల్ నమ్బెరుమా ళుమ్బరుడన్ నయన్దువాఴుమ్, ఇలకుమికు పెరుమ్‌శెల్వమిల్లైయెన్ఱు పేర్ ముకుమ్బె ఉలకారియనురైశెయ్‌తానే” ఎన్గిఱపడియే అవర్ క్కు ఉపే క్షిత్తు యెఴున్దరుళి, జ్యోతిష్కుడి ఎన్గిఱ గ్రామత్తిలే పెరుమాళుడ నెఴున్దరుళి యిరుక్కచ్చెయ్‌తే;

పిళ్ళైలోకాచార్యర్ అఙ్గే తిరుమేనియిల్ నోవుశాత్తి మిక వుమ్ తళర్‌న్దు కణ్వళర్‌న్దరుళ, శ్రీపాదత్తుక్కు న్తరఙ్గరాన ముతలికళ్ “ఎఙ్గళుక్కు త్తఞ్జమెన్”ఎన్ఱు విణ్ణప్పమ్‌శెయ్య, అవర్‌కళుక్కు వేణ్డుమ్ హితోపదేశమ్ శెయ్‌తు విళాఞ్జోలై ప్పిళ్ళైయైప్పార్‌త్తు “నీర్ తిరు వనన్తపురత్తిలే ఉమ్ శరీరావసానత్తళవుమ్ ఇరుమ్” ఎన్ఱు నియమిత్త రుళి, పిళ్ళైతిరువడికళై ధ్యానిత్తుక్కొణ్డు జ్యేష్ఠశుద్ధ ద్వాదశియిలే తిరునాట్టుక్కెఴున్దరుళినార్. ముతలికళుమ్ శోకార్త్తరాయ్ మికవుమ్ క్లేశిత్తు త్తేఱి పెరుమాళ్ పరియట్టమ్ తిరుమాలై వరవిడ సంస్కరిత్తు ప్పళ్ళిపడుత్తి తిరువధ్యయనమ్ నడత్తియరుళినార్‌కళ్.

పెణ్ణుమ్ పేతైయుమజ్జీవిక్కుమ్బడి రహస్యత్రయమ్ ముత లాన అనేక రహస్యగ్రన్థఙ్గళిట్టరుళియుమ్, శ్రీవచనభూషణ దివ్యప్రబన్ధము ఖేన జగత్తై వాఴ్విక్కప్పెత్ర తన్నేత్రముమ్, పెరుమాళై ప్పిరియిల్ తరియామైయై మున్నిట్టు పిన్తుడర్‌న్దుశెన్ఱు అడిమైశెయ్యప్పెత్ర తన్నే త్రముమ్ పిళ్ళైలోకాచార్యరుక్కే ఉళ్ళతొన్ఱిఱే.

---

(౧)

పిళ్ళైలోకాచార్యర్ తిరునక్షత్రమ్-ఐప్పశియిల్ శ్రవణమ్. ఇవర్ తనియన్. (౧) లోకాచార్యాయ గురవే కృష్ణపాదస్య సూనవే। సంసారభోగిసన్దష్టజీవజీవాతవే నమః॥

ఇవర్ తిరుత్తమ్బియారాన అழకియ మణవాళప్పెరుమాళ్ నాయనార్ తనియన్.- (౨) "ద్రావిడామ్నాయహృదయం గురుపర్వక్రమాగతమ్। రమ్యజామాతృదేవేన దర్శితం కృష్ణసూనునా"॥

విణ్ణు నమ్బెరుమాళుమ్ (౩) "అరఙ్గనకరుళ్ మునైవనై-తిరుమాలిరుఞ్జోలై నిన్రాన్" ఎన్గిఱ శొల్ప్పేర్త్తియాలే * శిలమ్బారుపాయుమ్ తెన్ తిరుమాలిరుఞ్జోలైక్కెழున్దరుళి, అవ్విడమ్ (౪) * ఆయిరమాఱుకళుమ్ శునైకళ్ పలవాయిరముమ్ ఆయిరమ్ పూమ్బొழిలుముడై మాలిరుఞ్జోలైయాకైయాలే, తిరుప్పొన్నియాలే శూழప్పట్ట ఆరామమ్ శూழ్న్ద వరఙ్గత్తిల్పోలే అతిమనోహరమాయిరుక్కైయాలే అఙ్గే పిళ్ళైయై ప్పిరిన్ద వ్యసనమెల్లామ్ ఆఱుమ్పడి(౫)"శిఖ

(౧) సంసార - సంసారమాకిఱ, భోగి - సర్పత్తినాలే, సన్దష్ట - కడిక్కప్పట్టిరుక్కిఱ, జీవ - చేతనరుక్కు, జీవాతవే - ఉజ్జీవనకరరాయ్, కృష్ణపాదస్య - వడక్కుత్తిరువీధిప్పిళ్ళైయినుడైయ, సూనవే - కుమారరాయ్, గురవే - ఆచార్యరాన, లోకాచార్యాయ - పిళ్ళైలోకాచార్యరిన్బొరుట్టు, నమః- దణ్డన్ సమర్పిక్కిఱేన్.

(౨) కృష్ణ - వడక్కుత్తిరువీధిప్పిళ్ళైయినుడైయ, సూనునా - కుమారరాన, రమ్యజామాతృదేవేన - అழకియమణవాళప్పెరుమాళ్ నాయనారాలే, గురు-ఆచార్యర్కళుడైయ, పర్వక్రమ - పరమ్పరాక్రమమాయ్,ఆగతమ్ - ప్రాప్తమాన, ద్రావిడామ్నాయహృదయమ్ - ఆచార్యహృదయమానతు, దర్శితమ్ - సాక్షాత్కరిప్పిక్కప్పట్టతు.

(౫)[సున్దర-స్త-౧౦౩.]రామ-చక్రవర్త్తిత్తిరుమకనే!,దణ్డకారణ్య-దణ్డకావనత్తిల్,

(౩) తి-మొ-౯-౯-౨.   (౪) పెరి-తి-౪-౩-౧౦.

శిషు విపినేష్వప్యాపగా స్వచ్ఛతోయా స్వనుభవనరసజ్ఞో దణ్డకారణ్యావాసాత్। తదిహ తదనుభూతౌ సాభిలాషోద్య రామ శ్రయసి వనగిరీన్ద్రం సున్దరీభూయ భూయః" ఎన్నిఱపడియే వనవాస రసజ్ఞాన్ వనగిరి పస్ఱమాన అఙ్గే శిలకాల మెళ్ళున్దరుళియిరున్దు విహరిత్తరుళి, (౧) "అఙ్గణ్ సుపజ్ఞాని కిన్ద్ర సరజ్ఞనాన శాలాన్, ధార్మికర్ తణ్ణీర్ ప్పన్దల్ వైక్కు మాపోలె అప్పకియమణవాళన్ కిణఱ్ఱై యుమున్దాక్కివైత్తు, పిన్బు అఙ్గైత్తు ప్పరికరత్తుడనే (౨) "కొల్లికావలన్ కూడల్ నాయకన్ కోళ్ళికోన్ కులశేఖరన్" ఎన్ఱు అతువే తనక్కు నిరూపకమామ్బడి కులశేఖరప్పెరుమాళ్ ఆణ్డరుళిన దేశత్తై విరుమ్బి ఎళ్ళున్దరుళి అవ్వవదేశఙ్గళిలే శిలనాళ్ ఇనిదమర్న్దు, పిన్బు కోళ్ళికోడేఱ వెళ్ళున్దరుళియిరుక్క;

అవ్వళవిలే (3) "శుడర్కొళ్ శోతియై త్తేవరుమ్ మునివరుమ్ తుడర" ఎన్నిఱపడియే మత్తైద్దివ్యదేశఙ్గళిల్ ఎమ్బెరుమాన్గళుమ్ నమ్మాళ్వారుమ్ అఙ్గే వలఞ్జైయాక వెళ్ళున్దరుళ, అవర్కళైయుమ్ ఆదరిత్తరుళి, ఆళ్వారైయుమ్ తమ్ దివ్యసింహాసనత్తిలే వైత్తుక్కొణ్డు (౪) * అడియడైయాతాళ్ పోలణుకియడైన్ద ఇవరై ఆదరిత్తుక్కొణ్డిరున్దు తమ్ దివ్యసింహాసనమాన వట్టమణైయైయుమ్ ముత్తుచ్చట్టైయై

వాసాత్-వాసత్తినాల్, శిఖరిషు-మలైకళిలుమ్, విపినేషు-కాడుకళిలుమ్, అచ్ఛ-నిర్మలమాన, తోయాసు-తీర్థఙ్గళై యుడైత్తాన, అపగాస్వపి-నదీప్రదేశఙ్గళిలుమ్, అనుభవనరసజ్ఞః-అనుభవరుచియైయఱిన్ద, త్వమ్-దేవరీర్, తత్-అక్కైయాల్, భూయః-మఱుపడియుమ్, తదనుభూతౌ అన్ద మలైముతలాన ప్రదేశఙ్గళై అనుభవిప్పతిల్, సాభిలాషః-ఆశైయుడైయవరాయ్, అద్య-ఇప్పొళుతు, ఇహ-ఇన్ద దివ్యదేశత్తిల్, సున్దరీభూయ-అళకరెన్నిఱ తిరునామముడైయరాయ్, వనగిరీన్ద్రమ్ - తిరుమాలిరుఞ్జోలై మలైయై, శ్రయసి-ఆశ్రయిక్కిఱీర్.

(౧) తిరుమా-౬. (౨) పెరు-తి-౨-౧౦.
(3) తి-వాయ్-౧౦-౧-౪. (౪) తి-వాయ్-౭-౨-౧౦

యుమ్ ప్రసాదిత్తు మికవుమ్ కృపైపణ్ణియరుళి, అఙ్గునిన్ఱుమ్ పుఱప్పట్టు ఆఴ్వారుడనే తిరుక్కణామ్బియిల్ శిలకాలమెఴున్దరుళి యిరున్దు అఙ్గే ఆఴ్వారై నిఱుత్తి, పుణ్ణనూర్వఴియాక ప్పుఱప్పట్టు తిరునారాయణపురత్తుక్కెఴున్దరుళి, అఙ్గే శిలనాళ్ విహరిత్తు ప్రద-క్షిణమాక వెఴున్దరుళి (౧) *తిలతములకుక్కాయ్నిన్ఱ తిరుమలైయై యడైన్దు (౨) "సురమ్యమాసాద్యతు చిత్రకూటం నదీంచ తాం మాల్యవతీం సుతీర్థామ్। ననన్ద రామో మృగపక్షిజుష్టాం జహౌచ దుఃఖం పురవిప్రవాసాత్" ఎన్ఱపడియే*నన్మణివణ్ణనూరాన కుళిరరువివేఙ్గడత్తై కూడియిరున్దు కుళిరప్పెఱ్ఱు (3) "మన్దిపాయ్వడవేఙ్గడమామలై వానవర్కళ్ శన్దిశెయ్యనిన్ఱాన్ అరఙ్గత్తరవినణైయాన్" ఎన్నుమ్పడియే ఏకమాన ఆకారత్తాలే అఙ్గే అనేకకాలమ్ దివ్యోత్సవాది వైభవత్తుడనే వాఴ్న్దుకొణ్డెఴున్దరుళియిరున్దార్. §

ఇని కోయిల్ వృత్తాన్తమ్.—పెరుమాళ్ పుఱప్పట్టరుళిన పిన్బు

---

§ "ఇని నమ్పెరుమాళ్ ఆఴ్వారై నిఱుత్తివిట్టెఴున్దరుళినపిఱకు నాన్గుదిక్కిలుమ్ కళ్ళర్ ప్రబలరా యిరున్దపడియాల్ అవ్విడత్తిలుమ్ ఇరుక్కప్పోకామల్ ఆఴ్వారైత్తెన్ మేఱ్కు మాలైయిలే బహుదూరమ్ ఎఴున్దరుళప్పణ్ణిక్కొణ్డు శెల్ల, అఙ్గేకళ్ళర్ భయమ్ మిక, వేఱుగత్యన్తరమిల్లామైయాలే అత్యున్నతమాన మన్దిరిప్పమలైయిలే ఏఱి అగాధమాన శరివుకణ్డు ఆఴ్వారై ఒరు తిరుప్పెట్టకత్తిలే ఎఴున్దరుళప్పణ్ణి శఙ్గిలికట్టి అన్దశరువిలే పాఙ్గాక ఎఴున్దరుళప్పణ్ణివిట్టు, తిరువాభరణమ్ ముతలానతుకళై నిక్షేపిత్తు ఎల్లారుమ్ మలైయిల్ నిన్ఱుమ్ ఇఱఙ్గి కళ్ళరాల్ నలివుపట్టు మీణ్డు స్వస్థానమ్ పోయ్ శేర్న్దార్కళ్.

(౨) [రా-అ-౫౬-౩౮.] రామః - చక్రవర్త్తితిరుమకన్, సురమ్యమ్-మికవుమ్ అఴకియతాన, చిత్రకూటమ్-చిత్రకూటత్తైయుమ్, సుతీర్థామ్-అఴకియ తీర్త్తత్తై యుడైయతాయ్, మృగపక్షిజుష్టామ్ - మృగఙ్గళాలుమ్ పక్షికళాలుమ్ ఆశ్రయిక్కప్పట్ట, తాం-ప్రసిద్ధమాన, మాల్యవతీమ్-మాల్యవతి యెన్ఱ, నదీఞ్చ - ఆఱ్ఱైయుమ్, ఆసాద్య-అడైన్దు, పుర - అయోధ్యైయిల్ నిన్ఱుమ్, విప్రవాసాత్ - పిరివినాలుణ్డాన, దుఃఖంచ-దుఃఖత్తైయుమ్, జహౌ-విట్టార్.

---

(౧) తి-వాయ్-౬-౧౦-౧. (౩) అమల-౩.

(౧) ‹‹అవివృత్తాః పరిమ్లానాః›› ఎన్నుమ్పడి *అయోత్తియెన్నుమ్ అణినకరమానతు అళుకళిన్దాప్పోలే (౨) ‹‹అర్క్కప త్తర్ శుర్క్కివాళుమన్దణీరరఙ్గమ్›› ఎన్ఱుమ్ (౩) ‹‹నల్లార్కళ్ వాళుమ్ నళిరరఙ్గమ్›› ఎన్ఱుమ్ (౪) ‹‹తెన్నాడుమ్ వడనాడుమ్ తొళునిన్ఱ తిరువరఙ్గమ్››ఎన్ను

అవర్కళిలే ఆళ్వార్ తిరువడికళిల్ అత్యన్త ప్రవణరాన తోళప్పరెన్బారొరువర్ మతురైయిలే శెన్ఱు తిరుమలైయాళ్వారుక్కు ఇచ్చెయ్తియెల్లామ్ తెరివిక్క, తిరుమలైయాళ్వారుమ్ అభిమానిత్తు మలైయాళరాజావుక్కు శ్రీముఖమ్కొడుత్తు భటర్కళైయుమ్కూట్టి ద్రవ్యముమ్సాదిత్తు అనుప్పివిడ, అవరుమ్ రాజావినిడమ్శెన్ఱు శ్రీముఖత్తైక్కొడుక్క, రాజావుమ్ శిరసావహిత్తు అప్పడియే ఆళ్వారైత్తిరుక్కణామ్బిక్కు ఎళున్దరుళప్పణ్ణుకైక్కు మనుష్యసామగ్రియై క్కొడుత్తనుప్ప, అవరుమ్ ‹‹మున్దిరిప్పు›› ఎన్గిఱ ఊరిల్ శెన్ఱు శఙ్గిలికళైయుమ్ ఊఞ్జల్ పలకైకళైయుమ్ శేర్త్తుక్కొణ్డు మలైయిలేఱి, ‹‹శరివిలే ఇళిపార్ ఆర్››ఎన్ఱుచిన్తిక్క,ప్రాణసన్దేహికళాయ్ఎల్లారుమ్ పిన్వాఙ్గియిరుక్క, అవ్వళవిల్ తోళప్పర్ ‹‹నామే ఇళిక్కిఱోమ్››ఎన్ఱు తుణిన్దు, అవ్వళవిల్ స్థవిత్తార్ ‹‹అవర్కుక్కు ఆళ్వార్ తిరుమఞ్జనకాలత్తిల్ తిరుముడియిల్ శాత్తియిరుక్కుమ్ అలఙ్గలమ్ పూన్దొడైయలైయుమ్, మర్ఱుముళ్ళ బహుమానముమ్ ‹‹ఆళ్వార్ తోళప్పర్›› ఎన్ఱు అరుళప్పాడిట్టు నిత్యమాకసాదిక్కఱోమ్›› ఎన్ఱుశొల్ల, అనైవరుమ్ ఉకన్దు ఓమన్ఱైన్దు, ఆళ్వార్తోళప్పరై త్తూఙ్గుపలకైయిలే ఏర్ర్తి శరివిలే విట్టు సావధానమాకప్పార్త్తిరుక్క, అవరుమ్ శరువిలిఱఙ్గి తిరుప్పాట్టకత్తైక్కణ్డు తిరుక్కాప్పునీక్కి ఆళ్వారై త్తిరువడితొళుతు కృతార్థరాయ్ త్తిరుప్పాట్టకత్తై త్తిరుక్కాప్పు శేర్త్తు త్తూఙ్గుపలకైయిలే ఏఱియరుళప్పణ్ణి శఙ్గిలియై క్కులుక్క, అవర్కళుమ్ శఙ్గిలియై ఇళుత్తు త్తిరుప్పాట్టకత్తైప్పలకైయిల్ నిన్ఱుమ్ ఇఱఙ్గియరుళప్పణ్ణి,తోళప్పర్ వరుమ్పడిక్కు త్తిరుమ్బిపలకైయైవిడ, తోళప్పరుమ్ ఏఱిచ్చఙ్గిలియైక్కులుక్క, అవర్కళుమ్ శఙ్గిలియై ఇళుక్క నడువే తట్టుప్పట్టు త్తోళప్పర్ విళున్దు తిరునాట్టుక్కెళున్దరుళినార్.

పిఱకు అవర్కుమారరాన అప్పన్పిళ్ళైక్కు ఎల్లారుమ్ ‹‹ఆళ్వార్ విషయత్తిల్ తిరుమేని విట్టవరాకైయాలే అవరుక్కునీర్ శోకిక్క వేణ్డా,ఆళ్వార్ ఉమ్మైప్పుత్రరాయ్

(౧)రా-అ-౫౯-౦.(౨)తి-చ-వి-౫౨. (౩)నా-తి-౧౧-౫.(౪)పెరి-తి-౪-౯-౧౧.

వ్వడియానకోయిలానతు అళుక్కప్పిన్దతు. పిన్నుమ్ అఙ్గేవన్దవన్ ఆక్రమిత్తు చ్చెయ్తపడి, *తిటోఱడి మతిళై ప్పిడుఙ్గి కణ్ణనూరిలే తనక్కావరణమ్కట్టి క్కొణ్డు, పిన్నైయుమ్ అనేకమ్ ఉపద్రవఙ్గళై ప్పణ్ణ ఉపక్రమిక్క; అవ్వళవిలే ‹‹శిఙ్గప్పిరాన్" ఎన్ఱు పేరైయుడైయరాయ్, పెరుమాళ్ తిరువ్వడిక్కైయాట్టమాన అళుక్కిళ్ళమణవాళర్ కాణియాళుమ్ బ్రాహ్మణరాయ్, తమిళ్ వీరకరాన ఒరువర్ అత్తురుష్కన్ వాశలిలే కార్యమ్ ఆరాయ్ న్దునిన్ఱు అవన్ నినైత్తపడి ఒన్ఱుమ్ శెయ్యామైక్కు అనుకూలమాకచ్చొల్లిక్కొణ్డు, కొడిమతిళ్ కళ్, మాళికైకళ్, గోపురఙ్గళ్, తున్నుమణి మణ్డపఙ్గళ్, శాలైకళ్ తొడక్కమానవఱ్ఱైయుమ్ *శెమ్బొనాయ వసువ్వరైయన్నైయకోయిల్ మణియనారైయుమ్ కాత్తురక్షిత్తుక్కొణ్డు పోన్దార్. అతుకణ్డు అఙ్గుణ్డాన ఆచార్యర్కళెల్లారుమ్ అవరై అనువర్త్తిత్తు నల్లవార్త్తై శొల్లిప్పోన్దార్కళ్.

పిన్బు నమ్బెరుమాళ్ శెయ్తపడి.—అక్కాలత్తిల్ అఙ్గిరున్దమహాత్మాక్కళ్ నాడోఱుమ్ పూర్వమ్బోలే (౧) ‹‹శ్రీమన్ శ్రీరఙ్గ శ్రియమనుపద్రవా మనుదినం సంవర్ధయ" ఎన్ఱు–‹‹శ్రీరఙ్గైశ్వర్యమ్ నిత్యమాయ్ నిరవధికమాయ్ నిర్విఘ్నమాయ్ చ్చెల్లవేణుమ్" ఎన్ఱు *తిరుప్పల్లాణ్డు

అభిమానిత్తరుళినార్, ఉమక్కు సన్నిధియిల్ మున్ కట్టళైప్పడిక్కు ‹ఆళ్వార్ శోళుప్పర్› ఎన్గిఱ అరుళ్ పాడుమ్ వరిశైకళుమ్నడప్పిక్కిఱోమ్›› ఎన్ఱుసమాధానమ్ శొల్లి, ఆళ్వారైత్తిరుప్పల్లక్కిలే ఎళున్దరుళప్పణ్ణువిత్తుక్కొణ్డు అనైత్తుప్పరికరత్తుడన్ తిరుక్కణామ్బియిల్ ఎళున్దరుళప్పణ్ణి సమ్ప్రోక్షణైశెయ్తు, నిత్యప్పడి తిరువారాధనమ్ ముతలాన విశేషోత్సవఙ్గళెల్లామ్ నడత్తిక్కొణ్డు ఆళ్వార్ తిరువడికళిలతి ప్రవణరాయ్ అభిమానికళాయ్ వాళ్న్దుకొణ్డిరున్దార్కళ్ ››ఇత్యధికః పాఠః క్వచిద్దృశ్యతే.

(౧, శ్రీమన్ - పిరాట్టియోడే నిత్యసంశ్లిష్టరాన, శ్రీరఙ్గ - నమ్బెరుమాళే! అనుపద్రవామ్ - నిరుపద్రవమాన, శ్రియమ్ - కైఙ్కర్యశ్రీయై, అనుదినమ్ - నాళ్తోఱుమ్, సంవర్ధయ - వర్ధిప్పిత్తరుళుమ్.

(౧) *ఏఴైయేతలన్ (౨) *ఆఴియెఴుచ్చఙ్గుమ్ అనుసన్ధిత్తు పెరుమాళై క్కుఱిత్తు ప్రపత్తిపణ్ణిప్పోరుకైయాలే అన్ద మఙ్గళాశాసనమ్ ఫలిత్తు, శెఞ్జియిల్ "గోపణార్యర్" ఎన్బారోరు శ్రీవైష్ణవప్రభు తిరుప్పతిక్కుచ్చెన్ఱు తిరువేఙ్గడత్తెమ్బెరుమానై త్తిరువడితొఴుతు మీణ్డువరుకిఱవర్ అఙ్గే నమ్బెరుమాళై సేవిత్తు త్తిరుప్పతియిల్ నిన్ఱుమ్ నమ్బెరుమాళై స్వపురమాన శెఞ్జియేఱ ఎఴున్దరుళువిత్తుక్కొణ్డువన్దు శిఙ్గరాయపురత్తిలే ఎఴున్దరుళప్పణ్ణి అనైత్తులకుమ్ కణ్డరుళప్పణ్ణిక్కొణ్డిరున్దు భక్తిపురస్సరమాక ప్పెరుమాళై ఆరాధిత్తుక్కొణ్డిరుక్క, తిరుమణత్తూణ్ నమ్బియాకిఱ శిఙ్గప్పిరానుమ్ కాట్టిక్కొడుక్క భగవద్ద్వేషికళాన తురుష్కరై ఓరవకాశమ్ పార్త్తు నిరవధికబలసహితనాయ్ శెఞ్జియిల్ నిన్ఱుమ్ శెన్ఱు నిశ్శేషమాక నిరసిత్తు స్వనగరత్తిల్ నిన్ఱుమ్ తిరువరఙ్గమ్ తిరుప్పతియే నమ్బెరుమాళై ప్పిరాట్టిమారుడనే ఎఴున్దరుళువిత్తుక్కొణ్డువన్దు యథాస్థానమ్ పెరియపెరుమాళుడనే శేర్త్తు ప్రతిష్ఠిప్పిత్తు అనైత్తులకుమ్కణ్డరుళప్పణ్ణారిఱే.– (3) "ఆనీయాఽఽనీలశృఙ్గద్యుతిరచిత జగద్రక్షానాదఞ్జనాద్రే శ్చెఞ్జ్యా మారాధ్య కఞ్చిత్సమయ మథనిహత్యోద్ధనుష్కాం స్తురుష్కాన్ । లక్ష్మీక్ష్మాభ్యాముభాభ్యాం సహ నిజనిలయే స్థాపయన్ రఙ్గనాథం సమ్యక్చర్యాం సపర్యాం పునరకృత యశోదర్పణో గోపణార్యః" ఎన్ఱు ఇవ్వర్థత్తై అభియుక్తరుమ్ అరుళిచ్చెయ్తారిఱే.

(3) యశోదర్పణః – కీర్త్తిశాలియాన, గోపణార్యః – గోపణార్యరెన్బవర్, ఆనీల – కఱుత్తిరుక్కిఱ, శృఙ్గ – శిఖరఙ్గళుడైయ, ద్యుతి – కాన్తియినాల్, రచిత– పణ్ణప్పట్టిరుక్కిఱ, జగత్ – లోకత్తుక్కు, రక్షానాత్ – రాగత్తైయుడైయతాన, అఞ్జనాద్రేః – తిరుమలైయిల్ నిన్ఱుమ్, ఆనీయ – (అఴకియమణవాళనై) ఎఴున్దరుళప్పణ్ణిక్కొణ్డు, కఞ్చిత్సమయమ్ – శిలకాలమ్, శెఞ్జ్యామ్ – శెఞ్జిగ్రామత్తిల్, ఆరాధ్య– ఆరాధిత్తు, అథ–అనన్తరమ్, ఉద్ధనుష్కాన్–ధనుస్సుడన్ ఎతిరిట్టువన్ద, తురుష్కాన్– మ్లేచ్ఛర్కళై, నిహత్య–కొన్ఱు, ఉభాభ్యామ్–ఇరువరాన, లక్ష్మీక్ష్మాభ్యాం సహ–శ్రీభూ

(౧) తి-మొ-౫-౮. (౨) తి-వాయ్-౭-౪.

(౧) ‹‹కొఙ్గుమ్ కుడన్దైయుమ్ కోట్టియూరుమ్ పేరుమ్ ఎఙ్గుమ్ తిరిన్దు విళైయాడుమెన్ మకన్'' ఎన్గిఱపడియే (౨) ‹‹మయల్ మికు పొఴిల్ శూఴ్ మాలిరుఞ్జోలైయిలుమ్ (౩) * విరైయార్ పొఴిల్ శూఴ్ వేఙ్గడత్తిలుమ్ విహరిత్తు ప్రతిపక్ష నిరసనపూర్వకమాక (౪) ‹‹కోయిల్ విళ్ళాయ్! ఇఙ్గే పోతరాయే'' ఎన్నుమ్బడియాన తామ్ మీణ్డు కోయిలేఱ ఎఴున్దరుళి శకాబ్దమ్ ఆయిరత్తిరునూఱు శెన్ఱవర్తమాన పరితాపి సంవత్సరత్తిల్ వైశాఖమాసత్తిల్ పతినేఴామ్ తేదియిలే అరఙ్గ మానకరమర్న్దు (౫) ‹‹రామస్సీతా మనుప్రాప్య రాజ్యం పునరవాప్తవాన్'' ఎన్ఱుమ్ (౬) ‹‹తిరుమకళోడినితమర్న్ద శెల్వన్'' ఎన్ఱుమ్ (౭) ‹‹వీఱ్ఱిరున్దమణవాళర్'' ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకిఱపడియే అఴకియమణవాళరాన తామ్ నాచ్చిమారుడనేకూడ ‹‹శేరపాణ్డియన్ తమ్బిరాన్'' ఎన్గిఱ దివ్యసింహాసనత్తిలే శేర్త్తియుడన్ ఏఱియరుళి ఇని తుడన్ వీఱ్ఱిరున్దు (౮) ‹‹శెఙ్గోలుడైయ తిరువరఙ్గచ్చెల్వనార్'' ఎన్నుమతు తోన్ఱత్తిరుప్పణి తిరువారాధనమ్ కొణ్డరుళి వాఴ్న్దరుళానిఱ్క, ఇచ్చెయ్తియై దేశాన్తరస్థరాన శ్రీవైష్ణవర్కళెల్లారుమ్ కేట్టు (౯) ‹‹బహూని నామవర్షాణి గతస్యసుమహద్వనమ్ । శృణోమ్యహం ప్రీతికరం మమ

దేవికళోడు, రఙ్గనాథమ్-అఴకియమణవాళనై, నిజనిలయే-తన్నుతాన శ్రీరఙ్గత్తిల్, స్థాపయన్ - ప్రతిష్ఠిప్పిత్తు, సమ్యక్చర్యామ్ - సదనుష్ఠానముడైయ, సపర్యామ్-తిరువారాధనత్తై, పునః - మఱుపడియుమ్, అకృత-పణ్ణినార్.

(౫) [రా-బా-౧-౯౭.] రామః - చక్రవర్తిత్తిరుమకన్, సీతామ్ - పిరాట్టియై, అనుప్రాప్య-అడైన్దు, రాజ్యమ్-తిరువయోధ్యైయై, పునః - మఱుపడియుమ్, అవాప్తవాన్-అడైన్దార్.

(౯) [రా-యు-౧౨౫-౧.] అహమ్ - నాన్, బహూనినామ-అనేకమానవ్, వర్షాణి-వర్షఙ్గళుక్కాక, (ఇప్పో) సుమహత్ - పెరితాన, వనమ్-కాట్టై, గతస్య-అడై

(౧) పెరి-తి-౨-౬-౨. (౨) తి-వాయ్-౨-౧౦-౩. (౩) తి-మొ-
(౪) పెరి-తి-౨-౯-౪. (౬) పెరు-తి-౧౦-౭. (౮) నా-తి-౧౧-౩.

నాథస్య కీర్తనమ్"ఎన్గిఱపడియే‘‘నెడుఙ్గాలత్తుక్కాక ఇప్పోతు నమ్బెరు మాళ్ ఎழுన్దరుళప్పెఱ్ఱు దివ్యకల్యాణ గుణఙ్గళుమ్ కేట్కప్పెఱ్ఱతే" ఎన్ఱు పోరప్రీతరాయ్ అప్పోతే *యావరుమ్ వన్దడివణఙ్గి (౧) ‘‘ప్రహృష్టా ముదితో లోకః" ఎన్గిఱపడియే ఎల్లారుమ్ అతిహృష్టరాయిరుక్క, పెరుమాళుమ్ (౨) ‘‘విజ్వరః ప్రముమోదహ" ఎన్గిఱపడియే (౩) *తుఙ్కఱ్ఱు ముతమాయ్ ఎఙ్గుమ్ పక్కనోక్కఱియాతే సర్వరైయుమ్ కుళిరక్కటాక్షిత్తుక్కొణ్డు (౪) * అన్బొడు తెన్తిశైనోక్కిప్పళ్ళికొణ్డెழுన్దరుళియిరున్దార్.

పిళ్ళైలోకాచార్యర్ తిరునాట్టుక్కెழுన్దరుళిన విశేషమ్ కేట్టు త్తిరుమలైయాழ్వార్ తిరుత్తాయార్ ఆచార్య విశ్లేషమ్ పొఱుక్కమాట్టామల్ తిరునాట్టుక్కెழுన్దరుళ,అవళ్ కుమారర్ తిరుమలైయాழ్వారై అవర్ శిఱియతాయారాన అమ్మైయార్ పోషిత్తుక్కొణ్డు పోన్దాళ్. తిరుమలైయాழ్వారుమ్ బాల్యమ్ కడన్దు ప్రాప్తయావనరానపిన్బు(౫) ‘‘శతిరిళమడవార్ తాழ்చ్చియై మతిత్తు,(౬)‘‘అణిమెన్ కుழలారిన్బక్కలవియముతుణ్డుకొణ్డుతిరియ, ఒరుకాల్ కూరకులోత్తమ దాసనాయన్ తిరువిరుత్తత్తై ఇవర్ మున్నే అనుసన్ధిత్తుక్కొణ్డు మికవుమ్ ఉకప్పుడనే యిరుక్క,అతుకేట్టు త్తిరుమలైయాழ్వార్ తాన్ తమిழ்విరకరాకైయాలే ‘‘ఇతుక్కుప్పొరుళ్ శొల్లవేణుమ్" ఎన్న, నాయనుమ్ ‘‘ఉమక్కుచ్చొల్లవొణ్ణాతు"ఎన్ఱు కుత్సిత్తు ఉమియ, తిరుమలైయాழ்వారుమ్ ఇచ్చెయ్తియై అమ్మైయారుక్కుచ్చొల్ల, అమ్మైయారుమ్ పిళ్ళైలోకాచార్యర్ తిరువడికళ్ సమ్బన్ధత్తై స్మరిప్పిక్క, అతుకేట్టు ఇవర్క్కు అనుతాపమ్ పిఱన్దు ఆచార్యసమాశ్రయణ రుచిపిఱన్దిరుక్క,

---

న్దిరుక్కుఱ, మమ-ఎనతు, నాథస్య-స్వామియినుడైయ, ప్రీతిఃరమ్- సన్తోషత్తై ప్పణ్ణువతాన, కీర్తనమ్-వృత్తాన్తత్తై, శృణోమి-కేళానిన్ఱేన్.

---

(౧) రా-బా-౧-౯౦. (౨) రా-బా-౧-౭౫. (౩) తి-వాయ్-౨-౬-౨.
(౪) పెరి-తి-౧-౧౦. (౫) తి-వాయ్-౨-౧౦-౨. (౬) తి-వాయ్-౪-౧-౫.

అక్కాలత్తిలే శిఙ్గప్పిరానుక్కు ‟తిరుమణత్తూణ్ నమ్బి” ఎన్ఱు తిరునామమాయిరుక్క అవర్క్కెల్లారుమ్ ప్రీత్యతిశయత్తాలే అనువర్త్తిత్తు నల్ వార్త్తైశొల్ల, అవరుమ్ ‟పలరుమ్ అరుళిచ్చెయ్కైయాలే ఎనక్కొన్ఱుమ్ తెరికిఱతిల్లై; వాగ్మియాయిరుప్పారొరువరై త్తెళివాయరుళిచ్చెయ్యుమ్పడి కల్పిక్కవేణుమ్” ఎన్న, శ్రీవైష్ణవర్కళెల్లారుమ్ తిరుమలైయాఴ్వారుడైయ చతురవాగ్వ్యవహారసామర్థ్యఙ్గళై ‟నీర్ శొల్లుమ్” ఎన్ఱునియమిక్క, అవరుమ్ అప్పడియేశొల్ల, అవ్వార్త్తైకళ్ అసమ్ప్రీదాయనా యిరున్దపడియైయుమ్ ఇవరుడైయ ఆశ్రయణ రుచియైయుమ్ కణ్డు ‟ఇవరై సత్సమ్ప్రదాయ ప్రవర్త్తకరాక్కక్కడవోమ్” ఎన్ఱు *ఓతుముడుమ్బై ఉలకాశిరియ నరుళేతు మఱవాత వెమ్బెరుమానాన కూరకులోత్తమదాసనాయన్ శిద్ధైశెయ్తు ఇవరైత్తామ్ అనువర్త్తిత్తు

---

* ‟తిరుత్తువతాక మధురైవాశలిలేశెన్ఱు సమయమ్పార్క్క, ఒరునాళిశివిల్ తిరుమలైయాఴ్వార్ ఆనైమేలేఱి ప్పుఱప్పడ, తామ్మేట్టునిలత్తిలేనిన్ఱు తమ్మైక్కాణ్ణెన్ఱుకొళ్ళ, తిరుమలైయాఴ్వార్ ఇవరైక్కణ్డవుడనే పిళ్ళైలోకాచార్యరాక ప్రతిపత్తిపణ్ణి యానైయిల్ నిన్ఱుమ్ శడక్కనవిఱఙ్గి నాయన్ తిరువడికళిలే దీర్ఘప్రణామమ్పణ్ణ, నాయనుమ్ ఎడుత్తణైత్తు స్వాచార్య ప్రభావత్తైయిట్టు ఇవరై క్కొణ్డాడ, తిరుమలైయాఴ్వారుమ్ ఇవరై ఉళ్ళే ఎఴున్దరుళప్పణ్ణువిత్తు సత్కరిత్తు హితమ్ కేట్క, పిళ్ళైలోకాచార్యర్ అరుళిచ్చెయ్తపడికళై అరుళిచ్చెయ్యక్కేట్టు ఉకన్దు, ‟ప్రాతఃకాలత్తిలే తిరుమఙ్గాప్పవసరత్తిల్ ఎఴున్దరుళి అడియేనై కృపైశెయ్తనుగ్రహిక్కవేణుమ్” ఎన్ఱు ప్రార్థిక్క, అప్పడియే నాయనుమ్ తిరుమఙ్గాప్పవసరత్తిల్ ఎఴున్దరుళి రహస్యార్థఙ్గళై ప్రసాదిక్క, అవరుమ్ నన్ఱాక ప్రతిపత్తియుడన్ కేట్టువన్దార్, ఒరునాళ్ రాజకార్యావసరత్తినాల్ సాదిత్త అర్థఙ్గళైక్కేళామల్ ‟పోయుత్తరుళ వేణుమ్” ఎన్న, మఱ్ఱైనాళ్ ఇవర్ ఎఴున్దరుళామలిరుక్క, అన్ఱైదినమ్ పరామర్శియామలిరున్దు, పిన్ఱైనాళ్ నాయనెఴున్దరుళామలిరున్దతై ప్పరామర్శిత్తు ఆళైవిడ, అవర్కళ్ శెన్ఱఱివిత్త విడత్తు ప్పేశామలిరున్దవిడ, అవర్కళ్ శెన్ఱు తిరుమలైయాఴ్వారుక్కఱివిక్క, మఱ్ఱైనాళుమ్ నాయనెఴున్దరుళాతపడియాల్ తమ్ముడైయ ఆర్త్తియెల్లామ్ తోన్ఱుమ్పడికాల్ నడైయాక

❋శెయల్ నన్ఱాక త్తిరుత్తి త్తమ్ముడైయ నిర్వాహకర్కళ్పైయాలే తమక్కు ప్పిళ్ళైలోకాచార్యర్ ప్రసాదిత్త శ్రీవచనభూషణాది రహస్యార్థవిశేషఙ్గళై యెల్లామ్ ఇవర్క్కు ప్రసాదిత్తరుళినార్. ఆకైయితే (౧) "కూరకులోత్తమదాసముదారమ్" ఎన్ఱు జీయర్ తామే అరుళిచ్చెయ్‌తతుమ్. (౨) "స్వయమాహూయ శైలేశ గురవేऽర్థప్రదానతః। లబ్ధోదారాభిఖ్యం కూరకులోత్తమగురుం భజే॥" ఎన్ఱనుసన్ధిత్తరుళినార్కళ్.

అన్తిమదశైయిలే నాయన్ తిరుమలైయాళ్వారై అఴైత్తు "విళాఞ్జోలై ప్పిళ్ళై యిడత్తే ఇన్నుమ్ ఉమక్కు వేణ్డుమ్ చరమార్థ విశేషఙ్గళెల్లామ్ కేళుమ్, తిరుక్కణ్ణఙ్గుడిప్పిళ్ళైయిడత్తే తిరువాయ్ మొఴిక్కు ఈడు కేళుమ్" ఎన్ఱు అరుళిచ్చెయ్‌తు పిళ్ళైలోకాచార్యర్ తిరువడికళై ధ్యానిత్తుక్కొణ్డు తిరునాట్టుక్కెఴున్దరుళినార్. అవర్

నాయన్తిరుమాళికైక్కుచ్చెన్ఱు వాశలిల్ కాత్తిరుక్క, నాయన్ నెడుమ్పోతు విళమ్బిత్తు సేవైసాదిక్క, సేవిత్తు తిరువడికళిలే విఴున్దు పోర క్లేశిక్క, నాయనుమ్ ఉకన్దరుళి "క్షమిత్తోమ్" ఎన్ఱు శొల్లి కాలక్షేపమ్ నిఱైవేఱినపిన్పు తీర్థమ్ తళిక్కై ప్రసాదమ్ ప్రసాదిక్క, ప్రసాదస్వీకారమ్ శెయ్‌తమాత్రత్తిల్ పరమవిరక్తరాయ్ "కూరకులోత్తమదాసనాయన్ తిరువడికళే శరణమ్" ఎన్ఱు పలకాలుమనుసన్ధిత్తుక్కొణ్డు, ఉన్మాదమ్ పిడిత్తవర్పోల్ రాజకార్య సమయత్తిలుమ్ ఎల్లాసమయఙ్గళిలుమ్ "నాయన్ తిరువడికళే శరణమ్, సకల కార్యముమ్ భద్రమ్" ఎన్ఱు ఇప్పడియేశొల్ల, ఇతై క్కేట్టు భార్యాపుత్రాదికళ్ శోకిక్క, తిరుమలైయాఴ్వారుమ్, "శోకిక్కవేణ్డా, పిళ్ళై సమర్థనానాన్, ఎనక్కు నాయన్ తిరువడికళై సేవిత్తుక్కొణ్డిరుక్కవేణుమ్, నీఙ్గళ్ తవిర్క్కవేణ్డా" ఎన్ఱు సమాధానమ్పణ్ణి నాయన్తిరువడికళై అనువర్తిత్తు గురుకులవాసమ్ పణ్ణిక్కొణ్డిరుక్క, నాయనుమ్" ఇత్యధికః పాఠః.

(౨) స్వయమ్ - తానే, ఆహూయ - అఴైత్తు, శైలేశగురవే - తిరువాయ్ మొఴిప్పిళ్ళైక్కు, అర్థప్రదానతః - విశేషార్థఙ్గళై ప్రసాదిత్తతినాల్, లబ్ధ-అడైయప్పెట్ట, ఉదార - ఉదారరెన్ఱ, అభిఖ్యమ్ - పేరైయుడైయ, కూరకులోత్తమగురుమ్-కూరకులోత్తమదాస నాయనారై, భజే-సేవిక్కిఱేన్.

కుమారరైక్కొణ్డు నాయనుక్కు త్తీర్థమ్ తిరువధ్యయనముమ్ నడత్తియరుళినార్.

కూరకులోత్తమదాసనాయన్ తిరునక్షత్రమ్,-ఐప్పశియిల్ తిరువాతిరై. అవర్ తనియన్,- (౧)లోకాచార్యకృపాపాత్రం కౌణ్డిన్యకుల భూషణమ్। సమస్తాత్మగుణావాసం వన్దే కూరకులోత్తమమ్॥

అనన్తరమ్ తిరుమలైయాఴ్వార్ తిరుక్కణ్ణఙ్గుడిప్పిళ్ళై సన్నిధియిల్ శెన్ఱు "అడియేనుక్కు త్తిరువాయ్మొఴిక్కు అర్థమ్ అరుళిచ్చెయ్యవేణుమ్" ఎన్న, అవరుమ్ సమ్మతిత్తు అప్పడియే తొడఙ్గి అరుళిచ్చెయ్య, అవరుమ్ తాత్పర్యార్థఙ్గళైయే ప్రసాదిత్తరుళ, ఇవరుమ్ "శబ్దత్తుక్కు ఇశైయప్పొరుళ్ అరుళిచ్చెయ్యవేణుమ్" ఎన్ఱు నిర్బన్ధిత్తుక్కేట్క, అవరుమ్ ఆకిల్ "తిరుప్పుట్కుఴి జీయర్ పాడేపోకీర్" ఎన్న; ఇవరుమ్ అప్పడియే పుఱప్పట్టు అఙ్గే ఎఴున్దరుళ, అవ్విడైక్కు త్తిరుప్పుట్కుఴి జీయర్ తిరునాట్టుక్కెఴున్దరుళి పన్నిరణ్డామ్ దివసమాయ్ అవర్క్కు త్తిరునారాయణబలి నడవానిఱ్కక్కణ్డు మికవుమ్ ఇవర్ దుఃఖితరాయిరుక్క, అఙ్గే నాలూరాచ్చాన్పిళ్ళై ఎఴున్దరుళియిరున్దవర్ ఇవరైక్కణ్డు "నీర్ ఇఙ్గేవన్ద కార్యమేన్" ఎన్ఱు కేట్టరుళ, ఇవరుమ్ అవర్ తిరువడికళిలే విఴున్దు సేవిత్తు త్తామ్ ఎఴున్దరుళిన వృత్తాన్తత్తై విణ్ణప్పమ్ శెయ్య "ఆకిల్ నామ్ ఉమక్కు త్తిరువాయ్మొఴిక్కు ఈడు తొడఙ్గి నడత్తుకిఱోమ్" ఎన్ఱు అరుళిచ్చెయ్తు, "గుణశాలియాన నల్లమకనార్" ఎన్నుమదు తోన్ఱ ఇవరైక్కైక్కొణ్డరుళి తిరువాయ్మొఴిక్కు ఈడు తొడఙ్గి నడత్తియరుళానిఱ్క,

---

(౧) లోకాచార్య - పిళ్ళైలోకాచార్యరుడైయ, కృపాపాత్రమ్-కృపైక్కు విషయరాయ్, కౌణ్డిన్యకుల-కౌణ్డిన్యవంశత్తుక్కు, భూషణమ్ - అలఙ్కారభూతరాయ్, సమస్త-సకలమాన, ఆత్మగుణ-ఆత్మగుణఙ్గళుక్కు, ఆవాసమ్-ఇరుప్పిడమాన, కూరకులోత్తమమ్-కూరకులోత్తమ దాసనాయనారై, వన్దే-ఎణ్ణాన్ నమస్కరిక్కిఱేన్.

ఇత్తై త్తిరునారాయణపురత్తు ఆయి, పిళ్ళైతోడక్కమానవర్కళ్ కేట్టు తిరునారాయణపురత్తెమ్బెరుమానార్ తిరుముకమాక ఎఴున్తి అవర్ దివ్యాజ్ఞైయుమిట్టు అఙ్గే ఎఴున్దరుళుమ్బడిక్కు అవర్ పక్కల్ పోకఏవ, అతుకణ్డు నాలూరాచ్చాన్పిళ్ళైయుమ్ (౧) "ఉచ్చిమేల్ వైత్తుక్కొణ్డు కన్ననళ్" ఎన్నుమ్బడియే తిరుముకత్తై శిరసావహిత్తుక్కొణ్డు, తిరుమలై యాణ్డానైయుమ్ కూట్టిక్కొణ్డు తిరునారాయణపురత్తుక్కెఴున్దరుళ, అవర్కళుమ్ అత్తైక్కేట్టు అతిసన్తోషత్తోడే ఎతిర్కొణ్డు వన్దు ఇవర్ తిరువడికళిలే విఴున్దు, సేవిత్తు ఎఴున్దరుళప్పణ్ణిక్కొణ్డుపోక, (౨) "ఆరుహ్యామలయాదవాద్రిశిఖరం కల్యాణతీర్థే తత స్స్నాత్వా లక్ష్మణయోగినః పదయుగం నత్వాతు గత్వా తతః। శ్రీనారాయణమేత్య తత్ర ధరణీపద్మాలయామధ్యగం పశ్యేయం యదికిన్తపః ఫల మతస్సమ్పత్కుమారం హరిమ్" ఎన్నుమ్ శొల్లుకిఱపడియే క్రమత్తిలే పెరియ ప్రీతియోడే శెన్ఱు, తిరునారాయణన్ తిరువడికళైయే అరణాకప్పఱ్ఱి అఙ్గే ఇనితమర్న్దెఴున్దరుళియిరుక్కిఱ ఎమ్బెరుమానారై సేవిత్తు, అవర్ పురుషకారమాక యదుగిరి నాచ్చియారైయుమ్ శెల్వప్పిళ్ళైయై

---

(౨) అమల-నిర్మలమాన, యాదవాద్రి-యదుగిరియినుడైయ, శిఖరమ్-ఉచ్చియిల్, ఆరుహ్య-ఏఱి, తతః-పిఱకు, కల్యాణతీర్థే-తిరుక్కల్యాణతీర్థత్తిల్, స్నాత్వా-నీరాడి, లక్ష్మణయోగినః - ఇళైయాఴ్వారుడైయ, పదయుగమ్-తిరువడికళై, నత్వా-దణ్డన్ సమర్పిత్తు, తతః-పిఱకు, గత్వా-శెన్ఱు, శ్రీనారాయణమ్ - తిరునారాయణనై, ఏత్య - ఆశ్రయిత్తు, తత్ర - అవ్విడత్తిల్, ధరణీ-శ్రీభూమిప్పిరాట్టియారెన్న, పద్మాలయా - పెరియపిరాట్టియారెన్న, ఇవర్కళుడైయ, మధ్యగమ్-నడువిల్ ఎఴున్దరుళియిరుక్కిఱ, సమ్పత్కుమారమ్-శెల్వప్పిళ్ళైయెన్గిఱ, హరిమ్-ఎమ్బెరుమానై, పశ్యేయం యది-సేవిప్పేనాకిల్, అతః-ఇదైక్కాట్టిలుమ్, (వేఱాన) తపః ఫలమ్-తపస్సిన్ ఫలమానతు, కిమ్ - ఎన్న ఇరుక్కిఱతు.

---

(౧) పెరి-తిరు-౩-౧౦-౯.

యుమ్ తిరునారాయణనైయుమ్ తిరువడితొழுతు అఙ్గే ఎழுన్దరుళి యిరున్దు, (౧)««ఊఱు పెరుమ్ శెల్వముమ్» ఎన్ఱ తొడఙ్గి ««మాఱన్ విళఙ్గియ శీర్ నెఱితరుమ్ శెన్దమిழ்ఆరణమ్»ఎన్గిఱపడియే ఉడైయవర్కు ఉకప్పాక (౨)««నల్లరుళ్ నమ్బెరుమాన్ నారాయణన్ నామఙ్గళాయ్ (౩)*కేట్టుఆరార్ వానవర్కళ్ శెవిక్కినియశెఞ్జొల్లానతిరువాయ్ మొழி తొడఙ్గి ఈడుముప్పత్తాఱాయిరముమ్, అత్యన్తామృతరూపమాన ఇతిన్ శబ్దస్వారస్యమ్,అర్థస్వారస్యమ్,ధ్వని, వ్యఙ్గ్యమ్, భావార్థమ్,స్వాపదేశమ్, అన్యాపదేశమెల్లామ్ సంశయవిపర్యయమఱనన్ఱాకత్తెరియుమ్బడి(౪)««మేలోర్క్కిన్దారవరేమిక్కు» ఎన్నుమ్బడి నాలూరాచ్చాన్పిళ్ళై తమ్పరమకృపైయాలేప్రసాదిత్తరుళ, పిళ్ళైముతలానవర్కళ్ కేట్టార్కళ్. అత్తైప్పఱ్ఱి (౫)««శ్రీశైలనాథగురు మాతృగురూత్తమాభ్యాం శ్రీసూక్తిదేశికవరేణచ యస్త్రిధైవమ్। వ్యక్తీశ్వరారికృతిభాష్యసుసంప్రదాయో విస్తారమేతి సహివైష్ణవపుఙ్గవేషు» ఎన్ఱుమ్, (౬)««కోలాధిపాత్ప్రతురవాప్య సహస్రగీతేర్భాష్యంహి పూర్వతనదేశికవర్యగుప్తమ్। త్రేధా ప్రవర్త్య భువియః ప్రథయాఞ్చకార తం దేవరాజ గురువర్య మహం ప్రపద్యే» ఎన్ఱుమ్ అనుసన్ధిత్తార్కళ్. తిరువాయ్ మొழிక్కు ఈడుముప్పత్తాఱాయిరమ్ శాత్తినవుడన్ నాలూరాచ్చాన్పిళ్ళై తిరుమలైయాழ்వారుడనే స్వస్థానత్తేఱ ఎழுన్దరుళినార్.

తిరుమలైయాழ்వారుమ్ ««అవర్ తిరువడికళే పుకల్»ఎన్ఱుపఱ్ఱి, పழுక్కసేవిత్తు, పిరియావడిమైశెయ్తు, *అరియవరుళిచ్చెయల్ పొరుళ్కళై ఆరియర్కళెల్లారుమ్ ఆదరిక్కుమ్బడిక్కు కేట్టరుళినార్ పిన్బు దేవరాజరుమ్ ఇవరుడైయ జ్ఞానభక్తి వైరాగ్యాది కల్యాణగుణపూర్తియైక్కణ్డు ఉకన్దు ఇవరై విశేషాభిమానమ్ శెయ్తరుళి, తమ్తిరువారా

(౫) (౬) ఇన్ద శ్లోకఙ్గళుక్కు అర్థమ్ ౨౬-వతు పుటత్తిల్ కాణ్గ.

(౧) ఇరా-నూ-౧౯. (౨) తి-వాయ్-౫-౯-౧౦.

(౩) తి-వాయ్-౧౦-౬-౧౧. (౪) ఉప-ర-౪౯.

ధనమాన*ఇనవాయర్ తన్నై వన్నైయుమ్ ప్రసాదిత్తరుళినార్. (౧) "దేవాధిపాత్సమధిగమ్య సహస్రగీతేర్భాష్యం నిగూఢమథయః ప్రథయాఞ్చకారాకుస్తీపురోద్భవమముం శరణం భజేతం శ్రీశైలనాథ ముఱభక్తభృతం శఠారా" ఎన్నిప్పడి తేవప్పెరుమాళ్ క్కైక్కొణ్డరుళుమ్ తిరుమలైయాళ్వారుక్కు నమ్మాళ్వార్ తిరువడికళిలే ప్రావణ్యమతిశయిత్తు "అవరై సేవిక్కవేణుమ్" ఎన్ఱు అభినివేశత్తై మికవుముడైయరాయ్ (౨) "ఆజగామ ముహూర్తేన యత్ర రామస్సలక్ష్మణః" ఎన్గిఱపడియే శ్రీమధురకవి తమ్బిరానాన శ్రీశఠకోప నెழுన్దరుళియిరుక్కుమ్ తిరుక్కణామ్బియేఱ ఎழுన్దరుళి శ్రీపరాఙ్కుశరై ప్పాదమ్పణిన్దు సేవిత్తు త్తమ్ముడైయ అభినివేశమెల్లామ్ తీర్న్దు,

అనన్తరమ్ ఆళ్వారై త్తిరునగరియిలే ఎழுన్దరుళువిప్పతాక త్తిరువుళ్ళమాయ్ తామ్ మున్బుఱ తిరునగరిక్కెழுన్దరుళి కాడువెట్టినాఢాక్క (3) "నల్లార్ పలర్ వాழ் కురుకూర్ నకిర్" ఎన్నుమ్పడి కుడియేఱ్ఱి

(౧) యః-యాతొరు తిరువాయ్మొழிప్పిళ్ళైయానవర్, దేవాధిపాత్-తేవప్పెరుమాళిడత్తిల్ నిన్ఱుమ్, నిగూఢం-రహస్యమాన, సహస్రగీతేః-తిరువాయ్మొழிయినుడైయ, భాష్యమ్ - భాష్యమాన ఈడుముప్పత్తాఱాయిరత్తై, సమధిగమ్య - అడైన్దు, అథ - పిఱకు - ప్రథయాఞ్చకార - ప్రసిద్ధిపణ్ణివైత్తారో2 శఠారా - నమ్మాళ్వార్ విషయత్తిల్, ఉరు - అధికమాన, భక్తిభృతమ్ - భక్తియుడైయరాయ్, కుస్తీపుర - కున్తీనగరత్తిల్, ఉద్భవమ్ - అవతరిత్తవరాయ్, తమ్ - ప్రసిద్ధరాన, అముమ్ - ఇవ్వ, శ్రీశైలనాథమ్ - తిరువాయ్మొழிప్పిళ్ళైయై, శరణమ్ - రక్షకరాయ్, భజే - ఆశ్రయిక్కిఱేన్.

(౨) [రా-యు-౧౪-౧.] యత్ర - యాతొరు సముద్రతీరత్తిల్, రామః-చక్రవర్తి త్తిరుమకన్, సలక్ష్మణః-ఇళైయపెరుమాళుడన్, (ఎழுన్దరుళి ఇరుక్కిఱారో అవ్విడత్తుక్కు) ముహూర్తేన - ముహూర్తకాలత్తిల్, ఆజగామ - వన్దార్.

(౩) తి-వాయ్-౧౦-౮-౧౧

మీళ ఆఴ్వారై ఎఴున్దరుళప్పణ్ణువిత్తుక్కొణ్డువన్దు (౧) “కురుకూర్చ్చడకోపన్” ఎన్నుమ్బడియథాస్థానమ్ శేర్న్దు తిరుప్రతిష్ఠైపణ్ణియరుళి (౨) “శఠకోపమునిం వన్దే శఠానాం బుద్ధిదూషకమ్। అజ్ఞానాం జ్ఞానజనకం తిన్త్రిణీ మూలసంశ్రయమ్” ఎన్గిఱపడియే ఉఱఙ్గాప్పుళి నిఴల్ తన్నిలే ఏఱియరుళప్పణ్ణి సేవిత్తునిఱ్క, అవర్క్కు “శఠకోపదాసర్” ఎన్ఱ తమ్ తిరునామత్తైయే యథార్థనామమామ్బడి ప్రసాదిత్తరుళ, ఇవరుమ్ (3) “ప్రసాదలబ్ధ పరమప్రాప్య కైఙ్కర్యశాలినే” ఎన్నుమ్బడి (౪) * పెరియవణ్ కురుకూర్ నకర్నమ్బిక్కాళురియరాయ్, (౫) “పుకఴ్ వణ్ కురుకైయుమ్ పొఱ్పురముమ్ పురిశై శూఴ్కిన్ఱని తణ్ పొరునై మన్నాఴ్వార్ మఱ్ఱైత్తమిఴాయిరముమ్ తికఴుమ్బడి శెయ్త శ్రీశైలేశర్” ఎన్నుమ్బడి ఆఴ్వార్ తిరువడికళిలే త్రివిధకరణఙ్గళాలుమ్ అశేషశేషవృత్తికళిలుమ్ అన్వయిత్తు ఇతువే యాత్రైయాయ్ వాఴ్న్దుకొణ్డు పోరుకిఱ కాలత్తిలే,

“విళాఞ్జోలైప్పిళ్ళైయై సేవిత్తు విశేషార్థఙ్గళెల్లామ్ కేట్కవేణుమ్” ఎన్ఱు పెర ఆశైయై యుడైయరాయ్ తిరువనన్తపురత్తేఱ ఎఴున్దరుళి, ఆఴ్వారుడైయ నమర్కళిలే అన్తర్భూతరానవర్కళిల్ ప్రధానవాశితోర్క్కు * పడముడైయరవిల్ పళ్ళిపయిన్ఱవన్ పాదఙ్గళై పణిన్దు, ద్వారత్రయేణ పాదాది కేశాన్తమాక సేవిత్తు (౬) “కణ్ణాల్

(౨) శఠానామ్ - వఞ్చకర్కళుడైయ, బుద్ధిదూషకమ్ - బుద్ధియైప్పోక్కడిప్పవరాయ్, అజ్ఞానామ్ - మూఢర్కళుక్కు, జ్ఞానజనకమ్ - జ్ఞానత్తైప్పణ్ణిత్తరుమవరాయ్, తిన్త్రిణీమూల - తిరుప్పుళియిన్ కీఴ్, సంశ్రయమ్ - ఎఴున్దరుళియిరుప్పవరాన, శఠకోపమునిమ్ - నమ్మాఴ్వారై, వన్దే - సేవిక్కిఱేన్.

(3) ప్రసాద - (ఆఴ్వారుడైయ) అనుగ్రహత్తినాల్, లబ్ధ - అడైయప్పట్ట, పరమప్రాప్య - నిరతిశయప్రాప్యమాన, కైఙ్కర్య - కైఙ్కర్యత్తినాల్, శాలినే - విళఙ్గానిన్ఱ, (తిరుమలైయాఴ్వారై సేవిక్కిఱేన్).

(౧) (౪) కణ్ణి-౯. (౫) (౬)

కళ్ళలిణై కాట్టు ములకారియన్దాళ్ నణ్ణునలన్దికళ్ నారణనై" ఎన్ఱు శొల్లుమ్బడియాన విళాఞ్జోలైప్పిళ్ళైయై త్తిరువడితొళువతాక అవర్ ఎళున్దరుళి యిరుక్కుమ * వాశమేకమళుమ్ శోలైయాన తిరుచ్చోలై కుళ్ళే శెన్ఱు సేవిక్క, అవరుమ్ (౧) "గురుపాదామ్బుజం ధ్యాయే ద్గురోర్నామ సదాజపేత్" ఎన్ఱుమ్ (౨) "లోకాచార్య ముఖారవిన్ద మఖిల శ్రుత్యర్థకోశం సతాం తద్గోష్ఠీఞ్చ తదేకలీనమనసా సఞ్చిన్త యన్తం సదా" ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకిఱపడియే పిళ్ళైలోకాచార్యరుడైయ దివ్యమఙ్గళవిగ్రహత్తైయుమ్ అవరుడైయ తిరువోలక్క వాళ్వైయుమ్ ఏకాగ్రచిత్తరాయ్ ధ్యానిత్తుక్కొణ్డు తన్ తిరుమేనియిల్, శిలన్దినూలిట్టై క్కుమ్బడి (3) "భావో నాన్యత్రగచ్ఛతి" ఎన్గిఱతిరువడిప్పోలే ఇవరుమ్ అస్తమితాన్యభావరాయ్ నాలాఱునాళ్ సమాధియాక ఎళున్దరుళియిరు న్దు స్వాచార్య విగ్రహానుభవమ్బణ్ణియరుళుకిఱ అవర్ తిరుక్కణ్గళై విళిత్తు ఇవరైక్కణ్డు "నీర్ ఆర్, ఇఙ్గువన్దకార్యమెన్" ఎన్ఱు కేట్టరుళ, ఇవ రుమ్ అడైవే ఎల్లామ్ విణ్ణప్పమ్ శెయ్యక్కేట్టు సన్తోషిత్తు, ఇవర్క్కు శ్రీవచనభూషణ తాత్పర్య సారార్థ విశేషఙ్గళెల్లామ్ ప్రసాదిత్తరుళక్కేట్టు

---

(౧) గురుపాదామ్బుజమ్ - ఆచార్యన్ తిరువడిత్తామరైకళై, ధ్యాయేత్ - ధ్యానిక్కక్కడవన్, గురోః - ఆచార్యనుడైయ, నామ - తిరునామత్తై, సదా - ఎప్పొళుతుమ్, జపేత్ - ఉచ్చరిక్కక్కడవన్.

(౨) అఖిలశ్రుత్యర్థ - సకల వేదార్థఙ్గళుక్కుమ్, కోశమ్ - నిధియాన, లోకాచార్య - పిళ్ళైలోకాచార్యరుడైయ, ముఖారవిన్దమ్ - తామరైపోన్ఱ తిరుముఖమణ్డలత్తైయుమ్, సతామ్ - సత్పురుషర్కళుక్కు వాసస్థానమాన, తద్గోష్ఠీఞ్చ - అన్దప్పిళ్ళైలోకాచార్యరుడైయ కాలక్షేపగోష్ఠియైయుమ్, తదేక - అతైతన్నిలేయే, లీన - ఆసక్తమాన, మనసా - మనస్సినాల్, సదా - సర్వకాలముమ్, సఞ్చిన్తయన్తమ్ - ధ్యానిత్తుక్కొణ్డిరుక్కిఱ, (విళాఞ్జోలైప్పిళ్ళైయైక్కిట్టి

---

(3) రా-ఉత్తర-౪౦-౧౪.

కృతార్థరాయ్ పిళ్ళైయై మికవుమ్ అనువర్తిత్తు త్తిరునకరియిలే శెన్ఱు పూర్వమ్పోలే ఆழ்వార్ తిరువడికళిల్ కైఙ్కర్యైకనిష్ఠరాయ్ వాழ்న్దరుళియిరున్దార్. విళాఞ్జోలై ప్పిళ్ళైయుమ్ శ్రీవచనభూషణత్తిల్ తాత్పర్యార్థవిశేషఙ్గళై సప్తగాథైయాక సఙ్గ్రహిత్తరుళిచ్చెయ్తు సర్వర్క్కుముపకరిత్తరుళినార్.

పిన్బు (౧) "శెఱుపొழிలనన్ద పురత్తులాన్ కమలపాతమఱుకువార్ అమరరావార్" ఎన్గిఱపడియే అవరుమ్* "అయర్వఱుమ్ అమరర్కళ్ అతిపతి" ... అడిమై శెయ్యవేణుమ్" ఎన్ఱుమ్ ప్రాప్యాభినివేశత్తాలే విళ్ఞాపితు ... వళైత్తుమ్ పెఱవేణుమ్బడి పరమభక్తి తలైయెడుత్తు అవావఱ్ఱు వీడుపెఱ్ఱరుళినార్.

అప్పోతు అనన్తశయనన్నై నమ్బియార్ తిరువారాధనమ్ శెయ్యా నిఱ్క, విళాఞ్జోలై ప్పిళ్ళై తిరువడిత్తొழுచ్చెన్ఱవర్ ఉళ్ళేవన్దు గర్భగృహత్తిలే పుకున్దు తిరువడిక్కరుకే నిఱ్కక్కణ్డు, నమ్బియారుమ్ అతుమలైయాళ దేశమాకైయాలే "పులైయరాన విళాఞ్జోలైప్పిళ్ళై యక్కత్తు నామ్ పోకిఱతిల్లై" ఎన్ఱు తిరుక్కాప్పు శేర్త్తుక్కొణ్డు పుఱప్పడ, అన్నాళవిలే అవర్ శ్రీపాదత్తుముతలికళ్ "విళాఞ్జోలై ప్పిళ్ళై పిళ్ళై లోకాచార్యర్ తిరువడికళిల్ శేర్న్దార్" ఎన్ఱు నూఱ్ఱనాతి ఇయలుడనే పరియట్టమ్ తిరుమాలైక్కు కోయిల్ వాశలిలే శెల్లక్కణ్డు నమ్బియార్ తాముమ్ ప్రత్యక్షమాకక్కణ్డ ఇవ్వాశ్చర్యత్తై అనైవర్క్కుమ్ వెళిప్పడుత్తినారెన్ఱు ప్రసిద్ధమిఱే.

ఇచ్చెయ్తియై అఱిన్ద తిరుమలైయాழ்వార్ శ్రీపాదత్తు ముతలికళ్ (౨) "గత్వాఽనన్తపురం జగద్గురు పదధ్యానే రతం క్వచిత్త

(౨) సం-అన్ద, శ్రీశైలనాథః - తిరుమలైయాழ்వార్, అనన్తపురమ్-తిరువనన్తపురత్తై, గత్వా - అడైన్దు, క్వచిత్ - ఓరిడత్తిల్, జగద్గురు - పిళ్ళైలోకాచార్యరుడైయ, పద - తిరువడికళై, ధ్యానే - ధ్యానిప్పతిల్, రతమ్ - ఆసక్తరాన,

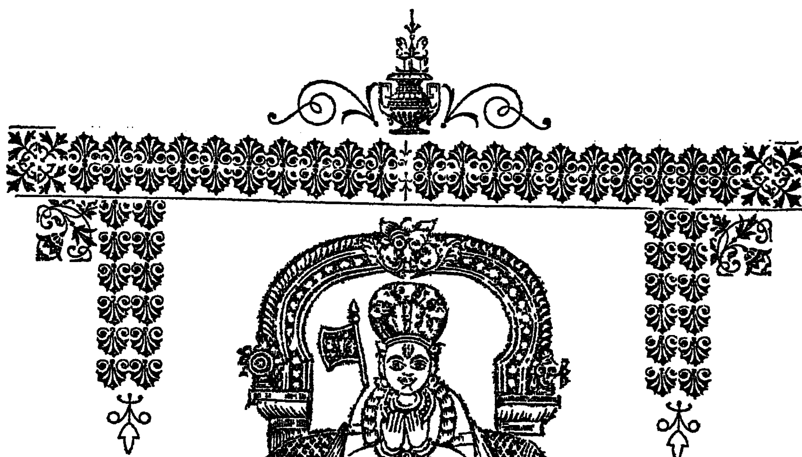
(౧) తి-వాయ్-౧౦-౨-౫.

న్నారాయణదాస మేత్య విమలం నత్వా తదఙ్ఘ్రిం ముదా। తస్మాదార్య జనోక్తి మౌక్తికకృతం వేదాన్తవాగ్భూషణం శ్రీవాగ్భూషణమప్య వాప్య సగురుశ్శ్రీశైలనాథోఽభవత్" ఎన్ఱనుసన్ధిత్తరుళినార్కళ్. ఇత్తై త్తిరుమలైయాழ్వార్ కేట్టరుళి శిష్యపుత్తిరర్కళ్ శెయ్యుమ్ కృత్యఙ్గళై ల్లామ్ పిళ్ళైవిషయత్తిలే అనుష్ఠానశేషమామ్పడి అనుష్ఠిత్తుక్కాట్టినార్.

తిరుమలైయాழ్వారుమ్ తమ్ముడైయ యతివరమకనారై ప్పుత్రాభిమానమ్ పణ్ణి "తేవప్పెరుమాళ్" ఎన్ఱు నాలూరాచ్చాన్ పిళ్ళైయిన్ తిరునామమ్ శాత్తియరుళినార్.

పిళ్ళైలోకాచార్యర్ శిష్యరాన కొల్లికావలదాసరెన్ఱు శొల్లప్పడుకిఱ అழకియ మణవాళప్పెరుమాళ్ పిళ్ళైయుమ్ దర్శనార్థమ్ నిర్వహిత్తుక్కొణ్డు "శిక్కిల్ కిడారమ్" ఎన్ఱ అగ్రామత్తిలే ఎழున్దరుళి యిరుక్క, అఙ్గే తిరుక్కణ్డుక్కిడన్దాన్ తిరునావీఱుడైయపిరాన్ తాతరణ్ణరైయర్ అవర్ తిరుమకళై త్తిరుమణమ్ పుణర్న్దు అవర్ సన్నిధియిల్ ఞాతవ్య సకలార్థ విశేషఙ్గళెల్లామ్ కేట్టరుళి, పిళ్ళైలోకాచార్యర్ సన్నిధియిల్ కేళాత ఇழవెల్లామ్ తీర్న్దు, అవరై ప్పిళ్ళైలోకాచార్యరాకవే ప్రతిపత్తిపణ్ణిక్కొణ్డు అవర్క్కు అనన్యార్హరాయ్ వర్త్తిక్కిఱ కాలత్తిలే ఇవర్క్కు అశేషరహస్యార్థ విశేషఙ్గళైయుమ్ ప్రసాదిత్తరుళి శిలనాళైక్కుప్పిన్పు అழకియమణవాళప్పెరుమాళ్ పిళ్ళైయుమ్ తిరునాట్టుక్కెழున్దరుళినార్.

తస్ - అన్ద, నారాయణదాసమ్ - విళాఞ్చోలైప్పిళ్ళైయై, ఏత్య - అడైన్దు, విమలమ్ - నిర్మలమాన, తదఙ్ఘ్రిమ్-అవర్ తిరువడికళై, ముదా-సన్తోషత్తినాల్, నత్వా-సేవిత్తు, తస్మాత్ - అవరిడత్తిలిరున్దు, ఆర్యజన - పెరియోర్కళుడైయ, ఉక్తి - శ్రీసూక్తికళాకిఱ, మౌక్తిక - ముత్తుక్కళాల్, కృతమ్ - శెయ్యప్పట్ట, వేదాన్తవాక్ - వేదాన్తవాక్యఙ్గళుడైయ, భూషణమ్ - ఆభరణమాన, శ్రీవాగ్భూషణమపి - శ్రీవచనభూషణత్తైయుమ్, అవాప్య - అడైన్దు, సగురుః - సకలరుక్కుమ్ ఆచార్యరాయ్, అభవత్ - ఆనార్.

శ్రీమ ద్వరవరవరమునయే నమః.

మణవాళమామునికళ్ వైభవమ్.

←(*)→

అనన్తరమ్ శ్రియఃపతియాయ్ పరమకారుణికనాయ్ *అనన్దనెన్ను ముయర్ వెళ్ళైయణైయిలే (౧) "ఉఱఙ్గువాన్బోలే యోగుశెయ్‌తు" ఎన్గిఱపడియే జగద్రక్షణ చిన్తాయుక్తనాయ్ కణ్వళర్‌న్దరుళుకిఱ పెరియ పెరుమాళ్, నమ్మాళ్వారడియాకవరుకిఱ ప్రపత్తిమార్గమానతు సఙ్కుచితమాహైయాలే, మీణ్డుమ్ ఓరాణ్ వఴియాయ్ వరుకిఱపడియై ఆరాయ్‌న్దు, "ఉడైయవరైప్పోల్ ఉలకెల్లామ్ ఉజ్జీవిక్కుమ్బడి ఒరువరై ఉణ్డాక్కవోమ్" ఎన్ను తిరువుళ్ళమ్బత్తి, "ఇని ఇతుక్కు ఆవార్ ఆర్" ఎన్ను తేడి మీణ్డుమ్ తిరువనన్దాళ్వానైయే కటాక్షిత్తరుళ; (౨) "తతస్త

(౨) తతః - పిఱకు, ఏషః - ఇన్దతిరువనన్దాళ్వాన్, తస్య - అన్ద, జగన్నిధేః-

(౧) తి-వాయ్-౫-౪-౧౧.

దిఙ్గితం తస్య జ్ఞానస్నేహ జగన్నిధేః। తస్మిన్ ధామ్ని శఠారాతేః పురే పునరవాతరత్” ఎన్ఱుమ్, (౧) “శంసన్తి సమయంతస్య తులాం ప్రాప్తే త్విషాంపతౌ। మూలంహిసర్వసిద్ధీనాం మూలర్క్షం పూర్వసూరయః” ఎన్ఱుమ్, (౨) “యన్మూలమాశ్వయుజ మాస్యవతారమూలం కాన్తోప యన్తృయమినః కరుణైకసిన్ధోః। ఆసీదసత్సుగణితస్య మమాపిసత్తా మూలం తదేవజగదభ్యుదయైకమూలమ్” ఎన్ఱుమ్ వరవరముని దివ్య చరిత్తైయిలే ఎழுమ్బియప్పా వరుళిచ్చెయ్యుమ్బడి, తిరువనన్తాழ்వానుమ్, అప్పడియే తమ్ తిరువవతారత్తుక్కు ఇడమ్ పార్త్తు, ఆழ்వార్ తిరునకరియిలే అణ్ణర్ దేవికళ్ గర్భత్తైయడైన్దు దశమాసమ్ శెన్ఱవాఱే (3) “శెన్దమిழ் వేతియర్ శిన్దైతెళిన్దు శిఱన్దు మకిழ்న్దిడునాళ్, శీరులకారియర్ శెయ్తరుళ్ నఱ్కలై తేశుపొలిన్దిడునాళ్, మన్దమతిప్పువిమాని

పెరియపెరుమాళుడైయ, తత్ ఇఙ్గితమ్-అన్ద అభిప్రాయత్తై, జ్ఞానస్నేహ-అతిస్నేహపరాయ్, శఠారాతేః - నమ్మాழ்వారుడైయ, ధామ్ని - వాసస్థానమాన, తస్మిన్-అన్ద, పురే - తిరునకరియిల్, పునః - మఱుపడియుమ్, అవాతరత్ - అవతరిత్తరుళినార్.

(౧) త్విషామ్పతౌ - సూర్యన్, తులామ్ - తులారాశియై, ప్రాప్తేసతి-అడైన్దిరుక్కుమ్బోతు, సర్వ-సమస్తమాన,సిద్ధీనామ్ - కార్యసిద్ధికళుక్కుమ్, మూలమ్-కారణమాన, మూలర్క్షమ్ - మూలానక్షత్రత్తై, తస్య - అన్దమణవాళమామునికళుక్కు, సమయమ్ - అవతారకాలమాక, పూర్వసూరయః - పూర్వాచార్యర్కళ్, శంసన్తి - శొల్లుకిఱార్కళ్.

(౨) యత్ - యాతొరు, ఆశ్వయుజమాసి-ఐప్పశిమాసత్తిల్, మూలమ్ - మూలానక్షత్రమానతు, కరుణైకసిన్ధోః-కృపాజలధియాన, కాన్తోపయన్తృయమినః - మణవాళమామునికళుడైయ, అవతార - అవతారత్తుక్కు, మూలమ్ - కారణమాక (ఆయిత్తో), తదేవ - అన్దమూలమే; అసత్సు - అసత్పురుషర్కళిల్, గణితస్య-ఒరుకోవైయాక ఎణ్ణప్పట్ట, మమాఽపి - అడియేనుక్కుమ్, సత్తామూలమ్ - సత్తైక్కు-క్కారణమాయుమ్, జగత్ - లోకఙ్గళుడైయ, అభ్యుదయైకమూలమ్ - అభివృద్ధిక్కు-క్కారణమాయుమ్, ఆసీత్ - ఆయిత్తు.

డర్ తజ్గళై వానిలుయర్ త్తిడునాళ్, మాశఱుఖానియర్ శేరెతిరా శర్ తమ్ వాళ్ వుమ్మళై త్తిడునాళ్, కన్దమలర్ ప్పొళ్లిల్ శూళ్ కురు కాతిపన్ కళ్లైకిళ్ విళఙ్గిడునాళ్, కారమర్ మేనియరఙ్గనకర్ క్కిఱైకిఙ్గళ్ కిళి త్తిడునాళ్, అన్దమిల్ శీర్ మణవాళమునిప్పరనవతారమ్ శెయ్ తిడు నాళ్, అఖ్కుతికిళ్ న్గిడుమ్ ఐప్పశియిల్ తిరుమూలమతెనునాళే ” ఎన్ఱు శొల్లప్పడుకిఱతాయ్, (౧) పాథోభావంగతాయాం కలియుగశరది శ్రద్ధరాయే శకాబ్దే వర్షే సాధారణేఽర్కే సమధిగతతులే వాసరే తీర సక్ష్యే। వారే జైవే చతుర్థ్యాం సమజనిచ తిథౌ శుక్లపక్షే సుకర్మా భ్రాజన్మూలాఖ్యతారే యతిపతిరపరో రమ్యజామాతృనామా ” ఎన్గిఱ పడియే కలియుగమ్పిఱన్దు నాలాయిరత్తు నానూఱ్ఱైమ్బత్తొరువర్షత్తు క్కుప్పిన్ సాధారణసంవత్సరత్తిల్ ఆశ్వయుజమాసత్తిల్ తిరుమూల త్తిలే ఉభయవిభూతియుమ్ కొన్దళిక్కుమ్బడి శొట్టైక్కులత్తిలే గోమర మెన్గిఱకుడియైయుడైయ యతికళ్ఖుక్కిడన్దాన్ తిరునావీఱుడైయపిరాన్ తాత రణ్ణరైయర్ కుమారరాక త్తిరువవతరి త్తరుళినార్.

---

(౧) కలియుగశరది - కలియుగసంవత్సరమానతు, పాథోభావమ్ - నాలాయిరత్తునానూఱ్ఱు ఎళ్ళుపత్తొరుసఙ్ఖ్యయై, గతాయామ్-అడైన్దవళవిల్. శ్రద్ధరాయే - ఆయిరత్తిరునూఱ్ఱు త్తొణ్ణూఱ్ఱిరణ్డావతాన, శకాబ్దే - శకాబ్దత్తిల్, సాధారణే - సాధారణమెన్గిఱ, వర్షే - సంవత్సరత్తిల్, అర్కే - సూర్యన్, సమధిగతతులే - తులారాశియై అడైన్దిరుక్కుమ్బోతు, తీరసఙ్ఖ్యే - ఇరుపత్తాఱావతాన, వాసరే - దినత్తిల్, జైవేవారే - వియాళక్కిళమైయిల్, భ్రాజత్ - ప్రకాశియానిన్ఱ, మూలాఖ్యతారే - మూలనక్షత్రత్తోడుకూడియ, శుక్లపక్షే- శుక్లపక్షత్తిల్, చతుర్థ్యాంతిథౌ - చతుర్థితిథియిల్, సుకర్మా - సదాచారనిరతరాన, రమ్యజామాతృనామా - అళకియమణవాళ రెన్గిఱ తిరునామముడైయ, అపరోయతిపతిః- ఉడైయవరుడైయ అపరావతారమెన్నుమ్బడియాన మణవాళమామునికళ్, సమజని - అవతరిత్తార్.

అనన్తరమ్, (౧) "యస్మిన్ సపాదపద్మేన పస్పర్శ పృథివీమి మామ్। కలిశ్చతత్క్షణేనైవ దుద్రువే దూరతస్తరామ్" ఎన్ఱు-ఇవర్ కాల్ కాణక్కలికాలమ్ పఱన్దోడిన్ఱు

ఇప్పడి సమస్తాత్మోజ్జీవనార్థమాక అవతరిత్తరుళిన తమ్కుమారర్కు అణ్ణరుమ్ జాతకర్మమ్ శెయ్‌తరుళిపత్తునాళుమ్ కడన్దవిరణ్డానాళ్ తిరువిలచ్చినైయుమ్ ప్రసాదిత్తు (౨)"అథతస్య గురుశ్శ్రీమాన్ మత్వా తం దివ్యతేజసమ్। అభిరామవరాధీశ ఇతినామ సమాదిశత్" ఎన్గిఱపడియే (౩) *పణమాడరవణైప్పళ్ళికొళ్ మణవాళరాన అళగియమణవాళ ప్పెరుమాళుడైయ తిరునామమ్‌శాత్తి (౪) "ఆయర్ పుత్తిరనల్లనరున్దెయ్‌వమ్" ఎన్ఱుమ్, (౫) "ఎన్నై యుమెజ్గళ్ కుడిముళుతాట్కొణ్డమన్నన్" ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకిఱపడియే విశేషప్రతిపత్తియుడనే మాతులకులమాన శిక్కిల్ కిడారత్తిలే శిలనాళ్ వర్ధిప్పిత్తు కొణ్డుపోక, ఇవరుమ్ (౬)"పరభక్తిః పరజ్ఞానం పరమా భక్తిరిత్యపి। వపుషా వర్ధమానేన తత్తస్య వవృధే త్రయమ్" ఎన్ఱుమ్, (౭) "ఉన్

(౧) యస్మిన్ - యాతొరు కాలత్తిల్, సః - అవర్, పాదపద్మేన - తిరువడిత్తామరైకళాలే, ఇమామ్ - ఇన్ద, పృథివీమ్ - భూమియై, పస్పర్శ - స్పర్శిత్తారో? తత్క్షణేనైవ - అన్దకాలత్తిలేయే, కలిశ్చ - కలిపురుషనుమ్, దూరతస్తరామ్ - బహుదూరమ్, దుద్రువే - ఓడినాన్

(౨) అథ - పిఱకు, శ్రీమాన్ - శ్రీమానాన, తస్య-అన్దకుమారరుడైయ, గురుః-తమప్పనార్, తమ్ - అన్దకుమారరై. దివ్య - శ్రేష్ఠమాన, తేజసమ్ - తేజస్సైయుడైయవరెన్ఱు, మత్వా - ఎణ్ణి, అభిరామవరాధీశఇతి-అళగియమణవాళరెన్గిఱ, నామ - తిరునామత్తై, సమాదిశత్ - శాత్తినార్.

(౬) తస్య - అన్దవళగియ మణవాళనాయనారుడైయ, వర్ధమానేన - వృద్ధియడైయానిన్ఱ, వపుషా - శరీరత్తోడే, పరభక్తిః - పరభక్తియుమ్, పరజ్ఞానమ్

(౩) నా-తి-౧౦-౬. (౪) పెరి-తి-౧-౨-౭ (౬) పెరి-తి-౨-౫-౧.
(౭) పెరు-తి-౬-౩.

వళర్త్తియోడే వళర్కిన్ఱతాలుణ్డన్ మాఱ్ఱాయిత్తానే” ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకిఱ పడియే నాణ్డోఱుమ్ వర్ధిత్తుక్కొణ్డుపోరుకిఱ తమ్ముడైయ దివ్యవపుస్సోడే పరిణతజ్ఞళాయ్ వళరుకిఱ పరభక్త్యాదికళై వడివాకవుడైయరాయ్ వళర్న్దు శెల్లుకిఱకాలత్తిలే, మీళవుమ్ తమ్ తమప్పనారానఅణ్ణర్,(౧) “ప్రాప్తాన్ప్రాథమికేవర్ణే కల్పజ్ఞాః కల్పయన్తియాన్। కాలేకాలేచసంస్కారాంస్తస్య చక్రేక్రమేణసః” ఎన్గిఱపడియే అన్నప్రాశనచౌళోపనయనాదికళైయుమ్ శాస్త్రప్రకారత్తిల్ శెయ్విత్తు, వేదశాస్త్రఙ్గళైయుమ్ అధికరిప్పిత్తుక్కొణ్డుపోరానిఱ్క,

అనన్తరమ్ (౨) “ఆతామ్రపాద మాజానుభుజ మమ్బుజలోచనమ్। ఆకారమస్య సమ్పశ్యన్ ముగ్ధోపి ముముదేజనః” ఎన్ఱుమ్, (3) “సాశీల్యేన సుహృత్త్వేన గామ్భీర్యేణ గరీయసా। రక్షణేనప్రజానాఞ్చ రామోయమితిమేనిరే” ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకిఱపడియే అఖిలజనఙ్గళైయుమ్

పరజ్ఞానముమ్, పరమాభక్తిః - పరమభక్తియుమ్, ఇత్యపి - ఎన్ఱుమ్బడియాన, తత్ - అన్ద, త్రయమ్ - మూన్ఱుమ్, వవృధే - వృద్ధియడైన్దతు

(౧) కల్పజ్ఞాః - కల్పసూత్రఙ్గళ్ తెరిన్దవర్కళ్, ప్రాథమికేవర్ణే - బ్రాహ్మణవర్ణత్తిల్, ప్రాప్తాన్ - ఉరిత్తాన - యాన్ - ఎన్దకృత్యఙ్గళై, కల్పయన్తి - శెయ్కిఱార్కళో? సః-అవన్, తస్య - అన్దకుమారరుక్కు సంస్కారాన్-అన్ద కృత్యఙ్గళై, కాలేకాలే - అవ్వోకాలఙ్గళిల్, క్రమేణ - క్రమమాక, చక్రే - పణ్ణినార్.

(౨) ముగ్ధః - అజ్ఞరాన, జనోపి- జనముమ్, అస్య - ఇవరుడైయ, ఆతామ్ర- (శెన్దామరైపోల్) శివన్ద, పాదమ్ - తిరువడికళై యుడైయతాయ్, ఆజాను - ముழన్దాళ్వరైయిలుమ్ నీణ్డిరుక్కిఱ, భుజమ్ - తిరుక్కైకళై యుడైయతాయ్, అమ్బుజ- శెన్దామరైపోన్ఱ, లోచనమ్ - తిరుక్కణ్గళైయుడైయతాన, ఆకారమ్- తిరుమేనియై, సంపశ్యన్ - కణ్గళాల్ సేవిత్తవరాయ్, ముముదే - సన్తోషిత్తతు.

(3) సాశీల్యేన - మహానాయిరున్ఱుమ్ మన్దర్కళోడన్కలన్దు పరిమాఱుకిఱ స్వభావత్తాలుమ్, సుహృత్త్వేన - సర్వర్క్కుమ్ ప్రియరాయిరుప్పతాలుమ్, గరీయ

ఆనన్దిప్పిత్తుక్కొణ్డు (౧) "కాలేన సకలానాఞ్చ కలానామేకమాస్పదమ్। శుశుభేసతతం పూర్ణస్సుధాంశురివనిర్మలః" ఎన్గిఱపడియే - మేఘోప రాగతిరోహితనాయ్ కృష్ణపక్షేక్షయిష్ణువాయ్, సకళఙ్కనాన దోషా కరనై ప్పోలన్ఱిక్కే, అకళఙ్కితసదాసమ్పూర్ణకలాయుతరాకాచన్ద్రనై ప్పోలే షోడశవార్షికరానవాఱే షోడశసంస్కారసంస్కృతరాయ్ కలాపూర్త్తియాల్ వన్దపరిపూర్ణజ్ఞానముడైయరాయ్ అత్తాల్ అత్యన్తమ్ ప్రకాశకరాయ్ పోరానిఱ్క,

అక్కాలత్తిలే అణ్ణర్ తమ్ కుమారరాన అఴగియమణవాళప్పెరు మాళ్ నాయనారుక్కు త్తిరుక్కల్యాణమ్ శెయ్విత్తు అరుళిచ్చెయల్ నాలాయిరముమ్ రహస్యఙ్గళైయుమ్ తామే ఓతువిత్తరుళినార్. ఇన్ద ఉపకారస్మృతిక్కుడుపట్టు (౨) "శ్రీజిహ్వావదధీశదాసమమలమశేష శాస్త్రవిదమ్। సున్దరవరగురుకరుణాకన్దళితజ్ఞానమన్దిరం కలయే" ఎన్ఱుమ్,

సా - మహత్తాన, గామ్భీర్యేణ - గమ్భీరస్వభావత్తాలుమ్, ప్రజానామ్ - జనఙ్గళై, రఞ్జ నేనచ - సన్తోషిప్పిక్కైయాలుమ్, అయమ్ - ఇవర్, రామఇతి - "చక్రవర్త్తి త్తిరు మకన్" ఎన్ఱు, మేనిరే - ఎణ్ణినార్కళ్

(౧) కాలేన - కాలక్రమమాయ్, సకలానామ్ - సమస్తమాన, కలానాఞ్చ - విద్యైకళుక్కుమ్, ఏకమ్ - ముఖ్యమాన, ఆస్పదమ్ - స్థానమాన, (అఴగియ మణ వాళనాయనార్) పూర్ణః - సకలకలాపూర్ణనాన, సుధాంశురివ - చన్ద్రనైప్పోలె, సత తమ్ - సర్వకాలముమ్, నిర్మలః - నిర్మల స్వభావరాయ్, శుశుభే - ప్రకాశిత్తుక్కొ ణ్డిరున్దార్

(౨) అమలమ్ - నిర్మలరాయ్, అశేష - సమస్తమాన, శాస్త్ర - శాస్త్రఙ్గళై, విదమ్- అఱిన్దవరాయ్, సున్దరవరగురు - కోట్టూరఴగియమణవాళప్పెరుమాళ్ పిళ్ళై యినుడైయ, కరుణా - కృపైయాల్, కన్దళిత - వృద్ధియుడైయానిన్ఱ, జ్ఞాన - జ్ఞాన త్తుక్కు, మన్దిరమ్-ఇరుప్పిడమాన, శ్రీజిహ్వావదధీశదాసమ్- తిరునావీఱుడైయ పిరాన్ తాతరణ్ణరైయరై, కలయే - ధ్యానిక్కిఱేన్

(౧) "వాళ్తితిరునాళీలుడైయపిరాన్ తాతనరుళ్, వాళ్తియవన్ మామై వాక్కిన్నమ్, వాళ్తియవన్ పీరన్ మణవాళన్ విరై మలర్ త్తాళ్ శూడి పారమత్తై త్తీర్ త్తళిత్తపణ్బు" ఎన్ఱనుసన్ధిత్తరుళినార్. పిన్బు శిలకాలమ్ కళిన్దవాఱే అణ్ణరుమ్ తిరునాట్టుక్కెళున్దరుళ, అళగియ మణవాళప్పెరుమాళ్ నాయనారుమ్ అవరై బ్రహ్మమేధత్తాలే సంస్కరిత్తుప్పళ్ళిపడుత్తి మత్ఱుమ్ శెయ్యవేణ్డియ కృత్యఙ్గళైయుమ్ శెయ్తు పెరుక్క తిరువధ్యయనమ్ నడత్తియరుళినార్.

అనన్తరమ్ ఆళ్వార్ తిరునకరియిలే దర్శనప్రవర్తకరాయిరుక్కుఱ తిరుమలైయాళ్వారుమ్, "ఇనిదర్శనప్రవర్తకరావార్ ఆర్" ఎన్ఱు విచారిత్తుక్కొణ్డు, * తొణ్డర్ క్కముతుణ్ణచ్చొన్మాలైకళాన తిరువాయ్ మొళి, నిలత్తేవర్ కళాన శ్రీవైష్ణవర్ కళుక్కు భక్తామృతమెన్నలామ్బడి పరమభోగ్యమాయ్ అవతరిత్తతాకైయాలే* నాత్తళుమ్బేళ సదానుసన్ధేయమానతిరువాయ్ మొళియిలవగాహిత్తు, అతిల్ "శబ్దరసమ్ అర్థరసమ్ భావరసమ్" ఎన్గిఱఇవత్ఱై అనవరతమనుసన్ధిత్తుక్కొణ్డు తదేకనిష్ఠరాయ్, తద్వ్యతిరిక్తశాస్త్రఙ్గళై తృణవత్కరిత్తిరుక్కైయాలే "తిరువాయ్ మొళిప్పిళ్ళై" ఎన్ఱేతమక్కునిరూపకమాక వుడైయరాయ్, ఆళ్వార్ తిరువడికళిల్ కైఙ్కర్యమే యాత్తిరైయాయ్ కొణ్డుపోరానిఱ్క;

అవ్వళవిల్ అళగియమణవాళప్పెరుమాళ్ నాయనారుమ్, స్వమాతులకుల గ్రామమానశిక్కిల్ కిడారత్తిల్ నిన్ఱుమ్ తమక్కుజన్మభూమియానతిరునకరియేఱ (౨) "తిరువనన్దాళ్వాన్ శకన్దనై చ్చెత్తిరుత్త మరువియకురుకూర్ నళనకర్ వన్దు" ఎన్గిఱపడియే ఎళున్దరుళి, పొరునల్ శెఙ్గణితుఱైయిలే శఙ్గుకళ్ శేరుమాపోలే, శఙ్గవణ్ణనమ్బియుడైయ అవతారమాకైయాలే శుద్ధస్వభావరానతాముమ్,(౩)"తిరువాయ్ మొళిప్పిళ్ళై తిరుత్తాళ్ శేర్న్దు" ఎన్గిఱ మెయ్ఞానత్తుఱైయాన పిళ్ళైతిరువడికళి

లాశ్రయిత్తు, (౧) "అశిశ్రయదయం భూయశ్శ్రీశైలాధీశదేశికమ్" ఎన్గిఱపడియే "తేశమ్తికళ్ళుమ్ తిరువాయ్మొళ్ళిప్పిళ్ళై వాశమలర్ త్తాళ్డైన్దువైత్తు" ఎన్నుమ్పడి విలక్షణసమ్బన్ధయుక్తరాయ్, (౨) "తతశ్శ్రుతిధరస్సోయం తస్మాదస్యప్రసాదతః। అశేషానశృణోద్దివ్యప్రబన్ధాన్ బన్ధనచ్ఛిదః" ఎన్గిఱపడియే ద్రావిడవేదతదఙ్గోపాఙ్గఙ్గళాన దివ్యప్రబన్ధ తాత్పర్యార్థవిశేషఙ్గళైయెల్లావత్తైయుమ్ అవరుపదేశత్తాలే లభిత్తు, (3) *మిక్కవేతియర్ వేదత్తినుట్పొరుళాన చరమపర్వత్తిలే నిష్ఠరాయ్, (౪) "అన్నైయుమత్తను మాశారియనుమనైత్తుఅవుమ్ మన్నియ పేఱు ముపాయముమ్ తెయ్వముమ్ మత్ఱుమెల్లామ్ ఎన్నై యళిత్తతిరువాయ్మొళ్ళిప్పిళ్ళైయెన్ఱునెఞ్జే ఉన్నియిరాతు మత్ఱొన్ఱిల్ పలఓతువతే" ఎన్ఱుమ్, (౫) "విణ్ణుమ్ తిరుమలైయాళ్వార్వడివు విరైపుడైశూళ్మణ్ణుమ్ తిరుమలైయాళ్వార్వడివు, మత్ఱైఙ్గుమ్ కణ్ణుమ్ తిరుమలైయాళ్వార్వడి వన్ఱికాణ్గిలేన్, ఎన్ఱుమ్ తిరుమలైయాళ్వార్వడి వెఙ్గళ్యావర్క్కుమే" ఎన్ఱుమ్ శేషిత్వశరణ్యత్వప్రాప్యత్వఙ్గళ్ మూన్ఱైయుమ్, పిళ్ళైవిషయత్తిలే అనుసన్ధిత్తుక్కొణ్డెళున్దరుళియిరున్దార్.

ఇప్పడితదేకనిష్ఠరాయెళున్దరుళియిరుక్కుమ ఇవరైప్పిళ్ళైతామే ఉకన్దు అన్దఉకప్పిన్ మికుతియాలే "ఉడైయవర్ తిరువడికళే ఉమక్కు

(౧) అయమ్ - అళ్గియమణవాళనాయనారుమ్, శ్రీశైలాధీశదేశికమ్ - తిరువాయ్మొళ్ళిప్పిళ్ళైయై, భూయః - మఱుపడియుమ్, అశిశ్రయత్ - ఆశ్రయిత్తార్

(౨) తతః-పిఱకు, శ్రుతిధరః-సాఙ్గవేదాధ్యయనమ్శెయ్తరుళిన, సోఽయమ్-అన్ద అళ్గియ మణవాళనాయనార్, అస్య - తిరువాయ్మొళ్ళిప్పిళ్ళైయినుడైయ, ప్రసాదతః - అనుగ్రహత్తినాల్, తస్మాత్ - అవరిడత్తిల్నిన్ఱుమ్, బన్ధనచ్ఛిదః - సంసారబన్ధత్తైప్పోక్కువతాయ్, అశేషాన్-సమస్తమాన, దివ్యప్రబన్ధాన్ - ఆళ్వార్కళ్ శ్రీసూక్తికళై, అశృణోత్ - కేట్టరుళినార్

(3) కణ్ణి-

ఉపాయోపేయమెన్ఱు అధ్యవసిత్తిరుమ్" ఎన్ఱుకాట్టికొడుత్తరుళ, ఇవరుమ్ (౧) "ఉన్ పతయుకమామేర్ కొణ్డపిన్నైయెళితినిలెయ్తువన్" ఎన్గిఱపడియే పరమపురుషార్థత్తై గురుముఖత్తాలే సులభమాకలభిత్తు, అత్యన్తమ్ హృష్టరాయెఴున్దరుళియిరుక్క, అవ్వళవిల్ పిళ్ళైయుమ్ తమక్కు ఆఴ్వార్ తిరువడికళిల్ ప్రావణ్యాతిశయమ్ తత్సమ్బన్ధసమ్బన్ధికళళవుమ్ శెల్లుమ్బడి ప్రవృద్ధమాయ్, *అన్దమాఱనడిపణిన్దుయ్న్దవెమ్బెరుమానార్ తిరువడికళిలేయుమ్ ప్రావణ్యమతిశయిత్తు "రామానుజపదామ్భోజద్వన్ద్వైకకైఙ్కర్యవృత్తియిలే అన్వయిక్కవేణుమ్" ఎన్ఱుతిరువుళ్ళమాయ్, తత్కైఙ్కర్యత్తిలే అవగాహిత్తు, అతువే తమక్కు ధారకాదికళాకచ్చెయ్తుకొణ్డుపోరుకిఱవర్ ఉడైయవర్క్కుత్తనిక్కోయిల్ తుడక్కమాన అనైత్తుకుమ్ కణ్డరుళప్పణ్ణి, అవర్కోయిలైవళైయ "శ్రీరామానుజచతుర్వేది మఙ్గలమ్"ఎన్గిఱ తిరువీధియుణ్డాక్కి, అఙ్గే *ఇరామానుశనైత్తొఴుమ్ పెరియోరైయుమ్ ప్రతిష్ఠిప్పిత్తుత్తాముమ్ సుప్రీతరాయెఴున్దరుళియిరున్దార్.

ఇతుకణ్డు అఴకియమణవాళప్పెరుమాళ్నాయనార్ తమక్కుప్పిళ్ళై ప్రాప్యముమ్ ప్రాపకముమాక క్కాట్టిత్తన్ద ఉడైయవర్ తిరువడికళిలే "యతీన్ద్రప్రవణర్" ఎన్నుమ్బడి అత్యన్తప్రేమయుక్తరాయ్, తత్ప్రేమాభివృద్ధియాలే యతిరాజవింశతియుమ్ అన్దఎమ్బెరుమానార్ విషయమాకవరుళిచ్చెయ్తరుళినార్. అవ్వుపకారత్తుక్కు(౨) "వల్లార్కళ్ వాఴ్త్తుమ్ కురుకేశర్తమ్మై మనత్తువైత్తు, చ్చొల్లారవాఴ్త్తుమ్ మణవాళమామునిత్తొణ్డర్కుఴామ్, ఎల్లాన్దరైక్క ఎతిరాశవిమ్శతియిన్ఱుళిత్తోన్, పుల్లారవిన్ద త్తిరుత్తాళి రణ్డైయుమ్పోఱ్ఱునెఞ్జే" ఎన్ఱు పిన్బళ్ళారుమనుసన్ధిత్తు ఈడుపడుమ్బడి యాయిఱ్ఱు. ఇవరుడైయ విజ్ఞాపనమాన ఇప్ప్రబన్ధత్తై ప్పిళ్ళైయుమ్ కేట్టరుళి, మికవుమ్ ఉకప్పుడనేతిరుప్పళ్ళి

(౧)రా-నూ-౮3.

యాఴ్వారడియిలేతామ్ కణ్డ తమ్ముడైయ ఉడైయవరైయుమ్ ఇవర్కు త్తిరువారాధనమాక ఇరజ్గియరుళ, ఇవరుమ్ (౧) "శ్రీమన్యతీన్ద్ర తవ దివ్యపదాబ్జసేవాం శ్రీశైలనాథకరుణాపరిణామదత్తామ్ । తామన్వహం మమవివర్ధయ నాథ తస్యాః కామం విరుద్ధమఖిలఞ్చ నివర్తయత్వమ్" ఎన్ఱనుసన్ధిత్తు ప్రీతరాయరుళినార్.

(౨) "యతీన్ద్రమేవ నీరన్ధ్రం సిషేవే దైవతంపరమ్" ఎన్గిఱపడియే అవరుక్కు కప్పాక, తదారాధనపరరాయ్ తదేకనిష్ఠరాయ్ ఎఴున్దరుళియిరుక్క; ఇప్పడి ఆఴ్వారుడైయవుమ్ ఎమ్బెరుమానారుడైయవుమ్ కైఙ్కర్యమే పురుషార్థమాక వెఴున్దరుళియిరుక్కుమ్ పిళ్ళైయుమ్ అప్పోత్తైక్కప్పోతు అభినవజ్గళాయ్ వర్ధిత్తుక్కొణ్డుపోరుకిఱ ఇవరుడైయ జ్ఞాన భక్తివైరాగ్యజ్గళ్ ఇట్టుమాఱినాప్పోలే వడివిలే తోఱ్ఱైకొళ్ళలామ్బడియాన ఇవరుడైయపరమాస్తికత్వత్తైక్కణ్డు, అభిమతవిషయత్తైక్కణ్డాప్పోలే ఆదరిత్తుక్కొణ్డుపోరానిఱ్క, పిన్బొరునాళ్ తమ్తిరు నన్దవనత్తిలే పచ్చైక్కటియముత్తై ఇవర్కుక్కొడుత్తుప్పోకవిట్టరుళ, ఇవరుమ్ "అప్పడి శెయ్తరుళుకిఱతెన్" ఎన్ఱు విణ్ణప్పమ్ శెయ్య, పిళ్ళైయుమ్ "ఉమ్మైప్పోలే యిరుప్పతోరు విషయమ్ కాణామైయాలేయిఱే నామ్ అర్చావతారత్తిలేమణ్డినోమ్" ఎన్ఱరుళినార్.

---

(౧) శ్రీమన్ - కైఙ్కర్యశ్రీయోడుకూడిన. యతీన్ద్ర - ఎమ్బెరుమానారే! శ్రీశైలనాథ - తిరువాయ్మొఴిప్పిళ్ళైయినుడైయ. కరుణాపరిణామ - కృపాపరిపాకత్తాలే, దత్తామ్ - కొడుక్కప్పట్ట, తామ్ - అన్ద, తవ, దేవరీరుడైయ, దివ్య - శోభాయుక్తమాన, పదాబ్జ - తిరువడిత్తామరైకళిన్, సేవామ్ - సేవైయై, అన్వహమ్ - నాడోఱుమ్, మమ - అడియేనుక్కు, వివర్ధయ - వర్ధిప్పిక్కవేణుమ్

(౨) యతీన్ద్రమేవ - ఉడైయవరైయే, పరందైవతమ్ - పరమదేవతైయాక, (అధ్యవసిత్తు) నీరన్ధ్రమ్ - ఒరుక్షణముమ్పిరివిన్ఱి, సిషేవే - కైఙ్కర్యమ్ శెయ్తుకొణ్డిరున్దార్.

పిళ్ళైతామ్ అతివిరక్త రాయిరుక్కచ్చెయ్ తేయుమ్ ఇవర్తై మహోదరత్తోడే ఇవరుడైయ సౌకుమార్యత్తుక్కనుగుణమాక అముతుశెయ్ తిరుళ్ళుకై ముతలాన ఎల్లాఉపచారఙ్గళైయుమ్ ఆరాయ్న్దుకొణ్డు పోరుకిఅపడియైయుమ్, అఙ్గీకరిత్తవన్ను తోడఙ్గి ప ఙ్క్తిపావనరామ్బడిఅభిమానిత్తుప్పోరుకిఅపడియైయుమ్కణ్డు, శ్రీపాదత్తుముతలికళుక్కు ఇవరిడత్తే అసూయైనడన్దుశెల్ల, ఇత్తై సర్వజ్ఞరానపిళ్ళై అతిన్దరుళి అవర్కిళపచారప్పడాతపడి ఇవరుడైయ శేషాహిపతివేషాన్తరత్తై ఎల్లారుమ్ప్రత్యక్షిక్కుమ్బడివాక్చాతుర్యఙ్గళాలే కాట్టియరుళ, అవర్కళుమ్ ఇవర్ విషయత్తిల్ విశేషప్రతిపత్తియైవిళైత్తుక్కొణ్డు పోరానిఱ్క, ఇవరుమ్ పిళ్ళైతిరువుళ్ళత్తై ఉకప్పిత్తుక్కొణ్డు అఙ్గుత్తైక్కువిధేయరాయ్వర్త్తిక్క అకాలత్తిలే ఈడుముప్పత్తాఱాయిరమ్ పారమిట్టరుళి, మఱ్ఱుముణ్డాన అరుళిచ్చెయల్ వ్యాఖ్యానఙ్గళైయుమ్ పారప్రాయమాక ప్పణ్ణిక్కొణ్డిరున్దరుళియిరున్దార్.

అక్కాలత్తిలే అఙ్గుకియమణవాళనాయనారుక్కు ఒరుకుమారర్ అవతరిక్క, అవరుమ్ "అన్దప్పిళ్ళైక్కు త్తిరునామమ్ ఏన్"ఎన్ఱు పిళ్ళైయైక్కేట్టరుళ, అవరుమ్ "ఒరుకాల్ శొన్నాప్పోలే నూఱ్ఱెట్టుప్పర్యాయమ్ శొల్లియిరుక్కిఅతే, 'ఎమ్మైయనిరామానుశన్' ఎన్ఱైక్కుమిత్తనైయన్ఱో" ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్య, ఇవరుమ్ "ఇరామానుశన్" ఎన్ఱు తిరునామమ్ శాత్తి, తాముమ్ ఇరామానుశన్ తిరునామమ్ నమ్బవల్లరాయ్ వాఴ్న్దరుళుమ్ కాలత్తిలే;

ఒరునాళ్ ఒరుతిరువాతిరై తిరునక్షత్రత్తిలే పిళ్ళైముతలికళుడనే అముతుశెయ్తరుళానిఱ్కఅవర్, (౧) "ఇన్ఱో ఎతిరాశరివ్వులకిల్ తోన్ఱియనాళ్, ఇన్ఱో కలియిరుళ్ నీఙ్గుమ్నాళ్" ఎన్ఱుపలకాల్ ఇత్తైయే శొల్లి ఈడుపట్టు మేలొన్ఱుమ్శొల్లమాట్టాతిరుక్క, అవ్వళవిల్ నాయనారుమ్ "ఇన్ఱోతాన్ వేతియర్కళ్ వాఴ్వు, విరైమకళ్ళోన్ తాన్ వాఴ్వు వాతియర్

కళ్ వాళ్ వడజ్గునాళ్" ఎన్రుఅత్తైత్తలైక్కట్టియరుళ, ఇత్తైక్కేట్టరుళి పిళ్ళైయుమ్ పోరప్రీతరాయరుళి తామ్ అముతుశెయ్యానిక్కచ్చెయ్తే ఘుర్త్యై ఇవర్కుక్కత్తళికై ప్రసాదిత్తరుళినార్. ఇప్పడిశిష్యాచార్యక్రమమ్ నన్రాకినడక్కచ్చెయ్తే "శ్రీపరాఙ్కుశదాసరాన పెరియనమ్బియై ఆశ్రయిత్త ఏఱ్రమ్ ఉడైయవర్కుక్కణ్డానాప్పోలే, శ్రీశఠకోపదాసరాన పిళ్ళైయై ఆశ్రయిత్త ఏఱ్రమ్ ఇవర్కుక్కణ్డాయ్త్తు" ఎన్ను ముతలికళ్ అనైవరుమ్ ఇవరై "ఉడైయవరుడైయ అపరావతారమ్" ఎన్రే ఆదరిత్తుక్కొణ్డుపోన్దార్కళ్.

పిన్బు నాయనారుమ్ (౧) వడమామలైముతల్ మల్లినన్దపురియెల్లైమల్కి, త్తిడమాకవాఴుమ్ తిరువుడైమన్నరిల్ తేశుడైయోన్, తిడమాన ఞానవిరక్తిపరమిపై శేరనిన్ర శఠకోపతాతర్ కురుకూర్వాళ్ పిళ్ళైయైచ్చేరునెఞ్జే" ఎన్రుమ్, (౨) "నమశ్శ్రీశైలనాథాయకున్తీనగరజన్మనే। ప్రసాదలబ్ధ పరమప్రాప్యకైఙ్కర్యశాలినే" ఎన్రుమ్, (3) "శెన్దమిళ్ వేద త్తిరుమలైయాళ్వార్ వాళి, కున్తినకిర్కణ్ణల్, కొడైవాళి, ఉన్దియశీర్, వాళియవనముతవాయ్ మొళికేట్టప్పొరుళిల్, తామ్రమఱ్రన్బర్ తిరుత్తాళ్" ఎన్రుమ్ ఇత్తనియన్గళై ప్పిళ్ళైవిషయత్తిలే అరుళిచ్చెయ్తరుళినార్, (౪) "అనన్దన్ తిరుమలైయాళ్వారెనవన్దవతరిత్తు, త్తకైయిల్ పడితానమ్ శెయనిన్ర తారణియిల్ అనన్దమ్ పురియచ్చడకోపతాతరుక్కాళుమ్ శెయ్తు। ఇనన్దనిలోక్కుమెన్రెల్లారుమ్ పావిత్తిరుప్పతువే" ఎన్ను పిళ్ళైయుడైయవైభవత్తైమఱ్రుముళ్ళవర్కళుమనుసన్ధిత్తార్కళ్.

---

(౨) కున్తీనగరజన్మనే - కున్తీపురత్తిల్ తిరువవతరిత్తరుళిన, ప్రసాద - ఆళ్వారుడైయఅనుగ్రహత్తినాల్, లబ్ధ - అడైయప్పట, పరమప్రాప్య - నిరతిశయప్రాప్యమాన, కైఙ్కర్య - కైఙ్కర్యత్తినాల్, శాలినే - విళఙ్గానిన్ర, శ్రీశైలనాథాయ - తిరువాయ్మొళిప్పిళ్ళైయిన్నొరుట్టు, నమః - దణ్డన్సమర్పిక్కిఱేన్.

ఇప్పడి జ్ఞానభక్తివైరాగ్యజ్ఞళుడైయరాయ్ అత్తాల్ వన్దమహాప్రభావముడైయపిళ్ళై,(౧) "అభ్యర్చ్య నన్దతనయం కరపఙ్కజాత్తవేణుం తదీయచరణ ప్రవణార్ద్రచేతాః। గోదాపితుర్గహనసూక్తినిబన్ధనస్యవ్యాఖ్యాం వ్యధాద్ద్రవిడవేదగురుః ప్రసన్నామ్" ఎన్ఱు శొల్లుకిఱపడియే పెరియాళ్వార్ తిరుమొళిక్కుప్పెరుక్క స్వాపదేశపరమాక ఒరువ్యాఖ్యానముమ్ శెయ్తరుళినారిత్తే

ఇప్పడి మానసవాచికకాయికరూపకైఙ్కర్య శ్రీయోడేనెడుఙ్గాలమ్ వాళ్న్దరుళి, పిన్బు నిత్యవిభూతియిలే నిత్యకైఙ్కర్యనిరతరాయ్ వాళక్కైయిలే నినైవాయ్, (౨) "ఉత్తమనే ఉలకారియనే మణ్ణో ప్పారైయిల్లా,వித్తకనే నల్లవేతియనే తణ్ ముడుమ్బైమన్నా, శుత్తనన్ ఞానియర్ నణ్ణుఙ్గైయే శుత్త శత్తువనే, ఎత్తనైకాలమిరున్దుళల్ వేనివ్వుడమ్బుకొణ్డే" ఎన్ఱుమ్, "ప్రాప్యప్రతిబన్ధకమ్ ప్రకృతిసమ్బన్ధమ్" ఎన్ఱు అధ్యవసిత్తు తద్విమోచనత్తై దేశికరిడత్తే ప్రార్థిత్తుక్కొణ్డిరుక్కచ్చెయ్తే, తిరుమేనియిలేనోవుశాత్తి మికవుమ్ తళర్న్దు కిణ్ వళర్న్దరుళికిఱవర్ పెరియ ఆర్త్తియోడే ముళిత్తెళున్దరుళియిరుక్క, "ఇతుక్కడి ఎన్" ఎన్ఱునాయనార్ తొడక్కమాన ముతలికళెల్లారుమ్ కేట్క, పిళ్ళైయుమ్ "ఆకిఱతెన్! కాలమ్కెలికాలమాకైయాలే ఉలకుఎన్ పడక్కడవతెన్ఱఱికిలోమ్, 'ఆళ్వార్కళ్ అరుళిచ్చెయల్కళిలేరుచివిశ్వా

---

(౧) కరపఙ్కజ-శెన్దామరైక్కైకళాలే, ఆత్త - ధరిక్కప్పట్ట, వేణుమ్ - తిరుక్కుళలైయుడైయ, నన్దతనయమ్ - ఇనవాయర్ తలైవనై, అభ్యర్చ్య - ఆరాధిత్తు, తదీయచరణ - అన్దకణ్ణన్ కళలిణైయిల్, ప్రవణ-ఆసక్తమాన, ఆర్ద్రచేతాః - ఆర్ద్రమనస్సైయుడైయరాన, ద్రవిడవేదగురుః - తిరువాయ్మొళిప్పిళ్ళైయానవర్, గోదాపితుః- పెరియాళ్వారుడైయ, గహనసూక్తినిబన్ధనస్య-గమ్భీరమాన అరుళిచ్చెయలుక్కు, ప్రసన్నామ్-తెళివాన, వ్యాఖ్యామ్-వ్యాఖ్యానత్తై, వ్యధాత్ - శెయ్తరుళినార్.

సజ్జనైయుడైయరాయ్ ఇవర్గళై వళర్త్తుక్కొణ్డుపోరువార్ ఆర్' ఎన్ఱు క్లేశమాయిన్ఱు" ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్య, నాయనారుమ్ తిరువడిగళిలే సేవిత్తు "అడియేన్ అప్పడియే శెయ్కిఱేన్" ఎన్ఱు విణ్ణప్పమ్ శెయ్య, అవరుమ్ "కేవలమ్ వార్త్తైయాల్ పోరాతు" ఎన్న, ఇవరుమ్ తిరువడిగళైత్తొట్టు శపథపూర్వకమాగ "అడియేన్ అరుళిచ్చెయల్కళైక్కొణ్డు కాలక్షేపమ్ పణ్ణుకిఱేన్" ఎన్ఱువిణ్ణప్పమ్ శెయ్య, అతుకేట్టు పిళ్ళైయుక్కు ఉళ్ళమ్ తేఱి నాయనారైక్కుఱిత్తు "సంస్కృతశాస్త్రత్తిల్ పలకాల్ కణ్వైయాతే ఎమ్పెరుమానార్క్కు ఉకప్పాక శ్రీభాష్యత్తై ఓరురు కేట్టు, నమక్కుమ్ ఎమ్పెరుమానార్క్కుమ్ ఇష్టమాక తిరువాయ్మొఴిముతలాన అరుళిచ్చెయల్కళాలే అనిశమ్ కాలయాపనమ్ శెయ్తుకొణ్డు, పూర్వర్కళైప్పోలే నమ్పెరుమాళుక్కు మఙ్గళాశాసనపరరాయ్ కోయిలిలే నిత్యవాసమ్ పణ్ణుమ్" ఎన్ఱు నియమిత్తరుళి శ్రీపాదత్తుముతలికళెల్లారైయుమ్ నాయనార్ తిరుక్కైయిలే కాట్టిక్కొడుత్తు, ముతలికళైప్పార్త్తు "నాయనారై అవతారవిశేషమెన్ఱు నమ్బిక్కొణ్డాప్పోలే ఆదరిత్తుప్పోరుఙ్గోళ్" ఎన్ఱు నియమిత్తరుళి, న్యస్తభరరాయ్ పిన్బు (౧) "మాకవైకున్దమ్ కాణ్బతఱ్కు మనమేకమెణ్ణుమ్" ఎన్గిఱపడియే అభివృద్ధమనోరథరాయ్ (౨)"ఊనాక్కైన్దాల్ నానిరున్దడుయర్తివత్తు వారుమ్" ఎన్ఱు స్వాచార్యరాన పిళ్ళైలోకాచార్యర్ తిరువడిగళై ధ్యానిత్తుక్కొణ్డు వైశాఖమాస బహుళపక్ష అష్టమియిల్ తిరునాట్టుక్కెఴున్దరుళినార్.

నాయనార్ముతలాన ముతలికళెల్లారుమ్ ఆచార్యవియోగాసహిష్ణుక్కళాయ్ అత్యన్తమ్ ఆర్త్తియోడే క్లేశిత్తుత్తేఱి బ్రహ్మమేధత్తాలే పిళ్ళైయైసంస్కరిత్తు ప్పళ్ళిపడుత్తి తీర్థమ్కొణ్డాడ పిళ్ళైవైభవత్తుక్కుత్తకుతియాక తిరువధ్యయనమ్నడత్తియరుళి శ్రీవైష్ణవర్కళై ప్పాఙ్గుడన్ అముతుశెయ్తరుళప్పణ్ణి, ప్రతిసంవత్సరమ్ నాయనాయమ్ వైశాఖ

(౧) తి-వాయ్-౯-౩-౭.

మాసత్తిల్ అపరపక్షత్తిల్ అష్టమితోఱుమ్ "ముప్పఴ్ముణ్డాన మాస మాశిప్పిఱ్ఱతే తీర్థదివసమ్" ఎన్ఱు మికవుమ్ ఉకన్దరుళి పరిపాలిత్తుక్కొణ్డు ఆచార్యనియమనత్తిన్పడియే తిరువాయ్మొఴిముతలాన అరుళిచ్చెయల్కళై వ్యాఖ్యానత్తుడన్ అనుసన్ధిత్తుక్కొణ్డు ఎఴున్దరుళియిరున్దార్.

(౧) "శరీరమర్థం ప్రాణఞ్చసద్గురుభ్యోనివేదయేత్" ఎన్గిఱపడియే పరమాచార్యరాన పరాఙ్కుశరైయుమ్, తత్ప్రియ శిష్యరాన ఉడైయవరైయుమ్ తిరునగరియిలే ప్రతిష్ఠిప్పిత్తు, అనైత్తులకుమ్ కణ్డుళప్పణ్ణిన తన్నేఱ్ఱముమ్, ఆఴ్వార్కళరుళిచ్చెయల్కళై రుచివిశ్వాసపూర్వకమాక ప్రవర్తిప్పిత్తుక్కొణ్డుపోన్ద తన్నేఱ్ఱముమ్, తిరువాయ్మొఴిప్పిళ్ళై ఒరువర్క్కేయుళ్ళతొన్ఱిఱే.

నాయనారుమ్, (౨) "తతస్తుమూలభూతేషు తేషు దివ్యేషు యోగిషు। వవృధేవర్ధయన్ భక్తింవకుళాభరణాదిషు।తథాతత్తత్ప్రబన్ధార్థసమ్ప్రదాయ ప్రవర్తకాన్।అయమాద్రియత శ్రీమానాచార్యానాదిమానపి" ఎన్గిఱపడియే విలక్షణప్రమాతృ ప్రమాణ ప్రమేయఙ్గళిలే విశేషప్రతిపత్తియుక్తరాయ్ తిరునగరియిలే దర్శనప్రవర్తకరాయ్క్కొణ్డు పోరుకిఱనళ్ళడిక్కాలత్తిలే,

---

(౧) శరీరమ్-శరీరత్తైయుమ్, అర్థమ్ - ధనత్తైయుమ్, ప్రాణఞ్చ-ప్రాణనైయుమ్, సద్గురుభ్యః - సత్తుక్కళాన ఆచార్యర్కళుక్కు, నివేదయేత్ - వినియోగిక్కక్కడవన్

(౨) తతస్తు - పిఱకు, శ్రీమాన్-శ్రీమానాన, అయమ్-ఇన్ద మణవాళమామునికళ్, మూలభూతేషు- ప్రసన్నజనకూటస్థర్గళాయ్, దివ్యేషు-అప్రాకృతర్కళాయ్, వకుళాభరణాదిషు - నమ్మాఴ్వార్ముతలాన, యోగిషు-ఆఴ్వార్కళిడత్తిల్, భక్తిమ్-భక్తియై, వర్ధయన్-వర్ధిప్పియానిన్ఱుకొణ్డు, వవృధే-వృద్ధియడైన్దార్. తథా - అప్పడియే, తత్తత్ప్రబన్ధార్థసమ్ప్రదాయ - అన్దఆఴ్వార్ శ్రీసూక్తికళిన్ అర్థసమ్ప్రదాయఙ్గళై, ప్రవర్తకాన్ - నడత్తానిన్ఱ, ఆదిమాన్ ఆచార్యానపి - పూర్వాచార్యర్కళైయుమ్, ఆద్రియత - ఆదరిత్తుక్కొణ్డు పోన్దార్.

(౧) "శ్రీసౌమ్యజామాతృ మునీశ్వరస్య ప్రసాదసమ్పత్ప్రథమాస్పదాయ" ఎన్నుమ్పడి అప్పుకియవరదర్, సేనై ముతలియార్ణ్ణర్ తొడక్కమానవర్కళ్ ఇవర్ వైభవత్తైక్కేట్టువన్దు ఇవర్ తిరువడికళిలే ఆశ్రయిత్తార్కళ్. అవర్కళిల్ అప్పుకియవరదర్ మహావిరక్తరాయ్ సర్వసఙ్గపరిత్యాగ పూర్వకమాక ఆశ్రమస్వీకారమ్ శెయ్తు "శ్రీరామానుజ జీయర్" ఎన్ఱు తిరునామముడైయరాయ్ నాయనారుక్కు (౨)"నిழలుమడి తారుమానోమ్"ఎన్నుమ్పడి పాదరేఖాసమరాయ్ నిత్యసేవై పణ్ణికొణ్డుపోన్దార్.

ఇప్పడి అన్తరఙ్గరానవర్కళోడేకూడ ఎழున్దరుళియిరుక్కుం ఇవర్ (3) "శుభేన మనసా ధ్యాతమ్"ఎన్గిఱపడియే అప్పోతు ఒరుశిన్దై శెయ్తు "నమక్కెల్లామ్ జీవనమానవమ్పెరుమాళై సేవిత్తుక్కొణ్డు అత్తలైక్కు అతిశయావహరాయ్ మఙ్గళాశాసనమ్పణ్ణికొణ్డు యావద్దేహావసానమ్ అఙ్గేయిరుక్కవన్ఱో ప్రాప్తమ్" ఎన్ఱు అఱుతియిట్టు అప్పోతే ఆழ్వార్ తిరుమున్బే శెన్ఱుసేవిత్తు, * (౪) "నణ్ణావశురర్ నలివెయ్త నల్లవమరర్ పొలివెయ్త, ఎణ్ణాతనకళెన్నుమ్ నన్ముడివరిన్బమ్ తలైచ్చిఱప్ప పణ్ణార్ పాడలిన్ కవికళై ప్పాడి దేవర్ మఙ్గళాశాసనమ్ శెయ్తరుళుకైయాలే, "పెరుమాళుడైయ ప్రతిపక్షమెల్లామ్ నిరస్తమాయ్ పణ్ణుపోలే అనైత్తుక్కుమ్ కణ్ణరుళుకిఱార్, అడియేన్ తిరువరఙ్గమ్ తిరుప్పతియిలే నమ్పెరుమాళై సేవిక్కవిడై కొళ్ళుకిఱేన్" ఎన్ఱు విణ్ణప్పమ్శెయ్య, అప్పడియే నమ్మాழ్వారుమ్ పెరుమాళై సేవిక్కుమ్పడి విడై కొడుత్తరుళినార్.

(3) శ్రీసౌమ్యజామాతృమునీశ్వరస్య - మణవాళమామునికళుడైయ, ప్రసాద సమ్పత్ - అనుగ్రహసమ్పత్తుక్కు, ప్రథమాస్పదాయ - ముతలడియాన, (అప్పుకియ వరదరై సేవిక్కిఱేన్).

(౨) పెరి-తి-3౧. (3) (౪) తి-వాయ్-౧౦-౭-౫

(౧) "తతః కతిపయైర్వర్షై స్సగురుర్దివ్యదర్శనః। ఆజగామ పరం ధామ శ్రీరఙ్గం మఙ్గళంభువః" ఎన్గిఱపడియే తాముమ్ ముతలికళువాక "ఎమ్బెరుమాన్ తిరువరఙ్గమ్ ఎన్గే" ఎన్ఱు తేడిక్కొణ్డుపుఱప్పట్టు ఎழுన్దరుళుకిఱవర్ శ్రీవిల్లిపుత్తూర్ వழியాకైయాలే (౨) *విల్లిపుత్తూరుఱైవాన్ఱన్ పొన్నడికాణ్బతోర్ ఆశైయినాలే అఙ్గే ఎழுన్దరుళి, వడపెరుఙ్గోయిలుడైయానైయుమ్ పెరియాழ்వారైయుమ్ తిరువడితొழுతు, అనన్తరమ్ *అన్నవయల్ పుతువై ఆణ్డాళైయుమ్ (౩) "నీళాతుఙ్గ స్తనగిరితటీసుప్తమ్" ఎన్ఱుతొడఙ్గి, "గోదాతస్యై నమ ఇదమిదంభూయఏవాస్తుభూయః" ఎన్ఱుమ్, (౪) "దేవస్య మహిషీందివ్యామాదౌ గోదాముపాసదత్। యన్మౌళిమాలికామేవ స్వీకరోతి స్వయంప్రభుః" ఎన్ఱుమ్, *శూడిక్కొడుత్తనాచ్చియారుళాళాన ఆణ్డాళైయుమ్ తిరువడితొழுతు, అఙ్గునిన్ఱుమ్ పుఱప్పట్టు, మాలిరుఞ్జోలై తొழக్కరుతి (౫) "నెఱిపడువతువే నినైవతునలమ్" ఎన్గిఱపడియే మార్గచిన్తైపణ్ణి అవ్వழியాలే అఙ్గేపుక్కు (౬) *పతియతువేత్తి, అనన్తరమ్ అழகర్ తమ్ కోయిలిలేపుక్కు *తిరుమాలిరుఞ్జోలై నిన్ఱాన్ కినైకழల్ కళై క్కణ్డువణఙ్గి తొழுతు, *ముడిచ్చోతియిల్ప్పి

(౧) తత్కం-పిఱకు, దివ్యదర్శనః - అழகియ తిరుమేనియుడైయ, సగురుః - అన్తమణవాళమామునికళ్, కతిపయైః - శిల, వర్షైః - వర్షఙ్గళ్ శెన్ఱవాఱే, భువః - భూమిక్కు, మఙ్గళమ్ - మఙ్గళమాన, శ్రీరఙ్గమ్ - శ్రీరఙ్గమెన్గిఱ, పరన్ధామ - ఉత్తమమాన దివ్యదేశత్తైక్కుఱిత్తు, ఆజగామ - ఎழுన్దరుళినార్

(౪) ప్రభుః-స్వామియాన అழகియమణవాళన్, యత్ - యాతొరు ఆణ్డాళుడైయ, మౌళి - తిరుక్కుழలిల్ శాత్తిన, మాలికామేవ-మాలైయైయే, స్వయమ్-తాన్, స్వీకరోతి - అఙ్గీకరిక్కిఱారో, దేవస్య - అழகియమణవాళనుడైయ, దివ్యాంమహిషీమ్ - దివ్యమహిషియాన, గోదామ్ - అన్త ఆణ్డాళై ఆదౌ - ముతలిల్, ఉపాసదత్ - సేవిత్తార్

(౨) నా-తి-౫-౫ (౫) తి-వాయ్-౨-౧౦-౬ (౬) తి-వాయ్-౨-౧౦-౨.

డియే (౧) "ముడియార్ తిరుమలైయిల్" ఎన్గుతోడఙ్గి - కిరీటాదినూపురాన్తమాక (౧)"మున్నుమనుపవిత్తార్" ఎన్నుమ్బడిముడియఅనుభవిత్తు తీర్థప్రసాదఙ్గళైయుమ్ప్రసాదిక్కప్పెఱ్ఱు,(౨)"విజ్ఞాపనాం వనగిరీశ్వర సత్యరూపామఙ్గీకురుష్వ కరుణార్ణవ మామకీనామ్। శ్రీరఙ్గధామని యథాపురమేషసోఽహం రామానుజార్యవశగః పరివర్తిషీయ" ఎన్గుతాముమ్ ఆర్త్యాన్నై అడియొన్ఱి అనుసన్ధిత్తు అప్పడియేప్రార్థిత్తరుళి (3) *అరఙ్గనెమ్మానుక్కే కాతల్ శెయ్యుమ్తొణ్డరాయ్ అతిత్వరైయుడనే కోయిలేఱ వెళ్ళున్దరుళి,

అనన్తరమ్ (౪)"ఎణ్డిశైక్కణఙ్గళుమ్ ఇఱైఞ్జియాడుతీర్త్తనీర్" ఎన్గుమ్ (౫)*కఙ్గైయిల్ పునితమాయకావిరి" ఎన్గుమ్శొల్లుకిఱపడియేకాపాలిస్పర్శరహితమాయ్ (౬) "కావేరీవిరజా సేయమ్" ఎన్గిఱ అవ్విరజైయాఱుఇతువెన్నుమ్పెరుమైయుడైయ తిరుక్కావేరియిలే నీరాడి, కేశవాది పన్నిరణ్డు తిరునామమ్శాత్తికొణ్డు తిరువరఙ్గప్పెరునకరై దణ్డన్ సమర్పిత్తునిఱ్క; అవ్వళవిలే తన్మైఎతిర్కొళ్ళవన్ద (౭)*అణియరఙ్గన్ తిరుముఱ్ఱత్తడియార్తఙ్గళ్ ఇన్బమికుపెరుఙ్గుళ్ళువుకణ్డు దణ్డన్ సమర్పిత్తు అవర్కళుడనేకూడ ఉళ్ళేపుక్కు వళ్ళియిలుణ్డాన *వణ్డినమురలుమ్ శోలైయుళ్ళిట్టవళప్పఙ్గళైయుమ్ అనుభవిత్తుకొణ్డు అవ్వరుకేఎళ్ళున్దరుళి (౮) "మాడమాళికైశూళ్న్ద తిరువీతియుమ్మన్నుశేర్ తిరువిక్కిరమన్ వీతియుమ్, ఆడల్ మాఱనకళఙ్కన్ వీతియుమ్ ఆలినాడనమర్న్దురై వీతియుమ్,

(౨) [సున్ద-స్త-౧౨౫] కరుణార్ణవ- కృపాజలధియాన, వనగిరీశ్వర-అళకరే!, మామకీనామ్-అడియేనుడైయతాన, విజ్ఞాపనామ్-విణ్ణప్పత్తై, సత్యరూపామ్-సత్యమాక, అఙ్గీకురుష్వ - తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱవేణుమ్; సోఽహమ్ - అప్పడిప్పట్ట అడియేన్, యథాపురమ్ - మున్పోలవే, శ్రీరఙ్గధామని - కోయిలిలే, రామానుజార్య- ఉడైయవరుక్కు, వశగః - స్వాధీననాయ్, పరివర్తిషీయ - ఇరుక్కక్కడవేనాకవేణుమ్

(౧) తిరువాయ్-నూఱ్ఱ-౨౧. (3) పెరు-తి-౨-౬- (౪) తి-చ-వి-౫౦.
(౫) తిరుమా-౨3 (౭) పెరు-తి-౧-౧౦

కూడల్ వాళ్గ కులశేకరన్ పీతియుమ్ కులపురాశమహేన్ద్రిరన్ పీతియుమ్, తేఘుత స్వవన్నావిన్ పీతియుమ్ తెన్నరఙ్గర్ తిరువావరణమే” ఎన్ఱుతిరువీధిక ళైయుమ్ తిరుమతిళ్ కళైయుమ్ తిరుక్కో పురఙ్గళైయుమ్ కణ్డుకళిత్తు క్కొణ్డెఴున్దరుళి, పిన్బు స్వాచార్యసదృశరాన పిళ్ళైలోకాచార్యర్ శ్రీపాదత్తిలవరాన కోట్టూరిలణ్ణర్ తిరుమాళిక్కైయేఱ ఎళున్దరుళినార్.

అవరుమ్ మున్బుతిరుమ్మైయత్తిలే తిరువాయ్ మొళ్ళివ్యాఖ్యానమ్ ఇరుపత్తునాలాయిరత్తైయుమ్ సాదిత్తుక్కొణ్డిరున్దు, ఇప్పోతు పెరుమాళ్ ఎళున్దరుళుకైయాలే ఇఙ్గేనిత్యవాసమాః ఎళున్దరుళియిరుక్క, అవరై అత్యాదరత్తుడనే సేవిక్క, అణ్ణరుమ్ ఇతుఓర్ అవతారవిశేషమెన్ఱఱిన్దు ప్రీతిపురస్సరమాః పెరుమాళై సేవిక్కప్పణ్ణువతాః నాయనారైయుమ్ కూట్టిక్కొణ్డుపుఱప్పట్టుఎళున్దరుళ, అక్కాలత్తిలే కోయిలుక్కధిపతియాయిరుక్కిఱ భట్టర్ అనుమతిక్కాక అవర్ తిరుమాళిక్కైయేఱ ఎళున్దరుళ, అవరుమ్ అభ్యుత్థాన ప్రణామపురస్సరమాక ఉపచారమ్బణ్ణి ఇవర్ కళై ఆసనత్తిలే ఎళున్దరుళువిత్తుక్కొణ్డు “దేవరీరై సేవిక్కప్పెఱ్ఱోమ్” ఎన్ఱుప్రీతియోడే ఆదరిత్తు “తిరువాయ్ మొళ్ళియిల్ ఒరుపాట్టుక్కు ఈట్టిల్పడియే పొరుళ్ అరుళిచ్చెయ్యవేణుమ్” ఎన్న, అళ్ళకియమణవాళప్పెరుమాళ్ నాయనారుమ్ ఆళ్వార్ వైభవత్తై ఐతిహ్యమాక ప్రతిపాదిక్కిఱ ఈట్టిల్ పడియేపాశురత్తైయెడుత్తు ఉపన్యసిత్త రుళ, తిరుమాలై తన్దపెరుమాళాకిఱభట్టరుమ్ పోరవిద్ధరాయ్ “ముప్పత్తాఱాయిరప్పెరుక్కర్” ఎన్ఱు తిరునామమ్శాత్తి మిక వుమ్ ఉపశ్లోకిత్తు “నమ్బెరుమాళై మఙ్గళాశాసనమ్బణ్ణ ఎళున్దరుళుమ్” ఎన్ఱు సాదరరాయరుళిచ్చెయ్తు తమ్ సన్నిధప్పేరైయుమ్కూట్టిఅనుప్పివిడ,

ఇవరుమ్ అప్పడియేపుఱప్పట్టు, ప్రథమమ్ (౧) *పొన్నరఙ్గమెన్నిల్ మయలేపెరుకు మిరామానుశన్ మన్నుమామలర్త్తాళైక్కిట్టి

(౧) ఇరా-నూ-3౫

"యోనిత్యమ్" ఎన్దుత్తొడఙ్గి "రామానుజస్యచరణౌ శరణం ప్రపద్యే" ఎన్దనుసన్ధిత్తు సేవిత్తరుళి (౧)"ఇవ్వులకిన్దన్నిల్ ఎతిరాశర్ కొణ్డరుళుమ్, ఎవ్వుయవుమ్ యాన్ శెయ్ది్రజ్జినక్కాల్, అవ్వుయవమెల్లా మిని తెలుమ్ ఎత్తిలరఙ్గత్తిరుప్పుపోల్ నిల్లాతెన్ నెఞ్జునిత్తైన్న" ఎన్దు అనుసన్ధిత్తరుళివిన్ను *పూమకిళ్ కోన్ తెన్నరఙ్గన్ పూఙ్గుళుక్కుప్పాతుకమాయ్ తామకిళుమ్ శెల్వచ్చడకోపరైయుమ్ తిరువడితొళుతు, ప్రదక్షిణమాక ఎళున్దరుళి *పఙ్గయమామలర్ ప్పావైయాన శ్రీరఙ్గనాయకియారైయుమ్(౨) "శ్రీ రఙ్గరాజమహిషీం శ్రియమాశ్రయామః" ఎన్గిఱపడియే తిరువడితొళుతు పూనళరుమ్ తిరుమకళాల్ అయల్ పెఱ్ఱు, ఉళ్ళేప్పుకున్దు తిరుమణ్డపఙ్గళై యుమ్ తిరుమడప్పళ్ళియైయుమ్ సేవియానిన్దుకొణ్డు శ్రీబలిపీఠత్తరుకే దణ్డన్ సమర్పిత్తు ఉళ్ళేయెళున్దరుళిక్కరువుకూలత్తైక్కణ్డుకళిత్తు సేవిత్తు ఉళ్ళిల్ తిరుచ్చుఱ్ఱైయుమ్ ప్రదక్షిణమాక ఎళున్దరుళి, వేదశృఙ్గ మాయ్ *అయన్ పణిన్దకోయిలాయ్ ప్రణవాకారమాన విమానత్తైయుమ్ సేనై ముతలియారైయుమ్ సేవిత్తు, అళకియమణవాళన్ తిరుమణ్డపత్తిలే ఎళున్దరుళి (3) "అళ్కివణ్ణ నిన్నడియిణై యడైన్దేనణిపొళిల్ తిరువరఙ్గత్తమ్మానే" ఎన్దు దణ్డన్సమర్పిత్తు పెరియతిరువడియైయుమ్ తిరువడి తొళుతు, ద్వారపాలకర్కళైయుమ్ సేవిత్తు, అవర్కళనుమతికొణ్డు ఉళ్ళేశెన్దు తిరుమణత్తూణరుకేనిన్దు * మాయోనై వాయారవాళ్త్తి (౪) *అరఙ్గమాకోయిల్కొణ్డ కరుమ్బినైక్కణ్డు కణ్డైకళిత్తు అమల నాదిపిరానిల్పడియే పాదాదికేశాన్తమాక అనుభవిత్తు (౫) "పళుతే పలపకలుమ్ పోయిన" ఎన్దు ఇళన్దనాళైక్కు అనుతపిత్తు అరఙ్గత్తర వణైయిల్ పళ్ళియానాయ్ కిణ్వళర్న్దరుళుకిఱ శేర్త్తియైక్కణ్డు (౬) "పడుత్తపైన్నాకణై ప్పళ్ళికొణ్డానుక్కు ప్పల్లాణ్డు" ఎన్గిఱపడియే

(౨) శ్రీగుణరత్న-౨ (3) తి-మొ-౫-౮-౧ (౪) తిరుమా-౧౭.
(౫) ౧-తిరువ-౧౬ (౬) తిరుప్పల్లా-౯

తిరుప్పల్లాణ్డై అనుసన్ధిత్తు మఙ్గళాశాసనమ్ శెయ్తరుళి, అనన్తరమ్ (౧) "పాయునీరరఙ్గన్నుళ్ పామ్బణైప్పళ్ళికొణ్డమాయనార్ తిరునన్మార్వ్వమ్" ఎన్నుత్తొడఙ్గి, "ఆయశీర్ ముడియుమ్ తేశుమడియరోర్క్కకలామే" ఎన్గిఱపడియే సేవిత్తు, అతుక్కుమేలే పెరియపెరుమాళుడైయ వ్యూహసౌహార్దగుణాదికళైయుమనుభవిత్తు దివ్యసింహాసనమాన శేరపాణ్డియనిల్ *మలర్ మఙ్గైమణ్ మఙ్గైకళాకిఱ ఉభయనాచ్చిమాయడనే ఎழுన్దరుళియిరుక్కుమ్ నమ్పెరుమాళై (౨) "అబ్జన్యస్తపదాబ్జమఞ్చితకటీసంవాదికౌశేయకం కిఞ్చిత్తాణ్డవగన్ధిసంహననకం నిర్వ్యాజమన్దస్మితమ్। చూడాచుమ్బిముఖామ్బుజం నిజభుజావిశ్రాన్తదివ్యాయుధం శ్రీరఙ్గే శరదశ్శతం తతఇతః పశ్యేమ లక్ష్మీసఖమ్"ఎన్గిఱపడియే సేవిత్తరుళి, (3)"తిరుక్కైయిలే పిడిత్తదివ్యాయుధఙ్గళుమ్, వైత్తఞ్జలెన్నక్కైయుమ్, కవిత్తముడియుమ్, ముకముమ్ ముఱువలుమ్, ఆసన పద్మత్తిలే అழுత్తినతిరువడికళుమాయ్ నిఱ్కిఱనిలైయే నమక్కుత్తఞ్జమ్"ఎన్ఱు తాముమధ్యవసిత్తు నిత్యదరిద్రన్ నిధికణ్డాప్పోలే

(౨) ర-స్త-౭౮ అబ్జ-కమలాసనత్తిలే, న్యస్త-ఊన్ఱియ, పదాబ్జమ్-తిరువడిత్తామరైకళైయుడైయరాయ్, అఞ్చిత - అழகాన, కటీ-మధ్యప్రదేశత్తిలే, సంవాది - ఆవృతమాన, కౌశేయకమ్ - పెణ్బట్టైయుడైయరాయ్, కిఞ్చిత్ తాణ్డవగన్ధ - కొఞ్చమ్ నర్తనసూచకమాన, సంహననకమ్ - తిరుమేనియై యుడైయరాయ్, నిర్వ్యాజ - అవ్యాజమాన, మన్దస్మితమ్ - మన్దహాసత్తైయుడైయరాయ్, చూడా - అలకఙ్గళాలే, చుమ్బి - స్పృష్టమాన, ముఖామ్బుజమ్ - శెన్దామరైపోన్ఱ తిరుముఖమణ్డలత్తైయుడైయరాయ్, నిజ - తమ్ముడైయ, భుజా - తిరుక్కైకళిలే, విశ్రాన్త - అమైన్ద, దివ్యాయుధమ్ - దివ్యాయుధఙ్గళైయుడైయరాయ్, లక్ష్మీసఖమ్ - శ్రియఃపతియాన అழகియమణవాళనై, శ్రీరఙ్గే - కోయిలిలే, తతఇతః - ఎழுన్దరుళుకిఱవిడమెల్లామ్, పశ్యేమ - సేవిక్కక్కడవోమ్

(౧) తిరుమా-౨౦   (3) ముముక్షుప్పడి-ద్వయప్ర

పూర్వార్ కళ్ ధనమాయ్ శ్రీనిధియాన పెరుమాళుడైయ శినన్గలిసముక మణ్డలత్తైయుమ్, మతినుతల్ కస్తూరిత్తిరునామత్తైయుమ్, మురువల్ పూత్త పవళవాయైయుమ్, కవిత్త*కతిరాయిరమిర వికలన్దిటిత్తాలొత్తనీణ్ ముడియైయుమ్, *కైయినార్ శుసశఙ్గనలాఴ్ద్రియేన్దినైయుమ్, అఞ్జలెన్ఱ కైయైయుమ్, తిరువరై పూత్తాప్పోలిరుక్కిఱ అన్దిపోల్ నిఱత్తాడైయుమ్, ఆసనపద్మత్తిలఴున్తిన శెమ్బఙ్గయత్తాళ్ కళైయుమ్, *కోలమామణియారముమ్ ముత్తుత్తామముమ్ ముడివిల్లతోరెఴిల్లైయుమ్ వైత్తకణ్ వాఙ్గమాట్టాతే నిర్నిమేషదృగఞ్చలరాయ్ అనుభవిత్తుక్కొణ్డునిఱ్క, పెరుమాళుమ్, దేశాన్తరగతనాన పుత్రనైక్కణ్ణ మాతాపితాక్కళైప్పోలే తన్దైయుమ్ తాయుమానతామ్ ఇవరైక్కణ్డు సుప్రసన్నవదనేక్షణరాయ్ కిరుణామృతవృష్టికళాలే కుళిరక్కటాక్షిత్తు "నమక్కావారై నామే అక్కికొళ్ళకిఱోమ్" ఎన్ఱు తమ్ తిరుప్పవళచ్చెవ్వాయ్ తిఱన్దరుళిచ్చెయ్తు, ఎమ్బెరుమానారై విషయీకరిత్తాప్పోలే ఇవరైయుమ్ విషయీకరిత్తరుళినార్.

పిన్బు తీర్థప్రసాదఙ్గళైయుమ్ శఠకోపనైయుమ్ తిరుమాలైయుమ్ ప్రసాదిక్కప్పెఱ్ఱు, ఇవరుమ్ ముడియుమ్ మాలైయుమ్ పెఱ్ఱాప్పోలే * తెన్నరఙ్గర్ శీరరుళుక్కిలక్కాకప్పెఱ్ఱు అతిప్రసన్నరాయ్, అణ్ణరైప్పార్త్తు "దేవరీర్కాక నమ్బెరుమాళ్ ఇప్పడివాఴ్విత్తరుళినార్" ఎన్ఱు అరుళిచ్చెయ్య, అణ్ణరుమ్ "వన్దవరై వాఴ్విక్కుమ్ పెరుమాళన్ఱో" ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్య, సన్తుష్టరాయ్ అవరుడనేకూడప్పుఱప్పట్టు అణ్ణర్ తిరుమాళిగైయిలేయెఴున్దరుళ, భట్టరుమ్ అనేకపదార్థఙ్గళైప్పచ్చైయాక ఎడుప్పిత్తు శిఱప్పువరక్కాట్ట, అవఱ్ఱై స్వీకరిత్తు నన్ఱాక శమైప్పిత్తు, పెరుమాళముతుశెయ్తరుళినపుడనే అణ్ణర్ తిరుమాళిగైయిలే అణ్ణర్ శేర్త్తియిలే ద్వయానుసన్ధానత్తుడనే అముతుశెయ్తు, తిరుక్కైవిళక్కి అవర్ సన్నిధియిలేయిరుక్క, అణ్ణరుమ్ పూర్వాచార్యర్కళ్

పోతమనుట్టానఙ్గళై అరుళిచ్చెయ్యక్కేట్టు ఉళ్ళమ్ తేఱి, అవరుడన్ కూడ ప్పుఱప్పట్టు పూర్వాచార్యర్కళ్ తిరువాళికై కళై చ్చేన్ఱుసేవిత్తు పిన్బు పిళ్ళైలోకాచార్యర్ తిరుమాళికైయైనోక్కి యెళున్దరుళి “వాళియులక కాశిరియన్” ఎన్ఱు అవర్ తనియనైయుమ్ (౧) “మణవాళన్ మాఅన్ మనమురైత్తాన్ వాళి, మణవాళన్ మన్నుకులమ్వాళి, మణవాళన్ వాళి ముడుమైబ్బవాళి, వడనీతితాన్ వాళియవనురై శెయ్త నూల్” ఎన్ఱుమ్ అనుసన్ధిత్తు తిరుమాళికై వాశలిలే దణ్డన్ సమర్పిత్తు (౨) “వాణీంపుణ్యసుధాపగాం శరజితస్స్వైరం విగాహ్యాదరాదానీయామృత మత్రచక్రతురుభౌ లోకోపకారాత్మనౌ। యౌ వాగ్భూషణ దేశికేన్ద్ర హృదయాభిఖ్యౌ ప్రబన్ధావిమౌ తౌ వన్దేభువనార్య సున్దరవరౌ కృష్ణాత్మజౌ దేశికౌ।” (3) “ఆర్యస్స్వామ్యవరశ్శరారికలిజిద్భట్టేశముఖ్యాత్మనాం భక్తానాం విమలోక్తిమౌక్తికమణీనాదాయ చక్రేభృశమ్। కృత్వా

---

(౨) అత్ర - ఇవ్వులకత్తిల్, లోక - లోకఙ్గళుక్కు, ఉపకారాత్మనౌ - ఉపకార స్వభావర్కళాన, ఉభౌ - ఇరువర్కళాన, యౌ - యాతొరు ఆచార్యర్కళ్, శరజితః - నమ్మాళ్వారుడైయ, వాణీమ్-తిరువాయ్మొళియాకిఱ, పుణ్యా - పుణ్యమాన, సుధాపగామ్ - అమృతనదియిల్, ఆదరాత్- ఆదరత్తినాల్, స్వైరమ్-యథేచ్ఛమాయ్, విగాహ్య - ప్రవేశిత్తు, (అతిల్ నిన్ఱుమ్) అమృతమ్ - అమృతత్తై, ఆనీయ - కొణ్డువన్దు, యౌ - యాతొరు, వాగ్భూషణ - శ్రీవచనభూషణమెన్ఱుమ్, దేశేన్ద్రహృదయ-ఆచార్యహృదయమెన్ఱుమ్, అభిఖ్యౌ - పెయరైయుడైయ, ఇమౌ - ఇన్ద, ప్రబన్ధౌ - ప్రబన్ధఙ్గళై, చక్రతుః - అరుళిచ్చెయ్తార్కళో, తౌ - అన్ద, కృష్ణ-వడక్కుత్తిరువీధిప్పిళ్ళైయినుడైయ, ఆత్మజౌ - కుమారర్కళాన, భువనార్య - పిళ్ళైలోకాచార్యరెన్న, సున్దరవర - అళకియమణవాళనాయనారెన్న, (ఇన్ద) దేశికౌ - ఆచార్యర్కళై, వన్దే-దణ్డన్సమర్పిక్కిఱేన్.

(3) లోకార్య - పిళ్ళైలోకాచార్యరుడైయ, అవరజః - తిరుత్తమ్బియాన, సుకృతకవరః - సన్మార్గఙ్గళై నన్ఱాక కఱ్పిక్కిఱవరాయ్, చూడామణిః -

సాధురహస్త్రయార్ద మఖిలంగూఢం విపశ్చిత్ప్రియం లోకాచార్య వరజస్సశిక్షకవరశ్చూడామణిశ్శోభతే"(౧) "యస్యాఽయం కులదైవతం రఘుపతేరారాధనం శ్రీసఖః కావేరీసరిదన్తరీపనగరీ వాసస్థలీ పుణ్యభూః| కృష్ణోమాన్యగురుర్వరేణ్యమహిమా వేదాన్తవిద్యానిధి ర్భ్రాతా సౌమ్యవరస్స్వయంతు భువనాచార్యోసి కస్తేసమః" ఎన్గిఱపడియే-పిళ్ళైలోకాచార్యరుడైయ సమాభ్యధికరహితమాన పెరియపెరుమైయై ప్పేశానిన్ఱుకొణ్డు "రహస్యఙ్గళ్ విళైన్దమణ్" ఎన్ఱు అవ్విడత్తై అధికమాక

సకలరుక్కుమ్ శిరోభూషణరాయ్, ఆర్యః - పూజ్యరాన, సౌమ్యవరః - అళ్గియమణవాళనాయనార్, శఠారి - నమ్మాళ్వారెన్న, కలిజిత్ - పరకాలరెన్న, భట్టేశ-భట్టరెన్న (ఇవర్కళై), ముఖ్యాత్మనామ్ - ముతలాక ఉడైయ, భక్తానామ్ - భాగవతర్కళుడైయ, విమల - నిర్మలమాన, ఉక్తి-శ్రీసూక్తికళాకెఱ, మౌక్తికమణీన్ - ముత్తుమణికళై, ఆదాయ - ఎడుత్తుక్కొణ్డు, గూఢమ్ - రహస్యమాన, అఖిలమ్ - సమస్తమాన, రహస్త్రయ - రహస్యత్రయత్తినుడైయ, అర్థమ్ - అర్థత్తై, విపశ్చిత్ - ఆచార్యాళుడైయ, ప్రియమ్-తిరువుళ్ళత్తుక్కు ఇశైన్దపడి, సాధు - నన్ఱాక, కృత్వా-వ్యాఖ్యానమరుళిచ్చెయ్తు, (అతనాల్) శోభతే - ప్రకాశిక్కిఱార్

(౧) యస్య - యాతొరు దేవరీరుక్కు, అయమ్ - ఇన్ద, రఘుపతేః - చక్రవర్తి త్తిరుమకనుడైయ, ఆరాధనమ్ - తిరువారాధనమాన, శ్రీసఖః - అళ్గియమణవాళన్, కులదైవతమ్ - కులతెయ్వమో? పుణ్యభూః - పుణ్యఙ్గళుక్కిరుప్పిడమాన, కావేరీసరిత్ - తిరుక్కావేరియినుడైయ, అన్తరీపనగరీ - మధ్యత్తిలిరుక్కిఱతిరువరఙ్గమానతు, వాసస్థలీ - దేవరుక్కు వాసస్థానమో? వరేణ్యమహిమా - నిరవధికమాహాత్మ్యముడైయ, కృష్ణః - వడక్కుత్తిరువీధిప్పిళ్ళై, మాన్యగురుః - మహనీయరాన ఆచార్యరో? వేదాన్తవిద్యా - ఉభయవేదాన్తఙ్గళుక్కు, నిధిః - ఆకరమాన, సౌమ్యవరః - అళ్గియమణవాళనాయనార్, భ్రాతా - తిరుత్తమ్బియారో? స్వయంతు - దేవరీర్తామ్, భువనాచార్యః - లోకఙ్గళుక్కు ఆచార్యరాయ్, అస - ఆకిఱీర్, తే - ఇప్పడిప్పట్ట దేవర్కుక్కు, కః - ఎవన్, సమః - ఒప్పానవన్.

ఆదరిత్తు అఙ్గే ఎழுన్దరుళియిరున్దు పిళ్ళైలోకాచార్యర్ వైభవమెల్లామ్ అణ్ణరరుళిచ్చెయ్యక్కేట్టు, "ఇవ్వాళవాకిలుమ్ పెరియ్రోమ్" ఎన్ఱు ప్రీతరాయ్ అణ్ణరై సేవిత్తుక్కొణ్డు ఆచార్యర్కళుక్కు ఆవాసభూమియాన కోయిలిలే ఎழுన్దరుళియిరుక్క, పిన్నై ఒరునాళ్ వరైయిలే నమ్పెరుమాళ్ తిరువడితొழுచ్చెన్ఱవాఱే, తీర్థమ్ తిరుమాలై తిరుప్పరియట్టత్తుడన్ తమ్ తేనేమలరుమ్ తిరుప్పాదత్తాలే ఇవర్ ముడిశూడువిత్తు, నాయనారై ప్పార్త్తు (౧) "తస్మిన్ సస్మితనేత్రేణ శ్రీమతా శేషశాయినా। సత్కృతః కృతవాన్ వాసం కిఞ్చిత్కాలం తదన్తికే" ఎన్గిఱపడియే-తిరుప్పవళచ్చెవ్వాయ్ ముఱువల్ కొణ్డు "నమ్ ఉడైయవరై ప్పోలే నీరుమ్ నమ్ వీట్టిల్ కార్యత్తైయుమ్ దర్శనరహస్యఙ్గళైయుమ్ ఆరాయ్న్దుకొణ్డు, ఉమ్ముడైయ శరీరావసానత్తళవుమ్ ఇఙ్గేయిరుమ్" ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్య; "ఇవరుమ్ మహాప్రసాదమ్" ఎన్ఱఙ్గీకరిత్తు నియమిత్తపడియే అఙ్గే ఎழுన్దరుళియిరున్దార్.

అక్కాలత్తిలే అజ్ఞాన రహస్యగ్రన్థఙ్గళైయెల్లామ్ ఆరాయ్న్దు తిరుక్కణ్ శాత్తి జీర్ణోద్ధారణమ్ శెయ్తరుళి అవఱ్ఱై ప్రకాశిప్పిత్తుక్కొణ్డెழுన్దరుళియిరుక్కచ్చెయ్తే, పెరుమాళ్ తిరుప్పణి తిరువారాధనమ్ నడత్తికొణ్డుపోరుకిఱ ఉత్తమనమ్బి తాఙ్గళ్ వాకనడత్తుకిఱపడియైయుమ్, అముతుశెయ్తరుళుకిఱ తళిగై కళిల్ కుఱైకళైయుమ్ కణ్డు, వానమామలై జీయర్ అழகియమణవాళనాయనారుడనే "దేవరీర్ పెరుమాళై క్కుఱిత్తు:ఇవనై నశిప్పిత్తు అనుకూలరై క్కొణ్డుతిరుప్పణి తిరువారాధనమ్కుఱైవఱక్కొణ్డరుళవేణుమ్' ఎన్ఱు ప్రపత్తిపణ్ణవేణ్డికొళ్ళుమ్"

(౧) తస్మిన్ - అన్దకోయిలిలే, సస్మిత - వికసితమాన, నేత్రేణ - తిరుక్కణ్ణ్గళైయుడైయ, శ్రీమతా - శ్రీమానాన, శేషశాయినా - అழகియమణవాళనాలే, సత్కృతః - సత్కరిక్కప్పట్టవరాయ్, కిఞ్చిత్కాలమ్ - శిలకాలమ్, తదన్తికే - అవన్ సన్నిధియిల్, వాసమ్ - వాసత్తై, కృతవాన్ - శెయ్తరుళినార్

ఎన్న; నాయనారుమ్ అతుకేట్టరుళి, అభ్భకియవరదరైక్కు-అళిత్తు "పెరుమాళుక్కు- 'దేవరీరుడైయ తిరుప్పణి తిరువారాధనమ్ కుత్తైవఱనడత్తుమ్పడి ఇవనైయుమ్ అనుకూలనాక్కి-త్తిరుత్తిప్పణికొణ్డరుళవేణుమ్' ఎన్ఱు మఙ్గళాశాసనమ్పణ్ణీర్" ఎన్ఱుశొల్లిత్తాముమ్ అప్పడియే శెయ్య; పెరుమాళుమ్ పణ్డుపోలేకణ్డరుళానిఱ్క-; అనన్తరమ్ (౧) *తిలతములకుక్కాయ్‌నిన్ఱ తిరువేఙ్గడత్తెమ్బెరుమానైయుమ్ మత్తుమ్ వడతిశైయిలుణ్డానతిరుప్పతికళైయుమ్ తిరువడితొళ్త్తిరువుళ్ళమాయ్ (౨) "తతస్తేనాభ్యనుజ్ఞాతో యాతో ధరణిముత్తరామ్" ఎన్గిఱపడియే పెరుమాళ్ సన్నిధియిల్ శెన్ఱు సేవిత్తు "అడియేన్ తిరుమలైక్కు- విడైకొళ్ళుకిఱేన్" ఎన్ఱు విణ్ణప్పమ్ శెయ్య, పెరుమాళుమ్ "అప్పడియే శెయ్యుమ్" ఎన్ఱు ఇవరుక్కు-త్తీర్థప్రసాదమ్ శఠకోపనుమ్ ప్రసాదిత్తు విడైకొడుత్తరుళ;

అభ్భకియమణవాళప్పెరుమాళ్ నాయనారుమ్ అణియరఙ్గన్ తిరుముత్తత్తిల్ నిన్ఱుమ్ పెరియతిరుమలైయేఱప్పోవారాయ్, అప్పోతే పుఱప్పట్టు (౩) *ముప్పోతుమ్ వానవరేత్తుమ్ మునివర్కళ్ వెళ్ళత్తైయిలే శెన్ఱు పుకున్దు, పఙ్గయచ్చెల్వియార్ పురుషకారమాకశెన్దామరైక్కణ్ణరైయుమ్ సేవిత్తు, తీర్థమ్ ప్రసాదముమ్స్వీకరిత్తుప్పుఱప్పట్టు, (౪) "పాథేయం పుణ్డరీకాక్షనామసఙ్కీర్తనామృతమ్" ఎన్గిఱపడియే ద్వయవచనపాథేయత్తుడనే (౫) "పూఙ్గోవలూర్ తొళ్తుమ్ పోతునెఞ్జే" ఎన్ఱుపెరియత్వారైయోడే పుఱప్పట్టు *అవనడినిళ్ల్ తడఙ్గళైయుడైయ

(౨) తతః-అతఱ్కు-ప్పిఱకు, తేన - అన్దరఙ్గనాథనాల్, అభ్యనుజ్ఞాతః - అనుమతిపణ్ణప్పట్టవరాయ్, ఉత్తరామ్ - వడతిశైయిలుళ్ళ, ధరణిమ్ - తిరుమలైముతలాన దివ్యదేశత్తై, యాతః - అడైన్దార్

(౪) పుణ్డరీకాక్ష - సర్వేశ్వరనుడైయ, నామ - తిరునామఙ్గళై, సఙ్కీర్తన - అనుసన్ధిప్పతాకిఱ, అమృతమ్ - అమృతమే, పాథేయమ్ - పాథేయమాకిఱతు

(౧) తి-వాయ్-౬-౧౦-౧ (౩) పెరి-తిరు-౨-౮-౩ (౫) తి-నె-౬.

రాయ్ విశ్రమిత్తు విడాయాఱివన్దు, తిరుక్కోవలూరిలే శెన్ఱు ఉళ్ళేపుక్కు ఆయనిడైకళ్ళియైక్కిట్టి ముతలాళ్వార్కళ్ మూవరైయుమ్ సేవిత్తు అవర్కళ్ పురుషకారమాక "త్రివిక్రమమభిగమ్య" ఎన్ఱిఱపడియే ఆళ్వార్కళ్ నాయనారైయుమ్, ఆయనైయుమ్ సేవిత్తు(౧) "తూవడివిల్ పార్మకళ్" ఎన్ఱుతొడజ్గి "తిరుక్కోవలూరతనుళ్ కణ్డేన్నాన్" ఎన్ఱిఱపడియే ఆయనుడైయసౌశీల్యసౌలభ్యసౌన్దర్యాదికళై అనుభవిత్తు, అనన్తరమ్ (౨) "నీయుమ్ తిరుమకళుమ్ నిన్ఱాయాల్" ఎన్ఱిఱపాట్టైయనుసన్ధిత్తు (3)"అన్ఱివ్వులకమళన్దాయడిపోఱ్ఱి" ఎన్ఱుమఙ్గళాశాసనమ్ శెయ్తరుళి తీర్థమ్ ప్రసాదప్పట్టు, పూఙ్గోవలాయన్ అళ్కు పిన్నేతళ్ళ; తిరువేఙ్గడత్తానరుళ్ మున్నే నడత్తప్పఅప్పట్టు (౪) "కున్ఱమేన్దికుళిర్మళైకాత్తవన్ అన్ఱు ఞాలమళన్దపిరాన్ పరన్ శెన్ఱుశేర్ తిరువేఙ్గడమామలై" ఎన్ఱుమ్(౫)"తిరువేఙ్గడత్తాయన్" ఎన్ఱుమ్(౬)"మొయ్త్తశోలై మొయ్పూమ్తడమ్" ఎన్ఱుమ్ శొల్లప్పడుకిఱ నీర్శైయైయుడైయ తిరువేఙ్గడముడైయానై త్తిరువడితొళుకైయిల్ మికవుమ్ కాతలైయుడైయరాయ్, పెరుఙ్గూట్టత్తుడనే పోవాన్ వళికొణ్డు త్వరిత్తెళున్దరుళి *మొయ్త్తశోలై మొయ్పూమ్ తడన్దాళ్వరైయైయడైన్దు, పాదపీరత్తిలే అడియిట్టేఱుమ్ భావనైకొణ్డు శేషగిరియైచ్చెన్ఱుకిట్టిసేవిత్తు, ఏత్రీసేవాక్రమత్తినడైవే సేవిక్కుమిడఙ్గళై సేవిత్తు *పొన్నమ్బుయల్పోల్ మరకతమ్బోల్ పూవైమలర్పోల్ పాఙ్గార్కిడల్పోల్ పాలిన్నిఱుణ్డ పుళుకిసిఱుళ్ళైన్దశెఙ్ఙోతి, అన్నమ్బుయిఱ్ఱినడమాడ వలర్మేల్మఙ్గైయుఱైమార్పనానఅప్పనైయుమ్,(౭)"సిషేవే దేవదేవేశం శేషశైలని

(౭) శేషశైల - తిరుమలైయిలే, నివాసనమ్ - నిత్యవాసమ్ శెయ్కిఱ, దేవదేవేశమ్ - నిత్యసూరికళుక్కు అధిపతియాన తిరువేఙ్గడముడైయానై, సిషేవే - సేవిత్తార్.

(౧) తి-మొ-౨-౧౦-౯. (౨) ౧-తిరు-౭౬ (3) తిరుప్పా-౨౪.
(౪) తి-వాయ్-3-3-౭ (౫) తి-వాయ్-3-3-౯ (౬) తి-వాయ్-3-3-౧౦.

వాసినమ్" ఎన్గిఱపడియే *ఎన్ఱిల్ కొళ్ శోతితిరువేజ్గడత్తైయే అనుభవిత్తునిఱ్క, అప్పనుమ్ తీర్థప్రసాదమ్ తిరుమాలై శఠకోపన్ ప్రసాదిక్కప్పెఱ్ఱు కృతార్థరాయ్,

అజ్గునిన్ఱుమ్ పుఱప్పట్టు, నడువే ఇరణ్డుమూన్ఱునాళ్ వసరిత్తు, పిన్బు *ఉలకేత్తుమాట్షియాన త్తియూరేఱ వెళ్ళున్దరుళి తిరువనన్తసరస్సిలే నీరాడి, తిరుమణ్గాప్పుశాత్తియరుళి, అడైవే ఆళ్వార్కళైయుమ్ ఎమ్బెరుమానారైయుమ్ సేవిత్తు, శ్రీబలిపీఠత్తరుకే దణ్డన్ సమర్పిత్తు ఉళ్ళేపుక్కు ప్రదక్షిణమాక వెళ్ళున్దరుళి, తిరుప్పుళిక్కుక్కీళాక ఆళవన్దార్ ఇళైయాళ్వారై "ఆమ్ముతల్వనివన్" ఎన్ఱు కటాక్షిత్తరుళిన యమునైత్తుఱైవర్ తిరుముఱ్ఱత్తైయుమ్ అవరెళున్దరుళియిరుక్కుమ్ కరియమాణిక్కత్తాళ్వార్ సోపానత్తైయుమ్ సేవిత్తు, పేరరుళాళర్ పెరున్దేవిత్తాయారై (౧) "ఆకారత్రయసమ్పన్నామరవిన్దనివాసినీమ్। అశేషజగదీశిత్రీం వన్దేవరదవల్లభామ్" ఎన్ఱనుసన్ధిత్తు సేవిత్తు *పజ్గయత్తాళ్ తిరువరుళుమ్కొణ్డు ఉళ్ళే శెన్ఱు, *తానవనై వన్నెఞ్జమ్ కీణ్డమణివణ్ణనైయుమ్ సేవిత్తు, అవ్వరుకే ప్రదక్షిణమాక వెళ్ళున్దరుళి సేనైముతలియారైయుమ్ సేవిత్తు, శ్రీహస్తిగిరియరుకే శెన్ఱు (౨) "ఏషతం కరిగిరిం సమాశ్రయే" ఎన్ఱు దణ్డన్ సమర్పిత్తు పదక్రమత్తాలే పడికడన్దేఱి "కచ్చిక్కువాయ్త్తాన్" ఎన్గిఱమణ్డపత్తిలే తిరుక్కచ్చినమ్బిమున్నాక "వరదరాజర్ తిరువరజ్గప్పెరుమాళరైయర్క్కు ఇరామానుశనై త్యాగమ్ కొడుత్తస్థలమన్ఱో" ఎన్ఱు అఞ్జలిత్తు,

---

(౧) ఆకారత్రయ - అనన్యార్హశేషత్వ అనన్యశరణత్వ అనన్యభోగ్యత్వమాకిఱ మూన్ఱు ఆకారఙ్గళోడే, సంపన్నామ్ - కూడినవళాయుమ్, అరవిన్ద - తామరైప్పూవిన్మేల్, నివాసినీమ్ - నిత్యవాసమ్ శెయ్యుమవళాయుమ్, అశేష - సమస్తమాన, జగత్ - లోకఙ్గళుక్కుమ్, ఈశిత్రీమ్ - స్వామినియుమాన, వరద - తేవప్పెరుమాళుక్కు, వల్లభామ్ - ప్రీతిపాత్రియాన పెరున్దేవిత్తాయారై, వన్దే - సేవిక్కిఱేన్.

(౨) వర-స్త-౯

అవ్విడత్తిల్ అనవరతసన్నిధి పణ్ణిక్కొణ్డిరుక్కిఱవర్ కళ్ పురుషకారమాక (౧) "సిన్ధురాద్రిశిరోరత్నమిన్దిరావాసవక్షసమ్। వవన్దే వరదం వేదిమేదినీగృహమేధినమ్" ఎన్ఱిఱపడియే పుణ్యకోట్యాఖ్యాతమాన విమానమధ్యత్తిలే ఎழுన్దరుళియిరుక్కిఱ పేరరుళాళరై (౨) "రామానుజాఙ్ఘ్రిశరణోస్మి" ఎన్ఱు తొడఙ్గి "దాసస్తవేతి వరదాఽస్మి తవేక్షణీయః" ఎన్ఱను సన్ధిత్తుదణ్డన్ సమర్పిత్తు, అనన్తరమ్ తిరుప్పల్లాణ్డైయుమ్, వరదరాజాష్టకత్తైయుమ్, స్తోత్రగద్యఙ్గళైయుమ్ అనుసన్ధిత్తు మఙ్గళాశాసనమ్పణ్ణి అనుభవిత్తునిఱ్క, తేవప్పెరుమాళుమ్ "నమ్ఇరామానుశనై ప్పోలే యిరుప్పారొరువరై ప్పెఱ్ ఱోమ్" ఎన్ఱు పోరప్రీతియుడనే తీర్థప్రసాదమ్ తిరుమాలై శఠకోపనుమ్ ప్రసాదిత్తు, విడై కొడుత్తరుళ,

అఙ్గునిన్ఱుమ్ పుఱప్పట్టు (3) "దీపప్రకాశనరకేసరి విద్రుమాభవైకుణ్ఠవామనయథోక్తికరాష్టబాహూన్। అన్యాఀ సుధాభఫణి పాణ్డవదూత హేమవర్ణాదిమాఀ వరగురుః క్రమశస్సిషేవే" ఎన్ఱిఱపడియే - * నిత్యసూరిగళ్ నీళ్ కచ్చియిలుళ్ళ తిరువెఃకాముతలాన తిరుప్పతికళై

(౧) సిన్ధురాద్రి - హస్తిగిరిక్కు, శిరోరత్నమ్ - శిరోమణియాయ్, ఇన్దిరా - లక్ష్మిక్కు, ఆవాస - వాసస్థానమాన, వక్షసమ్ - తిరుమార్వైయుడైయవరాయ్, వేదిమేదినీ - యాగభూమిక్కు, గృహమేధినమ్ - పతియుమాన, వరదమ్ - తేవప్పెరుమాళై, వవన్దే - సేవిత్తార్.

(3) వరగురుః - మణవాళమామునికళ్, దీపప్రకాశ - దీపప్రకాశరెన్న, నరకేసరి - అழகియశిఙ్గరెన్న, విద్రుమాభ - పవళవణ్ణరెన్న, వైకుణ్ఠ - వైకుణ్ఠరెన్న, వామన - వామనరెన్న, యథోక్తకర - యథోక్తకారియెన్న, అష్టబాహు - అష్టభుజరెన్న, ఇవర్ కళైయుమ్, సుధాభ - సుధాకరరెన్న, ఫణి - ఊరకత్తానెన్న, పాణ్డవదూత - పాణ్డవదూతరెన్న, హేమవర్ణ - హేమవర్ణరెన్న, ఆదిమాన్ - ఇవర్ కళ్ ముతలాన, అన్యాన్ - మఱ్ఱుముళ్ళ దివ్యదేశత్తెమ్పెరుమాన్గళైయుమ్, క్రమశః - క్రమమాయ్, సిషేవే - సేవిత్తార్.

(౨) వర-స్త-౧౦౨.

యుమ్ తిరువడితొழுతు, పుఱప్పట్టు (౧) "యతీన్ద్రజననీం ప్రాప్య పురీం పురుషపుఙ్గవః। అస్తఃకిమపి సమ్పశ్యన్న ద్రాక్షీల్లక్ష్మణంమునిమ్" ఎన్గిఱపడియే శ్రీపెరుమ్బూతూరేఱ వెழுన్దరుళి, ఊరుకేనిన్ఱు (౨) "ఇతువో పెరుమ్బూతూర్, ఇఙ్గేపిఱన్దో ఎతిరాశరెమ్మిడర్గళ్ తీర్త్తార్, ఇతువోతాన్ తేఙ్గుమ్పొరునల్ తిరునకరికొణ్డప్పాన ఓఙ్గుపుకழுడైయ వూర్" ఎన్ఱుశొల్లికొణ్డు, అవ్వూరిల్ ప్రవేశిత్తు (౩) "ఎన్దైయెతిరాశరెమ్మై యెడుత్తళిక్క వన్దపెరుమ్బూతూరిల్ వన్దోమో?, శిన్దైమరుళో తెరుళో మకిழ்మాలై మార్వనరుళో ఇప్పేఱునక్కడి ఈతెన్నతియోమ్మామ్" ఎన్ఱు అలభ్యలాభమాక ప్రాప్యగౌరవత్తై యనుసన్ధిత్తు ఉకన్దరుళ్కైశేన్ఱు (౪) "అణ్ణుకిళ్ నాళ్ తిఙ్గళాయ్" ఎన్ఱుతొడఙ్గి "ఇరామానుశనై ప్పిఱన్దినమే" ఎన్ఱు విస్మితహృదయరాయ్ (౫) "ఎన్నైక్కే ఎఙ్గళిరామానుశనెన్ఱుమ్ నన్నైక్కే నల్లకోణ్, ఇన్నుమిన్నుమ్ పెరుమ్బూతూరెన్నాయ్ పిఱావెన్నాయ్, పోరప్పిఱు మోక్కమెల్లామ్పెఱ" ఎన్ఱు సహృదయానుభవమ్పణ్ణి చరమపర్వత్తిలే నిలై నిన్ఱు సేవిత్తు ఇరామానుశనిన్ఱై యడికళై యడైన్దు (౬) "యోనిత్యమ్" ఎన్ఱుతొడఙ్గి, "రామానుజస్యచరణౌ శరణం ప్రపద్యే" ఎన్ఱు అనుసన్ధిత్తు దణ్డన్ సమర్పిత్తు ఎతిరాజన్ వడివై త్తన్ నెఞ్జుళ్ళుమ్ కణ్ణుళ్ళుమ్ నిన్ఱు నీక్కా తపడి నిలైనిఱుత్తికొణ్డు తీర్థప్రసాదఙ్గళుమ్ పెఱ్ఱు (౭) "శీరారుమెతిరాశర్ తిరువడికళ్ వాழி" ఎన్ఱు తొడఙ్గి "దేవరీర్ నిత్యమఙ్గళరాయ్ వాழ்న్దరుళవేణుమ్" ఎన్ఱు మఙ్గళాశాసనమ్ శెయ్తు శ్రీభా

---

(౧) పురుషపుఙ్గవః - పురుషశ్రేష్ఠరాన అழகియమణవాళనాయనారుమ్, యతీన్ద్ర - ఉడైయవరుక్కు, జననీమ్ - జన్మభూమియాన, పురీమ్ - శ్రీపెరుమ్బూతూరై, ప్రాప్య - అడైన్దు, అస్తః - ఊరుక్కుళ్, కిమపి - శిలవిశేషఙ్గళై, సంపశ్యన్-పార్త్తుక్కొణ్డే, లక్ష్మణంమునిమ్ - ఇళైయాழ்వారై, అద్రాక్షీత్ - సేవిత్తార్

---

(౪) ఇరా-నూ-౩౧

ష్యశ్రవణత్తుక్కు ఉడైయవరై అనుమతికొణ్డు శ్రీభాష్యశ్రవణత్తిల్ శ్రద్ధైయుడైయరాయ్ మీణ్డు పెరుమాళ్ కోయిలేఱ వెళ్ళున్దరుళ;

అఙ్గేకిడామ్బియాచ్చాన్ తిరువంశ్యరాన కిడామ్బినాయనారై సేవిత్తు అవర్ పక్కలిలే శ్రీభాష్యమ్ శ్రవిత్తరుళి పేరరుళాళరైయుమ్ సేవిత్తు శిఱితుకాలమ్ ఎళున్దరుళియిరున్దు, శ్రీభాష్యమ్ అనుసన్ధిత్తు త్తలైక్కట్టినవాఱే (౧) "శెన్దమిళుమ్ వడకలైయుమ్ తికళ్ న్దనావర్" ఎన్గిఱపడియే ఉభయవేదాన్తాచార్యరాయ్ (౨) "వేదాన్తవిళుప్పొరుళిన్ మేలిరున్ద విళక్కై విట్టుశిత్తన్ విరిత్తనన్" ఎన్గిఱపడియే తన్ముఖేన పేరరుళాళరుడైయ వైభవత్తై ప్రకాశిప్పిత్తుక్కొణ్డు దేవరాజరై. సేవిత్తు అనుమతికొణ్డు అఙ్గుత్తాన దర్శనగ్రన్థఙ్గళైయుమ్ ఎడుప్పిత్తుక్కొణ్డు కోయిలేఱ వెళున్దరుళినార్.

అనన్తరమ్ (౩) "తతః ప్రతినివృత్తన్తం పురుషో భుజగేశయః । ప్రత్యుద్గమ్య ప్రభుస్స్వైరం పునః ప్రావేశయత్పురమ్" ఎన్గిఱపడియే పెరుమాళ్ళాలే ప్రత్యుద్గతరాయ్ కొణ్డు తిరువరఙ్గప్పెరునగరై ప్రవేశిత్తు పెరుమాళై సేవిత్తరుళ, పెరుమాళుమ్ పోరవుకన్దరుళి తీర్థప్రసాదఙ్గళ్ ప్రసాదిత్తు "ఇఙ్గేనిత్యవాసమ్పణ్ణుమ్" ఎన్ఱునియమిత్తరుళ, ఇవరుమ్, (౪) "నిత్యం రఙ్గే నివాసాయ ప్రార్థితః ఫణిశాయినా । పశ్యన్ పాదామ్బుజం

---

(౩) తతః - పిఱకు, భుజగేశయః - తిరువనన్తాళ్వానిలే పళ్ళికొణ్డిరుక్కుమ్, ప్రభుః - స్వామియాన, పురుషః - అరఙ్గనకరప్పన్, ప్రతినివృత్తమ్ - తిరుమ్బి ఎళున్దరుళిన, తమ్ - అన్ద అళకియమణవాళనాయనారై, ప్రత్యుద్గమ్య - ఎతిర్ కొణ్డు, స్వైరమ్ - స్వేచ్ఛైయాయ్, పునః - మఱుపడియుమ్, పురమ్ - శ్రీరఙ్గత్తిల్, ప్రావేశయత్ - ప్రవేశిప్పిత్తార్

(౪) రఙ్గే - శ్రీరఙ్గత్తిల్, నిత్యమ్ - నిత్యమాయ్, నివాసాయ - వాసమ్ శెయ్వతఱ్కాక, ఫణిశాయినా - రఙ్గనాథనాలే, ప్రార్థితః - ప్రార్థిక్కప్పట్టవరాయ్,

---

(౧) తి-మొ-౭-౮-౭. (౨) పెరు-తిరు-౪-౩-౧౧.

తస్యపాలయామాసశాసనమ్” ఎన్గిఱపడియే అజ్ఞైనిత్యవాసమాక ఎழுన్దరుళియిరుక్క, పిన్బు అజ్ఞుణ్డాన పెరియోర్కళెల్లారుమ్ “దేవరీర్ ఇజ్ఞే పెరుమాళై నిత్యమాక మజ్గళాశాసనమ్పణ్ణికొణ్డు ఎழுన్దరుళియిరుక్కవేణుమ్” ఎన్ఱు ప్రార్థిక్క, అప్పడియే *ఇన్నమిఱుపెరుమ్బూదురుడనే ఎழுన్దరుళియిరుక్క ఇవైన్ద (౧) “శ్రీమద్రజ్గం జయతు పరమంధామ తేజోనిదానం భూమాతస్మిన్ భవతుకుశలీ కోపి భూమాసహాయః। దివ్యం తస్మైదిశతు విభవం దేశికోదేశికానాం కాలేకాలే వరవరమునిః కల్పయన్ మజ్గళాని” ఎన్ఱు కాలకాలజ్గళిలే మజ్గళాశాసనమ్పణ్ణియరుళ, అత్తాలే (౨)“అరజ్గర్తమ్శీర్తళైప్ప” ఎన్గిఱపడియే పెరుమాళుడైయ తిరుచ్చెల్వముమ్ (3) “శిఱన్దశెల్వమ్ మల్‌కు” ఎన్ఱుమ్ (౪) “నీజ్గాతశెల్వమ్నిఱైన్దు” ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకిఱపడియే అతిసమృద్ధియోడేవిళజ్గానిఱ్కచ్చెయ్‌తే;

అక్కాలత్తిలే పెరుమాళ్‌సేవైక్కు విరుద్ధమానతోర ఆశౌచవిశేషత్తైత్తిక్కాల్‌నిన్ఱుమ్ శిలర్వన్దు విణ్ణప్పమ్శెయ్య, అతుకేట్టు

తస్య - అన్దఎమ్బెరుమానుడైయ, పాదామ్బుజమ్ - తిరువడిత్తామరైకళై, పశ్యన్- కణ్డారసేవిత్తుకొణ్డు, శాసనమ్ - నియమనత్తై, పాలయామాస - రక్షిత్తార్

(౧) తేజః - ప్రకాశత్తుక్కు, నిదానమ్ - ఆదికారణమాయుమ్, శ్రీమత్- నిత్యశ్రీయోడుకూడియ, రజ్గమ్ - శ్రీరజ్గమెన్గిఱ, పరమమ్- శ్రేష్ఠమాన, ధామ - స్థానమానతు, జయతు - విళజ్గవేణుమ్, తస్మిన్ - అన్దశ్రీరజ్గత్తిల్, భూమాసహాయః-శ్రీదేవిభూదేవికళోడుకూడియ, కోపి - అనిర్వాచ్యనాన, భూమా - సర్వేశ్వరన్, కుశలీ- పల్లాణ్డాయ్, భవతు - ఎழுన్దరుళియిరుక్కవేణుమ్, దేశికానామ్ - ఆచార్యర్కళుక్కెల్లామ్, దేశికః - ప్రథమాచార్యరాన, వరవరమునిః - మణవాళమామునికళ్, కాలేకాలే-కాలన్దోఱుమ్, మజ్గళాని - మజ్గళాశాసనజ్గళై, కల్పయన్- పణ్ణికొణ్డు, తస్మై - అన్ద అழுకియమణవాళనుక్కు, దివ్యమ్ - శ్రేష్ఠమాన, విభవమ్ - వైభవత్తై, దిశతు - ఉణ్డాక్కవేణుమ్

---

(౨) (3) తి-వాయ్-౬-౧-3. (౪) తిరుప్పా-30

*తెన్నరఙ్గన్ కళ్ఱల్ శెన్నివైత్తుత్తానతిల్ మన్నియిరుక్కైఱ తమక్కు తద్విశ్లేషమ్ అసహ్యమాయ్, అప్పోతోరుశిన్దై శెయ్‌తు (౧) "త్వత్పాదపద్మప్రవణాత్మవృత్తేర్భవన్తి సర్వే ప్రతికూలరూపాః" ఎన్గిఱపడియే భగవదనుభవవిరోధికళాన పరిగ్రహఙ్గళెల్లామ్ అత్యన్తమ్ ప్రతికూలమాకవే అఱితియిట్టు, అప్పోతే తమక్కు సబ్రహ్మచారియాన శ్రీశఠకోపజీయర్ పక్కల్ శెన్ఱు "అడియేనుక్కు త్రిదణ్డకాషాయాదికళై ప్రసాదిత్తరుళవేణుమ్" ఎన్ఱు విణ్ణప్పమ్ శెయ్య, అవరుమ్ ఇశైయ, (౨) "ఛన్దంతస్యైష విజ్ఞాయ నన్దనన్దన్నిరన్తరమ్। సఙ్గం సర్వం పరిత్యజ్య తుఙ్గం ప్రావిశదాశ్రమమ్" ఎన్గిఱపడియే సర్వసఙ్గపరిత్యాగపూర్వకమాక సన్న్యసిత్తరుళి, అనన్తరమ్ త్రిదణ్డకాషాయాదికళైయుమ్ అవర్ తిరుక్కైయాలే ఉకన్ఱు ప్రసాదిక్క, ఇవరుమ్ ధరిత్తరుళి, ఉత్తమాశ్రమప్రాప్తిపణ్ణానిఱ్క, అవ్వళవిల్ అవరుమ్ ఇవర్కు ప్పిళ్ళైతిరునామత్తైమున్నిట్టు "శ్రీశఠకోపజీయర్" ఎన్ఱు దివ్యనామమ్ ప్రసాదిక్కప్పెఱ్ఱు *అఱ్ఱపత్తరాయ్ *పఱ్ఱిలార్ పఱ్ఱనిన్ఱ పెరుమాళ్ తిరుమున్బే నిన్ఱు సేవిత్తు, (3) మఙ్గళం రఙ్గధుర్యాయ తుఙ్గపన్నగశాయినే। మఙ్గళం సహ్యజామ

---

(౧) త్వత్ - దేవరీరుడైయ, పాదపద్మ - తిరువడిత్తామరైకళిల్, ప్రవణ - ఆసక్తమాన, ఆత్మవృత్తేః - మనోవ్యాపారత్తైయుడైయవనుక్కు, సర్వే - సకలగృహక్షేత్రాదిసఙ్గఙ్గళ్, ప్రతికూలరూపాః - విరోధికళాక, భవన్తి - ఆకిఱతుకళ్.

(౨) ఏషః - ఇన్ద అఴకియమణవాళనాయనార్, తస్య - అన్దశఠకోపజీయరుడైయ, ఛన్దమ్ - అభిప్రాయత్తై, విజ్ఞాయ - అఱిన్దు, నిరన్తరమ్ - మికవుమ్, నన్దనన్దన్ - ఉకన్దుకన్దు, సర్వమ్ - సకలమాన, సఙ్గమ్ - సమ్బన్ధఙ్గళైయుమ్, పరిత్యజ్య - సవాసనమాకత్యజిత్తు, తుఙ్గమ్ - సర్వాశ్రమఙ్గళిలుముయర్న్దతాన, ఆశ్రమమ్ - సన్న్యాసాశ్రమత్తై, ప్రావిశత్ - పరిగ్రహిత్తార్

(3) తుఙ్గ - ఉన్నతమాన, పన్నగ - తిరువనన్తాఴ్వానిలే, శాయినే - పళ్ళికొణ్డిరుక్కిఱ, రఙ్గధుర్యాయ - రఙ్గనాథనాయిరుక్కుమ్, మఙ్గళమ్ - మఙ్గళముణ్డాకవేణుమ్,

ధ్యసాన్నిధ్యకృతచేతసే" ఎన్గిఱపడియే తిరుప్పల్లాణ్డై అనుసన్ధిత్తు మఙ్గళాశాసనమ్పణ్ణి అఞ్జలిత్తునిఱ్క, పెరుమాళుమ్ పెరియసన్తోషత్తుడన్ తీర్థప్రసాదమ్, తిరుమాలై తిరుప్పరియట్టత్తుడనే తమ్తుయరఱుశుడరడియాన శ్రీశఠకోపనైయుమ్ ప్రసాదిత్తు, తిరుప్పవళవాయ్ తిఱన్దు "నీర్ నమ్ముడైయనామమాన మున్ తిరునామత్తైయే మున్నిట్టునడత్తుమ్" ఎన్రుతిరువుళ్ళమాయ్, ఇవర్క్కుప్పల్లవరాయమరత్తైయుమ్ ప్రసాదిత్తు, "ఎమ్బెరుమానారై ప్పోలే శరీరావసానత్తళవుమ్ ఇఙ్గేఇరుమ్" ఎన్రునియమిత్తు(౧) "నిసృష్టాత్మా సుహృత్సుచ" ఎన్గిఱపడియే తాముమ్ ఇవరిడత్తిలేన్యస్తభరరాయ్ "నమ్ముడైయ అళ్ళగియమణవాళజీయరై మరత్తే వైత్తువారుఙ్గోళ్" ఎన్రు ఉత్తమనమ్బితొడక్కమాన అనైత్తుప్పరికరత్తైయుమ్ ఇవర్పిన్నే పోకవిడ, అవర్కళుమ్అప్పడియేఇవరై అళైత్తుక్కొణ్డుపోయ్ మరత్తిలేఎళున్దరుళప్పణ్ణి, "మణవాళ మామునియేఇన్నుమొరునూఱ్ఱాణ్డిరుమ్" ఎన్రు మఙ్గళాశాసనమ్ పణ్ణిసేవిత్తుమీణ్డార్కళ్.

పిన్బుమరత్తైయెల్లామ్ వానమామలై జీయర్ ముతలాన ముతలికళై క్కొణ్డు శెప్పమిడువిత్తు, "తిరుమలైయాళ్వార్" ఎన్రుతిరువాయ్మొళ్ళిప్పిళ్ళైతిరునామత్తాలేవ్యాఖ్యానమణ్డపత్తైయుముణ్డాక్కి, పిళ్ళైలోకాచార్యర్ తిరుమాళిగైయిల్ రహస్యమ్విళైన్దమణ్ణాలే అన్దవ్యాఖ్యానమణ్డపస్థలత్తుక్కు మణ్ కాప్పుశాత్తువిత్తు, అవ్విడత్తై గురుకులవాసమాకవే ఎణ్ణి, స్వాచార్యాఙ్ఘ్రిపఙ్కజద్వన్ద్వచ్ఛాయామధ్యేసుఖాసీనరాయ్ వ్యాఖ్యానిత్తుక్కొణ్డుఎళున్దరుళియిరున్దు, పిళ్ళై నమ్మాళ్వార్ తిరునామత్తాలే విళఙ్గినాప్పోలే తాముమ్ పెరుమాళ్ తిరునామత్తాలే మికవుమ్ విళఙ్గియరుళా నిన్రుకొణ్డు, ఇప్పడి (౨) "రఙ్గమఙ్గళధుర్యాయరమ్యజా

సహ్యజా - కావేరికళుడైయ, మధ్య - నడువిల్, సాన్నిధ్య-ఎళున్దరుళియిరుప్పతిల్, కృతచేతసే-నిలైనిన్రమనముడైయ రఙ్గనాథన్బొరుట్టు, మఙ్గళమ్-మఙ్గళముణ్డాకవేణుమ్.

(౨) రఙ్గ - శ్రీరఙ్గత్తుక్కు, మఙ్గళధుర్యాయ - మఙ్గళాశాసనపరరాన, రమ్య

మాతృయోగినే" ఎన్నుమ్పడి కోయిలుక్కుమికవుమ్ మఙ్గళాశాసనపరరాయెழுన్దరుళియిరుక్కుఅకాలత్తిలే (౧) "ఆచారజ్ఞానవైరాగ్యైరాకారేణచతాదృశః। శ్రీమాన్రామానుజస్స్వయమిత్యాశంసన్మిథః ప్రజాః" ఎన్నుమ్పడియాన ఇవరుడైయ జ్ఞానభక్తి వైరాగ్యాకారఙ్గళై యెల్లామ్ తిరువరఙ్గన్ తిరుముற్றత్తడియార్కణ్డు "సున్దరవరమునియై బన్ధురయతివరపునరవతారమ్" ఎన్ఱు అఱుతియిట్టు, తిరువడికళిలే ఆశ్రయిత్తు అత్యన్తమ్ విలక్షణరాయ్, (౨) "పరమనభోనివాస ఫణిపుఙ్గవ రఙ్గపతేర్భవనమిదం హితాయ జగతో భవతాఽధిగతమ్" ఎన్ఱుమ్ (3) "వన్పెరువానకముయ్య" ఎన్ఱుమ్శొల్లుకిఱపడియే "పెరియపెరుమాళ్ జగద్రక్షణార్థమాక ఇఙ్గేఎழுన్దరుళినాప్పోలే, జీయరాన ఇవరుమ్ ఇఙ్గేఎழுన్దరుళినపడి" ఎన్ఱుపోర ఆదరిత్తుక్కొణ్డు పోన్దార్కళ్.

ఇప్పడియిరుక్కుఅకాలత్తిలే "గోవిన్దదాసరప్పన్" ఎన్ఱుతిరునామముడైయ పట్టర్పిరాన్ జీయర్వన్దు (౪) "తణ్డమిழோర్ మన్నుపుకழ் తొణ్డమణ్డలత్తిల్ వన్దుదిత్తు,తన్నుడైయవాశారమ్తప్పామల్,ఇన్నిలత్తిలాశరిత్తుక్కాట్టి యరఙ్గత్తేశెన్ఱుపుకున్దు ఈశనరవణై మేలెమ్పెరుమాన్

జామాతృయోగినే - మణవాళమామునికళిన్ పొరుట్టు మఙ్గళముణ్డాకవేణుమ్

(౧) ఆచారజ్ఞానవైరాగ్యైః-ఆచారత్తినాలుమ్, జ్ఞానత్తినాలుమ్, వైరాగ్యత్తాలుమ్, ఆకారేణచ-ఆకారత్తాలుమ్, తాదృశః-అన్ద ఉడైయవరైప్పోన్ఱ, అయమ్-ఇన్దమణవాళమామునికళ్, శ్రీమాన్-శ్రీమానాన,సః-అన్త,రామానుజః-ఉడైయవర్,ఇతి-ఎన్ఱు, ప్రజాః - జనఙ్గళ్, మిథః - పరస్పరమ్, అశంసన్ - పుకழ்న్దుకొణ్డార్కళ్.

(౨) పరమనభోనివాస - పరమపదత్తిలెழுన్దరుళియిరుక్కుమ, ఫణిపుఙ్గవ - తిరువనన్దాழ்వానే, భవతా - దేవరాల్, రఙ్గపతేః - అழకియమణవాళనుడైయ, ఇదమ్ - ఇన్ద, భవనమ్ - వాసస్థానమాన శ్రీరఙ్గమానతు, జగతః - లోకత్తినుడైయ, హితాయ - ఉపకారత్తుక్కు, అధిగతమ్ - అడైయప్పట్టతు

(3) పెరు-తి-౧-౧౦. (౪)

వాళమలర్ త్తాళ్ పరవుమ్ మణవాళయోగిమలర్ త్తాళ్ తనిలిత్తై క్షినిన్ణి నిలమేల్ శిచ్చనాకారన్దరివిప్పోమెన్ఱు వన్దకోవిన్దతాతన్ " ఎన్గిఱపడియే మణవాళమామునిగ్గైయె ఆశ్రయిత్తు (౧) "గోవిన్దాహ్వానపాయినీ" ఎన్గిఱపడియే ఎమ్బారై ప్పోలే ఇవరుమ్ అవరుక్కు *నిఴలుమడితాఱు మ్బోలే వరవరమునిచరణత్తై అరై క్షణముమ్ పిరియ క్షమరన్ఱిక్కే పిరియావడిమై శెయ్ తు, తత్పాదసేవై కధారకరాయ్ వాఴ్ న్దుకొణ్డిరున్దార్,

మణవాళమామునియుమ్ (౨) "ముకిల్వణ్ణనడిమేల్ శొన్న శొల్ మాలై యాయిరమ్" ఎన్ఱుమ్ (౩) "మతిళరఙ్గర్ వణ్బుకఴ్ మేలాన్ఱ తమిఴ్ మఱైకళాయిరమ్" ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకిఱ పడియే పెరియ పెరుమాళ్ విషయమాక ప్రతిపాదిక్కిఱ తిరువాయ్ మొఴియిన్ వ్యాఖ్యానముమ్ మఱ్ఱుముణ్డాన ఆఴ్వార్ కళ్ అరుళిచ్చెయల్ కళై యుమ్ వ్యక్తమాక ప్రసాదిత్తుక్కొణ్డు శ్రీవచనభూషణాది దివ్యరహస్యతాత్పర్య విశేషఙ్గళై యుమ్ దర్శిప్పిత్తుక్కొణ్డు రామానుజార్యవశగరాయ్ (౪) "గురోర్నామసదాజపేత్" ఎన్గిఱపడియే నాడోఱుమ్ జప్తవ్యమాయ్, ఉజ్జైయవరుడైయ *శయన్దరుకీర్తియాయ్ శ్రీవైష్ణవగాయత్రియాన నూఱ్ఱన్దాతియై అనవరతమనుసన్ధిత్తుక్కొణ్డు (౫) "వకుళభూషణవాగమృతాశనమ్" ఎన్ఱుతొడఙ్గి, తమ్ముడైయ అపేక్షితఙ్గళై యుమ్ అవర్ తిరువడికళిలే నిత్యమాక ప్రార్థిత్తుక్కొణ్డు తద్వైభవత్తై ప్రకాశిప్పిత్తుక్కొణ్డు తత్ప్రసాదైకప్రయోజనరాయిరుక్క, శ్రీపాదత్తుముతలికళ్, (౬) "తప్పామఱై మొఴియానెతిరాశన్ తణ్డామరై త్తాళ్, ఇప్పారిడన్ద విల్టువై త్తతనమితెన, వైప్పాకియమనత్తాన్ మణవాళమామునియై, ఇని యొప్పార్ కళిల్లై యులకేఴిలుమ్బరూరిలుమ్" ఎన్ఱు ఉభయవిభూతియిలుమ్ ఇవర్ అసదృశవైభవరెన్ఱు అనుసన్ధిత్తరుళినార్ కళ్.

(౨) తి-వాయ్-౭-౨-౧౧. (౩) (౪) (౫) (౬)

ఇప్పడి అసదృశవైభవయుక్తరాయ్ తిరుమలైయాళ్వారడినిళ్ లిలే తేశస్సికళ్ వెళ్ళున్దరుళియిరుక్కుఙ కాలత్తిలే, పెరియపెరుమాళ్ నియమనత్తినాల్ తమక్కు త్తిరువారాధనమాక శ్రీరఙ్గరాజరైయుమ్ ఎళ్ళున్దరుళప్పణ్ణువిత్తు (౧) "జన్మర్క్షశ్రవణేపివా" ఎన్గిఱపడియే పిళ్ళై పిఱన్ద తిరువోణమాయ్, పిళ్ళైలోకాచార్యర్ తిరునక్షత్రముమాయ్ ఐప్పశియిల్ తిరువోణమాన తిరునన్నాళిలే తిరుప్రతిష్ఠైయుమ్ కొణ్డరుళప్పణ్ణి, తమ్ తిరుక్కైకళాలే తిరువారాధనముమ్ శెయ్తు (౨) "నీ పిఱన్ద తిరువోణమ్" ఎన్ఱు శొల్లుకిఱపడియే పిళ్ళైలోకాచార్యర్ తిరునక్షత్రమాన తిరువోణమ్ ముతలానమఱ్ఱుళ్ళ ఆచార్యర్కళ్ తిరునక్షత్రఙ్గళైయుమ్ (౩) "శెన్నెలరిశిశిఱుపరుప్పు చ్చెయ్తవక్కారమ్ నఱునెయ్ పాలాల్ పన్నిరణ్డు తిరువోణమట్టేన్" ఎన్గిఱపడియే అక్కారవడిశిలాలేఅముతు శెయ్తరుళప్పణ్ణి పావనత్వభోగ్యత్వఙ్గళుడైయ ఇన్నడిశిలాలే శ్రీవైష్ణవర్కళై ప్పాఙ్గాక అముతుశెయ్తరుళప్పణ్ణి, పూర్వాచార్యోక్త్యనుష్ఠానఙ్గళై స్వోక్త్యనుష్ఠానత్తాలే ప్రకాశిప్పిత్తుక్కొణ్డు, శ్రీరఙ్గశ్రీక్కు మఙ్గళదీపమ్పోలే ఉజ్జ్వలరాయెళ్ళున్దరుళియిరున్దార్.

ఇప్పడి *తిశైవిళక్కాయ్ నిన్ఱ తిరువరఙ్గత్తిలే (౪) చిరవిరహాత శ్చిన్తాసన్తాన జర్ఝరచేతసం భుజగశయనం దేవంభూయః ప్రసాదయితుం ధ్రువమ్। యతికులపతిశ్శ్రీమాన్రామానుజస్సమభూదయన్త్వితిసమ

(౪) చిరవిరహాతః - వెకుకాలమాయ్పిరిన్దిరుప్పతాల్, చిన్తాసన్తాన - చిన్తాసమూహత్తినాల్, జర్ఝర - తళర్న్ద, చేతసమ్ - మనత్తైయుడైయ, భుజగశయనమ్ - తిరువనన్తాళ్వాన్మేలేపళ్ళికొణ్డిరుక్కుఙ అరఙ్గనాథనై, ప్రసాదయితుమ్-ఆశ్వాసిప్పతఱ్కు, యతికులపతిః - యతీశ్వరరాన, శ్రీమాన్ - శ్రీమానాన, రామానుజః - ఉడైయవరే, అయమ్ - ఇన్దమణవాళమామునికళాక, సమభూత్ - అవతరిత్తార్, ఇతి - ఎన్ఱు, తత్ర - అన్దమణవాళమామునికళ్విషయత్తిల్, సర్వే-సమస్తమాన, సుధీజనాః-విద్వ

(౧) (౨) పెరి-తి-౨-౪-౨ (౩) పెరి-తి-౨-౯-౭

తుషన్ సర్వేసర్వత్ర తత్రసుధీజనాః” ఎన్ఱుమ్, అతుక్కుమేల్ (౧) “సముని స్సౌమ్యజామాతా సర్వేషామేవ పశ్యతామ్। శ్రీసఖస్యనిదేశేన శుశుభేదేశికశ్రియా” ఎన్ఱుమ్ దేశికశ్రీయాలే (౨) *తిక్కుఱ్ఱకీర్ త్తియిరామానుశనై ప్పోలే మికవుమ్ విళఙ్గానిఱ్క, ఇత్తైక్కేట్టు (3) “తతస్సముత్సుకాస్సర్వేశతశోథసహస్రశః। శరణం తస్య సంశ్రిత్య చరణౌ ధన్యతాం గతాః” ఎన్ఱిఱపడియే సమీపస్థరోడు దూరస్థరోడువాశియఱ అసఙ్ఖ్యాతరానవర్కళ్ వన్దు ఆశ్రయిక్క, అవర్కళై యెల్లామ్ పరమకృపైయాలే (౪) “తిరుత్తి త్తిరుమకళ్ కేళ్వనుక్కాక్కియపిన్” ఎన్ఱుమ్ (౫) “అరఙ్గన్ శెయ్యతాళిణై యోడార్ త్తు” ఎన్ఱుమ్ (౬) “తిరుమాలడియార్కళ్” ఎన్ఱుమ్ నిరూపకమామ్పడి అత్తలైక్కు ఆళాక్కియరుళ, అవర్కళుమ్ (౭) “అపగతమదమానైః” ఇత్యాదిప్పడియే (౮) *కుఱ్ఱమిన్ఱిక్కుణమ్పెరుక్కిక్కురుక్కళుక్కనుకూలరాయ్ “వరవరమునిభృత్యర్” ఎన్ఱు నిరూపకమామ్పడి తిరువడిక్కుత్తరఙ్గరాయ్ ఆచార్యాభిమానైకనిష్ఠరాయిరానిఱ్క;

జనఙ్గళ్, సర్వత్ర - ఎఙ్గుమ్, సమతుషన్ - ఆనన్దిత్తార్కళ్

(౧) సౌమ్యజామాతా - అళ్గియమణవాళ రెన్ఱతిరునామముడైయరాన, సఃమునిః - అన్దపెరియజీయర్, సర్వేషామ్-అనైవరుమ్, పశ్యతామేవ - పార్త్తుక్కొణ్డిరుక్కచ్చెయ్తే, శ్రీసఖస్య - శ్రియఃపతియాన అళ్గియమణవాళనుడైయ, నిదేశేన-నియమనత్తినాల్, దేశికశ్రియా - ఆచార్యలక్ష్మియాల్, శుశుభే - విళఙ్గినార్

(3) తతః - పిఱకు, సర్వే - అనైవరుమ్, శతశః-నూఱునూఱాయుమ్, అథ-మేలుమ్, సహస్రశః - ఆయిరమాయిరమాయుమ్, సముత్సుకాః-ఆనన్దభరితర్కళాయ్, తస్య - అన్ద మణవాళమామునికళుడైయ, చరణౌ - తిరువడికళై, శరణమ్ - రక్షకమాయ్, సంశ్రిత్య - ఆశ్రయిత్తు, ధన్యతాంగతాః - ధన్యర్కళానార్కళ్

---

(౨) ఇరా-నూ-౨౬ (౪) ఇరా-నూ-౭౮ (౫) ఇరా-నూ-౫౨
(౬) తి-వాయ్-౫-౬-౧౧ (౮) పెరి-తిరు-౪-౫-౨

ఇతుకణ్డు కన్దాడై అణ్ణన్ ముతలానోర్ ఇవర్ తిరువడికళిలాశ్రయణోన్ముఖరాయిరుక్క, అవ్వళవిలే పెరుమాళుమ్ అవర్కళ్ స్వప్నత్తిలే (౧) "అసఙ్కుచిత మాచక్ష్యే భుజఙ్గశయనః పుమాన్" ఎన్గిఱపడియే విశదమాక జీయర్ తిరువడికళిలే ఆశ్రయిక్కుమ్బడి నియమిత్తరుళ, అవర్ తిరుముకప్పడియే (౨) "రామానుజపదామ్భోజ సౌగన్ధ్యనిధయోపి యే" ఎన్ఱు తొడఙ్గి, "శ్రుత్వైవ వైభవం తస్య తత్త్వేన శరణం యయుః" ఎన్గిఱపడియే, రామానుజ పరిగృహీతరాయ్ అభిజనవిద్యావృత్తఙ్గళాలుమ్ ఉయర్న్దిరుక్కుమవర్కళాన కన్దాడైయణ్ణన్ ముతలాన ఆచార్యపురుషర్కళాయుళ్ళ అనైవర్కళుమ్ తన్దాముయర్త్తికళై ప్పారామల్ ఇవర్ తిరువడికళిల్ సమ్బన్ధమే తఙ్గళుక్కు ధారకమెన్ఱు అఱుతియిట్టువన్దు జీయర్ తిరువడికళైయే శరణమాకప్పఱ్ఱి ఉజ్జీవిత్తార్కళ్, ఇప్పడి ఆశ్రయిత్తవర్కళెల్లారుమ్ జీయరుడైయ అతిమానుషమాన అద్భుతచరిత్రఙ్గళెల్లామ్ కణ్డు యతివరపునరవతారమాక ఎణ్ణి తాఙ్గళుమ్ "చిరోపాసితసద్వృద్ధర్" ఎన్నుమ్బడి అవర్ తిరువడికళై ప్పఱ్ఱుక్క సేవిత్తుక్కొణ్డు అఙ్గుత్తైక్కు అన్తరఙ్గరాయిరున్దార్కళ్.

ఇప్పడి జీయర్ శిష్యసమ్పత్తుడన్ ఇనితాక వాఴ్న్దరుళుమ్ కాలత్తిలే, కుదృష్టిమతావలమ్బియాయిరుప్పానొరువన్ కోయిలిలే

---

(౧) భుజఙ్గ - తిరువనన్దాఴ్వాన్మేలే, శయనః - పళ్ళికొణ్డిరుక్కుమ్, పుమాన్- పరమపురుషనాన రఙ్గనాధన్, అసఙ్కుచితమ్ - విశదమాక, ఆచక్ష్యే - అరుళిచ్చెయ్తార్.

(౨) యే - ఎవర్కళ్, రామానుజ - ఉడైయవరుడైయ, పదామ్భోజ - తిరువడిత్తామరైకళినుడైయ, సౌగన్ధ్య - పరిమళత్తుక్కు, నిధయః - స్థానమో, (అవర్కళ్) తస్య - అన్దమణవాళమామునికళుడైయ, వైభవమ్ - వైభవత్తై, తత్త్వేన - ఉళ్ళపడియాయ్, శ్రుత్వైవ - కేట్టవుడన్, శరణమ్ - రక్షకమాక, యయుః - అడైన్దార్కళ్.

వన్దు స్వమతోపన్యాసమ్ పణ్ణిక్కొణ్డు ఇరుమ్మాన్దిరుక్క, సర్వజ్ఞరాన జీయరుమ్ తృణవత్కరిత్తు (౧) "కణ్డైయఅక్కళియ్ మాన్దర్ కాణ్బరో కేట్పరోతామ్" ఎన్గిఅపడియే అనాదరిత్తుక్కొణ్డు "భగవదనుభవవిరోధియానఇవనై ఊరోడుఓట్టక్కడవోమ్"ఎన్ఱుసఙ్కల్పిత్తు పూర్వమ్ అవన్ వేడలప్పైయ్యా ఆశ్రయిత్తిరున్దవన్ సహవాసదోషేణ కలఙ్గి ప్రచ్ఛన్న విరోధికళై క్కొణ్డి క్కెట్టు మతాన్తరియానానాకైయాలే అవనై ఆలోకిత్తు వార్త్తై అరుళిచ్చెయ్యక్కాళి, వాధూలవంశ్యరాన వేడలప్పైయ్యై అళైప్పిత్తరుళ, అవరుమ్ వన్దు అవనై ప్పార్త్తు"మాణీ! ఇవ్వేషజ్గొణ్డారో" ఎన్న, అవనుమ్ అవరై క్కణ్డుభీతభీతనాయ్ సేవిత్తు అఙ్గునిల్లామల్ ఓడిప్పోనాన్.

ఇతుకణ్డు జీయరుమ్ అప్పైయ్యై "ఇజ్జీయిరుమ్" ఎన్ఱారుఱిరిక్క, అవరుమ్ "పశ్యాషి తాన్న త్తైయుమ్ మాహిషదధియైయుమన్ఱియిరుక్కప్పోకాతు" ఎన్ఱు ప్రకృతిపరవశరాయ్ (౨) "అపక్వపద్మకోశానామవికాసోరవేర్యథా" ఎన్గిఅపడి పరమకృపై ఫలియామల్ అకన్ఱుపోక, "ఇని ఇతఱ్కు ఆవారార్" ఎన్ఱు చిన్తిత్తుప్పెరుమాళ్ కోయిలిల్ "ప్రతివాది భయఙ్కరర్" ఎన్ఱు తిరునామముడైయరాయ్, వేదాన్తాచార్యరాయ్ విదేశేష్వపివిఖ్యాతరాయ్ పోరుకిఱ హస్తిగిరినాథరణ్ణా విన్నక్కల్ తిరువుళ్ళమ్కుడిపోయ్ "ఆమ్ముతల్వనివన్" ఎన్ఱు అభిమానిత్తరుళి, "అవరై శ్రీవైష్ణవదాసరాక్కవేణుమ్" ఎన్ఱు కరుతి, తమ్తిరువడికళుక్కన్తరఙ్గరాన శ్రీవైష్ణవర్కళిరువర్కైయిలే తమ్ముడైయ తిరుముకమెళ్ళుతికొణ్డుత్తు అవర్ పక్కల్ పోక విట్టరుళ,అవర్కళుమ్ ప్రతివాదిభయఙ్కరమణ్ణావై క్కిట్టి తిరుముకత్తైయుమ్కొడుత్తు జీయరనుప్పిన వృత్తాన్తత్తైయుమ్ అఱివిక్క,అణ్ణావుమ్కేట్టు అతిప్రీతరాయ్ తిరుముకత్తై

(౨) రవేః - సూర్యనాల్, అపక్వ - పరిపాకదశైయడైయాత, పద్మకోశానామ్ - తామరైమొట్టుక్కళుక్కు, అవికాసఃయథా - వికాసముణ్డాకాతతుపోల్.

(౧) తిరుమా-౭.

శిరసావహిత్తుక్కొణ్డు, మున్బే ద్రావిడవేదాన్తార్థ శ్రవణశ్రద్ధాయుక్తరానవర్ ఇతువే ఇడమాహమెన్ఱుకరుతి తత్క్షణమేపుఱప్పట్టు(౧)“తాయ్నాడు కన్ఱేపోల్” ఎన్ఱుమ్, (౨) “వత్సోవామాతరమ్” ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకిఱపడియే శ్రీవత్సకులతిలకరాయ్ శ్రీవత్సచిహ్నమిశ్రతుల్యరాన ఇవరుమ్ శ్రీరఙ్గాభిముఖరాయ్(3)“ఆజగామముహూర్తేన”ఎన్గిఱపడియే పయణగతికళై అర్చిరాదిగతియాక మనోరథిత్తుక్కొణ్డు “మణవాళమామునివన్ పాదకమలఙ్గళ్ కాణవేణుమ్” ఎన్నుమ్ పేరాశైయోడే తిరువరఙ్గప్పెరునకరిలేశెన్ఱు (౪) “కావేరీ విరజాసేయమ్” ఎన్గైయాలే అన్ద వైకున్ఠనాట్టిలే విరజై తానానతన్నైయేయుడైయ తిరుక్కావేరియిలే నీరాడి, నదీనిస్తరణానన్తరమ్ ప్లవపరిత్యాగమ్బోలే, చేతనన్ వాసనారేణువైక్కళిక్కుమాపోలే అనువాదరీతియాకిఱ వాసనారేణువైక్కళిత్తు, కేశవాదిద్వాదశోర్ధ్వపుణ్డ్రఙ్గళైయుమ్ ధరిత్తుక్కొణ్డు శ్రీవైష్ణవాలఙ్కారమాన అలఙ్కారముడైయరాయ్ దివ్యనగర ప్రవేశోద్యుక్తరాయిరుక్క;

అవ్వళవిలే అవరఙ్గేక్కు ప్పోకివిట్ట శ్రీవైష్ణవర్కళుమ్ జీయర్క్కు ఇవర్ ఎఴున్దరుళినవృత్తాన్తత్తై విజ్ఞాప్పమ్ శెయ్య, జీయరుమ్ కేట్టు “పక్వమాయ్ ఫలిక్కుమో?”ఎన్ఱు అవర్కళై వినవియరుళ, అవర్కళుమ్“దేవరుడైయ అమోఘసఙ్కల్పమ్ పఴుతుపోమో? అఙ్గోలత్తైలమ్బోలే అప్పోతే ఫలపర్యన్తమాయ్ ఫలిత్తతు”ఎన్న; పోరఉకన్దరుళి ఇవర్క్కభిముఖమాక కోయిలన్నైత్తుప్పరికరత్తుడనే తమ్ సన్నిధి శ్రీవైష్ణవర్కళైప్పోకివిట్టరుళ, ఇవరుమ్*అణియరఙ్గత్తిరుముఱ్ఱత్తడియార్ తఙ్గళిన్బమికు పెరుఙ్గుఴువుకణ్డు సేవిత్తు హృష్టరాయ్ నిఖిలజనసుహృత్తుక్కళానవర్కళుడనే కూడత్తిరువరఙ్గమ్ తిరుప్పతియిలే ప్రవేశిత్తు, అవర్కళ్ మున్నిలైయాకప్పెరుమాళై సేవాక్రమమ్ తప్పామల్ సేవిత్తు, మీణ్డు వరయోగి

(౧) ౧-తిరువ-30.　　(౨)

(3) రా-యు-౧౭-౧.　　(౪)

మర_త్తిలే శెన్ఱు(౧)"రఙ్గేధామ్ని సుఖాసీనం వన్దే వరవరంమునిమ్" ఎన్గిఱ పడియే విశేషాధిష్ఠానమాక స్వాఙ్గీకారోన్ముఖరా యెళ్ళున్దరుళియిరుక్కిఱ జీయర్ తిరువడికళిలే, (౨) "అకిఞ్చనోఽనన్యగతి శ్శరణ్యత్వత్పాద మూలం శరణంప్రపద్యే" ఎన్గిఱపడియే ఆకిఞ్చన్యాఽనన్యగతిత్వపూర్వకమాక తాళుమ్ తడక్కైయుమ్ కూప్పిసాష్టాఙ్గప్రణామమ్ పణ్ణానిఱ్క,

జీయరుమ్ కృపై శెయ్తు (3)"లోచనాభ్యాం పిబన్నివ" ఎన్నుమ్పడియే కుళిరనోక్కి (3) "వచసాసాన్త్వయిత్వైనమ్" ఎన్నుమ్పడి కుశలప్రశ్నమ్పణ్ణి ఇరుత్తికొణ్డు, అప్పోవడక్కిఱ *ఒన్ఱున్దేవిన్ ప్రవేశత్తై ఉపన్యసిత్తుక్కాట్ట,ఇవరుమ్ కేట్టు పోరవాశ్చర్యప్పట్టు" త్తిరువాయ్మొళ్ళియిలుమ్ అరుళిచ్చెయలిలుమొళ్ళియ, సంస్కృతత్తిల్ పరిచయమిల్లై"ఎన్ఱుకేట్టిరున్దోమ్,"ఇవర్ ఉభయవేదాన్తత్తిలుమ్ మికవుమ్ నిపుణరాయిరున్దార్" ఎన్ఱు జీయరిడత్తిల్ అత్యాదరమ్పణ్ణి, ఇని "అడియేనై ఆట్కొణ్డరుళవేణుమ్" ఎన్న; జీయరుమ్ "నీర్ ప్రతివాదిభయఙ్కరర్, నామ్సాధు, ఎఙ్ఙనేకూడుకిఱతు" ఎన్న, అణ్ణావుమ్ జీయరైక్కుఱిత్తు (౪) "ప్రసిద్ధః పరగోష్ఠీషు పరవాదిభయఙ్కరః। శ్రీవైష్ణ

(౧) రఙ్గే- శ్రీరఙ్గమెన్గిఱ, ధామ్ని- దివ్యదేశత్తిల్, సుఖాఽఽసీనమ్ - పాఙ్గాక ఎళ్ళున్దరుళియిరుక్కిఱ, వరవరంమునిమ్ - మణవాళమామునికళై, వన్దే- సేవిక్కిఱేన్.

(౨) స్తో-ర శరణ్య-ఆశ్రితసంరక్షకనే, అకిఞ్చనః-ఉపాయాన్తరశూన్యనాయ్, అనన్యగతిః - ఉపేయాన్తరశూన్యనాన, (అడియేన్) త్వత్పాదమూలమ్ - దేవర్ తిరువడిత్తామరైకళై, శరణమ్ - ఉపాయమాక, ప్రపద్యే - ఆశ్రయిక్కిఱేన్.

(౪) పరగోష్ఠీషు - శత్రుసభైయిల్, పరవాదిభయఙ్కరః - (ఎతిరికళై జయిత్తు అవర్కళుక్కు భయావహనాయిరుప్పతాల్) ప్రతివాది భయఙ్కరరెన్ఱు నిరూపకముడైయనాయ్, ప్రసిద్ధః - ప్రసిద్ధనాయిరుక్కిఱేన్ శ్రీవైష్ణవానామ్-శ్రీవైష్ణవర్కళుడైయ, గోష్ఠీషు - గోష్ఠియిల్, తద్దాసఇతి - శ్రీవైష్ణవదాసనెన్ఱు, విశ్రుతః - ప్రసిద్ధనాయిరుక్కిఱేన్.

(3) రా-యు-౨౧-౬.

వానాంగోష్ఠీషు తద్దాస ఇతివిశ్రుతః” ఎన్ఱు “అడియేనుక్కు ఇజ్జనే ఇరణ్డు ప్రసిద్ధియుముణ్డు” ఎన్న; అత్తైక్కేట్టు జీయరుమ్ ఉకన్దు తిరువుళ్ళత్తైయుడైయరాయ్ పఞ్చసంస్కారఙ్గళైయుమ్ ప్రసాదిత్తు,(౧) “పలరడియార్ మున్బరుళియ” ఎన్ఱుమ్,(౨) “బహుమానేన మహతా” ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకిఱపడియే విశేషాభిమానమ్ శెయ్తరుళి, జన్మాద్యుత్కృష్టాదికళాలుణ్డాన అభిమానమ్ పోమ్బడి(3) “అడియార్క్కెన్నై ఆట్పడుత్తవిమలన్” ఎన్గిఱపడియే ఆత్మదాస్యమాక “శ్రీవైష్ణవదాసర్” ఎన్ఱు ఆర్క్కుమ్ సిద్ధియాత దాస్యనామత్తైయుమ్,తదీయశేషత్వమే నిలైనిన్ఱ నిరూపకమామ్బడి ప్రసాదిత్తరుళి (౪) “కాన్తోపయన్తృయమినః కరుణైకపాత్రమ్” ఎన్నుమ్బడియాన అణ్ణావైక్కుఱిత్తు “ఇతరమతనిరాకరణపూర్వకమాక స్వమతమాన శ్రీరామానుజసిద్ధాన్తత్తైయే రక్షిత్తుక్కొణ్డు విశిష్టపఙ్త్తిలేనిష్ఠరాయ్ప్పోరుమ్ ” ఎన్ఱునియమిత్తరుళ, ఇవరుమ్ ఒరుపిఱవియిలే ఇరుపిఱవియాయ్ *సత్తామూలమాన మూలస్పర్శముళ్ళతొన్ఱైప్పెఱ్ఱ్రి “సన్తమేనమ్”ఎన్నుమ్బడి సత్తైయుమ్ పెఱ్ఱు కృతార్థరాయ్, ఉడైయవర్ తిరువడికళుక్కు ఆళ్వానైప్పోలే అన్తరఙ్గరాయ్, సకలవ్యాఖ్యాననిర్మాణసహకారియాయ్ తత్పాదాబ్జసేవైకధారకరాయ్ వాళ్న్దుకొణ్డు జీయరుక్కు ఉకప్పాకప్పెరుమాళైయుమ్ సేవిత్తు *అరియవరుళిచ్చెయల్ పొరుళైయెల్లామ్కేట్టు ఆదరిత్తుక్కొణ్డెళున్దరుళియిరున్దార్ పిన్బు (౫) “తస్మాద్భార్యాదయః పుత్రాన్తమేకంగురుమాప్నుయుః” ఎన్నుమ్బడి తత్సమ్బన్ధికళాన అప్పాముతలానవర్కళుమ్ జీయర్ తిరువడికళిలాశ్రయిత్తు ఉజ్జీవిత్తార్కళ్. అన్ద అప్పావిడే తమ్ పుత్రరాయ్ అన్ద్దేశికరాయిరుక్కిఱ శఠకోపదేశికరై ప్రథమమ్కటాక్షిత్తరుళినార్.

ఇప్పడి సమ్బన్ధసమ్బన్ధికళుమ్ ఉత్తారకరామ్బడి వైభవముడైయ జీయర్దర్శనమ్ నిర్వహిక్కిఱకాలత్తిలే, జీయరుడైయపూర్వా

(౧) తి-వాయ్-౭-౧౦-౫ (౨) రా-సు-౬౪-౪౦ (3) అమ-౧

శ్రమత్తిల్ కుమారరాన రామానుజఅయ్యన్ తిరునగరియిలే తిరుక్కల్యాణమ్ శెయ్తు నిత్యవాసమ్బణ్ణియిరుక్కచ్చెయ్తే, అవర్క్కొరుకుమారర్ అవతరిక్క, అవఱ్కు "అఴకియమణవాళప్పెరుమాళ్ నాయనార్" ఎన్ఱు జీయర్ తిరునామమ్శాత్తియరుళినార్, పిన్బు శ్రీవిల్లిపుత్తూరిలే ఎఴున్దరుళియిరుక్కప్పిన్నైయుమ్ ఒరుకుమారర్ తిరువవతరిక్క "అవఱ్కుత్తిరునామమ్ ఏతు" ఎన్ఱుజీయర్సన్నిధిక్కు వరక్కాట్ట, జీయరుమ్ 'శ్రీవిల్లిపుత్తూరిలే పిఱన్దపిళ్ళైక్కుప్పేర్ ఎన్నెన్ఱుకేట్టు వరవిడువతే' ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తు, పిన్బు 'శ్రీవిష్ణుచిత్తర్' ఎన్ఱు తిరునామమ్ శాత్తుకైయన్ఱోవుళ్ళతు" ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తు పోకవిట్టరుళ, అవరుమ్ అప్పడియే "పెరియాఴ్వారైయన్" ఎన్ఱుతిరునామమ్శాత్తియరుళినార్. అవర్కళుమ్ వళర్న్దు ఉపనీతరానపిన్బు జీయర్తిరువడికళిలే వన్దాశ్రయిత్తార్కళ్. అవ్విరువరిల్ అఴకియమణవాళప్పెరుమాళ్నాయనార్ జీయర్తిరువడికళిల్ పిరియాతాళ్చెయ్తు సేవిత్తిరున్దార్. జీయర్ శ్రీపాదత్తు ముతలికళెల్లారుమ్ ఆదరాతిశయేన స్వస్వపుత్రర్కళుక్కుజీయర్తిరునామత్తైయే శాత్తుకైయాల్ ఇవర్క్కు "జీయర్నాయనార్" ఎన్ఱుతిరునామమాయిఱ్ఱు. ఇవరుమ్ శ్రీమన్నాథమునికళుక్కుఆళవన్దారైప్పోలే తమక్కు పౌత్రరాన ఇవరై దర్శనప్రవర్తకరామ్బడి విశేషిత్తుక్కటాక్షిత్తరుళినార్ అవ్విశేషకటాక్షత్తాలే ఆచార్యపౌత్రరాన ఇవరుమ్ దీపాదుత్పన్నప్రదీపమ్బోలే మికవుమ్ ప్రకాశమానరాయిరున్దార్. ఇత్తైక్కణ్డుశ్రీపాదత్తుముతలికళ్ (౧) "అస్మాసు వత్సలతయా కృపయాచభూయః స్వేచ్ఛావతీర్ణమివ సౌమ్యవరంమునీన్ద్రమ్। ఆచార్యపౌత్రమభిరామవరా

(౧) అస్మాసు - నమ్మిడఙ్గళిల్, వత్సలతయా - వాత్సల్యత్తాలుమ్, కృపయాచ- కృపైయాలుమ్, భూయః - మఱుపడియుమ్, స్వేచ్ఛా - తమ్ ఇచ్ఛైయాలే, అవతీర్ణమ్ - అవతరిత్త, సౌమ్యవరంమునీన్ద్రమివ-మణవాళమామునికళ్పోలిరుక్కిఱ, గుణనిధిమ్- సకలగుణఙ్గళుక్కుమ్ ఆకరమాన, ఆచార్య-ఆచార్యరుక్కు, పౌత్రమ్ - తిరు

భిధానమస్మద్గురుం గుణనిధింసతతం శ్రయామః” ఎన్ఱనుసన్ధిత్తు అనువర్తి త్తుప్పోన్దార్కళ్;

అనన్తరమ్ * ఎమరేత్తెழுపిఅప్పమ్ కేశవన్ఱమరానార్కళెన్నుమ్బడి ఆழ்వారభిమానాన్తర్భూతరిల్ అగ్రగణ్యరాన జీయరుమ్ (౧) “భగవన్భవదుద్భవస్థలీ భవతుశ్రీనగరీగరీయసీ” ఎన్ఱు శొల్లుకిఱపడియే తమక్కు ప్పిఱన్దకమాన తిరునగరియిలేశెన్ఱు ఆழ்వారై త్తిరువడితొழுవేణుమెన్ఱుతిరువుళ్ళమాయ్ (౨) “కురుకూర్నమ్బిముయల్కిన్ఱే నున్ఱన్మొయ్కழலుక్కున్బే” ఎన్గిఱపడియే ఉత్సాహత్తైయుడైయరాయ్ నమ్బెరుమాళై సేవిత్తు, అనుమతికొణ్డుపుఱప్పట్టరుళి *అరఙ్గత్తుఱైయుమిన్తుణైవనైవழிత్తుణైయాకక్కొణ్డు ఎழுన్దరుళి, తిరువాయ్మొழிప్పిళ్ళై తిరువవతారస్థలమాన కున్తీనగరత్తిలే త్రిరాత్రమెழுన్దరుళియిరున్దు, “పిళ్ళై తమ్మై వాழ்విక్కప్పిఱన్దస్థలమన్ఱో ఇతు” ఎన్ఱుశొల్లి ఈడుపట్టు (3) “శిత్తమ్ తిరుమాల్మేల్ వైత్తరుళుమ్ శీర్మన్నర్, నత్తమితుకాణుమ్ నాన్దొழிల్, ముత్తరాయ్ప్పోనారేయాకిలుమ్ పూజ్యమలత్తాళ్కళ్ తన్నై త్తామార వైత్తార్తలమ్” ఎన్ఱనుసన్ధిత్తుసేవిత్తుప్పుఱప్పట్టరుళి, వరిచ్చూర్ వழிయాక ఎழுన్దరుళి, అఙ్గుళ్ళవర్కళైయుమ్ తమ్ శ్రీపాదధూళియెన్ఱునినైప్పిక్కుమ్బడి వాழ்విత్తరుళి (౪) “యానియానిచదివ్యానిదేశేదేశే జగన్నిధేః। తానితానిసమస్తానిస్థానానిసమసేవత”

ప్పేరనారాన, అభిరామవరాభిధానమ్- అழகియమణవాళనాయనారెన్గిఱ తిరునామముడైయరాన, అస్మద్గురుమ్ - అస్మదాచార్యరై, సతతమ్ - సర్వకాలముమ్, శ్రయామః - ఆశ్రయిక్కిఱోమ్

(౧) భగవన్ - సకలకల్యాణగుణపరిపూర్ణనే, భవత్ - దేవరీరుక్కు, ఉద్భవస్థలీ - అవతారస్థలమాన, శ్రీనగరీ - తిరునగరియానతు, గరీయసీ-ఎల్లావఱ్ఱిలుమ్ మేలానతాయ్, భవతు - ఆకవేణుమ్

(౪) జగన్నిధేః-ఎమ్బెరుమానుక్కు, దేశేదేశే - ప్రదేశఙ్గళ్తోఱుమ్, యాని

(౨) కణ్ణి-౧౦

ఎన్ఱుమ్ (౧) “తానుకన్దవూరెల్లామ్‌తన్దాళ్ పాడి” ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకిఱపడి యే వర్తియిలుళ్ళ తిరుప్పతికళై యెల్లామ్ తత్తత్స్థలోచిత మఙ్గళాశాస నఙ్గళైయుమ్ శెయ్‌తు, సేవిత్తరుళి (౨) “వైకుణ్ఠనాథవిజయాసనభూమి పాలాత్ దేవేశపఙ్కజవిలోచనచోరనాట్యాన్। నిక్షిప్తవిత్తమకరాయ తకర్ణపాశౌ నాథంనమామి వకుళాభరణేనసార్ధమ్” ఎన్గిఱపడియే తిరున గరియాకిఱతిరుమన్త్రరూపపద్మత్తుక్కు అష్టాక్షరమ్బోలే అష్టదళరూప మాన ఎట్టుత్తిరుప్పతికళైయుమ్ సేవిత్తు, అవ్విడఙ్గళిలే యథోచితమాన మఙ్గళాశాసనమ్ శెయ్‌తరుళి, తత్కర్ణికై పోలిరున్నుళ్ళ తిరునగరియై (౩) “తిరుక్కురుకూరతనైప్పాడియాడిప్పరవిచ్చెన్ఱినగళ్” ఎన్ఱుఅత్యన్తమ్‌హర్ష ప్రకర్షత్తుడన్ శెన్ఱుకిట్టి, తిరుత్తామ్రపర్ణి శెఙ్గణిత్తుఱై యిలేనీరాడి *కేశవ న్ఱమరిల్ పడియే తిరుమణ్గాప్పు శాత్తికొణ్డు, త్తామమ్ ముతలికళు మాక *కుయిల్‌నిన్ఱార్ పొళిల్‌కళైయుమ్, *శెన్దామరైత్తడఙ్గళై యుమ్, *అతిలే అఱుకాల్ వరివణ్డైశై పాడ (౪) *అన్నమెన్గమలత్తణి మలర్‌పీడత్తళై పునలిలై కుడైనీళల్ శెన్నెలోణ్గవరియశైయ వీఱ్ త్తిరుక్కుమ్బిడియైయుమ్, *మామతికోళనీణ్డ శెమ్బొన్ మణిమాడఙ్గళై యుమ్* తేశమామతిళ్ శూఴ్‌న్దళకాయ *శిరఙ్గళాలమరర్ వణఙ్గుమ్

యాని - ఎవ్వైవ, దివ్యానిస్థానాని - దివ్యదేశఙ్గళ్, (ఇరుక్కిన్ఱనవో) తానితాని - అవ్వవ్వదివ్యదేశఙ్గళైయెల్లామ్, సమసేవత - సేవిత్తార్

(౨) వైకుణ్ఠనాథ- వైకుణ్ఠనాథరెన్న, విజయాసన - విజయాసనరెన్న, భూమి పాలాన్-పుళిఙ్గుడిక్కిడన్దభూమిపాలరెన్న, ఇవర్‌కళైయుమ్, దేవేశ-తేవపిరానెన్న, పఙ్కజవిలోచన-అరవిన్దలోచననెన్న, చోరనాట్యాన్ - మాయక్కూత్తరెన్న (ఇవ ర్‌కళైయుమ్), నిక్షిప్తవిత్త-వైత్తమానిధియెన్న, మకరాయతకర్ణపాశౌ - మకరనెడు ఙ్గుళైక్కాతనెన్న (ఇవర్‌కళైయుమ్), వకుళాభరణేనసార్ధమ్ - నమ్మాళ్వారుడన్, నాథమ్ - పొలిన్దునిన్ఱపిరానైయుమ్, నమామి - దణ్డన్‌సమర్పిక్కిఱేన్

(౧) తిరునె-౬ (౩) తి-వాయ్-౪-౧౦-౨ (౪) తి-మొ-౯-౧-౫

తిరుక్కురుకూరై అనుభవిత్తు, "పుక్కకత్తినిన్ఱుమ్ పిఱన్దకమ్బామ్ కుల మకిళ్ పోల్ తెక్కపుకర్ తెన్నరఙ్గనిల్ నిన్ఱుమ్, మిక్కపుకర్ మాఱన్ తిరునగరియిల్ వన్దోమ్ అరఙ్గర్ శెయ్తపేఱన్రో ఇప్పేఱ్ఱిక్కడి" ఎన్ఱను సన్ధిత్తుక్కొణ్డు ప్రీతరాయెఴున్దరుళియిరుక్కుమవళవిలే;

*నల్లార్ పలర్ వాఴ్ కురుకూరిలుళ్ళ సత్తుక్కళెల్లారుమ్ కుఴామ్ కుఴామాకవన్దు తిరువడికళిలేసేవిక్క, అవర్కళైయుమ్ కృపైపణ్ణియరుళి అవర్కళుడనేకూడ ఆఴ్వారైసేవిక్కవెఴున్దరుళి ప్రథమమ్ ఎమ్బెరుమానారై (౧) "శ్రీమాధవాఙ్ఘ్రి - రామానుజంయతిపతింప్రణమామిమూర్ధ్నా" ఎన్ఱుసేవిత్తు అతిప్రీతియుడనేతీర్థమ్ ప్రసాదప్పట్టు, పుఱప్పట్టు పిళ్ళైతిరుమాళికైయేఱవెఴున్దరుళి దణ్డన్ సమర్పిత్తు ఉళ్ళేశెన్ఱు ఇనవాయర్తలైవనైయుమ్ సేవిత్తు, మఙ్గళాశాసనమ్ శెయ్తు(౨) "నమశ్శ్రీశైలనాథాయ" ఎన్ఱనుసన్ధిత్తు, పిళ్ళైవ్యాఖ్యానమ్ శెయ్యుమ్ స్థలత్తై నోక్కి "నమ్మైవిషయీకరిత్త ఇడమన్ఱో" ఎన్ఱుసేవిత్తు *కణ్ణమ్బాల్ మణిమాడమాళికైయుమ్, శెమ్బొన్ మాడఙ్గళైయుమ్ సేవిత్తుక్కొణ్డు పోయ్ ఉభయప్రధానప్రణవమాన ఉత్తరకోయిలిలేపుక్కు (3) "వకుళాభరణం దేవం స్వకులాభరణం యయౌ" ఎన్గిఱపడియే మున్దుఱ *నాట్టమిఴ్ మకిఴ్ మాలై మార్పరాన ఆఴ్వార్ తిరువడికళిలే (౪) "మాతా పితా" ఎన్ఱుతొడఙ్గి "శ్రీమత్తదఙ్ఘ్రియుగళం ప్రణమామిమూర్ధ్నా" ఎన్ఱనుసన్ధిత్తుక్కొణ్డు తాళుమ్ తడక్కైయుమ్ కూప్పిసేవిత్తు, కణ్ణినుణ్ శిఱుత్తామ్బై అనుసన్ధిత్తు, (౫) "అన్నైయాయత్తనాయ్" ఎన్గిఱపాట్టిఱ్పడియే "సర్వవిధమానబన్ధువిశేషఙ్గళెల్లామ్ తమక్కు ఆఴ్వార్" ఎన్ఱుమ్బడి సస్నేహమాక అనుభవిత్తుక్కొణ్డు అఞ్జలిత్తునిఱ్క, ఆఴ్వా

(3) స్వకుల - తమ్కులత్తుక్కు, ఆభరణమ్ - అలఙ్కారభూతరాన, వకుళాభరణం దేవమ్ - నమ్మాఴ్వారై, యయౌ - ఆశ్రయిత్తార్

(౧) యతిరాజవింశతి. (౫) కణ్ణి-౪

రుమ్ ఇవరై దేశాన్తరగతనానపుత్రనైక్కణ్డ పితా ఆదరిక్కుమాపోలే “కణ్డుకొణ్డేనై క్కారిమాఱప్పిరాన్” ఎన్నుమ్పడి ఇవరై మికవుమ్ ఉకప్పుడనే తీర్థమ్ తిరుమాలై ప్రసాదఙ్గళుడనే *వకుళామోదవాసితశ్రీమచ్ఛఠకోపపదద్వయమాన శ్రీరామానుజనైయుమ్ ఇవర్ ముడియిల్ వైత్తరుళ; ఇవరుమ్ (౧) “అస్మత్కులధనంభోగ్యమస్తుమేమూర్ధ్నిభూషణమ్” ఎన్ఱనుసన్ధిత్తు “శటకోపర్ తేమలర్ త్తాళ్ కేయ్న్దినియపాతుకమామెన్దైయిరామానుశనై వాయ్న్దనెఞ్జమేవాఴ్” ఎన్ఱు హృష్టరాయ్ పుళకీకృతగాత్రరాయ్, ఆఴ్వార్ పురుషకారమాక (౨) “తిరిదన్దాకిలుమ్ తేవపిరానుడైక్కరియకోలత్తిరువురుక్కాణ్బన్” ఎన్ఱపడియే అవరుకన్దవిషయమాన పొలిన్దునిన్ఱపిరానైయుమ్ తిరువడితొఴుతు, మఙ్గళాశాసనమ్పణ్ణి తీర్థప్రసాదఙ్గళుమ్ పెఱ్ఱు కృతార్థరాయ్ ప్పుఱప్పట్టు, మఱమే ఎఴున్దరుళి, అఙ్గేఱితుకాలమ్ ఎఴున్దరుళియిరుక్క, అఙ్గుణ్డానవర్కళెల్లారుమ్ ఇవరుడైయ అనుభవమెల్లామఱిన్దు “ఇవర్ అవతారవిశేషమ్” ఎన్ఱఱిన్దు ఇవర్ తిరువడిగళిలే ఆశ్రయిత్తార్కళ్.

జీయరుమ్ అవర్కళైక్కృపైపణ్ణియరుళి ఆఴ్వార్ దివ్యప్రబన్ధఙ్గళుక్కుమ్ రహస్యఙ్గళుక్కుమ్ అర్థమరుళిచ్చెయ్తుకొణ్డిరుక్కుమ్కాలత్తిలే, (3) “శ్రుతిత్తమిఴ్ మొఴియుమ్ శటకోపర్ తమ్పాదత్తైక్కరుతిప్పరవుమెతిరాశరాశన్ కవియముతమ్, వరుత్తిక్కఱిన్దరై శెయ్యుమామునివన్ పుకఴ్ పోయ్ పరుతిక్కతిర్ శెల్లుమణ్డలమేఱప్పఱన్దతువే” ఎన్నుమ్పడియాన ఇవరుడైయ వైభవమెల్లావఱ్ఱైయుమ్ తిరునారాయణపురత్తాయి కేట్టు, ఇవరై సేవిప్పతాక ప్పుఱప్పట్టు త్తిరునగరియేఱ వెఴున్దరుళ, జీయరుమ్

(౧) భోగ్యమ్ - భోగ్యమాయ్, అస్మత్కులధనమ్ - నమ్కులధనమాన శఠకోప పదద్వయమాన ఇరామానుశన్, మే - అడియేనుడైయ, మూర్ధ్ని - శిరస్సిల్, భూషణమ్ - ఆభరణమాయ్, అస్తు - ఆకట్టుమ్.

(౨) కణ్ణి-3.

ఆచార్యహృదయత్తుక్కు ప్పొరుళరుళిచ్చెయ్యుమ్పోతు "జ్ఞానచతుర్ద్దికళిన్ మేలేయిఱే, ఆనన్దషష్టిక్కు ఉదయమ్" ఎన్గిఱ వాక్యార్థమ్ స్వరసమాక ఆకానైయాలే, "ఇతుక్కర్థమరుళిచ్చెయ్‌వార్ ఆర్" ఎన్ఱు విచారముణ్డాయ్, "తిరునారాయణపురత్తాయి, పెరియార్ పక్కలిలే ఆచార్యహృదయరహస్యార్థమ్ కేట్టు, ఇతుక్కుమికవుమ్ నిపుణరాయిరుప్పార్" ఎన్ఱు కేట్టు త్తిరునారాయణపురత్తేఱప్పోయ్ "ఆయిపక్కలిలే ఇవ్వర్థమ్ కేట్కవేణుమ్" ఎన్నుమ్ పేరాశైయోడే ఆళ్వార్క్కువిణ్ణప్పమ్ శెయ్‌తు అవరనుమతికొణ్డు "తిరునారాయణపురత్తుక్కు ప్పోవోమ్" ఎన్ఱు పుఱప్పట్టెழున్దరుళానిఱ్క; ఆయియుమ్ తిరునగరిక్కు ఆసన్నమాకవే మార్గమధ్యేవన్దుసజ్గతరాక, అవరైక్కణ్డు "ఎణ్ణినఫలమ్ ఎతిరేవన్దువాయ్‌ప్పతే" ఎన్ఱుపెరియప్రీతియోడేదీర్ఘదణ్డనిట్టునిఱ్క, ఆయియుమ్తాళుమ్ తడక్కైయుమ్కూప్పి సేవిక్క, ఇప్పడి ఇరువరుమ్ అన్యోన్యవన్దనపరరాయ్ కుశలప్రశ్నమ్పణ్ణినిఱ్క, ఇత్తైక్కణ్డు జీయర్ శ్రీపాదత్తు ముతలికళెల్లారుమ్, "పెరియనమ్బియుమ్ ఎమ్బెరుమానారుమ్ ఎతిర్ప్పట్టాప్పోలే యాయిన్ఱు" ఎన్ఱుమికవుమ్ ఉకన్దరుళినార్కళ్.

అనన్తరమ్ *మాడత్తిరుక్కురుకూరేఱ ఆయి మున్నిలైయాక మీణ్డెழున్దరుళి, ఆయిపక్కలిలే ఆచార్యహృదయరహస్యార్థమెల్లామ్ కేట్టరుళి, (౧) "ఆచార్యహృదయస్యార్థాస్సకలాయేనదర్శితాః। శ్రీశానుదాసమమలం దేవరాజంతమాశ్రయే" ఎన్ఱు అన్దఉపకారస్మృతిక్కు అవర్విషయమాక ఒరుతనియనరుళిచ్చెయ్‌తరుళ, ఆయియుమ్ అతిల్ తమక్కన్వయమన్ఱు (౨) "పూతూరిల్‌వన్దుతిత్తపుణ్ణియనో? పూఙ్గ

(౧) యేన - ఎవరాల్, ఆచార్యహృదయస్య - ఆచార్యహృదయత్తినుడైయ, సకలాః - సమస్తమాన, అర్థాః - అర్థఙ్గళ్, దర్శితాః - వెళియిడప్పట్టతో? శ్రీశ - తిరునారాయణనుక్కు, అనుదాసమ్ - తిరుమాలై కైఙ్కర్యమ్ శెయ్‌పవరాన, అమలమ్ - నిర్మలస్వభావరాన, తం దేవరాజమ్- అన్దఆయియై, ఆశ్రయే-ఆశ్రయిక్కిఱేన్.

మఱ్ఱుమ్ తాతారుమ్ మకిళ్ఙ్ మార్పన్తానివనో, తూతూరవన్దనెడుమా లో, మణవాళమామునివనెన్దై యివర్ మూవరిలుమ్ యార్" ఎన్దరు ళిచ్చెయ్తు జీయరై అవతారవిశేషమెన్తే ఆదరిత్తుక్కొణ్డు ఆళ్వారై యుమ్ అనుదినముమ్ సేవిత్తుక్కొణ్డు అజ్గేశిలకాలమెఴున్దరుళియిరుక్క,

అతువే హేతువాక "ఇవర్ తిరునాట్టుక్కెఴున్దరుళినార్" ఎన్ఱు తిరునారాయణపురత్తిలుళ్ళ అసూయాళుక్కళ్ అవర్ తిరుమాళిగై యి లుళ్ళ సర్వస్వత్తైయుమ్ శెల్వప్పిళ్ళై అఙ్గీకరిత్తరుళుమ్బడి శ్రీభణ్డారత్తిలే శేర్క్క, అక్కాలత్తిలే ఆయియుమ్ మీణ్డుతిరునారాయణపురత్తే ఱ వెఴున్దరుళి, ఇచ్చెయ్తియైక్కేట్టు, హృష్టరాయ్ (౧) "యస్యాఽనుగ్ర హమిచ్ఛామి తస్యవిత్తంహరామ్యహమ్" ఎన్గిఱతిరుముకప్పడియై ప్రత్య క్షమాక శెల్వప్పిళ్ళై ఇత్తైక్కొణ్డరుళినపిన్బు, నామ్ ఇరక్కత్తుక్కు విషయ మెన్నుమతు కింపునర్వ్యాయసిద్ధమితే ఉడైయవన్ ఉడైమైయై స్వీక రిక్కైక్కుప్రాప్తమితే. (౨) "యస్యైతే తస్యతద్ధనమ్" ఎన్ఱుఈడుపట్టు ఆనన్దాశ్రుక్కళ్ పనిప్ప వెఴున్దరుళి ఆచార్యకృపాలబ్ధరానజ్ఞానప్పిరానారు వరైయుమే అర్థిత్తుప్పెఱ్ఱు మఱ్ఱవైకళై యెల్లామ్ అఙ్గుత్తైక్కు సమ ర్పిత్తు శ్రీయాదవాద్రినిలయనుక్కు మాల్యసమర్పణైకనిష్ఠరాయ్ అఙ్గే ప్రీతరాయెఴున్దరుళియిరున్దార్.

అనన్తరమ్ తిరునగరియిలే పెరియజీయర్ (3) "మాతవత్తోర్ వాళ్త్తుమ్ముడుమ్బైమణవాళన్ తోతవత్తిత్తూయ్మఱైయోరానపె ఱ్ఱార్, తీతఱ్ఱఆశారియవితయమ్బెఱ్ఱార్, నన్ఱాయి ఇవర్ తేశా రత్తన్కణ్ నెఞ్జేకాణ్" ఎన్ఱుఆచార్యహృదయసమ్ప్రదాయత్తై స్వామ నుసన్ధిత్తరుళ; అప్పడియే ముతలిఃళుమ్, (౪) "మాతవత్తోన్ మా

(౧) అహమ్ - నాన్, యస్య - ఎన్దచేతనన్విషయత్తిల్, అనుగ్రహమ్ - అనుగ్రహమ్ (శెయ్యవేణుమెన్ఱు), ఇచ్ఛామి - విరుమ్బుకిఱేనో?, తస్య-అవనుడైయ, విత్తమ్ - ధనత్తై, హరామి - అపహరిక్కిఱేన్. (౨) భార-

అన్ మద్దైకూఱుమ్ మణవాళన్, తోతవత్తిత్తూయ్మద్దైయోరాన
పెరియ్రార్ నీతియినాల్వాళ్గవర్ తాళ్ శేరప్పెఱ్ఱారాయి మణవాళన్
పూజ్గమలత్తాళ్కళ్ నెజ్జేపోఱ్ఱు" ఎన్ఱనుసన్ధిత్తార్కళ్;
ఇప్పడి పెరియజీయర్ జ్ఞానసమృద్ధియోడే *తిరుక్కుఱుకూరతన్నై
ఉళజ్గొళ్ ఖాలత్తువైత్తు, అజ్గేవాళ్న్దరుళుమ్ కాలత్తిలే, ఇన్నైక్కణ్డు సహి
క్కమాట్టాత శిల ఆసురప్రకృతికళాన మహాపాపికళ్, ఇవరెళ్ున్దరుళి
యిరుక్కిఱ ఓలైమచ్చానమరత్తిలే ఇవర్ ఇరుక్కక్కణ్డు, అర్ధరాత్రి
యిల్ మరత్తిల్ అగ్నిప్రక్షేపణమ్బణ్ణ, అద్దశైయిలే జీయరుమ్, తమ్ము
డైయ ప్రభావత్తాలే అవ్విడత్తిల్ తట్టాతపడి శేషాకృతియాయ్కొణ్డు
అన్నైవరుమ్ కాణప్పుఱప్పట్టు, మరమ్వేకిఱపడియైక్కణ్డు విషణ్ణరాయ్
శోకార్త్తరాయిరుక్కిఱ ముతలికళ్ తిరళిలే వన్దుపుకున్దునిఱ్క, ఇన్ద
అద్భుతత్తై ముతలికళెల్లారుమ్ కణ్డు మికవుమ్ సన్తుష్టరాయిరున్దార్కళ్;
ఇచ్చెయ్తియై అద్దేశాధిపనాన రాజా కణ్డుపిడిత్తు దణ్డిక్కత్తేడ; పాప
రాధైకళాన ఏకాక్షి ఏకకర్ణికళైయుమప్పడి తిరువడియోడే మఱుత
లిత్తు (౧) "పాపానాంవాశుభానాంవా" "త్రాహిత్రాహి" ఇత్యా
దిప్పడి రక్షిత్త జనకకులసున్దరియైప్పోలే సున్దరవరమునియాన ఇవరుమ్
(౨)"దేవీలక్ష్మీర్భవసి దయయావత్సలత్వేన చ త్వమ్"ఎన్నుమ్బడియాన
తమ్ముడైయ బన్ధురవరకృపైయాలుమ్ వాత్సల్యత్తాలుమ్ అవర్కళై
యుమ్ అప్పడియే రక్షిత్తరుళినార్. పిన్బు అనేకకాలత్తుక్కుమేల్
అవర్కళ్ సాన్తానికరాయుళ్ళవర్కళ్ కరుణామృతసిన్ధువాన కాన్తోప
యన్తృమునివర్య కమనీయచరణకమలజ్గళై వన్దాశ్రయిత్తు అపరాధ
క్షామణమ్ పణ్ణికొణ్డార్కళ్.
అనన్తరమ్ అద్దేశత్తుక్కు ప్రవర్తకనాయిరుప్పానొరువన్ జీయ
రుడైయ జ్ఞానానుష్ఠానపూర్త్తియైయుమ్ సర్వజ్ఞత్వాదికళైయుమ్ కణ్డు

(౧) రా-యు-౧౧౬-౪౪.

అత్యన్తమ్ ప్రవణనాయ్ వన్దాశ్రయిక్క, ఇవనుక్కు "శ్రీశఠకోపదాసర్" ఎన్ఱు దాస్యనామమ్ ప్రసాదిత్తరుళి, అవనైక్కుఱిత్తు "అదృష్టత్తిల్ ముక్కుఱుచియైయుమ్, అదృష్టానుగుణమానదృష్టత్తిలే కాల్ కూఱు రుచియైయుమ్ పణ్ణిక్కొణ్డుపోరీర్" ఎన్ఱునియమిత్తరుళ, అవనుమ్ అప్పడియే శెయ్తుకొణ్డు వర్తిత్తుప్పోరుకిఱకాలత్తిలే కాళమేఘన్ తిరుమణ్డపమ్ తొడజ్గితిరువీధికళ్ తిరువెల్లైకళ్ ముతలాన అనేకకైజ్కర్యజ్గళుమ్ ఆళ్వారుకన్దరుళుమ్బడి పణ్ణినాన్. అతన్పిన్బు అఴకియమణవాళన్ తిరుమణ్డపత్తైయుముణ్డాక్కినాన్.

అనన్తరమ్ జీయర్ తిరుక్కుఱుజ్గుడియిలే శెన్ఱు అజ్గే తిరువేజ్గడముడైయానెన్బానొరుబ్రాహ్మణనై విశేషకటాక్షమ్ శెయ్తు, అవనుక్కు "తిరువేజ్గడదాసర్" ఎన్ఱు దాస్యనామమ్ ప్రసాదిత్తు తిరుక్కుఱుజ్గుడియిల్ కైజ్కర్యత్తై నియమిత్తరుళ, అవనుమ్ నిన్ఱనమ్బి, ఇరున్దనమ్బి, కిడన్దనమ్బి, తిరుప్పాఱ్కడల్ నమ్బి, మలైమేల్ నమ్బి ఎన్ఱనమ్బికళైవర్క్కుమ్ తనిత్తనియే తిరువిరుప్పుక్కళుముణ్డాక్కి కల్లావరణము ముణ్డాక్కి, మఱ్ఱుమ్ తిరుమణ్డపజ్గళ్ తిరుత్తోప్పుక్కళుముణ్డాక్కి సేవిత్తుక్కొణ్డుపోన్దాన్.

ఇప్పడితిరుక్కురుకూర్నమ్బిక్కుమ్ తిరుక్కుఱుజ్గుడినమ్బిక్కుమ్ అనైత్తుఴకుమ్కణ్డరుళప్పణ్ణి, మఱ్ఱుమ్ అన్దదేశత్తిలుణ్డానతిరుప్పతికళుక్కెల్లామ్ అతిశయజ్గళుణ్డాక్కుమ్బడి స్వాశ్రితరైక్కల్పిత్తరుళి, పిన్బు (౧) "పిఱన్దకత్తిల్ శీరాట్టుప్పెఱ్ఱాలుమ్ తనైచ్చిఱన్దకక్కుమ్ శీర్క్కణవన్దనై మఱన్దిరుక్కలామో మననమే, మణవాళర్ పొన్నడియై విట్టిరుక్కలామో కలవియఱిన్దాల్" ఎన్ఱనుసన్ధిత్తు అఴకియమణవాళనై సేవిప్పతాకనినైత్తు, అప్పోతే శఠకోపరై అనుమతికొణ్డు పుఱప్పట్టు త్వరిత్తుక్కోయిలేఱ వెఴున్దరుళి, పెరుమాళై సేవిత్తుక్కొణ్డు పరమతనిర

సన పూర్వకమ్ స్వమతస్థాపనమ్పణ్ణిక్కొణ్డు విశేషమాక శేషావతార మెన్నుమతు తోన్ఱ పెరియపెరుమాళ్ పక్కత్తిలే సుఖమేవాழ్న్దు కొణ్డిరున్దార్.

అక్కాలత్తిలే ఎఱుమ్బియప్పా పెరియపెరుమాళై సేవిప్పతాక కోయిలేఱ ఎழున్దరుళి, పెరుమాళై త్తిరువడితొழுతు, పెరియకేన్దాదై యన్నానుక్కు ఆ ప్తబన్ధువాకై యాలే అవర్ తిరుమాళిగైయిల్ అముతుశెయ్తరుళి అవరుడనే జీయర్ సన్నిధిక్కెழున్దరుళ, జీయరుమ్ "ఇవర్ పెరియవిద్వాన్" ఎన్ఱఱిన్దు, పరత్వప్రతిపాదకమాన శ్రీఉయర్వఱ ఉయర్ నలత్తిన్ ప్రవేశత్తై ఉపన్యసిత్తుక్కాట్టియరుళ, అప్పావుమ్ అతుకేట్టు ఆశ్చర్యప్పట్టు "జీయరుక్కు త్తమిழ్ప్పోలియ సంస్కృతత్తిల్ పరిచయమిల్లై" ఎన్ఱుకేట్టిరున్దోమ్, "ఇవరుమ్ ఉభయవేదాన్తత్తిలుమ్ మికవుమ్ నిపుణరాయిరున్దార్" ఎన్ఱు పేరప్రీతరాయరుళి, జీయరుమ్ మఱత్తిలే అవరై అముతుశెయ్యప్రార్థిక్క, అవరుమ్ (౧) "యత్యన్నం యతిపాత్రస్థం యతినాప్రేషితఞ్చయత్। అన్నత్రయం నభోక్తవ్యం భుక్త్వా చాన్ద్రాయణం చరేత్" ఎన్గిఱ సామాన్యశాస్త్రైకనిష్ఠరాయ్ (౨) "తరువరేల్" (3) "ప్రార్థయేత్" ఎన్గిఱ విశేషశాస్త్రజ్ఞానరహితరాయ్ జీయర్ తిరువడిగళిలాశ్రయియామల్ మఱుత్తెழுన్దరుళినార్.

పిన్బు తమ్ ఊరేఱ ఎழுన్దరుళి, తమ్ తిరువారాధనమాన చక్రవర్తి త్తిరుమకనై త్తిరువడివిళక్కువతాక కోయిలాழ్వార్ తిరుక్కాప్పై

(౧) యత్యన్నమ్ - సన్న్యాసికళుడైయ అన్నముమ్, యతి - సన్న్యాసికళుడైయ, పాత్రస్థమ్ - పాత్రత్తిలిరుక్కిఱ అన్నముమ్, యత్ - ఎన్దఅన్నమానతు, యతినా - సన్న్యాసియాల్, ప్రేషితఞ్చ - అనుప్పప్పట్టతో? (అతువుమ్), అన్నత్రయమ్ - ఇన్దమూన్ఱువిధమాన అన్నముమ్, నభోక్తవ్యమ్ - భుజిక్కత్తక్కతన్ఱు, భుక్త్వా - భుజిత్తానాకిల్, చాన్ద్రాయణమ్ - చాన్ద్రాయణవ్రతత్తై, చరేత్ - అనుష్ఠిక్కక్కడవన్.

(౨) తిరుమా-౪౧.

నీక్కప్పాక; అతు అనేకోపాయఙ్గళాలుమ్ తిటుక్కప్పోకానైయాలే, దుఃఖితరాయ్ అముతుశెయ్యామల్ ముళిత్తుక్కొణ్డిరున్దమూడికొణ్డుకిడక్క; అవ్వళవిల్ అన్దరాత్రి అప్పావిన్ స్వప్నత్తిలే (౧) "శేషశ్శ్రీమానజనిషి పురా సౌమ్యజామాతృయోగీ భోగీభూత స్తదను భగవాన్రాఘవస్యాఽనుజన్మా। భూత్వాభవ్యో వరవరమునిర్భూయసా భాసమానో రక్షత్వస్మాన్ రఘుకులపతేరాశ్రితో భద్రపీఠమ్" (౨) "భూత్వాభవ్యో వరవరమునిర్భోగినాం సార్వభౌమః శ్రీమద్రఙ్గే వసతి విజయీ విశ్వసంరక్షణార్థమ్। తత్త్వంగన్తుం ప్రజశరణమిత్యాదిశద్రాఘవోఽయం స్వప్నే సోఽయం వరవరగురుస్సంశ్రయో మాదృశానామ్" ఎన్ఱిట

(౧) సౌమ్యజామాతృయోగీ - ఇన్దమణవాళమామునికళ్, పురా - మున్బు, శ్రీమాన్ - కైఙ్కర్యశ్రీయోడుకూడియ, శేషః - తిరువనన్దాళ్వానాక, అజనిషి - ఆనార్; భోగీ - అన్దతిరువనన్దాళ్వానే, తదను - పిఱకు, భగవాన్ - కైఙ్కర్యశ్రీయోడు కూడియ, రాఘవస్య - చక్రవర్తిత్తిరుమకనుడైయ, అనుజన్మా - తిరుత్తమ్బియారాన ఇళైయపెరుమాళాక, భూతః - తిరువవతరిత్తార్,(పిఱకు) భవ్యః - ఆశ్రితసులభరాన, వరవరమునిః - మణవాళమామునికళాక, భూత్వా - అవతరిత్తు, రఘుకులపతేః - చక్రవర్తిత్తిరుమకనుడైయ, భద్రపీఠమ్ - భద్రాసనత్తై, ఆశ్రితః - ఆశ్రయిత్తవరాయ్, భూయసా - మికవుమ్, భాసమానః - విళఙ్గానిన్ఱు, (అవర్,) అస్మాన్ - నమ్మై, రక్షతు - రక్షిక్కవేణుమ్

(౨) భోగినాంసార్వభౌమః - తిరువనన్దాళ్వాన్, భవ్యః - ఆశ్రితసులభరాన, వరవరమునిః - మణవాళమామునికళాక, భూత్వా - అవతరిత్తు, విశ్వ - లోకఙ్గళై, సంరక్షణార్థమ్ - రక్షిప్పతఱ్కాక, శ్రీమత్ - నిత్యశ్రీయోడుకూడియ, రఙ్గే - శ్రీరఙ్గత్తిల్, విజయీ - పల్లాణ్డాయ్, వసతి - వాళ్న్దుకొణ్డిరుక్కిఱార్ (దేవరీర్) తత్త్వమ్ - తత్త్వార్థఙ్గళై, గన్తుమ్ - అఱివతఱ్కాక, (అవరై) శరణమ్ - రక్షకమాక ప్రజ - ఆశ్రయియమ్; ఇతి - ఎన్ఱు, అయంరాఘవః - ఇన్దచక్రవర్తిత్తిరుమకన్, స్వప్నే - స్వప్నత్తిల్, ఆదిశత్ - నియమిత్తార్, సః - అప్పడిప్పట్ట, అయంవరవరగురుః - ఇన్దమణవాళమామునికళ్, మాదృశానామ్ - అస్మదాదికళుక్కు, సంశ్రయః - ప్రాప్యభూతర్.

పడియే అవర్ తిరువారాధనమాన చక్రవర్త్తి త్తిరుమకన్ "శేషావతారమాన జీయర్ తిరువడికళిలే అపచారప్పట్టువన్దీర్, శ్రీనారదభగవాన్ ఉత్పత్తియైక్కేట్టఱియీరో? జీయర్ తిరువడికళిలాశ్రయిత్తు అపరాధక్షామణమ్పణ్ణిక్కొణ్డు వన్దాలొళ్ళియ ఉమ్కైయిల్ నామ్ తిరువారాధనమ్ కొళ్ళక్కడవోమల్లోమ్, శడక్కెనప్పోకీర్" ఎన్ఱునియమిత్తరుళ, అప్పావుమ్ తిరుక్కణ్గళై విழిత్తు విస్మితరాయ్ స్వప్నత్తైవిశ్వసిత్తు, అప్పోతేపుఱప్పట్టు కోయిలేఱచ్చెన్ఱుపుక్కు (౧) "అఙ్కేకవేరకన్యాయాస్తుఙ్గేభువనమఙ్గళే। రఙ్గధామ్ని సుఖాసీనం వన్దే వరవరంమునిమ్" ఎన్ఱు అనుసన్ధిత్తుక్కొణ్డు శెల్ల, అవ్వళవిల్ జీయరుమ్ పెరుమాళై సేవిప్పతాకప్పుఱప్పట్టు ఎతిరేఎழுన్దరుళక్కణ్డు అత్యాదరత్తుడనే (౨) "దణ్డవత్ప్రణమేద్భూమావుపేత్యగురుమన్వహమ్" ఎన్గిఱపడియే సాష్టాఙ్గప్రణామమ్ శెయ్తు సవినయమాయ్ నిఱ్క, జీయరుమ్ ఇవరై (౩) "లోచనాభ్యాంపిబన్నివ" ఎన్గిఱపడియే నిరీక్షణసుధాసన్ధుక్షితరామ్పడి కుళిరనోక్కిక్కొణ్డు నిఱ్క, అప్పావుమ్ తస్మై విషయాకిరిక్కప్పుఱప్పట్టునిన్ఱరుళిన దివ్యమఙ్గళ విగ్రహత్తిల్ ఈడుపట్టు (౪) "మయి ప్రవిశతి శ్రీమన్మన్దిరంరఙ్గశాయినః" ఎన్ఱతొడఙ్గి-జీయరుడైయ అప్రాకృతదివ్యమఙ్గళవిగ్రహావయవసౌన్దర్యత్తై (౫) "మయిప్రసాదప్రవణమ్" ఎన్గిఱశ్లోకమళవాక అనుభవిత్తుక్కొణ్డునిఱ్క,

(౧) కవేరకన్యాయాః - కావేరియినుడైయ, అఙ్కే - మధ్యత్తిల్, తుఙ్గే-శిఱన్దతాయ్, భువన - లోకఙ్గళుక్కు, మఙ్గళే - మఙ్గళావహమాన, రఙ్గే-శ్రీరఙ్గమెన్గిఱ, ధామ్ని - దివ్యదేశత్తిల్, సుఖాసీనమ్ - పాఙ్గాక ఎழுన్దరుళియిరుక్కిఱ, వరవరంమునిమ్ - మణవాళమామునియై, వన్దే - సేవిక్కిఱేన్

(౨) అన్వహమ్ - నాడోఱుమ్, గురుమ్ - ఆచార్యనై, ఉపేత్య - కిట్టి, దణ్డవత్ - దణ్డమ్పోల్, భూమౌ - భూమియిల్, (సాష్టాఙ్గమాకవిழுన్దు) ప్రణమేత్-దణ్డన్సమర్పిక్కక్కడవన్.

(౩) రా-యు-౨౧-౬ (౪) పూర్వదిన-౨. (౫) పూర్వదిన-౧౦.

జీయరుమ్ ఇవరుడైయ ఉజ్జీవనత్తిల్ ఊన్ఱిప్పోరుమవరాకైయాలే విరాణ్ణుమ్ ఉళ్ళేపుక్కు "అత్తలాభత్తిఱ్కాట్టిల్ వేఱోరుపరలాభమిల్లై" ఎన్ఱుఅఱియుమ్బు, ఇవరై అఙ్గీకరిక్కైయిలుళ్ళనఙైయాలే మధురోదార భాషణమ్ పణ్ణియిరున్ద శ్రీపాదత్తుముతలికళై "పెరుమాళై సేవిత్తువారుఙ్గోళ్" ఎన్ఱనుప్పియరుళ, అవర్కళుమ్ పెరుమాళై సేవిత్తువిరాణ్ణువర, జీయరుమ్ అవర్కళుడనే "పెరుమాళ్ ఇన్న ఒప్పనైయోడేఎఴున్దరుళియిరుక్కిఱార్, ఇన్నపడి అముతుశెయ్తరుళినార్" ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్య, అవై ఒత్తిరుక్కైయాలే జీయరుడైయ సర్వజ్ఞత్తైయెక్కణ్డు ముతలికళెల్లారుమ్ విస్మితరానార్కళ్ అప్పావుమ్ తమ్ అధ్వశ్రమమెల్లామ్ ఆఱుమ్బడి పశియనానవన్ శోఱ్ఱైక్కణ్డాప్పోలే (౧) "భవన్తమేవనీరన్ధ్రం పశ్యన్వశ్యేనచేతసా" ఎన్గిఱపడియే వైత్తకణ్వాఙ్గమాట్టాతే ధారకపోషకభోగ్యఙ్గళెల్లామ్ జీయర్విగ్రహానుభవమేయాక అనుభవిత్తుక్కొణ్డు పోన్దార్

మఱ్ఱైనాళ్ ఉషఃకాలత్తిల్ అణ్ణన్ ముతలానముతలికళ్ మున్నిలైయాక జీయర్ తిరుప్పళ్ళియఱైవాశలిల్ శెన్ఱు (౨) "రవిరుదయత్యథాపి నవినశ్యతిమేతిమిరం వికసతి పఙ్కజం హృదయపఙ్కజమేవనమే। వరవరయోగివర్య వరణీయగుణైకనిధే జయజయదేవ జాగృహిజనే

---

(౧) పశ్యేన - దేవరిడమేశెన్ఱ, చేతసా-మనస్సినాల్, భవన్తమేవ-దేవరైయే, నీరన్ధ్రమ్ - ఒరుక్షణముమ్ పిరివిన్ఱి, పశ్యన్ - ధ్యానిత్తుక్కొణ్డు,

(౨) రవిః - సూర్యన్- ఉదయతి - ఉదయమాకిఱాన్; అథాపి - అప్పడియిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్, మే - అడియేనుడైయ, తిమిరమ్ - అజ్ఞానాన్ధకారమానతు, నవినశ్యతి - నివృత్తిక్కవిల్లై, పఙ్కజమ్ - తామరైప్పూవానతు, వికసతి - మలర్కిన్ఱతు. మే - అడియేనుడైయ, హృదయపఙ్కజమేవ - మనఃపుణ్డరీకమాత్రమ్, నవికసతి-మలర్కిఱతిల్లై, వరణీయ - శ్లాఘ్యమాన, గుణైకనిధే- గుణనిధియాన, దేవ-స్వామియాన,వరవరయోగివర్య-మణవాళమామునియే, జయజయ-విజయియాయ్ ఎఴున్దరుళి

షునిధేహిదయామ్'' ఎన్రుతిరుప్పళ్ళి ఉణర్ త్త జీయర్ ఉణర్న్దు గురు పరంపరా పూర్వకమాక రహస్యత్రయత్తైయుమ్ అనుసన్ధిత్తరుళి, అతిల్ పరవ్యూహాఽన్తర్యామిగుణఙ్గళై త్తిరుమన్త్రత్తాలుమ్, విభవసౌలభ్యాది గుణఙ్గళై చరమశ్లోకత్తాలుమ్, అర్చావతారనిత్యసౌలభ్యాదిగుణపూర్త్తి యై ద్వయత్తాలు మనుసన్ధిత్తరుళి,(౧)''అయంపునస్స్వయంవ్యక్తానవతా రాననుత్తమాన్। నిధాయహృదినీరన్ధ్రం నిధ్యాయన్ ప్రత్యబుధ్యత ॥ విశేషేణసిషేవేచ శేషభోగవిభూషణమ్। అమేయమాదిమం ధామరమే శంరఙ్గశాయినమ్''ఎన్రు అర్చావతారమూలకన్దమాన పెరియపెరుమాళై విగ్రహగుణఙ్గళోడేకూడ అనుభవిత్తు,తత్పరాకాష్ఠైయానయతీన్ద్రచరణ ద్వన్ద్వప్రవణచేతస్సైయుడైయరాయ్ నీరాడి నిత్యానుష్ఠానఙ్గళైయుమ్ నిఱైవేఱ్రి, త్తిరుమణ్గాప్పుశాత్తి త్తిరుమున్బే శెన్రు దణ్డన్సమర్పిత్తు (౨)''ఆత్మస్వరూపయాథాత్మ్యమాచార్యాధీనతైవయత్। ఆమ్నాయా

ఇరుక్కవేణుమ్; జాగృహి - విళ్ళిత్తుక్కొళ్ళవేణుమ్, జనేషు-ఆశ్రితజనవిషయత్తిల్, దయామ్ - కృపైయై, నిధేహి - శెయ్తరుళవేణుమ్.

(౧) అయంపునః - ఇన్దమణవాళమామునికళ్, (ఎమ్బెరుమానుడైయ) అనుత్త మాన్- శ్రేష్ఠమాన, స్వయంవ్యక్తాన్ - స్వయంవ్యక్తమాన, అవతారాన్-అవతారఙ్గళై, హృది - మనస్సిల్, నిధాయ - ధరిత్తుక్కొణ్డు, నీరన్ధ్రమ్ - క్షణకాలముమ్ ఒళ్విన్ఱి, నిధ్యాయన్ - ధ్యానిత్తుక్కొణ్డు, ప్రత్యబుధ్యత - ఉణర్న్దరుళినార్ శేష - తిరు వనన్దాళ్వానుడైయ, భోగ - తిరుమేనిక్కు, విభూషణమ్ - భూషణమాయ్,అమేయమ్- దేశకాలవస్తుపరిచ్ఛేదరహితమాయ్, ఆదిమమ్ - ఎల్లావఱ్ఱుక్కుమ్ ముతన్మైయాయ్, ధామ - సకలరుక్కుమ్ ప్రాప్యస్థానమాయ్, రఙ్గ - శ్రీరఙ్గత్తిల్, శాయినమ్ - పళ్ళి కొణ్డిరుక్కిఱ, రమేశమ్ - శ్రియః పతియాన ఎమ్బెరుమానై,విశేషేణ - విశేషమాక, సిషేవేచ - మానసాఽనుభవమ్పణ్ణినార్

(౨) యత్ - యాతొరు, ఆత్మస్వరూప - ఆత్మావిన్స్వరూపత్తినుడైయ, యాథాత్మ్యమ్ - యథావస్థితమానవాకారమానతు, ఆచార్యాధీనతైవ - ఆచార్య

నాం రహస్యం తదఖిలేభ్యః ప్రకాశయన్॥ సర్వంయతిపతేరేవకుర్వన్నా దేశపూర్వకమ్। కృత్యాకృత్యేషుకర్తృత్వం కృతీ కిమపినస్పృశన్। తత స్తస్యముఖోల్లాసంచికీర్షన్నేవకేవలమ్" ఎన్నిఅపడియే తమ్ముడైయ పారతన్త్ర్యత్తుక్కు చ్చేర్న్దప్రతిపత్తియుడనే తిరువారాధనముమ్ శెయ్తరుళి తిరుమలైయాళ్వారాకిఅ వ్యాఖ్యానమణ్డపత్తిలే తత్సన్నిధిస్తంభత్తిలే ప్రాఙ్ముఖరాయెళున్దరుళియిరుక్క, అవ్వోళవిల్ అప్పావుమ్ అణ్ణనై ప్పురుషకారమాకక్కొణ్డు "అడియేనై అఙ్గీకరిత్తు రక్షిత్తరుళవేణుమ్" ఎన్ఱపేక్షిక్క, అప్పడియేజీయరుమ్ అణ్ణన్ పురుషకారత్తై మున్నిట్టు అప్పావై అఙ్గీకరిత్తరుళి తిరువిలచ్చినై ముతలాన పఞ్చసంస్కారఙ్గళైయుమ్ ప్రసాదిత్తు విశేషకటాక్షమ్ శెయ్తరుళి, తిరువడికళాలే తిరుముడియై అలఙ్కరిత్తు స్వోచ్చారణమాత్రేణ సంసారబన్ధచ్ఛేదన చతురమాన రహస్యత్రయత్తైయుమ్ ఉపదేశిత్తు త్తిరుమకళ్ కేళ్వనుక్కాళ్పడుత్తియరుళినపిన్బు, ఇత్తలై అత్తలైక్కు మఙ్గళాశాసనపరరాకవేణుమెన్నిఅ తిరువుళ్ళక్కరుత్తాల్ అవరుడన్ కూడ పెరుమాళై మఙ్గళాశాసనమ్పణ్ణ వెళున్దరుళి, నాన్ముకన్ తిరుక్కోపురత్తై దణ్డన్ సమర్పిత్తు మేళ్ళ వెళున్దరుళి ఉళ్ళేపుక్కు (౧) "దేవీగోదాయతిపతిశఠద్వేషిణౌ

నుక్కే పరతన్త్రనాయిరుప్పతువో, ఆమ్నాయానామ్ - శ్రుతికళిన్, రహస్యమ్ - రహస్యమాన, తత్ - అన్దఆచార్యపారతన్త్ర్యత్తై, అఖిలేభ్యః-సకలరుక్కుమ్, ప్రకాశయన్ - కాట్టానిఱ్కారాయ్, తతః - పిఱకు, కేవలమ్ - అత్యన్తమ్, తస్య - అన్ద ఎమ్బెరుమానారుడైయ, ముఖోల్లాసమ్ - ముఖమలర్త్తియై, చికీర్షన్నేవ - శెయ్యత్తిరువుళ్ళమాయ్, యతిపతేః - ఉడైయవరుడైయ, ఆదేశపూర్వకమేవ - నియమనత్తిన్పడియే, సర్వమ్-సకలవిధకైఙ్కర్యత్తైయుమ్ - కుర్వన్ శెయ్తుకొణ్డు, కృత్యాకృత్యేషు-కార్యాకార్యఙ్గళిల్, కర్తృత్వమ్-తామేకర్తావెన్నిఅ అభిమానత్తై, కిమపి-స్వల్పముమ్, నస్పృశన్ - సమ్బన్ధియామల్, కృతీ-ధన్యరాయ్ ఎళున్దరుళియిరున్దార్

(౧) దేవీ - శ్రీరఙ్గనాయకియుమ్, గోదా-ఆణ్డాళుమ్, యతిపతిశఠద్వేషిణౌ-

(౧) పూర్వదినచర్యా-౫౮.

రఙ్గశృఙ్గం సేనానాథో విహగవృషభ శ్శ్రీనిధిస్సిన్ధుకన్యా। భూమా నీళా గురుజనవృతః పూరుష శ్చేత్యమీషామగ్రే నిత్యం వరవరమునేరఙ్ఘ్రియుగ్మం ప్రపద్యే” ఎన్గిఱపడియే అడైవే సేవిత్తు తత్తత్సలోచిత మఙ్గళాశాసనఙ్గళైయుమ్పణ్ణి పెరియపెరుమాళైయుమ్ నమ్పెరుమాళైయుమ్ తిరువడితొழுతు, (౧) “ఉపేత్యపునరప్యేషనిజమేవనివేశనమ్। నివేద్యనిఖిలం తత్రయతీన్ద్రాయనమస్యచ” ఎన్నుమిణ్డు మఱమేఎழுన్దరుళి అఙ్గే ఎழுన్దరుళియిరుక్కుమ్ ఉడైయవర్ సన్నిధియిలే సర్వముమ్ విజ్ఞాపిత్తు, తిరుమలైయాழ்వారాకిఱ వ్యాఖ్యానమణ్డపత్తిలే తత్ప్రాపచ్ఛాయైయాక ప్రతిపత్తిపణ్ణికొణ్డు ఎழுన్దరుళియిరున్దు, ఇవర్కు సంసారనివర్తకమాయిరుక్కిఱ సకలదివ్యప్రబన్ధార్థ రహస్యఙ్గళైయుమ్ ప్రసాదిత్తు, స్వదివ్యచరణామ్భోజస్పర్శసమ్పన్న సౌరభమాన దివ్యశ్రీపాదతీర్థత్తైయుమ్ ప్రసాదిత్తరుళి, (౨) “అథమాధ్యాహ్నికం కృత్వాకృత్యంసత్వోత్తరో

ఉడైయవరుమ్, నమ్మాழ்వారుమ్, రఙ్గశృఙ్గమ్ - శ్రీరఙ్గవిమానముమ్, సేనానాథః - సేనైముతలియారుమ్, విహగవృషభః - పెరియతిరువడియుమ్, సిన్ధుకన్యా - శ్రీదేవియుమ్, భూమా - భూదేవియారుమ్, నీళా - నీళాదేవియారుమ్, గురుజన - ఆచార్యజనఙ్గళాలుమ్, వృతః - శూழ்ప్పట్ట, శ్రీనిధిః - శ్రియఃపతియాన, పూరుషశ్చ - పరమపురుషనుమ్, ఇతి - ఎన్గిఱ, అమీషామ్ - ఇవర్కళుడైయ, అగ్రే - మున్బే, వరవరమునేః - మణవాళమామునికళుడైయ, అఙ్ఘ్రియుగ్మమ్-తిరువడిత్తామరైకళై, నిత్యమ్-సర్వకాలముమ్, ప్రపద్యే - ఆశ్రయిక్కిఱేన్

(౧) ఏషః - ఇన్దమణవాళమామునికళ్, పునరపి - మఱుపడియుమ్, నిజమేవ-తమ్ముడైయతాన, నివేశనమ్ - స్థానత్తై, ఉపేత్య - అడైన్దు, తత్ర - అవ్విడత్తిల్, యతీన్ద్రాయ - ఉడైయవర్ సన్నిధియిల్, నిఖిలమ్ - సమస్తవృత్తాన్తఙ్గళైయుమ్, నివేద్య - విణ్ణప్పమ్శెయ్తు, నమస్యచ - అవరైదణ్డన్సమర్పిత్తు

(౨) అథ - పిఱకు, సత్వోత్తరః - సాత్వికరాన, మునిః - మణవాళమాముని

మునిః। ఆరాధ్యవిధివద్దేవమన్వభూద్రఙ్గభూషణమ్। తత స్తన్ముఖసంస్పర్శ సరసేన సుగన్ధినా। శుచినా సుకుమారేణ సత్త్వసంశుద్ధిహేతునా। భక్తి పూతం ప్రభూతేన భోజ్యేన భగవత్ప్రియాన్ । తత్పర స్తర్పయామాస తత్ప్రీతిప్రేమవృద్ధయే । ఆత్మానమాత్మనాపశ్యన్ భోక్తారం పురుషం పరమ్। అనుయాగంయథాయోగం నిస్సఙ్గోనిరవ ర్తయత్ ”ఎన్గిఱపడియే మధ్యాహ్నకృత్యత్తైచ్చెయ్తు శ్రీరఙ్గరాజరై త్తిరువడివిళక్కి- అముతుశె య్తరుళప్పణ్ణి త్తాముమ్ అముతుశెయ్తు అనన్తరమ్ ఇవరుక్కుమ్అముతు శెయ్తు తిరుక్కై క్కాటాక్షిన (౧) “పోనకమ్ శెయ్త శేడమ్ తరువరేల్ పునితమన్ఱే” ఎన్నుమ్పడి సుపావనమాన త్తిరు త్తళిగై ప్రసాదమ్ ప్రసా దిక్క- అవరుమ్పెఱ్ఱు కృతకృత్యరాయిరుక్కుపిన్బు, (౨) “తతస్సజల

కళ్, మాధ్యాహ్నికమ్ - మధ్యాహ్నకాలత్తిల్ అనుష్ఠిక్కవేణ్డియ, కృత్యమ్ - అనుష్ఠానత్తై, కృత్వా - శెయ్తు, రఙ్గభూషణమ్ - అరఙ్గనకరప్పనెన్గిఱ, దేవమ్- ఎమ్బెరుమానుక్కు, విధివత్ -శాస్త్రప్రకారమ్,ఆరాధ్య-తిరువారాధనమ్ కణ్డరుళప్పణ్ణి, అన్వభూత్ -గుణానుభవమ్పణ్ణికొణ్డిరున్దార్. తతః - పిఱకు, తత్ - అన్దఎమ్బెరు మానుడైయ, ముఖసంస్పర్శ - తిరుప్పవళసమ్బన్ధత్తాల్, సరసేన - భోగ్యమాయ్, సుగన్ధినా - పరిమళితమాయ్, శుచినా - పరిశుద్ధమాయ్, సుకుమారేణ - మృదువాయ్, సత్త్వ - సత్త్వగుణత్తుక్కుమ్, సంశుద్ధి - మనోనైర్మల్యత్తుక్కుమ్, హేతునా - ప్రథమ కారణమాయ్, ప్రభూతేన - సమృద్ధమాన, భోజ్యేన - ప్రసాదత్తాల్, భగవత్ప్రి యాన్-భాగవతర్కళై, భక్తిపూతమ్-భాగవతభక్తి పూర్వకమాయ్, తత్పరః-భాగ వతకైఙ్కర్యపరరాయ్, తదీయ-భాగవతర్కళుడైయ, ప్రేమ - విశ్వాసత్తిన్,వృద్ధయే- అభివృద్ధిక్కాక, తర్పయామాస - ఆరాధిత్తార్, ఆత్మానమ్ - తామ్ (అముతుశెయ్ తరుళమ్బోతు), ఆత్మనా- తమ్ద్వారా, పరంపురుషమ్-పరమపురుషనైయే, భోక్తా రమ్-భోక్తావాక, పశ్యన్-అధ్యవసిత్తుకొణ్డు, (పిఱకు) యథాయోగమ్-క్రమప్పడి, అనుయాగమ్-అముతుశెయ్తరుళవత్తై, నిస్సఙ్గః- భోక్తృత్వసఙ్గమఱ్ఱవరాయ్, నిర వర్తయత్ - నడత్తియరుళినార్.

(౨) తతః - పిఱకు, సజల - జలభరితమాన, జీమూత - మేఘమ్బోల్,

జీమూతశ్యామకోమళవిగ్రహే। పీతకౌశేయసంవీతే పీనవృత్తచతుర్భుజే। శఙ్ఖచక్రగదాధారే తుఙ్గరత్నవిభూషణే। కమలాకౌస్తుభోరస్కే విమలాయతలోచనే। అపరాధసహేనిత్యం దహరాకాశగోచరే। రేమేధామ్ని సదాకాశే యుఞ్జానోధ్యానసమ్పదా । సతత్రనిశ్చలంచేతఃచిరేణవినివర్తయన్" ఎన్గిఱపడియే శుభాశ్రయమాన అన్తర్యామివిషయత్తిలే నిమగ్నహృదయత్తైయుడైయరాయ్, అత్తై ఒరుపడిమీట్టు యతీన్ద్రచరణారవిన్దానన్దమోదమోదితమధువ్రతమాక్కి, యతిరాజవింశతియై అనుసన్ధిత్తు, శ్రీవచనభూషణాది దివ్యరహస్యాదివ్యాఖ్యానమ్ ప్రసాదిత్తరుళి, సాయం సన్ధ్యాకాలీన కర్తవ్యత్తైయుమ్ శెయ్తరుళి, సన్నిధిమున్నే శెన్ఱు దణ్డనిట్టు త్తిరువడివిళక్కి అఖిలోపచారఙ్గళైయుమ్ కణ్డరుళప్పణ్ణి, తిరుప్పళ్ళాణ్డైయుమనుసన్ధిత్తు మఙ్గళాశాసనమ్ శెయ్తు పిన్బుకణ్వళర్న్దరుళువ

శ్యామ - కరుమైయాయ్, కోమళ - అఴకాన, విగ్రహే-తిరుమేనియై యుడైయనాయ్, పీతకౌశేయ - పీతామ్బరత్తినాల్, సంవీతే - ఆవృతనాయ్, పీన-పరుత్తుమ్, వృత్త - వర్తులముమాన, చతర్భుజే - నాలుతిరుత్తోళ్ కళైయుడైయనాయ్, శఙ్ఖ-తిరుచ్చఙ్గెన్న, చక్ర - తిరువాఴియెన్న, గదా - గదాయుధమెన్న, ఇవైకళుక్కు, ఆధారే - వాసస్థానమాయ్, తుఙ్గ - శ్రేష్ఠమాన, రత్న - రత్నమయమాన, విభూషణే-తిరువాభరణఙ్గళైయుడైయనాయ్, కమలా - పెరియపిరాట్టియారైయుమ్, కౌస్తుభ-శ్రీకౌస్తుభమాణిక్యత్తైయుమ్, ఉరస్కే - తిరుమార్విల్ ధరిప్పవనాయ్, విమల - నిర్మలమాయ్, ఆయత - కర్ణాన్త విశ్రాన్తమాన, లోచనే - తిరుక్కణ్గళైయుడైయనాయ్, అపరాధసహే - ఆశ్రితాపరాధఙ్గళై ప్పొఱుక్కుమవనాయ్, నిత్యమ్-సర్వకాలముమ్, దహరాకాశ-హృదయమధ్యత్తిల్, గోచరే-వాసమ్ శెయ్యుమవనాయ్, ధామ్ని-ప్రాప్యమాన, ఆకాశే-పరమపురుషనిడత్తిల్, సదా-సర్వకాలముమ్, ధ్యానసమ్పదా-ధ్యానత్తినాల్, యుఞ్జానః-శేర్న్దు, రేమే - సుఖియాయిరున్దార్; తతః - పిఱకు, సః - అన్దమణవాళమామునికళ్, నిశ్చలమ్ - ఎమ్బెరుమానిడత్తిలే నిలైనిన్ఱ, చేతః-మనత్తై, చిరేణ-విళమ్బిత్తు, వినివర్తయన్-ఆచార్యాధీనమాయ్ తిరుప్పియరుళినార్.

తత్తాక, (౧)"తతః కనకపర్యఙ్కే తరుణద్యుమణిద్యుతౌ। రత్నదీపద్వయోదస్తమహస్తోమసమేధితే। సోపధానేసుఖాసీనం సుకుమారేవరాసనే। అనన్యహృదయైర్ధన్యైరన్తరఙ్గైర్నిరన్తరమ్। శుశ్రూషమాణైశ్శుచిభిర్ద్విత్రైర్భృత్యైరుపాసితమ్। ప్రాచామాచార్యవర్యాణాం సూక్తివృత్త్యనువర్ణనైః। వ్యాచక్షాణంపరంతత్త్వంవ్యక్తం మన్దధియామపి"ఎన్గిఱపడితిరుప్పళ్ళియఱైయిలే కనకమయమానతిరుప్పళ్ళికట్టుక్కాల్ కట్టిలిలేఱి తుఙ్గతూలాసనత్తిలేయిరున్దు అఙ్గేయిలేశాయ్న్దరుళి అనన్యహృదయరాయ్ అన్తరఙ్గరాన శిష్యర్కళుక్కు నన్ఱాక తెరియుమ్పడి పూర్వాచార్యర్కళుడైయ జ్ఞానానుష్ఠానపూర్త్తికళైక్కూఱువరాయ్ ఎళున్దరుళియిరుక్కై అప్పోత్తై సేవైయుమనుభవిత్తు, అవ్వనుభవత్తుక్కు ఉద్దేశ్యరానవర్కళుడన్ అస్థానేభయశఙ్కికళాయ్, "నిత్యమాయ్ నిర్విఘ్నమాయ్ నిరన్తర

(౧) తతః-పిఱకు, తరుణ - పరిణతమాన, ద్యుమణి - సూర్యనైప్పోల్, ద్యుతౌ-కాన్తియైయుడైయతాయ్, రత్న-రత్నమయమాన, దీపద్వయ-ఇరణ్డుదీపఙ్గళిల్ నిన్ఱుమ్, ఉదస్త-ఉణ్డాన, మహస్తోమ - తేజస్సమూహత్తినాల్, సమేధితే-మికవుమ్విళఙ్గానిన్ఱ, కనక-స్వర్ణమయమాన, పర్యఙ్కే-మఞ్చత్తిల్, సోపధానే-తలైయణైయుడన్కూడియ, సుకుమారే- సుకుమారమాన, వరాసనే-శ్రేష్ఠమాన ఆసనత్తిల్, సుఖాసీనమ్ - సుఖమాక ఎళున్దరుళియిరుప్పవరుమ్, అనన్య- మణవాళమామునికళల్లతు వేఱిడమ్ శెల్లాత, హృదయైః-మనత్తైయుడైయరాయ్,(ఆకైయాలే) ధన్యైః-ధన్యర్కళాయ్, శుశ్రూషమాణైః-కైఙ్కర్యమ్ శెయ్యుమవర్కళాయ్, శుచిభిః - పరిశుద్ధర్కళాయ్,అన్తరఙ్గైః-అన్తరఙ్గర్కళుమాన, ద్విత్రైః - ఇరణ్డుమూన్ఱుపేరాన, భృత్యైః - శిష్యర్కళాల్, నిరన్తరమ్-ఇడైవిడామల్, ఉపాసితమ్-శుశ్రూషిక్కప్పట్టుమ్, ప్రాచాం ఆచార్యవర్యాణామ్-పూర్వాచార్యర్కళుడైయ,సూక్తి-శ్రీసూక్తికళైయుమ్,వృత్తి-అనుష్ఠానఙ్గళైయుమ్, అనువర్ణనైః-విశేషమాయ్ అరుళిచ్చెయ్వదాల్, మన్దధియామపి - మన్దమతికళుక్కుమ్, పరంతత్త్వమ్- పరతత్త్వత్తై, వ్యక్తమ్-తెళివాయ్, వ్యాచక్షాణమ్-అరుళిచ్చెయ్తుకొణ్డిరుక్కుమ్.

మాయ్ శెల్లవేణుమ్'' ఎన్ఱు(౧)“మజ్గళం రమ్యజామాతృమునివర్యాయ మజ్గళమ్, మఙ్గళంపన్నగేన్ద్రాయ మర్త్యరూపాయమజ్గళమ్। ఏవంమఙ్గళ వాణీభిరేనం సాఞ్జలిబన్ధనాః। సత్కృత్యసంప్రసీదన్తంప్రణేముః ప్రేమనిర్భరాః'' ఎన్గిఱపడియే మజ్గళాశాసనమ్పణ్ణి సవినయరాయ్ ప్రేమనిర్భరరాయ్ సేవిత్తుక్కొణ్డిరుక్క, (౨) “అధభృత్యాననుజ్ఞాప్య'' ఎన్గిఱపడియే అవర్కళుక్కు విడై కొడుత్తరుళి (3) “తతస్సజ్జీకృతం భృత్యైశ్శయనీయం విభూషయన్। యమియోజహృదయం ధామ్ని యోగిధ్యేయపదద్వయే'' ఎన్గిఱపడియే పడుత్తపైన్నాకణై యాయిరుక్కిఱ తాముమ్ ఒరు పడుక్కైయెప్పటిక్కిన్ఱవర్ న్దరుళువతఱ్కాక యోగిధ్యేయమాయ్ (౪) “రక్షాస్పదం మమశుభాశ్రయమాశ్రయాణి'' ఎన్నుమ్పడి శుభాశ్రయమాయ్*అణై ప్పార్ కరుత్తనావానాన *వెళ్ళత్తరవిల్ తుయిలమర్న్దవిత్తినై మణవాళయోగియానతామ్ మనముళ్ కొణ్డు*నెఞ్జత్తుప్పేరాతు నిఱ్కుమ్ పెరుమానాయ్ సుప్రతిష్ఠితనా యెళున్దరుళియిరుక్కిఱ శెజ్గోలుడై యతిరువరజ్గచ్చెల్వనార్ తిరువడికళిలేవైత్తశిన్దైయరాయ్ నిర్భరరాయ్

(౧) రమ్యజామాతృమునివర్యాయ - మణవాళమామునికళిన్పొరుట్టు, మజ్గళం మజ్గళమ్ - విశేషమాయ్ మఙ్గళముణ్డాకవేణుమ్, మర్త్యరూపాయ - మనుష్యాకారమాన, పన్నగేన్ద్రాయ - తిరువనన్దాழ్వానాన మణవాళమామునికళుక్కు, మజ్గళం మజ్గళమ్ - విశేషమాయ్ మఙ్గళముణ్డాకవేణుమ్, ఏవమ్ - ఇన్దప్రకారమ్, మజ్గళవాణీభిః - మజ్గళొక్తికళాల్, సాఞ్జలిబన్ధనాః - బద్ధాఞ్జలిపుటరాయ్, ప్రేమనిర్భరాః- ప్రీతర్కళాయ్, సంప్రసీదన్తమ్ - సుప్రసన్నరాన, ఏనమ్ - ఇన్దమణవాళమామునియై, సత్కృత్య - స్తుతిత్తు,

(3) తతః - పిఱకు, భృత్యైః - శిష్యర్కళాల్, సజ్జీకృతమ్ - సన్నద్ధమాయ్ ఏఱ్పడిత్తియ, శయనీయమ్-పడుక్కైయై, విభూషయన్-అలఙ్కరిత్తుకొణ్డు, యోగి-యోగికళాల్, ధ్యేయ - ధ్యానిక్కత్తక్క, పదద్వయే - తిరువడికళై యుడైయ, ధామ్ని - పరమాత్మావినిడత్తిల్, హృదయమ్ - మనత్తై, యమియోజ - శేర్ప్పిత్తార్

(౨) ఉత్తరదినచర్యా-౧౪.   (౪) ర-స్త-౧-౬౯.

క్కణ్ణాళర్ న్దరుళ, ఇప్పడి(౧)"ఇత్థందినేదినేకుర్వన్ వృత్తిం భర్తుః ప్రసాదినీమ్। కృతిభుక్తాపథఞ్చక్రే ప్రాక్తనీం తత్రవర్తనీమ్" ఎన్ఱుశోల్లప్పడుకిఱ జీయరుడైయ దినచర్యాక్రమజ్గళెల్లావత్తైయుమ్ నాడోఱుమ్ సేవిత్తుక్కొణ్డు కళిత్తు చరమపర్వకైజ్కర్యైకనిష్ఠరాయ్ నెడునాళ్ పెరియాత్తే నిరన్తరానుభవమ్ పణ్ణిక్కొణ్డు సన్నిధియిలే కైజ్కర్యమ్పణ్ణిక్కొణ్డు ఎఴున్దరుళియిరుక్క, పిన్బు జీయర్ (౨) "వరవరమునివర్యపాదయుగ్మం వరదగురోః కరపల్లవద్వయేన। రహసిశిరసిమేనిధీయమానం మనసినిధాయనిధానవాన్ భవామి" ఎన్ఱివర్ హృష్టరామ్బడి తమ్ తిరువడికళై శిరోభూషణమామ్బడి ప్రసాదిత్తు "ఊరేఱప్పోమ్" ఎన్ఱు విడై కొడుత్తరుళ, అప్పావుమ్ పెరువరుత్తత్తోడే ఊరేఱ వెఴున్దరుళినార్.

ఒరునాళ్ జీయర్ పెరుమాళై మజ్గళాశాసనమ్ పణ్ణ ఎఴున్దరుళిన వళవిల్ ఏకాన్తసేవైయాయ్ తిరుత్తిరై పరిమాఱి తిరువారాధనమ్ కొణ్డరుళానిఱ్క ఇవరుమ్ ఉళ్ళే శెన్ఱు తిరువడితొఴుతునిఱ్క, అవ్వళవిల్ ఉత్తమనమ్బియుమ్ తిరువాలవట్టమ్ సేవిత్తుక్కొణ్డిరున్దవర్ జీయరు

---

(౧) ఇత్థమ్ - ఇన్దప్రకారమ్, దినేదినే-నాడోఱుమ్, భర్తుః-స్వామియాన మణవాళమామునిక్కు, ప్రసాదినీమ్-తిరువుళ్ళత్తుక్కుకప్పాన, వృత్తిమ్-కైజ్కర్యత్తై కుర్వన్-శెయ్తుకొణ్డు, తత్ర - అవ్విడత్తిల్, ప్రాక్తనీమ్-ప్రాక్తనమాన, వర్తనీమ్-దినచర్యైయై, కృతిభుక్తాపథమ్ - సకలరుక్కుమ్ అనుష్ఠేయమాయ్ గ్రన్థమాక, చక్రే-శెయ్దరుళినార్.

(౨) వరదగురోః - కన్దాడైయణ్ణనుడైయ, కరపల్లవద్వయేన-తుళిర్పోన్ఱ ఇరణ్డు తిరుక్కైకళాల్, రహసి - ఏకాన్తత్తిల్, మే - అడియేనుడైయ, శిరసి - శిరస్సిల్, నిధీయమానమ్ - వైక్కప్పట్ట, వరవరమునివర్య - మణవాళమామునికళుడైయ, పాదయుగ్మమ్ - తిరువడిత్తామరైకళై, మనసి - మనస్సిల్, నిధాయ - వైత్తు, నిధానవాన్ - నల్లనిధియైయుడైయేనాక, భవామి - ఆకిఱేన్.

డైయ''క్షీరసఞ్జాతగౌరమ్''ఎన్గిఱపడియే వెళ్ళిప్పిరుమలై కుక్కట్టినుడైయ పాలిన్ నీర్మైపోలిరున్దుళ్ళ విగ్రహమై లక్ష్యత్తైక్కణ్డు, అన్యధాశఙ్కైపణ్ణి జీయరై ''నెడుమ్మాల్తిరుక్కవేణ్డా'' ఎన్న; ఇవరుమ్అభిప్రాయమఱిన్దు ''మహాప్రసాదమ్'' ఎన్ఱుపుఱప్పట్టు స్వమఠమేఎఝున్దరుళినార్. అవ్వళవిల్ ఉత్తమనమ్బియుమ్ తిరువాలవట్టమ్ సేవిత్తిరున్దవర్, తూఙ్గి ప్పలకణిక్కతవిశేషాయ్న్దిరుక్క, పెరియపెరుమాళుమ్ ఇవర్ కనవిలేవన్దు తిరుప్పవళచ్చెవ్వాయ్ముఱువల్ తోన్ఱ ''నమ్బి! ఇన్ద *అనన్దనెన్నుమణివిళక్కుముయర్వెళ్ళైయనై యాన తిరువనన్తాఝ్వాన్ కణ్డీర్ జీయరాక వన్దవతరిత్తార్'' ఎన్ఱు తమ్ ప్రసృతాన్యహస్తత్తై ఎడుత్తు *పడుత్తపైన్నాకత్తైత్తొట్టుక్కాట్టి ''ఇవరుడైయనిఱమ్ వెళుప్పై ఇజ్ఞనేవిశ్వసిత్తు ప్పోరీర్'' ఎన్ఱు అరుళిచ్చెయ్య, ఉత్తమనమ్బియుమ్, అప్పడిస్వప్నజ్ఞ్ఞు కణ్ణైవిఝిత్తు నడుఙ్గి భీతభీతరాయ్ అప్పోతే మఠత్తేఱచ్చెన్ఱు జీయరై సేవిత్తు, స్వప్నవృత్తాన్తత్తైయుమ్విణ్ణప్పమ్ శెయ్తు, అపరాధక్షామణమ్బణ్ణిక్కొణ్డు ఇవర్ తిరువడికళిలే అతిశయితవిశ్వాసయుక్తరాయ్ పోన్దార్. ఇత్తైప్పఱ్ఱి ''అనన్తావతారర్ వరయోగియెన్బతు తెన్నరఙ్గర్ మనన్దానఱియుమ్ మఱ్ఱిరారఱివార్'' ఎన్ఱు ఇత్తై అఱిన్దముతలికళుమ్ ఆదరిత్తుచ్చొన్నార్కళిఱే;

అనన్తరమ్ సత్వోత్తరైయాయ్ శఠకోపక్కాఱ్ఱి యెన్బాళొరు అమ్మైయార్ ఒరునాళ్, జీయర్, పకల్ తిరువోలక్కమ్ కులైన్దవళవిలే తిరుమలై యాఝ్వారాకిఱ వ్యాఖ్యానమణ్డపత్తిలే ఏకాన్తమాక త్తిరుక్కాప్పుశేర్త్తుక్కొణ్డు *తక్కమామణివణ్ణనడియిలే వైత్తశిన్దైయరాయ్ మధ్యాహ్న నిద్రాపరవశరాయిరుక్క, అప్పోతు కతవుప్పుఝైయిలే సేవిక్కుమళవిల్ ఆయిఱమ్ పైన్దలై యాన అనన్తనాక తోన్ఱక్కణ్డు ఆశ్చర్యత్తుడన్ ఆలోకిత్తుక్కొణ్డిరుక్క, జీయరుమ్ అతుకణ్డు తిరుక్కాప్పు నీక్కికొణ్డుపుఱప్పట్టు శిరిత్తు''ఎన్న అమ్మైయార్!'' ఎన్ఱుకేట్టతళవ; అవళుమ్ తిడుక్కిట్టు త్తిరైత్తు సేవిత్తు తాన్ కణ్డపడియై విణ్ణప్పమ్

శెయ్య, జీయరుమ్ "నీ ఇవైక్కై ఒరువరుక్కుమ్ శొల్లాతేకొళ్" ఎన్ఱు నియమిత్తరుళినార్ ఆకైయాల్ జీయర్ శేషావతారమెన్నుమతు ప్రత్యక్షసిద్ధమిఱే.

(౧) "తతః కదాచిదాహూయ తమేనంమునిపుఙ్గవమ్। కృపయా సాధు సత్కృత్య చరణాబ్జసమర్పణాత్। దర్శయన్ దుర్గ్రహానర్థాన్ ద్రమిడోపనిషద్గిరామ్। సన్నిధౌ వ్యాకురుష్వేతి శశాసామరశాసనః" ఎన్గిఱపడియే పెరుమాళుమ్ ఒరుతిరుప్పవిత్రత్తిరునాళిలే అజ్ఞానాన్ధ్యవరుమ్ పేరోలక్కమాకచ్ చేవిత్తుక్కొణ్డిరుక్కచ్చెయ్తే, జీయరుమ్ ముతలికళుమ్ పెరుమాళై మఙ్గళాశాసనమ్పణ్ణ వెఴున్దరుళినవళవిలే (౨) "పలరడియార్ మున్బరుళియపామ్బణైయప్పన్" ఎన్గిఱపడియే పెరుమాళ్, తమ్ముడైయ పరమకృపైయినాల్, ఉడైయవర్ ఉడైయవైభవత్తై నమ్బి తామే వెళియిట్టాప్పోలే జీయరుడైయ మహిమైయై ప్రకాశిప్పిప్పతాక త్తిరువుళ్ళమ్బణ్ణి తాముమ్ జీయరుక్కు శిష్యరాకుకైక్కైయెడుత్తు, జీయరై తని త్తరుళప్పాడిట్టరుళి శ్రీశఠకోపనైయుమ్ ప్రసాదిత్తరుళి "నాళై ముతల్ నమ్ముడైయ పెరియతిరుమణ్డపత్తిలే *పెరియవణ్ కురుకూర్ నకర్ నమ్బియాన

(౧) తతః - పిఱకు, కదాచిత్ - ఒరుసమయత్తిల్, అమరశాసనః - నిత్యసూరిపరిషత్తుక్కు నిర్వాహకరాన పెరుమాళుమ్, తమ్ - ప్రసిద్ధరాన, ఏనంమునిపుఙ్గవమ్ - ఇన్ద యతిపతియాన మణవాళమామునియై, ఆహూయ - వరవழైత్తు, కృపయా - కృపైయాల్, చరణాబ్జ - శ్రీశఠకోపనై, సమర్పణాత్ - ప్రసాదిప్పతాల్, సాధు - నన్ఱాక, సత్కృత్య - గౌరవిత్తు (దేవరీర్) సన్నిధౌ - నమ్ముడైయసన్నిధియిల్, ద్రమిడోపనిషత్ - తిరువాయ్మొழியినుడైయ, గిరామ్ - శ్రీసూక్తికళిలుళ్ళ, దుర్గ్రహాన్ - అఱియక్కూడాత, అర్థాన్ - విశేషార్థఙ్గళై, దర్శయన్ - కాట్టికొణ్డు, వ్యాకురుష్వ - వ్యాఖ్యానమ్ శెయ్తుకొణ్డు పోరీర్, ఇతి - ఎన్ఱు, శశాస - నియమిత్తరుళినార్

(౨) తి-వాయ్-౭-౧౦-౫

ఆళ్వారుడైయ తిరువాయ్మొళియై ఈడుముప్పత్తాఱాయిరమ్ తొడక్క మాన ఐన్దువ్యాఖ్యానత్తుడనే నడత్తుమ్” ఎన్ఱు నియమిత్తరుళ, (౧) “మఙ్గళాఽఽయతనే రఙ్గే రమ్యజామాతృయోగిరాట్। యుగపద్ద్రావిడా మ్నాయవ్యాఖ్యానధ్యానకౌతుకీ” ఎన్గిఱపడియే జీయరుమ్, “ఇప్పడి చెయి యరుళువతే?” ఎన్ఱు మికవుమ్ హృష్టరాయ్, (౨) “మహాన్ ప్రసాద ఇత్యస్యశాసనం శిరసా వహన్। తత్రైవతత్రవ్యాఖ్యాతుం తత్క్షణాదుప చక్రమే॥ శ్రీమతిశ్రీపతి స్వామిమణ్డపే మహతిస్వయమ్। తత్త్వంతస్య ప్రబన్ధస్య వ్యక్తంతేనైవదర్శితమ్। శఠవైరిముఖైశ్శృణ్వాన్ దేశికైర్దివ్య దర్శనైః। అథదివ్యమునేస్తస్య మహిమానమమానుషమ్। అనుభూయే

---

(౧) మఙ్గళ - మఙ్గళఙ్గళుక్కు, ఆయతనే - స్థానమాన, రఙ్గే - శ్రీరఙ్గత్తిల్, రమ్యజామాతృయోగిరాట్ - మణవాళమామునికళ్, యుగపత్ - ఏకకాలత్తిల్, ద్రావిడామ్నాయ - దివ్యప్రబన్ధత్తుక్కు, వ్యాఖ్యాన - వ్యాఖ్యానమ్ శెయ్వతఱ్కాక, ధ్యాన - అర్థధ్యానత్తిల్, కౌతుకీ - సన్తోషముడైయరాయ్ ఎళున్దరుళియిరున్దార్

(౨) అస్య - ఎమ్పెరుమానుడైయ, శాసనమ్ - నియమనత్తై, మహాన్ - పెరిదాన, ప్రసాదఇతి - అనుగ్రహమెన్ఱే, శిరసా-శిరస్సినాల్, వహన్ - ధరిత్తుక్కొణ్డు, తత్రైవ - అన్దనియమనప్పడిక్కే, తత్ర - అన్దపెరియతిరుమణ్డపత్తిలే, తత్క్షణాత్- అన్దక్షణమే, వ్యాఖ్యాతుమ్ - వాఖ్యానమ్ శెయ్తరుళువతఱ్కు ఉపచక్రమే-యత్ని త్తార్ శ్రీపతిః - శ్రియఃపతియాన సర్వేశ్వరన్, మహతి - పెరిదాయ్, శ్రీమతి - అళగాన, స్వామిమణ్డపే - పెరియతిరుమణ్డపత్తిల్, స్వయమ్ - తామ్, శఠవైరి ముఖైః - నమ్మాళ్వార్ ముతలాన, దివ్యదర్శనైః-దివ్యజ్ఞానికళాన, దేశికైః-ఆచార్యర్ కళుడన్ (పెరియతిరువోలక్కమాయ్ ఎళున్దరుళియిరున్దు), తస్యప్రబన్ధస్య-అన్ద దివ్య ప్రబన్ధత్తుక్కు, తేనైవ - అన్దమణవాళమామునికళాలే, వ్యక్తమ్ - తెళివాయ్, దర్శి తమ్- అరుళిచ్చెయ్యప్పట్ట, తత్త్వమ్ - తత్త్వార్థత్తై, శృణ్వాన్ - తిరుచ్చెవిశాత్తి-(సన్తోషి త్తార్) అథ-పిఱకు, ఆబాలగోపాలమ్-అజ్ఞరాన బాలికర్ ఇడైయర్ ముతల్, అఖిలాః- సమస్తమాన, జనాః - జనఙ్గళుమ్, తస్య - అన్ద, దివ్యమునేః - మహాప్రభావరాన మణ

మమాబాలగోపాలమఖిలోజనః। అమన్యత పరం ధన్యమాత్మానం తత్ర నిక్షిపన్" ఎన్గిఱపడియే ఈడుతోడఙ్గి ఐన్దు వ్యాఖ్యానఙ్గళుడన్ తిరువాయ్మొழிయైత్తొడఙ్గి విశేషమాయ్ అర్థమ్ నడత్తియరుళుమ్బడియై, ఇన్బమ్పయక్కవిరుక్క నిలత్తేవర్ కుழுవిలే పాట్టుక్కేట్పిప్పతాక, గాన గోష్ఠియైప్పారిత్తాప్పోలే, పెరుమాళుమ్ నాచ్చియారుడనేకూడ దివ్యసింహాసనత్తిలే ఏఱియరుళి, అచ్చేర్త్తియై అనుభవిక్కిఱ అయర్వఱుమమరర్కళాన తిరువనన్తాழ்వాన్, పెరియతిరువడి, శ్రీసేనాపతియాழ்వాన్ నిత్యసూరికళోడుమ్, వైకున్దత్తు మునివరాన నమ్మాழ்వార్ తొడక్కమాన ఆழ்వార్ పతిన్మరోడుమ్, శ్రీరఙ్గమామణియారాన అనైత్తుప్పరికరత్తోడుమ్, *అణియరఙ్గన్తిరుముற்றత్తడియారోడుమ్ కూడప్పెరోలక్కమాక ఎழுన్దరుళియిరున్దు, (౧) "రఙ్గీ వత్సరమేకమేవ మశ్రృణో ద్వ్యాక్తం యథోక్తంక్రమాత్" ఎన్గిఱపడియే త్తిరుచ్చెవిశాత్తియరుళ;

ఇప్పడి ఉపక్రమిత్తుఒరుసంవత్సరమ్ అఙ్గేనిర్విఘ్నమాక నడన్దు, విన్బ-శాత్తియరుళుమ్బోతు మున్బుపోలే అనన్తగరుడవిష్వక్సేనాదికళాన నిత్యరోడుమ్, శ్రీపరాఙ్కుశ పరకాలయతివరాదికళాన ముక్తరోడుమ్, కూడ ఎழுన్దరుళి, పెరుమ్ తిరువోలక్కత్తోడే కేట్టరుళి, తమిழ் *పణ్ణార్ పాడలాన ఆరార్-శెవిక్కినియశెఞ్జొల్లై మికవుమ్ ఉకన్దాదరిత్తరుళి, తీర్థమ్ ప్రసాదఙ్గళుమ్ తిరుమాలై తిరుప్పరియట్టమ్ శరకోపనుమ్ ప్రసాదిత్తరుళి, ఇవైయైన్దువ్యాఖ్యానత్తుడన్ పొరుళై అఱివిత్తు తిరువాయ్మొழி నడత్తినతుక్కు అతిప్రసన్నరాయ్ అన్ద ఉకప్పిన్ మికుతియాలే

వాళమామునికళుడైయ, అమానుషమ్-మనుష్యరిల్ కాణవొణ్ణాత, ఇమంమహిమానమ్-ఇన్దమహిమైయై, అనుభూయ - అనుభవిత్తు, తత్ర - అన్దగోష్ఠియిలే, నిక్షిపన్-అఖినివేశముడైయరాయ్, ఆత్మానమ్- తమ్మై, పరంధన్యమ్-మికవుమ్ధన్యమాయ్, అమన్యత - ఎణ్ణినార్కళ్.

దివ్యప్రబన్ధవ్యాఖ్యాన వైభఙ్గళైయుమ్, జీయరుడైయ వైభవత్తైయుమ్ ప్రకాశమ్ శెయ్తరుళవేణుమెన్ఱు తిరువుళ్ళమాయ్, "తామ్ అనుష్ఠిత్తుక్కాట్టవేణుమ్" ఎన్ఱు జీయరుక్కు ఆచార్యసమ్భావనైయాక ఏలాలవఙ్గకర్పూరాదికళుమ్, తిరుప్పరియట్టఙ్గళుమ్ అడైక్కాయుమ్, ఫలఙ్గళుమ్, అమర్త్తినిఱ్క, అఴకియమణవాళభట్టరాన అర్చకరుడైయకుమారరాయ్ ఐన్దువయతుళ్ళరఙ్గనాయకరెన్ఱు తిరునామముడైయ శిఱుపిళ్ళైతట్టుకళుక్కుమ్ పెరుమాళుక్కుమ్ నడువేవన్దునిన్ఱు, అప్పాలేవిడవిడత్తిరుమ్బివన్దునిఱ్క, "ఇతువెఱుమనన్ఱు" ఎన్ఱు, ఎల్లారుమ్ పార్త్తిరున్దుశిఱుపిళ్ళైయై "నీర్ నిఱ్క అకార్యమెన్" ఎన్న, అవరుమ్ కైయైమెయ్క్కాప్పికొణ్డు "శ్రీశైలేశదయాపాత్రమ్" ఎన్న, పిన్నైఏతెన్న, "ధీభక్త్యాదిగుణార్ణవమ్" ఎన్న; "ఇన్నమ్ శొల్లుమ్" ఎన్న, "యతీన్ద్రప్రవణంవన్దే రమ్యజామాతరంమునిమ్" ఎన్ఱుశొల్లి ఓడిప్పోక, పెరియోర్కళెల్లారుమ్ ఆశ్చర్యప్పడ, పెరుమాళుమ్ ఇన్దశ్లోకత్తైప్పట్టోలైకొణ్డుమఙ్గట్కాప్పుశాత్తచ్చొల్లి అరుళప్పాడిడ; అప్పడియేశెయ్తు తిరువడికళిల్ సమర్ప్పిత్తుత్తట్టిలేవైక్క, పిన్బు అప్పిళ్ళైక్కు అరుళప్పాడుసాదిత్తు "నీర్ వాఴితిరునామమ్ ఓతుమ్" ఎన్న; అవరుమ్, "వాఴితిరువాయ్మొఴిప్పిళ్ళై" ఎన్ఱుతొడఙ్గి "మణవాళమామునియే ఇన్నుమొరునూఱ్ఱాణ్డిరుమ్" ఎన్ఱుఓత, పెరుమాళుమ్ అవరై ఉకన్దరుళిక్కృపైప్పణ్ణి వరిశైకళుమ్ సాదిత్తు, కోయిల్ తిరుమలై పెరుమాళ్ కోవిల్ తొడక్కమాన తిరుప్పతికళుక్కెల్లామ్, శ్రీసేనైముతలియారుడైయ శ్రీముఖమాక "అనుసన్ధానకాలఙ్గళిల్ తోఱుమ్ పెరుమాళరుళిచ్చెయ్త తనియనాన "శ్రీశైలేశదయాపాత్రమ్" ఎన్ఱతనియనై అనుసన్ధిత్తుత్తొడఙ్గవుమ్, ప్రబన్ధమ్ శాత్తుమ్బోతు "వాఴితిరువాయ్మొఴిప్పిళ్ళై" ఎన్ఱుతొడఙ్గి, "మణవాళమామునియే ఇన్నుమొరునూఱ్ఱాణ్డిరుమ్" ఎన్ఱనుసన్ధిత్తుత్తలైక్కట్టి

వృమ్" ఎన్ఱనుప్పియరుళినార్, పిన్బువానమామలై రామానుజ జీయర్ కన్దాడై అణ్ణన్ అప్పా అణ్ణాముతలాన పెరియోర్కళ్ తన్దాముడైయ భక్త్యతిశయత్తాలే తనియనై తిరుమన్త్రార్థమాక యోజిత్తు ఇతు ఎల్లార్క్కుమ్ ఉత్తారకమ్ ఎన్ఱు ఉకన్దిరుక్క, పెరుమాళుమ్, ఆழ్వార్కళై యుమ్ అరుళప్పాడిట్టనుప్పియరుళి ఉళ్ళే పెరియపెరుమాళ్ శేర్త్తియిలే ఎழுన్దరుళినవాఱే "నారీర్ జీయర్?' 'ముప్పత్తాఱాయిరప్పెరుక్కర్' ఎన్ఱు మఱుయథార్థనామమాకక్కణ్డోమ్" ఎన్ఱు ఉకన్దరుళి "కోయిలనైత్తుక్కొత్తుమ్ సకలవర్కళైక్కళుడన్ జీయరై తిరువీధిప్రదక్షిణమాక మరత్తిలేనైత్తు వారుఙ్గోళ్" ఎన్న, అవర్కళుమప్పడియే మరత్తిలే ఎழுన్దరుళప్పణ్ణివైత్తార్కళ్

ఇత్తనియనుక్కు ఇన్నముమ్ అతిశయముణ్డు, అతెజ్ఞనేయెన్నిల్,– తెన్నయర్ పొరుప్పిలఙ్కిరుమ్ తెయ్వవడమలైయప్పనుమ్ ఇతఱ్కు ప్రవర్త్తకరాయిరుప్పర్కళ్ మున్బు ముముక్షువాయ్ దేశాన్తరత్తిల్ తిరివారొరు శ్రీవైష్ణవరుడైయస్వప్నత్తిల్ సర్వేశ్వరన్ ఇన్దశ్లోకత్తై ఉపదేశిక్క, అవరుమ్ అత్తై త్తఞ్జమాకనినైత్తిరున్దు పిన్బొరుకాల్ ఇన్దశ్లోకమ్ నడైయాడుకిఱ దేశమానతిరుమలైయిల్ తిరుప్పవిత్తోత్సవత్తిరునాళ్ సేవిక్కవన్బొతు తిరువేఙ్గడముడైయాన్ అవరైక్కృపైపణ్ణి అర్చకముఖేన కైయైప్పిడిత్తువన్ద తిరుచ్చోలక్కత్తిలే శ్రీవైష్ణవర్కళ్ నడువేవైత్తు, "ఇవర్కళరుళిచ్చెయలైక్కేళ్" ఎన్ఱుమ్, అవర్కళై ఇవన్పణిప్పతైక్కేట్టురుళవేణుమెన్ఱుమ్నియమిక్క, సేనైముతలియార్ తిరుముకప్పడి నడక్కఅతనియనై పెరియకేళ్విజీయర్తొడఙ్గ, అత్తై అన్నశ్రీవైష్ణవర్ కేట్టు, మికవుమ్ విస్మరాయ్ "ఎనక్కుస్వప్నలబ్ధమాయ్ అతుతనై ఉత్తఞ్జమాకత్తాన్ నినైత్తిరుక్కిఱశ్లోకత్తై దేవరీర్ అనుసన్ధిత్తతు, ఇతువెన్న ఆశ్చర్యమ్" ఎన్న, ఆకిల్ అన్నశ్లోకత్తైచ్చొల్లిక్కాణీర్, ఎన్న, అవరుమ్ ఇన్దశ్లోకత్తైచ్చొల్ల, అతుకేట్టు ఎల్లారుమ్ మికవుముకన్దరుళి తఙ్గళుక్కు వన్దవనై

చ్చొల్లక్కేట్టు అతిప్రవణరాయ్ పుఱప్పట్టుక్కోయిలిలే శెన్ఱు జీయర్ తిరువడికళిల్ వేరఱ్ఱమరమ్పోలే విழுన్దుకిడక్క, పరమదయాళువానజీయరుమ్ అవరై త్తిరుక్కైకళాలే స్పర్శిత్తు "నీర్ ఆర్, వన్దకార్యమెన్" ఎన్ఱుకేట్టరుళ, అవరుమ్ "తాన్ ముముక్షువాయ్ దేశాన్తరత్తిల్ తిరియుమెన్ఱు తోడజ్గీ-స్వప్నవృత్తాన్తత్తైయుమ్, తిరువేజ్గడముడైయాన్ తన్నై విశేషకటాక్షమ్ శెయ్తరుళి దేవరీర్ తనియనై త్తిరువోలక్కత్తిల్ సాదిత్తు దేవరీర్ తిరువడికళై సేవిక్కవిట్టార్" ఎన్ఱు విణ్ణప్పమ్ శెయ్తు నిఱ్క, "ఇప్పడి భగవత్కటాక్షపాత్రభూతరో నీర్" ఎన్ఱు మికవుమ్ ఉకన్దరుళి, "ఇని ఉమక్కు వేణ్డువతెన్" ఎన్న, "దేవరీర్ తిరువడికళై దృఢమాకప్పఱ్ఱిన పిన్బు ఇని వేణ్డువతొన్ఱుణ్డో" ఎన్ఱు హృష్టరాయిరుక్క, జీయరుమ్ ఉకన్దరుళి తాపాదిపఞ్చసంస్కారజ్గళైయుమ్ సాదిత్తు "తిరువేజ్గడరామానుజదాసర్" ఎన్ఱుదాస్యనామముమ్ సాదిత్తుక్కృపైపణ్ణియరుళినార్.

అழకర్ తిరుమలైయిల్ సమస్తవిధకైజ్కర్యనిరతరాయ్ జీయర్ సమ్బన్ధముడైయజీయర్, తమ్ ఆచార్యరాన పెరియజీయరుడైయ ఆత్మగుణజ్గళైయుమ్ విగ్రహగుణజ్గళైయుమ్ చిన్తిత్తుక్కొణ్డు "తమక్కు నిత్యానుసన్ధేయమాక ఒరుతనియన్ వేణుమ్" ఎన్ఱు ఎణ్ణిక్కొణ్డు పెరుమాళ్ సన్నిధియిల్ దణ్డన్ సమర్పిత్తునిఱ్క, అవ్వళవిలే మణవాళమామునికళుడైయ తిరువడిసమ్బన్ధముడైయసేనైముతలియార్, అழకర్ తిరువడితొழுవెழுన్దరుళ, శ్రీకార్యమ్ పార్క్కుజీయరుమ్ అవరైక్కణ్డు మికవుమ్ ఆదరిత్తు పెరుమాళై మజ్గళాశాసనమ్ పణ్ణ ఎழுన్దరుళప్పణ్ణినైత్తుక్కొణ్డు తిరుమున్బేశెల్ల, అழకిరుమ్ అవరై మికవుమ్ కృపైపణ్ణి తీర్థప్రసాదజ్గళుమ్ ప్రసాదిత్తు శ్రీశఠకోపనైయుమ్ అవర్ తిరుముడియిలే నన్ఱాకవైత్తరుళి(౧) "జిహ్వాగ్రే తవవక్ష్యామిస్థిత్వా వదసుపావనమ్।

(౧) తవ - దేవరుడైయ, జిహ్వాగ్రే - నావిన్నుణియిల్, స్థిత్వా - ఇరున్దు, వక్ష్యామి - శొల్లప్పోకిఱేన్; మమ - ఎన్నుడైయ, ఆజ్ఞయా - నియమనత్తినాల్,

పద్యంత్వాదార్యవిషయం మునేరస్య మహాఽఽజ్ఞయా" ఎన్ఱు అర్చకము ఖేననియమిక్క, సేనై ముతలియారుమ్ (౧) "ధన్యోస్మీతిచ సేనేశ దేశి కోఽవదత స్వయమ్। మహాఽశిరసి దేవస్య పాదౌపరమపావనౌ" ఎన్ఱిత్తి పడియే శ్రీశఠకోపనై త్తిరుముడియిల్ ధరిత్తుక్కొణ్డు 'శ్రీశైలేశదయా పాత్రమ్" ఎన్నుమ్ ఇత్తనియనై అరుళిచ్చెయ్యు, అర్చకరుమ్ జీయ రుక్కు సాదిత్తరుళినార్. పిన్బు సేనై ముతలియారుక్కుమ్ అర్చకరు క్కుమ్ ఇన్దశ్లోకమ్ తెరియామల్, జీయర్ మరమే శెన్ఱు "తనియనై అరుళి చ్చెయ్యవేణుమ్" ఎన్ఱు కేట్క, "జీయరుమ్ అరుళిచ్చెయ్త దేవరీర్ కేట్క వేణుమో" ఎన్న, "ఎనక్కొన్ఱుమ్ తెరికిఱతిల్లై, ఇతు సున్దరరాజర్ తానే సున్దరజామాతృమునివిషయమాక వరుళిచ్చెయ్ తార్" ఎన్ఱు మహాన్తిర నామమ్కూడివిద్ధరాయ్ అత్తనియనై త్తఙ్గళుక్కు త్తఞ్జమాకక్కొణ్డార్ కళ్. సేనై ముతలియారుమ్ ఇన్దవృత్తాన్తత్తైక్కోయిలిలే పెరియోర్క ళుక్కు త్తెరివిక్కవేణుమెన్ఱు త్వరైయాకి వెళ్ళున్దరుళి, గోష్ఠియిలే జీయరై దణ్డన్ సమర్పిత్తు ఇన్దవైభవఙ్గళెల్లామ్ విణ్ణప్పమ్ శెయ్యు, ఎల్లారుమ్ మిక వుమ్ ఉకన్దరుళి "ఇప్పడి తిరువేఙ్గడముడైయానుమ్ అభిమానిత్తరుళిన ఇత్తనియనై ప్రకాశిప్పిత్తరుళుకిఱతే ఇతెన్నవైభవఙ్గళ్" ఎన్ఱు పోరవిద్ధ రాయరుళినార్కళ్.

త్వత్ - ఉమక్కు, ఆర్యవిషయమ్-పూజ్యరాన మణవాళమామునికళ్ విషయమాయ్, సుపావనమ్ - పవిత్రమాన, పద్యమ్ - శ్లోకత్తై, అస్య మునేః - ఇన్ద జీయరుక్కు, వద - శొల్లుమ్.

(౧) సేనేశదేశికః - సేనైముతలికళ్, దేవస్య - ఎమ్బెరుమానుడైయ, పర మపావనౌ - మికవుమ్ పరిశుద్ధికరమాన, పాదౌ-తిరువడికళై, శిరసి-తిరుముడియిల్, మహాన్ - ధరిత్తుక్కొణ్డు, స్వయమ్ - తామ్, ధన్యోస్మి - ధన్యనాయాకి ఉన్- ఇతిచ- ఎన్ఱుమ్, అవదత - అరుళిచ్చెయ్తార్.

(౧) "భూత్వాభూయోవరవరమునిర్భోగినాం సార్వభౌమః శ్రీమ ద్రజ్గే వసతి విజయీ విశ్వసంరక్షణార్థమ్" ఎన్గిఱపడియే ఇప్పడిసర్వలోకో జ్జీవనార్థమాక అవతరిత్తరుళిన జీయర్, అఖిలజనజీవాతువాన పిళ్ళై లోకాచార్యర్ దివ్యసూక్తికళాన రహస్యప్రబన్ధజ్గళుక్కెల్లామ్ వ్యాఖ్యా నమ్ శెయ్తరుళ త్తిరువుళ్ళమ్పత్తి (౨) "రహస్యగ్రన్థతత్త్వేషు రమయా మాసతత్ప్రియాన్। వాక్యసజ్గతివాక్యార్థ తాత్పర్యాణియధాశ్రుతమ్। వ్యాకుర్వన్నే వపూర్వేషాం వర్తమానఃపదేపదే। స్వమనీషాకథాంనైవ కల్పయన్ కిఞ్చిదప్యయమ్। గుప్తాన్సర్వైర్గురుత్వేన గూఢానర్థానదీదిశత్" (3) "శ్రుతిస్మృతీతిహాసైశ్చ శ్రుత్యన్తైఃపాఞ్చరాత్రతః। దేశికానాంనిబన్ధానాం దర్శయన్నేకకణ్ఠతామ్। వాక్యాలఙ్కారవాక్యాని వ్యా

[౨] అయమ్ - ఇన్దమణవాళమామునికళ్, పూర్వేషామ్ - పూర్వాచార్యర్కళుడైయ, (ఎల్లాయిల్) వర్తమానః - నిలైనిన్ఱవరాయ్, పదేపదే - పదఙ్గళ్తోఱుమ్, స్వ - తమ్ముడైయ, మనీషా - బుద్ధియిల్ తోన్ఱియపడి, కథామ్ - అనుపయుక్తవిషయఙ్గళై, కిఞ్చిదపి - కొఞ్చముమ్, నైవకల్పయన్-అరుళిచ్చెయ్యామల్, యధాశ్రుతమ్-ఆచార్యముఖమాయ్ కేట్ట అర్థానుగుణమాయ్, వాక్య - వాక్యఙ్గళైయుమ్, సఙ్గతి-సఙ్గతికళైయుమ్, వాక్యార్థ - వాక్యార్థఙ్గళైయుమ్, తాత్పర్యాణి-భావార్థఙ్గళైయుమ్, వ్యాకుర్వన్నేవ - విశేషమాయ్ అరుళిచ్చెయ్తుకొణ్డు, సర్వైః-సకలపూర్వాచార్యర్కళాలుమ్, గురుత్వేన- వ్యాపకమాయిరుప్పతాల్, గుప్తాన్-మఱైత్తువైత్త, గూఢాన్-రహస్యమాన, అర్థాన్ - విశేషార్థఙ్గళై, అదీదిశత్ - కృపైయాల్ ఉపదేశిత్తార్. (ఇప్పడి) తత్ప్రియాన్-అన్దరహస్యత్తిలీడుపట్టవర్కళైయెల్లామ్, రహస్యగ్రన్థ- రహస్యగ్రన్థఙ్గళుడైయ, తత్త్వేషు - తత్త్వార్థఙ్గళిల్, రమయామాస - సన్తోషిప్పిత్తార్

(3) శ్రుతి-వేదవాక్యఙ్గళాలుమ్, స్మృతి-మన్వాదిస్మృతికళాలుమ్,ఇతిహాసైశ్చ-శ్రీరామాయణాది ఇతిహాసఙ్గళాలుమ్, శ్రుత్యన్తైః - వేదాన్తవాక్యఙ్గళాలుమ్, పాఞ్చరాత్రతః - పాఞ్చరాత్రప్రమాణఙ్గళాలుమ్, నిబన్ధానామ్ - గ్రన్థకర్తాక్కళాన, దేశికానామ్ - ఆచార్యాళుడైయ, ఏకకణ్ఠతామ్ - సంప్రదాయఒత్తిల్ ఒరుముఖ

చక్షాణో విచక్షణః। సుధియస్స్వాదయామాస స్వస్వరూపం సుదుర్గ్రహమ్” ఎన్ఱిప్పడి ప్రతిపాదిక్కుమ్ క్రమఙ్గళిల్ ఒన్ఱుమ్ తప్పాతపడి ప్రథమమ్ తత్త్వరహస్యత్రయఙ్గళుక్కు వ్యాఖ్యానమ్ శెయ్తరుళి, అనన్తరమ్ అశేషార్థప్రతిపాదకముమాయ్ ఆழ్పొరుళై యుముడైత్తాన శ్రీవచనభూషణత్తుక్కు (౧) “మెచ్చుమ్ వియాక్కియై” ఎన్ఱువిలక్షణపరిగ్రహమామ్పడి వ్యాఖ్యానమ్ శెయ్తరుళి, (౨) “శీర్ వచనభూడణమామ్ తెయ్వకుళిక్కై ప్పెఱ్ఱోమ్, పొరులకై ప్పోన్నులకాప్పార్క్కప్పెఱ్ఱోమ్, తేరి నమక్కోప్పారినియార్ ఉలకాశిరియనరుళ్ తప్పామలోతియపిన్తాన్” ఎన్ఱు ఇతిన్ వైభవత్తైత్తాముమ్ అనుసన్ధిత్తు ప్పోరప్రీతరాయరుళినారితే. ముతలికళుమ్ అప్పడియే (3) “వాగ్భూషణం వకుళభూషణశాస్త్రసారం యో మాదృశాఞ్చసుగమం వ్యవృణోద్దయాళుః। రమ్యోపయన్తృమునయేయమినాంవరాయతస్మై నమశ్శమదమాదిగుణార్ణవాయ” ఎన్ఱుమ్ (౪) “మేవుమ్ తవత్తువరయోగియిట్టవియాక్కియై

మానపడియై, దర్శయన్ - కాట్టిక్కొణ్డు, విచక్షణః - సమర్థరాయ్, వాక్య - వాక్యఙ్గళైయుమ్, అలఙ్కారవాక్యాని - అలఙ్కారవాక్యఙ్గళైయుమ్, వ్యాచక్షాణః-అరుళిచ్చెయ్తుకొణ్డు, సుధియః - జ్ఞానికళుక్కు, సుదుర్గ్రహమ్-అఱియక్కూడాత, స్వస్వరూపమ్ - ఆత్మస్వరూపయాథాత్మ్యత్తై, స్వాదయామాస - తెరివిత్తు రుచిప్పిత్తార్.

(3) యః - యాతొరుమణవాళమామునికళ్, దయాళుః-కృపాపరవశరాయ్, వకుళభూషణ - నమ్మాழ్వారుడైయ, శాస్త్ర-అరుళిచ్చెయలాన తిరువాయ్మొழிప్రబన్ధత్తినుడైయ, సారమ్ - సారమాన, వాగ్భూషణమ్ - శ్రీవచనభూషణత్తై, మాదృశాఞ్చ-నమ్మైప్పోల్ అజ్ఞరానవర్కళుక్కుమ్, సుగమమ్ - ఎళితిల్ అఱియుమ్పడి, వ్యవృణోత్-వివరిత్తారో? శమ - అన్తరిన్ద్రియనిగ్రహమెన్న, దమ - బహిరిన్ద్రియనిగ్రహమెన్న, ఆది - ఇవైముతలాన, గుణ - కల్యాణగుణఙ్గళుక్కు, అర్ణవాయ - జలనిధియాన, యమినాంవరాయ - యతిపతియాన, తస్మైరమ్యోపయన్తృమునయే - అన్ద మణవాళమామునికళిన్పొరుట్టు, నమః - దణ్డన్సమర్పిక్కిఱేన్

---

(౧) ఉపదేశ-౫౮.

యాల్ తేవున్నైక్కుమ్ నఱ్ఱత్తువరహస్యత్తుడనే, తావుమ్ పెరుమ్బూక
ఱ్ఱాశారియవితయత్తిఱ్కుమా తావుమ్బురుళ్ శెఱిచ్చొల్లాపరణచ్చురు
తిక్కుమే'' ఎన్ఱుమిప్పడి ఉపకరిత్తమైయై అనుసన్ధిత్తార్కళ్.

అనన్తరమ్ శ్రీవచనభూషణత్తుక్కుమ్ అడియాయ్, చరమపర్వ
నిష్ఠాక్రమ ప్రతిపాదకమాన నూఱ్ఱన్దాతిక్కుమ్, జ్ఞానసారప్రమేయసార
ఙ్గళుక్కుమ్ వ్యాఖ్యానమ్ శెయ్తరుళి, మఱ్ఱై రహస్యఙ్గళుక్కుమ్, ఈట్టు
క్కుమ్ ప్రమాణత్తిరట్టు సఙ్గ్రహిత్తరుళియుమ్, గీతైక్కు త్తాత్పర్య
దీపమెన్ఱోరు వ్యాఖ్యానముమిట్టరుళి, ఉడైయవర్ నిత్యతిరువారాధనక్రమ
త్తైయుమ్ సఙ్గ్రహమాకవుమ్ సువ్యక్తమాకవుమ్ సర్వాత్మోజ్జీవనార్థ
మాక చ్చెయ్తరుళినారితే. శ్రీపాదత్తుముతలికళెల్లారుమ్ కూడి "తిరు
వాయ్మొళ్ళివిషయమాక తిరుప్పవళత్తాల్ ఏతేనుమ్ ఒరుప్రబన్ధమరుళి
చ్చెయ్య వేణుమ్" ఎన్ఱు అపేక్షిక్క, పిన్బు తిరువాయ్మొళ్ళినూఱ్ఱ
న్దాతియైయుమ్, ఆచార్యోపదేశపరమ్పరాప్రాప్తమాయ్ వన్ద దర్శనతా
త్పర్యార్థఙ్గళైయెల్లామ్ విశదమాక అఱివిక్కుమ్ ఉపదేశరత్నమాలై
యైయుమ్ అరుళిచ్చెయ్తు, పిన్బు తిరువాయ్మొళ్ళితొడక్కమాన అరు
ళిచ్చెయల్కళెల్లావఱ్ఱైయుమ్ ప్రవర్త్తిప్పిత్తుక్కొణ్డు దర్శనత్తుక్కుపణ్డై
ల్లాతవతిశయముముణ్డాక్కిక్కొణ్డు జ్ఞానవర్ధకరాయెళ్ళున్దరుళియిరుక్కుఙ్గా
లత్తిలే, శ్రీవచనభూషణార్థశ్రవణమ్బణ్ణియిరుప్పార్ ఇరణ్డు శ్రీవైష్ణవర్కళ్
రాగద్వేషమ్ కొణ్డాడి వివాదమ్బణ్ణియిరుక్కుమ్ సమయత్తిల్, ఇరణ్డు
నిహీనజన్తుక్కళ్ పిణఙ్గివరుమతుకణ్డు, జీయరుమ్ శ్వాక్కళైక్కుఱిత్తు
"నీఙ్గళుమ్ ఇవర్కళైప్పోలే శ్రీవచనభూషణాధికారికళో? అహఙ్కరిత్తు
వివాదమ్బణ్ణుకైక్కు" ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్య, అవర్కళుమ్ అతుకేట్టు లజ్జా
పురస్సరమాక అతిల్నిన్ఱుమ్ నివృత్తరానార్కళ్.

పిన్బువడదేశత్తిలిరున్ద తిరునామధారికళ్ శిఱితుద్రవ్యమ్ వర
క్కాట్ట, అత్తైనిరూపిత్తుప్పార్త్తవళవిల్ అతు అనుకూలమిన్ఱియే

యిరుక్క, అత్తైయుమ్ త్యాజ్యమెన్ఱ్ఱెనిసై త్తుక్కళిత్తరుళినార్. అనన్త రమ్ స్వమరత్తుక్కు శిలక్షేత్రముణ్డాయ్ తద్ద్వారా వన్దకుడిమక్కళ్ మరత్తిలే భుజిత్తుప్పోక, అవ్విడమ్ గోమయత్తాలే శుద్ధిపణ్ణి ఈరిత్తి రుక్క, యాదృచ్ఛికమాక జీయర్ పుఱప్పట్టరుళినవర్ ఈరత్తైక్కణ్డు "ఇవ్విడమ్ ఈరమాయిరుప్పానేన్" ఎన్ఱుకేట్టరుళ, అఙ్గిరున్దవర్కళ్ అకారణత్తైవిణ్ణప్పమ్ శెయ్యక్కేట్టు, అప్పోతే అన్దక్షేత్రత్తై ప్పెరుమాళు క్కుసమర్పిత్తు అన్దశాసనత్తైయుమ్ శ్రీభణ్డారత్తిలే పోకవిట్టరుళి ఎழுన్ద రుళియిరుక్కుమ్ నాళిలే,

అతివృద్ధైయాయిరుప్పాళొరు అమ్మైయార్ రాత్రి పుఱమ్బేపోక మాట్టామల్ మరత్తిలే శయిక్క, అవళైక్కణ్డు శఙ్కిత్తు, అప్పోతే మరత్తిల్ నిన్ఱుమ్ అవళై ప్పుఱప్పడవిడ, ముతలికళ్ ఇతుకణ్డు "ఇప్పడి ఇవళై శఙ్కిక్కకూడుమో" ఎన్న, ముతలికళైక్కుఱిత్తు "కిழவణిలాకి లుమ్ మరమేఱ మాట్టాళో? నమక్కు ఉకవాతార్ అపవాదమ్ శొల్ల ప్పోరుమ్" ఎన్ఱరుళినార్. ఇప్పడియోగ్యత్తైయిల్లాతతిలుమ్ "పిణమె ழுన్దుకడిక్కుమో" ఎన్ఱు అతిశఙ్కైపణ్ణి వెరువివర్తిత్తుప్పోరువర్.

అనన్తరమ్ ఒరుశ్రీవైష్ణవర్ తూతుళైక్కిఱైకొణ్డువన్దు తళిగైక్కు చ్చెయ్కిఱ అమ్మైయార్కైయిలే తళిగైక్కుక్కొడుత్తు "ఇత్తైప్పాకఞ్చెయ్ తుసమర్పియుమ్" ఎన్ఱుప్రార్థిక్క,అవళుమ్ అత్తై ఉదాసిత్తు తళిగైప్పణ్ణా తిరుక్క; పిన్బు అముతుశెయ్యుమ్పోతు అన్దశ్రీవైష్ణవర్ అమ్మైయార్ ముఖత్తైప్పార్క్క, జీయరుమ్ అతుకణ్డు "ఇతెన్" ఎన్ఱుకేట్టరుళ, శ్రీవై ష్ణవరుమ్ ఉణ్మైయై విణ్ణప్పమ్ శెయ్య, అతుకేట్టు "ఆఱుమాసమ్ అమ్మై యారైత్తళిగైశెయ్యవేణ్డామ్" ఎన్ఱు వెఱుత్తరుళి, భాగవతాతివర్త నమ్ పణ్ణినతుక్కుమ్ జ్ఞాపణమ్పణ్ణువిత్తు ప్పిన్బు పూర్వమ్పోలే నియ మిత్తు చ్చెల్లుకిఱనాళిలే,

వరన్దరుమ్ పెరుమాళ్ పిళ్ళై "జీయర్ తిరువడికళిలే సేవిక్క-వేణుమ్" ఎన్గిఱ త్వరాతిశయత్తాలే తమ్ ఊరిలిరున్దతనిప్పుఱప్పట్టు అతి శీఘ్రమాక వన్దు తిరువడికళిలే సేవిత్తునిఱ్క, "ఇప్పడి శ్రీవైష్ణవసహవాసమన్ఱిక్కే తనియేసాహసిత్తు వరువతే" ఎన్ఱు అవరై వెఱుత్తు ఆఱుమాసమ్ పుఱత్తిణ్ణైయిలేయిరుక్కుమ్పడి ఉపేక్షిత్తు, పిన్పు అఙ్గీకరిత్తరుళి తద్విషయమాక, (౧) భక్షితంహి విషంహన్తి ప్రాకృతం కేవలం వపుః। మన్త్రౌషధమయీ తత్రభవత్యేవ ప్రతిక్రియా। దర్శనస్పర్శసంశ్లేషవిశ్లేషశ్రవణాదపి। అప్రతిక్రియమాత్మైవ హన్యతే విషయైర్దృఢమ్। ఇత్థముద్ఘోషయన్దోషాన్ విస్తరేణ సుదుస్తరాన్। దూరం నిర్వాసయామాస వాసనాంవిషయేష్వసౌ" ఎన్ఱుమ్ (౨) "నిదానం సర్వదోషాణాం నిదానంక్రోధమోహయోః। మానఏవ మనాంస్యేషాం

---

(౧) భక్షితమ్ - భుజిక్కప్పట్ట, విషంహి - విషమోవెన్నాల్, ప్రాకృతమ్ - ప్రకృతిసమ్బన్ధముడైయ, వపుః కేవలమ్ - శరీరత్తైమాత్రమ్, హన్తి-అఴియచ్చెయ్కిఱతు; తత్ర- అన్దవిషయత్తిల్, మన్త్రౌషధమయీ-మన్త్రరూపమాయుమ్ ఔషధరూపముమాన, ప్రతిక్రియా - ప్రతీకారమానతు, భవత్యేవ - సిద్ధమాయిరుక్కిఱతు; ఆత్మైవ - జీవాత్మావానతు, విషయైః - విషయఙ్గళాల్, దర్శన - దర్శనత్తాలుమ్, స్పర్శ-స్పర్శత్తాలుమ్, సంశ్లేష - విశేషసఙ్గత్తాలుమ్, విశ్లేష - పిరివినాలుమ్, శ్రవణాత్ - కేట్పతాలుమ్, అప్రతిక్రియమ్ - ప్రతీకారమ్పణ్ణవొణ్ణాతపడి, దృఢమ్-మికవుమ్, హన్యతే-అఴిక్కప్పడుకిఱతు ఇత్థమ్ - ఇన్దప్రకారమ్, అసౌ - ఇన్దమణవాళమామునికళ్, సుదుస్తరాన్ - ఎవ్విధత్తిలుమ్ నివృత్తిక్కక్కూడాత, దోషాన్ - విషయదోషఙ్గళై; విస్తరేణ - విస్తరమాక, ఉద్ఘోషయన్ - నన్ఱాకవెళిక్కాట్టి, విషయేషు-విషయఙ్గళిల్; వాసనామ్ - వాసనైయై, దూరమ్ - మఱుపడియుమ్ అణుకవొణ్ణాతపడి, నిర్వాసయామాస - సమూలమాకపోక్కినార్.

(౨) మాన ఏవ - అహఙ్కారన్దాన్, సర్వదోషాణామ్, సకలదోషఙ్గళుక్కుమ్, నిదానమ్ - మూలకారణమ్, క్రోధమోహయోః-కోపత్తుక్కుమ్ మోహత్తుక్కుమ్;

నిత్యమున్మూలయత్యసౌ" ఎన్ఱుమ్, (౧) "అర్థసమ్పద్విమోహాయ విమోహో నరకాయచ । తస్మాదర్థమనర్థాఖ్యం శ్రేయోర్థీ దూరతస్త్యజేత్। యస్యధర్మార్థమర్థేహా తస్యానీహైవశోభనా। ప్రక్షాళనాద్ధిపఙ్కస్యదూరాదస్పర్శనంవరమ్" ఎన్ఱుమ్ (౨) "భృత్యోఽహంవిష్ణుభక్తానాంశాసితారస్తఏవమే । క్రేతుం విక్రేతుమపిమామీశతే తే యథేప్సితమ్। ఇతి యస్యమతంనిత్య మయమేవాఽఽత్మవిత్తమః ॥ స్వరూపసిద్ధిస్సర్వేషాం స్వోజ్జీవనమపి ధ్రువమ్। శ్రేయసీదేశికానాఞ్చ సిధ్యతిప్రత్యుపక్రియా"

నిదానమ్ - మూలకారణమ్; అసౌ - ఇన్ద అహఙ్కారమానతు, ఏషామ్ - ఇన్దచేతనర్కళుడైయ, మనాంసి - మనస్సుకళై, నిత్యమ్ - ప్రతిదినముమ్, ఉన్మూలయతి - సమూలమాయ్ అఴిత్తువిడుకిఱతు

(౧) అర్థసమ్పత్ - ధనసమ్పత్తానతు, విమోహాయ - మోహత్తుక్కుక్కారణమాకిఱతు; విమోహః - మోహమానతు, నరకాయ-నరకత్తుక్కుక్కారణమాకిఱతు, తస్మాత్ - ఆకైయాల్, శ్రేయోర్థీ - శ్రేయస్సైక్కోరుమవన్, అనర్థాఖ్యమ్-అనర్థమెన్ఱే పెయరైయుడైయ, అర్థమ్ - ధనత్తై, దూరతః - కిట్టవొణ్ణామల్, త్యజేత్ - విడక్కడవన్ యస్య - ఎన్దపురుషనుక్కు, ధర్మార్థమ్ - ధర్మానుష్ఠానఙ్గళుక్కాక, అర్థేహా - ధనత్తిల్ అపేక్షై ఇరుక్కిఱతో, తస్య - అవనుక్కు, అనీహైవ-అర్థత్తిల్ విరుప్పమిల్లామైయే, శోభనా - నల్లతు; పఙ్కస్య - శేఱ్ఱై, ప్రక్షాళనాత్ - (స్పర్శిత్తుపిఱకు) అలమ్బువతైక్కాట్టిలుమ్, దూరాత్ - దూరత్తిలేయేనిన్ఱుకొణ్డు, అస్పర్శనమ్ - తొడామలిరుప్పతు, వరమ్ - శ్రేష్ఠమ్

(౨) అహమ్ - అడియేన్, విష్ణుభక్తానామ్ - శ్రీవైష్ణవర్కళుక్కు, భృత్యః - దాసభూతన్; మే - అడియేనుక్కు, తఏవ-అవర్కళే, శాసితారః - నియన్తాక్కళ్; తే - అవర్కళ్, యథేప్సితమ్ - ఇష్టానుసారమాయ్, మామ్ - స్వమ్మాన అడియేనై, క్రేతుమ్ - కొళ్వతఱ్కుమ్, విక్రేతుమ్ - కొడుప్పతఱ్కుమ్, ఈశతే - స్వామికళాకిఱార్కళ్; ఇతి - ఎన్ఱు, యస్య - ఎన్దచేతననుక్కు, మతమ్ - అధ్యవసాయమానతు, నిత్యమ్ - నిత్యమాయిరుక్కిఱతో?, అయమేవ- ఇన్దఅధికారియే, ఆత్మవిత్తమః - ఆత్మజ్ఞానికళిల్ ముతల్వన్. (ఇతనాల్) సర్వేషామ్ - సకలరుక్కుమ్, స్వరూప

ఎన్షుమ్, (౧) "ఆచార్యవద్దేవతావన్మాతృవత్పితృవత్తథా। ద్రష్టవ్యాస్సన్త ఇత్యాదిర్దృష్టశ్శాస్త్రేషువిస్తరాత్" (౨) "సుశీలస్సులభస్స్వామీ శ్రీమానపి కృపానిధిః, అణోరపిమహద్ద్వేషాదత్యన్తాంయాతివిక్రియామ్। పావనీమహతాందృష్టిః ప్రచ్యుతానపిమోచయేత్। అమర్షఃపునరల్పోపి నిత్యానపినిపాతయేత్ ॥ ప్రియాత్ప్రియతరంశౌరేస్సజ్జనానాం సభాజనమ్।

సిద్ధిః - ఆత్మస్వరూపముమ్ నిలైనిఱ్కై‌ఉతు, స్వోజ్జీవనముపి-తాముజ్జీవిప్పతుమ్ సిద్ధిక్కైఉతు, దేశికానాఞ్చ - ఆచార్యాళుక్కుమ్, శ్రేయసీ - శ్రేయస్కరమాన, ప్రత్యుపక్రియా - ప్రత్యుపకారమానతు, సిధ్యతి - సిద్ధిక్కైఉతు

(౧) సన్తః - సత్పురుషర్కళ్, ఆచార్యవత్ - ఆచార్యనైప్పోలవుమ్, దేవతావత్-దేవతైయైప్పోలవుమ్, మాతృవత్-మాతావైప్పోలవుమ్, తథా - అప్పడి, పితృవత్ - పితావైప్పోలవుమ్, ద్రష్టవ్యాః - అధ్యవసక్కత్తక్కవర్కళ్; ఇత్యాదిః - ఇతుముతలాన స్వరూపమార్గఙ్గళ్, శాస్త్రేషు - శాస్త్రఙ్గళిల్, విస్తరాత్ - విస్తరమాక, దృష్టః - కాణప్పట్టిరుక్కిఉతు

(౨) స్వామీ - నముక్కుస్వామియాన ఎమ్బెరుమాన్,సుశీలః - ఎల్లారుడన్ కలక్కుమ్స్వభావనాయినుమ్, సులభః-సర్వసులభనాయినుమ్, శ్రీమానపి - శ్రీమానాయినుమ్, కృపానిధిః - దయానిధియాయినుమ్, అణోః - స్వల్పమాన, మహత్-మహాన్గళిడత్తిల్ పణ్ణుమ్, ద్వేషాదపి - ద్వేషత్తాలుమ్, అత్యన్తామ్ - మికవుమధికమాన, విక్రియామ్ - మనఃకాలుష్యత్తై, యాతి-అడైకిఱాన్; మహతామ్ - మహాన్గళుడైయ, పావనీ - (సకలరైయుమ్) పరిశుద్ధమాక్కవల్ల, దృష్టిః - కటాక్షమానతు, ప్రచ్యుతానపి - (ఎమ్బెరుమాన్కటాక్షత్తిల్ నిన్షుమ్) నఴువినవర్కళైయుమ్, మోచయేత్-ఉత్తరిప్పిక్కుమ్; (అవర్కళుడైయ) అమర్షః పునః - మనఃకాలుష్యమోవెన్నాల్, అల్పోపి-స్వల్పమాయినుమ్, నిత్యానపి - నిత్యర్కళైయుమ్, నిపాతయేత్ - నఴువప్పణ్ణుమ్ శౌరేః - సర్వేశ్వరనుక్కు, ప్రియాత్ - తముక్కు ప్రియమ్ శెయ్వతై కాట్టిలుమ్, సజ్జనానామ్-భాగవతర్కళై, సభాజనమ్ - ఆరాధిప్పతు, ప్రియతరమ్-తముక్కు అత్యన్తముఖిమతమాయిరుక్కుమ్ తేషామ్-అన్ద ఆశ్రితర్కళుక్కు నేరిట్ట, అవమానః- అవమానమానతు, మనాగపి- స్వల్పమాయినుమ్, అప్రియాత్-తముక్కు నేరిడుమనిష్టత్తై

అప్రియాద ప్రియస్తేషామవమానోఽమనాగపి"। (౧)"సజ్జనాతిక్రమక్రౌర్యం శాస్త్రైరిత్థం ప్రదర్శయన్। సూక్తిభిర్యుక్తియుక్తాభిః సర్వాన్ సముదజీవయత్" ఎన్ఱుమ్ ఇత్యాదిగళాలే ఇవర్ శ్రీసుడైయ సాహిత్యరాహిత్యఙ్గళాలుణ్డానగుణదోషఙ్గళై తమ్ దీర్ఘదర్శిత్వత్తాలే దర్శిప్పిత్తు సర్వరైయుమ్ ఉజ్జీవిప్పిత్తుక్కొణ్డు పోరుకిఱకాలత్తిలే,

ఇవరుడైయ ఉక్త్యనుష్ఠానఙ్గళైయెల్లామ్ ఉత్తరదేశత్తిలే వైష్ణవప్రభువాయిరుప్పారొరువర్ "స్వోజ్జీవనమాక సకలశాస్త్రతాత్పర్యఙ్గళైయుమ్, సఙ్గ్రహరూపేణ అనుష్ఠిక్కుమ్బడియానతొరు చరమార్థవిశేషత్తై అడియేనుక్కు అరుళిచ్చెయ్తువరక్కాట్టియరుళవేణుమ్" ఎన్ఱు అపేక్షిత్తువరక్కాట్ట, జీయరుమ్ అప్పడియే భగవద్దాస్యరసమ్ పురుషార్థమెన్ఱు తెళిన్ద అధికారిక్కు కేవలభగవల్లాఞ్ఛనధారణమాత్రాధికారముమ్ పోరాతు, కేవలభగవత్సమారాధననిష్ఠామాత్రముమ్ పోరాతు, కేవలాఽఽచార్యపారతన్త్ర్యాధికారమాత్రముమ్ పోరాతు, కేవలభాగవతానువర్తనమాత్రముమ్ పోరాతు, పిన్నై ఎఙ్గనేయెన్నిల్, యథోచితకైఙ్కర్యైకనిరతరాయ్ స్వకీయగృహే నిశ్శఙ్కైయోడే శ్రీవైష్ణవర్కళ్ ప్రవేశిత్తు ప్రాగ్వాకవసిక్క తన్నై అత్తలైక్కేయాకవైత్తుత్తలైక్కట్టుమ్ (౨)"అడియార్క్కెన్నైయాట్పడుత్త" ఎన్ఱుమ్, (౩) "ఎన్నమ్మైవిఱ్కవుమ్ పెఱువార్కళే" ఎన్ఱుమ్ నిలైయుణ్డాకవేణుమిత్తే, ఇప్పడి ఇవ్వర్థత్తై అనుసన్ధిత్తు అనుష్ఠియానాకిల్ తనక్కుప్రతి

శాట్టిలుమ్, అప్రియః - అత్యన్తమనిష్టమాయిరుక్కుమ్

(౧) సజ్జన-సత్పురుషర్కళ్ విషయత్తిల్, అతిక్రమః-పణ్ణుమపచారత్తినుడైయ, క్రౌర్యమ్ - క్రౌర్యత్తై, ఇత్థమ్ - ఇప్ప్రకారమ్, శాస్త్రైః-శాస్త్రఙ్గళాలుమ్, యుక్తియుక్తాభిః - యుక్తియోడన్ కూడియ, సూక్తిభిః-శ్రీసూక్తికళాలుమ్, ప్రదర్శయన్-కాట్టికొణ్డు, సర్వాన్ - సకలరైయుమ్, సముదజీవయత్ - ఉజ్జీవిప్పిత్తుక్కొణ్డు పోన్దార్.

(౨) ఆమల-౧ (౩) పెరి-తిరు-౪-౪-౧౦

పత్తి సౌభాగ్యైశ్వర్యజ్గళ్ కైకూడాతు. (౧) "న్యగ్రోధబీజే వట వత్ప్రణవే శబ్దజాలవత్ । సిద్ధే తదీయశేషత్వే సర్వార్థాస్సమ్భవన్తిహి" ఎన్గిఱపడియే చరమార్థవిశేషమ్ కైపుకున్దతాకిల్ వివిధజ్గళాయ్ విచిత్ర జ్గళాయ్ అనన్తజ్గళాయిరున్దుళ్ళ భగవద్విషయ రహస్యవిశేషజ్గళైయె ల్లామ్ అఱియవేణుమెన్గిఱ నిర్బన్ధమిల్లై. ఇవ్వనుష్ఠాన విశేషమిన్ఱిక్కే శ్లొల్లుకిఱజ్ఞానానుష్ఠానప్రతిపాదనముమ్, భగవద్రహస్య విశేషజ్గళుమ్ వేశ్యైశొల్లుమ్ పాతివ్రత్యధర్మమ్పోలే వ్యర్థమాయ్విడుమ్. (౨) "పూజనాద్విష్ణుభక్తానాం పురుషార్థోఽస్తి నేతరః । తేషువిద్వేషతః కిఞ్చిన్నాఽస్తి నాశకమాత్మనామ్" ఎన్గిఱపడియే తిరుమన్త్రార్థమాన చరమార్థనిష్ఠైయై స్వదివ్యసూక్తి విశేషత్తాలే దర్శిప్పిత్తరుళితిప్పోక విట్టరుళ, అవరుమ్ అప్పడియే తదీయారాధనైక తత్పరరాయ్ (3) "తస్యైనిత్యం ప్రదిశత దిశే దక్షిణస్యై నమస్యామ్" ఎన్ఱుమ్, (౪) "దిశేవాపి నమస్కుర్యాద్యత్రాఽసౌ వసతిస్స్వయమ్" ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకిఱ

---

(౧) న్యగ్రోధ-ఆలమరత్తినుడైయ, బీజే-విత్తిల్, వటవత్- శాఖోపశాఖమాన ఆలమరమ్పోలవుమ్, ప్రణవే - ఓజ్కారత్తిల్, శబ్దజాలవత్ - శబ్దరాశిపోలవుమ్, తదీయ - భాగవతర్కళుక్కు, శేషత్వే - దాసభూతనాయిరుప్పతు, సిద్ధేసతి - కైపుకున్దతాకిల్, సర్వార్థాః - భగవద్రహస్యజ్గళ్ ముతలానసకలార్థజ్గళుమ్, సమ్భవన్తిహి- తన్నడైయే ఉణ్డాకిన్ఱతుకళ్.

(౨) విష్ణు - సర్వేశ్వరన్విషయత్తిల్, భక్తానామ్ - భక్తియుడైయ శ్రీవైష్ణవర్కళై, పూజనాత్ - ఆరాధిప్పతైక్కాట్టిల్, ఇతరః-వేఱాన, పురుషార్థః-సాధ్యమాన పురుషార్థమానతు, న-ఇల్లై, తేషు - అవర్కళ్ విషయత్తిల్, విద్వేషతః-ద్వేషమ్పణ్ణువతైక్కాట్టిల్, ఆత్మనామ్ - ఆత్మాక్కళై, నాశకమ్-అశ్రేయస్సైయ్కిఱతు, కిఞ్చిత్-వేఱొన్ఱుమ్, నాఽస్తి - ఇల్లై

(౪) అసౌ - ఇన్దఆచార్యర్, స్వయమ్ - తామ్, యత్ర - ఎన్దదివ్యదేశత్తిలే, వసతి - ఎழున్దరుళియిరుక్కిఱారో?, దిశేవాపి-అద్దిక్కైనోక్కియావతు, నమస్కుర్యాత్ - దణ్డన్సమర్పిక్కవేణుమ్

పడియే జీయర్ ఎழுన్దరుళియిరుక్కుమ్ దిక్కై నోక్కి (౧) "తోழு మత్తిశైయుమ్ ఎழுనోక్కి" ఎన్గిఱపడియే నాళ్ తోఱుమ్ సేవిత్తుక్కొణ్డు తమ్ముడైయ వర్ణానుగుణమాక ఎరికరుమ్బుముతలాన కైజ్కర్యత్తైయుమ్ మరత్తుక్కు నడత్తిక్కొణ్డు పోన్దార్.

అక్కాలత్తిలే కోయిలిలేయిరుక్కిఱభట్టర్, పెరుమాళ్ తిరువోలక్కత్తిలే జీయరై సేవిత్తు "దేవరీర్ శిష్యర్కళ్ నమ్మైదణ్డనిడామల్ అవమతిపణ్ణి పోగానిన్ఱార్కళ్" ఎన్ఱుఅఱివిక్క, జీయరుమ్ మరమేయె ழுన్దరుళి అవర్కళై అழைత్తు "నీజ్గళ్ ఇప్పడి శెయ్వానేన్" ఎన్ఱుకేట్టరుళ; అవర్కళుమ్ అవర్ ఇరుక్కిఱవిరుప్పై విణ్ణప్పమ్ శెయ్తు "ఎజ్గళుక్కు అవరై అనువర్త్తిక్కమనస్సు ఇశైయాతు" ఎన్న; "అతు ఉజ్గళుడైయ దోషానుసన్ధానత్తాలే వన్దతాయిరుక్కుమ్, ఆకైయాలే "పెరుమాళుమ్పిరాట్టియుమాక దివ్యసింహాసనత్తిలే ఎழுన్దరుళియిరుక్కిఱ తాక ప్రతిపత్తిపణ్ణిసేవిత్తుక్కొణ్డు పోరుజ్గోళ్" ఎన్ఱు అరుళిచ్చెయ్తు ఇప్పడి తదీయవిషయజ్గళిల్ గుణప్రతిపత్తినడక్కుమ్పడియాన భాగవతప్రావణ్యత్తైయుడైయరాయ్, పిన్బుతాముమ్ వృద్ధాచారజ్గళై అఱిన్దరుళుమవరాకైయాలే వేధకప్పాన్నాన విలక్షణవిషయజ్గళై ఆదరిత్తుక్కొణ్డు అవర్కళ్ విషయత్తిల్ పూర్వర్కళ్ అనుష్ఠిత్తుప్పోరుమ్ శేషవృత్తికళెల్లామ్ అనుష్ఠానపర్యవసానమామ్పడి అనుష్ఠిత్తరుళి (౨) "ఎక్కణత్తోరెక్కులత్తోరెవ్వియల్ పోరాయిడినుమ్, అక్కణత్తేనమ్మైత్తైవరావరే, మిక్కపుకழ் క్కారార్ పాళ్ళిల్ కోయిల్ కన్దాడై యణ్ణనెన్ఱుమ్ పేరాళనైయడైన్దపేర్" ఎన్ఱు అనుసన్ధిత్తరుళ;

జీయరుమ్,(3)"త్వద్దాసదాసగణనాచరమావధౌయ స్తద్దాసతైక

(3) త్వత్ - దేవరీరుడైయ, దాసదాస - అడియారడి యార్కళుడైయ, గణనా-ఎణ్ణువతిల్, చరమావధౌ-చరమసజ్ఖ్యైయిల్, యః-యావరొరువర్ ఉణ్డో?

(౧) తి-వాయ్-౮-

రసతాఽవిరతామమాఽస్తు" ఎన్గిఱ వాగ్వృత్తి ముత్తైతప్పామల్ శ్రీవైష్ణవదాస్య రసశ్రీయోడే వాఴ్న్దరుళుమ్ కాలత్తిలే, తదీయవైభవాఽభిజ్ఞరాయ్ అవర్కళుడనే కలన్దుపరిమాఱి ప్పోరుమవర్కళాన అప్పన్ అరుళాళప్పెరుమాళ్ ఇవర్కళ్ అత్యాదరత్తుడన్ నిత్యసన్నిధిపణ్ణిప్పోరుమ్ తిరుమలై ముతలానదివ్యదేశఙ్గళై మీళవుమ్ తిరువడితొఴ త్తిరువుళ్ళమాయ్ పెరుమాళై అనుమతికొణ్డు, (౧)"ప్రథితైరపితద్భృత్యైః ప్రతివాదిభయఙ్కరైః" ఎన్గిఱ ప్రతివాదిభయఙ్కరమ్ అణ్ణాముతలాన అనేకశ్రీవైష్ణవర్కళుడనే పెరుఙ్గూట్టమాయ్ తిరుక్కావేరి వడక్కునోక్కినాప్పోలేపుఱప్పట్టరుళి, ప్రథమమ్(౨)"అథవిలోకనలోకతమోనుదం త్వదవలోకనతుఙ్గకుతూహలమ్। ద్విరదశైలశిరోగృహమేధినం వరదముత్తరవేదివిభూషణమ్" ఎన్గిఱపడియే అవసర ప్రతీక్షరాయెఴున్దరుళియిరుక్కిఱ పేరరుళాళరై త్తిరువడితొఴువతాక ప్పెరుమాళ్కోయిలిలేఱ వెఴున్దరుళి, అఙ్గుణ్డాన శ్రీవైష్ణవర్కళెల్లారుమ్ ఎతిర్కొణ్డువన్దు సేవిక్క అవర్కళైయుమ్ కృపైపణ్ణియరుళి అవర్కళుడనేకూడ ఎఴున్దరుళి, కోయి

తత్ - అవరుక్కు, దాసతా - శేషభూతనాయిరుప్పతిల్, ఏకరసతా-ముఖ్యరుచియానతు, మమ - అడియేనుక్కు, అవిరతా - ఒఴివిన్ఱి, అస్తు - ఉణ్డాకవేణుమ్.

(౧) ప్రతివాదిభయఙ్కరైః-ప్రతివాదికళుక్కు భయఙ్కరర్కళాయ్, ప్రథితైః-ప్రసిద్ధర్కళాన, తద్భృత్యైరపి - అవర్శిష్యర్కళుడనుమ్, (ఎఴున్దరుళినార్)

(౨) అథ - పిఱకు, విలోకన - కటాక్షత్తాలే, లోక-జనఙ్గళుడైయ, తమః-అజ్ఞానాన్ధకారఙ్గళై, నుదమ్ - సమూలమాకప్పోక్కుమవరాయ్, త్వత్ - దేవరీరై, అవలోకన - కటాక్షిప్పతఱ్కాక, తుఙ్గ - అధికమాన, కుతూహలమ్ - అభినివేశముడైయరాయ్, ద్విరదశైల - హస్తిగిరియినుడైయ, శిరః - మస్తకత్తిల్, గృహమేధినమ్ - నిత్యవాసమ్ శెయ్యుమవరాయ్, ఉత్తరవేది - యాగశాలైక్కు, విభూషణమ్-అలఙ్కారభూతరాన, వరదమ్-ఆశ్రితరపేక్షితఙ్గళైత్తలైక్కట్టికొడుప్పవరాన పేరరుళాళరై, (ఆశ్రయిత్తోమ్)

లుక్కుళ్ళేపుక్కు (౧) "శ్రీమద్ద్వారవరం మహద్బలిపీఠాగ్ర్యం ఫణీన్ద్రహ్రదం గోపీనాంరమణం వరాహవపుషం శ్రీభట్టనాథం తథా। శ్రీమన్తం శరవైరిణం కలరిపుం శ్రీభక్తిసారం మునిం పూర్ణంలక్ష్మణయోగినం మునివరానాద్యానథ ద్వారపౌ॥ శ్రీమన్మజ్జనమణ్డపం సరసిజాం హేతీశభోగీశ్వరౌ రామం నీలమణిం మహానసవరం తార్క్ష్యం నృసింహం ప్రభుమ్। సేనాన్యం కరిభూధరం తదుపరి శ్రీపుణ్యకోటిం

---

(౧) శ్రీమత్ - నిత్యశ్రీయోడుకూడియ, మహత్ - పెరియతాన, ద్వారవరమ్-తిరుక్కోపురనాయనారైయుమ్, బలిపీఠ-బలిపీఠత్తుక్కు,అగ్ర్యమ్-మున్భాగత్తిలుళ్ళ, ఫణీన్ద్రహ్రదమ్-తిరువనన్తసరస్సైయుమ్, గోపీనాంరమణమ్-గోపస్త్రీకళుక్కు ఆహ్లాదకరనానకణ్ణనైయుమ్, వరాహవపుషమ్ - వరాహనాయనారైయుమ్, తథా-అప్పడియే. శ్రీభట్టనాథమ్ - పెరియాళ్వారైయుమ్, శ్రీమన్తమ్ - నిత్యశ్రీయోడుకూడియ, శరవైరిణమ్ - నమ్మాళ్వారైయుమ్, కలిరిపుమ్ - తిరుమఙ్గైయాళ్వారైయుమ్, శ్రీభక్తిసారమ్ - తిరుమழிశైయాళ్వారైయుమ్, పూర్ణంమునిమ్ - పెరియనమ్బియైయుమ్,లక్ష్మణయోగినమ్, - ఉడైయవరైయుమ్, ఆద్యాన్మునివరాన్-ముతలాళ్వార్కళైయుమ్, అథ - పిఱకు, ద్వారపౌ - ద్వారపాలకర్కళైయుమ్, శ్రీమత్ - నిత్యశ్రీయోడుకూడియ, మజ్జనమణ్డపమ్ - తిరువభిషేకమణ్డపత్తైయుమ్, సరసిజామ్ - పెరున్దేవిత్తాయారైయుమ్, హేతీశ - తిరువాழிయాళ్వానైయుమ్, భోగీశ్వరౌ-తిరువనన్దాళ్వానైయుమ్, రామమ్ - చక్రవర్త్తిత్తిరుమకనైయుమ్, నీలమణిమ్ - కరుమాణిక్కవరదరైయుమ్, మహానసవరమ్ - తిరుమడైప్పళ్ళియైయుమ్, తార్క్ష్యమ్ - పెరియతిరువడియైయుమ్, ప్రభుమ్ - స్వామియాన, నృసింహమ్ - అழகియశిఙ్గరైయుమ్, సేనాన్యమ్ - సేనైముతలికళైయుమ్, కరిభూధరమ్ - హస్తిగిరియైయుమ్, తదుపరి - అతన్మేలే, శ్రీపుణ్యకోటిమ్ - శ్రీపుణ్యకోటివిమానత్తైయుమ్, తథా - అప్పడియే, తన్మధ్యే-అన్దపుణ్యకోటివిమానమధ్యత్తిల్, తదీయైః-శ్రీదేవిభూదేవి ప్రభృతికళాల్, వృతమ్-శూழప్పట్ట, రమాసహచరమ్ - శ్రియఃపతియాన, వరదమ్ - తేవప్పెరుమాళై, వన్దే-సేవిక్కిఱేన్

తద్ధాత స్మర్త్యే వరదంరమానసహచరం వన్దే తదీయైర్వృతమ్''(౧)''కమల నివేశితాఙ్ఘ్రికమలం కమలారమణం ఘనమణిభూషణద్యుతికడారిత గాత్రరుచిమ్। అభయగదాసుదర్శనసరోరుహచారుకరం కరిగిరిశేఖరం కమపిచేతసిమేనిదధే'' ఎన్గిఅపడియే శ్రీబలిపీర త్తరుకేదణ్డన్‌సమర్పిత్తు సేవాక్రమ త్తిలే సేవిత్తువైయమాళికై యిలేఱి పేరరుళాళరై యుమ్ తిరువడితొళుతు (౨)''మఙ్గళం వేధసః వేదిమేదినీ గృహమేధినే। వరదాయ దయాధామ్నే ధీరోదారాయ మఙ్గళమ్''ఎన్ఱు మఙ్గళాశాసనమ్పణ్ణికొణ్డు నిఱ్క, వరదరాజరుమ్ ఇవరుక్కు త్తీర్థప్రసాదముమ్ తిరుమాలై శఠకోపనుమ్ ఉకన్దుప్రసాదిక్క, స్వీకరి త్తరుళి దణ్డన్ సమర్పిత్తు ప్పుఱప్పట్టరుళ;

అఙ్గుళ్ళవర్‌కళ్ ఇవర్ ఎழுన్దరుళియిరుక్కుమ్పడిక్కు ఒరుమరత్తైయుమ్ కల్పిక్క, (౩) ''కతిచిద్దినాని కరిశైలవాసినః కమలాసఖస్య

(౧) కమల - ఆసనకమలత్తిల్, నివేశిత-ఊన్ఱియ, అఙ్ఘ్రికమలమ్ - తిరువడిత్తామరైకళైయుడైయరాయ్, కమలారమణమ్ - శ్రియః పతియాయ్, ఘన - శ్రేష్ఠమాన, మణి - రత్నమయమాన, భూషణ - తిరువాభరణఙ్గళుడైయ, ద్యుతి - తేజస్సాల్, కడారిత - పొన్‌వర్ణమాకప్పణ్ణప్పట్ట, గాత్రరుచిమ్ - తిరుమేనిశోభైయైయుడైయరాయ్, అభయ-అభయహస్తమెన్న, సుదర్శన- తిరువాழிయాழ்వానెన్న, సరోరుహ - శ్రీపాఞ్చజన్యాழ்వానెన్న (ఇవర్‌కళాల్), చారు - అழகాయ్‌విళఙ్గానిన్ఱ, కరమ్ - తిరుక్కైకళైయుడైయరాయ్, కరిగిరి - హస్తిగిరిక్కు, శేఖరమ్-శిరోభూషణరాన, కమపి - అనిర్వాచ్యనాన పేరరుళాళరై, మే-అడియేనుడైయ,చేతసి-మనతిల్, నిదధే - ధ్యానిక్కిఱేన్

(౨) వేధసః - బ్రహ్మావినుడైయ, వేదిమేదినీ - యాగభూమియిల్, గృహమేధినే - ఎழுన్దరుళియిరుప్పవరాయ్, దయాధామ్నే - కృపానిధియాయ్, ధీరోదారాయ-ఆశ్రితాపేక్షితఙ్గళై త్తలైక్కట్టువతిల్ నిలైనిన్ఱవరాన, వరదాయ-పేరరుళాళరిన్పొరుట్టు, మఙ్గళంమఙ్గళమ్ - విశేషమాయ్ మఙ్గళముణ్డాకవేణుమ్

(౩) సః - అన్దమణవాళమామునికళ్, కతిచిద్దినాని - శిలనాళ్‌వరైయిల్, కరి

నయనాతిథిర్భవన్। నిజపాదపఙ్కజరజోభిషేచనై రఖిలాఞ్ జనాఞ్ విమల యన్నువాపసః'' ఎన్గిఱపడియే అఙ్గే అవర్కళుక్కు ఉకప్పాకనాలాఱునా ళ్ళెళున్దరుళియిరున్దు, అనన్తరమ్ తిరువైశాఖత్తిరునాళ్ తొడఙ్గినడక్క; మూన్ఱామ్ తిరునాళిలే పెరుమాళ్, అలఙ్కరిత్తుక్కొణ్డు (౧)''ఆరూఢః పతగేన్ద్రమస్యకరయోరఙ్ఘ్రిద్వయీమర్పయన్ దివ్యైరమ్బరభూషణై ర్దినకృతోదీప్తిందివాదీపయన్।ముగ్ధేన్దుస్మితరోచిషామధురయన్ ముక్తా తపత్రశ్రియం విశ్వంపశ్యతి చక్షుషావికసతా వీదీవిహారీ హరిః'' ఎన్గిఱ పడియేపోర ఒప్పనైయోడే పెరియతిరువడిమేఱ్కొణ్డు తిరువీథియిలే పుఱ ప్పట్టరుళ, పెరుమాళుడనే జీయరుమ్ సేవిత్తుక్కొణ్డు గఙ్గైకొణ్డాన్ తిరుమణ్డపత్తేఱ ఎళున్దరుళ;

శైల - హస్తిగిరియిల్, వాసినః - నిత్యవాసమ్పణ్ణిక్కొణ్డిరుక్కిఱ, కమలాసఖస్య-శ్రియఃపతియాన పేరరుళాళరుడైయ, నయనాతిథిః - కటాక్షత్తుక్కు ప్పాత్రభూతరాయ్, భవన్- ఆకానిన్ఱుకొణ్డు, (అన్వయత్తిల్)అఖిలాన్-సమస్తమాన, జనాన్-జనఙ్గళైయుమ్, నిజ - తమ్ముడైయతాన, పాదపఙ్కజరజః - తిరువడిధూళికళినుడైయ, అభిషేచనైః-స్పర్శత్తాల్, విమలయన్-నిర్మలస్వభావరాకుమ్పడిపణ్ణిక్కొణ్డు, ఉవాస-ఎళున్దరుళియిరున్దార్.

(౧) హరిః - తేవప్పెరుమాళ్, పతగేన్ద్రమ్ - పెరియతిరువడియిన్మేల్, ఆరూఢః-ఏఱియరుళినవరాయ్, అస్య - ఇన్దపెరియతిరువడియినుడైయ, కరయోః-తిరుక్కైకళిల్, అఙ్ఘ్రిద్వయీమ్ - ఇరణ్డుతిరువడికళైయుమ్, అర్పయన్ - వైత్తుక్కొణ్డవరాయ్, దివ్యైః - శ్రేష్ఠమాన, అమ్బర-తిరుప్పరియట్టఙ్గళాలుమ్, భూషణైః-తిరువాభరణఙ్గళాలుమ్, దినకృతః - సూర్యనుడైయ, దీప్తిమ్-ఒళియై, దివాదీపయన్-పకల్విళక్కాక్కినవరాయ్, ముగ్ధేన్దు - అళకియచన్ద్రనోడొత్త, స్మిత - పున్ముఱువలుడైయ, రోచిషా - కాన్తియాల్, ముక్తాఽఽతపత్ర - ముత్తుక్కుడైయినుడైయ, శ్రియమ్-శోభైయై, మధురయన్ - విళఙ్గప్పణ్ణినవరాయ్, వీధీ - తిరువీథికళ్తోఱుమ్, విహారీ - ఉల్లాసమాయ్ ఎళున్దరుళిక్కొణ్డు, వికసతా - మలర్న్ద, చక్షుషా - తిరుక్కణ్గళాల్, విశ్వమ్-సకలరైయుమ్, పశ్యతి - కుళిరకటాక్షిక్కిఱార్.

అవ్వళవిలే ఎఱుమ్బియప్పావుమ్, శ్రీవైష్ణవర్కళుడనే తిరునాళ్ సేవిక్క ఎழுన్దరుళినవర్ అఙ్గే జీయరై అచిన్తితమాక సేవిత్తు, (౧)"ఆరుహ్యాపతగవృషభమాయాన్తం వరదమాదరాద్ద్రష్టుమ్। గత్వాతదగ్రభూమింనాద్రాక్షంతత్రదేశికం దృష్ట్వా" ఎన్నుమ్పడి విస్మితహృదయరాయ్ మోహిత్తు జీయర్ తిరువడికళిలే ఆదరాతిశయత్తాలే విழுన్దువిగ్రహానుభవమ్ పణ్ణిక్కొణ్డు మూన్ఱు నాన్గు నాழிకై పరవశగాత్రరాయిరున్దు మోహిత్తు, (౨)"చిరేణసంజ్ఞాం ప్రతిలభ్య భూయోవిచిన్తయామాస విశాలనేత్రా" ఎన్నుమ్పడియే శనైర్మోహమ్ తెళిన్దు ఎழுన్దిరున్దు తిరునాళైన్దఱిన్దు జీయరై సేవిత్తుక్కొణ్డుపోయ్ (౩) "కుమిఱుమోశైవిழவొలిత్తులై విల్లిమఙ్గలఙ్గొణ్డుపుక్కు" ఎన్ఱుమ్ (౪) "ఇక్కై కొళ్ శోతిచ్చెన్దామరైక్కట్పిరానిరున్దమై కాట్టినీర్" ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకిఱపడియే జీయర్ పురుషకారమాక (౫) "సౌమ్యోపయన్త్రమునినామమదర్శితౌతౌ శ్రీదేవరాజచరణౌ శరణం ప్రపద్యే" ఎన్గిఱపడియే సేవిత్తరుళి

(౧) పతగవృషభమ్ - పెరియతిరువడియిన్మేల్, ఆరుహ్యా - ఏఱియరుళి, ఆయాన్తమ్ - ఎழுన్దరుళానిన్ఱ, వరదమ్ - తేవప్పెరుమాళై, ద్రష్టుమ్ - సేవిప్పతఱ్కు, ఆదరాత్ - ఆదరమాక, గత్వా - శెన్ఱు, తత్ర - అవ్విడత్తిల్, దేశికమ్- ఆచార్యరాన మణవాళమామునికళై, దృష్ట్వా - సేవిత్తు, (అఙ్గేనిన్ఱరాయ్) తదగ్రభూమిమ్ - అత ఱ్కుప్పుఱత్తై, నాద్రాక్షమ్ - పార్క్కవిల్లై

(౨) [రా-సు-౩౨-౮-] చిరేణ-శిఱితునాழிకైక్కుమేలే, సంజ్ఞామ్-ప్రజ్ఞైయై, ప్రతిలభ్య - అడైన్దు, భూయః - పిన్బు, విశాల - మలర్న్ద, నేత్రా - తిరుక్కణ్గళై యుడైయవళాయ్, విచిన్తయామాస- చిన్తిత్తాళ్.

(౫) సౌమ్యోపయన్త్రమునినా - (పురుషకారభూతరాన) మణవాళమ్మామునికళాలే, మమ-అడియేనుక్కు, దర్శితౌ - కాట్టప్పట్ట, తౌ - అన్ద, శ్రీదేవరాజ-పేరరుళాళరుడైయ, చరణౌ - తిరువడికళై, శరణమ్- ఉపాయమాక, ప్రపద్యే- ఆశ్రయిక్కిఱేన్.

(౩) తి-వాయ్-౬-౫-౨.   (౪) ౬-౫-౫

విన్బ్ర జీయరుమ్ పెరియతిరువడియోట్టై శేర్త్తియై సేవిత్తరుళి (౧) "సుపర్ణపృష్ఠే ప్రబభౌశ్యామశ్శీపీతామ్బరోహరిః। కాఞ్చనస్యగిరేశ్శృఙ్గే సతటిత్తోయదోయథా" ఎన్గిఱపడియే *మఞ్జుయర్పొన్మలై మేలెఴున్ద మాముకిల్ పోన్ఱెజుమ్పూవై వణ్ణర్ పుళ్ళిన్మేల్ వరుమ్బడియై మేవిని న్ఱుకణ్డనుభవిత్తు అత్యన్తమ్ హృష్టరాయ్ నిఱ్కత్తాముమ్ (౨) "తవళ ముత్తు మణితివళనఱ్పవళమరుణరత్నవకైశాత్తియే, శఙ్గుశక్కరముమఞ్జై యిల్తికఴ మఞ్జైపాకనరనేత్తవే, నరరుమొత్తమరర్ తిరళుమేత్తుమ్ నర వాకనన్ వరుణనిన్దిరన్ నడువునాన్మఱైకోళ్ మునివర్ వానవర్ కుణాల మిట్టు నడమాడవే, వరైకళిల్ పెరియవడకిరిక్కుమిశై మరతకక్కువడు పోలవే, వరదర్కచ్చినకర్ వరుతని త్తెరువిల్ *తెన్గలైక్కుఴకుపాఱ్ఱియువే, అరవుతిత్త మణిమకుడముమ్ఱవోరువణిపిణక్కుడన్ మిఴుమ్ఱవే, కనక మొత్తతోరు వడివమొత్తివరుమ్ కరుడనిల్ పవనివరువరే" ఎన్ఱనుభ విత్తు అతుక్కు ప్పొశురమిట్టరుళిచ్చెయ్తు హృష్టరాయ్ ఎఴున్దరుళియి రున్దు మత్ఱై త్తిరునాళ్కళైయుమ్ మఙ్గళాశాసనమ్ శెయ్తరుళి,

అనన్తరమ్ అప్పావైయుమ్ కూట్టికొణ్డు తిరుప్పుట్కుళియేఱ ఎఴున్దరుళి, అఙ్గే *పొన్నుడియమ్బోరేత్తై యమ్మానైయుమ్ సేవిత్తు ప్పుఱప్పట్టు, అనన్తరమ్ (3) "ఘటికాచలశేఖరం తతోనరసింహం

(౧) సుపర్ణ - పెరియతిరువడియినుడైయ, పృష్ఠే - తిరుత్తోళిలెఴున్దరుళి యిరుక్కుమ్, శ్యామః - నీలమేఘశ్యామళరాయ్, పీతామ్బరః - పీతకవాడైయై యణి న్దిరుక్కుమ్, హరిః - పేరరుళాళర్,- కాఞ్చనస్య- స్వర్ణమయమాన, గిరేః - మేరుపర్వ తత్తినుడైయ, శృఙ్గే - శిఖరత్తిల్, సతటిత్-మిన్నలోడుకూడియ, తోయదోయథా- మేఘమ్బోల్, ప్రబభౌ - ప్రకాశిత్తార్

(3) తతః - పిఱకు, ఘటికాచల - తిరుక్కడిక్కైత్తడఙ్గున్ఱుక్కు, శేఖరమ్ - శిరోభూషణమాయెఴున్దరుళియిరుక్కుమ్, నరసింహమ్ - అఴకియశిఙ్గరై, నయనేన -

వయనేననిర్విశన్। ఉదజీవయదాశ్రితైర్జనై రవనింతామపనీతబన్ధనైః" న్గిఱపడియే *వణ్డువళఙ్గళరుమ్ నీళ్ శోలై వన్ పూఙ్గడికై త్తడఙ్గునైఱ వెళ్ళున్దరుళి, తక్కానై యుమ్ తిరువడితొళుతు, గ్రామాన్తరఙ్గళిల్ నిన్ఱు మ్ అనుకూలరాయ్ వన్దాశ్రయిత్తవర్కళై యుమ్ కృపై పణ్ణియరుళి, అనన్తరమ్ కడికై త్తడఙ్గున్ఱిలే ఏఱియరుళి *మిక్కార్ వేదవిమలర్ విళుఙ్గుమక్కారక్కనియైయుమ్ సేవిత్తు అనుభవిత్తరుళి, (౧) "అన్దియమ్బోతిలరియురువాకి యరియై యఴిత్తవనై ప్పన్దనై తీరప్పల్లాణ్డు పల్లాయిరత్తాణ్డెన్ఱుపాడుతుమ్" ఎన్ఱుమఙ్గళాశాసనమ్ పణ్ణియరుళి, అఙ్గే ఎళున్దరుళినిన్ఱు ఎఱుమ్బియై యెక్కటాక్షిత్తరుళి "వడతిరువరఙ్గమ్" ఎన్ఱు ఊరుక్కు త్తిరునామమ్శాత్తి, కుళత్తుక్కు "తిరుక్కావేరి" ఎన్ఱు తిరునామమ్శాత్తి,అప్పావై యుమ్ అళకియమణవాళదాసరెన్ఱుమ్, అఙ్గుణ్డానవర్కళై యుమప్పడియే అభిమానిత్తరుళి, *అణ్ణల్ మలైయరుకే అరఙ్గమానగరమాక్కి;

అనన్తరమ్ *వన్ పూఙ్గడికైక్కు (౨) "పణ్డెల్లామ్ వేఙ్గడమ్" ఎన్ఱు తొడఙ్గి తిరుమలై యోడే ఒరు శేర్త్తియణ్డాకై యాలే (3) "పొన్నై మామణియై అణియార్న్దతోర్ మిన్నై వేఙ్గడత్తుచ్చియిల్ కణ్డు" ఎన్ఱు శ్రీనిధి యాకిఱపొరుళ్ పడై ప్పారాక *ఒణ్ణుతల్ మామైయిన్ పడియే మనోరథత్తై యుడైయరాయ్, (౪) "దేవందివ్యం శేషశైలేవసన్తం తత్పాదాబ్జంవీక్షితుమ్" ఎన్నుమ్బడి తిరువడితొళువారాక తిరుప్పతియేఱ వెళున్దరుళి, ప్రథమమ్ ఎమ్బెరుమానారై త్తిరువడితొళుతు, ఉడైయవర్ ఉకన్దు ఏఱి

తిరుక్కణ్ణళాలే, నిర్విశన్ - పూర్ణమాక సేవిత్తుక్కొణ్డు, అపనీత - నివృత్తమాన, బన్ధనైః - సంసార బన్ధఙ్గళై యుడైయరాయ్, ఆశ్రితైః - తమ్మై ఆశ్రయిత్తిరుక్కుమ్ జనైః - శిష్యజనఙ్గళుడన్, తామ్ - అన్ద, అవనీమ్ - దివ్యదేశత్తై, ఉదజీవయత్ - ఉజ్జీవిప్పిత్తార్.

---

(౧) తిరుప్పల్లాణ్డు-౬ (౨) 3-తిరువ-౬౧ (3) తి-మొ-౧౦-౧-౨.

యరుళప్పణ్ణిన గోవిన్దరాజనై యుమ్ అత్యాదరత్తుడనే (౧)"కైయినార్ శురిశఙ్గనలాழ்ియార్" ఇత్యాదిప్పడియే సేవిత్తరుళి, *గోవిన్దన్ గుణఙ్ పాడి మఙ్గళాశాసనమ్పణ్ణి, గోవిన్దత్తన్నడియారాయిరుక్కుఅ శ్రీవైష్ణ సమూహత్తుడన్ పుఱప్పట్టరుళి, తిరుమలైయడివారత్తిలే అమర్న్దెழு న్దరుళియిరుక్కుఅ నమ్మాழ்్వార్ ముతలాన ఆழ்్వార్ పతిన్మరై యుమ్ తిరువడితొழுతు, (౨) "ఉలకుయ్యమాల్ నిన్ఱ" ఎన్ఱుతొడఙ్గి "మకిழ் మాఱన్ తాళిణై యే ఉన్ శరణాయ్ నెఞ్జమేయుళ్" ఎన్ఱుమ్,(౩)"ఒழிవిలాక్కాలముడనాకిమన్ని" ఎన్ఱుతొడఙ్గి "మిక్కనలమ్ శేర్ మాఱన్ పూఙ్గழலై నెఞ్జేపుకழ்" ఎన్ఱుమ్, ద్వయత్తిల్ ఆழ்్వారడియై అడియొన్ఱి తద్విషయత్తిలేతాముమ్ అనుసన్ధిత్తు, సేవిత్తరుళి అఙ్గైక్కు అఙ్గే ఎழுన్దరుళియిరున్ద అఙ్గుణ్డానవర్ కళై యుమ్ కృపైపణ్ణియరుళి,

మఱ్ఱైనాళ్ *తిలతములకుక్కాయ్ నిన్ఱ తిరువేఙ్గడత్తైచ్చెన్ఱు వణఙ్గి, అనన్తరమ్ (౪) "మొయ్త్తశోలై మొయ్పూన్దడమ్ తాழ்వరే" ఎన్ఱుమ్, (౫) "తేనేయ్పూమ్పొழிల్ శూழ் తిరువేఙ్గడమామలై" ఎన్ఱుమ్(౬)"తేశమాయ్త్తికழுమ్ మలై"ఎన్ఱుమ్ (౭) "అప్రాకృతమమేయఞ్చ సర్వరత్నమయంగిరిమ్। హిరణ్మయమహాశృఙ్గం పఞ్చోపనిషదాత్మకమ్" ఎన్గిఱపడియే అప్రాకృతదివ్యవపుస్సైయుడైయ పెరియతిరువ

(౭) అప్రాకృతమ్ - అప్రాకృతమాయ్, అమేయమ్ - పరిచ్ఛేదిక్కవొణ్ణాతతాయ్, సర్వరత్నమయమ్ - సకలవిధరత్నప్రచురమాయ్, హిరణ్మయ-స్వర్ణమయమాన, మహాశృఙ్గమ్ - పెరియశిఖరత్తైయుడైయతాయ్, పఞ్చోపనిషదాత్మకమ్ - పఞ్చోపనిషన్మయమాన, గిరిమ్ - తిరుమలైయై, (సేవిత్తార్)

(౧) అమలనా-౭ (౨) తి-వాయ్-నూ-౬౦ (౩) తి-వాయ్-నూ-౨౩.
(౪) తి-వాయ్-౩-౩-౧౦. (౫) తి-మొ-౧-౯-౨- (౬) తి-మొ-౧-౮-౯.

నన్దాళ్వాన్ తానానతన్నైయాన తిరుమలైయాళ్వారై అడైన్దు అడివణజ్గి, (౧)"తంపాదేనాఽధ్యారోహతి" ఎన్నుమ్ భావనైకొణ్డుమిత్తైటి, కాట్టు ళుకియశిఙ్గరైయుమ్ తిరువడితొళుతు, అనన్తరమ్ పరమపదత్తుక్కుప్పడి యొళుఙ్గుపోలేయిరుక్కుఱ తిరుమలైయిలే ప్రతిపత్తియుడనే ఏఱి ఎళున్దరుళి, *తేనాఉపాయుమ్ తిరువేఙ్గడత్తిలుణ్డానకానాఱుకళైయుమ్ *విలజ్గల్ కుడుమికళైయుమ్, *మిన్ తికళ్ కుడుమికళైయుమ్, *అరువిశేర్ వేఙ్గడత్తుత్తిళ్ళిరువికళైయుమ్, *కోల్ తేన్ పాయ్న్దొళుకుమ్ కుళిర్ శోలైశూళ్న్ద వళుకైయుమ్, *కల్ తేన్ పాయ్న్దొళుకుమ్ కమలచ్చునైకళైయుమ్, *శెవ్వార్తిణ్ వరైయైయుమ్ సేవిత్తుక్కొణ్డు అప్పాలెళున్దరుళి, *కాట్టిల్ వేఙ్గడత్తిలుణ్డాన కాట్టైయుమ్, వైకున్దవానాడుక్కొప్పాన *వడతిరువేఙ్గడనాట్టైయుమ్ అనుభవియానిన్ఱుకొణ్డు, *మాలుకన్దవూరాన ఊరరుకే ఎళున్దరుళి, (౨) "నన్మణివణ్ణనూర్" ఎన్గిఱ పాట్టిల్పడియే అఙ్గుణ్డాన అపూర్వఙ్గళైయెల్లామ్ ఆశ్చర్యత్తుడన్ అనుభవిత్తు, అనన్తరమ్ (3) "కణ్ణన్ విణ్ణూరైత్తొళుతు" ఎన్గిఱపడియే ఊరరుకేసేవిత్తుక్కొణ్డు అప్పాలెళున్దరుళి, తిరుప్పరియట్టప్పాఱైకిల్ వేలియైయుమ్ కడన్దు ఎళున్దరుళానిఱ్క,

అవ్వళవిలే *వేఙ్గడత్తై ప్పతియాకవాళ్ కిఱకోయిల్ కేళ్విజీయర్, ఏకాఙ్గికళ్ మఱ్ఱుమ్ తిరువేఙ్గడముడైయానుడైయ అనైత్తుప్పరికరత్తోడుమ్ శ్రీవైష్ణవర్కళెల్లారుమ్ ఎతిర్కొణ్డువన్దుసేవిక్క; అవర్కళై (౪) "నికరిలమరర్ మునిక్కణఙ్గళ్" ఎన్ఱు ప్రతిపత్తి పణ్ణియరుళి, అవర్కళుడనేకూడ తిరువేఙ్గడమానకరై ప్రవేశిత్తు, అవ్వరుకే ఎళున్దరుళి వైకున్దన్ తిరువాశలిలేయుమ్, అవావరైచ్చూళ్న్దాన్ తిరువాశలితేయుమ్ దణ్డన్ సమర్పిత్తు ప్రదక్షిణమాక వెళున్దరుళి అఙ్గే అనన్దాళ్వాన్

(౧)కాఞ్చీ-౧-౫ (౨)౪-తిరు-౪౭.
(3) తిరువి- (౪) తి-వాయ్-౬-౧౦-౧౦.

కై జ్కార్యమాన "ఇరామానుశన్" ఎన్గిఱతిరునన్దవనత్తైయుమ్ మత్తొ న్ఱుమ్ అజ్గుణ్డాన తిరునన్దవనజ్గళై యుమ్ తిరుమణ్డపజ్గళై యుమ్ *పున్నై క్కురుక్కత్తి నాఴ్ఙల్ శెరున్ది మకిఴ్ పాడల్ శెణ్బకమ్ ముతలాన తిరుప్పూమ్బొఴిల్ కళై యుమ్ అనుభవిత్తు తిరువుళ్ళముకన్దరుళి, తిరుక్కో నేరియిలే నీరాడి, ద్వాదశోర్ధ్వపుణ్డ్రజ్గళై యుమ్ ధరిత్తుక్కొణ్డు (౧) "మేలోరునాళ్ మణ్ కోట్టుక్కొణ్డాన్ మలై "ఎన్నుమ్ (౨) *ఎతిరైవ యుమ్ ముత్తొన్ఱుమ్ ఏనత్తురువాయిడన్దక్షేత్రాధిపతియాన ఞాన ప్పిరానై యుమ్ సేవిత్తు, *ఊనేఱు శెల్వత్తైయుమ్ అనుసన్ధిత్తు, అజ్గుణ్డాన తిర్యక్స్థావర జన్తుక్కళై యుమ్ ప్రార్థియానిన్ఱుకొణ్డు *కోనేరివాఴుమ్ కురుకుతొడక్కమాన పక్షిసజ్ఘజ్గళై యుమ్, *తమ్బకమాయ్ నిఱ్కుమ్ తవముడై యారై యుమ్ అనుభవిత్తుక్కొణ్డు, పెరియతిరుక్కోపురత్తరుకే దణ్డన్ సమర్పిత్తు ఉళ్ళేపుకున్దు నమ్బెరుమాళ్ళెఴున్దరుళియిరున్ద అఴకియమణవాళన్ తిరుమణ్డపత్తైయుమ్ సేవిత్తరుళి,

అనన్తరమ్ (3) "శ్రీమతిమహతిద్వారే చిఞ్చాం కాఞ్చనమయ ఞ్చబలిపీఠమ్। స్థానమథయామునేయం చమ్పకతరుసమ్పదం ప్రతీహారమ్। వినతాతనయమహానసమణిమణ్డపం కనకమయవిమానవరమ్। పృతనాపతి

(3) శ్రీమతి - నిత్యశ్రీయోడుకూడియ, మహతి - పెరితాన, ద్వారే - ద్వారభాగత్తిల్, చిఞ్చామ్ - అత్తాణిప్పళియైయుమ్, కాఞ్చనమయమ్ - స్వర్ణమయమాన, బలిపీఠమ్ - శ్రీబలిపీఠత్తైయుమ్, అథ - పిఱకు, యామునేయమ్ - యమునైత్తుఱైవరెన్గిఱ, స్థానమ్ - తిరుప్పూమణ్డపత్తైయుమ్, చమ్పకతరు - శెణ్బకవృక్షత్తినుడైయ, సమ్పదమ్ - సమ్పత్తైయుడైయ, ప్రతీహారమ్ - శెణ్బకత్తిరువాశలై యుమ్, వినతాతనయ - పెరియతిరువడియైయుమ్ - మహానస - తిరుమడప్పళ్ళియైయుమ్, మణిమణ్డపమ్ - తిరుమామణిమణ్డపత్తైయుమ్, కనకమయ - స్వర్ణమయమాన, విమానవరమ్ - దివ్యవిమానత్తైయుమ్, పృతనాపతి - సేనైముతలికళై యుమ్, యతిధుర్యా - ఎమ్బె

(౧) 3-తిరు-౪౫. (౨) తిరువి-౯౯

యతిధుర్యో నరహరి మధనమత జానకీజానిమ్"(౧)"అథపునరనఘమణి ద్యుతి కవచితకమలానివాసభుజమధ్యమ్. కలయత కమలవిలోచనమఞ్జన గిరినిధిమనఞ్జనం పురుషమ్" ఎన్ఱుమ్ (౨)"శరణమయమిత్యఙ్ఘ్రిం నిర్దిశ్య దక్షిణపాణినా కరకిసలయం సవ్యం సవ్యోరుసీమ్ని సమర్పయన్। మణిగణ మహోమగ్నే వక్షస్థలే దధదిన్దిరాం భవదభిమతశ్శ్రీమానస్మాకమస్తు పరం పదమ్" ఎన్గిఱపడియే తిరువేఙ్గడముడైయానై త్తిరువడితొఴువతాక సేవాక్రమత్తినడైవే అత్తాణిప్పళి, తిరుమామణిమణ్డపమ్, ఆనన్దనిలయమ్, శ్రీబలిపీఠమ్, "యమునైత్తుఱైవర్" ఎన్గిఱ తిరుప్పావిమణ్డపమ్,

---

రుమానారైయుమ్, నరహరి - నృసింహనైయుమ్, అథ-పిఱకు, జానకీ జానిమ్ - చక్రవర్త్తితిరుమకనైయుమ్, నమత - సేవియుఙ్గోళ్

(౧) అథపునః - పిఱకో వెన్ఱాల్, అనఘ - నిర్దుష్టమాన, మణి - మణికళుడైయ, ద్యుతి - కాన్తికళాల్, కవచిత - వ్యాప్తైయాన, కమలా - పెరియపిరాట్టియారుక్కు, నివాస - వాసస్థానమాన, భుజమధ్యమ్ - తిరుమార్వైయుడైయనాయ్, కమల - శెన్దామరైపోన్ఱ, విలోచనమ్ - తిరుక్కణ్గళైయుడైయనాయ్, అఞ్జనగిరి - అఞ్జనాచలత్తిల్, నిధిమ్- నిధిపోలిరుక్కుమ్, అనఞ్జనమ్-హేయ ప్రతిభటరాన, పురుషమ్-పరమపురుషనాన తిరువేఙ్గడముడైయానై, కలయత-కణ్ణార సేవియుఙ్గోళ్.

(౨) అయమ్ - ఇన్దతిరువడియే, శరణమ్ - (ఉఙ్గళుక్కు) ఉపాయమ్, ఇతి- ఎన్ఱు, దక్షిణపాణినా - వలతుతిరుక్కైయాల్, అఙ్ఘ్రిమ్ - తిరువడియై, నిర్దిశ్య- కాట్టిక్కొణ్డు, సవ్యమ్-ఇడతాన, కరకిసలయమ్-తుళిర్పోల్ సుకుమారమాన తిరుక్కైయై, సవ్య- ఇడతాన, ఊరు-తిరుత్తొడైయినుడైయ, సీమ్ని-ప్రదేశత్తిల్, సమర్పయన్- వైత్తుక్కొణ్డిరుప్పవరాయ్, మణిగణ - మాణిక్యసమూహత్తినుడైయ, మహః - తేజస్సిల్, మగ్నే - మూఴ్కిన, వక్షస్థలే - తిరుమార్విల్, ఇన్దిరామ్ - పెరియపిరాట్టియై, దధత్ - ధరిక్కుమవరాయ్, భవత్ - ఉఙ్గళుక్కు, అభిమతః - ప్రియతమరాన, శ్రీమాన్ - శ్రియః పతియాన తిరువేఙ్గడముడైయాన్, అస్మాకమ్-నమక్కు, పరమ్ - ఉత్తమమాన, పదమ్ - ప్రాప్యస్థానమాయ్, అస్తు - ఆకవేణుమ్.

శ్రీప్రసాదఙ్గళ్, పెరియతిరువడి, తిరుమడైప్పళ్ళి ముతలానవఱ్ఱై యుమ్ కైవఴిత్తుక్కొణ్డు, అనన్తరమ్ సేనైముతలియార్ ఎమ్బెరుమానార్ *ఉడైయవర్ నమ్మాళ్వార్ అవ్రణమ్ అదలమ్ పిన్నై వేఙ్కట త్తుఱైవైయుమ్ సేవిత్తు తిరుప్పళ్ళియిల్ తిరుమణ్ణప త్తేఱచ్చెల్ల (౧) "నాయేన్ వన్దడైన్దేన్ నల్కియాళెన్నైక్కొణ్డరుళే' ఎన్ఱుదణ్డన్ సమర్పిత్తు ద్వారపాలర్కళుడైయ విణ్ణప్పమ్ శెయ్తు అనుమతికొణ్డు ఉళ్ళేప్పుకున్దు, అనన్తరమ్ *మిడైనైవేద్ మిడిఙ్గళ్ మఱిజ్ఞవెయ్తు వేఙ్కటమజ్జైన్నమాలాన చక్రవర్తి త్తిరుమకనైయుమ్ తిరువడితొఴుతు,

అప్పాల్ *అనన్ తాళ్వైక్కీఴ్ పుకుమ్ కాతలైయుడైయరాయ్ కులశేకరర్ పడియుమకేశెన్న† *ఉలకముణ్డ పెరువాయనైత్తొడఙ్గి *అకల కిల్లేనిఱైయుమ్ ప్రాద్వాక్యప్రక్రియైయాలే అడిక్కీఴమర్న్దుపుకున్దు నిన్ఱు సేవిత్తుసేవిత్తు, అనన్తరమ్ *శెఙ్గమలక్కళిలిల్ పడియే (౨) "తిరుమకళ్ మరువియ నెడుమ్ ముళ్ళాళ్కళుమ్, కుఱఙ్గుమ్ తాఙ్గుశెక్కర్ వలామకిల్ పోలత్తిరునైచ్చెమ్బెనమ్బరముమ్, అరుమైశేర్ శీరావుమ్ అయనైత్తనత్తోఱ్ఱయుమ్ అముతమారుతరబన్ననముమ్ అలర్

†(పా) అనన్తరమ్ ఉళ్ళేప్పుకున్దు, శ్రీవేఙ్కటాద్రి శృఙ్గాభరణపర్యఙ్కపలాహకమ్బోలే అఖిలార్థప్రదరాన తిరువేఙ్కటత్తెమ్బెరుమానై అడిక్కీఴమర్న్దు పుకున్దు. ప్రథమమ్ (3) "తిరుక్కమలపాదమ్ వన్దు ఎన్కణ్ణినుళ్ళనవొక్కిన్ఱతే" ఎన్గిఆపడియే మాతావినుడైయ సర్వాఙ్గమ్ కిడక్కుమైయతే ప్రజైముత్తైయిలే వాయ్వైక్కుమాపోలే, ఆశ్రితర్ ఇష్టియున్నైయాన తిరువడిత్తామరైకళైయుమ్, కళాచీనిభజఙ్ఘకళైయుమ్, రమ్భాస్తమ్భారుకళైయుమ్, ఆకాశేపక్ష్యారామ్ పరస్తావ్పోలే శ్యామళకోమళాఙ్గత్తుక్కు ప్రభాపాసమాన తిరుప్పీతామ్బరత్తైయుమ్, తిరువుదరబన్ధనత్తైయుమ్, అతిశేశౌరుకియ ఉత్తైవాళైయుమ్, అరస్త్రేయనైస్వడైన్తోరెత్తైలైయుమ్, తిరుమేనియైయుమ్ *ఇఱైయాముకళలక్కిల్లై సెన్నుడైర్మేల్ మఱైయామైమార్వత్తైయుమ్, సువృత్తపరి

(౧) తి-మొ-౧౯-౧. (3) అమల-౧

మేల్ మఙ్గైయుత్తై తిరుమార్వముమ్ ఆరముమ్ పతక్కమున్నిరైయుమ్, పెరువరైయన్నైయప్పుయమెుపనాన్గుమ్ పిఱఙ్గడలాళ్ఖియుమ్ శఙ్గుమ్ పెరుతివమెన్తుకాట్టియకరముమ్ పిడిత్తతోర్ మరుఙ్గినిల్ కిరముమ్, ఒరు మతియెనవే శోతిశేర్ ముకము ముయర్ తిరువేఙ్గడత్తుత్తైయు మెుప్పి లావప్పన్ కరుణైశేర్ విళ్ఖియుమెన్ను ళెలామ్ నిత్తైన్దునిన్తనవే” ఎన్తు పాదాదికేశాన్తమాక అనుభవిత్తరుళి, అనన్తరమ్, *అలఙ్గలన్దుళపము డిమైయెయుమ్, తిరుత్తియకోఅమ్బత్తైయుమ్*శన్ఱ్ఱు మెుళివట్టమ్ శూళ్న్దుశోతిపరన్ద కోళ్తై వాన్ముకత్తైయుమ్, *అతిల్ తన్ముకత్తుచ్చుట్టి మైయెయుమ్, తిరునెన్ఱ్ఱియిల్ శాత్తిన ముత్తిన్ తిరునామత్తైయుమ్ “వెణ్ణెయుణ్డాన్ తిరుమూక్కు” ఎన్తు ప్రత్యభిజ్ఞైపణ్ణలామ్బడి ప్పుఱుకిలేము ఱ్ఱుకియిరుక్కిఱ కోలనీళ్ కొడిమూక్కైయుమ్, *శెన్దామరైక్కట్కని వామైయెయుమ్, వార్ కాతిలేశాత్తిన ఇలకుమకరకుణ్డలఙ్గళైయుమ్ *ఉలక ముణ్డపెరువాయా లే*అణ్డముమ్ నాడుమడఙ్గవిఱ్ఱుఙ్గియకణ్డత్తైయుమ్, అత్తిరుక్కళుత్తినిల్ కాత్తైమైయెయుమ్, *అలర్ మేల్ మఙ్గైయుత్తైమార్పైయుమ్, అతిల్ *పవళవాయ్ ప్పూమకళుమ్ పన్మణిప్పూణారముమాన శేర్త్తియుమ్, అత్తోడుశేర్న్ద వెణ్బురినూలైయుమ్, వడవేఙ్గడవను

ఘూపమమాయ్ ఆయతమాన బాహుద్వయత్తిలే ధరిత్త తిరువాఴ్ఖితిరుచ్చఙ్గాళ్వార్కళైయుమ్, మఱ్ఱై ఇరణ్డుతిరుక్కైకళాలే, ప్రజైయినుడైయవాయిలే, ములైక్కణ్ణై సెరుడి కొణ్డుక్కుమ్ తామైప్పోలే శరణవరణస్థాననిర్దేశత్తైయుమ్, ఇప్పడినిరపేక్షోపాయ నిష్ఠర్కు విరజైతుడైయళవెన్తు తొట్టుకాట్టుమ్బడియైయుమ్, ఉలకముణ్డ తిరుప్పవళచ్చెవ్వాయైయుమ్, కోలనీళ్ కొడిమూక్కైయుమ్,కమలక్కణ్గళైయుమ్,విల్ పురువఙ్గళైయుమ్, కణ్ణాడియొత్తకపోలశోభైకళైయుమ్, పిఱైయుడైవాణుతల్ తిలకశోభైమైయుమ్,పొన్నిలకుశట్టితిరుక్కోఅమ్బత్తైయుమ్, మకరనెడుఙ్గుళైక్కాతుకళైయుమ్, కతిరాయిరమిరవికలన్దెరిత్తాలొత్తనీణ్ముడియైయుమ్, అముతక్కడలాన ఒప్పిలావప్పనై అమలనాదిపిరానిఱ్పడియే ఆళ్వారైప్పోలే పాదాదికేశాన్తమాకవనుభవిత్తు.

డైయ* మల్లార్ తోళ్ కళైయుమ్, అతిలేశాత్తిన*తణ్డుళాయ్ విరైనాఱుకణ్డైయైయుమ్, తిరుక్కైక్కళిలేధరిత్తవలమ్పురి ఆఴియైయుమ్, అవన్ఱుక్కు ప్పురభాగావహమాన, *వణ్ణమరుళ్ కొళణిమేకవణ్ణత్తైయుమ్, *ఉయ్యవులకు పడైత్తుణ్డమణివయిన్ఱైయుమ్, అతిల్ తిరువుదరబన్ధనత్తైయుమ్,అతుక్కనన్తరమ్భావియాయ్ *ఉడైయార్కనమణియోడొణ్మాతళమ్పూవిడైవిరవికోక్కత్తవెఴిల్ తెఴ్కినోడుమ్, పొన్నరైనాణొడుమాణిక్కక్కిణ్గిణియైయుమ్, (౧) "పెరుమానరైయిల్ పీతకవణ్ణవాడై" ఎన్ఱు ప్రణయినికళ్ వాయ్పులన్ఱుమ్బడియాన *అన్దిపోల్నిఱత్తాడైయైయుమ్, అతిల్* పల్లినుణ్ పన్ఱాకిచ్చాత్తిన ఉడైవాళైయుమ్, *పురిన్దుమలరిడుకిఱ పుణ్డరీకపాదమాన పూవార్కఴల్కళైయుమ్, అతిల్ అతిర్ కఴల్ శతఙ్గైకళైయుమ్, ఇన్నిలైయోడే, *నాల్తోళముతాన తిరువేఙ్గడముడైయానై (౨) "ఎణ్ణమ్ పుకున్దు తిత్తిక్కమముతే" ఎన్గిఱపడియే కేశాదిపాదాన్తమాక అనుభవిత్తరుళి, ప్రీతరాయ్ తిరుప్పల్లాణ్డు తొడఙ్గి అనుసన్ధిత్తు మఙ్గళాశాసనమ్బణ్ణి, పర్యాప్తి పిఱవామైయాలే (౩) "మఙ్గళం మానుషేలోకే వైకుణ్ఠమధితిష్ఠతే। శేషశైలనివాసాయ శ్రీనివాసాయమఙ్గళమ్"ఎన్ఱు మఙ్గళాశాసనమ్ పణ్ణియరుళి, (౪) "సౌమ్యోపయన్తృమునినామమదర్శితౌతౌ శ్రీవేఙ్కటేశ

(౩) మానుషేలోకే - మనుష్యలోకత్తిల్, వైకుణ్ఠమ్ - శ్రీవైకుణ్ఠమాన తిరుమలైయిల్, అధితిష్ఠతే-ఎழున్దరుళియిరుక్కిఱ తిరువేఙ్గడముడైయానుక్కు,మఙ్గళమ్-మఙ్గళముణ్డాకవేణుమ్ శేషశైల - శేషగిరియిల్, నివాసాయ - నిత్యవాసమ్ శెయ్తుకొణ్డిరుక్కిఱ, శ్రీనివాసాయ - తిరువేఙ్గడముడైయానెన్బరుక్కు, మఙ్గళమ్ - మఙ్గళముణ్డాకవేణుమ్

(౪) సౌమ్యోపయన్తృమునినా - పురుషకారభూతరాన మణవాళమామునికళాలే, మమ-అడియేనుక్కు, దర్శితౌ-కాట్టప్పట్ట, తౌ - ప్రసద్ధమాన, శ్రీవేఙ్కటేశ

(౧)నా -తి-౧౩-౧ (౨) తి-వాయ్-౬-౧౦-౩

చరణౌ శరణం ప్రపద్యే" ఎన్గిఱపడియే-ఎల్లారుక్కుమ్ (౧) "అడిక్కీழ్ అమర్న్దుపుకున్దు అడియీర్ వాழ్ మినీ" ఎన్ఱు తిరువడికళై యే పుకలాకక్కాట్టియరుళ; అవనుమ్ (౨) "మఱ్ఱై మేల్ తాన్ నిన్ఱెన్ మనత్తుళిరున్దాన్" ఎన్ఱుశొల్లుకిఱపడియే ఇవర్ తిరువుళ్ళత్తైక్కణిశిత్తుక్కొణ్డు నిన్ఱు, ఇప్పోతు ఇవరై ప్పెఱ్ఱవాతే (3) "శ్రీమత్సున్దరజామాతృమునిమానసవాసినే" ఎన్నుమ్బడి ఇవర్ తిరువుళ్ళత్తై త్తనక్కు ఆవాసస్థానమాకవిరుమ్బ; ఇవరుమ్ (౪) "ఎన్దాయ్" (౫) "వన్దాయ్" ఎన్గిఱపాట్టిల్పడియే "ఇనియెఙ్గుమ్ పోకిఱ్ఱతే" "ఇనియానునై యెన్ఱుమ్ విడేన్" ఎన్గిఱపడియే తిరువుళ్ళత్తైక్కొణ్డు, ఇప్పడి నికరిల్ పుకழాననవన్ వాత్సల్యాది గుణఙ్గళుక్కుత్తోఱ్ఱు, అతిలే ఈడుపట్టు ఒழிవిల్ కాలత్తిల్ పడియే ఉత్తర వాక్యత్తిలే కైఙ్కర్యప్రార్థనైయుమ్ పణ్ణియరుళానిఱ్క, అవ్వళవిలే తిరువేఙ్గడముడైయానుమ్ ఇవరుక్కు త్తీర్థప్రసాదమ్ శ్రీశఠకోపన్ పూవార్కழల్కళెల్లామ్ ప్రసాదిక్కప్పెఱ్ఱు, కృతార్థరాయ్ పుఱప్పట్టరుళి;

(౬) "కతిచనదివసానిధామ్నితస్మిన్ కమలవిలోచన మేనమీక్షమాణః" ఎన్గిఱపడి అఙ్గేశిలనాళ్ ఎழున్దరుళియిరున్దు, అఙ్గుళ్ళానవర్కళైయుమ్ అభిమానిత్తరుళి, ఇతు *"విణ్ణోర్ వెఱ్పాయిరానిన్ఱతు" ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తు పుఱప్పట్టరుళ, అఙ్గుళ్ళానవర్కళెల్లారుమ్ "ఇఙ్గుత్తైయిల్ శ్రీకార్యత్తుక్కు ప్పరివరాయిరుప్పారొరువరై క్కల్పిత్తరుళవేణుమ్"

తిరువేఙ్గడముడైయానుడైయ, చరణౌ-తిరువడికళై, శరణమ్ - ఉపాయమాక, ప్రపద్యే - ఆశ్రయిక్కిఱేన్.

(౬) తస్మిన్ - అన్ద, ధామ్ని - దివ్యదేశత్తిల్, కతిచనదివసాని - శిలనాళ్ వరైయిల్, ఏనమ్ - ఇన్ద, కమలవిలోచనమ్ - శెన్దామరైక్కణ్ణనాన ఎమ్బెరుమానై, ఈక్షమాణః - సేవిత్తుక్కొణ్డు (ఎழுన్దరుళియిరున్దార్)

(౧) తి-వాయ్-౬-౧౦-౧౧		(౨) తి-వాయ్-౧౦-౪-౪
(౪) తి-వాయ్-౨-౬-౯.		(౫) తి-మొ-౧-౧౦-౯.

ఎన్ఱు విణ్ణప్పమ్ శెయ్య, (౧) "జ్ఞాతవ్యసర్వసారార్థ సంశయ శ్రీముఖంస్వ యమ్। ప్రీతః ప్రేషితవాన్యస్మై మునయే మునిపుఙ్గవః" ఎన్నుమ్బడి యాన ఇన్నాళ్ళ ఎమ్బెరుమానార్ జీయరై క్కల్పిత్తరుళినార్.

పిన్బు (౨) "అహిరాజశైలమభితో నిరన్తరం ప్రతనాశ తేన సవిలోకయం స్తతః। అపరుహ్యదివ్యనగరంరమాస్పదంభుజగేశయం పునరుపేత్యపూరుషమ్" ఎన్గిఱపడియే అఙ్గునిన్ఱుమ్ ఇఱఙ్గియెழున్దరుళి, గోవిన్దరాజనై యుమ్ సేవిత్తు కుళిరవిల్లేజడత్తెన్గోవిన్దన్ గుణమ్ పాడి అనుభవిత్తు, అఙ్గనిన్ఱుమ్ పుఱప్పట్టరుళి, తిరువెవ్వుళూర్ ముతలానతిరుప్పతికళైయుమ్ తిరువడితొழుతు, పిన్బు పెరుమాళ్ కోయిలేఱవెழున్దరుళి పేరరుళాళరై యుమ్ తిరువడితొழుతు, అవరనుమతికొణ్డు అఙ్గునిన్ఱుమ్ పుఱప్పట్టు, మణ్ణల్ పెరియమధురాన్తక త్తేఱవెழున్దరుళి, (౩) "మరుమలర్ కమழుమ్ శోలై మతుకై మానకర్ వన్దెయ్తి, అరుళ్పొழిపెరియనమ్బియన్ఱిలారాశ రాశుక్కు, అరుమ్బొరుళ్ వழఙ్గుమెజ్గళ్ ఏరికాత్తరుళ్వార్ కోయిల్ తిరుమక్కళడియిఱ్చెల్లీర్ తీవినై తీరుమాఱే" ఎన్గిఱ అనిభివేశా

(౧) మునిప్రఙ్గవః - మణవాళమామునికళ్, స్వయమ్ - తామ్, ప్రీతః - సన్తుష్టరాయ్, జ్ఞాతవ్య - అఱియవేణ్డుమతాన, సర్వ - సకలమాన, సారార్థ - సారమాన అర్థఙ్గళిలుణ్డాన, సంశయ - సన్దేహవిషయమాన, శ్రీముఖమ్ - శ్రీముఖపత్రికైయై, యస్మై - యాతొరు, మునయే - ఎమ్బెరుమానార్ జీయరిన్నొరుట్టు, ప్రేషితవాన్ - అనుప్పియరుళినారో?.

(౨) సః - అన్దమణవాళమామునికళ్, ప్రతనాశ తేన - శిష్యజనపరివారత్తుడన్, అహిరాజశైలమభితః - తిరుమలైక్కునాన్గుపుఱముమ్, నిరన్తరమ్ - ఇడైవెళియిల్లామల్, విలోకయన్ - కటాక్షిత్తుక్కొణ్డే, తతః - అమ్మలైయినిన్ఱుమ్, అవరుహ్య - ఇఱఙ్గి, దివ్యనగరమ్ - దివ్యనగరమాన కీழ్త్తిరుప్పతియై, ఉపేత్య - అడైన్దు, పునః - మఱుపడియుమ్, రమా - పెరియపిరాట్టియారుక్కు, ఆస్పదమ్ - ఇరుప్పిడమాయ్, భుజగేశయమ్ - తిరువనన్తాழ్వాన్మేలే పళ్ళికొణ్డిరుక్కుమ్, పూరుషమ్ - పరమపురుషరాన గోవిన్దరాజరై, (సేవిత్తార్).

తిశయత్తుడనే (౧) "ఇతువో కిళియాఱు ఇవ్వూర్వో తిరుమతుళై, ఇతు వో తిరుమక్కిళుజ్గోపురముమ్, ఇతువో పెరియనమ్బి తామునిక్కు పిన్ను మెతిరాశర్ క్కుత్తుయమళిత్త తూయప్పతి'' ఎన్ఱు అజ్గేదణ్డన్ సమర్పిత్తు అత్యన్తమ్ హృష్టరాయ్,తీర్థప్రసాదముమ్ స్వీకరిత్తు అజ్గై క్కు అజ్గే ఎళున్దరుళియిరున్ను, మఱ్ఱై నాళ్ పుఱప్పట్టరుళి పయణగతియిలే తిరవ హీన్ద్రపురత్తేఱవ్వానరుళి తెయ్వనాయకనై యుమ్ తిరువడితొళుతు, అనన్తరమ్ శోళమణ్డలత్తిలుళ్ల తిరుప్పతిక్కళై యుమ్ తిరువడితొళుదు మనరాకమనోరథత్తుక్కొణ్డు పుఱప్పట్టరుళి పయణగతియిలే వళియిలుళ్ల దివ్యదేశజ్గళై యుమ్ మజ్గళాశాసనమ్ శెయ్తరుళి,

అనన్తరమ్ తిరువాలితిరునకరియిలే ఎళున్దరుళి, తిరుమజ్గైయాళ్వారై యుమ్ తిరువడితొళుతు, (౨) "ఐయనరుళ్మారి శెయ్యవడియిణైకళ్ వాళియే, అన్దకిలుమ్శీరావుమ్ అళై యుమరై వాళియే, మైయిలకు వేలణై త్తవన్తెమికవాళియే, మాఱామలఞ్జలి శెయ్ మలర్క్కరజ్గళ్ వాళియే, శెయ్యకలనుడనలజ్గల్ శేర్ మార్పుమ్వాళియే, తిణ్బుయముమ్ పణిలమర్న్ద త్తిరుక్కళుత్తుమ్ వాళియే, మైయల్ శెయ్యుముక ముఱువల్ మలర్క్కణ్గళ్ వాళియే, మన్నుముడిత్తొప్పారమ్ వలయముడన్ వాళియే'' ఎన్ఱుమ్ ఈడుపట్టు, అవ్వాళప్పుమన్ఱిక్కే (౩) "ఉఱైకళ్త్తవాళై యొత్త విళిమడన్దెమాతర్ మేల్ ఉరుకనైత్తమనమొళిత్తు వులకళన్దనమ్బిమేల్, కుఱైయవైత్తుమడలెడుత్త కుఱైయలాళితిరుమణ జ్గొల్లైతన్నిల్ వళిపఱిత్త కుమ్ఱమన్ఱశెజ్గైయాన్, మఱైయురైత్తమన్దిరత్తై మాలురైక్కవవన్ మున్నే, మడియొతుక్కిమనమడక్కి వాయ్ పొత్తి ఒన్నలార్, కఱైకుళిత్తవేలణైత్తునిన్ఱవివ్వ నిలైమెయెన్ కణ్ణై విట్టకన్ఱిడాతుకలియనాళై యాణైవే'' ఎన్ఱుమ్,(౪)"అణైత్తవేలుమ్,తొళుతకైయుమ్, అళున్దియతిరునామముమ్, ఓమెన్ఱవాయుమ్, ఉయర్న్ద

మూక్షమ్, కుళిర్న్దముకముమ్, పరన్దవిళ్ళియుమ్, ఇరుణ్డకుళ్ళలుమ్, శురు ణ్డనళై యముమ్, వడిత్తకాతుమ్, మలర్న్దకాతుకాప్పుమ్, తాళ్న్ద శెవియుమ్, శెఱిన్దకళుత్తుమ్, అకన్దమార్పుమ్, తిరణ్డతోళుమ్, నెళి త్తముతుకుమ్, కువిన్దవిడై యుమ్, అల్లిక్కయఱుమ్, అళున్దియశీరావుమ్, తూక్కియకరుఙ్గోవై యుమ్, తోఙ్గలుమ్ తనిమాలై యుమ్, శాత్తియ తిరుత్తణ్డై యుమ్, శతిరానవీరక్కళలుమ్, కున్దియిట్టకణై క్కాలుమ్, కుళి రవైత్తతిరువడిమలరుమ్, మరువలర్తముడల్తుణియవాళ్వీశుమ్ పర కాలన్మజైమన్నరానవడివే" ఎన్నుమ్(౧)"వేలణైత్తమార్వుమ్విళఙ్గుతిరు వెట్టెళుత్తైమాలుక్కిత్తాళ్త్తవలచ్చెవియుమ్,కాలణైత్తతణ్డైయుమ్, వీరక్కళలుమ్, తార్క్కలియన్ వాణ్ముకముమ్, కణ్డుకళిక్కుమెన్ కణ్" ఎన్ఱు అవర్మన్త్రలాభత్తుక్కునిన్ఱనిలైయిలే తాముమ్ మగ్న రాయ్ అనుభవిత్తుమఙ్గళాశాసనమ్ శెయ్తరుళి, అనన్తరమ్ (౨) "వయ లాలిమెన్నుడైయవిన్నముతై" ఎన్నుమ్పడి ఆళ్వారుక్కు పరమప్రీతికర రాయ్ నిరతిశయభోగ్య విషయమాన వయలాలి మణవాళనై యుమ్ సేవిత్తు అఙ్గునిన్ఱుమ్ పుఱప్పట్టు, తిరుమఙ్గొళ్లైయేఱవెళున్దరుళి, (3) "ఇతువో తిరువరశు ఇతువోమణఙ్గొల్లై, ఇతువోవెళ్ళిలాలి యెన్ను మూర్, ఇతువోతాన్, వెట్టుఙ్గలియన్ వేల్ నీట్టినెడుమాలై ఎట్టెళు త్తు పఱిత్తవిడమ్" ఎన్ఱు సేవిత్తు ప్పుఱప్పట్టరుళి,

(౪) "సీణేలాముళ్ళత్తేనిన్ఱివళ్నోక్కినాళ్, కాణుమో కణ్ణపుర మెన్ఱుకాట్టినాళ్" ఎన్గిఱపడియే తిరుకణ్ణపురత్తిలే తిరువుళ్ళమ్ శెన్ఱు, (౫) "ఇన్ఱేశెన్ఱుతిరుకణ్ణపురమ్ పుక్కు" ఎన్గిఱపడియే అతిత్వరై యుడనే వళియిలుణ్డాన తిరుప్పతికళై యుమ్ మఙ్గళాశాసనమ్ పణ్ణానిన్ఱు కొణ్డు అఙ్గేఱవెళున్దరుళి, *కరువరై పోల్ నిన్ఱానై యుమ్ సర్వాఙ్గసున్దర

(౨) పెరియతిరుమడల్-౧౧౫ (౪) తి-మొ-ర-౨-౨. (౫) తి-నె-౨౭.

నాన శవరిరాజనై యుమ్ సేవిత్తరుళి, (౧) "కణ్ణపురత్తడియేన్" ఎన్ఱతువేనిరూపకమాక తిరుమఙ్గైయాళ్వారై యుమ్ ఏత్తియరుళప్పణ్ణి, అనన్తరమ్ *కాలిన్ మణికరై యలై క్కుమ్ కణ్ణపురత్తినిన్ఱుమ్ పోన్దు *వావిత్తడమ్ శూఴ్ మణిముత్తాఱ్ఱిన్ నఱైయూర్ నెడుమాలాన నమ్బియైయుమ్ నాచ్చియారై యుమ్ సేవిత్తు, అఙ్గునిన్ఱుమ్ పోన్దు *శెఴుమామణికళ్ శేరుమ్ తిరుక్కుడన్దైయిలే శెన్ఱు *ఆరావముతాళ్వారుడైయ ఏరార్ కోలత్తిరువురువై యుమ్ తిరువడితొఴుతు, *కావిరిక్కరై క్కుడన్దైయిల్ నిన్ఱుమ్ *కురుమామణి యున్దుపునల్ పొన్ని త్తెన్బాలాన తెన్ తిరుప్పేరై యిలే శెన్ఱు తిరుప్పేర్ నకరానై యుమ్ తిరువడితొఴుతు, మఱ్ఱుమ్ *(౨) "మామలరాళ్ పుణర్న్దపొన్ మార్పన్ పొరున్దుమ్ పతితోఱుమ్ పుక్కునిఱ్కుమ్" ఎన్ఱుమ్ (౩) "దివ్యాని తత్రనగరాణి దిగన్తరాళే దేవేనయాని హరిణావిషయీకృతాని। సత్యంత్వదీక్షణసమృద్ధమహోత్సవానిధన్యానితానిజగతశ్శమయన్త్వఘాని" ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకిఱపడియే మఱ్ఱుముణ్డాన తిరుప్పతికళైయుమ్ మఙ్గళాశాసనమ్ శెయ్తరుళి,

అనన్తరమ్ *(౪) "తైయల్ నల్లార్ కుఴల్ మాలైయుమ్ మఱ్ఱవర్ తడములై శెయ్యాశాన్దుమ్ కలన్దిఴిపునల్ శూఴ్ తెన్నరఙ్గమ్" ఎన్ఱుతమక్కిరుప్పాన తిరువరఙ్గన్ తిరుప్పతియిలే మీణ్డెఴున్దరుళి,

(౩) తత్ర - అవ్విడత్తిల్, దిగన్తరాళే - దిక్మధ్యత్తిల్, యాని-ఎన్ద,దివ్యానినగరాణి - దివ్యదేశఙ్గళ్, హరిణా - ఎమ్బెరుమానాలే, విషయీకృతాని - ఆశ్రయిక్కప్పట్టనవో? త్వత్ - దేవరుడైయ, ఈక్షణ-కటాక్షత్తాల్, సమృద్ధ-సంపూర్ణమాన, మహోత్సవాని - విశేషోత్సవఙ్గళై యుడైయతాయ్, (ఆకైయాలే) ధన్యాని-ధన్యఙ్గళాన, తాని - అన్దదివ్యదేశఙ్గళ్, జగతః - లోకఙ్గళుడైయ, అఘాని - సకలపాపఙ్గళై యుమ్, శమయన్తు - పోక్కక్కడవతుకళ్

(౧) తి-మొ-౮-౮-౧౦ (౨) ఇరా-నూ-౬౦. (౪) తి-మొ-౫-౪-౨.

ఎమ్బెరుమానారనుమతియుడనే పెరియపెరుమాళైయుమ్ (౧) "ఏష బ్రహ్మ ప్రవిష్టోఽస్మి గ్రీష్మే శీతమివ హ్రదమ్" ఎన్గిఱపడియే విడాయ్ కెడప్పడిన్దు కుళిర్న్దాడి, అనుభవిత్తు తీర్థప్రసాదముమ్ పెఱ్ఱు హృష్టరాయ్ (౨) "చిత్రాణ్యదీప్తతరరత్నవిభూషణాని ఛత్రాణి చామరయుగం వ్యజనాసనాని, తన్నామలాఞ్ఛనయుతాని దదౌ తదైవ రఙ్గాధిపాయ దయితాసహితాయ తస్మై" ఎన్నుమ్బడి తామ్ కొణ్డరుళిన తిరువాభరణఙ్గళ్, తిరువెణ్ కొఱ్ఱక్కుడై, తిరువెణ్ శామరమ్, తిరువాలవట్టమ్, రత్నకమ్బళమ్, తిరుమెత్తై ముతలాన అనేక వస్తుక్కళైయుమ్ సమర్పిత్తరుళి, సత్తృప్తరాయ్, పుఱప్పట్టుమఠమే ఎఴున్దరుళి, నాడోఱుమ్ మఙ్గళాశాసనమ్ పణ్ణిక్కొణ్డు పూర్వమ్బోలే వ్యాఖ్యానిత్తుక్కొణ్డెఴున్దరుళియిరున్దార్.

మున్బు జీయరాలే అనుజ్ఞాతరాయ్ ఘటికాచలత్తిలిరున్ద ఎఱుమ్బిక్కుచ్చెన్ఱ అప్పావుక్కు ఇవరుడైయ విశ్లేషమ్ దుస్సహమాయ్, జీయరుడైయ దినచర్యా ప్రకారఙ్గళైయే అనుభవిత్తుక్కొణ్డు, అనుభవ

---

(౧) ఏషః-ఇవ్వనాన్, గ్రీష్మే-గ్రీష్మకాలత్తిల్, శీతమ్-కుళిర్న్దిరుక్కిఱ, హ్రదమివ - మడువిల్ పోల్, బ్రహ్మ - పరబ్రహ్మత్తినిడత్తిల్, ప్రవిష్టోఽస్మి - అవగాహిక్కిఱేన్

(౨) తత్ - అన్దఅఴకియమణవాళనుడైయ, నామ - తిరునామత్తుడనుమ్, లాఞ్ఛన - శఙ్ఖచక్రాదిచిహ్నఙ్గళుడనుమ్, యుతాని - కూడియిరుక్కిఱ, చిత్రాణి- ఆశ్చర్యకరమాన, దీప్తతర-మికప్రకాశియానిన్ఱ, రత్న-రత్నమయమాన, విభూషణాని - తిరువాభరణఙ్గళైయుమ్, ఛత్రాణి - తిరువెణ్ కొఱ్ఱక్కుడైకళైయుమ్, చామరయుగమ్ - తిరువెణ్ శామరఙ్గళైయుమ్, వ్యజన - తిరువాలవట్టత్తైయుమ్, ఆసనాని - చిత్రాసనఙ్గళైయుమ్, దయితా - పెరియపిరాట్టియారుడన్, సహితాయ- కూడియిరుక్కిఱ, తస్మై - అన్ద, రఙ్గాధిపాయ - అఴకియమణవాళన్పొరుట్టు, తదైవ- అప్పొఴుతే దదౌ - సమర్పిత్తార్.

పరీవాహరూపమాన "దినచర్యై" ఎన్గిఱ ప్రబన్దత్తైత్తలైక్కట్టి జీయర్ సన్నిధిక్కువరక్కాట్ట, జీయరుమ్ అతుకణ్డు "అభిమాననిష్ఠరాకిల్ ఇప్పడియిరుక్కవేణ్డావో" ఎన్ఱు ఉకన్ద తిరువుళ్ళత్తైయుడైయరాయ్, మికవుమ్ కృపైపణ్ణియరుళి అవరళవిలే తిరువుళ్ళమ్ శెయ్దు, అప్పా ఎళున్దరుళుమ్బడిక్కు ఎఱుమ్బిక్కు త్తిరుముకముమ్ పోకివిట్టరుళ, అవ్వళవిలే (౧) "పారావారప్లవనచతురః కుఞ్జరోవానరాణాం పద్మాభర్తుఃప్రియసహచరః పత్రిణామీశ్వరోవా। వాయుర్భూత్వాసపదియదివామార్గముల్లఙ్ఘ్యదుర్గం కాలేకాలేవరవరమునేకాఙ్క్షయే వీక్షితుంత్వామ్" ఎన్ఱు మనోరథిత్తుక్కొణ్డిరుక్కిఱ దశైయిలే తిరుముకమ్ వరక్కణ్డు, అత్తై దరత్తుడనే ప్రత్యుద్గతరాయ్ శెన్ఱు సేవిత్తు, తిరుముకత్తైశిరసావహిత్తుక్కొణ్డు, (౨) "దేవస్వామీ స్వయమిహభవన్ సౌమ్యజామాతృ

---

(౧) వరవరమునే - మణవాళమామునియే, పారావార - సముద్రత్తై, ప్లవన-తాణ్డువతిల్, చతురః - సమర్థరాన, వానరాణామ్ - వానరఙ్గళుక్కుళ్, కుఞ్జరః-శ్రేష్ఠరానశిఱియతిరువడియాయావతు, పద్మా-పెరియపిరాట్టియారుక్కు, భర్తుః-వల్లభరాన ఎమ్బెరుమానుక్కు, ప్రియసహచరః - ప్రీతివిషయరాయ్‌సదా అరుకే నిత్యకైఙ్కర్యమ్ శెయ్తుకొణ్డిరుక్కిఱ, పత్రిణామ్ - పక్షికళుక్కు, ఈశ్వరోవా-నాయకరాన పెరియతిరువడియాయావతు, యదివా - ఒరుపక్షత్తిల్, వాయుః-వాయువాయావతు, భూత్వా - ఆకి, సపది - తత్క్షణత్తిలే, దుర్గమ్ - ప్రవేశిక్కవొణ్ణాత, మార్గమ్ - మార్గత్తైయుమ్, ఉల్లఙ్ఘ్య - తాణ్డి, త్వామ్ - దేవరీర్, కాలేకాలే - కాలఙ్గళ్ తోఱుమ్, వీక్షితుమ్ - కణ్ణారసేవిప్పతఱ్కు, కాఙ్క్షయే - ఆపేక్షిక్కిఱేన్

(౨)దేవ - స్వామియాన, భోగీశ - తిరువనన్దాళ్వానే, త్వమ్ - దేవరీర్, స్వయమ్ - తామే, ఇహ-ఇన్దలోకత్తిల్, స్వామీ - అస్మదాదికళుక్కుస్వామియాన; సౌమ్యజామాతృయోగీ - మణవాళమామునికళాక, భవన్-తిరువవతరిత్తు, త్వత్-

యోగిభోగీశ త్వద్విముఖమపిమాంభూయసాపశ్యసిత్వమ్" (౧) "అర్థౌదార్యాదపిచ వచసామఞ్జసా సన్నివేశాదావిర్బాష్పైరమలమతిభిర్నిత్యమాలోకనీయమ్ ! ఆశాసానైర్వరవరమునే నిత్యముక్తైరలభ్యం మర్త్యైర్లబ్ధుం ప్రభవతికథం మద్విధైశ్శ్రీముఖన్తే" (౨) "సారాసారప్రమితిరహితస్సర్వథాశాసనన్తే సద్యశ్శ్రీమన్ కపికరకృతాంమాలికామేవకుర్యామ్" ఎన్ఱు అతిలేఉకుమప్పు ఉచ్చిమేల్ వైత్తుక్కొణ్డు అప్పోతేపుఱప్పట్టు "ఎప్పోతు కాణప్పోకిఱేన్" ఎన్ఱ అభినివేశత్తుడనే కోయిలైనోక్కి ఎழுన్దరుళి మఱత్తిలే పుకున్దు వఴియిలుణ్డానవిడాయుమ్, నెడునాళ్ సేవియాత పెరువిడాయుమ్ తీర, (౩)"సుధానిధిమివస్వైరస్వీకృ

దేవరీడత్తిల్, విముఖమపి - వైముఖ్యముడైయనాయిరున్దాలుమ్, మామ్ - అడియేనై, భూయసా - విశేషమాక, పశ్యసి - కటాక్షిక్కిఱీర్

(౧) వరవరమునే - మణవాళమామునియే, (దేవరుడైయ) వచసామ్-శ్రీసూక్తికళుడైయ, అర్థ - అర్థఙ్గళుడైయ, ఔదార్యాత్ - గామ్భీర్యత్తాలుమ్, సన్నివేశాదపిచ - సన్నివేశత్తాలుమ్, అఞ్జసా - ఉడనే, ఆవిర్బాష్పైః - ఆనన్దబాష్పఙ్గళుడన్ కూడినవరాన, అమల - అమలమాన, మతిభిః-సూక్ష్మబుద్ధికళైయుడైయవర్కళాల్, నిత్యమ్-సర్వకాలముమ్, ఆలోకనీయమ్-పార్క్కత్తక్కతాయ్, ఆశాసానైః-పల్లాణ్డుపాడుమవర్కళాన, నిత్యముక్తైః-నిత్యరాలుమ్ ముక్తరాలుమ్, అలభ్యమ్-ప్రాపిక్కవరితాన, తే - దేవరుడైయ, శ్రీముఖమ్ - శ్రీముఖత్తై, మద్విధైః - అడియేన్పోల్వారాన, మర్త్యైః-మనితర్, లబ్ధుమ్ - అడైవతఱ్కు, కథమ్ - ఎప్పడి, ప్రభవతి-సమర్థరాకువర్.

(౨) సారాఽసార - నల్లతు కెట్టతుకళ్లైఱ, ప్రమితి-జ్ఞానత్తినాల్, రహితః-శూన్యనాన, (అడియేన్) తే - దేవరీరుడైయ, శాసనమ్ - శ్రీముఖత్తై, సర్వథా - సర్వప్రకారత్తాలుమ్, సద్యః - తత్క్షణత్తిల్, కపి - కురఙ్గినుడైయ, కరకృతామ్ - కైయిలిరుక్కిఱ, మాలికామేవ - పూమాలైయాకవే, కుర్యామ్ - శెయ్వేన్

(౩) సుధానిధిమివ - అమృతసాగరమ్పోల్, స్వైర-స్వేచ్ఛైయాక, స్వీకృత-

తోదగ్రవిగ్రహమ్'' ఎన్నుమ్పడియాన విగ్రహత్తైక్కణ్డుకళిత్తు,అవ్విగ్రహత్తిల్ సౌన్దర్యసరిత్ప్రవాహరూపమాన తిరువడికళిలే ఇఅఙ్గీప్పడిన్దుకుడైన్దాడి అత్తిరువడికళై త్తమ్ కిణ్ణీలుమ్నెఞ్జిలుమ్ ఒత్తికొణ్డు సేవిత్తు (౧) ''పొన్నితనిల్ కుళిత్తరఙ్గన్నిల్ పుకుతప్పెఱ్ఱోమ్, పొరువరుమ్ శీర్ నమ్పెరుమాళ్ పతమ్ పుకళప్పెఱ్ఱోమ్, మన్నియశీర్ మణవాళమామునివ నెన్నైయన్ వాళ్న్దిరుక్కుమ్ మటన్దనిల్ వన్దిరుక్కప్పెఱ్ఱోమ్, శెన్నితనిలవనడియార్ పదమ్ శూడప్పెఱ్ఱోమ్, తిరుమలైయాళ్వారిలెన్డుమ్ శిఱన్దిరుక్కప్పెఱ్ఱోమ్, పిన్నైయవర్ కత్తరఙ్గప్పొరుళుమ్ పెఱ్ఱోమ్, పెరున్దివత్తిలిన్నమిఙ్గేపెరుకవుమ్ పెఱ్ఱోమ్'' ఎన్డుమ్,(౨) ''మణ్ణాడువాళ్వన్దోన్ మణవాళమునివన్ వన్దై, కణ్ణారరుళుక్కలక్కనల్ వాళ్వుఙ్గణ్ణవన్దన్ తిణ్ణారడికళిల్ కుఱ్ఱేవల్ శెయ్తు తిరియవుమ్ నానెణ్ణాతిరుక్క నడువే నమక్కు వన్దెయ్తియతే'' ఎన్డుమ్ శొల్లుకిఱపడియే తామ్ పెఱ్ఱ పేఱ్ఱినుడైయగౌరవత్తై నాడోఱుమ్ అనుసన్ధిత్తుకొణ్డు, (3) ''అన్తస్స్వాన్తం కమపిమధురం మన్త్రమావర్తయన్తీముద్యద్బాష్పస్తిమితనయనాముజ్ఝితాశేషవృత్తిమ్। వ్యాఖ్యాగర్భం వరవరమునే త్వన్ముఖం వీక్షమాణాం కోణేలీనః క్వచిదణు

అఙ్గీకరిక్కప్పట్ట, ఉదగ్ర - గమ్భీరమాన, విగ్రహమ్-తిరుమేనియైయుడైయరాన మణవాళమామునికళై, (సేవిత్తార్)

(3) వరవరమునే - మణవాళమామునియే!, స్వాన్తమ్ - హృదయత్తినుడైయ, అన్తః - ఉళ్ళే, మధురమ్-మనోజ్ఞమాన, కిమపి-అనిర్వాచ్యమాన, మన్త్రమ్-మన్త్రత్తై, ఆవర్తయన్తీమ్-ఆవృత్తిపణ్ణికొణ్డిరుక్కుమతాయ్, ఉద్యత్-ఉణ్డాయిరుక్కిఱ, బాష్ప-ఆనన్దబాష్పత్తినాల్, స్తిమిత - నిశ్చలమాన, నయనామ్ - తిరుక్కణ్గళైయుడైయతాయ్, ఉజ్ఝిత - విడప్పట్ట, అశేష - సమస్తమాన, వృత్తిమ్ - ఇతరవ్యాపారఙ్గళైయుడైయతాయ్, వ్యాఖ్యాగర్భమ్-వ్యాఖ్యాగర్భమాన, త్వన్ముఖమ్-దేవర్ తిరుముఖమణ్డలత్తై, వీక్షమాణామ్-పార్త్తుకొణ్డిరుక్కిఱ,తామ్-అన్ద,సంసదమ్-కాలక్షేపగోష్ఠియై,

రసౌ సంసన్తామువాస్తామ్'' ఎన్ను మ్బడియాన దివ్యగోష్ఠియై సేవిత్తు కొణ్డు వరవరమునిభృత్యర్ కళుడనే వాఙ్గ్ నుకొణ్డిరున్దార్.

అవర్ కళిల్ వరన్దరుమ్బెరుమాళ్ పిళ్ళై జీయరుడైయతిరుక్కై చ్చెమ్బుమ్ తిరువాళ్ పువాడైయుఙ్గొణ్డు సేవిప్పారాయిరుక్కుఅనా ళిలే, అవరుక్కుత్తిరుక్కుళల్ కర్ రై వళర్ న్దిరుక్క, "ఇతువేతు" ఎన్ఱు జీయర్ కేట్టరుళ, అవర్ తద్ధేతువై విణ్ణప్పమ్ శెయ్య; "ఇన్ఱు తిరుముడి విళక్కుమ్" ఎన్ఱుజీయర్ నియమిత్తరుళ, అవరుమ్ అప్పడియే తిరుముడి విళక్కినైత్తుక్కొణ్డునర, అన్ రై క్కు ఇవరుక్కు కుమారర్ తిరువవత రిత్తు వ్పత్తునాళాయిన్ ఱెన్ఱు అళ్ వర, ఇత్తైక్కేట్టెల్లారుమ్ విస్మయప్పట్టా ర్ కళ్. అవరుమ్ పిన్బు తమ్ముడైయకుమారరుక్కు "నాయనార్" ఎన్ఱు జీయర్ తిరునామమ్ శాత్తియరుళినార్. ఇప్పడిపలరుమ్ ఇన్దత్తి రునామమ్ శాత్తుకైయాల్ (౧) "వన్దువిఅన్ద తెఙ్గుమిన్దత్తిరునామ మిఙ్గు" ఎన్గిఅపడి ఇతువుమ్ "అప్పిళ్ళైకియమణవాళన్ గోత్రమ్" ఎన్ను మ్బడి ఎఙ్గుమ్ విస్తృతమాయిన్ ఱు.

అక్కాలత్తిలే కన్దాడైయణ్ణన్ జీయర్ విరుమ్బి అముతు శెయ్ తరుళుకిఅ ఇళజ్గ్గారైక్కుటియముతుమ్ నడత్తిక్కొణ్డు సర్వకాల త్తిలుమ్ తత్పాదాశ్రయరాయ్ సేవిత్తుక్కొణ్డు పోరుకిఅవర్, తమ్ము డైయ ఎమ్బెరుమాన్ తళిక్కై క్కు ఉపాదానద్రవ్యత్తాలే నడత్తిక్కొణ్డు శెల్ల, అవర్ కుక్కణ్డాన దృష్టసజ్కోచత్తై త్తిరువుళ్ళమ్బన్ ఱి తిరుమున్ కాణిక్కైకళిలే వన్ద ద్రవ్యత్తైయుమ్ అవరుక్కు ప్రసాదిత్తరుళి, ఇప్పడి దృష్టాదృష్టజ్గళిరణ్డుమ్ స్వాధీనమాకనడత్తిక్కొణ్డు పోరుకిఅ నల్లడిక్కా లత్తిలే "అప్పిళ్ళై కన్దాడైయణ్ణన్ ముతలానోర్ శెప్పముడన్ శేర్ న్ద

అఱుడఅప్పనాన, అసౌ - ఇన్దఅడియేన్, క్వచిత్కేడే - ఒరుమూలైయిల్, లీనః - ఒళిన్దిన్ఱ వనాయ్, ఉపాస్తామ్ - సేవిక్కక్కడవేన్

(౧) ఉపదేశ-౫౨.

తిరళ్ తన్నై యెప్పొழுతుమ్ పార్త్తాలెమక్కుழிవామ్ పట్టర్ పిరాన్ తాతర్తన్నై శూర్తీరక్కాణామైయాల్" ఎన్ఱు అవర్ విశ్లేషమ్ సహియామల్ అరుళిచ్చెయ్తు తిరుముకమ్ పోకవిట్టరుళ, అవరుమ్ అత్తైక్కణ్డుశిరసావహిత్తుక్కొణ్డు పుఱప్పట్టు, "అప్పిళ్ళానుమ్ కన్నాడైయణ్ణనుమ్ అరుళ్ పురిన్ద శటకోపతాతరుమ్, ఒప్పిలాతశీర్ ప్రానుఙ్గాడియే ఓఙ్గువణ్ణ మణవాళయోగి తాళ్, శెప్పివాழ்న్దుకళిత్తు త్తెన్ కోయిలిర్చ్చెఅన్దవణ్ణ మైచ్చేవిత్తిరామలే, తప్పియోడిత్తవిత్తు త్తిరివతు తలైయెழுత్తుత్తప్పాతుకాణుమే" ఎన్ఱుతమ్ముడైయ ఇழப్పై అనుసన్ధిత్తు అప్పోతే పుఱప్పట్టువన్దు తిరువడికళిలే సేవిత్తుక్కొణ్డిరున్దార్.

అనన్తరమ్ (౧) "వాతుశెయవెన్ఱశిలవాతియర్కళ్ వన్దు మనముఱియనిఱ్పరోరుపాల్, వాழ்ఱయెనవే పెరియశాపమఱవెన్ఱుశిలర్ వన్దనైకళ్ శెయ్వరోరుపాల్, పోతుమినివాద మునపాదమరుళెన్ఱుపుకழ்న్దు శిలర్ నిఱ్పరోరుపాల్, పొఙ్గివరుమెఙ్గళ్ వినైమఙ్గవరుళెన్ఱు శిలర్ పోఱ్ఱిశెయ్తు నిఱ్పరోరుప్పాల్, ఈతివైకిడక్క మఱ్ఱైనూల్ప్రమిழ்తెరిన్దశిలరేతమఱవాழ்వరోరుపాల్, ఏతమఱవాతులర్కళ్ పేతైయర్కళ్ తామయఙ్గినిఱైన్దిఱైఞ్జి నిఱ్పరోరుపాల్, మాతకవినాలులకమేత్తైయుమళిక్కవెన వన్దవెతిరాశనడిశేర్, మామునివర్ తీపమరుళాళర్ మణవాళమునిమన్నుమడమ్ వాழுమ్ వళమే" ఎన్గిఱపడిభాగవతసమృద్ధియుడన్ వాழ்న్దరుళుకిఱ నాళిలే అప్పావై ఊరేఱవెழுన్దరుళుమ్పడి అవర్ తిరుత్తమప్పనార్ తిరుముకమ్ వరక్కాట్ట, అవరుమ్ జీయర్ తిరువడికళిల్ విశ్లేషభీరువాయిరుక్క, జీయరుమ్ పలకాలుమ్ శొన్నవిడత్తిలుమ్ పోకత్తమర్న్దిరుక్కయిరుక్కుమ్పడికణ్డు, ఇవరుక్కుత్తఞ్జమాక త్తమ్ముడైయవిగ్రహాకారమాయిరుప్పతొరు అర్చావిగ్రహత్తైయుమ్ తిరువడినిలైకళైయుమ్ తిరువుత్తరీయత్తైయుమ్ ప్రసాదిత్తు, (౨) "ప్రీతః ప్రేషిత

(౨) పరవరోమునిః - మణవాళమామునికళ్, ప్రీతః - ప్రీతియుడైయరాయ్,

వాన్ మునిర్వరవరో యస్మై ముహుః శ్రీముఖం ప్రాదాత్స్వాఙ్ఘ్రిసరోజ సఙ్గసుభగాం స్వీయాముపానద్యుగీమ్। స్వీయం సున్దరముత్తరీయమమలం స్వాం మూర్తిమర్చామయీం తం దేవేశగురుం భజేమశరణం సంసారసన్తారకమ్'' ఎన్ఱు-పిన్బు అవర్ పౌత్రరాన అప్పావుమ్ దివ్యవృత్తాన్తత్తై అనుసన్ధిక్కుమ్బడి అభిమానిత్తరుళి, అవరై ఊరేఱ అనుప్పియరుళి ఎழுనరుళియిరుక్క, అవ్వళవిలే వానమామలై జీయరుమ్ ''వానమామలై శ్రీకార్యమాక ఎழுన్దరుళవేణుమ్'' ఎన్ఱువిణ్ణప్పమ్ శెయ్య, జీయరుమ్ అవరుక్కు అరఙ్గనకరప్పనైయుమ్ తిరువారాధనమాక ప్రసాదిత్తరుళి; అప్పడియే శెయ్యుమెన్ఱు అనుప్పియరుళినార్.

ఒరునాళ్ ఎల్లారుమ్ తమ్మై ప్పెరోలక్కమాక సేవిత్తుక్కొణ్డిరుక్కచ్చెయ్తే ముతలికళైక్కుఱిత్తు, ''ఎల్లారుమ్ ఎల్లామఱిన్దార్కళేయాకిలుమ్ (౧) 'తెవ్వుమఱ్ఱఱియేన్' ఎన్ఱిరుక్కుమిరుప్పు - నమ్మైయొழிయ వడియాత్ శ్రీగోవిన్దదాసరప్పనుక్కేయుళ్ళతొన్ఱిఱే'' ఎన్ఱువిశేషాభిమానమ్ పణ్ణియరుళి (౨) ''సాక్షాన్నారాయణో దేవః కృత్వామర్త్యమయీంతనుమ్' మగ్నానుద్ధరతేలోకాన్ కారుణ్యాచ్ఛాస్త్రపాణినా''

యస్మై - ఎవ్వప్పావిన్పొరుట్టు, ముహుః - అడిక్కడి, శ్రీముఖమ్-శ్రీముఖత్తై, ప్రేషితవాన్ - అనుప్పినారో? స్వ - తమ్ముడైయ, అఙ్ఘ్రిసరోజ - తిరువడిత్తామరైకళిన్, సఙ్గ - సంబన్ధత్తినాల్, సుభగామ్-మనోజ్ఞమాన, స్వీయామ్-తమ్ముడైయతాన, ఉపానద్యుగీమ్ - ఇరణ్డుపాదుకైకళైయుమ్, సున్దరమ్ - అழகాయ్, అమలమ్ - నిర్మలమాయ్, స్వీయమ్ - తమ్ముడైయతాన, ఉత్తరీయమ్-ఉత్తరీయత్తైయుమ్, స్వామ్-తమ్ముడైయతాన, అర్చామయీమ్-అర్చారూపమాన, మూర్తిమ్-విగ్రహత్తైయుమ్, ప్రాదాత్-కొడుత్తారో? సంసార-సంసారత్తిల్ నిన్ఱుమ్, సన్తారకమ్-ఉత్తరిప్పిక్కుమవరాన, తమ్-అన్త, దేవేశగురుమ్ - అప్పావై, శరణమ్ - ఉపాయమాక, భజేమ - ఆశ్రయిక్కిఱోమ్.

(౨) దేవః - సర్వేశ్వరనాన, సాక్షాత్ నారాయణః - నారాయణనే, మర్త్యమయీమ్ - మానుషరూపమాన, తనుమ్ - శరీరత్తై, కృత్వా - పరిగ్రహిత్తుక్కొణ్డు,

(౧) కణ్ణి-౨

ఎన్ఱుమ్, (౧) "జగతో హితచిన్తాయై జాగ్రతశ్శేషశాయినః। అవతారే
ష్వన్యతమం విద్ధిసౌమ్యవరంమునిమ్" ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకిఱపడియే తామ్
భగవదవతారమెన్నుమతుతోన్ఱ "నామేకిడేర్ ఇవర్" ఎన్ఱుమ్ తమ్ము
డైయతిరునామత్తాలే అళ్గకియ మణవాళప్పెరుమాళ్ఐయుమ్ ఇవరుక్కు
త్తిరువారాధనమాక ప్రసాదిత్తు ప్రాప్యైకనిష్ఠరాక్కియరుళినార్.
అవరుమ్ మోర్మున్నాకముప్పతుసంవత్సరమ్ తళికై ప్రసాదమ్ స్వీక
రిక్కప్పెఱ్ఱు కృతార్థరాయ్ సకలరహస్యార్థముమ్ కేట్టు జీయర్ తిరు
వడికళై ఒరుకాలుమ్ పిరియాతే, పిరిన్దు ఓరిరాత్తఙ్గుమాఱుక్కుమ్
పోకాతే,(౨)"రామానుజపదచ్ఛాయాగోవిన్దాహ్వానపాయినీ" ఎన్ను
మ్పడినిత్యసేవై పణ్ణికొణ్డు ఎళ్గున్దరుళియిరున్దార్. పిన్బు ఒరుతిరువా
డిప్పూరత్తిలే ఇవర్శూడికొడుత్తనాచ్చియార్ తీర్థప్రసాదఙ్గళై ప్పోర
ఆదరత్తోడేకొణ్డువన్దుసమర్పిక్క, జీయరుమ్ మికవుమ్ ఉకన్దరుళి పెరియ
ప్రీతియోడే అణ్డాళుక్కు ఉకప్పాన పట్టర్పిరాన్ దాసరెన్ఱు తిరునా
మమ్ ప్రసాదిత్తరుళినార్. పిన్బుగోవిన్దదాసరప్పన్ మహావిరక్తరాయ్
ఆశ్రమస్వీకారమ్ శెయ్యా, అవర్క్కు "పట్టర్పిరాన్ జీయర్" ఎన్ఱు
తిరునామమాయిఱ్ఱు. ఎమ్బెరుమానార్ తిరువడికళుక్కు వడుకన
మ్బిపోలేయాయిఱ్ఱు ఇవరుమ్ జీయర్ తిరువడికళుక్కు*నిళ్గలుమడితా

మగ్నాన్ - (సంసారసాగరత్తిల్) మూళ్గ్కిక్కిడక్కిఱ, లోకాన్ - జనఙ్గళై, కారు
ణ్యాత్ - కృపైయాల్, శాస్త్ర - శ్రుత్యాదిసకలశాస్త్రఙ్గళాకిఱ, పాణినా - కైక
ళాల్, ఉద్ధరతే - ఉత్తరిప్పిక్కిఱార్.

(౧) జగతః-లోకత్తుక్కు, హిత-హితవిషయమాన, చిన్తాయై - చిన్తైక్కాక,
జాగ్రతః - తత్పరరాయ్ విళ్ఴిత్తుకొణ్డిరుక్కిఱ, శేషశాయినః - సర్వేశ్వరనుడైయ,
అవతారేషు - అవతారఙ్గళిల్, సౌమ్యవరం మునిమ్ - మణవాళమామునికళైయుమ్;
అన్యతమమ్ - ఓరవతారమాక, విద్ధి - అఱియుమ్

ఱుమ్బోలే అన్తరఙ్గరాయ్, ఆచార్యాభిమాననిష్ఠాగ్రేసరరాయిరుక్కు మ్బడి. ఇప్పడియాన ఇవరుడైయ చరమపర్వనిష్ఠైయై, "ఈట్టియపుకళ్ శేర్ ఎతిరాశర్ తిరువడియిల్ నాట్టుశీర్ వడుకనమ్బిపోలవుమ్, మణ్ణినుళ్ మత్తై త్తమిళ్ళిత్తరుళ్ మాఱన్ మలరడియిల్ *తేవుమఱ్ఱఱియాత మధురకవికళ్ పోలవుమ్, నన్నైయాఱాళవన్దార్ మలరడియిల్ మన్నియ తెయ్వవారియాణ్డానై ప్పోలవుమ్, మణవాళయోగితిరుత్తాళిణైక్కు త్తణ వావడిమై శెయ్తరుళ్ ప్పట్టర్ పిరాన్" ఎన్ఱుమ్, "తేవుమఱ్ఱఱియేనెనుమ్ శెయల్ పెఱ్ఱార్" ఎన్ఱుమ్, "భట్టనాథమునివరా ఒభీష్టదైవతమ్" ఎన్ఱుమ్, "శ్రీమధురకవిచరితానుకారీ మహితచారిత్రశ్శ్రీమాన్ భట్టనాథయతీశ్వరః" ఎన్ఱుమ్ అజ్ఞుత్తైక్కు అన్తరఙ్గరానవర్కళ్ అరుళిచ్చెయ్ తార్కళ్.

ఇప్పడి అన్తిమోపాయనిష్ఠాగ్రేసరరాలే సేవ్యమానరాయెఴున్దరుళియిరుక్కిఱ మణవాళమామునికళ్ (౧) " 'అన్నైయాయత్త నాయ్' ఎన్ఱుశొల్లప్పట్ట సర్వవిధోత్తారకబన్ధుభూతరాన నమ్మాళ్వారై సేవిత్తు నెడునాళాయిఱ్ఱు" ఎన్ఱు అరుళిచ్చెయ్తు తిరువాయ్మొళియుడియాన ఆళ్వార్ తిరువడికళిల్ ప్రేమమ్ అతిశయిత్తు *తాయ్నాడు కన్ఱేపోల్ త్వరిత్తుక్కొణ్డు పెరుమాళ్ళుక్కు విణ్ణప్పమ్ శెయ్తు, అప్పోతే తిరునగరియేఱ ఎళున్దరుళువతాకప్పుఱప్పట్టరుళి "కూడల్" ఎన్గిఱ మధురైయిలే శెన్ఱు "తిరుప్పల్లాణ్డు అవతరిత్త స్థలమన్ఱో" ఎన్ఱుఉకన్దు, మల్లాణ్డతిణ్డోళ్ మణివణ్ణనైయుమ్ కూడలఴకరైయుమ్, "పల్లాణ్డుపల్లాణ్డు" ఎన్ఱు మఙ్గళాశాసనమ్ పణ్ణియరుళి అఙ్గైక్కు అఙ్గేఎఴున్దరుళియిరుక్క, అవ్వళ విలేఅద్దేశత్తుక్కధిపతియాన మహాబలివాణరాయన్ వన్దు తిరువడికళిలే సేవిక్క; అవనై "మణవాళమామునివన్ ఎన్ శెవియిల్ మన్దిరమ్వళ్ళియ

(౧) కణ్ణి-౪.

వార్ త్తనన్" ఎన్నుమ్బడి విశేషకటాక్షమ్బణ్ణి తాపపుణ్డ్రాదిపఞ్చ సంస్కారయుక్తనాక్కి త్తిరువడిగళుక్కు ఆళ్ పడుత్తికొణ్డు అరుళ్ శైక్కు అజ్ఞైఎణ్ణిన్దరుళి యిరున్దు,

మఱ్ఱై నాళ్ అపరరాత్రియిలే (౧) "మణికాఞ్చనసఞ్చన్నాం శిబికాంతదధిష్ఠితామ్। అస్పన్దయన్తస్స్వస్కన్ధేకృత్వా కేచిత్ప్రతస్థిరే" ఎన్గిఱ పడియే అనర్ఘరత్నఖచితరమణీయాన్దోళికైయిలే ఏఱియరుళిప్పుఱప్పట్టు, మూాడుపని సహియామైయాలే ఆచ్చాదిత్తు శ్రీవైష్ణవర్ కళ్ శ్రీపాదమ్ తాఙ్గికొణ్డుఎణ్ణిన్దరుళానిఱ్క, వేదేశిలర్ (౨) "ఛత్రంచిత్రందధుఃకేచిత్ చామరేదధిరేపరే। భృఙ్గారమపరేఽబిభ్రన్ కళాచీమపికేచన। తత్పాదాబ్జరజస్స్పర్శపావనీమాత్మభావినీమ్। సన్తస్సన్ధారయన్తిస్మమౌళినామణిపాదుకామ్। అగాయన్నగ్రతఃకేచిదథ నృత్యన్తికేచన" ఎన్గిఱపడియే

(౧) కేచిత్ - శిలశ్రీవైష్ణవర్ కళ్, మణి - మాణిక్యఙ్గళాలుమ్, కాఞ్చన - స్వర్ణఙ్గళాలుమ్, సఞ్చన్నామ్ - వ్యాప్తమాన, తత్ - అన్ద మణవాళమామునికళాలే, అధిష్ఠితామ్ - అలఙ్కరిక్కప్పట్ట, శిబికామ్ - తిరుప్పల్లాక్కై, అస్పన్దయన్తః - చలిప్పియామల్, స్వ - తఙ్గళుడైయ, స్కన్ధే - తిరుత్తోళిల్, కృత్వా - ధరిత్తుకొణ్డు, ప్రతస్థిరే - పుఱప్పట్టార్ కళ్.

(౨) కేచిత్ - శిలర్, చిత్రమ్ - అళ్గాన, ఛత్రమ్ - తిరువెణ్ కొఱ్ఱైక్కుడైయై, దధుః - ధరిత్తార్ కళ్; పరే - శిలర్, చామరే - తిరువెణ్ శామరఙ్గళై, దధిరే - ధరిత్తార్ కళ్; అపరే - శిలర్, భృఙ్గారమ్ - పడిక్కత్తై, అబిభ్రన్ - ధరిత్తార్ కళ్; కేచన - శిలర్, కళాచీమపి - తమ్బలప్పడిక్కత్తైయుమ్, (ధరిత్తార్ కళ్;) సన్తః - శిలభాగవతర్ కళ్, తత్ - అన్దమణవాళమామునికళుడైయ, పాదాబ్జ - తిరువడిత్తామరైకళినుడైయ, రజః - ధూళినుడైయ, స్పర్శ - సమ్బన్ధత్తాల్, పావనీమ్ - పరిశుద్ధికరమాయ్, ఆత్మభావినీమ్ - ఆత్మస్వరూపత్తుక్కు అనుగుణమాన, మణిపాదుకామ్ - మణిమయమానపాదుకైకళై, మౌళినా - శిరస్సినాల్, సన్ధారయన్తిస్మ - ధరిత్తార్ కళ్; కేచిత్ - శిలర్, అగ్రతః - మున్నిలైయిల్, అగాయన్ - పాడినార్ కళ్; అథ - పిఱకు, కేచన - శిలర్, నృత్యన్తి - నర్తనమ్పణ్ణార్ కళ్.

ఛత్రచామరాదికళ్ తోడక్కూడ మానకై జ్కూర్యోపకరణఙ్గళై ధరిత్తుక్కొణ్డు *పాడువారుకన్నాలివ్వారాకసమ్భ్రమత్తుడన్ పుఱప్పట్టరుళ, అవ్వళవిల్ రాజావుమ్ అవసరప్రతీక్షనాయ్ క్కొణ్డువన్దు జీయర్ అడియాత పడి శ్రీపాదమ్ తాఙ్గిక్కొణ్డు ఇరుకాతవళ్గిసేవిత్తుక్కొణ్డుకూడవర, విడిన్ద పిన్బు వైకైయాఱ్ఱిన్ కరైయిలే అనుష్ఠానమ్ పణ్ణునతాక రమ్యమాన స్థలత్తిలే ఎఴున్దియరుళానిఱ్క, అవ్వళవిలే రాజావుమ్ కచ్చైకట్టియుడుత్తుసన్నద్ధనాయ్ శ్రీపాదమ్ తాఙ్గిన వేషత్తోడే తిరువడికళిలేవన్దు సేవిక్క, జీయరుమ్ "ఇప్పడి శెయ్వతే" ఎన్ఱు ఆశ్చర్యప్పట్టరుళ, అప్పోతు అనుష్ఠానమ్ పణ్ణువతాక ఎఴున్దరుళియిరున్ద "ముత్తరశన్" ఎన్గిఱ గ్రామత్తై "అఙ్గీకరిక్కవేణుమ్" ఎన్ఱపేక్షిక్క, జీయరుమ్ అవనుడైయ నిర్బన్ధత్తాలే అన్ద గ్రామత్తై అఙ్గీకరిత్తరుళ; అన్ఱుతొడఙ్గి "అఴకియమణవాళనల్లూర్" ఎన్ఱు అవ్వూరుక్కుత్తిరునామమాయిఱ్ఱు.

అనన్తరమ్ మహాబలివాణనాకిఱ రాజావైయుమ్ మికవుమ్ కృపైపణ్ణి అనుప్పి, పిన్బు తిరుప్పళ్ళిత్ తిరువణ్ణైవళ్గియాక ఎఴున్దరుళు మళవిల్ ముతలికళుమ్ తాముమాక అధ్వశ్రాన్తరాయ్ నిఴల్ తేడి వారానిఱ్క, అఙ్గేన్దావరవిశేష మాయిరుప్పతొరుతిన్త్రిణీవృక్షమ్ నీరన్ధ్రచ్ఛాయాయుక్తమాయ్ నిఱ్కక్కణ్డు అఙ్గేఱ ఎఴున్దరుళి, అప్పళి నిఴలిలే విశ్రమిత్తు అధ్వశ్రమమ్ తీర్న్దు ఎఴున్దరుళుమళవిల్ ముతలికళెల్లారుమ్ "ఇమ్మహోపకారమ్ పణ్ణిన ఇతుక్కు ఒరుకృపై శెయ్తరుళవేణుమ్" ఎన్ఱుజీయరై ప్రార్థిక్క, జీయరుమ్కృపాతిశయేన అన్దప్పళియైతమ్ తిరుక్కైక్కళాలేస్పర్శిత్తు "నామ్ పెఱ్ఱపేఱ్ఱై నీయుమ్ పెఱక్కడవై" ఎన్ఱు అనుగ్రహిత్తు "తత్పాదపద్మరజసాతరువం రీణామ్" ఎన్ఱుశొల్లుకిఱపడియే తమ్ముడైయ పాదస్పర్శత్తాలే మోక్షత్తై ప్రసాదిత్తరుళి ఎఴున్దరుళినార్. పిన్బు అచిరేణ అన్ద మరమ్ ఉలర్న్దిరుక్కక్కణ్డు ముతలికళ్

“స్థావరాణ్యపిముచ్యన్తే” ఎన్గిఱవర్థమ్ ఇవరిడత్తిలే అన్వర్థసిద్ధమిత్తే యెన్ఱు ఉకన్దరుళినార్కళ్.

అనన్తరమ్ జీయరుమ్ తిరుప్పుల్లాణిక్కెళున్దరుళి పుల్లాణియెమ్బెరుమానై యుమ్ తిరువడితొళుతు, అఙ్గునిన్ఱుమ్ పుఱప్పట్టు (౧) “తిరుక్కురుకూరతనై ప్పాడి యాడిప్పరవిచ్చెన్ఱినగళ్” ఎన్గిఱపడియే అత్యాదరత్తైప్పణ్ణిక్కొణ్డు, తిరునగరియైయెళున్దరుళి, పూర్వోక్తప్రకారత్తినడైవే ఆళ్వారై యుమ్, పొలిన్దునిన్ఱపిరానై యుమ్ మఙ్గళాశాసనమ్ పణ్ణిక్కొణ్డు, అఙ్గే శిలకాలమెళున్దరుళియిరున్దు అనేకార్త్తాక్కళై యుమ్ తిరుత్తి, తిరువాయ్మొళిముతలాన ప్రబన్ధఙ్గళై యుమ్ భగవద్విషయత్తై యుమ్ ప్రసాదియానిన్ఱుకొణ్డు (౨) “ఉణ్డో వైకాశివిశాకత్తుక్కొప్పారు నాళ్, ఉణ్డో శడకోపర్క్కొప్పొరువర్, ఉణ్డో తిరువాయ్మొళిక్కొప్పు త్తెన్కురుకైక్కుణ్డో, ఒరుపార్ తన్నిలొక్కుమూర్” ఎన్ఱు ఉకన్దుకొణ్డు “ఎల్లాపులకుమ్ పణితఱవే యెళిల్మఙ్గనమ్శెయ్ నల్లార్ కురుకైక్కునాయకమే ఉన్ నళినముకమల్లాతు పొన్ముడిమీతే యణిన్ద మురుక్కొలియల్ కల్లానవెఞ్జైయుమ్ నీరాగమాక క్కరైత్తిడుమే” † ఎన్గిఱపడియే, ప్రతిదినమ్ ఆళ్వార్ తిరుమఞ్జనకాలత్తైయుమ్ మత్తుముణ్డానదివ్యోత్సవఙ్గళై యుమ్ సేవిత్తుక్కొణ్డెళున్దరుళియిరుక్కుఱ ఇవర్క్కు ఇప్పడియే కాలఙ్గళిన్దునిఱ్క్కుఱ అక్కాలత్తిలే మార్కళి మానమ్వర, (౩) “ఎన్నై యెతిరాశర్ శిఱప్పె యెళిలరఙ్గర్ శిన్నైమకిళ్న్దముతుశెయ్య, అన్దనిలమ్ శెన్ఱు నిన్ఱు శేవిక్కుమ్ శెల్వమిన్ఱు పెఱ్ఱిలమే, ఎన్ఱు శేవిక్కుమినియామ్” ఎన్ఱు “ఎమ్బెరుమానార్ తిరుప్పావై చ్చీయ

† (పా) మురుక్కొలియ లాడు నెటిత్తకుళలు మురుక్కెత్తు మిళైమూక్కు మత్తనకైయుమ్ ఇఱుత్తముత్తొళియా ముళుకుమ్ ఇలిక్కుమున్నన్నెరుక్కివిడుమాఱై మఱ్ఱైప్పొరుళై ఇశైత్తమిళ్నాలే వతుక్కులకుపిళైక్కవరుళ్ వీర్ విరైకొళణి కురైఆళ్వీర్ ఇళిక్కుమతు విరిత్తువిడువీరే. (౧)తి-వాయ్-౪-౧౦-౨ (౨) ఉ-౧౫.

న్ఱై సేవిక్క ప్పెఱ్ఱోమిత్తే" ఎన్ఱు వెఱుత్తరుళియుమ్, పిన్బు సఙ్క్ర మణమ్ఱైక్కు (౧) "శీరారఙ్గర్ తమ్ తేవియారోడు శిఱప్పుడనే, పరా రఙ్ఘమ్ పాజుఙ్కలియ నెతిరాశనోడమర్న్దువక్క, పాఱోక్కమక్కిళ్న్దిఙ్గుమ్ కట్టిక్కళ్ తన్నుడన్ ఐప్పసియిల్ మన్దప్పెరారవారత్తై యిన్ఱు కణ్డిన్బుఱప్పె ఱ్ఱలమే" ఎన్ఱు అతుక్కుమ్ నోన్బుగళ్, అనన్తరమ్ తై త్తిరునాళై యుమ్ సేవిత్తరుళి, (౨) "తేవియరుమ్ తానుమ్ తిరుత్తేరిన్మేలరఙ్గర్ మేవిక్క విక్కిరమన్ వీతితనిల్ శేవై శెయ్యుమవ్వణ్వర్కట్టై యను పవిక్కప్పెఱ్ఱలమే యిన్ద త్తిరునాళిలెయామ్" ఎన్ఱనుసన్ధిత్తు ఇప్పడి పెరియ పెరుమాళ్ తిరువుళ్ళమాన (3) "అణియరఙ్గమాడుతుమో" ఎన్ఱుమ్, (౪) "తిరువరఙ్గ ప్పెరునకరుళ్ తెణ్ణీర్ ప్పొన్ని తిరైక్కైయాలడివరుడప్పళ్ళి కొళ్ళుమ్ కరుమణియై క్కోమళత్తైక్కణ్డుకొణ్డెన్ కణ్ణిణైకళెన్ఱు కొలో కళిక్కుమ్నాళ్" ఎన్ఱుమ్ (౫)* కారినమ్బుమ మేనినల్ కతిర్ ముత్తవెణ్ణకై చ్చెయ్య వాయారమార్వనరఙ్గనెన్ఱుమ్ మరుమ్బురుమ్ శుడరై చ్చెరుమ్ నెఞ్జుడైయరాయ్, అవ్వాఱ్ఱే ఆళ్వార్ తిరుమున్బే శెన్ఱు (౬) "తిరుక్కురుకై ప్పెరుమాళ్ తన్ తిరుత్తాళ్కళ్ వాళియే, తిరువాన తిరుముకత్తు చ్చెవియెన్ఱుమ్ వాళియే, ఇరుక్కుమొళియెన్నెఞ్జిల్ తేక్కినాన్ వాళియే, ఎన్నైయెతిరాశర్క్కిఱైయవనార్ వాళియే, కరుక్కుళియిల్ పుకావణ్ణమ్ కాత్తరుళ్వోన్ వాళియే, కాశినియిలారియనాయ్ క్కాట్టినాన్ వాళియే, వరుత్తమఱవన్దెన్నై వాళ్విత్తాన్ వాళియే, మతురకవితమ్బిరాన్ వాళివాళి వాళియే" ఎన్ఱు మఙ్గళాశాసనమ్బణ్ణి సేవిత్తు, ఆళ్వారనుమతి కొణ్డు పుఱప్పట్టరుళి

(౭) "ఊరరఙ్గమే యెన్బతికళ్ తనక్కాకైయే" ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకిఱ అభినివేశత్తైయుడైయరాయ్ అఙ్గునిన్ఱుమ్ అతిత్వరైయుడనే పోన్ఱు శ్రీవిల్లిపుత్తూరేఱ వెళ్ళై ప్పళ్ళి *పాఙ్గుమ్ పరినై యుడైయ విల్లిపుత్తూర్

(౨) (3) (౪) పెరు-తి-౧-౧ (౫) పెరు-తి-౨-౭. (౬) తి-మొ-రా-౨-౭.

పట్టర్ పిరానాన పెరియాళ్వార్వైయమ్, అవరుకన్దవిషయమానవడపెరు
ఙ్గోయిలుడైయానై యుమ్ సేవిత్తరుళి, అనన్తరమ్ *ఆళ్వార్ తిరుమకళా
రాణ్డాళై యుమ్ పత్తియుడన్ తిరువడితొళ్తునిఱ్కు, కోతైయుమ్
“కోయిలణ్ణరుడైయ తిరువవతారమన్రోసీర్” ఎన్రుమికవుమ్ కృపై పణ్ణి
యరుళి విడై కొడుత్తరుళ, కోయిల్ మణవాళమామునియాన తాముమ్
*కోతుకులముడైయపావైయాన కోతైక్కు ఎల్లాక్కోతుకులఙ్గళుమ్
శెయ్తుకిట్పిత్తరుళి,

అఙ్గునిన్రుమ్ పుఱప్పట్టు *అళకనలఙ్గారమలైయాన తిరుమాలి
రుఞ్జోలైయై అడైన్దు *మాలిరుఞ్జోలై సున్దరరాన పరమస్వామియై
యుమ్ సేవిత్తు, అళకర్ తిరుక్కుఱుఙ్గుడిక్కుక్కుడివాఙ్గి ప్పుఱప్పట్టె
ళున్దరుళుకైయాలే అవ్విడమెల్లామ్ (౧)*నల్లతోర్ తామరైప్పొయ్కై
ప్పడియే “ఇల్లమ్ వెఱియోడిత్తాలో” “ఎఙ్గుమ్ కాణేన్” ఎన్ను
మ్బడి అళకర్పిరిన్దిరుక్కుఱ పడియైక్కణ్డు “పత్రద్వయవిహీనంతత్”
ఎన్గిఱపడియే మికవుమ్ అవసన్నరాయ్ క్లేశిత్తరుళి ఇవరుమ్ ఉడైయవ
రైప్పోలే వేణ్డుమ్ పదార్థఙ్గళెల్లామ్ అళైప్పిత్తరుళి అఙ్గేపాఙ్గాకత్తళిగై
శెయ్తు *నాఱునఱుమ్బొళిలడియే నన్రాక అముతుశెయ్తరుళప్పణ్ణి,
అత్తైక్కణ్డరుళినతఱ్కు కైక్కూలియాక “పిన్నుమాళుమ్ శెయ్వన్”
“ఉన్ఱన్నడివార్క్కే” ఎన్రు మఙ్గళాశాసనమ్ శెయ్తరుళి, అనన్తరమ్
పరమస్వామియినుడైయ తిరుముఖమణ్డలత్తై సేవిత్తు(౨)“‘నఙ్గళ్ కన్రుమ్
కైవిడాన్’ ఎన్రు ఆళ్వారరుళిచ్చెయ్త *పాయ్యుల్ పాడత్తై సఫలమాక్కి
యరుళవేణుమ్” ఎన్రుప్రార్థిత్తరుళి,

అఙ్గునిన్రుమ్ పుఱప్పట్టు *మాలిరుమ్శోలై మణాళనార్ పళ్ళి
కొళ్ళుమిడమాన తిరువరఙ్గమ్ తిరుప్పతియైక్కుఱిత్తెళున్దరుళి(3)“కొడి
యణికెడుమతిళ్ కోపురమ్ కురుకినర్” ఎన్నుమ్బడిక్కిట్టినవాఱే అఙ్గు

(౧) పెరి-తి-3-౮-౧   (౨) తి-వాయ్-౧౦-౭-౪,   (3) తి-వాయ్-౧౦-౯-౮

ళ్ళై రెణ్గాయుమ్ ఆక్కత్తైత్ కొణ్డువన్దు తిరువడికళిలే సేవిత్తు, (౧) "వకుళధరసవిత్రం యాతియస్మిన్ ధరిత్రీం మధుమథననివాసో రఙ్గమాసీదసారమ్। పునరపి సుసమృద్ధం భూయసా సంప్రవిష్టే వరవరమునివర్యో మానుషస్స్యాత్కిమేషః" ఎన్ఱనుసన్ధిత్తు ప్రీతియుడనే ప్రతిపత్తిపణ్ణి, అవర్కళైయుమ్ క్కృపైపణ్ణియరుళి, అవర్కళుడనేకూడ ప్రథమమ్ ఎమ్పెరుమానార్ తిరువడితొழுతు, అవన్ పురుషకారమాక శ్రీరఙ్గనాయకియారైయుమ్ పెరుమాళైయుమ్ తిరువడితొழுతు, అవర్కళ్ ప్రసాదవిశేషఙ్గళైయుమ్ పెఱ్ఱు, మీణ్డు మఠమే ఎழுన్దరుళి (౨) "రఙ్గేధామ్ని సుఖాసీనమ్" ఎన్గిఱపడియే తిరుమలైయాழ்వారిలే ఇనితాకవీఱ్ఱిరున్దు వ్యాఖ్యానిత్తు అఖిలరైయుమ్ ఆనన్దిప్పిత్తు వాழ்న్దుకొణ్డిరుక్కుమళవిలే, ముతలికళుమ్ అవ్విరుప్పుచ్చేర్త్తిక్కు (౩) "జయతుయశసాతుఙ్గం రఙ్గంజగత్త్రయమఙ్గళం జయతుసుచిరం తస్మిన్ భూమా రమామణిభూషణమ్। వరద

(౧) యస్మిన్-యాతొరుమణవాళమామునికళ్, వకుళధర-నమ్మాழ்వారుక్కు, సవిత్రీమ్-అవతారస్థలమాన, ధరిత్రీమ్-ఆழ்వార్ తిరునగరియెన్గిఱదివ్యదేశత్తై, యాతి-అడైన్దిరుక్కుమ్పోతు, మధుమథన-సర్వేశ్వరనుక్కు, నివాసః-వాసస్థానమాన, రఙ్గమ్-శ్రీరఙ్గమానతు, అసారమ్-సారమిల్లాతతాయ్, ఆసీత్-ఆయిఱ్ఱు పునరపి మఱుపడియుమ్, సంప్రవిష్టే-శ్రీరఙ్గత్తుక్కు ఎழுన్దరుళినవళవిల్, (అన్దశ్రీరఙ్గమానతు) భూయసా-అధికమాక, సుసమృద్ధమ్-మికవుమ్ సమ్పన్నమాయిఱ్ఱు. (ఆకైయాల్) ఏషః-ఇవ్వ, వరవరమునివర్యః-మణవాళమామునికళ్, మానుషః-మనుష్యరాక, స్యాత్కిమ్-ఆకవరో?

(౩) యశసా-యశస్సినాల్, తుఙ్గమ్-పెరుమైయైయుడైయతాయ్, జగత్త్రయ త్రిలోకత్తుక్కుమ్, మఙ్గళమ్-మఙ్గళావహమాన, రఙ్గమ్-శ్రీరఙ్గమానతు, జయతు-విళఙ్గవేణుమ్; తస్మిన్-అన్దదివ్యదేశత్తిల్, రమా-పెరియపిరాట్టియారైయుమ్, మణి-కౌస్తుభమాణిక్యత్తైయుమ్, భూషణమ్-ఆభరణమాకవుడైయనాన, భూమా-సర్వేశ్వరన్, సుచిరమ్-వెకుకాలమ్, జయతు-విళఙ్గవేణుమ్, తస్మై-అన్దఎమ్పెరుమా

గురుణాసార్ధంతస్సైశుభాన్యభివర్ధయన్ వరవరముని శ్రీమాన్ రామానుజో జయతుక్షితౌ” ఎన్ఱిఅపడియే మఙ్గళాశాసనమ్ పణ్ణికొణ్డు వాழ்న్దరుళు కిఱకాలత్తిలే.

జీయరుడైయ మఙ్గళాశాసనత్తాలే అழ்గియర్ మీణ్డుకుడిపుకున్దరుళి జీయరుక్కుత్తమ్ముడైయ తీర్థప్రసాదత్తుడన్ తిరుముకమెழுతి, అతిల్ “నామ్ ఉమ్ముడైయనినైవిన్బడియే వన్దు *నఙ్గళ్ కున్ఱమ్ కైకొణ్డు కుడిపుకున్దోమ్, నమ్ముడైయవీట్టిల్ కార్యమారాయ్న్దు నన్ఱాకనడత్తుమ్బడి ఒరువరై వరవిడవేణుమ్” ఎన్ఱు తిరుముకమ్ వరకాట్టియరుళ; జీయరుమ్ పోర ఉకన్దరుళి అప్పోతు “ఎతిరాజజీయర్” ఎన్ఱుతిరునామముడైయరాయ్, అత్యన్తమ్విరక్తరాయ్ మఙ్గళాశాసనైకపరరాయిరుక్కుమవరై అழ்గియర్ శ్రీకార్యమాక అనుప్పియరుళ, అవరుమ్ అఙ్గేశెన్ఱు అழ்గియరై సేవిత్తు, ఆచార్యప్రీత్యర్థమాక అఙ్గుత్తైక్కు అనైత్తழுకుమ్ కణ్డరుళప్పణ్ణినార్. అతిన్ పిన్బు జీయరై ఆశ్రయిత్త మహాబలివాణరాయనుమ్ †తిరుమాలై తన్దాన్ తోழప్పరై మున్నిట్టుకొణ్డు మాలిరుఞ్జోలై ఎమ్బెరుమానుక్కు సర్వవిధకైఙ్కర్యఙ్గళుమ్ శెయ్తు పోన్దాన్. *నఙ్గళ్ కున్ఱమ్ కైఙ్కర్యమ్ అప్పోతు అవర్కళాలే సుదృఢమాయిఱ్ఱు.

ఇప్పడి కోయిల్ తిరుమలై తొడక్కమాక తిరుప్పతికళిల్ కైఙ్కర్యమెల్లామ్ కుఱైవఱక్కొణ్డరుళుకైయాలే మికవుమ్ ఉకన్దుకొణ్డెழுన్దరుళియిరుక్కిఱకాలత్తిలే దేశాన్తరఙ్గళిల్ తిరిన్దుపోరువానొరుశిఱుపిళ్ళై

నొబ్బరుట్టు, వరదగురుణాసార్ధమ్ - అణ్ణనుడన్, శుభాని - మఙ్గళఙ్గళై, అభివర్ధయన్ - వృద్ధిపణ్ణికొణ్డిరుప్పవరాయ్, శ్రీమాన్ - కైఙ్కర్యశ్రీయోడుకూడినవరాయ్, రామానుజః - ఉడైయవరుడైయ అపరావతారమాన, వరవరమునిః - మణవాళమామునికళ్, క్షితౌ - భూమియిల్, జయతు - విళఙ్గవేణుమ్

† (పా) తిరుమలై తోழప్పర్.

తిరువడిక్కళిలే నన్గు ఆశ్రయిక్క, అవనై మికవుమ్ కృపై పణ్ణియరుళి "శ్రీరామానుజదాసర్" ఎన్ఱు దాస్యనామమ్ ప్రసాదిత్తరుళి "ఇవనై క్కొణ్డు అనేక కైఙ్కర్యఙ్గళై క్కొణ్డరుళప్పోకిఱార్" ఎన్ఱు అవనై విశేషకటాక్షమ్ శెయ్తరుళ, అవ్విశేషకటాక్షమడియాక ప్పిన్పు పెరుమాళ్ కోయిల్ తొడక్కమాన తిరుప్పతికళిల్ అప్పడియే అవనై క్కొణ్డు కైఙ్కర్యఙ్గళెల్లామ్ కొణ్డరుళప్పెఱ్ఱతు.

అన్తరమ్ జీయరుమ్ (౧) "దివ్యోత్సవప్రసఙ్గేషు దేవదేవమతన్ద్రితః। ఆశాసానస్సమాసీదన్నద్రాక్షీద్రఙ్గభూషణమ్" ఎన్నిఱపడియే దివ్యోత్సవఙ్గళిలుమ్ పెరుమాళై మఙ్గళాశాసనమ్ పణ్ణిక్కొణ్డు (౨) "కస్తూరీహిమకర్పూరస్రక్ తామ్బూలానులేపనైః। దివ్యైరభ్యభజత్ భోజ్యైరఙ్గనాథం దినేదినే" ఎన్నిఱపడియే ప్రతిదినముమ్పాఙ్గాకిక్కిఞ్చిత్తార ప్రాప్యకమాక కైఙ్కర్యఙ్గళైయుమ్ నడత్తిక్కొణ్డు, మార్కళిమాసత్తిలుమ్ అప్పడియే (౩) "కాలే కోదణ్డమార్తాణ్డే కాఙ్క్షన్నేవారుణోదయమ్। స్వాపే నతవిశేషేణ శేషిణం శేషశాయినమ్। మఙ్గళాని ప్రయుఞ్జానో

(౧) దివ్య - శ్రేష్ఠమాన, ఉత్సవప్రసఙ్గేషు - ఉత్సవసన్దర్భఙ్గళిల్, అతన్ద్రితః - ఆలస్యమిల్లాతవరాయ్, దేవదేవమ్ - సర్వేశ్వరనాన, రఙ్గభూషణమ్ - శ్రీరఙ్గనాథనై, ఆశాసానః - మఙ్గళాశాసనమ్ పణ్ణిక్కొణ్డు, సమాసీదన్ - కిట్టినవరాయ్, అద్రాక్షీత్ - సేవిత్తార్.

(౨) దినేదినే - దినన్దోఱుమ్, రఙ్గనాథమ్ - అఴకియమణవాళనై, కస్తూరీ - కస్తూరియాలుమ్, హిమకర్పూర - పచ్చైకర్పూరత్తాలుమ్, స్రక్ - పూమాలైకళాలుమ్, తామ్బూల - అడైక్కాయముతాలుమ్, అనులేపనైః - సుగన్ధద్రవ్యఙ్గళాలుమ్, దివ్యైః - శ్రేష్ఠమాన, భోజ్యైః - భోజ్యపదార్థఙ్గళాలుమ్, అభ్యభజత్ - ఆరాధిత్తుక్కొణ్డిరున్దార్

(౩) కోదణ్డమార్తాణ్డే కాలే - ధనుర్మాసత్తిల్, అరుణోదయమ్ - అరుణోదయత్తై, కాఙ్క్షన్నేవ - అపేక్షిత్తుక్కొణ్డే, శేష - తిరువనన్తాఴ్వానెన్ఱ, శాయినమ్ - పళ్ళికొణ్డిరుక్కుమ్, శేషిణమ్ - స్వామియాన ఎమ్పెరుమానై, విశేషేణ - విశేష

మాధవం ప్రత్యబోధయత్ । సమ్యగేనంసమభ్యర్చ్యసర్వధానుగతైః క్రమైః। స్వస్వకాలోచితైర్దివ్యైః స్వసఙ్కల్పోపలమ్భితైః । అభోజయ దయంభోజ్యైః శాకమూలఫలాదిభిః। సూపాఽపూపఘృతక్షీరశర్కరాసహితంహవిః” ఎన్ఱుమ్ (౧) “శెన్నెలరిశి శిఱుపరుప్పుచ్చెయ్తవక్కారమ్ నఱునెయ్‌పాలాల్” ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకిఱపడియే అక్కారవడిశిల్ తొడక్కమాన అనేకమనేకవర్గైర్గైత్తత్కాలోచితమాన సకల పదార్థఙ్గళుడనే అముతుశెయ్‌తరుళప్పణ్ణువిత్తరుళి, అతుక్కుమేల్* ఒన్ఱుమ్ తేవిన్‌ఱిఅప్పుమ్, నాన్ఱిన్నాతిశిఅప్పుమ్ ప్రతిసంవత్సరమ్ పెరుమాళుమ్ నాచ్చియారుమ్ ఉకన్దు అముతుశెయ్‌తరుళుమ్పడి నన్ఱాక నడత్తిక్కొణ్డు అఴ్వార్గళుక్కు ఉకప్పాక అరుళిచ్చెయల్‌కళుక్కాన వ్యాఖ్యానఙ్గళెల్లామ్ అనవరతమనుసన్ధిత్తుక్కొణ్డు ఎఴున్దరుళి యిరుక్కిఱ కాలత్తిలే,

పెరియాఴ్వార్ తిరుమొఴిక్కు ప్పెరియవాచ్చాన్పిళ్ళై శెయ్‌తరు

మాయ్, స్వసేవిత-సేవిత్తార్. మఙ్గళాని-మఙ్గళమాన సుప్రభాతఙ్గళై, ప్రయుఞ్జానః-అనుసన్ధిత్తుక్కొణ్డు, మాధవమ్-శ్రియఃపతియై, ప్రత్యబోధయత్ - తిరుప్పళ్ళియుణర్త్తినార్; సర్వధా-సర్వప్రకారత్తాలుమ్, అనుగతైః-శాస్త్రానుగతమాన, క్రమైః-ఆరాధనక్రమఙ్గళాల్, ఏనమ్ - ఇన్దఎమ్పెరుమానై, సమ్యక్ - నన్ఱాక, సమభ్యర్చ్య - ఆరాధిత్తు, (పిఱకు) అయమ్ - ఇన్దమణవాళమామునికళ్, స్వ - తమ్ముడైయ, సఙ్కల్ప-సఙ్కల్పత్తాలే, ఉపలమ్భితైః-వరవఴైక్కప్పట్టతాయ్, స్వస్వకాల - తత్తత్కాలఙ్గళుక్కు, ఉచితైః - ఉచితఙ్గళాయ్, దివ్యైః-శ్రేష్ఠఙ్గళాన, శాక-కీరైయెన్న, మూల-మూలఙ్గళెన్న,ఫల-ఫలఙ్గళెన్న, ఆదిభిః-ఇవైముతలాన, భోజ్యైః-భోజ్యపదార్థఙ్గళుడనే, సూప - పరుప్పముతెన్న, అపూప - అప్పమెన్న, ఘృత - నెయ్యముతెన్న, క్షీరః పాలెన్న, శర్కరా - శర్కరైయెన్న, ఇవైకళుడన్, సహితమ్ - కూడియిరుక్కిఱ, హవిః - అక్కారవడిశిలై, అభోజయత్ - అముతుశెయ్‌తరుళప్పణ్ణినార్

(౧) పెరి-తి-౨-౯-౭.

ళిన వ్యాఖ్యానమ్ కాణాతొழிకైయాలే అతుక్కు వ్యాఖ్యానమ్ శెయ్వతాక త్తిరువుళ్ళమ్బఱ్ఱి "శెన్దమిழ் పాడువార్కళ్ శెయ్తవరుళిచ్చెయలై యైయినాల్ తెరిలుమామ్ వాయ్ కొణ్డు శెప్పలుమామ్, అన్దో తిరుప్పాణ్ప్పెర్ణ్యాల్ తాతర్ నాయనార్ శేర విరుప్పారాకిల్ నమక్కుడావార్" ఎన్ఱు తిరుముకమ్ పోకవిట్టరుళ, అవరుమ్ తిరునగరియిలే తమ్ తిరునన్దవన త్తిలిరుక్కుఅవర్ అన్ద శ్రీసూక్తియైక్కణ్డు శిరసావహిత్తు తిరునన్దవన త్తినిన్ఱుమ్ అప్పోతే పుఱప్పట్టరుళ, అతిశీఘ్రమాక శ్రీవిల్లిపుత్తూర్ తిరుమల్లైత్ తొడక్కమాన ఇడఙ్గళిలే తఙ్గి ఎழுన్దరుళివన్దు తిరువడికళిలే సేవిత్తు నిఱ్క; అవరుడైయ వృత్తియిలే యజ్ఞానవిడాయైయుమ్, తమ్ విశ్లేష త్తి నాలుణ్డాన పెరువిడాయైయుమ్ తద్విగ్రహవిశేష త్తిలేకణ్డు, "మికవుమ్ ఇళైత్తీర్" ఎన్ఱు కుశలప్రశ్నమ్బణ్ణి మికవుమ్ కుళిరకటాక్షిత్తరుళి, మఱ్ఱైనాళ్ అవరైయుమ్ కూట్టిక్కొణ్డు నాలుపత్తళవాకనన్ఱాక వ్యాఖ్యానమ్ శెయ్తరుళి, శేషిత్తనాల్పతు పాట్టుక్కళుక్కు పూర్వర్కళ్ వ్యాఖ్యానత్తైయుమ్ కాట్టి త్తరుళి శేర్ప్పతాక వైత్తిరుక్క, అప్పోతు అత్యన్తమ్ బాలరాయిరుక్కుఱ కిన్ఱ అణ్ణన్ నాయన్ అఙ్గే ఎழுన్దరుళి, జీయరుడైయ దివ్యసూక్తికళైయుమ్, అభయప్రదరాజ సూరిదివ్యసూక్తికళైయుమ్ అవలోకిత్తు, అతిల్ అభయప్రదరాజసూక్తియై ఆసనత్తిన్మేలే ఇట్టు వైత్తు, అభిరామవరయోగిదివ్యసూక్తియై ఆదరత్తుడన్ అవలోకియానిఱ్కుఅవర్ "ఇన్నాల్పతుపాట్టుక్కుమ్ శేషియాతే ముట్టప్పోకాతొழிవతే" ఎన్న; ఇత్తైమణవాళమామునికళ్ కేట్టరుళి "అతిబాల్యత్తిలే ఇవరుక్కు ఇత్తనై జ్ఞానపూర్త్తియుణ్డావతే" ఎన్ఱు ఉకన్దుకరుణైపొఙ్గియ కణ్ణిణైకళాలే కటాక్షిత్తు నాయనై అழைత్తరుళి "ఒన్ఱైప్పోకట్టుఒన్ఱై ఆదరిప్పానేన్; ఇజ్జనిరుప్పతొన్ఱుణ్డో" ఎన్ఱు కేట్టరుళ; నాయనుమ్ "మామ్బళత్తిన్ ఇలైకొతియమడక్కుయిల్ వాయతుతువర్ప్పెయ్త తీమ్బలజ్గని

తేనతునుకిర్” ఎన్ఱుశ్లోకత్తిలుమ్ ఆపడియే రసావహమాయిరున్దతెన్ఱు ఆదరిత్తు, “అసారత్తైవిట్టు సారతమత్తై ప్పనుళ్ళుకైయన్ఱో సారజ్ఞర్కృత్యమ్; ఆకైయాల్ “అతిలుమ్ ఇతు మహారసవాక్యజాలవత్తాయిరుక్కిఱతు” ఎన్న, జీయరుమ్ అతుకేట్టు ఆనన్దిత్తు “ఇవరుమ్ ఓరవతారవిశేషమ్” ఎన్ఱు ఆలిఙ్గిత్తుక్కొణ్డరుళినార్. (౧) “ఇవళ్ వాయనకళ్ తిరున్దవే” ఎన్నిఱపడియే తిరువాయ్మొழிప్పిళ్ళైయిట్టరుళిన వ్యాఖ్యానఙ్గళెల్లావత్ఱిలుమ్ అతిశయితమాయిత్తే ఇవరుడైయ దివ్యసూక్తియిరుప్పతు. ఇప్పడి పెరియాழ்వార్తిరుమొழிక్కు సర్వజనహృద్యమామ్పడి వ్యాఖ్యానమ్ శెయ్తరుళి తిరుప్పాణాழ்వార్దాసర్నాయనారుక్కుప్పిళ్ళైలోకాచార్య కిరస్పర్శముడైయరాయ్,(౨) “శ్రీరఙ్గరాజచరణామ్బుజరాజహంసమ్; ప్రియేణసహాయః” ఎన్నిఱపడియే తమక్కు ఇవ్విరత్తైయాయెழுన్దరుళియిరుక్కిఱ శ్రీరఙ్గరాజనైయుమ్ తిరువారాధనమాక ప్రసాదిత్తరుళి విడైకొడుత్తరుళినార్.

అనన్తరమ్ ఆచార్యహృదయత్తుక్కువ్యాఖ్యానమ్ శెయ్తరుళవేణుమెన్ఱు తిరువుళ్ళమాయ్, తిరుమేనియిల్ దౌర్బల్యత్తైయుమ్ పారామల్ తిరువణైయిలే శాయ్న్దరుళినపడి తిరుక్కైయాలెழுత్తు నోవత్తిరువెழுత్తు శాత్తియరుళుమ్పడి ద్రైమె క్కణ్డుకొన్డాడైయ్యన్ “దేవరీర్ ఇప్పడి ఏతుక్కాక ప్రయాసప్పట్టరుళుకిఱతు” ఎన్న; జీయరుమ్ “ఉమ్ముడైయపుత్రాదికళుక్కాక ఇప్పడిప్రయాసప్పడుకిఱేన్” ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తు, అత్తై ఒరుపడి పెరువరుత్తత్తోడే తలైక్కట్టియరుళి, ఇప్పడి స్వమతస్థాపనమ్ పణ్ణియరుళుకైయాలే “వకుళధరనిగమహృదయవివరణనరసవాగ్వైఖరీ విలసిత పరిహృతవిమతమతాన్తర” ఎన్నిఱపడియే పరమతఙ్గళెల్లామ్ నిరస్తమాయిన్ఱు.

---

(౧) తి-వాయ్-౬-౫-౭

అక్కాలత్తిలే పెరియతిరుమలైనమ్బితిరువంశత్తిలే ఏట్టూర్ శిఙ్గరాచార్యర్ తమ్ముడైయ *పెరుమైయుమ్ నాణుమ్ తవిర్న్దు తమ్ముడైయ ఆకిఞ్చన్యాఽనన్యగతిత్వఙ్గళై ఆవిష్కరిత్తుక్కొణ్డువన్దు అనన్యశరణరాయ్ ఆశ్రయిక్క, అవనైయుమ్ కృపైపణ్ణియరుళి, పిన్బు అవర్ మూలమాయ్ వన్ద ద్రవ్యఙ్గళైయుమ్ ఆழ్వార్ తిరుక్కోపురకైఙ్కర్యత్తుక్కాత్తిరునగరియిలేపోకవిట్టరుళ, అక్కైఙ్కర్యమ్ శిఱితుకుఱైవాకనిఱ్క, అతైప్పిన్బు జీయర్ నాయనార్ శిఖరపర్యన్తమాక నిఱైవేఱ్ఱియరుళినార్.

ఇప్పడివాచామగోచరమాన వైభవత్తైయుడైయజీయర్ తిరువడికళిలేఆశ్రయిత్తు (౧) "జగద్రక్షాపరోఽనన్తోజనిష్యత్యపరోమునిః|తదాశ్రయాస్సదాచారాస్సాత్వికాస్తత్వదర్శినః" ఎన్గిఱపడియే, సత్వోత్తరరాయ్, సదాచారనిరతరాయ్,తత్వదర్శికళాయ్,అధిగతపరమార్థరాయ్, అనవరతమ్ జీయరైసేవిత్తుక్కొణ్డిరుక్కుమ్ "పారారుమజ్ఞై తిరువేఙ్గడముని పట్టర్పిరాన్, ఆరామమ్ శూழ్ కోయిల్ కన్దాడైయణ్ణనెఱుమ్బియప్పా, ఏరారుమప్పిళ్ళై యప్పిళ్ళార్ పరవాదిపయఙ్కరణ్ణనెన్ఱుమ్, పేరార్న్దతిక్కయమ్ శూழ் వరయోగిన్పైమెచ్చిన్దియుమే" ఎన్ఱుమ్ శొల్లప్పట్ట వానమామలై జీయర్, తిరుమలైయిలే ఎమ్బెరుమానార్ జీయర్, పట్టర్పిరాన్ జీయర్, కోయిల్ కన్దాడైయణ్ణన్, ఎఱుమ్బియప్పా, అప్పిళ్ళై, అప్పిళ్ళార్, ప్రతివాదిభయఙ్కరమణ్ణాముతలానవర్కళ్ జగదుజ్జీవనపరరాయ్ వాழ్న్దుకొణ్డిరున్దార్కళ్.

---

(౧) జగత్ - లోకఙ్గళై, రక్షా - రక్షిప్పతిల్, పరః - ఆసక్తరాన, అనన్తః- తిరువనన్దాழ్వానే, అపరఃమునిః-వేఱొరుమణవాళమామునికళాక, జనిష్యతి-అవతరిక్కప్పోకిఱార్. తదాశ్రయాః - అన్తమణవాళమామునికళై ఆశ్రయిత్తవర్కళ్, సదాచారాః - నల్లఆచారశాలికళాయుమ్, సాత్వికాః - సత్వగుణప్రచురరాయుమ్, తత్వ - తత్వార్థఙ్గళై,దర్శినః - అఱిన్దవర్కళాయుమ్, (ఆకువర్కళ్)

ఇప్పడి అష్టదిగ్గజఙ్గళాలేయుమ్, మత్ఱుముళ్ళవర్కళాలుమ్ సేవ్యమానరాయిరుక్కిఱ జీయర్ తిరువడికళిల్ నిత్యకైఙ్కర్యమ్ పణ్ణుమ్ ముతలికళిల్, వానమామలై జీయర్ - *బాల్యాత్ప్రభృతిసుస్నిగ్ధరాయ్, ఆశ్రయిత్తవన్ఱుతొడఙ్గి సర్వకాలత్తిలుమ్ తుడర్న్దడిమైశెయ్యుమవరాయిరుప్పర్;—కన్దాడై యణ్ణన్-అనవరతమ్ సేవై పణ్ణిక్కొణ్డు,(౧) "రామానుజమునీన్ద్రస్య శ్రీమాన్ దాశరథిర్యథా" ఎన్నుమ్పడి ఉడైయవరుక్కు ముతలియాణ్డానైప్పోలే అత్యన్తమ్ ప్రీతివిషయరాయిరుప్పర్.—ప్రతివాదిభయఙ్కరమణ్ణా - ఉడైయవరుక్కు ఆఴ్వానైప్పోలే అఙ్గుత్తైక్కు ఉకప్పాక ప్రతిపక్షఙ్గళై నిరసిత్తుక్కొణ్డు శ్రీభాష్యత్తుక్కు ఉశాత్తునై యాయిరుప్పర్.—సేనై ముతలియారణ్ణన్, శఠకోపదాసర్, అప్పిళ్ళై, తిరుప్పాణాఴ్వార్ దాసర్ నాయనారుమ్ తిరువాయ్మొఴి ముతలాన అరుళిచ్చెయల్కళుక్కు ఉశాత్తునై యాయిరుప్పార్కళ్,— విశేషిత్తు అప్పిళ్ళై, జీయర్ నియమనత్తాలే అఙ్గుతిరువన్దాతిక్కుమ్ ఉరైయుమ్ శెయ్తరుళి, అనన్తరమ్ యతిరాజవింశతిక్కు వ్యాఖ్యానముమ్ శెయ్తరుళి శేషియినుకప్పుక్కు విషయమాయ్ సేవిత్తుక్కొణ్డిరుప్పర్,—అప్పిళ్ళాన్ మఠత్తిన్ సర్వభారఙ్గళైయుమ్ వహిత్తుక్కొణ్డుతళిక్కై క్కుప్పాఙ్గాప్పడి, అముతుపడి, కఱియముతు, పాలముతు, నెయ్యముతుముతలానవైనడత్తిక్కొణ్డు పోరువర్;—పట్టర్పిరాన్ జీయర్-ఎమ్బారైప్పోలే శ్రీపాదచ్ఛాయాపన్నరాయ్, పిరియిల్ ధరియామైయైయెమున్నిట్టు అడిమైశెయ్తు తదేకనిష్ఠరాయ్, సర్వవిధకైఙ్కర్యత్తిలుమ్ అన్వయిత్తు (౨) "తేవుమత్ఱఱియేన్" ఎన్గిఱపడియే తిరువడికళై యల్లతుమఱుతెయ్వమఱియాతే తేఱియిరుప్పర్.—జీయర్నాయనార్-ఇళవరశాయ్, ఎల్లార్క్కుమ్ ఉద్దేశ్యవిషయమాయ్ తిరుక్కురుకై ప్పిరాన్పిళ్ళానైప్పోలే ఆదరణీయరాయిరుప్పర్.

---

(౨) కణ్ణి-౨

ఇప్పడి ఇవర్ కిళ్లాలే సేవ్యమానరాయిరుక్కిఱ వరవరమునివర్య రాన "తిరుమకళ్ తన్ కొழுన నిరుకిఴల్ శేర్ మాఱనడిపరవుమెతిరా శన్ శెమ్బొఱ్పాదమిరవుపకల్ మఱవామలిత్తై ఇఞ్జియేత్తుమెழிల్ తిరువాయ్ మొழிప్పిళ్ళైయిన్ శైత్తాళ్ పేణుమరువాన మణవాళమునివనై మణ్ణులకిలచతరిత్తు వాழ்న్దపిన్ మున్నతివెనవుమఱియాతమానిడవరెల్లా ముతిత్తానవర్ త్తిపఞ్చకనిట్టరార్" ఎన్ఱుమ్, (౧) "ఇత్థంభృత్యానర్థిన స్తోషయిత్వాదేశేత స్మిన్దర్శయన్ వైభవంస్వమ్। ప్రత్యావృత్తస్త్వన్తిమోపాయతత్త్వం తత్రత్యేష్వస్థాపయిత్వాజనేషు" ఎన్ఱుశొల్లుకిఱపడియే పెరియజీయర్, జగత్తిలుణ్డాన చేతనరెల్లారుమ్ అర్థపఞ్చకనిష్ఠరాయ్, చరమోపాయనిష్ఠరాయ్ ఉజ్జీవిక్కుమ్పడి తిరుత్తివాఴ్విత్తరుళి, అనన్తరమ్ నాయనారుక్కు త్తిరువాయ్ మొழி ఈడు, శ్రీభాష్యమ్ ఇవ్వర్థఙ్గళై విశదమాకప్రసాదిత్తరుళుమ్పడి అణ్ణావైయుమ్, అణ్ణావైయుమ్ నియమిత్తరుళి కృతకృత్యరాయ్ (౨) "తెన్నరఙ్గర్ శీరరుళుక్కిలక్కాకప్పెఱ్ఱోమ్, తిరువరఙ్గమ్ తిరుప్పతియేయిరుప్పాకప్పెఱ్ఱోమ్, మన్నియశీర్ మాఱన్ కలైయుణవాకప్పెఱ్ఱోమ్, మతురకవిశొల్పడియే నిలైయాకప్పెఱ్ఱోమ్, మున్నవరామ్ నఙ్గురవర్ మొழிకళుళ్ళప్పెఱ్ఱోమ్, మున్నాళుతునమక్కివైయే పొழுతుపోక్కాకప్పెఱ్ఱోమ్, పిన్నైయొన్ఱుతనిల్ నెఞ్జమ్ పోరామల్ పెఱ్ఱోమ్, పిఱర్ మినుక్కమ్ పొఱామైయిల్లాప్పెరుమైయుమ్ పెఱ్ఱోమే" ఎన్ఱు ఇప్పడితమ్ముడైయ అనుష్ఠానవిశేషత్తై

---

(౧) ఇత్థమ్ - ఇవ్వప్రకారమ్, అర్థినః-మన్త్రార్థశ్రవణతత్పరరాన, భృత్యాన్-శిష్యర్కళై, తోషయిత్వా - సన్తోషిప్పిత్తు, ఏతస్మిన్-ఇన్త, దేశే-దివ్యదేశత్తిల్, స్వమ్-తమ్ముడైయతాన, వైభవమ్ - వైభవత్తై, దర్శయన్-కాట్టిక్కొణ్డు, తత్రత్యేషు-అవ్విడత్తిలిరుక్కిఱ, జనేషు - జనఙ్గళిడత్తిల్, అన్తిమ-చరమమాన, ఉపాయ - ప్రపత్త్యుపాయత్తినుడైయ, తత్త్వమ్ - తత్త్వార్థత్తై, స్థాపయిత్వా-నిలైనిఱుత్తి, ప్రత్యావృత్తః-తిరుమ్బి ఎழுన్దరుళినార్,

మతిత్తుక్కొణ్డిరున్దవరుళియిరుక్క-అ ఇవరుడైయ సమాశ్రయణత్తాలే యుమ్, అకారణకృపాభరితస్వవిశేషకటాక్షత్తాలుమ్ పశుపక్షివృక్షాదికళై యుమ్ఉజ్జీవిప్పిత్తు(౧) “యంయంస్పృశతిపాణిభ్యాంయంయంపశ్యతి చక్షుషా। స్థావరాణ్యపిముచ్యన్తేకింపునర్బాన్ధవాజనాః” (౨) “తత్పాదపద్మసంస్పర్శపావనంసలిలంజనాః। స్వీకుర్వన్తస్సుఖేనైవ స్వరూపంప్రతిపేదిరే॥ ఆలోకైరనుకంపార్ద్రై రాలాపైరమృతచ్యుతైః అన్వహం పాణిపాదస్యస్పర్శన్యాసైశ్చపావనైః మన్త్రరత్నప్రదానేన తదర్థప్రతిపాదనాత్। ఆత్మార్పణేన కతిచిదజ్ఞానజ్ఞాపనేనచ। కేచిత్క్షేమంయయుస్తస్యపాద

---

(౧) పాణిభ్యామ్ - తిరుక్కైకళాలే, యంయమ్ - ఎన్దవెన్దవస్తువై, స్పృశతి-స్పర్శిక్కిఱారో? చక్షుషా - తిరుక్కణ్గళాల్, యంయమ్-ఎన్దవెన్దవస్తువై, పశ్యతి-కటాక్షిక్కిఱారో? స్థావరాణ్యపి - (అప్పడిప్పట్ట) స్థావరవస్తుక్కళుమ్, ముచ్యన్తే-మోక్షత్తైయడైకిఱతుకళ్ బాన్ధవాః జనాః - బన్ధుజనఙ్గళ్, కింపునః - మోక్షత్తై ప్రాపిప్పర్కళ్ ఎన్బతుసిద్ధమ్.

(౨) తత్ - అన్ద మణవాళమామునికళుడైయ, పాదపద్మ - తిరువడిత్తామరై కళిల్, సంస్పర్శ-సమ్బన్ధత్తాల్, పావనమ్ - పరిశుద్ధికరమాన, సలిలమ్-శ్రీపాదతీర్థత్తై, స్వీకుర్వన్తః-స్వీకరిత్తవర్కళాన, జనాః-జనఙ్గళ్, సుఖేనైవ-సుఖమాకవే. స్వరూపమ్-స్వస్వరూపత్తై, ప్రతిపేదిరే-అడైన్దార్కళ్ ఆలోకైః-(అవరుడైయ) కటాక్షత్తాలుమ్, అనుకమ్పార్ద్రైః - కృపాదికళాలుమ్, అమృత-అమృతమ్పోల్, చ్యుతైః-స్రవియానిన్ఱ, ఆలాపైః - శ్రీసూక్తికళాలుమ్, అన్వహమ్ - దినన్దోఱుమ్, పాణి-తిరుక్కైకళెన్న, పాద-తిరువడికళెన్న, ఇతుకళుడైయ, స్పర్శ-స్పర్శిప్పతెన్న, న్యాసైశ్చ-విక్షేపమెన్న ఇతుకళాలుమ్, మన్త్రరత్న-ద్వయత్తై, ప్రదానేన - ఉపదేశిప్పతాలుమ్, తదర్థ-అన్దద్వయార్థత్తై, ప్రతిపాదనాత్ - అరుళిచ్చెయ్వతాలుమ్, కతిచిత్ - శిలర్, ఆత్మార్పణేన - ఆత్మసమర్పణత్తాలుమ్, అజ్ఞాన - తఙ్గళుడైయఅజ్ఞానత్తై, జ్ఞాపనేనచ-విణ్ణప్పమ్శెయ్వతాలుమ్, కేచిత్ - శిలర్, తస్య - అన్దమణవాళమామునికళుడైయ, పాదపద్మస్య - తిరువడిత్తామరైకళిల్, సంశ్రయాత్ - ఆశ్రయణత్తాలుమ్, క్షేమమ్-క్షేమత్తై,యయుః-అడైన్దార్కళ్.

పద్మస్యసంశ్రయాత్' అన్యేతద్రూపనిధ్యానాదన్యే తన్నామకీర్తనాత్। శ్రుత్వాతస్యగుణాన్ దివ్యాన్ స్తుత్వాతానేవకేచన। నత్వాతాందిశము ద్దిశ్య స్మృత్వాతద్వైభవంపరే। అపదిశ్యకమప్యేన మన్యేప్రథితవైభవమ్। అన్యేతద్భృత్యభృత్యానామాలోకస్పర్శనాదపి। అన్యేతత్పాదసంస్పర్శధ న్యేసమ్భూయభూతలే। అభవన్ భూయసా తస్యమునేఃపాత్రం కృపాదృ శామ్। ఏవం సర్వేమునీన్ద్రేణ బభూవుస్స్రస్తబన్ధనాః" ఎన్గిఱపడియే తమ్ముడైయ శ్రీపాదతీర్థస్వీకారాదికళ్ తొడక్కమాక ఈక్షణధ్యానసం స్పర్శాభిమానాదివిశేషఙ్గళాలే సమీపస్థరోడుదూరస్థరోడు భవిష్యోత్తర ముణ్డామవర్కళోడు వాశియఱ సర్వరైయుమ్సంసారాదుత్తీర్ణరామ్పడి

అన్యే - శిలర్, తత్ - అన్దమణవాళమామునికళుడైయ, రూప-తిరుమేనియై నిధ్యానాత్ - ధ్యానిప్పతాలుమ్, అన్యే - శిలర్, తత్ - అవరుడైయ, నామ - తిరునామఙ్గళై, కీర్తనాత్ - ఉచ్చరిప్పతాలుమ్, కేచన - శిలర్, తస్య-అవరుడైయ, దివ్యాన్ - శ్రేష్ఠఙ్గళాన, గుణాన్ - కల్యాణగుణఙ్గళై, శ్రుత్వా-కేట్టుమ్, తానేవ-అన్దగుణఙ్గళైయే, స్తుత్వా - స్తుతిత్తుమ్, తాందిశమ్-అవరెழுన్దరుళియిరుక్కుమ దిక్కై, ఉద్దిశ్య - నోక్కి, నత్వా - దణ్డన్సమర్పిత్తుమ్, పరే - శిలర్, తద్వైభవమ్-అవరుడైయవైభవత్తై, స్మృత్వా -ధ్యానిత్తుక్కొణ్డుమ్, అన్యే - శిలర్, ప్రథిత-ప్రసిద్ధమాన, వైభవమ్ - వైభవత్తైయుడైయరాన, ఏనమ్-ఇన్దమణవాళమామునికళై, కమపి-అనాదృశరాక, అపదిశ్య - నిర్దేశిత్తుమ్, అన్యే - శిలర్, తత్-అవరుడైయ, భృత్యభృత్యానామ్ - దాసదాసర్కళుడైయ, ఆలోక - కటాక్షత్తాలుమ్, స్పర్శనాదపి-స్పర్శత్తాలుమ్, అన్యే - శిలర్, తత్ - అవరుడైయ, పాదసంస్పర్శ - తిరువడిసంబన్ధత్తాల్, ధన్యే - ధన్యమాన, భూతలే - భూమియిల్, సమ్భూయ - పిఱన్దుమ్, తస్య-అన్ద, మునేః - మణవాళమామునికళుడైయ, కృపాదృశామ్ - కృపాకటాక్షత్తుక్కు, భూయసా-మికవుమ్, పాత్రమ్-పాత్రమాక, అభవన్-ఆనార్కళ్ ఏవమ్-ఇన్దప్రకారమ్, సర్వే-ఎల్లారుమ్, మునీన్ద్రేణ-మణవాళమామునికళాలే, స్రస్త-నీఙ్గిన, బన్ధనాః - బన్ధఙ్గళైయుడైయవర్కళాయ్, బభూవుః-ఆనార్కళ్

పణ్ణి, సంసారపరమపదవిభాగమఱ భూతలమెఙ్గుమ్ పొన్నులకమాక్కి, ఇనితేడిత్తిరుత్తుమ్పడియాకవాళ్న్దదశైయాయ్ (౧) “సర్వావస్థాసదృశ విభవా శేషకృత్త్వం రమాయాభర్తుస్త్యక్త్వాతదపిపరమం ధామతత్ప్రీతిహేతోః। మగ్నానగ్నౌవరవరమునేమాదృశానున్నినీషన్ మర్త్యావాసే భవసిభగవన్ మఙ్గళం రఙ్గధామ్నః” ఎన్గిఱపడియే తమ్ముడైయ అవతారకార్యమ్ తలైక్కట్టియరుళి,

అనన్తరమ్ అయర్వఱుమమరర్కళతిపతియానవనుడైయ మేలవైకున్దత్తైచ్చేన్దు*ఇమైయాతకణ్ణినరాయ్ *ఆతియమ్ శోతియురువై అనుభవిత్తు,అవ్వనుభవజనితప్రీతి ఉళ్ళడఙ్గామల్ అశేష శేషవృత్తియిలుమన్వయిత్తు అడిమైశెయ్యవేణుమెన్గిఱ అభినివేశముడైయరాయ్విణ్ణులకుశెల్లఇశైన్దిరుక్కుమళవిల్,అవ్వళవిల్ తిరుమేనియిల్ నోవుశాత్తి సఞ్చారత్తుమమిన్ఱిక్కేమికవుమ్ తళర్న్దిరుక్కుఅనాళిలే “తిరునాళుక్కాకత్తిరువీతియిలరఙ్గర్,వరునాళుమాఱ తెన్నైక్కిట్టిన్ఱు, పెరుమాళ్ తన్, అన్దవడివళగైత్తానోర్నాళుఙ్గాణేనే ఇన్దవుడమ్బాడిని” ఎన్ఱుమికవుమ్ ఆర్త్తియోడే పెరుమాళ్ సేవైయై అపేక్షిత్తరుళ, (౨) “సత్సమ్బన్ధోభవతిహితమిత్యాత్మనైవోపదిష్టం శిష్టాచారందృఢయితుమిహ శ్రీసఖోరఙ్గధుర్యః। ద్వారంప్రాప్య

(౧) భగవన్ - కల్యాణగుణపూర్ణరాన, వరవరమునే - మణవాళమామునియే, సర్వావస్థా - సకలవిధావస్థైకళుక్కుమ్, సదృశ - అనుగుణమాన, విభవ - వైభవత్తైయుడైయ, అశేషకృత్ - సమస్తకైఙ్కర్యఙ్గళ్ శెయ్తుకొణ్డిరుక్కిఱ, త్వమ్-దేవరీర్, రమాయాభర్తుః - శ్రియఃపతియినుడైయ, పరమమ్ - శ్రేష్ఠమాన, తత్ - అన్ద. ధామాపి - స్థానత్తైయుమ్, త్యక్త్వా - విట్టు, తత్ - అన్ద ఎమ్పెరుమానుక్కు, ప్రీతిహేతోః - ముఖోల్లాసత్తుక్కాక, అగ్నౌ - సంసారాగ్నియిలే, మగ్నాన్ - మూళ్కిక్కిడక్కిఱ, మాదృశాన్ - అడియేన్పోల్వారై, ఉన్నినీషన్ - ఉత్తరిప్పిక్కత్తిరువుళ్ళమాయ్, మర్త్యావాసే - మనుష్యలోకత్తిల్, రఙ్గధామ్నః-శ్రీరఙ్గమెన్గిఱదివ్యదేశత్తుక్కు, మఙ్గళమ్-మఙ్గళావహ[illegible]

(౨) వరవరమునే - మణవాళమామునికళే, శ్రీ[illegible]

ప్రథితవిభవో దేవదేవస్త్వదీయం దృష్ట్వైవత్వాం నరవరమునే దృశ్యతే ప్రాప్తకామః” ఎన్ఱిపడియే అప్పోతు పెరుమాళుమ్ ఉడుత్తుముడిత్తు అలఙ్కరిత్తుక్కొణ్డు తిరుత్తేరిలే ఎఴున్దరుళప్పట్టవర్ ఇవర్ మరత్తువాశలిలే యెఴున్దరుళినపడి సేవైసాదిత్తరుళ, వాడిక్కిడన్దపయిరై మత్తైవన్దుకూడిత్తక్కైక్కుమ్ కొల్లై పోలే “సీరుప్రకళ్ తెన్నరఙ్గర్ తేవియరుమ్ తాముమాకవన్దు ఎన్నిడర్ తీర్త్తారిప్పోతు” ఎన్ఱు తమ్ ఆర్త్తితీర అనుభవిత్తరుళి, పిన్బు త్తిరుమేనిమికవుమ్ తళర్న్దు *ఇట్టకాలిట్టకైయ్ కళాయ్ పరవశగాత్తరాయెఴున్దరుళియిరుక్క, మీళవుమ్ పెరుమాళ్ పుఱప్పట్టరుళి, మరత్తువాశలిలే ఎఴున్దరుళిసన్నిధానమ్ “ఇన్దవుడల్ నోయ్వీఴ్న్దైన్నవల్ వినైయేన్, అన్ఱో వెనక్కుత్తెన్నరఙ్గా, ఇన్దవుడమ్బుడన్ శేవైతనక్కెన్ఱుమ్ వికోతియాయ్ కన్ పకైయేతానిని” ఎన్ఱనుసన్ధిత్తుక్కొణ్డు తిరుక్కైత్తలత్తిలే ఎఴున్దరుళిసేవిత్తు ప్పేరిళువాళరాయ్, “పారారుమణ్ణలిరామానుశనేయన్, శీరాపమ్ శేనైముతలియార్ నాయనార్, ఆరావమ్బుడైయవాత్తానజీయిలరే, ఎన్నైయతున్బమకైత్తీర్త్తరుక్కత్తాన్” ఎన్ఱుమ్, “తాయ్ మనమ్ నిన్ఱిరఙ్గత్తనియేనెడుమాల్ తుణైయాప్పోయిన” ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తు వానమామలై జీయర్ ముతలానారుక్కుమ్ విణ్ణప్పమెన్ఱరుళిచ్చెయ్తు తిరుముకమ్ పోకవిట్టరుళ, అవర్కళుమ్ అన్దశ్రీముఖత్తై శిరసావహిత్తు శీఘ్రమాకప్పుఱప్పట్టెఴున్దరుళివన్దు తిరువడికళిలే సేవిత్తు

వైభవత్తైయుడైయరాయ్, దేవదేవః - సర్వేశ్వరనాయ్, శ్రీసఖః - శ్రియఃపతియాన, రఙ్గధుర్యః-అళకియమణవాళన్, “సత్సమ్బన్ధః-సత్తుక్కళుడైయసమ్బన్ధమానతు, హితమ్-హితమాక, భవతి - ఆకిఱతు;” ఇతి - ఎన్ఱు, అత్రైవ-తమ్మాలేయే, ఉపదిష్టమ్-ఉపదేశిక్కప్పట్ట, శిష్టాచారమ్ - శిష్టాచారత్తై, దృఢయితుమ్-స్థిరమాకప్పణ్ణువతఱ్కాక, ఇహ-ఇవ్విడత్తిల్, త్వదీయమ్ - దేవరుడైయతాన, ద్వారమ్-తిరువాశలై, ప్రాప్య-అడైన్దు, త్వామ్-దేవరై, దృష్ట్వైవ-ప్రతీక్షిత్తుక్కొణ్డే, పూర్ణ-సమృద్ధమాన, కామః-అపేక్షితఙ్గళై యుడైయరాయ్, దృశ్యతే - కాణప్పడుకిఱార్,

కొణ్డు ఎழுన్దరుళియిరున్దార్కళ్. అప్పొళవిలే తిరుమేనియిలేనోవువిక్కల్పిత్తు క్లేశమిత్తిరుక్క, అత్తైక్కణ్డు వానమామలై జీయర్ వానమామలై శ్రీకార్యత్తై యాలే "త్వరితు్ముమిణ్డ్ణవరుకిఱోమ్" ఎన్ఱువిణ్ణప్పమ్ శెయ్య; జీయరుమ్ అవరై "కడుకవారుమ్" ఎన్ఱు అనుప్పివిడ, అవరుమ్ పుఱప్పట్టు వడతేశత్తేఱ ఎழுన్దరుళినార్.

అవర్ ఎழுన్దరుళినపిన్బు శిలనాళ్కழிన్దవాఱే జీయరుమ్ మున్బుపోల్ మికవుమవసన్నరాయ్ ప్రాప్యభూమియిలే ప్రావణ్యముమ్, త్యాజ్యభూమియిల్ జిహాసైయుమ్, అనుభవాలాభత్తిల్ ఆత్మధారణాయోగ్యతైయుమ్ అత్యన్తమ్అతిశయిత్తువర, అతుక్కుమేల్ తమక్కుప్రాప్తశేషియాన ఉడైయవర్ తిరువడికళిల్ ప్రావణ్యముమ్ అతిశయిత్తు, తదనుభవాలాభత్తిల్ ఆర్తియుమతిశయిత్తు, అతడియాకపరమభక్తితలైయెడుత్తు, అత్తాలేనాళ్తోఱుమ్ స్వదశైయడియాక వరుకిఱస్వాపేక్షితఙ్గళై అవర్ తిరుమున్బేవిణ్ణప్పమ్ శెయ్వారాయ్ ప్పోరుకిఱవర్ (౧) "వాழிయెతిరాశన్" ఎన్ఱుతొడఙ్గి(౨)"ఎమ్బెరుమానార్ తిరువడికళేశరణమ్" "ఇరామానుశాయనమః"ఎన్గిఱవితు నడువాక "ఇన్దవరజ్గర్" ఎన్ఱుతలైక్కట్టాకవరుళిచ్చెయ్య, అవై "ఆర్తి" ఎన్ఱు అఱుపతుపాట్టాయ్ ఒరుప్రబన్ధమాయ్త్తలైక్కట్టినఙ్గు.

అన్దవభినివేశమ్ అప్పొళవిలేనిల్లాతేపరవి(3)"ఎమ్బెరుమానార్తమ్బిరానెన్నుమవరై నమ్బెరుమాళ్ తాముకన్దు నాడోఱుమ్, తమ్బెరుమాఏఱిట్టు కొణ్డళిప్పరెన్ఱుమవర్తమ్మై వేఱిట్టుత్తామ్కైవిహార్" ఎన్ఱుతేఱువతుమ్, (౪) "పొల్లానివనెన్ఱుపోతిడెన్ఱు నఙ్గురవరెల్లారుమెన్నైయికழ్న్దారో, నల్లార్కళ్ వాழ்వాన్ వైకున్దవాన్శప్పైయిల్ వణ్కూరత్తాழ்వానిరున్దిలనో అఙ్గు"ఎన్ఱుకలఙ్గునతుమాయ్, అనుకమ్బిక్కణలియానవర్కళై ఆరాయ్వతుమ్, (౫) "ఆరియర్కాళ్ఎమ్మైయర్కాళ్ఙ్గుళ్ళముత్తర్కాళ్, శూరియర్కాళ్ తేవియర్కాళ్ శొల్లీరో నారణఱ్కు, ఎఙ్గళడియానివను

మీా డేఱ వేణుమెన్ఱుజ్గళడియారుముళ” ఎన్ఱుఘటకర్ పలరై యుమ్ పల కాల్ కాల్ కట్టిఅర్థిప్పతుమ్,(౧)“తెన్నరజ్గన్ తేవిశీరఙ్గనాయకియే మన్ను యిర్ కట్కెల్లామ్మాతావే, ఎన్నై యినిఇవ్వులకన్దన్నిలిరున్దునలఙ్గామల్, అవ్వులకిల్ వాఙ్గియరుళ్”ఎన్ఱుమ్,(౨)“శీరఙ్గనాయకియే తెన్నరఙ్గన్ తేవి నారఙ్గళెల్లామ్ నల్ఱాయే, మారుతిక్కు వన్దవిడాయ్తన్నై యొరువాశక త్తాల్పోక్కిననీ, ఎన్దనిడర్ తీరాతతెన్”ఎన్ఱుమ్ మఱుక్క వొణ్ణాతమాతృత్వ సమ్బన్ధత్తైచ్చొల్లిమడిపిడిప్పతుమ్,(3)“ఇన్దవుడమ్బోడినియిరుక్కప్పోకాతు, ఉన్ శెజ్గమలత్తాళ్ తన్నై త్తన్దరుళ్ నీ, అన్దోమైయార్ కరుణ్గణ్ణిమణవాళా తెన్నరఙ్గా, వై యామలిరుప్పాయే యిజ్గు” ఎన్ఱు ఆర్తిహారత్వవిశిష్టరాన అవర్ తిరుమున్బేతమ్ముడై య ఆర్తియైచ్చొల్లియుమ్,(౪)“శెన్ఱుతిరుమా లడియార్ తెయ్వక్కుళాఙ్గూడుమెన్ఱు మొరునాళా మో ఆళ్వారే! తున్ను పుకళ్క్కమలమ్ పాడినీరై యో అడియేనుమ్ మిక్కమలమ్ శేర్ కా యమ్విట్టు”ఎన్ఱు(౫)“అడియార్ కుళాఙ్గళై ఉడన్ కూడువతెన్ఱుకొలో” ఎన్ఱు అర్థిత్తఆళ్వారిడత్తిలే అనన్వయస్వరూపానురూపమాన ప్రాప్యత్తై అపేక్షి ప్పతుమ్, అనన్తరమ్ (౬)“ఇన్దవుడమ్బోడిరువినై యాలివ్వుళవుమ్ ఉన్ఱు నడిశేరాతుళ్ళన్నైనే, అన్దో అరఙ్గావిరఙ్గాయెతిరాశర్ క్కాక ఇరఙ్గాయ్ పిరానేయిని” ఎన్ఱుమ్, (౭)“తిరువరఙ్గావరుళాయినియున్ తిరువరుళాలన్ఱి క్కాప్పరితాల్” ఎన్ఱిఅపడియే మీాళవుమ్ *మరఙ్గళుమిరఙ్గుమ్బడి అవ ర్క్కు అన్తరఙ్గరై మున్నిట్టుక్కొణ్డు అవర్ ఇరక్కత్తైయిరప్పతుమ్ ఇప్పడి ఒరు దేశవిశేషత్తిలే శెన్ఱాల్లాఴియ ధరియాతదశైయైఅడైన్దు ఎళున్దరు ళియిరుక్క;

అద్దశైయిలే దేశాన్తరస్థరాన మేల్నాట్టుత్తోళప్పరుమ్ అవర్ తిరుత్తమయనారాన అళకియమణవాళప్పెరుమాళ్ నాయనారుమ్ పెరు మాళై సేవిప్పతాకక్కోయిలుక్కెళున్దరుళ, అవర్కళై త్తెన్మాడత్తిరు

(౫) తి-వాయ్-౨-3-౧౦.

వీధియిలే పట్టర్పిరాన్ జీయర్ కణ్డరుళి "నీఙ్గళ్ ఎఙ్గునిన్ఱుమ్ ఎழுన్ద రుళినీర్కళ్, ఎఙ్గేఱప్పోకిఱీర్కళ్" ఎన్ఱు ఆరాయ, అవర్కళుమ్ ససాధ్వస సవినయరాయ్ సాష్టాఙ్గప్రణామమ్ పణ్ణి ఉకప్పోడే యథావృత్తాన్తత్తై విణ్ణప్పమ్ శెయ్య; "ఇప్పడిజ్ఞానభక్త్యాదికళ్ వడివిలే తోన్ఱైక్కొళ్ళలామ్పడి అనుకూలరాయిరుక్కిఱ నీఙ్గళ్ యతివరపునరవతారమాన నమ్ముడైయ పెరియజీయరై సేవిక్కవేణ్డావో" ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్య; అవర్కళుమ్ అతుక్కిశైన్దుమరమేకూడవెழுన్దరుళ; తెఱ్కుమాడత్తిరువీధియిలే వన్దరుళ్ పురిన్దు "మణవాళయోగితజ్ఞమామలర్త్తాళిణైకళ్ కాట్టి" ఎన్గిఱ పడియేజీయర్ తిరువడికళై సేవిక్కప్పణ్ణ, అవ్వళవిలే నాయనారుమ్(౧) "పురైకొణ్డకోయిల్ మణవాళమామునిక్కణ్ణరుళే" ఎన్ఱుమ్ (౨)"హా రచ్చివన్దు పరిమళమ్విజ్ఞెప్పతుక్కఱిత్త శీతక్కమలత్తై నీరేఱవోట్టిచ్చిఱన్ద డియేన్,ఏతత్తైమాఱ్ఱుమ్ మణవాళయోగియినిమైతరుమ్, పాతక్కమలఙ్గళ్ కణ్డేనెనక్కుప్పయమిల్లైయే" ఎన్ఱువాచికకైఙ్కర్యమాక ఇన్ద త్తిరునామత్తై విణ్ణప్పమ్ శెయ్తుకొణ్డు తిరువడికళిలే సాష్టాఙ్గప్రణామమ్ పణ్ణి నిఱ్క; జీయరుమ్ అవర్ అపేక్షిత్తపడి అమలమాకక్కటాక్షిత్తరుళి, అప్పోతు ఎమ్పెరుమానార్ తిఱత్తిల్ శెన్ఱ శిన్దైయరానతామ్ "ఇవర్కళ్" ఎన్ఱవాఱే ఎమ్పెరుమానారుడైయ విశేషాభిమానమాయిరున్దుళ్ళ తిరునారాయణపురత్తైనినైత్తు, అవర్ అన్తిమదశైయిలరుళిచ్చెయ్తరుళిన (3) "గచ్ఛన్పదంపరమువాచవచాంసి యానిరామానుజార్య ఇహతేషుచతుర్థసిద్ధామ్। శ్రీయాదవాద్రివసతింసతతంభజన్తస్సన్తోభవన్తి మమ

(3) మమ - ఎన్నుడైయ, సన్తతి-వంశత్తుక్కు, మూలనాథః - ప్రధానశేషియాన,రామానుజార్యః - ఎమ్పెరుమానార్, పరంపదమ్-పరమపదత్తుక్కు, గచ్ఛన్-ఎழுన్దరుళుకిఱవళవిల్, యాని - యాతొరు, వచాంసి - శ్రీసూక్తికళై, ఉవాచ - అరుళిచ్చెయ్తారో? తేషు - అతుకళిల్, చతుర్థసిద్ధామ్ - నాలావతాన, శ్రీయాదవాద్రి - తిరునారాయణపురత్తిల్, వసతిమ్ - వాసత్తై, సతతమ్ - ఇడైవిడామల్,

స్సన్తతిమూలనాథః" ఎన్గిఱశ్లోకత్తిల్పడియే "తిరునారాయణపురత్తిలే నిత్యవాసమ్ పణ్ణువార్ నమ్ ముతలికిళిలొరువరుమిల్లైయే" ఎన్ఱు జీయర్ రుళిచ్చెయ్యక్కేట్టు, అప్పోతు తోழప్పర్ తిరుప్పరియట్టత్తైత్తలైయిలే ముడిన్దుకొణ్డు "ఇన్దక్కైఙ్కర్యమ్ అడియేనుక్కాకవేణుమ్" ఎన్ఱుప్రార్త్తిక్క; జీయరుమ్ మికవుమ్ ఉకన్దరుళి "ఎమ్పెరుమానార్క్కుమ్ నమక్కుమ్ ప్రియమామ్పడి కిళ్చ్చిత్కారపూర్వకమాక యతిరాజకుమారరై సేవిత్తు మఙ్గళాశాసనపరరాయ్ నిత్యవాసమ్ పణ్ణియిరుమ్" ఎన్ఱునియమిత్తరుళినార్. అవరుమ్ అత్తైక్కైక్కొణ్డరుళి తఙ్గళాచార్యరాన అరఙ్గత్తురైయరనుమతియుడనే అఙ్గుత్తైక్కు అన్తరఙ్గరాయ్ సేవిత్తుక్కొణ్డిరుక్క,

అనన్తరమ్ అక్కాలత్తిలే రామానుజపరిగృహీతరాయ్, "నల్లానాకిఱకాళమేఘమ్ ఇఙ్గువరిత్తతో" ఎన్ఱు ఎమ్పెరుమానారాలే అభిమానిక్కప్పట్ట తిరుమలైనల్లాన్ తిరువంశత్తైయుడైయరుమాయ్ *ఇడఙ్గోళ్ శమయత్తైయెల్లామెడుత్తుక్కళైన్దు స్వమతస్థాపకరాయిరుక్కిఱ అణ్ణారాయచక్రవర్త్తికళ్ సకుటుమ్బమాక నమ్పెరుమాళై సేవిక్కవెழున్దరుళి కోయిలిలేపెరుమాళై సేవిత్తిరుక్క, అప్పోతు జీయరుడైయచరమదశైయై దేశాన్తరస్థరోడుమ్ తద్దేశస్థరోడుమ్ వాశియఱ సర్వరుమ్ కుగ్రామ్ కుగ్రామాకచ్చెన్ఱు సేవిత్తు మీళ, ఇత్తిరళై అణ్ణారాయచక్రవర్త్తి తిరుత్తాయారాన ఆచ్చికణ్డు అవ్విశేషమ్కేట్టు, "అణ్ణారాయనే! నమక్కు జీయరై సేవిక్కవేణ్డావో" ఎన్న, అప్పడియేచక్రవర్త్తియుమ్ ఇశైన్దు ఎల్లారైయుమ్ కూట్టికొణ్డు పుఱప్పట్టు జీయర్మరత్తైఱచ్చెన్ఱు పట్టర్పిరాన్ జీయర్ పురుషకారమాకవన్దునిర్గమరాయ్ తిరువడికళిల్ సేవిత్తుకొణ్డు విழున్దుకిడక్క; జీయరుక్కు నెడునాళాక అఙ్గీకరిక్కైక్కువిషయమ్ కాణామైయాలేముడఙ్గిక్కిడన్దతిరువడికళ్ ఇప్పోతు ఇవరైక్కణ్డు

---

*ఇడఙ్గోళ్ శమయత్తై - శేయ్యపవర్కళ్, స్తుత్తి - మహోన్నళాక, భవన్తి - ఆకిఱార్కళ్

నిమిరప్పెఱ్ఱు (౧) "తతస్తిమితముత్క్షిప్యచరణం చక్రలాఞ్ఛితమ్। కృపయామూర్ధ్ని విన్యస్య సనినాయ గురుశ్రమమ్" ఎన్గిఱపడియే తమ్ తిరువడిత్తామరైకళై ఇవర్ తిరుముడియిలే వైత్తరుళ; ఇత్తైక్కణ్డ ముతలికళెల్లారుమ్ "ఇవరుడైయ పేఱు ఇరున్దపడియెన్" ఎన్ఱు ఉకన్దరుళినార్కళ్

అనన్తరమ్ జీయరుమ్ చక్రవర్త్తికళైక్కుఱిత్తు మికవుమ్ కృపై పణ్ణియరుళి "ఎమ్పెరుమానార్ జీయరై తిరువేఙ్కడద్రోహికళ్ నలియామల్ కాత్తరక్షిత్తమ్నమ్ దర్శనవిషయమాక అనేక శ్రీకార్యఙ్గళై ప్పణ్ణియుమ్ పోన్దవరన్ఱోనీర్" ఎన్ఱు మికవుమ్ ఉకన్దరుళి "శన్ఱుముఙ్ఙచ్చేరప్పెఱ్ శ్రీరిత్తైయే" ఎన్ఱు అరుళిచ్చెయ్తు, అనన్తరమ్ పట్టర్పిరాన్ జీయరైప్పార్త్తు వారీర్ గోవిన్దదాసరప్పనే! ఎన్ఱరుళిత్తరుళి, (౨) "రామస్యదక్షిణో బాహుః" ఎన్గిఱపడియే "నీర్ నమక్కు వలతుభుజమాయన్ఱోయిరుప్పతు; ఆకైయాలే నమ్ కైయాలే శెయ్కిఱతాకవే నినైత్తు నమ్ సమ్బన్ధత్తై యపేక్షిత్తిరుక్కిఱ ఇవర్కళుక్కు పఞ్చసంస్కారమ్ ముతలానతుకళై చ్చెయ్యుమ్" ఎన్ఱునియమిత్తరుళి, అణ్ణరాయచక్రవర్త్తికళైయుమ్ తోళప్పరైయుమ్ నాయనార్ తొడక్కమానవర్కళైయుమ్ ఇవర్ తిరుక్కైయిలేకాట్టికొడుత్తు, "అవర్కళై అనువర్త్తిత్తాకిలుమ్ *అవర్ పిన్పడరుజ్జుణనాయ్చ్చెన్ఱు దర్శనప్రవర్త్తకరాప్పడితిరుత్తుమ్" ఎన్ఱు అరుళిచ్చెయ్య,అవరుమ్ అప్పడియే అవర్కళైక్కైక్కొణ్డరుళివిశేషకటాక్షమ్ శెయ్తరుళినార్.

---

(౧) తతః - పిఱకు, సః - అన్దమణవాళమామునికళ్, చక్ర - చక్రత్తినాల్, లాఞ్ఛితమ్ - చిహ్నితమాన, స్తిమితమ్ - నిశ్చలమాన, చరణమ్ - తిరువడికళై, ఉత్క్షిప్య - ఉయరవెడుత్తు, కృపయా - కృపైయినాల్, మూర్ధ్ని - అవర్ తిరుముడియిల్, విన్యస్య-వైత్తు, గురు-అధికమాన, శ్రమమ్-విడాయై, నినాయ - పోక్కినార్.

(౨) రా-అ-3౮-౧3

అనన్తరమ్ అప్పిళ్ళానుమ్ జీయర్ నాయనారుమ్ జీయర్ తిరువడికళై సేవిత్తు "అడియోఙ్గళుక్కు త్తఞ్జమాక దేవరీరుడైయ అర్చ్చారూపమానవిగ్రహమ్ వేణుమ్" ఎన్ఱు అపేక్షిక్క; అప్పడియే అనుమతి పణ్ణి, తమ్ముడైయ తిరుక్కైచ్చెమ్బియుమ్ తదుపాదాన ద్రవ్యమాక ప్రసాదిత్తరుళ, అవర్కళుమప్పడియే కొణ్డు ఇరణ్డువిగ్రహమ్ ఏఱియరుళప్పణ్ణి ఉకన్దరుళినార్కళ్.

పిన్బు తనిత్తనియే ముతలికళెల్లారుక్కుమ్ వేణ్డినహితఙ్గళెల్లామ్ ప్రసాదిత్తరుళి *మేలిలఙ్గువానాన కలఙ్గాప్పెరునకరిల్ శెన్ఱు *ఇమైయాత కణ్ణినరాయ్ వఴువిలావడిమై శెయ్యప్పుఅప్ప ట్టిరున్దరుళ నాలునాళైక్కు మున్నాకాక "నాలాయిరప్రబన్ధఙ్గళైయుమ్ తుడఙ్గి నడత్తుఙ్గోళ్" ఎన్ఱు నాయనార్ తుడక్కమాన ముతలికళై నోక్కి నియమిత్తరుళ; అవర్కళుమ్ అప్పడియేతొడఙ్గి అనుసన్ధిక్క, అత్తైయెల్లామ్ తిరుచ్చెవిశాత్తియరుళి జీయరుమ్(౧)"వళర్త్తతనాల్ పయన్పెత్తేన్" ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తు(౧) "కైకూప్పివణఙ్గి" ఎన్గిఱపడియేఉన్నస్తకాఞ్జలియాయ్ సేవిత్తరుళి, పిన్బు తిరువాయ్మొழியాట్టిలే ఈడుపాట్టైయుడైయరాయ్ అతిన్ అనుభవపారవశ్యత్తాలే అనన్యపరత్తైతోత్తనిమీలితాక్షియుగళరాయిరుక్క, "ఇప్పోతుతిరువుళ్ళత్తిలోడుకిఱతెన్" ఎన్ఱు కన్దాడై అణ్ణన్ కేట్టరుళ, "ఈట్టిలర్థరసమ్ తలైమణ్డైయిట్టుచ్చెల్లుకిఱతు" ఎన్ఱు అరుళిచ్చెయ్తు, అనన్తరమ్ (౨) "మరుళొழிనీమడనెఞ్జే" ఎన్గిఱదశైయైప్రాప్తరాయ్ ఇఙ్గన్ ఏకాదశిశెన్ఱు మఱ్ఱైనాళ్ తిరుద్వాదశియిలే ఉత్తమనమ్బితొడక్కమాన అనైత్తుప్పరికరత్తైయుమ్ అழைప్పిత్తరుళి "సర్వాపరాధఙ్గళైయుమ్ పొఱుత్తరుళవేణుమ్" ఎన్ఱుక్షామణమ్ పణ్ణికొళ్ళ, అవర్కళుమ్ "ఉమక్కొరు అపచారముణ్డో" ఎన్ఱువిణ్ణప్పమ్ శెయ్య, మీళవుమ్ అవర్కళైక్కుఱిత్తు "నమ్బెరుమాళుడైయశ్రీకార్యత్తైక్కుఱైవఱనడత్తి

(౧) తిరుపా.౨౮. (౨) తివాయ్-౧౦-౬-౧

కొణ్డుమ్ శ్రీవైష్ణవర్కళై పరవణై త్తుక్కొణ్డుమ్ పోరుఙ్గోళ్” ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తు, విడై కొడుత్తు అవర్కళై ప్పోకవిట్టరుళి; తమ్ముడైయ తిరువారాధనమాన ఉడైయవర్, శ్రీరఙ్గరాజర్, శ్రీకోశఙ్గళ్, మఱ్ఱుముణ్డాన ఉపకరణఙ్గళ్, మఠమ్ ముతలాన ఎల్లావఱ్ఱైయుమ్(౧)“యస్యైతే తస్య తద్ధనమ్” ఎన్ఱు నమ్పెరుమాళుక్కు శేషమాక్క సమర్పిత్తు, శ్రీవైష్ణవర్కళై అముతుశెయ్యప్పణ్ణియరుళి, అవర్కళ్ తీర్థముమ్ స్వీకరిత్తు అపరాధక్షామణమ్ పణ్ణికొణ్డు ఎழுన్దరుళియిరుక్క; ముతలికళుమ్ ఫలితమానవృక్షత్తై పక్షిజాతఙ్గళ్ కాత్తుక్కొణ్డిరుక్కుమాపోలే పరిన్దుసేవిత్తుక్కొణ్డు అఞ్జలిపద్మఙ్గళైయుడైయరాయ్ అనుభవిత్తుక్కొణ్డిరుక్క; ఆదిత్యాస్తమయమానవాఱేతత్కాలీనకర్త్తవ్యఞ్చెయ్తరుళి, “పిళ్ళై తిరువడికళే శరణమ్” “వాழ்ి ఉలకాశిరియన్” ఎన్ఱనుసన్ధిత్తు పిళ్ళైయై ధ్యానిత్తుక్కొణ్డు అవశరాక అణైయిలే శాయ్న్దరుళియిరుక్క, అనన్తరమ్ శ్రీపాదత్తుముతలికళెల్లారుమ్ కైకూప్పివణఙ్గికొణ్డు బ్రహ్మవల్లి భృగువల్లి, శూఴ్విశుమ్బణిముకిల్, అర్చిరాది, నూఱ్ఱన్దాతి, ఇతుకళై అనుసన్ధిప్పారాయ్ పెరియ ఆరవారత్తుడనే శెల్లుకిఱవళవిలే (౨) “అఙ్గయల్పాయ్వయల్ తెన్నరఙ్గన్”ఎన్గిఱపాట్టై శ్రీవైష్ణవర్కళ్ అనుసన్ధిక్కక్కేట్టరుళి, తాముమ్కృతాఞ్జలిపుటరాయ్“ఎమ్పెరుమానార్ తిరువడికళే శరణమ్” ఎన్ఱనుసన్ధిత్తుతద్గతచిత్తరాయ్ తిరుక్కణ్గళై చ్చెమ్బళిత్తుక్కొణ్డు ఎழுన్దరుళియిరున్దార్.

అనన్తరమ్ (3) “కనకగిరిమేల్ కరియముకిల్పోల్ వినతైశిఱువన్మేఱ్కొణ్డు”ఎన్ఱుమ్(౪)“ఎన్నైతిరువరఙ్గరేరార్కరుడన్మేల్వన్దు ముకఙ్గాట్టి వழிనడత్త” ఎన్ఱుమ్ ఇవరపేక్షిత్తపడియే వన్దపెరియపెరుమాళుమ్ (౫)*శెழுమ్బఱవై తానేటి త్తిరువానతాళిణైయై ఇవర్ తిరుముడి

(౧) (౨) ఇరా-నూ-౧౦౮. (3) ఆర్తి-ప్ర-
(౪) ఆర్తి ప్ర- (౫) తి-వాయ్-౧౦-౬-౫.

యిత్తైచ్చైత్తిరుమఞ్జనయయప్పొన్నలై మేలెழுన్దమామకిల్ పొన్నవడివై సాక్షా త్కరిప్పిత్తు అనుభవిప్పిక్క అనుభవిత్తు, (౧)“ ఉన్ శరణమ్ తన్దెన్ శన్మ మ్మఱైయాయ్”ఎన్దుమ్ (౨) “సుఖేనేమాం ప్రకృతిం స్థూలసూక్ష్మరూ పాంవిసృజ్య” ఎన్దుమ్ “నోయ్కిళాలెన్నైనలక్గామల్ శతిరాకవున్ తిరు త్తాళ్ తా” ఎన్దుమ్ (3) “అరఙ్గత్తమ్మానై యుమిత్తుణైవనోడుమ్ పోయ్” ఎన్దుమ్ శొల్లుకిఱపడియే శ్రియఃపతియాన పెరియపెరుమాళ్ పెరియతిరు వడిమేలెழுన్దరుళి వన్దినఱత్త సుషుమ్నైయాకిఱ వాశలిలేపుఱప్పట్టు పరమ్పదత్తేఱ జీయర్ తిరునాట్టుక్కెழுన్దరుళినార్.

అనన్తరమ్ పెరియపెరుమాళుమ్ (౪) “విసృజ్యలక్ష్మణంరామో దుఃఖశోకసమన్వితః” ఎన్గిఱపడియే (౫) “సౌమిత్రిర్మేసఖలుభగవాన్ సౌమ్యజామాతృయోగీ” ఎన్గిఱ ఇన్గైయపెరుమాళవతారమాన జీయరై యుమ్ వక్షివిట్టువన్దు ఇళైయపెరుమాళై ప్పిరిన్దు ఒరుపకలాయిరమూழி యాయముతుశెయ్యాతే ముశిత్తుమూడికొణ్డు కిడన్దాప్పోలేముశిత్తుక్కి డన్దార్. శ్రీపాదత్తు ముతలికళెల్లారుమ్(౬)“ఐయోకణ్ణపిరానఱైయో” (౭) “ముత్తైయోవరవణైమేల్ పళ్ళికొణ్డముకిల్వణ్ణనే” ఎన్దు పెరు మిడఱుశెయ్తు కైయెడుత్తుక్కూప్పిట్టుకొణ్డువిழுన్దుకిడన్దుతుడిక్క; అరుకిఱన్దముతలికళ్ తేఱ్ఱత్తేఱినిన్దు ఇప్పడియెழுన్దరుళిన అవరుడైయ అన్తిమదశైయై ఎల్లారుమఱిన్దు ఆదరిత్తు ఉజ్జీవిక్కుమ్పడి (౮) “కుమ్భం భాస్వతియాతి తత్సుతపనే పక్షేవలక్షేతరే ద్వాదశ్యాం శ్రవణర్క్షభాజి రుధిరోద్గార్యాఖ్యసంవత్సరే।ధీభక్త్యాదిగుణార్ణవోయతివరాధీనాఖిలాత్మ

(౮) ధీ-జ్ఞానమెన్న, భక్తి-భక్తియెన్న, ఆది- ఇతుముతలాన, గుణ - గుణఙ్గ ళుక్కు, అర్ణవః - సముద్రమ్పోన్ఱ, యతివర - ఎమ్బెరుమానారుక్కు, అధీన-స్వాధీ నమాన, అఖిల - సమస్తమాన,ఆత్మ - తమ్ముడైయ, స్థితిః - వ్యాపారఙ్గళై యుడైయ,

(౧) తి-వాయ్-౫-౮-౭ (౨) శరణాగతిగద్యమ్ (3) (౪) రా-ఉ-

(౫) వరవరమునిశ- (౬) తి-వాయ్-౫-౧-౧ (౭) తిరువి-౬౨

లాత్మస్థితి శ్రీవైకుణ్ఠమకుణ్ఠవైభవమగాత్కాన్తోపయన్తామునిః" ఎన్ఱు అఙ్గుత్తైక్కు అన్తరఙ్గరానవర్కళుమ్ మఱుళిచ్చెయ్తు దేశాన్తరఙ్గళుక్కుమ్ తిరుముకమెళుతి ప్పోకవిట్టార్కళ్. అవ్వాళవుమన్ఱిక్కే(౧) ‹‹ఆశైలాత్మణవాళమామునియణ్ణల్ పూమియుఱు వైప్పశియిన్ తిరుమూలమ్, తేశనాళతువన్దరుళ్ శెయ్త నమ్తిరువాయ్ మొళిప్పిళ్ళైతాళ్ శేనాకి యెళుపత్తుమూవాణ్డెవ్వియిర్ కళైయుముయ్విత్తువాళ్న్దనన్, మాశిమాల్ పక్కత్తువాతళి మామణిమణ్డపత్తెయ్తినన్ వాళియే" ఎన్ఱు ఇప్పడి అవర్ తోన్ఱియతుముతలాక తన్నులకిమ్ పుక్కతీఱాకప్పేశి త్తలైక్కట్టినాక్కిళిత్తే.

అనన్తరమ్ జీయరుక్కు చరమకైఙ్కర్యఙ్గళెల్లామ్ శెయ్వతాక ముతలికళెల్లారైయుమ్ కూట్టిక్కొణ్డు జీయర్ నాయనార్ తిరుక్కావేరిక్కు ఎళున్దరుళి నీరాడి అలఙ్కారతిరుమఞ్జనమ్ కొణ్డెళున్దరుళి జీయరైత్తిరుమఞ్జనమ్ కొణ్డరుళప్పణ్ణువతాక ఒరు తిరుమఞ్జనవేదికైయిల్ ఏఱియరుళప్పణ్ణి, పురుషసూక్తానుసన్ధానత్తాలుమ్ ద్వయానుసన్ధానత్తాలుమ్ మన్ఱుముణ్డాన అనుసన్ధానత్తాలుమ్ తిరుమఞ్జనమ్ కొణ్డరుళప్పణ్ణి తిరుప్పోన్ఱువాడైశాత్తి త్తిరుప్పరియట్టమ్శాత్తి, అనన్తరమ్ ‹‹విస్తీర్ణఫాలతలవిస్ఫురదూర్ధ్వపుణ్డ్రమ్" ఎన్నుమ్ ద్వాదశోర్ధ్వపుణ్డ్రఙ్గళైయుమ్ ధరిప్పిత్తు శ్రీచూర్ణఙ్గళైయుమ్ శాత్తి, తఙ్గళుక్కు ఆపద్ధనమాక

కాన్తోపయన్తామునిః - మణవాళమామునికళ్, రుధిరోద్గారాబ్ద్యసంవత్సరే - రుధిరోత్కారివర్షత్తిల్, భాస్వతి - సూర్యన్, కుమ్భమ్ - కుమ్భరాశియై, యాతి - అడైన్దపళవిల్, తత్సుతదినే - శనిక్కిళమైయిల్, వళర్గేతరే - కృష్ణపక్షత్తిల్, శ్రవణర్క్షభాజి - శ్రవణనక్షత్రత్తోడుకూడియ, ద్వాదశ్యామ్ - ద్వాదశియిల్, అకుణ్ఠ - అప్రతిహతమాన, వైభవమ్-వైభవత్తైయుడైయ, శ్రీవైకుణ్ఠమ్ -పరమపదత్తై, అగాత్ - అడైన్దార్.

తిరుమణ్ తేర్ధజ్గళెల్లామ్ శేర్త్తుక్కొణ్డు, దివ్యసింహాసనత్తిలే ఏఱియరు ళప్పణ్ణి అవర్ తిరువడిగళై త్తజ్గళ్ కణ్ణిలుమ్ నెఞ్జిలుమ్ ఒత్తిక్కొణ్డు స్వశిరోభూషణమాక ధరిత్తుక్కొణ్డు పిన్బు "అత్తన్ మణవాళయోగి యడియిణైయై చ్చిత్తప్పెరుజ్గోయిల్ కొణ్డరుళి" ఎన్ఱు శుభాశ్రయమాన దివ్యమజ్గళవిగ్రహత్తై తమ్తామ్ తిరువుళ్ళజ్గళిలే తేక్కిక్కొణ్డువైత్త కిణ్వాజ్గాతే విమలచరమవిగ్రహానుభవమ్పణ్ణిక్కొణ్డిరుక్క;

అనన్తరమ్*అరజ్గత్తమ్మానరై చ్చివన్దవాడైయాన తిరుప్పరియట్ట ప్రసాదముమ్ *అవన్ మార్పణిన్ద*తాతాడువనమాలైయుమ్ పాన్ఱి ళికైయిల్వైత్తుక్కొణ్డు సకలవాద్యఘోషత్తుడనే ఉత్తమనమ్బి శిరసా వహిత్తుక్కొణ్డు అనైత్తుప్పరికరత్తుడనే మరత్తువాశలిలేనిఱ్క; ముతలి కళుమ్ అవర్ఱై ఎతిర్కొణ్డు దణ్డన్సమర్పిత్తు అజ్గీకరిత్తు, (౧)*ఉడుత్తు క్కళైన్దనిన్ పీతకవాడైయుడుత్తుక్కలత్తతుణ్డు తొడుత్తతుళాయ్ మలర్శూడిక్కళైన్దనశూడుమిత్తొణ్డరాన జీయరై ఇవర్ఱాలే అలజ్క రిత్తు, ఆచార్యపురుషర్కళ్, జీయాళ్, శ్రీవైష్ణవర్కళ్, ముతలికళ్ మన్ఱుముత్తాన కోయిలనైత్తుప్పరికరమెల్లారుమ్ కూడి జీయరై సేవిత్తు (౨) "శెయ్య తామరైత్తాళిణై వాళ్ఱియే" ఎన్ఱుతొడజ్గి అనుసన్ధిత్తు మజ్గ ళాశాసనమ్పణ్ణి, "ఎమ్బెరుమానారై సేవియాత ఇఴవెల్లామ్ తీర్న్దోమ్ ఇవరై సేవిత్తు, ఇప్పోతమత్పువతారమ్ తీర్థమ్ప్రసాదిత్తుప్పోవతే" ఎన్ఱు మికవుమ్ దుఃఖాభితప్తరాయ్ శోకిక్క; పిన్బు అరుకిరున్ద ముతలికళ్ తేఱ్ఱ త్తేఱినిన్ఱు సన్నిధిముతలికళెల్లారైయుమ్ కూట్టిక్కొణ్డు యథాక్రమమాక శ్రీచూర్ణపరిపాలనత్తైయుమ్ నడత్తి, తచ్ఛేషమాన ప్రసాదజ్గళైయుమ్ తాజ్గళ్ ధరిత్తుక్కొణ్డు, పిన్బు*ఎణ్ణెయ్ శుణ్ణమ్ కొణ్డాడి దివ్యాలజ్కారా లజ్కృతమాన పుష్పకవిమానత్తిలే జీయరై ఏఱియరుళప్పణ్ణువిత్తు, ఎల్లా రుమ్ శ్రీపాదమ్తాజ్గిక్కొణ్డు ఛత్రచామరతాలవృన్తాదికళ్ పణిమాఱ,

(౧) తిరుపల్లాణ్డు-౯. (౨)

మహాసమ్భ్రమత్తుడనే మత్తళఙ్గళ్ శఙ్ఖకాహళభేరికళ్ తొడక్కమాన సకలవాద్యఙ్గళ్ కడల్ పోలే ముఴఙ్గ, (౧) "పతాకాధ్వజినీంరమ్యాం తూర్యోద్ఘుష్టనినాదినీమ్। సిక్తరాజపథాంకృత్స్నాం ప్రకీర్ణకుసుమోత్కరామ్" ఎన్ఱపడియే, కాహాత్తికముకు,పల,కితలిచ్చోలైకళాయ్ అరఙ్గన్ తిరువీధి యెట్టిలుమ్నాట్టి "మకరతోరణమ్ మేల్ కొడికళాడ" ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకిఱపడియే సర్వాలఙ్కారసమ్భృతైయాన ఎట్టు త్తిరువీధియిలుమ్ కరుమ్బ్బస్ని, నూఱ్ఱన్దాతిముతలాక అనుసన్ధిక్క త్తిరునీర్ పరిమాఱ, పొరియుమ్ పుష్పపుఞ్జముమ్ శితఱ, "దర్శనత్తిల్ మణవాళమామునికళ్ తిరునాట్టుక్కెఴున్దరుళినార్" ఎన్ఱు ఒఱ్ఱైత్తిరుచ్చిన్నమ్ పణిమాఱ, సుమఙ్గలికళుమ్ మఙ్గళదీపమెడుక్క, తిరువీధికళిలే అఙ్గుణ్డానవర్కళెల్లారుమ్ సేవిక్క, ఎఴున్దరుళప్పణ్ణువిత్తుక్కొణ్డుపోయ్ "మకిఴ్న్దాతికేశవన్నడిక్కీఴాక" ఎన్ఱపడియే ఆదికేశవప్పెరుమాళ్ తిరువడిక్కీఴాక అవన్ తిరువడిపిరియావణ్ణమ్ తవరాశన్ పడుక్కైయిలే వడపాన్నిత్తెన్బాలిలే ఎఴున్దరుళప్పణ్ణ ఒరుప్పడ, అవ్వళవిల్ భూమిదేవియానవళ్ మున్బు జనకరాజన్ తిరుమకళై మడియిలే వైత్తణైత్తుక్కొణ్డు ఆదరిత్తాప్పోలే అన్దమణ్మకళాన పిరాట్టియుమ్ మణవాళమామునియాన ఇవరైయుమ్ మడయిలే ఎఴున్దరుళప్పణ్ణువిత్తుక్కొణ్డు మకిఴ, అవర్కళుమ్, ఆళవన్దార్ ఎమ్బెరుమానారైప్పోలే యతిసంస్కారవిధియడఙ్గచ్చెయ్తు ఖనిత్తు వాఴుమ్బడితిరుప్పళ్ళిపడుత్తినార్కళ్.

---

(౧) పతాకాధ్వజినీమ్ - ధ్వజపటఙ్గళైయుడైయతాయ్, రమ్యామ్-అఴకియతాయ్, తూర్య - తూర్యవాద్యత్తినుడైయ, ఉద్ఘుష్ట - ఘోషత్తినాల్, నినాదినీమ్-శబ్దాయమానమాయ్, సక్త - జలాభిషిక్తమాన, రాజపథామ్ - రాజమార్గత్తైయుడైయతాయ్, కృత్స్నామ్ - పూర్ణమాక, ప్రకీర్ణ-శితఱిన, కుసుమ - పుష్పఙ్గళుడైయ, ఉత్కరామ్ - సమూహఙ్గళైయుడైయతాకవుమ్, (అరఙ్గమానకరై అలఙ్కరిత్తార్కళ్)

అన న్తరమ్ "కితిరవన్ పోయ్ కుణపాల్ శేర్ న్దమకిమైపోల్" ఎన్గిఱపడియే కీర్త్ దిక్కిల్ ఒరు ఆదిత్యన్ అ స్తమిత్తాప్పో లిరుక్కై యాయ్, తత్ప్రభావజ్ఞరాన జీయర్ నాయనార్ కిన్దాడై యణ్ణనుళ్ళిట్ట ముతలికళెల్లారుమ్ (౧) "శీయరెల్లున్దరుళివిట్టార్ శెకముల్లుతుమ్, పోయిరుళ్ మీళప్పుకున్దతే-తీయ, వినైనై య వెమ్బులనా లీడళిన్దు మాయ్ వోరనై వర్కుక్కు మేతోవరణ్." ఎన్ఱు మికవుమ్ చిన్తాక్రాన్త రాయ్ దుఃఖిత్తు, పిన్బు శిష్యపుత్రర్ కళాన తాజ్గళ్ తజ్గళుడైయ శేష త్వానుగుణమాక తిరుముడివిళక్కువిత్తుక్కొణ్డు, పెరుమాళ్ అవభృథమ్ కొణ్డాడుమాపోలే అవభృథమ్ కొణ్డాడి, మీణ్డుమ్ మరమే ఎల్లున్దరుళి, వెఱితానమరత్తైక్కణ్డు ఆచార్యవిశ్లేషాసహిష్ణుక్కళాయ్ మికవుమ్ క్లేశిత్తు తజ్గళిలే తేఱివిన్ఱు (౨) "శీయర్ తిరు త్తమ్బిరానారే తెన్నరజ్గ, మేయ పెరు మానే విజ్ఞప్పమ్ - కాయవిల, జ్గైన్నాళ్ విఱువిరెడు త్తపణియుమక్కు, ప్పన్నాళుమ్ శెయ్యుమ్పడి" ఎన్ఱుమ్, (౩) "శీయరపిమానమే తేర్న్దరుళి తీవినైయో, జ్గాయవిలజ్గైక్కల్ల త్తరుళీర్-తూయపుకళ్ నమ్బెరుమాళే యిమైయోర్ నాయకరే, నా న్ఱజై తేర్ ఎమ్బెరుమానార్ పెరుమాళే" (౪) "తాయకలక్కణ్డుశిలుకిట్టడియేనై, మాయ్మైయిలే మూట్టిమరు ట్టాతే - శీయరే, కాయవిలజ్గైక్కడుకెనవేతీర్ త్తరుళీర్, తూయతిరు త్తాళోట్టు" (౫) "ఎల్లుమ్పావినైయెమ్బులన్గళ్ శొన్నవణ్ణమ్ శెయ్ తు తళ్ళుమ్బెఱిపాల్లున్దమియేన్ - శెల్లుమ్బాన్ మణవాళమామునియే మాశుడలై త్తీర్క్కుమిన ముణవాకివార్న్దిడుకై యోర్." (౬) "నానెనతెన్నునరక త్తిడై యల్లున్ది, పోనవివక్కాలమెల్లామ్ పోతాతో వానమలర్ మాలై యణిశెణ్ణణవాళమామునియే, శాలనైన్దేనున్ పాదమ్ తా" (౭) "పుణ్ణారాక్కై తన్నిళ్ పుకుక్కులుమ్ తీవినైయేన్, తణ్ణారుమెన్దమలత్తాళైవతెన్ఱుకొలో, పణ్ణారునాల్ వేదమ్ పయిన్ఱు

(౧) (౨) (౩)

య్యుమ్ పణ్డితనే మణ్ణాళవన్ద మణవాళమామునియే" ఎన్ను మిత్యాది కళాన ఆర్తియై అవర్ విషయత్తిల్ విణ్ణప్పమ్ శెయ్‌తు, పిన్బు శెయ్యవేణ్డుమ్ కైజ్కర్యఙ్గళెల్లామ్ శాస్త్రప్రకారమ్ శెయ్‌తు జీయరుక్కు నూపమాక పెరుక్కుతిరువధ్యయనముమ్ నడత్తితీర్థప్రసాదఙ్గళుమ్ స్వీకరిత్తు ప్పిన్బు తన్దాముక్కు నియమిత్తరుళిన కైజ్కర్యఙ్గళై చ్చెయ్‌తుకొణ్డు పోన్దార్‌కళ్.

అనన్తరమ్ (౧) "ఇక్ష్వాకూణాంకులధనమ్" ఎన్ను మ్బడియాన పెరియపెరుమాళ్ జీయర్‌నాయనారుక్కు,"కులధనమాక శ్రీరఙ్గరాజ్కైయుమ్ మరత్తైయుమ్ నోక్కికొణ్డుపోరుమ్" ఎన్దుతిరువుళ్ళమాయ్, తిరుమాళై తిరుప్పరియట్టమ్ శఠకోపనుమ్ ప్రసాదిత్తు వాళ్విత్తరుళినార్. ఇత్తైక్కణ్డు జీయరభిమానాన్తర్భూతరాన ముతలికళెల్లారుమ్ హర్షప్రకర్షయుక్తరాయ్ జీయర్‌నాయనారై ప్పెరియజీయరై సేవిత్తాప్పోలే అనువర్తిత్తు సేవిత్తుకొణ్డిరున్దార్‌కళ్. కన్దాడైయణ్ణనుమ్ ఆచార్యనియమనత్తిన్బడియే ఆచార్యపౌత్రరాన జీయర్‌నాయనారుక్కు త్తిరువాయ్‌మొళ్ళి-ఈడ్ఱై ప్రసాదిత్తరుళినార్.

అనన్తరమ్ ప్రతివాదిభయఙ్కరమణ్ణావుమ్ స్వాచార్యనియమనత్తిన్బడియే జీయర్‌నాయనారుక్కుమ్, కన్దాడైనాయనుక్కుమ్ శ్రీభాష్యమ్ ప్రసాదిత్తరుళి, (౨) "శ్రీమాన్‌సున్దరజామాతృమునిః పర్యాయభాష్యకృత్। భాష్యంవ్యాకురుతే తస్య శ్రోతృకోటావమమాన్వయః"

(౨) పర్యాయభాష్యకృత్ - ఉడైయవరుడైయఅవతారమాన, శ్రీమాన్-కైజ్కర్యశ్రీయైయుడైయరాన, సున్దరజామాతృమునిః-మణవాళమామునికళ్, భాష్యమ్-శ్రీభాష్యత్తై, వ్యాకురుతే - వ్యాఖ్యానిత్తుకొణ్డిరుక్కిఱార్; తస్య-అన్దశ్రీభాష్యార్థత్తినుడైయ, శ్రోతృకోటౌ - శ్రోతాక్కళుడైయ గోష్ఠియిలేయే, మమ - అడియేనుక్కు, అన్వయః - సమ్బన్ధముళ్ళతు

ఎన్ఱు అతిల్ తమక్కుణ్డాన కర్తృత్వత్తైయుమ్ కఴిత్తుక్కొణ్డరుళినార్. పిన్బు తిరుప్పతియే యిరుప్పాకప్పెఱ్ఱ పోళిపాక్కమ్ నాయనార్ తొడక్కమానవర్కళుక్కు శ్రీభాష్యత్తైప్రసాదిత్తరుళియుమ్, పట్టర్పిరాన్ ముడిపాదశేఖరరాయ్ తద్వంశ్యరానపరవస్తు శ్రీనివాసాచార్యరుక్కుమ్ అవరుక్కుసబ్రహ్మచారియాన పరవస్తు అఴకియమణవాళజీయరుక్కుమ్ "తిరువాయ్మొఴినాయనార్" ఎన్ఱునిరూపకమామ్పడి తిరువాయ్మొఴియీట్టై ప్రసాదిత్తరుళియుమ్, ప్రతివాది భయఙ్కరరెన్ఱుమ్ ప్రసిద్ధితోన్ఱ శ్రీరామానుజసిద్ధాన్తత్తై రక్షిత్తుక్కొణ్డుపోన్దార్.

అనన్తరమ్ వానమామలై జీయర్ వడదేశత్తిల్ నిన్ఱుమెழున్దరుళ, జీయర్ తిరునాట్టుక్కెఴున్దరుళినవృత్తాన్తత్తై తిరుమలైయరుకే కేట్టు మికవుమ్ ప్రలాపిత్తు తిరుమలైయేఱవెఴున్దరుళి, అజ్గ్కేశిఱితుకాలమ్ పాడాన్ఱి కొణ్డెఴున్దరుళియిరున్ఱు కైఙ్కర్యార్థమాకక్కూడియ ద్రవ్యఙ్గళైయుమ్ కొణ్డు వానమామలైయేఱవెఴున్దరుళి అన్దక్కైఙ్కర్యఙ్గళెల్లావఱ్ఱైయుమ్ తలైక్కట్టియరుళి, మీణ్డు తిరుమలైయేఱవెఴున్దరుళి ఎఱుమ్బియిల్ శుద్ధసత్త్వమ్ అణ్ణనుక్కుమ్ పోళిపాక్కత్తునాయనార్ ముతలానవర్కళుక్కుత్తిరువాయ్మొఴి ఈడుముతలాక భగవద్విషయఙ్గళై ప్రసాదిత్తరుళి, మీణ్డు వానమామలైక్కే ఎఴున్దరుళి తెయ్వనాయకన్ కైఙ్కర్యసామ్రాజ్యత్తుడనేయుమ్ భగవద్విషయానుసన్ధానసామ్రాజ్యత్తుడనేయుమ్ వాఴ్న్దుకొణ్డెఴున్దరుళియిరున్దార్.

పిన్బు పట్టర్పిరాన్ జీయరుమ్ "వడమామలైక్కతిపర్ పన్ నాతముని" ఎన్ఱిఱపడియే తిరుమలైయిలే ఎఴున్దరుళియిరున్దు అణ్ణరాయ చక్రవర్తినాయనార్, తోழప్పర్ తొడక్కమానవర్కళై త్తిరుత్తిదర్శనప్రవర్తకర్కళాక్కి, పరవస్తు అణ్ణనైయుమ్, పరవస్తు అఴకియమణవాళజీయరైయుమ్ సత్పుత్రసచ్ఛిష్యర్కళాక అభిమానిత్తుసత్సమ్ప్ర

డాయప్రవర్తకరాక త్తిరుత్తియరుళి, అఖిలాత్మాక్కళుమ్ ఉజ్జీవిక్కు మ్బడి "అన్తిమోపాయనిష్ఠాగ్రేసరర్" ఎన్నుమతుతోన్ఱ "అన్తిమోపాయనిష్ఠై" ఎన్గిఱచరమరహస్యప్రబన్ధత్తైఅరుళిచ్చెయ్తు వాఴ్విత్తరుళి యుమ్ (౧) "అన్తిమోపాయనిష్ఠాయా వక్తాసౌమ్యవరోమునిః। లేఖకస్యాన్వయోమేఽత్ర లేఖనీతాళపత్రవత్" ఎన్డుమ్, (౨) "ఎన్దైమణవాళ యోకి యెనక్కళిత్తవన్దిమోపాయనిష్టై యామితనై చ్చిన్దైశెయ్తిఙ్గెల్లారుమ్ వాఴ వెఴుతివైత్తేనిప్పువియిల్, నల్లజివోన్ఱిల్లాతనాన్" ఎన్ఱుతమక్కు అతిల్ కర్తృత్వరాహిత్యత్తైయుమ్ అరుళిచ్చెయ్తు ఉపకరిత్తరుళినార్.

ఆచార్యపరతన్త్రరానపట్టర్పిరాన్ జీయర్ తిరువడికళిలే ఆశ్రయిత్త తిరువరఙ్గదాసరాన తోఴప్పరుమ్ అవర్ తిరుత్తమయనారాన అఴకియ మణవాళదాసనాయనారుమ్ జీయర్ నియమనత్తిన్బడియే అరఙ్గత్తుత్తై వరనుమతియుడనే తిరునారాయణపురత్తిలే ఎఴున్దరుళి, ఎమ్బెరుమానారుక్కుమ్, శెల్వప్పిళ్ళైక్కుమ్, తిరునారాయణప్పెరుమాళుక్కుమ్ తిరునన్దవనమ్తోడక్కమాన ఎల్లావడిమైకళుమ్ శెయ్తుకొణ్డు అఙ్గే అనేకరైయుమ్ జీయరభిమానాన్తర్భూతరామ్బడి తిరుత్తికొణ్డు శ్రీశైలత్తిఴుక్కుమేఴుక్కుమ్ * శ్రీశైలేశదయాపాత్రర్ వైభవత్తై వర్ధిప్పిత్తుకొణ్డు ఎతిరాజర్ మఠత్తుక్కుప్పిన్నడియిలే వాఴ్న్దుకొణ్డిరున్దార్కళ్. పిన్బు అవర్కళ్ సాన్తానికరాన ఐయన్ ముతలానారుమ్ అప్పడియే అన్దకైఙ్కర్యఙ్గళై వర్ధిప్పిత్తుకొణ్డు పోరానిన్ఱార్కళ్.

---

(౧) సౌమ్యవరః మునిః - మణవాళమామునికళ్, అన్తిమోపాయనిష్ఠాయాః - అన్తిమోపాయనిష్టైయెన్గిఱ ప్రబన్ధత్తై, వక్తా - అరుళిచ్చెయ్తవర్; అత్ర - ఇన్దగ్రన్థత్తిల్, లేఖకస్య - ఎఴుతుమవనాన, మే-అడియేనుక్కు, లేఖనీతాళపత్రవత్ - లేఖని తాళపత్రమ్బోన్ఱ, అన్వయః - సమ్బన్ధమానతు ఉళ్ళతు

పిన్బళగియ మణవాళదాసరాన ఎఱుమ్బియప్పావుమ్, (౧) "వరవరమునేః పతిర్మే తత్పదయుగమేవ శరణమనురూపం। తస్యైవ చరణయుగళీపరిచరణం ప్రాప్యమితి నను ప్రాప్తమ్" ఎన్ఱిఅనిష్టైయై యుడైయరాయ్ యాలే జీయర్ తిరునాట్టుక్కెழுన్దరుళిన వృత్తాన్తత్తైక్కేట్టరుళి ఆచార్యవిశ్లేషాసహిష్ణువాయ్ ఆర్తిమికున్ను అవర్ విషయత్తిలే (౨) "నన్ను భగవన్ సపది మదీయం వరవరమునివర్య మోచనీయమిదం। పరిచరతి నహి భవన్తం భగవన్నహి భగవదభిమతానపివా" (3)ఎన్ఱుమ్, "ఇతి పునరేషవిదన్నపి దురితరతిస్థారనిమ్నపదరూఢః। వరవరమునివరకరుణాం

(౧) మే - అడియేనుక్కు, వరవరమునేః-మణవాళమామునికళ్, పతిః-స్వామి; తత్ - అవరుడైయ, పదయుగమేవ - తిరువడిత్తామరైకళే, అనురూపమ్ - అనుగుణమాన, శరణమ్ - ఉపాయమ్; తస్య - అవరుడైయ, చరణయుగళీ - తిరువడిత్తామరైకళిల్, పరిచరణమేవ-కైఙ్కర్యమే, ప్రాప్యమ్ - ఉపేయమ్, ఇతి - ఎన్ఱై, ప్రాప్తం నను - (అడియేనాల్) అడైయప్పట్టతు

(౨) భగవన్-కల్యాణగుణపరిపూర్ణరాన, వరవరమునివర్య-మణవాళమామునికళే, మదీయమ్ - అడియేనుడైయతాన, ఇదమ్ - ఇన్త, వపురపి - శరీరముమ్, సపది-తత్క్షణత్తిల్, (దేవరాల్) మోచనీయమ్ - విడువిక్కత్తక్కతు; (ఇన్దశరీరమానతు) భవన్తమ్ - దేవరీరుక్కు, నహి పరిచరతి - కైఙ్కర్యమ్ శెయ్యప్పెఱ్ఱతిల్లై, భగవత్ - ఎమ్పెరుమానుక్కు, అభిమతానపివా - ప్రీతిపాత్రరాన భాగవతర్కళుక్కావతు, నహి పరిచరతి - కైఙ్కర్యమ్ శెయ్యప్పెఱ్ఱతిల్లై

(3) నను ఏషః - నరపశువాన, ఏషః - ఇన్దజనమానతు, ఇతిపునః-ఎన్ఱిఅవడియేన్ విదన్నపి - అఱిన్దుమ్, దురిత - పాపకార్యఙ్కళిల్, రతిః - ఆసక్తియుడైయతాయ్, స్థార - అధికమాయ్, నిమ్న - తాழ்న్దయాన, పద - స్థానత్తిల్, రూఢః-ప్రవేశిత్తతాయ్, వరవరమునివర - మణవాళమామునికళుడైయ, కరుణామ్-కృపైయై, నిఘ్నన్-అழிత్తుక్కొణ్డే, నియమాన్ - క్రమనియమఙ్గళై, అశ్నుతే - భక్షిక్కిఱతు.

నిఘ్నన్ బతనృపశురశ్నుతేనియమూన్" ఎన్ఱుమ్, (౧) "ఆయురపహారతి జగతామయముదయం విలయమపి భజన్భానుః। మయిపునరిదం నృశంసో వరవరమునివర్య వర్ధయత్యేవ" (౨) "తదితః పరమనురూపంనవిళమ్బి తుమితిచిన్తయన్ దయయా। మలభాజనాదితో మాం వరవరమునివర్య మోచయత్వరితమ్" ఎన్ఱిఅపడియే తమ్ముడైయ ఆర్త్తియై అవిష్కరిప్పిత్తు గుణానుభవైకతత్పరరాయ్ తత్సేవాభినివేశత్తైయుడైయరాయ్ జీయరైప్పిరిన్దు సంసారత్తిలిరుక్కుమిరుప్పు-పిరాట్టి పెరుమాళైప్పిరిన్దు రావణభవనత్తిలే తనిచ్చిరుక్కైయిరున్దాప్పోలే అతిదుస్సహమాయ్ (3) "కూవిక్కొళ్ళుంకాలమిన్నుమ్ కుఱుకాతో" ఎన్ఱు ఘోర ఆర్త్తియోడే ఎழுన్దరుళియిరున్దార్.

ఇప్పడి జీయర్ తిరువడికళిలాశ్రయిత్తముతలికళెల్లారుమ్ ఆచార్యాభిమాననిష్ఠరాయ్ "యతీన్ద్రప్రవణరాన జీయర్ తిరువడికళేనమక్కుత్తఞ్జమెన్ఱిరుఙ్గోళ్" ఎన్ఱు తన్దామ్ శిష్యపుత్రర్కళుక్కు ఉపదేశిత్తు ఎల్లారైయుమ్ వరవరమునిభృత్యరాక్క, అవర్కళుమ్ "అపగతమద

(౧) వరవరమునివర్య - మణవాళమామునియే, అయంభానుః - ఇన్దసూర్యన్, ఉదయమ్-ఉదయత్తైయుమ్, విలయమపి-అస్తమయత్తైయుమ్, భజన్-అడైయానిన్ఱుకొణ్డు, జగతామ్ - లోకఙ్గళుడైయ, ఆయుః-ఆయుస్సై, అపహరతి - అపహరిక్కిఱాన్, మయిపునః - అడియేనిడత్తిల్ మాత్రమ్, నృశంసః - ఘాతుకనాయ్, ఇదమ్-ఇన్దఆయుస్సై, వర్ధయత్యేవ - వృద్ధియైయే పణ్ణుకిఱాన్.

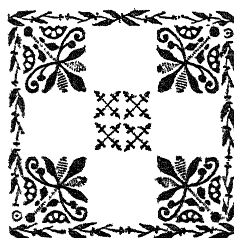
(౨) తత్ - ఆకైయాల్, వరవరమునివర్య-మణవాళమామునియే, (దేవరీర్) ఇతః పరమ్-ఇనిమేల్, విళమ్బితుమ్-కాలవిళమ్బమ్ శెయ్వతఱ్కు, నానురూపమ్-తక్కతన్ఱు:ఇతి - ఎన్ఱు, దయయా - కృపైయాల్, చిన్తయన్-యోచిత్తవరాయ్, మల - అழுక్కుక్కు, భాజనాత్ - ఇరుప్పిడమాన, ఇతః-ఇన్దప్రకృతియిల్ నిన్ఱుమ్ మామ్ - అడియేనై, త్వరితమ్ - శీఘ్రమాక, మోచయ -విడువిక్కవేణుమ్

(3) తి-వాయ్-౬-౯-౯.

ప్రాన్తైః” ఇత్యాదిప్పడియే జితారిషడ్వర్గరాయ్, *తృణీకృతవిరిఞ్చాది నిరఙ్కుశ విభూతికళై యుడైయరాయ్, అధిగతపరమార్థరాయ్, అన్తిమోపాయనిష్ఠరాయ్, ఆస్తికాగ్రేసరరాయ్ ఇడైచ్చువర్ తళ్ళై ఇరణ్డు విభూతియైయుమొన్నాక్కికొణ్డు తన్నిష్ఠరాయ్, తత్సేవోత్సుకరాయ్ వాళ్న్దుకొణ్డిరున్దార్ కళ్.

శ్రీశఠారిగురోర్దివ్య శ్రీపాదాబ్జమధువ్రతమ్ ।
శ్రీమద్యతీన్ద్రప్రవణం శ్రీలోకార్యమునింభజే ॥

శ్రీ పిళ్ళై లోకార్య జీయరరుళిచ్చెయ్త
యతీన్ద్రప్రవణప్రభావమ్
ముర్ఱిర్ఱు.

శ్రీః.

శ్రీమతే రామానుజాయనమః.

శ్రీమద్వేదమార్గ ప్రతిష్ఠాపనాచార్యోభయ వేదాన్త

ప్రవర్తన ధురణరాన

శ్రీమాన్ - కున్ఱత్తూర్ మోర్ మున్నారయ్యా నెన్నుమ్

వరదాచార్యర్ అరుళిచ్చెయ్త

నాయమాత్మాభాష్యమ్.

(౦)

తర్క తీర్థరాన-శ్రీమాన్-శిఙ్గప్పెరుమాళ్ కోవిల్

మాడభూషి - రామానుజాచార్యరాలుమ్,

శ్రీమాన్-తిరుమழிశై-వఙ్గీపురమ్ తిరుమలాచార్యరాలుమ్

శ్రీమాన్-కరాలపాటి-అழ్వారయ్య అవర్కళాలుమ్,

పరిశోధిప్పిక్కప్పట్టు,

శ్రీవైష్ణవగ్రన్థ ముద్రాపక సభైయారాల్

శ్రీపరాఙ్కుశ తిరువవతారాది ౫౦౦౭-ఆవతు సంవత్సరమాన

పరాభవ సంవత్సరత్తిల్

చెన్నపట్టణమ్

ప్రెసిడెన్సి ముద్రాక్షరశాలైయిల్

అచ్చిట్టు ప్రచురమ్ శెయ్యప్పట్టతు.

విజయ క్షేత్రరామ్.

శ్రీవైష్ణవ గ్రన్థ ముద్రాపక సభ (లిమిటెడ్)

ఈ సభలో తెనుఁగులిపిలో నచ్చువేసిన గ్రన్థములు.

	రూ.	అ.	పై.
తనిశ్లోకమ్ సవ్యాఖ్యానము ప్రతిపదతాత్పర్యసహితము	౩	౪	౦
జారతాదితనిశ్లోకమ్ ,, ,,	౦	౫	౦
రామచరమశ్లోకమ్ ,,	౦	౩	౦
దుష్కరశ్లోకటిప్పణి	౦	౫	౦
శాణ్డిల్యవిశిష్ట పరమధర్మశాస్త్రము తాత్పర్యసహితము	౧	౨	౦
ముతల్ తిరువన్దాతి సవ్యాఖ్యానము అరుమ్బద ప్రతిపదసహితము	౧	౩	౦
ఇరణ్డామ్‌తిరువన్దాతి ,, ,,	౦	౧౨	౦
మూన్ఱామ్‌తిరువన్దాతి ,, ,,	౦	౧౨	౦
నాన్ముకన్ తిరువన్దాతి ,, ,,	౦	౧౪	౦
తిరువిరుత్తమ్ వ్యాఖ్యానద్వయసహితము ఉరై ప్రతిపద తాత్పర్యసహితము.	౪	౭	౦
తిరువాశిరియమ్ సవ్యాఖ్యానము అరుమ్బద సహితము-ప్రతిపద తాత్పర్యసహితము	౦	౬	౦
పెరియతిరువన్దాతి ,, అరుమ్బద ప్రతిపదసహితము	౦	౧౪	౦
తిరువెఴుకూఱ్ఱిరుక్కై ,, ,,	౦	౪	౦
శిఱియతిరుమడల్ ,, ,,	౦	౮	౬
పెరియతిరుమడల్ ,, ,,	౦	౧౫	౦
శ్రీవచనభూషణమ్ ,,	౩	౮	౦
శరణశబ్దార్థ విచారమ్	౦	౪	౦
ప్రపత్త్యనుపాయత్వవిచారమ్	౦	౧	౬
నాయమాత్మా భాష్యమ్.	౦	౪	౬

ఈగ్రన్థములు మట్టకాకితములలో సగము వెలకు నివ్వఁబడును.

యమకరత్నాకరమును ఇరామానుశనూఱ్ఱన్దాతియు అచ్చగుచున్నవి.

శ్రీవచనభూషణము నీసభ చందాదారులచే శిఫార్సుచేయఁబడువారికిమాత్రము ౨౫౦ కాపీలవఱకు గ్లేసు రూ. ౧-౭-౦ చొప్పునను రఫ్ రూ. ౧-౦-౦ చొప్పునను నివ్వఁబడును.

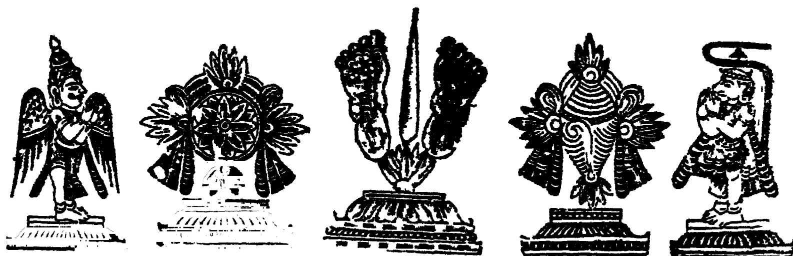
ఇట్లు

కరాలపాటి - ఆళ్వారయ్య.

కార్యదర్శి, ధనాధికారి.

నెం. ౩౧-వేంకటాచల మొదలి వీధి, చెన్నపట్టణము

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

నాయమాత్మాభాష్యమ్.

(౧)"నాయమాత్మా ప్రవచనేన లభ్యో నమేధయా న బహునా శ్రుతేన । యమేవైష వృణుతే తేన లభ్య స్తస్యైష ఆత్మా వివృణుతే తనూంస్వామ్"ఇతి శ్రుతిః. అస్యా స్త్వర్థో ద్వేధా భాష్యకారై రభిహితః. సాధనలక్షణస్య ద్వితీయచరణే (౨) "పరమతస్సేతూన్మాన" ఇత్యాద్యధికరణే" (౩) "ఉపపత్తేశ్చ" ఇతి సూత్రస్య విషయత్వేన ఇమాం శ్రుతి ముదాహృత్య అస్యా అర్థ స్సఙ్గ్రహేణ "అనన్యోపాయత్వశ్రవణాత్" ఇత్యుక్తః; ప్రథమసూత్రే పరమపురుషవరణీయతాహేతుగుణవిశేషపరత్వేన విస్తరేణేయం శ్రుతి ర్వ్యాఖ్యాతా, ఉభయ విధమపి భాష్యం శ్రుతప్రకాశికాచార్యై ర్వ్యాఖ్యాతమ్; తదనుశోధేన దుభయభాష్యానుగుణం తమిహావిస్తృణీమహే. తత్ర "అనన్యోపాయత్వశ్రవణాత్" ఇత్యభివదతో భాష్యకారస్యాఽయంభావః-పరమపురుషస్య స్వప్రాప్తౌ స్వస్యైవ సాధనత్వమ్, నాన్యస్యేతి. తథాహి- శ్రుతేః పూర్వార్ధేన సాధనాన్తరస్య భగవత్ప్రాప్త్యుపాయత్వం ప్రతిషిధ్యతే,

(౧) కఠోపని-౨-౨౩.

(౨) శా-మీ- ౩-౨-౩౦

(౩) శా-మీ-౩-౨-౩౪

ఉత్తరార్ధేన భగవత ఏవ స్వప్రాప్తౌ స్వస్యైవ సాధనత్వముచ్యతే తత్ర "నాయమాత్మా ప్రవచనేన లభ్యః" ఇతి * ప్రవచనపదేన మననం లక్ష్యతే, మననఫలత్వాత్ప్రవచనస్య, మననస్య ఆచార్యప్రవచన ఫలత్వాద్వా, ప్రోచ్యతేఽనేనేతి కరణవ్యుత్పత్త్యా వా ప్రవచనమ్ - మననమ్ ఆత్మశబ్దేన-(౧)"ఆత్మా వా అరే ద్రష్టవ్యశ్శ్రోతవ్యో మన్తవ్యో నిదిధ్యాసితవ్యః" ఇతి శ్రుతిగతాత్మశబ్దః స్మార్యతే, అనేన తత్రోక్తశ్రవణ మనన నిదిధ్యాసనానామనుపాయత్వముచ్యత ఇతి గమ్యతే. నిషేధస్య ప్రసక్తసాపేక్షత్వాత్. * అయమిత్యనేన స్వేతరసమస్త వస్తు వైలక్షణ్యం వివక్షితమ్. తచ్చ (౨) "అమృతస్యైష సేతుః" (౩) "య ఆత్మదా బలదా" (౪) "ధాతుః ప్రసాదాన్మహిమానమీశమ్" ఇత్యాది శ్రుతిసిద్ధం స్వప్రాప్త్యుపాయోపేయత్వరూపమ్; తదుపపాదకమాత్మపదమ్ "ఆప్నోతీతి" ఆత్మా, నియన్తృతయా వ్యాప్యధారక ఇత్యర్థః అనేన-స్వాధీనాశేష సత్తాస్థితియత్న ఫలత్వం పరమాత్మనోఽవగమ్యతే. అనేన జీవాత్మనః కర్తృత్వమపి (౫) "పరాత్తు తచ్ఛ్రుతేః" ఇతి సూత్రోక్తప్రకారేణ పరమాత్మాయత్తమితి సిధ్యతి, అతః ఏవం భూతః పరమాత్మా నప్రవచనేన లభ్యః-లబ్ధుమ్-ప్రాప్తుమ్, యోగ్యో న భవతి, అనేన-యోగ్యతా ప్రతిషేధాత్ నైరపేక్ష్యమేవ సిద్ధోపాయస్య స్వరూప మిత్యవగమ్యతే; (౬)"మామేకమ్" (౭)"మామేవ" (౮)"తమేవ" (౯) "త్వామేవ" ఇత్యాదివచనాత్. న మేధయా-మేధాఽత్ర నిదిధ్యాసనమ్, పరిశేషాత్. అత్ర పృథక్ నఞ్ ప్రయోగో-శ్రవణాదీనాం పృథక్ సాధనత్వ నిషేధవివక్షయా మేధాశబ్దేన - అవిచ్ఛిన్నస్మృతిసన్తతిరూపత్వాఽసకృదా

---

(౧) బృహదా-
(౨) ఛాన్దో-
(౩)
(౪)
(౫) శా-మీ-౨-౩-౪౦
(౬) గీ-౧౮-౬౬.
(౭) గీ-౭-౧౪.
(౮) గీ-
(౯) భగవచ్ఛా,

వృత్తిరూపత్వ ధ్రువానుస్మృతిత్వ దర్శనసమానాకారత్వ భక్తిరూపా పన్నత్వాద్యాకార విశిష్టం మోక్షసాధనభూతం ధ్యానం వివక్షితమ్. (1) "ఏవం ప్రత్యక్షతాపన్నామపవర్గసాధన భూతాం స్మృతిం విశినష్టి" ఇత్యత్ర భాష్యే ధ్యానస్య విశేషాన్తర విశిష్టత్వసిద్ధివత్ భక్తిరూపత్వ విశేషోపి సిద్ధ ఇతి మన్తవ్యమ్, తదాపి మేవ తస్యాఽపవర్గసాధన త్వాత్. అత స్తాదృశేన మోక్షసాధన తయా విహితేన ఉపాసనాత్మకేన భజనేన నలభ్య ఇత్యర్థః నబహునా శ్రుతేనేతి - శ్రుతమత్ర శ్రవణమ్ - మననపూర్వభావి వాక్యార్థావధారణమ్. బహునేతి విశేషణేన శ్రవణస్య సాఙ్గ సశిరస్క స్వాధ్యాయాధ్యయనజనితాఽఽపాతప్రతీతి సఞ్జాత రాగ విశేషేణ సదాచార్య సకాశసమధిగత క్రమవిశేష నియామక సఙ్గతి విశేషవిశిష్ట పూర్వోత్తర మీమాంసార్థవత్త్వ రూప బాహుల్యం వివక్షితమ్. తేన నలభ్య ఇతి నిర్దేశేన - భక్త్యుపాయాఙ్గ భూత కర్మజ్ఞానాభ్యామపి నలభ్యత ఇతి సిద్ధ్యతి. అనేన శ్రవణ మనన నిదిధ్యాసనానాం పృథఙ్నిషేధేన - (2) "కర్మ జ్ఞాన ముపాసనం చ శరణవ్రజ్యేతి చాఽవస్థితాః సన్త్యత్ర నపవర్గసాధనవిధాః పద్వారకా ద్వారకాః । ఏకద్వారశ్రుతియోగసంభృత పురద్వారానుపావ నిమాన్ సమ్యక్పరీక్ష్య శరణ్యా నధిగిరామన్తే రమన్తే బుధాః" ఇత్యుక్తప్రకారేణాఽఙ్గాఙ్గితయా పార్థక్యేనచ మోక్షసాధనత్వం నాస్తీతి గమ్యతే. అనేన త్రితయనిషేధేన-అన్యద్దేశ వాసాదిక మప్యుపలక్ష్యతే. (3) "సర్వధర్మాన్ పరిత్యజ్య" ఇత్యుక్తత్వాత్. తర్హి మోక్షోపాయః క ఇత్యాకాఙ్క్షాయామాహ - "యమేవైష వృణుతే తేన లభ్యః" ఇతి. య మేవ చేతన మేష పరమాత్మైవ వృణుతే తేనైవలభ్య ఇత్యర్థః. యమితి

(1) శ్రీభాష్యే లఘుసిద్ధాన్తే. (2) అధికారసఙ్గ్రహే (3) గీ-18-66.

సామాన్యోక్త్యా''(౧)''సమోఽహం సర్వభూతేషు'' ఇత్యుక్తప్రక్రియ యావరణీయానాం జాత్యాకార స్వభావ జ్ఞాన వృత్తాద్యుత్కర్షాపకర్ష తారతమ్యరాహిత్య మభిప్రేతమ్. (౨) ''దేవానాం దానవానాంచ సామాన్యమధిదైవతమ్'' ఇతి సర్వసాధారణత్వాద్భగవతః.యమేవేత్యేవ కారేణ-భగవదభిప్రాయవిశేష విషయీకృతత్వహేతుభూత మాకిఞ్చ న్యాదికం యత్పదాభిప్రేతమితి సర్వవరణప్రసఙ్గాపాదన మపోదితం వేదితవ్యమ్. ఆకిఞ్చన్యమ్ - ఇష్టానిష్టసాధన ప్రవృత్తి నివృత్తి పరిహా రేణ స్వరూపేణాఽవస్థానమ్. తాదృశాధికారీ క్వచిల్లభ్యతే పూర్వం *నాయమాత్మేత్యాదినా సాధనాన్తరాణాం నిషిద్ధత్వాత్, సాధనాన్తర రాహిత్యం వరణీయస్య యత్పదాభిప్రేత మిత్యవగమ్యతే యమేవ - సాధనాన్తరవిరహితమేవ అనేన-అనన్యగతిత్వమ్ (3) ''అవిద్యాతో దేవే పరిబృఢతయావా విదితయా స్వభక్తేర్భూమ్నావా జగతి గతి మన్యా మవిదుషామ్'' ఇత్యాచార్యోక్తమభిప్రేతమ్. ఏష ఇతి పదేన- నిరపేక్షోపాయత్వం పరామృశ్యతే,తదన్వితేన ఏవకారేణ తన్నిరపేక్షో పాయత్వం స్థిరీక్రియతే.

నను - కథముపాయస్య నిరపేక్షత్వమ్; తథాసతి బద్ధస్యాఽవి శేషేణ సర్వముక్తిప్రసఙ్గాత్, వైషమ్యనైర్ఘృణ్యాదిప్రసఙ్గాచ్చ. (౪)''ఏష ఏవ సాధుకర్మ కారయతితంయమేభ్యో లోకేభ్య ఉన్నినీషతి'' ఇతి తు ఆనుకూల్యావ్యవస్థితవిషయమిత్యభాషి. (౫) ''రక్ష్యాపేక్ష్యా ప్రతీక్షతే'' (౬) ''కృతప్రయత్నాపేక్షస్తు'' ఇత్యాదినా సాపేక్ష త్వమేవ ప్రతీయతే. అద్వేషాభిముఖ్యాదేః యాదృచ్ఛికాదేర్వాఽవ శ్యాఙ్గీకార్యత్వాత్ తైరేవ సాపేక్షత్వం దుర్నివారమితిచేత్ ;

(౧) గీ-౯-౨౯. (3) భట్టర్ ముక్త (౫) పాఞ్చ-
(౨) ఔ-స్తో-౨. (౪) ఛాన్దో- (౬) శా-మీ-౨.౩-౪౧.

ఉచ్యతే - సర్వకారణస్య సర్వఫలప్రదస్య నిరవధికదయస్య నిరఙ్కుశస్వాతన్త్ర్యస్య పరమపురుషస్య శాస్త్రవశ్యచేతనేష్వవస్థాత్రయ మస్తి-ఔదాసీన్య మనుమన్తృత్వం ప్రయోజయితృత్వం చేతి, (౧) "కర్తా శాస్త్రార్థవత్త్వాత్" ఇత్యుక్తి జీవకర్తృత్వస్య (౨) "పరాత్తుతచ్ఛ్రుతేః" ఇతి పరమాత్మాధీనత్వ ప్రతిపాదనేన విధి నిషేధశాస్త్రా నర్థక్య ప్రసక్తౌ, (౩) "కృతప్రయత్నాపేక్షస్తు విహిత ప్రతిషిద్ధావైయర్థ్యా దిభ్యః" ఇతి తత్పరిహరణాత్. ప్రవృత్తస్య ప్రవర్తకో హ్యనుమన్తా, అప్రవృత్తస్య ప్రవర్తకశ్చ ప్రయోజయితా, ప్రథమప్రవృత్తిదశాయాం పరస్యౌదాసీన్యమ్, ద్వితీయాది ప్రవృత్తిష్వనుమన్తృత్వమ్, అత్యన్తానుకూల్య ప్రాతికూల్య వ్యవసితవిషయేషు ప్రయోజ యితృత్వ ఇచ్చేతి విభాగః.

నను - (౪) "అన్తః ప్రవిష్టశ్శాస్తాజనానాం సర్వా
(౫) "య ఆత్మాన మన్తరో యమయతి" ఇత్యాది ప్రక్రి
మాత్మనో నిరఙ్కుశస్వాతన్త్ర్యేణ సర్వప్రవర్తకత్వే
ధీన ప్రవృత్త్యభావేన కర్మఫలభాక్త్వం నస్యాత్,
నిషేధ శాస్త్రవశ్యత్వం చ నస్యాత్; పరమాత్మానుమత్త్యనుగుణ ఫల ప్రవర్తకత్వే తదనుగుణఫలప్రదత్వే చ నిరఙ్కుశత్వసిద్ధ్యన్తి.

§ సర్వప్రవృత్తే ర్భగవదిచ్ఛాధీనత్వే హే ప్రథమ ప్రవృత్తౌ "అధ్య నస్యాత్; ప్రథమ ప్రవృత్తేః స్వాధీనత ఉపేక్షకత్వ ముపపన్నమ్; జీవప్రవృత్తేః పరమాత్మానధీనతయా "అనుమన్తా చ" ఇత్యాద్యుక్త ఇత్యుక్తం వ్యాహతం స్యాత్, ఉక్తృత్వం చోపపద్యతే సర్వజీవానాం దధీన్య సిద్ధౌ వైషమ్యనైర్ఘృణ్యా శక్త్యోః కరణకళేబరరూప పరికరలాభ

త్తస్య నియ హకబా నుమన్తృత్వా శస్వాతన్త్ర్యం

(౧) శా-మీ-౨-౩-౩౩.   (౩) శా-
(౨) శా-మీ-౨-౩-౪౦.   (౪) య గ్వే-౩-మ-౧-అ-౨౨-నూ-౧౬౪.

§ భఙ్గ్యన్తరేణోపపాదనాయ

యోగాత్; తత్రాఽపి కర్మసాపేక్షత్వేచ పూర్వోక్త దోషః. కిఞ్చ - ఉపేక్షకత్వఞ్చ - ఔదాసీన్యమ్; తచ్చ-తత్రాభిసన్ధివిరహ ఇతి వక్తుం నశక్యతే, సర్వజ్ఞత్వాత్పరమాత్మనః. అనుమన్తృత్వంచ-ప్రవృత్తస్య ప్రవర్తకత్వమ్ ; తత్రాఽహిత ప్రవర్తకత్వే నివర్తనక్షమస్యాపి తద్విషయే ప్రవర్తకత్వేన తదేవనైర్ఘృణ్యమ్ ; అప్రవృత్తస్య ప్రవర్తకత్వఞ్చ-ప్రయోజయితృత్వమ్ ; ఏతచ్చ - ప్రథమ ప్రవృత్త్య పేక్షయా,ద్వితీయాది ప్రవృత్త్యపేక్షయావా,పూర్వత్రఉపేక్షకత్వం న స్యాత్, నిర్దయత్వాదిచస్యాత్ , ఉత్తరత్రాఽనుమన్తృత్వ ప్రయోజ యితృత్వయోర్వైషమ్యం నస్యాత్ ; ప్రయోజయితృత్వ కల్పన వై

ఘృణ్యఞ్చ.

సాధన కిఞ్చ - చేతనస్య ప్రాథమికేచ్ఛా ప్రయత్నయోరుత్పత్తేః పర దేవే ధీనత్వాభావే తస్య సర్వకారణత్వం నస్యాత్ ; పుణ్యాపాప మన్యా మగుణేచ్ఛాదేః పూర్వకర్మఫలరూపత్వేన తత్రకారణత్వా నిరపేక్షోప ప్రదత్వంచ నన్యాత్ ; అతస్తత్రాపికారణత్వ మవశ్యా పాయత్వం స్థిరీక్ర ; తతశ్చతత్రేశ్వర స్సఙ్కల్పతః కారణంస్యాత్ ;"అయ ప్రయతేత " ఇతి తాదృశామోఘ తత్సఙ్కల్ప

ననుకథముపే - స్వాతన్త్ర్యభావాత్ స్వతన్త్రకర్తృత్వంతన్ని శేషేణ సర్వముక్తిప్రసక్తేత్; ఔదాసీన్యాఽనుమన్తృత్వ ప్రయోజ (౪)"ఏవ ఏవ సాధుకర్మ కారయతి చనస్యాత్ ; ప్రవర్తనంచ పరమాత్మ ఇతి తు ఆనుకూల్యావ్యవస్థితవిషయ, అపిత్విచ్ఛాజననద్వారేణ ; అతో ప్రతీక్షతే" (౬) "కృతప్రయత్నాపేక్షస్తు పూర్వోక్త నిర్వాహేన ఘటత త్వమేవ ప్రతీయతే. అద్వేషాభిము

శాస్త్రకార్యత్వాత్ తైరేవ సాపేక్షత నకల్ప్యతే; అపితు-(౧)"అన్తః

(౧) గీ-౭౯. (౩) భట్టర్
(౨) బృ-స్తో-౩. (౪) ఛాన్దో.

ప్రవిష్టశ్శాస్తాజనానామ్'' (౧) ''అధ్యక్షుశ్చానుమన్తాచ'' (౨) ''ఏష ఏవ సాధుకర్మ కారయతి'' ఇత్యాది శ్రుతి బలా దభ్యుపగమ్యతే. శ్రుతిశ్చ పూర్వోక్త సమస్తదోష పరిహార మభిప్రేత్య తథావదతి, తథాహి-జీవస్వాతన్త్ర్యం సర్వథా పరమాత్మాధీనమ్, స్వాసాధారణధర్మత్వాత్ స్వాధీనంచ, ద్వయోస్సాధారణ ధనవత్; తత్ర భగవదధీనత్వాంశే పారతన్త్ర్యద్విధినిషేధాఽగోచరత్వమేవ, స్వాంశేస్వాతన్త్ర్యాత్ విధి నిషేధగోచరత్వోపపత్తిః. అన్యసాపేక్షప్రవృత్తావపి విధినిషేధగోచరత్వం రథాకర్షణాదిషు దృష్టమ్. తతశ్చ సాధారణద్రవ్యేపరాను మత్యాస్వాంశమాదాయరాజ్ఞ ఉపాయనేదత్తే తత్ప్రసాదహేతుక ఫలాన్వయః ప్రథమ ప్రవృత్తస్యైవదృశ్యతే,నత్వనుమన్తుః,తద్వత్ స్వస్వాతన్త్ర్యంశేన ప్రథమతఏవ పుణ్యాదిషు పరానుమత్యా ప్రవృత్తస్య జీవస్యైవ కర్మఫలభాక్త్వమ్,నత్వనుమన్తుః పరమాత్మనః, తస్య నియన్తృత్వాత్. (౩) ''అనశ్నన్నన్యోఽభిచాకశీతి'' ఇతి ధర్మిగ్రాహకబాధాచ్చనఫలాన్వయః.లోకేప్యనుమన్తుః ఫలాన్వయో నానుమన్తృత్వ ప్రయుక్తః,అపితు శాస్త్రవశ్యత్వ ప్రయుక్తః. అతోజీవస్యస్వాతన్త్ర్యం విధినిషేధ శాస్త్రసాఫల్యం పరమాత్మనస్తత్ప్రవృత్త్యనుగుణ ఫల దాయిత్వరూప నియన్తృత్వం ఫలానన్వయశ్చసిధ్యన్తి.

అథ - అంశే జీవస్యస్వాతన్త్ర్యాత్ ప్రథమ ప్రవృత్తౌ ''అధ్యక్షశ్చ'' ఇత్యాద్యుక్తం పరమాత్మన ఉపేక్షకత్వ ముపపన్నమ్; అంశే పరమాత్మనః స్వాతన్త్ర్యాత్, ''అనుమన్తాచ'' ఇత్యాద్యుక్త మనుమన్తృత్వం ప్రయోజయితృత్వంచోపపద్యతే సర్వజీవానాం సామాన్యేన చిచ్ఛక్తి ప్రవృత్తిశక్త్యోః కరణకళేబరరూప పరికరలాభ

---

(౧) జి-స్తో-౩.   (౩) ఋగ్వే-౩-మ-౧-అ-౨౨-సూ-౧౬౪.

(౨) బృహదా-

స్యచ పరమాత్మాధీనత్వాత్ కర్తృత్వమాత్రం పరాయత్తమ్, విశేష కర్తృత్వఞ్చ పరానుమతిసాపేక్షత్వాత్ పరాయత్తమ్, అతో జీవస్య విధినిషేధగోచరత్వాయాఽంశే స్వాతన్త్ర్యమ్, (౧) 'కర్తాశాస్త్రార్థవత్త్వాత్'' ఇత్యభ్యుపగతమ్. తర్హి నియమనశ్రుతి సఙ్కోచః ప్రసజేత్, ప్రథమముపేక్షకత్వాదితి చేన్న; యావతా విధినిషేధశాస్త్రానర్థక్యం పరిహ్రియేత తావత్సఙ్కోచస్యాఽభిమతత్వాత్, తతః పరం సఙ్కోచ ఏవాఽనిష్టః. నచ సోఽభ్యుపగతః.

కిఞ్చ-సఙ్కోచ ఏవనాస్తి-తావత్సం విచ్ఛక్తిం ప్రవృత్తిశక్తించ దత్త్వా,శక్తిమత్త్వే సత్యనివార్యత్వలక్షణం స్వాతన్త్ర్యం జీవస్యాఽపాద్య, అస్యప్రవృత్తౌ పరస్యతూష్ణీంభావో నస్వాతన్త్ర్యవైకల్యావహః, కిన్తు తదతిశయావహ ఏవ. యథా అమాత్యాదిషురాజ్ఞః. నచ-జీవస్య స్వాతన్త్ర్యం పరాధీనత్వంచేతి వ్యాఘాతః; అమాత్యస్వాతన్త్ర్య తదభావాత్, తదభావశ్చ రాజ్ఞా తత్ప్రవృత్తేరనివారణాత్. తస్మాన్నియమనశ్రుతేరసఙ్కోచః.

యదుక్తమ్ - పరమాత్మనో జీవకర్మసాపేక్షప్రవర్తకత్వే, తదనుగుణఫలప్రదత్వేచ నిరఙ్కుశస్వాతన్త్ర్యంభజ్యేతేతి, తన్న-కర్మణోఽపి తత్సఙ్కల్పాధీనత్వాత్,యథా సఙ్కల్పం కుర్వత స్స్వాతన్త్ర్యపౌష్కల్యమేవభవతి. కర్మణోఽపి భగవదిచ్ఛాధీనత్వం భాష్యే ప్రపఞ్చితమ్- (౨) "అనభిజ్ఞో భవాన్ పుణ్యాపుణ్యకర్మస్వరూపయోః" ఇత్యారభ్య "సభగవాన్ పురుషోత్తమః అవాప్తసమస్తకామ స్సర్వజ్ఞస్సర్వేశ్వర స్సత్యసఙ్కల్పస్స్వమాహాత్మ్యానుగుణ లీలాప్రవృత్తః 'ఏతానికర్మాణిసమీచీనాన్యేతాన్యసమీచీనాని' ఇతి కర్మద్వైవిధ్యం సంవిధాయ " ఇత్యాదినా.

(౧) శా-మీ-౨-3-33. (౨) శా-మీ-౨-౨-3-సూ,భా.

తర్హి సర్వం కర్మ తదిచ్ఛాధీనశ్చేత్, జ్యోతిష్టోమాదేః పాపత్వం బ్రహ్మహత్యాదేః పుణ్యత్వంచస్యాదితిచేన్న;-అనాదిపుణ్యాపుణ్యవ్యవస్థాయాః భగవదనాదిస్వాతన్త్ర్య నిబన్ధనత్వాదితిబ్రూమః. తథాహి-(౧) "వైకుణ్ఠతుపరేలోకే శ్రియాసార్ధం జగత్పతిః। ఆస్తే విష్ణు రచిన్త్యాత్మా భక్తైర్భాగవతైస్సహ" ఇత్యుక్తప్రక్రియయా నిరతిశయానన్ద యుక్తః పరమాత్మా స్వమాహాత్మ్యానుగుణ లీలాప్రవృత్తస్సన్ స్వక్రీలోపకరణ తయా కాంశ్చిజ్జీవవిశేషాన్విభజ్య, త్రిగుణంకాలమపి తదుపకరణత్వేన పరికల్ప్య-ప్రకృతిమపిమహదభిమానభూతకరణావళీకోరకిణీంచకృత్వా తయాచాఽపరిమితాణ్డానిచసృష్ట్వా, తాని జీవానాం భోగస్థానతయా పరికల్ప్య, తేషాంచిచ్ఛక్తియోగంప్రవృత్తినివృత్తిశక్తియోగంచదత్వా తత్ప్రవృత్తినివృత్త్యనుగుణపుణ్యాపుణ్యవ్యవస్థామపి పరికల్ప్య, తజ్జ్ఞాపకత్వేన శాస్త్రంచ ప్రదర్శ్య, తత్తత్కర్మసుప్రవృత్తస్యతత్తదనుగుణం సుఖదుఃఖాత్మకం ఫలంచ ప్రయచ్ఛతీతి పరమాత్మనో జీవకర్మానుగుణ ప్రవర్తకత్వే తదనుగుణ ఫలప్రదత్వేచ ననిరఙ్కుశస్వాతన్త్ర్యభఙ్గ ఇతి-రాజ్ఞా మన్త్ర్యాదిభి ర్ద్యూతాదిష్వివ.

తర్హి సర్వప్రవృత్తేః తదిచ్ఛాధీనత్వే పుణ్యపాపాదిషు తస్యైవ ప్రవర్తకతయా జీవస్యతత్ఫలభాక్త్వంనస్యాత్. ఈశ్వరస్య నిర్దయత్వ విషమత్వాదిప్రసఙ్గశ్చేతిచేన్న, యథాపితుర్నిర్దోషః తదధీనవైభవత్వంచ పుత్రస్యనహీయతే, స్వకర్మానుగుణ ఫలభాక్చ స ఏవభవతి, తద్వదేవ జీవస్యతదధీనవైభవత్వం స్వప్రవృత్త్యనుగుణ ఫలభాక్త్వంచ భవతి. పరమాత్మనస్తు సర్వేషా మవిశేషేణ యుగపత్కరణకళేబరదానా త్సదసద్వివేచకశాస్త్ర ప్రదానాచ్చ సర్వసమత్వసదయత్వాది సిద్ధిశ్చేతి నకించిదవహీనమితి. (౨) "కరణకళేబరై ర్ఘటయితుం దయమాన

(౧) పాఞ్చ- (౨) ర-౯-౨-౪౧

మనాః” (౧) “మానం ప్రదీపమివ కారుణికో దదాతి” ఇతి హ్యాచార్యోక్తేః.

యదుక్తమ్-జీవప్రథమప్రవృత్తేః పరమాత్మానధీనతయా తత్ర తత్కర్తృత్వస్య పరమాత్మానధీనత్వం స్యాదితి, తదసత్,-ఆదావేవకరణ కళేబరసర్గ తత్ప్రదానాదేశ్చేతన సర్వకార్యసాధారణత్వాత్ పశ్చాదపి కరణకళేబరవ్యాప్తి తద్ధారణ తత్సామర్థ్యాపాదనాదేశ్చ సార్వకాలీనత్వాచ్చ తన్ముఖేన ప్రాథమికేచ్ఛాదేరపి భగవదధీనతయా తత్రాపి తత్కర్తృత్వస్య పరమాత్మాధీనత్వాత్. తత ఏవ ప్రాథమికేచ్ఛానావపికారణత్వాన్న పరమాత్మనస్సర్వకారణత్వహానిః. అతఏవ న సర్వ ఫలప్రదత్వహానిశ్చ.

యచ్చోక్తమ్-వైషమ్యనైర్ఘృణ్యాది ప్రసఙ్గేన భగవత ఔదాసీన్యానుమన్తృత్వాభ్యుపగమాయోగ ఇతి, తదపిన;- సాధారణ విశేషోపకారవైషమ్యేణ పరిహృతత్వాత్. తథాహి-దేహేన్ద్రియాది వైషమ్యస్య భగవదనాదిస్వాతన్త్ర్యవ్యవస్థిత స్వరూప పుణ్యాపుణ్య రూప కర్మకృతత్వాత్, గుణత్రయోద్భవాభిభవరూప విశేషస్య రుచివాసనా విశేషోన్మేషస్యచ తత్తద్దేహారమ్భకాదృష్టవశాదేవ జన్మకాలఏవ సిద్ధత్వాత్, విషయవిశేషసన్నిధేశ్చ భోగాదృష్టప్రవాహకారితత్వాత్, గుణత్రయ తారతమ్య వాసనావిశేషోద్బోధ వస్తుస్వభావవిశేషరూపాసాధారణకారణ సచివైస్సాధారణకారణైః ప్రాథమికేచ్ఛానిష్పత్తిఃతత ఏవప్రయత్నశ్చేతి తయో ర్విశేషోపకారాభావాదీశ్వర స్యౌదాసీన్యం యుక్తమ్. గుణవిశేషస్యరుచివిశేషహేతుత్వమ్-(౨) “ఆహారాస్సాత్త్వికప్రియాః” ఇత్యాదివచనై ర్మనుష్యాదీనామన్నాదిష్వన్వయవ్యతిరేకతశ్చసిద్ధమ్.

(౧) ర-స్త-౨-౧ (౨) గీ-౧౭-౮

నను-తత్తద్భోగాదృష్టస్య ఫలప్రదానాయ విషయ సన్నిధానాదేరపీశ్వరకారితత్వాత్ కథమౌదాసీన్యమితి చేన్న;- తత్రాఽభిసన్ధి విరహాత్. సర్వజ్ఞస్య తస్యాఽభిసన్ధివిరహశ్చ-సర్వచేతనానాం సామాన్యేన సుఖదుఃఖ ప్రదానేచ్ఛయైవ విషయ సన్నిధాపనాత్, నతు సాధనాన్తరానుష్ఠాపనేచ్ఛయా. ఘటనిరీక్షణాయ ప్రదీపమారోపయన్ పురుషః పటార్థి పురుషాన్తర ప్రవృత్తౌ ప్రవర్తకత్వ నివర్తకత్వయోరభావాత్ తత్రోదాసీన ఏవ దృశ్యతే, అతః ప్రథమమౌదాసీన్యమేవ యుక్తమ్. అత ఏవ సర్వజ్ఞస్యాప్యభిసన్ధివిరహో యుజ్యతే. అనుమన్తృత్వాదౌదాసీన్యస్య భేదోఽపి సిధ్యతి. ఏవముదాసీనత్వే జీవస్వాతన్త్ర్యమపి జీవతి. ద్వితీయేచ్ఛాప్రయత్నాదిషు హేత్వన్తరా సన్నిధావపి తస్యాఽపి విషయస్య బుద్ధౌ సన్నిధాపనాత్ అభిసన్ధీయమాన విషయసన్నిధాపనమేవ విశేషోపకారః. ఇదమేవ చాఽనుమన్తృత్వమ్. ఏవం భగవతః ప్రదమం పుణ్యపాపయోః ప్రయోజయితృత్వం నాస్తి - ఉపేక్షమాణత్వాత్; పశ్చాదనుమన్తృత్వమస్త్యేవ; క్వచిద్విషయే ప్రయోజయితృత్వమప్యస్తి. ఏవమీశ్వరస్యాఽవస్థాత్రయయోగః స్వస్వాతన్త్ర్యావిశేషకృత ఏవ, తత్రచ ప్రమాణమపి దర్శితమ్. అనుమన్తృత్వన్తు-ప్రథమం హితాఽహితయోః ప్రవృత్తస్య కేనచిద్విఘ్నేన నివృత్తస్య తత్రాఽవిఘ్నేన ప్రవర్తనమ్; తదనన్తరంచ తదనుగుణఫలదానమ్. తచ్చ తత్ర హితే ప్రవర్తన మనుగ్రహరూపమ్, అహితే తు నిగ్రహరూపమ్. ఆజ్ఞాతిలఙ్ఘనప్రవృత్తత్వేన కుపితత్వాదనుమతిః ఫలదానం దణ్డప్రకార ఏవ. రాజ్ఞస్స్వశాసనాతివృత్తి ప్రవృత్తేఽనుమతివత్.

నను-అహితప్రవృత్తవిషయే ఽనుమన్తృత్వే ప్రయోజయితృత్వేచ భగవతో నిర్దయత్వాదిప్రసఙ్గ ఇతి చేన్న;- అస్థానదయాయాః స్థాననిగ్రహస్యచ లోకే గుణత్వదోషత్వ దర్శనాభావాత్. రాజాదీనాం

దణ్డ్యాదణ్డనాదేర్దోషత్వం శాస్త్రవశ్యక్షేత్రజ్ఞత్వ ప్రయుక్తమితిచేత్, తర్హి తేషా మనుగ్రహాదే ర్గుణత్వ మపి తత్ప్రయుక్తం స్యాత్ తత్రైవ తయో స్తథాత్వదర్శనాత్ అతో నిర్దయత్వహేతు రనైకాన్తికః. నచ నివర్తకస్యాఽపి కథముపేక్షణమితి శఙ్కనీయమ్, సామాన్యేన శాస్త్రద్వారాఽహితప్రవృత్తేర్నివారితత్వాత్. ప్రవృత్తివిశేషకాలేతు విశేషనివారకత్వాభావరూపోపేక్షకత్వంస్వాతన్త్ర్యాత్. తాదృశస్వాతన్త్ర్యస్యాదోషత్వం ప్రత్యక్షాగోచరేశ్వరాభ్యుపగమానభ్యుపగమాభ్యామాశ్రయాసిద్ధి ధర్మిగ్రాహకమాన బాధితమితి శ్రుతప్రకాశికాయాం ప్రపఞ్చితమ్ వరదగురుభిశ్చతత్త్వసారే ఇదంసర్వం శ్లోకరూపేణ సఙ్గృహ్యాస్పష్టమభిహితమ్- (౧) "దుష్కర్మస్వనివర్తనానుమననేపుంసః కర్తృత్వచ్యుత స్వాతన్త్ర్యేణ నిరఙ్కుశేన సగుణశ్రుత్యానదోషో హరేః। దృష్టత్వాచ్చ నిగ్రహ గుణతయా లోకే న దోషాత్మనాన స్యాదాశ్రయసిద్ధి రౌపనిషదం నోచేత్ప్రమాణం వచః" ఇతి. అతో న నిర్దయత్వాదిప్రసఙ్గః. ఏవమీశ్వరస్యౌదాసీన్యమనుమన్తృత్వంచోపపన్నమ్, తయోర్భేదశ్చసిద్ధః. అతఏవజీవస్యస్వాతన్త్ర్యమప్యుపపన్నమ్. స్వాతన్త్ర్యం చస్వేచ్ఛానుగుణ ప్రవృత్తి నివృత్తి సామర్థ్య సత్యనివార్యత్వమ్.

నను-పూర్వవాసనా తదధీనేచ్ఛాపరవశత్వాద్వాయూదకాది ప్రేరితస్యేవ నజీవస్యస్వాతన్త్ర్యమితిచేన్న; - ఇచ్ఛోత్పత్తేః ప్రవృత్తి నివృత్తిసామర్థ్యనాశకత్వాభావాత్, ఓదనేచ్ఛాయాం జాతాయామపి తస్య విషసంపృక్తత్వజ్ఞానేన తదిచ్ఛానివారణసామర్థ్యమేవ చేతనస్య దృశ్యతే, కాష్ఠవిక్రయిణస్య మహానిధిలాభోపాయ జ్ఞానేన తత్సంపాదనేచ్ఛానివారణంచ దృశ్యతే, ఏవం ప్రత్యవాయస్య అతిశయిత ఫలాన్తర

(౧) తత్త్వసారే-

స్వాజ్ఞానే సతీచ్ఛాన్తర నివారణ సామర్థ్యదర్శనేన పురుషస్య స్వాతన్త్ర్యోపపత్తేః కర్తృత్వం యుజ్యతే ఇష్టతమేషు ప్రవర్తకవాసనావత్ అనిష్టాదిషు నివర్తకవాసనాయాశ్చ విద్యమానత్వాత్; కృత్యాఽకరణాఽకృత్యకరణేష్విచ్ఛా నివారణక్షమోఽపి ప్రత్యవాయాఽనాదరేణ స్వేచ్ఛాం న నివారయతీత్యేష ఏవాఽపరాధో జీవస్య దణ్డ్యత్వే హేతుః. శాస్త్రీయ ప్రత్యవాయాదిజ్ఞాన సామర్థ్యాభావాత్ తిరశ్చామశాస్త్రవశ్యత్వమ్. తదానీమపి పరో జీవస్య స్వేచ్ఛానివారణాదిసామర్థ్యం న నాశయతి, అతస్తస్య స్వాతన్త్ర్యమ్. §ఈదృశమేవ విశేషోపకారం ప్రథమత ఏవ కేషుచిదీశ్వరః కరోతి, తత్ర ప్రయోజయితృత్వమిత్యవస్థాత్రయవైషమ్యమ్ (౧)"అల్పానుకూల్యేన విపులాపరాధసహత్వాద్దయాదిగుణానాం సవిషయత్వమితి" (౧)"అన్యత్ర దయాయాస్స విషయత్వాదిత్యర్థః" ఇతి శ్రుతప్రకాశికానుసారాచ్చ యథోక్తమేవ ప్రయోజయితృత్వమ్. అతోఽత్ర పూర్వోక్త చోద్యానవకాశః. ఏతత్సర్వం శ్రుతప్రకాశికాయాం విస్తరేణ ప్రతిపాద్య పునరపి కారికారూపేణ సఙ్గృహీతమ్.

(౧)"అత్రాయం సఙ్గ్రహః—వైయర్థ్యం యావతా నస్యాద్విధాన ప్రతిషేధయోః । నియన్తృత్వశ్రుతేస్తావాన్ సఙ్కోచో నత్వతః పరః। బాహ్యాన్తఃకరణవ్యాప్తి తచ్ఛక్త్యాధానధారణైః । సాధారణోపకారైస్స్యాదిచ్ఛాదేః కారణం పరః॥ భోగాత్మప్రష్టోపనీతార్థ స్వభావాద్వాసనాన్వితాత్। ఇచ్ఛాదేర్మనసోత్పత్తౌ యుక్తోదాసీనతా విభోః । అభిసన్ధ్యన్తరప్రాప్తే వస్తున్యన్యత్ర కేనచిత్ । ఉపయుక్తే వృథా స్తేహితస్య ప్రాపయితా పుమాన్ । సామర్థ్యే సత్యవార్యత్వాత్ స్వతన్త్రో జీవ ఉచ్యతే। సహాయ్యాదనే విషఙ్గాత్ స్వేచ్ఛామపి నియచ్ఛతి । సన్నిధాపక

§ ఈదృశమ్-అనుమన్తృత్వ నిర్వచనావసరోక్తమ్.

(౧) పరాయత్తాధికరణే-

నైర్ఘృణ్యేప్యర్థం బుద్ధిస్థతాంనయన్।ప్రయోజకోనుమన్తాచ భవతీశ స్తదా
తదా । పూర్వ ప్రవృత్తేశ్చ ఫల మనుమత్యాదికం భవేత్ । దయా
దీనాం గుణానాంచ సులభంవిషయాన్తరమ్। అమాత్యస్య స్వాతన్త్ర్యే
రాజ్ఞస్తన్నావహీయతే । ఏవమేవ పరస్యాపి జీవస్వాతన్త్ర్యదాయినః ।
నస్వాతన్త్ర్యంపరాధీన స్వరూపాత్ప్రచ్యుతం భవేత్ । స్వాతన్త్ర్య
దాయినా పుంసా తత్ప్రవృత్త్యనివారణాత్ ॥ అతో జీవానాం స్వాత
న్త్ర్యం విధినిషేధశాస్త్రసాఫల్యం పరమాత్మనస్సర్వకారణత్వం సర్వ
ఫలప్రదత్వం నిరఙ్కుశస్వాతన్త్ర్యం అవస్థాత్రయవైషమ్యం దయాది
గుణానాంవిషయవత్త్వం వైషమ్యనైర్ఘృణ్య పరిహారశ్చేతి సర్వముప
పన్నమ్"ఇతి. అతః-ఏవంవిధనిరఙ్కుశ స్వాతన్త్ర్యమేవ సిద్ధోపాయస్య
భగవతో నిరపేక్షత్వమ్ (౧) "రక్ష్యాపేక్షాం ప్రతీక్షతే" (౨)"కృత
ప్రయత్నాపేక్షస్తు" ఇత్యాద్యుక్తం సాపేక్షత్వం ప్రథమ ప్రవృత్త్య
పేక్షయా ; తత్రచౌదాసీన్యహేతుః స్వాతన్త్ర్యమేవేతి పూర్వమేవ
ప్రతిపాదితమ్. యాదృచ్ఛికాదేరపి భగవతైవ సంపాదితత్వాత్, తే
నైవ తస్య సుకృతత్వపరికల్పనాచ్చ,తత్సాపేక్షత్వమపిభగవదభిప్రాయ
కమ్,(౩)"తల్లబ్ధావకాశప్రథమగురుకృపాగృహ్యమాణః"(౪)"ఘుణ
క్షతలిపిక్రమాదుపనిపాతినః పాతినః"(౫)"నిదానంతత్రాపిస్వయమఖిల
నిర్మాణనిపుణః"ఇతి హి వేదాన్తాచార్యోక్తిః. అతోఽయమేవైషవృణుత
ఇతి శ్రుతే ర్యథోక్త ఏవార్థః.

శ్రీమద్భాగవతేచాఽస్యాశ్శ్రుతేరర్థవివక్షయోక్తమ్,(౬)"యేషాం
సఏవ భగవాన్ దయయేదనన్తస్సర్వాత్మనాశ్రితపదో యదినిర్వ్య
లీకమ్। తేదుస్తరామపితరన్తిచదేవమాయాం నైషాం మమాఽహమితి

(౧) పాఞ్చ- (౨) కా-మీ-౨-౩-౪౧. (౩) (౪) (౫)
(౬) భాగవతే-

ధీః శ్వస్సృగాలభక్ష్యే” ఇతి. వృణుతే-స్వీకరోతి (౧)“వనమేయమ్” ఇతి నిర్బన్ధరూపశాసనాతివృత్తి వ్యవసాయవిరామ మాత్రేణాఽనాద్యనన్త కల్పోపచిత దుర్విషహాఽనన్తాఽపరాధాఽనాదరేణ “మే భక్తః” ఇతి స్వకీయత్వాభిమానేన (౨) “నత్యజేయం కథంచన” ఇతి కేనచిదప్య విచాల్యతయా స్వీకరోతీత్యర్థః. తథాచోచ్యతే - (౩) “చితః పరమ చిల్లాభే ప్రపత్తిరపినోపధిః । విపర్యయేతు నైవాస్య ప్రతిషేధాయ పాతకమ్” ఇతి, ఉక్తప్రకారేణ తన్నిర్హేతుకదయైవాఽఽత్మోజ్జీవనకారణ మిత్యుక్తం భవతి తేన లభ్య ఇతి - తేనప్రరుషేణ స్వవరణీయేన లబ్ధుం యోగ్య ఇత్యర్థః. (౪)“దదామి” (౫)“నాశయామి” ఇత్యుక్తప్రకారేణ వరణానన్తరం ప్రాప్తిపర్యన్తం సంవాదనీయాయా అధికార పూర్తేః భగవతైవ సంపాద్యత్వాత్, యోగభ్రంశాద్యభావేన భగవల్లాభ పర్యవసాన మవశ్యం భావీతి భావః. అయమర్థశ్శ్రుత ప్రకాశికాచార్యైః (౬)*అఖిలేత్యాదిభాష్యేభూతశబ్దం వివృణ్వద్భిః సువ్యక్త ముక్తః- “భగవద్జ్ఞానేన లబ్ధసత్తాకత్వం భూతశబ్దార్థః, (౭) ‘అస్తి బ్రహ్మేతిచేద్వేద స న్త మేనంతతో విదుః’ ఇతిహి శ్రుతిః లబ్ధస్వరూపాణాంచ (౭) ‘తేషామేవాఽనుకంపార్థమహమజ్ఞానజం తమః। నాశయామ్యాత్మభావస్థః’ (౪) ‘దదామి బుద్ధియోగం తమ్’ (౭) ‘అహంస్మరామి మద్భక్తమ్’ ఇత్యాద్యుక్త ప్రకారేణ సాక్షాత్కారవిరోధి నివర్తనాదికం హి భగవతఏవ భర ఇతి నస్వరూపప్రచ్యుతి సంభవః” ఇతి. (౮) “నేహాభిక్రమనాశోస్తి ప్రత్యవాయో నవిద్యతే। స్వల్పమప్యస్య ధర్మస్య త్రాయతే మహతో భయాత్” ఇత్యుక్తం అత్ర కైముత్యసిద్ధమ్.

---

(౧) రా-యు-౩౬-౧౧. (౨) రా-యు-౧౮-౩. (౩)　(౪) గీ-౧౦-౧౦
(౫) గీ-౧౦-౧౧. (౬) శ్రీభాష్యే-మఙ్గళశ్లో. (౭) తై-ఆ-
(౭) వరాహచ　(౮) గీ-౨-౪౦.

అథ తస్య కాలక్షేప ప్రకారమాహ-"తస్యైష ఆత్మా వివృణుతే తనూం స్వామ్" ఇతి. తస్య - స్వస్వీకృతస్య పురుషస్య, ఏష ఆత్మా-స్వీకర్తైవ పరమాత్మా, అత్రాఽఽత్మశబ్దేన, సర్వస్మిన్ వస్తుని భగవదాత్మకత్వానుసన్ధానేనాఽనుకూలత్వ ప్రతిపత్తి సిద్ధి హేతుభూత సర్వాత్మకత్వంవివక్షితమ్ స్వాంతనూమ్-స్వాఽసాధారణ మప్రాకృత దివ్యమఙ్గళ విగ్రహమిత్యర్థః. వివృణుతే - ప్రకాశయతి; (౧) "పరిత్రాణాయ సాధూనామ్" ఇతివత్, అవలోకనాఽఽలాపాఽఽదిదానేన నిరన్తరాఽనుభావ్యోభవతీతిభావః. అతఏవంభూతం భగవతోఽనన్యోపాయత్వమేవ నిర్హేతుక మిత్యభిప్రాయేణ (౨) "అనన్యోపాయత్వ శ్రవణాత్" ఇతి అస్యా అర్థ స్సఙ్గ్రహేణ భాష్యేఽభిహితః.

దీపసారయోరప్యయమేవాఽర్థః ప్రతిపాదితః. దీపేతావత్ - (3) 'ఉపపత్తేశ్చ' 'అమృతస్యైష సేతుః'ఇత్యమృతస్యాస్య స్యాస్వాయమేవప్రాపక ఇతి సేతుత్వవ్యపదేశోపపత్తేశ్చఅన్యత్పరమస్తీతికల్పనంనయుజ్యతే. 'నాఽయమాత్మా ప్రవచనేనలభ్యః-యమేవైష వృణుతే తేనలభ్యః' ఇతి హిశ్రూయతే''ఇతి. సారేపి, తత్రైవసూత్రే "ప్రాప్యస్యైవ పరమాత్మనః ప్రాపకత్వోపపత్తేః; యథాహ 'యమేవైషవృణుతే తేనలభ్యః' ఇతి. గద్యే-(౪)"కేవలం మదీయయైవదయయా"ఇతి, శ్రీరఙ్గగద్యేచ- "దేహిమేకృపయానాథ నజానే గతిమన్యథా" ఇతి. తథా పూర్వాచార్యై స్స్వైరపి భగవద్దయాయాః నిరుపాధికత్వం బహుశః ప్రతిపాదితమ్. అతోయథోక్త ఏవాఽస్యా శ్శ్రుతేరర్థః.

భాష్యే ప్రథమ సూత్రే వేదార్థసఙ్గ్రహేచ భక్తి పరతయా యదియం శ్రుతి ర్వ్యాఖ్యాతా,సోప్యస్యా శ్శ్రుతేరర్థోభవతి తర్హితత్ర భక్తేస్సాధనత్వ ప్రతిపాదనాత్ పూర్వోక్తాఽనన్యోపాయత్వేన విరు

(౧)గీ-౪-౮. (౨)శా-మీ-3-౨-3౪-భా. (3)శా-మీ-3-౨-3౪. ౦ ౪-త్ర-౧

ద్ధ్యత ఇతి చేన్న;- భక్తిస్తు ద్వివిధా- సాధ్యభక్తిస్సాధనభక్తిశ్చేతి; యద్యపి
భక్తేస్సాధనత్వాంశేన విరోధః, తథాఽపి సాధ్యభక్తేర్భక్తిస్వరూప
స్య చ విరోధాభావేన, అనన్యోపాయస్యాఽపి పరమభక్తిపర్యన్తా
ఽధికారపౌష్కల్యసంపత్త్యైవ ప్రాప్తిసిద్ధేః, తత్ర చ కర్మజ్ఞాన భక్తీ
నాం స్వరూపత్యాగాభావాత్, అధికారసంపత్తయే సర్వేషామనుష్ఠే
యత్వాచ్చ న విరోధగన్ధః. (౧)"తదధిగమే" ఇత్యాద్యధికరణే "బ్రహ్మ
విద్యాప్రాప్తౌ" ఇతి భాష్యస్య శ్రుతప్రకాశికాయామ్, "బ్రహ్మవిద్యా
ప్రాప్తిః సాక్షాత్కారాఽవస్థోపాసనలబ్ధిర్వివక్షితా, (౨)'తస్మిన్దృష్టే-
క్షీయన్తే' ఇతి హి విషయవాక్యమ్- ప్రాప్తేః - ఉపక్రమః. విద్యా
ప్రాప్తి శబ్ద స్సాధారణ్యాత్ ప్రపదన నిష్పత్తేరపి ద్యోతకః" ఇతి వ్యాఖ్యా
తత్వాత్, ప్రపదన నిష్పత్త్యనన్తరమేవ సర్వకర్మ నివృత్తిః ప్రతిపా
ద్యతే. కించ- భాష్యే ప్రతిపాదితాయాశ్చ భక్తేః ఆకారద్వయమస్తి-
సాధనత్వం ఫలత్వం చేతి; చతుర్థాధ్యాయారమ్భభాష్యే " అథేదానీం
విద్యాస్వరూప విశోధన పూర్వకం విద్యాఫలం చిన్త్యతే" ఇత్యత్ర శ్రుత
ప్రకాశికాచార్యైః "చతుర్థే ఫలమేవ ప్రధానతః ప్రతిపాద్యమ్, విద్యా
విషయే పూర్వమనిరూపితాంశశ్చ నిరూప్యతే, అస్య సాధ్యస్య ఇదం
సాధనమితి సాధ్యసాధనభావసంబన్ధజ్ఞాపనార్థం భక్తిరూపాపన్నజ్ఞానస్య
ప్రీతిరూపతయా ఫలకోటినివేశజ్ఞాపనార్థం చ" ఇతి భక్తేరాకారద్వయం హి
ప్రతిపాదితమ్. వేదాన్తాచార్యైశ్చాఽధికరణసారావల్యామ్, (౩)"ము
క్త్యవస్థాసమం చ స్థిరభజనరసం దాతుమ్" ఇత్యుక్తమ్. (౧)"తదధిగమే"
ఇత్యధికరణభాష్యే చ, "ఉపాయభూతోపాసనస్య ఉపాస్యనిరతిశయ
ప్రియత్వేన స్వయమపి ప్రియరూపత్వాత్ ఉపేయరూపత్వమప్యస్తీతి

(౧) శా-మీ-౪-౧-౧౩. (౨)

(౩) అధికరణసారా-

అత్ర తన్నిరూపణంకృతమ్,(౧) 'దశ్యమానో మహోరగైః । నవివేదా ఽఽత్మనోగాత్రం తత్స్మృత్యాహ్లాద సంస్థితః' (౨) 'తచ్చిత్త విమలా హ్లాదక్షీణపుణ్యాచయ_స్తదా''ఇత్యాదిభిః ప్రీతిరూపత్వం హ్యవగమ్యతే'' ఇతిశ్రుతప్రకాశికా.అతోభ_క్తేరాకారద్వయస్య విద్యమానత్వాత్,ప్రప దనోపాయ నిష్ఠస్యచ భ_క్తే స్సాధనత్వాకారమాత్రస్యత్యాజ్యత్వాత్, భ_క్తిస్వరూపస్య తత్రాప్యత్యాకారస్యచాఽధికారసంప_త్త్యర్థమత్య_న్త ముపాదేయత్వాత్, ప్రా_ప్తిసమయేచ భగవతో వరణీయేనైవ లభ్య త్వాత్, వరణీయగుణభూతాయా భ_క్తేః ప్రా_ప్తిసమయాఽవ్యవహిత పూర్వవృ_త్తిత్వావశ్యంభావాత్, అనన్యోపాయస్యాఽప్యధికారిణః శరీర యాత్రా శేషతయా కర్మజ్ఞాన భజనప్రపదనానాం కైఙ్కర్యస్వరూప ప్రకాశ ప్రాప్యరుచి స్వరూపయాథాత్మ్యజ్ఞానేష్వ_న్తర్భూతతయా తేనాఽఽకారేణాఽవశ్యమనుష్ఠేయత్వాచ్చాఽస్యా ఏవ*నాయమాత్మే త్యాది శ్రుతే ర్వరణీయ గుణవిశేష పరతయా భాష్యకారై ర్వ్యాఖ్యా నంనానుపపన్నమ్. అత ఏవచ (౩) ''తత్ప్రాప్తయేచ తత్పాదామ్బుజ ద్వయ ప్రపత్తే రన్యన్న మే కల్పకోటి సహస్రేణాపి సాధన మ_స్తీతి మన్వానః''ఇతి వదద్భి రేవ భాష్యకారైః,(౪)''స్థానత్రయోదితపరభ_క్తి యు_క్తంమాంకురుష్వ,పరభ_క్తిపరజ్ఞానపరమ భక్త్యేకస్వభావంమాం కురుష్వ''(౫)''ఆదాయ భ_క్తియోగాఖ్యం రత్నం సన్దర్శయామి'' ఇతి చాఽభిహితమ్.(౬)''నిత్యకైఙ్కర్యప్రాప్త్యుపాయభూతభ_క్తితదుపాయ సమ్యగ్జ్ఞానతదుపాయసమీచీనక్రియాతదనుగుణసాత్త్వికతాఽఽ_స్తిక్యాది సమస్తాత్మగుణ విహీనః'' ఇతి స్థలా_న్తరే హైరేవో_క్తమ్. అన్యైశ్చాభి

(౧)
(౨)
(౩) గ-త్ర-౩.
(౪) గ-త్రి-౧.
(౫) గ-త్ర-౩.
(౬) గ-త్ర-౨.

యు క్తైః, (౧)“ఏతావ న్తం సన్దధానస్” ఇత్యారభ్య “తాం దేవ భ క్తి రూపాం కురుష్వమే। పరభ క్తిం పరజ్ఞానం పరమాం భ క్తి సంపదన్। ఆవిష్కురు”ఇత్యాదినా“యావత్ప్రాప్త్యనువ ర్తనమ్”ఇత్య న్తంప్రా ప్తేః పూర్వకాలావశ్యంభావినా మధకార పౌష్కల్యార్థప్రార్థనా కృతా. అతో౽స్యాశ్రుతేః“అనన్యోపాయత్వ శ్రవణాత్”ఇత్యాదిభాష్య దీప సారగత వాక్యానాం భాష్యే ప్రథమ సూత్రగత వ్యాఖ్యాన వేదార్థ సఙ్గ్రహగత వాక్యానాంచసిద్ధోపాయ తత్స్వరూపతత్కృత్య పరతయా నపరస్పర విరోధగన్ధః

తథాచ ప్రాప్తిపూర్వక్షణబావిభ క్తిపరత్వమస్యాశ్రుతే ర్వేదార్థసఙ్గ్రహే స్ఫుటతరం ప్రతిపాదితమ్ (౨)“తదేవ ధ్యానం పునరపి విశినష్టి ‘నాయమాత్మాప్రవచనేన లభ్యో నమేధయా న బహునా శ్రుతేన। యమేవైష వృణుతే తేన లభ్య స్తస్యైష ఆత్మా వివృణుతే తనూంస్వామ్’ ఇతి భ క్తిరూపాపన్నా౽నుధ్యానేనైవ లభ్యతే పరః పురుష ఇతి. యథో క్తం భగవతా- (౩) ‘పురుషస్సపరః పార్థ భక్త్యా లభ్య స్త్వనన్యయా’ (౪) ‘భక్త్యాత్వనన్యయా శక్య అహమేవం విధో౽ర్జున । జ్ఞాతుం ద్రష్టుంచ త త్త్వేన ప్రవేష్టుంచ పర న్తప’ (౫) ‘భక్త్యామామభిజానాతి యావాన్ యశ్చా౽స్మిత త్త్వతః।తతోమాం త త్త్వతో జ్ఞాత్వా విశతే తదన న్తరమ్’ ఇతి. తదన న్తరం మాం తత ఏవభ క్తే ర్విశత ఇత్యర్థః. భ క్తిరపి నిరతిశయప్రియా౽నన్యప్రయోజన స్వేతర వైతృష్ణ్యావహా జ్ఞాన విశేషఏవేతి తద్యు క్త ఏవ తేన పరేణా ౽౽త్మనావరణీయోభవతి తేనలభ్యత ఇతిశ్రుత్యర్థః”ఇతి,(౬)“యథోదిత క్రమపరిణత భ క్త్యేకలభ్యః” ఇతిచ. తత్తైవా౽న్యత్ర(౭) “సో౽యం పరబ్రహ్మభూతః పురుషో త్తమః నిరతిశయపుణ్యాసఙ్ఖ్యేయ

(౧)   (౩) గీ-౮-౨౨.   (౫) గీ-౧౮-౫౫   (౭) -వేస-
(౨) వే-స-౧౧౦౭, (౪) గీ-౧౧-౫౪   (౬) వే-స-౧౧౨౭.

ప్రక్షీణాఽశేషజన్మోపచితపాపరాశేః, పరమపురుషచరణారవిన్ద శరణాగతిజనిత తదాభిముఖ్యస్య, సదాచార్యోపబృంహితశాస్త్రాధిగత తత్త్వయాథాత్మ్యావబోధ పూర్వకాఽహరహరుపచీయమానశమదమ తపశ్శౌచక్షమాఽఽర్జవభయాఽభయస్థానవివేక దయాద్యహింసాద్యాఽఽత్మగుణోపేతస్య, వర్ణాశ్రమోచితపరమపురుషారాధననిత్యనైమిత్తిక కర్మోపసంహృతి నిషిద్ధపరిహార నిష్ఠస్య, పరమపురుషచరణయుగళ న్యస్తాఽఽత్మాఽఽత్మీయస్య తద్భక్తికారితాఽనవరత స్తుతి స్మృతినమస్కృతి యతన కీర్తన శ్రవణ వచనధ్యానాఽర్చన ప్రణామాది ప్రీత పరమ కారుణిక పురుషోత్తమ ప్రసాద విధ్వస్త స్వాన్తధ్వాన్తస్య, అనన్య ప్రయోజనాఽనవరత నిరతిశయప్రియ విశదతమ ప్రత్యక్షతాపన్నాఽనుధ్యాన రూపభక్త్యేకలభ్యః” ఇతిచ. అస్యార్థశ్చ ఏతచ్ఛ్రుతప్రకాశికాయాం విస్తరేణ ద్రష్టవ్యః.

నను-ప్రపదనస్య సర్వాధికారత్వాత్ వేదాన్త విహితాయా భక్తేశ్చాఽధికృతాధికారత్వాత్ కథం ప్రపదననిష్ఠే కర్మజ్ఞానాఙ్గక భక్త్యనుష్ఠానమ్, యద్యపి త్రైవర్ణికేషు సంభవతి, తద్వ్యతిరిక్తేషు నకథఞ్చిదపి సంభవతి, అన్యథా అపశూద్రాధికరణన్యాయవిరోధస్స్యాత్. ప్రపదననిష్ఠభక్తేర్వ్యక్త్యన్తరత్వే వేదాన్త విహితత్వాభావేన తదనుష్ఠానం కామకారస్స్యాత్, (౧) “కామాద్గోప్యః” ఇత్యాద్యుక్త భక్తిశ్చేత్ తస్యా అపి పూర్వోక్తదోషః, తత్కథమస్మిన్నధికారిణి తదనుష్ఠానమితి, ఉచ్యతే,-ఉపనయనాఙ్గకస్వాధ్యాయాధ్యయన తదర్థశ్రవణ తన్మనన సహకృత ధ్రువానుస్మృతిత్వ దర్శన సమానాకారత్వ భక్తిరూపత్వాపన్నం యజ్ఞాదికర్మాఙ్గకం యద్ధ్యానం తదధికృతాధికారమేవ, యత్తుజన్మాన్తర సంస్కారవశాద్విదురాదిషు దృష్టమ్,

(౧) భాగ-పు.

తత్ర నాఽపశూద్రాధికరణనయవిరోధః ; యచ్చ కేషుచిద్వ్యక్తివిశేషేషు కర్మజ్ఞానస్థానీయ భగవన్నిరఙ్కుశ స్వాతన్త్ర్యజనిత దయావిశేషేణ భక్తిర్జాయతే,తస్యభక్తిరూపాపన్నజ్ఞానస్య సర్వాధికారత్వాత్, స్మర్యమాణాత్యర్థప్రియత్వాకృతప్రియత్వవత్తయా ప్రాప్యరూపత్వాత్, సిద్ధోపాయకార్యత్వేనచ సత్త్వాత్, తస్మింశ్చాఽహింసాకనుష్ఠీయమానత్వాఽభ్యాసాధేయాతిశయత్వాఽఽప్రయాణానువర్తమానత్వాఽనవరతస్మృతిసన్తతిరూపత్వ స్వస్వవర్ణోచిత కర్మదాన తపోఽనశనాఽర్చన స్తుతిశ్రవణకీర్తన యతనప్రభృతికర్మతత్సహాకృతాఽఽత్మయాథాత్మ్యజ్ఞాన తదుభయహేతుభూత భగవచ్చరణారవిన్ద శరణాగతి ప్రభృత్యఙ్గకత్వాదీనాం విద్యమానత్వాత్, అస్యసర్వస్యోపాయఫలత్వేన నాథనాన్తరత్యాగవచనవిరోధాభావాత్, ఈదృశ్యాఏవ భక్తేః (౧) "మన్మనాభవ మద్భక్తో మద్యాజీ మాం నమస్కురు । మామేవైష్యసి యుక్త్వైవమాత్మానం మత్పరాయణః" ఇతి గీతాశాస్త్రేవిహితత్వాత్, తత్రచ (౨) "సమోఽహం సర్వభూతేషు" ఇత్యారభ్య, (౩) "స్త్రియోవైశ్యాస్తథా శూద్రాః" ఇతి సర్వాధికారత్వస్యోక్తత్వాచ్చ, ఏవంవిధ భక్తిపరతయాచ * నాయమాత్మేత్యాదిశ్రుతివ్యాఖ్యానం యుజ్యతే,

తథాచశ్రీమద్గీతాభాష్యే(౪) "మమేమంపరమమతిలోకంస్వభావం శృణు" ఇతీమంశ్లోకమవతార్య, 'దేవతిర్యఙ్మనుష్యస్థావరాత్మనాఽవస్థితేషుజాతితశ్చాఽఽకారతస్స్వభావతో జ్ఞానతశ్చాఽత్యన్తోత్కృష్టాఽపకృష్టరూపేణవర్తమానేషు సర్వేషుభూతేషు సమాశ్రయణీయత్వేనసమోఽహమ్" ఇతి గీతాశాస్త్ర ప్రతిపాదితభక్తే స్సర్వాధికారత్వం ప్రతిపాదితమ్. ఇదంచ భాష్యం వేదాన్తాచార్యై ర్భక్త్యధికారి ప్రతిపాదన

(౧) గీ-౯-౩౪. (౨) గీ-౯-౨౯. (౩) గీ-౯-౩౨ (౪) గీ-౯-౨౯-భా.

పరమితి తాత్పర్యచన్ద్రికాయాంవ్యాఖ్యాతమ్- ‟అథభక్తియోగాధికారి ప్రశంసనపరే, సమోఽహ మితి శ్లోకేతు జాత్యాకారాదితారతమ్యాఽనాదరేఽభక్తైస్స్వస్యైకరస్యముచ్యతే" ఇత్యాదినా.విస్తరస్తుతత్రైవ ద్రష్టవ్యః.ఏతచ్ఛ్లోకభాష్యస్యచన్ద్రికాయామేవాఽస్యాస్సర్వాధికారత్వే అపశూద్రాధికరణనయ విరోధాభావ మభిప్రేత్య తిర్యగధికరణవిరోధాభావః,అస్యాః కర్మాఙ్గకత్వ సంభవః, జాత్యాద్యపకర్షస్యాఽనిన్ద్యాత్మకత్వంచ ప్రతిపాదితాని;-‟తిరశ్చామపి గజేన్ద్రవానరేన్ద్రాదిషు పుణ్యాధిక్య నిబన్ధన జ్ఞానవిశేషవత్త్వ ప్రథితమ్,తస్మాన్న తిర్యగధికరణవిరోధః" ఇతి. అనేన - అపశూద్రాధికరణన్యాయవిరోధవిరహోఽప్యభిప్రేతః. ‟స్త్రియో వైశ్యాస్తథా శూద్రాః" ఇతి శూద్రాణామప్యధికార ప్రతిపాదనాత్;(౧) ‟సత్వజాతిప్రతినియతధర్మైః భజనాత్ నాఽపకృష్టజాతి నిర్దేశ విరోధః" ఇతిచ,(౨) ‟ఏవం సమాశ్రయణీయ వరణ స్వీకారయోర్జాత్యుత్కర్షో న కిఞ్చిత్కర ఇత్యుక్తమ్" ఇతిచ. (3) ‟మాంహిపార్థ" ఇత్యాది శ్లోకభాష్యేచ ‟స్త్రియో వైశ్యాశ్శూద్రాశ్చ పాపయోనయోఽపిమాంవ్యపాశ్రిత్యపరాంగతిం యాన్తి" ఇతి సర్వాధికారత్వం వ్యక్తముక్తమ్. అత్ర సర్వత్ర సమాశ్రయణపదం భజనపరమితి ‟భక్త్యధికారిప్రశంసనపరే" ఇతిచన్ద్రికావాక్యేన (౪) * భజస్వేత్యుత్తరశ్లోకస్థ భజన శబ్దేనచ జ్ఞాయతే. అత్రాఽపి చన్ద్రికా-‟జన్మతఏవ పాపిష్ఠానాం జాత్యాద్యపకర్షేఽపి స్వసమాశ్రయణ మాత్రేణ ఫలసిద్ధిం ప్రాక్ప్రస్తుతాం ప్రపఞ్చ్య' ఇత్యాది (౫) ‟అపిచేత్"ఇత్యాదిశ్లోకభాష్యేచబహూక్తమ్. ‟పత్రం పుష్పమ్" ఇత్యాది శ్లోకభాష్యేచ చన్ద్రికా - ‟య ఇతి సామాన్యనిర్దేశేన-సాపరాధ నిరపరాధ జడాఽజడాదివిభాగం నపశ్యామీత్యాద్యభిప్రేతమ్" ఇత్యాదికా. వేదార్థసఙ్గ్రహేచ, వరణీయ గుణ

(౧) గీ-౯-౨౯-భా-చన్ద్రి. (3) గీ-౯-3౨. (౫) గీ-౯ 3౦.
(౨) గీ-౯-3౦-భా-చన్ద్రి. (౪) గీ-౯-33

భూతాయాభక్తేః ప్రాప్త్యవ్యవహితపూర్వకాల వృత్తిత్వనియమమ్, (౧) "యో ముముక్షు ర్వేదాన్తవిహితవేదనరూప ధ్యానాదినిష్ఠః, యదా తస్య తస్మిన్నే వాఽనుధ్యానే అనవధికాతిశయా ప్రీతి ర్జాయతే, తదైవ తేనలభ్యతే పరః పురుషః" ఇతి ప్రతిపాద్య, అస్యా ఏవ భక్తేఃకర్మజ్ఞానానుగృహీతత్వఞ్చ (౨) "ఏవంవిధపరభక్తిరూప జ్ఞాన విశేషస్యోత్పాదకః పూర్వోక్తాఽహరహరుపచీయమాన జ్ఞానపూర్వక కర్మానుగృహీత భక్తియోగ ఏవ; యథోక్తం భగవతా పరాశరేణ- (౩) 'వర్ణాశ్రమాచారవతా పురుషేణపరః పుమాన్। విష్ణురారాధ్యతే పన్థా నాఽన్యస్తత్తోషకారకః' ఇతి. నిఖిల జగదుద్ధారణాయాఽవనితలేఽవతీర్ణఃపరబ్రహ్మభూతః. పురుషోత్తమః స్వయమేవైతదుక్తవాన్ - (౪) 'స్వకర్మనిరతస్సిద్ధిం యథా విన్దతితచ్ఛృణు । యతః ప్రవృత్తిర్భూతానాం యేన సర్వమిదంతతమ్। స్వకర్మణా తమభ్యర్చ్య సిద్ధిం విన్దతిమానవః' ఇతి యథోచిత క్రమపరిణత భక్త్యైకలభ్య ఏవేతి భగవద్బోధాయన టఙ్క ద్రమిడ గుహదేవ కపర్ది భారుచి ప్రభృత్యవిగీతశిష్టపరిగృహీత పురాతన వేదవేదాన్తవ్యాఖ్యాన సువ్యక్తార్థ శ్రుతినికరనిదర్శితోఽయం పన్థాః" ఇతి సంప్రదాయ పరంపరా నిర్దేశ పూర్వకం విస్తరేణోపపన్నం ప్రతిపాదితమ్. అత్రసామాన్యేన "కర్మాను గృహీత భక్తియోగ ఏవ" ఇత్యుక్తమ్; నతు యజ్ఞాద్యనుగృహీతేతి. అత ఏవ స్వజాతి ప్రతినియతధర్మ ఏవ వివక్షితః. ఉదాహృతవచనే-(౩) "వర్ణాశ్రమాచారవతా పురుషేణ పరః పుమాన్" ఇత్యవిశేషేణోక్తమ్, నతు ద్విజేనేతి. భగవతశ్చ "నిఖిల జగదుద్ధారణాయాఽవనితలేఽవతీర్ణః ఇతి" విశేషణేన స్వోపదిష్ట భక్తే ర్నిఖిల జగదుద్ధరణహేతుత్వం భగవతో వివక్షితమితి గమ్యతే తద్వచనేచ "స్వకర్మనిరతః-మానవః" ఇతి

(౧) వే-స-౧౧౧. (౨) వే-స-౧౧౨౦. (౩) వి-పు-౩-౮-౯. (౪) గీ-౧౮-౪౬.

సామాన్యేనోక్తమ్, నతు యజ్ఞాదినిరతోద్విజ ఇతి. (౧) "యతః ప్రవృత్తిః" ఇత్యాదినాచ సర్వేషామప్యవిశేషేణ స్వారాధకత్వం స్వస్యచ సర్వైరారాధ్యత్వంచ గమ్యతే. స్వకర్మణా - స్వస్వజాతిప్రతినియత కర్మణేత్యర్థః అస్మిన్నర్థే మన్దమతీనాం విప్రతిపత్తిశమనాయ సంప్రదాయప్రదర్శనంకృతమ్. అయమేవాఽర్థోనవమేఽధ్యాయే,(౨) "మన్మనాభవ" ఇతి శ్లోకేన భగవతోపదిష్ట ఇతి భాష్యకారైరాదితఃప్రభృతి గీతాభాష్యే ప్రపఞ్చితః. తత్సర్వం విమత్సరైః ప్రమాణపరతన్త్రైః సారాఽసారవిద్భిర్గరీయోభిః తత్రైవ ద్రష్టవ్యమ్.

(౨) "మన్మనాభవ" ఇత్యాదిశ్లోకభాష్యేచాఽయమేవాఽర్థః స్ఫుటతరం ప్రతిపాదితః. తథాహి-"భక్తిస్వరూపమాహ" ఇతి "మన్మనాః" ఇత్యాదిశ్లోకమవతార్య,మన్మనా ఇత్యత్రాఽస్మచ్ఛబ్దస్య వివక్షితమర్థం"సర్వేశ్వరేశ్వరే' ఇత్యారభ్య"సర్వస్వామిని" "ఇత్యన్తముక్త్వా "తైలధారావదవిచ్ఛేదేన నివిష్టమనాభవ" ఇతి మనశ్శబ్దార్థఉక్తః. అస్యాస్తు సర్వాధికారభక్తేర్వేదాన్తోదితత్వజ్ఞాపనాయైవ తద్వ్యాఖ్యచన్ద్రికా-(౩)'నిదిధ్యాసితవ్యః'(౪)'ధ్యాయీత'(౫) 'ధ్రువాస్మృతిః' (౬) 'ఆవృత్తిరసకృదుపదేశాత్' "ఇత్యాద్యనుసన్ధానేన మనశ్శబ్దస్యాఽత్ర ధ్యానాఖ్యమనోవృత్తి విశేషవిషయతామాహ" ఇతి. * మద్భక్త శబ్దస్యాఽపిభాష్యమ్-"తదేవవిశినష్టి, మద్భక్తః-అత్యర్థమత్ప్రియత్వేనయుక్తోమన్మనాభవేత్యుక్తః" ఇతి. అస్యాఽపిచన్ద్రికా- 'యమేవైషవృణుతేతేనలభ్యః' ఇతి శ్రుత్యుపబృంహణతామభిప్రేత్యాహ" ఇతి. ఏవం మద్భక్తశబ్దార్థవిషయతయా శ్రుతిముదాహరతా చన్ద్రికాకారేణాఽస్యాశ్శ్రుతేః ప్రాప్యరుచిభూత సాధ్యభక్తిపరత్వం భాష్యకారైర్వివక్షిత మితిస్ఫుటీకృతమ్. * మద్యాజిపదభాష్య వాక్యేషు యజనశబ్దస్య

(౧) గీ-౧౮-౪౬ (౨) గీ-౯-౩౩, (౩) బృ-ఉ- (౪) (౫) (౬) శా-మీ-౪-౧-౧,

పూర్వోక్తభక్తిరూపానుగుణమర్థమాహ - "యజనంనామ-పరిపూర్ణశేషవృత్తిః ; ఔపచారిక సాంస్పర్శికాభ్యవహారికాది సకల భోగప్రదానరూపోహి యాగః" ఇతి. అస్యాపిచన్ద్రికా-"భక్తిస్వరూపవిశేషనిష్కర్షపరత్వాత్ తదసాధారణ శాస్త్రవిశేషప్రతిపాదితపూజావిశేషపరోఽయం యజనశబ్ద ఇత్యభిప్రాయేణాఽఽహ -యజనంనామేతి. శేషవృత్తిః - కైఙ్కర్యమ్. ఇదంచ - (౧) 'పత్రం పుష్పమ్' ఇత్యాదినా ప్రదర్శితస్య భగవచ్ఛాస్త్ర ప్రపఞ్చితస్య సఙ్గ్రహశాసనమ్ ; అతోఽత్ర*యజిః దర్శపూర్ణమాసాదివిషయ ఇతి నభ్రమితవ్యమ్, (౨) 'యజ-దేవపూజాయామ్' ఇత్యేవచ పఠ్యతే ; 'దేవతాముద్దిశ్య ద్రవ్యత్యాగోయాగః' ఇతిచాహుః ; అగ్నిహోత్రాదివ్యతిరిక్తేష్వపి పఞ్చమహాయజ్ఞాదిషు యజిర్నిరూఢః. అన్యత్రాఽపి- (౩) 'కృష్ణోవాఽఽస్యరిజ్యతే ....' ఇత్యాదయః ప్రయోగాః, అతోఽత్రభగవచ్ఛాస్త్రప్రపఞ్చిత విషయోఽయం యజి రిత్యభిప్రాయేణాఽఽహ ఔపచారికేత్యాది" ఇతి. (౪) "యజ్ఞేనదానేన" ఇత్యాదిశ్రుతౌ యజ్ఞశబ్దస్య కైఙ్కర్యపరత్వమపి వివక్షితమ్. దానాదికన్తు సర్వవర్ణసాధారణమ్; ఏతదభిప్రాయేణహి శ్రుతప్రకాశికాయామ్-(౫) "అన్తరాచాపి" ఇత్యధికరణే "ఆశ్రమధర్మానుపపత్తౌ వర్ణధర్మైరనుగ్రహ ఇత్యర్థః" ఇత్యుక్తమ్. అతోఽస్యా భక్తేః "యజ్ఞేన" ఇత్యాద్యుక్తం కర్మాఙ్గకత్వంచనవిరుధ్యతే జ్ఞానాఙ్గకత్వంచ-"ధావరేష్వపి శాపాదిజాతేషు క్వచిజ్జ్ఞానం మహర్షయః కథయన్తి, తతశ్చమనోవృత్తిరూపసమాశ్రయణం తత్రాపి సంభవేదేవ" ఇతి తాత్పర్యచన్ద్రికావాక్యోక్తప్రకారేణోపపద్యతే. అతః యామునాచార్యోక్తమ్-(౬) "ఉభయపరికర్మితస్వాన్తస్యైకాన్తికా

(౧) గీ-౯-౨౬.　(౨) భ్వా-ఉభ-సక-అని.　(3)

(౪) బృహదా-౬-౪. (౫) శా మీ-3-౪-3౬.　(౬) ఆత్మసిద్ధి-

4

త్యన్తైక భక్తియోగైకలభ్యః" (౧) "స్వధర్మజ్ఞానవైరాగ్య సాధ్య భక్త్యేకగోచరః" ఇత్యాదికమప్యుపపన్నతరమ్. మత్పరాయణపద భాష్యంచ-"అహమేవ పరమయనం యస్యాఽసౌ మత్పరాయణః,మయా వినాఽఽత్మధారణాఽసంభావనయా మదాశ్రయ ఇత్యర్థః" ఇతి. అత్రాపి చన్ద్రికా-"ఏషైవభక్తేః పరమాకాష్ఠా,ప్రాప్తేరవ్యవహితపూర్వభావినీతి ఫలాభిలాషజ్ఞాపనార్థో మత్పరాయణశబ్ద ఇత్యభిప్రాయః" ఇతి,అత్రాఽస్యా భక్తేః ప్రాప్యరుచిరూపత్వం స్ఫుటతరముక్తమ్. ఏతచ్ఛ్లోక నిగమన భాష్యేచ సర్వంస్ఫుటతరం ప్రతిపాదితమ్- "తదేవంలౌకికాని శరీరధారణార్థాని వైదికాని నిత్యనైమిత్తికాని కర్మాణి మత్ప్రీతయే మత్ప్రియో మచ్ఛేషతైకరసః మయైవ కారిత ఇతి కుర్వన్ సతతం మత్కీర్తనయతన స్తుతి నమస్కారాదికాన్ మత్ప్రీత్యా కుర్వాణః మన్నియామ్యం నిఖిలం జగత్ మచ్ఛేషతైకరసమిత్యనుసన్ధానోఽత్యర్థమత్ప్రియ మద్గుణగణం చాఽనుసన్ధాయాఽహరహరుక్తలక్షణ ముపాసనముపాద దానో మామేవప్రాప్స్యసి" ఇతి,అస్యాపిచన్ద్రికా-"అథసుఖగ్రహణాయాఽధ్యాయప్రధానార్థభూతసాఙ్గోపాఙ్గఫలశిరస్కభక్తిస్వరూపసఙ్క్షేపేణనిష్కృష్య వదన్నుపసంహరతి" ఇత్యాదికా. తత్రైవోక్తలక్షణ ప్రతీకముపాదాయ "అనన్యప్రయోజన నమస్కారాది ప్రేరకమదేకధారకత్వదశాపర్యన్తనిరతిశయప్రీతిరూపమిత్యర్థః" ఇతి తద్వివృతమ్. అత్ర సర్వాధికారాయాః సాధ్యభక్తేరపి వేదాన్తోదిత సమస్తాకార విశిష్టత్వమవిశిష్టమితి భాష్యచన్ద్రికాకృతోర్భావః, అత ఏవ ఏవంభూతభక్త్యభిప్రాయేణ హి పూర్వైః ప్రపదనపరతయా యోజితాయా ద్రమిడోపనిషదో భక్తిపరతయా భాష్యకారయోజన మితఃపరేసర్వేప్యాచార్యా అఙ్గీకుర్వన్తి. అపశూద్రాధికరణవిరోధః - తస్యా ఉపనయనాద్యపేక్ష

---

(౧) గీతార్థసఙ్గ్రహే-౧-

వేదాన్తవాక్యైకజన్యత్వపక్షే ; నపునః (౧) “దివ్యం దదామి తే చక్షుః” ఇతివత్ భగవత్ప్రసాదవిశేషేణవా, గీతోపదేశాదివత్ కృష్ణ ద్వైపాయన శుక శౌనక శరజిత్ప్రభృతి మహాపురుషోపదేశేనవా విదు రాదివత్ పూర్వజన్మసుకృత విశేషేణవా జన్యత్వే. అత ఏకస్యా ఏవ భక్తివ్యక్తేస్సాధనత్వ సాధ్యత్వ వేదాన్తవాక్యజన్యత్వోపదేశాదిజన్య త్వాఽధికృతాధికారత్వ సర్వాధికారత్వ యజ్ఞాద్యఙ్గకత్వ స్వస్వవర్ణాను గుణ కర్మజ్ఞానాఙ్గకత్వరూపాఽఽకార వైషమ్యేప్యాహారహారనువర్తమా నత్వాఽభ్యాసాధేయాతిశయత్వాఽఽప్రయాణాదనువర్తమానత్వ ధ్రు వానుస్మృతిత్వ దర్శనసమానాకారత్వ ప్రీతిరూపాపన్నత్వ ధ్యానా ర్చనప్రణామ స్తుతి యతన కీర్తనాఙ్గక త్వాదీనాం సాధారణ్యాత్, అస్యా శ్చాఽనన్యసాధ్యతయాఽనన్యప్రయోజనతయాచాఽధికారవైఫల్య సిద్ధ్యర్థం ప్రాప్తేరవ్యవహిత పూర్వవృత్తిత్వరూపసాధనత్వవ్యపదేశోప పత్త్యాచ, ప్రథమసూత్రవ్యాఖ్యానే * నాయమాత్మేత్యాదిశ్రుతేర్భక్తి పరతయా వ్యాఖ్యానస్య, తృతీయాధ్యాయోక్తాఽనన్యోపాయత్వపర తయావ్యాఖ్యానం నవిరోధావహమితి. వినియోగ పృథక్త్వేనాఽర్థ ద్వయప్రతిపాదకత్వవర్ణనం శ్రుతేర్నవిహన్యత ఇతి సర్వముపపన్నమ్. అతఃకామకారత్వ దోషప్రసక్తి శఙ్కాఽత్ర నాఽవతరతి.

అథాఽస్యాశ్శ్రుతేర్భక్తిపరతయాప్రతిపదార్థస్తు శ్రుతప్రకాశి కాయాం విస్తరేణోక్త ఇతి కృత్వా తేన విరోధపరిహారరూపతయా ప్రతిపదార్థోపి తదభిప్రాయానుసారేణ కిఞ్చిల్లిఖ్యతే. తథాహి - “ఏవం ప్రత్యక్షతాపన్నామపవర్గసాధనభూతాం స్మృతిం విశినష్టి” ఇత్యవతా ర్య “నాయమాత్మా” ఇత్యాది శ్రుతిముదాహృత్య “అనేన” ఇత్యాదినా “తేనైవలభ్యతే పరఆత్మేత్యుక్తంభవతి” ఇత్యన్తేనభాష్యేణ సాశ్రుతి

(౧) గీ-౧౧-౮.

న్వ్యాఖ్యాతా భాష్యకారైః, భాష్యార్థోపి శ్రుతప్రకాశికాయాం ప్రపఞ్చితః,ఉభయత్రాపి పూర్వోక్తాఽనన్యోపాయత్వ ప్రతిపాదనస్య నకోపి విరోధో దృశ్యతే. నను-"అపవర్గసాధనభూతామ్"ఇతిభాష్యం విరుధ్యేత ఇతి చేన్న, 'అనన్యసాధనేప్యధికారిణి భక్తేః ప్రాప్తేః పూర్వవృత్తిత్వ రూపసాధనత్వస్యాఽధికారవాష్కల్యార్థతయావక్తుం శక్యత్వాత్.భాష్యే స్వతఃప్రపదనాధికారీ నవివక్షిత ఇతి చేన్న;-(౧) "నానాశబ్దాదిభేదాత్ ప్రపదనభజనేసూచితేసూత్రకారైః"(౨)"నానాశబ్దాదిభేదాదితి తుకథయతాసూత్రకారేణసమ్యక్ న్యాసోపాసనేవిభిన్నే యజనహవనవత్ శబ్దభేదాదభాక్తాత్"ఇతి వేదాన్తాచార్యైః స్వతః ప్రపదనస్యసూత్రకార వివక్షితతోక్త్యా భాష్యకార వివక్షాఽభావ ప్రతిపాదనానుపపత్తేః. కిఞ్చ-శ్రుతప్రకాశికాయాం*అఖిలేత్యాదిభాష్యవివరణే"విశేషేణనతాః ప్రహ్వీభూతాః- వినతాః-న్యాసోపాసనాత్మకాఽశేషవిద్యావిశేషనిష్ఠా వివక్షితాః" ఇత్యుభయవిధాధికారి ప్రతిపాదనేన భాష్యస్య సర్వస్య ప్రపదనాధికారి వివక్షా విహితా. తతఃప్రభృతి శ్రుతప్రకాశికాయా మాపాదచూడ ముభయవిధాధికారివివక్షా తత్రతత్రబహుశోద్రష్టవ్యా. అతోఽస్మిన్నధికారిణివేదాన్తాచార్యోక్తప్రాప్తిపూర్వవృత్తిత్వరూపార్థ వివక్షయా "అపవర్గసాధనభూతామ్" ఇతి పదం నవిరుధ్యతే. అత ఏవ ఏతత్పదవ్యావర్త్యం ప్రతీకోపాసనమిత్యుక్తం శ్రుతప్రకాశికా చార్యైః- "అపవర్గసాధన భూతామితి ప్రతీకోపాసనవ్యవచ్ఛేదః" ఇతి. *నాయమాత్మేత్యాది పదానాం పూర్వవదర్థః. అత్ర ప్రవచన మేధా శ్రుతానాం భక్తేరపేక్షితత్వేపి తత్తావన్మాత్రసిద్ధ్యా అధికారవాష్కల్యం నసిద్ధ్యతీత్యభిప్రాయేణ భాష్యే - "కేవలశ్రవణ" ఇత్యాద్యుక్తమ్. అతఏవ "శ్రవణమనన నిదిధ్యాసనానాం వక్ష్యమాణ విశేషవిరహితా

(౧) (౨) న్యాసవింశ-౧౦.

నామిత్యర్థః" ఇతి శ్రుతప్రకాశికాయాం వ్యాఖ్యాతమ్. తత్రాపి నకిఞ్చిద్విరోధః ప్రతీయతే; తావన్మాత్రేణ ప్రాప్తిసిద్ధ్యభావాత్, తత్రాపి మాత్రశబ్దసిద్ధిః- (౧) "నపృథివ్యామగ్నిశ్చేతవ్యః" ఇతివ ద్రష్టవ్యమ్. "యమేవైష ఆత్మా వృణుతే తేనైవ లభ్య ఇత్యుక్తమ్" ఇతి భాష్యన్తు పూర్వోక్తార్థానుగుణమేవ. తథాపి- "ప్రియతమ ఏవహి వరణీయో భవతి" "యస్యాఽయంనిరతిశయప్రియః స ఏవాఽస్య ప్రియతమో భవతి" ఇతిచ భాష్యద్వయం విరుధ్యత ఇతి చేన్న; అస్యాం యోజనాయాం వరణశబ్దస్య నస్వీకారమాత్రమర్థః, కిన్తు (౨) "క్షణేపి తే యద్విరహోతిదుస్సహః" ఇత్యుక్తప్రకారేణ తస్మిన్ భగవతో నిరతిశయప్రీతిః; సాచ భగవతః స్వాశ్రితవరణార్థ పుణ్యక్షేత్ర తదుపహృత పత్ర పుష్పాది తత్సంబద్ధ పదార్థ పర్యన్తా; ఏతత్సర్వం శ్రుతప్రకాశికాయాం విస్తరేణోక్తమ్. అత ఏవంభూత నిరతిశయప్రీత్యా భగవతః స్వాశ్రితసంశ్లేషణం తస్య స్వస్మిన్ నిరతిశయప్రీతిమత్త్వరూపాధికార సాపేక్షత్వే సత్యేవ సంభవతీతి "ప్రియతమ ఏవహి వరణీయో భవతి" ఇత్యుక్తమ్. తదుపపాదకమ్- "యస్యాయమ్" ఇత్యాది భాష్యమ్. ఏవం సత్యేవ తమప్ప్రత్యయ నిరతిశయపదయోః స్వారస్యమ్, అత ఏవ శ్రుతప్రకాశికాయామ్- "చేతనత్వే సతి భగవతా వరణీయత్వం నిరతిశయప్రీతిమత ఏవ" ఇత్యుక్తమ్. భాష్యోదాహృత గీతావచనస్యాఽయమేవాఽభిప్రాయః. అత్ర చేతనస్య భగవద్భక్తిమత్త్వోపాధినా తత్ప్రీతివిషయత్వం చేద్వివక్షితమ్, అకృతప్రత్యుపకారన్యాయేన పరమపురుషస్య నిరుపాధికసుహృదోపి హేయపురుషసాధర్మ్యాత్ వాత్సల్యాది గుణాకరత్వం హీయేత, జ్ఞానిశబ్దేన ప్రియశబ్దస్య పౌనరుక్త్యంచ; ప్రథమమ్ "జ్ఞానినః" ఇత్యుక్తత్వాత్ అధికారః ప్రతిపాదితః, "ప్రియోహ్యహమ్" ఇతి పశ్చా

---

(౧) యజు-కా-౫-ప్ర-౨. (౨) స్తో-౧-౫౬.

ఽధికారవాక్యం, “సచమమప్రియః” ఇతి తదనన్తరంవరణీయత్వ మితిగమ్యతే అత్రచశబ్ద ఏవార్థేస ఏవమమప్రియః-తదానీమేవప్రియో హిసఇత్యర్థః (౧) *తేషామిత్యాదిశ్లోకేచసతతయుక్తానామితిప్రాప్యత్వ రావివక్షితా, సతతయోగమ్-నిత్యయోగమ్-ప్రాప్తిమ్,కాఙ్క్షమాణానా మితి వ్యాస్యాఽర్థః. “భజతామ్” ఇత్యనేన- ప్రాప్యత్వరయా నిరన్తర భజనముచ్యతే. “ప్రీతిపూర్వకందదామి”ఇత్యన్వయః. “ఆత్మభావస్థః” ఇత్యయం వరణప్రకారః, తస్యాఽనుషఙ్గికవ్యాపారో బుద్ధియోగదానం అజ్ఞానజతమోనాశనంచ,తదుభయంనవరణప్రకారాన్తర్గతమ్.*భజతా మిత్యనేన భగవత్ప్రియత్వహేతుప్రాప్తిపూర్వభావిభజనముక్తఞ్చేత్, “యేనమాముపయాన్తితంబుద్ధియోగందదామి” ఇత్యసఙ్గతంస్యాత్, తమోపి నాశయామీత్యపి తథాస్యాత్; అతోఽత్రబుద్ధియోగోనామ- ఐకాన్త్యావహాఽప్రచ్యుతాఽధ్యవసాయః; అజ్ఞానమపితద్విరోధి; ఇదము భయం నిరన్తర మానససాక్షాత్కారేణ సిద్ధ్యతీ త్యాత్మభావస్థపదాభి ప్రాయః. ఏవం భూత యోః ప్రాప్యకోట్యన్తర్భావతత్త్వజ్ఞాపనపరమ్ - “స్మర్యమాణాత్యర్థప్రియత్వేన స్వయమప్యత్యర్థప్రియా” ఇతిభాష్యమ్; “స్మర్యమాణస్య భగవద్విషయస్య నిరుపాధికస్య నిరవధికానుకూల త్వేన తద్విషయాస్మృతిరపి నిరతిశయానుకూలాభవతి”ఇతి అస్యశ్రుత ప్రకాశికా. అతోఽత్రభాష్యేనకుత్రాపి “అనన్యోపాయత్వశ్రవణాత్” ఇతిభాష్యస్య విరోధోదృశ్యతే. ఏవంభూతనిరతిశయ ప్రీతిమాన్యదా భవతి, అయ మధికారీ తదా పరమాత్మనో వరణీయోభవతి, తదానీ మేవతేనవరణీయేన లభ్యతే-ప్రాప్యతే పరమపురుష ఇతి “యమేవైష వృణుతేతేనలభ్యః” ఇత్యస్యాఽర్థః.

అత్రభాష్యే “తస్యైష ఆత్మా వివృణుతే తనూంస్వామ్”ఇత్య

(౧) గీ-౧౦-౧౦.

యమంశోనవ్యాఖ్యాతః,పూర్వోక్తానురోధేనాఽస్యాఽర్థఉచ్యతే,-తస్య
తాదృశవరణీయస్య, ఏషఆత్మా-తస్మిన్నిరతిశయప్రీతిమాన్ పరమాత్మా,
స్వాంతనుమ్-స్వాసాధారణ విగ్రహజాతమ్, వివృణుతే-(౧) "పశ్యామి
దేవాంస్తవదేవదేహే " ఇత్యాది ప్రక్రియయా ప్రత్యభిసన్ధానార్హామ్,
(౨) "పశ్యమేయోగమైశ్వరమ్" ఇతి ప్రకాశయతీత్యర్థః అయమేవ
బుద్ధియోగదానరూపో వరణప్రకారః అస్మిన్నేవశరీరే స్వరూపరూప
గుణవిభవచేష్టితాదీన్యతీతానాగతాని వర్తమానానిచ, దేశాన్తర
కాలాన్తరవిప్రకృష్టాన్యపి సమానకాలీనవత్ సమానదేశీయవత్
సన్నికృష్టవత్ప్రకాశయన్ననుభావయతీతి తాత్పర్యమ్. ఏతత్ప్రతిబన్ధకా
ఽజ్ఞాననిరసనమ్-"వి" ఇత్యుపసర్గేణ వివక్షితమ్. తదేవ తమో నాశ
నమ్. అయమేవ ప్రకారో వేదార్థసఙ్గ్రహే శ్రీమద్గీతాభాష్యేచ కణ్ఠతః
ప్రతిపాదితః. అతః న కస్యచిత్ కేనచిత్ విరోధః, అతోఽస్యాః *
నాయమాత్మేత్యాదిశ్రుతేః, నిర్హేతుకభగవద్విషయీకారపరతా,సిద్ధో
పాయకృత్యాధికారపరతా, సిద్ధోపాయ కృత్యాధికారపౌష్కల్యరూప
భక్తిపరతాచ భాష్యకారేణోక్తా, పూర్వాచార్యైస్సర్వైరప్య
విగానేన సర్వోజ్జీవనహేతుతయాచబహుషుప్రబన్ధేషు సర్వత్రప్రతిపాది
తేతి సర్వత్రద్రష్టవ్యమ్.శ్రీమద్గీతార్థసఙ్గ్రహే-యామునాచార్యైః§(౩)
"కృపయాకేవలమ్"(౪)"మదీయయైవకృపయా"(౫)"నయతస్తేప్రసా
దతః" (౬) "కురుష్వమామనుచరందయయా"ఇత్యాది పూర్వాచార్య
సూక్తిశతంద్రష్టవ్యమ్.విశిష్య వేదాన్తాచార్యైః,ద్రమిడోపనిషత్సారేతా
త్పర్యరత్నావల్యాఞ్చ, ద్రమిడోపనిషదాచార్యవివక్షితత్వేనతత్రతత్ర
నిర్హేతుకత్వంప్రతిపాదితమ్.ద్రమిడోపనిషత్సారాఖ్యప్రబన్ధేప్రథమశ్లోకే
(౭)"నిరుపధికసుహృత్"ఇతి, (౮) "పఞ్చషాద్వైరనితరగతితామ్"

---

(౧) గీ-౧౧-౮. (౨) గీ-౧౧-౧౫. (౩) స్తో-౪-౪౮. (౪) (౫)
(౬) (౭) ద్ర-సా-౧. (౮) ద్ర-సా-౨.

§ అత్రపఙ్క్తిర్గళితా.

(౧) "ఫలమసౌ ఫలావాప్తైహేతు స్స్వయమితిచ నిర్ధార్యశతకైః" (౨) "అనన్యోపాయ స్తద్గ్రహయతి" (౨) "నిరవధికనిర్హేతుకదయాసరితో ప్రీతః పద్మం శరణయతి నాథస్యచరణమ్" (౩) "దయానిఘ్నమ్ - పెంణ్యం దీనానామ్" (౪) "అనాద్యన్తా నన్తస్వరసకరుణానన్ద ఇతినః ప్రణేతుర్వ్యాపారః ప్రపదనపిపాసార్ద్ర ఉదితః- చిరవిఘటితస్వాత్మ ఘటనస్ఫురచ్ఛక్తిమ్" (౫) "నిదానం సిద్ధీనాం నిరుపధిసుహృత్త్వం గణయతి" (౬) "స్వసంబన్ధాద్ధోప్తా" (౭) "నిరుపధికసౌహార్దపిశునైః" ఇతి బహుశః ; తాత్పర్యరత్నావల్యాంచ (౮) " నిరుపధిసుహృద్భావతః స్వసిద్ధేస్స్వయమిహ కరణం శ్రీధరః" (౯) "నిరుపధిసుహృదమ్" (౧౦) "అవ్యాజోదారభావాత్" (౧౧) "శ్రీమాన్ సీమాతిలఙ్ఘిస్థిరతరకరుణః" (౧౨) "తత్ప్రసాదాద్యుపాయే" ఇత్యాదిభిర్నిర్హేతుక విషయీకారః ప్రపఞ్చితః. ఇతరదివ్యసూరిప్రబన్ధేష్వపి అయమర్థః స్ఫుటతరః ప్రతిపాదిత ఇతి నాఽత్రాఽఽస్తికాగ్రేసరాణాం విప్రతిపత్తి ర్జాయత ఇతి సర్వంసమఞ్జసమ్.

శ్రీమద్భాగవతే దశమస్కన్ధే- (౧౩) "యేషాంసఏవ భగవాన్ దయయేదనన్త స్సర్వాత్మనాశ్రితపదోయదినిర్వ్యలీకమ్। తేదుస్తరామతితరన్తిచ దేవమాయాం నైషాంమమాఽహమితిధీశ్శ్వసృగాలభక్ష్యే" ఇతిశ్లోకేస్ఫుటతరంప్రత్యపాది. భగవానిత్యనేన- ఉపాయత్వోపేయత్వోపయోగి గుణజాతం వివక్షితమ్, సఇతి తథాత్వేప్రసిద్ధిర్ద్యోత్యతే, ఏవకారేణ-తస్యనిరపేక్షోపాయత్వమ్, అతోఽస్యదయాయావకశ్చిద్వ్యాజో

(౧) ద్ర-సా-౯.
(౨) ద్ర-సా-౧౧.
(౩) ద్ర-సా-౧౨.
(౪) ద్ర-సా-౧౩.
(౫) ద్ర-సా-౧౯.
(౬) ద్ర-సా-౨౦.
(౭) ద్ర-సా-౨౧.
(౮) ద్రమిడో-తాత్ప-౮.
(౯) ద్రమిడో-తాత్ప-౧౧౫.
(౧౦) ద్రమిడో-తాత్ప-౧౨.
(౧౧) ద్రమిడో-తాత్ప౧౧౭.
(౧౨) ద్రమిడో-తాత్ప-౧౧౮.
(౧౩) భాగవతే-౧౦.

స్తీతిభావః. యేషాంచమురోత్ - యమేవైష వృణుతే, యేషామితి-భగవ
చ్ఛాసనాతివృత్తి వ్యవసాయనివృత్తి మాత్రవతామిత్యర్థః, అయమర్థః
"అనన్యోపాయత్వాశ్రవణాత్" ఇతిభాష్యేణోక్తః. అనన్తపదేన-సర్వత్ర
సర్వదా సర్వాన్తర్యామిత్వేనస్థితత్వాత్, దయాకరణస్య ఉచితసమయ
దేశ సన్నిధానం వివక్షితమ్. " సర్వాత్మనాశ్రితపదః " ఇత్యనేన (౧)
"మాతాపితా" ఇత్యాది (౧) "గతిర్నారాయణః" (౨) " వాసుదేవ
స్సర్వమ్ " ఇత్యాద్యుక్తప్రకారేణ భగవతి నిరతిశయప్రీతిమత్తయా
తచ్చరణారవిన్ద శరణాగత ఇత్యర్థవిశేషోఽభిప్రేతః. అనేన-భగవన్నిర్హే
తుకదయాఫలమధికార పౌష్కల్యమ్ "ప్రియతమః" ఇత్యాది ప్రథమ
సూత్రభాష్యోక్తమభిహితమ్. "శ్రితపదః" ఇతి సమాశ్రయణం దయా
హేతుత్వేనోచ్యత ఇతిచేన్న, శ్రితపదో భగవానితి యోజనాయాం పద
శబ్దస్య వైయర్థ్యాత్, దయయేదితి యోజనాయామపి యదిశబ్దపౌనరు
క్త్యమ్, లిఙ్గైవ యది శబ్దార్థలబ్ధేః; వ్యవహితాన్వయశ్చ; అతః శ్రితపదో
యదీత్యేవయోజనా; అనన్తశ్శ్రితపద ఇతి యోజనాయాంసన్ ఇత్యధ్యా
హారః. నిర్వ్యళీకమ్-అకౌటిల్యేనేత్యర్థః ఉపాయాఽపాయాన్వయోఽప్ర
కౌటిల్యమ్. తే ఇత్యుక్తపరామర్శః దుస్తరామ్ - (౩) "మమమాయా
దురత్యయా" ఇత్యాద్యుక్తామ్; అనన్తస్సర్వాత్మనాశ్రితపదో యది ని
ర్వ్యళీకమ్ । తేదుస్తరామపి తరన్తిచ దేవమాయామ్ " ఇతి వచన
వ్యక్త్యై(౪) "దైవీహ్యేషా గుణమయీ మమ మాయా దురత్యయా ।
మామేవ యే ప్రపద్యన్తే మాయామేతాం తరన్తి తే" ఇతి గీతావచనం
స్మర్యతే. చ-ఏవార్థే, తరన్త్యేవేత్యర్థః. దేవః-క్రీడాపరః, మాయా-ప్రకృ
తిః; అనేన సంసారోఽభిప్రేతః. దయయేదిత్యస్య, సర్వముక్తిప్రసఙ్గపరిహా
రార్థన్, (౪) "ననమేయమ్" ఇతి నిర్బన్ధాభావమాత్రమపేక్షితమిత్యభి

(౧) సుబాలో- (౨) గీ-౭-౧౯. (౩) గీ-౭-౧౪. (౪) రా-యు-౩౬-౧౧.

ప్రాయేణాఽఽహ,(నైషామిత్యాది). శ్వసృగాలభక్ష్యః-దేహః;మమాఽహమితక్షీః నేతి-అహఙ్కార మమకారనివృత్తిరుచ్యతే నేతి-తస్యానిశ్శేష నివృత్తిర్వివక్షితా. ఏషామితిసన్నిహితపరామర్శాత్ - ఇదమపి దయాఫలంమాయాతరణాత్మకమితి జ్ఞాయతే ॥ సంసార బీజభూతత్వాదహన్తా మమతాధియోః । తన్నివృత్తిః ఫలం సాక్షాత్ దయోదయకరీచసా॥ § శ్వసృగాలభక్ష్య ఇత్యనేన దేహభోగస్య తద్భోగపరవశానాంచ హేయత్వం ద్యోత్యత ఇతి సర్వమనవద్యమ్.

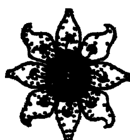
ఇతిమోన్ మున్నారయ్యానపరనామధేయ వరదాచార్యేణ కృతా,

నా య మా త్మే తి శ్రు తి వ్యా ఖ్యా

స మా ప్తా.

అనన్తదేశికగురో స్తనయం తత్వవిద్వరమ్ ।
వాత్సల్యశీలజలధిం వన్దే వరదదేశికమ్ ॥

§ అత్ర ఏకాపఙ్క్తిరస్ఫుటాక్షరా.

శ్రీః.

శ్రీమతేరామానుజాయనమః.

వాధూలకులతిలక వీరరాఘవసూరివిరచితమైన

దుష్కర శ్లోక టిప్పణీ.

ఈగ్రన్థము

తర్కతీర్థులైన శ్రీమాన్ - శిఙ్గప్పెరుమాళ్ కోవిల్

మాడభూషి - రామానుజాచార్యులవారిచేతను

శ్రీమాన్ - తిరుమళిశై - మహాభాష్యమ్

అప్పళాచార్యులవారిచేతను

శ్రీమాన్ - కరాలపాటి - ఆళ్వారయ్యగారిచేతను

పరిశోధింపఁబడి

శ్రీవైష్ణవగ్రన్థ ముద్రాపకసభవారిచే

శ్రీపరాఙ్కుశ తిరువవతారాది ౫౦౦౫ - వ సంవత్సరమైన

క్రోధినామసంవత్సరమున

చెన్నపట్టణము.

ప్రెసిడెన్స్ ముద్రాక్షరశాలలో

అచ్చొత్తఁబడినది.

విజయతేతరామ్.

శ్రీః.

శ్రీమతేరామానుజాయనమః.

శ్రీవైష్ణవగ్రన్థ ముద్రాపకసభ (లిమిటెడు)

ఈసభలోఇదివరకు తెనుగులిపియందచ్చువేసిన

గ్రన్థములు.

తనిశ్లోకము		సవ్యాఖ్యానము	ప్రతిపదతాత్పర్యసహితము	౩—౪—౦
ధాటీశాది తనిశ్లోకము		,,	,,	౦—౫—౦
రామచరమ శ్లోకము		,,	,,	౦—౩—౦
ముదల్ తిరువన్దాది	సవ్యాఖ్యానము	అరుమ్పదసహితము	ప్రతిపదసహితము	౧—౩—౦
ఇరణ్డాన్తిరువన్దాది	,,	,,	,,	౦-౧౨-౦
మూన్రాన్దిరువన్దాది	,,	,,	,,	౦-౧౧-౦
నాన్ముకన్ తిరువన్దాది	,,	,,	,,	౦-౧౪-౦
తిరువిరుత్తము	,,	,,	ప్రతిపదతాత్పర్యసహితము	౪—౪—౦
తిరువాశిరియము	,,	,,	,,	౦—౫—౦
శాణ్డిల్యవిశిష్ట పరమభక్తిశాస్త్రము తాత్పర్యసహితము				౧—౨—౦
పుష్కరశ్లోకటిప్పణి		,,	,,	౦—౫—౦

యమకరత్నాకరము అచ్చగుచున్నది.

ఇట్లు

కరాలపాటి - అళ్వారయ్యా,

కార్యదర్శి - ధనాధికారి.

శ్రీః.

శ్రీమతేరామానుజాయనమః.

శ్రీవైష్ణవగ్రన్థ ముద్రాపకసభ (లిమిటెడు)

దుష్కరశ్లోకటిప్పణీ.

ఈగ్రన్థమును ప్రసాదించినవారు, శ్రీమద్యతివరలోకాచార్యవరవరముని ప్రభృతి పూర్వాచార్య దర్శనమునకత్యన్తోపకారకులైన అణ్ణాఅప్పఙ్గార్ అని ప్రసిద్ధ తిరునామముగల వాధూలవంశజులైన వీరరాఘవాచార్యులవారు. వీరు – మహీసారమనెడు తిరుమఴిశైలో శాలీవాహనశకాబ్దము. ౧౬౭౮–వ సంవత్సరమైన వ్యయనామసంవత్సరం ఆనినెల కృష్ణ చతుర్దశీగురువారం ధనిష్ఠానక్షత్రమందవతరించిరి. వీరి తండ్రిగారు–నరసింహాచార్యులవారు. తల్లి – యతివరభాగినేయ శ్రీదాశరథి గురూత్తమాపత్యాలఙ్కృతమైన కన్దాడై, యజుశ్శాఖ, ఆపస్తంబసూత్రం – వీరు ౧౫ – వయస్సులోనే స్వశాఖయైనయజుశ్శాఖను, తర్కవ్యాకరణ మీమాంసాసాఙ్ఖ్యపాతఞ్జలాది శాస్త్రములను, కావ్యనాటకాదిగ్రన్థములను నభ్యసించి జ్యోతిశ్శాస్త్రి సఙ్గీత భరతశాస్త్రములను నవలోకించి అనుదిన మేధ మాన మేధగలవారై, తదనన్తరము ౨౦ – వయస్సులోపల సకలశాస్త్రవిత్తములై తమకు తండ్రిగారైన నరసింహాచార్యులవారియొద్ద తిరుమన్త్రార్థము మొదలగు సంప్రదాయగ్రన్థములనులభించి కావ్యనాటకాది గ్రన్థనిర్మాణచతురులై వేంచేసియుండిరి. వీరికి వేదాన్త విద్యోపదేష్టలైన ఆచార్యులు–వాధూల వరదాచార్యులవారు, శ్రీరఙ్గాచార్యులవారు. వీరురచియించినగ్రన్థములు—భక్తి సారోదయము, వేదవల్లీశతకము, హేమలతాష్టకము, అభీష్టదణ్డకము, శుకసన్దేశము, కమలాకల్యాణనాటకము, మలయజాపరిణయనాటిక, మహీసారవిషయచూర్ణిక, నృసింహాష్టకము, మహావీరచరితవ్యాఖ్యానము, ఉత్తరరామచరితవ్యాఖ్యానము, శతశ్లోకీవ్యాఖ్యానము, శ్రీవచనభూషణవ్యాఖ్యానారుమ్బదము, రామానుజాష్టకవ్యాఖ్యానము, నక్షత్రమాలావ్యాఖ్యానము, దినచర్యావ్యాఖ్యానము, ఈదుష్కరశ్లోకటిప్పణి, పణ్డితదర్శిని, "స్వాన్తేమేమదనస్థితింపరిహర" ఇత్యాదిశ్లోకవ్యాఖ్యానము, సూక్తిసాధుత్వమాల, సచ్చర్యాచషకము, దేవరాజగురు విరచితవరవరమునిశతకవ్యాఖ్యానము, శ్రీతత్వసుధ, రామానుజాతిమానుషవైభవస్తోత్రము, ప్రాప్యప్రపఞ్చన పఞ్చవింశతి, లక్ష్మీమఙ్గళదీపిక, న్యాయ

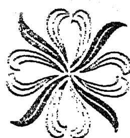
మన్దరము, తత్త్వసుధ, అను ప్రవేశశ్రుతి వివరణము, తాత్పర్యసచ్ఛీకరము, వచస్సుధా మీమాంస, "శైలోగ్నిశ్చ" ఇత్యాదిశ్లోకవ్యాఖ్యానము. తత్త్వసారవ్యాఖ్యానము, సచ్చరిత్రపరిత్రాణము, త్రింశత్ ప్రశ్నోత్తరము, బ్రహ్మత్వటంకము, పత్త్రైన దైవిళక్కము, తిరుచ్చన్దవిరుత్త ప్రతిపదము, మొదలగు అనేకగ్రన్థములు. వీరు శ్రీరఙ్గాది దివ్యదేశయాత్రగా వేంచేసి అచ్చటచ్చటనున్న కపస్పష్టులనుజయించి దిగ్విజయముచేసి మనపూర్వాచార్యుల సిద్ధాన్తమును ప్రచురింపించుచు ఈవిభూతులో ౫౧-సంవత్సరము వేంచేసి యుండి, ఈశ్వరనామసంవత్సరము అల్పిశినెల శుక్లచతుర్దశిలో తిరునాట్టు నలఙ్కరించిరి.

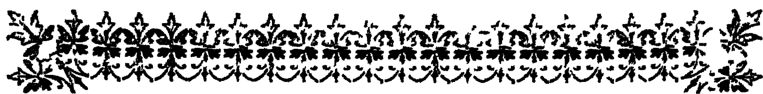
సకలమహీపరత్నకనకాప్తికస్తకటీ నికరవిచిత్రకాన్తిపరిపీతనిజాఙ్ఘ్రియుగః ।
పురవరభూమిసారసుచిరార్జితపుణ్యఫలంవరగుణవీరరాఘవగురుర్జయతాత్సుచిరమ్॥

ఇట్లు,

శిఙ్గప్పెరుమాళ్ కోవిల్

మాడభూషి - రామానుజాచార్యులవారు.

శ్రీః.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

వీరరాఘవసూరివిరచితా,

దుష్కరశ్లోకటిప్పణీ.

—( )—

అవతరణికా

మహీసారపురాధీశో మహనీయ గుణామ్బుధిః।
భక్తిసారో విజయతే భుక్తిముక్తిప్రదో నృణామ్।

ఇహ ఖలు శ్రీరామాయణ ముత్తమం కావ్యమితి ప్రసిద్ధమ్, ఉత్తమం కావ్యం చ-(౧) "ధ్వనిప్రధానం కావ్యమ్" ఇతి కావ్యలక్షణవిదః ప్రాహుః. (౨) "యత్ర వాచ్యాతిశాయి వ్యఙ్గ్యం స ధ్వనిః" ఇతి ధ్వనివిదస్సమామనన్తి. (3) "సముద్రమివ రత్నాఢ్యమ్" ఇతి వచనేన సముద్రే రత్నవత్ శ్రీరామాయణే గూఢార్థా బహవస్సన్తీత్యవగమ్యతే. రత్నదృష్టాన్తేన చాఽత్ర ప్రాయశః ప్రతీయమానానామర్థానామ్-ఫేనబుద్బుదస్థానీయత్వమ్, గూఢార్థానామ్-ప్రకృష్టప్రయత్నలభ్యరత్నవత్ సమభివ్యాహారాదివ్యఞ్జకసామగ్రీరూప ప్రకృష్టోపాయావగమ్యత్వం చ సూచ్యతే. అత ఏవ నిర్దేశక్రమవిశేషాదీనాం ప్రయోజనవత్త్వముపపద్యతే అత ఏవాఽర్థభేదప్రయుక్తవాక్యభేదోఽపి న దూష్యతే, ప్రయోక్తృవివక్షాపరతన్త్రిత్వాల్లౌకికవాక్యానామ్. అత్ర ప్రయోక్తృవివక్షా చాఽనేకార్థావలమ్బిన్యస్తీతి, "సముద్రమివ" ఇత్యాదిభిరవగమ్యతే, (౪) "అన్యాయ్యం చాఽనేకార్థత్వమ్" ఇతి తు- శక్త్యైక్యోపపత్తౌ నానాశక్తిస్వీకారో న యుక్త ఇత్యేవం పరమ్, (౫) "సమ్భవత్యేకవాక్యత్వే

---

(౧) కావ్యాదర్శే (౨)
(3) శ్రీరామా-బాల-3-౭ (౪) (౫) మీమాంసా.

పెరియవాచ్చాన్పిళ్ళైయరుళిచ్చెయ్త
దుష్కరశ్లోకవ్యాఖ్యానమ్,
అవతారికై.

దుష్కరం కృతవాన్ రామో హీనో యదనయా ప్రభుః।
ధారయత్యాత్మనో దేహం న శోకే నాఽవసీదతి॥

టి.—వాక్యభేదో హి నేష్యతే' ఇత్యేతత్తు-వాక్యభేదనియామక ప్రకరణాఽసద్భావేవాక్యభేదో నోచిత ఇత్యేవంపరమ్.అతఏవ(౧) "యజేతస్వర్గకామః" ఇత్యాదౌ (౨) "అన్వితానాం పదార్థానామాకాఙ్క్షాబలతః పునః।ఉత్పద్యతేఽన్యథా బోధోఽబాధితాన్వయ గోచరః" ఇత్యుక్తరీత్యాఽనేకార్థ బోధకత్వాశ్రయణేన బోధమట్కం బోధపఞ్చకంవేతి తాన్త్రికై రభ్యుపేతమ్. అతఏవ తన్త్రావృత్త్యేక శేషాణామన్యతమాశ్రయణేనాఽనేకార్థపరత్వం శబ్దానుశాసనానుమతమ్.తదేతత్సర్వంమనసి నిధాయ భగవత్కృష్ణపాదైః కేషాంచిత్ శ్లోకానాం వ్యఞ్జకస్వారస్యపర్యాలోచనయా స్థాలీపులాకన్యాయేన ధ్వన్యర్థా వర్ణితాః

తత్ర (3) "కావ్యంరామాయణంకృత్స్నంసీతాయాశ్చరితమ్" ఇతివచనేన సీతాయా మన్త్రరత్నస్థ శ్రీమత్పదాభిప్రేత పురుషకారభావేనాఽత్రోప బృంహణీయతావగమాత్, పురుషకారభావేచ భగవత్స్వీకారహేతువాల్లభ్యోత్తమ్భకాఽఽభిరూప్యాదే రపేక్షితత్వాత్, తత్కాష్ఠావ్యఞ్జకాం సీతావిశ్లేషకాలిక రామసత్తా ప్రయుక్త రామగర్హణరూపాం హనూమత్కర్తృకాం శిష్టగర్హాం ప్రతిపాదయన్తమ్. "దుష్కరం కృతవాన్" ఇతిశ్లోకం వ్యాచిఖ్యాసవో భగవత్కృష్ణపాదాః,హనుమత్కృతగర్హాయాః కాముకత్వాదినాఽన్యథా

(౧) యా-ప-కా-౨-౫-3 (3) శ్రీరామా-బాల-౪-౭.
(౨) మీమాంసాకారికా.

వ్యా —(౧) "అన్యత్రభీష్మాద్గాఙ్గేయా దన్యత్రచహనూమతః।
హరిణీఖురమాత్రేణ చర్మణా మోహితంజగత్"

టి —సిద్ధిపరిహారపూర్వక ముపదర్శితాఽభిరూప్య కావ్యాఙ్గకత్వం ప్రదర్శయన్తోఽవతారయన్తి. (అన్యత్రభీష్మాత్) ఇత్యాదినా.

[హరిణీఖురమాత్రేణ చర్మణా-గాఙ్గేయాత్-భీష్మాత్-అన్యత్ర-హనూమతశ్చ - అన్యత్ర - జగత్ - మోహితమ్] ఇతియోజనా అత్ర,అన్యత్రేతి పదద్వయేఽపి నాఽధికరణార్థసప్తమ్యా, తథాసతి, భీష్మ హనుమదాఖ్యమన్యస్మిన్ పరబ్రహ్మణి విద్యమానస్య జగతో మోహితత్వోక్త్యా, తయోర్మోహవిరహాఽసిద్ధేః నాఽపివిషయత్వార్థక సప్తమ్యా;తథాసతి, చర్మణో మోహవిషయత్వా సిద్ధ్యాపత్తేః. నవాఽన్యత్రేత్యస్య-అన్యజ్జగదిత్యర్థస్సమ్భవతి,సప్తమ్యస్వారస్యాపత్తేః,తయోర్మోహనిషేధాసిద్ధేశ్చ. జగచ్ఛబ్దస్య చేతనమాత్రపరతాపత్తేశ్చ. కిన్తు-(౨) "సత్తాయాంగుణే నద్రవ్యత్వసామానాధికరణ్యమ్" "అగ్రే వృక్షఃకపిసంయోగీ" (3)"తురఙ్గాయముఖేనమః" (౪) * "పృథులం నితమ్బబిమ్బే మధ్యేక్షామంసమున్నతంకుచయోః । అత్యాయతం నయనయోః" (౫) "అకృశంకుచయోః కృశంవలగ్నే విపులంచక్షుషి విస్తృతంనితమ్బే" ఇత్యాదావివాఽవచ్ఛేదకత్వేసప్తమ్యా, అవచ్ఛేదకత్వంచేహ స్వరూపసమ్బన్ధవిశేషః అన్యశబ్దద్వయఞ్చేహ చేతనప్రతియోగికభేదాధికరణవాచిత్వా చ్చేతనరూపాన్యపరమ్. (౬) "సమానమితరచ్ఛ్యేనేన" ఇత్యత్ర ఇతరశబ్దస్య పూర్వనిర్దిష్ట సదృశవాచిత్వనిర్ణయాత్,తత్పర్యాయత్వాదన్యశబ్దస్యాఽపితదాచిత్వాత్ (౭)"యత్ర

---

(౧)   (౪) మాలవికాగ్నిమిత్రీయే-3. (౬)
(౨) అనుమానదీధితౌ-వ్యా-ప.(౫)   (౭) ఛాన్దోగ్యే-౭-౨౪-౧.
(3)   * విపులమ్-ఇతిపాఠాన్తరమ్

ఛాం.—నాఽన్యత్పశ్యతినాఽన్యచ్ఛృణోతినాఽన్య ద్విజానాతిసభూమా,’ ఇత్యత్ర తథావ్యాఖ్యాతత్వాచ్చ. జగచ్ఛబ్దః-చిదచిత్సముదాయ విశేష రూపః, అవయవధర్మాణా మవయవిని ముఖ్యతయావ్యపదేశః, అవయవానామవచ్ఛేదకతయావ్యపదేశశ్చ, (౧) "పృథులంనితమ్బబిమ్బే" ఇత్యాదౌ దృష్టః. తతశ్చ, హరిణీఖురమాత్రేణచర్మణా చిదచిత్సముదాయాత్మకంజగత్, హనుమద్భీష్మాన్యచేతనావచ్ఛేదేన మోహితమిత్యర్థలాభాత్, చేతనైకాన్తమోహాన్వయోపపత్తిః అతోనజగచ్ఛబ్దలక్షణా. మోహితమితి*ముహేర్ణ్యన్తాత్ కర్మణిక్తాన్తమ్.(౨)"ముహ-వైచిత్త్యే" ఇతి ధాతుపాఠః. వైచిత్త్యమ్-అవివేకః. సచ-వివేకపరిపన్థిజ్ఞానవిశేషః. వివేకశ్చేహ- భోగ్యాఽభోగ్యయాథాత్మ్యజ్ఞానమ్; తద్విపర్యయస్త్వవివేకః. "అసిశ్ఛినత్తి" "స్థాలీపచతి" ఇత్యాదావివ క్రియాసౌకర్య ద్యోతనాయ విషయస్యైవకర్తృత్వ వివక్షయా "చర్మణా" ఇతితృతీయా. అనయాచ-అవయవాన్తరాణామవయవినశ్చ జగన్మోహనక్రియాయాంకైముత్యంవ్యజ్యతే. చర్మపదేనచ-వస్తునిబన్ధనహేయత్వముచ్యతే. "హరిణీఖురమాత్రేణ" ఇతిచ- సంస్థాననిబన్ధనం తదుచ్యతే. "భీష్మాద్గాఙ్గేయాత్" ఇతిచ-పరస్పరసన్నిధినా - గురుభార్గవన్యాయేన భయఙ్కర భాగీరథీసలిలయోర్వ్యావృత్తిః. "గాఙ్గేయాత్" ఇతి-విరక్త్యుపపాదకాఽభిజనశుద్ధిప్రదర్శనార్థమ్. "భీష్మాత్" ఇతి - పుంస్త్వాతిరేకోవ్యజ్యతే. అనేన చ క్లీబత్వనివృత్తిః. హనుమదపేక్షయాప్రథమనిర్దేశశ్చ - వైరాగ్యే భీష్మస్య ప్రాధాన్యవ్యఞ్జనాయ. సహిరాజకుమారత్వాత్ పరమరసికోఽపిసన్ ప్రార్థయన్తీమపి స్త్రియం *ప్రత్యాచష్టేతిప్రసిద్ధమ్. తదేతత్సర్వం మనసినిధాయ వ్యాచష్టే (ఎన్నుభీష్మరోడొక్క) ఇతి.

(౧) మాలవికాగ్నిమిత్రే-3.

*(౨) దివా-౨-పర-అక-సేట్.

వ్యా — ఎన్రు-భీష్మనోడొక్క-మాఙ్కుళప్పడియోడొత్తస్త్రీయిన
వయవ విశేష త్తిలకప్పడాతేఅత్యన్త విరక్తనాన తిరువడియ
కప్పడ పిరాట్టియై

టి—(భీష్మనోడొక్క)తత్తుల్యమిత్యర్థః, అనేనప్రథమనిర్దేశతాత్పర్యముక్తమ్, (మాన్కుళప్పు) ఇత్యనేన-హారిణీశబ్దో జాతిపర ఇతిసూచితమ్ పేడై ఇత్యనుక్తేః అనేనచ-విచిత్రమాయికమృగవ్యావృత్తిః (స్త్రీయినవయవవిశేష) ఇతిచ-ఉపమాసామర్థ్యలభ్యముక్తమ్ (ఇల్)ఇతి-విషయస్యైవకర్తృత్వవివక్షయాతృతీయేతిసూచితమ్ (అకప్పడాతే) ఇత్యత్ర(అకప్పడ)ఇత్యంశేన-ముహధాత్వర్థఉక్తః నిషేధాంశేన(అత్యన్తవిరక్తనాన)ఇత్యనేనచ-పర్యుదాసలబ్ధార్థఉక్తః (౧)‘ పర్యుదాసేఽపిప్రసజ్యప్రతిషేధోగమ్యతే’’ ఇతిన్యాయాత్ అనేన-కాముకత్వాదినాఽన్యథాసిద్ధిం పరిహృతా (తిరువడియకప్పడ)-రామదాసభూతో హనూమానపి యోగరూఢోఽయంశబ్దః దాసత్వోక్త్యా-గర్హణీయాస్పృహాయా మూలకత్వనిరాసః.(అకప్పడ)ఇత్యత్ర(౨) ‘మమాఽపివ్యథితమ్’’ ఇత్యేతదభిప్రేతమ్, మాల్యవత్యపహాసశ్చ అతఏవ - ‘‘దుష్కరంకృతవాన్’’ ఇత్యస్మిన్గర్హణావ్యజ్యతే అయంచశ్లోకః-పఞ్చదశే షోడశేచపఠితః, తత్రషోడశసర్గస్థ ఏవాఽయమత్ర వ్యాఖ్యాతః, నపఞ్చదశసర్గస్థః, తత్ర(౩) ‘‘ప్రశశంసచతంప్రభుమ్’’ ఇత్యుక్తేః (౪) ‘‘పునశ్చిన్తాపరోఽభవత్’’ (౫)‘‘హనూమాన్విలలాపహ’’(౬) ‘‘కామభోగైఃపరిత్యక్తా’’ (౭)‘‘ఏషాతురహితాతేన’’ (౨) ‘ ఇమామసితకేశాన్తాం శతపత్రనిభేక్షణామ్। సుఖార్హాం దుఃఖితాందృష్ట్వా మమాఽపివ్యథితంమనః’ ఇత్యాది

(౧)
(౨) శ్రీరామా-సున్ద-౧౬-౨౭
(౩) ,, ,, ౧౫-౧౫
(౪) ,, ,, ౧౬-౧
(౫) శ్రీరామా-సున్ద-౧౬-౨
(౬) ,, ,, ౨౪.
(౭) ,, ,, ౨౬.

వ్యా — త్తిరువడితొళుతు, పిరాట్టియై లక్ష్మ్యాత్త్రైయు మివళ్ళు
న్దమ్మైయుమక్కి-అ ద్దైన్యాత్త్రైయుణ్డాక్కు“ఇవళై యిప్పడిఇరుత్తువతే!”
ఎన్ఱు పెరుమాళై శిష్టగర్హై పణ్ణుకిఱాన్

టి.—పూర్వాపరసన్దర్భస్వారస్యాత్ గర్హా ప్రతీయతే. ద్రమిడోపనిషద్భాష్యే తు పఞ్చదశసర్గస్థ ఏవ వ్యాఖ్యాత ఇతి తత్ర గర్హాపరత్వానుక్తేర్గర్హాయాం తేఽపి స్మయపరత్వమేవ తు తత్ర స్వరసతః ప్రతీయతే, అత ఏవ ‘తథాఽపి జవలేతి విస్మయతే’ ‘దుష్కరం కృతవాన్’ “ఇత్యాదిశ్లోకద్వయేన” ఇతి తద్వ్యాఖ్యాతారః (తిరువడితొళుతు) ఇతి (౧) “ప్రణిపత్యోపసర్ప్య చ” ఇత్యనేనలబ్ధముక్తమ్ (పిరాట్టియై లక్ష్మ్యాత్త్రైయుమ్) ఇత్యత్ర (౨) ‘పూర్ణచన్ద్రాననాం సుభ్రూమ్” ఇత్యాదిక మభిప్రేతమ్. (ద్దైన్యాత్త్రైయుమ్) ఇత్యత్ర (౩) ‘తతో మలినసంవీతామ్’ (౪) “యథా హితవద్దైన్యమ్” ఇత్యాదికమభిసంహితమ్. (ఇరుత్తువతే) - బాధిప్పతే. “ఈర్త్తువతే” ఇత్యపి క్వచిత్పఠ్యతే. అర్థః ప్రాగ్వత్. (శిష్టగర్హై) శిష్టేన శిష్టస్య గర్హా ; శిష్టయోర్గర్హా శిష్టగర్హేతి విగ్రహః, ఏకాఽపి షష్ఠీ విషయభేదాద్భిద్యతే శిష్టస్య సన్ధ్యావన్దనాదివిలమ్బే శిష్టైః క్రియమాణా గర్హా శిష్టగర్హేతి ప్రసిద్ధిః. అత్ర చ - ఆనృశంస్యప్రణయాద్యవలమ్బినీ శిష్టగర్హా వివక్షితా సర్వత్ర స్వోచితధర్మాతిలఙ్ఘనే ప్రత్యవాయభాక్త్వస్యైవ శిష్టగర్హామూలత్వాత్. అస్మింస్తు శ్లోకే గర్హా ప్రతీయత ఇతి పూర్వమేవోక్తమ్. కిఞ్చ-రామేణాఽప్యేతద్విషయే, (౫) “న మద్విధో దుష్కృతకర్మకారీ” ఇతి స్వాత్మగర్హా కృతా ; అతోఽన్యేనాఽపి గర్హా సముచితా. (౬) ‘నిన్దితస్స నరో లోకే స్వాత్మాప్యేనం విగర్హతే’ ఇతి వదతీతి భావః.

---

(౧) శ్రీరామా-సున్ద-33-౧ (౪) శ్రీరామా-సున్ద-33-౧3.
(౨) ,, ,, 3౫-౨౭. (౫) ,, ,,
(౩) ,, ,, ౧౫-౧౭. (౬) ,, అయో-౧౭-౧౪

మూ.—దుష్కరమ్.

వ్యా.—(దుష్కరంకృతవాన్ రామః) నామ్ పెరియకడలైక్కడన్దు అరున్దొழிల్ శెయ్‌తోమాక నినైత్తిరున్దోమ్; పెరుమాళ్ నమ్మిలుమ్

టి.—ప్రతీకముపాదత్తే (దుష్కరంకృతవాన్ రామః) ఇతి. ఇదంచ ప్రతిపదవ్యాఖ్యానార్థమ్, అహో సమగ్రశ్లోకోపాదానన్తు - "అస్యాత్ర భీష్మాత్" ఇత్యవతారికాగ్రన్థస్యైతద్విషయకత్వస్ఫుటప్రతిపత్త్యర్థమితి ధ్యేయమ్. "దుష్కరమ్" ఇత్యాది ప్రతిజ్ఞారూపంవాక్యమ్. "యత్" ఇత్యాదికన్తు హేతుపరమ్. (నామ్ పెరియ) ఇత్యాది. (అరున్దొழிల్)- దుష్కరంకర్మ. (నినైత్తిరున్దోమ్) ఇత్యత్ర-(౧) "నేయమన్యేననగరీ" ఇత్యాదికమభిప్రేతమ్. (౨) "సన్త్యేకపదాన్యప్యవధారణాని" ఇతిన్యాయేన - అసత్యప్యేవకారే రామఏవ దుష్కరంకృతవానితి లాభేన స్వస్యాఽదుష్కరకర్తృత్వసిద్ధ్యా, స్వనిష్ఠ దుష్కరకర్తృత్వాపేక్షయా రామనిష్ఠదుష్కరకర్తృత్వ మతిశయితమితి హానుమదభిప్రాయ ఇత్యాశయేనవ్యాచష్టే (పెరుమాళ్ నమ్మిలుమ్) ఇత్యాదినా. యద్వా - స్వాత్మానం దుష్కరకర్మకారిణమభిమన్యమానేనహనూమతాఽపి "దుష్కరంకృతవాన్" ఇత్యుక్తేః, అత్రత్య దుష్కరశబ్దః- హనూమత్కృత దుష్కరాపేక్షయాఽతిశయిత దుష్కరపర ఇత్యాశయేనవ్యాచష్టే. (పెరుమాళ్) ఇత్యాది. అత్రచ- దుష్కరశబ్దార్థఘటకీభూతకృతేః కర్త్రాకాఙ్క్షాయామ్, రామస్యతథాత్వే వ్యాఘాతాపత్తేః, అన్యస్యైకస్యచిత్తథాత్వేచ, అనుపస్థితసమ్బన్ధకల్పనాపత్తేః, హనూమతఏవకర్తృతయోపస్థితస్య తథాత్వముచితమితి (పెరుమాళ్ నమ్మిలుమ్) ఇత్యాది. యద్వా-సముచ్చయార్థప్రయోగాత్. సముచ్చయానర్హంస్వవ్యావృత్తందుష్కరకర్తృత్వంరామస్యహానుమ

---

(౧) శ్రీరా-సున్ద-3-౧3. (౨) ఇదమనన్వితమశుద్ధమివభాతి అవధారణాత్ ఇతిచ పాఠోదృశ్యతే.

వ్యా.—అయన్దొ శ్రీల్ శెయ్ తారాయిరున్దతు.

టి.—దభి ప్రేతమిత్యాశయేనవ్యాచష్టే (పెరుమాళ్)ఇతి సముచ్చయేహి సాహచర్యప్రతీతేస్సాదృశ్యం వ్యజ్యతే. తదుక్తమ్ (౧)"సహచరణంచ ప్రాయేణసదృశయోః" ఇతి అతో౽త్రసముచ్చయాభావాత్ సాదృశ్యాప్రతీత్యాస్యవ్యావృత్తత్వలాభ ఇతి ధ్యేయమ్. యద్వా-రామోదుష్కరం కృతవా నితివక్తవ్యే "దుష్కరం కృతవాన్ రామః" ఇత్యుక్త్యా-దుష్కరకర్తృకారిణ మనూద్య తాదాత్మ్యేన రామోవిధీయతే. తథాచ-ఉద్దేశ్యతావచ్ఛేదకవ్యాపకత్వస్య విధేయేభానాత్, వ్యాపకనివృత్తౌ వ్యాప్యనివృత్త్యా, రామాదన్యత్రస్వాస్మిన్విద్యమానమపి దుష్కరకర్తృత్వమ్-రామనిష్ఠదుష్కర కర్తృత్వాపేక్షయా౽పకృష్టత్వాదసత్కల్పమితి హనుమదాశయఇత్యభిప్రాయేణవ్యాచష్టే(పెరుమాళ్ నమ్మిలుమ్) ఇత్యాదినా. సముద్రలఙ్ఘనస్య దుష్కరత్వమ్- ప్రకృష్ట ప్రయాససాధ్యత్వాత్ దుఃఖేనకర్తవ్యత్వరూపమ్ ; సీతావిశ్లేషణాదేస్తత్వన్తు-శోకసన్తాపనాదిమహానర్థహేతుత్వాత్, ప్రణయిత్వలక్షణమహాగుణహానికరత్వాత్, మహాజనోపాలమ్భహేతుత్వాచ్చా౽పీతి (నమ్మిలుమ్) ఇతిప్రకరణనిర్దేశ ఇతిధ్యేయమ్ దుష్కరశబ్దస్తు(౨) "ఈషద్దుస్సుషు కృచ్ఛ్రా(కృచ్ఛ్రా) ర్థేషుఖల్" ఇతిసూత్రేణవిహితఖల్ ప్రత్యయాన్తః.

ననుసీతావిశ్లేషణాదినా రామస్యకథందుష్కరకర్మకర్తృత్వేన గర్హా? కళత్రాన్తరేణ రతిధర్మయోస్సిద్ధేరిత్యాశఙ్క్య(3) "నచా౽స్యమాతానపితాతథాన్యస్స్నేహాద్విశిష్టో౽స్తి మయాసమోవా" (౪) "మయిజీవితమాయత్తమ్" ఇత్యాద్యుక్తరీత్యా సీతేతరవిముఖస్య,

---

(౧)

(౨) పా-సూ-3-3-౧౨౬.

(3) శ్రీరామా-సున్ద-3౬-3౧

(౪) ,, ,, 3౭-౧౮.

వ్యా.—(రామః) ఏకదార వ్రతరాయ్ పిరాట్టియైయ్ప్రియవర్తియాత పెరుమాళుక్కు—

టి.—ఏకదారవ్రతస్య రామస్య నకళత్రాన్తరేణ తత్సిద్ధిరితి బోధయితుం తస్యైకదారవ్రతత్వప్రసిద్ధిప్రత్యభిజ్ఞాపకరామశబ్దో హనుమతా నిర్దిష్ట ఇత్యభిప్రాయేణ వ్యాచష్టే(ఏకదారవ్రతరాయ్)ఇతి.ఏకా- కేవలా—దారాః-పత్నీ, యస్య స తథోక్తః- ఏకదారః,అయంచ భావప్రధానో నిర్దేశః; తథాచ-ఏకదారత్వం వ్రతమ్—నియతానుష్ఠేయమ్, యస్య స తథోక్తః తథాచ సీతేతర స్త్రీమాత్రవిముఖ ఇత్యర్థః.తదాహ(పిరాట్టియై ప్రియ) ఇత్యాది. యద్వా(౧) "త్వం జీవితం త్వమసి మే హృదయం ద్వితీయం త్వం కౌముదీ నయనయోరమృతం త్వమఙ్గే" ఇత్యుక్తరీత్యా రామస్య భోగ్యాన్తరస్థానే పీయమేవేతి వివక్షయా స్వతన్త్రవిశేషణమ్. అతఏవ వేఱొరుత్తియై ఇత్యనుక్తిః. ననుచ-ఏకదారవ్రతిత్వం నసీతావిశ్లేషణాదిషు దుష్కరత్వాపాదనద్వారా గర్హాప్రయోజకమ్, కిన్తు § స్వసుఖానాదరరూప ధైర్యాఖ్యగుణ విశేషహేతుతయా శ్లాఘాకరమేవేత్యాశఙ్క్య, తథాసతి † ప్రణయిత్వలక్షణ గుణోపమర్దకత్వాయోగాత్ ; తథాచ సీతావిశ్లేషణాదికం గర్హాప్రయోజకమేవేతి బోధయితుం హనుమతా రామపదం నిర్దిష్టమ్ ; తత్రచ సమభివ్యాహృత సమ్బన్ధిలాభన్యాయేన దుష్కరపదార్థఘటక క్రియాయాం రామపదనిర్దిష్టస్య కర్తృత్వౌచిత్యాత్ రామపదస్య చ ఉక్తరీత్యా రమత ఇతి వ్యుత్పత్త్యాచ ప్రణయిత్వవిశిష్టపరత్వాత్, తత్సమభివ్యాహృతం దుష్కరపదమపి

(౧)

§ అవికృత చిత్తత్వరూపధైర్యస్య సుఖానాదరరూపత్వకథనమ్ - కార్యకారణయోరభేదాధ్యవసాయేన.

† సీతావిశ్లేషణస్యేత్యాదిః

వ్యా.—దుష్కరమ్, ప్రణయికళాయ్ ప్పిఱన్దారాకచ్చెయ్యవరి త్తోన్ఱైచ్చెయ్‌తార్

టి.—ప్రణయిత్వావచ్ఛిన్న రామనిరూపిత దుష్కరత్వపర మిత్యాశయేన వ్యాచష్టే (దుష్కరమ్ - ప్రణయికళాయ్) ఇత్యాదినా. (౧) "జ్వలితికసన్తేభ్యోణః" ఇతి సూత్రేణ వ్యుత్పాదితోఽయం రామశబ్దః (౨) "రామోరమయతాంవరః" ఇత్యత్రతు-రమతేరన్తర్భావితణ్యర్థాత్ కర్తరి ణప్రత్యయ ఇత్యభిప్రేతమితిభావః. సకృత్ప్రయుక్తస్యాఽపి పదస్యాఽనేకార్థపరత్వం ప్రయోక్తృవివక్షావశాత్ తన్త్రవృత్త్యాదినా సులభమిత్యుపోద్ఘాతఏవప్రపఞ్చితమ్, నను-ఏకదారవ్రతత్వేపి ప్రణయిత్వేపిచ, రామస్య దేశకాలవ్యవస్థావిరహేణ స్త్రీపరత్వే స్త్రైణత్వప్రయుక్తశిష్టగర్హాస్యాత్, తత్పరిహారాయతదాతదాతద్విశ్లేషణమావశ్యకమితి, నతేనేదందుష్కరమిత్యాశఙ్క్య, స్త్రైణత్వప్రయుక్తదోషానాదరేణవా, తత్సమాధిత్సయావా (౩) "ఛాయేవానుగతా † తవ", ఇతి, వరణకాల ఏవాఽభ్యనుజ్ఞానాద్దోషానవతారబుద్ధ్యావా, సీతా మాత్మనాసహ వనంప్రాపితవతోఽస్యాఽద్యైవం విశ్లేషణం నోచితమితి తేనేదం దుష్కరమేవేతి బోధయితుం § ప్రాఙ్న్యాయేన దుష్కరపదార్థ ఘటక క్రియాయాం రామపద నిర్దిష్టస్య కర్తృత్వ లాభాత్, తస్యచ స్వేనసహ సీతాకర్మక వనప్రాపణకర్తృత్వ ప్రసిద్ధేః. (౪) "వనంసభార్యః ప్రవివేశరాఘవః. ఇత్యాదిషు రామపదనిర్దేశేన తస్య తద్రూపప్రత్యభిజ్ఞానాత్,

(౧) పా-సూ-౩-౧-౧౪౦. (౨) శ్రీరామా-అయో-౫౩-౧.
(౩) శ్రీరామా-బాల-౭౩-౯. † సదా ఇతిముద్రితకోశే.
§ సమభివ్యాహారసంబన్ధిన్యాయేన. (౪) శ్రీరా-అయో-౧౧౯-౨౨.

వ్యా.—(దుష్కరమ్) కాట్టుక్కు పోకిఅపోతకప్పడక్కూ డక్కొణ్డు పోన పెరుమాళ్ తమక్కుమ్ ఇతుక్కుమున్బు శెయ్యవరితు.

ఇస్సాహసత్తైచ్చెయ్యకోలి త్తవిర్న్దాలో వెన్నిల్ ;

టి.-తత్సమభివ్యాహారేణ ప్రయుక్తందుష్కరపదమ్-సీతావనప్రాపకత్వ రూపావచ్ఛిన్నరామనిరూపిత దుష్కరత్వపర మిత్యాశయేనవ్యాచష్టే (దుష్కరమ్ - కాట్టుక్కుపోకిఅపోతకప్పడ) ఇత్యాదినా అత్రచ- (౧) "మాంచాప్యరణ్యం నయతఃపదాతిమ్" ఇత్యాదిక మభిప్రేతమ్ (పెరుమాళ్ తమక్కుమ్) రామస్యైవతావదిత్యర్థః. తిష్ఠతుప్రణయిత్వాదికమ్, పూర్వంవనంప్రాపితవతః అద్యాప్యేవంకరణే పూర్వాపరవ్యాఘాత ఇత్యేవకారాభిప్రాయః.

"కృతవాన్" ఇత్యత్ర కరోతినిష్ఠాప్రత్యయాభ్యాం భావనాభూతకాలకర్తృత్వానాంప్రతీతేః, కర్తవ్యతాసఙ్కల్పస్య, క్రియాభవిష్యద్వ్యవహారత్వయోః ప్రయోజకకర్తృత్వస్యచవ్యావృత్త్యై తచ్ఛఙ్కారూపేణ కృతవానితి పదమవతారయతి (ఇస్సాహసత్తై) ఇతి. సీతావిశ్లేషణ తత్కాలావచ్ఛిన్న యథాపూర్వావస్థానాదీనాం "అనయాహీనః" ఇత్యాద్యర్థతయా వక్ష్యమాణానాం బుద్ధౌ సన్నిధానాత్ * ఇస్సాహస శబ్దేన నిర్దేశః. (శెయ్యకోలి)-అనుష్ఠాతుం సఙ్కల్ప్య. (తవిర్న్దాలో) - నివృత్తః కిమ్ అత్రచ సఙ్కల్పమాత్రే ప్రత్యవాయ మాన్ద్యమ్, భవిష్యత్త్వే, అద్యాఽనుష్ఠానప్రతిబన్ధాత్తదనుత్పత్తిః, వర్తమానత్వేచ సమగ్రానుష్ఠాన ప్రతిబన్ధాత్ సమగ్రప్రత్యవాయానుత్పత్తిః. ప్రయోజకకర్తృత్వేచ - కదాచిత్ప్రయోజ్య కర్తుర ప్రవృత్తి సమ్భావనేతి కిమద్యాఽత్యాహితమితి శఙ్కాశయః.

(3) శ్రీరామా-సున్ద-3౬-౨౮.

మూ.—కృతవాన్.

వ్యా.—(కృతవాన్) పత్తుమ్పత్తాక అనుష్ఠిత్తిలరో?
ఇప్పడియివర్ శెయ్తతు తానేతెన్నిల్;

టి.—పరిహారరూపేణార్థమాహ(కృతవాన్ - పత్తుమ్పత్తాకవనుష్ఠిత్తిలరో)ఇతి. (పత్తుమ్పత్తాక)- దశవారమ్,దశానామపిప్రత్యేకందశత్వాభిప్రాయేణ, శతవారమిత్యర్థః. అనుష్ఠితత్వదార్ఢ్యపరమిదమ్. (అనుష్ఠిత్తిలరో) - నాన్వతిష్ఠత్కిమ్? అనుతిష్ఠదేవేత్యర్థః. ఏతేనసఙ్కల్పాదీనాం నిరాసః. అతఏవ "మత్తోభూతం నతుమయాకృతమ్"ఇతి ప్రతీతిసిద్ధం కర్తృత్వాతిరిక్తం హేతుత్వమపి వ్యుదస్తమితిభావః. ఇత్థం ప్రతిజ్ఞావాక్యం వ్యాఖ్యాతమ్.

అథ హేతువాక్యం వ్యాఖ్యాతు మవతారయతి (ఇప్పడియివర్) ఇత్యాది (ఇప్పడి) - ఏవంగర్హణీయతయా. అత్రచ (౧) "ననూనం మయికైకేయి కించిదాశంససేగుణమ్ । యద్రాజానమవోచస్త్వం మమేశ్వరతరాసతీ", (౨) "పశ్యలక్ష్మణ సంరాగం తిర్యగ్యోనిగతేష్వపి। యదేషా శిఖినీకామాత్ రమణంరమతేన్తికే" ఇత్యాదిష్వివ, "దుష్కరంకృతవాన్ రామో యద్దీనస్త్వనయాప్రభుః" ఇతి ప్రతిజ్ఞాహేత్వో రసాఙ్కర్యేణ నిర్దేష్టవ్యత్వేపి, "దుష్కరం కృతవాన్ రామో హీనోయదనయా"ఇతి సఙ్కీర్ణ నిర్దేశః కృతః. తత్ఫలంచ- నిశ్చితప్రతిజ్ఞా హేతువాక్యమాత్ర ఘటకభావయోః "కృతవాన్- హీనః" ఇతి పదయోర్మధ్యే నిర్దిష్టస్య రామపదస్య పూర్వోత్తర సాహచర్య బలాత్ తదుభయసాదృశ్య బోధనమ్ , తదుభయ సాదృశ్యంచ-ప్రతిజ్ఞావాక్యఘటకత్వ హేతువాక్య ఘటకత్వాభ్యా మితి, ప్రతిజ్ఞా వాక్యఘటకత్వేన రామపదం పూర్వంవ్యాఖ్యాయ, ఇదానీం

(౧) శ్రీరామా-అయో-౧౯-౨౪.
(౧) శ్రీరామా-కిష్కి-౧-౪౭.

మూ.—రామః.

వ్యా.—(రామః) పిరాట్టియై ప్పిరిన్దు కుటియశగ్గామలిరున్దార్.

టి.—హేతువాక్యఘటకత్వేనవ్యాఖ్యాతుముపాదత్తే(రామః)ఇతి[యస్మాదనయాహీనో రామోభవతి, తస్మాద్దుష్కరం కృతవాన్ రామః] ఇతి యోజనా మభిప్రేత్యవ్యాచష్టే (పిరాట్టియై ప్పిరిన్దుకుటియశగ్గామల్)—రేఖోపరేఖాదేరనపాయేనేత్యర్థః. అయంభావః-యదృచ్ఛాశబ్దః, జాతిశబ్దః, గుణశబ్దః, క్రియాశబ్దశ్చేతి చతుష్టయీ శబ్దానాం ప్రవృత్తిరిత్యేకః పక్షః, తత్రశబ్దస్వరూప ప్రవృత్తినిమిత్త డిత్థాదిసంజ్ఞాశబ్దో యదృచ్ఛాశబ్దః, ఘటత్వాది జాతినిమిత్తకోజాతిశబ్దః; నీలాదిగుణనిమిత్తకోగుణశబ్దః; పాచకాదిశబ్దస్తుక్రియాశబ్దఇతి. నాస్తియదృచ్ఛాశబ్దః, త్రయీతుశబ్దానాం ప్రవృత్తిరిత్యపరః పక్షః, తత్రడిత్థాదిశబ్దానాం జాతిశబ్దేన్తర్భావః. జాతిర్హి ద్వివిధా; యుగపదనేకవ్యక్తివృత్తిః, క్రమికనానా పిణ్డవృత్తిశ్చేతి. తత్ర ఆద్యా-ఘటత్వాదికా;ద్వితీయాతు-ప్రతిక్షణభిదురశరీర వృత్తిడిత్థత్వాదికా. కేషాంచిత్సంజ్ఞాశబ్దానాంతు (౧)"కృతంకుర్యాన్నతద్ధితమ్"ఇతి స్మృత్యనుసారాత్,క్రియాశబ్దేఽన్తర్భావః. ఏవంచరామశబ్దస్య, క్రమికనానాపిణ్డవృత్తి జాతినిమిత్తకత్వాత్ జాతిశబ్దత్వమవివాదమ్. తథాచ-తత్రతజ్జాతినిమిత్తక శబ్దప్రయోగానువృత్తేస్తత్ర తజ్జాతిప్రతీతి నిబన్ధనతయా, తస్యాశ్చ తత్ర తద్వ్యఞ్జక సంస్థాన నిబన్ధనతయా,తత్రచార్ధస్యతదధికస్యవా వికృతత్వేతత్రతజ్జాత్యనభివ్యక్తేః,తత్రతజ్జాతినిమిత్తకశబ్దప్రయోగో నాస్తీతి లోకసిద్ధమ్,తాన్త్రికాభ్యుపగతంచ;ఏవంచాఽయంరామపదవ్యపదేశః, స్వనిమిత్తజాతివ్యఞ్జకసంస్థానావికృతత్వవ్యఞ్జకఏవభవతి సీతావిశ్లేషేచ, సంస్థానవిశరణముచితమ్, (౨) "దివ్యేత్ సహస్రధాహమ్" ఇత్యుక్తేః;

---

(౧) (౧) అస్యాకరాద్యనాద శుద్ధ శోధనమశక్యమ్

వ్యా —(రామః) పిరాట్టియెప్పిరిన్దాల్ పుకరక్షిన్దు ఎళ్లిల్ కులైన్దు ముఖమ్ వెళుత్తు ఉడమ్బిళైత్తు * ఇట్టకాలిట్టకై కళాయ్

టి —తథాఽపిసంస్థానవిశరణాభావాత్ రామో దుష్కరంకృతవానిత్య యమర్థస్సిద్ధఇతి. ఇత్థంజాతిశబ్దత్వేన వ్యాఖ్యాయ క్రియాశబ్దత్వేనవ్యాచష్టే(రామః-పిరాట్టియె ప్పిరిన్దాల్ పుకరక్షిన్దు)ఇత్యాదినా.అత్రరమయితృత్వం రామపదప్రవృత్తినిమిత్తమ్. రమయితృత్వంచ (౧) "రూపం సంహననంలక్ష్మీం సౌకుమార్యంసువేషతామ్ । దదృశుర్విస్మితాకారాః రామస్య వనవాసినః" ఇత్యుక్త రూపాది ప్రయుక్తమ్. రూపమ్-అభూషణేఽపిరమ్యత్వమ్. సంహననమ్-సజ్ఞాతిభావః, తచ్చ-సుశ్లిష్టసన్ధిబన్ధత్వమ్.లక్ష్మీస్తు(౨)"భూయిష్ఠం తేజఏవాద్భిర్మృదులాభిర్మృదూకృతమ్ । చక్షురానన్దజనకంలావణ్యమితికథ్యతే" ఇత్యుక్తలావణ్యమేవ. రమతేఃకాన్తిహేతుకప్రీత్యర్థకత్వమపి రత్నమిత్యత్రదృష్టమ్. తథాచ-యస్మాదనయాహీనోఽపి రామోభవతి-రమయితృత్వప్రయోజకకాన్త్యాదిమాన్ భవతి, తస్మాద్దుష్కరంకృతవాన్ ఇత్యర్థ ఇతిభావః. (పుకర్)-అవయవశోభా. (ఎళ్లిల్) సముదాయశోభా. (ముఖమిత్యాది) అత్రచ(౩) "వికలకరణః, పాణ్డుచ్ఛాయశ్శుచాపరిదుర్బలః" ఇత్యాద్యభిప్రేతమ్. (ఇట్టకాలిట్టకై కళాయ్)ఇతి ,ఇదంచ (౪) "ఇట్టకాలిట్టకైకళాయ్" ఇతి ద్రమిడోపనిషదుక్తేః ప్రకృతానుగుణలిఙ్గవిపరిణామనిర్దేశరూపమ్. (౫) "సఖీభిస్స్వైరప్రకీర్ణపరతన్త్రివిపాణ్డురాజ్ఞీ"ఇత్యుక్తరీత్యా.లక్షణేనయథాన్యస్తమ్, తథైవన్యస్తమ్, నతుప్రసారణాకుఞ్చనాదిసమర్థంపాణిపాదంయస్య తథావిధస్సన్నిత్యర్థః.

(౧) శ్రీరామా-అర-౧-౧౩ (౪) తిరువాయ్-౭-౨-౪.
(౨)
(౩) ఉ-చ.
(౫) పొలగా-నా

వ్యా—ఇరుక్క వేణ్డావో? ఇత్తైప్పృత్ త్రవితేపిరాట్టియుమ్, (౧) ‘‘కచ్చిన్న తద్ధేమ సమానవర్ణం

టి—(ఇరుక్క వేణ్డావో)- అసితేక్షణాయా స్త్వస్యాః రామ విశ్లేషే హ్యేవం విధత్వే దృష్టే రామస్యైతద్విశ్లేషేహ్యేవంవిధత్వం కైముత్యసిద్ధ మితిభావః. యద్యప్యయమేవ (౨) ‘‘నశర్మలభతేరామ స్సింహార్దిత ఇవద్విపః’’ (3) ‘‘అగ్నినేవాగ్నిపర్వతః’’ ఇత్యాదికంవక్ష్యతి. తథాఽపి తత్సర్వం సీతాసౌభాగ్యస్యనపర్యాప్తమితి హనుమతోహృదయమితి భావః. ఏవంహనుమదభిప్రాయోన్నయననియామికాం సీతాయాః కణ్ఠోక్తిం దర్శయతి(ఇత్తైప్పృత్ త్రవిత్యాదినా). ఇత్తై - హనుమదభిప్రేత లావణ్యాపిపర్యాసాదికమ్. (పిరాట్టియుమ్) ఇతి-హనుమతస్సముచ్చయః. (కచ్చిదితి) [హేమసమానవర్ణామ్, పద్మసమానగన్ధి, తస్యతదాననమ్, మయావినాశుష్యతినకచ్చిత్] ఇతియోజనా. సమానో వర్ణో యస్యతత్సమానవర్ణమ్, హేమ్నా సమానవర్ణం హేమసమానవర్ణమ్. ఛాన్దసత్వాత్ (౪) ‘జ్యోతిర్జనపద’ ఇత్యాదినా సమాన శబ్దస్యసభావాభావః’’ఇతి కేచిత్. ‘‘నైకల్పికోఽయంసభావః’’ ఇత్యన్యే తత్రచ-‘‘హేమసమానవర్ణత్వేవ ఔజ్జ్వల్యంవివక్షితమ్’’ ఇతి కేచిత్, ‘‘స్పృహణీయత్వం వివక్షితమ్’’ ఇత్యపరే. సుదర్శనభట్టపాదై ర్వేదార్థసఙ్గ్రహతాత్పర్యదీపికాయాముక్తమ్ - ‘‘ఏవంవర్ణయన్తికేచి దాచార్యాః – (౫) ‘ఆదిత్యవర్ణమ్-రుక్మవర్ణమ్’ఇతి, వర్ణశబ్దస్వారస్యాత్ న కేవలం హిరణ్మయశబ్ద ఔజ్జ్వల్యమాత్రపరః, అపితు వర్ణ పరఏవ, తర్హి (౬) * నీలతోయదసామ్య శ్రుత్యవిరోధః కథమితి

(౧) శ్రీరామా-సున్ద-3౬-౨౮. (౨) శ్రీరామా-సున్ద-3౬-3౪.

(3) శ్రీరామా సున్ద-3౫-౪౪. (౪) పా-సూ-౬-3-౮3.

(౫) పురుషసూ. (౬) తైత్తిరీ-నారా-౧౧

వ్యా — తస్యాననం పద్మసమానగన్ధి'.

టి — చేదుచ్యతే-నీలతోయదవర్ణస్యైవ హేతువిశేషేణ స్వర్ణవర్ణత్వముపపద్యతే, తథాహి - భగవద్విగ్రహో బాలాతపానులిప్తమరకతగిరి విభో విభాతి. తథాచ శ్రీరామాయణే 'కచ్చిన్న తద్ధేమసమానవర్ణం తస్యాననం పద్మసమానగన్ధి' ఇతి, నీలతోయదవర్ణస్య భగవతో హిరణ్యవర్ణత్వే హేతుస్సమ్ప్రదాయైకాధిగమ్య ఇతి నాఽత్ర లిఖ్యతే'' ఇతి (౧) ''మయా వినాశుష్యతే'' ఇత్యనేన తు సీతాసహభావ ఏవ తాదృశవర్ణహేతురితి ప్రతీయత ఇత్యుచితమ్ పద్మసమానేతి – పద్మశబ్దః పద్మగన్ధపరః. తథాచ-పద్మగన్ధసమాన గన్ధయుక్తమిత్యర్థః. పూర్వత్ర హేమపదమపి తద్వర్ణపరమ్ అత్రచ (౨) *ప్రశంసాయామతిశయే వా ''గన్ధి'' ఇతి మత్వర్థీయః. పద్మగన్ధస్య హి కషాయత్వం ప్రసిద్ధమ్, అత్ర తు తద్వ్యావృత్త్యా సౌమ్యత్వాదిలక్షణాతిశయోఽపి వివక్షితః. అతో న బహువ్రీహిః. అత ఏవ (౩) ''పద్మకోశాదపస్యైన్దోః ఫుల్లస్య కమలస్య చ । సుగన్ధిమమ నాథస్య ధన్యా ద్రక్ష్యన్తి తన్ముఖమ్'' ఇతి కమలసాదృశ్యాత్ పృథక్ సుగన్ధిత్వముపాత్తమ్; అత ఏవచ (౪) 'కమలప్పూ వాయుమో' ఇతి సంశయోపపాదనాయ (౫) ''వెట్టిత్తాయ్'' ఇతి కమలగన్ధస్య కషాయత్వముక్తం కృష్ణపాదైః అత్రచ-హేమసమానవర్ణం పద్మసమానగన్ధీత్యాభ్యాం *హేమ్నః పద్మామోదః ఇత్యయమర్థో వస్తుభూత ఏవాఽత్ర లబ్ధ ఇతి † విచ్ఛిత్తి విశేషో లభ్యతే. [మయా వినేత్యాది] మద్విశ్లేషే శోషణం స్యాదేవ, తథాఽపి తదభావో మదిష్టో మయాద్య జిజ్ఞాస్యత ఇత్యర్థః 'మయా వినాశుష్యతి' ఇత్యంశోఽత్ర సంవాదతయా వివక్షితః. తదిదమాహ

---

(౧) శ్రీరామా-సున్ద-౩౬-౨౮ (౨) వై-కౌ
(౩) (౪) నాయ్చ్చియార్ తిరు-౭-౧.
(౫) నాయ్చ్చియార్ తిరు-౭-౧-వ్యా † విచ్ఛిత్తిః-వైచిత్ర్యమ్.

మూ.—హీనో యదనయా

వ్యా.—ఎన్ఱు అమ్ముక త్తినొళియుమ్ మణముమ్ మాత్తాతే శెల్లానిన్ఱతే? ఎన్ఱుకేట్టతు. (రామః) పొడిమూడు తణలాయిరున్దార్. వడివిల్ పశైయై క్కాట్టిత్తువక్కి-క్కొణ్డుపోన్దు నడుక్కాట్టిలే

టి.—(ఎన్ఱు)ఇత్యాదినా.(అమ్ముక త్తిల్) ఇతి-తదాననశబ్దార్థఉక్తః.(ఒళి)-తేజః.అనేన-హేమవర్ణత్వమౌజ్జ్వల్యరూపమితిసూచితమ్.యద్వా-(ఒళి) ఇతి-ప్రభావివక్షితా ; సాహి తేజసోరూపమితితాన్త్రికాః. వర్ణశబ్దోఽప్యయథాశ్రుతఏవ.(మణముమ్)ఇతి-''గన్ధ''ఇత్యస్యాఽర్థఉక్తః.(మాత్తాతే) ఇత్యాదినా-'శుష్యతినకచ్చిత్' ఇత్యస్యాఽర్థఉక్తః [అనయాహీనోఽపిరామోరామఇతియత్తద్దుష్కరంకృతవాన్ ఇతియోజనాభిప్రాయేణ వ్యాచష్టే(రామః,పొడిమూడు)ఇత్యాదినా.(౧ ''భస్మచ్ఛన్న ఇవానలః'' ఇత్యేతదత్రాభిప్రేతమ్. రామపదాభిప్రేతమ్, (పొడిమూడు) ఇత్యుక్తమ్ (తణలాయ్) ఇత్యాదినాతు - ''అనయాహీనః'' ఇత్యస్యాఽర్థఉక్తః. వివృణోతి (వడివిల్) ఇత్యాదినా. (వడివిల్ పశైయై క్కాట్టి)-ఆకారే సౌమ్యతాలక్షణామార్ద్రతాందర్శయిత్వా. అనేన-హృద్యనార్ద్రితాంగూహయిత్వేతివ్యజ్యతే.(తువక్కి-క్కొణ్డుపోన్దు)యథాపరమర్షిణరపి (౨)''ప్రాణేభ్యోఽపిప్రియోఽభవత్''(౩)''మనస్వీతద్గతస్తస్యానిత్యంహృది సమర్పితః' ఇత్యాదికంకథయేత్, తథా సీతాం విప్రలమ్భనేన మోహయన్నిత్యర్థః (నడుక్కాట్టిల్) ఇత్యాది అత్రచ (౪) ''కాన్తారమధ్యేవిజనే విసృష్టా'' ఇత్యాదికమభిప్రేతమ. పూర్వస్యాంయోజనాయామ్, అనయేతి తృతీయాయాఃప్రతియోగిత్వపరత్వమ్, హీనపదస్యచ విభాగాశ్రయ పరత్వమభిసన్ధాయ ''పిరిన్దు' ఇత్యుక్తమ్. అస్యాన్తుయోజనాయామ్, (౫) ''ఓహాక్ త్యాగే'' ఇతి

---

(౧)

(౨) శ్రీరామా-బా-౭౭-౨౬

(౩) శ్రీరామా-బాల-౭౭-౨౫.

(౪) శ్రీరామా-సున్ద-౨౫-౩.

(౫) జుహో-ప-స-అ.

వ్యా —తళ్ళువతే !

టి.—ధాతోః విభాగానుకూలవ్యాపారవాచకాత్ (౧)*ఆదికర్మణి కర్తరి క్తప్రత్యయేననిష్పన్నం హీనపదమ్- విశ్లేషానుకూలవ్యాపారకర్తృపరమ్. అనయేతి తృతీయా కర్తృతయా వైశిష్ట్యపరా. ప్రతియోగిత్వరూపకర్తృత్వస్యైవహేతుత్వవివక్షయా వా తృతీయా. తథాచ-సీతాకర్తృకత్వరూప సీతాహేతుకత్వాశ్రయ త్యాగక్రియాకర్తేతి వా, కర్తృతయా సీతావిశిష్టత్యాగకర్తేతి వాఽర్థపర్యవసాన మభిప్రేత్య (తళ్ళువతే) ఇత్యుక్తమ్. యద్వా - తృతీయార్థ కర్తృత్వస్యరామ పదార్థ ఘటకరమత్యర్థ ప్రీతావన్వయః. రామపదంచ, (౨) "హలశ్చ" ఇత్యధికరణార్థక ఘఞన్తమ్, అతఏవ, (౩) "రమన్తేయోగినోఽనన్తే సత్యానన్దేచిదాత్మని। ఇతిరామపదేనాసౌ పరంబ్రహ్మాభిధీయతే" ఇతి నిరుక్తిః (౪) "అన్తర్ధౌయేనాదర్శనమ్" ఇతి జ్ఞాపకాత్ కర్తరి షష్ఠ్యా అనిత్యత్వావగమాత్ కర్తరితృతీయా. హీన ఇత్యత్రచ ఉపస్థితత్వాత్ సీతాయా ఏవకర్మత్వమ్. తథాచ-సీతానిష్ఠప్రీతివిషయస్సన్ సీతాంత్యక్తవానితియదితివివక్షయా (వడివిల్) ఇత్యాదికముక్తమితి ధ్యేయమ్. నను-అత్రరామస్యనసీతాత్యాగకర్తృత్వమ్.(౫)"మమైవదుష్కృతం కిఞ్చిత్" ఇతి సీతయా స్వవిశ్లేషస్యస్వీయ దుష్కృతమూలకత్వోక్తే రిత్యాశఙ్క్య దృష్టేసమ్భవత్యదృష్టకల్పనాయా అన్యాయ్యత్వాత్, సీతానిదేశేన మాయికమృగానుధావనేన రామస్యైవ సీతాత్యాగకర్తృత్వమ్; సీతాయాస్తు కర్మమూలకత్వోక్తిః

---

(౧) పా-సూ-౩-౪-౭౧.
(౨) పా-సూ-౩-౩-౧౨౧,
(౩) నిరుక్తా-౨౪౧.
(౪) పా-సూ-౧-౪-౨౮.
(౫) శ్రీరామా-సున్ద-౩౮-౪౭.
§ నిత్యమితిపాఠాన్తరమ్.

వ్యా —కర్మత్తాలేఅపహృతైయానాళల్లతుఇవర్ తళ్ళినారో వెన్న, ఇవళై కణ్డు వైత్తాలవర్ తా మకలప్పెఱువరో ? (హీనోయద నయా) ఇవరివళై విట్టు మానిన్పిన్నే పోకప్పట్టత్తో ఇవ్వపహార న్దాన్ పిఱన్దతు

టి —విశ్లేషాఽసహనప్రయుక్తస్వాత్యోపలమ్భసంభ్రమమూలా త్రైవ (౧) ‘‘అథవానహితస్యార్థః’’ ఇత్యాద్యనేకకల్పోల్లేఖనాదితి పరిహార రూపేణాఽవతార్యాఽర్థమాహ(కర్మత్తాలే)ఇత్యాదినా (ఇవళై కణ్డు) ఇతి (ఇవళై) ఇతి-వైలక్షణ్యాతిశయపరమ్ (తామ్)-ప్రేక్షావతామగ్రణీ రిత్యర్థః. (అకలప్పెఱువరో)-విప్రకృష్టోభవితుమర్హతి కిమిత్యర్థః (౨) ‘‘తంచేయమసితేక్షణా’’ఇత్యుక్తరీత్యాన్వపేక్షయాఽప్యతిశయితసౌభా గ్యయుక్తాయా స్సీతాయాఃకృతే, (౩) ‘‘మమహిందుపలయాక్షీం ప్రత్య నిష్టైకబుద్ధేః’’ ఇతిపదస్థానేభయ శఙ్కనంన్యాయ్యమ్, స్థానేతదాశఙ్క నస్తు కైముత్యసిద్ధమ్. తథాచతదభావోఽనుచితః తత్రాఽపి విప్రకృ ష్టదేశగమన మత్యన్తానుచిత మితిభావః వివరణమ్ (ఇవరివళై విట్టు) ఇత్యాది. (మానిన్పిన్నే)ఇత్యాది అన్యథాజీవగ్రాహం గ్రాహకబాణ ప్రయోగేణైవ మాయికమృగ గ్రహణసమ్భవాదితిభావ. అత్రచ హీన పదమ్ (౪)‘‘ఓహాఙ్ గతౌ’’ ఇతిపరితాత్ (౫) ‘‘గత్యర్థాకర్మక’’ఇత్యాది సూత్రవిహిత కర్తరిక్తాన్తమ్. అనయేతితృతీయాయాః-ప్రేరణద్వారా హేతుత్వమర్థః రామపదఞ్చ(౬)‘‘బుద్ధిమాన్’’(౭)‘‘ప్రతిభానవాన్’’ ఇత్యాద్యవగతదూరదర్శిత్వాద్యవచ్ఛిన్నరామపరమ్ తథాచ-దూర

---

(౧) శ్రీరామా-సున్ద-౩౬-౪౨.
(౨) శ్రీరామా-సున్ద-౧౬-౫
(౩)
(౪) బృహో-ఆ-స-అ
(౫) పా-సూ-౩-౪-౭౨
(౬) శ్రీరామా-బాల-౧-౯
(౭) శ్రీరామా-బాల-౧-౧౫

వ్యా.—(అనయాహీనః) ౧) "ఇత్తైయుమకలకిల్లేన్" ఎన్గిఅవివక్షై యోపిరివతు.(అనయాహీనః) మతుప్పినుడైయనిత్యయోగత్తైయుమ్ కుఱిత్తిలర్? (అనయాహీనః) (౨) "అనన్యభావామనురక్తచేతనాంత్వయావిహీనాం మరణాయనిశ్చితామ్" ఎన్ఱు శ్లోకవివక్షైయన్ఱో పిరినతు. (అనయాహీనః) (3) "శ్రద్ధయా దేవో దేవత్వమశ్నుతే" ఎన్ఱుమ్-

టి.—దర్శనత్వాదివిశిష్టస్సన్నపి ప్రేరయన్త్యాసీతయా హేతునాగత ఇతియ దితిపిపక్షియా (మానిన్ పిన్నైపోక) ఇత్యుక్తమ్. ధాతుద్వయస్యాప్యాదిత్వాత్ పిష్ఠాఃకరాకారస్యనత్వమ్ ; హోజస్త్రీత్వమ్, యద్వా-సీతయేత్యనుక్త్వాఅనయేత్యుక్తిః-త్యాజ్యత్వవిరోధి ధర్మాణాంభూయసాం పరామర్శార్థా, తానేవకాంశ్చిదర్థాన్ వక్తుముపాదత్తే (అనయాహీనః) ఇతి. (అనన్యభావామిత్యాది) (అనన్యభావామ్)- త్వదన్యవిషయకాభిప్రాయశూన్యామ్.త్వదనన్యాధీనసత్తాకామితివాఽర్థః. (అనురక్తచేతనామ్)- త్వద్విషయకానురాగాత్మక సర్వబుద్ధియుక్తామ్. (త్వయావిహీనామ్) త్వయావిశిష్టామ్. (మరణాయనిశ్చితామ్)- మరణంప్రాప్తుం నిశ్చయవతీమ్. (౪) "క్రియార్థోపపదస్య" ఇతిచతుర్థీ. (౫) "ఆదికర్మణిక్తః" ఇతి క్తః.(ఎన్ఱుశ్లోకవివక్షై)ఇత్యనేన-అనయేత్యస్యాఽర్థఉక్తఃపతేష్వేకైకమేవత్యాజ్యత్వ విరోధి, కిముతసముదాయఇతిభావః. ఏవమానృశంస్యహానికరత్వాత్ సీతావిశ్లేషస్య దుష్కరత్వముక్తమ్.

అథ - తేజోహానికరత్వాద్దుష్కరత్వాభిప్రాయేణవ్యాచష్టే (అనయాహీనః.శ్రద్ధయా) ఇత్యాది. (౬) "మేధాశ్రద్ధాసరస్వతీ" ఇతి

(౧) తిరువాయ్-౬-౧౦-౧౦.
(౨) శ్రీరామా-అయో-౨౭-౨౨.
(౩) యు-వే-౧౭-ప్ర-౩-ప-౧౧.
(౪) పా-సూ-౩-౪-౭౧.
(౫) పా-సూ-౩-౪-౭౧.
(౬) శ్రీవిష్ణుపు-౧-౯-౧౧౯.

వ్యా — (౧) «అప్రమేయం హి తత్తేజో యస్య సా జనకాత్మజా» ఎన్నుమ్-(౨)«అనన్యా రాఘవేణాహం భాస్కరేణ ప్రభా యథా» ఎన్నుమ్-ఎల్లాప్పడియాలుమ్ తమక్కు

టి.—పురాణరత్నప్రామాణ్యాత్ శ్రద్ధాశబ్దో లక్ష్మీపరః దేవత్వమ్-ద్యోతమానత్వమ్, తథాచ-దేవః - భగవాన్, శ్రద్ధయా-శ్రియా, దేవత్వమ్-ద్యోతమానత్వమ్, అశ్నుతే-ప్రాప్నుత ఇత్యర్థః అత్రచ (3) «స్వత శ్శ్రీస్త్వం విష్ణోస్స్వమసి» ఇతి శ్లోకోఽనుసన్ధేయః. «శ్రద్ధయా దేవో దేవత్వమశ్నుతే" ఇత్యేతదస్యాస్తత్త్వగహస్యమ్'' ఇతిచ. ఆహుశ్చ వాదికేసరిణః-«దేవత్వమ్-ద్యోతమానత్వమ్, తచ్చాఽభరణభూతయా శ్రియా (౪«శ్రియశ్శ్రియమోస్త్యేవ» ఇతి శ్రుతౌ దేవత్వశబ్దస్య క్రీడాదిసాధారణత్వాత్ § తద్వ్యవస్థాపనార్థం స్ఫుటార్థతేజఃపదయుక్తముపబృంహణముపాదత్తే, (అప్రమేయంహి) ఇత్యాది. అనిత్యయుక్తాయాః నిత్యతేజోనియామకత్వమయుక్తమ్, నిత్యాఽనిత్యసంయోగ విరోధాత్ ఇత్యాశఙ్కాపరిహారాయ, నిత్యయోగనియామకాఽపృథక్సిద్ధధర్మతాబోధకం వచన ముపాదత్తే (అనన్యా) ఇతి. అపృథక్సిద్ధధర్మభూతేత్యర్థః, ప్రభాదృష్టాన్తాత్. తదేతదాహ (ఎల్లాప్పడియాలుమ్) ఇతి. పరత్వాదినా సర్వేణ ప్రకారేణేత్యర్థః.యద్వా-«శ్రద్ధయా''ఇత్యాదిశ్రుత్యా భూషావిధయాఽఔజ్జ్వల్యహేతుత్వమ్,«అప్రమేయంహి" ఇత్యనేన పరాభిభవనసామర్థ్యలక్షణతేజోనియామకత్వమ్,(౫)«అనన్యాహిమయా'' ఇత్యనేన స్వరూపనిరూపకధర్మవిధయా స్వరూపప్రకాశలక్షణౌజ్జ్వల్యహేతుత్వం చోక్తమ్, తదాహ(ఎల్లాప్పడియాలుమ్) ఇతి-ఆభరణాదివిధయేత్యర్థః.

(౧) శ్రీరామా-అరణ్య-3౭-౧౫.
(౨) శ్రీరామా-సున్ద-౨౧-౧౬.
(3) శ్రీగుణరత్న-౫౧
(౪) స్తోత్రరత్నే.
§ (పా) తన్నిరాసార్థమ్.
(౫) శ్రీరామా-యుద్ధ-౧౨౧-౧౯.

మూ.—ప్రభుః.

వ్యా.—మినుక్కముణ్డాక్కుకిఱ విపత్తై యోవిడువతు. (ప్రభుః) ఒన్ఱుమఱియాతారాయిరున్దార్.

టి.—(మినుక్కమ్) ఔజ్జ్వల్యమ్. అనేన-దేవత్వశబ్దో ద్యోతమానత్వపరః, నతు క్రీడాది పర ఇతిసూచితమ్. (ఉణ్డాక్కుకిఱ) ఇత్యనేనచ - (౧) "ఉపపదవిభక్తేః కారకవిభక్తిర్బలీయసీ" ఇతిన్యాయేన, "శ్రద్ధయా" ఇతి కరణే తృతీయా, నతు (౨) * సహయోగే తృతీయేతి ధ్వనితమ్ విస్తరస్త్వత్ర సంప్రదాయగ్రన్థేషు ద్రష్టవ్యః.

నను-(౩) "అజ్ఞానం తస్య శరణమ్" ఇతిన్యాయేనాఽవిశేషదర్శినస్తస్యానేవం ప్రత్యవాయప్రయోజకమిత్యాశఙ్క్య, తిరశ్చాం శాస్త్రీవశ్యత్వయోగ్యతా విరహిణాం విశేషదర్శనాభావస్య ప్రత్యవాయానుత్పాద ప్రయోజకత్వేఽపి విశేష విమర్శయోగ్యస్యాఽప్యస్య తద్విమర్శ విరహేణేదృశకర్మకరణం గర్హాప్రయోజకమేవేతి పరిహారాభిప్రాయేణ వ్యాచష్టే (ప్రభుః, ఒన్ఱుమఱియాతారాయ్) ఇత్యాదినా. [యస్మాత్ప్రభుస్సన్నయాహీన స్సన్త్సాహసం కృతవాన్] ఇతి యోజనాయామ్, (౪) "గుణేసజ్యాన్నిశ్శఙ్కికమ్" ఇతిన్యాయేన ప్రభుత్వే గర్హాపర్యవస్యతి. ప్రభుపదంచ - రాజ్యాదిసమ్పత్తిమత్యవివేకిని ప్రాయశః ప్రయుజ్యతే; వివేకవివక్షాయాంతు (౫) "ప్రభోర్భావజ్ఞస్య" ఇతి భావజ్ఞత్వం పృథఙ్నిర్దిశ్యతే, తత్రచ ప్రభుపదంసమృద్ధిమాత్రపరమ్. అతఏవభట్టబాణేన ప్రభూణాం స్వభావవర్ణనప్రస్తావే, "అరత్నాలోకోచ్ఛేద్యమప్రదీపప్రభాపనేయమ్" ఇత్యాద్యుక్త్వా "అవిశేషతశ్చ రాజ్ఞాం విరళవిరళాహి తేషాముపదేష్టారః, నశృణ్వన్తి శృణ్వన్తోఽపి గజనిమీలనమాచరన్తః ఖేదయన్తి హితోపదేశదాయినో

(౧) వైయా-పరి. (౨) పా-సూ-౨-౩-౧౯.
(౩) (౪)
(౫)

వ్యా.—ప్రభుత్వమావతు-అఱియాత్తనమిఱే. (ప్రభుః) మేన్మై యుణ్డిత్తనైహోక్క, నీర్మైయిల్లైయాయిరున్దతు.

టి.—గురూన్" ఇత్యుక్తమ్. యద్యపి(౧)"ప్రభుత్వమవివేకితా" ఇతిప్రభుత్వాత్ పృథగవివేకిత్వం నిర్దిష్టమ్; తథాఽపి ప్రయోగప్రాచుర్యాద వివేకిన్యధిపఏవ ప్రభుపదం స్వరసమ్. క్రౌర్యాతిశయ వివక్షయా పృథగుపాదానమ్. (౨) "కిముయత్రచతుష్టయమ్" ఇత్యనర్థానామైకరాశిప్రవిష్టత్వాద్వా ప్రభుపదమవివేకిపరమ్. రామేజ్ఞానశక్త్యోః ప్రసిద్ధసాహచర్యాత్ శక్తిపర్యాయ ప్రభుశబ్దస్య పరిసఙ్ఖ్యాశ్రయణేనవా వివేకవిరహపరత్వమ్ [illegible] (ప్రభుత్వమావతు) ఇతి. (ప్రభుత్వమ్)- ప్రభుపద ప్రవృత్తినిమిత్తమ్; ప్రభుపదజన్యబోధే ప్రకారోవా. (౩) "తస్యభావస్త్వతలౌ" ఇత్యత్రపక్షద్వయస్యాఽపి స్వీకృతత్వాత్. (అఱియాత్తనమిఱే)- వివేకాభావఃకిల. వివేకరహితత్వస్య ప్రవృత్తినిమిత్తత్వపక్షే సముదాయావయవ భావాత్ సామానాధికరణ్యమ్, లక్ష్యత్వపక్షేతు సాహచర్యాత్ సామానాధికరణ్యమ్. అత్రచ (౪) "మహాన్ప్రభుః" (౫) జగతఃప్రభుమ్" ఇతిప్రభుపదం పరదశాభిప్రాయేణ భగవతిప్రయుజ్యతే, పరత్వంచ (౬) "అవాక్యనాదరః" ఇత్యుక్త స్వభావవిశేషః. పరత్వసౌశీల్యేచ భగవతస్స్వరూపానుబన్ధినీ; సౌశీల్యంచ – స్వప్రయోజన బుద్ధ్యా సంశ్రిత సంశ్లేషైకస్వభావకత్వమ్ [illegible] త్వాదేవ ప్రతీతిసమ్భవేఽపి పరత్వే [illegible] ప్రయుక్తమిత్యభిప్రాయేణాథా [illegible] వ్యాఖ్యా. (మేన్మై)-పరత్వమ్. (నీర్మై)సౌశీల్యమ్ [illegible] రాజత్వ [illegible] ఽస్య(౭) "రాజవిద్యావినీతశ్చ" (౮)ప్రచా

---

(౧) హితోపదేశే-సన్ధి.
(౨) హితోపదేశే-సన్ధి.
(౩) పా-సూ-౫-౧-౧౧౯.
(౪)
(౫) సహస్రనామాధ్యాయే.
(౬) ఛాన్దోగ్యే-3-౧౪.
(౭) శ్రీరామా-సున్ద-3౫-౧3.
(౮) శ్రీరామా-సున్ద-3౫-౧3.

వ్యా.—(ప్రభుః) ఆనైకుతిరై కట్టుప్పడైయాళవుమ్ కణక్కు కేళ్విక్కువుమ్ కఱ్ఱాకై త్తనై పోక్కు ప్రణయిత్వత్తిల్ పుతియతుక్కలరాయిరున్నతు. (ప్రభుః) (౧)* పెణ్ణిన్ వరుత్తమఱియాతాన్.

టి.—రజ్ఞశ్చకర్మణామ్" (౨) రథచర్యాసుసమ్మతః" (౩) "సేనానయవిశారదః" (౪) "ఆయకర్మణ్యుపాయజ్ఞః" ఇత్యాద్యుక్త స్వభావవిశేషాణాం ప్రణయిత్వస్యచ సద్భావాత్ రాజ విద్యావినీతత్వాది నిబన్ధనప్రభుత్వస్య విశిష్యోక్తిః-ప్రణయిత్వవ్యవచ్ఛేదార్థేత్యభిప్రాయేణవ్యాచష్టే (ప్రభుః, ఆనైకుతిరై) ఇత్యాది. (పడై) సేనా. (ఆయుధమ్ వహిక్కవుమ్ కఱ్ఱార్ ఇత్యత్ర (౫) "రాజవిద్యావినీతః" ఇత్యాదికమభిసంహితమ్. (పుతియతుక్కలన్) అన్నప్రాశనేనాఽపిశూన్యః" ప్రణయిత్వప్రవృత్త్యాఽపిశూన్యః ప్రణయిత్వప్రవృత్త్యాఽపి రహితఇత్యర్థః. "ప్రభుః" ఇత్యత్రచప్రాతిపదికవిభక్తిభ్యాం స్వతన్త్రపుంస్త్వప్రతీతేః పరతన్త్రస్త్రీత్వనియత వ్యసన విశేషానభిజ్ఞత్వం ప్రభుపదవివక్షితమిత్యాశయేనాఽహ, (ప్రభుః, పెణ్ణిన్) ఇత్యాది అత్రచ (౧) "పెణ్ణిన్ వరుత్తమఱియాత పెరుమాన్" ఇతిసూక్తిరభిప్రేతా. యద్యపి, (౬) "నిస్వనంచక్రవాకానాం నిశమ్యసహచారిణామ్ పుణ్డరీకవిశాలాక్షః కథమేషాభవిష్యతి" ఇత్యాదినా రామస్య సీతావ్యసనప్రతిసన్ధానమవగమ్యతే, తథాఽపితదపర్యాప్తమితి హనుమతోఽభిప్రాయమితిభావః. నాఽస్యపురుషాన్తరవత్ స్త్రీజన్మవిరహఃపరాయత్తః, తథాఽపితద్విరహోఽస్యగహనశేయత్వహేతు

---

(౧) నాచ్చియార్-తిరు-౧౩-౧. (౪) శ్రీరా-అయో-౧-౨౬.
(౨) శ్రీరామా-బాల-౧౮-౨౬. (౫) శ్రీరామా-సున్ద-౩౫-౧౩.
(౩) శ్రీరామా-అయో-౧-౨౯. (౬) శ్రీరామా-కిష్కి-౩౦-౧౦

వ్యా.—(౧)“అజాయమానో బహుధావిజాయతే” ఎన్నుమ్. (౨)“బహూని మే వ్యతీతాని జన్మాని” ఎన్నుమ్, (3) “పల్ పిఱవి ప్పెరుమాన్” ఎన్నుమ్- పిఱక్కై అప్పిఱవి వెళ్ళత్తిలే యొరుపెణ్బిఱవి పిఱన్దానాకిలి జే

టీ — రేవేత్యభిప్రాయేణవివృణోతి(అజాయమానః) ఇత్యాదినా.విధినిషే ధయోరేకవిషయత్వేవ్యాఘాతాత్ వస్తునివికల్పాయోగాత్, (౪) “నాకారణాత్” ఇత్యాద్యుపబృంహణస్వరసాద్దిపరిక్షేయహేతుకత్వో క్తేశ్చ, కర్మహేతుక జన్మశూన్యః, అనుగ్రహహేతుక బహుజన్మవాని త్యస్యా శ్శ్రుతేరర్థః. (పల్ పిఱవి ప్పెరుమాన్) అనుగ్రహైక మూల కానన్త జన్మప్రయుక్తమాహాత్మ్యవాన్. (పిఱక్కై-అప్పిఱవి)పాకంపనేతి వన్నిర్దేశః. (వెళ్ళమ్)-పరమ్పరా (ఒరుపెణ్పిఱవి)-ఏకంస్త్రీజన్మ (పిఱ న్దానాకిల్)- ప్రాప్తవాంశ్చేత్, దైత్యమోహినీతు భూమికైవ, నావ తారః. అతఏవ-కృష్ణపాదైరేవ(౫) “పెణ్ణాకి” ఇత్యత్ర (౬) “పురు షోత్తమన్ తన్నడిక్కుచ్చేరాత స్త్రీవేషత్తై యేఱ్ఱుక్కొణ్డు” ఇత్యు క్తమ్.అగ్రేచకుదృష్టినిరసనే(౭)“ఆణ్పెణ్ణైచ్చొల్ తాళ్ విమైస్త్రీయెన్ఱు తొడర్న్దు” ఇత్యుక్తమ్. “ఆణ్పెణ్ణై చ్చొల్ తాళ్వు” స్త్రీవేషధారీ పురుషః. అతఏవచభాగవతే, భగవన్తం ప్రతిరుద్రః (౮) “అవతారా మయాదృష్టా రమమాణస్య తేగుణైః। సోఽహం తద్ద్రష్టుమిచ్ఛామియత్తే యోషిద్వపుర్ధృతమ్” ఇతి, దైత్యమోహిన్యా అవతారా ద్వ్యతిరేక మాహ. భగవతాచరుద్రం ప్రతి, (౯) “కౌతూహలాయదైత్యానాం యోషిద్వేషోమయాధృతః” ఇతిదైత్యమోహిన్యా వేషత్వం కణ్ఠోక్తమ్

(౧) పురుషసూ-౨
(౨) గీతాయామ్-౪-౫.
(౩) తిరువాయ్-౨-౯-౫
(౪) వి-పు-౫-౧-౫౧.
(౫) తి-మొ-౨-౭-౮.
(౬) తి-మొ-౨-౭-౮-వ్యా
౭,
౮ భాగవతే-౮-౧౨-౧౭.
(౯ భాగవతే-౮-౧౨-౧౮.

మూ.—ధారయతి.

వ్యా.—ఇవ్వైనై యాళనాయ్ పెణ్ పిఱన్దారెయ్తుమ్ పెరున్దుయర ఱివతు ఇప్పడి ప్రభుక్కళాయ్ ఇవర్ శెయ్త తెన్నెన్నిల్, (ధారయతి) "పిరాట్టియై ప్పిరిన్ద పెరుమాళ్ కడలిలేపుక్కార్ ముడిన్దార్," ఎన్ఱు పేర్ పడైక్క వేణ్డావో?

టి.—(ఇవ్వైనై యాళరాయ్) ఏవంవిధవ్యాపారస్సః. ఏవంవిధపదేన-ఉపవాసకృశత్వాదికం వివక్షితమ్. (పెణ్బిఱన్దారెయ్తుమ్ పెరున్దుయర్) అయంచ ద్రమిడోపనిషచ్ఛ్రీసూక్తిఘట్టః స్త్రీజన్మనా జాత్యైరనుభూయమానం మహాదుఃఖమిత్యర్థః (అఱివతు)-జానీయాత్, తథాచ-తదభావాత్తదభావ ఇత్యర్థః. యద్యపి - మానుషజన్మాదిష్వపి తత్తదుచితదుఃఖాభావో హేయప్రత్యనీకత్వాత్, తద్వదేవ స్త్రీజన్మస్వీకారేఽపి తదుచితదుఃఖాప్రాప్తిరితి, తథాఽపి స్త్రీజన్మసద్భావే హ్యభినాయికదుఃఖ ప్రసక్తిర్వా స్యాత్, తదభావాత్తు సాఽపి దుర్లభేతి హృదయమ్.

ఏవమవివేకిత్వలక్షణప్రభుత్వస్య సీతావిశ్లేష ప్రయోజకత్వేన గర్హాహేతుత్వం వ్యాఖ్యాతమ్, అథతస్యైవ ప్రభుత్వస్య సీతావిశ్లేషేఽపిసత్త్వాది ప్రయోజకత్వాత్ గర్హాహేతుత్వమితిధ్వనయన్ "ధారయతి" ఇత్యేతదవతారయతి(ఇప్పడిప్రభుక్కళాయ్) ఇత్యాదినా. వ్యాఖ్యేయంపదముపాదాయవ్యాచష్టే (ధారయతి - పిరాట్టియై ప్పిరిన్ద) ఇత్యాదినా. ధృతిః ఇత్యత్ర (౧)*ధృధాతోర్ధారణార్థకత్వదర్శనాత్ అత్ర ధృధాతుస్సదర్థకః.(౨)"సివృత్త్రపేరణాద్ధాతోః ప్రాకృతేఽర్థేణిజుచ్యతే" ఇత్యనుశాసనాత్ ణిజప్యనతిరిక్తార్థకః. తథాచ."ధారయతి" ధృతిమాన్ భవతీతి,తదిదమభిసన్ధాయాహ (కడలిలేపుక్కార్ ముడిన్దార్)

(౧ తుదా-౪-౨-౬.

వ్యా —(ధారయతి)ధరిత్రిరుప్యతే। ఇత్ర నెహోకుస త్రైయస్త్రియకేన్ద్ర వో

టీ.—ఇతి. ధైర్యభఙ్గమపి అస్తు ఇతి శేషః. అత్రచ (౧) "అవగాహ్యాఽర్ణవం స్వప్స్యే" (౨) "నచరామోఽతిజీవతి" ఇత్యాదికంచ ద్రష్టవ్యమ్. అత్రచ-ప్రభుపదవివక్షితయోః రవివేకశక్తివిశేషయోస్తన్మూలక ధైర్యేచ గర్హార్థపర్యవస్యతీతి ధ్యేయమ్. అత్రచ - కర్తృబోధకాఖ్యాతస్థలేషు సతికర్మబోధకపదసమభివ్యాహారే కర్తృవిశేషిత కర్మత్వాదిప్రకారక క్రియావిశేష్యక శాబ్దబోధస్య సర్వాభ్యుపగతత్వాత్, బోధక్రమేణ బోధక క్రమస్యచ శేషిక్రమన్యాయసిద్ధత్వాత్, ధారయతేస్స కర్మకత్వే తత్ర "దేహమ్" ఇత్యస్యాఽన్వయేచాఽభిమతే, దేహం ధారయతీత్యానుపూర్వీ స్యాత్, నతు "ధారయత్యాత్మనో దేహమ్" ఇతి, ఏవంచవ్యుత్క్రమనిర్దిష్టస్యాఽపిక్రమకల్పనయాఽన్వయే గౌరవాత్ యథాన్యాయమేవాఽన్వయ ఉచితః; తథాచ ధారయతేరకర్మకత్వం సిధ్యతి తచ్చ (3) "నివృత్తప్రేరణాద్ధాతోః ప్రాకృతేఽర్థేణిజుచ్యతే" ఇత్యనుశాసనవశాత్ సులభమ్; తత్రధారయతేరకర్మకత్వమ్- ధృతి శబ్దితధైర్యార్థకత్వేన సత్తార్థకత్వేనవా సమ్భవతి ధృధాతోస్సత్తార్థకత్వంచ (౪) "యదిమాం సంధరిష్యసి" ఇత్యాదిప్రయోగాత్, (౫) "ధృఙ్ అవస్థానే" ఇతిధాతుపాఠాచ్చాఽవగమ్యతే. తత్ర (కడలిలే) ఇత్యాదినాధైర్యార్థకత్వేన వ్యాఖ్యాయ సత్తార్థకత్వేన వ్యాచష్టే (ధారయతి-ధరిత్రిరుప్యతే) ఇతి. అత్రచ-అశక్నువన్ ధారయితుమితిప్రయోగోఽభిమతః. అత్రచ ధారయతేరకర్మకత్వమాత్ర వివక్షాయామ్, ధరతిస్వాత్మనో దేహం నశోకేనావసీదతీతి స్యాత్, సకర్మకత్వమాత్రవివక్షాయామ్,

(౧) శ్రీరామా-యుద్ధ-౫-౬
(౨)
(3) వైయా-కా.
(౪) శ్రీరామా-సున్ద-౬౬-౧౦
(౫) సుధా-ఆ-స-అ.

మూ —ఆత్మనో దేహం.

వ్యా —నిత్యమానస్వరూపత్తైయుడైక్కు-ప్పోమోవెన్న,(ఆత్మనో దేహమ్)నిత్యమానస్వరూపమిరుక్క-, (౧) "ఇచ్ఛాగృహీతాభిమతోరుదేహః" ఎన్ఱు వన్దేజీయాన ఉడమ్బై విడలాకాతో ?

టి —ఆత్మనో దేహంధారయతీతిస్యాత్ ; ఉభయానురోధాత్తు ధారయతేరకర్మకత్వం సకర్మకత్వంచాఽభిమతమ్ ; అకర్మకత్వంతుదర్శితమేవ, సకర్మకత్వన్తు దర్శయిష్యతే. నను (౨) "అపిజీవావః-ముహూర్తమ్" ఇతిరీత్యా ప్రణయిజనవిశ్లేషే ముహూర్తసత్తా నగహీనవహేత్యాన్యా మ్.సత్యమ్,నముహూర్తసత్తా గహీనవహా,ప్రక్రృతేతుభూయసాకాలేన సత్తేతి లట్ ప్రత్యయావష్టమ్భేన పరిహారన్వివృణోతి (ఇత్తనైపోతు ఇతి. అత్రచ-అష్టమోనవమోవా మాసోవివక్షితః,శబ్దప్రయోగసమకాలత్వంహి లడర్థవాచ్యక్రియాయా వర్తమానత్వమ్.

నను-కథంసత్తానాశస్స్యాత్,(౩) "నిత్యోనిత్యానామ్" ఇత్యాదిభిర్నిత్యత్వావగమాదితిచేత్, మాఽస్తునిత్యాత్మస్వరూపసత్తానాశః, నిత్యాత్మాతిరేకిణో దేహస్యనాశే కఃప్రతిబన్ధ ఇత్యాశయేన "ఆత్మనో దేహంనావసీదతి" ఇత్యేతదవతారయన్వ్యాచష్టే (నిత్యమాన) ఇతి. (నిత్యమానస్వరూపమిరుక్క-)-తిష్ఠత్విత్యర్థః. తన్నాశోనప్రసఞ్జనీయ ఇతియావత్. (ఇచ్ఛా) ఇతి "ఇచ్ఛాగృహీత" ఇతి కర్మమూలకత్వవ్యుదాసః. "అభిమత" ఇతి - భోగ్యతాతిశయపరమ్. ఐచ్ఛికస్యత్యాగస్సుకరః, వియోగేచభోగ్యవస్తువిభిగమోఽనుచితఇతిభావః. అనేనచ-లౌకికవిరహివ్యావృత్తిః. (వన్దేజీయాన)-ఆత్మస్వరూపాతిరేకిణమ్. (ఉడమ్బైవిడలాకాతో) దేహంకథంనపరిత్యజేత్. అత్రచ- (౪) "మదల్-

---

(౧) వి-పు-౬-౫-౮౪. (౩) కఠోపని-౫-౧౩.
(౨) శ్రీరామా-అయో-౫౩-౩౧. (౪) భ్వా-తు-ప-స-అ.

వ్యా.—(౧) “నిత్యం నిత్యాకృతిధరమ్” ఎన్నుస్వరూపత్త్యాగాతి రూపముమ్

టి.—విశరణగత్యవసాదనేషు” ఇతి పఠితేష్వర్థేషు విశరణార్థకస్యాకర్మకత్వేఽప్యవసాదనార్థకస్య సకర్మకత్వాత్ “దేహం నావసీదతి” ఇత్యస్య (ఉడమ్మైవిడలాకాతో) ఇత్యర్థ ఉక్తః యద్యపి ధారయతిః-ధారణార్థకతయా సకర్మకత్వేనైవ ప్రచురం ప్రయుజ్యతే; ఏవమవసీదతిశ్చ విశరణార్థకత్వేన అకర్మకతయైవ ప్రచురం ప్రయుజ్యతే, వ్యాఖ్యాతం చైవం ద్రమిడోపనిషద్భాష్యకారైః తథాఽపి యథాన్యాసభఙ్గేన దేహమిత్యస్య ధారయతీత్యత్రాఽన్వయే క్రమాన్తరకల్పనాగౌరవాత్, సీతావిశ్లేషేచ నిత్యాత్మస్వరూపసత్తాఽపి హేయేత్యర్థికార్థలాభాత్, వియోగేచ నిత్యాత్మస్వరూపసత్త్వైవనోచితా, దేహాపాయస్తుసుతరామ్ , తత్రాఽపి తస్యస్వతోఽనపాయేఽపి ప్రేక్షావతా ప్రయత్నేన తదవసాదనమత్యన్తానుచితమితి శృఙ్ఖలితస్వారస్యసిద్ధేః, అన్యథా తదసిద్ధేశ్చ, ధారయతేరకర్మకతయాఽపి వ్యాఖ్యాతః, అవసీదతేశ్చ సకర్మకతయేతి ధ్యేయమ్. “ఆత్మనో దేహమ్” ఇత్యాత్మశబ్దస్య స్వశబ్దపర్యాయత్వాత్, తస్య చ బుద్ధివిషయతావచ్ఛేదకత్వోపలక్షితధర్మావచ్ఛిన్నవాచిత్వాత్, ఐచ్ఛికభోగ్యతమవిగ్రహవత్త్వస్య చ తేనవివక్షాచిత్యాత్ “ఇచ్ఛాగృహీత” ఇత్యాదికముపాత్తమ్. నను- స్వరూపాతిరేకిత్వం న త్యాగప్రయోజకమ్, కిన్త్వనిత్యత్వమేవ, తస్య చాఽత్ర (౧) “నిత్యాకృతిధరమ్”, ఇత్యాదిప్రమాణవిరుద్ధత్వాత్, నేదం గర్హణవహమితి చేత్, మాఽస్తు నిత్యస్య విగ్రహస్య త్యాగః. అవతారవిగ్రహస్య త్వనిత్యస్య త్యాగే కాఽనుపపత్తిరితి శఙ్కాపరిహారరూపేణ రామపదాన్తర్భావేన, “ఆత్మనో దేహం నాఽవసీదతి” ఇత్యేతదవతారయతి

---

(౧)

వ్యా — నిత్యమస్తోవెన్న, (రామః ఆత్మనో దేహమ్) అప్రాకృత మానశరీరత్తైచ్చొన్నేనో?(౧) * అతియమ్ శోతియురువై యక్షు వైత్తిఙ్గు ప్పిఱన్దపడియై విట్టాలాకాతో?

టి.—వ్యాచష్టే(నిత్యమ్)ఇత్యాదినా (స్వరూపత్తో పాతి)ఇతి-ప్రథమనిత్య శబ్దసమభివ్యాహారలబ్ధార్థఉక్తః. (నిత్యమస్తో)ఇతి-ద్వితీయనిత్యశబ్దార్థః (రామః ఆత్మనో దేహమ్) ఇతి. అత్రచ పూర్వవదాత్మశబ్దస్య స్వశబ్ద పర్యాయత్వాత్, రామపదస్యచాఽవతార విగ్రహావచ్ఛిన్నవాచక త్వాత్, స్వశబ్దస్యాఽపి, తత్సమభివ్యాహృతస్య, తదవచ్ఛిన్నవాచి త్వాత్, తత్సమభివ్యాహృతదేహపదేన తాదృశావతారవిగ్రహప్రతీతి స్సులభేత్యాశయేనాఽఽహ, (అప్రాకృతమానశరీరత్తై) ఇతి పరవాసు దేవవిగ్రహమిత్యర్థః.(అతియమ్)ఇత్యాది.(అతియమ్ శోతియురువై)-ఆద్య మతిసున్దరంజ్యోతిర్మయంవపుః. (అఙ్గు) - అఙ్గుప్పోల్ - తత్రేవేత్యర్థః. (ఇఙ్గు) - లీలావిభూతౌ. (వైత్తు)-అధిష్ఠాయ.ఇదంచ, (౨) "ఏతన్నానా వతారాణాంనిదానంబీజమవ్యయమ్"(౩) "సమస్తశక్తిరూపాణి తత్క రోతిజనేశ్వర" ఇత్యాదిస్వారస్యాత్, పరవిగ్రహస్యైవాఽనాదిత్వ మితరేషాం సాదిత్వమితిపక్షేణ వ్యాఖ్యానమ్; (౪) "సర్వేనిత్యాశ్శాశ్వ తాశ్చ దేహాస్తస్యమహాత్మనః" ఇత్యాది ప్రమాణానుసారాత్, సర్వే షామపి భగవద్విగ్రహాణా మనాదిత్వమేవ, ప్రాదుర్భావఃపరం స్యాదితి పక్షోముఖ్యోప్యత్రోపాలమ్భప్రకరణానురోధాదనాశ్రితః. నను - సీత యాఽపిశరీరత్యాగాకరణాన్నేదం రామస్య గర్హావహమిత్యాశఙ్క్య,

---

(౧) తిరువాయ్-౩-౫-౫.
(౨)
(౩) వి పు-౬-౭-౭౧.
(౪)

వ్యా.—(ఆత్మనో దేహమ్)తా మొరుపిరాట్టియాయ్,(౧) “పరాధీనాస్స్త్రియస్సర్వాః” ఎన్గిఱ- (౨) ‘మాయుమ్వకై యఱియేన్ వల్వినైయేన్ పెణ్పిఱన్దే” ఎన్గిఱ-పరార్థమాయ్నోక్కి-యిరుక్కుమ్ తాన్ తమ్మతాన ఉడమ్బైప్పేణి విట్టాలాకాతో.

టి — (౧) “పరాధీనాస్స్త్రియస్సర్వాః” ఇత్యుక్త్యా పరాధీనాయా శ్శరీరత్యాగాకరణం న దోషః, స్వతన్త్రస్య దేహత్యాగాకరణం దోష ఇతి పరిహారరూపేణాఽర్థాన్తరం వక్తుముపాదత్తే, (ఆత్మనో దేహమ్) ఇతి అత్ర చ దేహశబ్దస్య సమ్బన్ధిశబ్దత్వేన, సమ్బన్ధిశబ్దానామ్, సమభివ్యాహృతశబ్దోపస్థితార్థనిరూపిత సమ్బన్ధాశ్రయ స్వార్థబోధకత్వస్య “దేవదత్తః పితృవదధీతే” ఇత్యాదావానుభావికత్వాత్, అత్రాఽపి “రామో దేహం నాఽవసీదతి” ఇతిశబ్దేన-దేహే రామనిరూపితసమ్బన్ధవత్వస్య లాభే ప్యాత్మన ఇత్యుక్తిః-అబ్భక్షన్యాయేనాఽవధారణంగమయతి. ఏవం చాఽఽత్మనో దేహమిత్యస్య- ఆత్మీయమేవ దేహమ్ నతు స్త్రీణామివ పరకీయమిత్యర్థః తథా చ సీతా ప్రతిబన్ధ్యానాఽవకాశ ఇత్యాశయేనాఽఽహ-(తామ్) ఇత్యాది. (తామ్) స్వతన్త్రః. (ఒరుపిరాట్టియాయ్) తద్వదత్యన్తపరతన్త్రి ఇత్యర్థః “పరాధీనాః” ఇతి - పరార్థాః, పరతన్త్రాశ్చేత్యర్థః. “సర్వాః” ఇతి, శ్రియోఽపి సజ్గ్రహ ఇతి భావః. (మాయుమ్) ఇతి. అయం చ ద్రమిడోపనిషత్సూక్తిఖణ్డః ప్రబలపాపప్రయుక్తస్త్రీజన్మవత్యహమ్, మరణస్యకర్తవ్యతాం న జానామీత్యర్థః (పరార్థమాక) పరార్థమేయాక. (నోక్కి-యిరుక్కుమ్ తాన్) రక్షతిక్రమ్ నఞో విరుద్ధార్థకత్వాశ్రయణేన, అవసాదనవిపరీతన్తు రక్షణమేవ భవతీతి భావః. (తమ్మతాన)-తమ్మతేయాన. పరార్థతారహితస్వార్థతాయుక్తేత్యర్థః, నను-నైవం వక్తుం శక్యమ్ (3) ‘న తే రూపమ్-అపితు, “భక్తానామ్” ఇతి తు ప్రమాణ

(౧) ప-స్మృ 3, జితన్తాయామ్.
౨ తిరువాయ్ ౫-౮-3.

వ్యా.—(అత్మనో దేహమ్) ఇతు తాన్ తమ్మతో? (౧) "భక్తానామ్"
ఎన్ఱు-పిఱరతన్ఱో? పిఱరుడమ్బై ఎన్ శెయ్యచ్చుమక్కిఱార్.

టి.—బలేన భగవద్దివ్యమఙ్గళవిగ్రహస్యాఽఽశ్రితార్థత్వావగమేనసీతావ దేహపరకీయస్యత్యాగాయోగాదిత్యాశఙ్క్య, పరప్రయోజనైకప్రయోజనకస్య పరప్రయోజనోపధానాభావేఽపి త్యాగస్యచ స్వాయత్తత్వేఽపి తత్త్యాగాకరణంగర్హావహమేవేతి పరిహారన్ అర్థాన్తరం వక్తుముపాదత్తే. (ఆత్మనో దేహమ్) ఇతి. అత్రచ (౨) "ఉపధాయ భుజంతస్య" (3) ప్రాణేభ్యోఽపిగరీయసీమ్" (౪) "కిఙ్కరా సముపస్థితా" (౧) భక్తానాంత్వమ్" ఇత్యాద్యవగతసంశ్రితపారార్థ్యావచ్ఛిన్నబోధకత్వాద్రామపదస్య, తత్సమభివ్యాహృతాత్మశబ్దస్యాఽపి తద్రూపావచ్ఛిన్న పరత్వాత్, తత్సమభివ్యాహృతదేహపదమపి తాదృశదేహపర మిత్యాశయేనవ్యాచష్టే (ఇతుతాన్ తమ్మతో) ఇతి. (ఇతు తాన్) దేహ ఇత్యర్థః. (ఎన్ శెయ్య)-కమర్థం సాధయితుమ్. (శుమక్కిఱార్)-ధారయతి అనేన-ధారయత్తేస్సకర్మకత్వం దర్శితమ్. ఆత్మనో దేహమిత్యస్యచ మధ్యమణిన్యాయేనో భయతాఽన్వయ ఇతి భావః, అత్రచ - (౫) "ఛిన్ద్యాంస్వబాహుమపివః ప్రతికూలవృత్తిమ్" ఇత్యాద్యభిప్రేతమ్.

నను-సీతయా (౬) "విషస్యదాతానహి మే స్తికశ్చిచ్ఛస్త్రస్యవా వేశ్మనిరాకునస్య" ఇతిశస్త్రాద్యుపకరణాభావాద్యథాచికీర్షితో విదేహ్యాత్మనోనకృతః, తథాప్యనేనాప్యుపకరణాభావాదేవ దేహావసాదనం

---

(౧) జితన్తాయామ్. (౪) శ్రీరామా-బాల-3౧-౪.
(౨) శ్రీరామా-సున్ద-౨౧-౧౯ (౫)
(3) శ్రీరామా-3ద్ధ-౭౭౧౬. (౬) శ్రీరామా-సున్ద-౨౮-౧౬.

మూ —నశోకేనావసీదతి

వ్యా —అవర్ శెయ్వతెన్ ? ముడిక్కైక్కుక్కు కరువియిల్లైయా కిలెన్న, (నశోకేనావసీదతి)శోకమిరుక్క వేణు కరువి వేణుమో? (నశోకేనావసీదతి)

టి.—నకృతమితి శఙ్కారూపేణ "నశోకేనావసీదతి," ఇత్యేతదవతార యతి (అవర్)ఇత్యాదినా (కరువి) కరణమ్ పరిహరన్ వాక్యార్థమాహ (శోకమిరుక్క) ఇత్యాదినా అత్రచ "శోకేన" ఇతితృతీయాయాః కర ణత్వమర్థః. తథాచశోకకరణకదేహకర్తృకావసాదనం నకరోతీతియత్త ద్దుష్కరంకృతవానితి యోజనా తృతీయార్థకరణత్వేచ కర్తృవ్యా పారాధీనత్వస్యాపి ఘటకత్వాత్తదభావేగవాన్పర్యవస్యతి కరణసత్వేపి క్రియానివృత్త్యభావః తస్యకర్తృనిష్ఠానాభావప్రయుక్త ఇతిభావః. నను (౧) "శోకేనానశనేనచ" ఇతిసీతాయాఅప్యయం శోకస్తుల్య [illegible] శఙ్కాయామ్, సత్యమ్, సీతాయాఅపిశోకోఽస్తి తథా[illegible] శోకస్యతతోఽపి శేషః, నఖలు (౨) అస్మాద్దుఃఖామ్బుసంర[illegible] మ్బుత్వేనరూప్యతే, రామశోకస్తు (౩) "అగ్నినే[illegible] ఇత్యగ్నిత్వేనరూప్యతే , అస్తిచాఽమ్బ్వపేక్ష[illegible] భూయోనైషమ్యమ్. (౪) "మాసాదూ[illegible] శ్శోకాత్, (౫) "నజీవేయంక్షణమ[illegible] యితః, తథాచసత్యపీదృశశోకా[illegible] కరఇతి, పరిహారమభిప్రయన్నివ[illegible] శాత్ రామశోకస్య వైషమ్యస[illegible]

(౧) శ్రీరామా-సున్దర.
(౨) శ్రీరామా-సున్దర-౭౭-3[illegible]
(౩) శ్రీరామా-సున్దర-3౫-[illegible]

స్యా —౧' "శోకాగ్నిర్ప్రధక్ష్యతి" ఎన్ఱు-శోకమాకిఅపెరు

నెరుప్పిరుక్క వేణుకమివేణుమో'.

పెరియవాచ్చాన్పిళ్ళై తిరువడికళేశరణమ్

టి —ప్రధక్ష్యతి, ఎన్ఱు) ఇతి. అత్రచ శోకఏవాఽగ్నిరితి విగ్రహే (౨)

* "మయూరవ్యం సకాదిత్వాత్ సమాసః" ఇత్యాలఙ్కారికప్రాఞ్చః.

"అస్మిశ్లోకఇతివిగ్రహేచశక్యతావచ్ఛేదకరూపేణాఽశక్యస్యభానేఽపి

లక్షణాభ్యుపగమాత్ ఆహార్యరూపేణ సామానాధికరణ్యసమ్భవేన

ప్రమానాధికరణాధికారస్యాఽపి బాధాభావాత్ (౩) "ఉపమితం

వ్యాఘ్రాదిభిః" ఇత్యేవసమాసః" ఇత్యాలఙ్కారికవైయాకరణ

సిద్ధాన్తః. ప్రధక్ష్యతీతిచ (౪) "దహభస్మీకరణే" ఇతి పఠితస్యదహతే

ర్లృటిరూపమ్ తప్స్యతీత్యనుక్త్వా దహత్యుపాదానాత్ అగ్నేర్భూ

ద్దేశ్యాన్ సిధ్యతి. తత్రాఽపిప్రశబ్దేనక్రియాప్రకర్షంవదతాకర్తృశక్తి

తాన్)

వాచ్యాఽగ్నేర్భూయస్త్వంవ్యజ్యతే. ఏవంచ-ఆఖ్యాతార్థ

ఙ్గార)-ధారయ

ద్విదాదీనాం పదానాంవ్యక్తివిశేషపరత్వనిర్ణయవత్

దేహమిత్యస్యచ

దేనాఽగ్నిపదస్యమహత్తరాగ్నిపరత్వంనిశ్చీయత

అత్రచ - (౫) "ఛిన్నాద్యాపనెరుప్పు)ఇతి. "శోకాగ్నిః" ఇతి-రూపకమ్.

ద్యభిప్రేతమ్.

ర్మక దాహవ్యావృత్తస్య(౬)"చిన్తా

నను-సీతయా ౬) "విషస్యాఽసాధారణస్య దాహప్రకర్షస్య

వావేశ్మనిరాకృతస్య"ఇతిశస్త్రాన్యుపన్యప్రకృతశోకాత్మతాపత్త్యపేక్ష

హ్యతాగోనకృతః, తథాప్యనేనాప్య——

—————————) ధ్వాది-ప-అ.

(౧) జితన్తాయామ్. (౪)

(౨) శ్రీరామా-సున్ద-౨౧-౧౯ (౫)

(౩) శ్రీరామా-కిష్కి-౨౬౧౬. (౬)

టి —ణాత్ పరిణామో వేతిధ్యేయమ్. (౧) "విషయ్యభేదతాద్రూప్యరఞ్జనం విషయస్యయత్ । రూపకమ్" ఇతి; (౧) "పరిణామః క్రియార్థశ్చేద్విషయీవిషయాత్మనా" ఇతిచరూపకపరిణామయోర్లక్షణంబోధ్యమ్. అత్రచప్రసిద్ధాగ్ని నాధారతాయాస్తద్వ్యాప్యత్వాయావా దాహశక్తేశ్శోకే సత్వాత్ శోకపదేన అపవాదనాన్యథానుపపత్తిరూపార్థసామర్థ్యానుగృహీతేన "అర్థాద్వాకల్పనైకదేశత్వాత్" ఇతిన్యాయేన దాహశక్తిప్రకర్షావచ్ఛిన్న శోకబోధోపపత్తేః, (పెరునెరుప్పు)ఇత్యుక్తమితిధ్యేయమ్. కరువిల్లైయెన్నప్పోమో ఇత్యనుక్త్వా(వేఱుకిరువివేణుమో) ఇత్యుక్త్యా-శత్రాదీనాం శోకాపేక్షా, నతుశోకస్యతదపేక్షేతి ధ్వన్యతే. (వేణుమో) ఇత్యోకారేణ ఉయమర్థః ప్రసిద్ధఇతివ్యజ్యతే. "సతిచప్రసక్తే ప్రతిషేధః" ఇతిన్యాయేన "శోకేనావసీదతి" ఇతి ప్రాప్తానువాదరూపయాప్రసక్త్యా ప్రసిద్ధిస్సూచ్యత ఇతిభావః.

అనయాచశిష్టగర్హయా-సీతాయావైలక్షణ్యాతిశయవ్యఞ్జనాత్ రామేణతదుక్త్యాంతిలజ్జనప్రతీతేః. మన్త్రిరత్న ప్రథమపద్యా దేవా పురుషకారభావోఽనేనశ్లోకేనోపబృంహిత ఇతి వ్యా[illegible] కర్ణేన్ద్రియముల నుటకుసాధనమైనంబ

శ్లో॥ ఉత్తమంకావ్యమిత్యస్యసమాఖ్యావానుగ[illegible] మన్నుడునది.పాయు, మల
ఇదమ్మహార్థమిత్యుక్త్యా రత్నాకాఖ్యాన్విత[illegible] మందుండునిన్ద్రియము.
వాక్యభేదస్యవిదుషామిష్ట్యాసతీపిదు. ౦ తథా।
తస్మిన్నసతిచానిష్టాప్రాప్తి[illegible]॥ ౧౯॥
అన్యాయ్యావృత్తివియతేశ్శ[illegible] తథా।
తన్త్రాదేస్తా[illegible]స్సహాధావణమ్। ౨౦॥
నిర్దేశస్యవిశేషేణప్రక్ర[illegible]
క్రమతఃపునరుక్తేస్తు [illegible]ధ్యాయజపతత్పరా।
[illegible]మనుప్రియవాదినీ॥ ౨౧॥
[illegible]త్రై రక్షణలక్షితైః।
[illegible]రూపైస్సరత్నైన ముద్రితా॥ ౨౨॥

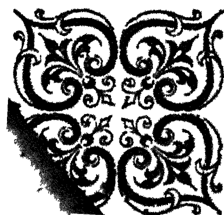
(౧) [illegible]శ్లోకే.

లబ్ధ్వానవశ్యవక్తవ్యాన్ చార్థాన్న్యాయజ్ఞసమ్మతాన్ ।
త్రయ్యన్తసారగర్భాన్స్థాన్ శ్రీరామాయణగోచరాన్ ॥ ౫॥
అర్థాన్ దివ్యేనమనసాకృష్ణపాదగురూత్తమాః ।
మద్విధేఽనుగ్రహాదిత్థందర్శయాఞ్చక్రిరేస్ఫుటమ్ ॥ ౬॥
మయామన్దధియాప్యేతే కథఞ్చిద్వివృతాఇతి ।
ఇమందోషంజుషన్తాంమేవత్సలామమదేశికాః ॥ ౭॥

ఇతి శ్రీవాధూలవీరరాఘవసూరివిరచితా

దుష్కరశ్లోక టిప్పణీ.

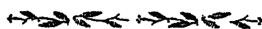
సంపూర్ణా.

శ్రీమతే రామానుజాయనమః

శ్రీ శాణ్డిల్య విశిష్ట ధర్మశాస్త్రమ్.

మూ॥ శ్రీమతోఽద్రిగిరేర్మూర్ధ్ని శ్రీమత్యాయతనే హరేః।
శాణ్డిల్య మృషి మాసీనం ప్రణమ్య మునయోఽబ్రువన్ ॥ ౧॥

ఈ భూమండలమందు నుదకసమృద్ధియుఁ బుష్పఫలాదిసంపూర్ణంబు లయిన నానావృక్షంబులును గల దగుటచే మిగుల రమణీయంబై తోతాద్రియనియు వానమామలై యనియుం జెప్పఁబడు దివ్యస్థలమొకటి గలదు శ్రియఃపతియైన శ్రీమన్నారాయణుని సన్నిధియొకటి యాకొండ కొన నున్నది అందనేకఋషులు శ్రీమన్నారాయణ చరణారవిన్దధ్యాననిరతులై నివసించుచున్నారు అందు సుఖాసీనులై యున్న శ్రీశాణ్డిల్యుండనెడి ఋషిశ్రేష్ఠు నాలోకించి యాఋషు లందఱును నమస్కరించి యిట్లు విన్నవించుకొనిరి॥

మూ॥ శ్రీమ దేకాయనం శాస్త్రం శ్రుతం గుహ్యం సనాతనమ్
జ్ఞాతం చ సర్వవేదానా మన్తస్సార మిదం త్వితి॥

ఓ శాణ్డిల్యమహర్షీ! జగత్కారణంబును సత్త్వరజస్తమో ప్రకృతిస్వరూప మిట్టిదని తెలుపునదియుఁ బరబ్రహ్మ మిట్టిదని తెలుపునదియు నన దియును వేదాదిసకలగ్రన్థసారభూతంబును నేకాయనశాస్త్రమును బరమదయాళువగు నీవలన విని విన్న లచే మనస్సున దృఢముగా నిలుచునట్లు చేసికొంటిమి

నివృత్తం వైదికం కర్మ యత్ప్రోక్త
పఞ్చకాలాత్మకం జ్ఞానం తచ్చ

భగవత్ప్రాప్తికి సాధనములు రెండు ఫలంబును గోరక భగవన్ముఖోల్లాసముగాఁ మనఁబడును. ఇదియే నివృత్తికర్మమనియుఁ రదుఃఖ నివర్తకమైనది ప్రాతస్సంగవమ జేయఁదగినదై యున్నది భగవన్ముఖోల్లాస గాఁగలదై యున్నది కావునను శాణ్డి దాని ననుష్ఠింపఁదగిన పంచకాలముల వరు

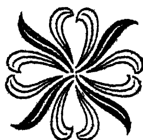
మన్దరము, తత్వసుధ, అను ప్రవేశశ్రుతి వివరణము, తాత్పర్యసచ్ఛ్రికరము, వచస్సుధామీమాంస, "శైలోగ్నిశ్చ" ఇత్యాదిశ్లోకవ్యాఖ్యానము, తత్వసారవ్యాఖ్యానము, సచ్చరిత్రపరిత్రాణము, త్రింశత్ ప్రశ్నోత్తరము, బ్రహ్మత్వటంకము, పఞ్చైనదైవిశక్క్యము, తిగచ్ఛన్దవిరుత్త ప్రతిపదము, మొదలగు అనేకగ్రన్థములు వీరు శ్రీరఙ్గాది దివ్యదేశయాత్రగా వేంచేంసి అచ్చటచ్చటనున్న కుదృష్టులనుజయించి దిగ్విజముచేసి మనపూర్వాచార్యుల సిద్ధాన్తమును ప్రచురింపించుచు ఈవిభూతులో ౫౧-సంవత్సరము వేంచేసియుండి, ఈశ్వర నామసంవత్సరము అల్పిశినెల శుక్లచతుర్దశిలో తిరునాట్టు నలఙ్కారించిరి.

సకలమహీపరత్నకనకాఞ్చితసన్మకుటీ నికరవిచిత్రకాన్తిపరివీతనిజాఙ్ఘ్రియుగః ।
పురవరభూమిసారసునిరార్జితపుణ్యఫలంవరగుణవీరరాఘవగురుర్జయతాత్సుచిరమ్॥

ఇట్లు,

శిఙ్గప్పెరుమాళ్ కోవిల్

మాడభూషి - రామానుజాచార్యులవారు.

తా॥ ఓమహర్షులారా! ఈసదాచారము మనుస్మృత్యాది ధర్మశాస్త్రజ్ఞులకు దప్ప తక్కినవారికి సాధారణముగాఁ దెలిసికొనశక్యంబుకు సర్వశాస్త్ర సారభూతంబును గావునఁ బరమరహస్యమైన విషయము. ఇది భగవంతునియందు ఆసక్తియు దుర్విషయములయందు విరక్తియుఁగలవారికే నమ్మఁదగినదియుఁ గావుననే హితకరము నైయుండును గాని శబ్దాది దుర్విషయములయందు ఆసక్తియు భగవంతునియందు విరక్తియుఁ గలవారికి నమ్మఁదగనిదియును గావుననే అహితకరంబునైయుండును.

కుటుమ్బాశ్రమ మాశ్రిత్య తథా కాలక్రమేణ చ।
వక్ష్యామి వ స్సదాచారం ముఖ్యాస్తే హి కుటుమ్బినః॥ ౭॥

తా॥ ఓమహర్షులారా! కుటుమ్బమును ఆశ్రమమును నియమపూర్వకముగాను బూర్వోక్తపఞ్చకాలముల ననుసరించిన సదాచారమును జేయుచున్నవారేకదా పొగడందగినవారు? అట్టివారేకదా శిష్టులు! అట్టిశిష్టులచేతనాచరింపఁబడుచున్న సదాచారమును మీకుఁ జెప్పెదను వినుఁడు.

ఆచారం మఙ్గళోపేతం సంక్షేపాత్ప్రబ్రవీమి వః।
అనన్యమనస స్సర్వే శృణుధ్వం మునిపుఙ్గవాః॥ ౧౮॥

తా॥ ఓమునిశ్రేష్ఠులారా! సకలశ్రేయస్సులను గలుగఁజేయునట్టి సదాచారము నిప్పుడు సంగ్రహముగా మీకుఁజెప్పెదను మీరు నితరత్ర కర్మేన్ద్రియముల మనస్సును బోనీయక నేనుజెప్పునట్టి విషయమందే మనస్సును నుంచుటకుసాధనమైనయు

పఞ్చేన్ద్రియస్య దేహస్య బుద్ధేశ్చ మనస స డునది.పాయు, మల
మందుండునిన్ద్రియము.
ద్రవ్యదేశక్రియాణాం చ శుద్ధి రాచార ఇష
ం తథా।
తా॥ త్వక్చక్షుశ్శ్రోత్రజిహ్వాఘ్రాణములకును శరీర యు॥ ౧౯॥
ముకు ద్రవ్యదేశక్రియలకును గలుగునట్టి పరిశుద్ధియే వా
త్వగిన్ద్రియమనఁగా పైశ్చేన్ద్రియము(చర్మమందుండును) తథా।
లేకుండుటయు శాస్త్రోక్తస్నానములు గలిగియుం స్సహాభాషణమ్। ౨౦॥
నకుఁబరస్త్రీలను సంగమాభిలాషగలిగి చూడక
జూచుట లోనగు నడిరే పరిశుద్ధి శ్రోత్రేన్ద్రియం స్వాధ్యాయజపతత్పరా।
భక్తిశ్రద్ధలతో వినుట, అసత్కథలను వినక ప్రియవాదినీ॥ ౨౧॥
జిహ్వేన్ద్రియమునకు శ్రీమద్భగవన్నామ కీర్తి రక్షణలక్షితైః।
మాను జెప్పుట పరిశుద్ధి ఘ్రాణేన్ద్రియమునకు
పరిమళము నాఘ్రాణించుట పరిశుద్ధి. కాష్ఠైర్నగర్తేన మృదితా॥ ౨౨॥

టి.—నాఽన్యత్పశ్యతినాఽన్యచ్ఛృణోతినాఽన్య ద్విజానాతిసభూమా॰”
ఇత్యత్ర తథావ్యాఖ్యాతత్వాచ్చ. జగచ్ఛబ్దః-చిదచిత్సముదాయ విశేష
రూఢః, అవయవధర్మాణా మవయవిని ముఖ్యతయావ్యపదేశః, అవయ
వానామవచ్ఛేదకతయావ్యపదేశశ్చ, (౧) “పృథులంనితమ్బబిమ్బే”
ఇత్యాదౌ దృష్టః. తతశ్చ, హరిణీఖురమాత్రేణచ ర్మణా చిదచిత్స
ముదాయాత్మకంజగత్, హనుమద్భీష్మాన్యచేత నావచ్ఛేదేన మోహిత
మిత్యర్థలాభాత్, చేతనైకాన్తమోహాన్వయోపపత్తిః అతోనజగచ్ఛబ్ద
లక్షణా మోహితమితి*ముహేణ్యన్తాత్ కర్మణిక్తాన్తమ్.(౨)“ముహ-
వైచిత్త్యే” ఇతి ధాతుపాఠః. వైచిత్త్యమ్-అవివేకః. సచ-వివేక
పరిపన్థిజ్ఞానవిశేషః. వివేకశ్చేహ- భోగ్యాఽభోగ్యయోర్యాథాత్మ్యజ్ఞానమ్;
తద్విపర్యయస్త్వవివేకః. “అసిఛినత్తి” “స్థాలీపచతి” ఇత్యాదావివ
క్రియాసౌకర్య ద్యోతనాయ విషయస్యైవకర్తృత్వ వివక్షయా “చర్మ
ణా” ఇతితృతీయా. అనయాచ-అవయవాన్తరాణామవయవినశ్చ జగ
న్మోహనక్రియాయాంకైముత్యంవ్యజ్యతే. చర్మపదేనచ-వస్తునిబన్ధన
హేయత్వముచ్యతే. “హరిణీఖురమాత్రేణ” ఇతిచ- సంస్థాననిబన్ధనం
తదుచ్యతే. “భీష్మాద్గాఙ్గేయాత్” ఇతిచ-పరస్పరసన్నిధినా - గురు
భార్గవన్యాయేన భయజ్వర భాగీరథీసలిలయోర్వ్యావృత్తిః. “గాఙ్గే
యాత్” ఇతి-విరక్త్యుపపాదకాఽభిజనశుద్ధిప్రదర్శనార్థమ్. “భీష్మాత్”
ఇతి - పుంస్త్వాతిరేకోవ్యజ్యతే. అనేన చ క్లీబత్వనివృత్తిః. హనుమద
పేక్షయాప్రథమనిర్దేశశ్చ - వైరాగ్యే భీష్మస్య ప్రాధాన్యవ్యఞ్జనాయ.
సహిరాజకుమారత్వాత్ పరమరసికోఽపిసన్ ప్రార్థయన్తీమపి స్త్రియం
ప్రత్యాచష్టేతిప్రసిద్ధమ్. తదేతత్సర్వం మనసినిధాయ వ్యాచష్టే
(ఎన్నుభీష్మహోఁడాక్క) ఇతి.

(౧) మాలవికాగ్నిమిత్రీయే-3. *(౨) దివాది-౨-పర-అక-సేట్.

భోజ్యా న్నేవ రసాఢ్య రస్యా న్నాత్యన్తచపలా రసే।
మితకాలం చ సా జిహ్వా పరిశుద్ధేతి కీర్త్యతే॥ ౧౬॥

తా॥ శాస్త్రమందే వస్తువులు భుజింపఁదగినవని చెప్పఁబడెనో అవి మంచిరసము గలవిగాను రుచిగలవిగాను ఉండవలయును రుచిగలవియనివాని నత్యాశతో నధికముగాభుజింపక మితముగా భుజింపవలయును. అట్టివస్తువుల నట్లు కాలనియతముగా మితముగా భుజించునట్టి జిహ్వ (నాలుక) పరిశుద్ధమైనది.

అమేధ్యగన్ధా దాక్షిప్తా మేధ్యగన్ధేషు యోజితా।
యుక్తేష్వలోలువా యా సా నాసా శుద్ధేతి కీర్త్యతే॥ ౧౭॥

తా॥ అపరిశుద్ధపదార్థముల దుర్గన్ధముల నాఘ్రాణింపక శాస్త్రోక్తములైన పరిశుద్ధపదార్థముల సుగన్ధమును మిక్కిలి యాశలేకుండ వాసనచూచునట్టి నాసిక పరిశుద్ధమైనది.

ద్వివిధా దేహశుద్ధి శ్చ కర్మేన్ద్రియవశా త్తథా।
సర్వాఙ్గీణాచ తద్వ్యక్తం వివిచ్యాద్యా నువర్ణ్యతే॥ ౧౮॥

తా॥ కర్మేన్ద్రియ సంబన్ధముచేతను సర్వశరీరావయవ సంబన్ధముచేతను దేహశుద్ధి రెండువిధములుగలది అదియెట్లనఁగా వివరించెద వినుఁడు. (కర్మేన్ద్రియములనఁగా వాక్పాణిపాద పాయూపస్థలు, వాక్కనఁగా, మాటలాడుటకుసాధనమైనయిన్ద్రియము-పాణి, చేతులయందుండునది- పాదము, కాళ్లయందుండునది.పాయు, మలవిసర్జనస్థానమందుండునిన్ద్రియము. ఉపస్థ, మూత్ర విసర్జనస్థానమందుండునిన్ద్రియము.

పరాపవాదం పారుష్యం వివాద మనృతం తథా।
అనిబద్ధప్రలాపంచ నిజపూజానువర్ణనమ్॥ ౧౯॥

అసహ్యామర్మవచన మాక్షేపవచనం తథా।
అసచ్ఛాస్త్రస్య పఠన మసద్భిస్సహభాషణమ్॥ ౨౦॥

ఇత్యాదిదుర్వచో హిత్వా స్వాధ్యాయజపతత్పరా।
పుణ్యాస్తవాదిపఠనే నిరతా ప్రియవాదినీ॥ ౨౧॥

సత్యైః పరహితై స్స్వార్థైర్మితై ర్లక్షణలక్షితైః।
యుక్తాక్షరై స్స్వపూతా వాఙ్మనరత్నేన ముద్రితా॥ ౨౨॥

తా॥ ఇతరులను దూషించుట, కఠినముగా మాటలాడుట, కలహించుట, అసత్యమాడుట, ఒకదానికొకటి సంబన్ధింపని విరుద్ధపుమాటలాడుట, తన్నుఁ బొగడుకొనుట, సహింపఁగూడని మాటలను మనస్సునొచ్చునట్లు చెప్పుట, ఆక్షేపించుట, అయోగ్యశాస్త్రములను జదువుట, అయోగ్యులతో సంభాషించుట, లోనుగాఁగలవానినివిడిచి వేదములనుజదువుచు దివ్యమన్త్రములను జపించుచు భగవన్నామస్తుతులను దెలుపుసట్టిగ్రన్థములనుజదువుచు హితవచనములఁజెప్పుచుఁ బరులకుహితమును గలుగఁజేయునవియు వారిసద్గుణములను దెలుపునవియు బరిమితంబులును మంచిశబ్దములతోఁ గూడినవియు మృదువైనయక్షరములతోఁ గూడికొనినవియు నగు సత్యవాక్యములను జెప్పుటచేతను వీనికి విరుద్ధవాక్యములను జెప్పుటయందు మౌనముగలదగుటచేతను బొగడఁదగినవాక్కు పరిశుద్ధమైనది ౨౨.

కేశకీటానుసరణం నఖరోమాదికృన్తనమ్।
తృణస్యోచ్ఛేదనం వృక్షగుల్మానాం ఛేదనం వృథా॥ ౨౩॥

స్త్రీబాలవృద్ధాతురాణా మన్యేషాం తాడనం వృథా।
పరదార పరద్రవ్య పరామర్శం చకామతః॥ ౨౪॥

అఙ్గుల్యాస్ఫోటనం లీలా పాణితాలాది హేలనమ్।
తర్జనం చైవమాదీని వహేచ్ఛ్రుత్యా శుభానుగః॥ ౨౫॥

అభ్యఙ్గనాదివ్యాపారే యుక్తః పిత్రోర్గురో స్తథా।
ధారకః పుణ్యశీలానాం వృద్ధానాం రోగిణా మపి॥ ౨౬॥

అర్థినా మిష్టదానేన సర్వదార్ద్రీకృతాఙ్గులిః।
మల్లికాజాతితులసీవర్ధనాదివిభూషితః॥ ౨౭॥

భగవన్మన్దిరే నిత్యం మార్జనాదిక్రియాపరః।
అలఙ్కారాదికరణే కుశలశ్చ జగద్గురోః॥ ౨౮॥

భగవత్పాదపూజాయాం హవనే వన్దనే తథా।
ప్రసక్త శ్శుద్ధశాస్త్రాణాం సంస్కారాదిక్రియాపరః॥ ౨౯॥

జపసంఖ్యానుగణనా వ్యాపారేణ పవిత్రితః,
యుక్త స్తథా శుభైరన్యై శ్శుద్ధః పాణి స్స్వసామతః॥ 30॥

తా॥ తలవెంట్రుకలలోని పేలను వెదకితీయుట, గోళ్లను శరీరరోమములను ఖండించుట, తృణచ్ఛేదనము, వృక్షలతాదులను ఖండించుట (౨౭) స్త్రీబాలవృద్ధులను రోగాదులచేఁ బీడింపఁబడినవానిని నిర్దయ మనస్కుఁడై కొట్టుట, స్వేచ్ఛతోఁ బరస్త్రీలను బరద్రవ్యములను దాఁకుట (౨౮) చిటికెవేయుట, చప్పటులు లోనగువానిచే సైగతాళి చేయుట, చూపుడు వ్రేలితో నెవరినైనను బెదిరించుట లోనగువానిని విడచి మంచిపనులను జేయుట నభ్యసించి (౨౯) , అక్ష్యజ్ఞానవిద్యాది వ్యాపారమును, తల్లిదండ్రులు గురువును జెప్పినపనులను, జ్ఞానవృద్ధులును వయోవృద్ధులును చెప్పునట్టి పనులను, రోగులపనులను (౩౦) జేయుచు యాచకులకిచ్చుచు నిత్యకర్మల మాటకధారచేఁ దడిసిన వ్రేళ్లు గలదియును భగవత్సన్నిధిపూజకై మేలైనవైన మల్లెలను జాజులను తులసీదళములను బెంచుట లోనగువానిచే మొక్కవోయినదియు (౩౧) నిత్యము భగవన్మందిరమును శుద్ధి చేయుట లోనగు పనులను జేయునట్టిదియు, అట్లు శుద్ధిచేయఁబడిన భగవన్మందిరమందు ముగ్గుపెట్టుట పూలుకట్టుట లోనగు నలంకారములను జేయునట్టిదియు (౩౨) భగవత్పూజను జేయునదియు వైశ్వదేవాది నిత్యకర్మములయందు దాజ్యాదులను హోమముజేయునదియు భగవంతుని నమస్కరించునదియు పద్మశాస్త్రాది గ్రంథములయందుండు తప్పులను దిద్దుట లోనగు వానిని జేయునదియు (౩౩) అష్టాక్షరాదిమంత్ర జపసంఖ్య నెంచునట్టిదియు, నింక నితర శుభకార్యములను జేయునట్టిదియు నగుహస్తమే యతిపరిశుద్ధమైనది ౩౦.

భగవన్మందిరం వృద్ధా న్పూజ్యా నన్యాంశ్చ మఙ్గలాన్।
ప్రతిప్రసారణం మోహా ద్దృష్ట్వా విఘాతం పలాయనమ్। ౩౧॥

సర్వోపకరణానాంచ సర్వేషాం ప్రాణినాం తథా।
స్పర్శనం లఙ్ఘనం చైవ తథా న్యా అపి దుష్క్రియాః॥ ౩౨॥

విసృజ్య భగవత్కార్య సిద్ధ్యర్థగమనే రతమ్।
తథా భాగవతస్యార్థసిద్ధ్యర్థం చ విశేషతః॥ ౩౩॥

ప్రదక్షిణక్రియాసక్తం తీర్థయాత్రాపరం తథా।
దర్శనార్థం హరే ర్నిత్యం ముత్సవానుభవాయచ। ౩౪॥

దేవాయతనయాత్రాసు మభియుక్తం మ్యనుక్రమన్
మహాభాగవతానాంచ కిఙ్కరస్పర్శవర్జితమ్॥ ౩౫॥

సద్భక్తానా మనన్యానాం పూజార్థం దర్శనాయ చ।
సత్వరం నైవమాదీని కుర్వ త్పాదద్వయం శుభమ్॥ 3౬॥

తా॥ భగవన్మన్దిరమునకును వృద్ధులకును బూజింపఁదగినవారికిని, పరిశుద్ధచరిత్రము గలయితరులకును ఎదురుగాఁ బరాకునను బాదములను జాచి శయనింపఁగూడదు శబ్దించునట్లు పాదములతో నేలను దట్టుచుఁ బరుగిడఁ గూడదు-(3౧) గృహమందలి తిరువారాధనలోనకువానికై సంపాదించినగన్ధపుష్పాదులనుగాని యితరప్రాణులనుగాని పరాకుననైనను దన్నరాదు. దాఁటనుగూడదు మఱియునింకఁ బాదములతోఁ జేయఁదగిన దుష్కార్యములెన్నిగలవో వానినన్నింటినిగూడఁ జేయరాదు. పాదములు విశేషముగాభగవత్కైంకర్యము భాగవత కైంకర్యమును ముఖ్యప్రయోజనముగాఁగల గమనము గలవై యుండవలయును (33) ప్రదక్షిణనమస్కారార్థముగాను, తీర్థయాత్రార్థముగాను శ్రియఃపతిని సేవించుటకును, భగవదుత్సవసేవార్థముగాను, గమనముగలవై యుండవలయును (3౪) మఱియు దేవాలయములకుఁబోవుట కుపయుక్తములై యుండవలయును. భాగవతుల శ్రీహస్తములు తగలరాదు వారి సేవ కుపయుక్తములు గావలయును మఱియు సత్త్వసమయమున విజృంభణములేకుండ వినయముతో మెల్లగా నడిచిపోవలయును (3౫) మాకు భగవన్తుఁడేగతియని నమ్మిన సద్భక్తులను బూజించుటకును జూచుటకును ఇంక ననేకములైనపుణ్యకార్యములకు నుపయుక్తమైనగమనము గలవై యుండవలయును ఇట్లు దుర్గమనము లేక సద్గమనముగలిగినపాదములు పరిశుద్ధములైనవి. 3౬

ఉచ్చారప్రంసనం కుర్వి త్కాలఏవ నచాన్యదా।
గుహ్యంచ సర్వదా శుద్ధం పాయుస్థానం విదు ర్బుధాః॥ 3౭॥

మలబాధాప్రవృత్తి గలిగినప్పుడే మలోత్సర్జనమును జేయవలయునుగాని యేదో యొకకార్యమునుబట్టి దానిని బిగఁబట్టుకొని యుండవలదు. అట్లుండినయెడల మలము గర్భమున శేషించియుండును గావున గర్భము శుద్ధముగానుండగు గనుకఁ గాలనియమముగాను గవ్యముగాను మలవిసర్జనమును జేయ వలయును- అట్టి పాయుస్థ్ని) యము సర్వదా పరిశుద్ధమైనది.

కాలే నిజస్త్రీ సంసర్గ రసయోగానుభూతిమత్॥
అన్యథానుల్బణం గుహ్య ముపస్థం శుద్ధమీరితమ్॥ 3౮॥

తా॥ శాస్త్రోక్త ఋతుకాలములయందే ఉపస్థేన్ద్రియము స్వకీయాస్త్రీ సంసర్గసుఖానుభవముగలదై యుండవలయునుగ ని తన భాగ్యతోనైనను తలఁచినప్పుడంతయుఁగాఁ నియమము లేక యట్టి సుఖానుభవము గలదగాఁ గూడదు అట్లేమైన యెడల

కుచ శక్తి (లేపనము) తగ్గును. తద్వారమున దేహశక్తి(ర్యము)ను తగ్గును కావున బూర్వోక్తమగు నుచితకాలమందు నిజస్త్రీసంసర్గ - సుఖానుభవము గలయుపస్థేంద్రియమే పరిశుద్ధమైనది ఇట్టిదే కర్మేంద్రియవశముచే గలిగిన దేహశుద్ధి. ఇక సర్వాంగీణ దేహశుద్ధిని జెప్పెదను వినుడు.

శిరఃకర్ణాక్షినాసాదిమలనిర్హరణేన యా ।
శుద్ధిర్దేహస్య సా సద్భిస్సర్వాంగీణేతి కీర్త్యతే॥ ౩౯॥

తా॥ శిరస్సు, చెవి, నేత్రము, ముక్కులోనగు శరీరావయవములయందలి మలములను బోగొట్టుకొనుటచేతc గలిగెడి దేహశుద్ధి యేదో యదియే సర్వాంగీణ దేహశుద్ధి యనcబడును ఇట్లు సత్పురుషులు చెప్పిరి

ధర్మహాని ర్నకర్తవ్యా కర్తవ్యో ధర్మసంగ్రహః ।
ధర్మాధర్మౌ హి సర్వేషాం సుఖదుఃఖోపపాదకౌ ॥ ౪౦॥

ధర్మసంగ్రహమును జేయ వలయునుగాని యెప్పుడును ధర్మకార్యములను జెఱుప రాదు. ఏల యనcగా ధర్మకార్యములను జేయుటచే సుఖము గలుగుచున్నది, ధర్మకార్యములను జెఱుపుటచేత దుఃఖము గలుగుచున్నది. అందఱును సుఖము వలయు నని కోరుదురు గాని దుఃఖము కావలయు నని కోరరు కదా. కావున నందఱు సుఖసాధనమైన ధర్మమునే యాచరింప వలయును గాని దుఃఖసాధనమైన ధర్మహానిని జేయుc గూడదు

ఇద మేవ హి సచ్ఛాస్త్ర మయం ధర్మస్సనాతనః ।
అన్యాని సర్వశాస్త్రాణి మోహనాని క్రియా స్తథా ॥ ౪౧॥

ఇట్లు ధర్మహానిని జేయక ధర్మసంగ్రహమును జేయవలయుననుటను దెలుపునదియే సచ్ఛాస్త్రము(మంచిశాస్త్రము) ఇదియే ప్రాచీనమైనధర్మము-ఇతరశాస్త్రము లన్నియు మోహజనకములు అట్టి శాస్త్రములయందుc జెప్పcబడిన క్రియలును మోహజనకములే.

భ్రమన్తి సర్వభూతాని నానుగచ్ఛన్తి సత్పథమ్ ।
తామసం రాజసం చాన్య దేతత్సాత్త్వికముచ్యతే ॥ ౪౨॥

సర్వప్రాణులును అట్టి మోహజనకశాస్త్రములను అట్టిక్రియలను నమ్మి అవి సుఖప్రదములని భ్రమించుచున్నారు గాని యిట్టి ధర్మమార్గము ననుసరింపరు, ఎవ రిట్టిధర్మమార్గము నవలంబించుచున్నారో వారు సత్త్వగుణము ప్రధానము గాc గలవారు. అట్టి ధర్మమార్గావలంబనంబును సాత్త్విక మనcబడును. (సత్త్వగుణమువలనc గలిగినదనcబడును) ఎవరు ధర్మమార్గప్రతిపాదకములు గానిశాస్త్రములను వానియందుc జెప్పcబడిన

క్రియలవు నన్నివా సే చేయుచు ధర్మమార్గము నవలంబింపక భ్రమించుచున్నారో. అట్టివారు రజోగుణము తమోగుణముచు గలవారు వారట్లు భ్రమించుటయు రజోగుణ తమోగుణములవలనఁగలిగినదే

ఇదం హేయ మిదం హేయ ముపాదేయ మిదం పరమ్ ।
ఏవ ముక్తం పురాణేషు వేదేషూ పనిషత్సుచ ॥ ౪౩॥

ఈతామసము హేయమే (విడువఁదగినదే) ఈరాజసము - హేయమే - ఈసాత్వికము-సర్వోత్తమము గావున నది యుపాదేయమైనది(ఆచరింపఁదగినది) యని పురాణములయందును వేదములయందును ఉపనిషత్తులయందును జెప్పఁబడియున్నది

ఏవం సాధుభి రాచీర్ణ మేవ మన్యాయకారిభిః ।
నాఘా ద్రృష్టా పరం ధామ సర్వకారణ మవ్యయమ్ ॥ ౪౪॥
దేవకీపుత్ర ఏవాన్యే సర్వే తత్కార్యకారిణః ।
దేవా మనుష్యాః పశవః పక్షివృక్షసరీసృపాః ॥ ౪౫॥
* సర్వ మేవ జగద్ధాతుర్వాసుదేవస్యవిస్తృతిః।
ప్రవృత్తైశ్చ నివృత్తైశ్చ స్వర్గదైర్మోక్షదైరపి॥ ౪౬॥
ఆరాధ్యో భగవానేకో వేదధర్మై స్సనాతనైః ।
సఏవ సర్వథో పాస్యో నాన్య స్సంసారతారకః ॥ ౪౭॥

ఉత్కృష్టమగు తేజస్సును సర్వంబునకుఁ గారణంబును నాశములేనిదియునగు పరబ్రహ్మము ప్రత్యక్షదేవకీపుత్రుఁడే యనియూ, తదితరు లగుబ్రహ్మరుద్రాదు లందఱును ఆదేవకీపుత్రుఁ డాజ్ఞాపించు కార్యములను జేయువా రనియు-దేవమనుష్యపశుపక్షివృక్ష సర్పాదిరూపచరాచరాత్మకంబగు ప్రపఞ్చ మంతయు నావాసుదేవరూపమైనదే యని యు, ప్రవృత్తికర్మంబులను జేసి స్వర్గాదిసుఖము నపేక్షించువారికిని నివృత్తికర్మం బులను జేసి మోక్షమునపేక్షించువారికిని బురాతనములైనవేదోక్తధర్మములనువిచారింప నా భగవన్తుఁడొకఁడేసేవింపఁ దగినవాఁడు అతఁడే భక్తులకు జననమరణములు లేకుండ జేయువాఁడు గావున నన్నివిధములచేత నుపాసింపఁదగినవాఁ డనియు-అన్యుఁడట్టివాఁడు గాఁ డనియు సాధువులు నసాధువులు నందఱును జెప్పుచున్నారు (చీర్ణ -చర్-నప్రత్య యము-పృషోదరాది అకారమున ఈకారము-దాధాతువునకాదానము నర్థము)

---

* సర్వమేవజగద్ధాతా వాసుదేవ స్సవైస్మృతిః అని పాఠాన్తరము

ఉభాభ్యాం జ్ఞానకర్మభ్యా మారాధ్యో భగవాన్ హరిః
తజ్జ్ఞానమేవ విజ్ఞానం తత్కర్మ పరమం శుభమ్ ॥ ४८॥

జ్ఞానకర్మంబులు రెంటిచేతను భగవంతుం డగు శ్రీహరి సేవింపఁ దగినవాఁడు-అట్టి శ్రీహరిని సేవింప వలయు ననెడిజ్ఞానమే విజ్ఞాన మనఁబడును - అట్లుసేవించుటయే అన్ని మేలులలో నుత్తమమైనది

ఉభావపి వియుక్తౌతు నతత్ప్రాప్తికారకౌ।
యుక్తాభ్యాం భగవత్ప్రాప్తి స్సంసారఫల మన్యథా॥ ४९॥

నిష్కామకర్మ మార్గమునుగాని జ్ఞానమార్గమునుగాని యవలంబించునట్టివారిద్దఱును భగవద్భక్తియోగము గలవారైననే భగవత్ప్రాప్తి గలవారగుదురు గాని భగవద్భక్తి లేకుండ నెన్నికర్మంబులనుజేసినను ఎట్టి వేదాన్తజ్ఞాన మున్నను భగవత్ప్రాప్తి గలవారు గారు-మఱియేమనఁగా సంసార ఫలము గలవారేయగుదురు అనఁగా జననమరణములు గలవారే యగుదురనుట

తచ్ఛాస్త్ర మేవ సచ్ఛాస్త్రం తదీయా ఏవ పణ్డితాః।
శోచ్యాహి భగవత్కర్మపరిచర్యావిధిం వినా॥ ५०॥

భగవద్భక్తిని గలుగఁ జేయునట్టి శాస్త్రమే మంచిశాస్త్రము-భగవద్భక్తిగల వారే పణ్డితులు- నిర్హేతుకకరుణానిధి యగుభగవన్తుఁడు తనకైంకర్యమునుజేసి సంసార సాగరమును దాటుటకై కరణకళేబరముల నిచ్చి యుండఁగా భగవత్కైంకర్యము నొనర్పని వారిని గూర్చి అయ్యో యట్టి కైంకర్యము లేకుండఁ జెడిపోవుచున్నారే యని దుఃఖింప వలయును.

కృతకృత్యధియో మూఢా అహో హాత మిదం జగత్।
ఇత్యాది సాత్త్వికజ్ఞాననిశ్చయేన దృఢీకృతా॥ ५१॥
అభేద్యా పరమా బుద్ధి శ్శ్రద్ధేతి పరికీర్త్యతే॥ ५१½॥

లోకమందు జనులు భగవద్భక్తి లేకుండ ననేకకర్మంబులను జేసి కృతార్థుల మని (జన్మమెత్తినతరువాతఁ జేయుంపగిన కార్యములేవో వానిని జేసితిమిగదాయని) తలంచు చున్నారు అట్లుతలంచినవారు మూఢులు- అట్టి మూఢులచే జగమంతయుఁ జెడిపోవు చున్నది. జనులు తామేకర్మంబులను జేసినను అల్పఫలమును గోరక కర్తృత్వము తమ దనితలంపక భగవన్ముఖోల్లాసార్థము భక్తితోఁజేయవలయునుగదా అయ్యో అట్లుచేయక కృతార్థులమని తలంచుచున్నారే యేమి యాశ్చర్యమిదియజ్ఞానముగదా - అనునట్లు

జ్ఞానము సాత్త్వికులకుఁ గలుగును గాని యితరులకుఁ గలుగదు, అట్టినిశ్చయజ్ఞానముచే విషయసుఖములమీఁదికిఁబోకుండ స్థిరముగా భగవద్ధ్యాననిష్ఠ గలబుద్ధి యెదో యది పరిశుద్ధమైనది

పరదారపరద్రవ్యపరహింసానుచిన్తనమ్॥ ౨౨॥
వైరానుచిన్తనం ద్వేష మలభ్యార్థానుచిన్తనమ్।
సుదూరం బహుధా యానం భోక్తవ్య మితి చిన్తనమ్॥ ౨౩॥
అసత్కథానుస్మరణం మసత్కార్య నిరూపణమ్।
ఇత్యాదిదోషరూపాణి హిత్వా కర్మాణి నిశ్చలమ్॥ ౨౪॥
భగవత్కర్మసిద్ధ్యర్థం వ్యావృత్తం భగవత్పరమ్
అవిషణ్ణ మనాయస్త మహఙ్కారవివర్జితమ్॥ ౨౫॥
అసద్విషయసక్తానా మిన్ద్రియాణా మహర్నిశమ్।
దమకం సర్వయత్నేన బాహ్యారంభవినిస్పృహమ్। ౨౬॥
సర్వదా భగవజ్జ్ఞాన సంసర్గ విగతజ్వరమ్।
భగవద్భక్తసద్వాక్య గఙ్గాజలపవిత్రితమ్॥ ౨౭॥
సదర్థగ్రాహకం సూక్ష్మ జ్ఞానరూపవిచారకమ్॥
సమర్థ మప్రధృష్యంచ పుష్టం తుష్ట మసఙ్గిచ ౨౮॥
ఏవమాదిగుణోపేతం నిర్మలం మన ఉచ్యతే॥

తా॥ ఇతరులభార్యలనుగోరుట - పరద్రవ్యములనపహరించుట - పరులను హింసించుట - వైరమును దలంచుట - పరులతో ద్వేషించుట-దొరకనివస్తువును గోరుట పలుమాఱు మిక్కిలి దూరదేశములకుఁ బోవుట-తిండిపోతుగానుండఁదలంచుట-అసత్కథలను దలంచుట-సంబన్ధము లేకుండ మాటలాడుట మొదలైనదోషములు లేనదై నిశ్చలమైన భక్తితో భగవత్కైంకర్యము సిద్ధించుటకుఁదగినతలంపుగలదై-ఁసిగిఁణొనుట-విచారపడుట లేనిదై ప్రతిదినము సద్విషయములమీఁదికిఁ బోవునట్టియిన్ద్రియములను మరలించునదై సర్వప్రయత్నముచేతను ఇన్ద్రియములబాహ్యకార్యములైనపరస్త్రీసంగాదులయందాశ లేనిదై ఎల్లప్పుడును భగద్విషయకజ్ఞానముచేత నేవిధమైనగుఃఖంబును లేనిదై భగవద్భక్తులసద్వాక్యశ్రవణమనెడిగఙ్గాజలస్నానముచేతఁ బరిశుద్ధమై మంచియంశములను గ్రహించునదియై సూక్ష్మదృష్టితో స్వరూపానుసన్ధానమును జేయునదియై

నేర్పుకలదై ఒకదానికి లోబడుట దుస్సఙ్గము-లేనిదై-లోన బైటను సంతోషము గలదై యింకనిట్టిమంచిగుణములతోఁ గూడినదియు నైనమనస్సు పరిశుద్ధమైనదని చెప్పఁబడుచున్నది

ఇన్ద్రియాణాం సదేహానాం బుద్ధేశ్చ మనసస్తథా ।
ఆఖ్యాత శ్శుద్ధి వేషోఽత్ర ద్రవ్యాణా మధునోచ్యతే ॥ ౫౯॥

తా॥ ఇట్లు ఇన్ద్రియశుద్ధికిని దేహశుద్ధికిని బుద్ధిశుద్ధికిని మనశ్శుద్ధికిని లక్షణము చెప్పఁబడెను - ఇఁకను ద్రవ్యశుద్ధికి లక్షణము చెప్పఁబడును వినుఁడు-

ఇచ్ఛయా దేవదేవస్య ప్రకృతి స్త్రిగుణాత్మికా ॥ ౬౦॥
జగత్కారణభూతాం తాం విద్యేత్యాహు ర్మనీషిణః ।
తద్వికారం జగత్సర్వం సదేవాసురమానుషమ్ ॥ ౬౧॥

దేవదేవుం డగుభగవన్తునియొక్క యిచ్ఛచేత సత్త్వరజస్తమోగుణాత్మికయైన ప్రకృతి యనునది కనబడెను. ఆప్రకృతి జగత్కారణమనియు విద్యయనియు విద్వాంసులు చెప్పుచున్నారు ఆదియే దేవాసురమనుష్యాదులతోఁ గూడినజగత్తుగాఁ బరిణమించె (మారెను) ననియుం జెప్పుచున్నారు.

తస్యా స్స్వరూపం సత్త్వం హి తద్దోషా వితరౌ గుణౌ ।
అతఏవ వికారోయ మభవ త్త్రిగుణాత్మకః ॥ ౬౨॥

తా॥ ఆవిద్యయొక్క స్వరూపము సత్త్వగుణమె ఇతరములైన రజోగుణతమోగుణము లాసత్త్వగుణమునకు దోషగుణములుగా నుండునవి గావున నీజగద్రూపవికారము త్రిగుణములు గలదియాయెను.

విద్యాయాః పఞ్చ భూతాని జాయన్తే ప్రకృతేః కిల ।
పఞ్చభూతా న్యధిష్ఠాయ సర్వం వస్త్విహ జాయతే ॥ ౬౩॥

తా॥ విద్యయనియెడి నామాన్తరముగల ప్రకృతివలన మొదటఁ బఞ్చభూతంబులు పుట్టుచున్నవి. ఆపఞ్చభూతముల నాధారముగాఁ జేసికొని సకలవస్తువులును గలుగుచున్నవి.

సాత్త్వికాంశేన జాయన్తే కర్మణ్యా ద్రవ్యసంపదః ।
రజస్తమస్స్వరూపేణ భావా ద్రవ్యబహిష్కృతాః ॥ ౬౪॥

తా॥ యజ్ఞాదివేదోక్తకర్మంబుల ననుష్ఠించుట కుపయుక్తము లైనద్రవ్యసంపదలు సత్త్వగుణాంశముచేఁ గలుగుచున్నవి, అట్టికర్మంబుల కుపయుక్తములు గానిద్రవ్యములు రజోగుణాంశముచేతను తమోగుణాంశముచేతను బుట్టుచున్నవి.

స్వభావతో౽న్యతో౽వాపి కేషాంచి ద్దేయతా భవేత్ ।
నిషిద్ధ మితి యద్ద్రవ్యం వర్జ్యతే శాస్త్రవర్తనా ॥ ౬౩

తా॥ కొన్నివస్తువులు స్వభావముచేతనే దుష్టములు కొన్నిద్రవ్యములు దుష్టద్రవ్యసంసర్గాదులచే దుష్టము లైనవి గావున నట్టిద్రవ్యములు గ్రాహ్యములు గావని శాస్త్రముచే నిషేధింపఁబడినవి గనుక నట్టిశాస్త్రనిషిద్ధద్రవ్యములు గ్రహింపఁదగినవి (ఉపయుక్తములు) గావు

రాజసం తామసం చేతి తజ్జ్ఞేయం పణ్డితై ర్నరైః ।
ద్రవ్యం రజ స్తమోద్భూతం వైష్ణవే కర్మవర్తని ॥ ౬౪

తా॥ రాజసపదార్థములు తామసపదార్థములు కలవు వానిస్వరూపమును బణ్డితులెఱుంగుదురు. విష్ణువునుద్దేశించి చేయుకర్మములయం దట్టి పదార్థము లుపయుక్తములు కావు.

సంయోజయతి యో మోహా త్తస్య సా విఫలక్రియా ।
స్వయం యది తదశ్నీయా న్నిషిద్ధం ముగ్ధచేతనః ॥ ౬౫
అజానన్ప్రాప్రదయా న్తద్ధంభో౽క్షారంనససాత్త్వికః ।

తా॥ విష్ణువు నుద్దేశించి చేయునట్టికర్మములయం దెవఁ డజ్ఞానముచేత రాజస తామసపదార్థముల నుపయోగించుచున్నాఁడో అట్టివానిక్రియ ఫలము లేని దగును మఱియు నెవ్వఁ డట్టిపదార్థములను దెలియక భుజించునో వాఁడు రజస్తమోగుణములు గలవాఁడేయగును గాని సాత్త్వికుఁడు గాదు దానిచేతి శ్రోత్రియులకు గమ్యుం డైన హృదయపుండరీకములోనుండువాఁడును అందఱిని బాలించు వాఁడునగుభగవన్తుని దెలిసికొనఁజాలఁడు.

యాదృశం ద్రవ్య మశ్నాతి రాజసం సాత్త్వికం తువా ।
తాదృశం రూప మాప్నోతి తతః కర్మగతిం తథా ॥ ౬౬

తా॥ రాజసపదార్థమును భుజించినవాఁడు రాజసరూపమునొంది రాజసకర్మములను జేయును. సాత్త్వికపదార్థమును భుజించినవాఁడు సాత్త్వికరూపమునొందిసాత్త్వికకార్యములను జేయును. తామసపదార్థమును భుజించినవాఁడు తామసరూపమును బొంది తామసకార్యములను జేయును.

విశిష్టం భోజ్య ముద్దిష్ట మనియోజ్యైకకర్మసు॥ ౧౯॥
యద్యశ్నాతి స్వయం మోహా త్తత్తస్యైవ స్వపాపకృత్।
నిషిద్ధం వస్తు తద్రౌద్రం రక్షః ప్రేతాదిసంమతమ్॥ ౨౦॥

తా॥ భక్ష్యములు లోనుగాఁ గల భుజింపఁదగినపదార్థములను హవ్యకవ్యాది ముఖ్యకర్మములయందుఁ బరులకు నుపయోగింపఁ జేసి తాను భుజింప వలయునుగాని అట్లు చేయక తాను తలంచినప్పుడంత భుజింపఁ గూడదు అజ్ఞానమువలనఁ దానొంటరిగా నట్లు భుజించినను రక్షఃప్రేత పిశాచాదులకు సమ్మతమైన శాస్త్రనిషిద్ధంబులైన రాజస తామసపదార్థములను భుజించినను అట్టివాఁడు దొంగ యనియుం బాపియనియుం జెప్పఁబడును.

సాత్త్వా దేవ విశుద్ధం య త్సాత్త్వికం తద్గుణోజ్జ్వలమ్।
నిషిద్ధవర్జనా దేవ వర్ధతే సాత్త్వికంపరమ్॥ ౨౧॥

తా॥ స్వభావముగాఁ బరిశుద్ధమైనవస్తువేదో యది సాత్త్వికపదార్థమనియు జ్ఞానాదిగుణములను ప్రకాశింపఁజేయునది యనియుం జెప్పఁబడును అట్టిసాత్త్వికపదార్థమును భుజించువాఁడు శాస్త్రనిషిద్ధవస్తువుల భుజింపకున్ననే సత్త్వగుణము మిక్కిలి వర్ధిల్లును గాని భుజించినయెడల వృద్ధినొందదు.

సాత్త్వికస్య వివృద్ధ్యైవ జ్ఞానం భవతి నిర్మలమ్।
శాస్త్రదృష్ట్యా సమీక్ష్యైవం శుద్ధానాం ద్రవ్యసంపదామ్॥ ౨౨॥
యత్నస్తుసంగ్రహే పద్భిర్ద్రవ్యశుద్ధి రితీష్యతే।
వక్ష్యామి దేశశుద్ధించ సంక్షేపేణ యథాగమమ్॥ ౨౩॥

తా। సాత్త్వికపదార్థములనే భుజింపవలె భుజింపనంత కంతకు జ్ఞానము నిర్మలమగును గావున నిట్లు శాస్త్రదృష్టితో నట్టిపరిశుద్ధ సాత్త్వికపదార్థములసంగ్రహించుట యందు యత్నింప వలయును. ఇట్లీవిధముగా ద్రవ్యశుద్ధి చెప్పఁబడెను ఇఁకను దేశశుద్ధిని శాస్త్రోక్తప్రకారముగా సంగ్రహముగాఁ జెప్పెదను వినుఁడు.

యత్ర తాముపకారాయ భవే త్సుగతికాఙ్క్షిణామ్।
మ్లేచ్ఛపాషణ్డరహితం ధార్మికేశ్వర పాలితమ్॥ ౨౪॥

తా॥ ఏచోట, మ్లేచ్ఛులు పాషండులు లేకుండ ధర్మాసక్తులైనరాజులచేఁ బాలింపఁబడినదై సద్గతిని గోరువారు నివసించుటకు యోగ్యమైనదో యచ్చోటు పరిశుద్ధమైనది.

ధార్మికై స్సేవితం శశ్వ ద్వ్యాఘ్రసింహాదివర్జితమ్।
నిహా న్త్రృదస్యుకహితం సారఙ్గశిఖిసేవితమ్ ॥ ౨౫॥

తా॥ పులులు సింగములు మొదలైన క్రూరమృగములును జీవహింసచేయువారును దొంగలును లేనిదై జింకలు నెమళ్లు లోనగునవి గలదియు ధర్మము నాచరించువారెల్లప్పుడును నివసించునట్టిదియునగుచోటెద్దియో యది పరిశుద్ధమైనది

మోక్షభూమి రితి ఖ్యాతం విమలం సాధు సమ్మతమ్ ।
దివ్యాపగా దేవఖాత వాప్యాది విమలోదకమ్॥ ౨౬॥

తా॥ గఙ్గలోనగు దివ్యనదులలోను దేవతలచేత్రవ్వఁబడినవాపీకూపాదులలోను ఉండునిర్మలోదకముచేఁబరిశుద్ధమైన ప్రదేశ మెద్దియో యది సాధువులకు సమ్మతమైనదనియును మోక్షభూమియనియుం జెప్పంబడును

ప్రభూతకదలీచూతనారికేళాదిమణ్డితమ్ ।
సుసమృద్ధసమిత్కాష్ఠసంపన్నకుసుమోదకమ్ ॥ ౨౭॥

తా॥ అరఁటులు మామిళ్లు టెంకాయచెట్లు లోనగుఫలవృక్షంబులును మల్లెలు మొల్లలు చేమంతులు లోనగు పుష్పప్రధానవృక్షంబులును తఱుచుగాఁగలదియై ఫలపుష్పములసమృద్ధియు సమిధలయొక్కయుఁగాష్ఠములయొక్కయు సమృద్ధియుంగల చోటునుపరిశుద్ధమైనది

ఆసన్నాధోజలం రూఢపలాశతులసీకుశమ్ ।
గోసహస్రసమాకీర్ణం సశష్పం సోత్పలాంబుజమ్ ॥ ౨౮॥

తా॥ వాపీకూపాదులయందుఁ దైననే చేతికందఁ దగినంతదూరమున జలముగలదై మోదుగలు తులసీవృక్షములు కుశలు లోనగునవియు సంపూర్ణముగాఁ గలదియు వేనవేలు గోవులును వానికిమేయుటకు సంపూర్ణముగా లేఁతకసువును గలదై కలువలు పద్మంబులును దఱుచుగాఁ గలదియునైన చోటును బరిశుద్ధమైనది

ఏవమాది గుణోపేతం భూతలం యదిలభ్యతే ।
వివిక్తదేశ భూభాగే దుష్టదోషవివర్జితే ॥ ౨౯॥
ప్రాసాదం పర్ణశాలాం వా కృత్వా నిజబలోచితమ్ ।
అవిస్తృతం త్వనిర్బధం పరితోపి మనోహరమ్ ॥ ౩౦॥

తత్రా ప్యుచ్ఛిష్టమాత్రాసృక్కేశకీటవివర్జితే ।
కరీషమృజ్జలాలిప్తే దృష్టమాత్రేణ చేతసః ॥ ౨౧॥
సంప్రీతిజనకే స్థిత్వా భూతలే భగవత్క్రియా ।
కర్తవ్యా తిప్రయత్నేన యా శుద్ధి ర్భూమిగోచరా ॥ ౨౨॥
దేశశుద్ధి రితి ఖ్యాతా సే యం సచ్ఛాస్త్రవర్తని॥

తా॥ ఇంక నిట్టి మంచిగుణములతోఁగూడిన భూప్రదేశంబును బరిశుద్ధమైనది తాను జేయఁబూనిన భగవద్ధ్యానాది కార్యములకు దుష్టులు విఘ్నములను జేయుటకు వీలు గాని యట్టిపరిశుద్ధప్రదేశమందుఁ దనశక్తికిఁ దగినట్లు ప్రాసాదము లైనను బర్ణశాలలైనను రమ్యముగా నల్పముగా నిర్మించికొని యందును ఎంగిలి మాత్రము రక్తము వెండ్రుకలు పురుగులు లేకుండఁజేసి గోమయమును మంటిని నీటితోఁ గలిపి దానితో నంతట నలుకఁగా జూచినమాత్రాన మనస్సంతోషకరం బగునట్టి భూతలమందు సుఖాసీనుండై భగవద్ధ్యానాది క్రియ నతిప్రయత్నముతోఁజేయ వలయును. ఇట్లు దేశశుద్ధియను శాస్త్రోక్తప్రకారముగాఁ జెప్పఁబడెను.

అనార్యజనసంరోధవీక్షణాదివివర్జితమ్॥ ౨౩॥
శ్రద్ధాతిరేకసంయుక్తం దమ్భలోభవివర్జితమ్।
ఆత్మార్థం త్యక్తసంసిద్ధిరూపాలోకన మత్వరమ్॥ ౨౪॥
అచఞ్చలావిషణ్ణాన్తఃకరణానుసృతేన్ద్రియమ్।
నిర్మలం నిరహంకారం జితక్రోధ మతన్ద్రితమ్॥ ౨౫॥
వికారకర్మసాఙ్కర్యవర్జితం కర్మనిగ్రహమ్।
నష్టాభిమానలేశంచ పరమప్రీతిసంయుతమ్॥ ౨౬॥
సంకల్పపూర్వకం ధ్యేయపదాబ్జన్యాసయోగిచ।
ద్రవ్యమన్త్రేశమన్త్రేషు సమీహితమహామతి ॥ ౨౭॥
బుద్ధిసంచారరహితం శుద్ధమాన మవిచ్యుతమ్ ।
పూర్ణమన్త్రాక్షరం మన్త్రతుల్యరూపసమాప్తిచ॥ ౨౮॥
రసాద్యుత్పన్నదుష్టవిషయభోగం మోక్షమహాసుఖమ్ ।
వినయాదిగుణోపేతం భక్తిజ్ఞానో జ్జ్వలీకృతమ్॥ ౨౯॥

దృష్టమాత్రేణ హృద్యంచ పరమంకర్మ మఙ్గళమ్।
దేహేన్ద్రియాన్తఃకరణబుద్ధిభూమ్యర్థశుద్ధిమత్॥ ౯౦॥

తా॥ ఇట్లు ఇన్ద్రియదేహబుద్ధిమనోద్రవ్యదేశశుద్ధులనుజెప్పి ఇప్పుడు క్రియాశుద్ధిని జెప్పుచున్నాఁడు. భగవన్మన్త్రమును జపించునపుడు అయోగ్యులు దగ్గరనున్నయెడల విఘ్నమును జేయుదురు గావున వారు చూడకుండ జపింపవలయును కపటము అత్యాశయు లేకుండ నతిశ్రద్ధతోడ జపింపవలయును మోక్షేతరములైన నశ్వరఫలములను గోరక ఇన్ద్రియములు మనస్సునకు లోఁబడునట్లును, మనస్సు చఞ్చలము విషాదయుక్తముగా కట్టిదిగాను, అహంకారము కామక్రోధాదులు పరాకును లేకుండనుండునట్టిదిగాను జేసికొని సావకాశముగా జపింపవలయును అప్పుడితరకార్యములు తటస్థించినయెడల వానినెట్లైనను నిగ్రహించి విడువవలయును. గర్వము లేశమైననుండఁ గూడదు అధికప్రీతితోనుండవలయును. సంకల్పపూర్వకముగా భగవత్పాదారవిన్దములయందు మనస్సును నిలుపవలయును మన్త్రమందును మన్త్రాధిదేవతయందును మన్త్రానుష్ఠానమున కుపయోగించువస్తువులయందును జ్ఞప్తినుంపవలయును. ఇతరవిషయములయందు జ్ఞప్తినుంచక యెవ్వరితోను మాటలాడక ఆమన్త్రము నుచ్చరించునపుడొక యక్షరమునైనను విడువక యుచ్చరించుచు మన్త్రానుష్ఠానమునకుఁదగిన సమాప్తి యగునంతవఱకు నవిచ్ఛిన్నముగా జపింపవలయును. షడ్రసోపేతములైనభోజ్యవస్తువులయందు జిహ్వాచాపల్యము గలిగియుండఁ గూడదు శాస్త్రనిషిద్ధములైనవిషయభోగములయం దాశను విడువవలయును. భక్తిజ్ఞానవైరాగ్యములు గలిగియుండవలయును. ఇంకనిట్టి శ్రేష్ఠగుణములతోఁగూడిన భగవన్మన్త్రజపాద్యనుష్ఠానక్రియ దర్శనమాత్రాన మనోహరమై సర్వోత్తమమైయుండును క్రియాశుద్ధిస్వరూపమిట్టిది ఇట్లు దేహేన్ద్రియమనోబుద్ధిభూమిద్రవ్యముల శుద్ధి గలమన్త్రానుష్ఠానకర్మను పరమమఙ్గళరూపమైనది.

అత్రోక్తలక్షణోపేతం కర్మభాగవతం పరమ్ ।
సప్తసంశుద్ధిసంయుక్తా పరిపూర్ణా భవేత్క్రియా॥ ౯౧॥

ఇట్టి లక్షణములు గల మన్త్రజపానుష్ఠానాదికర్మమే భాగవతులకు నుత్తమమైన యనుష్ఠేయకర్మము (చేయఁదగిన మేలైనపని) ఇట్లు దేహేన్ద్రియ మనోబుద్ధిభూమి ద్రవ్య క్రియల శుద్ధిగలక్రియ పరిపూర్ణమగును

సప్తైతే విమలా భావాః శ్రద్ధావా నారభేత్క్రియామ్ ।
అథానాద్యై ర్విశుద్ధాత్మా సంస్కారైః పఞ్చకాలినామ్॥ ౯౨॥

తా॥ ఇట్లు చెప్పఁబడిన దేహేన్ద్రియాది పదార్థములు ఏడును బరిశుద్ధములైనవి శ్రద్ధాభక్తులతో భగవదారాధన మారంభింపవలయును, ఇట్లారంభించినవాఁడే ప్రాతః

కాలము మొదలైన అయిదుకాలములయందుఁ జేయఁబడిన వేదోక్తకర్మానుష్ఠానములచేతఁ బరిశుద్ధమైనమనస్సుగలవాఁడగును.

కుర్యాద్బ్రాహ్మణ ఏవైత త్త్రైవిద్యో వా విశుద్ధధీః॥
శ్రద్ధావా న్భగవద్ధర్మే రాగాదిరహితేన్ద్రియః॥ ౯౩॥

తా॥ గృహస్థబ్రాహ్మణుఁడుగాని మూఁడువేదములు చదివినబ్రహ్మచారి గాని ఈ భగవత్కర్మమును జేయవలయును. అట్లుచేయునపుడు పరిశుద్ధమైన మనస్సు గలవాఁడుగాను కామక్రోధాదులతో సంబన్ధింపని యితరేన్ద్రియములు గలవాఁడు గాను భగవద్ధర్మమందు శ్రద్ధ గలవాఁడుగాను ఉండవలయును.

బ్రాహ్మణా న్పూజయే న్నిత్యం పఞ్చకాల పరాయణాన్।
వస్త్రగోభూమిదానేన ధనధాన్యాదిభి స్తథా॥ ౯౪॥

తా॥ మఱియు నైదుకాలములయందును జేయఁబడినకర్మములను జేయునట్టి బ్రాహ్మణులకు వస్త్రములను గోవులను భూమిని ధనధాన్యాదుల నిచ్చి వారిని ప్రతిదినము యథాశక్తిగాఁ బూజింపవలయును.

తోషయే త్పరయా భక్త్యా నిత్యం భాగవతా న్నరాన్।
సిద్ధి ర్భవతి వా నేతి సంశయో చ్యుతసేవినామ్॥
న సంశయోఽస్తి తద్భక్తపరిచర్యారతాత్మనామ్।
కేవలం భగవత్పాదసేవయా విమలం మనః॥ ౯౫
నజాయతే యథానిత్యం తద్భక్తచరణార్చనాత్।
విశిష్టకులసంజాత స్సంస్కారై స్సంస్కృతో నిజైః॥ ౯౬॥

తా॥ మఱియును నిత్యము భగవద్భక్తుల నతిభక్తిచేత సంతోషపెట్టవలయును భాగవతులను సేవించుటయందు దాశగలవారికిఫలముగలుగునో లేదోయనుసందేహముండదు భగవన్తుని సేవించెడివారికి ఫలముగలుగునో లేదో అను సందేహముండును భగవద్భక్తుల పాదములను బూజించుటచేత నెంతపరిశుద్ధమైయుండునో యట్లు భగవన్తుని సేవించుట చేత మనస్సు మిక్కిలి పరిశుద్ధమైయుండును. మఱియు, పరిశుద్ధవంశమందుఁబుట్టి తన కుఁజెప్పఁబడినవేదోక్తకర్మములనుజేయువాఁడు గూడ భగవద్భక్తులపాదములను సేవించువాని తో సమానుఁడు గాఁడు.

త్యైరితే యది సద్ధర్మే చరే త్కృచ్ఛ్రాణి శాన్తధీః।
తప శ్చరేత్ మనోక్తశ్చే ద్ధనవా న్దాన మూపరేత్। ౯౭

త్సరితముగా శ్రేష్ఠమైన పుణ్యము కావలసిన పక్షమున మనస్సును జయించి కృచ్ఛ్రచాన్ద్రాయణాదితపస్సును జేయవలయును అట్లుచేయుటకు శక్తి లేనియెడల ధనముగలవాఁడు దానమును జేయవలయును

ఉభయో రప్యశక్తశ్చే న్నామసంకీర్తనం చరేత్ ।
యథాశక్తి తపశ్చర్త్వా దత్త్వాచైవ యథాబలమ్ ॥ ౯౯॥

తా॥ అట్లు కృచ్ఛ్రచాన్ద్రాయణాది తపస్సుచేయుటకు శరీరమందువిశేషశక్తియుం దానముచేయుటకు విశేషధనంబును లేనిపక్షమున శక్త్యనుసారముగాఁ దపస్సును దానమును జేయుచు హరినామ సంకీర్తనమును జేయవలయును

నృసింహమూర్తిం తం ధ్యాత్వా జపే త్సర్వాఘశాన్తయే ।
ఉపవాసా త్తథా దానా త్సద్భక్తానాంచ సేవనాత్ ॥ ౧౦౦॥

సంకీర్తనా జ్జపా త్తాపా చ్ఛ్రద్ధయా శుద్ధి మృచ్ఛతి ।
ఉపాసీత నిరస్తోపి పంచకాలపరాయణాన్ ॥ ౧౦౧॥

తా॥ విహితకర్మములను విడిచినపతితుఁడును తనపాపంబులను బోఁగొట్టుకొనుటకై నృసింహ మూర్తిని ధ్యానించి యానృసింహమన్త్రమును జపింప వలయును-మఱియు నుపవాసవ్రతము దానము సద్భక్తసేవ హరినామసంకీర్తనము జపము తపము వీనిని శ్రద్ధతోఁజేయువలయును అయిదు కాలములయందును దప్పక తమకుఁ దగిన కర్మంబులను జేయువారిని తానువారిచే వెడలగొట్టఁబడినను సేవింప వలయును. అట్లుచేసిన పక్షమునఁ బాపశాన్తిని బొందుచున్నాఁడు.

యదీచ్ఛే ద్భగవత్కర్మ సేవయా పాపశాన్తయే ।
పూర్వోక్తాచార సంపన్నం యువానం గృహమేధినమ్ ॥ ౧౦౨॥

ఉత్తమైః కృతసఖ్యంచ నీచసేవావివర్జితమ్ ।
ప్రఖ్యాతశుద్ధచరితం సద్భక్తైక పరాయణమ్ ॥ ౧౦౩॥

భగవత్కర్మసంసక్త మర్థిసందేహనోదకమ్ ।
ప్రతిపాదనసామర్థ్యయుక్తం పత్నీవ్రత పత్నికమ్ ॥ ౧౦౪॥

ఉదారం భక్తివివశం వశీకృతజగజ్జనమ్ ।
హ్యాస్యవాక్యం కృతజ్ఞంచ దయార్ద్రీకృత మానసమ్ ॥ ౧౦౫॥

అశూద్రశిష్యం శూద్రాణాం జ్ఞానదానే ష్వనాదృతమ్।
అక్రోధన మనుత్సిక్త మవిషణ్ణం విపత్స్వపి॥ ౧౦౬॥
భగవద్భక్తియుక్తేషు దృష్టమాత్రేషు సుప్రియమ్।
సాధూనా ముపకారాయ వ్యాపృతం క్లేశవర్జితమ్॥ ౧౦౭॥
అన్యూనానతిరిక్తాఙ్గం విషయాగ్రహకేన్ద్రియమ్।
సౌమ్యవేషం ప్రశాన్తంచ పాపరోగవివర్జితమ్॥ ౧౦౮॥
అదుర్బలం చాగమార్థే యుక్తం భగ్నాభిమానినమ్।
శిష్యాణాం సంగ్రహే దేవప్రతిష్ఠాపనకర్మణి॥ ౧౦౯॥
శాన్తికే పౌష్టికే భీతం గురుశుశ్రూషణే రతమ్।
ఏవమాదిగుణోపేత మాచార్యం వరయేద్ద్విజః॥ ౧౧౦॥

తా॥ భగవంతునికి సంతోషమును జేయునట్టి వేదోక్తకర్మంబులను జేసి యట్టి భగవత్సేవచేత సంసారదుఃఖమును బోఁగొట్టుకొనఁ దలంచినవాఁడు ఆట్టిభగవత్సేవా ప్రకారమును నుపదేశించుటకు గురువు నాశ్రయింపవలయును. ఆగురు వెట్టి లక్షణములు గలవాఁడై యుండవలయుననఁగా, ఇదివఱకుఁ జెప్పఁబడిన సదాచారముగలవాఁడును యౌవనవంతుఁడును గృహస్థుఁడును నీచసేవను విడిచి యుత్తములతో సఖ్యము జేయు వాఁడును సచ్చరిత్రములచేత లోకప్రసిద్ధుఁడును సచ్చిదానన్దబ్రహ్మమందే యాసక్తిగల వాఁడును-భగవత్సుఖోల్లాసకరంబు లైనకర్మంబులను జేయుటయందాసక్తిగలవాఁడును-శిష్యులకుఁగలిగెడి సందేహములనుబోఁగొట్టుటయందు సమర్థుఁడును-శిష్యులమనస్సులకు దానుపదేశించునట్టి విషయము చక్కఁగాఁ దెలియునట్లు లోకానుభవసిద్ధదృష్టాంతముల నుపన్యసించి చెప్పి సందేహములను బోఁగొట్ట సమర్థుఁడును-సత్పుత్రవంతుఁడును గుణవతియగు భార్యయుఁగలవాఁడును - దాతయును భక్తితో భగవంతుని ధ్యానించున పుడు ప్రపఞ్చజ్ఞానములేనివాఁడును- భగవత్కథలను జెప్పునట్టి నేర్పుచే జనులు నమ్రులగునట్లు చేయువాఁడును - మనోహరముగా మాటలాడువాఁడును- ఇతరులు తనకుఁ జేయునుపకారమును మఱవనివాఁడును - అట్లు తనకుఁజేయునట్టి శుశ్రూషను మఱవని వాఁడు గనుకనే శిష్యులకు సదుపదేశమును జేయవలయుననెడి సంపూర్ణదయగలవాఁడును-అసచ్ఛూద్రులకు జ్ఞానోపదేశమును జేయనివాఁడును శూద్రులకు శిష్యుఁడుగాఁనట్టి వాఁడును-కామక్రోధాదులు లేనివాఁడును లేశమైనను గర్వములేనివాఁడును ఆపత్కాలమందు ధైర్యముగలవాఁడును భగవద్భక్తిగలవారనిఁజూచుటచేతనే వారియందు మిగుల

నాపిరముగలవాఁడును సజ్జనుల కుపకారమును జేయువాఁడును మనోదుఃఖము కొంచెమైనను లేనివాఁడును హెచ్చుతక్కువలులేని శాస్త్రోక్త శరీరప్రమాణముగలవాఁడును ఇన్ద్రియనిగ్రహముగలవాఁడును చూచుటకు రమ్యమైన వైదికవేషము గలవాఁడును- మనస్సును వశపఱచికొన్నవాఁడును-ఆరోగ్యము గలవాఁడును-కుష్ఠాదిపాపరోగములులేనివాఁడును-వేదవేదాఙ్గాదుల యర్థమును బాగుగాఁ దెలిసినవాఁడును- భగవత్ప్రాప్తికిఁగగిన యుపాయంబుల నెఱిఁగినవాఁడును - కొంచెమైనను దేహమందాత్మబుద్ధి లేనివాఁడును- శిష్యులసంపాదించుటయందును దేవప్రతిష్ఠాదికర్మమందును గురుసేవయందును ఆసక్తిగలవాఁడును శాన్తికపౌష్టికకర్మములఁ జేయుటయందు భీతిగలవాఁడును- ఇఁక నిట్టి సుగుణము లనేకములు గలవాఁడునై యుండవలయును ఇట్టియాచార్యు నుపనయనసంస్కారము గలవాఁడు వరింపవలయును.

ఆచార్యచిత్తానుగుణం సిద్ధాన్తానుగుణం త్వపి।
అన్యత్ర శృణుయాజ్ఞేయ మనుజ్ఞాప్యైవ జీవతి॥ ౧౧॥

తా॥ ఒకయాచార్యు నాశ్రయించిన తరువాత మఱియొక యాచార్యునాశ్రయింపవచ్చునా? అని సందేహింపవలదు - ఆచార్యుఁడు జీవించియున్నప్పుడుగూడ నాతని యాజ్ఞను బొంది యతనిచిత్తానుసారము గాను వేదాన్త సిద్ధాన్తానుగుణముగాను మఱియొక గురువువలన వేదాన్త శ్రవణాదికమును జేయవచ్చును.

యస్మిన్స్వైరమవిద్యా యాం న సంసిద్ధి రబోధతః।
గురోర్వ్యాప్యన్యతో గ్రాహ్యా పరా విద్యాగుణాన్వితాత్ ౧౨॥

తా॥ మఱియును మొదట నాశ్రయించిన గురువునకు వార్ధక్యాదులచే బోధకతాశక్తి తక్కువైనయెడల ఉత్తమమగు వేదాన్తవిద్యను బాగుగదెలిసికొనుటకు బూర్వోక్తగురులక్షణములుగల మఱియొకగురువువలననైన నట్టియుత్తమ వేదాన్తవిద్యను దెలిసికొనవలయును

పరిశుద్ధకులోద్భూతం విశుద్ధాచారతత్పరమ్।
విరతంచ మహాపాపా త్పితృదారాదిషు ప్రియమ్॥ ౧౩॥

దాన్తం శాన్తం మృదుం సౌమ్యం ప్రశాన్తం భగవత్పరమ్।
సంతప్త హృదయం భక్త్యా శక్త్యా సర్వార్థసాధకమ్॥ ౧౪॥

ప్రియవాక్యం మహాబుద్ధం సత్యం కుశలవాణికమ్।
శమదమాదిగుణోపేతం శిష్యభావేన సంగతమ్॥ ౧౫॥

సంవత్సరం తదర్థంవా మాసత్రయ మథాపి వా।
పరీక్ష్య వివిధోపాయైః కృపయా నిస్పృహోవదేత్ ॥ ౧౧౬॥

తా॥ గురులక్షణములు చెప్పఁబడినవి శిష్యలక్షణములను జెప్పెదను వినుఁడు శిష్యుఁడెట్టి లక్షణములుగలవాఁడై యుండవలయుననఁగా, పరిశుద్ధవంశమందుఁబుట్టిన వాఁడును పరిశుద్ధాచార మందాసక్తిగలవాఁడును పాపకార్యములను జేయనివాఁడును తల్లిదండ్రులయందును భార్యలోనగు వారియందును బ్రీతిగలవాఁడును బహిరింద్రియము లను మనస్సును వశపఱచికొన్నవాఁడును మృదుస్వభావము వైదికవేషము ఓర్పును గలవాఁడును భగవంతునియందు భక్తిగలవాఁడును దయానువును భక్తియుక్తియుఁ గల వాఁడై ధర్మార్థ కామమోక్షములను సాధింపవలయుననెడి యాశగలవాఁడును బ్రియ వాక్యమును జెప్పువాఁడును చులుకనైనబుద్ధియు సత్యవాక్యంబును గలవాఁడును యుక్తి యుక్తముగా మాటలాడ నేర్పుగలవాఁడును ఇంక నిట్టి యనేక సుగుణములుగలవాఁడై శిష్యుఁడుండవలయును అట్టివాఁడు గురువునొద్దకు వచ్చి నన్నుశిష్యునిగాఁ బరిగ్రహింప వలయునని ప్రార్థించినపక్షమున గురువప్పుడే వానిని శిష్యునిగాఁ జేసికొనఁ గూడదు. మఱియేమనఁగా సంవత్సరముగాని ఆఱునెలలుగాని, మూడునెలలుగాని, వానియందు దయగలవాఁడైయుండి వానిచిత్తమును నానావిధోపాయములచేతఁ బరీక్షించి వీఁడు శిష్యభావమునకుఁ దగినవాఁడని తోఁచినపక్షమున నప్పుడు వానివలన ఫలమునుగోరక వానితో మాటలాడవలయును.

బ్రహ్మవిద్యా ప్రదానస్య దేవైరపి నశక్యతే।
ప్రతిప్రదాన మథవా దద్యాచ్ఛక్తిత ఆదరాత్॥ ౧౧౭॥

తా॥ బ్రహ్మవిద్య నుపదేశించిన గురునకు బదులుగా మఱియొకటి తగినదానినిచ్చుట దేవతలకును శక్యముగాదు ఒకవేళ నేదైనను భక్తిపూర్వకముచే నియ్యఁదలచినపక్ష మునఁ దనశక్త్యనుసారముగా ధనాదికమును ఇయ్యవలయును. ఆదానము కృతజ్ఞతను దెలుపునే కాని బ్రహ్మవిద్యాదానమునకు సమానముగాదు.

న ప్రమాద్యేద్గురోశ్శిష్యో వాఙ్మనః కాయకర్మభిః।
అవిభజ్యాత్మనాచార్యం వర్తేతాస్మిన్ యథాచ్యుతే॥ ౧౧౮॥

తా॥ శిష్యుఁడు గురువునెడ నమ్రుఁడై మర్యాదగా మాటలాడవలయును మన స్సున ద్రోహపుఁదలంపుకుండఁగూడదు పాదములువిగుంటలోనగు నపచారములనుజేయ వలదు ఇట్లు పరాకులేకుండ వాఙ్మనఃకాయకర్మములచే గురునొద్దఁబ్రవర్తింపవలయును ఆచార్యుని మనస్సుతో వేఱుపఱుపక సాక్షాద్భగవంతుని వలెఁజూచినట్లు తలంపవలయును

ఆక్రోశకం దుష్టభావం పిశునం సత్వరక్రియమ్ ।
స్వార్థైక సాధనం లుబ్ధ మలసం సర్వకర్మసు ॥ ౧౧౯॥
వివాద పరివాదాద్యై ర్వృథాంభాషిణ ముద్ధతమ్ ।
పరావమానినం సర్వశ్రేష్ఠంవా పరివర్జయేత్ ॥ ౧౨౦॥

తా॥ తిట్టువాఁడును దుష్టస్వభావముగలవాఁడును చాడీలుచెప్పువాఁడును చేయుపనిని సాధకబాధకములను విచారింపక ఆవసరముగాఁజేయువాఁడును పరోపకారబుద్ధిలేకుండఁ దన కార్యమునే చక్కఁబెట్టుకొనువాఁడును లుబ్ధుఁడును, ఎల్లపనులయందు సోమరితనముగలవాఁడును కలహించువాఁడును లోకులు నిన్దింపఁదగినపనులను జేయువాఁడును అధికప్రసఙ్గియును వినయములేనివాఁడును పరులనవమానించువాఁడును అగు నిట్టిదుష్టగుణములు గలవానినిగాని అన్నివిధములను దనకంటె శ్రేష్ఠునిగాని విడువ వలయును.

మూఢైః పాపరతైః క్రూరై స్స్వాగమపరాఙ్ముఖైః ।
సమ్బన్ధంనాచరేద్భక్తి ర్నశ్యతే తైస్తుసంగమే ॥ ౧౨౧॥

తా॥ పాపకార్యములను జేయుటయందాసక్తిగలవారును జీవహింస చేయువారును ఎల్లప్పుడు వేదశాస్త్రములను నిన్దించువారును నగు మూఢులతో సంబన్ధమును జేయఁగూడదు, అట్టివారితో సంబన్ధమును జేసినపక్షమున భగవద్భక్తి నశించును.

భగవత్కీర్తననిరతైః స్తోత్రపూజాజపాదిభిః ।
అప్రతిగ్రాహకై స్స్వశక్తై ర్వివాదై ర్లోభవర్జితైః । ౧౨౨॥
సుశీలై ర్జ్ఞానశీలైశ్చ బాహ్యాన్తస్తుల్యచేష్టితైః ।
హృద్యవేషై ర్విశుద్ధాన్నై ర్భగవద్గుణలాలసైః ॥ ౧౨౩॥
సత్యవాగ్భి ర్దయాసారై ర్మృదుచేష్టై రమత్సరైః ।
భక్తిపూతై స్సదాచారై స్సదా సహావసేద్బుధః ॥ ౧౨౪॥

తా॥ భగవంతుని స్తోత్రములను పఠించుట భగవంతునికి షోడశోపచారములచేఁ బూజచేయుట లోనగుభగవత్సంతోషకరము లైనపనులను జేయువారును ఎక్కడను దానము తీసుకొనని వారును ఎవరితోను గలహింపనివారును మంచిస్వభావము మంచి జ్ఞానము గలవారును మనస్సునఁ గపటముంచికొని పైకిమాత్రము మధురవాక్యమును జెప్పక

అన్తర్బాహ్యములయందు సమానముగా నడచుకొనువారును మహోదారములైన భగవ
చ్చిహ్నములను మనశ్శుద్ధియు దయాళుత్వము సత్యవాక్యము నడతలయందు నాజూకు
భగవద్భక్తియు భగవద్గుణాసక్తియు సదాచారమునుగలవారును లోభము మాత్సర్యము
లోనగు దుర్గుణములులేనివారు నగునట్టివానితోఁగూడ నివసింప వలయును.

బ్రహ్మచారీ గృహస్థశ్చ వానప్రస్థో యతి స్తథా ।
కృపయాఽఽశ్రమిణ స్సర్వే ధర్మం బ్రూయు స్స్వలిఙ్గినే॥ ౧౨౫॥
గృహస్థో వాపి సర్వేభ్యో ధర్మం బ్రూయా న్మహామతిః ।
పరివ్రాడపి వా బ్రూయా త్సర్వశ్రేష్ఠో గృహాశ్రమీ ॥ ౧౨౬॥

తా॥ ఇట్టిభగవద్ధర్మము నేయాశ్రమంబుననున్నవాఁడుఁ ఉపదేశింప వచ్చుననఁగా,
బ్రహ్మచారిగృహస్థవానప్రస్థయతులందఱును దయాళువులై పూర్వోక్తశిష్యలక్షణములు
గలవాని కుపదేశింప వచ్చును. అయినను అంఎతికిని బూజ్యుఁడుగనుక సన్యాసిని
యుపదేశించుట యుత్తమము - అన్ని యాశ్రమములలో గృహస్థాశ్రమము శ్రేష్ఠమైనది
గనుక గృహస్థువలన నుపదేశమునొందుట రెండవపక్షము.

ఇతిశ్రీ శాణ్డిల్యస్మృతౌ విశిష్టధర్మశాస్త్రే ప్రథమో ధ్యాయః—
సంగ్రహముగా నన్నిధర్మములుగల
శ్రీ శాణ్డిల్యస్మృతియనెడి ధర్మశాస్త్రమందుఁ
బ్రథమాధ్యాయము ముగిసెను.

ద్వితీయాధ్యాయము.

మునయ ఊచుః—మునులు శాణ్డిల్యునితో మరల నిట్లనిరి.

స్నానం ప్రధానం భక్తానాం సమ్యక్ శుద్ధ్యుపపాదకమ్ ।
శ్రోతుకామా విధిం తస్య సహాభిగమనేన చ ॥ ౧॥

తా॥ భగవత్ప్రీతికరములైన ధర్మముల ననుష్ఠించుటయం దాసక్తిగలవారికి
మిక్కిలి పరిశుద్ధిని గలుగఁజేయునట్టి దగుటచే స్నానము ప్రధాన మైనది గనుక నాస్నా
నమును జేయ వలసినప్రకారమును దానికి వెనుక జేయ వలసినకార్యము లేవో వాని
విధిని విశదముగా, మేము విన గోరుచున్నాము-

శాణ్డిల్య ఉవాచ.
శాణ్డిల్యుండిట్లనియె

సహాభిగమనేనైవ ప్రాతఃకాలానుయాయినా ।
వక్ష్యామి యోగా దూర్ధ్వం య త్కర్తవ్యం స్నానపూర్వకమ్॥ ౨॥

తా॥ నిద్రలేచినతరువాత స్నానమునకుఁ బూర్వముఁ జేయవలసినదేదో దానిని ప్రాతఃకాలమందుఁ జేయఁదగిన యభిగమనముగ జెప్పెదను వినుఁడు - (అభిగమన మనఁగాఁ గొంతిమారము నిద్రలేచినతరువాత నడుచుట.)

ఉచ్చైస్స్వరేణ యోగాన్తే స్తుత్వా స్తోత్రై రుదారధీః ।
వాసుదేవాదిదేవానాం నామ్నాం సంకీర్తనం చరేత్ ॥ 3॥

తా॥ తెల్లవాఱఁగానే నిద్రలేచి శుద్ధమనస్సుతో భగవన్తుని గట్టిగా స్తోత్రపాఠములచే స్తుతించి వాసుదేవాదినామసంకీర్తనము జేయవలయును

ప్రాదుర్భావగణం చాపి సంస్మరే త్సర్వసిద్ధయే ।
కీర్తయే త్తద్గుణా న్భక్త్యా పరమాద్భుతచేష్టితాన్॥ ౪॥

తా॥ మఱియు భగవన్తుని విభవావతారములను సర్వకార్యసిద్ధికొఱకుఁ దలంపవలయును. ఆభగవదవతారములయందుఁ జేయఁబడిన పరమాశ్చర్యకరచరిత్రంబులను భక్తితో సంకీర్తనము చేయవలయును.

అతన్ద్రితస్స్వాధ్యాయే యోగయుక్తాత్మన స్సదా ।
తద్భక్త్యై స్విన్నదేహస్య హ్యావశ్యం నామకీర్తనమ్॥ ౫॥

తా॥ వేదపారాయణమును జేయుచు నిత్యము భగవద్భక్తి గలవాఁడై యాభక్తిచేఁ జెమటపోసిన దేహము గలవాఁడై సర్వదా హరినామసంకీర్తనమును ముఖ్యముగాఁ జేయుచుండవలయును

ఆదాయ వస్త్రదణ్డాది గృహీత్వాచ కమణ్డలుమ్ ।
ప్రావృత శ్ఛన్నమూర్ధాచ కర్మారమ్భపరో వ్రజేత్॥ ౬॥

తా॥ తెల్లవాఱలేచి యాపనులకు జేసినపిమ్మట నొకవస్త్రమునుదలకుఁజుట్టుకొని యొకదండమును జేతఁబట్టుకొని చెంబుతో నీళ్లు దీసికొని మలవిసర్జనార్థము బైటఁబోవలయును.

గ్రామా ద్బహి ర్వినిర్గత్య విసృజే త్సహచారిణః ।
అపరిగ్రహదేశేషు కుర్యాన్మలవిసర్జనమ్॥ ౭॥

తా॥ అట్లు పోవునపుడు తనతోఁగూడ దిరుగుచుండెడి వారిని విడిచిపెట్టవలయును గాని వారితోఁగూడ దగ్గఱఁగూర్చుండఁగూడదు మఱియును గ్రామమునకు దూరముగాఁబోయి పైరు పచ్చిక లేనిబయలునందు మలవిసర్జనమును రహస్యముగాఁ జేయవలయును.

మేహనే మైథునే స్నానే భోజనే దన్తధావనే ।
ఇజ్యాయాం సహహోమే చ జపే మౌనం సమాచరేత్ ॥౮

తా॥ మలమూత్రములను విడుచునప్పుడును స్త్రీసంగమకాలమందును స్నాన భోజన దన్తధావనములను జేయునప్పుడును యజ్ఞమును జేయునప్పుడును హోమము చేయునప్పుడును జపకాలమందును మాటలాడఁగూడదు.

స్వదక్షిణశ్రుతిన్యస్త బ్రహ్మసూత్రః సమాహితః ।
న శ్మశానే న కృష్టేషు న మార్గే నచ భస్మని॥ ౯॥

తా॥ మఱియును తనకుడిచెవియందు జంజెమును జుట్టుకొని నియతుఁడై శ్మశానము దున్నినభూమి మార్గము బూడిదె లేనిచోట్ల మలవిసర్జనము చేయ వలయును.

నోషరే నచ సస్యేషు న గుల్మేషు నసైకతే ।
న వృక్షమూలే నామేధ్యే న కీటేషు న చత్వరే॥ ౧౦॥

తా॥ మఱియుఁ జవిటిభూమియందును పైరులున్నచోటను పొదలు ఇసుక దిబ్బ ఉన్నచోటను చెట్టుమొదటను మలమున్నచోటను పురుగులున్నచోటను బహిరంగవీధియందును మలవిసర్జనమును జేయఁగూడదు

నోదకాన్తే నగోవాసే న హ్రదే న గృహాఙ్గణే ॥
న దేవాలయపార్శ్వేషు న నద్యాం నార్యసన్నిధౌ ॥ ౧౧॥

తా॥ జలసమీపమందును ఆవులుండుచోటను మడుగునందును ఇంటిముంగిటను దేవాలయసమీపమందును నదీసమీపమందును బూజ్యులసన్నిధియందును మలము విడువఁగూడదు.

న వల్మీకే న రన్ధ్రేషు న కరీషే నచోపలే ।
న దేవార్కవిశిష్టాగ్నిగురువృద్ధాఙ్గనాముఖః ॥ ౧౨॥

తా॥ మఱియును బుట్టయందును బొక్కయందును పిడకయందును ఱాతియందును మలవిసర్జనమును జేయఁగూడదు దేవతలకును సూర్యునకును పెద్దలకును అగ్నికిని గురువులకును బూజ్యులకును స్త్రీలకును ఎదురుగాఁ గుర్చుండి మలమును విడువఁగూడదు.

నగోగగనదిక్తారాం గృహామేధ్యావలోకకః ।
న జల్పన్నస్పృశన్ శ్లాలిం న చానావృతమస్తకః ॥ ౧౩॥

తా॥ గోవులను ఆకాశమును దిక్కులను నక్షత్రములను గ్రహములను పరిశుద్ధవస్తువులను జూచుచును మాటలాడుచును జేతితోఁ దలను గోఁకుచును దలకు వస్త్రమును జుట్టుకొనకయు మలమును విడువఁగూడదు

చిరం నోపవిశే న్నాతిపీడయ న్నాతి వైశసః ।
ఏకాకీ ముక్తపద్రక్షో యతసర్వేన్ద్రియక్రియః। ౧౪॥

మేహనాదిక్రియాం కుర్యా ద్వస్త్రాచ్ఛాదితనాసికః।
ఉదఙ్ముఖో దివా నక్తం దక్షిణాముఖసంస్థితః॥ ౧౫॥

తా। మఱియు నెప్పుడు చిరకాలము గూర్చుండక యే ప్రాణులకును పీడనుగాని హానినిగాని జేయక పాదరక్షలను విడిచి మఱియే కార్యమును చేయక వస్త్రముతో ముక్కుమూసికొని యెవ్వరును లేనిచోట మలమూత్రాదివిసర్జనమును జేయవలయును, మఱియుఁ బగటియందుత్తరముఖుఁడుగాను రాత్రియందు దక్షిణాభిముఖుఁడుగాను గూర్చుండి యాపనిని జేయ వలయును.

దివేవ సన్ధ్యయోర్గి కుర్యా న్మేహనాద్యం విచక్షణః ।
గృహీతశిశ్నశ్చోత్థాయ సంతిష్ఠేత్ క్షాళనావధి॥ ౧౬॥

తా॥ శౌచశుద్ధిని బాగుగాఁ దెలిసికొని పగటియందువలె సాయంప్రాతస్సంధ్యా కాలములయందు నుత్తరాభిముఖుఁడై మలమూత్రవిసర్జనాదికమును జేయవలయును, మఱియును ప్రక్షాళనమగునంతవఱకును శిశ్నమును బట్టుకొని లేచి మరుగుగా నుండ వలయును.

వల్మీకకృష్టభూతోయకీటాశుద్ధాదియోగినీమ్ ।
వర్జయిత్వా మృదం శౌచం కుర్యా దుద్ధృతవారిణా॥ ౧౭॥

తా॥ పుట్ట దున్నిననేల జలము పురుగులుండుచోట్లు అపరిశుద్ధప్రదేశము మొదలైనవాని సంబన్ధము లేనిచోట నుండుమృత్తికను దీసికొని దానితో రుద్దికొని చెంబుతోనెత్తిన జలముతో బాగుగాఁ బ్రక్షాళనమును జేసికొన వలయును.

పఞ్చధా లిఙ్గశౌచం స్యా ద్గుదశౌచం త్రివేష్టితమ్ ।
మనఃప్రసాదనం కుర్యా ద్యావ న్మలవిలోపనమ్ ॥ ౧౮॥

తా॥ లిఙ్గశుద్ధి అయిదుసార్లు గుదశుద్ధి పదునేను సార్లును జేయవలయును. అప్పటికిని అనుమానమున్నపక్షమున మలము నిశ్శేషముగాఁ బోయినదని మనస్సునకుఁ దోచునంత వఱకును ప్రక్షాళనమును జేసికొనవలయును.

పాదయో ర్లిఙ్గవ చ్ఛౌచం హస్తయోస్తు చతుర్గుణమ్ ।
దన్తా న్విశోధయే త్ప్రాతరి పలాశవటపిప్పలాన్॥ ౧౯॥

విహాయ సుశుభై రామ్రపూర్వై ర్విధివ దత్వరః ।
ఉత్పాదయ న్నరక్తంచ న పశ్యన్ సర్వతో దిశః॥ ౨౦॥

తా॥ పాదములను లిఙ్గమునువలె నైదుసార్లును చేతులను ఇరువదిసార్లును గడుగవలయును. ఇట్లు శౌచవిధియైనతరువాత దన్తధావనమును-ప్రాతఃకాలమందుఁజేసికొనవలయును. మంచిమామిడియాకు మొదలైనవానితో సావకాశముగా దన్తశుద్ధినిజేసికొనవలయును. మోదుగ-మఱ్ఱి - రావి - వీనితో దన్తధావనము జేసికొనఁగూడదు - రక్తము వచ్చునట్లు దన్తములచిగుళ్లకుఁ దగులకుండను పరాకుగానంతటను దిక్కులు చూచుచునుదన్తశుద్ధిని జేసికొనఁగూడదు.

సముద్రగాపగాదేవఖాతవాపీ హ్రదాశ్రయే ।
స్నాయాజ్జలేఽన్యదేవానాం సంసర్గపరివర్జితే॥ ౨౧॥

సర్వైస్సంసేవితే సద్భి ర్దృష్టదోషవివర్జితే ।
విశుద్ధతీరభూభాగే స్నాయాత్ప్లుని వారిణి॥ ౨౨॥

తా॥ ఇట్లుదన్తశుద్ధి యైనతరువాత సముద్రములోఁబ్రవహించునట్టి గఙ్గాదినదుల జలమందుఁగాని దేవతలచేఁ ద్రవ్వఁబడిన దిగుడుబావి కూపము మడుఁగు లోనగువాని జలమందుఁగాని స్నానమును జేయవలయును-ఆజలమునకు నితరక్షుద్రదేవతలసంబన్ధముండఁగూడదు. సజ్జనులు స్నానముచేసినదిగా నాజలముండవలయును పాచి నాఁచు మొదలైనవి యాజలమం దుండఁ గూడదు. ఆనీటితీరము పరిశుద్ధముగానుండవలయును, ఇట్టి సంబన్ధము గలదై తేలికయగు జలమందు స్నానము చేయవలయును.

నాప్సు విక్షోభయే దఙ్గై ర్పాదే నోత్పాదయే న్నచ ।
నాచరే త్ప్లవనక్రీడాం నగణ్డూషం జలే క్షిపేత్॥ ౨౩॥

తా॥ స్నానకాలమందుఁ జేతులతో నీళ్ల క్షోభము గలుగునట్లు చిమ్మఁ గూడదు. పాదములతో జలమును దన్నఁగూడదు. ఈదఁ గూడదు జలమందుఁ బుక్కిలించి యుమ్మివేయఁగూడదు

అన్యోన్యం నాక్షిపే త్తోయం నదేహమల ముత్సృజేత్ ।
నపత్స్న యే దప్సుతిష్ఠ మన్యత్తత్ర నకీర్తయేత్॥ ౨౪॥

తా॥ స్నానకాలమం దొకనిమీఁద నొకఁడు నీళ్లు చల్లుకొన గూడదు; తనమురికిని జలమందు విడువఁ గూడదు, తీర్థోదకమును నిన్దింపఁగూడదు, అతీర్థోదకమందుస్నానమును జేయునపుడు దానిని గఙ్గాదిజలమును గా భావించి పొగడవలయునుగాని నిందింపగూడదు. ఇతరవిషయంబును జెప్పఁగూడదు

శోధయి త్వోద్ధతామ్భోభి ర్దేహం తీరే పున ర్జలైః ।
ప్రక్షాళ్య భూమిం కర్తార్థ మవతారం చ శోధయేత్॥ ౨౫॥

తా॥ స్నానముచేయునపుడు దేహమందలి మురికి దేహమును దోముకొనునపుడు పడకమానదు కదా యెట్లు స్నానము చేయ వలయు ననఁగాఁ జెంబుతో నీళ్లను గట్టునకు దెచ్చుకొని యానీళ్లతో మొదట స్నానమును జేసి యొడలిమురికిని పోఁగొట్టుకొని శుద్ధిపఱచుకొని మరల తీర్థోదకమందు మునిఁగి యాతీర్థజలములతో దేహమును శుద్ధిపఱచుకొనవలయును. పిమ్మట సన్ధ్యావన్దనాదికర్మము ననుష్ఠించుకొనుటకై తాను యారేవునుగూడ శుద్ధిపఱుప వలయును

న స్నాయా త్సహ శూద్రేణ న స్త్రీభి ర్నచ నాస్తికైః ।
నపాపణ్డై ర్న బాలైశ్చ నరోగ్యాశౌచిభి ర్నరైః॥ ౨౬॥

తా॥ తాను స్నానము చేయునప్పుడు శూద్రునితోఁగాని స్త్రీలతోఁగాని నాస్తికులతోఁగాని వేదబాహ్యులతోఁగాని బాలురతోఁగాని రోగులతోఁగాని జాతాశౌచమృతాశౌచము గల వారితోఁగాని చేరి స్నానమునుజేయఁగూడదు.

చణ్డాలం శాస్త్రపతితం శాస్త్రనిన్దాపరాయణమ్ ।
పరిస్రస్తంచ నష్టంచ దూరతశ్శి పరివర్జయేత్॥ ౨౭॥

తా॥ చణ్డాలుఁడు శాస్త్రజ్ఞానములేనివాఁడు శాస్త్రములను నిన్దించువాఁడును కులభ్రష్టుఁడు, స్వధర్మకార్యములను జెఱుపువాఁడును వీరు దగ్గఱనుండ కుండఁ జూచి స్నానము చేయవలయును

శరీరం నిర్మలీకృత్య కర్మారమ్భపురస్సరమ్ ।
శుద్ధావగాహనం కృత్వా సమాచామే ద్యథావిధి॥ ౨౮॥

తా॥ 'అపవిత్రఃపవిత్రోవా' అనునట్టి కర్మారమ్భమన్త్రమును జెప్పుచు జలమును శిరస్సుమీఁదఁ జల్లుకొని శరీరమును శుద్ధపఱచుకొని పిమ్మట శుద్ధావగాహ స్నానమును జేసి శాస్త్రోక్తప్రకారముగా నాచమనమును జేయువలయును.

జాన్వోరన్తరి కరౌ కృత్వా ప్రాఙ్ముఖోవా ప్యుదఙ్ముఖః ।
పాణిఞ్చ సంస్పృశన్నద్భిః ప్రకృతిస్థాభిరేవ చ। ౨౯॥
ఆదాయ విమలం తోయం బ్రహ్మతీర్థేన వాగ్యతః।
హృద్గతంచ చతుర్ప్రాశ్నన్నిశ్శబ్ద మతారయేత్॥ 30॥

తా॥ పిమ్మట చేతులను మోకాళ్లనలోఁగాఁ జేసుకొని పూర్వముఖముగానైనను ఉత్తరముఖముగానైనను గూర్చుండి వేఁడివిగాని జలములతో హస్తములను గడిగికొని పరిశుద్ధపఱచుకొని మౌనవ్రతముగలవాఁడై పరిశుద్ధజలమును బ్రహ్మతీర్థముతోఁ దీసికొని యాజలము హృదయములోఁ బడునట్లు శబ్దములేకుండ నాల్గుసార్లు త్రాగవలయును.

తథాపామార్జనం కుర్యాత్పాణీ పాదావవోక్ష్య చ।
అఙ్గుష్ఠానామికాభ్యాంతు చక్షుషీసంస్పృశేత్తతః॥ 3౧॥
అఙ్గుష్ఠతర్జనీభ్యాంతు నాసాపుటయుగంస్పృశేత్ ।
కనిష్ఠాఙ్గుష్ఠయోగేన శ్రోత్రే చైవ సమాలభేత్॥ 3౨॥

తా॥ ఆట్లాచమించి హృదయశుద్ధిని జేసికొని హస్తములను పాదములను బ్రోక్షించుకొని బొట్టనవ్రేలితోను అనామికతోను నేత్రములను, బొట్టనవ్రేలితోను చూపుడువ్రేలితోను ముక్కురన్ధ్రములను, చిటికెనవ్రేలితోను బొట్టనవ్రేలితోను చెవులను దాఁకవలయును.

అఙ్గుష్ఠమధ్యమాభ్యాంతు బాహుమూలేతు సంస్పృశేత్ ।
హృదయంచ తతోమూర్ధ్ని జలం స్పృష్ట్వా న్తరాన్తరా॥33॥
(సర్వాభి రఙ్గుళీభి శ్చనాభిదేశ ముపస్పృశేత్ ।)

తా॥ బొట్టనవ్రేలితోను నడిమివ్రేలితోను బాహుమూలములను దాఁకవలయును. పిమ్మట నడుమనడుమ జలముదాఁకి యాహస్తముతో హృదయమును శిరస్సును దాఁకవలయును. (అన్నివ్రేళ్ళతోను బొడ్డును దాఁకవలయును)

నతిష్ఠ న్నైకహస్తేన నశూద్రావర్జితేన చ ।
శుద్ధాం మృదం సమాదాయ జప్త్వా మన్త్రచతుష్టయమ్ ॥3౪॥
చతుర్ధా విభజేత్తాంతు వామపాణితలోదరే ।
చతుర్ధస్త్రిరి పరామృశ్య ముఖబాహు కళేబరః॥ 3౫॥

పాశ్యౌ యథా క్రమం లిమ్పే చ్చతుర్థస్త్రేణ మన్త్రవిత్।
తత్రస్థం భావయే ద్దేవ మష్మయె రోగ ఘాశిభిః॥ 3౬॥

తా॥ పరిశుద్ధమైన మృత్తును దెచ్చి 'మృత్తికేహన మే పాపమ్,ఇత్యాది మన్త్రముల నాల్గింటిచేతను జపించి యెడమ యరచేతిలో నునిచికొని నాలుగుభాగములు చేసి మరల నానాలుగుమన్త్రములను జెప్పుచు నామన్త్రముల కర్థము నెఱిఁగి ముఖమును భుజములను శరీరమును పాదములను యథాక్రమముగా మరల నానాలుగుమన్త్రములను జెప్పుచుఁ బూయ వలయును, ఆమృత్తికను నిలుచుచుఁ దీసికొనిరాఁ గూడదు రెండుహస్తములతో నెత్తవలయును గాని యొకహస్తముతో నెత్తఁగూడదు. శూద్రుఁడు తెచ్చి యిచ్చినమృత్తు పనికిరాదు - అట్లు ముఖాదులయందుఁ బూసిన మృత్తికయందున్న దేవుని సుఖప్రదములగు జలమన్త్రములచేత ధ్యానింపవలయును.

ఆసనాద్యై ర్యథాశక్తి సమభ్యర్చ్య జగద్గురుమ్ ।
ధ్యాత్వా గఙ్గాం హరేరి పాదా త్పతమానాం స్వమూర్ధని॥ 3౭॥
పవిత్రాద్యన్తకాల్లిఙ్గమన్త్రై స్సిక్త్వా త్కరా త్కరాత్ ।
ధ్యాయన్నేవ పరంబ్రహ్మ యథాశక్తి నిమజ్జ్య చ॥ 3౮॥
చతు ర్నిమజ్జ్య విధివ దాచమ్యావాయ వాససః ।
ఖణ్డద్వయం శిర శ్చాఙ్గం ప్రత్యేకం పరిమార్జయేత్ ॥ 3౯॥

తా॥ పిమ్మట ఆవాహనము ఆసనము మొదలైన యుపచారములచే లోకగురువైనభగవన్తుని యథాశక్తిగా నర్చించి మరల స్నానమును జేయునపు డాజలమును సాక్షాన్మహావిష్ణువుయొక్క పాదమునుండి పడుచున్న గఙ్గనుగా భావించి 'పవిత్రో' అనునది ఆదిగాను అన్తముగాను గలిగిన యల్లిఙ్గమన్త్రములను జెప్పుచు నాజలమును జేతితో నెత్తి శిరస్సునఁ జల్లుకొనుచు శిరస్సుముదడుపవలయును పిమ్మటయథాశక్తిగాఁ బరబ్రహ్మమును ధ్యానించుచునే యొకసారి మునిఁగి మరల నాలుగుసార్లు మునిఁగి యథావిధిగా నాచమించి రెండువుండుగుడ్డలను బిండి యొకదానితో శిరస్సును మఱియొకదానితో శరీరమును ఇట్లుప్రత్యేకముగాఁ దుడిచికొని శుద్ధుఁడుగావలయును.

అన్తరాచ్ఛాద్య కౌపీనం వాససీ పరిధాయచ ।
ధ్యాన మౌనపరో మన్త్రై స్సమ్యగాచమనం చరేత్ ॥ ౪౦॥

తా॥ ఇట్లు స్నానశుద్ధుఁడైనతరువాత లోపలఁ గౌపీనమును బెట్టుకొని యొకవస్త్రమును గట్టుకొని మఱియొకవస్త్రమును బైకవేసికొని భగవన్తుని ధ్యానించి మౌనముగా భగవన్మన్త్రమును జపించుటకై యథావిధిగా నాచమనమును జేయవలయును

భోజనాద్యన్తయో స్మూత్రశౌచాన్తే యజ్ఞకర్మణి।
ద్విర్ద్విరాచమనం కుర్యాద్వాససః పరివర్తనే॥ ౪౧॥

తా॥ మఱియు నెవ్వఁడెప్పుఁడాచమనమును జేయవలయునగా భోజనాదియందును భోజనాన్తమందును మూత్రశౌచములను జేసిన తరువాతను యజ్ఞకర్మమందును వస్త్రమును ధరించినప్పుడును రెండేసి మార్లు ఆచమనమును జేయవలయును.

పుణ్యక్షేత్రసముద్భూతాం మృదం పాపాపహాం వైష్ణవీమ్।
ప్రణవాద్యేన మూలేన కర్మారంభం పునర్జపేత్॥ ౪౨॥

తా॥ విష్ణుసంబన్ధియగు పుణ్యక్షేత్రమందు దున్న మృత్తును దీసికొని దానిని 'ఓం నమోనారాయణాయ' అను మూలమన్త్రముతో నభిమన్త్రించి మరలఁ గర్మారమ్భ మన్త్రమును జపింప వలయును

ఆహృత్యామ్బు పవిత్రేణ కృత్వా సవ్యకరే౽పరే।
కర్మారమ్భేణ మన్త్రేణ మృదమాలోడయేత్తతః॥ ౪౩॥

తా॥ అట్లు జపించినతరువాత-పవిత్రాద్యన్తమన్త్రమును జెప్పుచు జలమును దెచ్చి దానిని ఎడమయరచేతిలో నుంచుకొని పిమ్మటః గర్మారమ్భమన్త్రమును జెప్పుచు మృత్తును జలమును జేర్చి పుర్దింప వలయును.

బ్రహ్మణా తత్సమీకృత్య ధ్యాయేద్దేవం సనాతనమ్।
ప్రదేశిన్యా సమాదాయ కించిచ్ఛిరసి ధారయేత్॥ ౪౪॥

తా॥ జలమును గలిపినమృత్తును బర్బ్రహ్మముతో సమానముగాఁ నెంచి సనాతనుం డగుదేవుని ధ్యానింప వలయును, పిమ్మట నామృత్తును గొంచె మెత్తి చూపుడువ్రేలితో శిరస్సున ధరింప వలయును

లలాటబాహుహృదయే ష్వాద్యవేన ప్రదీపవత్।
కృత్వోర్ధ్వపుండ్రాన్నామ్నాంచచతుర్ణాం న్యాసమాచరేత్॥ ౪౫॥

తా॥ పిమ్మట నొసలు భుజములు హృదయము ఈనాలుగింటియందును ఆమృత్తుతో దీపాకారముగా నూర్ధ్వపుండ్రములను ధరించి కేశవాది నామములను నాలింటిని ఆయూర్ధ్వపుండ్రములయందు వరుసగా వ్రాసియుంపవలయును

పరేద్ద్వాదశకం నామ్నాం తత్తత్స్థానేషు యోద్విజః।
సవేత్సాన్నఫలం తస్య మృదా లిప్తే దినేదినే॥ ౪౬॥

తా॥ పిమ్మట నాయాస్థానములయందు ద్వాదశోర్ధ్వ పుండ్రములను ఆవృత్తితో ధరించి పరుసగాం గేశవాదిద్వాదశనామములను బఠింప వలయును, ఇట్లు ప్రతిదినమును జేసినవానికి గఙ్గాదిపుణ్య నదీస్నానఫలము గలుగును

తత ఆచమ్య విధివ దభిజ్ఞాదీంశ్చ తర్పయేత్ ।
నమోన్తై రి ప్రణవాద్యైశ్చ పిత్ర్యాణాం కేవలైస్స్వకైః॥ ౪౭॥

తా॥ పిమ్మట యథావిధిగా నాచమనమును జేసి నిత్యసూర్యాదులనామముల ముందట 'ఓమ్'అనుదానిని అంతమందు 'నమః' అనుదానినిజేర్చి చెప్పి నమస్కరించి వారికి దృప్తిచేయు వలయును. పితృదేవతలనామములనుమాత్రము చెప్పి వారికిం దర్పణమును జేయ వలయును

చతుర్వస్త్రేణ సంప్రోక్ష్య పీత్వా తే నాభిమన్త్రితమ్ ।
జల మాచమ్య మూలేన దద్యా దర్ఘ్యం పరాత్మనే॥ ౪౮॥

తా॥ ఇట్లు తర్పణము చేసినతరువాతం బరమాత్మ కర్ఘ్యమియ్య వలయును ఎట్లనంగా, అప్పుడు మరియుగా, 'అపవిత్రఃపవిత్రోవా ఇత్యాది చతుర్వస్త్రములచే నభిమన్త్రించినజలమును దనమీఁదంజల్లుకొని యాచమించి త్రాగి పిమ్మట, ఓం నమో నారాయణాయ, అనునట్టి మూలమన్త్రమునుజెప్పుచుఁ బరమాత్మ కర్ఘ్యమియ్య వలయును.

మర్త్యఖాతే పి వా స్నాయా దద్భ్య ఉద్ధృత్య తన్మృదమ్।
ధ్యాత్వా క్షీరార్ణవం తచ్చ నిత్యం శిష్టనిషేవితమ్ ॥ ౪౯॥

తా॥ స్నానమున కట్టు దేవఖాతాదికము సంభవింపనియెడల మనుష్యులచేతఁద్రవ్వఁబడినసరస్సునం దైనను స్నానముచేయవలయును. స్నానము చేయుటకుముందు ఆసరస్సునందలి మృత్తునుగొంచెము ఆనీళ్లలోనుండి యెత్తి పారవేయవలయును. నిత్యము శిష్టులువచ్చి స్నానము చేయునట్టిదిగా నాజల ముండ వలయును - అట్టి సరోజలమును క్షీరసముద్రజలమునుగా భావించి పిమ్మట స్నానము చేయ వలయును.

కూపతోయై రపిస్నాయా త్సర్వాలాభే సముద్ధృతైః ।
స్నానంతు నఘటైః కార్యం నాసాఛిద్ర వివర్జితైః ॥ ౫౦॥

తా॥ అట్లు దేవఖాతము మనుష్యఖాతము స్నానమునకు సంభవింపనియెడల నూతినీళ్లను తోడుకొనియైనను స్నానము చేయ వలయును-ముక్కు రంధ్రమువంటి రంధ్రములులేనిఘటములచేత (తిరుక్కావేరికానిపాత్రములచేత)స్నానము చేయ రాదు.

ఆరనాళం న సేవేత కదాచిద్భగవత్పరః ।
సురాకల్పం హి తజ్జ్ఞేయం తస్మాద్యత్నేన వర్జయేత్॥　౫౧॥

తా॥ సావతీర్థమును అనఁగాఁ బుల్లనీళ్లను భగవద్భక్తుఁ డెప్పుడును ద్రాగఁ గూడదు-ఏల యనఁగా నది కల్లుతో సమానము గనుక దాని నతిప్రయత్నముతో విడువ వలయును.

ద్వాదశీనవమీషష్ఠ్యాంత్రయోదశ్యష్టమీషు చ ।
ద్వితీయాయాం దశమ్యాంచ స్నాయాద్ధామలకోదకైః॥౫౨॥

తా॥ ద్వాదశి నవమి షష్ఠి త్రయోదశి అష్టమి విదియ దశమి ఈ తిథుల యందు నెల్లికాయరసముగలిపిన నీళ్లతో స్నానము చేయ వలయును.

గ్రాహాదిసేవితే రూక్షే నీచావాససమీపగే ।
శ్మశానపార్శ్వగే౽జ్ఞాతే నస్నాయాన్నో పరోద్ధృతే॥　౫౩॥

తా॥ మొసలి మొదలైన దుష్టజంతువులు గలజలమందును - ఇసుకరేవుగాక తాళ్లమీద లసువానిచేఁ గఠినమైన స్థలమందలిజలమందును నీచులనివాసస్థానమునకు దగ్గఱ నున్నజలమందును రుద్రభూమికిఁ జెంతనున్న జలమందును లోఁతు తెలియనిచోట నున్నజలమందును ఇరుకుచోలను స్నానము చేయఁగూడదు.

న భుక్త్వా నాతురో౽జీర్ణే నాన్యకామీ న కామతః ।
న నిశాయాం తథైకాకీ న చిరం తోయమధ్యగః॥　౫౪॥

తా॥ భోజనము చేసినతరువాత స్నానము చేయఁ గూడదు. రోగిగ నుండునపుడు స్నానము సేయరాదు భుజించినపదార్థము అఱగక యుండునపుడు స్నానము చేయఁ గూడదు. మఱియొకనికి స్నానఫలము గలుగుటకై తాను స్నానముచేయ రాదు-తానుస్నానఫలమునుకోరి స్నానముచేయరాదు రాత్రియందు జలకమాడఁ గూడదు. ఒంటరిగా స్నానము చేయ వలదు-నీళ్లనడుమఁ జిరకాలముండి స్నానము చేయఁ గూడదు.

అజ్ఞానాచరితే పాపే దృష్ట్వా చ శవసూతికే ।
వమనేచ వ్యవాయేచ దుస్స్వప్నే స్నానమాచరేత్॥　౫౫॥

తా॥ తెలియక యేదైన నొకపాపకార్యమును జేసినయెడల దానిని బోఁగొట్టు కొనుటకై స్నానము చెయ వలయును. అట్లే శవమును బాలింతను జూచినను - వాన్తి యైనను రతిసలిపినను దుస్స్వప్నమైనను స్నానము చేయ వలయును

ముక్త్వాఽశ్రు శోకాచ్ఛ్రిత్వా చ న్యస్తాఙ్గం పాఞ్చకాలికమ్ ।
స్పృష్ట్వా వికారధర్మస్థం స్నాయా ద్రోగిణమేవ చ ॥ ౫౬॥

(ముక్త్వాఽశ్రు శోకాన్నజ్ఞాత్వాస్పృష్ట్వా పాఞ్చకాలికాః)

తా॥ దుగిలము వలనఁ గంట నీరుకారినను అయిదుకాలములయందును జేయఁ దగినవేదోక్తకర్మములను జేయునతఁడు పరలోకగతుఁడైనట్లు విన్నను శాస్త్రవిరుద్ధ ధర్మములను జేయునట్టి పాపిని దాఁకినను రోగిని దాఁకినను స్నానముచేయ వలయును. (చముసుగల యెముకలు రక్తము శుక్లము వీటిని గర్భిణిస్త్రీలైనవారిని దాఁకినను స్నానము చేయ వలయును)

ఉక్త్వా మర్మగతం వాక్యం హుఙ్కారం భర్త్సనం గురౌ ।
వివాదం చ జపస్నాననమస్కారైః పునశ్శుచిః ॥ ౫౭॥

తా॥ శిష్యుఁ డొకవేళఁ దెలివి లేక గురువుయొక్క రహస్యపుమాటను బయలు పెట్టినను గురువును హుంకరించినను గురువును బెదిరించినను విరుద్ధముగా గురువుతో వాదించినను దానివలనఁ గలిగినపాపమును బోఁగొట్టుకొనుటకై స్నానముచేసి గురువును నమస్కరించి గురుపరంపరామన్త్రమును జపింప వలయును. అట్లుచేసినయెడలఁ బరిశుద్ధుఁడగును

శిరో విసర్జ్య న స్నాయా న్నిమజ్జే త్తామునా సహ ।
న స్నానశాటీం పాణిభ్యాం మర్దయే దపి వా శిరః ॥ ౫౮॥

తా॥ మఱియు శిరస్సును వదలి స్నానము చేయఁ గూడదు. శిరస్సుతోఁగూడనే స్నానము చేయవలయును అప్పుడు కట్టుకొన్నవస్త్రమును జేతులతో మర్దింపఁ గూడదు ఆవస్త్రముతోఁ దలను దుడుచుకొనఁ గూడదు

న కుర్యా దార్ద్రవస్త్రేణ కర్మ భాగవతం బుధః ।
న దక్షిణాముఖోఽశుద్ధగి పైశాచం తదుదాహృతమ్ ॥ ౫౯॥

తా॥ తెలిసినవాఁడు భగవత్సమ్ముఖోల్లాసకరమైన సన్ధ్యావన్దనాదికర్మమును తడి వస్త్రమును గట్టుకొనియు, దక్షిణపుదిక్కున కెదురుగాఁ గూర్చుండియు అపవి

శుద్ధిఁ బయ్యాప జేయఁగూడదు-అట్లుచేసినకర్మము పైశాచకర్మమనఁబడును. అనఁగాఁ పిశాచ ప్రీతికరమైయుండునుగాని భగవత్ప్రియముగాదనుట

ప్రమృజ్యాఽజానుచరణౌ మృజ్జలైః కూర్పరావధి ।
హస్తౌ విమృజ్య వదనం విద్వానాచమనం చరేత్ ॥ ౬౦॥

తా॥ ఆచారధర్మములను దెలిసికొన్నవాఁడై ఆచమనమును జేయునప్పుడెల్ల ముందుగాఁ గాలుసేతులు గడిగికొనవలయును - మృత్తుగలిపినజలముతోఁ గడిగికొనవలయును. కాలుసేతులు గడిగికొన్నప్పుడెల్ల మోఁకాళ్లవఱకును మోఁచేతులవఱకును గడిగికొనవలయును - పిమ్మట ముఖము గడిగికొని యాచమనమును జేయవలయును

సుప్త్వా క్షుత్వా చ నిష్ఠీవ్య స్పృష్ట్వా నాసాపుటాదికమ్ ।
పీత్వోదకంచ భక్ష్యాంశ్చ సంభక్ష్యాచమనం చరేత్ ॥ ౬౧॥

తా॥ నిద్రించినను తుమ్మినను ఉమ్మివేసినను ముక్కులోఁ మలమును కంటిలోఁ బుసిని దీసినను నీళ్లుద్రావినను భక్ష్యములను భుజించినను ఆచమింప వలయును.

స్నాత్వా సంప్రేక్ష్య పతితాంశ్చణ్డాలాద్యాంశ్చ గర్హితాన్ ।
పాషణ్డినశ్చ స్వాచాన్తః పవిత్రం ధ్యానవాన్ జపేత్ ॥ ౬౨॥

తా॥ బ్రహ్మహత్యాదిపాపములను జేసినవారిని చణ్డాలురు మొదలైనవారిని వేదబాహ్యులను నిన్దింపఁదగినవారిని జూచినయెడల స్నానము చేసి యాచమించి భగవన్తుని ధ్యానించి పవిత్రమైనభగవన్మన్త్రమును జపింప వలయును.

పూజాయాం స్నానకాలేచ భోజనే జపకర్మణి ।
అవైష్ణవానాం జన్తూనాం దర్శనాద్యం వివర్జయేత్ ॥ ౬౩॥

తా॥ పూజాకాలమందును స్నానకాలమందును భోజనకాలమందును జపించునపుడును విష్ణుభక్తి లేనిప్రాణులను జూడఁగూడదు- తాఁకఁగూడదు - వారితో భాషింపను గూడదు ఇంక నేవిధమైన సమ్పర్కమును వారితోఁ జేయఁగూడదు.

నిత్యం తీర్థోదకస్నాయీ తర్పయంస్తత్ర తజ్జలైః ।
శ్రద్ధయా భగవద్భక్తైః స్నిగ్ధస్స్యాదచిరా ద్ద్విజః ॥ ౬౪॥

తా॥ నిత్యము కావేరి గఙ్గమొదలైన పుణ్యనదుల జలమందు స్నానముచేసి యా పుణ్యజలములతో దేవర్షి పితృతర్పణముచ జేసి శ్రద్ధతో భగవన్మన్త్రములను జపించెడి ద్విజుఁడు శీఘ్రముగా మనోరథసిద్ధి గలవాఁడగును,

కర్మారమ్భేణ మన్త్రేణ సర్వం కర్మ సమారభేత్।
పవిత్రీకరణం చాపి పవిత్రేణైవ సర్వతః॥ ౬౫॥

తా॥ ఏకర్మము నారమ్భించినను 'అపవిత్రః పవిత్రోవా' అనునట్టి కర్మారమ్భ మన్త్రమును జెప్పి యారమ్భింప వలయును. ఆమన్త్రము పవిత్రమైనది గనుక దానిని మొదటఁ జెప్పిచేసినకర్మము లన్నియుఁ బరిశుద్ధములగుచున్నవి.

అభిగచ్ఛేచ్ఛదేవేశం సుస్నాత శ్శోర్ధ్వ పుండ్రకః।
సుప్రక్షాలితపాదశ్చ స్వాచాన్త స్సంయతేన్ద్రియః॥ ౬౬॥

తా॥ భగవద్దర్శనార్థము కోవెలకుఁ బోవునప్పుడు యథావిధిగా స్నానముచేసి ఊర్ధ్వపుండ్రములను ధరించి బాగుగాఁ బాదప్రక్షాలనమును జేసి శాస్త్రోక్త ప్రకారముగా నాచమించి జితేన్ద్రియుఁడై కోవెలకుఁ బోవలయును.

సన్ధ్యయో రుభయో ర్నిత్యం యావదర్కర్క్ష దర్శనమ్।
ధ్యాయ న్బ్రహ్మ జపేన్మౌనీ తతోఽభిగమనక్రియా॥ ౬౭॥

తా॥ భగవద్దర్శనమున కెప్పుడెట్లు పోవలయుననఁగాఁ బ్రాతఃకాలమందు సూర్యదర్శనమైన తరువాతను సాయంకాలమందు నక్షత్రదర్శన మైనతరువాతను అంతవఱకు పరబ్రహ్మమును ధ్యానించుచు భగవన్మన్త్రము నెవరితో మాటలాడకుండ జపింపవలయును పిమ్మట భగవద్దర్శనార్థ మాలయమునకుఁ బోవలయును.

నైకవస్త్రో న ఖిన్నశ్చ న క్రుద్ధో మలినోఽపివా।
నా క్షాలితాఙ్ఘ్రి ర్నాభ్యక్తో నాతురో న వద న్బహు॥ ౬౮॥

తా॥ పెరుమాళ్లను సేవించుటకుఁ బోవునపుడొకవస్త్రమును ధరించుకొని పోఁగూడదు - మనోదుఃఖము క్రోధమును గలవాఁడై పోఁగూడదు మనస్సునఁగపట ముంచుకొని పోఁగూడదు - పాదప్రక్షాలనమును జేసికొనక పోఁగూడదు. నూనెను దలకు మర్దించుకొని పోఁగూడదు. రోగపీడితుఁడైనప్పుడును బోఁగూడదు-అధికముగా వ్యర్థపుమాటలను జెప్పుచు బోఁ గూడదు.

న రక్తకృష్ణమలినం వాసోఽపి పరిధాయ చ ।
నచ శూన్యకరశ్చైవ న యాయా ద్భగవద్గృహమ్॥ ౧౯॥

తా॥ ఎఱ్ఱనివస్త్రమునుగాని నల్లనివస్త్రమునుగాని మురికివస్త్రమునుగాని ధరించి పోఁగూడదు - పుష్పఫలతాంబూలాదులను సమర్పించుటకుఁ జేతఁబెట్టుకొని పోవలయునుగాని ఉత్తచేతులతోఁ గోవిలకుఁ బోఁగూడదు-మఱియు నాయుధములు చేతఁ బెట్టుకొని పోఁగూడదు,

ప్రణమ్య దణ్డవ ద్భూమా వుత్థాయోత్థాయ తన్మనాః।
స్వాధ్యాయవదనః కుర్యా దష్టాఙ్గేన నమస్క్రియామ్॥ ౨౦॥

తా॥ కోవిలలోపలికి బోవుచుండునపుడు దండమువలెభూమిమీఁదఁబడి నమస్కరించి మరలలేచి మరల నట్లేపడి నమస్కరించుచు లేచుచు నాభగవంతునియందే మనస్సునుంచి వేదములను జెప్పుచుఁ బిమ్మట సాష్టాఙ్గనమస్కారము భగవంతునికిఁ జేయ వలయును.

నమస్కుర్వ న్ప్రతిదిశం వాగ్యతో ధ్యానతత్పరః ।
అసంసక్తకరః కైశ్చి న్నదం కుర్యా త్ప్రదక్షిణమ్॥ ౨౧॥

తా॥ కోవిలను జుట్టి వచ్చునప్పుడు నాలుగుదిక్కులయందును మూల దిక్కులయందును భగవంతునికి నమస్కరించుచు వేఱుమాటలను జెప్పక శ్రద్ధాభక్తులతో భగవంతునినే ధ్యానించుచు ఇతరులచేతులు తనచేయియుఁ గూడుకొనకుండ జేయక మెల్లగా నడుచుచుఁ గోవిలను జుట్టి రావలయునుగాని త్వరితముగా నడిచి చుట్టఁగూడదు,

ద్విచతుష్షడ్దశాష్టాద్యై రేవం కుర్యా త్ప్రదక్షిణమ్ ।
దేవస్య నికటే కార్యం సద్భి ర్గాఢప్రదక్షిణమ్॥ ౨౨॥

తా॥ కోవిలకుఁ బ్రదక్షిణము నెన్నిసార్లు చేయవలయుననఁగా రెండుసార్లుగాని నాలుగుసార్లుగాని ఆఱుసార్లుగాని ఎనిమిదిసార్లుగాని పదిసార్లుగాని ఇట్లెన్నిసార్లయినను సరిసంఖ్యగాఁ బ్రదక్షిణమును జేయ వలయును మఱియు స్వామిసమీపంబున మోఁకాళ్లతోఁ బ్రదక్షిణము చేయుట యుత్తమము అట్లే సజ్జనులు చేయవలయును.

చక్రవ ద్భ్రమయే న్నాఙ్గం పృష్ఠభాగం నదర్శయేత్ ।
సన్నిధౌ దేవదేవస్య నచోచ్చైః ప్రలపే త్తథా॥ ౨౩॥

తా॥ భగవన్తున కెదురుగా శరీరమును చక్రమువలెఁ ద్రిప్పఁగూడదు. అనఁగా నాత్మప్రదక్షిణమును జేయఁగూడదు తనపృష్ఠభాగము దేవదేవునకు నెదురుగాఁజూపఁ గూడదు - అట్లు వ్యర్థపుమాటలను గట్టిగాఁజెప్పఁగూడదు.

నిధాయ దణ్డవద్దేహం ప్రసార్య చరణౌ కరౌ ।
బద్ధ్వా ముకుల వత్పాణీ ప్రణామో దణ్డసంజ్ఞితః ॥ ౭౪

తా॥ దణ్డప్రణామ మెట్టిదనఁగా దేహమును దణ్డాకారముగా భూమియందు నుంచి కాలుసేతులను జాచి రెండుహస్తములను మొగ్గవలెముడిచి చేసినసమస్కారము దణ్డప్రణామమనఁబడును

పాదౌ శిరస్తథా హస్తౌ నికుఞ్చ్య ముకులాకృతీ ।
మనోబుద్ధ్యభిమానైశ్చ ప్రణామోఽష్టాఙ్గ సంజ్ఞితః ॥ ౭౫॥

తా॥ పాదములురెండు శిరస్సు మొగ్గవలె ముడిచిన హస్తములురెండును మనస్సు బుద్ధి అభిమానము (అనురాగము) అనునవి మూఁడును ఈయెనిమిదిటితో నగునట్టి నమస్కారము, అష్టాఙ్గ నమస్కార మనఁబడును.

మస్తిష్కం సంపుటం చైవ ప్రహ్వాఙ్గం చ త్రయం బుధైః ।
కృతయోః రసయోః కార్య మన్యథా వికలో భవేత్॥ ౭౬॥

తా॥ ఇట్లు దణ్డప్రణామము చేయునపుడును సాష్టాఙ్గ నమస్కారము చేయునపుడును నమస్కారము చేయుఁటకుఁదగినంత శరీరబలంబును చేమోడ్పును అణఁకువయును గలిగియుండవలయును అట్లుకానియెడల ఆనమస్కారములు వ్యర్థములగును.

సర్వత్ర దృష్ట్వా దేవేశం జితన్త ఇతిమన్త్రకమ్ ।
ద్వాదశార్ణం జపేన్మన్త్రంభీత వత్ప్రార్థమానతః ॥ ౭౭॥

తా॥ మఱియును సర్వదేవతలకును ప్రభువగు భగవన్తుని అంతటను నిండియున్న వానినిగాఁ దలఁచి భయభక్తులును అణఁకువయును గలవాఁడై జితన్త ఇత్యాద మన్త్రమును "ఓంనమో భగవతే వాసుదేవాయ" అనునట్టి ద్వాదశాక్షర మన్త్రమును జపింపవలయును (ఆర్షముగనుక) ద్వాదశార్ణ అనుచోనుండు వర్ణశబ్దమందు వ్ అనునది లోపించెను.

మత్కృతాని చ కర్మాణి మదీయ మహా మచ్యుత ।
తత్రైవ నమ మేలీష్టం నమో భగవతేతి చ ॥ ౭౮॥

ప్రదక్షిణనమస్కారజపధ్యానార్చనస్తుతీః ।
తత్కర్మ తద్గుణోద్ఘోషై ర్వినా నాత్రాన్య దాచరేత్ ॥ ౭౯ ॥

తా॥ ఓయచ్యుతుఁడా! నేను జేయు కర్మములను నీవే నాదియగు సమస్తమును నీదే. నేనును నీవాఁడనే. నాది యెద్దియు లేదు. ప్రదక్షిణనమస్కారమును జపమును ధ్యానమును పూజను స్తుతిని జేయవలయును. భగవత్ప్రీతికరమైనయాకర్మమును జేయు నపుడు భగవంతునికల్యాణగుణములను భక్తితోఁ జెప్పుట తప్ప యితరవిషయములను దలంపఁగూడదు చేయనుగూడదు

పాదప్రసారణం వ్యాఖ్యాం విస్తరం చావకుణ్ఠనమ్ ।
న కుర్యా ద్భగవద్గేహే హాసం కణ్ఠధ్వనిం తథా ॥ ౮౦ ॥

తా॥ భగవంతుని బూజించుగృహమందుఁ గాళ్లుచాఁచుకొనఁగూడదు విశేషముగా మాటలాడఁగూడదు తుచ్ఛమొదలైనవానిమీఁదఁ గూర్చుండఁగూడదు-పైవస్త్రమును నడుమునకుఁ గట్టుకొనవలయునుగాని ముసుకుగాఁ గప్పుకొనఁగూడదు నవ్వఁగూడదు - అఱవఁగూడదు.

భోజనం స్వాప ముద్ఘోషం తామ్బూలం కేశశోధనమ్।
ఛత్త్రాద్యైశ్చ తథాన్యాశ్చ నకుర్యా దుల్బణక్రియాః ॥ ౮౧ ॥

తా॥ మఱియు భగవన్మందిరమందు భుజింపఁగూడదు నిద్రింపఁగూడదు- అఱవఁగూడదు తాంబూలమును వేసికొనఁగూడదు. తలవెండ్రుకలను దువ్వుకొనఁగూడదు గొడుగు మొదలైన దానిని ధరించుకొనఁగూడదు. స్వాతిశయమును దెలుపునట్టి యితరచేష్టలను జేయఁగూడదు.

ప్రదక్షిణే ప్రణామేచ పూజాయాం హవనే తథా।
న కణ్ఠగతవస్త్ర స్స్యా ద్దర్శనే గురుదేవయోః ॥ ౮౨ ॥

తా॥ ప్రదక్షిణముచేయునప్పుడును నమస్కారముచేయునప్పుడును పూజాకాలమందును హోమము చేయునప్పుడును గురుదర్శనదేవదర్శనకాలములయందును పైవస్త్రమును నడుమునకుఁ గట్టుకొనవలయును గాని కణ్ఠమువఱకు వస్త్రమును మైనవేసికొనఁగూడదు.

భగవన్మన్దిరే వృద్ధా న్సూజ్యానపి విశేషతః ।
వినా భాగవతశ్రేష్ఠా న్ప్రణామాద్యై ర్నచార్చయేత్ ॥ ౮౩ ॥

తా॥ భగవన్మన్దిరమం దెవశైన వృద్ధులు పూజింపఁదగినవారుగానుండినను భాగవతశ్రేష్ఠులు కానియెడల వారిని నమస్కారము మొదలైనవానిచే విశేషముగాఁ బూజింపఁగూడదు.

గురోర్గృహే దేవగృహే పుష్పవాట్యాం గవాం కులే।
కృపణం చోల్బణం కర్మ వర్జయే దపి సంసది॥ ౨-౪॥

తా॥ గురుగృహమందును దేవగృహమందును-పూలతోఁటయందును గోసమూహమందును సభయందును నీచకర్మమునుగాని గర్వముతోఁగూడిన పనినిగాని చేయఁగూడదు.

జప్త్వా భిగమనం మన్త్ర మర్చయిత్వా యథావిధి।
ఆసనార్ఘ్యాదిభి ర్భోగై ర్భక్త్యా పరమపావనైః॥ ౨-౫॥

అభిగమ్య జగన్నాథం ధ్యాయన్నేవ సనాతనమ్॥
జపే ద్యథాబలం ప్రాత స్సహస్రశతసంఖ్యయా॥ ౨-౬॥

తా॥ అభిగమన మన్త్రమును జపించి పరిశుద్ధాన్తఃకరణము గలవాఁడై భక్తితో నాసనము అర్ఘ్యము మొదలైన యుపచారరూపభోగములచేత సనాతనుండైన జగన్నాథుని యథావిధిగా నర్చించి ధ్యానించుచునే యెదురొక్కని వేయిమార్లు ప్రాతఃకాలమందు జపింపవలయును - అన్నిసార్లు జపింప శక్తిలేనియెడల శక్త్యనుసారముగా జపింపవలయును.

కనిష్ఠాది సమారభ్య దశపర్వభి రత్వరః।
పద్మాక్షై స్స్ఫటికై ర్వాపి జపే న్ముక్తాభి రేవవా॥ ౨-౭॥

తా॥ చిటికెనవ్రేలుమొదలుకొని నాలుగువ్రేళ్లయందునుండు కణుపులను ఒదింటిని బొట్టనవ్రేలితోఁ దాఁకుచునైనను తామరపూసలమాలతోనైనను స్ఫటికములమాలతోనైనను ముత్తియములతోనైనను సావకాశముగా నాయభిగమనమన్త్రమును జపింపవలయును.

ఆచార్య మేకభక్తించ భగవన్మన్దిరం జలమ్।
అగ్నిమర్కంచ సోమంచ పృష్ఠీకృత్య జపేన్నచ। ౨-౮

తా॥ ఆచార్యుని మఖ్యభక్తుని అగ్నిని సూర్యచన్ద్రులను భగవన్మన్దిరమును జలంబును తనకు వీపుతట్టుగాఁజేసికొని జపింపఁగూడదు.

ఆపీఠా న్మౌలిపర్యంతం పశ్యతః పురుషోత్తమమ్ ।
జపతః పాతకాన్యాశు నశ్యన్తి సఫలాః క్రియాః ॥ ౯౯॥

తా॥ పీఠము మొదలుకొని శిరస్సువఱకును దివ్యమఙ్గళ విగ్రహముచేఁ బ్రకాశించునట్టి పురుషోత్తముని సేవించుచు భగవన్మన్త్రమునుజపించువానియొక్క పాపములన్నియు వేగముగా నశించును. అతండు చేయుపనులన్నియు సఫలములగును.

ఆభిముఖ్యం జపాదీనాం ప్రశస్తం సర్వకర్మసు ।
ఉదఙ్ముఖః ప్రాఙ్ముఖో వా కుర్యాద్భాగవతః క్రియాః॥ ౯౦॥

తా॥ అన్నిపనులలో జపాదికర్మములను జేయుటకు మంచి దిక్కున కెదురుగానుండుట ప్రశస్తమైనది. ఏ దిక్కునకు నెదురుగానుండుట ప్రశస్తమై యుండుననఁగా నుత్తరదిక్కునకైనను తూర్పు దిక్కునకైనను ఎదురుగానుండుట ప్రశస్తమైయుండును గనుక భగవద్భక్తుఁడు ఉత్తరాభిముఖుఁడుగానైనను తూర్పున కెదురుముఖము గలవాఁడుగానైననైనను భగవన్ముఖోల్లాసకరములైన జపాదికర్మంబులను జేయవలయును. అట్లుచేసిన నవి సఫలములగును.

అగ్నించ జుహుయా త్ప్రాతః శ్రేష్ఠై రేవ సమిత్కుశైః ।
వైశేషికంచ జుహుయా న్నిత్యం వా పాపశాన్తయే॥ ౯౧॥

తా॥ ప్రాతఃకాలమందుఁ బవిత్రములైన సమిధలను (చిదుగులను) దర్భలను అగ్నియందు హోమమునుజేయవలయును అనఁగా హోమద్రవ్యములచే నగ్నిని బ్రాతఃకాలమున నారాధింపవలయును, మఱియు యజ్ఞాదికాలవిశేషమందలి యగ్నినిగూడ హోమద్రవ్యములచే నెడతెగకుండ వ్రేల్చి యారాధింపవలయును. అట్లారాధించినయెడల పాపములు నశించును.

ఆముహూర్తా త్తువై బ్రాహ్మా దన్యూనం ప్రహరా త్సుధీః।
స్నానార్చనజపధ్యాన స్తోత్రపాఠై ర్వినోదయేత్॥ ౯౨॥

తా॥ స్నానము - తిరువారాధనము - జపము - ధ్యానము - స్తోత్రపాఠములు వీనిచేత బుద్ధిమంతుఁడు బ్రాహ్మముహూర్తము మొదలు ఒక జామునకుఁ గొఱఁతలేకుండ గడపవలయును.

ఇతిశ్రీ శాణ్డిల్యస్మృతౌ విశిష్టధర్మశాస్త్రే

ద్వితీయోఽధ్యాయః.

శ్రీభాష్యయుక్తమైన శాణ్డిల్యస్మృతియను విశిష్ట ధర్మశాస్త్రమందు

రెండవయధ్యాయము ముగిసెను.

అథ తృతీయోఽధ్యాయః.

మునయ ఊచుః—

తా॥ మునులడిగిరి.

ఉపాదానవిధిం సమ్యక్ శ్రోతు మిచ్ఛామహే వయమ్।

యోగ్యాయోగ్య విభాగేన భగవత్కర్మ సిద్ధయే॥ ౧.

తా॥ ఓశాణ్డిల్య మహర్షి! భగవంతున కుల్లాసమును జేయునట్టికర్మములు సఫలములగుటకై తగినవస్తువులేవో తగనివస్తువులేవో వానివిభాగమును జెప్పి భగవత్పూజార్థమేవస్తువుల నెత్తుకొనవలయునో యావిషయమును విశదముగాఁ జెప్పవలయును మేము వినఁగోరుచున్నామని మునులు శాణ్డిల్యమహర్షి నడిగిరి.

శాణ్డిల్య ఉవాచ - శాణ్డిల్యమహర్షి చెప్పెను.

ఉపాదాన విధిం వక్ష్యే యోగ్యాయోగ్య విభాగతః ।

ద్వితీయకాలకర్తవ్యం యత్కర్మమునిపుఙ్గవాః ॥ ౨॥

తా॥ ఓమునిశ్రేష్ఠులారా! భగవత్కర్మసిద్ధికి యోగ్యవస్తువులేవో అయోగ్యవస్తువులేవో వాని విభాగంబును యోగ్యవస్తుస్వీకారంబును చెప్పెదను. మఱియు మొదటికాలమునందుఁ జేయఁదగిన స్నానార్చన జపధ్యాన స్తోత్రపాఠ రూపకర్మములను జెప్పితిని రెండవకాలమునఁ జేయదగిన కర్మమేదో దానిని జెప్పెదనువినుఁడు.

తచ్ఛృణుధ్వం సమాసేన యజ్ఞానా చ్ఛుద్ధి మృచ్ఛతి।
కర్మణ్య మేవోపాదాయ వర్జయిత్వా తథేతరత్ ॥ 3॥

తా॥ భగవత్కర్మసిద్ధికేది యోగ్యమో దానినే గ్రహింపవలయును ఇతరవిషయమును విడువవలయును, దానిని సంగ్రహముగాఁజెప్పెద వినుఁడు ఆవిషయమును దెలిసికొనుటవలన మనశ్శుద్ధిగలుగును

క్రియమాణాని కర్మాణి ఫలన్తే నాత్ర సంశయః।
స్వకీయారామజాతాని వన్యా న్యన్యాని వా దరాత్ ॥ ౪॥

పుష్పపత్రోదకాదీని ప్రాతరేవ సమాహరేత్ ।
క్రయేణ వా హరే త్సర్వ మపక్వం యాగసాధనమ్ ॥ ౫॥

తా॥ అట్లు భగవత్కర్మమునకుఁ దగినివస్తువులను విడిచి తగినవస్తువులను ఎత్తికొని చేయఁబడు కర్మములు సఫలములగును ఈవిషయమున సందేహమేమియులేదు. మఱియుఁ బత్రము పుష్పము ఫలము జలము మొదలైనవానిని తనతోఁటనుండికాని ఇతరులతోఁటనుండికాని ప్రాతఃకాలమందు శ్రద్ధాభక్తులతోఁ దెచ్చుకొనవలయును - అట్లు సంభవింపనియెడలఁ గ్రయమునకైనను దేవపూజాద్రవ్యమును సంపాదించుకొనవలయును పక్వపదార్థములను మాత్రము దేవపూజార్థము కొనఁగూడదు

ఫలపుష్పామ్బుకాష్ఠాద్యం విక్రీణీయాన్న కించన।
విక్రీణ న్బ్రాహ్మణో ద్రవ్యం క్రీణన్వా వృద్ధికాఙ్క్షయా॥ ౬॥
భిన్నవృత్తి ర్ద్విః కర్మస్థ స్తత్పథా చ్చ్యవతే నరః।
వార్ధుష్య ముపజీవన్తి యేద్విజా లోభమోహితాః ॥ ౭॥
అభోజ్యాన్నా అపాఙ్క్తేయాఃక్రియాస్తే షాం చ నిష్ఫలాః।

తా॥ మఱియుఁ దాను ఫలము పుష్పము జలము-సమిత్తులు మొదలగు ద్రవ్యమును గొంచెమైనను ధనవృద్ధికై అమ్మఁగూడదు, కొనఁగూడదు, అట్లు తన బ్రాహ్మణవృత్తిని విడిచి క్రయ విక్రయరూపవిరుద్ధకర్మమును జేయువాఁడు సన్మార్గమునుండి తొలఁగును - మఱియు నేబ్రాహ్మణులు ధనలోభముచే వడ్డిచేత జీవించుచున్నారో వారింట భుజింపఁగూడదు-వారిని బఙ్క్తినిబెట్టుకొని భుజింపనుగూడదు. వారు చేయు పనులన్నియు వ్యర్థములగును

పుష్పమూలఫలాదీని శాకాని వివిధానిచ ॥ ౯॥
స్వేషుస్వేషు చ కాలేషు శ్రద్ధయాత్మార్జ యేద్గృహీ।

తా॥ గృహస్థుఁడు పుష్పములు ఫలములు మూలములను మొదలైనవానిని నానావిధములైన కూరగాయలను ఆయా ఋతుకాలములయందు దేవపూజార్థము శ్రద్ధాభక్తులతో సంపాదించుకొనవలయును.

మణ్డపాని సురమ్యాణి పద్మోత్పలవనానిచ ॥ ౯॥
క్రీడార్థం దేవకీసూనో రాఢ్యో భక్త్యా ప్రకల్పయేత్ ।

తా॥ విశేషముగా ధనముగలవాఁడు దేవకీపుత్రునకుఁ గ్రీడార్థమై, అందము ... మణ్డపములను బద్మవనములను కలువపూలతోఁటలను భక్తితో నిర్మింపవలయును.

తులసీవాటికా యత్ర యత్రవా కమలాలయః ॥ ౧౦॥
పఞ్చకాలపరా యత్ర తత్రస్థో భగవాన్ హరిః ।

తా॥ తులసీ వనమున్న చోటను పద్మములుండుచోటను యయిదుకాలములందును భగవత్సుఖోల్లాసకరములైనకర్మముల ననుష్ఠించు భాగవతులున్నచోటను భగవన్తుఁడు ...న్నిహితుఁడైయుండును.

సదూర్వై రక్షతై ర్నిత్య మభ్యర్చ్య కుసుమద్రుమాన్॥ ౧౧॥
తులసీం చాహరే త్పత్రపుష్పాద్యా న్వాగ్యతశ్శుచిః ।
స్వయం సంవర్ధ్య తులసీం ద్వా దశాక్షరవిద్యయా ॥ ౧౨॥
యేఽర్చయన్తి జగన్నాథం శ్వేతద్వీపం ప్రయాన్తి తే ।

తా॥ భగవదారాధనకై పుష్పములను దులసీదళములను పత్రములు మొదలైనవానిని గోసితెచ్చుటకుఁ బోవునపుడు పరిశుద్ధుఁడై మాటలాడక అపూలచెట్లను దులసీవృక్షములను దూర్వలతోను అక్షతలతోను బూజించి పిమ్మట నాపత్రపుష్పాదులను ... తెచ్చుకొనవలయును. తానే అతులసీవృక్షములను నీళ్లుపోసి పెంపవలయును-ఇట్లు తాను పెంచిన పూలచెట్లు మొదలైనవానినుండి పత్రపుష్పాదులనుదెచ్చి 'ఓం నమో ...గవతే వాసుదేవాయ' అనునట్టి ద్వాదశాక్షరమన్త్రముతో జగన్నాథు నర్చించిన ...వా శ్వేతద్వీపమును బొందుచున్నారు.

దణ్డప్రణామ మపివా కారయే త్పుష్పవాటికామ్ ॥ ౧౩॥

అపివా తులసీమాత్రం కృతకృత్య స్స చేతనః ।
ఆజ్ఞయే చ్ఛఙ్ఖచక్రాభ్యాం చూతాద్యాం శ్చమ్పకాదికా౯॥ ౧౪॥

తా॥ పూలతోఁటలలోనుండు మామిడి సంపెంగ మొదలైన వృక్షములయంది శఙ్ఖచక్రాఙ్కనము జేయవలయును భగవదారాధనమున కుపయుక్తమగుటచే వాపూల తోఁటకు దణ్డప్రణామమును జేయవలయును. మఱియుఁ దులసికి మాత్రము ప్రత్యేకముగాఁగూడ దండనమస్కారమును జేయవలయును. అట్లు చేయువాఁడు కృతార్థుఁడగును.

తులసీవాటికాం కుర్యా చ్ఛఙ్ఖచక్రామ్బుజాకృతిమ్ ।
వృక్షగుల్మలతాదీనా మచ్యుతారామజన్మనామ్ ॥ ౧౫॥

తా॥ మఱియును దులసీవనమునందును భగవన్నియుద్యానమందుఁ బుట్టిన వృక్షగుల్మలతాదులయందును శఙ్ఖచక్ర పద్మచిహ్నములను వ్రాయవలయును.

కుర్యా న్నామాని దేవస్య దేవ్యా లక్ష్మ్యా స్తథాహరేః।
ఈహమాన శ్చరే న్నిత్యం కదాచి న్నాలసో భవేత్॥ ౧౬॥

తా॥ మఱియు దేవుఁడైన హరియొక్కయు దేవియైన లక్ష్మియొక్కయు దివ్యనామములను ఆభగవదుద్యానవృక్షములకు బెట్టి వానిని దాను బ్రతిదినముస్మరించుచు నాతోఁటయందుఁ గొంతసేపు సంచరించు చుండవలయును. సోమరిగానుండఁగూడదు.

యథా నాన్యస్య సంవాద స్స్వధర్మగ్లా ని రేవచ।
అయాచితై శ్శిలోఞ్ఛైస్తు శిష్యదత్తైః క్రమాగతైః ॥ ౧౭॥

కుర్యా త్కర్మ విశుద్ధై ర్భూరి ప్రతి గృహ్య పివాధనమ్।
కులటాషణ్డపతితవైరిభ్యోఽకాకణీమపి ॥ ౧౮॥

తా॥ భగవత్ప్రీతికరములైన వేదోక్తకర్మముల నాచరించుటకు ధనధాన్యాదికము కావలయునుగదా దానినెట్లు సంపాదించుకొనవలయుననఁగా, తనవర్ణాశ్రమధర్మమునకు లోపంబులేకుండను ఇతరులు దూషింపకుండునటులను శిలోఞ్ఛాదివృత్తినవలమ్బించి యొకనిని యాచింపక ధనధాన్యాదికమును సంపాదించుకొనవలయును గాని యితరులకు బాధకలుగునట్లు యాచించి సంపాదించుకొనఁగూడదు. మఱియును కులక్రముగావచ్చిన స్థితులవలనగాని సచ్ఛిష్యులవలనఁగాని శిష్యులవలనఁగాని ధనధాన్యాదికమును సంపాదించు

కొనవలయును. సంపాదించుకొన్న ధనధాన్యాదికముచేత భగవదుల్లాసకరములైన కర్మంబులను జేయవలయును. వ్యభిచారముగల స్త్రీలు నపుంసకులు పాపాత్ములు వేదోక్తకర్మముల నుజేయక యిచ్ఛానుసారముగా వర్తించునట్టి కర్మభ్రష్టులు మొదలైన యయోగ్యులవలన నొకగవ్వనైనను దీసికొనఁగూడదు. (శిలవృత్తియనఁగా, కోతకోసినమళ్లయందు రాలిన వెన్నులేరుకొని నేతికొని బ్రతుకుట ఉఞ్ఛవృత్తియనఁగా అంగళ్లముందు చిందపడియుండు ధాన్యాదికముచే జీవించుట)

ఉద్యతామపి గృహ్ణీయాన్నాపద్యపి కదాచన।
మహాపాతకినశ్చోరాదభ్యస్తాదభిశస్తతః॥ ౧౯॥
మృగయోర్గిపిశునాచ్చైవ నాదద్యాదుద్యతామపి।
యాచనేనాపి వర్తేత దైన్యం హిత్వాగమాస్థితః॥ ౨౦॥

తా॥ తనకగౌరవము గలుగునని యెంచక శాస్త్రమార్గమును గూడ వదలి యింకనెవరినైన యాచించి జీవింపవచ్చునుగాని పఞ్చమహాపాతకులును దొంగయును మంగలవాఁడును అభిశస్తుఁడును వేటాడువాఁడును చాడీకొరును వీరు ధనికులుగానున్నను. వీరియందనాదరణబుద్ధియుంచవలయును గాని, ఆపత్కాలమందైనను వీరిని యాచించి వీరివలన ధనాదికమును గ్రహించి జీవింపఁగూడదు (బంగారుదొంగిలించువాఁడును కల్లుద్రాగువాఁడును బ్రహ్మహత్య చేసినవాఁడును గురుభార్యను బొందినవాఁడును వారి సాంగత్యముగలవాఁడును పఞ్చమహాపాతకులు. అభిశస్తుఁడనఁగా పరస్త్రీగమనాదులచే దూషింపఁబడినవాఁడు 'ఉద్యతామ్' అనుచో, అనాదరషష్ఠి).

స్తోకాదానేన వానిత్యం ప్రతిగేహ మతన్ద్రితః।
ఆపద్యపి నయాచేత జ్ఞాతిసమ్బన్ధ్యరీనసి॥ ౨౧॥

తా॥ సోమరితనమును విడిచి నిత్యము ప్రతిగృహంబునకును బోయి కొంచెము దొరికినను జాలునని దానిచేతనైనను జీవింపవచ్చును గాని దాయాదులను సమ్బన్ధులను శత్రువులను వీరినిమాత్ర మెంతకష్టకాలమందుఁగూడ యాచింపఁగూడదు.

భిక్షార్థం నవ్రజేత్తేషాం గేహం కుర్యాన్న చాఽప్రియమ్।
రాజ్ఞోన ప్రతిగృహ్ణీయాదుపపాతకినస్తథా॥ ౨౨॥

తా॥ బిచ్చమునిమిత్తము వారి యిండ్లకును బోఁగూడదు, వారికప్రియంబును జేయఁగూడదు. అట్లే రాజప్రతిగ్రహమును జేయఁగూడదు. ఉపపాతకివలనను నేనినిగాని దీసికొనఁగూడదు.

పురోధో గణికాధ్యక్షకదర్యేభ్యోఽపినాహరేత్ ।
శ్విత్రిభ్యో హైతుకేభ్యశ్చ వికర్మస్థేభ్య ఏవచ। ౨౩॥
స్కన్దరుద్రకుబేరాణా మధికారిభ్య ఏవచ।
స్త్రీజితాచ్చ తథా హేయా త్స్వస్తివాదిభ్య ఏవచ ౨౪॥
శాస్త్రావమానిన శ్చైవ పరద్రవ్యాపహారిణః।
సాంయాత్రికా ద్విషద్భ్య శ్చ గణకేభ్య స్తదైవచ॥ ౨౫॥
దధిక్షీరఘృతాదీనాం లవణస్య మధో స్తథా।
విక్రయిభ్యోపి నాదద్యా దశ్వవిక్రయిణ స్తథా ॥ ౨౬॥

తా॥ పురోహితుఁడు వేశ్యాపతి పిసినిగొట్టు కుష్ఠురోగముగలవాఁడు నిశ్వాతుకుఁడు శాస్త్రవిరుద్ధకర్మమును జేయువాఁడు స్కన్దరుద్రకుబేరాలయముల మణియగాంద్రు స్త్రీలకులొంగినవాఁడు కులభ్రష్టుఁడు బట్టురాజు శాస్త్రనిన్దకుఁడు పరద్రవ్యముల నపహరించినవాఁడు ఓడనెక్కి దేశాన్తరముబోవు వర్తకుఁడు శత్రువు కరణమువాఁడు పెరుగు పాలు నెయ్యి ఉప్పు తేనె మొదలైనవానినమ్మువాఁడు గుఱ్ఱముల నమ్మువాఁడు వీరియొద్దనుండిఏవస్తువును గ్రహింపఁగూడదు

నాచరన్తి యధోక్తంయే తేభ్యోఽపి భృతకార్చకాత్।
బీజప్రహారిణశ్చైవ బలీవర్దస్య సాక్షిణః॥ ౨౭॥
అయథార్థస్య నాదద్యా దశ్వానాం దమకాత్తథా।
అభక్తాచ్చ త్రయీనిన్దా దుదక్యాగమకాత్తథా॥ ౨౮॥
కుసీదకాత్తథాభోక్తు శ్శ్రాద్ధస్య సతతం తథా।
నగ్రామయాజకేభ్యశ్చ నాగమ్యాగామిన స్తథా॥ ౨౯॥
వణిగ్భ్య శ్చ తథాశూద్రా దుత్సృష్టాగ్నేశ్చ నాహరేత్।
అగారదాహకేభ్యశ్చ పరివిత్తిభ్య ఏవచ॥ ౩౦॥

తా॥ పెద్దలు చెప్పినట్లు నడుచుకొనని మూర్ఖులును జీతము తీసికొని భగవదారాధనఁ జేయువాఁడును ఎద్దు బీజముల నణఁగఁగొట్టువాఁడును కూటసాక్ష్యముచెప్పువాఁడును అశ్వశిక్షకుఁడును భగవద్భక్తిలేనివాఁడును వేదములను నిన్దించువాఁడును రజస్వలాస్త్రీనిపొందువాఁడును వడ్డిచేత జీవించువాఁడును నిత్యము శ్రాద్ధాన్నమును

భుజించువాఁడును గ్రామపురోహితుఁడును పాండఁదగనిస్త్రీనిబొందినవాఁడును వర్తకులును అసచ్ఛాస్త్రుఁడును ప్రతిదినము అగ్నిహోత్రము నారాధింపని వాఁడును గృహంబులను గాల్చువారును తమ్ముఁడు వివాహమును జేసికొని యుండఁగాఁ దాను వివాహము చేసికొననివాఁడును వీరివలన నేవస్తువును దీసికొనఁగూడదు

బిమ్బప్రస్థాపకాశ్చైవ తథా శిల్పోపజీవినః।
పరిత్యక్తాశ్చ నష్టాశ్చ శూద్రశిష్యాశ్చ త్తథైవచ॥ 31॥

నచ శ్వపాకవృత్తిభ్యశ్చ ప్రాడ్వివాకాత్తథైవచ।
భగవన్తం తథా విప్రాన్నిత్యకాలపరాయణాన్॥ 32॥

భగవన్మన్దిరం చైవ పుణ్యతీర్థాని సర్వదా।
ద్విషతశ్చైవ నాదద్యాన్నిక్షిప్తస్యాపహారిణః॥ 33॥

తా॥ ప్రతిబిమ్బమును నిలుపువాఁడును శిల్పపుఁబనులవలన జీవించువాఁడును ధర్మమార్గమునుండి తొలఁగినవాఁడును అజ్ఞాతకులగోత్రుఁడైన దేశాన్తరగతుఁడును శూద్రునకు శిష్యుఁడుగానుండువాఁడును కుక్కమాంసమువంటచే జీవించువాఁడునుతగవరియును భగవన్తుని కర్తరులైన బ్రాహ్మణులను భగవన్మన్దిరమును పుణ్యతీర్థములను ఎల్లప్పుడునుదూషించువారును ఇతరులు తనదగ్గఱదాఁచుకొన్నధనాదికము నపహరించినవాఁడును వీరిదగ్గఱనుండి దేనిని దీసికొనఁగూడదు (ఫొటోగ్రాఫ్ ఎత్తినవాఁడు బిమ్బప్రస్థాపకుఁడని చెప్పవచ్చును శిల్పమనఁగాఁ జిత్తరువు వ్రాయుటలోనగుపని)

ప్రాతిలోమ్యాచ్చ జాతేభ్యస్తథా చానృతజీవినః।
ఉపజీవ్యేతం త్వాపి నాదద్యాదన్యదేవావలమ్బినః॥ 34॥

తా॥ ప్రాతిలోమ్యమువలనఁబుట్టినవాఁడును అసత్యమును జెప్పి జీవించువాఁడును ఇతరదేవతల నాశ్రయించెడివాఁడును వీరు దేనినైనను తమంతట తామే ఇచ్చుట కుద్యుక్తులైనను వారిదగ్గఱనుండి అట్టిసిద్ధమైనపదార్థమునుగూడఁ దీసికొనఁగూడదు ప్రాతిలోమ్యజాతుఁడనఁగా బ్రాహ్మణాదివర్ణములలో దక్కువ జాతి పురుషుని వలన నెక్కువజాతి స్త్రీయందుఁ బుట్టినవాఁడు.

క్రమాగతైర్ధనైర్వాపి స్వక్షేత్రారామసంభవైః।
భగవద్భక్తిపూతేభ్యో విప్రేభ్యో యాచితైస్తువా॥ 35॥

ఆయాసోపార్జితై ర్వాపి కర్మ కుర్యా దతన్ద్రితః ।
పద్మైర్వా పత్రపుష్పాద్యై స్సర్వాభావే సమర్చయేత్ ॥ ౩౬ ॥

తా॥ మఱి యెట్లు భగవత్కైంకర్యము చేయవలయునన్నఁగా తనకుల క్రమాగత ములైన ధనములచేతనైనను తనపొలము తోఁట వీనియందు కలిగిన సస్యాదిద్రవ్యముల చేతనైనను భగవద్భక్తిచే శుద్ధాన్తఃకరణము గలవారిని యాచించుటవలన లభించినధన ధాన్యాదికముచేతనైనను తాను కష్టపడి న్యాయముగా సంపాదించినద్రవ్యములచేత నైనను భగవత్ప్రీతికరంబులైన వేదోక్తకర్మంబులను శ్రద్ధాభక్తులు కలవాఁడై చేయ వలయును ఈరీతిగా నేమియును దొరకనియెడల అడవియందుఁ బుట్టినపత్రపుష్పాదుల నైనను దెచ్చి వానితో భగవదారాధన చేయవలయును,

అలాభే సర్వభోగానాం జలం ప్రతినిధిస్స్మృతమ్ ।
అలబ్ధధాన్యో విప్రేషు క్షత్రియాన్వాపి యాచయేత్ ॥ ౩౭ ॥

తా॥ ఇప్పుడు చెప్పినరీతిగా నేదియు లభింపనియెడల భగవన్తునుద్దేశించిచేయఁ బడునట్టి సర్వభోగములకును బదులుగా జలమును సమర్పింపవలయును. బ్రాహ్మణుల వలన ధనధాన్యాదికము లభింపనియెడల క్షత్రియులనైన యాచింపవలయును.

వినా మూర్ధాభిషిక్తంతు వైశ్యంవాపి మహాపది ।
అలబ్ధ్వా యాచనాదేవ తేషాంవా వృత్తి మాచరేత్ ॥ ౩౮ ॥

తా॥ అక్షత్రియులలో భూమిని బాలించుటకు శిరస్సునఁ బట్టాభిషిక్తుఁడైన క్షత్రియుని యాచింపఁగూడదు గొప్పయాపదయందు వైశ్యునినైనను యాచింప వచ్చును అట్లు వైశ్యులను యాచించుటవలననేమియు లభింపనియెడల ఆవైశ్యుల వృత్తినైనను (వర్తకమునైనను) అవలమ్బింపవలయును.

తిలం మాషం తథాఽన్నం చ లవణం చ తథాగుడమ్ ।
రక్తకృష్ణాదికం వస్త్రం దధిక్షీరఘృతాదికమ్ ॥ ౩౯ ॥
సాధనంచైవ హింసాయా విషోల్బణకరాణిచ ।
సువర్ణం చైవ గాం చైవ విక్రేయా న్నా శ్వ మేవచ ॥ ౪౦ ॥

తా॥ అట్లు వైశ్యవృత్తి నవలమ్బించునపుడు నువ్వులను మినుములను అన్నమును ఉప్పును బెల్లమును ఎఱ్ఱని వస్త్రములను నల్లని వస్త్రము మొదలైన వానిని పెరుగు పాలు నెయ్యి మొదలయినవానిని హింసాసాధనవస్తువులను విషాధిక్యమును గలుగఁ జేయువస్తువులను బంగారును గోవులను గుఱ్ఱములను అమ్మఁగూడదు

శ్రోత్రియాధ్యాపకో భూత్వా వృత్తిం వాపి లభేద్ద్విజః ।
స్త్రీబాలవృద్ధసంయుక్తస్సర్వేభ్యో వా సమాహరేత్ ॥౪౧॥

తా॥ బ్రాహ్మణుడు తాను వేదమును జదివి దాని నితరులకు జెప్పియైనను జీవనమును జేయవలయును స్త్రీలు బాలురు వృద్ధులును గలవాఁడై తనకు జీవనము జరుగని యెడలఁ బూర్వోక్తనియమము నతిక్రమించి యందఱిని యాచించి దానిచే భగవత్కైంకర్యమును జేయుచు వర్తింపవలయును,

భగవద్భక్తియుక్తేభ్యో యథాశ్వస్తనికో భవేత్ ।
ఉపాదాయ యథాలాభం కర్మారమ్భం ప్రయోజయేత్ ॥ ౪౨॥

తా॥ మఱియు భగవద్భక్తియందు భక్తిగలవారిని యాచించుటచే లభించిన దానిని దీసికొని రేపటికి మిగులకుండ దొరికినదానికిఁ దగినట్లు భగవత్కైంకర్యమును జేయుచు వర్తింపవలయును.

ప్రతిగ్రహోద్భవో దోషో హ్యచిరాదేవ నశ్యతి ।
భిక్షిత్వా వాపి వర్తేత స్వాశ్రమానుగుణం తథా ॥ ౪౩॥

తా॥ మఱియును బిచ్చమెత్తియైనను దన యాశ్రమమునకుఁ దగినట్లు భగవత్ప్రీతికరమైన కర్మమును జేయుచుండవలయును. అట్లుచేసినయెడల నన్యులవలన ద్రవ్యమును ప్రతిగ్రహించుటవలనఁ గలిగిన దోష మప్పుడే పోవును

అపక్వం వాపి పక్వం వా సర్వశ్రేష్ఠా హి సా స్మృతా ।
భిక్షిత్వా వర్తమానానాం యోగినాం సిద్ధికాఙ్క్షిణామ్॥౪౪॥

తా॥ మోక్షసిద్ధిని గోరి దానికిఁ దగిన యోగము (ఉపాయము) గలవారు తమదేహము నిలుచుటకై యపక్వమైన ఫలాదికమును గాని పక్వమైన యన్నాదికమును గాని యితరులను యాచించి తీసికొనుచున్నారు గదా అట్టి బిచ్చమే సర్వోత్తమమైనదని యెఱుఁగవలయును.

మదమాత్సర్యమానాద్యా దోషా గచ్ఛన్తి సంక్షయమ్ ।
యథా యథా హి ఖిన్నస్స్యాత్సాంసారికసుఖోదయే ॥ ౪౫॥
తథా తథా ధ్రువం యోగీ నిర్వాణపదమృచ్ఛతి ।
అపవర్గరసజ్ఞో హి సన్నా దుఖవర్జితః ॥ ౪౬॥
మోక్షధర్మమనా నిత్యం సుఖం చరతి ముక్తవత్ ।
యోగినా మపమ సంచ శరిరక్తేన ఏవచ ॥ ౪౭॥

ఆర్థహానిశ్చ విజ్ఞానం వర్ధయ త్యగ్ని మాజ్యవత్ ।
యస్య సాంసారికం సౌఖ్యం యోగినో నేహ సంభవేత్ ॥౪౮॥

తా॥ కామక్రోధాది దూషితమై యనిత్యమైనది గనుక సంసారసుఖము విడువదగినది. నిర్దోషమై నిత్యమైనది గనుక మోక్షసుఖము విడువఁదగనిది. అట్టి మోక్షమహిమ నెఱిఁగి మోక్షమును గోరి హేయమైన యీసంసారసుఖము మన కెన్నఁడు తొలఁగునా యని విచారించిన మొదల వరుసగాఁ గామక్రోధలోభమోహమదమాత్సర్యాది దోషములు నశించును. అవి నశింపఁగానే మోక్షమార్గోపాయము గలవాఁడై నిశ్చయముగా మోక్షము నొందును. పిమ్మట నా మోక్షసుఖానందరసమందు మునిఁగినవాఁడై యింక నెన్నటికిని నశ్వరమైన సంసారసుఖము నొందఁడు మఱియు నెవ్వఁడు మోక్షధర్మములను దెలిసి కొనఁదలంచునో యంతమాత్రముచేతనే యతఁడు ముక్తునివలె సుఖముగా నుండును. అట్టి సాక్షాన్మోక్షసుఖము ఇట్టిదని చెప్పనలవియగునా, దాని ననుభవించినవాఁడె దానినె యెఱుంగును మఱియు మోక్షమార్గోపాయము నెఱింగినవానికి సత్త్వమజ్ఞానముండును గనుక నేతివేత నగ్ని వృద్ధినొందినట్లు దానిచే సంసారసుఖమం దాశ లేకుండుటయు మదమును గలిగించెడివస్తువులను భుజింపక శరీరమును కృశింపఁజేయుటయు ధనమార్జింపవలయు ననెడి యాశ లేకుండుటయు వర్ధిల్లును. దానిచే నెప్పటికిని సంసారసుఖమందుఁ బ్రవర్తించుట సంభవింపదు.

అనాయాసేన లభ్యం స్యా త్తస్య తత్పరమం పదమ్ ।
అవిజ్ఞాతమనా నిత్యం తాపైరభిహతోఽపి సన్ ॥ ౪౯॥

తా॥ అట్టి యోగికిఁ బరమపదము ప్రయాసము లేకుండ జేరును అతఁడు నిత్యము సంసారదుఃఖములచేఁ గొట్టఁబడినవాఁడయ్యును ఆదుఃఖము నెఱుంగనివాఁడై యుండును.

అక్లేశేన చరే త్తుష్టో విశుద్ధద్రవ్యతత్పరః ।
అమార్గేణ ధనం లోభా త్సంపాద్య సుఖ మావసన్ ॥ ౫౦॥
న సంసిద్ధో భవే త్తస్మా చ్ఛుద్ధద్రవ్యపరో భవేత్ ।
అకస్మాన్యాని సిద్ధాని యదిద్రవ్యా ణ్యకామతః । ౫౧॥
తేషాం వినిమయేనైవ శుద్ధిస్త్యాగేన వా భవేత్ ।
అలాభే సర్వభోగానా ముదకేనాపి పూజితః ॥ ౫౨॥
ప్రయచ్ఛ త్యమలం లోకం భక్తిపూతా న్తరాత్మనామ్ ।

తా॥ తాను శ్రమపడకుండఁ బరిశుద్ధద్రవ్యములను సంపాదింప వలయు ననెడి యాశగలవాఁడై దొరకినదానికిఁ దృప్తినొంది యుండ వలయును. లోభమువలన నన్యాయముగానపరిశుద్ధ ద్రవ్యమును సంపాదించిసుఖముగా నుండువాఁడు పరమపురుషార్థసిద్ధిని బొందఁడు మోక్షసుఖముకంటె నితరసుఖము సుఖమగునా? కాగు కావునఁ బరిశుద్ధద్రవ్యములను సంపాదించుటయందే ఆశగలవాఁడై యుండవలయును. ఒకవేళ భగవత్పూజాదికర్మల కుపయోగింపనియపరిశుద్ధద్రవ్యములు కలవనితలంపుగా సంభవించినయెడల నాద్రవ్యములను మార్చి పరిశుద్ధద్రవ్యములను సంపాదించుకొన వలయును లేదా అట్టియపరిశుద్ధవస్తువులను విడువనైన విడువవలయును. అట్లు చేసినయెడలఁ బరిశుద్ధిగలుగును ద్రవ్యములు లేకుండ భగవత్తునెట్లారాధింప వలయుననఁగా నేమియును దొరకనియెడల సర్వభోగములకు బదులుగా నుదకమును సమర్పించి ప్రార్థించినయెడల భగవత్తుఁ డట్టిపరిశుద్ధాన్తఃకరణము గలవారికిఁ బ్రసన్నుండై పరమపదము నిచ్చును.

జాతయా శుద్ధవంశేతు భార్యయా స్వానుకూలయా ॥ ౫౩॥
సద్భక్తిపూతయా నిత్యం కారయేద్ద్రవ్యసాధనమ్ ।
శాకామ్బుభిర్వా న్యాయాప్తైర్భక్త్యా సంపూజయేద్ధరిమ్॥౫౪॥

తా॥ శ్రీహరిపూజార్థము తనకు దొరకినద్రవ్యములను భగవద్భక్తిచేఁ బరిశుద్ధాన్తఃకరణముగలదగుటచేఁ దనకనుకూలురాలును బరిశుద్ధవంశమందుఁ బుట్టినదియునైన భార్యచే భగవదుపయుక్తములగునట్లు చక్కఁపఱుపవలయును న్యాయముగా దొరకిన శాకజలపత్రపుష్పఫలాదులచే శ్రీహరిని భక్తితోనారాధింపవలయును.

మన్త్రో మన్త్రేశ్వరశ్శాస్త్రం మన్త్రసిద్ధిస్తథైవచ।
సిద్ధాన్తమక్షసూత్రంచ గోప్యం ధాన్యం ధనాయుషీ ॥ ౫౫॥
అవమాన మసామర్థ్యం హృద్రోగం రోగమాన్తరమ్ ।
అనర్థమృణ మాయాస మకృత్యం న ప్రకాశయేత్॥ ౫౬॥

తా॥ మన్త్రము మన్త్రదేవత మన్త్రసిద్ధి సిద్ధాన్తము జపమాల ధనము ధాన్యము జీవితకాలము అవమానము తనకుశక్తిలేకుంకుట మానసికదుఃఖము గృహచ్ఛిద్రము అనర్థము అప్పు ఆయాసము చేయరానిపని వీనిని బైలుపఱుపఁగూడదు

ధాన్యఖస్థువినాశేన వైద్యస్యోపద్రవేణచ ।
పరైః కృతావమానేన ఖిన్నస్స్వ న్నకథాచన ॥ ౫౭॥

తా॥ ధాన్యము నశించినను బన్ధునాశముగలిగినప్పుడును దారిద్ర్యముగలిగిన ప్పుడును పసులవలనఁవనకపయూనము గలిగినప్పుడును ఇట్టి సంకటములెన్ని కలిగినప్ప టికిని ధైర్యము నవలమ్బించి భగవద్భక్తి పరుఁడైయుండవలయునుగాని యెప్పుడుగాని విచారపడఁగూడదు.

ప్రాత స్స్నాతో౽పి విధివ త్స్నానం మాధ్యందినం చరేత్।
శక్తశ్చే దన్యథా రోగా చ్ఛాట్యా సంమార్జనం చరేత్॥౫౮॥

తా॥ ప్రాతఃకాలమందు యథావిధిగా స్నానమును జేసినను శక్తిగలవాఁడయ్యె నేని మరల మాధ్యాహ్నికస్నానమును జేయవలయును. రోగమువలన నశక్తుఁడైనయెడల తడిగుడ్డతోనొడలు తుడుచుకొనవలయును.

శుద్ధిం కుర్యా త్సదా విద్వా న్నలానా మజ్జనన్నామ్।
కృత్తకేశనఖశ్మశ్రు స్త్రిపక్షేతు గృహీభవేత్॥　　౫౯॥

తా॥ తెలిసినవాఁడు శరీరమునందుఁగలిగినమురికిని బోఁగొట్టుకొని యెప్పుడును బాహ్యశుద్ధినిగూడ చేసికొనవలయును. మఱియును గృహస్థుఁడొకమాసము పదునేను దినములకొకసారి వపనమును జేయించుకొనవలయును అపుడు తలమీఁది వెండ్రుకలను మూతిమీఁది వెండ్రుకలను గొరిగింపవలయును. గోళ్లను దీయింపవలయును.

దినేదినే స్నానకాలే కుర్యా దభ్యఞ్జనం గృహీ।
అథవా శస్తదివసే శక్తః కుర్యా ద్ద్వివైవతత్॥　　౬౦॥

తా॥ ప్రతిదినము స్నానకాలమందు గృహస్థుఁడు నూనెతోఁ దల మర్దించుకొని స్నానము చేయవలయును అట్లుదినము అభ్యఞ్జనస్నానము చేయకున్నను శరీరమునకు జబ్బులేక శక్తి గలవాఁడయ్యెనేని తలంటుకుఁ దగిన మంచిదినమందు బగటియందే యభ్య ఞ్జనస్నానమును జేయవలయును,

విశుద్ధ దన్తవదనో నిర్మలీకృతవిగ్రహః।
శుద్ధోదరః ప్రసన్నాత్మా యథాలక్ష్మై స్సమర్చ యేత్॥　౬౧॥

తా॥ పాచిలేకుండ దన్తశుద్ధిని మురికిలేకుండముఖశుద్ధిని జేసికొని పొట్టయందు నిన్నటిదినమందు భరించిన చన్దనము మొదలైనదిలేకుండ బాగుగాఁ గడిగికొని స్నానము చేసి దేహశుద్ధియు మనశ్శుద్ధియుఁగలవాఁడై దొరకిన ద్రవ్యములతో భగవదారాధన మును జేయవలయును

సతీనాం యోషితాం దేహో యథోపకరణం భవేత్ ।
భర్తౄణాం భగవద్భక్తదేహాస్తద్వ జ్జగద్గురోః ॥ ౬౨॥

తా॥ పతివ్రతలైన స్త్రీలయొక్క దేహము భర్తలకెట్లుపయోగించునో అట్లు భగవద్భక్తులదేహము జగద్గురువైన భగవన్తున కుపయోగించును,

కర్మాన్తరే ష్వసంసక్తిః ఫలాకాఙ్క్షా విసర్జనమ్ ।
భక్తిర్ద్రఢీకృతం చిత్తం విరక్తిస్సర్వవస్తుషు ॥ ౬౩॥
అభ్యాస స్సతతం సర్వప్రకారై స్సత్క్రియావిధౌ ।
ఆలస్యవర్జనం శ్రద్ధా పరమా దమ్భవర్జనమ్ ॥ ౬౪॥
అకార్పణ్య మలోభశ్చ క్రోధమోహా జయో భయమ్ ।
దేహస్యేన్ద్రియస్యాపి విశుద్ధి ర్ద్రవ్యదేశయోః ॥ ౬౫॥

తా॥ భగవత్కర్మమును జేయునపుడు ఇతరకర్మములయందు మనస్సునుంచఁగూడదు. భగవత్ప్రాప్తి తప్ప యితరఫలమును గోరఁగూడదు. భగవన్తునియందు దృఢమైన భక్తియు నితరవస్తువులయందు విరక్తియునుండవలయును. అన్నివిధములచేత సత్కార్యములను జేయుటయందభ్యాసముండవలయును. సోమరితనముండకూడదు చేయుసత్కర్మములయందు మిక్కిలియక్కఱ గలిగియుండవలయును. దమ్భముండఁగూడదు. పిసినితనము లోభము క్రోధము మోహము ఇవియుండ గూడదు దేహశుద్ధి ఇన్ద్రియశుద్ధి ద్రవ్యశుద్ధి దేశశుద్ధియుఁ గలిగియుండవలయును. దమ్భమనఁగాఁ గపటము

అకాలే వర్జనం నిద్రామైథునాశనకర్మణామ్ ।
సర్వదా శాస్త్రశిక్షాచ శాస్త్రదృష్టేషు కర్మసు ॥ ౬౬॥
పారవశ్యం ప్రమాణేచ నిత్యం శాస్త్రే దృఢం పరే ।
నిషిద్ధవర్జనంయత్న స్సంశుద్ధాన్ననిషేవణమ్ ॥ ౬౭॥

తా॥ అకాలమందు నిద్ర సంభోగము భోజనము వీనిని జేయఁగూడదు, ఎల్లప్పుడును శాస్త్రాభ్యాసమును శాస్త్రోక్తకర్మములను జేయుచుండవలయును నిత్యము శాస్త్రప్రమాణమునకు దృఢముగా లోఁబడియుండవలయును, శాస్త్రనిషిద్ధవస్తువులను విడుచుటయందును మంచికార్యములనుజేయుటయందును యత్నించుచుండవలయును పరిశుద్ధాన్నమును భుజింపవలయును.

మార్దవం హ్రీ ర్దయా క్షాన్తి రద్రోహ స్సర్వజన్తుషు ।
ఏవమాదిగుణాః పుంసాం యదా స్యు స్సత్త్వసంభవాః ॥ ౬౮॥

జానీయా ద్యోగ్య మాత్మానం తథాభాగవతే విధౌ ।
ఉత్సృజ్య భగవత్కర్మ బాహ్యకర్మపరాయణః ॥ ౧౯॥
కుటుమ్బసక్తో మూఢాత్మా రాజసో నేహ సంమతః ।
రజసా తమసా వాపి యో యదాకలుషీకృతః ॥ ౨౦॥
అమేధ్య ద్రవ్యవన్నార్హ స్తదా కర్మణి వైష్ణవే ।

తా॥ మృదుస్వభావము చేయరాని పనులయందు సంకోచము ఇతరులకుఁ గలిగిన దుఃఖమును బోఁగొట్టఁదలంచుట సర్వప్రాణికోటియందును ద్రోహబుద్ధి లేకుండుట మొదలైన యిట్టిగుణములు సత్త్వగుణము వలనఁ గలుగుచున్నవి. అవియెవరికుండునో వారుభగవత్కర్మములనాచరించుటకుఁదగినవారు, భగవత్కర్మమును జేయక యితరకర్మములను జేయుచుఁ గుటుంబమును బోషించుకొనునట్టి మూఢుఁడు భగవత్కర్మమును జేయుటకు యోగ్యుఁడు కాఁడు రజోగుణతమోగుణములు గలవాఁడు. పరిశుద్ధమైన యంతఃకరణముగలవాఁడైయుండఁడు గావున నపరిశుద్ధద్రవ్యమువలె వైష్ణవకర్మమును జేయుటకు యోగ్యుండు కాఁడు.

ఏవం సద్గుణసంపన్నా మహాభాగవతప్రియాః ॥ ౨౧।
కుటుమ్బినోఽపి కర్తవ్యం కర్మ కుర్యు రతన్ద్రితాః ।
ఉత్థాయ పూర్వం గృహిణీ సుస్నాతా యతమానసా ॥ ౨౨॥
స్నుషాదుహితృపుత్రాద్యా న్యథార్హం శుచితాం నయేత్ ।
ఊర్ధ్వపుండ్రధరా శ్శుద్ధా వస్త్రాభరణభూషితాః ॥ ౨౩॥
స్వాచాన్తాః ప్రయతా దేవ మభిగచ్ఛేయు రాదృతాః ।
త్రిసన్ధ్యం కారయే ద్బాలాన్ప్రణామం దేవపాదయోః ॥ ౨౪॥
పుత్రః ప్రేష్య స్తథాశిష్య ఇత్యేవం చ నివేదయేత్ ।

తా॥ ఇట్టిసద్గుణములు గలవారు మహాభాగవతులకుఁ బ్రియులగుదురు కుటుమ్బవంతులును సోమరితనములేనివారై భగవత్కర్మమును జేయవలయును తనభార్య ముందుగా నిద్రలేచి యథావిధిగా స్నానముచేసి నియమముఁ నొందినమనస్సుగలదై కోడలు కూతురు కొడుకు మొదలైనవారిని వారివారికిఁదగిన శుద్ధిగలవారినిగాఁ జేయవలయును. మఱియు నందఱును ఊర్ధ్వపుండ్రములనుధరించి శుద్ధులై వస్త్రాభరణభూషితులై యాచమనమునుజేసి నియతచిత్తులై భక్తితో భగవద్దర్శనమును జేయవలయును.

మఱియు పెద్దలుగూడ కాలత్రయమందును భగవత్పాదారవిన్దములకు నమస్కరించు నట్లు చేయవలయును-ఇతఁడు సేవకుఁడు ఇతఁడు పుత్రుఁడు ఇతఁడు శిష్యుఁడని భగవన్తునికి విన్నవించుకొనవలయును.

గృహిణీప్రముఖాస్సర్వా గాయన్త్యః పురుషోత్తమమ్॥ ౨౫॥
బాలక్రీడాదిచరితైః కర్మకుర్యురతన్ద్రితాః।

తా॥ భార్య మొదలైన వారందఱును పురుషశ్రేష్ఠుఁడైన భగవన్తుని రామకృష్ణాద్యవతారములనెత్తినపుడు పసితనమందుఁ జేసిన క్రీడలు మొదలైన చరిత్రములను జెప్పి స్తుతించుచు భగవత్కర్మము బరాకులేకుండఁ జేయవలయును

పశుపుత్రాదికం సర్వం గృహోపకరణానిచ ॥ ౨౬॥
అఙ్కయే చ్ఛఙ్ఖచక్రాభ్యాం నామ కుర్యాచ్చ వైష్ణవమ్।
కారయిత్వా సువర్ణేన పఞ్చాయుధగణం హరేః॥ ౨౭॥
బధ్నీయాత్కణ్ఠదేశేతు బాలానాం సూతికాగృహే।
న ముద్రయే దాసనాని శయనాని మహీతలమ్॥ ౨౮॥
స్థాపయేత్ క్షేత్ర మధ్యేతు శిలాం చక్రాదిముద్రితామ్।

తా॥ మఱియును పశువులు పుత్రులు మొదలైనవారియందు ఇంకనింటనుండు గృహోపకరణములయందన్నింటియందును శఙ్ఖచక్రచిహ్నములు గలిగియుండునట్లుచేయవలయును. అన్నిటికిని విష్ణునామములను పెట్టవలయును శ్రీహరియొక్క పఞ్చాయుధములను బంగారుతోఁ జేయించి వానిని పురుటింటియందు బిడ్డలకణ్ఠమునందుఁ గట్టవలయును. పీటలు మెత్తలు నడుచునట్టి చోటు మొదలైన కొన్నిచోట్లమాత్రము శఙ్ఖచక్రాదులను ముద్రింపఁగూడదు, శఙ్ఖచక్రాదులు చెక్కిన యొకఱాతిని ఇంటినడుమను స్థాపింపవలయును

ముక్తామణిసువర్ణాద్యైః కృత్వాచక్రాదిభూషణమ్॥ ౨౯॥
యథార్హం బిభృయు స్సర్వే పుమాంసస్త్రీజనోపివా।

తా॥ శఙ్ఖచక్రాద్యాకారమైన బంగారునగను రత్నములతోఁ జెక్కినదానిని స్త్రీపురుషులందఱును వారివారి కనుగుణముగ ధరింపవలయును.

వృద్ధబాలాతురాదీనాం పూర్వాహ్ణే భోజనం భవేత్॥ ౩౦॥
యథాబలం సమభ్యర్చ్య సాగ్నిం దేవం తతోఽశనమ్।

తా॥ వృద్ధులు బాలురు రోగపీడితులును మొదలైనవారు పగలుమొదటిజామునందు భుజింపవచ్చును. వృద్ధాదులు తప్ప తక్కినవారందఱును ఆగ్నిని విష్ణుని దేవతలను శక్త్యనుసారముగా నారాధించి భుజింపవలయును.

తైలాజ్యభాణ్డం హిత్వాన్య జ్జలక్షీరాన్నసంశ్రయమ్ ॥ లా౧॥
కర్తవ్యం దివసే భాణ్డం మారుతాతపసేవితమ్ ।

తా॥ జలపాత్రమును పాలపాత్రమును అన్నపాత్రమును పగటియందు గాలి యెండ తగులునట్లు చేయవలయును నూనెపాత్రమును నేతిపాత్రమును అట్లు చేయనక్కఱలేదు.

కర్మణ్యా నుపయుక్తేషు పూర్వస్మిన్ దివసేఽనిశమ్ ॥ లా౨॥
పరస్మిన్ దివసే కుర్యా త్ప్రాతేష్షు పచనాదికమ్ ।
గృహోపకరణం సర్వం ముసలోలూఖలాదికమ్ ॥ లా౩॥
ప్రక్షాలయే జ్జగన్నాథయాగోపకరణాని చ ।
యాగార్థం దేవదేవస్య పాకార్థం చామ్బుపావనమ్॥ లా౪॥
స్థాపయే త్పాదహస్తాది శుద్ధ్యర్థంచ పృథక్పృథక్ ।
వస్త్రేణ బహుశ శ్శోధ్యం త్రివిధం చామ్బుపావనమ్ ॥ లా౫॥
ఇజ్యార్థ మేక మేలాద్యై స్సంస్కృతం కారయే త్సుధీః ।

తా॥ మునుపటిదినమందంతయు యేపనియందు నుపయుక్తములు గానిభాణ్డముల యందు మఱుదినము వంటమొదలైనదానిని జేయవలయును. రోకలి ఱోలుమొదలైన యింటిపనిముట్లను తిరువారాధనమునకు పయుక్తములైన వస్తువులను ప్రతిదినము తోమి కడిగి శుద్ధిచేయవలయును. తిరువారాధనకును తళికైచేయుటకును కాలుసేతులు మొదలైనవానిని శుద్ధచేసికొనుటకును బరిశుద్ధమైనజలమును వేఱువేఱుగాఁదెచ్చి పెట్టుకొని దానిని పలుమాఱువస్త్రముతో వడికట్టవలయును. ఈవిధముగా మూఁడుభాగములుగా నాజలముండవలయును భగవదారాధనమున నుపయోగపడునట్టి జలమును ఏలకులు మొదలైన పరిమళద్రవ్యములతోఁజేర్చి సంస్కరింపవలయును

కర్మణ్యం త్రివిధం వారి శుద్ధభాజనసంభృతమ్ ॥ లా౬॥
ఆచ్ఛాద్య స్థాపయే త్స్వైరే నిర్బాధే పరిమార్జయేత్ ।
అగ్న్యగారంచ సంశోధ్య యాగోపకరణాని చ ॥ లా౭॥

తా॥ ముందుఁజెప్పఁబడిన కర్మములకు నుపయుక్తమగునట్టి మూఁడువిధములు గల జలంబును బరిశుద్ధపాత్రములంగుఁబోసి పెట్టుకొనవలయును. అట్టిజలమును బాధలేని చోట నొకపీటయందుంచి మూసిపెట్టవలయును పిమ్మట అగ్నిహోత్రగృహంబును ఆగృహమందుండెడి స్రుక్స్రువాదిపాత్రములను హోమక్రియ కుపయోగపడునట్టి వానిని శుద్ధిచేయవలయును

ఉద్ధృత్య భస్మసంమృజ్య వహ్నింకాష్ఠై స్సమిన్ధయేత్ ।
కరీషకబలం క్షిప్త్వా కుసుమాద్యైస్స మర్చయేత్ ॥ ౭౭॥

తా॥ అగ్నిహోత్రస్థానమందుండు బూడిదనెత్తి శుద్ధిచేసి యచ్చట నగ్నినుంచి దానిమీఁదఁగట్టెలను బిడకతునుకలనుంచి మండునట్లు చేయవలయును. పిమ్మటఁబూలు మొదలైనవానిచేత నాయగ్నిని బూజింపవలయును.

శ్రద్ధయాఽఽచార్య గృహిణీ పుత్రవత్పరిపాలయేత్ ।
శోషయేచ్ఛుద్ధభూభాగే వ్రీహిముద్గతిలాదికాన్ ॥ ౭౮॥

తా॥ ఇల్లాలు శ్రద్ధతో నగ్నిని ఆఱిపోకుండ సమకమొదలైనవి వేసి పుత్రునివలె నగ్నిని గాపాడవలయును. మఱియును వడ్లు పెసలు నువ్వులు మొదలైన వానిని తడిలేకుండ నెండిన పరిశుద్ధప్రదేశమందు నెండఁబోయవలయును.

కాకపశ్వాదిభూతానామప్రాప్యే సంవృతామ్బరే ।
ఉపలిప్తే శుచౌ దేశే శుద్ధై శ్శూర్పాదిసాధనైః ॥ ౮౦॥

వ్రీహిముద్గాదికం సర్వమవహన్యుః కులాఙ్గనాః ।

తా॥ శుభ్రమైన చాటలోనగువానితోఁ బెంటలేకుండ నూడ్చి గోమయోదకముతో నలికి శుద్ధిచేసినచోట కాకులు పశువులు మొదలైనవి తినకుండునట్లు బయలుగానిచోట కులస్త్రీలు వడ్లు పెసలు మొదలగు పదార్థముల నన్నింటిని దంచవలయును.

అస్పృశన్త్యో నిజం దేహమజల్పన్త్య స్తథా స్త్రియః ॥ ౮౧॥
అవహన్యు శ్శ్లక్ష్ణమామ్బాని జీర్ణవస్త్రై ర్విమృజ్య చ ।
నిర్మలీకృతముక్తాభం విశుద్ధీకృత్య తణ్డులమ్ ॥ ౮౨॥
వికీర్య ఫలకాపృష్ఠే శర్కరాద్యా న్సమాహరేత్ ।
న పచేయు ర్వ్రీహియవా న్నావహన్యు రతాపితాన్ ॥ ౮౩॥
పచేయు శ్చాపి తానన్నం యేషాం నవ్యాదయంగమమ్ ।

తా॥ దంచునప్పుడు తమదేహమును దాఁకఁగూడదు. మాటలాడఁగూడదు. వడ్లు మొదలైన వానిని దంచునపుడు చెమట వడ్లలోఁబడకుండఁ బ్రాంతిగుడ్డతో దుడిచికొనవలయును. వడ్లు దంచినతరువాత బియ్యమును ముత్యమువలెఁ దెల్లగా దంచి యొకపల కవెనుకటిభాగమందుఁబోసి రాళ్లు మొదలైనవి లేకుండఁ జక్కఁజేయ వలయును వడ్లను యవలను నీళ్లలోఁబోసివండిదంపఁగూడదు అనఁగా నుప్పుడిబియ్యము చేయఁగూడదు.ఎండ బెట్టనివడ్లను దంపఁగూడదు. ఏధాన్యము వండక అన్నముజేసినయెడల భోజనార్హము కాదో ఆధాన్యమునుమాత్రము వండవచ్చును-

శస్త్రేణ ఫలమూలాని నికృత్యాలోక్య యత్నతః॥ ౯౪॥
క్రిమికణ్టకదోషాదీ న్నిహృత్య ద్వ్యాగ్యతా సతీ।
యత్నేన సర్వశాకానాం క్రిమికీటాది వీక్షయేత్॥ ౯౫॥

తా॥ కందమూలఫలాదులను గత్తితోఁగోసి చేవలయును. వానిని పురుగులు ముండ్లు మొదలైనవి లేకుండఁ జక్కఁబెట్టి అట్లే యత్నముతోఁ గూరమొదలైనవానిని పురుగులు మొదలైనవి లేకుండునట్లు మాటలాడకుండ నిల్లాలు సరిగాఁజూడవలయును.

ఆహృత్యాధాయ బహుశః పునఃపున రుదీక్షయేత్।
సతణ్డులాని ముద్గాని శాకాని చ ఫలానిచ॥ ౯౬॥
చతురి ప్రక్షాల్య శుద్ధాభి రద్భిః ప్రక్షాల యేత్తథా।

తా॥ బియ్యము పెసలు మొదలైనవానిని దంచినతరువాత రాళ్లు మొదలైనవి లేకుండ బాగుగాఁ బలుమాఱు చూడవలయును ఆకూరలు కందమూలఫలాదులను బలుమాఱు విదిలించి పురుగులు లోనగునవి లేకుండఁ జూడవలయును. అన్నిటిని శుద్ధ జలములతో నాల్గుసార్లుగడుగ వలయును

హవ్యం ముద్గంచ శాల్యన్నం పుష్పశాకే తులస్యపి॥ ౯౭॥
తణ్డులామ్భఃకణం తద్వ దన్ననిస్స్రావ మేవ చ।
సంవిభాగా త్పురా సర్వ ముపయోగం నచార్హతి॥ ౯౮॥

తా॥ హోమద్రవ్యము పెసరపప్పు వరియన్నము గూరలు పువ్వులు తులసి కడుగు నీరు గంజి ఇవియన్నియు వారివారికి పంచిపెట్టకమునుపు ఉపయోగింపఁగూడదు.

అపర్యుషితలిప్తేషు తాపితే ష్వాతపాగ్నిభిః।
మృన్మయేషు చ పాత్రేషు పచేయుః క్షాళితేషు చ॥ ౯౯॥

తా॥ ఇత్తడిలోనగుపాత్రములు వంటకు సంపాదించుకొన శక్తిలేనియెడల మంటిపాత్రములయందు వంటచేసికొనవచ్చును. అవియగ్నియందుఁగాల్పఁబడినవిగాను ఎండలో నెండినవిగాను ఉండునది అంట్లులేకయుండలను శుద్ధజలముతోఁ గడిగి వాని యందుఁబాకము చేయవలయును అవి చల్దిసంబన్ధము లేనివై కావలయును

మృన్మయేషు నవేష్వేవ శక్తశ్చే త్పాచయే ద్ధవిః।
పక్షా దూర్ధ్వం నకర్తవ్యా మృన్మయే పచనక్రియాః॥ ౧౦౦॥

తా॥ ప్రతిదినము క్రొత్తకుండలను గొనుటకు శక్తిగలవాఁడయ్యెనేని ప్రతిదినము క్రొత్తకుండలయందే వంట చేయవలయును అశక్తుఁడైన యెడల పదునేనుదినముల వఱకునాకుండలయందేవంటచేసికొనవచ్చును ఒకపక్షదినము లైన తరువాతమంటిపాత్ర మందు వంటచేయఁగూడదు.

భిన్నాని వికలాఙ్గాని వికటాని తథైవచ।
శర్కరాస్థిసమేతాని భాణ్డాని పరివర్జయేత్॥ ౧౦౧॥

తా॥ పగులులుఁగలవియు మెట్టియైనవియు చూచుటకు రమ్యముగానుండనివియు రాళ్లు ఎముకలు గలవియు నగుకుండలు వంటకుఁ బనికిరావు గనుక వానిని విడువ వలయును.

పక్షా దూర్ధ్వం న సంగ్రాహ్యం ముద్గసారం ఘృతం తిలమ్।
తామ్బూలం తణ్డులం చైవ మాసాదూర్ధ్వం న సంచయేత్॥౧౦౨॥

తా॥ మంచి పెసలు నెయ్యి తిలలు వీనిని పదునేను దినములకుఁ జాలునట్లు చేర్చి పెట్టుకొనవలయునుగాని దానికిఁ బైనఁజేర్చిపెట్టుకొనఁగూడదు. తాంబూలమునకుఁ దగినవస్తువులను బియ్యమును నెలకుఁ దగినంతచేర్చిపెట్టుకొనవలయునుగాని దానికిఁబైన జేర్చిపెట్టుకొనఁగూడదు.

అగ్నౌ ప్రజ్వలితే సమ్య క్పాచయే దోదనాదికమ్।
వస్త్రం కేశం శరీరం వా స్పృష్ట్వా ప్రక్షాలయే త్కరమ్॥౧౦౩॥

తా॥ మండినయగ్నియం దన్నము మొదలైనదానిని చక్కఁగఁ పాకము చేయవలయును. వంటచేయునప్పుడు కట్టువస్త్రమును తలవెంట్రుకలను దేహమును దాఁకఁ గూడదు, తాఁకినపక్షమున చేతిని గడిగికొనవలయును.

నాసోదకం నేత్రవారి స్వేదామ్బూని న సంస్పృశేత్।
స్పృష్ట్వా ప్రక్షాలయేత్పాణి మంశుకేన తు మార్జయేత్॥ ౧౦౪॥

తా॥ ముక్కునీటిని కన్నీటిని చెమటలను వంటునప్పుడు తాఁకఁగూడదు తాఁకిన యెడల నాచేతిని గడిగి విడవస్త్రముతోఁ దుడుచుకొనవలయును.

నోపశా మ్యోపశామ్యాగ్నిం నమన్థం నాపి సత్వరమ్।
నావతా ర్యావతా ర్యాథో నాన్యబుద్ధిః పచే ద్ధవిః॥ ౧౦౫॥

తా॥ కావలసినంతమంటమండునప్పుడార్పకయు ఎక్కువమంటనార్పియు హెచ్చుతగ్గులులేకుండఁ దగినమంట కలుగునట్లు నాయిత్రింపఁ గట్టెల నెగఁద్రోయుచుఁ దిగఁద్రోయుచు అగ్నిని ప్రజ్వలింపఁజేసి వంటతప్ప మతియొకదానియందు మనస్సును బోనీయక పాదము వండవలయును.

తాల మశ్వత్థకాష్ఠం చ పలాశం బిల్వ మేవచ।
మారీచకం మదనకం తైల మున్మత్తకం తథా॥ ౧౦౬॥
ఖాదరం చ కరఞ్జం చ శిరీషం వ్యాధిఘాతకమ్।
నిమ్బం తథా కపిత్థం చ పారిజాతక మేవచ॥ ౧౦౭॥
ఏరణ్డ మగరుం చైవ కోవిదారం విభీతకమ్।
హారీతకం శాల్మలిం చ శ్లేష్మాతక మథాపి వా॥ ౧౦౮॥
వర్జయే దిన్ధనార్థంచ యచ్చాన్య త్కీటసంయుతమ్।

తా॥ ఏకట్టెలను వంట కుపయోగింపఁ గూడదనఁగా. తాడి రావి మోదుగ మారేడు మిరియము మదనకము నువ్వు ఉన్మత్త రేఁగు పులిగోరు దిరిసెము వ్యాధిఘాతకము నిమ్మ వెలగ పారిజాతము ఆముదము అగరు కాంచనము తాండ్ర హారీతకము బూరుగు విరిగి అనుచెట్లయొక్క కట్టెలను పురుగులుగల కట్టెలను ఉపయోగింపఁగూడదు. తేనెపెట్టినచెట్లకట్టెలను వంకరకట్టెలను వీనినన్నింటిని వంటచెరుకుగా నుపయోగింపఁగూడదు.

వైషమాణిచ సర్వాణి మధుదిగ్ధాని యానిచ॥ ౧౦౯॥
ఉచ్ఛిష్టస్పృష్టకాష్ఠాని కణ్టకాని తథైవచ।
దుర్గన్ధధూమయోగీని చోలోచ్ఛిష్టవనానిచ॥ ౧౧౦॥
యేషాం క్షీరం న కర్తవ్యం తేషాం కాష్ఠాని వర్జయేత్।

తా॥ ఎంగిలివస్తువులసంబన్ధము గలకట్టెపిడుకలను కంపుగొట్టు పొగకలిగినకట్టెలను చెట్లురాపిడివల్ల గలిగిననిప్పుచే సగము కాలినయడవికట్టెలను వైదికమునకు నుపయోగింపఁగూడనిపాలుఁగలచెట్లకట్టెలను వంట కుపయోగింపఁగూడదు

వ్యఞ్జనానిచ శస్తాని శాకాదీ న్యపి పాచయేత్॥ ౧౧౧॥

తా॥ అన్నముభుజించుటకు సాధనములును శాస్త్రమందుఁ గ్రాహ్యముగా జెప్పఁబడినవియునగు శాకములు మొదలైనవానినిగూడ వండ వలయును,

కదలీజాతయస్సర్వాశ్చూతశ్చపనసద్వయమ్।
ఉర్వారుకంచ బృహతీ జ్కారవల్లీత్రయం తథా॥ ౧౧౨.

కర్కన్ధూం క్షుద్రబృహతీం కూశ్మాణ్డం తిన్త్రిణీం తథా।
నారికేళం చ సింహీంచ కార్కోటం వత్సరీం తథా॥ ౧౧౩.

అలర్కం క్షుద్రకన్దంచ మహాకన్దం తథైవచ।
కన్దం పిణ్డీయుతం చైవ సూరణం కీలమేవచ॥ ౧౧౪.

మరీచం జీరకం చైవ నిష్పావం రాజమాషకమ్॥ ౧౧౫.

మాషముద్గం మహాముద్గం సురసీం శాకినీం తథా।
శాకుటిం శిమ్బుకం చైవ జీవన్త్యగస్త్యపల్లవాః॥ ౧౧౬.

శృఙ్గిబేరం కులుత్థంచ వ్యాఘ్రిసింహీం తథైవచ।
శస్తా న్యన్యా న్యదుష్టాని సుశృతః కారయేద్బుధః॥ ౧౧౭.

తా॥ అన్నిజాతులయరటులును మామిడి రెండువిధములైనపనసలును దోసవాఁకుడు మూఁడువిధములైన కాకరయు రేఁగు పెద్ద వాఁకుడు గుమ్మడి చింత టెంకాయ అక్షసరము కార్కోటకము వత్సరి అలర్కము (తెల్లజిల్లెడి) దురదకంద మంచికంద పిండికంద కంఁగడ్డ కీలము మిరియము జీలకఱ్ఱ అనుములు అలసందె ఉద్దులు పెసలు పెద్దపెసలు సర్వాక్షి పెరుగుతోఁటకూర శాకుటెనల్లపెసలు పాలకూర అగిసెకూర అల్లము ఉలవలు చిన్నవాఁకుడు ఈచెట్లకూరలను వంటకుపయోగించుకొనవలయును, ఇంక శాస్త్రమందుఁ జెప్పఁబడినవియు దోషయుక్తములుగానివియునగు నితరశాకములనుగూడ వంటకుపయోగింపవలయును.

కోశాతకీ మలాబూంచ దూరతః పరివర్జయేత్।
జీరకాజ్యవిమిశ్రాణి నారికేళయుతానిచ॥ ౧౧౮.

సమరీచాని కార్యాణి వ్యఞ్జనాని రసైః స్సహః
పయోమిశ్రాణి శాకాని హిమమిశ్రాణి కారయేత్॥ ౧౧౯.

తా॥ బీరకాయ సొరకాయ వీనిని దూరముగా విడిచిపెట్టవలయును. కరివేపమాకు మొదలైన వ్యఞ్జనములయందు జీలకఱ్ఱ కొంకాయ మిరియాలపొడి వీనిని జేర్పవలయును. మఱియు నాయావ్యఞ్జనములకుఁ దగునట్లు ఉప్పు కారము పులుసు మొదలైన రసంబులను జేర్పవలయును. నేతితోను ఇంగువతోను తిరువవిమార్జనము చేయవలయును.

ఆసురం స్యా ద్విదగ్ధం య దపక్వం రౌద్ర మేవచ।
దైవం సుశృత మే వాతః కర్తవ్యం సుశృతం హవిః॥ ౧౨౦.

తా॥ మాడినపదార్థము ఉడకని పదార్థంబును తీక్ష్ణపదార్థంబులును రాక్షసులకుఁ బ్రీతికరములై యుండును. మాడకుండఁ బచ్చిలేకుండఁ జక్కఁగాఁ బక్వమైన పదార్థము దేవతా ప్రీతికరమైయుండును గావున నేపదార్థమునుగాని చక్కఁగాఁ బక్వము చేయవలయును.

కేశకీటాదిభి ర్దుష్టం నిదగ్ధం చాశృతంతువా।
శాకౌదనాదికం సర్వం సర్వథా పరివర్జయేత్॥ ౧౨౧.

తా॥ కూర అన్నము మొదలైనవానియందుఁ దలవెండ్రుకలు పురుగులు మొదలైనవి యున్నయెడల నవి దుష్టములు. అట్లే మాడినవియు బాగుగాఁబక్వములుగానివియు దుష్టములు. గావున వాని నన్నింటి నన్నివిధముల విడువవలయునుగాని భుజింపఁ గూడదు.

ముద్గాన్నం చ గుడాన్నం చ పాయసాన్నం విశేషతః।
శక్తశ్చే దానయే న్నిత్య మపూపా న్భక్ష్యమేవచ॥ ౧౨౨.

తా॥ శక్తుఁడైనయెడలఁ బులగమును (పొంగలిని) శర్కరపొంగిలి పాయసాన్నమును వడలు మొదలైన పిండివంటలను భుజింపఁదగిన శక్యమైన పదార్థములను అధికముగాఁ బ్రతిదినమును జేయవచ్చును.

పర్వణి శ్రపయే దన్నం పాయసం ద్వాదశీషు చ।
సర్వేషాం పాయసం శుద్ధం గవ్యం చేతి నిగద్యతే॥ ౧౨౩.

9

తా॥ అమావాస్య పున్నమ మొదలైన పర్వకాలములయందును ప్రతి ద్వాదశి యందును పాయసాన్నమును జేయవలయును. అన్నిటికిని ఆవుపాలు ఆవునేతిని జేర్చిన యెడల నదిపరిశుద్ధమైనది.

అశుద్ధంతు దశాహాని ప్రసూతాయాస్తు గోః పయః।
పలాణ్డులశునామేధ్యం భక్షయన్త్యాః పయస్తథా॥ ౧౨౪.

తా॥ ఈనినపదిదినములవఱకును ఆవుపాలు అపరిశుద్ధమైనది ఎఱ్ఱయుల్లిగడ్డలు తెల్లుల్లిగడ్డలను అమేధ్యమును దినకట్టి యావుయొక్కపాలును అపరిశుద్ధమైనది.

అరజ్జ్వా దోహితాయాశ్చ నిక్షిప్తాయాశ్చ గోః పయః।
తథైవాధికృతాయాశ్చ లాభప్రాప్తం పయస్తథా॥ ౧౨౫.
దేశకాలాతివృత్త్యాచ యస్యా ఊధసి సంస్థితమ్।
క్షీరం తస్యాస్త్వకర్మణ్యం వినా వత్సంచ దుహ్యతే॥ ౧౨౬.

తా॥ త్రాటితో గాళ్లకట్టకుండ బిండినయావుపాలును బందెదొడ్డిలోనున్న యావుపాలును యజ్ఞాదికర్మమందు నియమింపబడిన యావుపాలును లాభముచే దొరకిన పాలును సత్కర్మమునకుపయుక్తముగాను నివసింపదగని చణ్డాలాదిప్రదేశమందున్న యావుపాలును అకాలమందు బిండిన యావుపాలును అవుపాదుగు నందుండెడి పాలను దూడ ప్రాగకుండ బిండిన యెడల నట్టిపాలును సత్కర్మమునకుపయోగింపవు.

విధ్యన్త్యా అప్యకర్మణ్యం ప్రసవన్త్యా తివృత్తితః।
వృషస్యన్త్యా స్తథా క్షీరం వాహార్థే యాచకల్పితా॥ ౧౨౭.

తా॥ హింసించుచుండెడి గోవు అధికప్రయాసముగా బ్రసవించెడిగోవు మైథునేచ్ఛగలగోవు భారము మోయుటకు నేర్పఱుపబడినగోవు వీనియొక్కపాలు సత్కర్మములకు నుపయోగింపదు. (ప్రసవన్త్యాతివృత్తితః అనుచోసన్ధి ఆర్షము.)

మృతం కర్మణ్య మస్యాశ్చ యస్యా వత్సో భివర్ధతే।
యస్యా వత్సో నవర్ధన్తే తస్యాః క్షీరం వివర్జయేత్॥ ౧౨౮.

తా॥ ఏ యావుయొక్క దూడ వర్ధిల్లునో యాయావుపాలు కాచబడినదై సత్కర్మమునకుపయోగించును. ఏయావు దూడలు వర్ధిల్లవో దానిపాలుపనికిరాదు.

రుద్రాదివ్యాపదేశిన్యో యాశ్చ గావస్తదఙ్కితాః।
పయస్తాసామకర్మణ్యం లీఢం యత్సవిషైరపి॥ ౧౨౯.

తా॥ దున్నడము మొదలైన తామసదేవతల నామములచేఁ బిలువఁబడునట్టియుం శూలను మొదలయిన చిహ్నములుగలవియు నగు గోవులయొక్క క్షీరమును విమతులగు జంతువులు త్రాగఁగా మిగిలినపాలును ఏకక్షము నకును ఉపయోగింపఁగూడదు

కృష్ణాం పయ ఆహృత్య పాయసం కారయే ద్ధవిః।
అపూపంచ గుడాన్నంచ నన్ద్యాయాం సగుణం హవిః॥ ౧౩౦

తా॥ ఇట్లు సత్కార్యమున కుపయోగపడఁదగిన పాలను దెచ్చి దానితోఁ బాయసమును జేయవలయును నన్దతిదియందుఁ బిండివంటలు మాధుర్యాదిగుణయుక్తమైనహవిస్సును జేయవలయును.నన్దతిథియనఁగా, పాడ్యమి - షష్ఠి - ఏకాదశి - ఈతిథులు

వైశేషికేషు కుర్వీత దివసేషు విశేషవిత్।
పాకం వాయసపూర్వాణా మన్యేషాంచ యథాబలమ్॥ ౧౩౧

తా॥ విశేషదినములయం దెప్పుడెప్పుడేదేది చేయవలయునో ఆవిషయమును జక్కఁగాఁ దెలిసికొన్నవాఁడై తనశక్త్యనుసారముగాఁ బాయసము మొదలగువానిని జేయవలయును

సఙ్క్రాన్తి ర్జన్మనక్షత్రం శ్రవణం ద్వాదశీద్వయమ్।
పర్వద్వయం సముద్దిష్టం సవిశేషక్రియావిధౌ॥ ౧౩౨.

తా॥ విశేషక్రియలను జేయుటకుఁదగిన విశేషదినములేవియనఁగా—సఙ్క్రాన్తి జన్మనక్షత్రము శ్రవణనక్షత్రము శుక్లపక్షద్వాదశి కృష్ణపక్షద్వాదశి అమావాస్య పున్నమ ఇవివిశేషపాకక్రియలకుఁ దగినవి.

చన్ద్రసూర్యోపరాగేచ ప్రాదుర్భావదినేషుచ।
మాసర్క్షేషు సమర్క్షేషు విశేషారాధనం హరేః॥ ౧౩౩.

తా॥ చన్ద్రగ్రహణకాలమందును సూర్యగ్రహణకాలమందును భగవదవతారదినములయందును ప్రతిమాసము ప్రతిసంవత్సరమువచ్చెడి యవతారతిథినక్షత్రములయందును భగవదారాధనము విశేషముగాఁ జేయవలయును.

దుర్నిమిత్తేచ దుస్స్వప్నే సంజాతేఽపి మహాభయే।
ఆగతేషుచ భక్తేషు కుర్యా ద్వైశేషికక్రియాః॥ ౧౩౪.

తా॥ దుశ్శకునము దుస్స్వప్నము గొప్పభయము ఇవికలిగినప్పుడును భగవద్భక్తులు వచ్చినప్పుడును భగవదారాధనము విశేషముగాఁజేయవలయును.

ద్రవ్యహీనం యది భవేత్కర్మ వైశేషికం వృథా।
నిర్ధనోపి యథాశక్తి కుర్యాచ్ఛక్తస్తు విస్తృతమ్॥ ౧౩౫.

తా॥ ధనహీనుఁడును శక్త్యనుసారముగాఁ గర్మమునుజేయవలయును శక్తుఁడు దానిని విశేషముగాఁ జేయువలయును, ద్రవ్యవస్తుఁడయ్యును ద్రవ్యమునుపయోగింపక కర్మములనుమాత్రము విశేషముగాఁ జేసినయెడ నవి వ్యర్థములగును

కేవలేనోఁగకేనాపి శాకేన సుశృతేనచ।
నైత్యం కర్మ విధేయం వై భక్తానాం శుద్ధచేతసామ్॥ ౧౩౬.

తా॥ భగవద్భక్తులు శుద్ధాన్తఃకరణముగలవారై ఉత్తజలముతోనైనను బాగుగాఁ బక్వమైన కూరచేతనైనను బ్రతిదినముచేయవలసిన కర్మముల నవశ్యముచేయవలయును

సుపక్వేషు చ సర్వేషు పరిమృజ్యామ్బునా ఖిలమ్।
ఊర్ధ్వపుండ్రైరలంకృత్య నయేద్యాగాలయం హవిః॥ ౧౩౭.

తా॥ బాగుగాఁ బక్వముఁలైన ప్రసాదము మొదలైన సకల పదార్థములను మీఁద నూర్ధ్వపుండ్రాకృతిగా వ్రేళ్లతోనొత్తి శుద్ధోదకముతోఁ బ్రోక్షించి భగవత్పూజా గృహంబునకు కొనిపోవలయును.

పాకస్థానం గృహం సర్వం విమృజ్యాభ్యుక్ష్య వారిణా॥
అచ్ఛాద్య వస్త్ర మన్యచ్చ సమాచామేత్కుటుమ్బినీ॥ ౧౩౮.

తా॥ వంటచోటును గృహము నంతయుఁ జక్కఁగా నూడ్చి నీళ్లు చల్లి హవిస్సును శాకాదులను వస్త్రముతోఁగప్పిపెట్టి యిల్లాలు ఆచమనమును జేయవలయును.

ప్రవిశ్య భగవద్గేహం దీపం ప్రజ్వాల్య గేహినీ।
కాఙ్క్షన్తీ భర్తు రాయానం తిష్ఠేత్సపరిచారికా॥ ౧౩౯.

తా॥ భగవత్పూజాగృహమును బ్రవేశించి తిరువిళక్కును వెలిగించి యిల్లాలు తనపరిచారికతోఁగూడ భర్తయొక్కరాక నెదురు చూచుచుండవలయును.

జఘన్యశాయినీ నిత్యం పూర్వోత్థానపరా తథా।
అన్తర్బహిశ్చ సంశుద్ధా గృహకర్మసు సోద్యమా॥ ౧౪౦.
మఙ్గలాచారశీలాచ భృత్యబన్ధుజనప్రియా।
పియంవదా శమాభూషా ప్రహృష్టవదనా సదా॥ ౧౪౧.

ప్రమృష్టగేహాఙ్గణమలా బాలపుత్రాఙ్గతిథిప్రియా
మృష్టసంక్షిప్తభాణ్డౌఘా గుప్తధాన్యా పతిప్రియా। ౧౪౨.
హృద్యవేషా సదా భర్తురానుకూల్యప్రయోజనా।
యథాలబ్ధేన సుప్రీతా కుశలా పాకకర్మణి। ౧౪౩.
రస్యవస్తుషు నిస్పృహా కాలే మేధ్యాన్నభోజినీ।
భగవద్భక్తియుక్తా చ తథా భాగవతప్రియా॥ ౧౪౪.
మితసంభాషిణీ హాసరోదనోద్ఘోషవర్జితా।
గృహాన్తర ద్వారదేశస్థానాన్తరవివర్జితా॥ ౧౪౫.
నిద్రాలస్యవివాదాసద్భాషణానత్యవర్జితా।
నిస్పృహా పరకీయేషు స్థిరబుద్ధిర్దృఢవ్రతా॥ ౧౪౬.
అలుబ్ధా సుల్బణా స్నిగ్ధా సలజ్జా మధురస్వనా।
కుశలా లోకయాత్రాసు దృష్టాదృష్టక్రియాపరా॥ ౧౪౭.
వ్యయే చ ముక్తహస్తా చ దోషశ్రవణభీషితా।
నాస్తివాక్యేతిసంత్రస్తా సంచారే చ్ఛన్నవిగ్రహా॥ ౧౪౮.
నతవక్త్రా చలాక్షీచ వేశ్యాలావణ్యనిస్పృహా।
గుప్తవేషా రహస్యార్థకర్త్రీ భోజ్యాన్నభోజనా॥ ౧౪౯
ఏవమాదిగుణోపేతా నారీసా ముత్తమా సతీ।

తా॥ ఇల్లాలు ఎట్టిగుణములుగలది కావలయుననఁగా, భర్తనిద్రపోయిన తరువాతఁ దాను నిద్రపోవలయును. భర్తనిద్ర లేవక మునుపే నిద్ర లేవవలయును. మనశ్శుద్ధియు దేహశుద్ధియుఁ గలదై యుండవలయును, ఇంటిపనులయందు జాగరూకురాలై యుండవలయును. మంచియాచారము మంచిస్వభావముగలదై సేవకులకును బంధుజనులకు ననుకూలురాలై యుండవలయును. ఎప్పుడును ప్రియవచనములాడుచు నితరులగుణము ముననరింపవలయుననెడి కోరికకలదై యుండవలయును మఱియు సత్స్వభావముగలదియుం గృహమందంతటను పెంట మొదలయినవి లేకుండ నూడ్చి శుద్ధిచేయునదియును తాను సుదేహమాలిన్యము లేనిదియు బిడ్డలుపాపలు అతిథులు వీరియందుఁ బ్రీతిగలదియుం వంట మొదలయిన పనులకుఁ గావలసిన కొన్ని పాత్రములను శుభ్రపఱచునది తన

భర్తసంపాదించిన ధాన్యము మొదలయిన వస్తువులు ఎలుకలు మొదలగునవి తినకుండఁ గాపాడునదియు భర్తయందుఁ బ్రీతిగలదియు ఎల్లప్పుడు భర్తకిష్టమైన వేషముగలదియు భర్తకిష్టమైన పనిని జేయునదియు దొరికినంతకు సంతోషించునదియు వంటయిండు నేర్పరియు రుచిగలవస్తువులయందు జిహ్వాచాపల్యము లేనిదియు కాలమందుఁ బరిశుద్ధమైనయన్నము భుజించునదియు భగవద్భక్తిగలదియు అట్లే భగవద్భక్తులయందు భక్తిగలదియు మితముగా సంభాషించునదియు అంజలితోను మాటలాడునపుడు విశేషముగా నవ్వక కన్నీరు కార్పక గట్టిగా అరవక వర్తించునదియు పొరుగింటిలోఁ గాని వాకిటియందుఁగాని మఱియొకచోఁ గాని నిలువనిదియు తలఁచినప్పుడెల్ల నిద్రపోవుటయు సోమరితనము జగడము చెడ్డ వాక్యములను భాషించుటయు అసత్యవచనములను జెప్పుటయును లేనిదియు ఇతరులసొత్తులందు ఆశలేనిదియు స్థిరబుద్ధిగలదియు దృఢమైన అనుష్ఠానముగలదియు ఆత్మశ్లాఘలేనిదియు గర్వముగా మాటలాడనిదియు సన్నని శరీరము గలదియు సిగ్గుగలదియు మధురముగా భాషించునదియు లోకానుభవమెఱిగినదియు ఇహపరసాధక క్రియలయందు నాశగలదియు దాతృత్వగుణముగలదియు పాపకార్యములను వినుటకు భయపడునదియు అడిగినవారికి లేదనుటకు మిక్కిలి భయపడునదియు నడుచునప్పుడు తనశరీరావయవములు కనఁబడకుండ వస్త్రమును గప్పుకొనిపోవునదియు తలవంచుకొనునట్టి స్వభావముగలదియు మెల్లగానడుచునదియు బోగముతళుకులేనిదియు తాఁ గొన్నదైనను మంచి చీరె మొదలయినవి ధరించినప్పుడా వేషమును జూచి యితరులు మెచ్చుకొనవలయునని తలంపులేనిదియు రహస్యవిషయమునుగాని రహస్యకార్యమునుగాని బైలుపఱుపనిదియు భుజింపఁగూడనియన్నమును భుజించనదియుఁగా నుండవలయును. ఇట్టిగుణములుగల యిల్లాలు ఎల్లస్త్రీలలో నుత్తమురాలని చెప్పఁబడును.

భర్తా యస్త్వనురూపోఽస్యాః కృతకృత్యస్స చేతనః॥ ౧౫౦.

తా॥ ఇట్టి యిల్లాలికిఁదగిన భర్తయెవఁడగునో వాఁడు కృతార్థుఁడగును. కృతార్థుఁడనగా జన్మమెత్తిన తరువాతఁ జేయఁదగిన మంచి పనులేవో వానినిజేసిన వాఁడు.

భర్తుస్స్వస్యానురూపాణి నకుర్వన్తీ మచేతనామ్।
శ్లాఘయన్తీం స్వసామర్థ్యం భర్తృనిన్దాపరాయణామ్॥ ౧౫౧.
అసమక్షం సమక్షం వా దుష్టాం తాం విసృజేద్బుధః॥

తా॥ తనభర్తకనుకూలకార్యమును జేయక తనసామర్థ్యమును భర్తదగ్గఱనున్నప్పుడుగాని లేనప్పుడుగాని ప్రకటించుకొనుచు నే స్త్రీ భర్తను నిందించుచున్నదో యట్టి దానిని దుష్టురాలిని దెలిసినవాఁడు విడువవలయును.

భర్తుర్ధనంచ లోభాత్స్త్రీ క్షీణ్యమానేఽపిభర్తరి। ౧౫౨.

గోపయ త్యర్థశీలాం తాం కుత్స్యా త్యాక్త్యాహి మత్కృతామ్।
నిజోదరం పూరయన్తీం భృత్యవర్గం తథాతిథిమ్॥ ౧౫౩.

న్యాస్యాన్తుమాశయతీం స్త్రీయా తయా పాకం వివర్జయేత్।
పాపం వృథా కారయన్తీకా స్తేనస్వేనవాసుతైః॥ ౧౫౪.

తా॥ భర్తకు గష్టకాలమువచ్చినప్పుడును లోభమువలన భర్తసంపాదించిన ధనమును ఇంకనితరవస్తువులను భర్తకుదెలియకుండదాచుకొనుచు ధనమును జేర్చుకొనుచు నేస్త్రీ యుండునో యట్టి స్త్రీని వివములను జేయకుండునట్లు చేయవలయు, మఱియునే స్త్రీ భర్త సేవయందాదరము లేక తనపొట్టను నింపుచుకొనుచు భృత్యులకును గ్రొత్తగానింటికివచ్చినవారికిని దక్కువగా నన్నముపెట్టునో యా స్త్రీ చేతఁజేయఁబడినపాకమును విడువవలయును తనభర్తతోఁగాని కొడుకులతోఁగాని వ్యర్థముగా జగడమాడు స్త్రీనిగూడ విడువ వలయును

శ్వశ్రూశ్వా వివదమానాయాః స్వేన వా బన్ధుభి స్సుతైః।
వారయే త్తాం ప్రయత్నేన న తయా కర్మకారయేత్॥ ౧౫౫॥

తా॥ అత్తగారితోఁగాని తనతోఁగాని చుట్టములతోఁగాని కొడుకులతోఁగాని జగడమాడునట్టి భార్యను విడువ వలయును. ఆభార్యచేత నేపనిని జేయింపగూడదు.

ధర్మహాని ర్యథానస్యా ద్యథాసజ్జనగర్హణా।
సర్వం తథా సమీక్ష్య ప్రాగాచరే ద్బుద్ధిమా న్నరః॥ ౧౫౬॥

తా॥ బుద్ధిమంతుఁడగు మనుష్యుఁడు ధర్మహానిరాకుండునట్లును సజ్జనులు తన్నునిన్దింపకుండునటులను జక్కగా విచారించి యన్నిపనులను జేయవలయును.

స్వాధీనాం కారయే న్న్యాసం సర్వకర్మసు చేత్సవాన్।
సర్వకర్మసు సందధ్యా త్స్వగ్ధిః కిల తయాపసర్ ॥ ౧౫౭॥

తా॥ తనభార్యలేనిమొదల నేకర్మములనుజేయుటకును దనకధికారము లేదుగనుకను అన్నికర్మములయందును ఆభార్యతో వసించుచునే అనుకూల్యము గలిగి భగవన్తునను

స్థింపవలయునుగనుకను బుద్ధిమన్తుఁడగువాఁడు తననేర్పుచేతఁ బ్రియుఁడై సర్వకర్మము లయందును దనభార్యను స్వాధీనురాలినిగాఁ జేసికొనవలయును.

స్త్రీకృత్యేషు నవిశ్వాసః కర్తవ్య స్సత్క్రియాపరైః ।
మాయాచారేచ నిపుణా మోహాయ న్త్యవిచక్షణాన్॥౧౫౦॥

తా॥ స్త్రీలు తఱుచుగాఁ గపటపు నడతగలవారుగావునఁ దెలివిలేనిపురుషులను మోహపెట్టుదురు కాఁబట్టి సత్కర్మములనుజేయుట యందాసక్తిగలవారు స్త్రీలు చేయుపనులయందు నమ్మకముంపఁగూడదు.

అపరాధో యదిభవే త్ప్రమాదా న్నిజయోషితామ్ ।
ముఖభఙ్గ స్మృ్ృత స్తాసాం దణ్డ స్సంతప్తచేతసామ్ ॥౧౫౯॥

తా॥ తమభార్య లొకవేళ పరాకుచేఁదప్పుచేసి తప్పుచేసితిమిగదాయని పశ్చాత్తాపమునొందినయెడల ఆట్టిస్త్రీల నింకనెన్నటికి నిట్టిపరాకులేకుండునట్లు వాండ్రయెదుటఁదగినమాటలుచెప్పి తలవంపులగునట్లు దండింపవలయును

నతాడయే న్నాతిమాత్రం దూష్యే న్నకృశతాం నయేత్ ।
స్త్రియం భర్తా నచాన్యేషాం దోషం తస్యాః ప్రకాశయేత్॥

తా॥ తనస్త్రీ ఒకవేళఁదెలియక పరాకుచేతఁ దప్పుచేసినయెడల దానికిఁదగినట్లుమృదువుగా దండింపవలయునుగాని కొట్టఁగూడదు. విశేషముగాఁ దిట్టఁగూడదు. కృశించునట్లుచేయఁగూడదు ఆమెయొక్క తప్పు నితరులకుఁ దెలుపఁగూడదు.

భోజనాచ్ఛాదనైః పుష్పభూషణాద్యై ర్నిజస్త్రియమ్ ।
ఆలాపై స్సరసై ర్నిత్యం తోషయేన్నతుదూషయేత్॥ ౧౬౧॥

తా॥ అన్న వస్త్రములు పుష్ప భూషణాదులు వీనినిచ్చి సరసముగా నిత్యము మాటలాడుచుఁ దనభార్యను సంతసింపఁజేయవలయునుగాని దూషింపఁగూడదు,

విలోభయ న్సదా దృష్టాదృష్టార్థ వచనై స్స్త్రియమ్ ।
భగవత్కర్మసిద్ధ్యర్థం నయే దాత్మానుకూలతామ్॥ ౧౬౨॥

తా॥ భగవత్కర్మసిద్ధికై ఎల్లప్పుడును ఐహికాముష్మికసుఖసాధనములైనమాటలనుజెప్పుచు సుఖాశను గలుగఁజేయుచుఁ దనభార్యను స్వాధీనురాలినిగాఁ జేసికొనవలయును.

పుత్రాన్ భృత్యాన్ కళత్రంచ భక్తమాశ్రితమేవ చ ।
నిత్యం కుర్యాదుపాయేన భగవద్భక్తిభావితాన్ ॥ ౧౬౩ ॥

తా॥ తనపుత్రులను సేవకులను భార్యను తనయందు భక్తిగలవానిని తన్నాశ్రయించినవానిని ప్రతిదినము తగినయుపాయముచేత భగవద్భక్తిగలవారినిగాఁ జేయవలయును.

అపుత్రా వా సపుత్రా వా భక్తా దక్షా చ కర్మసు ।
యా స్త్రీ తాం వర్జయేద్భర్తా న కదాచిదపి ప్రియామ్ ॥ ౧౬౪ ॥

తా॥ తనయందు భక్తిగలదియు ఇంటిపనులను జేయించుటయందును చేయుటయందును సమర్థురాలైన స్త్రీ పుత్రులు లేనిదైనను పుత్రవతురాలైనను అట్టి ప్రియురాలి నొకానొకప్పుడును భర్త విడువఁగూడదు.

పుత్రార్థీ నోద్వహేదన్యాం కర్మపుత్రా హి యోగినః ।
అపుత్రోఽపి పరం యాతి కర్మనాన్యోఽపి సత్సుతః ॥ ౧౬౫ ॥

తా॥ తన భార్య పుత్రులు లేనిదైనను భగవత్కర్మమున కుపయుక్తురాలైనయెడలఁ బుత్రునిఁగోరి ఇంకొక స్త్రీని వివాహము చేసికొనఁగూడదు. కర్మయోగముగలవారికిఁ బుత్రవంతునకుఁగలిగెడి సద్గతికలుగును గావునఁ దా నపుత్రవంతుఁడైనను గర్మఠుఁడైనయెడల సత్పుత్రవంతునివలె సద్గతినిబొందుచున్నాఁడు.

న స్త్రీజితో భవేద్భర్తా న చాశక్యేషు యోజయేత్ ।
గుణాన్నకథయేత్ స్త్రీణామసక్తస్సక్తవద్భవేత్ ॥ ౧౬౬ ॥

తా॥ భర్త భార్యకు లోఁబడఁగూడదు. అశక్యకార్యములను జేయుమని స్త్రీకి నాజ్ఞాపింపరాదు. స్త్రీలకు సుగుణములున్నను వానినిఁ బ్రకటింపరాదు. స్త్రీయందను రాగము లేకున్నను అనురాగమున్నవానివలెఁ బైకిఁ బ్రవర్తింపవలయు.

నిర్భయాస్సుహృదో లోకే యథాస్యుస్సర్వజన్తవః ।
స్నిగ్ధం జితం యథా వస్యాత్స్వకుటుమ్బం తథాచరేత్ ॥ ౧౬౭ ॥

తా॥ సర్వప్రాణులును దనదగ్గఱ భయములేనివారును మిత్రులునగునట్లు చేసికొనవలయును. మఱియును తనకుటుమ్బము తనయందుఁ బ్రీతిగలదియు తనకులోఁబడి యుండునదియునగునట్లు చేసికొనవలయును.

యథాశాస్త్ర ముపాదాన మాచరేద్భోగనిస్పృహః ।
భగవద్ధర్మలాభేన తృప్తోయ స్స సుఖీ భవేత్ ॥ ౧౬౯॥

తా॥ తనకు సుఖముగావలయుననికోరక శాస్త్రోక్తప్రకారముగా నెత్తుకొనఁదగినవస్తువుల నెత్తుకొనవలయును, ఎవఁడు భగవత్కైంకర్యమనెడి లాభముచేఁ దృప్తినొందునో యతఁడు సుఖియగును.

ఇతి శ్రీశాణ్డిల్యస్మృతౌ విశిష్టధర్మశాస్త్రే
తృతీయో౽ధ్యాయః.

అథ చతుర్థో౽ధ్యాయః.

ఉపాదానప్రకారో౽యం సమ్యగుక్త స్సమాసతః ।
ఇజ్యాచారం ప్రవక్ష్యామి యథావ దనుపూర్వశః ॥ ౧॥

తా॥ ఓమునులారా! భగవత్కైంకర్యార్థము తగినవస్తువులను స్వీకరించుట యెట్లో ఆవిధము సంగ్రహముగా బాగుగాఁజెప్పఁబడెను, ఇఁకను, భగవన్తుని నారాధింపఁదగిన విధమును వరుసగా శాస్త్రోక్తప్రకారముగాఁజెప్పెద వినుఁడని శాణ్డిల్యమహర్షి చెప్పెను.

భోగానుపాహృత్య యాగార్థం విధివత్స్నాన మాచరేత్ ।
ప్రక్షాళ్య పాణీ పాదౌ చ న్వాచాన్త స్సోర్ధ్వపుండ్రకః ॥ ౨॥
సపవిత్రకరశ్చైవ ప్రసన్నో యాగ మారభేత్ ।

తా॥ దేవపూజార్థము షోడశోపచారాదిభోగములకుఁ దగినవస్తువులను సంపాదించుకొని శాస్త్రోక్తప్రకారముగా స్నానముచేయవలయును, పిమ్మట కాలుసేతులను గడిగికొని యాచమించి యూర్ధ్వపుండ్రములను ధరించి దర్భపవిత్రమునుగాని బంగారుపవిత్రమునుగాని చేతఁబెట్టుకొని నిర్మలాన్తఃకరణముగలవాఁడై దేవపూజను జేయ నారంభింపవలయును,

వ్యక్తే వేద్యా మాయతనే వా౽ప్స్వగ్నౌ స్వహృదయామ్బుజే ॥
ఏకస్మిన్నేవ దేవేశం యథాయోగం సమర్చయేత్ ।

తా॥ స్వయంవ్యక్తము ముఖ్యమైనది ఆర్చావతారము ఆకాశము హృదయపుణ్డరీకము అనునట్టి భగవత్సన్నిధిస్థానములలో నేదియో యొకస్థానమందే జీవుఁడెవ్వఁడైన భగవత్సన్నిధియథాసంభవముగా లెస్సగాఁ బూజింపవలయును

వ్యక్తిమాయతనం వాపి ప్రథమం యత్సమాశ్రితమ్ ॥ ౪॥
ఆదేహపాతాత్తత్సేవ్యం నాన్యద్బిమ్బం సమాశ్రయేత్ ।

తా॥ వ్యక్తమో ఆయతనమో బిమ్బములో నేబిమ్బము మొదట నాశ్రయింపఁబడినా గునో యాబిమ్బమును సేవించినవాఁడు మరణపర్యన్త మాశ్రయింపవలయును. ఇతరబిమ్బ మునాశ్రయింపఁగూడదు.

ఉపచారేషు భక్తస్య న్యూనత్వమతి నిశ్చితే ॥ ౫॥
వ్యక్తాయతనయోః పూజాం కుర్యాద్భక్తివివృద్ధయే ।

తా॥ ఉపచారములను జేయునప్పుడు భక్తిగలవాఁడై ఈబిమ్బరూపుఁడా దేవేశుఁడని నిశ్చయించి వ్యక్తాయతనములను బూజింపవలయును. అట్లు చేసిన భక్తివర్ధిల్లును

వేదిభూమ్యాదిభూతేషు హృద్యర్కే యోఽర్చయేద్ధరిమ్ ॥ ౬॥
వ్యక్తాయతనసంస్థానే నార్హస్స త్వర్చనావిధౌ ।

తా॥ వేదియందును పఞ్చభూతములయందును హృదయమందును సూర్యుని యందును శ్రీహరి నెవఁడు పూజించునో వాఁడు వ్యక్తమందును ఆయతనమందును శ్రీహరిని బూజింపఁదగఁడు.

కర్మిణస్సర్వథా నిత్యమస్వాధీనప్రవృత్తయః ॥ ౭॥
ఇత్యనుగ్రహయోగేన వేదిర్వైకప్రచోదితా

తా॥ కర్మములను జేసెడివారు అన్నిప్రకారములచేతను ప్రతిదినము భగవద్భక్తి లేక కర్మపరవశులై యుందురేని శ్రీహరియందు భక్తిగలుగుటకై వేదియందు భగవన్తు నారాధింపవలయునని యనుగ్రహయోగముచే వేది వేదమునందుఁ జెప్పఁబడెను. వేది యనఁగా దక్షిణాగ్నిగార్హపత్యాహవనీయములు ఉండెడి యగ్నిత్రయమున్నచోటు.

లబ్ధం గురోః ప్రసాదేన క్రమాగతమథాపి వా ॥ ౮॥
ఉద్ధృతం యాచితం వా స్యాద్బిమ్బం గేహే మహాత్మనః
భక్తానాం సర్వవిషయవ్యావృత్తమనసామపి ॥ ౯॥

తా॥ సకలవిషయములనుండి మనస్సును మరలించి యామనస్సును దృఢముగా భగవంతునియందు నిలిపి భక్తితో భగవంతుని బూజింపయత్నించువారికి సాలగ్రామాది బింబము వారియొక్కగదా యదియెట్లు సంపాదించుకొనవలయుననఁగా గురువనుగ్రహించి యిచ్చిన బిమ్బమైనను కులక్రమముగా వచ్చినబిమ్బమైనను బూజించుట యుత్తమమైనది శిష్టులవద్ద యాచించి సంపాదించిన బిమ్బమైనను యింక వేరువిధముగా సంపాదించినది యైనను గౌణమైనది.

సర్వేషామాదిమూర్తిస్తు మఙ్గలం వేదవాదినామ్।
కుటుమ్బి వర్జయే ద్బిమ్బం దార్వం శైలంచ మృన్మయమ్॥౧౦॥

తా॥ వేదాధికారముగల త్రైవర్ణికుల కందఱికిని స్వయముగాఁగలిగిన సాలగ్రామమూర్తిని బూజింపఁదగినది దానిచే మేలుఁగలుగును. కుటుమ్బవన్తుఁడు మానుతోఁగాని శిలతోఁగాని మృత్తుతోఁగాఁజేసిన బిమ్బమును బూజింపఁగూడదు. అది దేవాలయములయందుఁ దగినది.

గృహేషు భిత్తిసంస్థంచ యోగనిద్రారసోత్సుకమ్।
కుటుమ్బాశ్రమనిష్ఠస్య నిత్యం స్వాధీనకర్మణః॥ ౧౧.
అచ్ఛిద్రకారిణ శ్శస్తం వ్యక్తబిమ్బస్య పూజనమ్॥

తా॥ స్వాధీనప్రవృత్తిగల గృహస్థు గృహముల గోడయందు వ్రాసినచిత్రబిమ్బములను వర్జించినమూర్తిని అకృత్రిమములైనసాలగ్రామములను బూజింపవలయును.

ధర్మే శ్రద్ధావతాం నిత్యం యాత్రార్థం వ్యాపృతాత్మనామ్॥౧౨॥
కుటుమ్బినాం తథాన్యేషాం వేద్యామారాధనం పరమ్।

తా॥ ధర్మకార్యములను జేయుటయందు శ్రద్ధగలవారును దివ్యదేశములకుఁబోవుటకుఁ బ్రతిదినము యత్నించువారునైన కుటుమ్బులకును ఇతరులకును వేదియందుభగవన్తు నారాధించుట యుత్తమమగును

అశాస్త్రజ్ఞస్య భక్తస్య సమృద్ధస్య కుటుమ్బినః॥ ౧౩॥
యుక్తం వైషయికస్యాపి ప్రాదుర్భావేషు పూజనమ్।

తా॥ శాస్త్రజ్ఞానములేని భగవద్భక్తులును ధనాదిసమృద్ధిగలవాఁడై విషయసుఖములననుభవించునట్టి కుటుమ్బికిని భగవదవతారబిమ్బములను బూజించుట యుక్తమగును.

చరతశ్చ కిర్మిణో యత్ర వేదిః కష్టం నశోభతే॥   ౧౪॥
అమ్బుప్రాయా స్తథా భోగా స్తత్రేష్టం వారిమ్న పూజనమ్ ।

తా॥ దివ్యదేశము మొదలైనవానియందు సంచరించునప్పుడు కేవలము మొదలైనవి సంభవింపకపోవుటచే అప్పుడు సర్వభోగములకు బదులుగా జలమును సమర్పించి హృదయమునందు భగవత్తు నారాధింప వలయును

వివేకసిద్ధా యే సన్తస్సర్వయోగా గుణాతిగాః॥   ౧౫॥
కేవలం జ్ఞానసంతృప్తా స్తే యజేయుః పరం హృది ।

తా॥ జ్ఞానముచే ప్రసిద్ధులై మాయకులోబడక హేయగుణములను కడచి శ్రేష్ఠమైన మోక్షమార్గోపాయము గలసత్పురుషులెవరో వారు జ్ఞానముచే తృప్తులగుచు హృదయమందు భగవత్తు నారాధింప వలయును. అదివారికియుక్తము.

అన్యేఽపి సర్వభోగానా మభావో యత్రజాయతే॥   ౧౬॥
యజేయు ర్మానసాం స్త్వత్ర భోగై ర్మానసకల్పితైః ।

తా॥ భగవంతునకు సమర్పింపదగిన సర్వభోగములు సంభవింపనియెడల నితరులును మనస్సునందు సర్వభోగములను గల్పించి వానిచేత హృత్పుణ్డరీకమందు భగవత్తు నారాధింప వలయును.

సిద్ధా యేతు మహాత్మానో వివేకజ్ఞానయోగినః॥   ౧౭॥
వర్జయిత్వా తు తా నన్యే యజేయు ర్ద్రవ్యసంపదా।

తా॥ దేహాత్మాదివిభాగజ్ఞానమును - జ్ఞానరూపమైన మోక్షమార్గోపాయమును గలవారును తపస్సిద్ధిగలవారునైన మహాత్ములెవరో వారితప్ప తక్కినవారు ద్రవ్యసంపదచేత భగవత్తునారాధింప వలయును.

సర్వభూతేషు దేవేషు నరప్రతికృతౌ తథా॥   ౧౮॥
మనుష్యాకృతిదేవేషు న కార్యం పూజనం బుధైః ।

తా॥ సకలభూతములను దేవతాన్తరములను మనుష్యబింబములను మనుష్యాకృతి గల దేవవిగ్రహములను తెలిసినవారు పూజింపగూడదు.

ధన్వన్తరిముఖాః కేచి దమరప్రఖ్యకీర్తయః॥   ౧౯॥
మనుష్యాకృతయో దేవా నోపాస్యా స్తేకదాచన ।

తా॥ ధన్వంతరి మొదలైన కొందఱు దేవతలవలెఁ బ్రసిద్ధమైన సామర్థ్యము గలవారు అయినను వారు మనుష్యాకారముగలవారు గావున నట్టిదేవతల నెప్పుడు నుపాసింపఁగూడదు.

ప్రాదుర్భావాదిభిర్దేవం మత్స్యకూర్మాదిభిర్వినా ॥ ౨౧ ॥
అశుద్ధేష్వర్చయ న్మూఢో నాప్నోతి పరమం పదమ్ ।

తా॥ మత్స్యకూర్మాద్యవతారములు తప్ప తక్కిన యపరిశుద్ధస్థలములయందుండు దేవతి నారాధించునట్టిమూఢుఁడు పరమపదమును బొందఁడు.

తిర్యక్త్వం మానుషత్వం వా మత్స్యాద్యం స్వేచ్ఛయా హరిః ॥
య ఆస్థిత స్స ఏవాసౌ దీపాద్దీప ఇవోదితః ।
వ్యక్తాయతనయోర్నిత్య మర్చయే త్పురుషోత్తమమ్ ॥ ౨౨

తా॥ శ్రీహరి లోకానుగ్రహార్థము మత్స్యకూర్మాద్యవతారములను దిర్యగ్రూపముగాను మనుష్యరూపముగాను దనయిచ్ఛచేఁ దాల్చెను. ఆయవతారము దీపమువలనఁగలిగిన దీపమువంటిది కావున నా శ్రీహరియే యీమత్స్యాద్యవతారముల నెత్తినవాఁడు గనుక నట్టిపురుషోత్తముని వ్యక్తాయతనములయందు నిత్యము పూజింప వలయును.

సావధా నోభవే ద్భక్త్యా భృత్యో నృప ఇవాన్తికే ।
అన్యత్రాప్యర్చయ న్మన్త్రీ పూజాకాలే జనార్దనమ్ ॥ ౨౩ ॥

తా॥ సేవాకాలమందు భృత్యుఁడు రాజుదగ్గఱను ఇతరస్థలమందును భయభక్తులతో నెచ్చరికగలవాఁడై యెట్లు సేవించునో అట్లు భగవద్భక్తుఁడు భగవత్పూజాకాలమందు నితరకాలమందును మనస్సునందు భగవన్మంత్రమును జపించుచు భయభక్తులతో నెచ్చరికగలవాఁడై యుండవలయును.

తత్రస్థం భావయే ద్దేవం సర్వైశ్వర్యసమన్వితమ్ ।
పరీక్ష్య భోగా నాదాయ నీత్వాప్యమృతరూపతామ్ ॥ ౨౪ ॥

తా॥ భగవదుపచారరూప భోగములకు సంపాదించిన ద్రవ్యములు పరిశుద్ధములా? అపరిశుద్ధములా? ఉచితములా? అనుచితములా? యని చక్కఁగా వానిని బరిశీలించి వాని నమృతతుల్యములుగా భావించి భగవంతునకు సమర్పించి సకలైశ్వర్యములతోఁ గూడిన భగవంతుని దాను బూజించుచోట సన్నిధానిగా భావింప వలయును.

ప్రహ్వాఞ్జలిస్తతో దోర్భ్యాం స్తదీయై స్తస్య యోఽర్చయేత్ ।
తత్రాఽభిగమనే పూర్వం దివ్యమన్త్రార్థదర్శనాత్ ॥ ౨౫॥

తా॥ ముందుగా నాయభిగమనమన్త్రముందు దివ్యమైన యర్థమును తెలిసికొని దానివలన నమ్రుఁడై భయముగలవాఁడై ఆభగవంతునియందే చెల్లిన మనస్సుగలవాఁడై సకలోపచారములచేతను ఆభగవంతుని బూజింపవలయును.

సాక్షాదభిముఖం దేవం భావయిత్వాఽర్చయే ద్వశీ ।
భగవద్వదనామ్భోజ స్యన్దమానామృతోదధిమ్ ॥ ౨౬॥
పిబన్నివ మహాహ్లాదమధ్యస్థః పూజయే త్ప్రభుమ్ ।

తా॥ భగవంతుని బూజించునపుడు జితేన్ద్రియుఁడై తనకు భగవంతుఁడు ప్రత్యక్షమైనట్లు భావించి పూజింపవలయును. మఱియును ఆభగవంతుని యొక్క ముఖారవిన్దమునుండి ప్రవహించుచున్న యమృతసముద్రమును దాను త్రాగుచున్నట్లును భావించి పరమానన్దభరితుఁడై భగవంతుని బూజింపవలయును.

భక్తసందర్శనప్రీత్యా నానాభూతై రివాయతైః ॥ ౨౭॥
నేత్రపాతై ర్భగవత స్స్వాత్మానం శుచితాం నయేత్ ।

తా॥ భగవంతుఁడు భక్తులను జూడవలయునని సంతోషముతో నానావిధముగా నిడుపాటి కృపాకటాక్షములను దనయందుంచినట్లు భావించి తనమనస్సును బరిశుద్ధమైనదానినిగాఁ జేసికొనవలయును.

నాతిద్రుతం నాతిమన్దం నోచ్చై ర్మన్త్రా నుదీరయేత్ ॥ ౨౮॥

తా॥ తాను జపించునప్పుడు చెప్పునట్టి మన్త్రముల నతిశీఘ్రముగాను జెప్పఁగూడదు. స్పష్టోచ్చారణములేకుండ మిక్కిలి మెల్లగాను జెప్పఁగూడదు. మిక్కిలి గట్టిగా నరవఁగూడదు.

అత్యన్త స్స్వమనాః క్రోధం కామం హిత్వా యజేతచ ।
న శబ్దయే త్పాత్రసఙ్ఘ మమ్బునా నార్ద్రయే న్మహీమ్ ॥ ౨౯॥

తా॥ భగవంతుని బూజించువాఁడు నిర్మలాన్తఃకరణముగలవాఁడై శాన్తుఁడై తాను దేనినిఁగోరక భగవత్ప్రీతికై భగవంతుని సావకాశముగాఁ బూజింపవలయును. అప్పుడప్పుడు పాత్రములను శబ్దింపఁజేయఁగూడదు. భూమిని నీళ్లతోఁ దడుపఁగూడదు, అనఁగా నైవేద్యపాత్రమందు జలము నుంచవలయును గాని నేలమీఁదఁ బడనీయఁగూడదు.

న హుంకుర్వ న్నజల్పంశ్చ శుద్ధమానో భవే ద్వశీ।
సంసూచ్యాఽక్షై రుపాఙ్గై శ్చ బద్ధ్వోష్ఠం నాసికాక్షరైః॥ 30॥
అవ్యక్తై రప్యశుద్ధం య న్మానం తద్వర్జనం శుభమ్।

తా॥ తాను భగవన్తుని బూజించునపు డేదైన నెవరితోనైనఁ జెప్పవలసియున్న పక్షమున హస్తాద్యవయవములతోను వానికవయవములైన వ్రేళ్లతోను ఆయర్థమును సూచించి తెలుపవలయును గాని కొంచెమైనను మాటలాడఁగూడదు అట్లుండిన శుద్ధమానముగలవాఁడగును ఎవరినైనఁ హుంకరించి కోపపడఁగూడదు. ఇన్ద్రియములను లోఁబర్చుకొనవలయును పెదవిని మూసికొని మెల్లగా మాటలాడునప్పుడు చెప్పనట్టి యక్షరములు అనునాసికములుగాను అవ్యక్తములుగానుండును గావున నట్టివాక్యము మానముతో సమానమే యినను బూజాకాలమందునది యశుద్ధముగావునను అట్టి యశుద్ధమానమ నవలమ్బించుట శుభకరముగాదుగనుకను దానిని గూడ విడుచుట యుత్తమము

యథా యువానం రాజానం యథా చ మదహస్తినమ్॥ 31॥
యథా ప్రియాతిథిం యోగ్యం భగవన్తం తథా ర్చయేత్।

తా॥ సేవించునపుడు సమర్థుఁడైనరాజును భృత్యుఁడును, మదించినగజమును మావటివాఁడును యోగ్యుఁడును ఇష్టుడును అయినఅతిథిని గృహస్థుఁడును ఎట్లు భయభక్తులతో సేవించునో అట్లు భగవన్తుని షోడశోపచార పూజచేత సేవింపవలయును

సమ్యక్సాధి తమేవాపి యత్స్యాన్న హృదయఙ్గమమ్॥ 32
వర్జయే ద్దృష్టిదుష్టంచ హస్తా త్స్ఖలిత మేవచ।

తా॥ చక్కగా సాధింపఁబడినను మనస్సునకు రమ్యముగాఁ జూచుటకింపుగా నుండనిదానిని హస్తమునుండి తొలఁగిపోయినదానిని భగవత్కైఙ్కర్యమున కుపయోగపఱుపక విడువవలయును

పురాఽభిగమనం మన్త్రైర్ ప్రణవాద్యై ర్యథావిధి॥ 33॥
అభిగమ్యైవ దేవేశ మాసనాద్యై స్సమర్చయేత్।

తా॥ ముందుగా *నభిగమనమన్త్రమును ఓంకారమాదియందుగల మన్త్రములతో యథావిధిగా జపించి దేవదేవుఁడగు భగవన్తుని అభిముఖునిగాఁ జేసికొనియే ఆసనము మొదలైన యుపచారములచేఁ బూజింపవలయును. *అభిగమనము ప్రసిద్ధమనగా

విష్ణోః క్రమో స్యభిమాతిహా గాయత్రేణ ఛన్దసా పృథివీ మనుక్రమే నిర్భక్తస్స యం ద్విష్మో
విష్ణోః క్రమో స్యభిశస్తిహా త్రైష్టుభేన ఛన్దసా న్తరిక్షమను విక్రమే నిర్భక్తస్స యం ద్విష్మో
విష్ణోః క్రమో స్యరాతీయతో హన్తా జాగతేన ఛన్దసా దివమను విక్రమే నిర్భక్తస్స యం ద్విష్మో
విష్ణోః క్రమో సి శత్రూయతో హన్తానుష్టుభేన ఛన్దసా దిశో నువిక్రమే నిర్భక్తస్స యం ద్విష్మః.

అష్టధా నిహితై ర్మన్త్రై శ్చాతురాత్మ్యప్రదస్థితైః ॥ 3౪॥
భగవత్ప్రాప్తికైశ్శిష్టై రిజ్యామన్త్రై స్సమర్చయేత్ ।

తా॥ ఎనిమిదివిధములుగా నేర్పఱుపఁబడినవియు సారూప్యాదిచిహ్నములచే భగవత్ప్రాప్తిని గలిగించునవియు భగవంతుని పూజయందుపయోగపడునవియుఁగనుక నిర్దిష్టములైన మంత్రములచేత భగవంతుని బూజింపవలయును

స్నానభోగై స్సమభ్యర్చ్య దివ్యాలఙ్కారమణ్డితమ్ ॥ 3౫॥
ఆలఙ్కారాసనం దత్త్వా దివ్యై స్స్రక్చన్దనాదిభిః ।
భోగై స్సుసంస్కృతై ర్దేవ మర్చితం భావయేత్పరమ్ ॥ 3౬॥

తా॥ మొదట స్నానము చేయించి దివ్యాభరణములతో నలంకరించి అలంకారయుక్తమైన యాసనమును సమర్పించి దివ్యములైన పూలదండలు దివ్యచన్దనము మొదలైనవానిని సమర్పించి యింకననేకములైన దివ్యభోగములతో నర్చించి భగవంతుని సర్వోత్కృష్టునిగా భావింపవలయును

సతీవ ప్రియభర్తారం జననీవ స్తనన్ధయమ్ ।
ఆచార్యం శిష్యవ న్మిత్రం మిత్రవ ల్లాలయేద్ధరిమ్ ॥ 3౭॥

తా॥ పతివ్రత ప్రియభర్తనువలెను తల్లి పాలుగుడుచు చిట్టిబిడ్డనువలెను శిష్యుఁడాచార్యునివలెను మిత్రుఁడు తనమిత్రునివలెను శ్రీహరిని లాలింపవలయును

స్వామిత్వేన గురుత్వేన సుహృత్త్వేనచ సర్వదా ।
పితృత్వేన తథా భావ్యో మాతృత్వేనచ మాధవః ॥ 3౮॥

తా॥ శ్రియఃపతి నెల్లప్పుడును ప్రభువునుగాను గురువునుగాను మిత్రునిగాను తండ్రినిగాను తల్లినిగాను భావింపవలయును

సుస్నాతం స్వనులిప్తంచ స్రగ్విణంచ స్వలఙ్కృతమ్ ।
సన్నుతం వివిధై స్స్తోత్రై ర్భోజ్యాసనగతం విభుమ్ ॥ 3౯॥

అవశ్యం మధుపర్కేణ మధ్వాజ్యదధియోగినా ।
అర్చయేదుదకేనాపి క్వథితేన ఫలాదిభిః ॥ ౪౦॥

తా॥ భగవన్తుని బాగుగా స్నానము చేయించి దివ్యపీఠముపై వేంచేపుచేసి దివ్య చన్దనములందిద్ది పూలదండలతో నలఙ్కరించి యనేకవిధదివ్యస్తోత్రపాఠములచే స్తుతించి తేనె నెయ్యి పెరుగు మొదలైన వానితోఁజేర్చి మధుపర్కమును సమర్పించి అర్ఘ్యపాద్యాదులను పక్వపదార్థములను పండ్లు మొదలైనవానిని సమర్పించి యారగింపఁజేసి శ్రద్ధాభక్తులతో శ్రీహరిని బూజింపవలయును

మధ్వాజ్యం దధి సంయోజ్య యజతే యో జనార్దనమ్ ।
అయం సంసృజ్యతే తేన శ్రీమతా మధుపర్కవత్॥ ౪౧॥

తా॥ తేనె నెయ్యి పెరుగు వీనిని జేర్చిసమర్పించి జనార్దనునెవఁడు పూజించుచున్నాఁడో వాఁడా మధుపర్కము చేరినట్లు శ్రీమన్తుఁడైన యాభగవన్తునితోఁజేరుచున్నాఁడు.

మధురాణాం తు సంపర్కో మధుపర్కః ప్రకీర్తితః ।
సంపర్కస్సరసస్తేన మధుపర్కేణ జాయతే॥ ౪౨॥

తా॥ మధుపర్కమను పేరేలవచ్చెననఁగా మధురపదార్థములచేరికవలన మధుపర్కమనఁబడెను ఆమధుపర్కము మంచిరసముగల మిశ్రమమగుచున్నది.

సంపూజ్య మధుపర్కేణ గాం నివేద్య చ దక్షిణామ్ ।
గవార్థం ద్రవ్యమేవాపి తతోఽన్నేన సమర్చయేత్ ॥ ౪౩॥

తా॥ మధుపర్కమును పిమ్మట గోవును తరువాత దక్షిణను ఆవులేనియెడలదానికి బదులుఁగా ద్రవ్యమును అటుపిమ్మట ప్రసాదమును సమర్పించి శ్రీహరిని బూజింపవలయును.

శాకకన్దఫలోపేతైర్గుడదధ్యాజ్యసంయుతైః ।
అన్నైర్నిగ్రప్రభూతైర్దేవేశం వివిధైరపి పృథగర్చయేత్ ॥ ౪౪॥

తా॥ నానావిధములైన కూరలు కందమూలఫలాదులు వీనిని బెల్లము పెరుగు నెయ్యి వీనితోఁజేర్చి వేఱువేఱుగా నవసరనైవేద్యములు సమర్పించి దేవదేవుని బూజింపవలయును. అట్లేపులిహోరదధ్యోదనము పాయసము మొదలైన నానావిధములైనయన్నములను వేఱువేఱుగా నివేదనచేసియు భగవన్తుని బూజింపవలయును.

మధుపర్క స్తథాన్నాద్యం యద్యుక్తం పరమేష్ఠినా।
ప్రాణవ ప్రక్షిణేయం తద్విని యోగావసానకమ్॥　　౪౧॥

తా॥ మధుపర్కము అన్నము మొదలైన యేపదార్థములు భగవంతునకు సమర్పింపబడినవో వానిని వినియోగమగునంతవఱకుఁ బ్రాణముతో సమానముగాఁ గాపాడవలయును.

ప్రాప్తా న్భాగవతాం స్తత్ర గురుపూర్వా న్యథావిధి।
అర్చయే త్పరయా భక్త్యా ద్రవ్యై రర్ఘ్యాదిభి స్తథా॥ ౪౭॥

తా॥ పూజాకాలమందు నచ్చటికివచ్చిన భగవద్భక్తులను గురువు మొదలైనవారిని అర్ఘ్యము మొదలైన ద్రవ్యములను వారికి సమర్పించి యధికభక్తితోఁ బూజింపవలయును

వాసోభి ర్భూషణై ర్భక్ష్యై ర్ధనధాన్యాదిభి స్తథా।
శ్రద్ధయా దేవ మభ్యర్చ్య దద్యా త్తా న్దేవస న్నిధౌ॥　　౪౭॥

తా॥ వస్త్రములు భూషణములు భక్ష్యములు ధనధాన్యములు మొదలైనవానిచేఁ శ్రద్ధగా మొదటభగవంతుని బూజించి భాగవతులకు దానిని భగవత్సన్నిధియందుఁ వినియోగముఁ జేయవలయును

ఇజ్యామధ్యే తథా యాగే హోమే వ జపకర్మణి।
ఆగతం పఞ్చకాలజ్ఞం సంపూజ్యైవాచ రేత్పరమ్॥　　౪౯॥

తా॥ మఱియును యజ్ఞమధ్యకాలమందుఁగాని భగవంతునిధ్యానించు నపుడుగాని అగ్నిని వేల్చునపుడుగాని మన్త్రములను జపించునప్పుడుగాని వేదోక్తకర్మములను గాలమతిక్రమించక యథావిధిగా నను ష్ఠించునట్టి భాగవతుఁడు వచ్చిన యెడల ముందుగా వారిని బూజించిమే మఱియొకపని నాచరింపవలయును.

సువర్ణం గాం గుణవతీం భూమిం వృత్తికరీ మపి।
దద్యా ద్భాగవతాగ్ర్యేభ్యో భోగమోక్షాప్తయే సుధీః॥౫౦॥

తా॥ తెలిసినవాఁడు తనకు మోక్షసుఖము వలసినపక్షమున బంగారమును ప్రశస్తమైన యావును జీవించుటకుఁ దగినంతధాన్యము పండెడిభూమిని బరమభాగవతులకియ్యవలయును

ఊక్షాన్త్యైః పవిత్రాత్మైః ఫలమూలాదిభిస్త్రిలైః ।
గన్ధాద్యైరుపయోగార్హైస్తోషయేత్సాత్త్వికోత్తమాన్॥

తా॥ మఱియును పరిశుద్ధములును రుచ్యములునైన జలముతో నిండించిన కలశము లను ఫలములను మూలములను ఉపయోగపడునట్టి చన్దనపుష్పములు మొదలైనవానిని మిక్కిలి సత్త్వగుణము గల భాగవతులకిచ్చి వారిని సంతోషపఱుప వలయును.

ప్రియం యదాత్మనో నిత్యం యత్ఖ్యాతం సద్గుణోజ్జ్వలమ్।
తద్వినివేద్య జగద్ధాత్రే దద్యాత్తత్కర్మయోగినే॥ ౫౧॥

తా॥ తనకు నిత్యము ప్రియంబును మంచిగుణములు గలదియునగు నేని ప్రసిద్ధమైన ... నివేదనము ... కర్మయోగికియ్యవలయును,

... ॥

... పురుషోత్తమ్ ॥ ౫౨॥

వికీర్ణం వస్త్ర సంపాద్య హృద్యం పుష్పాదనాదికమ్ ।
అనివేద్య తదత్తాపి తమశ్నన్నరసూకరః ॥ ౫౩॥

తా॥ జలము వస్త్రము మొదలగు వస్తువులను అపూర్వమును మనోహరంబునగు పుష్పాదికమును సంపాదించి దానిని దానే కాలమందు ననుభవింపదలంచునో యాకాలమందు దానిని భగవంతునకు నివేదనచేసి కొంతయితరులకిచ్చి శేషించినదితాను భుజింపవలయును. అట్లునివేదనముచేయక నితరులకు నొసంగక యెవఁడుభుజించునో వాఁడు నరుఁడు అనుపేరుగలపందియని చెప్పబడును.

అన్నం సుసంస్కృతం హృద్యం భగవద్బ్రాహ్మణాదిభిః ।
భృత్యైవర్తైస్తథా భుక్తం భోజ్యం విష్ఠమతోఽన్యథా॥ ౫౪॥

తా॥ పాకశుద్ధిగలుగునట్లును రుచిగలదిగాను వండిన పదార్థములను భగవన్నివేదనానంతరము బ్రాహ్మణులును సేవకులును వీరితోఁగూడఁ దాను భుజింపవలయును అట్లుగాక ముందే తాను భుజించినయెడల నవి విష్ఠసమానములగును.

రత్నౌఘమపి వా తోయం ప్రభూతం స్వల్పమేవ వా।
భగవత్ప్రీతయే నిత్యం దద్యాచ్ఛ్రద్ధయ యోగినే ॥ ౫౫॥

తా॥ రత్నసమూహమునైనను జలమైనను అధికమునైనను అల్పమునైనను భగవదనుగ్రహమును సంపాదించుకొనుటకై శ్రద్ధాస్తిక్యకరణముగల కర్మయోగికి నియ్యవలయును.

యే తోషయన్తి నిరతం పఞ్చకాలపరాయణాః ।
సకామాస్తత్ఫలం యాన్తి నిష్కామాః పరమం పదమ్ ॥ ౫౬ ॥

తా॥ అయిదు కాలములయందును కర్మములచే ఒక్కొక్కటిఁ జేసినవారెవరు ప్రతిదినము సంతోషపెట్టుచున్నారో వారిలో నీలోకమందు ఫలసక్తులైనను కోరినవాఁడు ఆఫలమునొందుచున్నాఁడు. అట్లు తానేఫలమునుగోరక భగవన్ముఖోల్లాసమునే కోరినవాఁడు పరమపదమునొందుచున్నాఁడు.

స్వగేహాగతకే ప్రాప్తే తదిష్టమాహరేచ్చ వై ।
జ్ఞాత్వా తత్ప్రియం కార్యం యథార్హం శ్రమనుత్తరే ॥ ౫౭ ॥

తా॥ భగవద్భక్తుఁడు తనయింటికివచ్చినయెడల నెదుర్కొని గౌరవించి ఆయన యిష్టము దెలిసికొని ఆయనశ్రమనివారించుటకై తనశక్త్యనుసారముగా నతనియొక్క ప్రియమును శీఘ్రముగాఁ జేయవలయును.

ఆసనైరర్ఘ్యపాద్యాద్యైర్వ్యజనైరుచితోక్తిభిః ।
పాదసంవాహనాభ్యఙ్గైరతిథిం పూజయేత్ప్రియమ్ ॥ ౫౮ ॥

తా॥ అతిథి తనయింటికివచ్చినయెడల ఆసనము అర్ఘ్యము పాద్యము మొదలైనవాని నొసఁగి విసనకఱ్ఱలతోఁ జెమటపోవునట్లు విసరి మనస్సు సంతోషించునట్లు తగిన మాటలాడి కాళ్లు పిసికి అభ్యఙ్గనస్నానము చేయించి భుజింపఁజేసి అనుష్టుఁడైనయతిథిని బూజింపవలయును.

ప్రహృష్టవదనో భూత్వా పాద్యం ప్రియమథాసనమ్ ।
ప్రదేయమాజ్ఞయా నిత్యం సంప్రాప్తే భగవత్పరే ॥ ౫౯ ॥

తా॥ భగవద్భక్తుఁడు తనయింటికి వచ్చినప్పుడు మిక్కిలి సంతోషించి శీఘ్రముగాఁ గాళ్లు కడిగికొనుటకు నీళ్లను కూర్చుండుటకుఁ పీటను ఇచ్చి గౌరవింపవలయును.

పూజ్యా నిత్యం భగవతి సన్నిధానే విశేషతః ।
అనన్యాః పఞ్చకాలజ్ఞా నకవాదిత్రఘోతరే ॥ ౬౦ ॥

తా॥ అన్యవస్తువులయందు మనస్సును బోనీయక భగవత్సన్నిధియందే మనస్సును నిలిపి యైదు కాలములయందును వేదోక్తకర్మములను భగవత్ప్రీతిగా నయష్ఠించు వారిని భగవత్సన్నిధియందు నిత్యము విశేషముగాఁ బూజింపవలయునుగాని యితరుల నట్లెన్నడును బూజింపఁ గూడదు.

అన్నమమ్బూని వస్త్రాణి పాత్రాణి స్రక్ఫలాదికమ్ ।
ఇష్టమిష్టావశిష్టంవా ప్రదద్యాత్స్వాశ్చకాలినే ॥ ౬౧॥

తా॥ మఱియు నన్నోదకములను వస్త్రములను చెంబులు మొదలైన పాత్రములను బూలదండలను పండ్లు మొదలైనవానిని సమర్పించి యాకిదియిష్టమా? యింకనేదైన నిష్టమైనది మిగిలినదా? యని వినయముతో నడిగి యోగ్యులకియ్యవలయును.

సర్వపాప ప్రశమనం సర్వదుఃఖనివారణమ్ ।
భగవద్భుక్తమన్నాద్య మయోగ్యేభ్యో నయోజయేత్ ॥ ౬౨॥

తా॥ పెరుమాళ్లు కారగింపఁజేసినయన్నము మొదలైనపదార్థములు ఎల్లపాపములను అన్నిదుఃఖములను బోఁగొట్టునట్టివి. అట్టిపదార్థములను అయోగ్యుల కుపయోగింపఁగూడదు.

అయోగ్యే యోజనాదేవ యోగ్యేచాప్య నియోజనాత్ ।
భగవద్భుక్తియుక్తోఽపి ప్రాయశ్చిత్తీ భవేన్నరః ॥ ౬౩॥

తా॥ అట్టి భగవన్నివేదితపదార్థముల నయోగ్యులకు వినియోగించుటచేతను యోగ్యులకు వినియోగము చేయకుండుటచేతను తాను భగవద్భక్తుఁడైనను ప్రాయశ్చిత్తమునకుఁ దగినవాఁడగును.

భగవద్భుక్తమన్నాద్య మజ్ఞానాద్యోఽవమన్యతే ।
ఇహ నిష్కృతికతాం ప్రాప్య జాయతే స పురీషభుక్ ॥ ౬౪॥

తా॥ భగవన్నివేదితపదార్థములను దెలియక నెవఁడు నిన్దించునో వాఁడీజన్మమునందు దరిద్రుఁడై మఱియొక జన్మమందు మలమును భుజించు జంతువై పుట్టును.

పవిత్రం భగవద్భుక్తం యే సదాప్యుపయుఞ్జతే ।
భవన్త్యరోగా స్సుఖినః పాపదుఃఖవివర్జితాః ॥ ౬౫॥

తా॥ మిక్కిలి పరిశుద్ధమైనభగవన్తుఁడారగించినపదార్థమును ప్రతిదినము భుజించువారు రోగము పాపము దుఃఖము ఇవిలేనివారై సుఖము ననుభవింతురు.

ఆరాధ్యైవ జగన్నాథం తచ్ఛేషాన పరానపి।
త్యక్తభక్తార్చనం వ్యర్థ మసారం చోషరామ్బువత్ ॥ ౬౬॥

తా॥ జగన్నాథుని తచ్ఛేషభూతులైన యితరులను బూజించినను భగవద్భక్తులనుబూజింపనియెడల నట్టియారాధనము చవిటినేలలోని జలమువలె వ్యర్థమై సారములేనిదగును

అభావే కాయత స్తేషాం మనసాచార్య మర్చయేత్।
తత్తన్మన్త్రై స్తథా ద్రవ్యై స్తృణం కృత్వా మహీతలే॥ ౬౭॥

తా॥ ఆభాగవతులు ప్రత్యక్షముగా లేనియెడల భూమియందొక తృణమునుంచి దాని నాచార్యునిగా భావించి వారిని మనస్సుచేతను ఆయామంత్రములచేతను ద్రవ్యములచేతను బూజింపవలయును.

ఆచార్యస్య పితుశ్చైవ స్వామినో ద్రవ్య మర్హతి।
శిష్యః పుత్ర స్తథా దాస ఇతి తద్భోక్తుమర్హతి ॥ ౬౮॥

తా॥ ఆచార్యుఁడు తండ్రి స్వామి వీరిసొత్తును దీసికొనుటకును అనుభవించుటకును శిష్యుఁడు పుత్రుఁడు దాసుఁడు వీరు తగుదురు.

బ్రాహ్మణం క్షత్రియం వైశ్యం శూద్రం స్త్రియమథేతరమ్।
పూజయేత్తా న్యథాయోగ్యం భగవద్యోగభావితాన్॥ ౬౯॥

తా॥ భగవంతుని భక్తియోగముతో భావించునట్టివాఁడు బ్రాహ్మణాది వర్ణములలోనెవ్వఁడైననుసరి వారివారియోగ్యతకుఁ దగినట్లు పూజింపవలయును. తుదకు సంకరజాతిగలవానినైనను స్త్రీనైనను భగవద్భక్తియోగము గలిగియున్నపక్షమునఁ బూజింపవలయును

దివ్యశాస్త్రానభిజ్ఞోఽపి భక్తిమాన్ పురుషోత్తమే।
అభ్యసూయావిరహిత శ్శాస్త్రే పూజ్య స్ససాత్త్వికైః॥ ౭౦॥

తా॥ మంచి శాస్త్రజ్ఞానములేనివాఁడైనను బురుషోత్తమునియందు భక్తిగలవాఁడై శాస్త్రమును బ్రమాణముగానమ్మినవానిని సత్త్వగుణముగలవారు పూజింపవలయును

అకృత్రిమా భగవతి ప్రీతి ర్యస్యతు విద్యతే।
భక్తేషు చార్చ్య సవాయం బాహ్యలిఙ్గధరోఽపివా ॥ ౭౧॥

తా॥ భగవత్తనియందు సహజమైన ప్రీతిగలవాఁడైనను అట్టిభక్తికి సూచకము లైన ద్వాదశోర్ధ్వపుండ్రాదిచిహ్నములను ధరించినవాఁడైనను భక్తశ్రేష్ఠుఁడుగ బూజింపఁదగినవాఁడే యగు

వైష్ణవోహం ప్రదేహీతి యాచితో యేన కేనచిత్ ।
నావమన్యేత తం విద్వాం స్తర్పయే దన్యథా పశుః ॥ ౭౨॥

తా॥ నేను వైష్ణవుఁడను నాకిచ్చునది యిమ్మని యెవ్వఁడైనను దన్ను యాచించినయెడల దానినిచ్చి తెలిసినవాఁడు సత్కరింపవలయును గాని అవమానింపఁగూడదు అట్లవమానించినవాఁడు పశువుతో సమానుఁడు,

అవిజ్ఞాతా అనర్హాశ్చ సంన్యాసినే గృహమేధినః ।
నైవానివేదితైః ప్రీత్యై స్తర్పయే త్తగసన్నిధౌ ॥ ౭౩॥

తా॥ తానెఱుఁగని గృహస్థులకును పూజకు యోగ్యులైన గృహస్థులకును భగవన్నివేదితములుకాని పదార్థములను భగవత్సన్నిధిగానిచోట నిచ్చి తృప్తిని జేయవలయును.

హుతం భగవతా యచ్చ గురుశేష మథాపివా ।
హుతశేషం తథోచ్ఛిష్టం భక్తిహీనే నయోజయేత్ ॥ ౭౪॥

తా॥ భగవత్తుఁడారగింపఁగా మిగిలినదానిని గురువుభుజింపఁగా మిగిలినదానిని అగ్నిహోత్రమందు వ్రేల్చఁగా మిగిలినదానిని భగవద్భక్తిలేనివారి కియ్యఁగూడదు.

అవశ్యం భోజనీయానా మభాగవతవేదినామ్ ।
లౌకికాగ్నౌతు పక్వేన కార్య మన్నేన తర్పణమ్॥ ౭౫॥

తా॥ అవశ్యము భుజింపఁజేయఁదగినవారు భాగవతులెట్టివారో వారిస్వరూపమే యెఱుఁగనివారైనయెడల వారికి లౌకికాగ్నియందుఁ బక్వమైనయన్నము నొసఁగి తృప్తిచేయవలయునుగాని వైదికాగ్నిపక్వాన్నముచేఁ దృప్తిచేయఁగూడదు.

ప్రాపణం సాధితం నిత్య మశక్త స్సంస్కృతాగ్నినా ।
యోగ్యగేహగతే నాపి సాధయే జ్జుహుయా దిహ ॥ ౭౬॥

తా॥ తానుసంస్కరింపఁబడినయగ్నియందు వండినదానిని వ్రేల్చి వైశ్వదేవాది నిత్యకర్మను జేయుటకు శక్తుఁడైనయెడల యోగ్యునింటికిఁబోయియైన నట్టికర్మనును జేయఁదగును.

ప్రాపణం భగవద్భుక్తం లబ్ధ్వా భాగవతేన తత్ ।
పునరిష్టైవ భోక్తవ్యం దానం తస్య నచేష్యతే ॥ ౭౭॥

తా॥ భగవన్నివేదితమైన హవిస్సును దాత భాగవతునిచేఁ బొందిమఱలఁ దిరువారాధనముఁ జేసియే భుజింపవలయును. భాగవతునిచేలబ్ధమైనహావిర్దానమట్లు కానియెడల నతని కిష్టపడదు. అనఁగా నాహావిస్సును భగవన్నివేదనచేయక తాను భుజింపఁగూడదు.

అనర్పితంభగవతే స్వారాధ్యాయ స్వమన్త్రితః ।
యద్భుక్త్వా కురుతే కర్మ తద్ద్రవ్యం యస్య తస్య తత్ ॥ ౭౮॥

తా॥ తన కారాధింపఁదగినభగవన్తునకుఁ దనకైనమన్త్రముచె జెప్పిసమర్పింప వలయును. అట్లు సమర్పింపక యేద్రవ్యము ననుభవించి కర్మమును జేయుచున్నాఁడో యాద్రవ్యమెవనిదో యాకర్మఫలమా ద్రవ్యమిచ్చినవానిదియగును. అనఁగా భగవదారాధనపూర్వకముగా భగవన్నివేదితములైన పదార్థములను భుజించినయెడల భగవదారాధనఫలము తనదగును. లేనియెడల ద్రవ్యమిచ్చిన వానిదగును.

కర్మణా మనసా వాగ్భిర్యథాకాలం యథాబలమ్ ।
స్వారాధ్యాయ నివేద్యైవ సర్వం భుఞ్జీత బుద్ధిమాన్ ॥ ౭౯॥

తా॥ బుద్ధిమన్తుఁడు తానేవస్తువును భుజింపఁదలఁచినను మనోవాక్కాయములచేఁ దన కారాధింపఁ దగినభగవన్తునకు యథాశక్తిగాను గాలానుసారముగాను బూజ చేసి యావస్తువు నారగింపఁ జేసియే భుజింపఁ వలయును.

శుద్ధం న్యాయేన సంప్రాప్తం సాధితం సాధు యత్నతః ।
అభోజ్యమేవ జానీయాన్నిజమన్త్రానివేదితమ్ ॥ ౮౦॥

తా॥ మంచియత్నముచే న్యాయముగా సంపాదించుటచేత దొరకినశుద్ధవస్తువును దనదైనమన్త్రమునననుసంధించి పెరుమాళ్లకు సమర్పింప వలయును. అట్లు సమర్పింపఁబడనియావస్తువును భుజింపఁదగనిదానినిగానే యెఱుంగ వలయును.

మూర్త్యన్తరేణ సంభుక్తమయత్నేన సమాగతమ్ ।
స్వమన్త్రమూర్త్యై సంచిన్త్య మనసా తత్సమర్పయేత్ ॥

తా॥ మఱియొకమన్త్రమూర్తిచే నారగింపఁబడిన వస్తువు తన కప్రయత్నము
గా లభించినపుడు మనస్సుతో స్వమన్త్రమును గలఁచి యావస్తువును మఱల భగవన్తు
నకు సమర్పింపవలయును.

స్వాత ఆత్మని దేవేశశేషభూతే వ్యహంగతే !
తవాస్మీతి పద ఇచ్ఛుద్ధస్తథా స్వేన సమర్పితమ్ ॥ రా ౨॥

తా॥ స్వయముగాఁ దాను భగవన్తునకు శేషభూతుఁడైనప్పటికిని అహంభా
వమునొందినయెడల నపరిశుద్ధుఁడగును నీవాఁడనని చెప్పినపక్షమున మఱలఁ బరిశుద్ధుఁ
డగును. ఆశ్లేయితరమన్త్రముచే సమర్పింపఁబడినవస్తువు స్వమన్త్రముతో సమర్పింపఁ
బడినపక్షమునఁ బరిశుద్ధమైనదగును

ముముక్షుభిర్యథా బాలా భగవత్పాదయోః పరైః ।
నమస్యన్తే తథా శక్తైర్భోజ్యమన్నైర్నివేదితమ్ ॥ రా ౩॥

తా॥ ముముక్షువులగువారిచేఁ బ్రేరితులై బాలురు భగవత్పాదములకు నమస్కా
రము సమర్పించినవిధమున భగవత్పూజాసమర్థులగువారిచేఁ బ్రేరితులయిన యితరులు
భోజ్యవస్తువునువివిధాన్నములతోఁగూడ భగవన్తునకారగింపఁజేయుచునుండవలయును.

తథా స్వారాధనేనైవ నప్రీతో భగవాన్ హరిః ।
యథా భాగవతశ్రేష్ఠపాదామ్బురుహసేవనాత్ ॥ రా ౪॥

తా॥ భగవన్తుఁడగుశ్రీహరి, పరమభాగవతులపాదపద్మములను సేవించుటవలన
నెట్లు ప్రీతి గలవాఁడగునో యట్లుతన్ను మాత్రము సేవించుటచేఁ బ్రీతిగలవాఁడు గాఁ
డు కావునఁ బరమభాగవతులను విశేషముగా సేవింప వలయును

యథా కుటుమ్బీ స్వైః శ్రీమాన్ కుమారై రనుమోదతే ।
మోదతే భగవా న్భక్తై స్తథా నియతమానసైః ॥ రా ౫॥

తా॥ శ్రీమన్తుఁడగుకుటుమ్బి తనపుత్రులచే నెట్లు సంతోషించునో యట్లు భగ
వన్తుఁడు తనయందు లగ్నమైనమనస్సుగలభక్తులచే సంతోషించుచున్నాఁడు. అనఁ
గా భక్తులయం దంతయధిక మైనప్రీతి గలవాఁడనుట.

అనాదృతసుతం గేహీ పురుషం నాభినన్దతి ।
తథానర్పితసద్భక్తం భగవా న్నాభినన్దతి ॥ రా ౬॥

తా॥ ఒకగృహస్థు తనకుమారు ననాదరించినవానిమీఁద నెట్లు ప్రీతిగలవాఁడు కాఁడో యట్లు భగవన్తుండును దనభక్తునిబూజింపని వానిమీఁదఁ బ్రీతిగలవాఁడు కాఁడు.

యస్య యస్యాధికం దృష్ట్వా భక్తిర్జ్ఞానం క్రియా మతిః ।
తంతం సమర్చయేత్పూర్వం యథార్హం క్రమయోగతః ॥

తా॥ భక్తియు జ్ఞానమును కర్మమును వివేకము నెవరెవరి కధికముగా నున్నట్లు కనఁబడునో యెవరుసయందు ముందుండు వారివారిని వారివారియోగ్యతానుసారముగా ముందుగాఁ బూజింప వలయును.

నిర్ధనాం శ్చరతో లోకే వృత్త్యర్థ మిహ సాత్త్వికాన్ ।
నావమన్యేత తైర్లోకం పవిత్రీకురుతే హరిః ॥ ౭౭॥

తా॥ సత్త్వగుణప్రధానులై దరిద్రులై జీవనార్థ మీలోకమందు సంచరించువారిని దరిద్రులని యెప్పటికి నవమానింపఁ గూడదు సత్త్వగుణప్రధాను లగుటచే వారి మూలముగా శ్రీహరి లోకమును బరిశుద్ధముగాఁ జేయుచున్నాఁడు.

యే పావయన్తి ధరణీం చరణైః పాఞ్చకాలికాః ।
దర్శనాత్స్పర్శనాత్తేషాం కృతార్థా స్సర్వదేహినః ॥ ౭౮॥

తా॥ పాఞ్చకాలికు లెవరో వారు భూమిని దమచరణస్పర్శముచేఁ బరిశుద్ధ గలదానినిగాఁ జేయుదురు. అట్టివారిని జూచుటవలనను దాఁకుటవలనను ఎల్లప్రాణులును కృతార్థు లగుదురు

అభ్యర్చ్య శ్రద్ధయా ప్రాప్తా న్సర్వా నభ్యాగతాతిథీన్ ।
పాషణ్డవర్జ మన్నాద్యై రగ్నికార్యం సమాచరేత్ ॥ ౭౯॥

తా॥ తనయింటికి వచ్చిన వేషధారుల్వాఁడు తప్ప తక్కిన యతిథుల నందఱిని యాస్తికుఁడు శ్రద్ధగాఁ బూజించి యన్నదానము మొదలుగాఁగలవానిచేత నగ్నికార్యమును జేయవలయును. అనఁగా వైశ్వదేవాది కర్మములయందన్నాదుల నగ్నియందు హోమముచేయవలయును.

లవణం చోదకం హిత్వా కర్మార్థం యదుపార్జితమ్ ।
తత్సర్వం జుహుయా దగ్నౌ తిలపుష్పౌదనాదికమ్ ॥ ౮౦॥

తా॥ తాను సంపాదించిన తిలపుష్పాన్నాదికము నంతయును వైదికాగ్నియందు వ్రేల్ప వలయును. లవణమును ఉపకమును మాత్రము వ్రేల్పఁగూడదు.

యదన్నం సాధితం సాధు ప్రాపణార్థం ప్రయత్నతః ।
భగవద్భుక్తశేషేణ తేనైవ హవనక్రియా ॥ ౯-౨॥

తా॥ భగవన్నివేదనార్థమే యన్నము బాగుగా సిద్ధము చేయఁబడెనో భగవన్తుఁ నప్పారగింపఁ జేసిన యాయన్నమునే వైదికాగ్నియందు వ్రేల్ప వలయు.

యథా వ్యోమ్ని యథా వేద్యాం యోగే ధ్యానం యథోదితమ్ ।
కుటుమ్బాశ్రమనిష్ఠానాం తద్వదగ్నిషు పూజనమ్ ॥ ౯-3॥

తా॥ గృహస్థాశ్రమమందుండువారికి వ్యోమవేదియోగములందు భగవద్ధ్యానమెట్లు వేదోక్తమైయున్నదో యట్లు దక్షిణాగ్ని గార్హపత్యాహవనీయములనెడి యగ్నులయందును బూజించుట వేదోక్తమైయున్నది.

పాపక్షయః క్రియాపూర్తి స్సర్వోపద్రవనిగ్రహః ।
బుద్ధిచిత్తప్రసాదశ్చ తస్మాద్ధోమం నలోపయేత్ ॥ ౯-౪.

తా॥ అగ్నియందు వ్రేల్చుటవలనఁ బాపనివృత్తియు, తన కార్యము సఫలమగుటయు, అన్నియాపదలు తొలఁగుటయు, మనశ్శుద్ధియు నగును కావున హోమమును దప్పక చేయవలయును.

విశుద్ధద్రవ్యయోగేన సద్భిః కాలనిషేవిణామ్ ।
శ్రద్ధయా జుహ్వతాం నిత్యం నాసాధ్య మిహ కించన ॥ ౯-౫॥

తా॥ శ్రద్ధతోఁ బరిశుద్ధద్రవ్యముల నగ్నియందు నిత్యము హోమమును జేయుకర్తలకు నసాధ్యమైనదొక్కటైనను లేదు

ఆవాహ్యాగ్నౌ జగన్నాథం మనసా భక్తిశక్తితః ।
జుహుయాత్ కాష్ఠపుష్పాన్నఘృతక్షీరతిలాదికమ్ ॥ ౯-౬॥

తా॥ అగ్నియందు జగన్నాథుని మనస్సుతో నావాహనము చేసి సమిధలను బుష్పములను అన్నమును నేతిని పాలను నువ్వులను నింకనితరములైన హోమద్రవ్యములను శక్తిననుసారముగా వ్రేల్ప వలయును.

శ్రద్ధయా పరయా హుత్వా యథావిధి విధానవిత్।
సంవిభాగం చ భృత్యానాం కుర్యాద్భగవదగ్రతః॥ ౯౮॥

తా॥ హోమము చేయవలసినవిధమును దెలిసినవాని మిక్కిలి యక్కఱతో హోమము చేసి మిగిలినహవిస్సును భగవత్సన్నిధియందు భృత్యులకుఁ బంచిపెట్టవలయును.

భృత్యాశ్చ ద్వివిధా జ్ఞేయాః ప్రేతా జీవాస్తథైవ చ।
ప్రేతాస్మృతాః స్వవంశేషు జీవా జీవన్తి యే గృహే॥ ౯౯॥

తా॥ భృత్యులు, ప్రేతులు జీవులునని రెండువిధములు గలవారు తనవంశమునఁ బుట్టి మృతులైనవారు ప్రేతులనియు, తనయింట జీవించుచున్నవారు జీవులనియుఁ జెప్పఁబడుదురు.

పితృపుత్రకళత్రాద్యా దాసీదాసాస్సమాశ్రితాః।
రక్షణీయా గృహే యేస్య భృత్యా జీవా ఇమే స్మృతాః॥

తా॥ తండ్రి పుత్రుఁడు భార్య మొదలగువారును దాసీదాసజనంబులును తనగృహమందింక నెవ్వరు తన్నాశ్రయించి జీవించుచున్నారో వారును, తనచే రక్షింపఁదగినవారును భృత్యులును జీవులనఁబడుదురు.

యథార్హం చ యథాశక్తి సంవిభజ్యాన్న మప్యథ।
దద్యాత్పితౄనుద్దిశ్య భగవజ్ఞానయోగినే॥ ౧౦౦॥

తా॥ మఱియును దనశక్తికిఁ దగినట్లు తనపితృదేవతల నుద్దేశించి యన్నోదకములను హరివారినామధేయములచేత విభాగించి భగవత్స్వరూపము నెఱింగినవారికిఁ దగునట్లొసంగవలయును.

చత్వారో బహవో ద్వౌ వా సమ్యగ్జ్ఞా న్యేకఏవ వా।
పూజ్యో నిత్యం ప్రయత్నేన పిత్రర్థం భోజ్యసంపదా॥ ౧౦౧॥

తా॥ మఱియును దనపితరుల నుద్దేశించి భోజ్యపదార్థములను నలుగురికైనను అనేకులకైనను ఇద్దరికైనను మంచిజ్ఞానముగలవాని నొక్కనికైన నొసంగి ప్రయత్నముతో వారిని నిత్యము పూజింప వలయును.

స్వల్పైరప్యన్నపానాద్యైః పాదోదకవిమిశ్రితైః।
భుక్తైర్భగవతా సన్తం తోషయేత్పితౄంస్తథా॥ ౧౦౨॥

తా॥ మఱియును శాకోదకమును అన్నపానాదులను స్వల్పములైనను ఒకసజ్జ నునకుఁ బిచ్చిచ్చి ప్రీతి భగవన్నివేదిత ప్రసాదములచే సంతోషపెట్టవలయును

భిక్షాంవా భిక్షవే దద్యా త్పాత్రర్థం శక్తివర్జితః ।
ప్రత్యాచక్షీత నాల్పాన్నం పానీయం లవణం సతీమ్ ॥ ౧౦౩॥

తా॥ యథాశక్తిగా బ్రాహ్మణభోజనమును బిక్షలకుఁ గావించుటకు శక్తిలేనివాఁడు పిక్ష్పవ్పప్రీతి యొకయతికిఁ జాలినంతలవణాదిరసోపేత మైనయన్నమును బానీయమును భిక్షనియ్యవలయు నని తనభార్య కాజ్ఞాపింప వలయును.

పితరం మాతరం పుత్రా త్కళత్రం మిత్ర మేవచ ।
బిభ ర్తిహ యథా గేహీ ప్రేతభూతాం స్తథైవ సః ॥ ౧౦౪॥

తా॥ గృహస్థు, తల్లిదండ్రులను బుత్రులను భార్యను మిత్రుని ఈలోకమందు భరించినట్లు ప్రేతభూతు లైనపితృలను బిండాదిదానముచేత భరింపవలయును

కృశా న్భాగవతా న్ప్రాప్తా న్దరిద్రా నధ్వకర్శితాన్ ।
తైలాన్నవస్త్రపానాద్యైరి పున స్తాన్పూజయే త్సుధీః॥౧౦౫॥

తా॥ ప్రశస్తమైనబుద్ధి గలవాఁడు మార్గాయాసముచేతను దారిద్ర్యముచేతను మిక్కిలి కృశించిన భాగవతులు తనయింటికివచ్చినపుడు వారికి నూనెయన్నము వస్త్రము ఉదకము మొదలైనవాని నిచ్చి భోజనానన్తరము మఱలఁ జన్దనపుష్ప తాంబూలముల నిచ్చి వారిని బూజింపవలయును.

నిన్ద న్తి యే భాగవతా నజ్ఞానా త్పాపచేతసః ।
నదద్యా త్సర్వథా తేభ్యో వాచం వార్యపి వా ముఖమ్॥౧౦౬॥

తా॥ పాపబుద్ధి గలవారు తెలివిలేమిచేత భగవద్భక్తులను దూషించినయెడల, అన్నివిధములచేతను వారికెదురుగాఁ దనముఖము నుంచఁగూడదు. వారితో సంభాషింపఁగూడదు తుదకు జలము నైన నియ్యఁగూడదు.

గృహే భాగవతం ప్రాప్త మజ్ఞానా ద్యోఽవమన్యతే ।
నష్టశ్రీకో భవే త్సద్యః క్షీణాయుఃపుణ్యసంచయః ॥ ౧౦౭॥

తా॥ ఎవఁడు తెలివిలేమిచేతఁ దనయింటికివచ్చిన భగవద్భక్తు నవమానించుచున్నాఁడో వాఁడప్పుడే ధనాదిసంపదను బోఁగొట్టుకొని పుణ్యహీనుఁడై యల్పాయుష్కుండగును.

భోజయేద్భోజనీయాం స్తాన్గురుపూర్వాన్కుటుమ్బికః ।
పితృమాతృక్రమేణైవ దాసాన్తం ప్రీతమానసః ॥ ౧౦౮॥

తా॥ కుటుమ్బవంతుఁడు సంతుష్టుండై భుజింపఁజేయఁదగినవారిని గురువు తల్లిదండ్రులు మొదలుకొని దాసునివఱకు క్రమముగా భుజింపఁజేయవలయును.

కాంస్యం కుమ్భిదళం పాద్మం పాలాశం వటపల్లవమ్ ।
అశ్వత్థపల్లవం చైవ పాత్రం కుర్యాన్న భోజనే ॥ ౧౦౯॥

తా॥ కంచుపాత్రమును గుమ్మడియాకులను తామరాకులను మోదుగాకులను మఱ్ఱియాకులను రావియాకులను భుజించుటకుఁ బాత్రముగాఁ జేసికొనఁగూడదు.

నాతిదోషావహం కాంస్యం భోజనేఽశ్వత్థ ఏవచ ।
కుటుమ్బినా మకామానా మితీచ్ఛన్తీహ కేచన ॥ ౧౧౦॥

తా॥ వైరాగ్యము గలకుటుమ్బవంతులకుఁ గంచుపాత్రము రావియాకులవిస్తరి భోజనపాత్రముగాఁజేసికొన్నపక్షమున మిక్కిలిదోషమును గలుగఁజేయునవికావనికొందఱు తలంచుచున్నారు.

పాత్రం దార్వంచ శైలంచ మృన్మయం పాణిమేవచ ।
ఆయసం వర్జయేద్భోగే భూపృష్ఠం వస్త్రమేవచ ॥ ౧౧౧॥
హైమం రౌప్యంచ తామ్రంచ కదళీనాళికేరకమ్ ।
కారయేద్భోజనే పాత్రమన్యత్కార్మణ్యవృక్షకమ్ ॥ ౧౧౨॥

తా॥ కొయ్యపాత్రమందును ఱాతిపాత్రమందును మంటిపాత్రమందును ఇనుపపాత్రమందును నేలమీఁదను వస్త్రమందును బోజనము చేయఁగూడదు. చేత ముద్దలు చేయించుకొనియు భుజింపఁగూడదు బంగారుపాత్రమందును వెండిపాత్రమందును రాగిపాత్రమందును అరటియాకునందును టెంకాయాకులవిస్తరియందును కర్మణ్యములైన వృక్షముల యాకులవిస్తరియందును భుజింపవచ్చును. కర్మణ్యములనఁగా వైదికకర్మముల కుపయోగించునవి.

కర్మణ్యేష్వపిభిన్నేషు నాశ్నీయాన్నైజనేషుచ ।
నిక్షిపేన్న చ తామ్రేషు దధిక్షీరఘృతాదికమ్ ॥ ౧౧౩॥

తా॥ కర్మణ్యవృక్షముల చినిగిన యాకులపాత్రములయందైనను విఱిగినలోహపాత్రములయందైనను భుజింపఁగూడదు. రాగిపాత్రములయందుఁ బెరుగు పాలు నెయ్యి మొదలైన వస్తువుల నుంచఁగూడదు.

చతురశ్రేషు శుద్ధేషు సద్యఃప్రక్షాళితేషుచ ।
భూమి సంస్పృష్ట పార్శ్వేషు విష్టరేషు సమావిశేత్ ॥౧౧౪॥

తా॥ ఆసనములు చతురశ్రములుగాను అందముగాను అప్పుడు జలముచేఁ గడుఁగఁబడినవిగాను వానియిరుప్రక్కలు భూమినంటునట్టివిగాను ఉండవలయును అట్టియాసనములయందుఁ గూర్చుండవలయును.

పలాశవటతాలానా మశ్వత్థస్యచ కాష్ఠజమ్ ।
చక్రాదిలాఞ్ఛితం భిన్నం వర్జయే దుచ్చ మాసనమ్ ॥ ౧౧౫॥

తా॥ ఆయాసనము మోదుగ మఱ్ఱి తాలము (తాటిచెట్టు) ఈచెట్లకొయ్యలచే నిర్మితమై విరగనిదై నిండయెత్తులేనిదై చక్రాదిచిహ్నములులేనిదై యుండవలయును.

వేత్రచర్మ కృతం చైవ తాలపత్రకృతం కుశమ్ ।
ఆయసం వర్జయే ద్భుక్తా వ్యాగయోగోపయోగిచ॥ ౧౧౬॥

తా॥ వెదురుకొయ్యలతో నిర్మింపఁబడినదానిని కృష్ణాజినమును తాటియాకుల చాపను దర్భాసనమును ఇనుపయాసనమును దేవపూజకును జపాదులకు నుపయోగించు నట్టియాసనమును భోజనకాలమం దుపయోగించుకొనఁగూడదు.

స్పృష్ట్వా భువం పదాగ్రేణ పాత్రం సవ్యేన పాణినా ।
అశ్నీయా న్మౌన మాచ్ఛాద్య పాదౌ వస్త్రాన్తరేణచ॥ ౧౧౭॥

తా॥ భూమిని పాదాగ్రముతోఁ దాఁకి భోజనపాత్రము నెడమచేతితోఁ దాకి పాదములను గనుపడకుండ మఱియొకవస్త్రముతోఁ గప్పుకొని మౌనముగా భుజింప వలయును.

ఆజ్కే నారోపయే త్పాదం పాణినా నాక్రమే ద్భువమ్ ।
అఙ్గం వా నస్పృశే త్పద్భ్యాం పాదం పాదాన్తరేణ వా॥ ౧౧౮॥

తా॥ భోజనకాలమందుఁ బాదమును దొడయందుఁ బెట్టుకొనఁగూడదు; పాదమును భూమియందుఁ బెట్టఁగూడదు; పాదములు శరీరము నకుఁ దగులునట్లును ఒకపాద మొకొక పాదమునకుఁ దగులునట్లును గూర్చుండఁగూడదు.

అపలిప్య శుచౌ దేశే నిశ్ఛిద్రం చతురశ్రకమ్ ।
సవితానే సదీపేచ భోక్తవ్యం భగవన్మయైః ॥ ౧౧౯॥

తా॥ పరిశుద్ధమైనచోట నలుచదరముగా గోమయముతోఁ జక్కగాస్థలశుద్ధిఁజేసి పైనఁ గప్పు గలిగిన చోటియందును పెద్ద ముంగఁగా నోపిద్దికి రతనములలో భుజింపఁవలయునుగాని దీప మారి పోయినపక్షమున భుజింపఁ గూడదు.

వేత్రాసనస్థే పాత్రేచ నాశ్నీయా న్నాసనస్థితే ।
నాఙ్కస్థే పాదసంస్థేచ నాకాశే సాన్ధకారితే ॥ ౧౨౦॥

తా॥ ఏయాసనమందుఁగాని తనతొడయందుఁగాని పేఁజామీఁదఁగాని భోజనపాత్ర ముంచుకొని దానియందు భుజింపఁగూడదు, మఱియు నావరణము లేనిచోటను చీఁకటింటియందును భుజింపఁగూడదు. పేముల కోసల్లకుర్చి మొదలగు నాసనమందుఁ బ్రమాదముచేతనైనను భుజింపఁగూడదు.

నాశ్నీయా చ్ఛయనారూఢో న దీపే నిహతే పునః ।
న దృష్ట్వా కేశకీటాద్యాం నచావైష్ణవదర్శనే ॥ ౧౨౧॥

తా॥ మంచము మొదలైనశయనమం దుండి భుజింపఁగూడదు. దీప మారి పోయినప్పుడును భుజింపఁగూడదు. అన్నమందు వెండ్రుకలు పురుగులులోనగునవి కనఁబడినప్పటికియన్నమును భుజింపఁగూడదు. అవైష్ణవుఁడుతన్ను చూచినను తాను వానిని చూచినను భుజింపఁగూడదు

పానీయం నపిబే ద్యోగీ శఙ్ఖచక్రాదిముద్రితైః ।
శఙ్ఖేన వాఽయసేనాపి పద్మపత్రాదిభి స్తథా ॥ ౧౨౨॥
కుర్వన్తు భోజనం కర్మ సర్వేషు గృహమే ధ్యపి ।
ప్రసాద్య తా ననుజ్ఞాప్య సమశ్నీయా త్ప్రసన్నధీః ॥ ౧౨౩॥

తా॥ ప్రపన్నుఁడు శఙ్ఖచక్రాదిచిహ్నములుగలపాత్రములతోఁగాని శఙ్ఖముతోఁగాని తామరాకులు మొ. వలయువానితోఁగాని ఇనుపపాత్రముతోఁగాని జలము త్రాగఁగూడదు. ఆ భక్తులు తనయింటికివచ్చినప్పుడు గృహస్థుండును నిర్మలాన్తఃకరణము గలవాఁడై వారిని బూజించి వారందఱు భుజించునపుడు తగినయుపచారములచేత వారియనుగ్రహము కలుగఁజేసికొని వారియనుజ్ఞనొంది తాను భుజింపవలయును.

బాలవృద్ధాతురా న్దాసా నాశ్రితా న్మాతరం గురుమ్ ।
పిరతం చాశితా న్జ్ఞాత్వా గృహీ భోజన మాచరేత్ ॥ ౧౨౪॥

తా॥ మఱియును బాలురు వృద్ధులు రోగపీడితులు దాసులు ఆశ్రితులు తల్లి గురువు తండ్రియు భుజించినది తెలిసికొనినతరువాత గృహస్థు భుజింపవలయును.

ప్రక్షాళ్య పాదా వాచమ్య ద్విరార్ద్రముఖపత్కరః ।
ఇజ్యాప్రదేశాభిముఖః సమశ్నీయా త్ప్రసన్నధీః ॥ ౧౨౫॥

తా॥ కాళ్లుఁ గడిగికొని రెండుసార్లుయాచమించి ముఖమును బాదములను జేతులను జలముతోఁ దడిపి దేవపూజాస్థానమున కెదురుగాఁ గూర్చుండి గోవిన్దనామసంకీర్తనముచే నిర్మల మైనయ ప్తఃకరణము గలవాఁడై భుజింపవలయును.

జపభోజనహోమాంస్తు దేవ స్యాభిముఖం చరేత్ ।
భగవత్పాదయో ర్న్యస్య శిర శ్శయన మాచరేత్ ॥౧౨౬॥

తా॥ జపమును భోజనమును హోమమును దేవున కెదురుగా నుండి చేయవలెను భగవన్తునిపాదముల కెదురుగా శిరస్సు నుంచి శయనింపవలయును.

విశుద్ధకోష్ఠో వృద్ధాగ్నిః పాదామ్బుకుసుమాదిభృత్ ।
పవిత్రవేష శ్శుద్ధాత్మా భుఞ్జీ తాన్నం పవిత్రితమ్ ॥ ౧౨౭॥

తా॥ చక్కఁగా జీర్ణమై మంచియాకలియెత్తుచున్న జఠరముగలవాఁడై భగవత్పాదోదకమును బుచ్చుకొని భగవన్తున కర్పించినపూలు తులసి మొదలైనవానిని శిరమున ధరించి పరిశుద్ధ మైనవేషము పరిశుద్ధమైన మనస్సును గలవాఁడై పరిశుద్ధమైనయన్నమును భుజింపవలయును.

కర్మారమ్భం పవిత్రంచ ప్రణవం ద్వాదశాక్షరమ్ ।
జప్త్వా ధ్యానపరోఽశ్నీయా త్తన్మయోఽన్నమనాకులః॥ ౧౨౮॥

తా॥ "అపవిత్రః పవిత్రో" వాయనుపరిశుద్ధ మైనకర్మారమ్భమన్త్రమును 'ఓంనమో భగవతేవాసుదేవాయ' అను ద్వాదశాక్షరమన్త్రమును ఓంకారమునుజపించి స్థిరబుద్ధితో భగవన్తుని ధ్యానించుచుఁ దన్మయుఁడై భుజింపవలయును.

సంవిభాగావశిష్టేన హరిదత్తావశేషితైః ।
హంతకేషేణ సంయుక్తం య దన్న మమృతం తు తత్ ॥౧౨౯॥

తా॥ భాగవతులకుఁ బంచిపెట్టఁగా మిగిలినపదార్థముతోను భగవన్తుఁ డారగింపఁగా మిగిలినపదార్థములతోను అగ్నియందు వ్రేల్పఁగా మిగిలినపదార్థముతోను ఏ యన్నము చేరి యుండునో యాయన్నము అమృత మనుపేరు గలది యగును.

నావశ్యం భోజనే మౌనం కుటుమ్బాశ్రమవాసినామ్ ।
వాచోపచారరీ కర్తవ్యో భుఞ్జతాం సహ భోజనే॥ ౧౩౦॥

తా॥ కుటుమ్బవన్తులైనగృహస్థులు భోజనకాలమందుఁ దమతోఁ గూడ భుజించునట్టివారికిఁ గావలసినపదార్థము లేవో వారినడిగి తెలిసికొని వారి కావలసినపదార్థముల నొసఁగునట్లు చేసి తగినమాటలు చెప్పి తిప్పక యుపచరింప వలయును.

భగవత్పాదతోయేన ప్రోక్షయిత్వాఽమృతౌదనమ్ ।
ధ్యాయ న్నన్నగతం దేవం జపే న్మన్త్రం చతుర్గుణమ్॥ ౧౩౧॥

తా॥ అమృత మనుపేరు గలయాయన్నమును భగవత్పాదోదకముచేతఁ బ్రోక్షించియాయన్న మంద న్తర్యామిగా నున్న భగవన్తుని ధ్యానించుచుఁ దనమన్త్రమును నాలుగుమార్లు జపింపవలయును.

అర్ఘ్యేణ పరిషిచ్యాన్నం కర్మారమ్భేణ మన్త్రవిత్ ।
ఇద మన్నం జపే న్మన్త్రం స్పృష్ట్వా భోజ్య మనాకులః॥౧౩౨॥

తా॥ మన్త్రము నెఱింగినవాఁడు కర్మారమ్భమన్త్రమును జెప్పుచు నన్నమునకుఁ జుట్టు నుదకముతోఁ ద్రిప్పి నేలను తడిపి అనఁగా అన్నమునకుఁ బరిషేచనము చేసి భుజింపఁదగిన యీయన్నమును దాఁకి నిర్మలాన్తఃకరణముగలవాఁడై మన్త్రమును జపింపవలయును.

ధాతారం హృదయాన్తస్థం ధ్యాత్వా పాదామ్బుపూర్వకమ్ ।
తదాస్యే జుహుయా దన్నం తత్తన్మన్త్రై స్సమాహితః॥౧౩౩॥

తా॥ హృదయములోపల నన్తర్యామిగా నున్న భగవన్తుని ధ్యానించి మనోనిగ్రహము గలవాఁడై యామూలమన్త్రముల నుచ్చరించుచు శ్రీపాదతీర్థమును స్వీకరించి పిమ్మట యాయమృతాన్నము నతనినోటియందు వ్రేల్పవలయును.

ధ్యాయ న్నేవ పరం బ్రహ్మ భోక్తారం హృదయే స్థితమ్ ॥
అశ్నీయా దత్వరో మన్త్రీ భోజ్యం సర్వ మకుత్సయ న్॥౧౩౪॥

తా॥ మంత్రజ్ఞుఁడు హృదయమందుండి సర్వభోజ్యవస్తువులను భుజించునట్టిపరమాత్మను ధ్యానించుచునే పదార్థములయందుఁ దప్పలు పెట్టక వానినంతయు సావకాశముగా భుజింపవలయును

విశిష్టం భోజ్య మాయాత మనివేదిత మన్తరా ।
అర్చాపయే దనేనా న్నం సుతశిష్యాదిభిః పరమ్॥ ౧౩౫॥

తా॥ భగవంతుఁ డారగింపనిది తప్ప తక్కినది యనఁగా భగవన్నివేదితాన్నము సంభవించినయెడల, పుత్రుఁడు శిష్యుఁడు, మొదలైనవారిచేత నవశ్యము పూజచేయింపవలయును

క్షుద్రం వస్తు సమాయాతం మనసా తన్నివేద్యచ ।
అశ్నీయా న్మిశ్రితం కృత్వా సాక్షా త్పూర్వం నివేదితైః॥౧౩౬॥

తా॥ ఏదైన నొకయల్పమగు ద్రాక్ష మొదలైనది సంభవించినయెడల దానిని నూఁరక భుజింపఁగూడదు మఱి యెట్లనఁగా దానిం బెరుమాళ్లకు మనస్సుచేత నారగింపఁజేసి మొదట సాక్షాత్తుగా భగవంతుని కారగింపఁజేయఁబడిన పదార్థములతోఁ గూడఁ జేర్చి భుజింపవలయును.

నిష్కల్మషో భవే ద్భక్త ఏవం శుద్ధాన్నభోజనాత్ ।
ప్రసీద న్తీన్ద్రియా ణ్యాశు సత్త్వం చ పరివర్ధతే ॥ ౧౩౭॥

తా॥ ఇట్లు భగవంతునియందు భక్తిగలవాఁడై పరిశుద్ధమైనయన్నమును భుజించుటవలనఁ బాపము లేనివాఁ డగును. జ్ఞానేంద్రియంబులును గర్మేంద్రియంబులును బరిశుద్ధములై యుండును, సత్త్వగుణంబును వర్ధిల్లును.

అన్నశుద్ధ్యైవ సత్త్వస్య వివృద్ధి స్సర్వదేహినామ్ ।
సత్త్వవృద్ధ్యైవ సత్కర్మనిరతో వర్జయ త్యసత్ ॥ ౧౩౮॥

తా॥ పరిశుద్ధాన్నభోజనముచేతనే సర్వప్రాణులకును సత్త్వగుణము వృద్ధినొందును. సత్త్వగుణవృద్ధిచేతనే సత్కర్మంబులను జేయఁ దలంపు గలవాఁ డగును. అట్టి తలంపు గలవాఁ డగుటచేత నసత్కర్మంబులను విడుచును.

ఆరోగ్యం రూపవత్తాచ కీర్తి శ్శ్రీ ర్జ్ఞాన మేవచ ।
శాన్తి స్సత్కర్మణి శ్రద్ధా శుద్ధాన్నేన భవన్తిహి ॥ ౧౩౯

తా॥ రోగములేకుండుటయును రూపవన్తుఁడగుటయును గీర్తియును వైరియును ప్రశస్తజ్ఞానంబును మనోజయంబును సత్కార్యంబులను జేయుటయందు శ్రద్ధయును శుద్ధాన్నభోజనముచేఁ గలుగుచున్నవి. ఇదిలోకప్రసిద్ధము.

కామః క్రోధ స్తథా లోభః పరహింసా రుచి స్తథా ।
నిద్రాలస్యాదయో దోషా అమేధ్యాన్ననిషేవణాత్ ॥ ౧౪౦॥

తా॥ కామక్రోధలోభంబులును బరులను హింసింపఁదలఁచుటయు నిద్రయుఁ సోమరితనము మొదలైనదోషములు నపవిత్రాన్నభోజనమువలనఁ గలుగుచున్నవి కామమనఁగా సుఖానుభవమందలికోరిక. క్రోధమనఁగానట్టికోరికకు విఘ్నముచేయువానివిషయమై కలిగెడి చిత్తవృత్తివిశేషము లోభమనఁగానధికాశ-మోహమనఁగా యుక్తాయుక్తములు తెలియకుండుట.

అశుద్ధాన్నాశనాత్పుంసాం రోగా బాహ్యా న్తరా స్తథా ।
శత్రుపీడా గ్రహద్రోహః స్తామసీ గతి రేవచ ॥ ౧౪౧॥

పరదారపరద్రవ్యసంసర్గా దుష్టభోజనాత్ ।
కార్యబుద్ధ్యైవ కాలేన క్రియ న్తే తే కునీతిభిః ॥ ౧౪౨॥

తా॥ మఱియును బాహ్యరోగములు మనోవ్యాధులు శత్రువులవలనిబాధఁ పిశాచాదిగ్రహములవలనిబాధ నరకప్రాప్తి పరదారాపహారణము పరద్రవ్యముల నపహరించుట మొదలగుతామసగుణములును, అపరిశుద్ధాన్నభోజనమువలనఁ గలుగును. దుష్టాన్నభోజనమువలననేకుబుద్ధిగలవారై జనులు కాలవశముచేత నాచెప్పిదికార్యములను మంచికార్యము లనుబుద్ధిచేతనే చేయుదురు

శనై శ్శనైః క్రియాః సాధ్వీ ర్విగల త్యవశా దిహ ।
అత్యన్తామేధ్యభోజ్యాని వక్తుం మృగయతే నరః ॥ ౧౪౩॥

తా॥ మఱియును అపరిశుద్ధాన్నభోజనమును జేయుమనుష్యుఁడెప్పటికి మిక్కిలియపరిశుద్ధములైనభోజ్యవస్తువులనే భుజింప వెదకును[redacted]క్రమక్రమముగా మంచికార్యములను జేయ వలయు[redacted]పోవును

సత్కర్మణాం ప్రవిలోపాయ హ్యా[redacted]నిషేవణమ్
విషయే ష్వభియుక్తానా మాయుగి ప్రక్షీయతేఽన్తరా॥ ౧౪౪

తా॥ అపరిశుద్ధవస్తువులను సేవించుటవలన సత్కర్మానుష్ఠానము లోపించును. సత్కర్మలోపమువలన దుర్విషయములయందాసక్తి కలుగును. అట్టిదుర్విషయాసక్తులకు నాయుస్సు శీఘ్రముగా నశించును.

పథ్యం మితంచ శుద్ధంచ రస్యం హృదయనన్దనమ్ ।
స్నిగ్ధం దృష్టిప్రియం కోష్ణ మన్నం భోజ్యం మనీషిభిః॥ ౧౪౫॥

తా॥ వైద్యశాస్త్రమార్గమునుండి తొలఁగనిదియు మితికి లేనిదియుఁ బరిశుద్ధంబును రసవన్తంబును మనస్సున కింపుగానుండునట్టిదియుఁ నెయ్యిమొదలగు స్నేహపదార్థములతోఁగూడుకొన్నదియు దనకిష్టమైనదియుఁ గొంచెము వేఁడిగానుండునట్టిదియు నగునన్నమును బుద్ధిమన్తులు భుజింపవలయును. ఇంతప్రశస్తమైనదని యమితముగా భుజింపక మితముగా భుజింపవలయును.

భగవద్యాగయోగ్యం య త్తదే వాశనకర్మణి ।
భోజనార్హ మిదం దేవయాగాజ్ఞ మితి నేష్యతే ॥ ౧౪౬॥

తా॥ ఏపదార్థము భగవత్పూజ కుపయోగింపఁదగినదో యది భగవన్తున కారగింపఁజేసినయెడల నట్టివస్తువే తనకు భుజింపఁదగినదిగాని తనకిష్టమైన నిషిద్ధవస్తువును భగవన్తున కారగింపఁజేసి భగవన్తున కారగింపఁజేయఁబడినదికదా యిది యని దానిని భుజింపఁగూడదు.

నభర్త్సయ న్బాలవృద్ధా న్వివదన్న చభార్యయా ।
అన్యేభ్యో దాపయే ద్ద్రవ్యా ణ్యశ్నీయా త్సహబాన్ధవైః ॥

తా॥ బాలురను వృద్ధులను బెదిరింపఁగూడదు. భార్యతోఁగలహింపఁగూడదు యాచకులకు శక్త్యనుసారముగాఁ గించిత్కారము నొసంగవలయును తన బంధువులతోఁగూడ భుజింపవలయును.

శక్తిహీనో యథాశక్తి దాపయ న్నన్న మమ్బుచ ।
భృత్యవర్గే సమశ్నీయా న్నైవభ్యోఽదత్వా కదాచన ॥౧౪౮॥

తా॥ శక్తి లేనివాఁడయ్యేనేని శక్త్యనుసారముగా భృత్యవర్గమునకు నన్నోదకము లిచ్చుచుండవలయును. ఆభృత్యవర్గమున కియ్యక యెప్పుడును దాను భుజింపగూడదు.

పిబే ద్భోజనపాత్రే న పాణినా పానభోజనే ।
ప్రభూతం నపిబే త్తోయం తద్వినా నాశనం చరేత్ ॥ ౧౪౯॥

తా॥ భోజనకాలమున నీళ్లు త్రాగునపుడు జలము చేత నంచుకొని త్రాగఁగూడదు. పాత్రములోనే త్రాగవలయును. తాను భుజించినయన్నాదికము జీర్ణ మగుటకుఁదగినంత జలమును త్రాగవలయునుగాని యధికముగాఁ ద్రాగఁగూడదు. జలమును ద్రాగకుండ నన్నమును మాత్రము భుజింపఁగూడదు.

పీత్వాఽవశిష్టం చషకే పున స్తన్నపిబే జ్జలమ్ ।
శాకాద్యం నోత్సృజే త్స్థాల్యాం పాణినా వాపి భుఞ్జతామ్॥

తా॥ పానపాత్రమందుఁ ద్రాగఁగా మిగిలినజలమును మఱలఁద్రాగఁగూడదు. తానుచేతితో భుజించునపుడు జలముంచుకొన్న స్థాలియందుఁ గూర మొదలైనవి చెదిరి పడునట్లు భుజింపఁగూడదు.

ఆద్యా చాద్య న్తయో శ్చార్ద్రం మధ్యే స్విన్న మివాదనమ్ ।
అనోన్నపదంశపానీయై స్త్రిభాగ ముదరం భరేత్ ॥ ౧౫౧॥

తా॥ భోజనాదియందును భోజనాన్తమందును దడివస్తువులు భుజింపవలయును. అనఁగా నెయ్యి గలిపినయన్నమును మొదటను పెరుగుతోఁగాని మజ్జిగతోఁగాని కలి పినయన్నమును గుడను భుజింపవలయును. భోజనమధ్యమందుఁ బులుసు చారు మొద లగు ద్రవపదార్థములతోఁజేరినయన్నమును భుజింపవలయును. అన్నము ఊఱఁగాయ జలమున నెడ్డివదార్థములచే నుదరమును మూఁడింతికభాగములు నిండింపవలయును- (ఇవ శబ్దము వాక్యాలఙ్కారము)

యే భుఞ్జతే సమీపస్థా యేభోక్ష్యన్తి తతఃపరమ్ ।
సర్వం తన్మనసా బుద్ధ్వా తదర్హ మశనం చరేత్ ॥ ౧౫౨॥

తా॥ మొదటిబంతిని భుజింపఁదగినయత్యావశ్యకు లెవరు గలరో పిమ్మట భుజిం పఁగలవా రెవరో వెనుకముందుసమస్తమును మనస్సుతోఁ దెలిసికొని దానికిఁదగునట్లు అన్నమును భుజింపవలయును.

భగవద్భుక్తశేషం యద్భుక్తం భాగవతై స్తథా ।
తదేవ భోజ్య ముద్దిష్టం భగవద్యాగసేవిభిః ॥ ౧౫౩॥

తా॥ భగవత్పూజాధురంధరు లగువారు భగవన్తుఁ డారగింపఁగా మిగిలినది యేదో యట్లే భాగవతులు భుజింపఁగా మిగిలినది యేదో యదియే భుజింపఁదగిన దని చెప్పఁబడెను.

వాసోభూషణపుష్పాణి గన్ధం తైలం తథౌషధమ్ ।
సర్వం భగవతే నిత్య ముపయుఞ్జ్యా న్నివేదితమ్ ॥ ౧౫౪॥

తా॥ వస్త్రములు భూషణములు పుష్పములు చన్దనము తైలము ఔషధము మొదలుగాఁగలవానినన్నింటిని నిత్యము భగవన్తున కారగింపఁజేసి మఱి తా నుపయోగించుకొనవలయును.

స్నానాచమనపాదార్థ మర్ఘ్యాద్యర్థ మప్యుయత్ ।
ఉపయుక్తం భగవతా పానీయం తత్ప్రకల్పయేత్ ॥ ౧౫౫॥

తా॥ స్నానము ఆచమనము పాద్యము మొదలైన యుపచారముల నిమిత్తమైన దేజలముకలదో యట్టిదానిని భగవన్తున కుపయోగింపఁబడిన పిదపదానిని బుచ్చుకొనవలయును, అందఱికి నియ్యవలయును

భోజనాద్యన్తయో ర్దివ్యం పాదతోయం సమన్త్రకమ్ ।
పిబే ద్దవశ్యం సద్భక్తో మిశ్రితం చార్ఘ్యాణాదిభిః ॥ ౧౫౬॥

తా॥ స్నానాద్యుపచారములచేఁ జేరిన దివ్యభగవత్పాదోదకమును మంచిభక్తిగలవాఁడై భోజనాదియందును భోజనాన్తమందును దప్పక మన్త్రపూర్వకముగఁబుచ్చుకొనవలయును,

భోజనం భగవత్కర్మ యద్యపి స్యా న్మనీషిభిః ।
న కార్యం భగవద్దేహే విశేషా ద్దేవసన్నిధౌ ॥ ౧౫౭॥

తా॥ విచారింపఁగా భగవత్కైంకర్యమునకు దేహధారణ మావశ్యకము గనుకఁ దాను భుజించుట భగవదుల్లాసకర మైనకర్మమే యగును. అయినను దానిని భగవత్సన్నిధిరమండుఁ జేయఁగూడదు. భగవత్సన్నిధియందుఁ ముఖ్యముగాఁ జేయఁగూడదు.

తన్మయో హ మితి జ్ఞాత్వా పాత్రశయ్యాసనాదికమ్ ।
ఉపయుఞ్జ న్భగవతః పాతిత్యాయ ప్రకల్పతే ॥ ౧౫౮॥

తా॥ నేను భగవత్స్వరూపుఁడనే కదా యని భగవన్తుని పాత్రశయ్యాసనాద్యుపకరణములను దానుపయోగించుకొనినయెడలఁ బాపమున కాశ్రయమైనవాఁ డగును.

తన్మయశ్చాపి పుత్రస్య పితుఃపుత్రో యథాభవేత్।
నిత్యం భిన్నశ్చ సయథా తథా భాగవతోహరేః॥ ౧౫౯॥

తా॥ "ఆత్మావైపుత్రనామాసి" అను శ్రుత్యర్థప్రకారముగాఁ బుత్రుఁడు పితృస్వరూపుఁడేయయినను బుత్రుఁడు తండ్రికంటె నెట్లు నిత్యము భిన్నుఁడో యట్లే భాగవతుండును భగవంతునికంటె భిన్నుఁడని యెఱుఁగునది.

భుక్తోత్సృష్టం యథాస్వార్థం భోజ్యం తస్మైని వేదితమ్।
ఉపయోజ్యం భవేత్సర్వం నసాఙ్కర్యం సమాచరేత్॥ ౧౬౦॥

తా॥ ఇంద్రియానుభవింపఁగా మిగిలిన కొన్నివస్తువులుమాత్రమెట్లు పునరుపయోగించుకొనఁదగినవో యట్లే భగవంతునకు సమర్పింపఁబడిన కొన్నివస్తువులే భాగవతునకును పయోగించుకొనఁదగినవి గనుక సర్వమునుపయోగించుకొని సాఙ్కర్యమును జేయఁగూడదు.

ఫలత్రయమపూపంచ గుడాన్నం పాయసం తథా।
సర్వం భగవతే దత్తం భోజ్యం తన్మన్త్రమూర్తయే॥ ౧౬౧॥

తా॥ మూఁడుఫలములు అప్పము చక్కెరపొంగలి పాయసము ననునట్టిసమస్తంబును దనమన్త్రమునకు దేవతయైనభగవంతునకు సమర్పింపఁబడినయెడల భుజింపఁదగినది యగును.

చన్దనం గన్ధపుష్పంచ ఖడ్గం కర్పూరమేవచ।
నోపయుఞ్జీత రాజార్హ మన్యార్చనసమన్వితమ్॥ ౧౬౨॥

తా॥ రాజునకుఁ దగినచన్దము పువ్వులు సాంబ్రాణి మొదలైనవాసనద్రవ్యములు తాలియేనుఁగుఁగొమ్ము కర్పూరము ననునీవస్తువు లితరదేవతలకుపయోగింపఁబడినయెడలఁ బెరుమాళ్లు కుపయోగింపఁగూడదు

శ్వసూకరహతం యత్స్యా దుచ్ఛిష్టం యచ్చ మానుషమ్।
నాపద్యపి తదశ్నీయా ద్వ్యద్యద్వా నాపి కర్మణే॥ ౧౬౩॥

తా॥ కుక్క పంది తాఁకినవస్తువును గాని మనుష్యునియెంగిలి కలిసినవస్తువును గాని కర్మమందుపయోగింపఁబడనివస్తువులను గాని యాపత్కాలమందుఁగూడ భుజింపఁగూడదు

మాషాదిచూర్ణైర్మృద్భిర్వా ప్రక్షాళ్య కరయో ర్ద్వయమ్
ప్రక్షాల్యాఽఽజానుపాదౌచ దన్తా న్కాష్ఠై ర్విశోధయేత్॥ ౧౬౪॥

తా॥ మినుములు లోనగువానిపిండులచేతనైనను మృత్తులచేతనైనను బాగుగాఁ జేతులను బులిమి కడిగికొని యట్లే మోకాళ్లవఱకుఁ బాదములను గడిగికొని పుల్లలతో దన్తములను శుద్ధిపఱచుకొనవలయును

విశుద్ధవదనో మన్త్రీ స్వాచాన్తో ద్వి రనాకులః।
ప్రవిశ్య భగవద్గేహం నత్వా పుష్పాఞ్జలిం క్షిపేత్॥ ౧౬౫॥

తా॥ పరిశుద్ధమైనముఖము గలవాఁడై రెండుసార్లు ఆచమించి తనమన్త్రమును దలంచుచు స్వస్థచిత్తుఁడై భగవన్మన్దిరమును బ్రవేశించి పెరుమాళ్లను నమస్కరించిపుష్పములను దోసిలితోఁజల్లవలయును.

ఆదాయ తులసీం త్యక్తాం భగవత్పాదమణ్డితామ్।
భక్షయే చ్ఛోధయే ద్దేహం భగవత్పాదవారిణా॥ ౧౬౬॥

తా॥ భగవత్పాదములయం దలఙ్కరింపఁబడినతులసి నిచ్చినయెడల దానిని దీసికొని భక్షింపవలయును. మఱియును భగవత్పాదోదకముచే దేహమును శుద్ధిపఱచుకొనవలయును.

భక్షితం భగవత్పాదసంస్పృష్టం తులసీదలమ్।
ఆరోగ్యం భక్తివృద్ధించ పాపహానిం కరోత్యపి॥ ౧౬౭॥

భగవత్పాదములయందు సమర్పింపఁబడినతులసీదలమును భక్షించినయెడల నారోగ్యంబును భగవత్పాదారవిందములయం దధికభక్తియును బాపనివృత్తియును గలుగును

అష్టాఙ్గయోగప్రీతించ కృత్వా ధ్యానపరో వశీ।
స్వాధ్యాయమపి సంకల్ప్య యథాశక్తి జపే న్మనుమ్॥౧౬౮॥

తా॥ జితేన్ద్రియుండై యమనియమాద్యష్టాఙ్గయోగముల నభ్యసించి భగవన్తని ధ్యానించుటయం దాసక్తి గలవాఁడై వేదాధ్యయనము చేసి యథాశక్తిగాఁ దన కుపదిష్టమైనమన్త్రమును జపింపవలయును

స్తోత్రపాఠైశ్చ సంతోష్య శక్త్యశ్చ గానవిద్యయా।
స్వయం యోగేన దేవేశం తోషయే ద్భక్తివృద్ధయే॥ ౧౬౯॥

తా॥ స్తోత్రపాఠములచేతను సమర్థులైన యెడల గానవిద్యచేతను భగవంతుని సంతోషపఱచి భగవద్భక్తి వృద్ధిఁబొందుటకై తాను భగవత్సుఖోల్లాసకరంబులైనసద్వృత్తికర్మముల నాచరించి భగవంతుని సంతోషపెట్టవలయును.

పఞ్చకాలక్రమపరా గానవిద్యావిశారదాః।
శుద్ధాచారా మహాత్మానః పూజ్యా భాగవతా స్స్వయమ్॥ ౧౭౦॥

తా॥ అయిదుకాలములయందును జేయంచగినకర్మంబులను వరుసగాఁ దప్పక చేయువారును గానవిద్యయందు నేర్పరులును, పరిశుద్ధమైన నడత గలవారును, పూజ్యమైనబుద్ధి గలవారు నైనభగవద్భక్తులను దాను బూజింపవలయును.

సుస్నిగ్ధకణ్ఠా స్తాలజ్ఞా స్స్వరచారాదివేదినః।
మాగధాభినయాగ్ర ప్రీత్యా అనిన్ద్యా భగవానివ॥ ౧౭౧॥

తా॥ మంచిశారీరము తాలలయాదిజ్ఞానసంపత్తియుఁగలిగి షడ్జము మొదలగు స్వరములను రాగసఞ్చారములను బాగుగా నెఱింగినవారును మాగధ మనెడియభినయ మెఱింగినవారు నైనభగవద్భక్త లెవరో వారు నిన్దింపఁదగనివారు గనుక భగవంతునివలె వారిని బ్రీతితో సేవింపవలయును

భక్త్యా పులకితస్వాఙ్గా ఆనన్దాశ్రుపరిప్లుతాః।
గద్గదస్వరయోగశ్చ యథా హి స్యా త్తథా చరేత్॥ ౧౭౨॥

తా॥ తాను భగవంతుని పాడునపుడు తనశరీరమంతు గగ్గురుపాటుగలుగునట్లును ఆనన్దబాష్పముచే శరీరము తడియునట్లును ఆనన్దపారవశ్యముచేతను భక్త్యతిశయము చేతను మాటలాడునపుడు డగ్గుత్తిక కలుగునట్లును భగవంతుని కీర్తనము చేయవలయును

అతివేలా యదిభవే ద్భక్తిస్సంకీర్తనాదిభిః।
తదా నోపరమే త్తస్మా ద్యత్ర య త్కీర్త్యతే ముదా॥ ౧౭౩॥

తా॥ మఱియు నెచ్చట నేభగవన్నామము సంతోషముతోఁ జెప్పఁబడునో యట్టి భగవన్నామసంకీర్తనము మొగలైనవానిని జేయునపుడు భక్తి మేర లేనిది యైనయెడల నప్పు డాచోటును విడువక యీభగవద్భక్తగోష్ఠితోఁగూడ భగవన్నామసంకీర్తనము చేయవలయును గాని యుపేక్షింపఁగూడదు.

తత స్సజడతాం ప్రాప్త స్త్యక్తలజ్జో గతక్లమః।
అనుభూయ హరిం భక్త్యా శనై రుపరమే త్స్వయమ్॥ ౧౭౪॥

తా॥ ఇట్లు భక్త్యుద్రేకతో భగవన్నామసంకీర్తనము చేసినపిమ్మట జడపదార్థము వలె నిశ్చేష్టుండై యితరు లేమనుకొనుదురో యనుసంకోచమును విడిచి శ్రమముచు పోఁగొట్టుకొని భక్తితో హరినామసంకీర్తనము చేయుటచేఁ గలిగెడిసుఖము ననుభవించి మెల్లగాఁ దాను శాన్తుఁడైయుండవలయును

గానవిద్యాసమర్థస్స గ్గానేన పురుషోత్తమమ్।
తోషయే త్తు యథాకాల మనన్య స్సన్నిధౌ హరేః॥ ౧౭౫॥

తా॥ గాన విద్యయందు సమర్థుఁ డగుచు శ్రీహరిసన్నిధియం దితరచిత్త లేని వాఁడై యేయేకాలములయందు గానము చేయవలయునో యాయాకాలములయందు గానవిద్యచేతఁ బురుషోత్తముని సంతోషపఱుపవలయును

అలఙ్కారాసన స్యాన్తే స్వాధ్యాయాద్య న్తయో స్తథా।
మధ్యరాత్రేచ యోగాన్తే గానే నారాధయే ద్ధరిమ్॥ ౧౭౬॥

తా॥ ఎప్పుడెప్పుడు గానముచే భగవన్తు నారాధించి సంతోషపెట్టవలయు ననఁగా భగవన్తు నలఙ్కరించినప్పుడును ఆసనము సమర్పించినతరువాతను స్వామిసన్నిధియందు వేదము స్వస్తి చెప్పుటకు నాదియందు నన్తమందును నడిరేయియందును నిదురలేచినతరువాతను గానముచే సేవించి భగవన్తుని సంతోషపఱుపవలయును.

ఉపరమ్య శనై ర్విద్వాన్ స్తుతిగీతిజపాదికాత్।
తోషయే దచ్యుతం భక్త్యా భక్ష్యాపూపఫలాదిభిః॥ ౧౭౭॥

తా॥ భగవత్కీర్తనములను బాగుగా వెతింకి యనేకవిధములఁ బొగడియుఁ గానముఁ జేసియుఁ గొంతసేపుస్వమన్త్రమును జపించియు నింకభగవన్ముఖోల్లాసకరము లైన కార్యము లేవో వానింజేసియుం గొంతకాల మూరకుండి పిమ్మట భక్తితో నానాభక్ష్యంబులను అప్పములను నానావిధఫలంబులను ఇంకభగవన్తున కారగింపఁజేయందగినవస్తువులను ఆరగింపఁజేసి భగవన్తుని సంతోషపెట్టవలయును.

సమాలిప్య జగన్నాథం కర్పూరాగరుచన్దనైః।
చామరై ర్వ్యజనై ర్వాపి యథాకాలం సమర్చయేత్॥౧౭౮॥

తా॥ మఱియును బచ్చకర్పూరము అగరు వీనితోఁ గలిసినచన్దనములను జగన్నాథునికిఁ సమర్పించి వింజామరలతోను ఆలవట్టములతోను సగినకాలములయందు సేవింపవలయును.

భావయన్తో జగన్నాథం బోధయన్తః పరస్పరమ్।
సుసంభూయ కథాం కుర్యాత్సచ్ఛాస్త్రాణి విలోకయన్॥ ౧౭౯॥

తా॥ భక్తులందఱు కూడి జగన్నాథుని భావించుచు ఒకరికొకరు భగవత్స్వరూపమును బోధించుకొనుచుండవలయును-మఱియు భగవద్గుణములను దెలుపునట్టి శాస్త్రములను జూచుచుఁ దాను భక్తగోష్ఠియందుఁ జేరి శాస్త్రానుసారముగా హరికథను జెప్పుచుఁ గాలమును గడపవలయును.

సత్కర్మ సతతం కుర్యాదసత్కర్మ వివర్జయేత్।
ఏవ మేకాయనం శాస్త్రం సాక్షాద్బ్రహ్మప్రకాశకమ్॥ ౧౮౦॥

తా॥ ఇట్లెప్పుడును మంచికర్మమును జేయవలయును. చెడ్డకర్మంబును విడువవలయును బ్రహ్మము నొక్కనినే తెలుపునట్టిశాస్త్రము నవలంబింపవలయును. అనేకదేవతలను దెలుపునట్టిశాస్త్రము నవలమింపఁగూడదు.

అన్యాని సర్వశాస్త్రాణి వద న్త్యాచ్ఛాద్య తత్పరమ్।
సచ్ఛాస్త్రపఠనై స్సద్భిశ్శాస్త్రార్థస్యాపి శిక్షయా॥ ౧౮౧॥
శాస్త్రార్థజ్ఞాపనై ర్వాపి శిక్షయే చ్ఛాస్త్ర మాదరాత్।
వ్యాఖ్యయా లేఖనేనాపి గ్రన్థనిర్మాణకర్మణా॥ ౧౮౨॥

తా॥ ఇతరము లైనసకలశాస్త్రంబులును సర్వోత్కృష్టమైన తచ్ఛబ్దవాచ్యమైనపరబ్రహ్మమును స్పష్టముగఁ బకటింపకఁజెప్పుచున్నవి గావున సజ్జనులతోఁ జేరి సచ్ఛాస్త్రములను జదివియు నాసచ్ఛాస్త్రములయర్థమును బాగుగాఁదెలిసికొనియును నాసచ్ఛాస్త్రములను దెలియనివారికిఁ దెలిపియు నక్కడగా నాయర్థములను వివిధగాఁ దెలుపునట్టి యొకవాఖ్యానగ్రన్థమును సంప్రదాయానుసారముగా నిర్మించి దానినివ్రాసియు నాప్రకారముగా నితరులకు నేర్పవలయును

శిష్యాణాం శిక్షయా వాపి స్వాధ్యాయార్థో యముచ్యతే।
స స్మర్తవ్యో విశేషేణ దేవమన్త్రోప్యవైష్ణవః॥ ౧౮౩॥

తా॥ ఇట్లు శిష్యులకు నేర్పుట చేతను ఈవేదార్థము చెప్పఁబడుచున్నది. మఱియును మన్త్రములు దేవతాప్రతిపాదకంబులైనను విష్ణుదేవతాకమంత్రములైనచో స్మరింపవలయును అవి యితరదేవతాక మన్త్రములైనచో వానిని స్మరింపఁగూడదు

కావ్యాలాపోఽపి జప్యః సౌ యత్ర సంకీర్త్యతేఽచ్యుతః।
గన్తవ్యం యది తీర్థార్థ ముపాదానార్థ మేవవా॥ ౧౮౪॥
స్వాధ్యాయ కాలే గమనప్రారమ్భోఽథ యథాసుఖమ్।
అవశ్య మిష్ట్వా భుక్త్వా చ దత్త్వా చైవ యథాబలమ్॥౧౮౫॥
గన్తవ్య మిష్టసిద్ధ్యర్థం భగవద్యోగసేవిభిః।
శుభేఽనుకూలే నక్షత్రే ముహూర్తేఽపిచ మఙ్గలే॥ ౧౮౬॥

తా॥ ఆసత్కావ్యం బైనను దానియందు హరినామములు చెప్పఁబడినయెడల వానిని జదువచ్చును. గఙ్గాదిపుణ్యనదులయందు స్నానము చేయుటకైగాని ఉపాదానముకొఱకుఁగాని పోవలయునన్న నుచితకాలమందు భగవన్తుని బాగుగా ధ్యానించి యాత్రారమ్భమును యథాసుఖముగాఁ జేయవలయును మఱియుఁదన కిష్టసిద్ధి గలుగుటకై మంచియనుకూలనక్షత్రముతోఁ గూడినశుభముహూర్తమందు భగవన్తుని శక్త్యనుసారముగాఁబూజించి భగవత్ప్రసాదమును దానుభుజించి యితరులకునొసంగి భగవన్తుని ధ్యానించుచు సేవించుచునుండెడివారితోఁగూడఁ నేపోవలయును

దీర్ఘాధ్వానం వ్రజే ద్విద్వా న్నసహాయోఽప్రమత్తధీః ।
వ్యోమ్ని దేవం యజే న్నిత్యం బాహుభ్యాం న నదీం తరేత్॥ ౧౮౭॥

తా॥ అది దూరదేశయాత్రగా నుండినయెడలఁ దెలిసినవాఁడు తగినసహాయముతోఁ బరాకు లేకుండఁ బోవలయును అట్టియాత్రాకాలమందు వ్యోమ మనెడి భగవన్నివాసస్థానమంమ భగవన్తుని బ్రతిదిన మారాధింపవలయును మార్గమధ్యమందు నది దాటవలసివచ్చినపక్షమున బాహువులతో నీఁది దాటఁగూడదు.

సందిగ్ధాం నాశ్రయే న్నావం నివే ద్యారోహయే ద్బుధః।
ప్రయాణారమ్భసమయే మధ్యే విశ్రమ్య చోత్థితే॥ ౧౮౮॥
ఆచమ్య పున రుత్థానే కర్మారమ్భం జపేద్బుధః।
వల్మీకం గోమయం చైవ ఛాయా మశ్వత్థతాలయోః॥ ౧౮౯॥

నలఙ్ఘయే న్నవ్రజే ద్విప్రో గవాం నిత్య మనాపది।
ఛాయాయాం విశ్రమే న్నాపి కాలి ర్యస్యాం హి తిష్ఠతి॥౧౯౦॥

తా॥ తెలిసినవాఁడు ముందుగా విచారించి తెలిసికొని దృఢమైననావ నెక్కవలయునుగాని మునిఁగిపోయే నేమో యనుసందేహాము గలుగఁజేయునట్టిశిథిలమైననావ నెక్కంగూడదు. మొదటిమజిలి తటస్థించినప్పుడధికప్రయాసము కలుగునట్లు నడచిన మార్గమధ్యమందుఁ గొంచెము నిలిచి శ్రమతీర్చుకొని పోవలయును. మఱియు నారయా కాలములయందు మలమూత్రములను విడిచి పాదప్రక్షాళనము చేసికొని మజిల లేచిపోవునప్పుడు కొంచెముసేపు కర్తారమ్భమన్త్రిమును జపించి మఱి బయలుదేర వలయును ఆపత్కాలము తప్ప తక్కిన కాలములయందుఁ దెలిసినబ్రాహ్మణుఁడు ప్రత్తియు గోమయమును రావిచెట్టునీడను దాటి చెట్టునీడను దాఁటిపోఁగూడదు. ఏ చెట్టునీడ యందుఁ త్రాఁచుఁబా మున్నదని తెలియునో యాచెట్టునీడయందు విశ్రమింపఁగూడదు

బుద్ధరుద్రాదివసతిం శ్మశానం శవ మేవవా।
అటవీం రాజధానీంచ దూరతరి పరివర్జయేత్॥ ౧౯౧॥

తా॥ బుద్ధమతస్థులు రుద్రుఁడు మొదలైనవా రుండుచోటును శ్మశానమును శవముండుచోటును అడవిని రాజధానిని దూరముగా విడువవలయును. అనఁగా నట్టిస్థలములయందు మజిలిచేయఁగూడదు

పుణ్యతీర్థం సమాసాద్య క్షేత్రం భాగవతంతు వా।
యథాశక్తి జపం దాన ముపవాసం తథా చరేత్॥ ౧౯౨॥

తా॥ పుణ్యనదియుండుచోటునుగాని భగవత్సన్నిధిదివ్యదేశమునుగాని పొందినప్పు డుపవాసము చేసి శక్త్యనుసారముగా జపము దానము మొదలైనపుణ్యకార్యములను చేయవలయును

కుటుమ్బినో వినాఽన్యేషాం దృష్టం తీర్థాదిసేవనమ్।
కుటుమ్బినాం గృహే సర్వం వికలో నిర్గతో గృహాత్॥౧౯౩॥

కుటుమ్బవన్తులు తప్ప తక్కినవారికీ పుణ్యతీర్థాదికము చెప్పఁబడినది. కుటుమ్బవన్తులకు గృహమందే సమస్తము చెప్పఁబడినది ఒకవేళఁ గుటుమ్బవన్తుఁడు గృహమునుండి తీర్థయాత్రాదులకై బయలుదేరినయెడలఁ జెడిపోవును.

యత్ర భాగవతా నిత్యం పఞ్చకాలపరాయణాః।
నివసన్తి సదా యుక్తా స్తత్క్షేత్రం నైమిశాద్వరమ్॥ ౧౯౪॥

తా॥ నిత్యము ఐదుకాలములయందును జేయందగినకర్మములను జేసెడిభగవద్భక్తు లెచ్చట నిత్యము భగవద్యోగము గలవారై నివసించుచున్నారో యట్టిపుణ్యక్షేత్రము నైమిశారణ్యముకంటె శ్రేష్ఠమైనది.

యత్ర చైకాన్తినో నిత్యం స్నానపానార్చనాదికమ్।
కుర్వతే తజ్జలం జ్ఞేయం సుతీర్థం పుష్కరాదపి॥ ౧౯౫॥

తా॥ భగవన్తునియందు దనన్యభక్తి గలవారు నిత్య మెచ్చట స్నానముపానము భగవదారాధనము మొదలైనకర్మములను జేసికొనుచున్నారో యచ్చోట నుండుజలము పుష్కరజలముకంటెను బరమపావనతీర్థమని తెలిసికొనవలయును

నివసన్తి మహాత్మానో యత్ర చైకాన్తినో ద్విజాః।
దేవా దేవర్షయో నిత్యం తం దేశం పర్యుపాసతే॥ ౧౯౬॥

తా॥ భగవదనన్యభక్తులును గనుకనే మహాత్ములు నైనద్విజు లెచ్చట నివసించుచున్నారో యట్టిదివ్యదేశమును దేవతలు దేవర్షులును నిత్యము వచ్చి సేవించుచున్నారు. గావున నట్టిదివ్యదేశములను సేవింపవలయును

నిర్గతస్తు పున ర్గేహం ప్రవిశంస్తు కుటుమ్బికః।
సమిత్పుష్పకుశోపేతః ప్రవిశే న్నతు కేవలమ్॥ ౧౯౭॥

తా॥ కుటుమ్బవన్తుఁ డిల్లు వెడలి పోయి మరల నింటినిఁ బ్రవేశించునపుడు సమిత్తులను బుష్పములను దర్భలను దీసికొని ప్రవేశింపవలయును గాని యూరక యుత్తచేతులతోఁ బ్రవేశింపఁగూడదు

యాగహోమజపస్తోత్రదానధ్యానాదికాః క్రియాః।
శ్రద్ధయైవాధికం కుర్యా త్కర్మవైకల్యశాన్తయే॥ ౧౯౮॥

తా॥ తిరువారాధనము హోమము జపము స్తోత్రము దానము ధ్యానము మొదలైనక్రియలను దాను గృహమునుండి వెడలిపోవునప్పుడు గలిగినకర్మలోపముయొక్క శాన్తికై శ్రద్ధతో ముందుకంటె నధికముగా జేయవలయును.

లౌకికం వైదికం చాపి జ్ఞాన మేక మిదం మతమ్।
లౌకికజ్ఞానహీనస్య వైదికం నిష్ఫలం భవేత్॥ ౧౯౯॥

తా॥ లౌకికజ్ఞానంబును వైదికజ్ఞానంబును జనులకు ముఖ్యములైనవి. లోక వ్యవహారజ్ఞానము లేనివానికి వైదికజ్ఞానమున్నను అది లోకమునం దుపయోగింపదు.

భక్తిమానపి సత్కర్మా శాస్త్రజ్ఞో ధనవానపి।
లౌకికజ్ఞానహీనశ్చేచ్ఛోచ్యతే భువి సజ్జనైః॥ ౨౦౦॥

తా॥ పరమపదము కావలయు నన్న భగవద్భక్తి నయను సంపాదించుకొనవలయును దానిని సంపాదించుకొనుటకు వేదాన్తశాస్త్రజ్ఞానము వలయును అట్టిజ్ఞానమో పరిశుద్ధమైనమనస్సు గలవారికే కలుగును గాని యితరులకుఁ గలుగదు. మనస్సు పరిశుద్ధమగుటకు భగవదుల్లాసకరములైన సత్కర్మంబులను భగవద్భక్తి గలిగి చేయవలయును సత్కర్మంబుల ననుష్ఠించుటకు శరీరము నారోగ్యముగా ధరించి యుండవలయును. శరీరధారణమునకో ధన ముండవలయును, ఈసామగ్రి యంతయుఁ గలుగుటకు లోకవ్యవహారజ్ఞానము ముఖ్యముగా నుండవలయును భక్తి సత్కర్మానుష్ఠానము శాస్త్రజ్ఞానము ధనము ననునివి యన్నియు నుండియు లోకవ్యవహారజ్ఞానము లేనియెడల నట్టివానిని గూర్చి సజ్జనులు, అయ్యోయనుకూలసామగ్రి యుండియు ముఖ్యమైన లౌకికజ్ఞానము వీనికిలేకపోయెనే యని చిన్తింతురు గావున లౌకికజ్ఞానము ముఖ్యముగా నుండవలయును.

వ్యాసాద్యా మునయస్సర్వే నియన్తా భగవానపి।
లోకజ్ఞానానురోధేన ధర్మసంస్థాపనేఽభవన్॥ ౨౦౧॥

తా॥ ఏల యనఁగా వ్యాసాదిమునులును సర్వమునకు నియామకుండైన భగవన్తుఁడును లోకవ్యవహారజ్ఞానము ననుసరించియే ధర్మసంస్థాపనమును జేసినవారైరి కావున లౌకికజ్ఞానము ముఖ్యముగాఁ గావలసియున్నది.

భక్తిర్భగవతి జ్ఞానం శాస్త్రీయం కర్మ చాఖిలమ్।
అలఙ్కుర్వన్తి పురుషం లోకజ్ఞ మనహఙ్కృతిమ్॥ ౨౦౨॥

తా॥ మఱియును కేవలలౌకికజ్ఞానముండినను బ్రయోజనము లేదు లౌకికజ్ఞానము గలిగి యహఙ్కారములేనివానికి భగవద్భక్తియు వేదాన్తశాస్త్రజ్ఞానంబును కర్మానుష్ఠానమంతయు నున్నయెడల నవి వానికిఁ బ్రకాశకరములై యుండును

సర్వభూతావిరోధేన చేష్టితం ధర్మసంహితమ్।
సత్కీర్తియుక్తిర్యస్య స్యాల్లోకజ్ఞస్స చ కథ్యతే॥ ౨౦౩॥

తా॥ లోకవ్యవహారజ్ఞానము గలవాఁడెట్టివాఁ డనఁగా నెవఁడు సర్వప్రాణులకును విరోధము లేకుండ ధర్మకార్యముల ననుష్ఠించునో యేవాఁడు మంచికీర్తి గలవాఁ డగునో యట్టిపురుషుఁడు లోకజ్ఞానము గలవాఁ డని చెప్పఁబడును.

సుశీల ఇతిచ ప్రోక్తో గుణవా న్ధార్మిక స్త్వతి ।
పరోద్వేగకరో యస్తు ధార్మికోఽపి మహాసుర॥ ౨౦౪॥

తా॥ మఱియు సత్పురుషుఁడు మంచినడత గలవాఁడనియు మంచిగుణములు గలవాఁడనియు ధార్మికుం డనియుం జెప్పఁబడును ఇతరులకు భయము గలుగఁజేయువాఁ డెవఁడో వాఁడు ధర్మకార్యములను జేయువాఁడైనను గొప్పరాక్షసుం డని చెప్పవలయును.

బహుశ్రుతస్య విదుషో లోకజ్ఞస్యాపి దేహినః ।
దుర్లభా మూలశాస్త్రేతు భక్తి ర్మోక్షైకసాధనే ॥ ౨౦౫॥

తా। లోకప్రసిద్ధుఁడును విద్వాంసుండును లోకవ్యవహారముచు బాగుగా నెఱింగినవాఁడునగు వానికిఁగూడ మోక్షమునకు ముఖ్యసాధనంబైన వేదాన్తశాస్త్రమందుభక్తి గలుగుట దుర్లభమైయున్నది- ఏలయనఁగా, 'మనుష్యాణాం సహస్రేషు కశ్చిద్యతతి సిద్ధయే' అను వచనము ననుసరించిచూడఁగా నందఱికి నాశాస్త్రమందు భక్తిగలుగదు. జన్మాన్తరకృత పుణ్యాతిశయముచే నొకానొకనికే కలుగును.

శాస్త్రాభ్యాసపరస్యాపి శాస్త్రే భక్తి స్సుదుర్లభా ।
శాస్త్రే భక్తిమతామేవ సులభంశాశ్వతంపదమ్॥ ౨౦౬॥

తా॥ శాస్త్రము నభ్యసించు వానికిఁగూడ దానియందు మిక్కిలి భక్తి గలుగుట దుర్లభమైయున్నది. అట్లుండ నితరులకెట్లు కలుగును. విచారింపఁ మోక్షసాధన మైనవేదాన్తశాస్త్రమందు భక్తిగలవారికే మోక్షము గలుగునుగాని యితరులకుఁ గలుగదు

శ్రవణం శ్రావణం చిన్తా తదర్థే తస్య సంగ్రహః ।
చోదితానా మనుష్ఠానం శాస్త్రభక్తస్య లక్షణమ్॥ ౨౦౭॥

తా॥ శాస్త్రమందు భక్తి గలవాఁడనుటకు గుర్తేదనఁగా నెవఁడు వేదాన్తశాస్త్రమును సద్గురువు చెప్పఁగా విని విన్నది విన్నట్లు శ్రవణాధికారము గలయితరులు వినునట్లు చెప్పి దినదినము దానిని మఱవక మనంబునఁ దానును దలంచుచు నాయర్థములను సంగ్రహించివ్రాయుచు గురువు చెప్పినవిధముగా ననుష్ఠించుచు నుండునో యట్టివాఁడు శాస్త్రమందు భక్తిగలవాఁడనుటకు నట్టియనుష్ఠానము లక్షణమని యెఱుంగునది

శాస్త్రాభ్యాసపరాణాంచ కర్మ చానుతిష్ఠతామ్ ।
హృదయే భక్తిహీనానాం నశాస్త్రం తు ప్రకాశతే॥ ౨౦౮॥

తా॥ శాస్త్రోక్తప్రకారముగా సత్కర్మంబుల ననుష్ఠింపక మనస్సునందు భగవద్భక్తిలేక యెన్నిశాస్త్రముల నభ్యసించినను, అట్టివారి కాశాస్త్రములు ప్రకాశింపవు. అనఁగా శాస్త్రజ్ఞానము వ్యర్థమనుట

అభక్తానా మనన్యానాం సచ్ఛాస్త్రం శ్రూయతేపివా।
అన్యథా ప్రతిభా త్యేవ విషాక్తానాం యథాపయః॥ ౨౦౯॥

తా॥ భగవద్భక్తి గలవారు శాస్త్రము వినుటకుఁ దగుదురుగాని యితరులు తగరు అట్టియయోగ్యులు అనఁగా భగవద్భక్తిలేనివా రొకవేళ నట్టిసచ్ఛాస్త్రమును విన్నను, ఆశాస్త్రము వారికి వేఱువిధముగాఁ దోఁచునే కాని మోక్షప్రాప్తికి సాధన మైనది కాదు విషముచే నోరు చేదుగా నున్నట్టిజనులకుఁ బాలు చేదుగాఁ నుండునే కాని మధురముగా నుండదు గదా,

ప్రకాశయితు మాత్మానం భక్తానాం హితకామ్యయా।
అవతీర్ణో జగన్నాథ శ్శాస్త్రరూపేణ వైప్రభుః॥ ౨౧౦॥

తా॥ జగన్నాథుండును నిగ్రహానుగ్రహసమర్థుండు నగుభగవంతుఁడు తనయందు భక్తిగలవారికి హితమును గోరి తన్నుబాగుగాఁ దెలుపుటకై తాను శాస్త్రరూపముగా నవతరించె ననియెఱుంగవలయును,

తస్మా చ్ఛాస్త్రే దృఢం కార్యా భక్తిర్మోక్షపరాయణైః।
అభక్తస్య పరే శాస్త్రే భగవా న్న ప్రకాశతే॥ ౨౧౧॥

తా॥ కావున మోక్షమునుగోరువారు మోక్షముఖ్యసాధన మైనశాస్త్రమందు దృఢమైనభక్తి గలవారై యుండవలయును. అట్టిదృఢభక్తి లేనివానికి శాస్త్రమందు భగవంతుఁ డగఁబడఁడు అనఁగా వానికి విపరీతజ్ఞానము గలుగును గనుక నెంతచదివినను శాస్త్రభక్తి లేనివానికి శాస్త్రముచేత భగవత్స్వరూపము దెలియఁబడదనుట.

తామసానాం విమూఢానాం పతితానాం భవార్ణవే।
విపరీతం చ సకలం ధర్మజ్ఞానం ప్రకాశతే॥ ౨౧౨॥

తా॥ తమోగుణప్రధానులై యెవ రుందురో వారు మూఢులై సంసారసాగరమందు మునుఁగుదురు. అట్టివారికిఁ జెప్పెడి ధర్మోపదేశము విపరీతముగాఁ దోఁచును

ఉత్కీర్ణ ఇవ మాణిక్యే విరలామ్బరవేష్టితః।
దృశ్యతే వివరేష్వేవం భక్తా న్తస్సంస్థితో హరిః॥ ౨౧౩॥

తా॥ సానఁబెట్టిన మాణిక్యమందుఁ పలుచనివస్త్రముచేఁ జుట్టఁబడిన వాఁడెట్లు తెలియునో యట్లుభక్తులహృదయారవిందమం దుండు శ్రీహరి వారి హృదయద్వారమునం దుఁ బ్రకాశించును.

నిష్ప్రదీపస్య గేహస్య ద్వారై రివ దురాత్మనః ।
దృశ్యతే కరణై రన్త రన్ధకారసమం నిశి॥ ౨౧౪॥

తా॥ రాత్రియందు దీపములేనియింటిలోనున్న వస్తువులు ద్వారములచేతవలె భక్తిలేనిదురాత్ముని హృదయమునందున్న సర్వేశ్వరుఁడు వానియిన్ద్రియములచేత నంధకారమువలె నుండునుగాని కనఁబడఁడు.

హృదయస్థే జగన్నాథే కార్యకారీన్ద్రియం భవేత్ ।
కాలయోగ్యం చ కృత్వైవ యోగీ భోజన మాచరేత్॥ ౨౧౫॥

తా॥ భగవన్తుఁడు హృదయమం దుండఁగా సర్వేన్ద్రియంబులును దమతమకార్యములను జేయుచున్నవి గావున సర్వకారణభూతుండైనభగవన్తునిదయ సంపాదించుకొనుటకు ధ్యానయోగము గలవాఁడై యాయాకాలములయందుఁ జేయఁదగిన సత్కర్మములను జేసియే తాను భుజింపవలయును.

రాత్రౌ మజస్రయోగ స్సన్యథా కామం సమాచరేత్ ।
భగవత్సన్నిధావేవ వివిక్తేఽన్యత్ర వా స్థలే॥ ౨౧౬॥

తా॥ రాత్రియందు భగవత్సన్నిధియందైనను జనులులేని మఱియొకప్రదేశమందైననుండి యెడతెగనిధ్యానయోగము గలవాఁడై యప్పుడు కర్మానుష్ఠాననియమము లేదుగనుక మనసువచ్చినంతవఱకు భగవన్తుని దలంపవలయును.

యోగం కుర్యాత్సమాధాయ యథాస్థానాసనో వశీ ।
ఉపలిప్తే శుచౌ దేశే కుశా నాస్తీర్య భూతలే॥ ౨౧౭॥

తా॥ గోమయముతో నేల నలికి యట్టిపరిశుద్ధప్రదేశమందు దర్భలను బఱచుకొని యుట్టితగినస్థానమందుఁ గూర్చుండి మనస్సును సరిపఱచుకొని జితేన్ద్రియుండై ధ్యానమును జేయవలయును.

శుచ్యాసనం సమాధాయ వస్త్రేణా స్తృణుయాచ్ఛుతత్ ।
చీరం శుక్లం కృతంచర్మ మార్గం వేత్రకృతం తథా॥ ౨౧౮॥
అజీర్ణ మేకవర్ణంచ యోగేస్స్యా దాసనం దృఢమ్ ।

తా॥ తాను బరమాత్మను ధ్యానము చేసికొనుటకుఁ గూర్చుండుటకై పరిశుద్ధమైనయాసనమును సరిగా వేసికొని దానిమీఁద నొకవస్త్రమును వేసి కప్పవలయును. ఆవస్త్రము తెల్లనిది గాను నాఁచమఁడిగాను ఉండవలయును. జింకతోలైనను జేముల చాపనైనను ఆయాసనముమీఁద వేసికొనవచ్చును. ఆయాసనము జీర్ణము గానిదిగాను ఒకరంగుగలదిగాను గట్టిదిగాను ఉండవలయును. అట్టియాసనము పరమాత్మను ధ్యానము చేయుటకుఁ గూర్చుండుటకు సరియగును.

ఈదృశః పరమాత్మాయం ప్రత్యగాత్మా తథేదృశః॥ ౨౧౯
తత్సంబన్ధానుసన్ధాన మితియోగరి ప్రకీర్తితః।
యోగో నామేన్ద్రియై ర్వశ్యై ర్బుద్ధే ర్బ్రహ్మణి సంస్థితిః॥ ౨౨౦
వదన్తి న తథా జ్ఞేయం త్రయ మేకం విదు ర్బుధాః।

తా॥ పరమాత్మ యిట్టివాఁడనియు జీవాత్మయిట్టివాఁడనియుం దెలిసికొని వారికుండు నవవిధసంబన్ధముల ననుసన్ధించుట యోగమని చెప్పఁబడెను. కొందఱు యోగమనఁగా నిన్ద్రియములను వశపఱచుకొని బ్రహ్మమందు మనస్సు నిలుపుట అని చెప్పుచున్నారు అదియట్లుగాదు. ఆమాటినొక్కటిగా జ్ఞానులు తెలిసికొనుచున్నారు అనఁగాఁ బరమాత్మజ్ఞానము జీవాత్మజ్ఞానము వారిరువురి సంబన్ధముల ననుసన్ధించుట. యను నీమూటినొక యోగమునుగా జ్ఞానులు దెలిసికొనుచున్నారనుట.

భిత్తివర్ణవియోగేన యథా చిత్రం న లభ్యతే॥ ౨౨౧
కర్మజ్ఞానం తథా యోగం వినా యోగో న లభ్యతే।

తా॥ గోడ రంగు ఇవి లేకుండఁ జిత్తరువెట్లులభింపదో కర్మయోగము జ్ఞానయోగము లేకుండఁ బూర్వోక్తయోగము లభింపదు.

అజ్ఞాస్త్వేకాయనాచారం కర్మయోగం వదన్తిహి॥ ౨౨౨
సమ్యగ్జ్ఞాన మిదం ప్రాజ్ఞా వదన్త్యచ్యుతయోగినః।

తా॥ యోగస్వరూప మెఱుఁగనివారు పరబ్రహ్మప్రాప్తి సాధనమైన యనుష్ఠానముగల కర్మమును యోగమనుచున్నారు, బాగుగా యోగస్వరూపమును దెలిసినవారు పూర్వోక్తమైన మంచిజ్ఞానమును అనఁగా జీవాత్మ పరమాత్మజ్ఞాన తత్సంబన్ధానుసన్ధాన రూపజ్ఞానమును యోగమనుచున్నారు

యోగధర్మ ఇతి ఖ్యాత స్సాక్షా ద్భాగవతో విధిః॥ ౨౨౩

తా॥ ఇట్టి యోగధర్మము ముఖ్యముగా భాగవతులకుఁ గావలసిన కార్యమని చెప్పఁబడినది.

సర్వేన్ద్రియై రపి సదా యోగో యుజ్యత ఇత్యతః ।
అనుసన్ధానవిజ్ఞానయోగేన బ్రహ్మ శాశ్వతమ్ ॥ ౨౨౪॥

తా॥ కనుకనిట్లు సర్వేన్ద్రియములతోఁగూడ నెల్లప్పుడు మనస్సును బరమాత్మయందు నిలిపి ధ్యానించుట యోగమని చెప్పఁబడును ఇట్లనుసన్ధించుటచేఁ గలిగినవిజ్ఞానసంబన్ధముచే శాశ్వతమైనపరమపదము పొందఁబడును.

యథార్చ్య మిన్ద్రియై రాత్మా సేవ్యతే సత్క్రియాపరైః ।
స్వామీ వ్యవస్థితో గేహే భృత్యైవర్గై రివాన్తరః॥ ౨౨౫॥

తా॥ భృత్యులు తమయజమానుని గృహమం దెట్లు సేవింతురో యట్లు సర్వేన్ద్రియంబులను లోనున్నపరమాత్మను యోగ్యతానుసారముగా సత్కర్మానుష్ఠానముచే సేవింప వలయును.

యథా యథా హరిం భక్త్యా జానాతి పురుషోత్తమమ్ ।
తథా తథా సముత్సృజ్య పాపాని కురుతే శుభమ్॥ ౨౨౬॥

తా॥ పురుషోత్తముం డగుశ్రీహరిని భక్తితో నెట్లెట్లు సేవించుచున్నాఁడో అట్లట్లు పాపకార్యములను జేయుట మాని పుణ్యకార్యములను జేయుచున్నాఁడు

సదాచారస్య వైకల్య మల్పం వా యత్ర దృశ్యతే ।
వికలా భక్తి రత్రేతి బోద్ధవ్యం తామసాన్వయాత్॥ ౨౨౭॥

తా॥ ఏపురుషునియందు సదాచారము కొంచె మైనను లోపించినట్లు తోఁచుచున్నదో వాఁడు దామసగుణసంబన్ధము గలవాఁడనియు, కావుననే వానికి భగవన్తునియందు సంపూర్ణభక్తి లేదనియుం దెలిసికొనవలయును.

రజస్తమఃక్షయాదేవ శుద్ధే సత్త్వే తతోఽమలమ్ ।
జ్ఞానం భవతి విజ్ఞానా ద్భక్తిరి పుంసాం ప్రజాయతే॥ ౨౨౮॥

తా॥ లోకమం దందఱికిని సత్త్వరజస్తమోగుణములు మిశ్రమైయే యుండును. పుణ్యవశముచేత రజోగుణతమోగుణములు నశించినయెడల సత్త్వగుణము పరిశుద్ధమై యుండును. అట్లు శుద్ధమైనసత్త్వగుణ ముండుటచేత నిర్మలమైనజ్ఞానము గలుగుచున్నది. అట్టినిర్మలజ్ఞానముచేతఁ బురుషులకు భగవద్భక్తి సంపూర్ణముగాఁ గలుగుచున్నది.

కర్మణా జ్ఞానమిశ్రేణ స్థిరప్రజ్ఞో భవే త్పుమాన్ ।
సత్త్వికాశే న తు తమో రజోవా వర్తతే క్వచిత్ ॥ ౨౨౯॥

తా॥ పురుషుఁడు జ్ఞానమిశ్రితముగాఁ గర్మములను జేయుటచేత దృఢమైనజ్ఞానము గలవాఁడగును జ్ఞానమువర్జిల్లినయెడల రజస్సును దమస్సును గొంచెమైననుండదు.

శుద్ధాచారపరత్వంహి శుద్ధసత్త్వస్య లక్షణమ్ ।
నిషిద్ధకార్యే యోగశ్చ సత్త్వేతరగుణోద్భవః ॥ ౨౩౦॥

తా॥ పరిశుద్ధమైనయాచార మండవని కాసక్తియుండునో వాఁడు శుద్ధసత్త్వగుణమే కలవాఁడని యెఱుంగవలయును- శాస్త్రనిషిద్ధకార్యముల నెవఁడు చేయునో వాఁడు రజోగుణతమోగుణములు గలవాఁడని యెఱుంగునది.

సచ్ఛాస్త్రనిరతా ఏవ శుద్ధసత్త్వా హి యోగినః ।
అక్లేశేన సముత్తీర్య భవాబ్ధిం యాన్తి తత్పదమ్ ॥ ౨౩౧॥

తా॥ మఱియు నెవరు సచ్ఛాస్త్రములయం దాసక్తి గలవారో వారే శుద్ధసత్త్వగుణముగలవారు అట్టివా రనాయాసముగా సంసారసముద్రమును దాటి పరమపదము నొందుచున్నారు

వేదశాస్త్రార్థతత్త్వజ్ఞ స్సమ్యక్స్వాధ్యాయతత్పరః।
యోగధర్మైకనిరతో బ్రహ్మభూయాయ కల్పతే॥ ౨౩౨॥

తా॥ బాఁగుగా వేదములను శాస్త్రములను జదివి వానిలోనిసారాంశమును దెలిసికొని నిత్యము పరమాత్మను ధ్యానము చేయువాఁడు పరబ్రహ్మమును బొందుచున్నాఁడు.

సకృదావర్తితోఽప్యేష స్వాధ్యాయో ద్వాదశాక్షరః ।
భక్తానాం పాతకాన్యాశు నాశయత్యవశాదివ ॥ ౨౩౩॥

తా॥ ద్వాదశాక్షరవేదమన్త్రమును భక్తితో నొకసారి జపించినమాత్రాన నదియట్లు జపించినవారిపాపముల నప్రయత్నముగా శీఘ్రముగాఁ బోఁగొట్టును.

నిత్యం స్వాధ్యాయశీలానాం స్వాధీనేన్ద్రియవర్తినామ్ ।
యజతాం జుహ్వతాం చైవ జీవన్ముక్తి రుదీరితా॥ ౨౩౪॥

తా॥ ప్రతిదినము వేదాధ్యయనమును జేయుచు జితేన్ద్రియులై భగవన్ముఖోల్లాసకరములైనసత్కర్మంబుల ననుష్ఠించుచు ఆజ్యాదిహవిస్సు నగ్నియందు వ్రేల్చుచుండువారికిఁ బ్రతికియుండునపుఁడె ముక్తినివకిలె బ్రహ్మానందముకలుటయందు సందియమించుక యైన లేదు-

ఉపవాసం వినై వాయం మహాపాతకనాశనః ।
నిషిద్ధే కర్మణి ప్రాప్తే సోపవాసం జపేన్మనుమ్ ౨౩౫॥

తా॥ ఈమన్త్రముపవాసము లేకుండనే గొప్పపాపములను బోఁగొట్టును అయి నను, అధికారిపూర్తిగాఁ బాట శాస్త్రనిషిద్ధకర్మంబులను జేసినయెడల దానివలనఁ గలిగెడి పాపమును బోఁగొట్టుకొనుటకునుపవాసమును జేసి యామన్త్రమును జపింపవలయును అట్లు జపించిన నాపాపము పోవును

పరిహృత్యచ పాపాని జప న్కుర్వ న్సదా క్రియాః।
ఉపవాసపరో భూయ శ్శక్తి కృచ్ఛ్రాణి చాచరేత్॥ ౨౩౬॥

తా॥ ఆమన్త్రమును జపించుచు సర్వదా సత్కర్మంబులను జేయుచుండువాఁడు తనపాపములను బోఁగొట్టుకొని యుపవాసముచేయశక్తిగలవాఁడయ్యేనేని ఉపవాసమును జేసి యనేకకృచ్ఛ్రములనుజేయవలయును.

ఉపవాసపరాణాం తు కదాచి న్నేన్ద్రియభ్రమః।
ఇన్ద్రియభ్రమహీనానా మచిరా ద్బ్రహ్మ సిధ్యతి॥ ౨౩౭॥

తా॥ ఉపవాసము చేయువారి కెప్పుడు నిన్ద్రియములకు భ్రమ కలుగదు. ఇన్ద్రియభ్రాన్తి లేనివారికి శీఘ్రముగా బ్రహ్మసాక్షాత్కార మగును.

అక్షతర్పణయుక్తానాం యతతా మపి యోగినామ్।
నిత్యాం పార్శ్వగతో మృత్యు స్సన్న్యాసినామపి॥ ౨౩౮॥

ఇన్ద్రియములకుఁ దృప్తిచేయువారికిని ఆకు అలము కందమూలఫలములు మొదలైనవానిని భక్షించి యిన్ద్రియములకుఁ దృప్తిచేయక మోక్షమునకు యత్నించునట్టి యోగులకును అట్టియాహారమునుగూడవిడిచిన సన్న్యాసులకును నిత్యము ఎల్లైనను చావు సమీపించియున్నది

అవశ్యం భవసంతార మిచ్ఛ న్నవిజితేన్ద్రియః।
శరీరం శోషయే న్నిత్యం కృచ్ఛ్రచాన్ద్రాయణాదిభిః॥ ౨౩౯॥

తా॥ సంసారసముద్రమును దాటవలయు నని కోరిక కలదు. ఇన్ద్రియములను జయింప శక్తిలేదు. అట్టివాఁడేమి చేయ వలయు ననఁగాఁ గృచ్ఛ్రచాన్ద్రాయణాది తపస్సులచేత దేహమును గృశింపఁజేయవలయును

ఉపవాసపరాణాంతు కేవలం నాత్మనిగ్రహః।
క్రియమాణం కృతం యద్వా కృతం పాపంవినశ్యతి॥ ౨౪౦॥

తా॥ ఉపవాసము చేయువారికి యింద్రియజయము మాత్రమే కాదు. మఱియేమనఁగా, ఇప్పుడు చేయఁబడుచున్న పాపమును, ఇదివఱకుఁ జేసిన పాపమును, చేయఁబోయెడి పాపమును నశించును.

ఏకరాత్రం ద్విరాత్రం వా త్రిరాత్రమథ పక్షయోః ।
యథాశక్త్యుపవాసీ స్యా ద్ధృతవాక్కాయమానసః॥ ౨౪౧॥

తా॥ ఉపవాస మెట్లు చేయవలయు ననఁగా శుక్లకృష్ణపక్షములయం దొకరాత్రియైనను రెండురాత్రులైనను మూఁడురాత్రులైనను మనోవాక్కాయనియమములుగలవాఁడై శక్త్యనుసారముగా నుపవాసము గలవాఁడుఁగావలయును

ఏకాదశీ ముపవసే ద్దినషట్కం తు శాన్తిమాన్ ।
శ్రవణైకాదశీపర్వ కృష్ణాష్టమ్యాఖ్య మాదరాత్ ॥ ౨౪౨॥

తా॥ ప్రతియేకాదశియందును శ్రవణైకాదశియందును కృష్ణాష్టమియందును పర్వములయందును, ఈయాఱుదినములయందు శక్తిగలవాఁడై యాదరముతో నుపవాసముండవలయు.

ఉపోష్యైకాదశీం వాపి భగవత్ప్రీతయే బుధః ।
స్వాధ్యాయతత్పర శ్శశ్వ ద్ద్వాదశ్యాం పారణం చరేత్॥ ౨౪౩॥

తా॥ మఱియును భగవత్ప్రీతికై తెలిసినవాఁడు వేదపారాయణము చేయుచు నేకాదశియం దుపవాసము చేసి ద్వాదశియందుఁ బారణము చేయవలయును. ఎల్లప్పు డట్లే చేయవలయును.

ఉపోష్య విధివ ద్దేవ మభ్యర్చ్యచ పరేఽహని ।
భక్తై స్సహాశ్నతాం తుష్టాః శ్వేతద్వీపనివాసినః॥ ౨౪౪॥

తా॥ ఇట్లేకాదశియం దుపవసించి పరదినమందు శాస్త్రోక్తప్రకారముగా భగవంతుని బూజించి సంతోషముగ నుండియును భగవద్భక్తులతోఁగూడ భుజింపవలయును శ్వేతద్వీపమందు నివసించువారి కిది విహితకర్మము.

ఉపవాసదినే విద్వా న్నాత్మయాగం విహాయతు ।
అన్య త్సమాచరే త్సర్వం యథాపూర్వం తు విజ్వరః॥ ౨౪౫॥

తా॥ తెలిసినవాఁ డుపవాసదినమందు సాపాటు తప్ప తక్కిన సమస్తకార్యములను, ఎప్పటివలెఁ గష్టమని తలంపక చేయవలయును.

అథవా జపనిష్ఠానాం దాన్తానాం మితభోజినామ్ ।
అచ్ఛిద్రకారిణాం నిత్యం షాణ్ముకాల మలం భవేత్ ॥ ౨౪౬॥

తా॥ బాగుగా భుజించువారి కుపవాసము చేయ శక్తి యుండును గాని యల్పముగా భుజించువారి కెట్లు శక్తి యుండును, వారెట్లుపవాసము చేయఁగలరు వారికతి యేమియనఁగా మితముగాభుజించువారెవరో వారు నిత్యము తప్పక తమమన్త్రములను జపించువారై దాతలై యెవ్వరికిని కెడుగును జేయనివారై నిత్యము కాలము తప్పక సంధ్యావన్దనాది కృత్యములనుజేయువారైనయెడల వారికదియే చాలును, ఉపవాసము క్కఱలేదు

స్వాధ్యాయ మభ్యసే న్నిత్యం మనసా మౌన మాచరేత్ ।
అవిరోధేన భూతానాం ముక్షో ద్వాచ మనాకులః ॥ ౨౪౭॥

తా॥ ప్రతిదినము వేదము నభ్యసింప వలయును విశేషముగా మాటలాడఁగూడదు, సర్వప్రాణులకును విరోధము లేకుండ నిర్మలాన్తఃకరణము గలవాఁడై మాటాడవలయును.

యదుద్వేగకరం వాక్య మన్యార్థార్థావబోధకమ్ ।
అసత్యం నిహితార్థంచ నోచ్చరే దపి గర్హితమ్ ॥ ౨౪౮॥

తా॥ మఱియును భయంకరముగాను విపరీతార్థజ్ఞానము గలుగునట్లుగు అసత్యముగాను చెప్పినదానికి నర్థము గానట్లును నిన్దగాను మాట లాడఁగూడదు.

అర్థయుక్తంచ సత్యంచ శ్రావ్యం ప్రియకరం మృదు ।
శుద్ధం మితంచ యుక్తంచ కాలయోగ్యం వదే ద్వచః॥ ౨౪౯॥

తా॥ మాట లాడునపుడామాట గమ్భీరార్థము గలది గాను సత్యముగాను వినసింపైనదిగాను సంతోషకరమైనది గాను మృదువు గాను అపశబ్దములు లేనిది గాను బరిమితము గాను యుక్తియుక్తము గాను గాలమునకుఁ దగినది గాను,ఉండవలయును.

వేదవిద్యావ్రతస్నాతై ర్బహ్వాన్తస్సమచేష్టితైః।
అసూయారహితై రస్మి క్ష్యా ఫ్షై భక్తై స్సహావసేత్ ॥ ౨౫౦॥

తా॥ బ్రహ్మచర్యాశ్రమమందు యథావిధిగా వేదాధ్యయనము పొందలైనవానిని శేసి గుర్వాజ్ఞచే స్నాతకవ్రతము పొంది గృహస్థులై లోపలను బైటను సమమైన వ్యా

పారము గలవారై యసూయలేనివారై యీధర్మశాస్త్రమందు భక్తిశ్రద్ధలు గలవారేవ రో వారితోఁగూడ సహవాసమును జేయుచుండవలయును. గుణములయందు దోష బుద్ధి యసూయ

మూర్ఖాశ్చ పణ్డితంమన్యా అధర్మ్యా ధార్మికా ఇవ ।
ధర్మయుక్తాన్ప్రబాధన్తే నాథూనాం లిఙ్గమాస్థితాః ॥ ౨౫౧॥

తా॥ లోకమందుఁ గొందఱు మూఢులు తాము పణ్డితుల మనితలంచి యధర్మం బులనే చేయుచు బైటికిమాత్రము ధార్మికులవలె సాధులక్షణములు గలవారై ధార్మికు లను బాధించుచున్నారు గావున నట్టి వారితో సహవాసము చేయఁగూడదు.

ఏకత స్త్వపవర్గార్థ మనుష్ఠానాది కౌశలమ్ ।
లోకానుసార స్త్వేకత్ర గురుఁరి పశ్చా దుదీరితః॥ ౨౫౨॥

తా॥ మఱియు నొకవైపున మోక్షముకై తగినయనుష్ఠానాదికమందు నేర్పు గలిగి యుండుట,పిమ్మట మఱియొకవైపున శాస్త్రోక్తకర్మంబుల నాచరించుచు లోకము ననుసరించి యుండుటయు నింకొకవైపున సదాచార్యసమాశ్రయణముచేయుటయు, చెప్పఁబడినది ఈమూఁటి నవలమ్బించియే యుండవలయును, అట్లుండిననే మోక్షము లభించుననుట.

భవన్తి బహవో మూర్ఖారి క్వచి దేకో విశుద్ధధీః ।
త్రాసితోఽపి సదా మూర్ఖై రచలో యస్య బుద్ధిమాన్॥ ౨౫౩॥

తా॥ లోకమందు మూర్ఖులనేకు లున్నారు ఎక్కడనో యొకచోటఁ బరిశుద్ధా న్తఃకరణము గలజ్ఞాని యొకం డుండును అట్టిబుద్ధిమన్తుండు తన్నట్టిమూర్ఖులు భయప ఱచినను నిత్యము ధర్మమార్గమునుండి తొలంగనివాఁడై యుండవలయును.

న విశ్వాసరి క్వచి త్పాపిష్ఠే విశేషాత్తు కలౌ యుగే ।
పాపిష్ఠా వాదవర్షేణ మోహాయ న్త్యవిచక్షణాన్॥ ౨౫౪॥

తా॥ ఎప్పుడును పాపిష్ఠులను నమ్మఁగూడదు,అందును గలియుగమందు బొత్తిగా నమ్మఁగూడదు, ఏల యనఁగా నట్టిపాపులు,ఏమో మేలుచేయువారివలెఁ బుంఖాను పుంఖముగా దుర్వాదములతో ధారావర్షమువలె నుపన్యాసములను జేయుదురు. అట్టి యుపన్యాసములను జూచి తెలివిలేనివారు తమయజ్ఞానముచే మోహమునొంది వారికి వశు లగుచున్నారు గావున వారిమాటలను నమ్మఁగూడదు.

గోపయే న్నోచ్చరే ద్ధర్మం నాపృష్టః కించిదుచ్చరేత్ ।
పృష్టోఽపి నవదే ద్ధర్మం గుహ్యాం సిద్ధాన్త మేవచ॥ ౨౫౫॥

తా॥ తాను జేసినధర్మకార్యములను మఱుఁగుపఱుపవలయును గాని తానుగాఁ జెప్పుకొనఁగూడదు, తన్నడగని విషయంబు నెవ్వరికిని జెప్పఁగూడదు, ఒకవేళ నడిగినను రహస్యార్థమైన మతసిద్ధాన్తమును యోగ్యతిగలవానికిఁదప్ప యితరులకుఁ జెప్పఁగూడదు,

ఆశ్రితా యాతిభక్తాయ శాస్త్రే శ్రద్ధాపరాయచ ।
న్యాయేన పృచ్ఛతే సర్వం వక్తవ్యం శౌచయోగినే॥ ౨౫౬॥

తా॥ రహస్యార్థమును మతసిద్ధాన్తమును జెప్పుటకుఁ దగినవాఁడెట్టివాఁడనఁగా, అడుగునట్టివాఁడు తన్నాశ్రయించి తనయందు భక్తియు శాస్త్రమందుఁ బ్రమాణబుద్ధియుం గలిగి యుక్తియుక్తముగా నడుగవలయును, మనోవాక్కాయశుద్ధిగలవాఁడై యుండవలయును. అట్టివానికేది యడిగినం జెప్పనొప్పును.

ఆత్మపూజార్థ మర్థార్థం దమ్భార్థమపి ఖిన్నధీః ।
అయోగ్యేషు వదఞ్ఛాస్త్రం సన్మార్గా త్ప్రచ్యుతో భవేత్॥ ౨౫౭

తా॥ తనకు గౌరవము గలుగుటకుఁగాని ధనసంపాదనముకొఱకుఁగాని దమ్భముకొఱకుఁగాని ఖేదయుక్తమైనమనస్సుగలవాఁడై శాస్త్రమును దెలిసికొన యోగ్యతలేని వానికి శాస్త్రమును జెప్పఁగూడదు అట్లు చెప్పినవాఁడు సన్మార్గమునుండి తొలంగినవాఁడగును.

ఊషరే నివపే ద్బీజం షణ్డే కన్యాం ప్రయోజయేత్ ।
విసృజే ద్వానరే మాలాం నాపాత్రే శాస్త్ర ముత్సృజేత్ ॥

తా॥ ఏల యయోగ్యులకు శాస్త్రము చెప్పఁగూడదనఁగా, చవిటినేలయందు విత్తనము వేసినను నపుంసకునకుఁ గన్యనిచ్చినను గోఁతికిఁబూలదణ్డనొసంగినను బ్రయోజనమేమైనను గలదా? లేదు అట్లే శాస్త్రార్థమును దెలిసికొన యోగ్యత లేనివానికి శాస్త్రమును జెప్పినం బ్రయోజనము లేదు గనుక నయోగ్యునకు శాస్త్రమును జెప్పఁగూడదు.

అచ్ఛిద్రకర్మ నిరత శ్శాస్త్రాభ్యాసరత స్సదా ।
స్వాధ్యాయాభ్యాసయోగేన నయేత్కాల మతన్ద్రితః॥ ౩౪౯॥

తా॥ మతియు బుద్ధిమన్తుఁడు వేదోక్తకర్మముల నేవిధమైనలోపము లేకుండ ననుష్ఠించుచు నిత్యము వేదశాస్త్రముల నభ్యసించుచు జాగరూకుఁడై కాలమును గడపవలయును.

ఇతి శాణ్డిల్యస్మృతౌ విశిష్టధర్మశాస్త్రే చతుర్థోఽధ్యాయః

శాణ్డిల్యస్మృతి యనెడి విశిష్ట పరమధర్మ శాస్త్రమందు నాల్గవ యధ్యాయము ముగిసెను.

పఞ్చమాధ్యాయ ప్రారమ్భః.

యామిన్యాం యోగకాలేతు య త్కార్యం యోగిభి ర్నరైః
త ద్వక్ష్యామి సమాసేన శృణుధ్వం మునిపుఙ్గవాః॥ ౧॥

తా॥ ఓమునిశ్రేష్ఠులారా! రాత్రి యోగకాలమందు యోగులచేఁ జేయఁదగినది యేదో యద్దానిని సంగ్రహముగాఁ జెప్పెద వినుఁడు. యోగమనఁగా ధ్యానము.

అధివృక్షప్రమాణేన దృశ్యమానే దివాకరే ।
విధాయ దేహశుద్ధించ వాసో విపరిధాయ చ॥ ౨॥

ప్రోక్షణాచమనే కృత్వా దద్యా దర్ఘ్యంచ పూర్వవత్ ।
ధ్యాయ న్నేవ పరం బ్రహ్మ యావ న్నక్షత్రదర్శనమ్ ॥

తా॥ సూర్యుఁడు, ఒకగొప్పవృక్షమంతయెత్తునకు రాఁగానే తాను దేహశుద్ధిని జేసికొని మడివస్త్రమును ధరించి శిరస్సున జలమును బ్రోక్షించుకొని యాచమించి మునుపటివలె సూర్యున కర్ఘ్యము నొసఁగి పరబ్రహ్మమును నక్షత్రములు గనఁబడునంతవఱకు ధ్యానించుచునే యుండవలయును.

జపే ద్బ్రహ్మ పవిత్రంవా మానసం మౌన మాస్థితః ।
అభిగమ్య యథాపూర్వ మర్చయిత్వా యథావిధి ॥ ౪॥

తా॥ మనస్సును బరిశుద్ధమునుగాఁ జేసికొని యెవరితోను మాటలాడక మును పటివలెఁ బరబ్రహ్మమందు మనస్సు నిలిపి యథావిధిగాఁ బూజించి పరబ్రహ్మమంత్రము ను జపింపవలయును.

సన్ధ్యయో రుభయోరపి కార్యా పూజా పరమపావనైః ।
త్రికాలం ద్రవ్యయోగేన తథా నైమిత్తికార్చనా ॥ ౫౪॥

మఱియుఁ బరిశుద్ధాన్తఃకరణము గలవారై ప్రాతస్సాయంకాలములయందుఁ బరమాత్మ నుద్దేశించి మానసపూజ చేయువలయును కాలత్రయమందును ద్రవ్యములతోఁ బూజింపవలయును, మఱియు నష్టైయేకాదశీవ్రతము మొదలగువానియందు నైమిత్తికపూజను జేయవలయును.

హుత్వా జప్త్వా తథా స్తుత్వా యోగం కుర్యా దతన్ద్రితః ।
పుష్పానులేపనైర్దివ్యై రర్ఘ్యపూర్వై ర్యథావిధి ॥ ౬॥

తా॥ అగ్నియందు వ్రేల్చఁదగినవస్తువులను వ్రేల్చి జపించి పొగడి దివ్యపుష్పములను దివ్యచన్దనమును,అర్ఘ్య మిచ్చినతరువాత యథావిధిగా సమర్పించి యెచ్చరికతోఁ బరమాత్మను ధ్యానింపవలయును.

భక్తిజ్ఞానక్రియావృద్ధి రయత్నేనైవ సిధ్యతి ।
నక్తం కుటుమ్బికోఽశ్నీయా ద్ధితం పథ్యం సుతృప్తిమత్ ॥ ౭॥

తా॥ కుటుమ్బవన్తుఁడురాత్రి హితంబును బథ్యంబునైనపదార్థమును నిత్యము తృప్తిగా భుజింపవలయును. అట్లు భుజించినయెడల భక్తియు జ్ఞానంబును గర్మానుష్ఠానంబునప్రయత్నముగానే సిద్ధించును.

సర్వంచ తిలసమ్బద్ధం దధిశాకంచ వర్జయేత్ ।
ముద్గసంబన్ధి సర్వంచ శుక్తం కాలాన్తరే భవేత్ ॥ ౮॥

తా॥ నూనెకలిసినపదార్థములును పెరుగుతోటకూరయును పెసరపప్పుతోఁ జేరినపదార్థములను భుజించుచుండినఁ దత్కాలమునం దేమియుం జేయకున్నను గొంతకాలమునకు శరీరమున కేదైనను వ్యాధిని గలుగఁ జేయును గావున దుఃఖకరములై యుండును గనుక వానిని విడువవలయును.

అపూపవర్జం తచ్చాపి వర్జ్యమేవ దినాన్తరే ।
శుష్కం పక్వం తథా వస్తు సఘృతంశాకమేవచ ॥ ౯॥

తా॥ అపూపముల నంతగా భుజింపఁగూడదు, బూర్వదినమందుఁ జేసినవానిని బొత్తిగా భుజింపనే కూడదు ఎండిపోయినయాహారము వండి భుజింపఁ గూడదు. నేతిబీర కాయ మొదలైన చచ్చురుగలశాకంబులను భుజింపఁగూడదు

పరిభూతంచ నిర్ణిక్తం నపర్యుషితదోషభాక్ ।
దధ్యన్నం పాయసాన్నంచ గుడాన్నంచ ఘృతౌదనమ్॥ ౧౦॥

తా॥ పెరుగన్నము పాయసము చక్కెరపొంగలి నేతియన్నము ఇవిబాగుగాఁ బక్వములై పరిశుద్ధము లైనయెడలఁ జల్దిదోషము గలవి గావు.

అపూపానిచ భర్జ్యాని నపర్యుషితదోషభాక్
తద్రూపేణ పునరపి పక్వం రసగన్ధాన్తరాన్వితమ్ ॥ ౧౧॥

తా॥ వేయింపఁబడిన యప్పడము మొదలైన యపూపములును మఱలఁ బక్వములై మునుపటి రసగన్ధములకంటె వేఱురసగన్ధములు గలవి యైనపక్షమునఁ జల్దిదోషము గలవి గావు

అన్యోపయుక్తశేషంచ వర్జ్యం స్యాద్ద్రవ్యవర్జితమ్ ।
భక్ష్యాపూపఫలాదీనాం గవ్యానామపి భోజనే ॥ ౧౨॥

తా॥ ఇతరులు భుజింపగా మిగిలిన యన్నమును భుజింపఁగూడదు. గోవుపాలు పెరుగు మొదలైన పదార్థము లట్లుకాదు. అనఁగా నన్యులుభుజింపఁగామిగిలినను భుజింపవచ్చును అట్లే భక్ష్యములు అపూపములు ఫలములు మొదలగుపదార్థములును ఆవు నెయ్యి పెరుగు పాలు గలిసినపదార్థములు నొకరు భుజింపఁగా మిగిలినను భుజింపఁదగినవి యగును

రోగోపఘాతసేవనస్యాత్పునర్భోజనదోషభాక్ ।
కాలయోగంచ కృత్వైవ భోజనం యోగమాచరేత్॥ ౧౩॥

తా॥ రోగప్రతిబన్ధము గలిగినపుడు మఱలమఱల భుజించినను దోషము లేదు. అయిన నప్పుడు కాలోచితముగా భుజించియే ధ్యానింపవలయును.

రాత్ర్యామజస్రయోగస్స న్యథాకామం సమాచరేత్ ।
భగవత్సన్నిధానేవా వివిక్తేఽన్యత్ర భూతలే ॥ ౧౪॥

తా॥ రాత్రియందు భగవత్సన్నిధియందైనను మఱియొకనిర్జనమందైనను నివసించి యెడతెగకుండఁ బరమాత్మను గనయిష్టప్రకారము ధ్యానింపవలయును.

యోగం కుర్యాత్సమాధాయ యథాస్థానాసనో వశీ।
ఉపలిప్తే శుచౌ దేశే కుశానాస్తీర్య భూతలే॥ ౧౫॥

తా॥ తగినచోటు తగినయాసనము గలవాఁడై జితేన్ద్రియుండై గోమయముతో నలికినపరిశుద్ధప్రదేశమందు దర్భలను బఱచుకొని కూర్చుండి మనస్సును సరిపఱచుకొని పరమాత్మను ధ్యానింపవలయును,

శుద్ధాసనం సమాధాయ వస్త్రేణాస్తృణుయాచ్చ తత్।
చీరం శుక్లీకృతం చర్మ మార్గం వేత్రకృతం తథా॥ ౧౬॥
అజీర్ణ మేకవర్ణంచ యోగే స్యాదాసనం దృఢమ్।

తా॥ పరిశుద్ధమైనయాసనమును సరిగావేసికొని దానిని వస్త్రముతోఁ గప్పవలయును ఆవస్త్రము తెల్లనినారమడిగా నుండవలయును ఆయాసనము జింకతోలుగానైనను, పేములతో నల్లినదిగానైన నుండవలయును అట్టియాసనము జీర్ణించినదిగా నుండఁగూడదు, ఒకరంగు గలదిగా నుండవలయును, గట్టిదిగా నుండవలయును. అట్టియాసనమునే యోగమం దుపయోగించుకొనవలయును యోగలక్షణ ముత్తరశ్లోకమునఁ జెప్పఁబడును.

ఈశ్వరః పరమాత్మాఽయం ప్రత్యగాత్మా తథేశ్వరః॥ ౧౭॥
తత్సంబన్ధానుసన్ధాన మితి యోగః ప్రకీర్తితః।
యోగో నామేన్ద్రియై ర్వశ్యై ర్బుద్ధే ర్బ్రహ్మణి సంస్థితిః॥ ౧౮

తా॥ పరమాత్మ యిట్టివాఁడు అట్లే యీప్రత్యగాత్మ యిట్టివాఁ డని ఆపరమాత్మప్రత్యగాత్మలసంబన్ధము ననుసన్ధించుటయు, ఇన్ద్రియములను వశపఱచుకొని బుద్ధిని బ్రహ్మమందు నిలుపుటయు ననది యోగమనఁబడును

సర్వేన్ద్రియైః ప్రయుక్తైర్వా భగవత్కర్మవిస్తరే।
అథ సజ్జ్ఞానినో జ్ఞానం యోగం కర్మ పృథక్పృథక్॥ ౧౯॥
వదన్తి నతథా జ్ఞేయం త్రయమేకం విదుర్బుధాః।
భిత్తివర్ణవియోగేన యథా చిత్రం నలభ్యతే॥ ౨౦॥
కర్మజ్ఞానం తథా యోగం వినా యోగో నలభ్యతే।
అజ్ఞాస్త్వేకాయనాచారం కర్మయోగం వదన్తిహి॥ ౨౧॥

తా॥ భగవన్ముఖోల్లాసకర మైనకర్మమును బూర్తిగాఁ జేయుటకై సర్వేన్ద్రియములను భగవత్తువియందు లగ్నము లగునట్లుపయోగింపవలయును. అట్లుపయోగింపఁబడినసర్వేన్ద్రియములచేతను గలిగెడిజ్ఞానమును యోగముగ నర్చింబును ఆభాసజ్ఞానముగలవారు అనఁగా సామాన్యులు వేఱువేఱుగాఁ జెప్పుచున్నారు గాని యట్లు తెలిసికొనఁగూడదు తెలిసినవారు మూఁటినొకదానినిగా ననఁగా యోగమునుగాఁ దెలిసికొనుచున్నారు, ఎలయనఁగా నొకగోడయందు రంగులు వ్రాయుటవలనఁ జిత్తరువు లభించుచున్నదిగాని గోడ రంగులు వీనిచేరిక లేనిమెడఁ జిత్రము లభింపదుగదా. అట్లేకర్మము జ్ఞానము వీనిచేరికగలిగినప్పుడే యోగములభించుచున్నదిగాని వానిచేరికలేకున్నయోగము లభింపదు గనుకఁ గర్మజ్ఞానములు వానిసంయోగము, యోగమని చెప్పవలయును. తెలియనివారు ఏకాయనాచారమైనకర్మమును యోగమనుచున్నారుగదాయన్ననో అట్లు జ్ఞానులుచెప్పరుగనుక నది సరిగాదని తెలిసికొనవలయును అట్లు త్తరశ్లోకమునఁ జెప్పఁబడును, భగవన్తుఁడొక్కఁడే లక్ష్యస్థానముగలయనుష్ఠానముగలది, యేకాయనాచారము

సమ్యగ్జ్ఞాన మిదం ప్రాజ్ఞా వద న్త్యచ్యుత యోగినః ।
యోగధర్మ ఇతిఖ్యాత స్సాత్త్వా ద్భాగవతో విధిః ॥ ౨౨॥

తా॥ యోగస్వరూపమును బాగుగానెఱింగినవారీమంచిజ్ఞానమును యోగమనిచెప్పుచున్నారు. ఇట్టియోగము ముఖ్యముగా భాగవతులకుఁ గావలసినవిధియని చెప్పఁబడినది

సర్వేన్ద్రియై రపి సదా యోగో యుజ్యత ఇత్యతః ।
అనుసన్ధానవిజ్ఞానయోగేన బ్రహ్మశాశ్వతమ్ ॥ ౨౩॥

తా॥ ఇది సర్వేన్ద్రియములతో నెప్పుడును జేరుచున్నదిగనుక యోగమనఁబడెను జీవాత్మపరమాత్మలసంబన్ధముల ననుసన్ధించుట జీవాత్మపరమాత్మజ్ఞానము వీనిసంబన్ధముచేత శాశ్వత మైనబ్రహ్మము పొందఁబడుచున్నది-

యథార్హ మిన్ద్రియై రాత్మా సేవ్యతే సత్క్రియాపరైః ।
బుద్ధిసంస్థం పరంజ్ఞానం బుద్ధ్వా బుధ్య[illegible] తత్పరమ్ ॥ ౨౪॥

G. R. VENCATACHAR, B.A., B.L.
HIGH COURT VAKIL,
24 Telugu Brahmans St.

తా॥ సత్కర్మంబుల ననుష్ఠించెడివారు తమయోగ్యతానుసారముగా నిన్ద్రియములతో నాత్మను సేవించుచున్నారు మఱియును బుద్ధియం దున్నట్టిదియు బుద్ధికిమాత్రమే గోచరమైనదియు సర్వోత్కృష్టంబును జ్ఞానరూపంబు నైనపరబ్రహ్మ[illegible]చున్నారు.

విశుద్ధైరిన్ద్రియైరేవ బోద్ధుం తచ్ఛక్యతేఽనయా ।
ఇన్ద్రియాణాం విశుద్ధత్వం భగవత్కర్మ యోజనాత్ ॥ ౨౫॥

తా॥ ఇట్టి బుద్ధితోఁగూడిన పరిశుద్ధేన్ద్రియములచేతనే యాపరబ్రహ్మము తెలిసి కొన శక్యమైనది. భగవన్ముఖోల్లాసకరము లైనకర్మములయందుఁ జేరుటవలన నిన్ద్రియములు పరిశుద్ధము లగుచున్నవి.

సర్వకర్మనివృత్తిర్యా దుర్లభా సా శరీరిణామ్ ।
అసద్విషయసంసర్గై రిన్ద్రియై ర్విహతా మతిః ॥ ౨౬॥

తా॥ శరీరధారులేకర్మంబులను జేసినను ఫలమును గోరక భగవన్ముఖోల్లాసార్థము చేయవలయునుగాని ఫలమును గోరి చేయఁగూడదు లోక మందట్లు చేయుట దుర్లభము. ఇన్ద్రియములు చెడ్డవిషయములతోఁ జేరుటవలనఁ జెడ్డవి యగుచున్నవి. అట్టిచెడ్డయిన్ద్రియములతోఁ జేరుటవలన బుద్ధి చెడిపోవుచున్నది.

నశక్నోతి పరం గన్తు మవిధేయాశ్వయానవత్ ।
భగవత్కర్మసంసక్తై రిన్ద్రియై ర్విమలా మతిః॥ ౨౭॥
ప్రయ్యాతి తత్పరం దీప్తైః పదార్థా నివ దృఙ్నిశి ।

తా॥ తనకణఁగని గుఱ్ఱముచేఁ దాను బోఁదలఁచినచోటి కెట్లుపొంద శక్తుఁడుగాఁడోయట్లు దుర్విషయములతోఁజేరిన స్వాధీనములుగానియిన్ద్రియములచేతఁ బరబ్రహ్మమును బొందశక్తుఁడుగాఁడు, కావున నిన్ద్రియములను జెడ్డవిషయములయందుఁబోనీయఁగూడదు-అట్లు పోనిచ్చిన నవి చెడును, చెడిన యాయిన్ద్రియములతోఁజేరిన బుద్ధి చెడును. అట్లు చెడకుండ నిన్ద్రియములను భగవన్ముఖోల్లాసకరము లైనకర్మములయందుఁ బ్రవర్తింపఁజేయవలయును, అట్లు చేసినయెడల భగవత్కర్మాసక్తము లైన యిన్ద్రియములచే బుద్ధి పరిశుద్ధమైయుండును ఆట్టిబుద్ధి భగవత్కర్మాసక్తేన్ద్రియములచేత, రాత్రి దీపములచే నేత్రేన్ద్రియముపదార్థములను దెలిసికొన్నట్లు ఆపరబ్రహ్మమును దెలిసికొనును

యథాఽచ్ఛిద్ర ఘటస్యాన్తః ప్రదీపే స్థాపితే నిశి ॥ ౨౮॥
జ్యోతిర్మయాని చ్ఛిద్రాణి తథా ద్వారాణి యోగినః ।
అజ్ఞానతమసాపూర్ణే హృదయే మూఢచేతసామ్॥ ౨౯॥

ద్వారాణ్యేవతమః పూర్ణాన్యకృత్వా న్యేవ కుర్వతే ।
సర్వథా యోగ ఏవాయ మేవ మేకాయనో మునిః ॥ 30॥

తా॥ యోగముగల రోమహర్షణా! చిల్లులకుండలో దీపముంచినప్పుడు తేజోమయములైన యారన్ధ్రద్వారములెట్లు ద్వారములేయగునో అనఁగా వస్తువులను దెలుపునవికావో యట్లు అజ్ఞానాన్ధకారముచే నిండిన మూఢులహృదయములో నున్న జ్ఞానేన్ద్రియము లజ్ఞానావృతములై యుండును అనఁగా నిట్లు కార్యము చేయవలయు ననెడిజ్ఞానము గలవిగావు గనుకఁ బాపకార్యములను జేయుచుండును. కావున నీయోగమిట్లు పాపనివర్తకమై సర్వవిధముల చేతను మననశీలమై పరబ్రహ్మప్రాప్తిసాధనమైయుండును.

మనసా కేవలం రాత్ర్యాం సంప్రీయేత న చాన్యథా ।
ఇన్ద్రియైరినికృతైస్తైర్హి మనో బ్రహ్మణి బధ్యతే ॥ 31॥

తా॥ ఇట్టి యోగముగలవానిమనస్సు నిర్వికారమగుటచే మిక్కిలియానన్దముగలదై యుండునుగాని యోగాభ్యాసముకంటె వేఱుమార్గముచేనట్టియానన్దముగలదిగాదు మఱియు నవ్వడిన్ద్రియములును నిర్వికారములై యుండునుగావున మనస్సు దుర్విషయములకు లోఁబడక బ్రహ్మమందు లగ్నమైయుండును.

న బధ్యతే త న్నిర్మూలం పారదద్రవ బిన్దువత్ ।
అస్థిరే మనసి స్రోతో విషయానే వధావతి ॥ 32॥

తా॥ ఆమనస్సు పాదరసపుబొట్టువలెఁ జఞ్చలమైనది. కావున నది పాదరసపుబొట్టు నీటివెల్లువమీఁదఁ బరుగెత్తినట్లు దుర్విషయములమీఁదికిఁబరుగెత్తును అట్లు పరుగెత్తకుండ మనస్సును, పాదరసమును దానిస్వరూపము మాఱునట్లు విఱిచి బన్ధించినవిధమున సంసారబన్ధమూలమైన యరిషడ్వర్గసంబన్ధము లేకుండునట్లుకట్టివేయ వలయును. అట్లు కట్టఁబడనియెడలఁ బాదరసము వెల్లువమీఁదికిఁ బోయినట్లుమనస్సు దుర్విషయములమీఁదికిఁ బోవును.

మన స్తదాహృతం ముగ్ధం రమతే తత్సమాధిభిః ।
నియోజ్యం సత్క్రియాస్వేవ స్వానిబద్ధం పరే మనః ॥ 33॥

తా॥ మనస్సు తెలివిలేనిదైనయెడల దుర్విషయములచే నీడువఁబడినదై దుర్విషయాసక్తిచే దుర్విషయములయందుఁ దగులుకొని యుండును కావున నట్లుగాకుండ వశపఱుచుకొని పరబ్రహ్మము నిమిత్తము సత్కర్మంబులయందే మనస్సును జేర్పవలయును

పరే-అథచో నిమిత్తార్థమందుసప్తమి నిమిత్తాత్కర్మయోగే-ఇది 'సప్తమ్యధికరణేచ' -౨-౩-౩౬-అను సూత్రమందలి వార్తికము చర్మణిద్వీపినంహన్తి, దన్తయోర్హన్తికుఞ్జరమ్వ చర్మమునిమిత్తము పులినిజంపుచున్నాఁడు దన్తములనిమిత్తము గజమును జంపుచున్నాఁడు ఇది యుదాహరణము పరబ్రహ్మప్రాప్తికై మనస్సును సత్కర్మములయందే చేర్పవలయు ననుట.

రమతే తత్పరే హ్యైవ స్వాధీనాత్మగణ స్సుఖమ్।
సమ్యక్సద్విషయేష్వేవ నియుక్తై రిన్ద్రియైర్మనః ॥ ౩౪॥

తా॥ అట్లు సత్కర్మములయందుఁ జేర్చుటచేతనే చక్షురాదీన్ద్రియములు సుఖముగానుండును. మఱియును సద్విషయములయందు బాగుగాఁజేర్పఁబడిన యిన్ద్రియములచేతనే మనస్సును సుఖముగానుండును.

బద్ధం బ్రహ్మణి కాలేన నిష్ఠితై రేవ తిష్ఠతి ।
యథాతు భగవత్పాదసరసీరుహయోర్మనః ॥ ౩౫॥

అట్లు చక్షురాదీన్ద్రియములు దుర్విషయాసక్తిలేక నియమముగలవిగా నుండిననే మనస్సు సత్కర్మములయందుఁ దగులుకొన్నదై స్థిరముగా నిలిచియుండును. అట్లే కాలక్రమముగా భగవత్పాదారవిన్దములయందును నిలిచియుండును. బ్రహ్మశబ్దమునకు నిచ్చట వేదమర్థము లక్షణచే వేదోక్తసత్కర్మము అర్థము

నిశ్చలం రమతేఽచ్ఛిద్ర కృతకృత్య స్తథాబుధః ।
అనిర్జితేన్ద్రియోఽసిద్ధో భగవద్యోగ ఏవసః ॥ ౩౬॥

తా॥ అట్లు మనస్సును భగవత్పాదారవిన్దములయందు నిశ్చలముగా నిలిపినవాఁడు జ్ఞానియై కృతార్థుఁడగును గనుక నిర్బాధముగా బ్రహ్మానన్దము నొందుచున్నాఁడు. వాఁడే భగవద్యోగముగలవాఁడు నగును జితేన్ద్రియుఁడు గానివాఁడు కృతార్థుఁడుగాఁడు గనుక వానికి బ్రహ్మానన్దంబు భగవద్యోగంబును లేవు

జహాతి భగవత్కర్మ పతితోయాతి రౌరవమ్ ।
"యోగోఽయమేవ యోగాచ్చ బాహ్యా యే నాధయోఽభవత్॥

తా॥ బాహ్యరోగములును మనోవ్యధలును,ఏకర్మయోగమువలనఁగలుగవో యట్టిదే కర్మయోగము. అట్టిభగవత్కర్మయోగమును విడిచినవాఁడు పతితుఁడై రౌరవనరకము నొందును.

సర్వం శరీరక్లేశాయ యేషు కృష్ణోన చిన్త్యతే।
ఉత్సృజ్య భగవత్కర్మ సంన్యాసే హతసంశయాః ॥ 3౮॥
నిష్ప్రయోజన దేహానాం తేషాం న సులభో హరిః।

తా॥ ఏకర్మయోగములయందుఁ గృష్ణుఁడు స్మరింపఁబడఁడో యట్టివారికర్మాను ష్ఠాన మంతయు శరీరాయాసమునకే యుపయోగించును. మఱియును భగవన్ముఖోల్లాసకర ములైన కర్మములనువిడిచి యట్టికర్మత్యాగమందు సందేహములేనివారెవరో యట్టివారిజన్మ ము వ్యర్థము అట్టివారికి శ్రియఃపతి సులభుఁడుగాఁడు

ఇన్ద్రియాణి ప్రవృత్తాని కర్మస్వితి నహీయతే ॥ 3౯॥
హీయతేఽసౌ తథా జ్ఞానీ నిషిద్ధే ష్వనృతో యథా ॥

తా॥ జ్ఞానభక్తి వైరాగ్యములు గలవాఁడై శాస్త్రనిషిద్ధకర్మంబులను విడిచి విహిత కర్మంబులను జేయువాఁడనుగ్రహింపఁబడినట్లు జ్ఞానభక్తివైరాగ్యములులేక కర్మంబులను జేయువాఁడు భగవన్తునిచే ననుగ్రహింపఁబడఁడు. హీయతే-ఓహాజ్ గతౌ - కర్మణిలట్ హీయతే-గమ్యతే-ప్రాప్యత ఇత్యర్థః

భగవన్తం సముద్దిశ్య తదేక శరణా నరాః॥ ౪౦॥
కదాచిన్న చ హీయన్తే కామ్య కర్మరతా అపి॥

తా॥ నారాయణుఁడొక్కఁడే రక్షకుఁడని తలంచి నారాయణు నుద్దేశించి యెవరు కర్మంబుల ననుష్ఠించుచున్నారో యట్టివారొకవేళ నైహికఫలమునుగోరినను భగవన్తునిచే ననుగ్రహింపఁబడుదురేకాని యొకానొకప్పుడును విడువఁబడరు హీయన్తే - ఓహాక్ - త్యాగే - కర్మణిలట్ - హీయన్తే త్యజ్యన్తే

ఉక్తం శ్రుతం స్మృతం దృష్టం స్పృష్టం రసితమేవతత్ ॥౪౧॥
అవశాద్యాతి తచ్చిత్త మిదం తస్మాద్వినర్జయేత్ ॥

తా॥ ఏకారణమువలన, చెప్పఁబడినదియు వినఁబడినదియు తలంపఁబడినదియు చూడఁబడినదియు తాకఁబడినదియు అనుభవింపఁబడినదియు అవశాత్తుగా, అనఁగా నున్న స్థితియుండి పోవుచున్నవో యాకారణమువలన నట్టి చిత్తమును,అనఁగా ధారణశక్తి లేని చిత్తమును విడువవలయును. అనఁగాఁ జెప్పఁబడినవని మొదలైనవి పూనికతో మన స్సున నిలుచునట్లు చేసికొనవలయును అట్లుచేసికొనుటచేతనే ఫలముగలదుగాని లేకున్న ఫలము లేదనుట

యథాయథా పరిచయం యత్రయత్ర కరోత్యయమ్ ॥ ౪౨॥
తథాతథా స తన్నిష్ఠో రమతే తత్రతత్రచ॥

తా॥ ఈజనుఁ డేయేవిధముగా నేయేచోటఁ బరిచయమును జేయుచున్నాఁడో యాయావిధముగా నయ్యెచోట దానియందే లగ్నమైనమనస్సుగలవాఁడై క్రీడించుచున్నాఁడు

అభాగవతభాగస్థా క్షీయతే వాసనా యథా । ౪౩॥
తథా యతేత పురుషో మనోవాక్కాయ కర్మభిః ।
సర్వత్ర మైత్రీం కుర్వీత వివాదం నాచరేత్క్వచిత్ ॥ ౪౪॥

తా॥ భగవద్భక్తులు గానివారి దిక్కునఁనున్న మనః ప్రవర్తన మెట్లు నశించునో యట్లు పురుషుఁడు మనోవాక్కాయ కర్మములచే యత్నింపవలయును మఱియు నందఱితోను మైత్రిచేయవలయును గాని యొకానొకప్పుడును గలహమును జేయఁగూడదు.

న నాసాచపలః కర్మీన జిహ్వాచపలో భవేత్ ।
అన్యేషా మిన్ద్రియాణాంచ చాపల్యం వర్జయేద్బుధః ॥ ౪౫॥

తా॥ ఇన్ద్రియములు విద్వాంసునిగూడ వశపఱుచుకొనునుగావునఁ దత్త్వము దెలిసినవాఁ డగుకర్మరుఁడు ముక్కు నాలుక మొదలగు సర్వేన్ద్రియముల చాపల్యమును విడువవలయును. అనఁగా శాస్త్రసంమతములుగాని స్రక్చన్దనవనితాదిభోగములయం దాశను విడువవలయుననుట.

నాన్యైర్వమతో ద్రుహ్యే న్నాన్యభక్తాన్ సమాశ్రయేత్ ।
అధీనం నోత్సృజేచ్ఛాస్త్రం నబ్రూయా దనృతం క్వచిత్ ॥౪౬॥

తా॥ ఇతరులు తన కవమానమును జేసినను వారికిఁ దాను ద్రోహమును జేయఁగూడదు. నారాయణునికంటె నితరులకు భక్తులైనవారిని సేవింపఁగూడదు. తనకు స్వాధీనమైన శాస్త్రమును విడువఁగూడదు. ఎప్పుడు నసత్యమును జెప్పఁగూడదు.

శపథం నాచరేత్పాదం సంస్పృశ్య గురుదేవయోః ।
వాచి కర్మణి చిత్తేచ సర్వదా యశ్శుచి ర్భవేత్ ॥ ౪౭॥
అతన్ద్రితశ్చ శాస్త్రార్థే యోగసిద్ధిం స గచ్ఛతి ।

తా॥ గురుపాదమును దేవపాదమును దాఁకి ఒట్టు పెట్టఁగూడదు. మఱియు నెవఁడెల్లప్పుడును మనోవాక్కాయకర్మశుద్ధియు, శాస్త్రార్థమందు జాగరూకతయును గలవాఁడగునో వాఁడు యోగసిద్ధిని బొందుచున్నాఁడు.

అనుల్బణాచ్ఛిద్రవాసా నియతాసన భోజనః ॥ ౭౯॥
అనుల్బణజనైర్యుక్తో యోగసిద్ధిం స గచ్ఛతి ॥

తా॥ సన్ననిదియు చినుగనిదియునైన వస్త్రమును ధరింపవలయును ఆసననియమము భోజననియమమును గలవాఁడై యుండవలయును గర్వింపనిజనులతోఁ గలిసిమెలసి యుండవలయును. అట్లుండువాఁ డెవఁడో వాఁడు యోగసిద్ధిని బొందుచున్నాఁడు

నక్తం నసంచరేద్యోగీ సంచరేద్యది దండధృత్ ॥ ౮౦॥
ససహాయ స్స్వవకాశే సంచరేత్కార్య గౌరవాత్ ॥

తా॥ యోగముగలవాఁడు రాత్రి సంచరింపఁగూడదు ఒకవేళ ముఖ్యమైనకార్యమునకై పోవలసినపక్షమునఁ జేతఁగొయ్యను బెట్టుకొని యొవనినైనను దోడుచేసికొని విశాలమైన వీధియందు నడిచిపోవలయును.

కూపంచ వృక్షమూలంచ సభావాసం రిపోర్గృహమ్ ॥ ౫౦॥
శూన్యాయతనమేవాపి నవిశేన్నక్త మఞ్జసా ॥

తా॥ రాత్రియందు బావి చెట్టుమొదలు సభాప్రదేశము శత్రునిగృహము పాడుపడినయిల్లు వీనియందు విచారింపక శీఘ్రముగాఁ బ్రవేశింపఁగూడదు

నక్తముచ్చైర్న వక్తవ్యం వివాదం నస్మరేద్బుధః ॥ ౫౧॥

తా॥ తెలిసినవాఁడు రాత్రియందు గట్టిగా మాటలాడఁగూడదు. కలహవార్తనుస్మరింపనుగూడదు,

నిష్ప్రదీపే నభుఞ్జీత విశేషాన్నిభృతే పునః ।
ప్రాగ్రాత్రే ర్యోగ మాస్థాయ భుక్త్వాచ మిత మత్వరః॥ ౫౨॥
ప్రోక్షితం సపవిత్రాద్భి రావిశేచ్ఛయనోత్తమమ్ ।
యావన్నిద్రా సమభ్యేతి తావచ్ఛ్రమనసా జపేత్ ॥ ౫౩॥

తా॥ దీపములేనియింట భుజింపఁగూడదు భుజించుచుండఁగా దీపమాఱిపోయిన పక్షమున శేషించిన యన్నమును బొత్తిగా భుజింపఁగూడదు రాత్రి మొదటి యామమందు భగవస్తుని ధ్యానించి మితముగా భుజించి కొంతసేపు భుక్తాయాసమును దీర్చికొని మెల్లగాఁ బడకదగ్గఱకుఁబోయి యాపడకను నీటిలో ముంచినదర్భలతోఁ బ్రోక్షించి దానిమీఁదఁ బ్రవేశింపవలయును నిద్రవచ్చునంతవఱకు మనస్సులో భగవన్మన్త్రమును జపింపవలయును

నిద్రాన్తరే ప్రబుద్ధస్స న్కీర్తయే ద్భగవద్గుణాన్ ।

తా॥ నిద్రామధ్యకాలమందు మెలఁకువ వచ్చినపక్షమున లేచికూర్చుండి భగవద్గుణములను గీర్తింపవలయును,

సువస్త్రవేషధరయా స్నాతయా శుద్ధచిత్తయా ॥ ౫౪॥
అరోగయా దయితయా స్వాయమేవం విధో విశేత్ ।

తా॥ గృహస్థు, స్నానముచేసి పరిశుద్ధశరీరముగలదై మంచివస్త్రమును మంచినగలను ధరించి మంచివేషముగలదై మనశ్శుద్ధిగలదై రోగములేని దైనభార్యతోఁగూడఁదాను నట్టిగుణములు గలవాఁడై పడకమీఁదఁ బ్రవేశింపవలయు

భాతుక్షయో రోగవృద్ధి రశ్రీ స్సత్కర్మవిప్లవః ॥ ౫౫॥
సౌభాగ్యాయు ర్యశోనాశః పుంసాం స్త్రీష్వతిసజ్గినామ్ ।

తా॥ స్త్రీలయం దతిసఙ్గముగలపురుషులకు, వీర్యనాశము రోగవృద్ధి ముఖమున వర్చస్సులేకుండుట సత్కర్మములకు విఘ్నము విరూపత్వము ఆయుర్నాశము కీర్తినాశమును ఇవి గలుగును.

గాయతాం భగవద్గాథాం కుర్వతాం స్తోత్ర ముచ్చకైః॥౫౬॥
శృణ్వ ఞ్ఛ్రోత్ర సుఖం నాదం నిద్రా మనుభవే ద్బుధః ।

తా॥ భగవత్కథలను గానముచేయువారియొక్కయు భగవస్తుని బాగుగా స్తోత్రముచేయువారియొక్కయు, శ్రోత్రసుఖకరమైననాదమును వినుచుఁ దెలిసినవాఁడు నిద్రననుభవింపవలయును.

స్వప్నేషుచైవ దృష్టేషు ప్రియాం భార్యాం గురుం తథా॥౫౭॥
వినా న కథయే త్స్వప్నమన్యేషాం స్వప్నమేవవా ।

తా॥ స్వప్నవృత్తాన్తమును ప్రియభార్యకును గురువునకును జెప్పవచ్చునుగాని యితరులకుఁ జెప్పఁగూడదు నాకు స్వప్నమైన దనియుం జెప్పఁగూడదు.

దుస్స్వప్నదర్శనే సద్య ఉత్థాయాఽమ్బు కృతక్రియః॥ ౫౮
ప్రణమ్య పాదయోర్దేవం జప్త్వా స్తోత్రాణి కీర్తయేత్।

తా॥ దుస్స్వప్నముం గన్నప్పు డప్పుడే లేచి జలముతోఁ గాలు సేతులు గడిగికొని నేత్రములను శుభ్రపఱుచుకొని భగవత్పాదారవిన్దములకు మ్రొక్కి భగవన్తుని స్తోత్రములను బఠింపవలయును.

దుస్స్వప్నానుగుణం ప్రాత స్స్నానదానార్చనాదిభిః ॥ ౫౯॥
కుర్యా ద్విశేషవ త్కర్మ యథా చిత్తం ప్రసీదతి।

తా॥ తాను గన్నదుస్స్వప్నమునకుఁ దగినట్లు ప్రాతఃకాలమందు స్నానముచేసి తిరువారాధనము దానము మొదలైన కర్మంబులను తనచిత్తము నిర్మలమగునట్లు విశేషముగాఁ జేయవలయును.

సుఖనిద్రారతః కాలే హస్తేత్యుత్థాయ సత్వరః ॥ ౬౦॥
ప్రక్షాళ్య పాదా వాచమ్య యుఞ్జీతాపి యథావిధి।
ఆద్యన్తవర్జం నిద్రాయా యోగ్యం యామద్వయం నిశి॥ ౬౧॥

తా॥ సుఖనిద్ర వలయునని కోరినవాఁడు స్మతసించి త్వరగలవాఁడై లేచి పాదప్రక్షాళనమును జేసికొని ఆచమనమునుజేసి యథావిధిగా భగవన్తునిధ్యానించి నిద్రింపవలయును మొదటిజాము కడపటిజాము విడిచి మిగిలినరెండుజాములకాలము నిద్రింపవలయును రాత్రియం దదియే నిద్రింపఁదగినకాలము

చతుర్థయామ ఉత్థాయ యోగీ యోగం సమాచరేత్।
సాక్షా త్పరమయోగస్తు ద్వాదశాక్షరవిద్యయా ॥ ౬౨॥

తా॥ నాల్గవజామున లేచి యోగశీలుఁడు యోగమును (ధ్యానమును) జేయవలయును ఆయోగము ద్వాదశాక్షరమన్త్రముతో సాక్షాత్తుగాఁ జేయవలయును. "ఓంనమోభగవతే వాసుదేవాయ" అనునది ద్వాదశాక్షరవిద్య యని పరశ్లోకములచే స్పష్టమగుచున్నది.

భగవద్వాసుదేవస్య పాదామ్బురుహచిన్తనమ్।
ఓమిత్యేకాక్షరం సాక్షా ద్వాసుదేవస్య వాచకమ్ ॥ ౬౩॥

తా॥ భగవన్తుండగు వాసుదేవునియొక్క పాదారవిన్దములను దలంచుటయే యుత్తమమైన యోగమగుటచేతను ఆద్వాదశాక్షరమన్త్రమందు మొదటిదైన "ఓమ్' అను నొక యక్షరము సాక్షాత్తుగా వాసుదేవుని జెప్పుచున్నది.

ఓమిత్యుచ్చారణేనైవ వాచ్యమనీయతే పరమ్।
ఓమిత్యానీయ తద్బ్రహ్మ నమస్కారపదేనతు॥ ౬౪॥
మదీయం మత్కమఙ్గంచ తవైవేతి నివేద్యచ।
అవ్యక్తార్థతయా తస్య ప్రణవస్య విశేషతః॥ ౬౫॥
తదర్థద్యోతనాయేదం భగవత్పద మీరితమ్।
అన్యత్రాపిచ తద్దృష్ట మిత్యనన్యపరం వచః॥ ౬౬॥

తా॥ కనుక నీమన్త్రమందు, "ఓమ్' అని యుచ్చరించుటచేతనే తద్వాచ్యమైన పరబ్రహ్మము స్మరింపఁబడెను ఇట్లు "ఓమ్"అని పరబ్రహ్మమును స్మరించి "నమః"అనుపదముచేత నాదియగు శరీరము నితరంబును నీదేయని తెలియఁజేసికొని ప్రణవార్థము గూఢముగానుండుటచే విశదముగా దానియర్థమును దెలుపుటకు నీభగవత్పదము అనఁగా ననన్యసాధారణమైన వాసుదేవత్వచిహ్నము "వాసుదేవాయ" అను పదముచేఁ జెప్పఁబడినదికావున నన్యమన్త్రములయందును ఆభగవత్పదము చేర్పఁబడియున్నదని యిది యితరదేవతావాచకంబు నగునని చెప్పఁగూడదు.

వాసుదేవేతి యదిద ముదితం తస్యచోపరి।
నమఃపదాత్పరం యత్స్యా దుపరిష్ఠం పదద్వయమ్॥ ౬౭॥
చతుర్థ్యన్త మభూన్నిత్యం యోగినాం యోగసిద్ధయే।
ఓంకారపదమప్యేకం యోగినాం యోగసిద్ధయే॥ ౬౮॥
ద్వాదశాక్షరరూపేణ పరిణామ ముపాగతమ్।

తా॥ వాసుదేవ, అనుపదము పూర్వోక్తమైన భగవచ్ఛబ్దమునకు మీఁదఁ జేర్పఁబడియును, నమః, అనుపదమునకుఁ బిమ్మటఁ జతుర్థ్యన్తములైన యీరెండుపదంబులను జేర్చి నమః పదమునకు మొదట నోంకారమును జేర్చినయెడల నది ద్వాదశాక్షరరూపముగాఁ బరిణమించిన మన్త్రమగును దానినెట్లు చెప్పవలయుననఁగా, ఓంనమో భగవతే వాసుదేవాయ, అని చెప్పవలయును. అది నిత్యము జపించినయోగులకు యోగసిద్ధినిగలిగించును ప్రత్యేకముగా నోంకారమును జపించిన నదియును యోగులకు యోగసిద్ధిని గలిగించును.

మన్త్రాన్తరే ష్వపి బుధా దేవతాన్తరభావిను ॥ ౧౯॥

ప్రయుఞ్జన్తే తమోంకారం మన్త్రాణాం ప్రాణసిద్ధయే।
మన్త్రాన్తరే ప్రయుక్తత్వా ద్దేవతాన్తరగోచరే ॥ ౨౦॥

అవ్యక్తార్థతయోంకారః కేవలైర్నైన సాధకః।
పక్వయోగ శరీరాణామేవం జ్ఞానవతామపి ॥ ౨౧॥

తా॥ ప్రాణములేని శరీరములెట్లు నిష్ప్రయోజనములో యట్లు ప్రణవముతోఁజేరని మన్త్రములు ప్రయోజనములేనివి. శరీరమునకు ప్రాణమువలె మన్త్రములకుఁబ్రణవము ప్రధానము, కావున దాని నితర దేవతాబోధకమన్త్రములయందును దెలిసినవారు చేర్చుకొనుచున్నారు అప్పుడితర దేవతా బోధకమునగునని సందేహము గలుగుచున్నదిగాని ప్రణవమునకప్పు డర్థము లేదు అయినను సిద్ధించిన కర్మయోగముగలవారికిని జ్ఞానయోగముగలవారికి నీప్రణవము మన్త్రపూర్తినిజేసి ఫలమునిచ్చుచున్నది

సమాపన్నేఽపి తజ్జ్ఞానే తన్మాత్రం నైవసాధనమ్।
అపక్వయోగజ్ఞానానా మపి వేదవిదాం నృణామ్ ॥ ౨౨॥

ద్వాదశాక్షరయోగేన దూరస్థం తదిహాన్తికే।

తా॥ ఆప్రణవార్థజ్ఞానము గలిగినను అదిమాత్రము సాధనము కాదు యోగముజ్ఞానము పక్వము కాకున్నను వేదార్థము నెఱిఁగిన వారికి ద్వాదశాక్షరమన్త్రానుసన్ధానముచే దూరమునందున్న సర్వేశ్వరుఁడు దగ్గఱకు వచ్చును.

స్మృతమాత్రే మహామన్త్రే సుసూక్ష్మే ద్వాదశాక్షరే। ౨౩॥
చిత్తదర్పణ సంక్రాన్త స్సుసుఖం లక్ష్యతే హరిః।

తా॥ మిక్కిలి సూక్ష్మమైనద్వాదశాక్షరమహామన్త్రమును స్మరించినంతమాత్రముచే శ్రీహరి వారి చిత్తమనెడి యద్దమందుఁ బ్రతిఫలించినవాఁడై సుఖముగా సేవింపఁబడుచున్నాఁడు. అనఁగా నామన్త్రముచే ధ్యానించువారిమనస్సు మురికిలేనియద్దమువలెఁ గామక్రోధాదిరూపమలములేక స్వచ్ఛమైయుండునుగావున నట్టిమనస్సునందు భగవన్తుఁడు దర్పణమునందుఁ బ్రతిబిమ్బమువలె స్పష్టముగాఁగనఁబడును.

అతశ్చ ద్వాదశార్ణేన స్వాధ్యాయేన జనార్దనః ॥ ౨౪॥
ఆసన్నతాం ప్రయాత్యాశు బ్రహ్మణ్యర్పిత చేతసామ్।

తా॥ కావునఁ బరిశుద్ధాన్తఃకరణముగలవారై బ్రహ్మము దామనస్సును నిలిపి ద్వాదశాక్షరమన్త్రముఁ జపింపవలయును వేదపారాయణమును జేయవలయును అట్లు చేసిన యెడల భగవన్తుఁడు శీఘ్రముగాఁ బ్రత్యక్షమగును

స్వాధ్యాయా ద్యోగ మాసీత యోగా త్స్వాధ్యాయ మామనేత్॥
స్వాధ్యాయయోగసంపత్త్యా పరమాత్మా ప్రకాశతే ।

తా॥ వేదపారాయణానన్తరము యోగమునుయోగానన్తరము వేదపారాయణమును ఇట్లెడతెగకుండఁ జేయుచుండవలయును అట్లు చేయుచుండినయెడల నారెంటికలిమి చేతను బరమాత్మ మనస్సునందుఁ జక్కఁగాఁ గనఁబడును

పఞ్చేన్ద్రియస్య మర్త్యస్య ఛిద్రదోత్యేక మిన్ద్రియమ్ ॥ ౭౬॥
తతోఽస్య స్రవతి ప్రజ్ఞా బుద్ధేః పాదా దివోదకమ్।

తా॥ త్వక్చక్షుశ్శ్రోత్రజిహ్వాఘ్రాణము లనెడియైదుజ్ఞానేన్ద్రియములు మనుష్యులకుఁగలవు వానిలో నొకొక్కయిన్ద్రియము దుర్విషయాసక్తమై యేదైన నొకచెఱుపును గలిగించుచునే యుండునుగావున మంచిజ్ఞానము, పాదమునుండి జలమువలె బుద్ధినుండి తొలఁగి పోవుచున్నది.

యదా పఞ్చావతిష్ఠన్తే జ్ఞానాని మనసా సహ ॥ ౭౭॥
బుద్ధిశ్చ నవిచేష్టేత తమాహుః పరమం హితమ్ ।

తా॥ అయిదు జ్ఞానేన్ద్రియంబులు నెప్పుడు మనస్సుతోఁగూడఁ జేరియుండునో యప్పుడు బుద్ధి నిశ్చేష్టమైయుండును అట్లుండుటయు బరమహితముగాఁ బెద్దలు చెప్పుచున్నారు

దేవానా మపి సర్వేషాం యథా నాథో జనార్దనః ॥ ౭౮॥
ద్వాదశాక్షరమన్త్రోయం మన్త్రాణాం నాథ ఉచ్యతే ।

తా॥ ఎల్లదేవతలకును జనార్దనుఁడెట్లు నాథుఁడో యట్లు మన్త్రములకన్నిటికిని ద్వాదశాక్షరమన్త్రము నాథమైనది. అనఁగా నన్నిమన్త్రములకంటె శ్రేష్ఠమైనదనుట

యథౌషధీనా మమృతం మణీనాం కౌస్తుభో యథా॥ ౭౯॥
సర్వేషా మపిధర్మాణాం శ్రేష్ఠో భాగవతో విధిః ।

తా॥ ఓషధుల కన్నిటికి నమృతమెట్లో మణులకన్నిటికిఁ గౌస్తుభమణియెట్లో అట్లు సర్వధర్మములకును భగవద్భక్తులసేవ శ్రేష్ఠమైనది

సర్వధర్మాన్ సముత్సృజ్య పఞ్చకాల్య మనువ్రతాః ॥ ౭౦॥
వ్యామిశ్రయాగనిర్ముక్తా గచ్ఛన్తి పురుషోత్తమమ్ ।

తా॥ ఇట్టి సర్వధర్మములను విడిచి యీశాస్త్రమందుఁ జెప్పఁబడిన యయిదుకాలములయందును జేయందగిన ధర్మముల ననుష్ఠించువారెవరో దేవతాన్తరపూజను విడిచిన వారెవరో వారు పురుషోత్తమసాక్షాత్కారము నొందుచున్నారు

వ్యామిశ్రయాజినాం బ్రహ్మపావార్పితసువృత్తినామ్ ॥ ౭౧॥
యతతా మపివా నిత్యం పద మేషాం పరంస్థితమ్।

తా॥ ఎవరు తమచిత్తవృత్తిని భగవత్పాదారవిన్దములయందు బాగుగా నిలిపి కర్మజ్ఞానములచే భగవన్తుని ధ్యానించుచు మోక్షమునకు యత్నించుచున్నముముక్షువు లెవరో వారికిఁ బరమపదము సిద్ధమైయుండును సువృత్తినామ్ అనుచో దీర్ఘాభావమార్షము.

అకర్మ కర్మచైవస్యాత్ జ్ఞానంయత్కర్మ సంభవేత్ ॥ ౭౨॥
కర్మయోగ స్తథాచస్యా ద్యోగః కర్మ పర స్తథా ।
నాస్మా త్పరమకం శాస్త్రం నాస్మా త్కర్మ పరం తథా॥ ౭౩॥

తా॥ ఈశాస్త్రమందుఁ జెప్పఁబడిన కర్మమేదో యది కర్మాభావమునకును అనఁగా మఱల నీలోకమందుఁబుట్టి కర్మము చేయకుండుటకును బ్రహ్మజ్ఞానమునకును యోగమునకును గారణమైనదిగావునఁ గర్మము సర్వోత్కృష్టమైనది కనుక నీశాస్త్రముకంటె నుత్తమ శాస్త్రములేదు, ఈశాస్త్రమందుఁజెప్పఁబడినకర్మముకంటె నుత్తమమైన కర్మంబునులేదు

నాస్మా త్పరమకం శాస్త్రం నాస్మా త్పరమకం సుఖమ్ ।
ఋగ్యజుస్సామసంజ్ఞేషు వేదశబ్దః ప్రయుజ్యతే ॥ ౭౪॥
ఇదం సదాగమాఖ్యంతు వేదశాస్త్రసమీరితమ్ !
ఇతిసంక్షేపతః ప్రోక్త స్సదాచారో యథాగమమ్ ॥ ౭౫॥
తథా శాస్త్రస్య మాహాత్మ్యం విశేష శ్చైకయాజినామ్ ।

తా॥ మఱియును ఋగ్యజుస్సామము లనెడిపేళ్లు గలశబ్దసమూహములయం దేవేవశబ్దము ప్రయోగింపఁబడుచున్నదోయట్టి వేదమునకును మన్వాదిధర్మశాస్త్రములకును ఈశాస్త్రము సంమతమైయున్నది. మఱియును శిష్టాచారంబును దీనియందు నితరధర్మశా

స్త్రముల ననుసరించి సంగ్రహముగా జెప్పఁబడినది. గావుననీశాస్త్రముకంటె నుత్తమమైన ధర్మశాస్త్రములేదు. ఈశాస్త్రమందుఁ జెప్పఁబడినయాచారముల ననుష్ఠించుటచేఁ గలుగు నట్టిసుఖముకంటె నుత్తమమైన సుఖంబును లేదు. శ్రీమన్నారాయణు నొకనినే నమ్మి పూజించుభాగవతుల మాహాత్మ్యమెట్లు సర్వోత్కృష్టమైనదో యట్లీశాస్త్రమాహాత్మ్యంబును సర్వాధికముగాఁ నున్నది

ఇదంశాస్త్రి మధీయానో బ్రాహ్మణో భగవత్పరః । ౮౬॥
శ్రియం యశశ్చ విపులం పరమాయు రవాప్నుయాత్॥౮౬౪॥

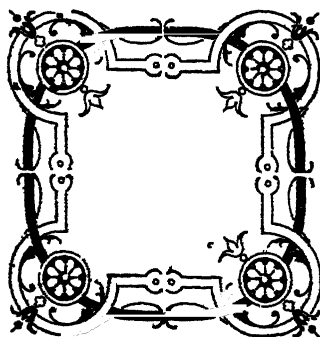
ఇతి శ్రీశాణ్డిల్యస్మృతౌ విశిష్టపరమధర్మశాస్త్రే
పఞ్చమోఽధ్యాయ స్సమాప్తః

తా॥ భగవద్భక్తిగలవాఁడై యేబ్రాహ్మణుఁడీ శాస్త్రమును జదువునో యతఁడు సిరిని దిగన్తవిశ్రాన్తమైన కీర్తిని బొంది చిరకాలము జీవించియుండును

దీనియందుఁ గార్యకారణముల కభేదోపచారము చెప్పఁబడెను.

ఇట్లు శాండిల్యవిశిష్టపరమ ధర్మశాస్త్రమునందు నైదవయధ్యాయము ముగిసెను

సంపూర్ణము,

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమద్వేదమార్గ ప్రతిష్ఠాపనాచార్యోభయ వేదాన్త
ప్రవర్తన ధురీణరాన

శ్రీమాన్ - ముశరపాక్కమ్ - అనన్తాచార్యర్ స్వామి

అరుళిచ్చెయ్త

శరణశబ్దార్థవిచారమ్

(•o)

తర్కతీర్థరాన-శ్రీమాన్-శిఙ్గప్పెరుమాళ్ కోవిల్
మాడభూషి - రామానుజాచార్యరాలుమ్,
శ్రీమాన్-తిరుమళిశై-వఙ్గీపురమ్-తిరుమలాచార్యరాలుమ్
శ్రీమాన్-కరాలపాటి-అళ్వారయ్య అవర్కళాలుమ్,
పరిశోధిప్పిక్కప్పట్టు,

శ్రీవైష్ణవగ్రన్థ ముద్రాపక సభైయారాల్
శ్రీపరాఙ్కుశ తిరువవతారాది ౫౦౦౮-వతు సంవత్సరమాన
పరాభవ సంవత్సరత్తిల్

చెన్నపట్టణమ్
ప్రెసిడెన్సి ముద్రాక్షరశాలైయిల్
అచ్చిట్టు ప్రచురమ్ శెయ్యప్పట్టతు.
విజయ త్రేతరామ్.

శ్రీవైష్ణవ గ్రన్థ ముద్రాపక సభ (లిమిటెడ్).

ఈ సభలో తెనుఁగులిపిలో నచ్చువేసిన గ్రన్థములు.

		రూ.	అ.	పై.
తనిశ్లోకమ్ సవ్యాఖ్యానము ప్రతిపదతాత్పర్యసహితము.	...	౩	౪	౦
భారతాదితనిశ్లోకమ్ ,, ,,	...	౦	౫	౦
రామచరమశ్లోకమ్ ,,	...	౦	౩	౬
దుష్కరశ్లోకటిప్పణి	...	౦	౫	౦
శాణ్డిల్యవిశిష్ట పరమధర్మశాస్త్రము తాత్పర్యసహితము	...	౧	౨	౦
ముతల్ తిరువన్దాతి సవ్యాఖ్యానము అరుమ్బద ప్రతిపదసహితము	..	౧	౩	౦
ఇరణ్డామ్‌తిరువన్దాతి ,, ,,	..	౦	౧౨	౦
మూన్ఱామ్‌తిరువన్దాతి ,, ,,	...	౦	౧౨	౦
నాన్ముకన్ తిరువన్దాతి ,, ,,	...	౦	౧౪	౦
తిరువిరుత్తమ్ వ్యాఖ్యానద్వయసహితము ఉరై ప్రతిపద తాత్పర్యసహితము.	...	౪	౭	౦
తిరువాశిరియమ్ సవ్యాఖ్యానము అరుమ్బద సహితము-ప్రతిపద తాత్పర్యసహితము	...	౦	౬	౦
పెరియతిరువన్దాతి ,, అరుమ్బద ప్రతిపదసహితము	...	౦	౧౪	౦
తిరువెழுకూత్ తిరుక్కై ,, ,,	...	౦	౪	౦
శిఱియతిరుమడల్ ,, ,,	..	౦	౮	౬
పెరియతిరుమడల్ ,, ,,	...	౦	౧౫	౦
శ్రీవచనభూషణమ్ ,,	...	౩	౮	౦
శరణాగతి విచారమ్	...	౦	౪	౦
ప్రపత్త్యనుపాయత్వవిచారమ్	...	౦	౧	౬
నామమాత్మాభావ్యమ్.	..	౦	౪	౬

ఈ గ్రన్థములు మట్టకాకితములలో సగము వెలకు నివ్వఁబడును.

యమకరత్నాకరమును ఇరామానుశనూత్తన్దాతియు అచ్చగుచున్నవి.

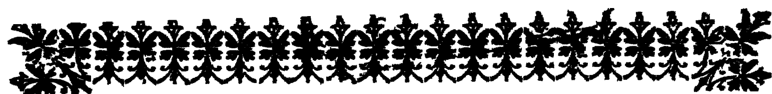
శ్రీవచనభూషణము నీసభ చందాదారులచే శిపార్సు చేయఁబడువారికిమాత్రము ౨౦౦ కాపీలవఱకు సగం వెలకు నివ్వఁబడును. అనఁగా గ్లేసు రూ. ౧-౭-౦ చొప్పునను రఫ్ఫు రూ. ౧-౦-౦ చొప్పునను నివ్వఁబడును.

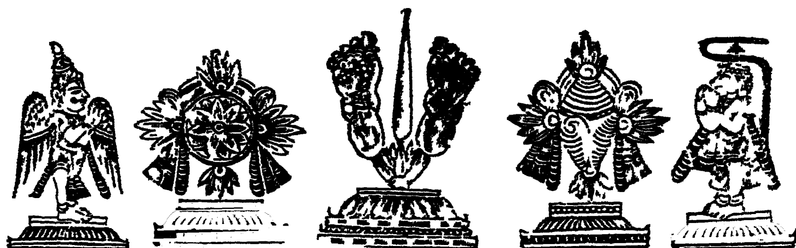
ఇట్లు

కరాలపాటి - ఆళ్వారయ్య,

కార్యదర్శి, ధనాధికారి.

నెం ౩౧- వెంకటాచల మొదలి వీధి, చెన్నపట్టణము.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

శరణశబ్దార్థవిచారః

ఆచార్యం వేఙ్కటార్యం పరమగురుమథాచార్యవర్యానశేషాన్
సౌమ్యంజామాతృసూరిం భువనగురువరం భట్టరామానుజార్యౌ ।
శ్రీమన్తంయామునార్యం తదను మునివరం నాథసంజ్ఞం శఠారిం
సేనేశ శ్రీ తదీశా ననవరతమహం చేతసా చిన్తయామి॥ ౧॥

శ్రుత్వా జగద్దేశిక సంప్రదాయం బుద్ధ్వాచ వేదాన్త గురోః ప్రబన్ధాన్ ।
శ్రీద్వయాఖ్యఖణ్డేశరణాఖ్యశబ్దే విచార్యతేऽర్థో విదుషాంముదేऽద్య॥ ౨॥

తత్రభవన్తో లోకాచార్యాః ముముక్షుప్పడి సమాఖ్యానే రహస్యత్రయవ్యాఖ్యానే ద్వయస్థ శరణశబ్దమ్, (౧) "ఇష్టప్రాప్తిక్కు మనిష్టనివారణత్తుక్కుమ్ తప్పాతఉపాయమాక" ఇతివ్యాచఖ్యుః. తత్రవిచార్యతే - కిమత్ర శరణ శబ్దప్రవృత్తినిమిత్తతయాऽభిప్రేత ముపాయత్వమ్;—న తావద్రక్షకత్వమ్,(౨) "ఉపాయేగృహరక్షిత్రోశ్శబ్దశ్శరణమిత్యయమ్" ఇత్యాద్యహిర్బుధ్న్యసంహితావచనేన రక్షకత్వ ప్రవృత్తి

(౧) ముముక్షుప్పడి-౨-౩౪. (౨) పాఞ్చ-అహిర్బు-

నిమిత్తకతాంవ్యాదస్య ఉపాయత్వప్రవృత్తి నిమిత్తకతావ్యవస్థాప నాత్; వ్యాఖ్యాతఞ్చ శ్రీమద్రమ్యజామాతృమునిచరణైః- (౧) «ఉపాయేగృహారక్షిత్రోశ్శబ్దశ్శరణమిత్యయమ్। వర్తతేసాంప్రతంచైవ ఉపాయార్థైకవాచకః' ఎన్గిఱపడియే శరణశబ్దమ్ రక్షితావుక్కుమ్ గృహత్తుక్కుమ్ ఉపాయత్తుక్కుమ్ వాచకమేయాకిలుమ్ ఇవ్విడత్తిల్ ఉపాయత్తుక్కే వాచకమాకైయాలుమ్, ఉపాయకృత్యమ్ ఇష్టానిష్టప్రాప్తి పరిహారకరణమాకైయాలుమ్, «ఇష్టప్రాప్తిక్కుమ్ అనిష్టనివారణత్తుక్కుమ్ తప్పాత ఉపాయమాక' ఎన్ఱు ఇప్పదత్తుక్కర్థ మరుళిచ్చెయ్కిఱార్'' ఇతి, వ్యాఖ్యాతఞ్చాఽఽచార్య చరణైరేవ చరమశ్లోకాధికారే- (౨) «ఇన్ద శరణశబ్దమ్ రక్షితావైయుమ్ గృహత్తైయు ముపాయత్తైయుమ్ కాట్టక్కడవతేయాకిలుమ్ ఇవ్విడత్తిలుపాయత్తైయేకాట్టుకిఱతు'' ఇతి. నచతత్ర చరమశ్లోకస్థ శరణశబ్దఏవ వ్యాఖ్యాత ఇతివాచ్యమ్;- విధ్యనుష్ఠానయోరైకరూప్యాత్ ద్వయస్థశరణశబ్దస్యాపి తత్సమానార్థతాయా ఆవశ్యకత్వాత్, అన్యథా వివరణ వివరణిభావస్యాప్యసిద్ధి ప్రసఙ్గాత్.

ఉపాత్తవచనస్యచాఽయమర్థః - శరణమిత్యయంశబ్దః ఉపాయే గృహే రక్షితరి స్వప్రవృత్తి నిమిత్తభూత ఉపాయత్వ గృహత్వ రక్షకత్వవత్తాసంబన్ధేనవర్తతే - ఉపాయత్వ గృహత్వ రక్షకత్వ ప్రవృత్తి నిమిత్తకఇతిభావః. సాంప్రతమ్ - అస్మిన్స్థలే, ద్వయఇత్యర్థః, యద్యపి ఇదానీంశబ్దపర్యాయస్య సాంప్రతమిత్యస్య బుద్ధిస్థకాలవిశేష పరత్వమేవ, తథాఽపి ద్వయోచ్చారణ కాలస్యైవ బుద్ధిస్థతయాఽభిప్రేతత్వాత్ యథోక్తపవార్థః - చస్త్వర్థే; ద్వయఘటకస్త్విత్యర్థః; సాంప్రతస్త్వేవ ఇతిపాఠేతు స్పష్టోఽర్థః. తేన, (3) «ప్రణాయతేహి కపోతేన శత్రుశ్శరణమాగతః''(౪) «త్వమనాదిరనిర్దేశ్య స్త్వామహం

(౧) ముముక్షుప్పడి-౨-3౪-వ్యాఖ్యానమ్. (౨) ముముక్షుప్పడి-3-౫౬. (3) రా యు-౧౮-౨౪. (౪)

శరణంగతః''(౧) ''సర్వాత్మనాయశ్శరణం శరణ్యాం నారాయణం లోక
గురుం ప్రపన్నః'' ఇత్యాదిషు శరణశబ్దస్య వ్యావృత్తిః. ఉపాయశబ్దః-
ఉపాయత్వపరః ; ఉపాయార్థైకస్యవాచకఇతి షష్ఠీతత్పురుషః ; ఉపా
యార్థైకస్య - ఉపాయత్వరూపైకార్థస్య; వాచకశబ్దః-శక్యతానిరూపక
పరః , షష్ఠ్యర్థశ్చ - అవచ్ఛిన్నత్వమ్; తస్యవాచకపదార్థైకదేశే శక్య
తాయా మన్వయః;ససంబన్ధికస్థలేభేదసంబన్ధేనఏకదేశాన్వయస్య వ్యుత్ప
త్తిసిద్ధత్వాత్ ; తత్స్వరూపే పూర్వపదలక్షణాపక్షే, ఉపాయార్థైకశబ్దస్య
ఉపాయత్వరూపైకార్థావచ్ఛిన్నేలక్షణా,తస్యచవ్యుత్పత్తి వైచిత్ర్యేణ
పదార్థైకదేశేపి శక్యతాయా మభేదసంబన్ధేనాఽన్వయః ; ''చైత్ర
దాసః''ఇత్యాది ససంబన్ధికసమాసస్థలే తథావిధవ్యుత్పత్తి స్వీకారాత్.
ఏకపదార్థతావచ్ఛేదకైకత్వఞ్చ - స్వానాశ్రయధర్మావచ్ఛిన్నశక్యతా
నిరూపకత్వసంబన్ధావచ్ఛిన్న స్వనిష్ఠప్రతియోగితాకాభావవత్వ సంబ
న్ధేన ధర్మిపారతన్త్ర్యేణ ఏతచ్ఛబ్దార్థే శరణశబ్దేఽస్తీతి. తథాచ- ఉపా
యత్వరూపైకత్వ విశిష్టార్థావచ్ఛిన్న శక్యతానిరూపకః, స్వానాశ్రయ
ధర్మావచ్ఛిన్న శక్యతానిరూపకత్వ సంబన్ధావచ్ఛిన్న స్వనిష్ఠప్రతియోగి
తాకాబావవత్వసంబన్ధేన తదేకత్వ విశిష్ట శ్శరణశబ్ద ఇతిబోధః. స్వసజా
తీయనిష్ఠభేద ప్రతియోగితావచ్ఛేదకైకత్వ వాచకపదస్య తథా వ్యు
త్పత్తేః అతఏవ- (౨) ''పశునాయజేత''ఇత్యాదౌ, అనేకపశుకరణక
యాగాదపూర్వోత్పత్తి వారణాయ పశునేత్యేకవచనార్థైకత్వస్య-స్వా
నాశ్రయ పశుకరణకత్వ సంబన్ధావచ్ఛిన్న స్వనిష్ఠప్రతియోగితాకాభావ
వత్వసంబన్ధేన యజిధాత్వర్థయాగేఽన్వయ స్స్వీకృతః. యథాశ్రుతే,
చైత్రకర్తృకైకపశుకరణకయాగీయపశునిష్ఠ భేద ప్రతియోగితావ
చ్ఛేదకత్వాన్మైత్రయాగీయ పశ్వేకత్వస్య ; ఏవంమైత్రయాగీయ పశ్వే

---

(౧) భార-   (౨)

కత్వస్యాఽసితధాత్వాత్, కస్యాఽప్యేకత్వస్య స్వసజాతీయ నిష్ఠభేద ప్రతియోగితావచ్ఛేదకత్వాభావేన బాధాపత్తేః. ఏవఞ్చ రక్షకత్వోపాయత్వయోరేకత్వే "గృహరక్షిత్రోః" ఇతి పృథగుపాదానస్య, ప్రసక్తరక్షకత్వ గృహత్వ ప్రవృత్తినిమిత్తకతావ్యుదసనాయ ఉక్తసంబన్ధేనైకత్వబోధ తాత్పర్యకైకశబ్దస్యచాఽసాఙ్గత్యం దుర్వారమేవ.

యద్యపి నానార్థకశబ్దస్య ప్రకరణాదినా ఏకార్థతాత్పర్యకత్వేఽపి నానాప్రవృత్తి నిమిత్తనిషేధో నోపపద్యతే, తథాపి, నానార్థకస్థలే ప్రాకరణికార్థస్యైవ శక్త్యాభానమ్, అన్యస్యతు శబ్దశక్తిమూలవ్యఞ్జనయైవేత్యాలఙ్కారికరీత్యా శ్రయణేనాఽదోషః. తదుక్తం కావ్యప్రకాశికాయామ్, (౧) "అనేకార్థస్య శబ్దస్య వాచకత్వేనియన్త్రితే । సంయోగాద్యైరవాచ్యార్థ ధీకృద్వ్యాపృతి రఞ్జనమ్" ఇతి. అఞ్జనమ్-వ్యఞ్జనమ్, వ్యఞ్జనావృత్తి రితిపర్యవసితార్థః వస్తుతస్తు - ఉపాత్తవచనే వాచక శబ్దస్య శాబ్దబోధేచ్ఛాప్రయుక్తే లక్షణా, శాబ్దబోధేచ - ఉపాయత్వరూపైకత్వ విశిష్టార్థస్య స్వావచ్ఛిన్న విషయతాకత్వసంబన్ధేనాన్వయః; ఏకత్వస్యపూర్వోక్తరీత్యా ధర్మిపారతన్త్ర్యేణస్వానాశ్రయధర్మావచ్ఛిన్న విషయతాశాలిశాబ్ద బోధేచ్ఛాప్రయుక్తత్వ సంబన్ధావచ్ఛిన్న స్వనిష్ఠ ప్రతియోగితాకాభావవత్త్వ సంబన్ధేన శరణశబ్దేఽన్వయ ఇతి నకిఞ్చిదనుపపన్నమ్

నచ - ఉపాత్తవచనేన ద్వయస్థశరణశబ్దో నవ్యాఖ్యాతః, కిన్తు- (౨) "ఇదంశరణమజ్ఞానామ్" ఇతివచనస్థశరణశబ్దఏవ వ్యాఖ్యాతః, తత్ర హి-(3) "ఉపాయాపాయనిర్ముక్తా మధ్యమాంస్థితి మాస్థితా। శరణాగతిరగ్ర్యైషా సంసారార్ణవతారణీ" ఇతి పూర్వప్రస్తుతా శరణాగతిఃఇదం శబ్దేన పరామృశ్యతే, శరణశబ్ద ప్రధానత్వాన్నపుంసకత్వమ్, శరణాగతేశ్చ - భగవత్ప్రీనాదాత్మకాఽ దృష్టద్వారక ఫలసాధనతారూప కరణత్వాత్మక ముపాయత్వం సంభవతి, నతుగృహత్వం రక్షకత్వంవా,

(౧) కావ్యప్రకాశికాసూత్రే-౧౯. (3) లక్ష్మీతన్త్రే-
(౨) లక్ష్మీతన్త్రే-

అతోఽరక్షకత్వ ప్రవృత్తి నిమిత్తకతావ్యుదసన పూర్వకోపాయత్వ ప్రవృత్తి నిమిత్తకతావ్యవస్థాపనం సఙ్గచ్ఛత ఇతివాచ్యమ్,- "ఇదంశరణమ్" ఇత్యాదివచనస్య లక్ష్మీతన్త్రసంహితాస్థత్వాత్, "ఉపాయేగృహరక్షిత్రోః" ఇత్యాదివచనస్యాఽహిర్బుధ్న్య సంహితాస్థత్వేన తత్రశరణాగతి విషయశరణశబ్దాదర్శనాత్, శరణాగతౌ గృహత్వ రక్షకత్వయోర్బాధాదేవ శరణాగతివిషయ శరణశబ్దే గృహత్వరక్షకత్వార్థకతా ప్రసక్త్యభావేన, "ఉపాయార్థైకవాచకః" ఇత్యస్యాఽప్రసక్త ప్రతిషేధత్వాపత్తేశ్చ ; భగవతితు సర్వాధారత్వేన, ఆవాసత్వాపరపర్యాయగృహత్వస్య ఫలప్రదత్వేన రక్షకత్వస్యచ సంభవాత్ తద్విషయక శరణశబ్దే తదర్థకతానిషేధోఽయుక్తః.

నను - నిరపేక్షరక్షకత్వ ముపాయత్వమ్, సంభవతిచ భగవతి నిరపేక్షరక్షకత్వమ్ ; అన్యత్ర ప్రపత్త్యఙ్గకేనోపాసనేన దేయస్య ఫలస్యాఽకిఞ్చనవిషయే ప్రపత్తిమాత్రేణ ప్రదాతృత్వేన గురుభూతోపాసననిరపేక్షత్వాత్ ; ఏతదభిప్రాయేణైవ "ఉపాయేగృహరక్షిత్రోః" ఇత్యాది నిష్కర్షకవచనమ్, నైరపేక్ష్యానవచ్ఛిన్న రక్షకత్వార్థకతాం వ్యుదస్య తదవచ్ఛిన్నాశ్రితరక్షకత్వార్థకతా వ్యవస్థాపనపరత్వాత్. యద్యపి నిరపేక్ష రక్షకత్వస్య కేవలరక్షకత్వస్యచ భేదాభావేన "ఉపాయార్థైకవాచకః" ఇత్యనేన కేవలరక్షకత్వార్థకతానిషేధో నోపపద్యతే,- తథాపి, నిరపేక్షరక్షకత్వావచ్ఛిన్నాఽవిషయక ప్రతీతివిషయతావచ్ఛేదక రక్షకత్వరూప పారిభాషికభేదస్య విద్యమానతయా, తదభిప్రాయేణ వచనముపపన్న మితిచేన్న ;—నిరపేక్షరక్షకత్వమ్, కిముపాయశబ్దశక్యతావచ్ఛేదకమ్, ఉత లక్ష్యతావచ్ఛేదకమ్, ఆద్యే - యాగాదా భక్త్యాచ ఉపాయశబ్దప్రయోగానుపపత్తిః, తేషామచేతనత్వేన రక్షకత్వాసంభవాత్, తదర్థం శక్త్యన్తరకల్పనే గౌరవమ్, ప్రమాణాభావశ్చ. కిఞ్చ - నిరపేక్షరక్షకత్వమ్ - భక్తినిరపేక్ష రక్షకత్వమ్, ప్రపత్తినిరపేక్ష రక్షకత్వమ్, ఉభయనిరపేక్ష రక్షకత్వమ్, గురూపాయనిర

క్షేపరక్షకత్వమ్, ప్రపత్తి వ్యతిరిక్తోపాయనిరపేక్షరక్షకత్వం వా,— నాద్యః - జ్యోతిష్టోమాదిస్థలే గోప్తురుపాయత్వాపత్తేః. నద్వితీయః- భక్తిస్థలేఽపి గోప్తుస్తథాత్వప్రసఙ్గాత్. తృతీయే - ఉభయనిరపేక్షత్వమ్- ఉభయాభావరూపం, అభావద్వయరూపం వా,— నాఽద్యః- ఉక్తదోషానిస్తారాత్, నద్వితీయః - జ్యోతిష్టోమాదిస్థలేఽతివ్యాప్తేః, ప్రపత్తిస్థలే తదసిద్ధ్యాఽసంభవాచ్చ. నచతుర్థః- ద్వాదశవార్షికాద్యశక్తప్రతి సేతుస్నానేన ఫలదాతురుపాయత్వప్రసఙ్గాత్. నపఞ్చమః- స్వవ్యతిరిక్తోపాయనిరపేక్షరక్షకత్వస్య సర్వోపాయ(అనుష్ఠాతృ)సాధారణతయా ప్రపత్తిస్థలే తస్య విశిష్యోక్త్యా వైలక్షణ్యాభావాత్. నప్రథమకల్పే ద్వితీయః- (౧) "త్వమేవోపాయభూతో మే" (౨) "తదేకోపాయతాయాచ్ఞా" (౩) "అహంమత్ప్రాప్త్యుపాయో వై" (౪) "ఉపాయోపేయత్వే తదిహ తవ తత్త్వమ్" ఇత్యాదిషు బహూనా ముపాయ శబ్దానాం గౌణత్వప్రసఙ్గాత్.

కిఞ్చ - ఉపాయత్వం రక్షకత్వమిత్యేతత్ పరికరవిభాగాధికారవిరుద్ధమ్, తత్రహి - (౫) "ఉపాయమెన్ఱాల్ ఒరువిరకెన్ఱ మాత్రమాకైయాలే ఇవ్వుపాయమ్ చేతనాచేతనసాధారణమాకైయాలుమ్, (౬) 'రక్షిష్యతీతి విశ్వాసో గోప్తృత్వవరణం తథా' (౭) 'ససర్వజ్ఞోఽపి విశ్వేశస్సదా కారుణికోఽపి సన్। సంసారతన్త్రవాహిత్వా ద్రక్షాపేక్షాం ప్రతీక్షతే' ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకిఱపడియే చేతనైకాన్తమాన గోప్తృత్వమనుసన్ధేయమాకైయాలుమ్ గోప్తృత్వవరణమివ్విడత్తిలే వివక్షితమ్ ; అతిల్ శరణశబ్ద మొరుప్రయోగత్తిలే ఇరణ్డర్త్తై అభిధానమ్ పణ్ణమాట్టామైయాలే ఇవ్వధికారిక్కు అసాధారణమాన ఉపాయత్వాధ్యవసాయమ్ ఇవ్విడత్తిలే శాబ్దమాయ్, సర్వాధికారి సాధారణమాన గోప్తృత్వవరణ మార్థమాకక్కడవతు" ఇత్యుక్తమ్, యది

(౧) పాఞ్చ-అహిర్బుధ్న్య §
(౨) పాఞ్చ-
(౩) పాఞ్చ-
(౪) ర-స్త-౨-
(౫) రహస్యత్రయసారే-
(౬) పాఞ్చ-లక్ష్మీతన్త్రే.
(౭) పాఞ్చ-లక్ష్మీత-
§ కుణ్డలితమధికమ్.

నిరపేక్షరక్షకత్వముపాయత్వమ్, కథంతర్హి చేతనాచేతనసాధారణ్యమ్;
కథంవా రక్షకత్వప్రార్థనారూపగోప్తృత్వవరణస్యాఽఽర్థత్వమ్. నచ,
"ప్రపూర్వకపద్ధాతోః§(అధ్యవసాయేరూఢత్వాత్)రక్షకత్వాధ్యవసా
యే రూఢత్వాత్ రక్షకత్వాధ్యవసాయకార్య రక్షకత్వప్రార్థనా
ఆర్థైవ" ఇతి సారాస్వాదిన్యుక్తం యుక్తమితివాచ్యమ్,- నిరపేక్షరక్ష
కత్వాధ్యవసాయేన తాదృశ రక్షకత్వప్రార్థనైవాఽఽర్థీస్యాత్, నతు
తదవిశేషిత రక్షకత్వప్రార్థనా, - నచేష్టాపత్తిః; నిరపేక్ష రక్షకత్వ
ప్రార్థనాయాస్సర్వాధికారిసాధారణ్యాసంభవాత్. నచ రక్షకత్వ
ప్రార్థనాత్వేన సాధారణ్యమితివాచ్యమ్,- నిరపేక్షరక్షకత్వాధ్యవసాయ
రూపోపాయత్వాధ్యవసాయస్యాఽపి రక్షకత్వాధ్యవసాయత్వేన
సర్వసాధారణత్వేనోభయోస్తుల్యతయా సాధారణ్యాఽసాధారణ్య
యోరార్థత్వశాబ్దత్వబీజత్వోక్త్యసఙ్గతేః

కిఞ్చ - నిరపేక్షరక్షకత్వాధ్యవసాయేన తత్ప్రార్థనా కథమ
ర్థాత్సిద్ధ్యేత్, అధ్యవసాయోహి సిద్ధవిషయకః, ప్రార్థనాహ్యసిద్ధవిష
యిణీ, ఇచ్ఛారూపప్రార్థనాంప్రతి విషయాభావనిశ్చయస్య కారణ
త్వాత్, విషయనిశ్చయస్యవా ప్రతిబన్ధకత్వాత్, ఉక్తాధ్యవసాయస్య
విషయనిశ్చయరూపత్వాత్.

యత్తు - నిరపేక్షరక్షకత్వాధ్యవసాయస్య శాబ్దత్వోపపాద
నాయ తదధికరణ సారాస్వాదిన్యాం ప్రక్రియోక్తా, "ఉపాయార్థైక
వాచకః" ఇతి నిష్కృష్టశ్శరణశబ్దః చరణశబ్ద సమానాధికరణఃచేతనా
చేతన సాధారణేనైవాఽఽకారేణ సిద్ధోపాయాభేదంసాధ్యోపాయాభేద
ఞ్చాభిధత్తే; తత్ర సిద్ధోపాయాభేదః - రక్షకత్వరూపో వాస్తవఏవ,
సాధ్యోపాయాభేదో వాస్తవత్వయాఽఽరోప్యమాణః, సిద్ధోపాయా
భేదరూపే రక్షకత్వే నైరపేక్ష్యంవ్యఞ్జయతి" ఇతి. — సా పరీక్షకపరిహాస
నీయా— శరణశబ్దేన చేతనాచేతన సాధారణాకారేణోపస్థితస్య యస్య
కస్యచిదుపాయాభేదోబోధనీయః, నతుసిద్ధోపాయాభేదస్సాధ్యోపాయా

§ అయమపరః పాఠః

భేదశ్చ, "ప్రమేయో ఘటః" ఇత్యాదౌ హి ప్రమేయత్వావచ్ఛిన్నస్య యస్యకస్యచి దభేదో బోధ్యేత, నతు వాస్తవో ఘటత్వావచ్ఛిన్నాభేదః, అవాస్తవః పటత్వావచ్ఛిన్నాభేదశ్చ

కిఞ్చ - వస్తుతో భగవతి విద్యమానోపాయాభేదస్య రక్షకత్వరూపత్వేపి రక్షకత్వేన తద్బోధనం కథంఘటతే ? యేనకేనాఽపి రూపేణ వాస్తవరక్షకత్వజ్ఞానస్య ప్రపత్తిత్వే ప్రమేయత్వాదినా తద్జ్ఞానవతోఽపి ప్రపన్నత్వ ప్రసఙ్గాత్. నచరక్షకత్వేన తద్బోధోఽపి వ్యఞ్జనయైవ భవతీతివాచ్యమ్,—తర్హి నిరపేక్షరక్షకత్వంవ్యఙ్గ్యార్థఏవస్యాత్, నతుతత్ర విశేష్యాంశ శ్శక్యార్థ ఇతివక్తుంయుక్తమ్ నచతావతా కా హానిః, శబ్దవృత్త్యబోధితత్వమాత్రేణ శాబ్దత్వోపపత్తేరితివాచ్యమ్,—తథా సత్యుపాయాధ్యవసాయవాచకశబ్దేన గోప్తృత్వవరణస్యాఽపి వ్యఞ్జనయైవ బోధసంభవేనాఽర్థత్వకల్పనాఽనఙ్గతేః. ప్రపూర్వకపద్ధాతోరధ్యవసాయే రూఢత్వోత్కీర్తనమపి ప్రమాణవిరుద్ధమ్,(౧) "త్వమేవోపాయభూతో మే భవేతి ప్రార్థనామతి శ్శరణాగతి రిత్యుక్తా" (౨) "తదేకోపాయతాయాచ్ఞా ప్రపత్తిశ్శరణాగతిః" ఇతి లక్షణ వచనవిరోధాత్. నచ గోప్తృత్వ వరణస్య ప్రార్థనారూపత్వాత్ తదఙ్గకత్వాచ్ఛరణాగతే రఙ్గాఙ్గినో రభేదోపచారేణ ఉక్తవచనావిరోధః,తత్రచోపాయతాశబ్దః గోప్తృత్వమాత్రార్థకః, తథాచ పృథివ్యాగన్ధవత్ శరణాగతేః ప్రార్థనా ఉపలక్షణమేవ, నతుస్వరూపలక్షణమితివాచ్యమ్,—పృథివ్యాః ప్రత్యక్షేణ నిర్ణీతత్వేన గన్ధస్యోపలక్షణత్వాఙ్గీకారేఽపి, అత్ర ఉక్తవచనద్వయ ప్రతిపన్నాయాః స్వరూపలక్షణత్వేసంభవతి ఉపలక్షణత్వకల్పనాయా అన్యాయ్యత్వాత్, ఉపాయత్వ గోప్తృత్వయోరర్థాన్తరత్వేన ఉపాయశబ్దస్య గోప్తృత్వార్థకత్వోపవర్ణనమప్యసఙ్గతమ్. నచ శరణాగతేః ప్రార్థనారూపత్వే అధ్యవసాయరూపత్వం నసమ్భవతి; ఉక్తఞ్చద్వయప్రకరణవ్యాఖ్యానే ప్రార్థనారూపత్వందృఢాధ్యవసాయ

(౧) పాఞ్చ-అహిర్బుధ్న్య (౨) పాఞ్చ-

రూపత్వాచ్చాఽఽచార్యచరణై రేవేతి వాచ్యమ్, - అధ్యవసాయత్వ ప్రార్థనాత్వయో ర్విషయభేదేన విరోధాభావాత్; - భగవత్యుపాయత్వాంశేఽధ్యవసాయరూపత్వాత్, తత్ర స్వనిరూపితత్వాంశే ప్రార్థనారూపత్వాచ్చ.

కిఞ్చ-యద్యుపాయత్వమ్-నిరపేక్షరక్షకత్వమ్, తదా చరమశ్లోకే ఏకశబ్దస్యవా, సర్వధర్మాన్ పరిత్యజ్య" ఇత్యస్యవా వైయర్థ్యమ్;-తయోః పక్షభేదేన నైరపేక్ష్య ప్రతిపాదకతాయా ఉక్తత్వాత్. ఉక్తంహి చరమశ్లోకాధికారే- (౧) "అధికారంపురస్కృత్యోపాయస్య నిరపేక్షతామ్। ఏకశబ్దేన వక్తీతి కేచిద్వాక్యవిదో విదుః॥ నైరపేక్ష్యం పురస్కృత్య విహితస్యలఘీయసః। ఉపాయస్యాఽధికారస్తు శ్లోకద్యోత్యంవిదుఃపరే" ఇతి. ద్వయే చరమశ్లోకస్థయో శ్శరణశబ్దయో రైకార్థ్యం ప్రాగేవోక్తమ్. చరమశ్లోకాధికారేఽపి ద్వయస్థ శరణశబ్దార్థ శ్చరమశ్లోకస్థశరణశబ్దేఽప్యనుసన్ధేయ ఇత్యుక్తమ్.

కిఞ్చ-యది పూర్వవాక్యే శబ్దతోఽర్థతో వా గోప్తృత్వ వరణమభిప్రేతమ్, తదా ఉత్తరవాక్యమనర్థకమ్, అనిష్టనివృత్తీష్టప్రాప్తిప్రార్థనాయాఃపూర్వవాక్యఏవ ప్రతిపాదితత్వాత్. నచ-ఫలసామాన్య ప్రార్థనాయాః పూర్వవాక్యే ప్రతిపాదనేఽపి తద్విశేషపరత్వా దుత్తరవాక్యస్య నాఽనర్థక్యమితి వాచ్యమ్; - ప్రార్థనావాచకపద వైయర్థ్యాపత్తేః. నచ ప్రార్థనాపదం కేవలం వాక్యాన్వయ సిద్ధయేఽధ్యాహృతం నిరర్థకమేవేతి వాచ్యమ్;—నిరర్థకస్యాఽఽకాఙ్క్షావిరహేణాఽన్వయఘటకత్వానుపపత్తేః. సార్థకం తత్ర వాక్యతాత్పర్యం నాఽస్తీతి చేన్న;- అస్యాఽనుష్ఠానవాక్యత్వేన విధివాక్యవదేకదేశే తాత్పర్యాభావకల్పనానుపపత్తేః. నచ పూర్వోత్తరవాక్య[illegible]

HIGH COURT

(౧) రహస్యత్రయసారే

యథోక్తాత్తరతోభరం నిక్షిపామీతి నిష్కృష్ట విశిష్టైకార్థ ప్రతిపాదకత్వమేవాఽఙ్గీక్రియత ఇతివాచ్యమ్;- శ్రుతిస్మృతి సిద్ధస్య ద్వయత్వస్య హాన్యాపత్తేః. నచపూర్వవాక్యేన గోప్తృత్వవరణం ఉత్తరవాక్యేన ఫలసమర్పణం ప్రతిపాద్యతే; లోకే శరణసమర్పణయోః పృథక్ప్రతిపాదనమ్, తత్రశరణశబ్దస్య నేయం వివక్షా, కిన్తు కేవలగోప్తృత్వవరణమాత్రపరతైవ; యద్వా - అనేకాంశవిశిష్టే సమర్పణే ఫలసమర్పణస్య వ్యక్తీకరణాయోత్తరవాక్యమ్; అథ వా-స్వరూపస్య ఫలస్య భరస్యచసమర్పణీయతయా తత్రస్వరూపసమర్పణపరం పూర్వవాక్యమ్, ఫలసమర్పణపరముత్తరవాక్యమితి నపౌనరుక్త్యమితివాచ్యమ్;—సాఙ్గప్రధానస్య ధానుష్కలక్ష్యవేధార్థవ్యాపారవదఙ్గీకృతస్య క్షణికైకజ్ఞానత్వస్య భఙ్గప్రసఙ్గాత్. ప్రథమపక్షే "ఉపాయార్థైకవాచకః" ఇతివచనవిరోధాత్; అనన్తరపక్షయోః స్వరూపభరసమర్పణయోర్వ్యక్తీకరణాయభరసమర్పణప్రతిపాదనాయచ వాక్యాన్తరస్యాఽపి ప్రసఙ్గాచ్చ; అస్యానుష్ఠేయార్థప్రకాశకత్వేనయథామన్త్రమర్థానామనుష్ఠేయతయా వాక్యద్వయప్రతిపాద్యస్య వరణస్య సమర్పణస్యచ ప్రత్యేక మనుష్ఠానాపత్తేశ్చ, తస్మాన్న నిరపేక్ష రక్షకత్వ ముపాయత్వమితి.

కిఞ్చ-యది నిరపేక్షరక్షకత్వ ముపాయత్వమ్, తదా తస్య పూర్వోక్తరీత్యా ఫలప్రదత్వరూపతయా, (౧) "సామాన్యాత్తు" (౨) "ఉపపత్తేశ్చ" ఇతిసూత్రాభ్యాం సేతుత్వరూపోపాయతాయా ఉక్తతయా పునశ్చఫలప్రదత్వవ్యుత్పాదనాయ (౩) "ఫలమతఉపపత్తేః" ఇత్యధికరణారమ్భోవ్యర్థః; సేతుశబ్దశ్చ భగవతా భాష్యకారేణ ఉపాయశబ్దేన వ్యాఖ్యాతః- ఇత్థంహ్యుపపత్తేశ్చేతిసూత్రభాష్యమ్;— "యదుక్తమ్, (౪) 'అమృతస్యైష సేతుః' ఇతి ప్రాప్యప్రాపకసంబన్ధవ్యపదేశాత్ ప్రాప్య

(౧) శా-మీ-3-౨-3౧.
(౨) శా-మీ-3-౨-3౪.
(౩) శా-మీ-3-౨-3౭.
(౪) ముణ్డకే-౨-౨-౫.

శాత్పరం ప్రాప్యమస్తీతి, తన్న,—ప్రాప్యస్యపరమపురుషస్య స్వప్రాప్తౌ స్వస్యైవోపాయత్వోపపత్తేః, (౧) 'నాఽయమాత్మా ప్రవచనేన లభ్యో నమేధయా నబహునాశ్రుతేన। యమేవైషవృణుతే తేన లభ్య స్తస్యైష ఆత్మా వివృణుతే తనూంస్వామ్' ఇత్యనన్యోపాయత్వ శ్రవణాత్ ''ఇతి. నచ(౨) "ఫలమతః''ఇత్యత్ర ఫలప్రదత్వరూప ముపాయత్వం వ్యుత్పాద్యమ్, (౩) "పరమతః'' ఇత్యత్రతు ఫలప్రదస్య ఫలైక్య మాత్రంవ్యుత్పాద్యత ఇతి నవైయర్థ్యమితివాచ్యమ్;ఫలప్రదస్యఫలైక్య వ్యుత్పాదనేన ఫలప్రదత్వస్యాఽపి వ్యుత్పాదితతయా ఉత్తరాధికరణే తస్యాఽపూర్వతయావ్యుత్పాద్యత్వాసఙ్గతేః. నచఉత్తరాధికరణే అపూర్వస్య ఫలప్రదత్వాభావఏవ వ్యుత్పాద్యత ఇతివాచ్యమ్;— తథాసతి ప్రాప్యాన్తరవైతృష్ణ్య ప్రాప్యతృష్ణా జననాయాఽఽరబ్ధయోః ప్రథమ ద్వితీయపాదయోః, ఉభయలిఙ్గాధికరణమారభ్య ప్రాప్యతృష్ణాజనక కల్యాణగుణవ్యుత్పాదక పే టి కా యా మపూర్వఫలప్రదత్వాభావ స్యాఽసఙ్గతతయా వ్యుత్పాదనీయత్వాసిద్ధేః. యది "ఫలమతః'' ఇత్యధికరణే ఫలప్రదత్వంవిహితమ్, తదేవ "పరమతః'' ఇత్యధికరణేఽనూద్య ఫలైక్యం విధీయత ఇతి మన్యసే, తదేతత్తదాశోభతే, యది "ఫలమతః'' ఇత్యధికరణమ్ "పరమతః'' ఇత్యధికరణాత్పూర్వభావిస్యాత్, తత్తువిపరీతమ్. తస్మాత్ శాస్త్రసిద్ధం ఫలప్రదత్వాదర్థాన్తరభూత ముపాయత్వ మఙ్గీకృత్య సూత్రకారేణ పూర్వపక్షే హేతుతయోపన్యస్తమ్, తదేవ సిద్ధాన్తేప్యనూద్య ఫలైక్యంవిహితమ్, ఉత్తరాధికరణే ఉపాయత్వాదర్థాన్తరమేవ ఫలప్రదత్వ మపూర్వతయా వ్యుత్పాద్యతే. ప్రపఞ్చితఞ్చైతత్ శ్రీవచనభూషణమీమాంసాభాష్యే వేదాన్తవిరోధ పరిహారాధికరణే, తస్మాత్ ఫలప్రదత్వరూప నిరపేక్షరక్షకత్వం నోపాయత్వమితి.

(౧) కఠ-౨-౨౩. (౨) శా-మీ-3-౨-3౭. (3) శా-మీ-3-౨-3౦.

అత్రోచ్యతే.—

కరణత్వం ఉపాయత్వమ్. కరణత్వంచ - వ్యాపారవత్కారణత్వమ్; తచ్చ-స్వజనకత్వ స్వజనకజనకత్వోభయ సంబన్ధేన కిఞ్చిద్విశిష్టత్వే పర్యవసితమ్; వర్తతేచేదం యాగాదా అదృష్టద్వారా కరణభూతే;— స్వజనకాదృష్టజనకత్వ స్వజనకత్వోభయసంబన్ధేన స్వర్గాదిరూప ఫలవిశిష్టత్వాద్యాగాదేః. ఏవంకుఠారాదా దృష్టద్వారా ఛేదనకరణభూతే;— తస్య ఛేదనజనకాభిఘాత జనకత్వాత్, ఛేదనజనకత్వాచ్చ. అతఏవ, అదృష్టాభిఘాతాదీనాం తజ్జన్యత్వేసతి తజ్జన్యజనకత్వరూపం వ్యాపారత్వమ్. అధికరణకారణేఽతివ్యాప్తివారణాయ ప్రథమసంబన్ధనివేశః; వ్యాపారేఽతివ్యాప్తి వారణాయ ద్వితీయసంబన్ధనివేశః భగవత్యపి పరమపురుషార్థజనకాఽదృష్టస్థానీయ ప్రసాదజనకత్వాత్, వ్యాపారేణ వ్యాపారిణో నాన్యథాసిద్ధిరితిన్యాయేన పరమపురుషార్థ జనకత్వాచ్చ యాగాదితుల్యమేవ కరణత్వమ్. భక్త్యాదేరుపాయతాపక్షేఽపి దృశమేవకరణత్వమ్.

నను, చైత్రాదేః పాకజనకవ్యాపార జనకత్వాత్, ఉక్తన్యాయేన పాకజనకత్వాచ్చ పాకకరణత్వాపత్త్యా "చైత్రశ్చైత్రేణపచతి" ఇతిప్రయోగవారణాయ కర్తృభిన్నత్వం నివేశనీయమ్; ఏవమ్-యదా చైత్రః కాష్ఠైఃపచతి మైత్రశ్చ తుషైఃపచతి తదా "చైత్రస్తుషైర్మైత్రః కాష్ఠైఃపచతి"ఇతిప్రయోగవారణాయ,కరణవ్యాపారే సమభివ్యాహృతకర్తృవ్యాపారాధీనత్వ మపి నివేశనీయమ్; యదిచ-"కాష్ఠైఃపచతి" ఇతివాక్యే కర్తృవాచక పదసమభివ్యాహార ఏవ నాఽస్తి, సమభివ్యాహృతకర్తృ వ్యాపారాధీనత్వమపి నైవభాసతే, తదాసమభివ్యాహృతకర్తృవ్యాపారాధీనత్వే వ్యాపారవత్కారణత్వేచ ఖణ్డశక్తిస్వీకారాత్;

భగవతినేదం కరణత్వమ్, — తస్యక ర్తృభిన్న త్వాభావాత్, ప్రసాదా త్మక తదీయవ్యాపారస్య తదీయవ్యాపారా న్తరాధీనత్వా భావా దితి వాచ్యమ్;-(౧) “సర్వ్వైనైవఫలప్రదః ఫలమపి స్వైనైవ నారాయణః” ఇత్యాది మహాకవిప్రయోగానుసారేణ స్వాత న్త్ర్యేణ క ర్తృభిన్నత్వ మనివేశ్య వ్యాపారవత్కారణతాయాం క ర్తృత్వానవచ్ఛిన్నత్వస్యైవ నివేశనీయత్వాత్. ఇత్థఞ్చ భగవన్నిష్ఠాయాః పరమపురుషార్థ హేతు భూతప్రసాద కారణతాయాః పురుషకారగుణవైశిష్ట్యావచ్ఛిన్న త్వేన పరమపురుషార్థ ప్రధానక ర్తృత్వానవచ్ఛిన్నత్వాత్. ఏవమ్ - కరణ వ్యాపారే సమభి వ్యాహృతక ర్తృవ్యాపారాధీనత్వమనివేశ్య సమభి వ్యాహృతక ర్తృభిన్న వ్యాపారానధీనత్వే కరణానుశిష్ట తృతీయాదే శ్శ క్తి స్స్వీక్రియతే. తథాచ- భగవద్వ్యాపారస్యాఽన్యవ్యాపారానధీన త్వా ద్భగవతఃకరణత్వోపప త్తిః నచైవమ్, యదాచైత్రో మైత్రశ్చ ఏకే నైవకాష్ఠేనపచతి, తదా “చైత్రః కాష్ఠేనపచతి” ఇతి ప్రయోగానుప ప త్తిః,- తత్ర కరణభూత కాష్ఠవ్యాపారస్య చైత్రమైత్రోభయ వ్యాపా రాధీనతయా సమభివ్యాహృతక ర్తృభూత చైత్రభిన్న మైత్రవ్యాపారా ధీనత్వాదితివాచ్యమ్ ; — సమభివ్యాహృతక ర్తృవ్యాపారానధీనోయ స్తద్భిన్న వ్యాపారాధీనవ్యాపార స్తద్భిన్న త్వేశ క్తి స్వీకారాత్ ;ప్రకృతే, చైత్రమైత్ర వ్యాపారాధీనస్యాపి కాష్ఠవ్యాపారస్య చైత్రవ్యాపారాధీన త్వేన సమభివ్యాహృతక ర్తృవ్యాపారానధీన తద్భిన్న వ్యాపారాధీన త్వాభావేన తాదృశ ప్రయోగోపప త్తేః. యదిచ కార్యమాత్రం ప్రతి త త్త త్కర్తుర్నక ర్తృత్వేన కారణతా, కింతు త త్తదసాధారణ ధర్మ పురస్కారేణ, త త్తద్వ్య క్తిత్వేనవా ; ఏవంచ చైత్రాది నిష్ఠపాకాది కా ర ణ తా యా అ పి క ర్తృత్వానవచ్ఛిన్న త్వేన “చైత్రశ్చైత్రేణ

---

(౧) మురారినాటకే.

పచతి" ఇతిప్రయోగాపత్తిరితి విభావ్యతే, తదా, కృతిజనకతావచ్ఛేదకానవచ్ఛిన్నత్వస్యైవ వ్యాపారవత్కారణతాయాం నివేశనీయత్వాత్. ఏవంచ, చైత్రాదినిష్ఠాయాః పాకానుకూలవ్యాపార కారణతాయాః తదనుకూలకృతికారణతాయాశ్చైకధర్మావచ్ఛిన్నత్వేన, కృతిజనకతావచ్ఛేదక ధర్మానవచ్ఛిన్న వ్యాపారవత్కారణతాయాశ్చైత్రాదావభావేన నతాదృశ ప్రయోగాపత్తిః; భగవతి ఫలానుకూల కృతిజనకతాయాస్తత్తత్ఫలసాధనానుష్ఠాతృవిషయసాధారణతయా పురుషకారగుణవిగ్రహాణాం తత్రానుపయోగేన ఫలానుకూలకృతి జనకతావచ్ఛేదకానవచ్ఛిన్నత్వస్య సిద్ధసాధననిష్ఠవిషయే అసాధారణీభూతాయాం పురుషకారాది ప్రయోజ్యాయాం తదీయపరమపురుషార్థహేతుభూత నిర్హేతుక ప్రసాదజనకతారూపాయాం వ్యాపారవత్కారణతాయాం విద్యమానతయా నిరుక్తకరణత్వోపపత్తిః. నచ, (౧) "సస్వేనైవఫలప్రదః" ఇత్యత్ర స్వేనేతి నకరణే తృతీయా, యేన ఉక్తగురుభూత ధర్మే తృతీయాదేశ్శక్తి స్స్వీకరణీయాస్యాత్; కిన్తుహేతావేవేతి వాచ్యమ్,— ఫలప్రపదస్య హేతుతాయా ఉక్తిమన్తరేణైవ సిద్ధతయా స్వేనైవేత్యస్య వైయర్థ్యాపత్తేః.

నచ బ్రహ్మణఃకరణత్వాఙ్గీకారే (౨) "వికరణత్వాన్నేతి చేత్తదుక్తమ్" ఇతి సూత్రవిరోధః;-తత్ర బ్రహ్మణః కరణాభావేన విచిత్రకార్యోత్పాదనమసంభవతీతిపూర్వపక్షంకృత్వా (౩) "శ్రుతేస్తుశబ్దమూలత్వాత్" (౪) "ఆత్మనిచైవం విచిత్రాశ్చహి" ఇత్యత్ర బ్రహ్మణో విచిత్రానన్తశక్తియోగస్య ప్రతిపాదితతయా కరణాభావేపివిచిత్రకార్యోత్పాదనం సంభవత్యేవేతిసిద్ధాన్తితమితి వాచ్యమ్; బ్రహ్మణఃకరణత్వేన కరణాన్తరాభావస్యైవ తత్రాభిప్రేతత్వాత్, స్వాత్మకకరణస్య తత్రానిషిద్ధత్వాత్,

(౧) మురారి వా—
(౨) శా-మీ-౨-౧-౩౧
(౩) శా-మీ-౨-౧-౨౭.
(౪) శా-మీ-౨-౧-౨౮.

లోకేస్వభిన్నకరణమపేక్ష్యైవ కర్తుః కార్యోత్పాదనదర్శనాత్, తన్న్యా-
యేనైవతత్రపూర్వపక్షస్యకృతత్వేనతదవిరోధాత్. అతఏవ, శ్రుతప్ర-
కాశికాచార్యైః (౧) "ఉతతమాదేశమప్రాక్ష్యః" ఇత్యత్ర, (౨)
"అకర్తరిచ కారకే సంజ్ఞాయామ్" ఇతికర్తృభిన్నకారకఏవ ఘఞో విహి-
తతయా కరణార్థేఘఞ్ ప్రత్యయమాశ్రిత్య కరణత్వేఽనాపేక్షిత ప్రశా-
సనకర్తృబోధస్స్వీకృతః. తదుక్తం శ్రుతప్రకాశికాయామ్, (౩) "ఉపక్ర-
మేతావత్, (౧) 'ఉతతమాదేశమప్రాక్ష్యః' ఇత్యత్ర 'ఆదేశశబ్దేన ప్రశా-
సితాఽభిధీయతే, అత్రశ్లోకావాచార్యపాదైరుక్తౌ, (౪) 'ఛాన్దోగ్యే కేచి-
దాహుర్దిశతి రుతతమాదేశమప్రాక్ష్య ఇత్యత్రాజ్ పూర్వస్తూపదేశం
ప్రకటయతి సతోనప్రశాస్తింఘఞన్తః। నోకర్తర్యస్తి కర్మణ్యగాదే ఘఞి
హాసకర్తృ శాస్తా సకర్మస్యాత్ స్యాత్కర్మోపదేశే తదిదముతతమా-
దేశవాచోపదేశ్యమ్॥ అత్రబ్రూమః ప్రశాస్తిం వదతి దిశిరసావాఙ్ముఖో
నోపదేశం శాస్తా సోతిప్రసిద్ధోనహిపర ఇహచాఽపేక్షితార్థప్రసఙ్గః।
యుక్తోసాధారణోక్త్యా ఘఞగణి కరణేప్యత్రవైవక్షికత్వం శాబ్దోక్తం
కారకాణాం నను కరణతయా కర్తరి స్యాద్వివక్షా' ఇతి; ఆదేశశబ్దేన
ఉపదేశ్యముచ్యతే, ప్రకృత్యర్థ ఉపదేశః ప్రత్యయార్థః కర్మత్వమ్, (౨)
'అకర్తరిచకారకే సంజ్ఞాయామ్' ఇతికర్తృవ్యతిరిక్తకారకే ఘఞో వి-
హితత్వాత్, ఉపదేశే బ్రహ్మణః కర్మత్వోపపత్తేశ్చ; ప్రశాసనేతుబ్రహ్మ న
కర్మ, అపితు కర్తృ, కర్తృవ్యతిరిక్తకారకేహి ఘఞ్ ప్రత్యయవిధిః;
నాత్రకర్తరికప్రత్యయ ఉపపద్యతే, (౫) "క్ఙితిచ" ఇతిగుణప్రతిషే-
ధాత్ ఆదేశశబ్దరూపాసిద్ధేః, నాపి పచాద్యచ్ ప్రత్యయఉపపద్యతే; దిశి
ధాతోరిగుపధత్వేన, (౬) "ఇగుపధాత్కః" ఇత్యపవాదసూత్రేణకప్ర-
త్యయప్రాప్తేర్గుణాభావాత్; అతోఘఞ్ ప్రత్యయాన్త ఏవాయమాదేశ
శబ్దః. సచప్రత్యయః కర్తర్యవిహిత ఇతికర్మార్థకత్వస్యైవయుక్తత్వాత్

---

(౧) ఛాన్దో-౬-౧-౩. (౩) శ్రుతప్రకాశికాయాంశ్రుతిఘట్టే. (౪) తత్త్వసారే-
(౨) పా-సూ-౩-౩-౧౯. (౫) పా-సూ-౧-౧-౫. (౬) పా-సూ-

ఉపదేశ్య మేవాఽదేశశబ్దవాచ్యమితి - అత్రోచ్యతే - ప్రకృత్యర్థ శ్శాసనమ్, ప్రసిద్ధిప్రాచుర్యాత్; అన్యథా స్వారస్యభఙ్గాత్; ‘ఆఙ్పూర్వో దిశతి ర్నియోక్తృప్రయోజనవచనః, ఉపపూర్వస్తు నియోజ్యప్రయోజనవచనః’ ఇతిహి న్యాసకారః. నియోక్తృప్రయోజనం యస్య తస్యాఽర్థస్య వాచక ఇత్యర్థః. ఏవమన్యత్రాపి. కిఞ్చ - ఉపదేశ్యత్వం లౌకికాలౌకిక కర్తృబ్రహ్మ భాగార్థసాధారణమ్, ప్రశాసితృత్వం తు బ్రహ్మణోఽసాధారణమ్,(౧) ‘అన్తః ప్రవిష్టశ్శాస్తా జనానామ్,’ (౨) ‘ఏతస్య వాఽక్షరస్య ప్రశాసనే గార్గి’ ఇత్యాదిశ్రుతిభిః నిరుపాధిక ప్రశాసనస్య బ్రహ్మాఽసాధారణత్వ శ్రవణాత్. నిరుపాధికోపదేశ్యత్వం బ్రహ్మణోఽసాధారణమితి చేన్న;- ఇష్టప్రాప్త్యనిష్టనివృత్తి తత్సాధనేషు సాధారణ్యాత్. యద్యప్యపరిమితసుఖప్రాప్తిదుఃఖనివృత్త్యాదిసాక్షాదుపదేశ్యం స్యాత్; తథాపి సంసారనివృత్తి బ్రహ్మ తదుపాసనానాముపదేశ్యత్వం సాధారణమ్. ద్రష్టవ్యస్యోపదేశ్యత్వ మర్థసిద్ధమ్, అతః ఉపదేశ్యత్వ కథన వైయర్థ్యం చ. నను ‘యేనాశ్రుతమ్’ ఇత్యాది నైకవాక్యత్వాత్ స్వజ్ఞానేనాఽన్యజ్ఞానహేతుతా విశేషిత ముపదేశ్యత్వ మసాధారణమితి చేత్; తథాపి తాదృశ ముపదేశ్యత్వం ప్రతిజ్ఞావాక్యేన ద్రష్టవ్యతోక్త్యా చాఽర్థ సిద్ధమితి అనపేక్షితోపదేశ్యత్వ కథనాదపి అపేక్షితం ప్రశాసితృత్వమేవ వాచ్యమితి యుక్తమ్. ‘యేనాశ్రుతమ్’ ఇత్యుపాదానత్వే సిద్ధే ప్రశాసితృత్వేన నిమిత్తత్వం సిద్ధ్యేత్, నిమిత్తాన్తరే సతి హ్యేకవిజ్ఞానేన సర్వవిజ్ఞానం నోపపద్యతే; అతః ప్రతిపిపాదయిషిత వస్తునోఽపేక్షితాఽసాధారణాకార విశిష్టతయైవ ప్రతిపాదనముచితమ్. ఘఞ్ ప్రత్యయస్య కరణే వ్యుత్పన్నత్వాత్, (౩) ‘వివక్షాతః కారకాణాం ప్రవృత్తిః’ ఇతి శాబ్దోక్తన్యాయేన కర్తర్యేవ కరణాన్తర నైరపే

(౧) ఆర-౩.   (౨) బృహదార-౩-౮-౯.   (౩)

క్ష్యేణ సాధకతమత్వ వివక్షయా తథాప్రయోగఉపపద్యతే, (౧) *అకర్తరీతిసూత్రస్య ప్రయోజనమ్ - కరణత్వవివక్షయావినా కర్తర్య సాధుత్వేన ప్రయోగనివృత్తిః ఉపదేశపక్షే ప్రకృత్యర్థాఽస్వారస్యమ్, ప్రత్యయస్వారస్యఞ్చ; ప్రశాసనపక్షే ప్రత్యయాఽస్వారస్యమ్, ప్రధానభూత ప్రకృత్యర్థస్వారస్య మహౌచిత్యఞ్చేతి వైషమ్యమ్, అతః ప్రశాసనమేవాఽఽదేశ శబ్దాభిధేయమితి స్వీకర్తుంయుక్తమ్" ఇతి

యత్తు-అత్రఛాన్దోగ్యప్రకాశికాయాముక్తమ్-(౨)'కరణత్వస్యాఽఽరోపేణ ఘఞ్ సమర్థనమప్యనుచితమ్,ఆరోపస్యాఽనుచితత్వాత్.నను-కరణత్వస్యనాధ్యారోపః, § తస్యసిద్ధత్వాదితిచేన్న ; తథాసతి సిద్ధాన్తే ప్రత్యయాఽస్వారస్యాభ్యుపగమస్యాఽయుక్తత్వాత్ అత ఏవ అసిశ్ఛినత్తి ఇత్యాదౌ సౌకర్యాతిశయవివక్షయా, (3) 'బ్రహ్మదృష్టిరుత్కర్షాత్' ఇతిన్యాయేన కరణేకర్తృత్వా రోపేపి నకర్తరి కరణత్వారోపసంభవః; తథాసతి రాజనిభృత్యత్వారోపస్యేవాఽనర్థావహత్వాత్. అతఏవ,(౪)'సాధకతమంకరణమ్' ఇతిసూత్రేఅధికరణస్థాల్యాస్తను కపాలతయాసాధకతమత్వ వివక్షయా 'స్థాల్యాపచతి' ఇతిప్రయోగ ముపపాద్య, 'నచైవం కర్తురపి కరణత్వవివక్షాప్రసఙ్గః, భిన్నజాతీయత్వాత్-సకలసాధనవినియోగకారీఖల్వసౌ, నహిశతధనోనిష్కధనేన స్పర్ధితుం ప్రభవతి'ఇతి కర్తుఃకరణత్వా భావస్యైవోపపాదితత్వాత్. నిక్షేపరక్షాయామ్, 'భగవతోరక్షా కరణత్వానుసన్ధానం ప్రపత్తిః" ఇతిపక్షేకరణస్యకర్తృత్వాసంభవేన జీవస్యైవరక్షకత్వమాపతేదితి కర్తృత్వకరణత్వవిరోధస్య, భగవతికరణత్వానుసన్ధానే, (3) బ్రహ్మదృష్టిరుత్కర్షాత్' ఇతిన్యాయవిరోధస్యచ ప్రతిపాదితత్వాత్. (౫) 'శక్తివిపర్యయాత్'

(౧) పా-సూ-3-3-౧౯.
(౨) ఛాన్దో-౭-౧-3-రఙ్గరామానుజీయమ్
(3) శా-మీ-౪-౧-౫.
(౪) పా-సూ-౧-౪-౪౨,
(౫) శా-మీ-౨-3-3౭.
§ (పా) తస్యాపిసత్వాత్.

ఇతిసూత్రే "అన్తఃకరణస్య కర్తృత్వే తతోఽన్యత్కరణంస్యాదితి అన్తఃకరణాదతిరిక్తం కరణాన్తర మభ్యుపగన్తవ్యంస్యాత్" ఇతి పరైరప్యుక్తత్వాచ్చ.

కిఞ్చ-ప్రశాసనకర్తుః కరణత్వసంభవే పరమాత్మనః ప్రశాసనకర్తృత్వస్యాపిసంభవాత్, తదసంభవోక్తిర్వ్యాహన్యేత. కిఞ్చ - కరణత్వవివక్షితే, (౧) 'కరణాధికరణయోశ్చ' ఇతిపరేణ ల్యుటా బాధితత్వేన ఘఞోనప్రసఙ్గః. నచ, (౨) 'హలశ్చ' ఇత్యనేన ఘఞః ప్రసఙ్గః, తత్రాఽపి, (3) 'సంజ్ఞాయామ్' ఇత్యనువృత్తేః. నచ - త్వన్మతేఽపి కర్మణిఘఞ్ నస్యాత్, (౪) 'అకర్తరిచ కారకేసంజ్ఞాయామ్' ఇతి సంజ్ఞాయామేవ ఘఞోవిధానాదితివాచ్యమ్, (౪) 'అకర్తరిచ' ఇత్యత్ర చకారస్య భిన్నక్రమత్వమాశ్రిత్యాఽసంజ్ఞాయామప్యస్తీతి పదమఞ్జర్యాదౌ సమర్థితత్వాత్, (౫) 'సంజ్ఞాగ్రహణానర్థక్యంచ సర్వత్రఘఞోదర్శనాత్, ఇతివార్తికకృతోక్తత్వాచ్చ

కిఞ్చ- ఘఞః కరణార్థత్వే 'ఉపక్రమే ఆదేశశబ్దేన ప్రశాసితాభిధీయతే' ఇతియదుక్తం తద్విరుధ్యేత, ప్రశాసనకరణత్వస్యైవాభిహితత్వేన తత్కర్తురనభిహితత్వాత్. యచ్చోక్తమ్- "ప్రశాసితృత్వమసాధారణమ్" ఇతి, తన్న,- ఆదేశశబ్దేన కరణత్వమాత్రాఽభిధానే ప్రశాసితృత్వానభిధానాత్, తదభిధానేఽపి నిరుపాధిక ప్రశాసితృత్వస్యైవ ముఖ్యోపదేశ్యత్వస్యాపి బ్రహ్మోఽసాధారణత్వాత్. అతఏవ (౬) * జిజ్ఞాసాసూత్రే, (౭) * బ్రహ్మణ ఇతికర్మణి షష్ఠీపరిగ్రహాత్ బ్రహ్మణఏవాఽఽభిధానిక జిజ్ఞాసాకర్తృత్వమ్, తదుపాసనాదీనాంత్వాక్షేప్యమిత్యుక్తమ్.

---

(౧) పా-సూ-3-3-౧౧౭. (౪) వా-సూ-3-3-౧౯. (౭) శ్రీభాష్యే-జిజ్ఞా
(౨) పా-సూ-3-3-౧౨౧. (౫)
(3) పా సూ-3-3-౧౧౯. (౬) శా-మీ-౧-౧-౧.

కిఞ్చ - ఆదేశశబ్దమాత్రస్యాఽతిప్రసఙ్గమాశఙ్క్య 'తమ్' ఇతి విశేషణోపాదానాత్ అవశ్యంతమిత్యస్యాఽఽదేశ విశేషకత్వమభ్యుపేయమ్, యదిహ్యాదేశశబ్దస్యైవ నిరుపాధిక ప్రశాసితృత్వమర్థః తదాతస్య పరమాత్మాఽసాధారణత్వాత్ తచ్ఛబ్దో విశేషణో నస్యాత్.

యదపిచోక్తమ్- 'ప్రష్టవ్యత్వకథనేనోపదేశ్యత్వం సిద్ధమితి తత్కథనస్యాఽనపేక్షితత్వాత్ ప్రశాసితృత్వమేవాఽర్థః' ఇతి; తన్న;- యద్యపి పూర్వం నాప్రాక్షమ్, అధునాస్వయమేవ• జ్ఞాస్యామీతిబుద్ధిం వ్యుగసితు ముపదేష్టవ్యత్వ కథనస్యైవాఽపేక్షితత్వాత్. అతఏవ(౧) 'తంత్వౌపనిషదంపృచ్ఛామి' ఇత్యాదౌప్రష్టవ్యస్య ఉపదేశ్యత్వలక్షణౌపనిషదత్వకథనమ్.

యచ్చోక్తమ్- 'సర్వవిజ్ఞానప్రతిజ్ఞాసిద్ధ్యర్థం నిమిత్తత్వమపేక్షితమ్' ఇతి,- తన్న, ఏకవిజ్ఞానేన సర్వవిజ్ఞానప్రతిజ్ఞాబలాత్ ఉపాదానత్వస్యైవ తదన్యథానుపపత్త్యా నిమిత్తత్వస్యాఽపిలాభసంభవేన తస్య పృథగవక్తవ్యత్వాత్ తదనుపపత్తేర్భవద్భిరేవోక్తత్వాత్.

§ వస్తుతస్తు - నిమిత్తాన్తరసత్త్వే ఏకవిజ్ఞానేన సర్వవిజ్ఞానమనుపపన్నమిత్యుక్తిరపి నసఙ్గచ్ఛతే, నిత్యవిభూత్యా అజ్ఞానేఽపి ఏకవిజ్ఞానేన సర్వవిజ్ఞానప్రతిజ్ఞా యథోపపద్యతే, కార్యవర్గస్య జ్ఞాతత్వాత్, సర్వశబ్దస్య ఇదఙ్కారగోచర బహుభవన సఙ్కల్పపూర్వక సృష్టివిషయత్వాత్, తథా తాదృశ నిమిత్తాన్తరసద్భావేప్యేకవిజ్ఞానేన సర్వవిజ్ఞానప్రతిజ్ఞా కుతో నసఙ్గచ్ఛతఇతి.

అత్రోచ్యతే- (౨) 'ఏషఆదేశః, ఏషఉపదేశః' ఇత్యేవం పృథగుపదిష్టయోః (3) 'నవాయుక్రియేపృథగుపదేశాత్' ఇతిన్యాయేన ఆదే

(౧)

(౨) తై-శీక్షావ-౧౧.

(3) శా-మీ-౨-౪-౮.

§ ఇదంముద్రితోపనిషద్భాష్యే నాస్తి.

క్షోపదేశయోర్భేదావశ్యంభావాత్ . *తతశ్చ ప్రకృతిస్వారస్యేన నియమనాపరపర్యాయాఽఽజ్ఞాపనరూపార్థప్రతీతేః, ఘఞ్ ప్రత్యయస్య కర్త్ర్యతిరిక్తకారకమాత్రవాచినో యోగ్యతావశాత్ త్వన్మతే కర్త్రర్థకత్వవత్ అస్మన్మతేఽపి కారకవాచినో ఘఞ్ ప్రత్యయస్య సకలకారకప్రయోక్తృకర్తృలక్షణా సమాశ్రీయతే, ప్రష్టవ్యవస్తునస్తాదృగ్రూపత్వాత్, అసఞ్జాతవిరోధిముఖ్యప్రకృత్యర్థానుగ్రహేణ జఘన్యప్రత్యయలక్షణాయా ఆశ్రయణీయత్వాత్, § తథాపూర్వమీమాంసాయాం బహుష్వధికరణేషు సిద్ధాన్తితత్వాత్.

వస్తుతస్తు- (౧) 'ఉపదేశేఽజనునాసిక ఇత్' ఇతిసూత్రే, (౨) 'కరణాధికరణయోశ్చ' ఇతి ల్యుటా బాధితస్య ఘఞః, (౩) 'అకర్తరి చ కారకే' ఇత్యనేనాఽప్రసఙ్గమాశఙ్క్య, (౪) "కృత్యల్యుటో బహులమ్," ఇతి ఘఞో భాష్యకృతా సమర్థితత్వాత్, తన్న్యాయేన కర్తర్యపి తేనైవ సూత్రేణ ఘఞ్ సిద్ధౌ లక్షణాయా అప్రసఙ్గాత్, ప్రశాసితృత్వార్థకత్వమేవాఽఽదేశ శబ్దస్య యుక్తమ్, ఆదేశనమాదేశ ఇతి ఘఞన్తాద్భావవాచిన ఆదేశశబ్దాత్. (౫) * అర్శ ఆద్యజన్తాదపి ప్రశాసితృత్వార్థకత్వమేవాఽఽదేశశబ్దస్య యుక్తమ్, †ఇత్యేతత్సర్వమస్మాభి ర్భావప్రకాశికాయాం ప్రపఞ్చితమ్, తత్రానుసన్ధేయమ్" ఇతి.

అత్రోచ్యతే- బ్రహ్మణి వాస్తవకరణత్వసత్త్వే ప్రత్యయాఽస్వారస్యాఽభ్యుపగమ విరోధ ఇతి, తదయుక్తమ్;- నహీదమవిద్యమాన కరణత్వస్యాఽఽరోపేణ సిద్ధాన్తే ప్రత్యయాఽస్వారస్యమభ్యుపగమ్యతే, కిన్తు, విద్యమానకరణత్వస్యాఽన్యథానుపపత్త్యా స్వాభిన్న కరణనిరపేక్ష ప్రశాసనకర్తృత్వమాక్షిప్యతే, ఆక్షేపలభ్యార్థస్యాపి మీమాంసకరీత్యా సిద్ధాన్తే శాబ్దబోధే భానం స్వీక్రియతే, తేన చాఽపేక్షిత ప్రశా

---

(౧) పా-సూ-౧-౩-౨. (౩) పా-సూ-౧౩-౩౯. (౫) పా-సూ-౫-౧-౨౭.
(౨) పా-సూ-౩-౩-౧౧౭. (౪) పా-సూ-౩-౩-౧౧౩.
* ముద్రితకోశే ఆధికపాఠః యద్యపి దృశ్యతే. తథాప్యత్రానుపయోగాన్నోపాత్తః.
§ అత్ర ముద్రితకోశే తత్తత్స్థలవిశేషోపపాదకపఙ్క్తయస్సన్తి.
† (పా) ఇతి వయముత్ప్రేక్షామః.

సితృత్వబోధసిద్ధావపి ఆభిధానవృత్త్యాతద్బోధాభావేనప్రత్యయేనప్రశా
సితృత్వబోధన మస్వారసమిత్యభిప్రాయేణ ప్రత్యయాఽస్వారస్యము
భ్యుపగతమ్. అతఏవ,(౧) "కర్తురేవకరణాన్తరనైరపేక్ష్యేణ సాధకత
మత్వ వివక్షయా తథా ప్రయోగఉపపద్యతే" ఇత్యుక్తం శ్రుతప్రకా
శికాయామ్. వివక్షాశబ్దస్య తాత్పర్యార్థకత్వేనాఽఽరోపార్థకత్వా
భావాత్.

యదపి-కరణత్వారోపస్య రాజనిభృత్యత్వారోపవత్ అనర్థావ
హత్వముక్తమ్, తదప్యసఙ్గతమ్, కరణాన్తర నిరపేక్షకార్యోత్పాదన
సామర్థ్యరూపాతిశయితశక్తిప్రయోజకస్య కరణత్వస్య ఉత్కర్షరూప
త్వేన రాజని భృత్యత్వారోపతుల్యత్వాభావాత్. కరణత్వస్య స్వభిన్న
కర్తృవ్యాపారాధీనవ్యాపారత్వరూపతాయాఃప్రాగేవనిరాకృతత్వాత్,
యదపి,(౨)"సాధకతమంకరణమ్" ఇతిసూత్రేకర్తుఃకరణత్వవివక్షాయా
అసంభవ ప్రతిపాదనమ్, తదపి కర్తరి స్వభిన్నకరణత్వారోపస్వభా
వాభిప్రాయకమ్ ; కర్త్రభేదవిశిష్టకరణత్వస్యైవ నికర్షరూపత్వాత్
తత్సమానాధికరణస్య తస్య ఉక్తరీత్యా ఉత్కర్షరూపత్వాత్. ఏతేన,
నిక్షేపరక్షావచనమపి దత్తోత్తరమ్.

యచ్చ - అన్తఃకరణస్య కర్తృత్వే తతోఽన్యత్కరణంస్యాదితి
పరోక్తసంవాదప్రదర్శనమ్, తదపిమన్దమ్,- నహ్యన్తఃకరణస్య పరై
ర్వాఽస్మాభిర్వా, (౩) "పరాస్యశక్తిర్వివిధైవశ్రూయతే" (౪)"పశ్య
త్యచక్షుః" ఇత్యాదిప్రమాణసిద్ధా తాదృశీ శక్తిస్స్వీక్రియతే. నచై
వమ్-శ్రీతత్త్వత్రయవ్యాఖ్యానోపాత్త తత్త్వశేఖరశ్రీసూక్తివిరోధః, ఇత్థం
హితత్రత్య శ్రీసూక్తిః- (౫) "అన్తఃకరణముమాత్మావాకప్పట్టాతు,

---

(౧) శ్రుతప్రకాశికాయాం ప్రతిపన్నే. (౩) శ్వేతాశ్వ-౬.
(౨) పా-సూ-౧-౪-౪౨. (౪)
(౫) తత్త్వశేఖరే-౩.

కర్తావినుడైయ స్మరణాదికార్యత్తుక్కు కరణమాక కల్పితమాకై యాలే ; ఇతుతానే స్మరిక్కిఱతెన్నవొణ్ణాతు, స్మరణత్తుక్కు కరణ మిల్లామైయాలే ; కరణముమ్ తానే యెన్నవొణ్ణాతు, విరుద్ధమాకైయాలే'' ఇతి, ఏవంచ కర్తృత్వకరణత్వయో ర్విరోధస్యైవ కణ్ఠోక్తత్వాదితివాచ్యమ్,-అన్తఃకరణస్యాఽశక్తత్వేన తత్రకర్తృత్వకరణత్వయోస్సహానవస్థానలక్షణ విరోధస్యైవ ప్రతిపాదితత్వాత్. (౧)''పరాస్య శక్తిః'' ఇతిప్రమాణసిద్ధశక్తిమతి భగవతి కర్తృత్వకరణత్వయోస్సహావస్థానే తదుక్తి విరోధాభావాత్ . అతఏవాఽన్తఃకరణస్య జీవత్వనిరాసక శ్రీతత్త్వత్రయవ్యాఖ్యానశ్రీసూక్తేరపి నవిరోధః, అన్యథాఅన్తఃకరణస్యాఽపి బ్రహ్మవదేవ కరణ నిరపేక్షకార్యకరణ సంభవేన కరణాన్తరాపత్తే రసంభవాత్.

యచ్చ-ప్రశాసనకర్తుః కరణత్వసంభవే తత్కర్మత్వస్యాఽపి ప్రసఙ్గాత్, తదసంభవోక్తి ర్విరుధ్యేత ఇతి,- తదపిచిన్త్యమ్ - నహిప్రశాసనకర్మత్వస్యాఽసంభవాత్ కర్మణిఘఞః పరిత్యాగః, సిద్ధాన్తేస్థూలచిదచిద్విశిష్ట బ్రహ్మప్రతి సూక్ష్మచిదచిద్విశిష్ట బ్రహ్మణ ఉపాదానత్వాఙ్గీకారేణ తత్ప్రత్యేవ బ్రహ్మణో నిమిత్తకారణత్వావశ్యంభావేన, (౨) ''బహుస్యాంప్రజాయేయ'' ఇత్యాకారకబహుభవనసఙ్కల్పాత్మక ప్రశాసనవత్త్వేనైవ నిమిత్తకారణత్వస్య వక్తవ్యతయా తాదృశసఙ్కల్ప విషయత్వరూప ప్రశాసనకర్మత్వస్య స్థూలచిదచిద్విశిష్ట బ్రహ్మణిసత్త్వేన ప్రశాసనకర్మత్వాసంభవస్య ఉక్త్యసంభవగ్రస్తత్వాత్. (౩) ''యేనాశ్రుతంశ్రుతమ్'' ఇత్యాద్యుత్తరవాక్యస్య ఉపాదానత్వాభిప్రాయకతయా, ఉపాదానత్వస్యకార్యాభిన్నత్వేసతి కారణత్వరూపతయా * యేనేత్యాద్యుత్తరవాక్యే కారణత్వమవశ్యం ప్రతిపాదనీయమ్ ; తచ్చ,

(౧) శ్వేతాశ్వ-౬. (౩) ఛాన్దో-౬-౧-౩.
(౨) ఛాన్దో-౬-౨-౩.

(౧)"ఉతతమాదేశమప్రాక్ష్యః" ఇతి పూర్వప్రకృతాదేశ పరామర్శినా యచ్ఛబ్దేనైవ ప్రతిపాదనీయమ్, ఆదేశశబ్దస్య ప్రశాసనకర్తృత్వార్థకత్వే, ఉత్తరవాక్యస్థయచ్ఛబ్దేన ప్రకృతం ప్రశాసనకర్త్రైవ పరామృశ్యేత, ప్రశాసనకర్తృత్వంచ-నకారణత్వమ్, కిన్తుకార్యత్వమేవ, ప్రశాసనస్య సవిషయకసఙ్కల్పరూపతయా సవిషయకక్రియాకర్తృత్వస్యవిషయతా రూపత్వాత్, సఙ్కల్పస్య స్వవిషయం ప్రతి కారణతయా సఙ్కల్పవిషయతాయాస్తత్కార్యతావచ్ఛేదకత్వేన తాదృశసఙ్కల్ప విశిష్ట బ్రహ్మకార్యతావచ్ఛేదకతయా కార్యత్వఏవ పర్యవసానాత్; తాదృశ సఙ్కల్పవత్త్వేన బ్రహ్మణోనిమిత్తతయా సఙ్కల్పాత్మక ప్రశాసనస్యకారణతావచ్ఛేదక ధర్మరూపత్వేన కారణత్వే పర్యవసానాచ్చ. అతఏవ ప్రశాసితృత్వస్యాఽపేక్షితత్వోక్తిః కథంతర్హి "కర్తృశాస్త్రానకర్తఇతి" ప్రశాసనకర్తృత్వాభావోక్తిరితిచేత్,- పూర్వపక్షిణా స్థూలచిదచిద్విశిష్టస్య కార్యత్వానభ్యుపగమాత్, సిద్ధాన్తేపి ప్రశాసనకర్తృత్వే ప్రత్యయస్వారస్య పరిత్యాగ ఉపపాదనీయః- ఉపాదానత్వం ప్రత్యనుపయోగాదేవేతి నకోపిదోషః.

యదపి, (౨) "కరణాధికరణయోశ్చ" ఇతిపరేణల్యుటాబాధితత్వేన కరణేఘఞేవనసంభవతీతి, తదపిన,-(౩) "ఉపదేశేజనునాసికఇత్" ఇతిసూత్రే ఉపదేశశబ్దే "కరణాధికరణయోశ్చ" ఇతిల్యుటాబాధితస్య ఘఞోఽప్రసఙ్గమాశఙ్క్య,(౪) "కృత్యల్యుటోబహుళమ్" ఇతిఘఞఃభాష్యకారేణసమర్థితత్వస్యతైనైవోక్తతయా, ఆదేశశబ్దేపి కరణే ఘఞస్సంభవాత్. నచకరణే ఘఞాశ్రయణేన కర్తృత్వస్యాఽఽర్థత్వమపేక్ష్య,(౫) "ఆక్షేపతః ప్రాప్తాదాభిధానికస్యైవగ్రాహ్యత్వాత్" ఇతిన్యాయేన తేనైవ బహుళగ్రహణేన కర్తర్యేవ ఘఞాశ్రీయతామితివాచ్యమ్,-కరణే

(౧) ఛాన్దో-౬-౧-౩. (౩) పా-సూ-౬-౧-౩
(౨) పా-సూ-౩-౩-౧౧౭. (౪) పా-సూ-౩-౩-౧౧౩. (౫) శ్రీభాష్య-జిజ్ఞా-

ఘుషాశ్రయణేఽపి బ్రహ్మణి కిరణత్వాభిధానేన స్వభిన్నకరణనిరపేక్ష కర్తృత్వమర్థాత్సిద్ధ్యేత్, కిరణాన్తరస్య కర్త్రన్తరస్య వా సద్భావేఽపి ఏకవిజ్ఞానేన సర్వవిజ్ఞానప్రతిజ్ఞా నోపపద్యతే,- కిరణాన్తరస్య కర్త్రన్తరస్య చ బ్రహ్మవదేవ జగత్కారణతయా తయోర్బ్రహ్మ కార్యత్వాభావేన బ్రహ్మవిజ్ఞానేన తయోర్విజ్ఞానాఽసిద్ధ్యా సర్వవిజ్ఞానాఽసిద్ధేః. నచ "యేనాశ్రుతమ్" ఇత్యాదివాక్యే, (౧) "ఆత్మని ఖల్వరే దృష్టే శ్రుతే మతే విజ్ఞాతే ఇదం సర్వం విదితం భవతి" ఇతి ముణ్డకబృహదారణ్యక శ్రుత్యనుసారేణ ఇదం సర్వమిత్యధ్యాహారేఽపి అధ్యాహృతసర్వశబ్దస్య సర్వశరీరకబ్రహ్మపరతయా, యేనేతి తృతీయాయా అభేదార్థకతయా సర్వశరీరకబ్రహ్మణి యత్పదార్థబ్రహ్మాభేదబోధేన కర్త్రన్తర కరణాన్తర సద్భావేఽపి తద్ఘటిత సర్వశరీరక బ్రహ్మణి యత్పదార్థ బ్రహ్మాఽభేదస్యాఽబాధాన్నైకవిజ్ఞానేన సర్వవిజ్ఞాన ప్రతిజ్ఞాయా అనుపపత్తిరితి వాచ్యమ్, "కార్యాభిన్నత్వే సతి కారణత్వస్య- స్వాభిన్నత్వస్వనిరూపితకారణత్వోభయ సంబన్ధేన కిఞ్చిద్విశిష్టత్వపర్యవసితస్యైవ ఉపాదానత్వరూపతయాత్ర సర్వపదవాచ్యసర్వశరీరకబ్రహ్మణి యచ్ఛబ్దవాచ్య బ్రహ్మాఽభేదమాత్రబోధనేన ఉపాదానత్వైకదేశభూతకార్యాభిన్నత్వలాభేఽపి సర్వశరీరక బ్రహ్మనిరూపిత కారణత్వస్యాఽపి బోధనమావశ్యకమ్, అన్యథాఽభేదమాత్రస్యాఽతిప్రసక్తత్వేన ఉపాదానత్వస్యాఽలాభాత్, అతః యచ్ఛబ్దపరామృష్ట ప్రకృతాదేశఘటక ప్రశాసనస్య కర్మాకాఙ్క్షాయాం సర్వపదార్థస్యైవ కర్మతయాఽన్వయస్స్వీక్రియతే, యథా "పాచకేన తణ్డుల ఆనీయతే" ఇత్యాదౌ తణ్డులస్య ముఖ్యవిశేష్యతయా పచధాత్వర్థపాకే కర్మతాసంబన్ధేన ప్రకారతయా చాఽన్వయః, అన్యథా తద్వాక్యేన పాక కర్మాకాఙ్క్షాయా అనివృత్తేః. యథా "చైత్రో మాతరమభివాదయతి"

---

(౧) ముణ్డ-బృహదా-౬-౫-౬.

ఇత్యాదివాక్యే చైత్రస్య విశేష్యతయా మాతృత్వనిరూపకతయాచాఽన్వయః, అన్యథా - కస్యమాతరమితి జిజ్ఞాసాయా అనివృత్తేః, తతశ్చ యచ్ఛబ్దార్థాదేశఘటకాఙ్పూర్వక దిశిధాత్వర్థ ప్రవృత్తి నివృత్త్యనుకూలసఙ్కల్పఘటక ప్రవృత్తినివృత్త్యో రాధేయతాసంబన్ధేన సర్వ పదార్థస్య స్థూలావస్థసర్వచిదచిచ్ఛరీరక బ్రహ్మణోఽన్వయః;నిరూపకతాసంబన్ధేన ధాత్వర్థతావచ్ఛేదకఫలాన్వయ్యాధేయత్వస్య కర్తృతారూపత్వాత్ ,తాదృశబ్రహ్మనిష్ఠేచప్రవృత్తినివృత్తీతన్నిష్ఠస్థూలావస్థాతదభావరూపే, తాదృశబ్రహ్మనిష్ఠస్థూలవైశిష్ట్యరూపావస్థానుగుణసఙ్కల్పవత్త్వేన తాదృశావస్థా కారణత్వలాభేసతి, సిద్ధాన్తేఽవస్థాకారణస్యైవ తద్విశిష్టకారణతయా తాదృశావస్థావిశిష్టబ్రహ్మకారణతాయాలాభేనఉపాదానత్వలాభః. ఇత్థంచ-కర్త్రన్తర కరణాన్తరసద్భావే తయోస్తదీయావస్థయోర్వా బ్రహ్మకార్యత్వాభావేన తద్ఘటిత సర్వశరీరక బ్రహ్మణః బ్రహ్మకార్యత్వాసంభవేన “యేనాశ్రుతమ్” ఇత్యాది వాక్యార్థస్యబాధాపత్తేః. నచ-ధాత్వర్థతావచ్ఛేదక ఫలాన్వయ్యాధేయత్వమాత్రం నకర్తృత్వమ్, కిన్తు, తద్ధాత్వర్థతావచ్ఛేగక ఫలాన్వయ్యాధేయత్వేసతి తద్ధాత్వర్థ క్రియావద్భిన్నత్వమ్, అన్యథా యదా చైత్రో గ్రామం గచ్ఛతి, తదాచైత్రస్స్వంగచ్ఛతీత్యాది ప్రయోగాపత్తిః. గ్రామనిష్ఠసంయోగానుకూలక్రియాయా ఇవ స్వనిష్ఠసంయోగానుకూల క్రియాయా అపి చైత్రాదావబాధితత్వాత్ ,అతోభేదస్యాఽపి కర్తృప్రత్యయార్థత్వ మిత్యభ్యుపగన్తవ్యమ్ , భేదేచ ప్రకృత్యర్థస్యాఽఽధేయతాసంబన్ధేనాఽన్వయః, భేదస్యచక్రియాయాం ప్రతియోగితావచ్ఛేదకత్వ సంబన్ధేనాఽన్వయః. ఇత్థంచ స్థూలత్వవిశిష్టబ్రహ్మణి ప్రశాసనరూపక్రియావద్భేదాభావేన, నతస్యప్రశాసనకర్తృత్వ సంభవ ఇతి వాచ్యమ్,- చైత్రస్స్వం ప్రహరతి భినత్తీత్యాది ప్రయోగేణ కర్తృప్రత్యయార్థ భేద ప్రకారతా

నిరూపిత విశేష్యతాసంబన్ధేన శాబ్దబుద్ధిం ప్రతి ధాతుజన్య కర్మకర్త్రోభయ నిష్ఠత్వోపలక్షిత ఫలోపస్థితేర్విశేష్యతాసంబన్ధేన హేతుత్వోపగమాత్, యత్ర గ్రామంగచ్ఛతి త్యజతీత్యాదౌ సంయోగవిభాగరూపఫలయో రుభయనిష్ఠత్వమ్, తత్రైవ ద్వితీయార్థ భేదస్య క్రియాయామన్వయః, ప్రహరతి భినత్తీత్యాదౌ దుఃఖావయవవిభాగరూపఫలయోః కర్మమాత్రనిష్ఠత్వేన నోభయనిష్ఠత్వమ్, నతత్రభేదస్య శాబ్దబోధే భానమ్ యదాచైత్రో మైత్రం ప్రహరతి, తదాస్వనిష్ఠదుఃఖజనక వ్యాపారానుకూల కృతేశ్చైత్రాదావభావాదేవ చైత్రస్స్వం ప్రహరతీత్యాది ప్రయోగవారణసంభవేన తత్రభేదస్య శాబ్దబోధే భానానఙ్గీకారాత్. తస్మాత్ స్థూలవిశిష్టబ్రహ్మణ స్తత్కర్తృకప్రశాసనకర్మత్వంసంభవత్యేవ. నచ-కర్మత్వ కర్తృత్వయో ర్విరోధాభావే, (౧) * సర్వత్రప్రసిద్ధ్యధికరణగుణసూత్రేణ(౨) "కర్మకర్తృవ్యపదేశాత్" ఇత్యనేన (3) "ఏతమితః ప్రేత్యాభిసంభవితాస్మి" ఇతిబ్రహ్మణఃప్రాప్తికర్మత్వవ్యపదేశాత్ తత్కర్తృత్వేన వ్యపదిష్ట జీవభేదసాధనం కథంసఙ్గచ్ఛత ఇతి వాచ్యమ్; ప్రాప్తేస్సంయోగ జనకవ్యాపారరూపత్వేన తత్కర్మత్వస్య భేదగర్భతయాతత్సఙ్గతేః. అత ఏవ "లూయతే కేదారస్స్వయమేవ, అతిసురభిరభాజి పుష్పశ్రియా" ఇత్యాదౌ కర్మకర్తరి లకారం శాబ్దికా అఙ్గీకుర్వన్తి. న చ-ఏకవిజ్ఞానేన సర్వవిజ్ఞాన ప్రతిజ్ఞాబలాదేవ కర్తృకరణాన్తర నిషేధసిద్ధ్యేదితివాచ్యమ్; లోకదృష్ట కర్తృకరణాన్తరసద్భావశఙ్కయా సర్వవిజ్ఞాన ప్రతిజ్ఞాయాం సఙ్కోచశఙ్కయా అన్యపరతాశఙ్కయా వా జననేన అప్రామాణ్య జ్ఞానానాస్కన్దిత శాబ్దబోధానుదయాత్, ఆదేశశబ్దేన కర్తృకరణాన్తరనిషేధేహి లోకదృష్టవ్యాప్తి బలాధీనానుమానస్యాఽఽగమబాధేన కర్తృకరణాన్తరసద్భావశఙ్కయా అనుద

(౧) శా-మీ ౧-౨ ౧. (౨) శా-మీ-౧-౭-౪. (3) ఛా-ఉ.

యాత్. నచ-శ్రుతప్రకాశికాయాం శ్రుత్యన్తరానుసారేణ “శ్రుతేన మతేనవిజ్ఞాతేన” ఇత్యధ్యాహారస్యోక్తత్వాత్, (౧) “నతుబ్రహ్మణ స్సత్తయాసర్వంశ్రుతంభవతీతి దార్ష్టాన్తికసామర్థ్యాత్, ‘యథాసోమ్యైకేనమృత్పిణ్డేన’ ఇత్యాది దృష్టాన్తసామర్థ్యాచ్చ” ఇత్యుక్తత్వాచ్చ, *యేనేత్యాది తృతీయాయా హేతుత్వార్థకత్వమేవ యుక్తమ్, అభేదార్థకత్వే* శ్రుతేనేత్యధ్యాహారవైయర్థ్యమ్, కేవలబ్రహ్మాభేదస్య శ్రుతపదార్థే శాబ్దబోధవిషయతావత్త్వబాధాత్; * నతుబ్రహ్మణస్సత్తయాసర్వంశ్రుతంభవతీతి దార్ష్టాన్తికసామర్థ్యోపపాదన విరోధశ్చ; హేతుత్వార్థకత్వేతు, శాబ్దధీవిషయతాయాం బ్రహ్మస్వరూపసత్తాప్రయోజ్యత్వాభావేన శాబ్దధీ విషయబ్రహ్మప్రయోజ్యతాసిద్ధయే* శ్రుతేనేత్యధ్యాహారసార్థక్యమ్, ఉప పాదనావిరోధశ్చేతివాచ్యమ్, శ్రుతపదార్థే శాబ్దధీవిషయతావతి, యేనేతితృతీయార్థాభేదస్యాఽన్వయే శాబ్దధీవిషయతాయాం బ్రహ్మస్వరూపాభేదప్రయోజ్యతాయాఅసంభవేన బ్రహ్మాభేదప్రయోజ్యత్వాభానేనశ్రుతబ్రహ్మాభేద ప్రయోజ్యతాభానాయ* శ్రుతేనేత్యధ్యాహార సార్థక్యాత్, ఉపపాదనావిరోధాచ్చ. నచ-“స్వజ్ఞానేనాఽన్య జ్ఞానహేతుతావిశేషితముపదేశ్యత్వమసాధారణమ్” ఇత్యుక్త్యా బ్రహ్మజ్ఞానేనాఽన్యజ్ఞానమేవ శ్రుతప్రకాశికాభిమతమ్, నతు బ్రహ్మజ్ఞానేన బ్రహ్మజ్ఞానమితివాచ్యమ్; తత్రాఽన్యశబ్దస్యస్థూలవైశిష్ట్యాత్మకాఽన్యధర్మ విశిష్టబ్రహ్మపరత్వాత్. నచ-సర్వపదార్థ స్థూలవిశిష్టబ్రహ్మణః యత్సదార్థాదేశఘటక ప్రశాసనకర్మతాసంబన్ధేనాఽన్వయే, క్రియానిష్ఠాతిరిక్తనామార్థయోః సాక్షాద్భేదసంబన్ధేనాఽన్వయోనాస్తీతినియమభఙ్గః; అన్యథా-కర్తృత్వ కర్మత్వాదిసంబన్ధేన చైత్రతణ్డులాది ప్రకారక పాకాదివిశేష్యక బోధతాత్పర్యేణ “చైత్రః పచ్యతే” “తణ్డులః పచతి” ఇత్యాదిప్రయోగాపత్తేరితి

(౧) శ్రుతప్రకా-శ్రుతిఘట్టే.

వాచ్యమ్;— ప్రాతిపదికార్థస్య ముఖ్యవిశేష్యతయా ఽభానస్థలఏవ త్వాద్యశనియమాత్, తథాభానస్థలే క్రియాప్రాతిపదికార్థయోరపి భేదాన్వయబోధస్య "పాచకేన తణ్డుల ఆనీయతే" ఇత్యాదౌ ప్రదర్శితత్వాత్. నచ- నిత్యవిభూతేస్సద్భావేపి యద్ధైకవిజ్ఞానేన సర్వవిజ్ఞానప్రతిజ్ఞోపపద్యతే, (౧) "ఆత్మని ఖల్వరే" ఇత్యాదిశ్రుత్యన్తరానుసారేణ "ఇదం సర్వమ్" ఇత్యధ్యాహారేణ * ఇదంశబ్దస్య ప్రత్యక్షవిషయార్థకతయా సర్వశబ్దేన ప్రత్యక్షవిషయాణామేవ గ్రహణాత్, తథా కర్తృకరణాన్తరసద్భావేపి ప్రతిజ్ఞాయా నానుపపత్తిరితి వాచ్యమ్,— ప్రత్యక్షవిషయ సర్వాన్తర్గతేష్వేవ కయోశ్చిత్కర్తృత్వకరణత్వశఙ్కయా ప్రతిజ్ఞాయామన్యపరతాశఙ్కోదయేన తన్నివృత్త్యర్థమాదేశశబ్దేన కర్తృత్వకరణత్వోక్త్యా ప్రత్యక్షవిషయావిషయకర్తృకరణాన్తరసామాన్యనిషేధస్యావశ్యకత్వాత్. అత ఏవ సూత్రకారేణ, ప్రధానకారణవాదే చేతనస్య ప్రధానకార్యత్వాభావేన ప్రతిజ్ఞావిరోధః (౨) "ప్రతిజ్ఞావిరోధాత్" ఇతి సూత్ర ఉక్తః. ఏవమాకాశాదేరుత్పత్త్యభావే ప్రతిజ్ఞాహానిః (౩) "ప్రతిజ్ఞాఽహానిరవ్యతిరేకాత్" ఇతిసూత్రే ప్రపఞ్చితః. ఏతేన - వస్తుతస్త్విత్యాదినా ఉక్తకల్పద్వయమపి ప్రత్యుక్తమ్. కరణే ఘఞాశ్రయణావశ్యకతాయా స్సదూరముపపాదితత్వాత్. (౪)*అర్శ ఆద్యచ్ ప్రత్యయాశ్రయణస్య గురుత్వాచ్చ.

యదపి-ఆదేశశబ్దేన ప్రశాసనకరణత్వాభిధానేపి ప్రశాసితృత్వానభిధానాత్, తదభిధానేపి నిరుపాధికప్రశాసితృత్వస్యైవ ముఖ్యోపదేశ్యత్వస్యాప్యసాధారణత్వాత్, అతఏవ జిజ్ఞాసాసూత్రే * బ్రహ్మణ ఇతికర్మణి షష్ఠీపరిగ్రహాత్ బ్రహ్మణ ఏవాఽభిధానిక జిజ్ఞాసాకర్మత్వమ్,

(౧) బృహదా-
(౨) శా-మీ-౧-౧-౯
(౩) శా-మీ-౨-౩-౫.
(౪) పా-సూ,

ఇతరేషాంత్వాక్షేప్య మిత్యుక్తమితి. తదపి నసాధీయః- బ్రహ్మోపాసన తత్ఫల వ్యావృత్తస్య ముఖ్యోపదేశ్యత్వస్య దురుపపాదత్వాత్. నను- బ్రహ్మోపాసనజ్ఞానస్య దుఃఖనివృత్తౌ తత్ఫలత్వజ్ఞానస్యచ బ్రహ్మజ్ఞానాధీనత్వాత్, స్వజ్ఞానాధీనస్వోపాసన తత్ఫలజ్ఞానకత్వమేవ ముఖ్యోపదేశ్యత్వమితి చేన్న,- ఫలస్యైవస్వతఇచ్ఛావిషయత్వేనతదర్థత్వాత్ బ్రహ్మ తదుపాసనజ్ఞానయోః, స్వప్రయోజనక బ్రహ్మ తదుపాసన జ్ఞానకత్వమేవ ముఖ్యోపదేశ్యత్వమితి వైపరీత్యస్యాపి సువచత్వాత్. జిజ్ఞాసాసూత్రే* బ్రహ్మణ ఇతి కర్మణి షష్ఠీపరిగ్రహేణ బ్రహ్మణ ఆభిధానికం జిజ్ఞాసాకర్మత్వమ్, ఇతరేషాంత్వాక్షేప్య మిత్యుక్తిమాత్రేణ బ్రహ్మణోముఖ్యోపదేశ్యత్వాసిద్ధేః. ఉపాసనఫలయోర్జిజ్ఞాస్యత్వాభావే ఫలతత్సాధనయోరభావేన బ్రహ్మణి జిజ్ఞాస్యత్వమనుపపన్న మిత్యాకారకానుపపత్తిజ్ఞానేనోపాసన ఫలయోర్జిజ్ఞాస్యత్వసిద్ధిః, బ్రహ్మణస్తు వాచకపదస్యవిద్యమానతయా తదర్థస్య బ్రహ్మణః కర్మతయా జిజ్ఞాసాయా మన్వయేనైవ బ్రహ్మణోజిజ్ఞాసాకర్మత్వమాభిధానిక మిత్యుక్తిమాత్రేణ బ్రహ్మణో ముఖ్యోపదేశ్యత్వలాభస్య పృష్ఠతాడనాద్దన్తభఙ్గతుల్యత్వాత్.

యదపి-కిఞ్చ-ఆదేశశబ్దమాత్రస్యాతిప్రసఙ్గమాశఙ్క్యతమిత్యేవం విశేషణదానాత్. అవశ్యం తమిత్యస్యాదేశవిశేషకత్వ మభ్యుపేయమ్, యదిహ్యాదేశ శబ్దస్యైవ నిరుపాధికప్రశాసితృత్వ మర్థః, తదాతస్య పరమాత్మాఽసాధారణత్వాత్ తచ్ఛబ్దోవిశేషకోనస్యాదితి,-తదపిచిన్త్యమ్; *తమిత్యస్యకథమాదేశ శబ్దాతిప్రసఙ్గవారకత్వమ్;-*యేనేత్యాద్యుత్తర వాక్యార్థపరత్వేనవా, ప్రసిద్ధార్థకత్వేనవా, "యేనాశ్రుతమ్" ఇత్యాది వాక్యస్యోత్తరత్వేన తద్ఘటకయచ్ఛబ్దేన తచ్ఛబ్దస్యానాకాఙ్క్షితత్వేన తచ్ఛబ్దస్యోత్తర వాక్యార్థ పరామర్శిత్వాసిద్ధేః, ఉత్తరయచ్ఛబ్దస్య తచ్ఛబ్ద నిరపేక్షత్వాత్. నచ "యత్తదోర్నిత్య సంబన్ధః" ఇతి న్యాయ విరోధః,- ప్రక్రంస్యమానపర యత్తచ్ఛబ్దయోరేవ తాదృశనియ

మాత్, ప్రకృతపరయోస్తు తయోః పరస్పరాకాఙ్క్షావిరహేణ తాదృశ నియమాభావాత్. ప్రక్రంస్యమానపరత్వంచ - ఉత్తరవాక్యప్రతిపాద్యతావచ్ఛేదక ధర్మావచ్ఛిన్న తాత్పర్యకత్వమ్, ప్రకృత పరత్వంచ- పూర్వవాక్య ప్రతిపాద్యతావచ్ఛేదక ధర్మావచ్ఛిన్న తాత్పర్యకత్వమ్. నచ-యత్తచ్ఛబ్దయోః బుద్ధివిషయతావచ్ఛేదకత్వోపలక్షిత ధర్మావచ్ఛిన్నశక్తత్వేన ధర్మద్వయావచ్ఛిన్నపరత్వాఙ్గీకారే -నానార్థకత్వాపత్తిరితివాచ్యమ్, -- బుద్ధివిషయతావచ్ఛేదకత్వోపలక్షితవేషేణైవ పూర్వోత్తరవాక్య ప్రతిపాద్యతావచ్ఛేదక ధర్మవిశేషావచ్ఛిన్న తాత్పర్యభేదమాత్ర స్వీకారేణ ఉపలక్షణవిధయా శక్యతావచ్ఛేదకధర్మభేదాఽస్వీకారాత్. నహి (౧) "యాంయాంప్రియః ప్రైక్షత కాతరాక్షీ సాసాహ్రియా నమ్రముఖీబభూవ" ఇత్యాదావివ (౨) "అచిన్తనీయ స్తవతు ప్రభావో మనీషితార్థ్యైరపి యేనదుగ్ధా" ఇత్యాదౌ యచ్ఛబ్దస్య తచ్ఛబ్దాకాఙ్క్షాఽస్తి, "యాంయాం ప్రియః ప్రైక్షత" ఇతి వాక్యశ్రవణే, యచ్ఛబ్దస్య పూర్వం వాక్యాన్తరాభావేన ఉత్తర వాక్య ప్రతిపాద్యతావచ్ఛేదక ధర్మవిశేషతాత్పర్యం జ్ఞాత్వా తాదృశ ధర్మవిశేషాపరిజ్ఞానేన తావన్మాత్రేణ తాత్పర్యవిషయీభూత శాబ్దబోధోనజాయతే, తాదృశధర్మవిశేషపరిజ్ఞానాయ తచ్ఛబ్దఘటితవాక్యశుశ్రూషామాత్రం జాయతే,"సాసాహ్రియా" ఇత్యాదివాక్యశ్రవణానన్తరం నిరాకాఙ్క్ష విశిష్టవాక్యార్థబోధో జాయతే, "అచిన్తనీయః" ఇత్యాదివాక్యేతు, యచ్ఛబ్దస్య పూర్వవాక్యసమభివ్యాహారేణ పూర్వవాక్య ప్రతిపాద్యతావచ్ఛేదక ధర్మవిశేషతాత్పర్యజ్ఞానేనతాదృశధర్మవిశేషస్య *అచిన్తనీయ ఇత్యాదిపూర్వవాక్యేన జ్ఞాతతయా తదర్థం తచ్ఛబ్ద ఘటితవాక్యాన్తర శుశ్రూషానుదయాత్ నహి "భూతలే యోఘటోవర్తతేతమానయ" ఇత్యాదావివ "ఘటమానయ, య ఇహభూతలేవర్తతే"

---

(౧) మాఘే-౪. (౨)

ఇత్యాదౌ యచ్ఛబ్దేన తచ్ఛబ్దాకాఙ్క్షా జాయతే. ప్రపఞ్చితఞ్చేదం గురుభావప్రకాశికాయామితి నాత్ర విస్తరః. ఇత్థఞ్చ - "యేనాశ్రుతమ్" ఇతి వాక్యఘటకయచ్ఛబ్దస్య ప్రకృతపరత్వేన న తచ్ఛబ్దాకాఙ్క్షా, అతో న తచ్ఛబ్దస్య *యేనేత్యాదివాక్యార్థపరామర్శిత్వమ్.

కిఞ్చ - యది తచ్ఛబ్దస్య* యేనేత్యాది వాక్యార్థపరామర్శిత్వమ్, తదా (౧) "ఉత తమాదేశమప్రాక్ష్యః" ఇతి వాక్యాత్పూర్వం * యేనేత్యాదివాక్యం స్యాత్, తథా శ్రుతిశైలీ దృశ్యతే. అత ఏవ మహాచార్యైస్సద్విద్యావిజయే తచ్ఛబ్దస్య ప్రమాణప్రసిద్ధార్థకత్వముక్తమ్. న చ తర్హి '(౨)*యేనేత్యనేనైకవాక్యతయా స్వజ్ఞానేనాన్యజ్ఞానహేతుతావిశేషితముపదేశ్యత్వమసాధారణమ్'' ఇత్యుక్తిః (౨) "తథాపి'' ఇతి తదఙ్గీకారశ్చ శ్రుతప్రకాశికాయాం కథం సఙ్గచ్ఛత ఇతి వాచ్యమ్, అభ్యుపగమ్యవాదతయా తత్సఙ్గతేః. న ద్వితీయః, - శ్రుతిప్రసిద్ధార్థకతచ్ఛబ్దేన ఉపాసనతత్ఫలయోరవ్యావర్తనాత్, తయోరపి శ్రుతిప్రసిద్ధత్వాత్. న చ తర్హి వ్యావర్తకవిశేషణవైయర్థ్యమితి వాచ్యమ్, శ్రుతిప్రసిద్ధత్వేన ఉపదేశగమ్యత్వజ్ఞాపనాయైవ తత్సార్థక్యాత్.

యచ్చ - ప్రష్టవ్యత్వోక్త్యా ఉపదేశ్యత్వమర్థసిద్ధమితి తత్కథనమనపేక్షితమ్; అతః ప్రశాసితృత్వమేవార్థ ఇతి, తదపి న, యద్యపి పూర్వం నాప్రాక్షమ్, అధునా స్వయమేవ జ్ఞాస్యామీతి బుద్ధింవ్యుదసితుం ఉపదేశ్యత్వకథనస్యైవాఽపేక్షితత్వాత్, అత ఏవ (3) "తం త్వౌపనిషదం పృచ్ఛామి'' ఇత్యాదౌ ప్రష్టవ్యస్యోపదేశ్యత్వలక్షణౌపనిషదత్వకథనమితి, తదపి న క్షోదక్షమమ్, "న జానే'' ఇత్యనుక్త్వా "నాప్రాక్షమ్'' ఇత్యుక్త్యా, పృచ్ఛధాతోః ప్రశ్నాధీనశాబ్దబోధాత్మకజ్ఞానవిశేషార్థకత్వేన తస్యైవాఽపేక్షితజ్ఞానజనకవ్యాపారశూన్యత్వయా పస్తబ్ధతాహేతుత్వోక్త్యా. ప్రశ్నాధీనశాబ్దజ్ఞానస్య ఉపదేశమన్తరా

(౧) ఛా. ఉ. (౨) శ్రుతప్రకాశి-శ్రుతిఖణ్డే. (3)

అలాభేన, స్వయమేవజ్ఞాస్యాసీతి బుద్ధివ్యుదాసాత్. నచ-జిజ్ఞాసాజ్ఞానోద్దేశ్యకవ్యాపారస్యైవ పృచ్ఛధాత్వర్థతయా తదధీనశాబ్దబోధార్థకత్వే లక్షణాఽకంచాశ్రౌషీరితి శాబ్దబోధవాచకశబ్దప్రయోగమన్తరా లాక్షణిక శబ్దప్రయోగస్య వైయర్థ్యంచేతివాచ్యమ్,— తాదృశవ్యాపారమాత్రస్య స్తబ్ధతాహేతుత్వాభావేన తదధీనశాబ్దబోధపర్యన్తలక్షణాయా ఆవశ్యకత్వాత్. (౧)“యదృచ్ఛయాశ్రుతో మన్త్రశ్ఛన్నేనాథచ్ఛలేనవా। పత్రేక్షితోవావిఫలఃప్రత్యుతానర్థదోభవేత్” ఇత్యుక్తానిష్టజనక శాబ్దబోధవ్యావర్తనాయ (౨)“తద్విద్ధిప్రణిపాతేన పరిప్రశ్నేనసేవయా। ఉపదేక్ష్యన్తితేజ్ఞానం జ్ఞానినస్తత్త్వదర్శినః” (3)“ఆచార్యవాన్ పురుషోవేద” (౪) “ఆచార్యాద్ధైవ విద్యావిదితాసాధిష్ఠంప్రాపత్” ఇత్యుక్తోపదేశజన్యతాప్రతీత్యర్థమేవ లాక్షణిక శబ్దప్రయోగాచ్చ, పృచ్ఛధాతునా ప్రశ్నాధీనశాబ్దబోధే లక్షితే శాబ్దబోధస్యోపదేశజన్యత్వమన్తరాప్రశ్నాధీనత్వాసంభవేనాఽర్థాక్షేపాత్ వ్యఞ్జనయోపదేశజన్యతాప్రతీతేః. (౫) “తన్త్వౌపనిషదంపృచ్ఛామి” ఇత్యత్ర పృచ్ఛధాతోః జిజ్ఞాసాజ్ఞానోద్దేశ్యకవ్యాపారాత్మక ప్రశ్నవాచకత్వమేవ, నతు తదధీనశాబ్దబోధ పర్యన్తలాక్షణికత్వమ్, అనుపపత్త్యభావాత్. ఔపనిషదత్వోక్తిశ్చ - కిమర్థం పృచ్ఛసి, స్వయమేవ జానీహి పరీక్ష్యవివిక్షోవాయై రిత్యుక్తాచార్యచికీర్షిత దార్ఢ్యపరీక్షానివర్తనాయేతి ; అతః అత్రోపదేశ్యత్వ మర్థాత్సిద్ధ్యతీత్యలం ప్రసక్తానుప్రసక్త విచారేణేతి సర్వం నిరవద్యమ్.

శరణశబ్దార్థవిచారస్సమాప్తః.

---

(౧) (3)

(౨ గీతాయామ్-౪-3౪. (౪)

శ్రీః.

శ్రీమతేరామానుజాయనమః.

శ్రీమద్వేదమార్గ ప్రతిష్ఠాపనాచార్యోభయ వేదాన్త
ప్రవర్తన ధురీణరాయ్

శ్రీమత్పరమహంస పరివ్రాజకాచార్య వర్యరాన
. ఎమ్బార్ జీయర్ స్వామి ఎన్నుమ్
తిరువేఙ్గడరామానుజస్వామి అరుళిచ్చెయ్త

ప్రపత్త్యనుపాయత్వవిచారమ్

తర్క-తీర్థరాన-శ్రీమాన్-శిఙ్గప్పెరుమాళ్ కోవిల్
మాడభూషి - రామానుజాచార్యరాలుమ్,
శ్రీమాన్-తిరుమళిశై-వఙ్గీపురమ్-తిరుమలాచార్యరాలుమ్
శ్రీమాన్ - కరాలపాటి-అళ్వారయ్య అవర్కళాలుమ్,
పరిశోధిప్పిక్క-ప్పట్టు

శ్రీవైష్ణవగ్రన్థముద్రాపకసభైయారాల్
శ్రీపరాఙ్కుశ తిరువవతారాది ౫౦౦౪-ఐతు సంవత్సరమాన
పరాభవ సంవత్సరత్తిల్

చెన్నపట్టణమ్
ప్రెసిడెన్సి ముద్రాక్షరశాలైయిల్
అచ్చిట్టు ప్రచురమ్ శెయ్యప్పట్టతు.
విజయ త్రేతరామ్.

శ్రీవైష్ణవ గ్రన్థప్రకాశిక సభ (లిమిటెడ్).

C. T. VENKATACHARI ... 24 ... Street COIMBATORE

ఈ సభలో [illegible] వచ్చువేసిన గ్రన్థములు.

	రూ.	అ.	పై.
తనిశ్లోకమ్ సవ్యాఖ్యానము ప్రతిపదతాత్పర్యసహితము. ...	౩	౪	౦
భారతాదితనిశ్లోకమ్ ,, ,, ...	౦	౫	౦
రామచరమశ్లోకమ్ ,, ...	౦	౩	౦
దుష్కరశ్లోకటిప్పణి	౦	౫	౦
శాణ్డిల్యవిశిష్ట పరమధర్మశాస్త్రము తాత్పర్యసహితము ..	౧	౨	౦
ముతల్ తిరువన్దాతి సవ్యాఖ్యానము అరుమ్బద ప్రతిపదసహితము ..	౧	౩	౦
ఇరణ్డామ్‌తిరువన్దాతి ,, ,, .	౦	౧౨	౦
మూన్ఱామ్‌తిరువన్దాతి ,, ,, ..	౦	౧౨	౦
నాన్ముకన్ తిరువన్దాతి ,, ,, ...	౦	౧౪	౦
తిరువిరుత్తమ్ వ్యాఖ్యానద్వయసహితము ఉరై ప్రతిపద తాత్పర్యసహితము. ...	౪	౭	౦
తిరువాశిరియమ్ సవ్యాఖ్యానము అరుమ్బద సహితము-ప్రతిపద తాత్పర్యసహితము ...	౦	౬	౦
పెరియతిరువన్దాతి ,, అరుమ్బద ప్రతిపదసహితము ...	౦	౧౪	౦
తిరువెళుకూర్ఱిరుక్కై ,, ,,	౦	౪	౦
శిఱియతిరుమడల్ ,, ,,	౦	౯	౬
పెరియతిరుమడల్ ,, ,, ...	౦	౧౫	౦
శ్రీవచనభూషణమ్	౩	౯	౦
శరణశబ్దార్థ విచారమ్ ..	౦	౪	౦
ప్రపత్త్యనుపాయత్వవిచారమ్	౦	౧	౬

ఈ గ్రన్థములు మట్టకాకితములలో సగము వెలకు నివ్వఁబడును.

యమకరత్నాకరమును ఇరామానుశనూత్తన్దాతియు అచ్చగుచున్నవి.

శ్రీవచనభూషణము నీసభ చందాదారులచే శిపార్సుచేయఁబడువారికిమాత్రము ౨౫౦ కాపీలవఱకు సగం వెలకు నివ్వఁబడును. అనఁగా గ్లేసు రూ. ౧-౭-౦ చొప్పునను పెక్షు రూ. ౧-౦-౦ చొప్పునను నివ్వఁబడును.

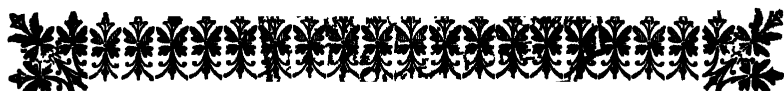
ఇట్లు

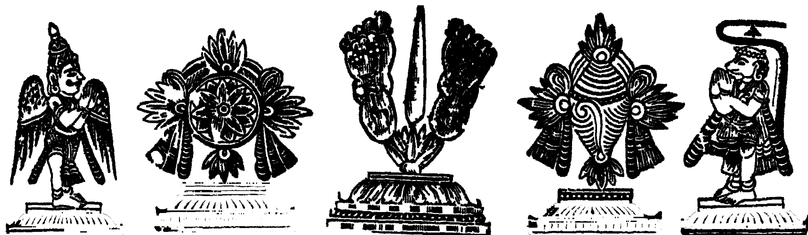
[illegible] - ఆళ్వారయ్య.

కార్యదర్శి, ధనాధికారి.

[illegible] వెంకటాచల మొదలి వీధి, చెన్నపట్టణము.

C. T. VENKATACHARI ... 24 ... Street COIMBATORE

శ్రీమతేరామానుజాయనమః.

ప్రపత్త్యనుపాయత్వ విచారః.

—(౦)—

ఆత్మనా మాత్మరక్షార్థ మస్థానభయవారకః।
అవ్యా దవ్యాజబన్ధోర్న స్సేవ్య స్సవ్యేతరః కరః॥

స్థితంతావ దనాలోచిత విశేషాశేషలోకశరణ్యశ్శ్రీనిధిరేవసకల జీవ సఞ్జీవనోపాయ ఇతి నిఖిల నిగమ తాత్పర్య పర్యవసాన భూమిరితి; అథ తన్నిష్ఠానాం తచ్ఛరణశరణవరణమధికారి విశేషణమాత్ర మిత్యభిధీయతే. తదిద మగాయి గీతాచార్యేణ-(౧) "అహంత్వా సర్వ పాపేభ్యో మోక్షయిష్యామి మాశుచః" ఇతి. అస్యచాఽయమర్థో రహస్యవేదిభి రాదిశ్యతే-తమేకమేవ శరణంగతస్య స ఏవ భగవాన్ సాధన మితి. యుక్తఞ్చైతత్-యుష్మచ్ఛబ్దేన శరణాగతాధికార్యుపాదానాత్, *అహంమోక్షయిష్యామీత్యుపాయ తత్కృత్యాభిధానాచ్చ, తత్తాత్పర్య కత్వోపపత్తేః. అత్ర సిద్ధరూపాపి శరణాగతి రధికారివిశేషణతయా ప్రతిపిపాదయిషితా, (౨) "అప్రాప్తనాయ్ ఎన్నై ఉవాయమాక ప్పఱ్ఱియిరుక్కుమ అవ ఉన్నై" ఇతిరహస్యవేదిసూక్తేః. అప్రాప్తిర్నామ-

(౧) గీ-౧౮-౬౬. (౨) ముముక్షుప్పడి-౩-౬౯.

భగవదనన్యశరణత్వరూప స్వరూపాత్మికా, సైవశరణవరణయోగ్యతా రూపతయా సిద్ధరూపశరణాగతిరితిచోచ్యత ఇతి యుక్తమత్ర తస్యాశ్చ ప్రతిపిపాదయిషితత్వమ్. నచైవం తస్యా అవిధేయత్వప్రసఙ్గః, ఇష్టత్వాత్. నచైవమశాస్త్రీయత్వమ్, శాస్త్రప్రాప్తత్వమాత్రేణాపి తత్సిద్ధేః. నచాత్ర తదుపాదానాసంభవశఙ్కా, బ్రహ్మవదాత్మనోపి ప్రాప్యాన్తర్గతతయా తత్స్వరూపాన్తర్గత సిద్ధరూపశరణాగత్యుపాదానస్యాపి సాక్షాత్పరమ్పరయావా ప్రయోజనపర్యవసాయిత్వాత్; జ్ఞాపితం చాస్యాః(౧)"స్వరూపనిష్ఠమ్" ఇతి ప్రాప్యాన్తర్గతత్వమ్, ప్రసిద్ధంచ ప్రత్యచోపి స్వతః పురుషార్థత్వాదికమ్, (౨) "ఆత్మప్రకరణాత్" ఇత్యాదిషు. కిఞ్చ - అస్యా అధికారివిశేషణతయోపాదానస్య పరమ్పరయా ప్రయోజన పర్యవసానానపాయాచ్చ.

నచ - (3) "ఫలాదిభ్యో విభిన్నత్వాత్ ప్రపత్తే ర్విధ్యనన్వయాత్ । విధేయాన్తరహానేశ్చనాధికారి విశేషణమ్" ఇతి ప్రపత్తే రధికారివిశేషణత్వాసంభవశఙ్కా, (౪) "ఫలాదిభ్యోప్యభిన్నత్వాత్ ప్రపత్తే ర్విధితోన్వయాత్ ।విధేయాన్తర సత్త్వాచ్చాప్యధికారి విశేషణమ్" ఇతి తత్ప్రతిష్ఠాపనసంభవాత్. తథాహి - ప్రపత్తే రధికారి విశేషణతాహి, ఫలకామనారూపతయా ఫలతయా నిమిత్తతయా చ స్యాత్, తత్ర ఆద్యే (౫) "ప్రార్థనామతిశ్శరణాగతిః" ఇత్యుక్తలక్షణ సిద్ధోపాయ ఫలోపధాన ప్రార్థనాత్మక ప్రపత్తే ర్యోగ్యతావస్థ సిద్ధోపాయఫలకామనారూపత్వస్య దురపహ్నవతయా తేనరూపేణ తదధికారి విశేషణత్వోపపత్తిః. అథ ద్వితీయేపి, యథావస్థిత పారమార్థికభగవచ్ఛరణారవిన్ద శరణాగతే ర్భగవదేకశరణత్వరూప స్వరూపావిర్భావా

---

(౧) ముముక్షుప్పడి-3-౪౬ (3) రహస్యత్రయసారే (౫) పాఞ్చ.
(౨) శా-మీ-౪-౪-3. (౪)

త్మకత్వేనాఽనవరతభోగ్య ఫలాత్మకతాయాః ద్వయపూర్వఖణ్డ క్రి యావర్తమాన ప్రత్యయాదిసిద్ధత్వేన దురపహ్నవతయా తేన రూపేణ తథాత్వోపపత్తిః నచ ఫలస్య స్వరూపేణ విశేషణత్వాసమ్భవః; స్వ విషయకకామనావత్త్వ సంబన్ధేన తస్యాపివిశేషణత్వోపపత్తేః. అథ తృతీయేపి, ప్రపత్తేర్నిమిత్తతయాఽధికారివిశేషణత్వం హినిషిద్ధతయా కేవలతయాచస్యాత్; తత్రాఽద్యే, (౧) "కలఙ్గీ ఉపాయబుద్ధ్యా పణ్ణుమ్ ప్రపత్తియుమ్ పాతకత్తోడొక్కుమ్" ఇత్యనుగృహీతరీత్యా ప్రపత్తివిశేషస్య నిషిద్ధనిమిత్తాన్తర్గతతాయా అపి సర్వపాపశబ్దసిద్ధత్వే న దురపహ్నవతయా తేన రూపేణ తథాత్వోపపత్తిః. నచైవంప్రపత్తేః పరిహరణీయతాప్రసఙ్గః; తేనరూపేణ తథాత్వస్యేష్టత్వాత్. అథతత్ర ద్వితీయేపి, (౨) "జగతిగతిమన్యామ విదుషాంగతిర్గమ్యశ్చాసౌ హరిః" ఇత్యనుగృహీతరీత్యా అనన్యశరణత్వావిర్భావాత్మికాయాః ప్రపత్తేః కేవలనిమిత్తతాయాఃసిద్ధోపాయాధికారివిశేషణతయాజితన్తఆదిసిద్ధత్వే నదురపహ్నవతయా తేన రూపేణ తథాత్వోపపత్తిః. ఏవమ్-(3)"స్వా తన్త్ర్యంనిజరక్షణమ్" ఇత్యాద్యనుగృహీతరీత్యాసర్వేషాంచేతనానాం భగవదనన్య రక్షకత్వాత్మకానన్య శరణత్వరూప స్వరూపస్య తాదృశ స్వరూపవిశిష్ట సర్వచేతనవిషయేపి భగవతఏవ రక్షణప్రాప్తేశ్చాఽష్టా క్షర నమఃపదాదిసిద్ధతయా దురపహ్నవత్వేన సిద్ధరూప శరణాగతేరపి కేవలనిమిత్తతయా సిద్ధోపాయాధికారి విశేషణత్వోపపత్తిః.

నచాత్ర విధి ప్రత్యయయోగః పరిపన్థీతివాచ్యమ్, వికల్పాసహ త్వాత్; కిం సిద్ధరూపాయాశ్శరణాగతేః కేవలనిమిత్తత్వే విధిప్రత్యయ విరోధః ప్రతిపిపాదయిషితః, ఉత సాధ్యరూపాయాస్తస్యాస్తథాత్వే;

(౧) ముముక్షుప్పడి-3-౭౫. (3) అష్టశ్లోక్యామ్.3,

(౨)

నతావదాద్యః-తద్విషయకవిధిప్రత్యయస్యైవ గగనకుసుమసమత్వాత్. నాపిద్వితీయః-తస్యాపి వికల్పాసహత్వాత్;—కిం తదధికారి విశేషణ త్వగ్రాహక వాక్యాన్తర్గత విధిప్రత్యయయోగ విరోధః ప్రతిపిపాదయిషితః, ఉత వాక్యాన్తరగత తద్విరోధోవా, నతావదాద్యః - (౧) "అహంత్వా" ఇత్యాదివాక్యే విధిప్రత్యయాశ్రవణాత్. నాపిద్వితీయః-(౨) "పరీక్ష్యలోకాన్ కర్మచితాన్ బ్రాహ్మణోనిర్వేదమాయాత్" ఇత్యాదిషు వాక్యాన్తర విహితాయాఏవ గురూపసత్త్యాదేర్వాక్యాన్తరే అధికారి విశేషణత్వేనాప్యుపాదానదర్శనేన వాక్యాన్తరీయ విధిప్రత్యయ యోగస్య వాక్యాన్తరోపాత్తాధికారి విశేషణత్వేన సాక మవిరోధదర్శనాత్. అభ్యుపగతంచాఽఽచార్యైః వాక్యాన్తరవిహితాయాః ప్రపత్తేరేవ ప్రపన్నాసాధారణ ధర్మద్వయ స్మరణాదివిధిషు కేవలనిమిత్తతయాఽధికారివిశేషణత్వమపి. తస్మాత్ సిద్ధం ఫలకామనారూపతయా ఫలతయా నిమిత్తతయాచ ప్రపత్తేరధికారి విశేషణత్వముపపద్యత ఏవేతి.

న్వైవమపి-విధేయాన్తరాసిద్ధ్యా తథాత్వాసంభవశఙ్కా; అధికారివిశేషణానాం నియోజ్యతావచ్ఛేదకత్వ నియమే ప్రమాణాభావాత్. నచ-ప్రాయోదర్శనమాత్రేణ తత్సిద్ధిః;సార్థివత్వ లోహలేఖ్యత్వయోర్వ్యభిచారాత్. అధికారివిశేషణానాం నియోజ్యతావచ్ఛేదకత్వం నతావదధికారివిశేషణతాప్రయుక్తమ్ ; కింతు-ఉపాయగతాధికారియత్నసాధ్యత్వరూపోపాధినిబన్ధనమ్. అతః యత్రోపాయస్య సిద్ధత్వమ్, తత్ర తదధికారి విశేషణస్య నియోజ్యతావచ్ఛేదకత్వాభావోన నః క్షతి మావహతీతి యుక్తం ప్రపత్తేర్విధేయాన్తరాభావేపి సిద్ధోపాయాధికారి విశేషణత్వమ్. నను - సర్వాధికారి విశేషణ సాధారణమధికారి విశేషణత్వంకిన్నామేతిచేత్ ; - ఉపాయాన్వయితావచ్ఛేదకత్వమే

(౧) గీ-౧౮-౬౬. (౨) ముణ్డకే-౧-౨-౧౨.

వేతి బ్రూమః, సిద్ధంచ ప్రపత్తే స్సిద్ధోపాయాన్వయితావచ్ఛేదకత్వమ్, (౧) "శరణమాకుమ్ తనతాళ్డై న్దార్ క్కెల్లామ్''ఇత్యాది దివ్య సూరి సూక్తిభిః. తస్మాత్ నవిధేయాన్తరాసిద్ధావపి ప్రపత్తేరధికారివిశేషణత్వ విరోధః.

అథవా-స్యాన్నామాఽధికారి విశేషణానాం నియోజ్యతావచ్ఛేదకత్వనియమోపి, తథాపి నప్రపత్తే రధికారివిశేషణత్వహానిః,ప్రపన్నం ప్రతి సిద్ధోపాయస్యైవ విధీయమానత్వాత్ నచ సిద్ధస్య ప్రవృత్త్యసాధ్యత్వాద్విధేయత్వాసంభవః;-తస్యోత్పాద్యత్వలక్షణ సాధ్యత్వా సంభవేపి ప్రాప్యత్వలక్షణ సాధ్యత్వానపాయేన తత్సాధ్యక విధ్యుపపత్తేః. ఉత్పాద్య వికార్య సంస్కార్య ప్రాప్యభేదేన సాధ్యచాతుర్విధ్యంహి సిద్ధాన్తసిద్ధమ్. విధీయతేచలక్ష్మీతన్త్రే) ప్రపన్నప్రాప్యతయా సిద్ధోపాయః (౨)"ఏవం మాం శరణం ప్రాప్య వీతశోకభయక్లమః। మామేవశరణం ప్రాప్యమామేవాన్తే సమశ్నుతే''ఇతి. అత్ర"ఏవంమాంశరణంప్రాప్య'' ఇత్యధికారి విశేషణతయా శరణాగతిమనూద్యతద్విశిష్టంప్రతి"మామేవ శరణంప్రాప్య''ఇతి ప్రాప్యతయాసిద్ధోపాయవిధానాత్. కించ-ప్రతిబన్ధక వినిర్మోక విశిష్టవేషేణ సిద్ధోపాయస్యాపి సాధ్యత్వసంభవేన తద్విధేరక్షతత్వాచ్చ. నచ-విశిష్టోపాదానస్య విశేషణమాత్రార్థకత్వేన ప్రతిబన్ధక వినిర్మోకమాత్రస్యైవ సాధ్యతయా విధేయతా స్యాదితివాచ్యమ్,— తథాసతి లౌకిక వైదికకార్యకారణభావమాత్ర భఙ్గప్రసఙ్గాత్.— ఘటత్వాద్యవస్థావిశిష్టంప్రతి కపాలత్వాద్యవస్థావిశిష్టంహి కారణమిత్యుచ్యతే; తత్రాప్యుక్తన్యాయేన తత్తదవస్థామాత్రస్య కార్యకారణ భావాపాతాత్. అస్త్వితిచేత్, (౩) "తదనన్యత్వమారమ్భణశబ్దాదిభ్యః''

(౧) తి-వాయ్-౯-౧౦-౬. (౩) శా-మీ-౨-౧-౧౪.

(౨) లక్ష్మీతన్త్రే.

ఇత్యాది సిద్ధకార్యకారణాభేద సిద్ధాన్తభఙ్గప్రసఙ్గాత్. నచ-తత్ర ప్రమాణ బలాద్విశిష్టస్యసాధ్యతాఽభ్యుపగమ్యతే, ఇహతు తదభావాత్తదనభ్యుపగమ ఇతివాచ్యమ్, (౧) "ద్రౌపద్యాసహితాస్సర్వే నమశ్చక్రుర్జనార్దనమ్" (౨) "రక్షిష్యతీతి విశ్వాసాదభీష్టోపాయకల్పనమ్" (౩) "స్వాభీష్టపరసంబన్ధే స్వశక్త్యాహీనసాధనః । తత్ప్రాప్త్యుపాయం తత్పాదౌ కృత్వా విశ్వాసపూర్వకమ్"ఇత్యాది వ్యవహారానుగుణ్యేన ఇహాపి విశిష్టవేషేణ సాధ్యతాయా అవశ్యాభ్యుపేయత్వాత్

నచైవమపి-సిద్ధోపాయగత ప్రతిబన్ధకవినిర్మోకస్య కర్తృవ్యాపార రూపత్వాభావేన తస్యసాక్షాత్కృత్యసాధ్యత్వేన విధేయత్వాసిద్ధిః, స్వరక్షణార్థ స్వప్రవృత్తీనామేవ సిద్ధోపాయ ఫలోపధానప్రతిబన్ధకతయా తన్నివృత్తిరూప తద్వినిర్మోకస్య కర్తృవ్యాపారరూపత్వేనసాక్షాద్విధేయత్వోపపత్తేః. నచ-తాదృశవిధివాక్యదౌర్లభ్యమ్, (౪) "తేన చేదవివాదస్తే మాగఙ్గాంమాకురూన్గమః" (౫) "అపాయోపాయసంజ్ఞాతుపూర్వరాశీపరిత్యజేత్"(౬) "తమంశంనైవకుర్వీతమనీషీపూర్వరాశివత్" ఇత్యాదీనాం సులభత్వాత్ నచ-ఆశుతరవినాశినీనాంచేతన వృత్తీనాం ప్రతిబన్ధకత్వానుపపత్తిః; స్వజన్యభగవన్మనః కాలుష్యాత్మకాదృష్టవత్తా సంబన్ధేన తదుపపత్తేః.

అథవా-అస్తు మనః కాలుష్యవిశేషాణామేవ ప్రతిబన్ధకతా; తథాపి - నతద్వినిర్మోకస్య కర్తృవ్యాపారాసాధ్యత్వమ్, పరమ్పరయాపి తదుపపత్తేః. నచైవమ్ - కాలుష్యవినిర్మోకస్య భగవత్ప్రసాదాత్మకత్వేన తస్యపారమ్పర్యేణ సాధ్యత్వోక్తౌ ఔచిత్యాత్ స్వర్గాదివత్ ఫలరూపత్వస్య తద్ధేతుభూతావాన్తర వ్యాపారరూపత్వస్యవా ప్రసఙ్గః,

(౧) భారతే. (౩) మనుస్మృతౌ. (౫)

(౨) (౪) (౬)

కాలుష్యశాన్తిరూపప్రసాదస్యాఽభావరూపత్వేన తస్య స్వర్గాది తుల్యతయా ఫలాదిరూపత్వాభావాత్. నచ-తస్య,భావాన్తరమభావఇతి న్యాయేన స్వాభావిక భగవత్ప్రీతిరూపత్వాశ్రయణేన తథాత్వప్రసఙ్గః; తథాసతి - తస్యేష్టప్రసఙ్గరూపత్వాత్. నచైవమ్- సిద్ధోపాయస్య నిమిత్తమాత్రాధికారత్వహానిః,అస్యచోద్యస్య జీవనాది నిమిత్తకస్థలేపి తుల్యత్వాత్.. తత్రాప్యుక్తదిశా పరమ్పరయా కర్తృవ్యాపారసాధ్యస్యప్రత్యవాయపరిహారాదేస్సిద్ధాన్తేభగవత్ప్రీతి రూపత్వాత్. కించ-(౧) "పరిబృఢతయావా విదితయా జగతి గతి మన్యామవిదుషాం గతిర్గమ్యశ్చాసౌహరిః" ఇత్యాద్యనుగృహీతరీత్యా సిద్ధోపాయం ప్రతి జీవనాదివత్ స్వరూపయాథాత్మ్యజ్ఞానరూపత్వేనాఽఽకారేణ నిమిత్తభూతాయా ఏవ శరణాగతేః,(౨) "యాచ్ఞాప్రపత్తిశ్శరణాగతిః"(౩) "ప్రార్థనామతిశ్శరణాగతిః" ఇత్యాదిభిః ప్రమాణైః ఫలకామనారూపత్వస్యాపి సిద్ధత్వేన తదధికారక సిద్ధోపాయస్య తన్త్రిప్రయుక్తాగ్నిహోత్రన్యాయేన సంవలితాధికారత్వస్య సిద్ధ్యా సిద్ధోపాయస్య కేవలనైమిత్తికత్వభఙ్గప్రసఙ్గస్యేష్టప్రసఙ్గరూపత్వాచ్చ. నచైవమపి - విధేయాన్తరాభావేనసిద్ధోపాయఫలోపధానప్రతిబన్ధకవినిర్మోకస్యాఽసాధ్యత్వప్రసఙ్గః; (౪)"ఉపాయాపాయసంయోగే నిష్ఠయా హీయతేఽనయా । అపాయసంప్లవేసద్యః ప్రాయశ్చిత్తంసమాచరేత్ । ప్రాయశ్చిత్తి రియంసాత్ర యత్పునశ్శరణంవ్రజేత్ । ఉపాయానాముపాయత్వ స్వీకారేప్యేతదేవ హి । ఇత్యాదివిహితస్య ప్రాయశ్చిత్తవిశేషస్యైవ జాగరూకత్వాత్.

అథవా- మాస్తు సిద్ధోపాయస్య విశిష్టవేషేణ విధేయత్వాశ్రయణమ్, తథాపి నప్రపత్తేస్సిద్ధోపాయనియోజ్యతావచ్ఛేదకత్వహానిః;

---

(౧)
(౨) పాఞ్చ.
(౩) పాఞ్చ.
(౪) పాఞ్చ.

అజ్ఞాతజ్ఞాపనరూపవిధా తస్య స్వరూపత ఏవ విషయతోప్యుపపత్తేః. నచ-(౧) "అమృతస్యైష సేతుః" ఇత్యాదిశాస్త్రైః ప్రపత్త్యవిశిష్టస్యాపి సిద్ధోపాయజ్ఞానదర్శనేన తద్విశిష్టస్యైవ తదధికారిత్వాసిద్ధిః, లోకదర్శన మాత్రస్య శాస్త్రీయనియమ భఞ్జకత్వాయోగాత్. తథాసతి - శూద్రాణామపి క్వచిద్వేదాధ్యయనాదిదర్శనేన తేషాం త్రైవర్ణికాధికారత్వ భఙ్గప్రసఙ్గాత్. నచేహ తదధికారత్వనియమజ్ఞాపకశాస్త్రదౌర్లభ్యమ్, (౨) "శ్రీవైష్ణవశ్శుచిః" (౩) "శిష్యస్తేహం శాధిమాం త్వాం ప్రపన్నమ్" (౪) "శరణముపగతశ్శాస్త్రవిశ్వాసశాలీ" ఇత్యాదిభిస్తన్నియమసిద్ధేః. నచ-ప్రపత్తేశ్శాస్త్రాధిగమ్యత్వేన సిద్ధోపాయ శాస్త్రశ్రవణ తత్ప్రపదనయోరన్యోన్యాశ్రయ ప్రసఙ్గః; (౫) "అర్జునన్ కృష్ణనుడైయ ఆనైత్తొఴిల్కళాలుమ్ ఋషికళ్ వాక్యఙ్గళాలుమ్" ఇత్యాదినా శ్రీవఙ్గిపురేశపూర్ణానుగృహీత రీత్యా శ్రవణమన్తరేణాపి ప్రపదనసంభవాత్. న చైవమ్-ప్రపన్నస్య పునస్సిద్ధోపాయ జ్ఞాననైరర్థక్యమ్; ప్రపన్నోత్తరవృత్తీనామివ స్వయంప్రయోజనభగవత్ప్రీత్యర్థత్వసంభవాత్; (౬) "సత్వమ్ తలైయెడుత్తపోతు" ఇత్యాద్యనుగృహీతరీత్యా భయనివృత్త్యాద్యర్థకత్వసంభవాచ్చ. కించ - అలౌకికశ్రేయస్సాధనానాం సర్వేషాం తత్తదధికారివిశేషణావచ్ఛిన్న తత్తద్విధిమూలక కర్తృవ్యాపారోపాత్తతయైవ తత్తత్ఫలోపధాయకత్వ దర్శనేన, ప్రకృతేపి సిద్ధప్రపదనేన పుంసాసాధనతయా జ్ఞాయమానం బ్రహ్మైవ సాధనమిత్యవశ్యం వక్తవ్యత్వేన తత్సార్థక్యసంభవాచ్చ. న చైవమ్-బ్రహ్మజ్ఞానస్యైవ విధేయతయా సాధనత్వ ప్రసఙ్గః; విధేయత్వస్య ప్రపన్నోత్తరవృత్త్యన్తర్గత ద్వయార్థానుసన్ధానాదిషు వ్యభిచరితత్వేన సాధన

---

(౧) (౩) గీ- (౫) ముముక్షుప్పడి-౩-౯౦.

(౨) (౪) (౬) ముముక్షుప్పడి-

త్వాఽసాధకత్వాత్ అత ఏవహిక ర్తృవ్యాపారకృతి సాధ్యతామాత్రం లిఙాదేర్వాచ్యం శబ్దానుశాసన సిద్ధమ్, నాన్యదలౌకిక మితి భాష్యకార మత ముపపద్యతే. కించ-సిద్ధోపాయవిధాయక శాస్త్రేషు ఏకపదైవ కారాదిభిస్త ద్జ్ఞానాదీనాం సాధనత్వస్య నిషిద్ధతయా తద్విరోధేన తద సంభవాచ్చ అపిచ-(౧) "అమృతస్యైష సేతుః" (౨) "సా కాష్ఠా సా పరాగతిః" (౩) "యమేవైష వృణుతే తేనలభ్యః" (౪) "విష్ణుపోతంవినా నాన్యత్కించిద స్తి పరాయణమ్" (౫) "త్వత్పాదకమలాదన్య న్నమే జన్మాన్తరేష్వపి। నిమిత్తం కుశలస్యాస్తి" ఇత్యాది బహుప్రమాణాను గృహీతేన శరణపదేన బ్రహ్మణ ఏవోపాయభావస్య కణ్ఠోక్తతయా తద్విరోధేన తద్జ్ఞానస్య ఉపాయత్వకల్పనాఽయోగాచ్చ

ఏతేన, "మామేకం శరణంవ్రజ"ఇత్యాదే స్సాధనత్వేన బ్రహ్మాను సన్ధాన విధానపరత్వే బ్రహ్మణస్సాధనత్వ సిద్ధ్యా కేవలదృష్టి విధిమాత్ర పరత్వమేవస్యాదితి మిథ్యాజ్ఞానా దప వర్గ ప్రసఙ్గః" ఇతి యదుక్తమ్, తదపి పరాస్తమ్. "అమృతస్యైష సేతుః" ఇత్యాదిభిరేవ తత్సిద్ధేః. నచ తేషాం రక్షకత్వ మాత్ర విషయతా; తస్య సర్వసాధారణ త్వేన "అమృతస్య"ఇత్యాదివిశేషోపాదానానుపపత్తేః,(౬)"ఉపాయే గృహ రక్షిత్రోః" ఇత్యాది శరణ శబ్దార్థనిష్కర్షక వచన విరోధాత్, కూలా న్తరప్రాప్తికరణవాచి సేతుశబ్దాదిస్వారస్యవిరోధాపత్తేశ్చ నచైవ మపి తాదృశ సాధనత్వ జ్ఞానస్య శ్రవణమాత్ర సంపాద్యత్వేన విధి వ్యాపార విషయత్వాసంభవః ; హేత్వన్తరప్రాప్తస్యాపి ధాత్వర్థస్యాఽవి

(౧) (౩) కఠోపని-౨-౨౩. (౫) జి-స్తో-౧౦.
(౨) (౪) (౬. పాఞ్చ)-

లమ్బిత సిద్ధిలాభాయ లోకే విధిదర్శనేన తన్న్యాయేనాఽత్రాపి విధి విషయత్వసంభవాత్. నచైవమ్, కుదృష్టిమతోత్థాన ప్రసఙ్గః; అస్య జ్ఞానస్య మోక్షసాధనత్వానభ్యుపగమాత్, మోక్షస్య కేవలసిద్ధో పాయ సాధ్యత్వంహి అస్మత్సిద్ధాన్తసిద్ధమ్. నచ-అవిధేయజ్ఞానస్య పర మ్పరయా యథాకథఞ్చిన్మోక్షోపయుక్తత్వ మాత్రేణ కుమతిమతోత్థాన ప్రసఙ్గః తథాసతి తస్య సర్వేషాం తుల్యత్వాత్.

నచైవమ్, సమర్పణపర్యన్తసాధనత్వ బుద్ధివిశేషస్యైవ ప్రప త్తిత్వాభ్యుపగమాత్, అధికారివిశేషణ విధేయయో రైక్య ప్రసఙ్గః, ప్రపత్తివ్యక్త్యోర్భిన్నత్వాత్. నోచేత్ ప్రపన్నకర్తవ్యతయా నిత్య విహితస్య ప్రపత్తేరపి హాన ప్రసఙ్గాత్. కించ - గోప్తృత్వవరణాత్మక సాధనత్వ బుద్ధి రధికారి విశేషణమ్, కరణత్వ బుద్ధిరూపం శరణవరణం విధేయమితి తయోర్భేదోపపాదన సంభవాచ్చ.

నచైవమ్, కర్తరి బ్రహ్మణి కరణత్వ బుద్ధేః మహాపరాధరూపతా; తథాసతి (౧) "కరణం కారణం కర్తా" ఇతి సహస్రనామస్తోత్రే కరణమిత్యస్య పరిహరణీయత్వాపత్తేః. యదిచ కర్తృత్వసమానాధి కరణస్య కరణత్వస్య గుణరూపతయా తస్య స్తుతిపరత్వముచ్యేత, తర్హి సర్వత్ర దీయతాం దృష్టిః. నచైవమ్ - బ్రహ్మణః కరణత్వే కరణస్యచ కర్తృనిరూపిత స్వరూపత్వేన కర్త్రపేక్షాయాం పరిశేషా దౌచిత్యా చ్చాఽధికార్యేవ కర్తేతి ప్రతీయేతేతి పారతన్త్ర్య విరోధప్రసఙ్గః,అస్య చోద్యస్యాఙ్గప్రపత్తిస్థలేపితుల్యత్వాత్. తన్నిష్ఠానామ్ (౨) "తస్యచ

---

౧) సహస్రనా-౮౧. (౨)

వశీకరణం తచ్ఛరణాగతిః" ఇత్యుక్తరీత్యా బ్రహ్మవశీకరణాత్మక శర ణాగతి కర్తృత్వాభ్యుపగమాత్. యదిచ - తత్రధాత్వర్థస్వభావాత్ కర్తృత్వ విశేషసిద్ధిరభ్యుపగమ్యేత, తర్హిప్రకృతేపి బ్రహ్మణా కరణేన ఫలం ప్రాప్నోతిప్రపన్న ఇత్యత్రపరార్థప్రాప్తి లక్షణధాత్వర్థ స్వభావా దపి తత్కర్తృత్వ విశేషలాభో నిష్కణ్టక ఏవేతి, పశ్యతు భవాన్. కించ-(౧) "అహంహిశరణంప్రాప్తో నరేణాఽనన్యచేతసా । ప్రాపయా మ్యాత్మనాఽఽత్మానంనిర్ధూతాఖిలకల్మషమ్"ఇత్యాదినాభగవత్కరణక క్రియాయాం భగవత ఏవ కర్తృత్వస్య సిద్ధత్వేన తద్విరోధేనచేతనస్య తత్రస్వతన్త్రతయా కర్తృత్వాశ్రయణస్యాఽత్యన్తానుచితత్వాత్ .నచ కరణత్వ కర్తృత్వయో ర్లోకే విరోధదర్శనాత్ భగవత్కరణక్రియా యాంభగవతఃకర్తృత్వాసంభవః;తథాసతిజగత్సృష్టావుపాదానతయా కరణభూతస్య కర్తృత్వత్యాగ ప్రసఙ్గాత్. నచ తత్ర ప్రమాణబలాత్ తత్సిద్ధిః, ప్రకృతేపి ప్రమాణానా ముదాహృతత్వాత్తత్సిద్ధిః. నచ భగ వతో మోక్షకరణత్వపరాణాం వచనానాం నిరపేక్షమోక్షప్రదాన కర్తృత్వమాత్ర పరతయాఽన్యథాసిద్ధతా, జగదుపాదానత్వ పరాణా మపి వచనానాం నిరపేక్షకర్తృతాపరతయాప్యన్యథాసిద్ధిప్రసఙ్గాత్. నచ ఉపాదాననిరపేక్షస్పృష్టే ర్లోకేఽదర్శనాత్ తదనుపపత్తిః, కరణ నిరపేక్ష రక్షణస్యాపి లోకేఽదర్శనేన తస్యాప్యనుపపన్నత్వాత్. నచ- విచిత్రశక్తౌ భగవతి తదుపపత్తిః;తథైవాఽత్రాప్యుపపత్తిః. తస్మాత్ జగ త్సృష్టావివమోక్షప్రదానేపి బ్రహ్మణః కరణత్వకర్తృత్వయో రవిరుద్ధ త్వాత్, నభగవత్కరణక్రియాయాం భగవతః కర్తృత్వాసంభవః.

---

(౧) భగవచ్ఛా-

నచైవమ్, ప్రపత్తే రధికారివిశేషణత్వే (౧) "తేన తేనాప్యతే తత్తన్న్యాసేనైవ మహామునే" ఇత్యాదౌ తస్యసాధనత్వోక్తే రముఖ్యత్వాపత్తిః, కేషాంచిత్ప్రపత్తివిశేషాణాం భక్తితుల్యతయా అస్మాభిస్సాధనత్వాభ్యుపగమేన తేషాం వచనానాం తద్విషయతయా విరోధాభావాత్. ప్రకృతే సర్వప్రపత్తీనాం సాధనత్వనియమ ఏవ నిషేధ్యతే. (౨) "అమృతస్యైష సేతుః" ఇత్యాది బహుప్రమాణమూలకస్య భగవతః కరణత్వవ్యపదేశస్యాఽముఖ్యత్వపరిహారాయ సిద్ధోపాయనిష్ఠానుష్ఠేయానాం ప్రపత్తీనాం అధికారివిశేషణమాత్రత్వ ముకామేనాపి స్వీకర్తవ్యమేవేతి సర్వమవదాతమ్.

స మా ప్తః.

ప్రపత్త్యనుపాయత్వవిచారః

(౧) భగవచ్ఛాస్త్రే. (౨)

శ్రీః.

శ్రీమతేరామానుజాయనమః.

పెరియవాచ్చాన్పిళ్ళై కుమారరాన

నా య నా రా చ్చా న్పి ళ్ళై

అ రు ళి చ్చె య్ త

త త్వ స ఙ్గ్రి హ మ్.

ఇన్ద గ్రన్థమ్.

శ్రీమాన్-పుదుప్పేర్-ఇశైయవిల్లి

వి ద్వా న్ - వే ఙ్క టా చా ర్య రా లు మ్,

శ్రీమాన్-పుతుప్పట్టు-తిరువేఙ్కటాచార్యరాలుమ్,

నానాదేశానీ తానేక శ్రీకోశఙ్గళిన్ సహాయత్తినాల్

పరిశోధిప్పిక్కప్పట్టు,

శ్రీవైష్ణవగ్రన్థ ముద్రాపక సభైయారాల్

శ్రీపరాఙ్కుశ తిరువవతారాది ౫౦౧౧-వతు సంవత్సరమాన

సౌమ్య సంవత్సరత్తిల్

కాఞ్చీపురమ్

శ్రీగీతాచార్యముద్రాక్షరశాలైయిల్

అచ్చిట్టు ప్రచురమ్ శెయ్యప్పట్టతు.

విజయతేతరామ్.

శ్రీవైష్ణవ గ్రన్థ ముద్రాపక సభ (లిమిటెడ్).

ఈ సభలో తెనుఁగులిపిలో నచ్చువేసిన గ్రన్థములు.

	రూ.	అ.	పై.
తనిశ్లోకమ్ సవ్యాఖ్యానము ప్రతిపద తాత్పర్యసహితము	౩	౪	౦
ఘారాదితనిశ్లోకమ్ ,, ,,	౦	౫	౦
రామచరమశ్లోకమ్ ,, ,,	౦	౩	౦
సమ్హారిశ్లోకటిప్పణి .	౦	౫	౦
శాణ్డిల్యవిశిష్ట పరమధర్మశాస్త్రము తాత్పర్యసహితము .	౧	౨	౦
ముతల్ తిరువన్దాతి సవ్యాఖ్యానము అరుమ్పద ప్రతిపదసహితము .	౧	౩	౦
ఇరణ్డామ్ తిరువన్దాతి ,, ,, .	౦	౧౨	౦
మూన్రామ్ తిరువన్దాతి ,, ,, .	౦	౧౨	౨
నాన్ముకన్ తిరువన్దాతి ,, ,,	౦	౧౪	౦
తిరువిరుత్తమ్ వ్యాఖ్యానద్వయసహితము ఊరై ప్రతిపద తాత్పర్యసహితము.	౪	౮	౦
తిరువాశిరియమ్ సవ్యాఖ్యానము అరుమ్పదసహితము-ప్రతిపద తాత్పర్యసహితము.	౦	౬	౦
పెరియతిరువన్దాతి ,, అరుమ్పద ప్రతిపదసహితము	౦	౧౪	౦
తిరువెళుక్కూత్తిరుక్కై ,, ,,	౦	౪	౦
శిఱియతిరుమడల్ ,, ,,	౦	౯	౬
పెరియతిరుమడల్ ,, ,,	౦	౧౫	౨
ఇరామానుశనూత్తన్దాతి ,, ,,	౩	౭	౦
తిరుప్పల్లాణ్డు ,, ,,	౦	౧౫	౦
శ్రీవచనభూషణమ్ ,,	౩	౯	౦
శరణశబ్దార్థ విచారమ్	౦	౪	౦
ప్రపత్త్యనుపాయత్వవిచారమ్	౦	౧	౬
నాయమాత్రా భాష్యమ్	౦	౪	౦
యమకరత్నాకరమ్	౫	౬	౧
తిరుప్పావై	౨	౧౧	౦
దీపప్రకాశ సహిత తత్త్వదీపమ్	౪	౧	౦
గురుపరమ్పరా ప్రభావమ్	౪	౧	౦
తత్త్వసఙ్గ్రహమ్	౦	౪	౦

ఈ గ్రన్థములు మట్టకాగితములలో సగము వెలకు నివ్వఁబడును.

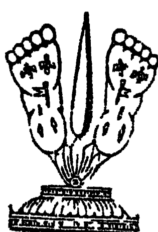
ఇట్లు.

రా-తిరువేఙ్కటత్తానయ్యా,
కార్యదర్శి, ధనాధికారి.

మ-తిరువేఙ్కటత్తానయ్యా,
ఉపకార్యదర్శి.

నెం. ౩౧, వెంకటాచలమొదలివీధి, చెన్నపట్టణము.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

పెరియవాచ్చాన్పిళ్ళైకుమారరాన

నాయనారాచ్చాన్పిళ్ళై అరుళిచ్చెయ్త

తత్త్వసఙ్గ్రహమ్.

ప్రత్యర్థసారజనకం స్మృతిబాలమిత్రం పద్మోల్లసద్భగవదఙ్ఘ్రిపురాణబన్ధుమ్।
జ్ఞానాధిరాజమభయప్రదరాజపుత్రం అస్మద్గురుం పరమకారుణికం నమామి॥

ప్రణమ్య ప్రణతార్తీనాం హర్తారం హరి మిన్దిరామ్।
ఆచార్యాంశ్చాఽఽత్మతత్త్వజ్ఞైః క్రియతే తత్త్వసఙ్గ్రహః॥

ప్రత్యక్షమ్, అనుమానమ్, ఆగమమ్ ఎన్ఱు శొల్లప్పడుకిఱ ప్రమాణఙ్గళుక్కు విషయమాన వస్తుక్కళ్దైయ, భోక్తా, భోగ్యమ్, నియన్తావెన్ఱుశొల్లప్పడుకిఱ మూన్ఱుకోటియిలుమ్ అన్తర్భూతమ్.

అతిల్ భోగ్యమావతు - జ్ఞేయత్తైకరూపమాన వస్తు అతావతు - అఱియప్పడుకైయే వడివాకవుడైత్తాయిరుక్కై. ఇవ్విడత్తిల్ అవధారణత్తాల్ జ్ఞాతావన్ఱెన్గిఱతు. భోక్తావాకిఱాన్ - జ్ఞాతృత్వైకరూపనాయిరుప్పానొరువన్. అతావతు - అఱికైయైయే వడివాకవుడైయనాయిరుక్కై. ఇవ్విడత్తిల్ అవధారణత్తాల్ నియన్తావల్లనెన్గిఱతు. నియన్తావాకిఱాన్ - నియన్తృత్వైకరూపనాయిరుప్పానొరువన్. అతా

వతు - నియమిక్కైయైయే వడివాకవుడైయనాయిరుక్కై ఇవ్వి షత్తిల్ అవధారణత్తాల్ నియామ్యనల్లనెన్గిఱతు. ఆక కోటిత్రయత్తుక్కుమ్ అన్వారుకుపట్టిరుప్పతొరు వస్తువిల్లై. ఇమ్మూన్నైయు మొత్రియ జ్ఞానత్తుక్కు విషయమాయిరుప్పతొరు వస్తువిల్లామైయాలే.

ఆవతెన్? ఉదాసీననెన్ఱొరువనిల్లైయో? అవన్ ఇమ్మూన్ఱుక్కుమ్ అన్వారుకుపట్టవనన్ఱో వెన్నిల్. ఉదాసీననాకిఱాన్ - భోగనియమాది కళుక్కు యోగ్యనాయిరుక్కచ్చెయ్తే అవఱ్ఱై ఉపేక్షిత్తిరుక్కుమవనాకైయాలే అవనుమ్ ఇమ్మూన్ఱిలే అన్తర్భూతన్.

ఆక సర్వముమ్ మూన్ఱుతత్వమాయే యిరుక్కుమ్. అప్పడి శ్రుతికళ్లిఱ్ఱు - (౧) "భోక్తా భోగ్యం ప్రేరితారఞ్చమత్వా సర్వం ప్రోక్తం త్రివిధం బ్రహ్మమేతత్" ఎన్ఱు. ఇవ్విడత్తిల్ బ్రహ్మశబ్దమ్ ప్రపఞ్చవచనమ్. (౨) "తస్మిన్ హంసో భ్రామ్యతే బ్రహ్మచక్రే" ఎన్ఱు - హంసరూపనాన ఆత్మా జగచ్చక్రత్తిలే భ్రమియానిన్ఱానెన్ఱు ప్రయోగ మున్డాకైయాలే, సర్వజగత్తుమ్ భోగ్యాదిరూపేణ త్రివిధమాయిరుక్కుమెన్ఱపడి.

భోగ్యకోటియిలే ప్రకృతిమహదాదికళ్, కాలమ్ తొడక్కమానవై అన్తర్భూతమ్. బద్ధముక్తనిత్యర్కళ్ భోక్తృకోటియిలే. నియన్తా ఒరువనే, ఇరువరిల్లై. (౩) "క్షరాత్మానావీశతే దేవఏకః"-చేతనాచేతనజ్గళుక్కు నియన్తా ఒరువనే యెన్ఱుమ్, (౪) "శాస్తా చరాచరస్యైకః" ఎన్ఱు - దేవతిర్యఙ్మనుష్యస్థావరాత్మకమాన జగత్తుక్కు శాస్తా ఒరువనే యెన్ఱుమ్ శ్రుతిస్మృతికళ్ శొల్లిఱ్ఱాకైయాలే.

అన్దనియన్తావాకిఱాన్ విష్ణుశబ్దవాచ్యనాన సర్వేశ్వరనే, వేఱొరువరుమన్ఱు. (౫) "శాస్తా విష్ణురశేషస్య జగతో యో హృదిస్థితః

(౧) శ్వేతా-౧-౧౨. (౨) తాశ్వే-౧-౬. (౩) శ్వేతా-౧-౧౦.
(౪) (౫) వి-పు-౧-౧౭-౨౦.

తమృతే పరమాత్మానం తాత కః కేన శాస్యతే” ఎన్ఱు - ఇవనుక్కు ఈశ్వరత్వత్తై విధిక్కైయాలుమ్ నీక్కినిన్ఱారై నిషేధిక్కైయాలుమ్, ఇవన్దాన్ సర్వత్తైయుమ్ అన్తః ప్రవేశరూపేణ వ్యాపిత్తు నిన్ఱునియమిక్కుమ్. అప్పడిక్కు (౧) “అన్తః ప్రవిష్టశ్శాస్తా జనానాం సర్వాత్మా” ఎన్ఱు శ్రుతిశొల్లిర్ఱు. ఇవ్విడత్తిల్ జనశబ్దమ్ - ప్రత్యక్షాదిప్రమాణసిద్ధమాన వస్తుక్కళై చ్చొల్లుకిఱతు (౨) “యచ్చకిఞ్చి జ్జగత్యస్మిన్” ఇత్యాదియిలే ఇవనుక్కు సర్వవ్యాప్తిశొల్లుకైయాలే.

ఇన్దవ్యాప్తి- గుణవ్యాప్తియన్ఱు, స్వరూపవ్యాప్తి. (౩) “నిత్యం విభుం సర్వగతం సుసూక్ష్మమ్” ఎన్ఱు - సర్వగతనాన ఈశ్వరనుక్కు పరమమహత్పరిమాణమాన విభుత్వత్తై చ్చొల్లుకైయాలే. పరమమహత్పరిమాణమావతు - తనక్కవ్వరుకు విఞ్జిన పరిమాణత్తైయుడైత్తన్ఱిక్కే యిరుక్కుమ్ యాతొరుపరిమాణమ్, అతు పరమమహత్పరిమాణమ్. అతావతు - సర్వదేశత్తిలుముణ్డాకై.

ఇప్పడి విభువాయిరుక్కుమాకిల్ (౪) “అణోరణీయాన్” ఇత్యాదికళిలే ఇవనై “అణీయాన్” ఎన్ఱు శొల్లానిన్ఱతే? ఇతెఙ్ఙనే యెన్నిల్; *అర్భకౌకస్త్వన్యాయత్తాలే అణుక్కళిలేవర్త్తిక్కైయాలే యాతల్, అన్ఱిక్కే స్వచ్ఛత్తైయాలే యాతలాకక్కడవతు. అర్భకౌకస్త్వన్యాయమావతు- శిఱియత్తై యిరుప్పిడమాక వుడైత్తానత్తై చ్చిఱియతెన్ఱుశొల్లక్కడవతెన్నై.

ఇప్పడి పరమమహత్పరిమాణమానవిభుత్వమ్ భోక్తావుక్కిల్లై. ఉత్క్రాన్తిగత్యాదికళై ఇవనుక్కు శ్రుతిశొల్లుకైయాలే; (౫) “ఏష ఆత్మా నిష్క్రామతి” (౬) “ఏషోఽణు రాత్మా” (౭) “వాలాగ్రశతభాగస్యశతధా కల్పితస్యచ। భాగో జీవః” ఎన్ఱు-ఉన్నానశ్రుతియుణ్డాకైయా

(౧) యజు-ఆరణ్య-౩-౧౧. (౨) తై-నా-౧౨- (౩) ముణ్డ-౧-౧-౬
(౪) తైనా-౧౨-౧ (౫) బృ-౬-౪-౨. (౬) ముణ్డ-౩-౧-౯.
(౭) శ్వేతా-౫-౯.

లే, ఆత్మాఅణువే. అదృష్టవదాత్మసం యోగమన్ఱో అనిలాదిక్రియాహే తు, అప్పోతు ఆత్మా అణువాయిరుక్కుమాకిల్ దూరస్థమాన అనిలాది క్రియైకూడామైయాలే స్వరూపవ్యాప్తియై చ్చొల్లుకిఱతు. స్వరూపవ్యా ప్తియై చ్చొల్లుమాకిల్ విభువాక వేణ్డుమేయెన్నిల్, అప్పడియన్ఱు. అవ్వో అదృష్టత్తై యఱిన్దిరుక్కిఱ ఈశ్వరేచ్ఛైయాలే అనిలాదిక్రియైక ళుణ్డాకిఱతాకైయాలే విభువాకవేణ్డుమెన్గిఱ నిర్బన్ధమిల్లై.

“పాదేమే వేదనా - శిరసి మే వేదనా” ఎన్ఱు - ఎన్ కాల్ నోవానిన్ఱతు, ఎన్ తలై నోవానిన్ఱతెన్ను వ్యవహారముణ్డాకానిన్ఱతు, ఇన్ద వ్యవహారమ్, వేదనై ఆత్మస్పర్శియాకిల్ కూడాతే? కూడుమాకిల్, పురుషాన్తరగతమాన దుఃఖఙ్గళిలుమ్ వ్యవహారముణ్డాకవేణ్డుమ్, ఆకై యాలే శరీరమాత్రపరిమాణనాకవేణ్డుమే యెన్నిల్? అవ్వోవేదనై యున్ళవిడత్తే ఇన్ద్రియఙ్గళోపాతి ఆత్మావుక్కుమ్ సఞ్చారమ్కూడుకై యాలే అతిలుమొరునిర్బన్ధమిల్లై.

(౧) “వాలాగ్రశతభాగస్య - శతధా కల్పితస్య చ” ఎన్ఱు- వాలాగ్రత్తై ప్పత్తు నూఱాయిరమ్ కూఱిట్టాల్ అతిలొరుకూఱళవుపో రుమ్ జీవాత్మా, అవన్దాన్ అనన్తనుమామెన్ఱు శ్రుతిశొల్లుకైయాలే, జీవాత్మావుమ్ బద్ధావస్థైయిలే యుళ్ళతొన్ఱాకైయాలే బద్ధావస్థైయిల్ అణువాకవిరుక్కుమ్, ముక్తావస్థైయిలే అనన్తనామెన్నిల్, ముక్తావస్థై యిల్ అనన్త్యమడియాక విభుత్వమ్ కొళ్ళప్పార్క్కిల్, స్వరూపత్తుక్కు ప్పరిణామమ్ వరుకైయాలే (౨) “ఆత్మాశుద్ధోఽక్షరః” ఎన్గిఱ అప రిణామశ్రుతియోడు విరోధిక్కుమాకైయాలే ఇనిగుణాఽనన్త్యమెన్ఱు పొరుళాకక్కడవతు.

(౩) “పుమాన్ సర్వగతః” ఇత్యాదియిల్ శొల్లుకిఱ వ్యాప్తిగుణ వ్యాప్తి యెన్నవేణ్డాతే, బద్ధావస్థైయైయుమ్ పఱ్ఱిచ్చొల్లుకిఱతా

(౧) శ్వేతా-౫-౯ (౨) (౩)

కైయాలే, బద్ధావస్థైయిల్ గుణమ్ తిరోహితమాయన్దో యిరుప్పతె న్నిల్; ఉన్మాన శ్రుతిక్కు వేఱుపొరుళిల్లామైయాలే అతుక్కువైయర్థ్యమ్ పిఱక్కుమ్. ఆకైయాలే అతు అనుప్రవేశయోగ్యతానిబన్ధనమ్.

ఇప్పడి ఆత్మాక్కళుడైయ స్వరూపమ్ అణువాయిరుక్కుమాకిల్ (౧) "యథా సర్వగతో విష్ణుస్తథైవేయం ద్విజోత్తమ" ఎన్ఱు-యాతొరుపడి అవన్ సర్వగతనాయిరుక్కిఱాన్, అప్పడి ఇవళుమ్ సర్వగతైయాయిరుక్కుమెన్ఱు పిరాట్టిక్కు ఈశ్వరనోపాతి వ్యాప్తిశొల్లానిన్ఱతెఙ్ఙనేయెన్నిల్,

"ఇవళ్ ఆత్మజాత్యన్తర్భూతైయల్లళ్" ఎన్ఱు శిలర్ ఉత్తరమ్ శొల్లువర్కళ్. అతుఅయుక్తమ్. ఇవళ్ ఆత్మజాత్యన్తర్భూతైయల్లళెన్నుమ్పోతు, భోగ్యకోటియిలే ఒరుత్తియాయెన్నుతల్, ఈశ్వరకోటియిలేయాయెన్నుతల్, కోటిత్రయత్తుక్కుమ్ అవ్వరుకు పట్టవళాయెన్నుతల్ శెయ్యచ్చెయ్యవేణ్డుమ్.

అతిల్ మున్దుఅమున్నమ్ భోగ్యకోటియిలన్వయమిల్లై, ఎఙ్ఙనేయెన్నిల్-జ్ఞాతృరూపైయాన ఇవళుక్కు జ్ఞానశూన్యత్వమ్ కూడామైయాలే. అప్పడి ఈశ్వరకోటియిలుమ్ అన్తర్భావమిల్లై; ఈశ్వరత్వమ్ ఇరణ్డాశ్రయత్తిల్ కిడవామైయాలే, ఎఙ్ఙనేయెన్నిల్, ఈశ్వరత్వమాకిఱతు -తన్నైయొఴిన్దార్క్కుడైయ త్రాణనిర్వాహకనాయ్ తనక్కొరు నిర్వాహకరైయుడైయనన్ఱియిలే యిరుక్కైయాయిఱ్ఱు. ఇతుఇరణ్డాశ్రయత్తిల్ కిడక్కుమాకిల్ అన్యోన్యమ్ ఆజ్ఞాభఙ్గమ్ పిఱక్కైయాలే ఇరువర్క్కుమ్ ఈశ్వరత్వమ్కులైయుమ్. ఆకైయితే (౨) "ఈశతే దేవఏకః" ఎన్ఱు శ్రుతిశొల్లిఱ్ఱు.

అన్దఈశ్వరవ్యక్తి, ఇవళానాలోవెన్నిల్, భర్తృభార్యాసమ్బన్ధమ్ కూడాతే. (3) "శాస్త్రా విష్ణురశేషస్య జగతో యో హృదిస్థితః

(౧) వి- పు-౧-౮-౧౭. (౨) శ్వేతా-౧-౧౦- (3) వి-పు-౧-౧౭-౨౦.

తమ్మృతే పరమాత్మానం తాత కః కేన శాస్యతే" ఎన్ఱు - విష్ణుశబ్ద వాచ్యనాన పరమాత్మావై యొఴియవేఱొరువరుమ్ శాస్తావల్లరెన్ఱు శొల్లుకైయాలుమ్, (౧) "విష్ణుపత్నీ" ఎన్ఱుఇవళై అవనుక్కుప్పత్నియాకచ్చొల్లుకైయాలుమ్.

పత్నియాయుమ్ పతియాయుమిరుక్కిఱాళ్, ఇవళ్ తానే యానాలెన్నిల్? అతువుమొణ్ణాతు, అప్పడిక్కొరు ప్రమాణముమిల్లామైయాలే. (౨) "అర్ధో వా ఏష ఆత్మనో యత్పత్నీ" ఎన్ఱు-పతిభార్యైకళిరువరుమ్ ఒన్ఱెన్ఱొరు సాధారణవచనముణ్డేయెన్నిల్, అతువుమ్ ఇరువరుమొన్ఱెన్ఱు నినైత్తు చ్చొల్లుకిఱతన్ఱు, ఇరువరుమ్కూడాతపోతు ధర్మానుష్ఠానమ్ పణ్ణవొణ్ణామైయాలే వన్నప్రాధాన్యత్తై ప్పఱ్ఱిచ్చొల్లుకిఱతు. ఇల్లైయాకిల్ ఒరువర్క్కు సుఖదుఃఖఙ్గళ్ వన్దపోతు ఇరువరుమొక్క అనుభవిక్కవేణుమ్. ఇన్దసుఖదుఃఖాదివ్యవస్థైయిఱే ఆత్మభేదత్తుక్కు నిర్ణాయకప్రమాణమ్. ఆకైయాలే ఇరువరుమొన్ఱెన్నైక్కు ప్రమాణమిల్లై.

ఇని ఓరిడఙ్గళిలే ఉణ్డాయ్త్తతాకిల్ ఇవళుక్కు మవనుక్కు ముణ్డాన అవినాభావత్తాలే యాకక్కడవతు. అప్పడిక్కు ఏకీభావమ్ బ్రహ్మాణ్డపురాణత్తిలే శొల్లిఱ్ఱు. (౩) "ఏకైవ వర్తతే భిన్నా జ్యోత్స్నేవ హిమదీధితేః" ఎన్ఱు యాతొరుపడి చన్ద్రికై చన్ద్రనైక్కాట్టిల్ భిన్నైయాయిరుక్కచ్చెయ్తే ఏకైయాయ్ వర్తిక్కిఱతు, అప్పడియే ఇవళుమ్ వర్తిక్కుమెన్ఱపోతే అవినాభూతైయాయ్ వర్తిక్కుమెన్ఱుమిడమ్ సమ్ప్రతిపన్నమ్.

అప్పడియే కారణత్వముమ్ ఇవళుక్కిల్లై. అతువుమ్ ఇరణ్డాశ్రయత్తిల్ కిడవామైయాలే. జగజ్జన్మాదికారణత్వమ్ ఆశ్రయాన్తరత్తిల్

(౧) శ్రీసూక్తమ్- (౨) (౩) బ్రహ్మాణ్డపు-

కూడుమాకిల్ బ్రహ్మలక్షణమాక నిర్దేశిక్కప్పడుహిఱతే. లక్షణమావతు - అసాధారణధర్మమాకైయాలే. అప్పడిక్కు (౧) "యతో వా ఇమాని" ఇత్యాదికళిలే బ్రహ్మలక్షణమాక నిర్దేశిక్కప్పట్టిఱతే.

అజ్ఞనన్తియిలే ఇవళ్ కారణభూతైయెన్నుమ్బోతు నిమిత్తోపాదానసహకారికళ్ మూన్ఱుమ్ ఇవళేయెన్నుతల్, మూన్ఱిలే ఇవళ్ ఒన్ఱెన్నుతల్ శెయ్యవేణ్డుమ్.

అతిల్ నిమిత్తోపాదానఙ్గళిరణ్డుమ్ ఇవళెన్నవొణ్ణాతు. (౨) "సదేవ సోమ్య ఇదమగ్ర ఆసీత్। ఏకమేవాఽద్వితీయం బ్రహ్మ" ఎన్ఱుమ్, (౩) "సృష్టా సృజతి చాత్మానం విష్ణుః పాల్యఞ్చ పాతి చ। ఉపసంహ్రియతే చాఽన్తే సంహర్తా చ స్వయం ప్రభుః" ఎన్ఱు-నిమిత్తోపాదానఙ్గళిరణ్డుమ్ ఈశ్వరనే యెన్ఱుశొల్లుకైయాలే.

ఇనిసహకారియెన్నవేణ్డుమ్, సహకారికళ్ తాన్- నిమిత్తరూపమాయుమ్, ఉపాదానసహకారిరూపమాయుమ్, ఉపకరణరూపమాయుమ్ త్రివిధమాయిరుక్కుమ్. అతిల్ ఉపకరణరూపసహకారికళావన- క్రియాసాధనఙ్గళ్. ఉపాదానసహకారికళావన - ఉపాదానాన్తరఙ్గళ్. నిమిత్తరూపసహకారికళావన - నిమిత్తాన్తరఙ్గళ్. పటనిర్మాణనిమిత్తభూతనాన కువిన్దనుక్కు కువిన్దాన్తరఙ్గళ్ సహకారికళాకక్కాణ్గైయాలే, అవర్కళ్ నిమిత్తరూపసహకారికళాకక్కడవర్కళ్. నానావర్ణమాన పటత్తుక్కు తన్తు ఉపాదానమాయ్బోతు రక్తకృష్ణాది వర్ణఙ్గళైయుడైత్తాన ద్రవ్యఙ్గళుమ్ కూడవేణ్డుకైయాలే, అవై ఉపాదానసహకారికళాకక్కడవన. రథనిర్మాణత్తుక్కు వాస్యాదికళాకిఱ సాధనఙ్గళ్ అపేక్షితఙ్గళాకైయాలే, ఉపకరణసహకారికళాకక్కడవన.

అతిల్ (౪) "మనసైవ జగత్సృష్టిం సంహారఞ్చ కరోతి యః" ఎన్ఱుమ్, (౫) "జ్ఞానమన్తే కొణ్డెల్లాక్కరుమఙ్గళుమ్ శెయ్ ఎల్లైయిల్

(౧) తై-భృ-౧. (౨) ఛా-౬-౨-౧. (౩) వి-పు-౧-౨-౬౬.
(౪) వి-పు-౨౨-౧౫. (౫) తి-వాయ్-౩-౧౦-౫.

హాయన్" ఎన్ఱుమ్ నిమిత్తభూతనాన ఈశ్వరనుక్కు త్తన్ సఙ్కల్ప జ్ఞానమొழிయ వేఱొన్ఱుమపేక్షితమన్ఱెన్ఱుశొల్లుకైయాలే, ఇవళ్ ఉపకరణ భూతైయెన్నవొణ్ణాతు.

అప్పడియే ఉపాదానరూపసహకారియుమల్లళ్, (౧) "సదేవ, ఏకమేవ" ఎన్ఱుమ్, (౨) "అహమేవ - బహుస్యామ్" ఎన్ఱుమ్- (౩) "స్వయమకురుత" ఎన్ఱుమ్, (౪) "ఐతదాత్మ్యమిదం సర్వమ్" ఎన్ఱుమ్, (౫) "నేహనానాఽస్తి కిఞ్చన" ఎన్ఱుమ్, (౬) "యావై యుమ్ యవరుమ్ తానాయ్" ఎన్ఱుమ్, (౭) "తానేయులకెల్లామ్" ఎన్ఱుమ్ సచ్ఛబ్దవాచ్యనానపరవస్తువై యొழிయ ఉపాదానాన్తరమిల్లై యెన్ఱు శొల్లుకైయాలే. చిదచిత్తుక్కళై క్కూట్టి క్కొళ్ళుకిఱపోతి ఇవళైయుమ్కూట్టిక్కొణ్డాలుమ్, ఉపాదానాన్తరనిషేధవిరోధమ్ పిఱ వాతేయెన్నిల్? అప్పడియన్ఱు. అవర్కళై క్కూట్టిక్కొళ్ళాతపోతు బ్రహ్మత్తుక్కు జగదుపాదానత్వమ్ నిర్వహియాతు; బ్రహ్మమ్ అపరి ణామియాకైయాలుమ్, పరిశుద్ధమాకైయాలుమ్. ఎఙ్ఙనేయెన్నిల్; అపరిణామియుమాయ్, పరిశుద్ధముమాన బ్రహ్మత్తుక్కు ఉపాదానమడి యాక పరిణామిత్వ అజ్ఞత్వ దుఃఖిత్వాదిరూపమాన అశుద్ధియుమ్ ప్రసఙ్గిక్కైయాలుమ్, ఉపాదానత్వమ్ అనుపపన్నమామే. తన్నిర్వహ ణార్థమాక పరిణామియాన అచిత్తైయుమ్, అవిద్యాశ్రయభూతనాన ఆత్మావైయుమ్ కూట్టిక్కొళ్ళవేణ్డుమే, అప్పడి ఇవళైయుమ్ కూట్టి క్కొళ్ళాతపోతు బ్రహ్మత్తుక్కు ఇన్నదోషమ్ వరుమెన్గైక్కు ఒన్ఱుమిల్లైయే. ఇనికారణభూతనాన బ్రహ్మత్తుక్కు నిరూపకభూతైయాకైయాలే ఇవళ్ సన్నిధి అవర్జనీయమన్ఱో వెన్నిల్? అత్తొక్కుమ్. అవర్జనీయమాన

(౧) ఛా-౬-౨-౧. (౨) ఛా-౬-౨-౩. (౩) తై-ఆ-౭.
(౪) ఛా-౬-౮-౭, (౫) బృ-౬-౪-౧౯. (౬) తి-వాయ్-౩-౪-౧౦.
(౭) తి-వాయ్-౧౦-౫-౩.

సన్నిధియొళియ కారణోపయోగియాన సన్నిధియిల్లై, అప్పడిక్కొరు ప్రమాణమిల్లామైయాలే అజ్ఞన్దిఙులే అవర్జనీయఙ్గళ్ కారణోపయోగి యెన్ఱుశొల్లప్పార్క్కిల్ ఉపాదానరూపమానమృత్తు ఘటరూపేణ ఉదకాహరణక్రియైక్కు ఉఱుప్పాకిఅనోపాతి తద్గతమాన వర్ణఙ్గళుమ్ ఉదకాహరణక్రియైక్కు ఉఱుప్పాకవేణుమే, అతుకాణామైయాలే అవర్జనీయఙ్గళ్ కారణోపయోగియాక మాట్టాతు.

అప్పడిక్కు నిమిత్తసహకారియుమిల్లై. అద్వితీయపదత్తాలే నిమిత్తాన్తరనిషేధమ్ పణ్ణుకైయాలుమ్, (౧) "సృష్టిస్థిత్యన్తకరణం బ్రహ్మవిష్ణుశివాత్మికామ్। ససంజ్ఞాం యాతి భగవానేక ఏవ జనార్దనః" ఎన్ఱు-బ్రహ్మరుద్రాదిరూపేణ నిన్ఱు సృష్ట్యాదికళైప్పణ్ణుకిఱాన్ జనార్దననొరువనుమే యెన్ఱు, సహకారికళిల్లైయెన్ఱుశొల్లుకైయాలుమ్, (౨) "అవనేయకల ఞాలమ్ పడైత్తిడన్దాన్" ఎన్ఱుశొల్లుకైయాలుమ్, సత్యసఙ్కల్పనాన ఈశ్వరనుక్కు సహాయాన్తరాపేక్షైయిల్లామైయాలుమ్.

ఏతేను మన్ఱుక్కు క్కారణత్వమ్ కొళ్ళుమ్బోతు ధర్మిగ్రాహకప్రమాణతాలేయాతల్, అన్వయవ్యతిరేకఙ్గళాలేయాతిల్, అనుపపత్తియాలేయాతల్, వచనబలత్తాలేయాతల్ కొళ్ళవేణ్డుమ్.

ధర్మిగ్రాహకప్రమాణత్తాలే కొళ్ళుకైయావతు - ధర్మియైక్కాట్టుకిఱ ప్రమాణన్దానే అక్కొణ్డే కారణమెన్ఱఱికై. అతావతు- (3) "యతో వా ఇమాని భూతాని జాయన్తే। యేన జాతాని జీవన్తి। యత్ప్రయన్త్యభిసంవిశన్తి। తద్విజిజ్ఞాసస్వ। తద్బ్రహ్మ" ఎన్ఱు - యాతొరువస్తువిన్పక్కల్ నిన్ఱు జగత్తుక్కు జన్మాదికళుణ్డాకిఱతు; అతుబ్రహ్మశబ్దవాచ్యమానవస్తువెన్ఱు ప్రమాణమ్ శొన్నాల్ అత్తైక్కొణ్డే జగత్తుక్కు బ్రహ్మమ్ కారణమావతే యెన్ఱఱికై. అప్పడియే ఇన్ద్రియఙ్గళైక్కాట్టుకిఱ ప్రమాణఙ్గళుమ్ జ్ఞానకారణమాకవే కాట్టుకిఱతు.

(౧) వి-పు-౧-౨. (౨) తి-వాయ్-౯-3-౨- (3) తై-భృ-౧-౧.

౧౦ తత్ప్రసఙ్గహే, క్రియయి కారణత్వే ప్రమాణాభావః.

అన్వయవ్యతిరేకఙ్గళాలే కొళ్ళుకైయావతు – యాతొన్ఱుణ్డాన పోతు యాతొన్ఱుణ్డామ్, యాతొన్ఱిల్లాతపోతు యాతొన్ఱిల్లైయామ్; అతువే అతఱ్కు క్కారణమెన్ఱఱికై. అతావతు – అగ్నియుణ్డాన పోతు ధూమముణ్డాకైయాలుమ్, అగ్నియిల్లాతపోతు ధూమమిల్లామైయాలుమ్ అగ్నిధూమత్తుక్కు క్కారణమెన్ఱఱికై. అప్పడియే (౧) "బహుస్యామ్" ఎన్నిఱ సఙ్కల్పానన్తరమ్ జగత్తుణ్డాకైయాలుమ్, సఙ్కల్పాత్పూర్వమ్ జగత్తిల్లామైయాలుమ్ సఙ్కల్పవిశిష్టమాన బ్రహ్మమ్ జగత్తుక్కు క్కారణమాకాతో? ఎన్ఱఱికై.

అనుపపత్తియాలే కొళ్ళుకైయావతు – యాతొన్ఱినుడైయ కారణమావతు యాతొన్ఱుకూడాతపోతు నిర్వహియాతు, అతువుమ్ అత్తోపాతి కారణమెన్ఱఱికై. అతావతు – ఘటనిర్మాణత్తుక్కు క్కులాలన్ కారణమాకానిఱ్కచ్చెయ్తే, దణ్డచక్రాదికళ్ కూడాతపోతు అవన్ కారణత్వమ్ నిర్వహియామైయాలే ఇవైయుమ్ అవనోపాతి కారణమెన్ఱఱికై. అప్పడియే (౨) "అజామేకాం లోహిత శుక్ల కృష్ణాం బహ్వీం ప్రజాం జనయన్తీం సరూపామ్" ఎన్ఱు – గుణత్రయాత్మికైయాన ప్రకృతి నానావిధైయాన ప్రజైకళై ఉత్పాదియానిఱ్కుమెన్ఱు ప్రమాణమ్ శొన్నాల్, ఇతు అచేతనమాకైయాలే అచేతనమానమృత్తు పురుషయత్నసాపేక్షమాయల్లతు ఘటాదికళై ఉత్పాదిక్కమాట్టాతవోపాతి ఇతువుమ్ పురుషయత్నసాపేక్షమాయన్ఱు ప్రజైకళై ఉత్పాదిక్కమాట్టామైయాలే, అప్పొతైక్కు ప్పురుషనాకవుళ్ళాన్ (3) "ఏకోహవై నారాయణ ఆసీత్ న బ్రహ్మా నేశానః" ఎన్ఱు-నారాయణనొరువనే యుళ్ళవరుమిల్లై యెన్ఱు ప్రమాణమ్ శొల్లుకైయాలే అవనుమ్ ఇత్తోపాతి ప్రజైకళుక్కు క్కారణమెన్ఱఱికై. అప్పడిక్కు (౪) "మయాధ్యక్షేణ ప్రకృతి స్సూయతే సచరాచరమ్"

(౧) తై-ఆ-౬.
(౨) తై-నా-౧౨-౫.
(3) మహోప-౧.
(౪) గీ-౯-౧౦.

ఎన్ఱు-నాన్ అధిష్ఠిత్తు నిఱ్కైయాలే కాణ్ ప్రకృతి చరాచరాత్మక మాన జగత్తై ఉత్పాదిక్కై-అతెన్ఱు కృష్ణన్ తానే అరుళిచ్చెయ్ తానితే.

వచనబలత్తాలే కొళ్ళక్కైయావతు - ఇన్నతు ఇన్నతుక్కు-క్కారణమెన్ఱు ప్రమాణత్తాలేయఱికై. అతావతు - (౧)"విష్ణోస్సకాశాదుద్భూతం జగత్తత్రైవచ స్థితమ్। స్థితిసంయమకర్తాఽసౌజగతోఽస్య జగచ్చసః" ఎన్ఱు - జ్ఞానస్వరూపనాన పరమాత్మావిన్పక్కలిలే జగత్తుక్కు ఉత్పత్త్యాదికళ్, జగత్స్సృష్ట్యాదికళుక్కు కర్తావుమ్ అవనేయ్యాకైయాలే జగదుత్పత్త్యాదిపతిర్యాయిరుక్కుమెన్ఱు ప్రమాణమ్శొన్నాల్, జగత్తుక్కు ప్పరమాత్మాకారణమాకుమెన్ఱఱికై. అఙ్గనన్ఱియిలే (౨) "సర్వకారణకారణమ్" ఎన్ఱాప్పోలే ఇన్నవస్తు ఇన్నతుక్కు క్కారణమెన్ఱు ప్రమాణమ్ శొల్లవఱికై యెన్నుమామ్.

అతిల్ ధర్మిగ్రాహకప్రమాణత్తాలే ఇవళుక్కు-క్కారణత్వమెన్నవొణ్ణాతే, అప్పడి ఇవళ్ స్వరూపత్తై క్కాట్టువతోరు ప్రమాణమిల్లామైయాలే. అన్వయ వ్యతిరేకఙ్గళాలే కారణత్వ మెన్నవొణ్ణాతే; ఇవళ్ సఙ్కల్పత్తైయొழియవే జగత్తు ఉణ్డాకైఅతాకైయాలే. అనుపపత్తియాలే కారణత్వమెన్నవొణ్ణాతే, ఇవళ్ కూడాతపోతు జగత్తు ఉత్పన్నమాకాతెన్గిక్కు ఒన్ఱుమ్ కాణామైయాలే. వచనబలత్తాలే కారణమెన్నవొణ్ణాతే, అప్పడిక్కొరు వచనమిల్లామైయాలే. ఆక ఇన్నాలుమ్ ఇవళ్ పక్కలిల్లామైయాలే ఇవళుక్కు క్కారణత్వమ్ ప్రసఙ్గమే పిడిత్తిల్లై.

ఇప్పకారణత్వాభావత్తాలే ఉపాయాభావత్వముమ్ శొల్లుకిఱతాయిత్తు. ఎఙ్ఙనేయెన్నిల్, అక్కారణమ్ (౩) "కారణన్తుధ్యేయః" ఎన్ఱు-సర్వకారణభూతమ్మాయ్ స్వకారణపరిఛిదమాయిరుక్కుమ్ వస్తువే ధ్యేయమెన్ఱుమ్, (౪) "యో బ్రహ్మాణం విదధాతి పూర్వమ్-ముముక్షుర్వై శరణమహం ప్రపద్యే" ఎన్ఱుమ్ - అఖిలజగత్కారణ

(౧) వి-పు-౧-౧-౩౧.   (౨) వి-పు-౬-౫-౭౨.

(౩) అథర్వశిఖా-   (౪) శ్వేతా-౬-౧౮

మాయ్, అపేక్షితఫలప్రదమాయ్, అస్పృష్టదోషగన్ధమాయ్, అను భావ్యగుణసమ్పన్నమాయ్, అధ్యాత్మజ్ఞానజనకమాయ్, అకారవాచ్య మాన వస్తువే ముముక్షుక్కళుక్కు శుభాశ్రయమెన్ఱు ఏవమాది వాక్యఙ్గళ్ సర్వకారణవస్తువుక్కే ఉపాస్యత్వశరణ్యత్వఙ్గళై ఓతిప్పోరు కైయాలే, ఇవళ్ ఉపాయభూతైయెన్న వొణ్ణాతు.

(౧) "జ్యోతిష్టోమేన స్వర్గకామో యజేత" ఎన్ఱు - స్వర్గసాధన మాక జ్యోతిష్టోమత్తై విధియానిఱ్కచ్చెయ్తేయుమ్, ప్రయాజాదికళాన కర్మవిశేషఙ్గళుక్కుమ్, ఫలప్రదరాన దేవజాతికళుక్కుమ్, సహకారిత్వేన సాధనభావముణ్డాకిఱపోపాతియుమ్, భక్తి భగవత్ప్రాప్తిక్కు సాధన మాకానిఱ్కచ్చెయ్తే, కర్మజ్ఞానఙ్గళుక్కు సహకారిత్వేన సాధనభావ ముణ్డాకిఱపోపాతియుమ్, ఇవళుక్కుమ్ సహకారిత్వేన ఉపాయభావమ్ ఉణ్డానాలోవెన్నిల్?

ఒన్ఱుక్కొన్ఱు సహకారియావతు - సాధ్యస్వరూప సమ్ప్రదాన ముఖత్తాలే యాతల్, వర్ధితస్వరూప ఫలప్రదానముఖత్తాలే యాత లాయిరుక్కుమ్. ఇఙ్గు ఉపాయభూతనాన ఈశ్వరన్ సిద్ధరూపనుమాయ్, ఏకరూపనుమాయ్, అమోఘసఙ్కల్పనుమాకైయాలే సహకారిసా పేక్షత్తైయిల్లామైయాలుమ్, (౨) "మామేకమ్" ఇత్యాదివాక్యఙ్గళిలే సహాయాన్తరనిషేధమ్ పణ్ణుకైయాలుమ్, ఇవళుక్కు ఉపాయభావత్తిల్ శఙ్కైక్కుక్కూడ యోగ్యతైయిల్లై.

ఆవతెన్? శ్రీమానాన నారాయణనుక్కన్ఱో అద్వితీయపదత్తిల్ ఉపాయభావమ్ ఉపదేశిక్కిఱతెన్నిల్? అన్ఱు. అవ్విడత్తిల్ తిరునడి కళాయిరుక్కు ఉపాయమాకస్వీకరిక్కప్పడుకిఱతు. ఆనాలుమ్ ఇవళుడైయ తిరువడికళుమ్ ఉపాయమాక స్వీకరిక్కిఱతానాలోవెన్నిల్? ఒణ్ణాతు. (3) "చరణౌ" ఎన్ఱ ద్వివచనత్తుక్కు విరోధమ్ పిఱక్కై

(౧) (౨) గీ-౧౮-౬౬. : ప్రయు...

యాలే. ఇనివిశేషణభూతైయాయిరుక్కిఱ ఇవళుక్కు వేఱొవిరిరోధమాగ మాకక్కడవతు. అతావతు - పురుషకారిభావమాకక్కడవతు ఆకై యాలే ఈశ్వరకోటిఘటితైయెన్నలాగాతు.

కోటిత్రయాతిరిక్తైయెన్ని స్వారికళ్, అతువు మొణ్ణాతు. అప్పడి కొళ్ళుర ప్రమాణమిల్లామైయాలే.

ఆత్మకోట్యన్తర్భావమిల్లైయెన్నై - అజ్గీకృత్యమ్.

అప్పడి భోగ్యకోటియిలుమ్ ఈశ్వరకోటియిలుమ్ అన్వయిప్పి క్కైక్కు ఒణ్ణాత హేతుక్కళోపాతి, ఆత్మకోటియిలుమ్ అన్వయిప్పి క్కైక్కు ఒణ్ణాతవ్యాపకత్వ ఈశ్వరత్వజ్గళాకిఱ హేతుక్కళ్, ఈశ్వర నోపాతి ఇవళుక్కు ముణ్డాకైయాలే ఇవళ్, ఆత్మజాత్యన్తర్భూతై యల్లళ్; అన్నై ఇరణ్డాలుమన్ఱో ఉత్తమపురుషనుక్కు పురుషాన్యత్వమ్ శొల్లప్పట్టతు, (౧) "ఉత్తమః పురుషస్త్వన్యః పరమాత్మేత్యుదాహృతః। యో లోకత్రయమావిశ్య బిభర్త్యవ్యయ ఈశ్వరః" ఎన్ఱు- యాతొరువన్ లోకత్రయత్తైయుమ్ వ్యాపిత్తు నియమియానిఱ్కిఱాన్, అవ్వుత్తమపురుషన్ అన్యనెన్ఱపడి, అప్పడియే (౩) "యథా సర్వగతో విష్ణుస్తథైవేయం ద్విజోత్తమ" ఎన్ఱు-ఈశ్వరనోపాతి సర్వగతైయెన్ఱుమ్, (౩) "ఈశ్వరీం సర్వభూతానామ్" ఎన్ఱు - సర్వభూతజ్గళుక్కు ఈశ్వరి యెన్ఱుమ్ ఇవళుమ్ శొల్లప్పడానిన్ఱాళేయెన్నిల్?

ఇతుపురాణజ్ఞరల్లాతవర్కళ్ శొల్లుమ్ వార్త్తైయిఱే. మున్బుఱ మున్నమ్ వ్యాపకత్వమ్ ఇవళుక్కిల్లై, (౩) "యథా సర్వగతో విష్ణుః" ఎన్గిఱ ప్రమాణశ్లోకమన్ఱో వ్యాప్తిక్కు ప్రమాణమాకవేణ్డిర్ఱు, అవ్విడత్తిల్ సర్వగతశబ్దత్తుక్కు ఇవళుడైయవుమ్ అవ్విగ్రహావిశేషజ్గళా లుణ్డానసన్నిధియే అర్థమాయఱుక్కిఱతాకైయాలే, స్వరూపవ్యాప్తియై చ్చొల్లుకిఱతెన్గిఱతన్ఱు అప్పడిక్కు ప్రశ్నమ్ పణ్ణినప్రకారత్తాలుమ్,

(౧) గీ-౧౫-౧౭. (౨) వి-పు-౧-౮-౧౭. (౩) శ్రీసూక్తమ్.

ఉత్తరమ్ శొన్న ప్రకారత్తాలుమ్, ఉత్తరత్తినుడైయ ఉపపాదనప్రకారత్తాలుమ్ అఱుతియిడప్పట్టతు.

కీఴే (౧) "దేవౌ ధాతృవిధాతారౌ భృగోః ఖ్యాతి రసూయత। శ్రియఞ్చ దేవదేవస్య పత్నీం నారాయణస్య యా" ఎన్ఱు-భృగు పత్నియాన ఖ్యాతి ధాతావిధాతాక్కళెన్ఱుమ్ ఇరణ్డు దేవర్గళైయుమ్, నారాయణపత్నియాన శ్రీయైయుమ్ పెఱ్ఱాళెన్ఱు శ్రీపరాశరభగవాన్ శొల్లక్కేట్టు, మైత్రేయనుమ్ (౨) "క్షీరోదాబ్ధేస్సముత్పన్నా శ్రూయతేఽమృతమన్థనే। భృగోః ఖ్యాత్యాం సముత్పన్నేత్యేతదాహ కథం భవాన్" ఎన్ఱు - అమృతమథనకాలత్తిలే క్షీరాబ్ధియిలే పిఱన్దాళెన్ఱు ప్రసిద్ధియుణ్డాయిరానిన్ఱతు, ఖ్యాతివయిఱ్ఱిలే పిఱన్దాళెన్ఱు శొన్నీర్, ఇవ్వుత్పత్తి ఎఙ్ఙనేయెన్ఱు కేట్క అతఱ్కు ఉత్తరమ్ శొన్న శ్లోకమిఱె ఇతు.

ఇవన్ ప్రశ్నమ్ పణ్ణినతఱ్కు నిదై పెన్నెన్నిల్? ఒరువనుక్కు ప్పలవిడత్తిల్ ఉత్పత్తికూడాతెన్ఱు నినైత్తుక్కేట్టానెన్నవొణ్ణాతే, కాలభేదత్తాలే కూడుకైయాలుమ్, జ్ఞానాధికరాయిరుక్కుమవర్కళుక్కు ఒరుకాలత్తిలే కూడుకైయాలుమ్. కూడుమెన్ఱు ఇవనఱియానెన్నవొణ్ణాతే, దక్షర్ బ్రహ్మావినుడైయ శరీరత్తిలే నిన్ఱుమ్ పిఱన్దాన్, అఙ్గుష్ఠత్తిల్ నిన్ఱుమ్ పిఱన్దాన్, ఎన్ఱిరణ్డిడత్తిలే పిఱవిశొల్లక్కేట్టానొరువనుక్కు ఇరణ్డిడత్తిల్ యుగపత్ కూడుమోవెన్ఱు కేట్క, (౩) "విద్వానత్ర సముహ్యతి" ఎన్ఱు - ఇవ్వర్థత్తిల్ విద్వానుమ్ మోహిక్కుమో? జ్ఞానాధికర్క్కు కూడాతతన్ఱోవెన్ఱు శొల్లక్కేట్టవనాకైయాలే. ఇవన్ ఎన్నైనినైత్తుక్కేట్టానెన్నిల్? నిత్యైయుమాయ్, నిఖిలజగజ్జననియుమాయ్, భగవానోడు నిరపాయభూతైయుమాయిరుక్కిఱ ఇవళుక్కు వివిధోత్పత్తి శొల్లానిన్ఱతు. ఉత్పత్తియుణ్డాకిల్ నిత్యత్వాదికళోడు

---

(౧) వి-పు-౧-౯-౧౪. (౨) వి-పు-౧-౯-౧౬. (౩)

విరోధిక్కుమ్. ఎజ్ఞనేయెన్నిల్, నిత్యైయాయిరుక్కుమ్ ఇవళుక్కు అనిత్యత్వాదిహేతువానజన్మమ్ అనపపన్నమాకైయాలుమ్, నిరపాయ భూతైయాయిరుక్కుమ్ ఇవళుక్కు విశ్లేషగర్భమానజన్మమ్ అపాయా పాదకమాకైయాలుమెన్ను నిత్తు ఇన్దఉత్పత్తి ఎజ్ఞనేయెన్ఱుకేట్కానాక క్కడవతు

ఇప్పడియన్తాకిల్ ఉత్తరమ్ శేరాతు. ఇవన్ ఒన్ఱుకేట్క అవనొన్ఱు శొల్లవొణ్ణాతే, కేట్టతుక్కు ఉత్తరమాక వేణ్డుమే, ఆకైయాలే "నిత్యత్వగుణయుక్తైయాయిరుక్కుమ్ ఇవళుక్కు జన్మమ్ విరోధమన్ఱో" ఎన్ఱుకేట్క, ఇరణ్డుమ్ఈశ్వరన్పక్కలిలే శేరక్కడవైయాలె యెన్ఱుఉత్తరమ్శొల్లుకిఱతు. (౧) "నిత్యైవైషా - ద్విజోత్తమ" ఎన్ఱు - యాతొరుపడి విష్ణు నిత్యనుమాయ్, నిఖిలజగజ్జనకనుమాయ్, ఇవళోడు నిరపాయభూతనుమాయిరుక్కచ్చెయ్తే, సర్వజగద్రక్షణార్థమాక సర్వదేశ సర్వకాల సర్వజాతికళాలుమ్ అవ్వొవిగ్రహవిశేషఙ్గళాలే సన్నిహితనాయిరుక్కిఱాన్, అప్పడియేఇవళుమ్ నిత్యైయుమాయ్, నిఖిలజగజ్జననియుమాయ్, నిరపాయభూతైయుమాయిరుక్కచ్చెయ్తే అన్దనిరపాయత్వరక్షణార్థమాక అవనుక్కనురూపమాన అవ్వొవిగ్రహ విశేషఙ్గళాలే సర్వసన్నిహితైయాయిరుక్కుమెన్ఱపడి. ఇన్దసన్నిధి నిరపాయత్వరక్షణమానపడియెన్నెన్నిల్? నిరపాయత్వమావతు - విశ్లేషియాత మాత్రమన్ఱియిలే అవనుళ్ళవిడమెఙ్గుమ్ తానుణ్డాకైయాలే అతినుడైయ రక్షణార్థమెన్నక్కడవైయిల్లై.

(౨) "అన్యోన్యవిష్ణురియంవాణీ" ఎన్ఱుతొడఙ్గి అధ్యాయశేషత్తాలుమ్ ఇరువరుడైయ విగ్రహవిశేషఙ్గళాలుమ్ జగద్వ్యాప్తి ప్రకారత్తై ఉపపాదిక్కైయాలుమ్, సర్వగతశబ్దత్తుక్కు విగ్రహవ్యాప్తియే అర్థమెన్నక్కడవైయిల్లై.

(౧) వి-పు-౧-౮-౧౭. (౨) వి-పు-౧-౮-౧౫.

స్వరూపవ్యాప్తియైచ్చొల్లుకిఱతాకిల్ (౧) “దేవతిర్యఙ్మనుష్యేషు పున్నామా భగవాన్ హరిః। స్త్రీనామ్నీ శ్రీశ్చ విజ్ఞేయా నానయోర్విద్యతే పరమ్” ఎన్ఱు - పుల్లిఙ్గవాచ్యమానవై భగవత్స్వరూపమ్; స్త్రీలిఙ్గవాచ్యమానవై లక్ష్మీస్వరూపమెన్ఱుమ్ పిరిత్తుచ్చొల్లప్పడాతే; ఇరువర్కళుమెల్లా విడత్తిలుమ్ వ్యాప్తిశొల్లవేణుమే, ఆకైయాలే విగ్రహవ్యాప్తిశొల్లుకిఱతెన్నకుఱై యిల్లై.

ఇప్పడియే మేలిల్ అధ్యాయఙ్గళిలుమ్ పరక్కచ్చొల్లప్పట్టతు; (౨) “భూర్యదా జగత్స్వామీ దేవదేవో జనార్దనః। అవతారం కరోత్యేషా తదా శ్రీస్తత్సహాయినీ। పునశ్చ పద్మా సమ్భూతా హ్యాదిత్యోభూద్యదా హరిః। యదా చ భార్గవో రామ స్తదాభూద్ధరణీత్వియమ్। రాఘవత్వే భవత్సీతా రుక్మిణీ కృష్ణజన్మని॥ అన్యేషు చావతారేషు విష్ణోరేషానపాయినీ। దేవత్వే దేవదేహేయం మనుష్యత్వే చ మానుషీ। విష్ణోర్దేహానురూపాం వై కరోత్యేషాత్మనస్తనుమ్” ఎన్ఱు - అవతారదశైయిలుమ్ అవనాల్ అవనోడొక్క అవనుక్కనురూపమాన విగ్రహత్తై యుడైయళాయ్క్కొణ్డు వన్దు అవతరిక్కుమెన్ఱితే శొల్లుకిఱతు, ఇఙ్గనాక్కాలే (3) “త్వయైతద్విష్ణునా చామ్బ జగద్వ్యాప్తం చరాచరమ్” ఎన్ఱు ఉన్నాలుమ్ విష్ణువాలుమ్ జగత్తు వ్యాప్తమాయిరుక్కుమెన్ఱు శొల్లుకిఱ ఏవమాదివచనఙ్గళాలుమ్ విగ్రహవ్యాప్తియై చ్చొల్లుకిఱతెన్నకుఱై యిల్లై.

(౪) “సౌమ్యాసౌమ్యైర్జగద్రూపై స్త్వయైతద్దేవి పూరితమ్” ఎన్ఱు-సౌమ్యరూపమాయుమ్ అసౌమ్యరూపమాయుమిరుక్కిఱ ఉన్నుడైయ విగ్రహఙ్గళాలే జగత్తు నిఱైయప్పట్టిరుక్కిఱతెన్ఱు అన్న ప్రకరణన్నిత్తే శొల్లుకైయాలే. విగ్రహవ్యాప్తియే ఇవళుక్కుళ్ళతెన్ఱు శొన్నాలుమ్ అన్యవిగ్రహఙ్గళ్ తోఱుమ్ స్వరూపముణ్డాకిలిఱే విగ్రహత్తాన్

---

(౧) వి-పు-౧-౮-౩౫. (౨) వి-పు-౧-౯-౧-౪౨.
(3) వి-పు-౧-౯-౧౨౬. (౪) వి-పు-౯-౧౨౧.

కూడువతు, ఇప్పడిక్కు ఆత్మసంయుక్తవియుక్తమాన శరీరత్తుక్కు సవ్యాపారనిర్వ్యాపారత్వఙ్గళ్ కాణానిన్ఱతిఱే, స్వరూపమ్ అణువాయిరుక్కుమాకిల్ విగ్రహఙ్గళ్ తోఱుమ్ వ్యాప్తికూడాతే. ఆకైయాలే పణ్డైయ స్వరూపవ్యాప్తియే ఫలిత్తతీయెన్నిల్?

అప్పడియన్ఱు, సమ్ప్రతిపన్నక్షేత్రజ్ఞనాన సౌభరి అనేకశరీరపరిగ్రహమ్ పణ్ణక్కాణ్గైయాలే అవ్వోశరీరఙ్గళ్ తోఱుమ్ గుణద్వారావుమ్ వ్యాప్తికూడుకైయాలే, స్వరూపవ్యాప్తియాక వేణుమెన్గిఱ నిర్బన్ధమిల్లై అప్పడిక్కు (౧) "గుణాద్వా లోకవత్" ఎన్ఱు గుణత్తాలుమ్ వ్యాప్తి కూడుమ్, ఆదిత్యాదికళైప్పోలే యెన్ఱు సూత్రకారరుమ్ శొన్నారిఱే. శరీరాత్మ భావన్దానుణ్డావతు గుణవ్యాప్తియాలే; జ్ఞానేచ్ఛా ప్రయత్నఙ్గళైయొఴియ క్కూడామైయాలే. అజ్ఞన్ఱియిలే స్వరూపవ్యాప్తియాలే శరీరాత్మభావమెన్నప్పార్క్కిల్, అప్పోతు ఆకాశాది వ్యాపకవస్తుక్కళుక్కుమ్ జగత్తుక్కుమ్ శరీరాత్మభావమ్ ప్రసఙ్గిక్కుమే. ఆకైయాలే గుణవ్యాప్తియొఴియ వ్యాపకత్వమాకిఱ ధర్మమ్ ఇవళుక్కిల్లై. ఇని ఈశ్వరనుక్కు స్వరూపమ్ అవర్జనీయతయా అన్వయిక్కిఱతిత్తనై.

అప్పడియే వైజాత్య హేతువాన ఈశ్వరత్వమ్ యాతొన్ఱు-అన్ద ఈశ్వరత్వమ్ ఇవళుక్కిల్లై. అతావతు-స్వేతరసకలేశ్వరత్వమ్. అజ్ఞనన్ఱియిలే ప్రదేశేశ్వరత్వత్తుక్కుమ్ వైజాత్యహేతు కొళ్ళప్పార్క్కిల్, ఎల్లార్క్కుమ్ ఈశ్వరత్వమేయామ్. ఒరువర్క్కుమ్ ఆత్మత్వమిన్ఱిక్కే యొఴియుమ్. ఎజ్ఞనేయెన్నిల్, శరీరమాత్రత్తుక్కు నిర్వాహకరిన్ఱియిలే యిరుప్పారొరువరుమిల్లైయిఱే.

ఇవళ్ స్వేతరేశ్వరియానాలోవెన్నిల్, ఒణ్ణాతు. (౨) "ఈశ్వరీంసర్వభూతానామ్" ఎన్గిఱవాక్యమన్ఱో ఈశ్వరత్వత్తుక్కు ప్రమాణమాక వేఱు

(౧) బ్రహ్మసూ-౨-౩-౫. (౨) శ్రీసూక్తమ్.

3

త్తతు. ఇవ్వాక్యత్తిలే భూతశబ్దప్రయోగ ముణ్డాకైయాలే భూతశబ్దత్తుక్కు అచిత్సంసృష్ట జీవర్కళ్ పక్కలిలే ప్రసిద్ధియుణ్డాకైయాలే, (౧) ‟భూతస్యజాతః పతిరేక ఆసీత్” (౨) ‟ఈశాన స్సర్వవిద్యానామీశ్వరస్సర్వభూతానామ్” ఎన్గిఱ వాక్యఙ్గళై క్కొణ్డు బ్రహ్మరుద్రాదికళ్ ప్రజేశ్వరరెన్ఱు ఉఱతియిట్టవో పాతి ఇవ్వాక్యత్తాలుమ్ ఇవళై ప్రదేశేశ్వరియెన్ఱే అఱుతియిడక్కడవతు. అఙ్గనన్ఱియితే ఇన్ద భూతశబ్దమ్ సత్తాయోగిపదార్థఙ్గళై చ్చొల్లుకిఱతెన్నిల్, అప్పోతుమ్ ఇవళుక్కు ప్రదేశేశ్వరత్వమేయుళ్ళతు. ఎఙ్గనేయెన్నిల్? ఈశ్వరనై యొళ్ళిన్ద సత్తావత్పదార్థఙ్గళై చ్చొల్లవేణ్డుకైయాలే. ఈశ్వరనైయుమ్ శొన్నాల్ ఈశ్వరనుక్కు అనీశ్వరత్వమ్ వరుమ్. ఇతు అనిష్టమావెన్నిల్? అఙ్గన్ శొల్లవొణ్ణాతు. (౩) ‟నతస్యేశే కశ్చన” (౪) యస్మాత్పరం నాపరమస్తి కిఞ్చిత్” (౫) ‟మత్తఃపరతరం నాన్యత్కిఞ్చిదస్తి” ఇత్యాది శ్రుతిస్మృతికళ్ సర్వేశ్వరనైయొళ్ళియ వేఱొరువరై ఈశ్వరరాకచ్చొల్ల సహియామైయాలుమ్, వ్యాకరణాతీతపక్షత్తై నిరసిత్త న్యాయఙ్గళ్ ప్రసఙ్గిక్కైయాలుమ్, ఇవళుక్కు ప్రతీశ్వత్వత్తై చ్చొల్లుకిఱ ప్రమాణఙ్గళుక్కు వైయర్థ్యమ్ పిఱక్కైయాలుమ్, (౬) ‟స్వాభావికానవధికాతిశయేశితృత్వం నారాయణ త్వయి నమృష్యతి వైదికః కః” ఎన్ఱు-స్వాభావికమాయ్ అనవధికాతిశయమాన ఈశ్వరత్వత్తై నారాయణన్పక్కలిలే సహియాతవర్కళ్ వైదికరల్లరెన్ఱు శొల్లుకైయాలుమ్ అనిష్టమేయితే. ఆకైయాలే ఇవళ్ ప్రదేశేశ్వరియే.

ఆనాలుమ్ ఈశ్వరత్వమాకిఱ ధర్మమ్ ఈశితవ్యవస్తు విట్టాల్ స్వాశ్రయత్తై వేఱుపడుత్తక్కూడాతోవెన్నిల్; వేఱుపడుత్తిక్కొ

---

(౧) (౨) తై-నా-౬-౪౪. (౩) తై-నా-౬-౯.

(౪) శ్వేతా-౩-౧౦. (౫) గీ-౭-౭. (౬) స్తో-౪-౧౧.

ఱుక్కు మివ్వళవాఖ్రియ విజాతీయమెన్ఱు కొళ్ళాతు. కొళ్ళుమాకిల్ దేవేశ్వరాదికళుక్కుమ్ దేవాదిజాతి బాహ్యత్వమ్ ప్రసఙ్గిక్కుమే. జాత్య న్తరమెన్ఱుకొళ్ళాతాకిల్ ఈశ్వరనుమ్ ఆత్మసజాతీయనాకానో వెన్నిల్? వైజాత్యహేతు వస్తున్తివ్వళవైకొణ్డు సాజాత్యఙ్గొళ్ళప్పార్క్కిల్, ఓష ధీశనాన చన్ద్రనుమ్ ఓషధిజాతియిలే ఒరువనాకవేణ్డుమే. ఆనాల్ ఈశ్వరనుక్కు వైజాత్యమ్ ఎన్గొణ్డు శొల్లుకిఱతెన్నిల్? (౧) "భోక్తా భోగ్యం ప్రేరితారఞ్చమత్వా" ఎన్ఱు భోక్తృభోగ్యఙ్గళిఱ్కాట్టిల్ విజా తీయనాక శ్రుతి శొల్లుకైయాలే. అతుతాన్ ఎన్గొణ్డు శొల్లుకిఱతెన్ని ల్? స్వేతరసకల నియన్తావాకైయాలుమ్, తనక్కొరు నియన్తావై యుడైయనన్ఱియిలే యిరుక్కైయాలుమ్ శొల్లుకిఱతు. ఇవ్వర్థమ్ కీళే పలవిడఙ్గళిలుమ్ శొల్లప్పట్టతు. ఇన్ద స్వేతరసకలేశ్వరత్వమ్ ఇవళు క్కిల్లైయే. ఉళ్ళతు ప్రదేశేశ్వరత్వమిఱే.

ఇన్ద ఈశ్వరత్వమ్ స్వాభావికమో? ఔపాధికమోవెన్నాల్, స్వాభావికమాకిల్, (౨) "నిర్దోషంహిసమంబ్రహ్మ" ఎన్ఱు - దేవాది భేదమ్ కళిన్దాల్ సర్వాత్మాక్కళుడైయ స్వరూపమ్ ఒరు పడిప్పట్టిరుక్కు మెన్ఱు ప్రమాణఙ్గళ్ శొల్లుకైయాలుమ్, (౩) "ఈశ్వరీం సర్వభూతా నామ్" ఎన్ఱు-ఈశ్వరత్వమాకిఱ విశేషమ్ ఇవళుక్కుణ్డాకైయాలుమ్, ఇవళ్ ఆత్మసజాతీయైయాకమాట్టాళ్. ఔపాధికమాకిల్; అవ్విడత్తిల్ ఉపాధియాకిఱతు - పత్నీభావమెన్నిట్టు, పత్న్యన్తరఙ్గళుక్కుమ్ ఔపా ధికేశ్వరత్వమ్ సమ్భవిక్కుమే. ఆకైయాలే ఇరణ్డుమ్ కూడాతే; ఎన్ఱు శొల్లప్పార్క్కిల్,

ముధుఱమున్నమ్ స్వాభావికమాకమాట్టాతు. జగత్తుక్కుమ్ ఈశ్వరర్ పలరాయ్వన్దు విడుకైయాలే, పలరుణ్డెన్నవొణ్ణాతే?

(౧) శ్వేతా-౧-౧౨.   (౨) గీ-౫-౧౯.   (౩) శ్రీసూక్తమ్.

౨౦ తత్వసఙ్గ్రహే, శ్రియః ప్రదేశేశ్వరత్వ స్యౌపాధికత్వమ్.

(౧) “ఈశతే దేవ ఏకః” (౨)“శాస్తా చరాచరస్యైకః” ఇత్యాదికళిల్ “శాస్తా ఒరువనే” ఎన్గిఱ అవధారణత్తుక్కు విరోధమ్ పిఱక్కైయాలే.

ఇని పత్నీభావత్తాలే ఎన్నుమతు స్వీకరిక్కప్పడుకిఱతు. అప్పడిక్కు (౩) “అస్యేశానా జగతో విష్ణుపత్నీ” ఎన్ఱు-విష్ణుపత్నియాకైయాలే జగత్తుక్కు ఈశానైయాయిరుక్కుమెన్ఱు శొల్లిఱ్ఱు. పత్నీభావత్తాలేయాతల్ పత్న్యన్తరఙ్గళుక్కుమ్ వారాతో వెన్నిల్, అవర్కళుక్కుమ్ ఈశ్వరత్వాకారత్తిల్ విరోధమిల్లామైయాలే ఇతు అనిష్టమన్ఱు. ఈశ్వరత్వమ్ ఔపాధికమెన్ఱు కొణ్డాలుమ్ ఈశ్వరనొరువనేయెన్గిఱ అవధారణత్తుక్కు విరోధమ్ పిఱవాతో వెన్నిల్, పిఱవాతు. పత్నీనియమనమ్ భర్తావినుడైయ హృదయత్తైప్పిన్ శెన్ఱల్లతిరామైయాలే. పిన్ శెల్లాతాకిల్ పత్నీత్వన్దానన్ఱియిలే యొఴియుమిఱే.

అప్పడియే అనన్తగరుడాదికళ్ ఉమక్కు శయనవాహనాది భూతరాయిరుప్పర్కళెన్ఱు ఇవళై స్తోత్రమ్ పణ్ణుకిఱ శ్రీఆళవన్దారుమ్, ఇవళైప్పఱ్ఱి అవర్కళుక్కు శయనవాహనాదిభావత్తిల్ ప్రసిద్ధియిల్లామైయాలే, అవ్వాకారముణ్డాకైక్కాక (౪) “కాన్తస్తే పురుషోత్తమః” ఎన్ఱు ప్రథమత్తిలే పత్నీత్వత్తైచ్చొల్లి, అనన్తరమ్ “ఫణిపతిశ్శయ్యాసనం వాహనం వేదాత్మా విహగేశ్వరః” ఎన్ఱుతొడఙ్గి స్తోత్రమ్ పణ్ణినారిఱే; పురుషోత్తమన్ ఉమక్కు కాన్తనాకైయాలే, అవనుక్కు శయనవాహనాది భూతరాన అనన్తగరుడాదికళ్ ఉమక్కుమ్ శయనవాహనాదిభూతర్కళాయిరుప్పర్కళెన్ఱపడి.

భగవద్విషయత్తై యొఴిన్ద అల్లాత విషయత్తిల్ ఆత్మాక్కళుక్కు జ్ఞాన శేషిత్వమ్ ఔపాధికమెన్ఱు నినైత్తన్ఱో (౫) “దాసభూతాస్స్వత

(౧) శ్వేతా-౧-౧౦. (౨) (౩) శ్రీసూక్తమ్-
(౪) శాన్తాస్తో-౧. (౫)

స్సర్వే హ్యాత్మానః పరమాత్మనః" ఎన్ఱు-సర్వాత్మాక్కళుమ్ పరమాత్మావై ప్పత్తి స్వాభావిక శేషభూతరెన్ఱువిశేషిత్తతు.

ఆక వైజాత్యహేతువాన వ్యాపకత్వేశ్వరత్వఙ్గళ్ ఈశ్వరన్బక్కల్పోలే ఇవళ్ పక్కలిల్లామైయాలే ఇవళ్ ఆత్మజాత్యన్తర్భూతై యల్లళెన్గై అయుక్తమ్.

ఇవళ్ ఆత్మజాత్యన్తర్భూతై యాయిరుక్కుమాకిల్ - ఆత్మాక్కళిత్కాట్టిల్ ఇవళుక్కువాశియెన్నెన్నిల్, పత్నీత్వమ్, మాతృత్వమ్, నియన్తృత్వమ్ తొడక్కమానవిశేషఙ్గళాలే అవర్కళిత్కాట్టిల్ అధికై యాయిరుక్కుమ్. అప్పడిక్కు పత్నీత్వాదిగుణఙ్గళ్ (౧) "విష్ణుపత్నీ" (౨) "హ్రీశ్చతే లక్ష్మీశ్చపత్న్యౌ" (౩) "త్వం మాతా సర్వలోకానామ్" (౪) "అఖిలజగన్మాతరమ్"(౫) "మాతర్మైథిలి" (౬) "ఈశ్వరీం సర్వభూతానామ్" (౭) "అస్యేశానా జగతః" (౮) "మామలరాళ్ మణవాళన్" (౯) "మాతావినై ప్పితువై త్తిరుమాలై" (౧౦) "తిరుమకళార్ తనిక్కేళ్వన్ పెరుమైయుడైయ పిరానార్" ఎన్ఱు బహుముఖమాక చ్చొల్లప్పట్టతు.

ఇప్పడియే పత్న్యన్తరఙ్గళిత్కాట్టిల్ అధికైయాయిరుక్కుమ్. అవర్కళిత్కాట్టిల్ ఇవళుక్కు ఎత్తాలే ఆధిక్యమెన్నిల్; మహిషీభావమ్, ఆనురూప్యమ్, అభిమతత్వమ్, భోగ్యతోత్కర్షత్తై, నిరపాయత్వమ్, స్వరూపనిరూపకత్వమ్, శేషిత్వాన్తర్భావమ్, ఆశ్రితాశ్రయణనియమమ్, వ్యవసాయజనకత్వమ్, అపరాధానామపాకరణత్వమ్, ప్రా

(౧) శ్రీసూక్తమ్. (౨) పురుషసూక్తమ్. (౩) వి-పు-౧-౯-౧౨౬.
(౪) శరణాగతిగద్యమ్. (౫) శ్రీగుణరత్న-౫౦. (౬) శ్రీసూక్తమ్.
(౭) శ్రీసూక్తమ్- (౮) (౯) తిరువిరు-౯౫.
(౧౦) తి-వాయ్-౧-౬-౯.

౨౨ తత్వసఙ్గ్రహే, శ్రియః మహిషీత్వానురూప్యయోర్వివరణమ్.

ప్యాన్తర్యావమ్, అల్లాతమహిషికళుక్కు ఇవళైప్పోల్ త్రి ఉణ్డానవై - అవయవభావమ్, ఛాయాభావమ్ తుడక్కమాన విశేషఙ్గళ్ ఇవళుక్కేయుళ్ళ తొన్ఱాకైయాలే, అవర్కళిల్కాట్టిల్ ఇవళ్ అధికైయాకక్కడవళ్ళై.

(౧) "దేవదేవ దివ్యమహిషీమ్" (౨) "మహిషీం మహాభుజమ్" ఎన్ఱు మహిషీభావమ్ ఇవళుక్కేయితే ఆచార్యర్కళ్ అరుళిచ్చెయ్తతు. * "కృతాభిషేకామహిషీ" ఎన్గిఅపడియే ఆధిరాజ్యసూచకమాన ముడిశూడుకై. ఇవళుమ్ (౩) "ఉల్లాస.పల్లవిత పాలిత సప్తలోకీ - శ్రీరఙ్గరాజ మహిషీమ్" ఎన్గిఅపడియే ఈశ్వరనుడైయ జగద్రక్షణమాకిఱ ఆధిరాజ్యత్తిలే అధికృతైయాయిరుక్కుమ్. (౪) "సహపత్న్యావిశాలాక్ష్యా నారాయణముపాగమత్" ఎన్ఱు చక్రవర్త్తిత్తిరుమకన్ పిరాట్టియోడేకూడ తిరువభిషేకత్తుక్కుఉప్పాక పూర్వరఙ్గమ్ అనుష్ఠిత్తారెన్ఱు శొల్లుకైయాలే.

అప్పడియే ఆనురూప్యమ్ ఇవళుక్కే యుళ్ళతొన్ఱు, (౫) "సదాతవైవోచితయా తవశ్రియా" (౬) "భగవన్నారాణాభిమతానురూపస్వరూప రూపగుణ విభవైశ్వర్యశీలాద్యనవధికాతిశయాసఙ్ఖ్యేయకల్యాణగుణగణామ్" ఎన్ఱు ఇవళుక్కుమ్ ప్రాప్యత్వమ్ శొల్లుకైయాలే. ఆనురూప్యమావతు - అవన్ స్వభావత్తుక్కొత్త స్వభావత్తైయుడైయళాకై. అతావతు (౭) "తుల్యశీల వయోవృత్తాం తుల్యాఽభిజనలక్షణామ్" (౮) "యువాకుమారః" (౯) "యువతిశ్చకుమారిణీ" (౧౦) "ఉనక్కేఱ్ఱ కోలమలర్ప్పావైక్కన్బాకియ" ఎన్గిఅపడి

---

(౧) శరణాగతి- (౨) స్తో-ర-౪౪. (౩) శ్రీగుణరత్నకోశ-౨౦.
(౪) రా-అయో-౬-౧. (౫) స్తో-ర-౩౮. (౬) శరణాగతి-
(౭) రా-సు-౧౬-౫. (౮) ఋగ్వే-అష్ట-౨-౮-౨౫.(౯)
(౧౦) తి-వాయ్-౧౦-౧౦-౬.

యాయిరుక్కై. ఇప్పడి అల్లాత మహిషికళుక్కిల్లైయే. (౧) ‘‘ఏవమ్భూత భూమీ నీళానాయక’’ ఎన్నుమతిదేశముణ్డాకైయాలే.

అభిమతత్వమావతు - భర్త్తావానవనై త్తన్ వశమాక్కిక్కొళ్ళ్కైయుమ్ ముట్పడ ఇవనుక్కు ఉప్పామ్బడి ఇనియళాయిరుక్కై. (౨) ‘‘చకర్థయస్యాభవనం భుజాన్తరమ్’’ ఎన్ను - ఉన్ తిరుమార్విల్ యావళ్ ఒరుత్తిక్కిరుప్పిడమాక్క ప్పణ్ణినాయెన్ను ఇవళైప్పఱ్ఱవిఱే ఆళవన్దార్ అరుళిచ్చెయ్దతు. (౩) ‘‘కాచాఽన్యాత్వామృతేదేవి సర్వయజ్ఞమయం వపుః। అధ్యాస్తే దేవదేవస్య యోగిచిన్త్యం గదాభృతః’’ ఎన్ను - శఙ్ఖచక్రగదాపాణియాయ్, చతుర్భుజమాయ్, సర్వాభరణ భూషితమాయ్, సౌన్దర్యాదికల్యాణగుణోపేతమాయ్,, అతిమనోహరమాయ్, సర్వఫలప్రదమాయ్, ముక్తప్రాప్యమాయ్, యోగనిష్ఠరాలుమ్ ఆరాధ్యమాన దేవనుడైయవిగ్రహత్తై ఉన్నైయొழியవేఱు ఎవళ్ కూశామల్ మితిక్కవల్లెన్ను శ్రీపరాశరభగవానుమ్ శొన్నానిఱే.

భోగ్యతోత్కర్షత్తైయావతు - సర్వాత్మాక్కళుక్కుమ్ ప్రాప్యనాన సర్వేశ్వరనుక్కు ముట్పడ నిరతిశయభోగ్య భూతైయాయిరుక్కై. అప్పడిక్కు (౪) ‘‘స్వవైశ్వరూప్యేణ’’ ఇత్యాదికళిఱ్చొల్లుకిఱపడియే ఈశ్వరనుడైయ స్వరూపరూప గుణాదికళాలే సర్వకాలముమ్ అవన్ అనుభవియానిన్రాలుమ్ పిన్నైయుమ్ అపూర్వమాన విస్మయజ్ఞనై యుణ్డాక్కుమెన్నుమ్, (౫) ‘‘భోగోపోద్ఘాత కేళీచులకిత భగవద్వైశ్వరూప్యానుభావా’’ ఎన్ను - అవన్ స్వరూపగుణాదికళాలుణ్డాన అనుభవజ్ఞనైయుడైయ త్తన్ననుభవమేలైయిలే అనాయాసమాక చ్చిఱాజ్గిత్తు కొళ్ళుమెన్నుమ్, (౬) ‘‘ లక్ష్మీస్స్వయంవర సనాథితమావనేశీసౌన్దర్య

(౧) శరణాగతిగద్య. (౨) స్తో-ర-౩౭. (౩) వి-పు-౧-౯-౧౨౨.
(౪) స్తో-ర-౩౮. (౫) శ్రీగుణరత్న-౪. (౬)

సమ్పదవలిప్త మిహాఽవిలీయ" ఎన్ఱు - లక్ష్మి తానే అవతరిత్తు మాలై యిడుకైయాలే నమ్ముడైయ యౌవనశ్రీయుమ్ సౌన్దర్య సమ్పత్తుమ్ సనాథమాయిఱ్ఱెన్ఱు గర్విత్తిరుక్కుమెన్ఱుమ్, (౧) "పిత్తర్ పనిమలర్ మేల్ పావైక్కు" ఎన్ఱుమ్ (౨) "అల్లిమలర్ మకళ్ పోక మయక్కుక్కళాకియుమ్ నిఱ్కుమ్" ఎన్ఱుమ్ పలవిడఙ్గళిలుమ్ శొల్లప్పట్టతిఱే.

నిరపాయత్వమావతు- అవనుక్కు విడమెఙ్గుమ్ తానుముణ్డాకై, ఇవ్వర్థమ్ (౩) "యథాసర్వగతో విష్ణుస్తథైవేయం ద్విజోత్తమ" (౪) "భార్యైర్యథా జగత్స్వామినా" ఎన్ఱుతొడఙ్గి కీర్తిపరక్క చొల్లప్పట్టతు. అప్పడియే (౫) "శాన్తాఽనన్త మహావిభూతి పరమమ్-గాఢోపగూఢానితే" ఎన్ఱు- దివ్యాత్మస్వరూప త్తిఱ్కుట్టిల్ ప్రియతమమాయిరుక్కక్కడవతాయ్ "మూర్తంబ్రహ్మ" ఎన్ఱు పేరైయుడైత్తాన దివ్యమఙ్గళ విగ్రహమ్ తొడక్కమాన అవనుడైయ నానావిధవిగ్రహఙ్గళైయ అవనుక్కనురూపమాన ఇవ్వోవ్విగ్రహఙ్గళాలే సర్వకాలముమ్ ఆలిఙ్గనమ్ పణ్ణానిఱ్కుమెన్ఱు శొల్లప్పట్టతు.

స్వరూప నిరూపకత్వమావతు - సాధారణ ధర్మఙ్గళైక్కొణ్డు వస్తు ఏతెన్ఱు శఙ్కిత్తాల్ ఇన్న వస్తువెన్ఱు విశేషిక్కుమ్ ధర్మమ్. అతావతు-హేయప్రతిభటమాయ్, సమస్తకల్యాణగుణాత్మకమాయ్, సర్వకారణమాయ్, సర్వవిసజాతీయమాయ్, బ్రహ్మశబ్దవాచ్యమాన వస్తువేతెన్ఱు శఙ్కిత్తాల్ "శ్రియఃపతి" ఎన్ఱు నిరూపిక్కుమ్ధర్మమ్. అప్పడి (౬) "శ్రియఃపతిర్నిఖిలహేయప్రత్యనీక" ఎన్ఱుమ్, (౭) "తిరువుణ్డాయ్ యల్లతు తెయ్వమెన్ఱేత్తేన్" ఎన్ఱుమ్ శొన్నారిఱే.

---

(౧) తి-పె-౧౨. (౨) తి-వాయ్-౩-౧౦-౭ (౩) వి-పు-౧-౭-౧౭
(౪) వి-పు-౧-౮-౧౮౨. (౫) కాన్తాస్తో-౪. (౬) గీతాభాష్యావతారికై.
(౭) ౧-తిరు-౬౪.

శేషిత్వానర్హ్యావమావతు - (௧) "మమనాథయద స్తిమో స్త్యహం సకలంతద్ధితవైవమాధవ" ఎన్ఱు- తానే తేనుమ్ ఒరువనేయాకిలుమ్, ఎన్నుడైయ్ ఏతేను మొన్ఱాకిలుమ్, ఇవైయడైయ లక్ష్మీ వల్లభనానవనుక్కే శేషమెన్ఱుమ్, (௨) "తిరుమాలే నాను మునక్కు పృళువడియేన" ఎన్ఱుమ్ అభియుక్తర్ శొన్నారిఱే. ఆత్మస్వరూపత్తై చ్చొల్లుకిఱ ప్రణవత్తిలుమ్ మిథునశేషమెన్ఱేయన్ఱో ఉపదిష్టమ్.

ఆశ్రితాశ్రయణనియమమావతు-ఇవళై ఆశ్రయిత్తే అవనై ఆశ్రయిక్కవేణుమెనిఱ నియమమ్. అప్పడిక్కు ఆచార్యర్కళ్, (௩) "భగవన్నారాయణాభిమత-అనన్యశరణశ్శరణమహం ప్రపద్యే" (௪) "శ్రీమన్నారాయణ-అనన్యశరణస్త్వత్పాదారవిన్దయుగళం శరణమహం ప్రపద్యే" ఎన్ఱుమ్, (௫) "అలర్ మేల్ మఙ్గై యుఱైమార్పా-తిరువేఙ్గడత్తానే-అడిక్కీఴమర్న్దుపుకున్దేనే" ఎన్ఱుమ్ ఇవళై మున్నిట్టు ఆశ్రయిత్తు ప్పోన్దాఱ్ ఆశ్రయిత్తార్కళ్.

(௬) "నిత్యకైఙ్కర్య ప్రాప్త్యపేక్షయా-అవిరతాస్తుమే" ఎన్ఱు ప్రార్థిక్క, "అస్తుతే" ఎన్ఱు-ఉమక్కు ఉణ్డాకవేణ్డుమెన్ఱు ఇవళ్ తానే యరుళిచ్చెయ్కైయాలే వ్యవసాయజనకై యెన్నుమిడముమ్ సమ్ప్రతిపన్నమ్.

అపరాధానా మపాకరణత్వమావతు - అపరాధికళై ప్పొఱుప్పిత్తు చ్చేరవిడుకై. ఇత్వర్థమ్ (௭) "పితేవ త్వత్ప్రేయాన్ జనని పరిపూర్ణాగసి జనే హితస్రోతోవృత్త్యా భవతిచ కిదాచిత్కలుషధీః। కిమే తన్నిర్దోషః కఇహ జగతీతి త్వముచితై రుపాయైర్విస్మార్య స్వజనయసి

---

(௧) స్తో-ర-௫౩   (௨) తి-పల్లా-௧.   (௩) శరణాగతిగ-
(௪) శరణాగతిగ-   (௫) తి-వాయ్-௬-௧௦-௧௦.   (௬) శరణాగతిగ-
(௭) శ్రీగుణరత్న-௫௨.

మాతా తదసినః" ఎన్ఱు-ఈశ్వరన్ ఇవనపరాధఙ్గళైక్కణ్డు హితరూప త్తాలే శిక్షియరుళ, ఇదువెన్? "జగత్తిల్ నిర్దోషరాయిరుప్పార్ ఆర్"ఎన్ఱు ఉచితమాన ఉపాయఙ్గళాలే మఱప్పిత్తు చ్చేరవిడుకైయాలే ఎల్లాళుక్కుమ్ మాతావాకా నిన్ఱాయెన్ఱు అభియుక్తర్ శొన్నారిఱే.

ప్రాప్యాన్తర్భావమ్-ఇవళుక్కే యుళ్ళతెన్ఱు మిడత్తో ద్ర్రు, (౧) "తయా సహాసీన మనన్తభోగిని" (౨) "ప్రహర్షయిష్యామి' ఎన్ఱు అనన్తభోగత్తిలే అవళోడేకూడియిరుక్కుమ్ ఉన్నై ఉకప్పిప్పేనాక వేణ్డుమెన్ఱుమ్, (౩) "శ్రియాసార్ధమ్" ఎన్ఱుమ్, (౪) "అడిమైశెయ్వాన్ తిరుమాలుక్కే" ఎన్ఱుమ్, (౫) "ఏఱుతిరువుడైయాన్ఱువన్నై వెకొళ్ళ ఙ్గోలో" ఎన్ఱుమ్ (౬) "కోలమలర్ప్పావైక్కన్బా-ఉన్నైప్పెఱ్ఱిని ప్పోకువనో" ఎన్ఱుమ్ పలవిడఙ్గళిలుమ్ అపేక్షిత్తార్కళిఱే.

(౭) "దేవిత్వామను నీళయా సహ మహీదేవ్యస్సహస్రం తథా యాభిస్త్వం స్తనబాహు దృష్టిభిరివ స్వాభిః ప్రియంశ్లాఘసే" ఎన్ఱు-"అభిమతనైత్తన్ తిరుములైత్తడమ్ తుడక్కమాన అవయవఙ్గళాలే ఉకప్పిక్కుమాపోలే, అల్లాత నాయ్చ్చిమార్కళాలుమ్ ఉకప్పియా నిన్ఱాయ్" ఎన్ఱు శొల్లుకైయాలే అవయవత్వమ్ శొల్లిఱ్ఱు.

(౮) "లక్ష్మీం విహారరసికామివ రాజహంసీం ఛాయామివాభ్యుదయినీమవనీఞ్చ తస్యాః" ఎన్ఱుమ్, (౯) "శ్రియమపి విహారస్త్రీం రాజ హంసీ మివాస్మిన్ప్రతిఫలన మివాస్యాం పశ్య విశ్వంభరాఞ్చ" ఎన్ఱుమ్-లక్ష్మిక్కు భూమి ఛాయాభూతైయాయుమ్ ప్రతిఫలన భూతైయాయు మిరుక్కుమెన్ఱు శొల్లుకైయాలే ఛాయాభావమ్ శొల్లిఱ్ఱు.

---

(౧) స్తో-ర-౩౯ (౨) స్తో-ర-౪౬. (౩) వాయు-పు-
(౪) తి-వాయ్-౬-౫-౧౧. (౫) నా-తి-౯-౬. (౬) తి-వాయ్-౧౦-౧౦ ౭.
(౭) శ్రీగుణరత్న-౫౨. (౮) ర-స్త-౧-౬౪. (౯)

ఇప్పడిక్కు ఇన్నుమ్ నిరూపిత్తాల్ ఉత్కర్షహేతుక్కళ్ అస ఙ్ఖ్యేతఙ్గళా యిరుక్కుమ్.

యాతొరుపడి సర్వేశ్వరనుక్కు సర్వస్వాత్పరత్వమ్ అసాధారణ మాయిరుక్కిఱతు, అప్పడియే ఇవళుక్కుమ్ ఇవ్వోగుణఙ్గళ్ అసాధార ణఙ్గళాయిరుక్కుమ్. ఇత్తై నినైత్తిరే (౧) "దేవతిర్యఙ్మనుష్యేషు పున్నామా భగవాన్ హరిః । స్త్రీనామ్నీ శ్రీశ్చవిజ్ఞేయా నానయో ర్విద్యతేపరమ్" ఎన్ఱు - శ్రీపరాశరభగవాన్ శొన్నాన్. స్వాధీనవస్తు క్కళై శరీరమాకవుడైయ నాకైయాలే సర్వస్వాత్పరత్వముమ్, అవ్వో శరీరఙ్గళ్ తోఱుమ్ అవనుక్కనురూపమాన శరీరత్తైయుడైయళాయ్ క్కొణ్డు భోగ్యతైయాల్ వన్ద వైలక్షణ్యముమ్, ఇరువర్ క్కు మొత్తియ వేఱొరువర్ క్కు మిల్లైయెన్ఱపడి. ఆకైయాలే పత్న్యన్తరఙ్గళిఱ్కాట్టిల్ హితై యెన్నక్కూడైయిల్లై.

పత్నీత్వమ్ తొడక్కమాన విశేషమ్ ఇవళుక్కుణ్డాకైయాలే సమ స్వరూపరాన ఆత్మాక్కళోడు సజాతీయైయాక మాట్టాళోయెన్నిల్; ఏతేనుమొరు విశేషఙ్గళై క్కొణ్డు వైజాత్యమ్ కొళ్ళప్పార్క్కిల్, శయనవాహనాది విశేషమడియాక అనన్త గరుడాదికళుక్కు, శుద్ధి అశుద్ధి పాశ్చాత్యశుద్ధియెన్గిఱ విశేషఙ్గళడియాక నిత్య బద్ధ ముక్తర్ క్కుమ్ అనాత్మత్వమ్ వరుమాకైయాలే ఇవ్వోవిశేషఙ్గళ్ వైజాత్య హేతువాకమాట్టాతు.

ఇవ్విశేషఙ్గళుణ్డాయిరుక్క ఆత్మాక్కళ్ సమస్వరూపరెన్బా నెన్నె న్నిల్, నిష్కృష్ట స్వరూపత్తిల్, వైషమ్య మిల్లామైయాలుమ్, ఇవ్వై వ షమ్యఙ్గళ్ విగ్రహవిశేష ప్రయుక్తఙ్గళాకైయాలుమ్, ప్రకృతి సంశ్లేష విశ్లేషప్రయుక్తఙ్గళాయ్ వరుకిఱతాకైయాల్ ఒరు విరోధముమిల్లై.

---

(౧) వి-పు-౧-౮-౩౫.

౨౮ తత్త్వసఙ్గ్రహే, ఉక్తార్థ విప్రతిపత్తౌ శిష్టగర్హితత్త్వమ్.

ఆకైయాలే, పాఞ్చభౌతికమాంశానిక్కచ్చేయ్ తేయుమ్ శుక్తియిఙ్కాట్టిల్ రజతమ్ విలక్షణమాయిరుక్కుమాపోలేయుమ్, ధాతువాకానిక్కచ్చేయ్ తేయుమ్ అయఃపిణ్డత్తిఙ్కాట్టిల్ హిరణ్యమ్ విలక్షణమాయిరుక్కుమాపోలేయుమ్, తేజోరూపమాకానిక్కచ్చేయ్ తేయుమ్ నక్షత్రాదికళిఙ్కాట్టిల్ ఆదిత్యన్ విలక్షణనాయిరుక్కుమా పోలేయుమ్, భోగ్యకోటి ఘటితమాకానిక్కచ్చేయ్ తే ప్రకృతి ప్రాకృతఙ్గళిఙ్కాట్టిల్ అప్రాకృతమ్ విలక్షణమాయిరుక్కుమాపోలేయుమ్, ఆత్మాక్కళ్ తమ్మిలే బద్ధరిఙ్కాట్టిల్ ముక్తర్ విలక్షణరుమానాప్పోలేయుమ్, ఇవళుమ్ ఆత్మసజాతీయైయాయిరుక్కచ్చేయ్ తే త్రివిధాత్మవర్గత్తిలుఙ్గాట్టిల్ విలక్షణైయాయిరుక్కుమ్.

అర్థగతి ఇతువాయిరుక్క, ఇత్తై అనాదరిత్తు, ఇవళ్ ఈశ్వరనోడొక్కుమెన్నుమ్, ఈశ్వరనుమ్ ఇవళుమొన్నెన్నుమ్, ఈశ్వరనిఙ్కాట్టిల్ అధికైయాయిరుక్కుమెన్నుమ్, అవనుక్కు ప్పత్నియాయిరుక్కుమ్ ఆకారమ్ తన్నైచ్చొల్లియాలే యెన్నుమ్, ఇవ్వోఅర్థఙ్గళై ప్రమాణసిద్ధమున్నియిలే సమ్ప్రదాయసిద్ధముమన్నియిలేయిరుక్క యావర్శిలర్ రహస్యరూపేణ ఉపదేశిత్తు జగత్తైమోహిప్పిక్కిఱార్కళ్, సకలచిదచిద్విలక్షణమాయ్, నిఖిలజగదేకకారణమాయ్, నిరస్తసమస్తసమాభ్యధికవస్తుజాతమాయ్, నారాయణశబ్ద వాచ్యమాన పరబ్రహ్మమే సకలవేదాన్తవేద్యమెన్ను బ్రహ్మమీమాంసకర్ సూత్రన్యాయత్తాలే అఱుతియిడుమవర్కళాయ్, వేదవిద్గ్రేసరరుమ్ యతినిష్ఠైపర్కళుమ్ అల్లాత శిష్టిరుక్క కడవరాన నమ్మాచార్యర్కళాల్ అవర్కళ్ అఙ్గీకరిక్కప్పడమాట్టార్కళెన్నిట్టు నమ్ములుమ్ అనాదరిక్కప్పట్టతు.

భోగ్యవస్తువినుడైయ పరిమాణమిరుక్కుమ్పడి యెన్నెన్నిల్; అతఱ్కు మూన్ను పరిమాణముణ్డు. అతిల్ త్రసరేణురూపమాన ఇన్ద్రి

యజ్గళ్ అణుపరిమాణజ్గళాయిరుక్కుమ్, భూమి పర్వతమ్ తొడక్క-మానవై మహత్పరిమాణజ్గళాయిరుక్కుమ్, కాలమ్ పరమమహత్పరిమాణమాయిరుక్కుమ్.

ఆకి భోగ్యవస్తు-జ్ఞేయత్త్వైకరూపమాయ్ అనియత పరిమాణమాయిరుక్కుమ్ భోక్తా - జ్ఞాతృత్వైకరూపమాయ్ అణుపరిమాణమాయిరుక్కుమ్. నియన్తా-నియన్తృత్వైక రూపనాయ్ విభుపరిమాణనాయిరుక్కుమ్. ఇప్పడి మూన్ఱు తత్త్వఙ్గళినుడైయవుమ్ స్వరూపస్వభావఙ్గళ్ ప్రమాణతత్తోడే పపన్నమాక చొల్లప్పట్టతు. ఆకైయాలే సర్వప్రమాణసిద్ధమాన వస్తుక్కళుడైయ కోటిత్రయాన్తర్గత మెన్ఱతాయిఱ్ఱు.

యేన ప్రదర్శితం లక్ష్మ్యా స్స్వరూపం తత్త్వసఙ్గ్రహే ।
అభయప్రద రాజస్య పుత్రమస్తద్గురుం భజే ॥

నాయనారాచ్చాన్పిళ్ళై అరుళిచ్చెయ్త
తత్త్వసఙ్గ్రహమ్ ముఱ్ఱిఱ్ఱు.

నాయనారాచ్చాన్పిళ్ళై తిరువడిగళే శరణమ్.

పెరియకాఞ్చీపురమ్
శ్రీగీతాచార్య ముద్రాక్షరశాలైయిల్
అచ్చిడప్పట్టతు.

శ్రీమతేరామానుజాయనమః.

భారతాది

తనిశ్లోకము.

ఈ గ్రంథము.

అపారకరుణాసాగరులైన పెరియవాచ్చాన్పిళ్ళై ప్రసాదించిన

మణిప్రవాళవ్యాఖ్యానముతోడను

శ్రీమాన్, కరాలపాటి - ఆళ్వారయ్యగారిచే,

రచియింపఁబడిన

ఆంధ్ర ప్రతిపదతాత్పర్యములతోడను

— o —

తర్కతీర్థులనెడుబిరుదువహించిన ఈసభాపండితులైన

శ్రీమాన్ శింగప్పెరుమాళ్ కోయిల్

మాడభూషి - రామానుజాచార్యులవారిచేతను,

శ్రీమాన్ తెన్నగరం - శ్రీరంగాచార్యులువారిచేతను,

సి. ముద్దుకృష్ణనాయుడుగారిచేతను,

నానాదేశానీతానేక శ్రీకోశసహాయముచే

లేఖకప్రమాదాది జనితదోషములు లేకుండునటుల

బరిశోధింపఁబడి

శ్రీవైష్ణవ గ్రన్థముద్రాపకసభ (లిమిటెడ్) వారిచే

చెన్నపట్టణము,

శ్రీనికేతనముద్రాక్షరశాలయందు

ముద్రింపించి ప్రచురింపఁబడియె.

శ్రీపరాఙ్కుశ తిరువవతారాది ౪౯౦౧ ఇంగ్లీషు ౧౯౦౧

శార్వరిసంవత్సరము.

విజయతేతరామ్

శ్రీమతేరామానుజాయనమః

శ్రీవైష్ణవ గ్రన్థ ముద్రాపక సభ (లిమిటెడ్).

౧౮౮౨ వ సం॥ ఆరవ ఆక్టు ప్రకారము రిజిష్టరుచేసి స్థాపింపఁబడినది.

ప్రతినెల ౫ ఫారములకు తగ్గక శాశ్వతముగముద్రించి 3 పురుషములవఱకు పేట్రను లకు ౧౨ కాపీలును, భాగస్థులకు ౫ కాపీలును, పోషకులకు ౧ కాపీయుం ప్రతిమాసము నిప్పించుచుండఁబడును.

పేట్రన్ చందా ర్పు ౨౦౦, భాగస్థుల చందా ర్పు ౧౦౦ పోషకుల చందా ర్పు ౨౫న్ని మొత్తముగాగాని ప్రతి ఇంగ్లీషు నెల ౧౫-వ తేది లోపల ౧౦-వ భాగములో ౧ భాగముగాగాని కట్టవచ్చును. వీరిప్రవేశవర్తని వరుసగ ర్పు ౨ ర్పు ౧ ర్పు అర. తక్కినవివరములన్నియుం చట్టపుస్తకమునందు చూచుకొనవచ్చును. దీని వెల అణాలు ౨.

ఈసభవారిచేఁ బ్రచురింపఁబడిన గ్రన్థములు.

తనిశ్లోకము	సవ్యాఖ్యానము	మేలుకాకితం	తెనుఁగులిపి	౩	౪	౦
భారతాది తనిశ్లోకము	డిటో	డిటో	డిటో	౦	౫	౦
రామచరమశ్లోకము సవ్యాఖ్యానము		డిటో	డిటో	౦	౩	౦
ఇయఱ్పా ముతల్ తిరువన్దాది సవ్యాఖ్యానము ప్రతిపదటీకాసహితము			డిటో	౧	౩	౦
డిటో ఇరణ్డామ్‌తిరువన్దాది	డిటో			౦	౧౨	౦

తనిశ్లోకము	సవ్యాఖ్యానము	మేలుకాకితం	అరవలిపి.	౩	౪	౦
భారతాది తనిశ్లోకము	డిటో	డిటో	డిటో	౦	౫	౦
రామచరమశ్లోకము సవ్యాఖ్యానము		డిటో	డిటో	౦	౩	౦
ఇయఱ్పా ముతల్ తిరువన్దాది సవ్యాఖ్యానము ప్రతిపదటీకాసహితము				౧	౨	౦
డిటో ఇరణ్డాన్తిరువన్దాది	డిటో		డిటో	౦	౧౨	౦
తాత్పర్యసహిత పరాశర విశిష్ట పరమధర్మశాస్త్రము				౦	౧౪	౦

మట్టికాకితమునందు ముద్రింపఁబడిన సదరు గ్రంథములు సగము వెలకువిక్రయింపఁబడును.

ఇట్లు,

కరాలపాటి - ఆళ్వారయ్య,

కార్యదర్శీ - ధనాధికారి,

నెం. 31, వెంకటాచలమొదలివీధి, చెన్నపట్టణము

శ్రీ

శ్రీమతేరామానుజాయనమః.

పెరియవాచ్చాన్పిళ్ళైయరుళిచ్చెయ్త

తనిశ్లోకమ్.

శ్రీ విష్ణుపురాణమ్.

౫-వ అంశము, ౧౩-వ అధ్యాయము, ౪౩-వ శ్లోకము

మూ. తతో దదృశు రాయాన్తం వికాసిముఖపఙ్కజమ్।
గోప్యస్త్రైలోక్యగోప్తారం కృష్ణమక్లిష్టచేష్టితమ్॥ ౧

అర్థము — తతః - పిమ్మట, ఆయాన్తమ్ - వచ్చుచున్నవాఁడును, వికాసిముఖపఙ్కజమ్ - వికసించినదియు తామరపువ్వువంటిదియునైన ముఖముగలవాఁడును, త్రైలోక్యగోప్తారమ్- స్వర్గమర్త్యపాతాళమనెడుమూఁడులోకములనురక్షించువాఁడును, అక్లిష్టచేష్టితమ్ - దోషములేని వ్యాపారములుగలవాఁడునునైన, కృష్ణమ్ - శ్రీకృష్ణుని, గోప్యః - గొల్లపిల్లలు, దదృశుః - చూచిరి

వ్యా· (తతః) ఇవ్విడత్తిల్ కృష్ణన్ పోనానెన్ఱు నెడున్దూరమెల్లామ్ శెన్ఱు "ప్రవిష్టః కాననం కృష్ణః పదమత్రనలక్ష్యతే। నివర్తధ్వమ్" ఎన్ఱుమ్ "నివృత్తాస్తాస్తతోగోప్యో నిరాశాఃకృష్ణదర్శనే" ఎన్ఱుమ్ నిరాశైకళాన గోపీజనఙ్గళ్ మీణ్డవనన్తరమ్. ఇప్పడిముడియ నిరాశైకళాయ్ కణ్ణాల్పెఱాతేవిట్టార్కళోవెన్నిల్, (దదృశుః) నెడుమ్పోతు కాణప్పెఱాతే* ఉఱావుతల్ తీరక్కణ్డుకొణ్డార్కళ్. ఇవర్కళ్ కణ్డుకొణ్డతు అవరిరున్దవిడత్తిలే శెన్ఱోవెన్నిల్, (ఆయాన్తమ్) పెణ్గళై నెడుమ్పోతుణ్డు నామమ్పైచ్చల్ పడుత్తుకిఱతు, అవర్కళిత్తనైపోతెన్పడుకిఱార్కళోవెన్ఱు త్వరైతోఱ్ఱ "స్వేదాంబుకణికాఞ్చితమ్" ఎన్నుమ్పడియే కురువేర్ పరమ్బిత్త ముఖముమ్ కులైన్దపరియట్టము

* ఉఱావుతల్ - వాడుట.

మాయ్‌క్కొణ్డు వారానిన్తాన్. పరుకిఅవిడన్దన్నిల్ ముఖత్తిలే ఒరు విషాదన్తోఴుమవన్దానోవెన్నిల్, (వికాసిముఖపఙ్కజమ్) ఇవనైక్కణ్డ పన్తరమ్ "ఇత్తనై పోతుఙ్గళై యమ్బులమాకప్పణ్ణినోమిత్తే, నమ్మైత్తేడి క్కాణమాట్టిఴ్ఱిలికోళ్, ఇత్తనైయే యుఙ్గళ్ శక్తి" ఎన్ఱు తన్ వెఴ్ఱియుమవర్కళుడైయ తోల్వియుమ్ తోన్ఱుమ్పడి ముఖువల్ శెయ్తుకొణ్డువన్దానాయిఱ్ఱు. ఇప్పడియవన్ వన్దవిడత్తిల్ అవర్కళ్ శెయ్తతెన్? తఙ్గళై యవన్‌పణ్ణిన * తీయఅత్తాలే ముఖత్తై మాఱువైత్తు ప్రణయకలహమ్పణ్ణియిరున్దార్కళోవెన్నిల్, (గోప్యః) ప్రగల్భవనితైకళన్ఱిక్కే ఎట్టుమిరణ్డుమఱియాత ఇడైప్పెణ్గళాకైయాలే, "కాచిదాలోక్యగోవిన్దమాయాన్తమతిహర్షితా। కృష్ణకృష్ణేతిబహుశః ప్రాహానాన్యదుదీరయత్" ఎన్ఱుమ్ "తస్యైవరూపమధ్యాయన్తీ" ఎన్ఱుమ్ "నేత్రభృఙ్గాభ్యాంపపౌతన్ముఖపఙ్కజమ్" ఎన్ఱుమ్ అవన్ దూరత్తిలే తోన్ఱుమ్బొళుదిల్ అఱిన్దుకొణ్డు మేల్విళున్దార్కళ్. అతుకణ్డిఱ్ఱెన్నెన్నిల్, (త్రైలోక్యగోప్తారమ్) రక్ష్యవర్గమ్ కూడప్పూరిత్తుక్కిడక్కిఱ ఇత్త్రైలోక్యత్తిలే ఇవన్దానిరణ్డుపేరై రక్షిత్తాలెన్? తవఱితెన్? అవనుడైయ రక్షకత్వత్తుక్కు భఙ్గమ్ వరప్పుకురనిన్ఱతో. ఇనిస్వతన్త్రినోడే ప్రణయరోషఙ్కొణ్డాడిల్ ముట్టవిళున్దు విడుమిత్తనైయెన్ఱు మేల్విళున్దార్కళ్. ఇప్పడి స్వతన్త్రినాకిల్ తానిరున్దవిడత్తే ఇవర్కళైయవన్దు విఴుమ్బడియిరుక్క ఇరున్దవిడత్తిలిరాతే వరువానెన్నెన్నిల్, (కృష్ణమ్) అవర్కళుడైయ స్పర్శత్తైయుమ్ అవర్కళుడైయ తాఴ్న్ద ఉక్తికళైయు మొఴియచ్చొల్లామైయు ముడైయనాకైయాలే. ఇప్పడితఙ్గళై యొఴియ చ్చెల్లామైయెయుడైయనాన పిన్బు అవన్‌తానేవన్దు కాల్‌కట్టుమ్పడి యిరాతొఴివానెన్నెన్నిల్, (అక్లిష్టచేష్టితమ్) ఉపకారస్మృతియాలే. అతాకిఱతు - ఇనిచ్చిఱితుపోతు తాఴ్కుమాకిల్ అడియేతోడఙ్గి "బహుస్యామ్" ఎన్ఱు సఙ్క

* తీయఅమ్ - దుశ్చేష్ట.

ల్పిత్తు స్త్రీ సృష్టిక్కణ్ణవేణ్డుమ్బడియాయ్ విడుమిత్తే, అప్పడి శెయ్యాతే ఓరళవిలే మత్తైన్దాసాయ్ పిశకాతపడి రక్షిత్త ఉపకారత్తుక్కాక.

౨. (తతః) భగవద్విషయత్తై విశ్లేషిత్తాల్ ఆర్తైణముమ్ శెల్లాత్తపడియాన విడాయ్పిఱన్దవనన్తరమ్. (తతః) స్వయత్నత్తాలే అవనైత్తేడి క్కాణమాట్టాతే ఇయజ్ఞీ అవన్ తలైయిలే శుమైయై త్తళ్ళినవనన్తరమ్. ఇప్పడిశెయ్తపిన్బు దేహాన్తరే దేశాన్తరే కాలాన్తరేయో కాణప్పెఱ్ఱతెన్నిల్, (తతోదదృశుః) శుమైతళ్ళిన వినన్తరమే పేఱ్ఱలే తోళ్ మాఱినార్కళ్. కణ్పడైత్త ప్రయోజనమ్ పెఱ్ఱార్కళ్. "యశ్చరామంనపశ్యేత్ నిన్దితః" ఎన్ఱితేకాణప్పెఱా తపోతిరుప్పతు. నసన్దృశే తిష్ఠతిరూపమస్య నచక్షుషాపశ్యతి కశ్చనైనమ్" ఎన్ఱుమ్ "నచక్షుషాగృహ్యతే నాపివాచానాన్యైర్దేవైః" ఎన్ఱుమ్ "యత్తదద్రేశ్యమగ్రాహ్యమ్" ఎన్ఱుమ్ "అనిర్దేశ్యమరూపఞ్చ" ఎన్ఱుమ్ "కట్కిలి" ఎన్ఱుమ్ నిషేధిక్కఱతు స్వయత్నత్తాలే కాణ్బరిక్కత్తే. "తస్యైషఆత్మావివృణుతేతనూంస్వామ్" ఎన్ఱుమ్ "మనసాతువిశుద్ధేన" ఎన్ఱుమ్ "యద్భూతయోనిం పరిపశ్యన్తి ధీరాః" ఎన్ఱుమ్ "తద్విష్ణోః పరమంపదం సదాపశ్యన్తి సూరయః" ఎన్ఱుమ్ "కాణ్బనఙ్ కణ్గళాలే" ఎన్ఱుమ్ అవనాలే అవనైక్కాణుమ్బోతు కాణలామిత్తే. ఇప్పడి కాణ్గైయిడత్తిలే దేహావసానత్తిలే అర్చిరాదిమార్గత్తాలే ఒరుదేశవిశేషత్తిలే పోమోవెన్నిల్, (ఆయాన్తమ్) * ఎతిర్ శూழ్ల్ పుక్కు కృషిపణ్ణిత్తిరికిఱవనై. "ఇఙ్గేకాణవిప్పరప్పేమక్కిఴవర్" ఎన్గిఱపడియే ఇవ్విడత్తిలే కాణప్పెఱ్ఱార్కళ్. "ఆయాన్తమ్" ఎన్గిఱ వర్తమాననిర్దేశమెన్నెన్నిల్, యుగపన్మోక్షముణ్డాకిలిత్తే ఎతిర్ శూழ్ల్ మాఱుపతు, ఇస్సంసారమాక అవన్ కృపైయాక ఎతిర్ శూழ్ల్ మాఱాతిరే నష్టైక్కాడువన్దు సులభనాక్కి క్కాట్చి కొడుత్తు మాకిల్ ఇత్తాల్ వరుమ్ ప్రీత్య

ప్రీతికళ్ తజ్గళుక్కన్ఱో వెన్ఱు నిర్వికారనాయిరున్దానో వెన్నిల్, (వికాసి ముఖ పఙ్కజమ్) “ విజ్వరః ” ఎన్ఱుమ్ “ ప్రముమోదహ ” ఎన్ఱుమ్ ఆశ్రితకార్యన్తలైక్కట్టినతు తన్ పేఱాకవుకన్దు అప్పూకప్పు తన్ ముఖత్తిలే నిఴలెఴుమ్పడి యిరున్దానాన్ , నిన్ఱవర్ కళ్ తానార్ , “దివ్యజ్ఞానోపపన్నాస్తే” ఎన్ఱుమ్ “అహం వేద్మి మహాత్మానం రామం సత్యపరాక్రమమ్। వసిష్ఠోపి మహాతేజా యే చేమే తపసిస్థితాః” ఎన్ఱుమ్ “వేదాహమేతంపురుషంమహాన్తమ్” ఎన్ఱుమ్ పేశప్పడుకిఱ వేదజ్గళా తల్ వైదికపురుషర్ కళాతలో వెన్నిల్,(గోప్యః)గోక్కళైయు జ్గవ్యజ్గళైయుమ్పరదేవతైయాక నినైత్తిరుక్కు మవర్ కళాయిఱ్ఱు. ఇవర్ కళధికారికళాక ఇప్పడి సులభనాకైక్కడి యెన్నెన్నిల్, (గోప్యః) తజ్గళ్ వరుత్తాలే అవనై క్కాణవిరున్దు అవనాలే అవనై క్కాణప్పెఱువ కెన్ఱఱుతియిట్టు పిన్నై ౨యుమ్ ప్రాప్యరుచి ఇరున్దవిడత్తిలే యిరుక్కవొట్టామైయాలే, “ కృష్ణోహమేవలళితంవ్రజామి ” ఎన్ఱుమ్ “ దుష్టకాళియతిష్ఠాత్ర” ఎన్ఱుమ్ అవనుడైయగతి భాషితచేష్టితజ్గళైక్కొణ్డు కాలయాపనమ్ పణ్ణినవితుపఴ్ఱాకాక.(గోప్యఃదదృశుః) “ సదాపశ్యన్తిసూరయః ” ఎన్ఱు ఇమైకొట్టి విఴిప్పతుజూడ భగవదనుభవ విరోధియెన్ఱు నిమేషాన్మేషజ్గళైత్తవిర్న్దు నిత్యసూరికళ్ పెఱుమ్ పేఱైయిత్తే ఇవన్ పశుమేయ్క్కప్పోనా నొరుపకలాకిలుమ్ పిరిక్కుమెన్ఱిరుక్కు మివర్ కళ్ పెఱుకిఱతు. ప్రాప్యవస్తువై ప్పేశుమిడమడైయ, “ కారణన్తుధ్యేయః ” ఎన్ఱుమ్ “ సర్వస్యవశీ సర్వస్యేశానః” ఎన్ఱుమ్ “ క్షయన్తమస్యరజసఃపరాకే” ఎన్ఱుమ్ వైకుణ్ఠేతు పరేలోకే ” ఎన్ఱుమ్ “ దివితిష్ఠత్యేకః ” ఎన్ఱుమ్ “ దివ్యోదేవఏకో నారాయణః” ఎన్ఱుమ్ పేశప్పడుకిఱవన్ కిడీ రిడైయర్ కుమ్ మిడైచ్చికళుక్కుమ్ ఇలక్కానవన్. ఇజ్గేసన్నిహితనెన్ఱాల్ ; ఇతు వస్త్వన్తర సూచకమాయ్ త్తోఱ్ఱాతో వెన్నిల్ , (త్రైలోక్యగోప్తారమ్) ఇప్పడిపరత్వత్తిలెల్లైయిలే నిఱ్కుమవన్ కిడీర్ ఇవనుడైయ పర

త్వత్తైప్పార్కక్క్ శ్రీక్రైశ్శొన్న సౌలభ్యజ్ఞాడాతపడియా యిరున్దతీ ఎన్న, (కృష్ణమ్) "పారేపురాతనగిరాం పార్శ్వేసా ఘోషయోషితామ్" ఎన్ఱు వేదఙ్గళుక్కు "నేతినేతి" ఎన్ఱుమ్ "యతోవాచోనివర్తన్తే" ఎన్ఱుమ్ "అవిజ్ఞాతంవిజానతామ్" ఎన్ఱుమ్ ఎట్టాతపడియా యిరుక్కుమ్, ఇవ్వైయరుక్కుమివ్వైచ్చికళుక్కుమ్ కాల్మేఱ్కాలేటిడలావ్పడి యిరుక్కుమ్. ప్రాప్యవస్తువుక్కు లక్షణమ్ పరత్వసౌలభ్యమిరణ్డుమిత్తే. అత్యన్త దుర్లభమానవస్తు ఇప్పడి సులభమాక క్కూడుమో వెన్నిల్, (అక్లిష్టచేష్టితమ్) "పరాస్యశక్తిర్వివిధైవశ్రూయతే" ఎన్ఱుమ్ "సర్వశక్తిస్సుభగవాన్" ఎన్ఱుమ్ ఏవంవిధమాన అఘటితఘటనాసామర్థ్యత్తై యుడైయవన్.

తాత్పర్యము.— ఒకశరత్కాల చంద్రికయందు శ్రీకృష్ణమూర్తి గోపికలతో లీలారసమనుభవింప నది యన్నస్తకమాయెను, అదియేమి చెరుపుచేయునోయని దానిని మట్టుపఱచ శ్రీకృష్ణుఁడన్తర్ధానమాయెను, పిమ్మట సర్వస్వముఁబోఁగొట్టుకొనినవారివలె గోపికలు మిక్కిలి వెదఁజెంది యెక్కడవెతకినను కానరాక విరహబాధా పరితప్తులై పరితపించుచుండిరి ఈఖేదమువలన నేమిచెరుపుకలుగునో యని పరమదయాళువైన శ్రీకృష్ణమూర్తి గోపికలచెంతకుఁజనుదెంచి నన్నుఁగని పెట్టఁజాలక పోతిరేయని పరిహసించి సూర్యునిఁజూచిన కమలము పగిది తనముఖారవిందమును వికసింపఁజేయ వారందఱును కండ్లపండువగ సేవించిరి.

స్వాపదేశము:—భగవత్ప్రాప్తికొఱకు తామెంతయత్నము జేసినను ఫలింపనందున స్వయత్నమును వదలి అందుకును వాఁడేయుపాయమని సిద్ధోపాయ స్వీకారముఁజేసిన వారికయ్యెడు పురుషార్థము తనదిగా నెంచి అందువలననైన సంతసముఁబట్ట జాలక ముఖమునందుఁ గనుపఱచుచు పరత్వసౌలభ్య సూచకములైన సమస్తకల్యాణగుణపరిపూర్ణుఁడై వేదములకును వైదికులకును సాక్షాత్కరింపనశక్యమైన తనదివ్యమఙ్గళవిగ్రహమును శ్రీకృష్ణుఁడు సాక్షాత్కరింపఁజేయ గోపికలు సేవించి కృతార్థులైరి.

పెరియవాచ్చాన్పిళ్ళై తిరువడికళేశరణమ్.

హరివంశము, ౧౧౩-వ అధ్యాయము, ౬౨-వ శ్లోకము.

మూ. ఏష నారాయణ శ్రీమాన్ క్షీరార్ణవనికేతనః ।
నాగపర్యఙ్కముత్సృజ్య హ్యాగతో మధురాం పురీమ్॥ ౨

అర్థము —శ్రీమాన్ - లక్ష్మీనిత్యము గాఁగలవాఁడును, క్షీరార్ణవనికేతనః- పాల సముద్రము వాసస్థానము గాఁగలవాఁడును, ఏషః - ఇట్లు సులభుఁడై, నారాయణః - సర్వవ్యాపకుఁడైన సర్వేశ్వరుఁడు, నాగపర్యఙ్కమ్ - శేషశయ్యను, ఉత్సృజ్య-విడిచి, మధురామ్ - మధురయనెడు, పురీమ్ - పట్టణమును గూర్చి, ఆగతః - విచ్చేసిన వాఁడాయెను.

అవతారికై. "భోక్తా భోగ్యం ప్రేరితారఞ్చ మత్వా" ఎన్ఱపడియే, చేతననాయిరుప్పా నొరుత్తనుక్కు చిదచిదీశ్వర తత్త్వత్రయ జ్ఞానము ణ్డాకవేణుమ్. అతిల్ చిత్ - "అజామేకాం లోహితశుక్లకృష్ణాం బహ్వీం ప్రజాం జనయన్తీం సరూపామ్" ఎన్ఱపడియే, భగవత్స్వరూపత్తై మఱైక్కైక్కు బహువిధవర్ణైయాన తిరస్కరిణిపోల్ ఇరుక్కక్కడవతాయ్, విపరీతజ్ఞానజనకమాయ్, షడ్విధవికారాస్పదమాయ్, సతతపరిణామియాయ్, సతతక్షణక్షరణ స్వభావమాయ్ సర్వేశ్వరనుక్కు లీలోపకరణమాయిరుక్కుమ్. చిద్వస్తువైప్పార్త్తాల్, దేహేన్ద్రియాదివిలక్షణమాయ్, జ్ఞానానన్ద స్వరూపమాయ్, జ్ఞానగుణకమాయ్, భగవచ్ఛేషభూతమాయ్, శ్రీకౌస్తుభాదికళ్ పోలే సర్వేశ్వరనుక్కు స్పృహణీయమాయిరుక్కుమ్. ఈశ్వరనైప్పార్త్తాల్, ఇవ్విరణ్డైయుమ్ శరీరవత్ పరతన్త్రమాకవుడైయనాయిరుక్కుమ్. ఇప్పడి త్యాజ్యఙ్గళైయుమ్ ఉపాదేయఙ్గళైయుమ్ జ్ఞాతవ్యమాన తత్త్వత్రయత్తిల్ ¶అభియోగమిన్ఱియే భగవదపచార భాగవతాపచారాసహ్యాపచారఙ్గళిలే కైవళర్న్దుపోరుకిఱ చేతనరైప్పార్త్తాల్, పారలౌకికఫలసిద్ధిహేతువాక, "పతిం విశ్వస్య" ఎన్ఱ అలోకోత్తీర్ణనై ఆశ్రయియాతే లోకాయతమతానుసారికళాయుమ్, "స్యాదస్తి స్యాన్నాస్తి" ఇత్యాదికళిల్ చొల్లుకిఱపడియే సప్తభఙ్గివాదికళాయ్ భగవదాశ్రయణత్తుక్కు అర్హరాకాతే అర్హతరాయుమ్, "గతిమిచ్ఛేజ్జనార్దనాత్" ఎన్ఱపడియే, సర్వేశ్వర సమాశ్రయణత్తాలే సుగతరాక ప్రాప్తమాయిరుక్క సుగత మతానుసారికళాయుమ్, భగవత్సమాశ్రయణత్తాలే *సజ్జ్ఞావానఙ్గళాక

¶ అభియోగమ్ - అన్వయము.

* సజ్జ్ఞావానఙ్గళ్ - జ్ఞానవన్తులు

ప్రాప్తమాయిరుక్క—సాక్ష్యాదష్టాంగమ్పణ్ణిజన్మత్తిలేఅసఙ్ఖ్యాతరాయుమ్, „నారాయణపరావయమ్” ఎన్నిఅపడియే, భగవద్భోగరాక ప్రాప్తమాయిరుక్క సమ్యక్ జ్ఞానవియోగనిష్ఠరాయుమ్ భగవద్జ్ఞానవిశేషతత్పరరాక ప్రాప్తమాయిరుక్క వైశేషికమతానుసారికళాయుమ్, పుణ్డరీకాక్షసమాశ్రయణత్తాలే మాయాని స్తరణమ్పణ్ణ ప్రాప్తమాయిరుక్క మాయావాదనిరతరాయుమ్, ఆక ఇప్పడి*ఇడుకుపడుకిఅ చేతనరైక్కణ్డు ఈశ్వరన్ దయమానమనావాయ్కొణ్డు „మానంప్రదీప్తమివ కారుణికోదదాతి” ఎన్ఱు వేదార్థత్తై ప్రకాశిప్పిత్తపిళవిలుమ్ ఐహిక పురుషార్థత్తైక్కోలి, [భద్రంకర్ణేభిశ్శృణుయామదేవాః] దేవర్కళే! భద్రమానవఱ్ఱైక్కేట్కవేణుమ్, „శృణుయామ”ఎన్నపోతేసిద్ధమన్ఱో? „కర్ణేభిః”ఎన్న వేణుమో? భద్రశ్రవణత్తోపాతి కరణపాటవముమ్ విధేయమెన్నైక్కాక „కర్ణేభిః” ఎన్నతు „కర్ణైః” ఎన్నపడి „దేవాః”ఎన్న దేవశబ్దమ్ క్రీడార్థత్తిలేయాయ్, ఉజ్జ్వలఙ్గైయ భద్రరూపమానవినోదత్తైక్కేట్కవేణుమ్. [దేవాః భద్రంశృణుయామ] విజిగీషార్థత్తిలేయాయ్, దేవర్కళే! విజిగీషారూపమాన ఉజ్జ్వలఙ్గైయనైయై క్కేట్కవేణుమ్. [దేవాఃభద్రంశృణుయామ] ఉజ్జ్వలఙ్గైయ వినీతమానవాక్కైక్కేట్కవేణుమ్. [దేవాః భద్రం శృణుయామ] ఉజ్జ్వలఙ్గైయ ఒలియుడైయాయ్పోరుకిఱవాక్కైక్కేట్కవేణుమ్ [దేవాఃభద్రంశృణుయామ] ఉజ్జ్వలఙ్గైయ గతియుడైయానవాక్కైక్కేట్కవేణుమ్ [భద్రంకర్ణేభిశ్శృణుయామదేవాః] భద్రశ్రవణమాత్రమేపోరాతు, భద్రదర్శనముమ్పణ్ణవేణుమ్ [భద్రంపశ్యేమాక్షిభిర్యజత్రాః] [అక్షిభిః భద్రంపశ్యేమ] ఇఙ్గే „పశ్యేమ” ఎన్నపోతే సిద్ధమన్ఱో? „అక్షిభిః” ఎన్నైక్కడియెన్నిల్; దర్శనత్తోపాతి దర్శనకరణపాటవముమ్ వేణుమెన్నపడి. „కర్ణేభిః” „అక్షిభిః” ఎన్ఱుస్వభావాఖ్యానమాకవుమామ్. [అక్షిభిఃభద్రంపశ్యేమ] శ్రోత్రేన్ద్రియత్తుక్కురై యిట్టవోపాతి చక్షురిన్ద్రియత్తుక్కుమ్ ఆనన్దము

* ఇడుగు - ఇరుకు

ణ్డామ్బడి విలక్షణవస్తువై దర్శిప్పాక వేణుమ్. [యజత్రాః] "యజ
నాత్త్రాయత ఇతియజత్రాః" ఎన్ఱాయ్, యజననిమిత్తమాక రక్షిక్కి-
ఱవర్ కళే! ఎన్ఱపడి. అత్తావతు-కాలకాలఙ్గళిలే వర్షత్తైయుణ్డాక్కి అ
త్తాలే సస్యవృద్ధియైయుమ్ ఉణ్డాక్కి అతడియాక యజ్ఞపదార్థసామ
గ్రియైయుముణ్డాక్కికొడుక్కైయాలే "యజత్రాః" ఎన్గిఱతు. ఇతు
వుమ్ దేవశబ్దమ్బోలే సంబోధనమాయిరుక్కిఱతు. భద్రశ్రవణత్తు
క్కుమ్ భద్రదర్శనత్తుక్కుమ్ అనురూపమామ్బడియాక స్తోత్రమ్పణ్ణ
వేణుమ్, స్తోత్రమ్ పణ్ణుమ్బోతు, స్థిరమాన అఙ్గఙ్గళోడే కూడ వేణుమ్,
[స్థిరైరఙ్గైస్తుష్టువాంసః] స్థిరమాన అఙ్గఙ్గళోడే ఉపలక్షితరాయ్క్కొణ్డు
మేల్ మేలే స్తోత్రమ్పణ్ణవేణుమ్. "క్రియాసమభిహారేయఙ్"ఆయ్ యఙ్
లుగన్తమాకైయాలే స్తోత్రత్తినుడైయ మికుతియైచ్చొల్లుకిఱతు. ఇప్ప
డియే స్తోత్రమ్పణ్ణుకైక్కీడాక దేవహితమాన ఆయుస్సు యాతొన్ఱు,
అత్తై శరీరత్తోడే ప్రవేశిప్పాక వేణుమ్ [తనూభిర్వ్యశేమ దేవహి
తం యదాయుః] క్రిమికీటాదికళుడైయ ఆయుస్సాకవొణ్ణాతు, తిర్య
గ్యోనికళుడైయ ఆయుస్సాకవొణ్ణాతు, "శతాయుర్వై పురుషః" ఎన్గిఱ
పురుషాయుస్సాకవొణ్ణాతు, ఒరువత్సరమొరుదినమాకక్కొణ్డు దేవర్ క
ళుడైయ ఆయుస్సు యాతొన్ఱుణ్డు, అత్తై శరీరత్తోడే ప్రవేశిప్పాక
వేణుమ్. "వ్యశేమ" ఎన్ఱు ఛాన్దసమాకైయాలే ఇడాగమమ్పణ్ణిక్కిడక్కి-
ఱతు. ఆకఇత్తాలే భద్రశ్రవణముమ్, భద్రదర్శనముమ్, తదనురూప
మాన స్తోత్రముమ్, అతుక్కీడాన ఆయుర్దైర్ఘ్యముమ్, ప్రతిపాది
క్కప్పట్టతాయిఱ్ఱు. అఙ్గనన్ఱియిలే, "ఉతోత్వమస్మైతన్వాంవిసస్రే" ఎన్ఱు
శొల్లుశ్రుతియినుడైయ తాత్పర్యమఱిన్దవనుక్కు ఇతినుడైయ వర్ధమో
గమాన సమయత్తిలే పరమపురుషార్థాన్వయియాక వేణుమ్. ఎఙ్గనే
యెన్నిల్; [భద్రంకర్ణేభిశ్శృణుయామదేవాః] ఇఙ్గు దేవశబ్దమ్- "దేవ
మివాచార్యముపాసీత" ఎన్గిఱపడియే, ఆచార్యశబ్దత్తుక్కుపలక్షణమ్.
"దేవాః" ఎన్గిఱ బాహుళ్యత్తాలే "గురుషుబహువచనమ్" ఎన్గిఱన్యాయ

మున్నోల్ ఉకిఱతు. శ్రీపరాశరబ్రహ్మర్షిపక్కలిలే శ్రీమైత్రేయ భగవాన్ కేట్కుమాప్పోలే ఆచార్యన్ పక్కలిలే పరమార్థజ్ఞేట్క వేణుమెన్ఱి అతఱ్కు ఉపలక్షణమ్. [భద్రంకర్ణేభిశ్శృణుయామ] [భద్రంశ్శృణుయామ] 'శ్రోత్రియం బ్రహ్మనిష్ఠమ్' "కర్ణాభ్యాంభూరివిశ్రుతమ్ "యత్ కదాశ్రవణంహరేః" "కేట్పార్కళ్ కేశవన్కీర్త్తియల్లాల్ మఱ్ఱుజ్ఞేట్పరో" ఎన్ఱుశొల్లుకిఱపడియే, భగవద్విషయత్తై క్కేట్కైక్కు ఉపలక్షణమాయిరుక్కిఱతు భద్రశబ్దమ్ "శృణుయామ" ఎన్ఱు ప్రార్థనారూపమాకైయాలే అధికారియినుడైయ ప్రార్థనా విశిష్టత్వముమ్ ఉపలక్షితమ్ ఇప్పడి ఆచార్యన్పక్కలిలే పరమార్థ శ్రవణానన్తరమ్ అనుభావ్యమాన భగవద్విగ్రహ దర్శనమ్పణ్ణవేణుమెన్ఱు మతుక్కు ఉపలక్షణమ్ [భద్రంపశ్యేమాక్షిభిర్యజత్రాః] ఎన్ఱు. ఇఙ్గుభద్రశబ్దత్తాలే "సదైకరూపరూపాయ" ఎన్ఱుమ్ "నభూతసఙ్ఘసంస్థానం దేహోస్యపరమాత్మనః" ఎన్ఱుమ్ "రూపౌదార్యగుణైః పుంసాందృష్టిచిత్తాపహారిణమ్" "ఎన్ఱుమ్ 'దదృశుర్విస్మితాకారా రామస్యవనవాసినః" ఎన్ఱుమ్ "సాక్షాన్మన్మథమన్మథః" ఎన్ఱుమ్ భగవదనురూపవిగ్రహమిఱే కణ్ణుక్కిలక్కాకువతు. [యజత్రాః] యజననిమిత్తమాకరక్షణన్నోల్ ఉకిఱతు. "సోహమస్మిససస్యజే" ఎన్ఱుమ్ "సస్వర్గఉదరితః" ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకిఱపడియే దాస్యానుసన్ధానానురూపమాన హవిః ప్రదానముమ్, అత్తాలేవరక్కడవతాన న్యాసముమ్, ఏవంభూతమాన న్యాసవిద్యాప్రదానత్తాల్ విపరీత జ్ఞానర్కుమ్ ప్రకటమాప్పడి రక్షిత్తు పోరుకైశొల్లుకైయాలే ఇతువుమాచార్యశబ్దత్తుక్కు ఉపలక్షణమాయ్ పోరుకిఱతు. [స్థిరైరఙ్గైస్తుష్టువాంసస్తనూభిర్వ్యశేమదేవహితం యదాయుః] "శ్రద్ధయాదేవో దేవత్వమశ్నుతే" ఎన్ఱశ్రియఃపతిక్కు, ఉళ్ళవళవుమ్ప్రతిక్షణవినాశియాన దేహమెల్లాలన్ఱియే అప్రాకృత విగ్రహమాయ్నోల్ ఉప్పడిస్థిరమాయిరుక్కిఱ అఙ్గఙ్గళోడేకూడియిరుక్కై ఉశరీరత్తోడే "వా[illegible] ఉ" "ఏతత్సామగాయన్నాస్తే" ఎన్ఱు వా[illegible]ఱు

C. P. VENKATACHARI, B.A., B.L.

ఎన్ఱుశ్రుతితాత్పర్య పర్యాలోచనమ్పణ్ణమాట్టాత చేతనరై ఉత్తీర్ణరాక్కుగైక్కాకత్తానవతీర్ణనాన అవ్వవతారఙ్గళిల్ మత్స్యావతారత్తైప్పార్త్తాల్ బహుజీవనాయిరుక్కచ్చెయ్ తేయుమ్, *; కూర్మావతారత్తైప్పార్త్తాల్ జగత్తుక్కు ఆధారభూతనాయిరుక్కచ్చెయ్ తేయుమ్, ఒరు పుజఙ్గొల్లవాయిరుక్కుమ్, శ్రీవరాహావతారత్తైప్పార్త్తాల్ ఆశ్రయణసౌకర్యన్తోన్ఱి యిరుక్కచ్చెయ్ తేయుమ్ § గోత్రోద్భేదమ్ పణ్ణియిరుక్కుమ్. శ్రీనరసింహావతారత్తైప్పార్త్తాల్ ఇతిహాసమడియాకప్పోఙ్గువార్క్కు అనిర్భరణన్తోన్ఱుమ్బడి యిరుక్కుమ్. శ్రీవామనావతారత్తై ప్పార్త్తాల్ శిఱియనాయిరుక్కచ్చెయ్ తేయుమ్ జగత్తైయడైయ త్తన్నడిక్కీఴాక్కానిఱ్కుమ్, పరశురామావతారత్తైప్పార్త్తాల్, బ్రాహ్మణోత్తమనా యిరుక్కచ్చెయ్ తేయుమ్ పుణ్యజనహాని పణ్ణానిఱ్కుమ్, శ్రీరామావతారత్తై ప్పార్త్తాల్, "దృష్ట్వావై ధర్మచారిణః। మఙ్గళానిప్రయుఞ్జానాః ప్రత్యగృహ్ణన్ దృఢవ్రతాః" ఎన్ఱు పుణ్యజనసేవైయుణ్డా యిరుక్కచ్చెయ్ తేయుమ్ ¶ పుణ్యజనహాని పణ్ణానిఱ్కుమ్. కృష్ణావతారత్తై ప్పార్త్తాల్, "రూపమేతచ్చతుర్భుజమ్" ఎన్నుమ్బడి అవతారదశైయిలుమ్ ఆశ్రితసంరక్షణత్తిల్ క్కైవాశి తోన్ఱి యిరుక్కుమ్ అర్జునప్రభృతికళ్కై కణ్డాల్ తణ్మేనై తోన్ఱాతపడి సౌత్యసారథ్యఙ్గళై పణ్ణానిఱ్కుమ్. ఆఴ్వార్కళుమీడు పడువతు మివ్వవతారత్తిలే యిత్తే, "ఉరలినోడిణైన్దిరున్దేఙ్గియ వెళివు ఎత్తిఱమ్" ఎన్ఱుమ్ "కోవలనై వెణ్ణైయుణ్డవాయన్" ఎన్ఱుమ్ "తిరుమత్తురైయుట్చిలై కునిత్తు ఐన్దలైయ పైన్నాకత్తలై ప్పాయ్న్దవనే ఉన్నైప్పల్లాణ్డు కూఱుతుమే" ఎన్ఱుమ్, "కోవిన్దర్కోర్ కుఱ్ఱేవలిన్నైప్పిఱవి శెయ్యాతే ఇనిప్పోయ్ చ్చెయ్యుమ్ తవన్దానెన్" ఎన్ఱుమ్

* ఇచ్చట విడిచియున్నట్లు తోఁచుచున్న పఙ్క్తి సభవారికిదొరికిన ఆఱుప్రతులయందును గనుపడలేదు

§ గోత్రమ్ - కులము, భూమి

¶ పుణ్యజనమ్ - రక్కసులు.

"తువరాడైయుడుత్తొరు శెణ్డు శిలుప్పి క్కవరాక ముడుత్తుక్కలిక్కచ్చుకట్టి, శువశార్కతవిళ్ పుఱమే వన్దు నిన్టీర్" ఎన్నుమ్ "వార్మణఱ్కున్రిల్ పులరవిన్రేన్ వాశుతేవా! పున్వరవు పార్త్తే" ఎన్నుమ్ ఇప్పడిక్కళిలే ఆఴ్వార్కళుమ్ ఇవ్వవతారత్తైయే ఆదరిత్తుక్కొణ్డు పోన్దార్కళ్. ఏవంభూతనాన కృష్ణనుడైయ సకలజగత్కారణత్వత్తైయుమ్, సర్వాధికత్వత్తైయుమ్, సముద్రశాయిత్వత్తైయుమ్, సకలమనుజనయనసార్ధ జీవాతువాయ్ప్పడి మధురాపురీ సఙ్గతత్వత్తైయుమ్, ప్రతివాదిక్కిఱతు. (ఏషనారాయణ శ్శ్రీమాన్ క్షీరార్ణవనికేతనః । నాగపర్యఙ్కముత్సృజ్యహ్యాగతో మధురాంపురీమ్).

ఆనాల్ జగత్కారణముమాయ్, సర్వాధికముమానాల్ అతీన్ద్రియమాయన్రో ఇరుప్పతెన్నిల్, * ౧. అవనుడైయ సౌలభ్యాతిశయన్తోఱ్ఱుమ్పడి "ఏషః" ఎన్గిఱార్ * ౨. (ఏషః) అనుమానాగమార్థాపత్త్యాదికళాన ప్రమాణమ్ వేణ్డాతపడి ప్రత్యక్షసిద్ధమాయ్ నిఱ్కిఱ వాకారన్తోఱ్ఱుకిఱతు. * ౩. (ఏషః) అజ్ఞనన్దియే ఆసన్నావతారమాకైయాలే శొల్లుమెళిమైయై కాట్టిఱ్ఱాకవుమామ్. * ౪. (ఏషః) అజ్ఞనన్దియే "ఉళ్ళ్ శుడర్ మికు శురుతియుళ్" ఎన్ఱ శ్రుతిసిద్ధనా యిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్ మానసవిషయమాకైయాలే శొల్లిఱ్ఱాకవుమామ్.

ఇప్పడి సఙ్కుచితవృత్తియాయ్ ఇరుప్పానొరువనోవెన్నిల్,*౧ (నారాయణః) "అన్తర్బహిశ్చతత్సర్వం వ్యాప్యనారాయణస్థితః" ఎన్ఱు సర్వవ్యాపకనా యిరుప్పానొరువన్. * ౨. (నారాయణః) రూపగుణవిభూత్యాదికళైయుడైయ ఏకదేశత్తిలే యొతుఙ్గుమ్పడి స్వరూపమహత్తైయైయుడైయనాయిరుప్పానొరువన్.*౩.(నారాయణః) సకలజగత్తుమ్ సంహృతమాన సమయత్తిలుమ్ తన్నుడైయ సద్భావన్తప్పాతపడి యిరుప్పానొరుత్తన్. "ఏకోహవైనారాయణ ఆసీత్ నబ్రహ్మా నేశానః నేమేద్యావాపృథివీ" ఎన్ఱుమ్ "ఆభూతసంప్లవే ప్రాప్తేనష్టే స్థావరజఙ్గమే । ఏక స్తిష్ఠతి

విశ్వాత్మాసతునారాయణఃప్రభుః" ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకైయాలే ఆనాల్ కార్యంశొ ముడైయవుక్కెల్లామ్ కారణమాన తానొరుత్తనుమ్ నిన్ఱు మత్తనైయోవె న్నిల్, *౪ "సర్వజ్ఞాత్మాసతత్వాని" ఎన్గిఱపడియే, సకలతత్వాత్పాదకనా యిరుప్పానొరుత్తన్ *౫(నారాయణః) అజ్ఞనన్ఱియిలే, మేల్ "క్షీరార్ణవ నికేతనః" ఎన్ఱు శొల్లుకైయాలే అప్పాక్కైత్తన క్కిరుప్పిడమాక వుడైయనెన్ఱాకవుమామ్ "తా యదస్యాయనం పూర్వం తేననారా యణస్స్మృతః" ఎన్కైయాలే *౬ (నారాయణః) అజ్ఞనన్ఱియే, సకలరుక్కు మనజ్ఞనీయ మామ్పడి ఉడలుముయిరుమ్పోలే అన్తర్భూతమాన సంబన్ధ విశేషత్తైయుడైయనాయిరుప్పానొరుత్తనెన్ఱాకవుమామ్. *౭ (నారా యణః) అజ్ఞనన్ఱియే, అన్తర్వ్యాప్తిబహిర్వ్యాప్తి భేదత్తాలే జగత్తుక్కా ధారభూతనుమాయ్, నియన్తావుమాయిరుప్పానొరుత్తన్. *౮.(నారా యణః) "మాతాపితాభ్రాతా" ఇత్యాది భేదత్తాల్ సర్వవిధబన్ధుత్వ ముమ్, ఆశ్రయణోన్ముఖనాన అధికారిక్కు అనురూపమామ్పడి వాత్స ల్యత్వముమ్, స్వామిత్వముమ్, సౌశీల్యముమ్, సౌలభ్యముమ్, జ్ఞానశ క్త్యాదియోగముమ్, ఇగ్గుణవిశేషఙ్గళివిలే విముఖరైయుమ్ ఆబద్ధరా క్కుమెన్ను మిడన్తోన్ఱుకిఱతు

ఆనాల్, ఇతిల్ తోన్ఱుకిఱ కారణత్వమ్, "నసన్నచాసచ్ఛివ ఏవకేవలః" ఎన్ఱుమ్ "పతిరేకఆసీత్" ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకిఱపడియే హిర ణ్యగర్భశివాది సాధారణమన్ఱోవెన్నిల్, *౧. (శ్రీమాన్) సర్వాధిక నెన్గిఱతు. "శ్రీమాన్" ఎన్గిఱత్తాలే ఆశ్రయణీయత్తైయుమ్ భోగ్య త్తైయుమ్ తోన్ఱుకిఱతు *౨ (శ్రీమాన్) ఇతిల్ మతుప్పునిత్యయోగార్థ త్తిలేయాయ్, ఇత్తాల్ పూవుమ్మణముమ్పోలేయాయ్ అవినాభావ న్తోన్ఱుకిఱతు. * 3. (శ్రీః) ఎల్లారాలుమాశ్రయిక్కప్పట్టిరుప్పా ళొరుత్తియాయ్, ఉత్తరోత్తరమాన వతిశయఙ్గళెల్లామ్ తన్నుడైయ కటాక్షాధీనమామ్పడి యిరుప్పాళొరుత్తియుమాయ్, "యస్యాసా జన కాత్మజా" ఎన్గిఱపడియే ఈశ్వరనిలుజ్జ్వల్యాశియే శ్రీ ముడైయళా

యిరుప్పాళ్లోరు_త్తి ఆనాలప్పడిక్కొ_త్త ఏవళ్లాలేవన్ద పతిశయమో వ_త్తలై_క్కొ_న్డాల్, ఇవళుమ్ అనవరతసేవై పణ్ణుమ్బడియాయ్, "ఇత్తై యుమకిలక్కేన్" ఎన్ఱు అలర్మేల్మజ్గై తిరుమార్పిల్ శుడడ ఱిన్దపిన్బు పిఱన్దకమనీన తామరై_యుమ్ నెరుఙ్జిముళ్ళుగ్నుమ్బడిస్ప్రహా స్పదమాయ్, "తిరువుక్కు_త్తిరువాకియశెల్వా" ఎన్ఱుమ్ "శ్రియ శ్శ్రియమ్" ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకిఱపడియే ఇవళ్ తానుమ్ మేల్విழుమ్బడి స్వతస్సిద్ధభోగ్యత్తైయై యుడై_యనాయ్, ఇవళ్ ధర్మమాయ్ తాన్ ధర్మియాయిరుప్పానొరు_త్తన్. *౪. (శ్రీమాన్) ఇచ్చేర్_త్తియైప్పిరియక్క ణ్డారుణ్డాకిల్ రావణనుమ్ శూర్పణకై_యుమ్పట్టతు పడువార్కళ్. ఆక విన్ద ఇరణ్డుపద_త్తాలుమ్, ఆశ్రయణాధికారిక్కు అనుసన్ధేయమాన కార ణత్వముమ్ శ్రియఃపతిత్వముమ్ ప్రతిపాది_త్తతాయిత్తు ఇత్తైప్పత్తి విత్తే ఆழ్వార్కళుమ్ "తిరువిల్లా_త్తేవరై_త్తేఱేల్మిన్" ఎన్ఱుమ్ "తిరు నిన్ఱపక్క_మ్" ఎన్ఱుమ్ ప్రతిపాది_త్తతు. మహిష్య_న్తరఙ్గళుణ్డాయిరుక్క చ్చెయ్తేయుమ్. "తస్యచాస్యాం ప్రతిష్ఠితమ్" ఎన్ఱు ఇవళ్ళవిలే నెఞ్జు ణ్డాయ్ ప్పోరువానొరు_త్తన్.

అత్తెఙ్గేకణ్డో మెన్నాల్, *౧ (క్షీరార్ణవనికేతనః) ఇవళ్ పిఱన్ద క_త్తై విడాతపోతే కణ్డతిత్తే, * ౨. (క్షీరార్ణవనికేతనః) పాఱ్కడలిలే శాయ్న్ద పయోధరమ్బోలే యిరుప్పానొరు_త్తన్. *౩. (క్షీరార్ణవని కేతనః) అజ్జనన్ఱియే, "పెరుమ్బుఱక్కడల్" ఎన్ఱున్ "సమ_స్తకల్యాణ గుణామృతోదధిః" ఎన్ఱుఞ్జొల్లుకిఱపడియే కడలిలే కడల్ తోయ్న్దా ఱ్పోలే యిరుక్కిఱనెన్నవుమామ్ * ౪. (క్షీరార్ణవనికేతనః) కీழ్ చ్చొన్న నారాయణత్వమ్ ఇఙ్గేపుఱవెళ్ళమిట్టు క్కిడక్కిఱతు

ఆనాల్ వ్యూహావిశేషమానాల్ సనకాదికళుక్కు ఊహావిషయ మాయ్ సర్వజనసమాశ్రయత్వమిల్లై యోవెన్నిల్, *౧. (నాగపర్యఙ్క ముత్సృజ్య హ్యాగతో మధురాంపురీమ్) అనేకశిరస్కమాన విడ_త్తై

విట్టు ." తికళ్ముమ్ మత్తురైప్పతి కొణ్డనవర్ " ఎన్ఱు ఏకాతపత్రం నడత్తుకిఱ విడత్తైఅవన్దార్. * ౨. (నాగపర్యఙ్కముత్సృజ్య) ఆశీవిషముళ్ళవిడత్తైవిట్టు మధురోత్తరమాన విడత్తైఅప్పోన్గార్ * ౩. (నాగపర్యఙ్కముత్సృజ్యహ్యాగతో మధురాంపురీమ్) నాగరత్తైవిట్టు నాగరనాప్పడి వన్దుపుకున్దాన్.

కిడైయతాకొణ్డియ అనుభావ్యమాననడైయఴకిల్లై యోవెన్నిల్, *౧.(ఆగతః)"కన త్తిరున్దకళ్ళిఱు" ఎన్ఱుమ్ ' తఴియార్న్దకరుఙ్గళ్ళిఱు" ఎన్ఱుజ్ఞాల్లుకిఱపడియే కణ్డవర్కళుడైయ నయనసాఫల్యమ్*పచేళిమమాప్పడి మత్తమాతఙ్గకల్పమాప్పడి §పిళకినడన్దాన్. *౨ (ఆగతః) వరుకిఱపోతే మధురావిలాసినీ సాన్ధత్తుక్కు త్తన్పడివఴ్హ్గాకై ధూళిదానమ్పణ్ణికొణ్డువన్దాన్. * ౩. (ఆగతః) తన్నడైయఴకాలే " సంసారపదవీం వ్రజన్ " ఎన్గిఅజఙ్ఘాలతైయెక్కలైత్తుకొణ్డువన్దాన్.

ఇప్పడి వరుకిఱతుతాన్ పరమపదత్తిలేయో, తిరుప్పాఱ్కడలిలేయో వెన్నిల్,*౧.(మధురాంపురీమ్) " మధురానామనగరీ పుణ్యాపాపహారీశుభా " ఎన్గిఅపడియే అవర్ తన్నైప్పోలే దేశముమ్ అనిష్టనివృత్తియైయుమ్ ఇష్టప్రాప్తియైయుమ్ పణ్ణికొడుక్కిఱతు మణ్ణాళియలేతోన్ఱుమిత్తే.*౨ (మధురాంపురీమ్) "దేవానాంపూరయోధ్యా" ఎన్గిఱదేశమ్పోలే దుష్ప్రాపైయాయిరుక్కైయన్ఱిక్కే శత్రుమిత్రోదాసీనరాన కోటిత్రయత్తుక్కుమ్ ఆశ్రయమానదేశమిత్తే. *౩. (మధురాంపురీ మాగతోహి) హిశబ్దం ప్రసిద్ధియిలేయాయ్ "మణ్ణిన్ వారమ్నీక్కతత్తే వడమత్తురైప్పిఱన్దార్ " ఎన్గిఅప్రసిద్ధియైక్కాట్టుకిఱతు * ౪. (క్షీరార్ణవనికేతనఃనాగపర్యఙ్కముత్సృజ్యమధురాంపురీమాగతోహి) జడప్రకృతిసంసర్గత్తై విట్టపిన్బు నాగరికమాన వాకారమ్ నడైయిలేతోన్ఱుకిఱతిత్తే.*౫.(క్షీరార్ణవనికేతనః నాగపర్యఙ్కముత్సృజ్యమధు

* పచేళిమమ్ - పరిపక్వము § పిళకి - మెల్లగ.

రాంపురీమాగతోహి) సర్వకారణభూతనాన తాన్ కార్యైకదేశత్తిలే యెతుజ్గీవన్దాన్.*౬. (శ్రీమాన్మధురాంపురీమాగతోహి) ఏకదారవ్రతనానవన్, ' సుప్రభాతాశరజనీమధురావాసయోషితామ్। పశ్యన్త్యచ్యుతవక్త్రాబ్జం యావన్నేత్రాలిపఙ్క్తయః'' ఎన్గిఱపడియే పన్దైవీ దేటీపత్న్యన్తరపరిగ్రహమ్ పణ్ణువారైప్పోలే వన్దాన్. అఙ్గనన్ఱియే, అతిశయితలక్ష్మియై యుడైయవన్ ఒరుపన్దైవీడు సాపేక్షనాయ్‌వన్దాన్. (నాగపర్యఙ్కముత్సృజ్య మధురాంపురీమాగతోహి) భుజఙ్గశయ్యైయైవిట్టవన్ భుజఙ్గసమ్మర్దముళ్ళవిడత్తిలేవన్దాన్

ఆకవిన్దశ్లోకత్తాల్, వాక్యద్వయమ్పోలే ఉపాయత్వేనవుమ్ ఉపేయత్వేనవుమ్ ఆశ్రయణీయనాయ్ ఒరుదేశవిశేషత్తిలే శెల్లవేణ్డాతపడి తఙ్గుపయణమాకనన్దు, అఙ్గుచ్చెల్లమాట్టాత పఙ్గుక్కళుక్కు గఙ్గాపతనమ్పోలే ఆశ్రితరిరున్దదేశత్తిలే తాన్ వన్దు తన్నడివళకాలుమ్‌నడైయళకాలుమ్ అఙ్గురానవర్ కళై యుమ్ వశీకరిత్తుచ్చరితార్థరామ్పడి పణ్ణినానా యిఱ్ఱు. అఙ్గనన్ఱియే, ''పణ్డినరైక్కణ్డటిపతు'' ఎన్ఱ ఏతచ్ఛబ్దార్థత్తైయుమ్, ''పువనియెల్లామ్పడైత్తవనే'' ఎన్ఱుమ్ ''తేనరైయు మశురరైయుమ్ తిశైకళైయుమ్ పడైత్తవనే'' ఎన్ఱుమ్ ఉత్పాదకత్వత్తాలే నారాయణశబ్దార్థత్తైయుమ్, ''అణియురువిఱ్సిరుమాలై'' ఎన్ఱ శ్రీమచ్ఛబ్దార్థత్తైయుమ్, ''కడల్‌కిడన్ద పెరుమానై'' ఎన్ఱ క్షీరార్ణవనికేతన శబ్దార్థత్తైయుమ్, ''వడమతురై నిన్ఱుమ్‌వన్దు'' ఎన్ఱ ఆగతశబ్దార్థత్తైయుమ్, ''కణ్డవర్ తమ్మనమ్‌వళఙ్గుమ్'' ఎన్ఱుమ్ ''కఱ్ఱార్ శేర్ కణ్ణపురమ్'' ఎన్ఱుమ్ మధురాపురీ శబ్దార్థత్తైయుమ్, ప్రతిపాదిక్కైయాల్ ఆపాదచూడమ్* కృష్ణపురీనాయకనాన శౌరిరాజ వైభవత్తైయే ప్రతిపాదిత్తతాయిఱ్ఱు.

తాత్పర్యము:—సర్వవ్యాపకుఁడై సమస్తకల్యాణగుణపూర్ణుఁడై సర్వకారణుఁడై సకలమైనవారికి సర్వవిధబంధువై, నిరతిశయసౌన్దర్యముగల శ్రీదేవి నిఖిలజంతువులకు తానాశ్రయింపఁ దగియుండియు అరక్షణముకూడ విడనాడఁజాలని భోగ్యతగలవాఁడును

* కృష్ణపురి - తిరుక్కణ్ణపురమ్.

ఆట్టి పిరాట్టికి పుట్టిల్లైన క్షీరాబ్ధిని అందుండు నాగళ ఱ్ఱుకువదలి, వేదైకసమధిగమ్యుఁడై యుండు శ్రీమన్నారాయణుఁడు ఎల్లవారికి సులభముగ సేవయొసంగుసటుల భోగ్యమైన మధురాపట్టణమునకు వేంచేసెనని మధురాపురజనులు చెప్పుకొనిరి

పెరియవాచ్చాన్పిళ్లై తిరువడికళేశరణమ్.

శ్రీవిష్ణుపురాణము. ౧-వ అంశము, ౧వ- అధ్యాయము, ౧ వ శ్లోకము.

మూ. పరాశరమ్మునివరం కృతపూర్వాహ్ణికక్రియమ్।
మైత్రేయః పరిపప్రచ్ఛ ప్రణిపత్యాభివాద్య చ॥ ౧.

అర్థము — మైత్రేయః- మైత్రేయమహర్షి, కృతపూర్వాహ్ణికక్రియమ్- అనుష్ఠింపఁబడిన, పూర్వాహ్ణమందలి-(స్నానాదులైనట్టి) కృత్యములుగల, మునివరమ్-మునిశ్రేష్ఠుండైన, పరాశరమ్-పరాశరమహామునిని, ప్రణిపత్య-ప్రీతిపూర్వకముగ సాష్టాఙ్గముగ సేవించి, అభివాద్య చ-తనప్రవర చెప్పుచునమస్కరించియు, పరిపప్రచ్ఛ-ప్రశ్నముజేసెను.

అవతారికై. శ్లోకాఙ్కళుక్కు ఇప్ప్రబన్ధమ్అ ప్రతమమెన్నుమితిలేబుబుత్తె పిఅకైక్కాక విలక్షణవాన వాచార్యన్బక్కలిలేఁబుబుత్తువాయ్ అభిజాతనానశిష్యన్ అవసరత్తిలే ప్రశ్నమ్పణ్ణినపడియై చ్చొల్లుకిఅతు

వ్యా ౧ * (పరాశరమ్) "సహోవాచవ్యాసః పారాశర్యః" ఎన్ఱు వేదాచార్యనాన శ్రీవేదవ్యాస భగవానుక్కుమ్ ఇవనోట్టై సంబన్ధత్తాలే ఆ ప్తిశోల్ల వేణ్డుమ్పడి శ్రుతియిలే ఆ ప్తవాకప్రసిద్ధనానవనై. * ౨. (పరాశరమ్) వైదికపక్షత్తుక్కు శత్రుక్కళాన బాహ్యకుదృష్టికళై ప్రమాణతర్కఙ్గళాకిఅ శరఙ్గళాలే హింసియానిన్ఱా నెన్ఱాకవుమామ్. అథవా, * 3. (పరాశరమ్) ఆన్తర శత్రుక్కళాన రాగద్వేషాదికళై శమదమాదికళాలే హింసియానిన్ఱా నెన్ఱాకవుమామ్

(మునివరమ్) భగవద్విషయత్తిల్ మననశీలరానవర్కళిల్ ఉత్కృష్టనానవనై. ఇత్తాల్ జ్ఞానసమృద్ధిశొల్లుకిఅతు (కృతపూర్వాహ్ణిక

క్రియమ్) ఎన్ఱు ఇవ్వుపాసనత్తుక్కు అఙ్గమాక శాస్త్రచోదితమాయ్ జ్ఞానపూర్వకమాన అనుష్ఠానముమ్ అనుష్ఠితమాన సమయత్తిలే. "కృతపూర్వాహ్ణిక క్రియమ్" ఎన్గైయాలే సత్యోత్తరకాలత్తిలేయెన్నై. ఇత్తాల్, ఎనిష్టన్ అన్యపరనాయిరుక్క తిరిశజ్కు శెన్ఱు కేట్టాటోపోలన్ఱిక్కే, ఆచార్య ననన్యపరనాయిరుక్కుమ్ సమయత్తిలే కేట్టానెన్నై పరపక్షప్రతిక్షేపమ్పణ్ణుకిఱపోతు అవసరమన్ఱు, ఉపాసనకాలముమ్ అవసరమన్ఱు, తదఙ్గమాన వనుష్ఠానసమయముమ్ అవసరమన్ఱు, ఆకైయాలే, కృతకృత్యనాయ్ త్తన్నుడైయ జ్ఞానత్తుక్కు వీడువేట్టమాన అవసరత్తిలే కేట్టానెన్నై. (మైత్రేయః) యాజ్ఞ్యవల్క్య భగవానై ఇడఙ్గళిలే ప్రశ్నమ్పణ్ణిప్పోరుమ్ బ్రహ్మవిదుషియాన మైత్రీసుతనాకైయాలే అవసరత్తిలే ప్రశ్నమ్పణ్ణుకై తనైక్కు త్తోన్ఱి వన్దతన్ఱు, తన్నుడైయ పిఱప్పాలేవన్దతెన్నై. అన్ఱియిలే, *కేకయమిత్రోయి ప్రళయేత్యాదిసూత్రత్తాలే నిష్పన్ననామాయ్ క్కడక్కుఱతాకవుమామ్, (పరిపప్రచ్ఛ) ఒరువాత్తై కేళ్లుకై యపేక్షితమానపోతు కణ్ణుక్కెట్టాతపడి పిన్నేయిరుక్కవుమ్ క్కడవతన్ఱు, కణ్బడుమ్పడిపార్శ్వత్తిలేయిరుక్కై, శిష్యనుక్కు ప్రాప్తమ్. అన్దస్థానత్తిలేనిన్ఱుకేట్టానెన్నై (పరిపప్రచ్ఛ) నిన్నైత్తవర్ధత్తిలే ఆచార్యనుదారనామ్పడిపాడేయత్తైక్కేట్కై. అతాకిఱతు - "యన్మయఞ్చజగద్బ్రహ్మన్" ఎన్ఱు సామాన్యత్తిలే ప్రశ్నమాయ్, విష్ణోస్సకాశాదుద్భూతమ్" ఎన్ఱువిశేషత్తిలే ఉత్తరమామ్పడికేట్టానెన్నై. (పరిపప్రచ్ఛ) అన్ఱియిలే, "పరి" ఎన్గిఱతు సాకల్యవచనమాయ్, జ్ఞాతవ్యఙ్గళైయడైయ క్కేట్టానెన్ఱాకవుమామ్. (ప్రశిపత్య) పతనమాకిఱతు-సర్వావయవఙ్గళుమ్ తరైయిలే పొరున్ద విழుకై; నిపతనమాకిఱతు-ఆన్తరమాన వభిమానముమ్ భగ్నమాయ్ విழుకై, ప్రణిపతనమాకిఱతు- ఇతుతానే విహితమెన్ఱిరుక్కై యన్ఱిక్కే ప్రీతిపూర్వకమాక విழుకై. (అభివాద్య) స్వనామత్తై ఆవిష్కరిత్తుక్కొణ్డుపాదోపసఙ్గ్రహణమ్పణ్ణుకై, (చ) ఆచార్యపక్కల్ అనుష్ఠిక్కక్కడవ వినయఙ్గళై సముచ్చయిక్కిఱతు. 3

తాత్పర్యము.—జ్ఞానముచేత కర్మేంద్రియములను నశింపఁజేయువారును, వైరాగ్యము చే నిన్ద్రియములను జయించినవారును, భక్తిచేనగ్రగణ్యులును, వేదమందును పరమాప్తులుగా జెప్పఁబడిన వారునైనపరాశర మహామునులు, పూర్వాహ్ణమందు జేయఁదగిన నిత్యకర్మానుష్ఠానంబునలిపి సుఖాసీనులైయుండఁగా వారి ముఖ్యశిష్యులైన మైత్రేయమహాముని సాష్టాంగ నమస్కారము జేసి తినప్రవర నను సంధించుచు వారిపాదారవిందములను పట్టుకొని సమయమునరీక్షించి మిక్కిలి వినయ పూర్వకముగా నిట్లు పలువిధములుగాఁ బ్రశ్నముచేసిరి

పెరియవాచ్చాన్పిళ్ళై తిరువడికళేశరణమ్.

శ్రీరఙ్గరాజస్తవము, ౨-వ శతకము, ౧౮-వ శ్లోకము.

మూ. ఆదౌ వేదాః ప్రమాణం స్మృతిరుపకురుతే సేతిహాసైః పురాణై
 న్యాయైస్సార్ధం త్వదర్చావిధిముపరిపరిక్షీయతే పూర్వభాగః ।
 ఊర్ధ్వోభాగస్త్వదీహాగుణవిభవపరిజ్ఞాపనైస్త్వత్పదాప్తౌ
 వేద్యోవేదైశ్చ సర్వైరహమితి భగవన్ స్వేనచ వ్యాచకర్థ॥ ౪.

అర్థము ఆదౌ—ప్రథమమందు, వేదాః - వేదములు, ప్రమాణమ్ - యథార్థజ్ఞానమును బుట్టించునవి, స్మృతిః-ధర్మశాస్త్రము, సేతిహాసైః -(శ్రీరామాయణము మొదలగు) నితిహాసములతోఁగూడిన, పురాణైః - (అష్టాదశ) పురాణములతోను, న్యాయైస్సార్థమ్ - మీమాంసాన్యాయములతోను గూడినదై, ఉపకురుతే- సహాకరించుచున్నది. పూర్వభాగః - (వేదమందలి) మొదటిభాగము, త్వదర్చావిధిముపరి, దేవరవారి తిరువారాధనవిధియందు, పరిక్షీయతే - పర్యవసించుచున్నది. ఊర్ధ్వః - మీదైన, భాగః - అంశము, త్వదీహాగుణవిభవ పరిజ్ఞాపనైః- దేవరవారివ్యాపార గుణైశ్వర్యములయొక్క ప్రతిపాదనములచేత, త్వత్పదాప్తౌ - దేవరవారి శ్రీపాదములను పొందుటయందు, పరిక్షీయతే - పర్యవసించుచున్నది. భగవన్ - జ్ఞానము మొదలగు నాఱుగుణములతో గూడుకొనినస్వామీ! సర్వైరపి - సమస్తములైన, వేదైశ్చ- వేదములచేతను, అహమ్ నేను, వేద్యః - తెలిసికొఁదగినవాఁడను, ఇతి - అని, స్వేనచ - తనచేతను, వ్యాచకర్థ- వ్యాఖ్యానముఁ జేసితివి

అవతారికై. ఈశ్వరననుమాన ప్రమాణసిద్ధనెన్ఱుశొల్లుకిఱవాది పక్షప్రతిక్షేపత్తైప్పణ్ణిక్కొణ్డు సకలకరమానకృత్స్న వేదమే. ఇవ్విషయత్తిల్ ప్రమాణమెన్ఱుమ్ పూర్వోత్తరభాగఙ్గళిరణ్డిలుమ్ అవనే ప్రతిపాద్యనెన్ఱుమ్శొల్లి ఇవ్వర్థత్తిల్ శ్రీగీతోక్తిమాన భగవద్వచనత్తైయుమ్ మూలమాక్కిక్-ఱార్. అతిల్ ముప్పడ వేదప్రామాణ్యముణ్డాకిలిఱే ఇవ్విషయత్తిల్ ప్రమాణమావ తెన్నిల్, అతుముప్పడమున్నమ్ సుదృఢప్రమాణ మెన్గిఱార్.

వ్యా (ఆదౌ) భగవత్స్వరూపరూపవిభవారాధనాదికళై అకలఇట్టుప్పేశివాక్యతర్కఙ్గళాలే ఉపపాదిక్క-క్కొణ్డు, ఇతు ఉపపాదిత్తపడి అఱికియతు, ప్రమాణమాకప్పోతిలో మెన్ఱు ఇఱువుపడ వేణ్డాతపడి కృత్స్న వేదముమ్ ముప్పడ సుదృఢప్రమాణమెన్గిఱార్. (ప్రమాణమ్) సమ్యగ్జ్ఞాన ప్రమితిక్కు సాధనమిఱే ప్రమాణమావతు. అసమ్యక్త్వహేతు,భ్రమవిప్రలంభాది కారణదోషముమ్ ' నేదమ్'' ఇత్యాదిబాధక ప్రత్యయముమిఱే. కారణాన పేక్షముమాయ్, అతుతాన్ అపౌరుషేయము మాకైయాలే కారణదోషబాధక ప్రత్యయఙ్గళిల్లై యెన్ఱిట్టు ప్రమాణమాకక్కడవతు

ఇప్పడి ప్రమాణమాకిఱతు, ఇప్ప్రామాణ్యత్తుక్కు ఆలంబనవ్యక్తికళ్ తానేతు, చక్షురాది కరణఙ్గళ్లో వెన్నిల్ , * ౧ (వేదాః) కాచతిమిరాదిదోష సంభావనైయు ముడైత్తాయ్ అనిత్యఙ్గళుమాన వవై యన్ఱియే, " వాచావిరూప నిత్యయా '' ఎన్ఱుమ్ " అనాదినిధనాహ్యేషా వాగుత్సృష్టా స్వయంభువా'' ఎన్ఱు శొల్లకిఱపడియే అనాదినిధనావిచ్ఛిన్న సంప్రదాయమాయ్, నిత్య నిర్దోషమాయ్, భ్రమవిప్రలంభాదిదోషగన్ధరహితమాన వేదఙ్గళ్. * ౨ (వేదాః) "వేదయతి ' ఎన్గిఱ వ్యుత్పత్తియాలే, సనిఘాతికనాన భగవానుక్కు ప్రతిపాదకతయా ప్రమాణమాకిఱతు. "వేదయతి'' ఎన్ఱ ఇసుపిఱరై

యఱిపిక్కైయావతెన్, “యోబుధ్యతే సపరాన్‌బోధయతి” ఎన్ఱు
తా నఱిన్దాల్ పిన్బుళ్ళవో పిఱరై యఱివిప్పతు, “నేతి నేతి” ఎన్ఱుమ్
“కఇత్థావేద” ఎన్ఱుమ్ “యతోవాచోనివర్తన్తే” ఎన్ఱుమ్ “యతో
నవేదామనసాసహైనమనుప్రవిశన్తి” ఎన్ఱుమిఙ్గ్లోల్లుకిఱపడియే తానక
ప్పడనైఙ్గాలుఙ్గూడ అఱియమాట్టిన్ఱిలై ఎన్ఱు శొల్లచ్చెయ్‌తే పిఱ
రై యఱిపిక్కుమ్బడియెన్నెన్నిల్, ఒన్ఱై యఱిక్కైయావతు- వస్తువిరున్ద
పడియే యఱిక్కైయిఱే. ఇఙ్గుమ్ “సత్యంజ్ఞానమనన్తంబ్రహ్మ” ఎన్ఱుమ్
“బృహతిబృంహయతితస్మాదుచ్యతేపరంబ్రహ్మ” ఎన్ఱుమ్ “స్వరూపేణగు
ణైశ్చయత్రానవధికాతిశయమ్” ఎన్ఱుమ్ “తవానన్తగుణస్యాపి”
ఎన్ఱుమ్ “ఆనన్త్యాత్ ప్రథమోరాశిః” ఎన్ఱుమ్ “అనవధికాతిశయాస
ఙ్ఖ్యేయకల్యాణగుణగణః” ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకిఱపడియే వస్తు స్వరూపగుణ
ఙ్గళాల్ అపరిచ్ఛిన్నమాకైయాలేఅపరిచ్ఛిన్న మెన్ఱఱిక్కైయిఱే.అపరిచ్ఛి
న్నత్తైప్పరిచ్ఛిన్న మెన్ఱఱిక్కైయాకిఱతు - నీలత్తైప్పీతమెన్ఱిఱమాత్రమి
ఱే. అపరిచ్ఛిన్నవస్తువై అపరిచ్ఛిన్న మెన్ఱఱిక్కైయాల్ స్వజ్ఞానత్తుక్కుఙ్కు
ఱైయిల్లై. పరజ్ఞానత్తుక్కుఙ్కుఱైయిల్లై. వేదపురుషన్దానే “వేదాహమే
తంపురుషమ్” ఎన్ఱు ఇవ్వస్తువై యఱివేనెన్ఱాయ్ అఱిన్దపడియెన్నెన్న.
“మహాన్తమ్” ఎన్ఱుఅపరిచ్ఛిన్న నెన్ఱు అఱిన్దేనెన్ఱానిఱే వైదికాగ్రేసర
రుమ్ “అహం వేద్మిమహాత్మానమ్” ఎన్ఱుమ్ “యేచవేదవిదోవిప్రాయే
చాధ్యాత్మవిదోజనాః। తేవదన్తిమహాత్మానమ్” ఎన్ఱుమ్‌శొన్నార్‌కళిఱే.
ఇవర్‌కళై యుపబృంహిత్తవర్‌కళుమ్, “అఱిన్దనవేదమ్” ఎన్ఱాయ్,
అఱిన్దపడియెన్నెన్న, “అరుమ్బెరుళాతల్” ఎన్ఱార్‌కళిఱే నిషేధకవా
క్యఙ్గళ్ తన్నిలుమ్, “నేతి నేతి” ఎన్ఱుమ్ “అప్రాప్యమనసాసహ” ఎన్ఱుమ్
మనుష్యానన్దన్దొడఙ్గిబ్రహ్మానన్దత్తళవుమ్ ఒన్ఱుక్కొన్ఱుమేల్ అవధియాయ్ప్పేశి
క్కొణ్డుపోన్దు, మేలోరవధి కాణామైయాలే ఇవ్వాళవెన్ఱిఱ ఇయత్తారాహి
త్యత్తైచ్చొల్లుకిన్ఱ పిఱ్ఱైయాక్కి నేరాకత్త స్వజ్ఞానమిల్లై యెన్ఱ
తన్ఱే. ఇప్పడి తాన్ఱోన్ఱు పరైయు మఱిపిక్కుఱతు తాన్ ఒన్ఱిరణ్డో

వెన్నిల్, *3(వేదాః)· ఋచో యజూంషి సామాని తథైవాథర్వణాని చ" ఎన్ఱుపడియే ఋగ్యజుస్సామా థర్వాత్మకమాన చతుర్విధకోటియిలు మడఙ్గిప్పుణు. "అనన్తా వై వేదాః" ఎన్ఱుపడియే, కాణ్వమాధ్యన్దినాది భేదత్తాలే అసఙ్ఖ్యాతమాయిరుక్కుమ్ "యేచేమే తపసిస్థితాః" ఎన్ను మాపోలే సాక్షికళత్తనైయు ఙ్గాల్ల ప్రమాణదార్ఢ్యత్తుక్కు ఉఱుప్పెన్ఱిరుక్కిఱార్. "ఏకస్మిన్నధిగేకార్యేవస్తుని" ఎన్ఱు ఒరు త్తను పపాదకనానపోతితే "జ్ఞానావసన్నికృష్టేర్థేవిజ్ఞానమ్" ఎన్ఱుమ్ "అప్రాప్తే హిశాస్త్రమర్థవత్" ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకిఱపడియే ప్రమాణాన్తరావిషయమాన భగవద్విషయత్తిల్ ప్రమితి జనకమావ్దాతు, కార్యార్థత్తోడు పరినిష్పన్నవస్తువోడు వాశియఱ బోధజననశక్తమాన వేదమే యాకక్కడవతు. వ్యాప్తియై ఉపజీవిక్కిఱ అనుమానత్తైయిట్టు సాధిక్కవ్దాతు వ్యాప్తిసిద్ధమాయ్ దృష్టాన్తగతమాన కర్మవశ్యత్వాదికళ్ ఈశ్వరనుక్కు ప్రసజ్గిప్పతుఙ్గాయ్యుమ్ ఇవనుక్కు సజాతీయమా యిరుక్కుమ్ దృష్టాన్తఙ్గఱుక్కైయిల్, "నతత్సమశ్చాభ్యధికశ్చదృశ్యతే" ఎన్ఱుమ్ "నత్వత్సమోస్త్యభ్యధికః కుతోన్యో లోకత్రయేప్యప్రతిమప్రభావ" ఎన్ఱుమ్ "నాస్తి నారాయణసమం నభూతంనభవిష్యతి" ఎన్ఱుమో సమాభ్యధిక నిషేధమ్పణ్ణుకిఱ ప్రమాణఙ్గళుక్కు నైరర్థ్యముమ్ ప్రసజ్గిక్కుమ్. ఆకైయాలివ్విషయత్తిల్ ప్రమాణమావ్దాతు వేదమేయాకక్కడవతు. వేదన్దానే నిరపేక్షమాక బ్రహ్మాణి ప్రమాణమాయిరుక్కిఱపడియాలే ఉక్తదోషఙ్గళ్ వారాతు.

ఆనాల్ "వేదోఖిలో ధర్మమూలం స్మృతిశీలేచ తద్విదామ్" ఎన్ఱుమ్ "శ్రుతిస్స్మృతి స్సదాచారః" ఎన్ఱుమ్ పృథగుపాత్తమాయ్, సహపఠితమాన స్మృత్యాదికళుక్కు కృత్యమెన్ ! వేదత్తాలే చరితార్థమాకిల్, స్మృత్యాదికళుక్కు కృతకరత్వాదికళాలే ఆనర్థక్యముమ్, ఇవైతాన్ సముచ్చిత్యప్రమాణమాకిఱతాకిల్, కేవల

వేదత్తిఙ్డైయ ప్రామాణ్యత్తుక్కు వైకల్యముమ్, మూలమాన వేదత్తి
నుడైయ ఉపజీవ్యత్వహానియుమ్ వారాతొవెన్నిల్, (స్మృతిరుపకురు
తేనేతిహాసైః పురాణైః.) ఇత్యాది "ధర్మేప్రదీయమానేతు వేదేనకర
ణాత్మనా । ఇతికర్తవ్యతాభాగం మీమాంసాపూరయిష్యతి" ఎన్ఱు
ప్రతిపాద్యార్థత్తిల్ ప్రమితిజనకమాయ్ప్పోతు వేదమే కరణమాయిరు
క్కచ్చెయ్తే, పరినిష్పన్నమాన కారణత్తుక్కు ఇతి కర్తవ్యతారూ
పేణ ఉపకారమాకైయాలే కుఱైయిల్లై. ఇతు ఉపకారమామిడత్తిల్
స్మృతికళెన్న, ఇతిహాసపురాణఙ్గళెన్న, న్యాయమెన్న, ఇవఱ్ఱిల్ అన్య
తరత్తాలే యమైయాతో, ఇవైయెల్లామెన్నెన్నిల్, ఇవఱ్ఱుక్కుత్తని
త్తనియే కృత్యభేదముణ్డాకైయాలే పునరుక్తఙ్గళన్ఱు అతిల్ స్మృతి
కళినాల్ వేదత్తిల్ పూర్వభాగార్థవిశదీకరణముమ్, ఇతిహాస పురాణ
ఙ్గళినాల్ ఉత్తరభాగార్థవిశదీకరణముమ్ పణ్ణప్పడుకిఱతు. అతిల్ ఇతి
హాసమ్సౌలభ్యైకపరమ్, పురాణమ్ పరత్వైకపరమ్. "న్యాయైః"
ఎన్ఱు శిక్షా కల్ప వ్యాకరణ నిరుక్తచ్ఛన్దో జ్యోతిషమాకిఱ షడఙ్గ
మెన్న, మీమాంసైయెన్న ఇవఱ్ఱుక్కు ముపలక్షణమాయిరుక్కి
ఱతు. ఆకైయాల్ అఙ్గఙ్గళుమ్ న్యాయమీమాంసైకళుమ్ వాక్యార్థ
విచారణమెన్న. వాక్యాఙ్గమాన పదవర్ణస్వరాది నిర్ణయమెన్న ఇవ
ఱ్ఱిల్ వినియుక్తమాకైయాలే ఉభయ భాగత్తుక్కుమ్ సాధారణ
మాయిరుక్కిఱతు. ఆకైయాల్ "పురాణన్యాయమీమాంసాధర్మశా
స్త్రాఙ్గమిశ్రితాః వేదాస్థానాని విద్యానాన్ధర్మస్యచ చతుర్దశ" ఎన్ఱుమ్
"అఙ్గానివేదాశ్చత్వారో మీమాంసాన్యాయవిస్తరః। పురాణంధర్మశా
స్త్రఞ్చ విద్యాహ్యేతాశ్చతుర్దశ" ఎన్ఱుమ్ "శిక్షాయాంవర్ణశిక్షా పద
సమధిగమశ్చా వ్యాక్రియానిర్వచోభ్యాం ఛన్దశ్ఛన్దశ్చితౌ స్యాద్గమయతి
సమయంజ్యోతిషంరఙ్గనాథ। కల్పేనుష్ఠానముక్తంహ్యుచిత గమితయో
న్యాయమీమాంసయోస్స్య దర్థవ్యక్తిః పురాణస్మృతిషు తదనుగా
స్త్వంవిచిన్వన్తివేదాః" ఎన్ఱుమ్ సొల్లుకిఱపడియే. అఙ్గాది సహితమా

నవేదమే ప్రమాణమెన్రు శొల్లుకిఱతు వేదత్తినుడైయ ప్రాధాన్యత్తై యుమ్ ఇతరఙ్గళినుడైయ అప్రాధాన్యత్తైయుమ్బోల్ మైయిఱే. "సేతిహాసైఃపురాణైః న్యాయైస్సార్థంస్మృతిరుపకురుతే" ఎన్రు "బిభేత్యల్ప శ్రుతాద్వేదో మామయంప్రతరిష్యతి । ఇతిహాసపురాణాభ్యాంవేదం సముపబృంహయేత్" ఎన్గిఱపడియే అసఙ్ఖ్యాతమానకృత్స్న వేదత్తైయుమ్ వేదాన్తత్తైయుమ్ కబళీకరిక్కైక్కీడాన అళవిల్లాత మన్దమతికళ్ నమ్మైనలియిల్ శెయ్వతెన్నెన్రు భయప్పడుకిఱ వేదఙ్గళుక్కు ఉపబృంహణ ముఖత్తాలే భయనివృత్తియైప్పణ్ణి ఉపకరిక్కుఱతెన్నాకవుమామ్. స్మృతిశబ్దార్థనాన్- "స్మర్యతే" ఎన్గిఱ వ్యుత్పత్తియాలే ఆచార్యముఖత్తిల్ నిన్రు మధిగతమాన వేదార్థత్తై అన్ద వాసనైయాలే నినైత్తు ప్రబన్ధీకరిక్కై. ఇతిహాసమావతు- "యోవై వేదాంశ్చ ప్రహిణోతి తస్మై" ఎన్గిఱపడియే కూటస్థనాయిరుప్పానొరు ఆచార్యన్ ఒరు శిష్యనుక్కు ఉపదేశిత్తు అవ్వళవిలే తలై శాయ్న్దు పోకైయన్రియిలే, "ఇతిహాసేశ్రూయతే" ఎన్రుమ్ "యోశ్వేతం పురుకుత్సాయ భృగు జేనర్మదాతటే। సారస్వతాయ తేనాపి మమసారస్వతేనచ" ఎన్రుమ్ "వివస్వాన్ మనవేప్రాహమనురిక్ష్వాకవేబ్రవీత్। ఏవంపరంపరాప్రాప్తమ్" ఎన్రుఙ్గొల్లుకిఱపడియే అన్దవేదార్థత్తై గురుపరంపరైయాలే అవిచ్ఛిన్నసంప్రదాయమాప్పడిప్రవర్తిప్పిక్కై. పురాణమావతు- "పురాపినవః" ఎన్రాయ్, అనాదియాన వేద సిద్ధాన్తత్తై నూతనమాక ప్రబన్ధీకరిక్కై. న్యాయమావతు- పూర్వపక్షసిద్ధాన్త యుక్తికళాలే అపార్థఙ్గళై యారాయ్న్దు నిష్కర్షిత్తుక్కొడుక్కై. ఆక ఇప్పడి సాఙ్గమాయుమ్ సశిరస్కమాయుముళ్ళ కృత్స్న వేదముమ్ బ్రహ్మ ప్రతిపాదకమాకైయాలే ప్రమాణమెన్రే శొల్లుకిఱతు.

అతు శెయ్యుమ్పడియెన్ ? "అగ్నయే పథికృతే పురోడాశమష్టాకపాలం నిర్వపేత్" ఎన్రుమ్ "వాయవ్యం శ్వేతమాలభేతభూతి

కామః'' ఎన్తుమ్ ''ఐన్ద్రంచరుంనిర్వపేత్పశుకామః'' ఎన్తుమ్ ఇత్యాది కళాలే అగ్నీన్ద్రాది దేవతాన్తరఙ్గళైయుమ్ తదుపాసనఙ్గళైయుమన్ఱో ప్రతిపాదిక్కుఅతాక త్తోన్ఱుకిఱతెన్నిల్, (త్వదర్చావిధిముపరిపరిక్షీయతే పూర్వభాగః) అవ్విడత్తిల్ ఉనైయే ప్రతిపాదిక్కుఅ తెన్గిఱార్. ''కాకస్యకాష్ణ్యాత్ శబళః ప్రసాదః'' ఎన్ఱు అగ్నీన్ద్రాదిదేవతా విశేషఙ్గళై ప్రతిపాదియానిఱ్క నమ్మై ప్రతిపాదిక్కై యావతెన్నెన్నిల్? ''ఇష్టాపూర్తంబహుధాజాతం జాయమానం విశ్వంబిభర్తిభువనస్యనాభిః'' ఎన్ఱుమ్ ''యత్కరోషియదశ్నాసి యజ్జుహోషిదదాసియత్। యత్తపస్యసికౌన్తేయతత్కురుష్వమదర్పణమ్'' ఎన్ఱుమ్ ''యే యజన్తి పితౄన్దేవాన్ బ్రాహ్మణాన్ సహుతాశనాన్ । సర్వభూతాన్తరాత్మానం విష్ణుమేవయజన్తితే'' ఎన్ఱుమ్ ''అహంహిసర్వయజ్ఞానాం భోక్తాచప్రభురేవచ'' ఎన్ఱుమ్ ''సబ్రహ్మాసశివస్సేన్ద్రస్సోక్షరః పరమస్స్వరాట్'' ఎన్ఱుమ్ ''ఏనమేకేవదన్త్యగ్నిం మనుమన్యే ప్రజాపతిమ్। ఇన్ద్రమన్యేపరేప్రాణం అపరేబ్రహ్మశాశ్వతమ్'' ఎన్ఱుమ్ ప్రమాణగణఙ్గళుపపాదిక్కిఱపడియే సమాఖ్యైక్కు బాధకమాన శ్రుతిలిఙ్గప్రకరణాదియాన ప్రబల ప్రమాణత్తాలే తత్తత్ప్రదేశానుగుణమాన అవయవశక్తియాలే యాతల్, పర్యవసానవృత్తియాలే యాతల్, అవ్వోశబ్దఙ్గళ్ దేవరుక్కు వాచకమాకైయాల్ అవ్వాక్యఙ్గళుమ్ దేవరుడైయ సమారాధనప్రకారత్తైచ్చొల్లిఱ్ఱాకక్కడవతు, (త్వదర్చావిధిముపరి) ''యజ్ఞేనదానేనతపసానాశకేన'' ఎన్ఱుమ్ ''వర్ణాశ్రమాచారవతా పురుషేణపరఃపుమాన్। విష్ణురారాధ్యతేపన్థా నాన్యః'' ఎన్ఱుమ్జ్ఞొల్లుకిఱపడియే దేవరుడైయ సమారాధనత్తై చ్చొల్లుకిఱతు, నమ్ముడైయ అర్చనమాకిల్ శొల్లుకిఱతు, నమ్ముడైయస్వరూపవిశేషమాకచ్చొల్లత్తట్టెన్నెన్నిల్, (అర్చావిధిముపరిపరిక్షీయతేపూర్వభాగః) నేరాక శబ్దాదివిషయఙ్గళిలే ప్రవణరాన సంసారిచేతనరై ఇతోవిముఖరాక్కి నల్వళియేపోక్కుకైక్కుత్తానే పణ్ణుకైయాలే అతిలే ఉషక్షీణ

మాయిఱ్ఱు పూర్వభాగమిరుప్పతు. ఆకైయాలే స్వరూపాది ప్రతి పాదనత్తుక్కు అవసరమిల్లైయాయిఱ్ఱు. ఏతేనుమాక సంసారికళుడైయ హితప్రవృత్తియాకిల్ ఇతుక్కు కృత్యమ్, ప్రాప్యస్వరూపత్తైయుమ్, ప్రాప్తిస్వరూపత్తైయుమ్, ప్రాప్తృస్వరూపత్తైయుమ్, విరోధిస్వరూపత్తైయుమ్, ఫలస్వరూపత్తైయుమ్ ముతలాన్ తన్నిలే అఱివిక్కత్తట్టేన్నిల్, అతువోణ్ణాతు, ముతల్ పడియిలే తవఱియేఱామ్ పడియిలేయేఅడివైక్కప్పోకాతితే. త్ర్యన్నపానాదికళిలేపరక్కటాసనైపణ్ణి ప్పోరుకిఱవనై శడక్కన అవై హేయమ్, ఇప్పోతే అనర్థకరమాన శరీరత్తైవిట్టు మోక్షత్తై ప్పెఱు ఎన్ఱుశొన్నాల్, “అపసర్పేదసౌ మోక్షకథా ప్రస్తావగన్ధత:” ఎన్గిఱపడియే ఇవన్ముఖమ్ కెట్టుప్పోయ్‌యుమాకైయాలే అన్నుకన్ద సాంసారిక ఫలఙ్గళిలేయిఱ్ఱిన్దు అవనుక్కు భోగవిరోధియాన శత్రుక్కళై ప్పోక్కుకైక్కు శ్యేనవిధియైఉపదేశిత్తు, అతుఫలిత్తు, అన్దవాక్యత్తిల్ విశ్వాసమ్ పిఱన్దవాఱే భోగోపకరణమాన దివ్యసంపత్తిక్కుడలాక వృష్ట్యర్థమాక కారీరియైవిధిత్తు, అతుఫలిత్తు, తద్విధాయక వాక్యత్తిలే విశ్వాసమ్పిఱన్దవాఱే, ఇహికసుఖత్తైక్కాట్టిల్ ఆముష్మిక సుఖమ్నన్ఱెన్ఱైక్కాక స్వర్గసాధనమాక జ్యోతిష్టోమాదికళై విధిత్తు, అతుఫలిత్తు, తదుపపాదక వాక్యఙ్గళిలేవిశ్వాసమ్పిఱన్దు, ఇవ్వళవుపుకురనిన్ఱువ్యుత్పన్నపద పదార్థనాయ్‌వివేకియానవనుక్కు “అన్తవదేవాస్యతద్భవతి” “నహ్యధ్రువై: ప్రాప్యతే” “ప్లవా హ్యేతే అదృఢాయజ్ఞరూపా:” “పరీక్ష్యలోకాన్ కర్మచితాన్ బ్రాహ్మణో నిర్వేదమాయాత్” ఎన్ఱుమ్ “స్వర్గేపిపాతభీతస్య క్షయిష్ణోర్నాస్తినిర్వృతి:” ఎన్ఱుమ్ “ఆబ్రహ్మభవనాల్లోకా: పునరావృత్తిన:” ఎన్ఱుమ్ “ఏతేవైనిరయాస్తాత స్థానస్యపరమాత్మన:” ఎన్ఱుమ్ ఉపదేశిత్తు, ఇన్ద ప్రమాణానుసన్ధానమ్పణ్ణి నిర్విణ్ణనానవనుక్కు మోక్షశాస్త్రత్తిల్ అధికారమాకైయాలే మెళ్ళవివనై ఇతిలే మూట్టుకైక్కాక ముఱ్పడకర్మభాగమే ఉపదేశ్యమాకక్కడవతు.

అప్పొళుకిఱదు, పూర్వభాగమానదు ఇవనుడైయ సత్కర్మ ప్రవృత్తిక్కురియ నిత్యనైమిత్తికకామ్యరూపమాన విహితకర్మఙ్గళైయుపదేశిత్తదాకిల్ ఉత్తరభాగత్తుక్కు కృత్యమెన్నెన్నిల్, (ఊర్ధ్వో భాగస్త్వదీహాగుణవిభవ పరిజ్ఞాపనైస్తత్పదాప్తౌ) "కషాయపక్తికర్మాణి జ్ఞానన్తు పరమాగతిః। కషాయే కర్మభిః పక్వే తతో జ్ఞానం ప్రవర్తతే" ఎన్ఱుమ్ 'అవిద్యయా మృత్యుం తీర్త్వా విద్యయామృతమశ్నుతే' ఎన్ఱుమ్ "తపోజ్ఞానసమాధిభిః। నరాణాం క్షీణపాపానాం కృష్ణే భక్తిః ప్రజాయతే" ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకిఱపడియే పూర్వభాగోదితమాన కర్మానుష్ఠానత్తాలే మృదితకషాయనానవనుక్కు భగవత్ప్రాప్తి సాధనతయా అనన్తరప్రాప్తమాన బ్రహ్మస్వరూపగుణ విభవచేష్టాది జ్ఞాపనమ్ పణ్ణువిక్కిఱదు. ఇవ్వర్థత్తై "అథాతో బ్రహ్మజిజ్ఞాసా" ఎన్ఱుమ్ "కర్మాధిగమాదనన్తరం తత ఏవ హేతోః బ్రహ్మజ్ఞాతవ్యమిత్యుక్తం భవతి" ఎన్ఱుమ్ అభియుక్తర్కళ్ పేశినార్కళిఱే (ఊర్ధ్వో భాగః) "శ్రుతిశిరసి విదీప్తే" ఎన్గిఱపడియే సద్వారకమాక భగవత్ప్రతిపాదనమ్ పణ్ణుకిఱ పూర్వభాగత్తిఱ్కాట్టిల్ అవ్యవహితభగవత్ప్రతిపాదనమ్ పణ్ణుకైయాలే ఇవ్వాసత్తియెప్పొళుమ్ ఎల్లాత్తుక్కుమ్ మేలాన భాగమెన్గిఱార్. ఇబ్భాగత్తిల్ ప్రతిపాదిక్కుమర్థఙ్గళానే తెన్నిల్, (త్వదీహాగుణవిభవపరిజ్ఞాపనైః) ఈదృశమాన అర్థఙ్గళైన్గిఱార్. (త్వదీహేత్యాది) ఒరువనై యొరువర్ పేశుకైయావదు - అవనుడైయ తొళిల్కళైయుమ్ గుణఙ్గళైయుమ్ పెరుమైకళైయుమ్ పేశుకైయిఱే ఆకైయాలే ఇఙ్గుమ్ దివ్యాపదానఙ్గళైయుమ్ కల్యాణగుణఙ్గళైయుమ్ ఉభయవిభూతియోగత్తైయుమ్ పేశుకిఱదు. (త్వదీహా) జగద్రక్షణోపయోగియాక "బహుస్యామ్" ఎన్గిఱ సఙ్కల్పన్దొడక్కమాన అన్తఃప్రవేశనియమన వ్యాపారఙ్గళైయుమ్, హిరణ్యరావణశిశుపాలాదివధ దౌత్య సారథ్యాదిపరత్వసూచకమాయుమ్ సౌలభ్యసూచకమాయుమిరుక్కిఱ దివ్యాపదానఙ్గళైయుమ్ శొల్లుకిఱదు. "చేష్టాతస్యాప్రమేయస్య వ్యాపిన్యవ్యాహతాత్మికా" ఎన్ఱుమ్

“క్రీడాహరేరిదంసర్వంక్షరమిత్యుపధార్యతామ్” ఎన్నుమ్ “క్రీడాజగత్పతే_స్తస్యఛన్దతస్సంప్రవ_ర్తతే”ఎన్నుమ్ ఋషికళ్ పేశానిన్నార్ కళిత్తే. ఇప్పడిఅవా_ప్తసమ_స్తకామనాయిరుక్కి_అవివక్ష వ్యాపారపరంపరైకళై ప్పణ్ణుకైక్కడియెన్నెన్నిల్,(గుణ)గుణఙ్గళ్ ఇరున్దవిడ_త్తి లిరుక్కవొట్టామైయాలే ఎన్గిఱతు. “యస్సర్వజ్ఞస్సర్వవిత్” ఇత్యాదికళిల్పడియే సృష్ట్యుపయోగియాన సర్వజ్ఞత్వాదికళెన్న, స్వరూపగతమాన జ్ఞానానన్దాదికళెన్న, విగ్రహగతమాన సౌన్దర్యసౌకుమార్యాదికళెన్న, పరత్వసూచకమాన శౌర్యాదికళెన్న, సౌలభ్యసూచకమాన సౌశీల్యాదికళెన్న, ఆక ఇన్ద నిరవధిక గుణఙ్గళై ప్పేశుకిఱతు. ఇప్పడి అపరిమిత చేష్టితనుమాయ్ అపరిమితగుణకనుమానవివన్ద నక్కు వ్యావృ_త్తమాయిరుప్పతొరు ఇరుప్పిడమాతల్, ఒరుభోగమాతల్, పరికరమాతలిల్లై యోవెన్నిల్,(విభవ) “సర్వస్యవశీ”“సర్వస్యేశానః” ఎన్నుమ్, పతింవిశ్వస్య” ఎన్నుమ్ “ప్రధానక్షేత్రజ్ఞపతిర్గుణేశః” ఎన్నుమ్ “హిరణ్మయేపరే లోకే విరజంబ్రహ్మనిష్కళమ్” ఎన్నుమ్ “క్షరంప్రధానమమృతాక్షరంహరః, క్షరాత్మానావీశతేదేవఏకః” ఎన్నుమ్ “దివితిష్ఠత్యేకః” ఎన్నుమ్ “తేనేదంపూర్ణం పురుషేణసర్వమ్” ఎన్నుమ్ “దివ్యోదేవ ఏకోనారాయణః”ఎన్నుఙ్గిఱ్గుకిఱపడియే, నిత్యవిభూతియెన్న, లీలోపకరణమాన భోగభూమియెన్న, ఇవ్వుభయవిభూతియైయుముడైయ నెన్గిఱతు. గుణచేష్టాదికళుమ్ భగవద్గతమాకిల్ ఇవ్వేదమ్శెయ్కిఱతెన్నెన్నిల్, (పరిజ్ఞాపనైః) అవఱ్ఱై యుళ్ళపడి యఱివిక్కిఱతు. “పరి” ఎన్ను పరీక్షాపూర్వకజ్ఞాపనమాయ్,యు_క్తితర్కఙ్గళ్లో దేకూడ నిస్సన్దేహమాక వఱివిప్పిక్కిఱతెన్నాకవుమామ్. అన్నియిలే, పరిజ్ఞాపనమాకిఱతు, విడువేఱెడుత్తుప్పార్_త్తల్, స్వబుద్ధియాలే అర్థ నిరీక్షణమ్ పణ్ణుకల్ శెయ్కైయన్నిక్కే, “ఆచార్యాద్ధివిద్యావిదితా సాధిష్టంప్రాపయత్” ఎన్గిఱపడి ఆచార్యోపదేశముఖత్తాలే గహనమాన స్వాన్తత్వఙ్గళై యఱివిప్పిక్కిఱతెన్నాకవుమామ్.

ఇవై యతివిక్క అవిత్తాల్ ప్రయోజన మెన్నెన్నిల్, (త్వత్ప దాప్తా) "క్షేత్రజ్ఞస్యేశ్వరజ్ఞానాద్విశుద్ధిః పరమామతా" ఎన్నుమ్ "బ్రహ్మ విదాప్నోతిపరమ్" ఎన్నుమ్ శొల్లుకిఱపడియే ఇవ్వజ్ఞానమ్ కై ముతలాక పరమప్రాప్యమానవవన్తిరుఃడికళై ప్పెఱుకై. ఈహాది జ్ఞానత్తాలే భగవల్లాభ మెన్గైయిల్ ప్రమాణమెన్నెన్నిల్, "తస్యధీరాఃపరిజానన్తి యోనింమరీచీనాం పదమిచ్ఛన్తి" ఎన్నుమ్ "విష్ణోఃకర్మాణిపశ్యతః" "తద్విష్ణోఃపరమంపదం సదాపశ్యన్తి" ఎన్నుమ్ " జన్మకర్మచమేదివ్యమేవం యోవేత్తితత్వతః।త్యక్త్వాదేహంపునర్జన్మనైతిమామేతి" ఎన్నుమ్ భగ వదపదానజ్ఞానత్తాలే భగవత్ప్రాప్తియెన్నుమ్, "ఆనన్దంబ్రహ్మణోవిద్వా న్నబిభేతికుతశ్చన" ఎన్నుమ్"ఆత్మానమనువిద్యవ్రజన్త్యేతాంశ్చ సత్యాః కామాః తేషాం సర్వేషులోకేషుకామచారోభవతి " ఎన్నుమ్ ఇగ్గు ణజ్ఞానత్తాలేభగవత్ప్రాప్తియెన్నుమ్, "యోవేదనిహితంగుహాయాంపర మేవ్యోమన్, సోశ్నుతేసర్వాన్కామాన్" ఎన్నుమ్ "సర్వస్యవశినన్దేవం సర్వస్యాయతనంహరిమ్। రాజానంసర్వభూతానాంతంవైజ్ఞాత్వావిము చ్యతే" ఎన్నుమ్ "బ్రహ్మవేదబ్రహ్మైవభవతి"ఎన్నుమ్ ఉభయవిభూతియోగ జ్ఞానత్తాల్ భగవత్ప్రాప్తియెన్నుమ్శ్రుతిస్మృతికళ్ తానేశొల్లుకైయాలే ఇన్ద ఈహాగుణవిభవ పరిజ్ఞానత్తాలే త్వత్పదప్రాప్తికుఱుక్కైయిలై. "అద్రేశ్యమగ్రాహ్యమ్" ఎన్నుమ్ నచక్షుషాగృహ్యతేనాపివాచానాన్యై ర్దేవైః"ఎన్నుమ్ నమోనమోవాఙ్మనసాతిభూమయే"ఎన్నుమ్శొల్లుకిఱపడి యేశ్రుద్రోపకగణర్కళానవెజ్గళుక్కు వాఙ్మనసాగోచరవైభవనాయిరు క్కిఱ ఉన్నై ప్పెఱుమోవ్వాతు, "మనసాతువిశుద్ధేన" ఎన్నుమ్ "హృదామనీ షామనసాభిక్లిప్తః"ఎన్నుమ్ "భక్త్యాత్వనన్యయాశక్యః", ఎన్నుమ్శొల్లుకిఱ పడియే, స్వవిభూతికనాన దేవరుడైయ జ్ఞానమొళ్ళియ వేఱు కైముత లుణ్డో? " త్వదాప్తా" ఎన్నాతే " త్వత్పదాప్తా" ఎన్గిఱతు విశేషిత్తు స్వరూపానుగుణమాక తిరువడికళే ప్రాప్యమెన్గైక్కాక. ఆధ్యాత్మికాది తాపత్రయత్తాలే తప్తరానవర్కళుక్కు " తద్విష్ణోఃపరమంపదమ్" ఎన్ను

పరమపదప్రాప్తియైచ్చొల్లిర్‌ఱాకవుమామ్. ఆకఇప్పడియాల్ ఊర్ధ్వభాగమానతు- “త్వదీయగుణవిభవపరిజ్ఞాపనై స్తైస్త్వదాప్తౌపరిక్షీయతే” ఎన్ఱు శొల్లిర్‌ఱాకఉతు “ ఈహాగుణవిభవపరిజ్ఞాపనైః ” ఎన్గిఉవిడత్తిల్ ఉపాసనజ్కళైయే యెన్నిల్, ఉపాసనమాకిఉతు-త్వదీయగుణవిభవజ్గళినుడైయ అవిచ్ఛిన్నాను సన్ధానమాకైయాలే అత్తైయఉన్ఱపోతే ఉపాసనముమ్ శొల్లిర్‌ఱాయ్‌విట్టతు.

ఆక ఇత్తాల్ “నతాస్మసర్వవచసాంప్రతిష్ఠా యత్రశాశ్వతీ ” ఎన్ఱుమ్ “వేదేరామాయణేపుణ్యేభారతేభరతర్షభ । ఆదావమధ్యేతథాన్తేచవిష్ణుస్సర్వత్రగీయతే” ఎన్ఱుమ్ “విష్ణునామాసవేదేషువేదాన్తేషుచగీయతే” ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకిఉపడి సకల వేదవేదాన్తజ్గళిలుమ్ అవనే ప్రతిపాద్యనెన్ఱుశొల్లిర్‌ఱు, ఇవ్వర్థత్తై “వేదైశ్చసర్వైరహమేవవేద్యః” ఎన్ఱు తిరుత్తేర్‌త్తట్టిలే సర్వలోక సాక్షికమాక చ్చొన్నవవస్థనైఇయిట్టిఇశై విక్కిఱార్. (వేదైర్వేదైశ్చసర్వైరహమితి భగవాన్ స్వేనచ వ్యాఖ్యకర్థ) సర్వైః వేదైః-అధీయమానమాయుమ్ ప్రకీర్ణమాయుముళ్ళ కృత్స్న వేదత్తుక్కుమ్ అవనే ప్రతిపాద్యనెన్గిఱార్. (అహమితి) సర్వాన్తర్యామియాయ్ సర్వసమారాధ్యనాయ్ సర్వఫలప్రదనానవ నెన్గిఱార్. “బ్రాహ్మణోయజేతక్షత్రియోయజేత” ఎన్గిఱ బ్రాహ్మణ క్షత్రియాదిశబ్దజ్గళ్ తజ్జాతివిశిష్టపిణ్డద్వారా ఆత్మపర్యన్తమాకిఱాప్పోలే అగ్న్యాదిశబ్దజ్గళుమ్ తదధిష్ఠాన జీవద్వారా నుప్రవేశత్తాలే నమ్మళవిలే పర్యవసిక్కక్కడవతెన్గిఱార్. (వేద్యః) వాచకశబ్దమానతు వాచ్యమానవర్థ పర్యవసాయియాయల్లతు నిల్లామైయాలే “వచసాంవాచ్యముత్తమమ్” ఎన్ఱుమ్ “అర్థోవిష్ణుః” ఎన్ఱుజ్ఞొల్లప్పడుకిఱనామే కృత్స్న వేదప్రతిపాద్యనెన్ఱు భగవద్వచనమ్. (భగవన్) జ్ఞానాదిగుణజ్గళాల్ పరిపూర్ణనాకైయాలే పోక్కడిశొల్లుకైయుమునక్కే భరమెన్గిఱార్. (స్వేనచవ్యాచకర్థ) మధ్యస్థరాన వైదికర్ శొన్నవళవేయో? ఎతిరికళ్ మున్నే నీతానే శొల్లిర్‌ఱైయోవెన్గిఱార్. ౪.

తాత్పర్యము — ఒకదానిని ఉన్నదియున్నటుల తెలిసికొనునెడల ప్రత్యక్ష అనుమానాది ప్రమాణములచేత తెలిసికొనవలయు సర్వేశ్వరుఁడున్నాఁడనుటకు అట్టి ప్రమాణము లేదేయనిన, కలదు వేదము లేఇంగుక ముఖ్యప్రమాణము ఇదిముఖ్యప్రమాణమె ట్లన్నను, ఎంతగొప్పవాఁడైనను ఒకపురుషునిచే నిర్మింపఁబడినయెడల అగ్రగ్రన్థమునకుంచె మైనను దోషయుక్తముగనే యుండును వేదములు పురుషనిర్మితములుకావుగ్గాననిర్దోష ములై ముఖ్యప్రమాణములుగ విలసిల్లుచున్నవి. ఆవేదార్థము మందమతులకు నెఱుఁగ నసాధ్యముగాన స్మృతిమొదలగు గ్రన్థములచేత వివరింపఁబడుచున్నది. ఆవేదముయొక్క పూర్వార్థమును మన్వాదిస్మృతులును, ఉత్తరార్థమును శ్రీరామాయణము మొదలగు నితిహాసంబులును శ్రీవిష్ణుపురాణము మొదలగు పురాణంబులును విశదపఱచుచున్నవి. ఈరెంటికిని వ్యాకరణాదిషడఙ్గములును మీమాంసాది షట్ఛాస్త్రములును సహాయముగా నున్నవి వేదముల పూర్వభాగము నాస్తికులను వశపఱచుకొనుటకు క్షుద్రపురుషార్థ సాధనముగ దేవరవారి యారాధన రూపమైన యజ్ఞయాగాదిక్రతువులకు ప్రతిపాదించుచున్నది. ఉత్తరభాగము (వేదాన్తము) చిరమపురుషార్థమైన పరమపద ప్రాప్తికొఱకునను సన్థేయముగా దేవరవారి జగత్సృష్టిని, జగద్రక్షణార్థమైన తిరువవతారచేష్టితములను, జ్ఞానానన్దాదికల్యాణగుణములకు ఉభయవిభూతి విభూతిని (ఐశ్వర్యమును) ప్రతిపాదించుచున్నది స్వామీ! సమస్తమైనవేదములచేఁ జెప్పఁబడువాఁడు నేనేయని తామే భగవద్గీతయందు సాధించియున్నారు

పెరియవాచ్చాన్పిళ్ళై తిరువడికళేశరణమ్,

వరాహపురాణము,

మూ. స్థితే మనసి సుస్వస్థే శరీరే సతి యో నరః।
ధాతుసామ్యే స్థితే స్మర్తా విశ్వరూపఞ్చ మా మజమ్॥ ౫.
తత స్తం మ్రియమాణ న్తు కాష్ఠపాషాణసన్నిభమ్ ।
అహం స్మరామి మద్భక్తం నయామి పరమాఙ్గతిమ్॥ ౬.

అర్థము.—మనసి-చిత్తము, స్థితే(సతి)-చంచలముకానిదై యుండఁగా, శరీరే-దేహము, సుస్వస్థే - నెమ్మదిగానుండఁగా, ధాతుసామ్యే వాతాదిధాతువులుసమముగా నుండుట, స్థితేసతి - ఉన్నదగుచుండఁగా, యః-ఏ, నరః- మనుజుఁడు, విశ్వరూపమ్ - ప్రపఞ్చమేశరీరముగాఁగల, అజమ్ పుట్టుకలేని, మామ్ - నన్ను, స్మర్తా - తలఁచువాఁడె గుచున్నాఁడో, తతః-పిమ్మట, కాష్ఠపాషాణసన్నిభమ్-కట్టెతోను రాతితోనుసమానుఁడై,

మ్రియమాణమ్-మృతిఁబొందుచున్న, తమ్ - వానిని, అహమ్-నేను, స్మరామి - తలఁచుచున్నాను, పరమామ్ - సర్వోత్కృష్టమైన, గతిమ్ - పదమును, నయామి - పొందించుచున్నాను.

అవతారికై. (స్థితేమనసీత్యాది) అనుభావ్యవస్తులాభత్తుక్కు నిరపాయోపాయమాన ఆశ్రయణ కాలత్తైయుమ్, ఆశ్రయణాధికారిన్నైయుమ్, ఆశ్రయణప్రకారత్తైయుమ్, ఆశ్రయణీయవ్యక్తివిశేషత్తైయుమ్, ఆశ్రయణఫలత్తైయుమ్ శొల్లుకిఱతు ఇన్దశ్లోకద్వయమ్ "స్థితేమనసిసుస్వస్థేశరీరేసతి, ధాతుసామ్యేస్థితే" ఎన్ఱు ఆశ్రయణకాలత్తైచ్చొల్లుకిఱతు, 'యోనరః' ఎన్ఱుఆశ్రయణాధికారియైచ్చొల్లుకిఱతు, "స్మర్తా" ఎన్ఱుఆశ్రయణప్రకారత్తైచ్చొల్లుకిఱతు, "విశ్వరూపంచమామజమ్" ఎన్ఱుఆశ్రయణీయవ్యక్తివిశేషత్తైచ్చొల్లుకిఱతు. మేల్ శ్లోకమ్ ఆశ్రయణఫలత్తైచ్చొల్లుకిఱతు.

(మనసిసుస్వస్థే) మనస్సానతు ఎతు? అతుక్కు అవస్థానమావతు ఎతెన్నిల్, మనస్సానతు-అహఙ్కారకార్యమాయిరుప్పతొరు అన్తఃకరణవిశేషమ్, అతుక్కు అవస్థానమానతు - అనాదికాలపాపవాసనైయాకిఱమహావాతత్తాలే ప్రేరితమాయ్, తనక్కు వాసభూమియాన హృదయగుహైయిల్ క్షణకాలమ్ తఙ్గప్పెఱాతేకణ్డవిషయఙ్గళిలే మణ్డిప్పుక్కుత్తిరికిఱ నెఞ్జు నిర్విషయమాకై. ఆకయాల్ మనస్సినుడైయ విషయాధీనమాన అన్యపరతైతవిర్న్దపడి శొల్లుకిఱతు. అనన్తరమ్ శరీరాలస్యనిబన్ధనమాన మనస్సినుడైయ అన్యపరతాశాన్తిక్కు హేతు శొల్లుకిఱతు (శరీరేసుస్వస్థేసతి) ఎన్ఱు శరీరమ్ స్వస్థమాయుఱుకితానవళవిలే, * వ్యాధీనామాకరమాయిఱే శరీరమిరుప్పతు, అన్దవ్యాధికళిలొన్ఱు తలైయెడుత్తతాకిల్ తజ్జనితమాన దుఃఖానుభవత్తిలే ఉపక్షీణమాకైయాలే భగవద్విషయత్తుక్కు యోగ్యమాకమాట్టాతిఱే నెఞ్జు. ఆకైయాలే శరీరాలస్యనివృత్తి మనస్స్వాస్థ్యత్తుక్కు హేతు. అన్దశరీరాలస్య నివృత్తిక్కు హేతుశొల్లుకిఱతు (ధాతుసామ్యేస్థితే) ఎన్ఱు. ధాతుక్కళావన- వాతపిత్తశ్లేష్మఙ్గళ్. అన్దధాతుక్కళుక్కు సామ్య

ముణ్డాకైయావతు - ఒన్రుక్కొన్రు న్యూనాతిరేకమన్రిక్కై ఒత్తిరుక్కై. అన్ధధాతుక్కళినుడైయ న్యూనాతిరేకఙ్గళ్ వ్యాధిహేతు, మూన్రినుడైయ ప్రకోపమ్ మరణమిత్తే. ఆకైయాల్, అన్ధవ్యాధిహేతుక్కళ్ తన్నిలొత్తవాతే అవశ్రిరుడైయ నిమ్నోన్నతత్తాల్ వరుమ్ వ్యాధి ఉణ్డాకాతు, వ్యాధియుణ్డాకామైయాలే శరీరమ్ స్వస్థరూమ్, శరీరస్వాస్థ్యత్తాలే మనస్సా న్వాస్థ్యమ్ పిఱక్కుమ్, స్సిన్యు మనస్సుస్మరణక్షమమామ్. ఆకక్కిడ్రిత్తనైయాలుమ్ స్మరణైకాన్తమాన కాలవిశేషత్తై చ్చొల్లుకిఱతు.

అనన్తరమ్ స్మరణాధికారియై చ్చొల్లుకిఱతు. (సౌ నరః) ఎన్రు. నరశబ్దమ్ మనుష్యవాచి. ఇతిల్ దేవత్తైకత్తైయుమ్ ఉపలక్షిక్కిఱతు. ఇత్తాల్ భగవత్సమాశ్రయణత్తుక్కు క్కరణపాటవమే అపేక్షితమెన్ర తాయిత్రు. వక్ష్యమాణమాన స్మరణత్తుక్కు జన్మవృత్తాదికళ్ అప్రయోజకఙ్గళ్. ఏతేనుమ్ జన్మమాకవుమామ్, వృత్తమాకవుమామ్, కరణపాటవముమ్ రుచియుమే వేణ్డువతు.

(స్మర్తా) స్మరణమావతు-ఒరుజ్ఞానవిశేషమ్, మేలే "విశ్వరూపమ్" ఎన్రు శేషిత్వత్తైయుమ్, "నయామి" ఎన్రు ఉపాయత్వత్తైయున్, "పరమాంగతిమ్" ఎన్రుఉపేయత్వత్తైయుమ్ శొల్లూకైయాలే ఇమ్మూన్రుమ్ ఇన్దస్మరణత్తుక్కు విషయమాకక్కడవతు ఆకవిత్తాల్ ఆశ్రయణప్రకారమ్ శొల్లిత్రాయిత్రు.

అనన్తరమ్ ఆశ్రయణీయవస్తువై చ్చొల్లుకిఱతు (విశ్వరూపమ్) ఎన్గిఱపదమ్. విశ్వత్తైయుమ్ తనక్కు రూపమాకవుడైయవన్ విశ్వరూపియాకిఱాన్. ఇవన్ విశ్వశరీరియా యిరుక్కుమాకిల్ ఉభయగతమాన దోషముమ్ స్పర్శియాతోవెన్న చ్చొల్లుకిఱతు. (అజమ్) జననమరణాది శూన్యమ్. ఇన్దజననమ్ శరీరధర్మమాన షడ్భావవికారఙ్గళుక్కుమ్ ఆత్మధర్మమాన అజ్ఞానదుఃఖాదికళుక్కు ముపలక్షణమ్. (చ) ఇచ్చేతననుడైయ హితాహిత జ్ఞానవిశేషత్తైయుమ్, జ్ఞానానుగుణమాక

కార్యమ్ తలైక్కట్టుకై క్కీడానశక్తియైయుమ్, దయైయైయుమ్ కణిశిక్కిఱతు. (మామ్) ఎన్నై ఎన్ఱపడి. అసాధారణ విగ్రహత్తై అస్మదాదికళ్ కణ్ణుక్కు విషయమాక్కి క్కొణ్డు నిఱ్కిఱ సౌలభ్యత్తైయుమ్, “మానమిలాప్పన్ఱి” ఎన్ఱు అత్యన్త నిహీనమాన వరాహజన్మత్తిలే అత్యభినివిష్టనాప్పడియాన సౌశీల్యాతిశయత్తైయుమ్, మూతలిత్తు క్కాట్టినపడి.

అనన్తరమ్ తతశ్చత్యాదిశ్లోకత్తాలే ఆశ్రయిత్తవనుక్కు ఈశ్వరనుడైయ ప్రయోజనవిశేషత్తై చ్చొల్లుకిఱతు. (తతః) పిన్బన్ఱపడి. ఇత్తాల్ ఇన్ద స్మృతియినుడైయ నైరన్తర్యత్తైక్కాట్టుకిఱతు (తమ్) “స్మర్తా” ఎన్గిఱపడియే ఎన్నైయే ఉపాయోపేయమాక అధ్యవసిత్తవధికారియై. ఇవనుక్కు ఫలజ్జొడుప్పతు ఎప్పోతెన్నిల్, (మ్రియమాణమ్) మరణోన్ముఖమాన సమయత్తిలే (తు) శబ్దమ్ సాధకవిఱ్కాట్టిల్ ఇవ్వధికారిక్కు వక్ష్యమాణమాన విశేషత్తై ద్యోతిప్పిక్కిఱతు. అన్దవిశేషమెన్నెన్నిల్, (కాష్ఠపాషాణసన్నిభమ్) జ్ఞానసంసర్గశూన్యమాన కాష్ఠపాషాణఙ్గళోడొత్తిరుక్కవమైయుమ్. శాస్త్రమ్ అన్తిమస్మృతికొణ్డువిక్కవేణుమెన్ఱు శొల్లానిఱ్క అన్తిమస్మృతి యొఴియ ఉజ్జీవిప్పిక్కక్కడవనెన్నై శాస్త్రవిరుద్ధమన్ఱోవెన్నిల్; అతువుమ్ అప్పడియే, ఇతిల్ అంశమ్ ఎన్న తెన్గిఱార్ (అహంస్మరామి) ఎన్ఱు అపేక్షితస్మరణత్తుక్కు కర్తా నానే. కృష్ణంశమ్ కర్షకనుక్కన్ఱో? (స్మరామి) ఇవనొరుకాల్ స్మరిత్తానాకిల్ అనవరతభావనైపణ్ణక్కడవేన్. నీఇప్పడి మేల్ విఴున్దునిఱ్కైక్కు క్కు ఇవన్ పక్కల్ ఎన్నెన్నిల్, (మద్భక్తమ్) ఎనక్కు నలం నన్ఱో? మద్భక్తనెన్ఱు ప్రపన్నాధికారియైచ్చొల్లుకిఱతు. ఆక వెన్బక్కలిలే అనన్యప్రయోజనభక్తియైయుడైయవనాకైయాలే అవన్ కాష్ఠపాషాణసన్నిభనేయాకిలుమ్ నాన్ స్మరిప్పేన్. ఇఙ్గుచ్చొల్లుకిఱ స్మరణమానతు - ఇవన్ తన్ కార్యత్తిల్ కైవాఙ్గి నమ్బక్కలిలే తన్ సర్వభరత్తైయైయుమ్ వన్యశిత్తాన్, అనన్బన్బ ఇవన్ కార్యమడైయనమక్కేయాకే,

ఇవన్ ఇన్నమొరు కాల్ ఉత్క్రాన్తిక్లేశ మనుభవిత్తల్. యమన్ ముఖత్తిల్ విழுత్తల్. గర్భగృహైయిలే కిడత్తల్ శెయ్యాతే ఇవన్ నిత్యకైఙ్కర్యమ్ పణ్ణి నిత్యానన్దియాకవేణుమెన్గిఱ సఙ్కల్పమ్. (నయామి పరమాంగతిమ్) ఎన్ఱతు - పరమప్రాప్య ప్రకారత్తైచ్చొల్లుకిఱతు. (పరమాం గతిం నయామి) పరమైయాన గతియైక్కొణ్డు స్వీకరిప్పిక్కక్కడవన్. గతియావతు - “గమ్యత ఇతి గతిః” ఎన్గిఱ వ్యుత్పత్తియిలేయాయ్ ప్రాప్యత్తై చ్చొల్లుకిఱతు. అతిల్ పరమగతియావతు - అతుక్కప్వారుకిళ్ళాతప్రాప్యమ్. అతావతు-పరమపురుషార్థలక్షణ మోక్షమ్ నాట్టిల్ పురుషార్థమాకవేణ్డువతు-ధర్మార్థకామమోక్షమ్, ఇవైపురుషార్థమాకిక్కట్టామైయాలే అత్తై వ్యావర్తిత్తు స్వయం పురుషార్థమాయ్ స్వరసమాయ్ నిరతిశయమాన భగవత్కైఙ్కర్య రూపమాన పరమప్రాప్యత్తైచ్చొల్లుకిఱతు (నయామి) అన్దప్రాప్యత్తైప్రాపిక్కుమిడత్తిల్ ఆతివాహికర్కళ్ కైయిలే కాట్టిక్కొడేన్, అత్తవాళత్తలైయాలే ముట్టాకిట్టు నానే కొణ్డుపోకక్కడవేన్. లఙ్కాజనపదత్తిలిరున్ద పిరాట్టియై పుష్పకత్తిన్ మేలే తానే ఎడుత్తువైత్తు కొణ్డుపోనాప్పోలేకాణుమ్ ఇవ్వాత్మావై కొణ్డుపోమ్పడియుమ్.

తాత్పర్యము.— నన్ను ఆశ్రయించునపుడు శబ్దాది విషయములచే గలతనొందక మనస్సు నిశ్చలముగా నుండవలయు నట్టి మనోనైర్మల్యము శరీరమునందు రోగము లేనపుడు సిద్ధించును అట్టి యారోగత వాత పిత్తశ్లేష్మధాతువులు వ్యత్యాసము లేక సమముగానుండునపుడు లభించును గాన సృష్టిసమయమునందు సర్వవ్యాపకుండనై సమస్తకల్యాణగుణపరిపూర్ణుండనై సర్వకారణుండనై సర్వసులభుండనై యుండు నన్ను ఎవ్వడైనను ఒకమారైనను ధ్యానించుచున్నాడో అట్టి నాభక్తుండు మరణమొందునపుడు కాళ్లు చేతులు స్వాధీనములేక గురకపట్టుఁ బొంది నన్ను స్మరించకపోయినను ఆయంతిమస్మృతిని నేనే వానికి కలుగఁజేసి పునరావృత్తి రహితమైన శాశ్వతపరమపదము పొందించెదనని భూదేవితో వరాహపెరుమాళ్ళు ఆనతిచ్చిరి

పెరియవాచ్చాన్ పిళ్ళై తిరువడిగళే శరణమ్.

సభాపర్వము, ద్యూతపర్వము, ౬౬-వ అధ్యాయము, ౪౩-వ శ్లోకము.

మూ॥ శఙ్ఖచక్రగదాపాణే ద్వారకానిలయాచ్యుత ।
గోవిన్ద పుణ్డరీకాక్ష రక్ష మాం శరణాగతామ్ ॥ ౧.

అర్థము.— శఙ్ఖచక్రగదాపాణే' - శ్రీపాఞ్చజన్య సుదర్శనకౌమోదకులు శ్రీహస్తముందుల గలవాఁడా', ద్వారకానిలయ'-ద్వారకాపట్టణము వాసస్థానముగాఁగలవాఁడా, అచ్యుత' భక్తులను వదలనివాఁడా!, గోవిన్ద, - జగద్రక్షకుఁడా', పుణ్డరీకాక్ష - ఎఱ్ఱతామరలవంటి తిరునేత్రములు గలవాఁడా' శరణాగతామ్ - ఉపాయముగాఁ బొందిన, మామ్ - దాసురాలిని, రక్ష - కాపాడుము.

అవతారికై — శ్రీరామాయణత్తాలుమ్ మహాభారతత్తాలుమ్ శ్రీవిష్ణుపురాణత్తాలుమ్ పిరాట్టియునుడైయవుమ్ ద్రౌపదియినుడైయవుమ్ చిన్తయన్తియినుడైయవుమ్ అధ్యవసాయత్తై ప్రతిపాదిక్కైయాలే యిత్తే ఇవై ప్రబల ప్రమాణఙ్గళాయిఱ్ఱు, ఇతిల్ మహాభారతోక్తమాన ద్రౌపదియినుడైయ శరణాగతి నిష్టైయై వెళియిడుకిఱతు ఇశ్శ్లోకమ్. అతావతు- సర్వేశ్వరన్ రక్షిక్కైక్కు ప్పరికరమాన అధ్యవసాయత్తైచ్చొల్లిఱ్ఱాయిఱ్ఱు. అప్పడియేయిత్తే “స్మర్తవ్యో భగవాన్హరిః” ఎన్నతుమ్. ఇవ్వధ్యవసాయత్తై క్కొణ్డు పోయ్చ్చాతిలే తోత్ఱియాలేసభామధ్యత్తిలే దుశ్శాసనాకృష్టైయాయ్ అతినాలే పరిభూతైయాన తాన్ అరక్షకరాన భర్తాక్కళ్ ముతలానవర్కళై రక్షకరాకక్కొణ్డిప్పిట్ట ఇఴవుతీర సర్వరక్షకనాన వస్తువై రక్షకనాకక్కొణ్డు అవనుడైయ రక్షకత్వోపయోగియాన గుణఙ్గళైచ్చొల్లిశరణమ్ పుకుకిఱాళ్.

వ్యా.— (శఙ్ఖచక్రగదాపాణే) కైప్పడైయిల్లా తానైయోనాన్ కైకొణ్డిఱ్ఱు.(ద్వారకానిలయ) ఓరిరుప్పిడమిల్లాతానై యోనాన్నేన్దతు (అచ్యుత) తన్నై యడైన్దారైనఴువవిడుమవనై యోనాన ఎన్దతు. (గోవిన్ద) తన్నాశ్రితరైనోవు పడవిట్టిరుక్కుమవనై యోనాశ్రయిత్తతు. (పుణ్డరీకాక్ష) కణ్ణిల్లాతానైయో నాన్ కాలైక్కట్టిఱ్ఱు.

* ఈశ్లోకము-౪౮-సంవత్సరములకుముందు పూవాడ వెఙ్కటరాయర్ అచ్చువేసిన పుస్తకములోను అనేక ప్రాచీనతాళపత్ర శ్రీకోశములలోనుఉన్నది. భగవద్ద్వేషముచేతభగవన్మాహాత్మ్య ప్రతిపాదకమైన వచనములను వదలి తనకిష్టమైన నూతనవచనములనుజేర్చి రచియించిన నీలకణ్ఠవ్యాఖ్యానపాతమునుఁబట్టి అచ్చిడిన ఆధునిక అచ్చుపుస్తకములలో గనఁబడని యనేకశ్లోకములలోనిదియొకటి

(రక్షమాణః) రుచియిల్లాతేయో నాన్ శరణమ్ పుకున్దతు. (శరణాగ తామ్) ఆశైయాలే ఫలసిద్ధియిల్ కిణ్ణఙ్గివు పరహేతువిల్లై యెన్ఱు తుణి కిఱాళ్.

*౧ (శఙ్ఖచక్రగదాపాణే) నీ ఆయుధపాణియా యిరుక్క నాన వ్యరత్తైప్పటక్కొడుప్పతేన్? *౨. (శఙ్ఖచక్రగదాపాణే) "శుడరాళి విడు మైమ్బలైయక్కైయుళ్ మన్నవై" ఎన్ఱపడియే నీసదా పఞ్చాయుధఙ్గళై ధరిత్తిరుక్కిఱతు శరణాగత రక్షణత్తుక్కాక వన్ఱో? సకలావన్నిప్రవృత్తిక్కుమ్ హేతు ఉన్నైత్తానే, సుదర్శనమ్ శిన్దిత్తమాత్రమ్ "ఆశు" ఎన్ఱు నీ * నినైన్దకార్యత్తైక్ కణ్ణాయిరుక్క "కాస్నారరివ్యడత్తు" ఎన్ఱు నాన్ నినైప్పతేన్? నాన్ నైవిట్టిరుక్క నీనై కొణ్డిరుక్కిఱత ఱ్కు ప్రయోజనమ్ వేణ్డావో? పఞ్చాయుధఙ్గళైయుమ్ ధరిక్కిఱతు పరిభవత్తిల్ నోన్దార్ నైరక్షిక్కవన్ఱో?*3 (శఙ్ఖచక్రగదాపాణే) నాన్నై విట్టపడియే అవన్ పద్దైత్తొట్టేన్. అజ్ఞనమ్ తొట్టపడియుతే "మహ్రుఙ్గాత వైన్నతియ శక్కరనల్వాలత్తైయామ్ తొహ్రుజ్కాతక్కళి అళి ప్పాన్ పుక్కార్న్దు తొన్నైయే" అప్పడియే* కూరారాళివేణ్ శఙ్గే న్దిపల్లి తనక్కు ముకజ్కాట్టవేణుమెన్ఱు కరుత్తు. పిన్బు ఇవళుక్కాక విత్తే "సపక్షజన్యోచ్యుత వక్త్రవాయునా" "హృదయాని వ్యదారయత్" ఎన్ఱుః కిఙ్గచ్ఛఙ్గమ్ పయ్యవైత్తతుమ్, * ఆళ్ఙ్గిణ్ణనిరవిము త్తైత్తతుమ్, * కొల్లామాక్కోల్ కొలై శెయ్తు పారతప్పోర్ ఎల్లా చ్చేనైయుమిరునిలత్తవిత్తతుమ్. *౪. (శఙ్ఖచక్రగదాపాణే) "ఆయుళా ర్ తిరుచ్చక్కరత్తాల్" ఇత్యాది. "ఇవళ్కినవుళత్తాళై స్తణ్ణో". *౫. (శఙ్ఖచక్రగదాపాణే) * తుళిక్కిన్ఱవానిన్నిలమ్ శుడరాళి శఙ్గేన్దిఅళి క్కిన్ఱ పరన యిరుక్కవునక్కు అబలైనైరక్షిక్కప్పణియో? నానళి కుక్కిట్టపళై పోలాయినకై నీయిట్ట పత్తిరమ్.

ఇసిఅపన్నలైకెలఙ్గిపరుప్పడి అప్పన్నిలైయైచ్చొల్లి కూప్పిడుకి ఱాళ్. *(ద్వారకానిలయాచ్యుత) సి* వణ్డువిరాపతిమన్ననాయ్ నహ్రువు తెరిన్తిక్కు నాట్టాళాయ్పిక్కు నాన్పిడిత్తార్క్కెల్లామ్ పెణ్డోరాక వో? * ౬ (ద్వారకానిలయాచ్యుత) పరమపదనిలయనై యోనాన్ కూప్పిడుకిఱతు? నాధుపత్రాణమ్ పణ్ణప్పడవిడత్తైయన్ఱో? * అదుర్వ

ఉమ్మమరర్కళుక్కు ముఖఙ్కొడుత్తవిడమన్ఱే నానర్థిత్తతు? అబలై కళుక్కు ముఖఙ్కొడుత్తవిడమన్ఱో? * పల్లాయిరమ్ పెరున్దేవిమారొడు పౌవమెఱితువరై యెల్లారుమ్ శూఴ్న్దిరుక్కాశనత్తిలే యిరుక్కుమిడమిఱే' " ఏకస్మిన్నేవగోవిన్దే" ఇత్యాది ఆశ్రితైయాన ఒరుత్తియై ఉపేక్షిత్తాల్ అభిమతర్కళాన వర్కళ్ పలర్ ముఖమ్ ఉమక్కుప్పోకవేణ్డావో? * 3 (ద్వారకానిలయాచ్యుత) నీయుమెన్నైప్పోలే సిఱైయిఴన్దిరుక్కిఱాయో? అవర్ ఒరువనిలై నిన్ఱతువెన్బరేల్ "తిరైపొరుకడల్ శూఴ్ తిణ్మతిళ్ తువరై వేన్దుతన్మైత్తునన్మార్ క్కాయ్" ఎన్గిఱపడియే*అరశై యవియవరశైయరుళుమాళ్రియా నాయిత్తే;*- (ద్వారకానిలయాచ్యుత) ఆరాయ్చ్చియైత్తవిర్న్ద అధర్మమాన సభైపోలాయిత్తే ఉన్ధర్మ సభైయుమ్.(అచ్యుత) ఎన్ఱు అవనైయల్లాత్తారై ఎన్ఱుమ్తన్నైనఴువామల్ నోక్కుమ్బడియాన పెయరైచ్చొల్లుకిఱాళ్. అచ్యుతనిఱే అడియవర్వినైకెడుప్పాన్ "అచ్యుతాహంతవాస్మీతి" ఎన్గిఱాళ్. మిత్రభావత్తిలే "త్యజేయమ్" ఎన్నిఱనీ శరణాగతైయానవెన్నైశత్రుక్కళ్ నలియుమ్బడి కాట్టిక్కొడుత్తిరుప్పతే? అవసన్నైయాయ్ ఆనాదైయాయిరుక్కిఱవెన్నై నెకిఴుకైయేప్రాప్తమో? నీయుమ్ ఉన్స్వభావత్తిల్ నెకిఴిలన్ఱో ఎన్నుడైయ నెకిఴ్వు వేణ్డువతు ఎన్నై నెకిఴన్దో ఉన్నైరుణ్డావతు. * ४ (శఙ్ఖచక్రగదాపాణే ద్వారకానిలయాచ్యుత), తమస:పరమోధాతా శఙ్ఖచక్రగదాధరః' ఎన్ఱాళ్వారుత్తి, ఇవళుమప్పడియే పేశుకిఱాళ్. "జాతోసి దేవదేవేశ శఙ్ఖచక్రగదాధర' ఎన్నక్కడవతిఱే "ప్రాకారస్సర్వవృష్ణీనామ్ 'ఎన్ఱిరుక్కుమ్ నీ ఇవర్గళుక్కు క్కడలైయరణ్ శెయ్తుకొణ్డుత్తు శత్రుక్కళ్ కైయిల్ కాట్టిక్కొడామల్ * కాక్కమియల్విన నాయిరుక్కిఱ ఉనక్కు శత్రుక్కళ్ కైయిలకప్పడువతెన్? శెయ్పతెన్? పిన్బు, "రథంస్థాపయమేచ్యుత" ఎన్నుమ్బడియిఱే ఇవళుక్కు కనారథియాయ్ వ్యవస్థితనానతుమ్. నీ*కై కఴలానేమియానాయిరుక్క ఎన్నాయ్ కఴల్కళిణ్డుమ్ విఴుమ్బడియావతే? ఎన్ఱు * పాణ్డక్కరత్తిరయినై యచ్యుతనైప్పశ్శుకిఱాళ్.

* ౯ (గోవిన్ద) ఇని ఆదైక్కులైయ త్రైలైక్కులైయ అలమాక్కుమ్బడియాక మూడిశూడిన పేరైచ్చొల్లిక్కూప్పిట్టు ముఱైయిడుకిఱాళ్.

“గోవిన్దేతి. ఋణంప్రవృద్ధమ్” అవన్ తిరువుళ్ళమ్ పుణ్బడుమ్బడి ఉయిర్ నిలైయిలే ఒత్తై చ్చొల్లిత్తు. ౨. (గోవిన్ద) నీగోవిన్దాభిషేకమ్బణ్ణిగ్కొణ్డావాయిరుక్క ఇవ్విడమ్ అరాజకమాయ్ ఒరువర్ కూత్తై ఎఴువరుడుక్కుమ్బడి యిరుప్పతేన ? ఇవళుక్కుప్పుడైవై శురక్కుమ్ తిరునామమిరుక్కుమ్బడి * ౩. (గోవిన్ద) నీఆశ్రితరక్షణత్తిలే దీక్షిత్తిరుక్క “కృష్ణాశ్రయా” ఎన్ఱిరుక్కిఱవళై క్కృపైపణ్ణాతొழివతేన? “నారాయణా” ఎన్ఱు ఉన్ శిఱుపేరైయో నాన్ శొల్లిత్తు. “నాఴుత త్తవగోవిన్దనామత్వే త్తస్సహాధికమ్” ఎన్ఱు ఉన్నిలుమ్ అధికమాన ఉన్ పేరైయన్ఱో నాన్ శొల్లిత్తు “సకృత్త్స్మృతోసిగోవిన్ద” సకలప్రవృత్తికళై ప్పణ్ణవశ్యానతుఉన్ తిరునామమన్ఱో ? *౪. (గోవిన్ద) నాన్ కుఴల్ పేణామలిరుక్క నీ*కుఴలిరుణ్డుశురుణ్డేటియకుఞ్జికొ్క్విన్దనాయ్ మయిర్ పేణియిరుప్పానేన్? *౫ (గోవిన్ద) నీ ముడిశూడువిత్తియక్కనాన “నాహంకేశగ్రహంప్రాప్తా” ఎన్నుమ్బడియావతేన?+ఎన్ఱుమ్ కోవిన్దన కుణమ్పాడిఆవికాత్తుగుణ జ్ఞానత్తాలే నిర్భరైయానాళ్. పిన్బుతే* మైత్తునన్మార్ కాతలిమై మయిర్ ముడిప్పిత్తతు *౬ (గోవిన్ద) నీజగద్ధితార్ద్ధమాకవన్దవతరిత్తవనల్లైయో? *౭. (ద్వారకా నిలయగోవిన్ద)*తువరాపతిక్కావలన కిన్ఱు మేయ్త్తు విళైయాడివరుజొ్క్కవలనై కూఱుకిఱాళ్. గోవిన్దన పశుమేయ్త్తనవిత్తే. *౮ (గోవిన్ద) నీపశుమేయ్క్క క్కత్తవత్తనైయల్లవో? పరిభవత్తిల్ రక్షిప్పతు ఉనక్కు ప్పణియాయిరుప్పతేన?.*౯. (గోవిన్ద) ఎన్నుడైయ రక్షణత్తుక్కు మలైయెడుక్కవేణుమో? కణ్ణాలే నోక్కవమైయాతో? “గోవిన్దం గోపతిన్దేవంసన్తతం శరణంవ్రజ” ఎన్గిఱతు ఇవళనుష్ఠానత్తై ప్పిన శెల్లుమ్బడియాయిత్తే యిరుప్పతు.

*౧ (పుణ్డరీకాక్ష) పద్మపత్రాక్షియాననా కమలక్కణ్ణుత్తమ్ శోరవిరుక్క “కిమర్థన్తవనేత్రాభ్యామ్” ఎన్గిఱపడియే * ఉనశోతివాయ్ తిఱన్దు ఉన తామరైక్కణ్గళాల్ నోక్కాతొழివతేన? *౨. (పుణ్డరీకాక్ష) ఎన్నుడైయఆపత్తుక్కు అవలోకనదానమన్ఱో? అపేక్షితమ్. *౩. (గోవిన్దపుణ్డరీకాక్ష) “కృష్ణంకమలపత్రాక్షమ్” ఎన్నక్కడవతిత్తే “సంభ్రమైస్తుష్యగోవిన్ద” ఎన్ఱవనన్తరత్తిలే “కిమర్థంపుణ్డరీకాక్ష” ఎన్ఱా

నిత్తే, *౪. (పుణ్డరీకాక్ష) నాఙ్ కణ్ కలజ్గియిరుక్క నీకణ్ణ్యేఖర్ త్తిరుమో డే యిరుప్పదెన్? *౫. (పుణ్డరీకాక్ష) నీకణ్డార్ కణ్ పార్త్తే క్కిల క్కాయ్ క్కణ్ కిలజ్గుక్క వత్తే? *౬. (పుణ్డరీకాక్ష) నాఙ్ కణ్ శివన్ది రుక్క నీ * ఉన్ముక త్తనక్కణ్ణళ్ల వాయిరుప్పతే? *౭ (పుణ్డరీకాక్ష) అవఙ్ కళ్ శుమ్బులి త్తిరున్దాఙ్, పిన్బుకణ్ణాలే అలరవిక్షిప్తనుమ్ ఇవ ళైక్కులిర నోక్కిన్ఱుమ్. "కృత్వాభారావతరణమ్" ఇత్యాది. అను కూలరక్షణత్తుక్కుమ్ ప్రతికూలనిరసనత్తుక్కుమ్పరికరమెన్నైయాయి న్ఱు. *౮. (పుణ్డరీకాక్ష) "తామరైక్కణ్ణావో తనియేఙ్ తనియా ళావో" ఎన్నిత్తాళ్. *౯. (పుణ్డరీకాక్ష) తామరైక్కణ్ణా! అచ్యుతా! ఎన్నిత్తాళ్. * ౧౦. (అచ్యుత పుణ్డరీకాక్ష) "వీవిలిన్బమ్ మికవెల్లై నికళ్ న్దనమ్మచ్యుతఙ్ వీవిల్ శీరఙ్ మలర్ క్కణ్ణఙ్" ఎన్నిత్తాళ్. *౧౧. (పుణ్డ రీకాక్ష) "కప్యాసం పుణ్డరీక మేవమక్షిణీ" ఎన్నిఱ శ్రుత్యర్థమ్ ఇవళుక్కు క్కైయాళాయిరుక్కుమ్పడి *౧౨ (పుణ్డరీకాక్ష) 'జితన్తేపుణ్డరీకాక్ష' ఎన్ఱు ఇవళ్ ముగ్ధానుభావ్యమాన కణ్ణిలే జిత్తైయా యిరుక్కుమ్పడి *౧౩, (పుణ్డరీకాక్ష) "సఖేసంప్రతిదీర్ఘాక్ష సంబన్ధితేజనార్దన" ఎన్ఱు ఇవళ్ పేశినపడి కేట్టుక్కొణ్డిరుక్కుమే వస్త్రాపహారిక్కుమ్ కెట్టుక్కిడన్దఙ్ యిలే తాయ్ ముఖత్తిలేవిక్షిక్క ఆశైప్పడువారైప్పోలే * తాయాయళిక్కిన్ఱ తణ్డా మరైక్కణ్ణనై క్కాణవాయిన్ఱు ఇవళాశైప్పడుకిఱతు. *౧౪. (శఙ్ఖ చక్రగదాపాణే) "పఙ్గయక్కణ్ణనెన్గో" ఎన్నిత్తాళ్. 'పుణ్డరీకాక్ష నజా నేశరణంపరమ్' ఎన్నిత్తాళ్.

*౧ (రక్షమామ్) రక్షాపేక్షైయుళ్ళైయవెన్నై *౨. అనాథై యానవెన్నై, *౩. అబలైయానవెన్నై *౪. ఆశ్రితైయానవెన్నై. *౫. అనన్యశరణైయానవెన్నై. (రక్షమామ్) రక్షిక్కైయావతు- విరోధియైప్పోక్కుక్కైయు మపేక్షితఙ్గళై క్కొడుక్కైయుమ్ "అలమ న్నుమడల్" ఇత్యాది.

(శరణాగతామ్) శరణమడైన్ద ఇవళుక్కాకవిత్తే * పణ్డైనూఱ్ఱు వరై మరణమడైవిత్తతుమ్. ఇవళుక్కు వస్త్రవర్తనముమ్ శత్రుసంహా రముమ్ అపేక్షితమ్. "రక్షాపేక్షాం ప్రతీక్షతే" ఎన్ఱుమ్ * ఎన్ఱుముమె న్నైయిత్తు మివైయాక్కైయాత్తే అత్తలైక్కిరుప్పతుమ్.

శత్రువాకిలుమ్ విడవొణ్ణాతే రక్షిక్కుమ్బడియాన శరణాగత ధర్మత్తై యనుష్ఠిత్తిరుక్క, ఘాతుకనాన వేడన్ విషయత్తిలే తిర్యక్కాన పక్షి, తన్నై యుయిరైమాఱ్ఱి రక్షిక్కుమ్బడి కణ్డాల్ శరణాగతవత్సలనాన నీ శరణాగతైయాన ఎన్ విషయత్తిల్ ఎన్న శెయ్యవేణ్డుమ్. ఇవనిప్పడి "సాతిస్వస్థమనాః" ఎన్ను మిఱ్ఱవోడే ఎఴున్దరుళిక్కొణ్డుమ్.

ఆణ్బిఱన్దార్ క్కెల్లామ్ మరక్కలమాయిరుక్క, పెణ్బిఱన్దార్ అడైక్కలమ్ పుకున్దాల్ "అక్షేప్" ఎన్నాతిరుప్పతెఙ్? "మాశుచః" ఎన్ను ఒరువార్త్తైయన్ఱో వేణ్డువతు.

నీ రక్షణపరికరఙ్గళై యుడైయనావతు, ఆసన్ననావతు, ఆశ్రితరై నఴువవిడాతవనావతు, ఆశ్రితరక్షణత్తిలే నీదీక్షిత్తిరుక్కుమవనావతు, కణ్డుడైయనావతు, నారక్షాపేక్షైయుడైయళామ్ శరణమ్పుకువతు. ఆకైయాలే రక్షిక్కక్కడవైయెఙ్?

"శఙ్ఖచక్రగదాపాణే" ఎన్గైయాలే జ్ఞానశక్త్యాదియోగత్తై చ్చొల్లి, "ద్వారకానిలయాచ్యుత, గోవిన్దపుణ్డరీకాక్ష" ఎన్గైయాలే వాత్సల్య సౌశీల్య సౌలభ్యాది గుణఙ్గళై చ్చొల్లి, "రక్షమామ్" ఎన్గైయాలే అకిఞ్చనాధికారి యెన్ను మిడమ్శొల్లి, "శరణాగతామ్" ఎన్గైయాలే ఉపాయాధ్యవసాయమ్శొల్లి త్తలైక్కట్టుకిఱతు.

ఇత్తాల్, లజ్జాపురస్సరమాక ఇతరోపాయ త్యాగమ్శొల్లి సిద్ధోపాయ స్వీకారమ్పణ్ణుకై అధికారికృత్యమ్ ఎన్ఱతాయిత్తు

తాత్పర్యము — గ్రంచనుండు వాయుధములనెత్తి ఆశ్రితులపరోధులను దోలఁగింప నాలస్యమగునని ఎల్లప్పుడు పఞ్చాయుధములను శ్రీహస్తములందే ధరించియుండువ మహానుభావుండీ యాశ్రితరక్షణము కొఱకు నీలీలావిభూతికివిచ్చేయుటకుఁ గొంతజాగ్గు గునని ద్వారకాపురియందు వసించియుండు నాశ్రితవాత్సల్యైక జలధీ! నీవుముజ్జగముల రక్షించుచుండఁగా నీయబలనొక్క తెని రక్షించుటనీకెంత పని, నన్నే శరణుఁజొచ్చితినని నానావిపత్తునుపొలఁగించి కాపాడుమని ద్రౌపది శ్రీకృష్ణునిశరణాగతిఁ బొందెను.

పెరియవాచ్చాన్పిళ్ళై తిరువడిగళే శరణమ్.